ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Erikson_Steven-MKP3_Vzpominky_ledu.pdb

PDB Name: Erikson-MKP3-Vzpominky ledu
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.4.2008
Modification Date: 3.4.2008
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Copyright © 2001 by Steven Erikson
Translation © 2004 Dana Krejčová
Cover design © 2001 Steve Stone

This edition is published by arrangement with Transworld Publishers, a division of The Random House Group Ltd. All rights reserved.
Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.

ISBN 80 7197 226 6

Věnováno R. S. Lundinovi

Steven Erikson
VZPOMÍNKY LEDU
Příběh
z malazské Knihy Padlých

TALPRESS

PODĚKOVÁNÍ
Chci poděkovat následujícím lidem za jejich podporu a přátelství: Clare, Bowenovi, Markovi, Davidovi, Chrisovi, Rickovi, Cam, Courtney, Susan a Peterovi, Davidu Thomasovi sr. a jr., Harriet, Chrisovi, Lily, Mině a Smoulovi, Patrickovi, Walshovi, Šimonovi a Jane. Také děkuji Daveu Holdenovi a jeho přátelským spolupracovníkům (Tricii, Cindy, Liz, Tanis, Barbaře, Joan, Nadii, Amandě, Tonymu, Andymu a Jodymu) z Pizza Pláce za stůl a neustálé dolévání. A děkuji Johnovi Meaneymu za nechutné podrobnosti o mrtvém semeni.

OSOBY
Karavana

Vrč, kapitán, strážce karavany
Stonny Menakis, strážce karavany, žena
Harllo, strážce karavany
Buka, strážce karavany
Bauchelain, badatel a cestovatel
Korbal Špičák, jeho tichý společník
Emancipor Reese, komorník
Keruli, obchodník
Mramor, kouzelník

V Capustanu

Bruchalian, smrtelný meč Fenerova Reve (Šedé meče)
Itkovian, nezdolný štít Fenerova Reve (Šedé meče)
Karnadas, válečný jezdec Fenerova Reve (Šedé meče)
rekrut Velbara, žena (Šedé meče)

vrchní seržant Norul, žena (Šedé meče)
Farakalian (Šedé meče)
Nakalian (Šedé meče)
Torun (Šedé meče)
Sidlís, žena (Šedé meče)
Nilbanas (Šedé meče)
Dželarkan, kníže a vládce Capustanu
Arard, kníže a vládce Korálu in absentia
Tvrz'Fener (kněz maskované rady)
Tvrz'Stínupán (kněz maskované rady)
Tvrz'Královna snů (kněžka maskované rady)
Tvrz'Kápě (kněz maskované rady)
Tvrz'D'rek (kněz maskované rady)
Tvrz'Trhač (kněz maskované rady)
Tvrz'Ohnice (kněžka maskované rady)
Tvrz'Togg (kněz maskované rady)
Tvrz'Fanderay (kněžka maskované rady)
Tvrz'Dessembrae (kněžka maskované rady)
Tvrz'Oponn (kněz maskované rady)
Tvrz'Beru (kněz maskované rady)

Houfec Jednorukého

Dujek Jednoruký, velitel odpadlického malazského vojska
Whiskeyjack, zástupce velitele odpadlického malazského vojska
Skrut, velitel Černých Moranthů
Artanthos, korouhevník odpadlického malazského vojska
Barak, spojovací důstojník
Hareb, kapitán urozeného původu
Ganoes Paran, kapitán, Paliči mostů
Jiskra, seržant, 7. oddíl, Paliči mostů
Pazderka, kaprál, 7. oddíl, Paliči mostů, žena
Detoran, voják, 7. oddíl, Paliči mostů, žena
Vřeten, mág, 7. oddíl
Mizela, voják, 7. oddíl, žena
Klátil, léčitel, 9. oddíl
Křovák, sapér, 9. oddíl
Honec, voják, 9. oddíl
Rychlej Ben, mág, 9. oddíl
Beztěcha (kaprál, Paliči mostů)
Rozruch (seržant, Paliči mostů)
Prcek (sapér, Paliči mostů)
Mulč (léčitel, Paliči mostů)
Modroperel (mág, Paliči mostů)
Tyčka (mág, Paliči mostů)
Prsťák (mág, Paliči mostů)

Chmurův houfec

Caladan Chmur, velitel osvobozeneckého vojska v Genabakis
Anomander Dlouhý vlas, pán Měsíčního Kamene
Kallor, velekrál, Chmurův zástupce velitele
Mhybe, matrona rhivského kmene
Stříbrná liška, znovuzrozená Rhivka
Korlat, tisteandijský převtělenec, žena
Orfantal, bratr Korlat
Hurlochel, herold osvobozeneckého vojska
Bába, velký krkavec a společnice Anomandera Dlouhý vlas

Barghastové

Humbrall Taur, válečný náčelník klanu Bílé tváře
Hetan, jeho dcera
Cafal, jeho první syn

Netok, jeho druhý syn

Vyslanci z Darúdžhistánu

Coll, vyslanec
Estraysian D'Arle, radní
Barúk, alchymista
Kruppe, občan
Murillio, občan

T'lan Imass

Kron, vládce Kron T'lan Imass
Cannig Tol, klanový náčelník
Bek Ochan, kostěj
Pran Chole, kostěj
Okral Lom, kostěj
Bendal Hom, kostěj
Ay Estos, kostěj
Olar Ethil, první kostěj a první převtělenec, žena
Tolar Vyděděnec, kdysi první meč
Kilava, odpadlý kostěj, žena
Lanas Tog, Kerluhm T'lan Imass, žena

Pannionské dominium

Věštec, kněz a král dominia
Ultentha, septarcha Korálu
Kulpath, septarcha obléhajícího vojska
Inal, septarcha Lesti
Anaster, tenescowrijské dítě z mrtvého semene
věštdomin Kahlt

Ostatní

K'rul, starší bůh
Draconus, starší bůh
Sestra chladných nocí, starší bohyně
paní Závist, obyvatelka Morn
Gethol, herold
Trhač, první hrdina (tygr léta)
Toc Mladší, Aral Fayle, malazský zvěd
Garat, velký pes
Baaljagg, ještě větší vlčice
Mok, Seguleh
Thurule, Seguleh
Senu, Seguleh
Spoutaný, neznámý ascendent (také známý jako Chromý bůh)
čarodějka Tennes
Munug, darúnský řemeslník
Talamandas, barghastský šaman, nyní loutka z klacíků
Ormulogun, umělec v Houfci Jednorukého
Brčko, Mottští zálesáci
Chlíva, Mottští zálesáci
Pařezko, Mottští zálesáci
Job Kmen, Mottští zálesáci

ÚVOD
Dávné války mezi T'lan Imass a Jaghuty zničily svět. Obrovské říše se spolu potýkaly na zpustošené zemi mezi hromadami mrtvých, jejichž kosti byly kostmi hor, jejichž prolitá krev byla krví moří. Kouzla zuřila, až samo nebe zahořelo plamenem…

Dávné dějiny, sv. I

Kinicik Karbar'n

I
Maeth'ki Im (pogrom zvadlých květů), 33. jaghutská válka
298 665 let před spánkem Ohnice
V
laštovky poletovaly v mračnech komárů nad nánosy bahna. Obloha nad mokřady zůstávala šedá, ztratila však rtuťovitý zimní přísvit a nad zničenou zemí vál teplý vánek vonící zdravím.
To, co kdysi bývalo vnitrozemním sladkovodním mořem, jež Imassové nazývali Jaghra Til - vzniklé rozpuštěním jaghutských ledových polí - se nyní zmítalo v posledním tažení. Sinavé mraky se sice směrem na jih odrážely ve vysychajících kalužích a v mělkých tůních, kam až oko dohlédlo, ale bylo zřejmé, že zde již vládne nově zrozená země. Při zrušení kouzla, které dalo vzniknout době ledové, se sem vrátily staré, přirozené roční doby, ale vzpomínky na led přetrvávaly. Obnažená podložní skála na severu byla rozbrázděná a kotliny plné balvanů. V nánosech jemného bahna, tvořícího kdysi dno vnitrozemního moře, dosud bublaly unikající plyny, jak pevná země, před osmi lety osvobozená od obrovské tíhy ledovců, pomalu vystupovala nahoru.
Život Jaghra Til byl krátký, ale bahno, které se usadilo na jeho dně, bylo husté. A zrádné.
Pran Chole, kostěj klanu Cannig Tola z Kron Imass, seděl nehybně na břehu původního řečiště na balvanu, z větší části zabořeném v hlíně. Svah před ním byl porostlý nízkou tuhou trávou a ležela zde spousta vyplaveného dříví a pod svahem se táhla rozlehlá pánev plná bláta.
V bažině asi dvacet kroků od svahu uvázli tři ranagové. Samec, jeho družka a mládě stáli v dojemném obranném kruhu. Jak byli uvázlí v bahně a zranitelní, museli smečce ayů, která je našla, připadat jako snadná kořist.
Půda tu však byla opravdu velice zrádná. Velcí tundroví vlci podlehli stejnému osudu jako ranagové. Pran Chole napočítal šest ayů včetně ročka. Stopy ukazovaly, že další roček bahnitou jámu několikrát obešel, než se vydal k západu, nepochybně odsouzen k smrti v samotě.
Jak to bylo dlouho, co se toto drama odehrálo? Nedalo se to poznat. Bláto, pokrývající ranagy i aye, ztvrdlo a vytvořilo rubáš plný prasklinek připomínajících krajku. Tam, kde se uchytila větrem nesená semínka, se objevily zelené skvrny a kostěji to připomnělo jeho vidění během duchovní pouti - houf přízemních podrobností překroucených do něčeho nepřirozeného, neboť pro zvířata se jejich zápas stal věčným, lovci i kořist zde zůstali lapení navěky.
Ke kostějovi kdosi došel a posadil se vedle něj. Pran Chole dál upíral žlutohnědé oči na zamrzlý obraz před sebou. Rytmus kroků kostějovi prozradil, kdo je jeho společník, a nyní se k němu donesly i pachy, které byly stejně jedinečné jako rysy lidské tváře.
Cannig Tol promluvil. "Co leží pod blátem, kostěji?"
"Jen to, co bláto vytvořilo, vůdce klanu."
"Nevidíš v těch zvířatech žádné neblahé znamení?"
Pran Chole se usmál. "Ty ano?"
Cannig Tol se nad tím na chvíli zamyslel. "Ranagové z této země odešli. Ayové také. Vidíme před sebou dávnou bitvu. Toto svědectví má hloubku, neboť mne nesmírně dojímá."
"Mne též," přiznal kostěj.
"Lovili jsme ranagy, až už žádní nezůstali, a to způsobilo, že ayové začali hladovět, protože jsme lovili i tenagy, až už žádní nezůstali. Agkorové, běhající s bhederiny, se s ayi nechtěli dělit, a teď je tundra prázdná. Z toho soudím, že jsme lovili zbytečně moc a bezmyšlenkovitě."
"Ale potřeba živit naše potomky…"
"Potřebovali jsme mít co nejvíc potomků."
"Stále to potřebujeme, klanový vůdce."
Cannig Tol zabručel. "Jaghutové byli v této zemi mocní, kostěji. Neutekli - ne hned. Víš, co to stálo imasské krve."
"A země v odpověď na ni vydává svou kořist."
"Aby posloužila naší válce."
"A tak se pohnuly hlubiny."
Klanový vůdce jen mlčky přikývl.
Pran Chole čekal. V hovoru se dotkli jen kůže všech věcí, odhalení svalů a kostí teprve přijde. Cannig Tol však nebyl žádný hlupák a nečekal dlouho.
"Jsme jako ta zvířata."
Kostěj zalétl pohledem k obzoru a přimhouřil oči.
Cannig Tol pokračoval: "Jsme hlínou a naše nekonečná válka s Jaghuty je jako ta zápasící zvířata pod ní. Povrch tvaruje to, co leží vespod."
Bylo toho víc. Pran Chole neřekl nic.
"Ranagové a ayové," pokračoval Cannig Tol, "téměř zmizeli z říše smrtelníků. Lovci i kořist bez rozdílu."
"Až na samotnou kost," zašeptal kostěj.
"Kéž bys byl uviděl nějaké znamení," zamumlal klanový vůdce vstávaje.
Pran Chole také vstal. "Kéž by," souhlasil hlasem, v němž se jen slabě odrážel jízlivý tón klanového vůdce.
"Jsme blízko, kostěji?"
Pran Chole se podíval na svůj stín a prohlížel si parohatou siluetu, kde byla postava v huňatém plášti, rozedraných kůžích a čelence jen naznačená. Díky postavení slunce byl stín dlouhý - naznačoval postavu vysokou jako u Jaghuta.

"Zítra," řekl. "Slábnou. Cesta v noci je oslabí ještě víc."
"Dobře. Pak se tedy klan utáboří na noc tady."
Kostěj slyšel, jak se Cannig Tol vrací dolů k ostatním. Až se setmí, vydá se Pran Chole na duchovní pouť do nitra šeptající země, kde bude hledat svůj druh. Jejich kořist sice slábla, ale klan Cannig Tola byl ještě slabší. Zbývala stěží desítka dospělých. Při pronásledování Jaghutů neměl rozdíl mezi lovcem a kořistí velký význam.
Zvedl hlavu a zavětřil do šera. Zabloudil sem další kostěj. Pach byl nezaměnitelný. Pran Chole si říkal, kdo to asi je, proč cestuje sám, bez klanu a rodiny. A věda, že tak jako on vycítil přítomnost druhého kostěje, ten zase ví o něm, podivil se, proč ho dosud nevyhledal.

Vylezla z bláta a sesula se na písčitý břeh ostrůvku. Namáhavě lapala po dechu. Syn a dcera se jí vykroutili ze zemdlených rukou a odplazili se dál.
Jaghutská matka sklonila hlavu a čelem se opřela o chladný, vlhký písek. Do kůže se jí zadřela zrnka, což jí důrazně připomnělo, že spálenina je ještě příliš čerstvá, než aby se stačila zahojit, a vlastně ani nebylo moc pravděpodobné, že se jí někdy zahojí - byla poražená a smrt přijde zároveň s příchodem lovců.
Aspoň že byli milosrdní a uměli to. Imassové nebyli na mučení. Rychlá rána, a konec. Nejdřív ona, pak její děti. A s nimi - s touto ubohou, zničenou rodinou - zmizí z tohoto kontinentu poslední Jaghuti. Milosrdenství přicházelo v mnoha podobách. Kdyby se nebyli spojili při chytání Raesta, tak by teď všichni - Imassové i Jaghutové - před tímto tyranem klečeli. Dočasné, účelové příměří. Byla dost chytrá, aby utekla, jakmile ho spoutali, ale stejně věděla, že imasský klan bude pokračovat v pronásledování.
Matka necítila hořkost, přesto nebyla o nic méně zoufalá.
Vycítila, že na ostrov dorazil někdo nový, a zvedla hlavu. Děti strnuly na místě a s hrůzou hleděly na imasskou ženu, jež nyní stála před nimi. Matka přimhouřila šedé oči. "Chytré, kostěji. Měla jsem smysly vyladěné jen na ty za námi. Tak dobrá, skoncuj s tím."
Mladá černovláska se usmála. "Žádné smlouvání, Jaghute? Přece se vždycky snažíte dohodnout, abyste zachránili své děti. Zpřetrhala jsi snad příbuzenské svazky s těmito dvěma? Vypadají na to mladí."
"Smlouvání není k ničemu. Tvůj druh na dohody nikdy nepřistoupil."
"Ne, a přesto to tvůj druh pořád zkouší."
"Já ne. Zabij nás. Rychle."
Imasska nosila kůži z Černého pantera. Oči měla stejně černé a ve skomírajícím světle se jí i leskly stejně. Vypadala dobře krmená a z velkých, naběhlých prsou bylo zřejmé, že nedávno porodila.
Jaghutská matka nepoznala, jak se tváří, jen viděla, že tu schází obvyklá ponurá jistota, již si obvykle se zvláštními kulatými tvářemi Imassů spojovala.
"Mám na rukou dost jaghutské krve," poznamenal kostěj. "Přenechám vás Kronovu klanu, který vás zítra najde."
"Nezáleží na tom," zavrčela matka, "kdo z vás nás zabije, důležité je jen to, že nás zabijete."
Žena lehce zvedla koutky úst. "Vím, jak to myslíš."
Jaghutská matka byla k smrti unavená, ale podařilo se jí posadit. "Co tedy chceš?" zeptala se mezi trhanými nádechy.
"Něco ti navrhnout."
Jaghutské matce se při pohledu do černých očí kostěje zadrhl dech, ale nespatřila tam ani stopy po výsměchu. Krátce pohlédla na své děti a pak znovu vzhlédla.
Imasska pomalu kývla.
* * *
Země tu kdysi dávno pukla. Rána byla tak hluboká, že se z ní zrodila řeka roztavené lávy táhnoucí se od obzoru k obzoru. Řeka kamení a popela, široká a černá, mířící k jihozápadu, ke vzdálenému moři. Jenom nejmenším rostlinkám se podařilo tady uchytit, a pod nohama kostěje - s jaghutskými dětmi pod paží - se zvedaly obláčky prachu, jež zůstávaly v nehybném vzduchu viset.
Imasska usoudila, že chlapci bude asi pět a jeho sestře čtyři. Ani jedno dítě si zřejmě plně neuvědomovalo, co se děje. Očividně nepochopily matku, když je na rozloučenou objala. Dlouhá cesta přes L'amath a přes Jaghra Til je obě uvrhla do šoku. A to, že viděly svého otce umírat hroznou smrtí, věcem také nepomohlo.
Děti se jí držely malýma, ušmudlanýma ručkama, neradostná připomínka dítěte, jež sama nedávno ztratila. Brzy se jí obě přisály k prsům, jak měly obrovský hlad. O něco později usnuly.
Jak se blížila k pobřeží, vrstva lávy byla nižší. Přímo před sebou měla půl lígy dlouhou rovinu, za níž se tyčilo pohoří. I když to neviděla, věděla, že za horami se terén svažuje k moři. Na pláni se zvedaly pravidelné kopečky. Kostěj se zastavil a prohlížel si je. Kopečky byly seřazené v soustředných kruzích a uprostřed byla větší kupole - vše bylo pokryté vrstvou lávy a popela. Na konci planiny, u první řady kopečků, se jako vykotlaný zub tyčila pobořená věž.
Kopečky, jak si všimla, když tu byla poprvé, byly příliš pravidelně rozmístěné, aby mohly mít přirozený původ.
Imasska zvedla hlavu. Smíšené pachy byly nezaměnitelné, jeden byl prastarý a mrtvý, druhý… méně starý a mrtvý.
Chlapec se jí pod rukou zavrtěl, ale neprobudil se.
"Aha," zamumlala, "taky to cítíš."
Obešla pláň a vydala se ke zčernalé věži.
Brána do chodby byla těsně za zříceninou, visela ve vzduchu kus nad ní. Viděla ji jako rudý šrám, něco zničeného, co však již přestalo krvácet. Chodbu nepoznala - stará rána zastírala typické znaky portálu. Imasska pocítila lehký neklid.
Položila děti k věži a posadila se na vylomený kvádr. Zadívala se na dva malé Jaghuty, stále stočené ve spánku v postýlkách z popela. "Co mám dělat?" zašeptala. "Musí to být Omtose Phellack. Rozhodně to není Tellann. Starvald Demelain? Těžko." Její pozornost opět přilákala planina a kruhy kopečků. "Kdo tu přebýval? Kdo ještě měl ve zvyku

stavět z kamene?" Na dlouhou dobu se odmlčela, než se znovu otočila k troskám. "Tahle věž je konečným důkazem, protože nemůže být ničí jiná než jaghutská, a něco takového by nepostavili tak blízko u nepřátelské chodby. Ne, ta brána je Omtose Phellack. Musí být."
Přesto tu byla další rizika. Kdyby dospělý Jaghut v chodbě za bránou narazil na dvě děti cizí, ne vlastní krve, mohl by je stejně snadno zabít jako přijmout. "Pak by měl jejich smrt na svědomí někdo jiný, jiný Jaghut." Byla to slabá útěcha. Nezáleží na tom, kdo z vás nás zabije, důležité je jen to, že nás zabijete. Zasyčela. "Co mám dělat?" zeptala se znovu.
Nechá je ještě chvíli spát. Pak je pošle bránou. Chlapci řekne, aby se postaral o sestru. Cesta nebude dlouhá. A oběma poví, že tam na ně čeká jejich matka. Bude to lež, ale budou potřebovat odvahu. Jestli je nenajde ona, tak aspoň někdo jiný jejich druhu. Ať tedy jdou do bezpečí, ať se zachrání.
Nakonec, co může být horší než smrt?

Když se přiblížili, vstala. Pran Chole zavětřil a zamračil se. Jaghutka neotevřela svou chodbu. Ještě víc ho znepokojilo, že nevěděl, kde jsou její děti.
"Přivítá nás klidně," zamumlal Cannig Tol.
"Ano," souhlasil kostěj.
"Nevěřím jí - měli bychom ji okamžitě zabít."
"Promluví si s námi," tvrdil Pran Chole.
"Je to nesmírné riziko, jen abys uspokojil její přání."
"Nemohu nesouhlasit, klanový vůdce. Ale… co udělala s dětmi?"
"Nedokážeš je najít?"
Pran Chole zavrtěl hlavou. "Připrav oštěpy," řekl a vykročil.
V očích měla smíření, tak plně přijímala smrt, jež měla přijít vzápětí, až to kostějem otřáslo. Pran Chole vstoupil do vody, která mu sahala do půli lýtek, a vylezl na písčitý břeh ostrůvku, kde se zastavil před Jaghutkou. "Co jsi s nimi udělala?" chtěl vědět.
Matka se usmála a v úsměvu vycenila kly. "Jsou pryč."
"Kde?"
"Mimo tvůj dosah, kostěji."
Pran Chole se zamračil ještě víc. "Tohle je naše území. Tady se nikde nemůžeš dostat mimo náš dosah. Zabila jsi je tedy vlastníma rukama?"
Jaghutka naklonila hlavu na stranu a prohlížela si Imasse. "Vždycky jsem si myslela, že jste v nenávisti k našemu druhu jednotní. Vždycky jsem si myslela, že soucit a milosrdenství jsou vaší povaze cizí."
Kostěj se na ženu dlouze zadíval, pak se podíval za ni a prohlížel si měkkou hlínu. "Byl tu Imass," řekl. "Žena. Kostěj -" ten, kterého jsem nedokázal najít během duchovni pouti. Ten, který nechtěl být nalezen. "Co udělala?"
"Propátrala tuto zemi," odpověděla Jaghutka. "Daleko na jihu našla bránu. Je to Omtose Phellack."
"Jsem rád, že nejsem ničí matkou," pronesl Pran Chole. A ty, ženo, bys měla být ráda, že nejsem krutý. Pokynul rukou.
Kolem něj proletěly těžké oštěpy. Šest dlouhých drážkovaných pazourkových hlavic prorazilo kůži na Jaghutčině hrudi. Zapotácela se a za chřestění oštěpů se zhroutila na zem.
Tak skončila třiatřicátá jaghutská válka.
Pran Chole se otočil. "Nemáme čas na hranici. Musíme na jih. Rychle."
Když si šli válečníci vyzvednout zbraně, Cannig Tol popošel blíž a zadíval se na kostěje. "Co tě tak rozrušilo?"
"Jeden odpadlý kostěj odnesl děti."
"Na jih?"
"Do Morn."
Klanový vůdce svraštil obočí.
"Chtěl zachránit děti této ženy. Myslí si, že Průrva je Omtose Phellack."
Pran Chole viděl, jak se Cannig Tolovi vytrácí krev z obličeje. "Jdi do Morn, kostěji," zašeptal klanový vůdce. "Nejsme krutí. Běž hned."
Pran Chole se uklonil a vzápětí ho obklopila chodba Tellann.

Vypustila trošičku síly a vyslala jaghutské děti nahoru do ústí brány. Těsně předtím než se k ní dostaly, dívenka vykřikla, volala matku, o níž si myslela, že čeká za bránou. Pak obě postavičky zmizely v bráně.
Imasska si povzdechla a snažila se zahlédnout něco, co by jí prozradilo, že se snad cesta nevydařila. Nicméně se zdálo, že se znovu neotevřela žádná další brána, z portálu nevyrazil příval divoké energie. Uvažovala, jestli vypadá stejně. Nebyla si jistá. Tato země pro ni byla nová, nebyla s ní vnitřně sepjata jako s rodnou zemí klanu Tarad v srdci První říše.
Za ní se otevřela Tellann. Žena se otočila a chystala se popustit do převtěleneckého těla.
Objevila se polární liška, a když ji uviděla, zastavila se a proměnila se zpátky v Imasse. Žena před sebou uviděla mladého muže s kůží svého totemového zvířete na ramenou a otlučenou parohovou čelenkou na hlavě. Byl strachy bez sebe a nedíval se na ni, nýbrž na portál.
Žena se usmála. "Vítám tě, kostěji. Ano, poslala jsem je tam. Už jsou mimo dosah vaší pomsty a já jsem ráda."
Muž upřel žlutohnědé oči na ni. "Kdo jsi? Z jakého jsi klanu?"
"Klan jsem opustila, ale kdysi jsem patřila k Logrosům. Jmenuji se Kilava."
"Měla jsi mě včera v noci nechat, abych tě našel," řekl Pran Chole. "Byl bych tě přesvědčil, že rychlá smrt je pro ty děti milosrdnější než to, co jsi udělala, Kilavo."

"Jsou dost mladé, aby je přijal -"
"Dostala ses na místo zvané Morn," přerušil ji Pran Chole chladně. "Do trosek starého města -"
"Jaghutského -"
"Není jaghutské! Tato věž ano, ale tu postavili mnohem později, v době mezi zničením města a T'ol Ara'd - to je tento proud lávy, který pohřbil něco, co už bylo mrtvé." Zvedl ruku a ukázal na bránu ve vzduchu. "To tahle - tahle rána - zničila město, Kilavo. Chodba za ní - nechápeš? To není Omtose Phellack! Pověz mi - jak se takové rány uzavírají? Znáš přece odpověď, kostěji!"
Žena se pomalu otočila a zadívala se na Průrvu. "Pokud tu ránu uzavírala nějaká duše, měla by být osvobozena… když dorazily děti -"
"Osvobozena," sykl Pran Chole, "výměnou!"
Kilava, celá se třesouc, se obrátila zpátky k němu. "Tak kde to je? Proč se to neobjevilo?"
Pran Chole se zadíval na kupoli uprostřed planiny. "Ach," šeptl, "ale objevilo." Ohlédl se na druhého kostěje. "Pověz mi, vzdáš se teď ty svého života za životy těch dětí? Jsou nyní v pasti, uvízly ve věčné noční můře a nekonečné bolesti. Sahá tvůj soucit tak daleko, aby ses obětovala v další výměně?" Prohlížel si ji a pak si povzdechl. "Myslel jsem si to, tak si otři slzy, Kilavo. Pokrytectví se ke kostějům nehodí."
"Co…" vypravila ze sebe žena po čase, "se osvobodilo?"
Pran Chole zakroutil hlavou a znovu se zadíval na kupoli. "Nejsem si jistý, ale dříve nebo později s tím budeme muset něco udělat. Myslím, že máme spoustu času. Ten tvor se teď musí dostat z hrobky a ta je důkladně strážená. Navíc mohylu stále zakrývá plášť T'ol Ara'd." Po chvíli dodal: "Časem ale budeme muset."
"Co tím myslíš?"
"Bylo svoláno shromáždění. Očekává nás obřad Tellann, kostěji."
Odplivla si. "Jste všichni šílení. Vybrat si kvůli válce nesmrtelnost - to je bláznovství. Neposlechnu, kostěji."
Kývl. "Ale obřad bude proveden. Provedl jsem duchovní pouť do budoucnosti, Kilavo. Viděl jsem svou svraštělou tvář za víc než dvě stě tisíc let ode dneška. Budeme mít svou věčnou válku."
Kilavě se do hlasu vloudila hořkost. "Můj bratr bude mít radost."
"Kdo je tvůj bratr?"
"Onos T'oolan, první meč."
Teď se Pran Chole obrátil. "Ty jsi Vzdorující. Zabila jsi svůj klan - svou rodinu -"
"Abych přerušila spojení a tak získala svobodu, ano. Žel, můj nejstarší bratr je lepší než já. Nicméně teď jsme volní oba, i když to, z čeho se já raduji, Onos T'oolan proklíná." Zkřížila ruce na prsou a Pran Chole u ní spatřil nekonečné vrstvy bolesti. Její svobodu jí rozhodně nezáviděl. Znovu promluvila. "Takže tohle město, kdo ho postavil?"
"K'Chain Che'Malle."
"To jméno znám, ale víc skoro nic."
Pran Chole kývl. "Tuším, že se dozvíme víc."

II
Kontinenty Korelri a Jacuruku v čase umírání
119 736 let před spánkem Ohnice
(tři roky po Pádu Chromého boha)
P
ád zničil celý kontinent. Lesy shořely a ohnivé bouře ozařovaly obzory na všech stranách a zalévaly karmínem převalující se prašná oblaka zakrývající oblohu. Požáry jako by neměly konce, požíraly svět celé týdny, měsíce, a celou tu dobu bylo slyšet, jak bůh křičí.
Z bolesti se zrodil vztek. Ze vzteku jed, nákaza, která neušetřila nikoho.
Ti, kdo přežili, byli rozprášeni, museli se vrátit k divošství, toulali se krajinou rozrytou obrovskými krátery, naplněnými bahnitou vodou, a na obloze se neustále honily mraky. Rodinná pouta byla zpřetrhána, láska se stala příliš nákladným břemenem. Živili se tím, co našli, většinou jeden druhého, a pořád se nenasytně rozhlíželi po zpustošeném světě kolem sebe.
Touto krajinou kráčel poutník. Byl sám, zabalený do tlejících hadrů, průměrné výšky, se strohými a nezajímavými rysy. Tvář měl zachmuřenou a byla z něj cítit neoblomnost. Šel, jako by do sebe nasával utrpení a nevnímal tu obrovskou tíhu, šel, jako by se nedokázal vzdát, jako by zapíral své schopnosti.
Z dálky si ho prohlížela otrhaná tlupa, jak tak šel přes to, co zůstalo z kontinentu, jenž se bude v budoucnu nazývat Korelri. Hlad je mohl dohnat blíž, ale nebyli to žádní hlupáci, ti, kdo přežili Pád, a tak jen zpovzdáli dávali pozor a jejich zvědavost otupoval strach. Protože ten muž byl velmi starý bůh a kráčel mezi nimi.
Kromě utrpení, které již přijal, by byl K'rul ochotně převzal i jejich zlomené duše, a přesto se dál krmil - stále - krví prolitou v této zemi, a pravdou bylo, že sílu, z této krve zrozenou, bude potřebovat. V K'rulových stopách lidé zabíjeli jiné lidi, muže, ženy i děti. Temné vraždění byla řeka, po níž starší bůh plul.
Starší bohové byli vtělením mnoha drsných nepříjemností.
* * *
Cizího boha roztrhal jeho sestup na zemi. Dostal se na ni po kusech, v ohnivém dešti. Jeho bolest byla jako oheň, řev a hrom, hlas, jejž slyšela polovina světa. Bolest a rozhořčení. A jak si K'rul uvědomoval, také žal. Potrvá dlouho, než cizí bůh bude moci začít sbírat zbývající úlomky svého života a odhalí tak svou podstatu. K'rul se toho dne bál. Z takové zkázy nemohlo vzejít než šílenství.

Ti, kdo ho povolali, byli mrtví. Zničilo je to, co na sebe přivolali. Nemělo smysl je nenávidět, nebylo třeba představovat si, co by si jako trest plně zasloužili. Nakonec byli zoufalí. Dost zoufalí, aby rozhrnuli tkanivo chaosu a otevřeli průchod do cizí, vzdálené říše a pak aby přilákali zvědavého boha z té říše blíž, až k pasti, kterou uchystali. Protože toužili po moci.
Vše pro to, aby zničili jediného muže.
Starší bůh překročil zničený kontinent, díval se na stále živé kusy těla Padlého boha a viděl mimozemské larvy vylézající z toho hnijícího, neustále pulsujícího masa a úlomků kostí. Viděl, co se z těch larev vyvinulo. I teď, když dorazil na poničené pobřeží Jacuruku, dávného sesterského kontinentu Korelri, nad ním ti tvorové kroužili na širokých černých křídlech. Cítili jeho moc a toužili ji ochutnat.
Silný bůh si však nemusel všímat mrchožroutů ve svých stopách a K'rul byl silný. V jeho jméně se stavěly chrámy. Do oltářů se při jeho bohoslužbách po celá pokolení vpíjely potoky krve. Rodící se města byla obklopena kouřem z kováren, pohřebních hranic, rudou září úsvitu lidstva. Na kontinentě na druhé straně světa, než kde byl K'rul nyní, vznikla První říše. Říše lidí, zrozená z odkazu T'lan Imass, od nichž získala jméno.
Nebyla sama dlouho. Tady na Jacuruku, ve stínu trosek dávno vyhynulých K'Chain Che'Malle, se objevila další říše. Její vládce, krutý požírač duší, byl válečník, jenž neměl sobě rovného.
K'rul ho přišel zničit, přišel zpřetrhat řetězy dvanácti milionů otroků - ani jaghutští tyrani své poddané neovládali s tak bezcitným mistrovstvím. Ne, získat takovou nadvládu nad svými příbuznými mohl pouze smrtelný člověk.
Ke Kallorově říši se blížili další dva starší bohové. Rozhodnutí bylo učiněno. Tito tři - poslední ze starších bohů - ukončí velekrálovu despotickou vládu. K'rul své společníky cítil. Oba byli blízko, oba byli kdysi jeho přáteli, ale všichni - včetně K'rula - se změnili, rozešli se. Nyní se opět setkají po několika tisíciletích.
Cítil i kohosi čtvrtého, divoké zvíře ze starých časů, jdoucí po jeho stopě. Zvíře stvořené zemí, s mrazivým dechem a zakrvácenou bílou srstí, jež Pád málem zabil. Zvíře se zničeným okem, které druhým shlíželo na zničenou zemi, jež bývala jeho domovem - dávno před vznikem říše. Stopovalo ho, ale nepřibližovalo se. A K'rul dobře věděl, že bude zpovzdáli sledovat vše, co se bude dít. Starší bůh je nemohl litovat, jeho bolest ho však přesto nenechávala lhostejným.
Oba přežíváme, jak to jen jde, a až přijde čas zemřít, najdeme si nějaké osamělé místo…
Kallorova říše zabírala celou Jacuruku, a přesto když K'rul vstoupil na kontinent, nikoho neviděl. Na všechny strany se táhla jen pustina zcela bez života. Vzduch byl plný popela a prachu a na obloze se převalovala mračna jako olovo v kovářském kotli. Starší bůh pocítil neklid, na duši mu padal chlad.
Z boha zrození mrchožrouti nad ním se chechtali.
V duchu uslyšel známý hlas. Bratře, jsem na severním pobřeží.
"A já na západním."
Máš nějaké starosti?
"Mám. Všechno je… mrtvé."
Spálené. Žár zůstává hluboko pod vrstvou popela. Popela… a kostí.
Ozval se třetí hlas. Bratři, přicházím od jihu, kde kdysi stála města. Všechna jsou zničená. Stále se tu rozléhá ozvěna smrtelného výkřiku kontinentu. Je to snad klam? Iluze?
K'rul oslovil prvního staršího boha, jenž k němu promluvil. "Dracone, já ten výkřik slyším též. Taková bolest… vlastně je ještě horší než ta Padlého. Pokud to není klam, jak navrhuje sestra, co to udělal?"
Vstoupili jsme do této země, a proto také cítíme to, co ty, K'rule, odvětil Draconus. Já si též nejsem jistý tím, jaká je pravda. Sestřičko, blížíš se k sídlu velekrále?
Třetí hlas odpověděl: Ano, bratře Dracone. Připojíte se teď ke mně s K'rulem, abychom se tomu smrtelníkovi postavili společně?
"To uděláme."
Chodby se otevřely, jedna daleko na severu, další přímo před K'rulem.
Oba starší bohové se připojili ke své sestře na vrcholku zpustošeného kopce, kde vítr zvedal popel a vynášel jej jako pohřební věnce k obloze. Přímo před nimi, na hromadě ohořelých kostí, stál trůn.
Muž, jenž na něm seděl, se usmíval. "Jak vidíte," zasípal, když si je opovržlivě prohlédl, "připravil jsem se na váš příchod. No ano, věděl jsem, že přijdete. Draconus z rodu Tiam. K'rul, Otevírač stezek." Šedýma očima zalétl ke třetí z bohů. "A ty. Tedy, nabyl jsem dojmu, že ses vzdala svého… starého já. Kráčíš mezi smrtelníky, hraješ si na druhořadou čarodějku - tak obrovské riziko, i když možná právě tohle tě ke hrám smrtelníků přitahuje. Stála jsi na bitevních polích. Jeden zbloudilý šíp…" Pomalu kroutil hlavou.
"Přišli jsme," promluvil K'rul, "abychom ukončili tvou hrůzovládu."
Kallor zvedl obočí. "Chcete mi vzít všechno, kvůli čemu jsem se tolik nadřel, abych to získal? Padesát let, drazí soupeři, abych dobyl celý kontinent. No, Ardatha se možná stále drží - vždycky mi posílala tribut, který si právem zasloužím, pozdě - ale já si takových malicherností nevšímám. Utekla, věděli jste to? Mrcha. Myslíte si snad, že jste se mi postavili jako první? Kruh způsobil pád cizího boha. Trochu se to… zvrtlo, takže mi ti hlupáci ušetřili práci a nemusím je zabít vlastníma rukama. A Padlý? Ten se hned tak nevzpamatuje, a až k tomu dojde, opravdu si umíte představit, že bude poslouchat něčí příkazy? Já bych -"
"Dost," zavrčel Draconus. "Tvé žvanění začíná být otravné, Kallore."
"Tak dobrá." Velekrál si povzdechl a předklonil se. "Přišli jste osvobodit můj lid zpod mé krutovlády. Žel, já nepatřím k těm, kteří by se něčeho takového vzdali. Ani kvůli vám, ani kvůli nikomu jinému." Zase se opřel a mávl rukou. "A proto to, co jste mi chtěli odepřít, nyní odpírám já vám."
Ačkoliv měl K'rul pravdu přímo před očima, nedokázal jí uvěřit. "Co jsi -"

"Copak jste slepí?" zavřeštěl Kallor a sevřel opěrky křesla. "Je to pryč! Oni jsou pryč! Tak zpřetrhat řetězy jste chtěli? Jen do toho - ne, já vám je vydám! Tady, všude kolem vás, je nyní svobodal Prach! Kosti! Svoboda!"
"Ty jsi opravdu spálil celý kontinent?" zašeptala sestra. "Jacuruku -"
"Už není a nikdy nebude. To, co jsem rozpoutal, se nikdy nezahojí. Rozumíte? Nikdy. A všechno je to vaše vina. Vaše. Je dlážděná kostmi a popelem, ta ušlechtilá cesta, po níž jste se rozhodli jít. Vaše cesta."
"Tohle nedovolíme -"
"Už se to stalo, ty hloupá ženská!"
K'rul promluvil do uší svých příbuzných. Musíme to udělat. Vytvořím pro tohle nějaké… místo. Ve svém nitru.
Chodbu, která by to všechno zadržela? zeptal se ohromeně Draconus. Bratře -
Ne, je třeba to udělat. Připojte se ke mně, tvoření nebude snadné -
Zničí tě to, K'rule, namítala sestra. Musí existovat jiný způsob.
Neexistuje. Nechat tento kontinent takový, jaký je… ne, svět je ještě mladý. Aby měl takovou jizvu…
A co Kallor? chtěl vědět Draconus. Co s tímhle… tímhle stvořením?
Poznamenáme ho, odvětil K'rul. Přece víme, po čem ze všeho nejvíc touží, ne?
A jak dlouho bude žít?
Dlouho, přátelé.
Souhlasíme.
K'rul zamrkal a upřel na velekrále zamračený pohled. "Za tento zločin, Kallore, tě odpovídajícím způsobem potrestáme. Věz tohle: ty, Kallore Eideranne Tes'thesula, zakusíš smrtelný život bez konce. Smrtelný, s působením zubu času, s bolestmi z ran a se zoufalstvím. Se zničenými sny. Se ztracenou láskou. Ve stínu přízraku Smrti, stále v nebezpečí, že skončí to, čeho se nebudeš chtít vzdát."
Promluvil Draconus: "Kallore Eideranne Tes'thesula, nikdy neascenduješ."
Jejich sestra řekla: "Kallore Eideranne Tes'thesula, pokaždé, když se pozvedneš, přijde pád. Vše, čeho dosáhneš, se ti v rukou v prach obrátí. To, co jsi tu ty vědomě spáchal, se na oplátku zase stane se vším, co vykonáš."
"Tři hlasy tě proklínají," dokončil K'rul. "Je dokonáno."
Muž na trůně se třásl, rty ohrnuté, zuby vyceněné. "Já vás zlomím. Každého z vás. To přísahám na kosti sedmi milionů obětí. K'rule, ty se vytratíš ze světa, budeš zapomenut. Dracone, to, co vytvoříš, se obrátí proti tobě. A co se tebe týče, ženo, nelidské ruce na bitevním poli roztrhají tvé tělo na kusy, ty však přesto nepoznáš oddechu - taková je má kletba, Sestro chladných nocí. Kallor Eiderann Tes'thesula, jeden hlas, pronesl tři kletby. Tak."

Nechali Kallora sedět na trůně na hromadě kostí. Spojili své síly a ovinuli řetězy vybitý kontinent, který pak vtáhli do chodby vytvořené k tomuto jedinému účelu, a zemi samotnou zanechali holou. Aby se mohla vyléčit.
Ta námaha K'rula zlomila, způsobila mu rány, které, jak věděl, ponese po celý zbytek své existence. Navíc už cítil soumrak svého uctívání, pohromu způsobenou Kallorovou kletbou. K jeho překvapení ho ta ztráta bolela méně, než by si byl pomyslel.
Trojice se zastavila u portálu do rodící se říše bez života a zadívala se na své dílo.
Nakonec promluvil Draconus: "Od časů noci kovám meč."
K'rul i Sestra chladných nocí se obrátili, protože o tom nic nevěděli.
Draconus pokračoval. "Trvalo to… dlouho, ale pomalu s prací končím. Síla do meče vložená je… neodvolatelná."
"Pak tedy," zašeptal K'rul po chvilce přemýšlení, "musíš v konečné úpravě učinit nějaké změny."
"Vypadá to tak. Budu si to muset pořádně promyslet."
Po dlouhé době se K'rul s bratrem obrátili k sestře.
Ta pokrčila rameny. "Postarám se o sebe. Až přijde má zkáza, bude to pouze skrze zradu, nic jiného. Před takovou věcí se nelze uchránit, jinak by se můj život stal noční můrou podezírání a nedůvěry. Tomu se já nepoddám. Do té chvíle budu dál hrát hry smrtelníků."
"Aspoň si pořádně rozmysli," zamumlal K'rul, "než si vybereš, za koho budeš bojovat."
"Najdi si společníka," radil Draconus. "Jenž tě bude hoden."
"Oba mi dáváte moudré rady. Děkuji vám."
Víc nebylo co říci. Všichni tři sem přišli s jistým záměrem, který nyní splnili. Možná ne tak, jak by si byli přáli, ale bylo dokonáno. A cena byla zaplacena. Ochotně. Tři životy a jeden, každý zničený. Pro jednoho to byl začátek věčné nenávisti. Pro tři přijatelná výměna.
Starší bohové, jak již bylo řečeno, byli vtělením mnoha drsných nepříjemností.
* * *
Zvíře se zpovzdáli dívalo, jak se ti tři rozcházejí. Zničené bolestí, s bílou srstí celou od krve, s vlhkým důlkem po ztraceném oku, se jen tak tak drželo na roztřesených nohou. Toužilo po smrti, jenže ta nepřicházela. Toužilo po pomstě, ale ti, kdož ho zranili, byli mrtví. Zůstal jen muž na trůně, který zničil jeho domov.
Dost času na vyrovnání tohoto účtu.
Zpustošená duše zvířete se zmítala bolestí a touhou. Někde v požáru způsobeném Pádem ztratil samec družku a nyní byl sám. Třeba je ještě naživu, třeba se toulá, zraněná, stejně jako on, a pátrá po něm v pustinách. Nebo možná utekla, v bolesti a hrůze, do chodby, jež dodala oheň její duši. Ať se poděla kamkoliv - pokud je ještě naživu - on ji najde.
Tři postavy v dálce otevřely své chodby a zmizely každá ve své starší říši.
Zvíře se rozhodlo, že nepůjde za žádnou z nich. V porovnání s ním a jeho družkou to byly mladé bytosti a chodby, do nichž mohla uprchnout, byly ve srovnání s chodbami starších bohů dávnověké.
Stezka, jež na zvíře čekala, byla nebezpečná. Zvíře se bálo.

Portál, který se před ním otevřel, odkryl šedě pruhovanou, vířící bouři síly. Zvíře zaváhalo, než do něj vstoupilo.
A bylo pryč.

KNIHA PRVNÍ

JISKRA A POPEL

Pět mágů, pobočnice, bezpočtu říšských démonů a neúspěch v Darúdžhistánu, to vše sloužilo k veřejnému ospravedlnění toho, že císařovna prohlásila Dujeka Jednorukého a jeho zbité legie za psance. Lze namítnout, že je pouhá náhoda, že tím Jednoruký a jeho Houfec získali volnou ruku, a mohli tak vytáhnout na nové tažení, tentokrát jako nezávislá vojenská síla, jež uzavřela děsivé spojenectví, kterému bylo předurčeno vzniknout po děsivém kouzelném ostřelování na Genabakis. Pravda, nezpočetně obětí z této zničující doby by mohlo, pokud by jim mistr Kápě zaručil takovou výsadu, vyjádřit zcela jiný názor. Celému tažení předcházel snad nejpoetičtější detail událostí, později nazývaných pannionské války: když jaghutský tyran na své nešťastné cestě do Darúdžhistánu lhostejně, bezmyšlenkovitě zničil jeden osamělý kamenný most…

Říšská tažení (Pannionské války)
1194-1195, Svazek N, Genabakis
Imrygyn Tallobant (nar. 1151)

KAPITOLA JEDNA
Vzpomínky jsou jako tkané koberce zakrývající tvrdé zdi - povězte, přátelé, jaký odstín má vaše oblíbené vlákno, a já vám na oplátku povím, jaké povahy jste…

Život snů
Striga Ilbares

1164. rok spánku Ohnice
(dva měsíce po slavnosti v Darúdžhistánu)
4. rok Pannionského dominia
Tellannský rok druhého shromáždění
K
vádry gadróbského vápence ležely rozházené, ožehnuté a rozlámané na březích v rozdupaném bahně, jako by je tam smetla ruka nějakého boha, když v jediném malicherném gestu opovržení zničil kamenný oblouk mostu. A Vrč měl podezření, že to je jen krůček daleko od pravdy.
Zpráva se do Darúdžhistánu dostala asi týden poté, když první karavana mířící na východ z tohoto břehu dorazila k řece a zjistila, že tam, kde kdysi stával použitelný most, zbyla jen hromada kamení. Šuškalo se cosi o starověkém démonovi, jehož vypustili agenti Malazské říše. Prý vyšel z Gadróbské pahorkatiny a hodlal zničit samotný Darúdžhistán.
Vrč si odplivl do zčernalé trávy vedle vozu. Silně o tom příběhu pochyboval. Pravda, té noci přede dvěma měsíci, když probíhala slavnost, se děly prapodivné věci - ne že by byl natolik střízlivý, aby si něčeho všiml - a draky, démony i strašlivý sestup Měsíčního Kamene vidělo dost svědků, aby to znělo věrohodně, ale každé kouzlo tak silné, aby dokázalo zničit celý kraj, by se bylo muselo dostat až do Darúdžhistánu. A jelikož město nevypadalo jako kouřící hromada trosek - tedy o nic víc než jako po každých celoměstských oslavách - očividně se tam nic takového nedostalo. Ne, mnohem pravděpodobnější byla ta božská ruka nebo možná zemětřesení - i když Gadróbská pahorkatina byla poměrně stabilní útvar. Možná se Ohnice neklidně ošila ve svém věčném spánku.
V každém případě však teď měl pravý stav věcí přímo před očima. Vlastně to spíš bylo roztroušené odsud až k bráně mistra Kápě. A zůstávalo faktem, že ať už bohové hráli jakékoliv hry, vždycky to odnesli těžce se lopotící chudáci jako on.
Opět se začal používat starý brod třicet kroků proti proudu od místa, kde stával most. Nepoužíval se celá staletí a po týdnu nečekaných dešťů se břehy změnily v bažinu. Ve vodě se tlačily karavany, jak v místě, kde kdysi byly rampy, tak mimo ně, a všechny byly beznadějně zapadlé v bahně rozvodněné řeky. Desítky dalších karavan čekaly na cestě a kupci, strážní i zvířata byli stále nevrlejší.
Vrč na přebrodění čekal už dva dny a jeho skromný oddíl mu dělal radost. Hotové ostrůvky klidu to byly. Harllo došel vodou ke zbytkům mostního pilíře a usadil se na něm s rybářským prutem v ruce. Stonny Menakis dovedla ke Storbyho vozu bandu otrhaných kolegů - strážců karavan, a Storbymu ani nevadilo prodávat gredfallanské pivo za přemrštěné ceny. Soudky s pivem sice byly určeny pro jeden zájezdní hostinec u města Saltoan, ale netrpělivý hostinský měl prostě smůlu. Pokud bude vše pokračovat jako doposud, vznikne tu trh a pak mistrem Kápě zatracené městečko. Nakonec nějaký horlivý plánovač v Darúdžhistánu usoudí, že by bylo vhodné nechat most znovu postavit, a za deset dvanáct let se to konečně udělá. Pokud ovšem městečko nezačne znamenat problém, v kterémžto případě

sem pošlou výběrčí daní.
Vrč měl stejnou radost z toho, že jeho zaměstnavatel zachovává klid. Povídalo se, že kupce Manquiho na druhém břehu řeky ranila mrtvice, což bylo pro tyto typy typické. Ne, jejich pán, Keruli se jmenoval, se vymykal pravidlům, a to natolik, aby to ohrožovalo Vrčovo opovržení, jež si ke kupcům pečlivě pěstoval. Ale vzhledem k seznamu Keruliho zvláštností dospěl kapitán k názoru, že ten člověk ve skutečnosti vůbec není kupec.
Ne že by na tom záleželo. Peníze byly peníze a Keruli platil dobře. Vlastně lépe než většina ostatních. Avšak co se Vrče týkalo, mohl to být klidně převlečený kníže Arard.
"Hej vy, pane!"
Vrč odtrhl zrak od Harllova marného rybaření. U vozu stál prošedivělý muž a díval se na něj. "Ten tón je od vás zatraceně panovačný," zavrčel Vrč, "protože podle těch hadrů, co máte na sobě, jste buď nejhorší kupec na světě, nebo sluha nějakýho chudáka."
"Komorník, abych byl přesný. Jmenuji se Emancipor Reese. A mí pánové nejsou chudí, právě naopak. Jenomže jsme už dlouho na cestách."
"To beru," prohlásil Vrč, "protože váš přízvuk neznám, a když to řeknu já, tak to už něco znamená. Co chcete, Reesi?"
Komorník se poškrábal ve stříbrném strništi na bradě. "Opatrným vyptáváním mezi touto lůzou bylo zjištěno, že co se strážců karavan týče, vy jste muž, který si vysloužil úctu."
"Co se strážců karavan týče, tak by to tak mohlo být," usoudil Vrč suše. "Kam tím míříte?"
"Mí pánové s vámi chtějí mluvit, pane. Pokud nejste příliš zaneprázdněný - utábořili jsme se nedaleko odsud."
Vrč si Reese chvíli prohlížel a pak zabručel: "Schůzky s jinými kupci musím nejdřív probrat se svým chlebodárcem."
"To rozhodně, pane. A můžete ho ujistit, že mí pánové vás nechtějí odlákat ani jinak ohrozit váš kontrakt."
"Doopravdy? Tak jo, počkejte tady." Vrč seskočil na zem a vydal se k malým, zdobeným dvířkům a klepl na ně. Dvířka se pootevřela a z tmavého nitra vozu se vynořila Keruliho kulatá, bezvýrazná tvář.
"Ano, kapitáne, rozhodně jděte. Přiznávám se k jisté zvědavosti na pány tohoto muže. Během toho setkání si pozorně všímejte všech podrobností. A pokud to půjde, zjistěte, co přesně mají od včerejška za lubem."
Kapitán zabručel, aby zakryl, jak ho Keruliho očividně neuvěřitelně hluboké znalosti překvapily - kupec totiž ještě neopustil vůz - a pak řekl: "Jak si přejete, pane."
"Ach, a cestou zpátky vyzvedněte Stonny. Příliš toho vypila a začíná být nadmíru hádavá."
"Tak to bych ji měl asi vyzvednout hned. Je schopná do někoho nadělat tím svým rapírem díry. Znám ty její nálady."
"Aha, dobrá. Tak pro ni pošlete Harlla."
"Ehm, on je schopný se k ní přidat, pane."
"A přesto je velice chválíte."
"To ano," souhlasil Vrč. "Aniž bych se moc vychloubal, pane, když dojde na ochranu pána a jeho zboží, pokud my tři pracujeme spolu, vydáme za dvakrát víc lidí. Proto jsme tak drazí."
"Vaše sazby jsou vysoké? Chápu. Hmm. Sdělte tedy svým dvěma společníkům, že budou li se vyhýbat potížím, vynese jim to ke mzdě ještě značný bonus."
Vrč se ovládl a nezůstal stát s otevřenou pusou. "Ehm, to by mělo ten problém vyřešit."
"Výtečně. Sdělte to tedy Harllovi a pošlete ho za Stonny."
"Ano, pane."
Dvířka se zavřela.
Jak se ukázalo, Harllo se již vracel k vozu. Rybářský prut svíral v jedné mohutné pěsti a v druhé jakousi ubohou podrážku, kterou vydával za rybu. V jasně modrých očích mu jiskřilo vzrušení.
"Hele, ty nasupená náhražko člověka - chytil jsem večeři!"
"Chceš říct večeři pro klášterní krysu. Tu potvoru bych dokázal vdechnout nosem."
Harllo se zamračil. "Rybí polívka. Dodá šmak -"
"To je prostě skvělý. Miluju polívku s blátivou příchutí. Hele, vždyť ta bělička ani nedejchá - nejspíš už byla mrtvá, když jsi ji chytil."
"Praštil jsem ji kamenem mezi oči, Vrči -"
"To teda musel být dost malej kámen."
"Za to nedostaneš ani -"
"Za to ti žehnám. Teď mě poslouchej. Stonny začíná mít dost -"
"To je legrační, neslyším žádnou rvačku -"
"Bonus od Keruliho, pokud k žádný nedojde. Jasný?"
Harllo se podíval na dvířka vozu a pak kývl. "Povím jí to."
"Měl by sis pospíšit."
"Už tam jdu."
Vrč se díval, jak odbíhá, stále s prutem a kořistí v rukou. Harllo měl obrovské ruce, na to, jak hubený byl, a dlouhé a svalnaté paže. Jako zbraň si vybral obouruční meč, jejž zakoupil od zbrojíře v Příběhu Mrtvýho. Pro Harlla byl jako bambusový proutek. Jeho plavá kštice připomínala klubko zamotaného rybího vlasce. Když ho lidé uviděli poprvé, smáli se, ale Harllo je obvykle umlčel svou čepelí použitou naplocho. Rázně.
Vrč si povzdechl a vrátil se k čekajícímu Emanciporu Reesovi. "Půjdeme," řekl.
Reese se uklonil. "Výtečně."

Vůz byl obrovský, hotový dům na vysokých kolech. Střecha byla podivně klenutá a zdobená složitými řezbami a tančily po ní maličké malované postavičky s chtivými výrazy. Kozlík měl stříšku z vybledlého plátna. Čtyři tažní voli se

volně potulovali po provizorní ohradě deset kroků od tábora.
Vzadu se povalovala prašivá kočka a dívala se, jak se Reese s Vrčem blíží.
"To je vaše kočka?" zeptal se kapitán.
Reese si ji prohlédl a pak si povzdechl. "Ano, pane. Jmenuje se Veveřice."
"Tu prašivinu by dokázal vyléčit každý alchymista nebo svíčková bába."
Komorník se zatvářil znepokojeně. "Až dorazíme do Saltoanu, určitě se na to podívám," zahuhlal. "Aha," kývl ke kopcům za silnicí, "tady přichází mistr Bauchelain."
Vrč se otočil a zadíval se na hranatého čahouna, který došel k silnici a beze spěchu se k nim blížil. Měl na sobě nákladný kabát z černé kůže, jenž mu sahal až po kotníky, vysoké jezdecké boty ze stejného materiálu, šedé kamaše a pod volnou hedvábnou - také černou - košilí se mu leskl skvělý začerněný osník.
"Černá," řekl kapitán Reesovi, "byla v Darúdžhistánu módní vloni."
"Černá je Bauchelainova barva vždycky, pane."
Mistr byl bledý, s trojúhelníkovým obličejem, což ještě podtrhovala úhledně zastřižená bradka. Naolejované vlasy měl sčesané z vysokého čela. Oči měl matné a šedé - stejně bezbarvé jako zbytek obličeje - a když se mu do nich Vrč podíval, zmocnil se ho neklid.
"Kapitáne Vrči," pronesl Bauchelain tichým, kultivovaným hlasem, "váš všetečný zaměstnavatel rozhodně není rafinovaný. Ale třebaže zvědavost na to, co děláme, obvykle neodměňujeme, tentokrát učiníme výjimku. Doprovoďte mne." Podíval se na Reese. "Tvá kočka zřejmě trpí bušením srdce. Doporučuji ti, abys ji uklidnil."
"Hned to udělám, pane."
Vrč položil ruce na jílce svých šavlí a přimhouřenýma očima si Bauchelaina prohlížel. Když si komorník vylezl dozadu, pružiny vozu zaskřípaly.
"Nuže, kapitáne?"
Vrč se nehýbal.
Bauchelain zvedl obočí. "Ujišťuji vás, že váš zaměstnavatel se nemůže dočkat, až vyhovíte mé žádosti. Pokud se však bojíte, mohl byste ho přesvědčit, aby vás po dobu tohoto podniku držel za ruku. Ačkoliv vás varuji, dostat ho ven z vozu by mohlo být výzvou i pro muže vašich rozměrů."
"Už jste někdy rybařil?" zeptal se Vrč.
"Rybařil?"
"Ryby, který skočí na starou návnadu, jsou mladý a už nezestárnou. Já kolem karavan dělám přes dvacet let, pane. Nejsem mladej. Jestli chcete rybu, zkuste to jinde."
Bauchelain se suše usmíval. "Uklidnil jste mě, kapitáne. Můžeme pokračovat?"
"Veďte mě."
Přešli silnici. Do kopců se za nimi coural starý kozel. Karavany na tomto břehu se jim rychle ztratily z dohledu. Tráva na svazích i vrcholcích kopců shořela při požáru, ale z půdy již vyrážely zelené lístky.
"Oheň," poznamenal Bauchelain cestou, "je pro prérijní traviny nezbytný. Stejně jako stěhování bhederinů, kdy stovky tisíc paznehtů udusávají hlínu. Žel, přítomnost koz pro tyto prastaré pahorky předznamenává konec zeleně. Já však začal hovořit o ohni, že ano? Násilí a ničení, obojí je pro život nezbytné. Připadá vám to divné, kapitáne?"
"Mně, pane, připadá divnej ten pocit, co mám, že jsem zapomněl svou voskovou tabulku."
"Tedy jste chodil do školy. Zajímavé. Jste přece šermíř, ne? K čemu potřebujete písmenka a čísla?"
"A vy jste muž písmen a čísel - k čemu je vám ten opotřebovaný meč u pasu a ten drahej hauberk?"
"Nešťastným vedlejším účinkem vzdělávání mas je nedostatek úcty."
"Chcete říct zdravá skepse."
"Vlastně opovrhování autoritami. Abych odpověděl na vaši otázku: možná jste si všiml, že máme pouze jediného, a to postaršího komorníka. Žádné najaté stráže. Nutnost chránit se je životně důležitá pro naši profesi -"
"A jakápak profese to je?"
Sestoupili na vyšlapanou pěšinu, vinoucí se mezi vršky. Bauchelain se zastavil a s úsměvem se na Vrče zadíval.
"Bavíte mě, kapitáne. Již chápu, proč se o vás v karavanserájích tolik hovoří, neboť vy jste mezi strážci jedinečný v tom, že máte fungující mozek. Pojďte, už jsme skoro na místě."
Obešli pahorek a dorazili na okraj čerstvého kráteru. Široký pruh hlíny kolem něj byl rozrytý a plný úlomků kamení. Vrč usoudil, že kráter má asi čtyřicet kroků v průměru a hluboký je dva, dva a půl sáhu. O kousek dál seděl na kraji kráteru muž, také celý v černé kůži, s pleší barvy vybělenému pergamenu. Přes svou značnou výšku se zvedl dost potichu a s plavným půvabem se obrátil k nim.
"Korbal Špičák, kapitáne. Můj… partner. Korbale, máme tu Vrče, kteréžto jméno je zcela jistě nepřímou narážkou na jeho osobnost."
Pokud Bauchelain v kapitánovi vyvolával neklid, tento muž - se širokým, kulatým obličejem, očima ukrytýma mezi naběhlými víčky, s plnými rty, v koutcích lehce svěšenými, s tváří zároveň dětskou i nevýslovně obludnou - v něm vzbuzoval strach. Ten pocit byl opět zcela instinktivní, jako by Bauchelain a jeho partner kolem sebe šířili nějakou špinavou auru.
"Není divu, že ta kočka má bušení srdce," zamumlal si pro sebe kapitán. Odtrhl zrak od Korbala Špičáka a zadíval se na kráter.
Bauchelain se postavil vedle něj. "Rozumíte tomu, co zde vidíte, kapitáne?"
"Ano, nejsem hlupák. Je to díra do země."
"Zábavné. Kdysi tu stávala mohyla. V ní byl uvězněn jeden jaghutský tyran."
"Byl."

"Správně. Zamíchala se do toho jistá vzdálená říše, aspoň tak jsem tomu rozuměl. Spřáhla se s T'lan Imass a společně se jim podařilo ho osvobodit."
"Takže vy těm povídačkám věříte," usoudil Vrč. "Pokud by k něčemu takovýmu došlo, tak co se, ve jménu mistra Kápě, stalo s tím tyranem?"
"Také nás to napadlo, kapitáne. Jsme na tomto kontinentě cizí. Donedávna jsme o Malazské říši neslyšeli, ani o podivuhodném Darúdžhistánu. Avšak během našeho příliš krátkého pobytu v onom městě jsme se doslechli o nedávných událostech. O démonech, dracích a asasínech. A o azathském domě jménem Finist, do něhož zatím nelze vstoupit, který je však zřejmě přesto obydlen - tam jsme se pochopitelně zašli podívat. Navíc jsme slyšeli vyprávění o létající pevnosti zvané Měsíční Kámen, jež se kdysi vznášela nad městem -"
"Ano, tu jsem viděl na vlastní oči. Odletěla den předtím, než jsem odjel."
Bauchelain si povzdechl. "Žel, zdá se, že jsme dorazili příliš pozdě, abychom spatřili tyto strašlivé divy. Dozvěděl jsem se, že Měsíčnímu Kameni vládne tisteandijský pán."
Vrč pokrčil rameny. "Když to říkáte. Já nemám rád klevety."
Muži konečně ztvrdl pohled.
Kapitán se v duchu usmál.
"Klevety. To se podívejme."
"Tohle jste mi tedy chtěl ukázat? Tuhle… díru?"
Bauchelain zvedl obočí. "Ne tak přesně. Tato díra je jen vchod. Hodláme navštívit jaghutskou hrobku ležící pod ní."
"Oponn vám tedy žehnej," prohlásil Vrč a otočil se k odchodu.
"Domnívám se," podotkl muž za ním, "že váš pán by na vás naléhal, abyste nás doprovodil."
"Může si nalíhat, co hrdlo ráčí," odsekl kapitán. "Nenajal si mě, abych se utopil v díře plný bláta."
"My se rozhodně nehodláme ušpinit od bláta."
Vrč se na něj ohlédl a pokřiveně se usmál. "Řečnickej obrat, Bauchelaine. Omlouvám se, jestli jste mě špatně pochopil."
S tím pokračoval směrem k pěšině. Náhle se zastavil. "Chtěli jste vidět Měsíční Kámen, pánové?" A ukázal k jihu.
Čedičová pevnost, připomínající obrovský černý mrak, visela těsně nad obzorem. Na štěrku zakřupaly kroky a Vrč se ocitl mezi oběma muži, kteří upřeně hleděli na létající pevnost v dálce.
"Je obtížné," zamumlal Bauchelain, "odhadnout velikost. Jak je daleko?"
"Hádal bych tak lígu, možná víc. Věřte mi, pánové, na můj vkus je blízko až moc. V Darúdžhistánu jsem kráčel v jejím stínu - nic jinýho se tam taky dělat nedalo - a věřte mi, není to příjemnej pocit."
"Soudím, že nikoliv. Co tam dělá?" divil se Bauchelain.
Vrč pokrčil rameny. "Zřejmě míří na jihovýchod -"
"Proto je tak nakloněný."
"Ne. Nad Dřevnovem ho poškodili mágové Malazský říše."
"Působivý úspěch těch mágů."
"Umřeli při tom. Teda aspoň většina z nich, jak jsem slyšel. Kromě toho se jim sice podařilo poškodit Měsíční Kámen, ale jeho pán vyvázl se zdravou kůží. Jestli je podle vás to, že vykopnete díru do plotu, než vás zničí majitel domu, ‚působivý', tak si poslužte."
Konečně promluvil i Korbal Špičák. Hlas měl pisklavý a vysoký. "Bauchelaine, vycítí nás?"
Jeho společník se zamračil, aniž by odtrhl pohled od Měsíčního Kamene, a zavrtěl hlavou. "Nezachytil jsem žádný zájem o nás, příteli. Tento rozhovor by však měl pokračovat ve větším soukromí."
"Dobrá tedy. Soudím, že nechceš, abych tohoto strážce karavany zabil."
Vrč poplašeně couvl a povytáhl šavle. "Něčeho takovýho byste litoval," zavrčel.
"Jen klid, kapitáne." Bauchelain se usmál. "Můj partner má prosté názory -"
"Myslíte prostý jako zmije."
"Snad. Nicméně vás ujišťuji, že jste v naprostém bezpečí."
Vrč, stále zamračený, couval po pěšině. "Mistře Keruli," zašeptal, "jestli tohle všecko sledujete - a podle mě ano - tak doufám, že můj bonus bude přiměřeně velkorysej. A pokud moje rada za něco stojí, tak radím vyhýbat se těmhle dvěma co nejširším obloukem."
Než se dostal pryč od kráteru, viděl, jak se k němu Bauchelain a Korbal Špičák obracejí zády. I k Měsíčnímu Kameni. Zadívali se do jámy a pak začali sestupovat. Brzy mu zmizeli z dohledu. Vrč si povzdechl, otočil se a vracel se do tábora. Jen pohnul rameny, aby uvolnil napětí, jež se ho zmocnilo.
Když došel k silnici, opět zvedl zrak k jihu. Měsíční Kámen byl v dálce rozmazaný. "Ty tam, pane, škoda, žes nezachytil stopu Bauchelaina a Korbala Špičáka, abys s nima mohl udělat to samý, cos udělal s jaghutským tyranem - pokud jsi v tom měl prsty ty. Ranhojiči tomu říkají prevence. Jenom se modlím, abychom tvýho nezájmu jednou všichni nelitovali."
Cestou po silnici zahlédl Emancipora Reese. Komorník seděl na voze, na klíně měl svou kočku a hladil ji. Prašivá? zamyslel se Vrč. Možná ne.

Obrovský jednooký vlk obcházel tělo, hlavu skloněnou, a dával si dobrý pozor, aby bezvládného smrtelníka neztratil z dohledu.
Do chodby chaosu zavítal málokdo a z toho mála byli smrtelní lidé zdaleka nejvzácnějšími návštěvníky. Vlk se touto divokou krajinou toulal, podle jeho vnímání času, celou věčnost. Byl sám a ztracený už tak dlouho, že si v duchu nacházel nové tvary, zrozené ze samoty. Myšlenky mu běhaly po zdánlivě náhodných cestách a v zuřivém lesku jeho oka by málokdo poznal vědomí či inteligenci. Přesto tam byly.
Vlk dál obcházel tělo a mohutné svaly se mu vlnily pod matnou bílou srstí. Skláněl hlavu a oko upíral na nehybného

člověka. Naprosté soustředění bylo účinné, udržovalo objekt jeho zájmu ve stavu jakéhosi bezčasí - náhodný důsledek sil, jež vlk v této chodbě vstřebal.
Vlk si pamatoval jen málo z ostatních světů existujících mimo chaos. Nevěděl nic o smrtelnících, kteří ho uctívali jako boha. Ale jisté povědomí získal, instinktivně vycítil něco, co hovořilo o… možnostech. Když teď objevil tohoto křehkého smrtelníka, náhle měl na vybranou.
Přesto váhal.
Byla tu rizika. Do popředí se začínalo drát rozhodnutí, až se z toho vlk roztřásl.
V kruzích se stále víc přibližoval k bezvládné postavě. Oko posléze upřel na mužovu tvář.
Konečně uviděl, že dar je skutečný. Nic jiného nemohlo vysvětlit to, co vlk objevil na smrtelníkově tváři. Byl to zrcadlový obraz jeho duše, dokonalý do všech podrobností. Takovou příležitost nemohl vlk odmítnout.
Přesto stále váhal.
Až se odkudsi vynořila jedna prastará vzpomínka. Obraz, zamrzlý a vybledlý, ohlodaný zubem času.
To stačilo, aby se spirála uzavřela.
A bylo dokonáno.
* * *
Zamrkal a upřel zbylé oko na bledě modrou, bezmračnou oblohu. Jizva, táhnoucí se přes levý oční důlek, příšerně svědila, jako by mu pod kůží lezli brouci. Na hlavě měl přilbici se zdviženým hledím. Do zad se mu zarývaly ostré kamínky.
Ležel a nehýbal se a snažil se vzpomenout, co se stalo. Pamatoval si černou trhlinu, která se před ním otevřela - spadl do ní, byl do ní vržen. Kůň pod ním zmizel, zadrnčela tětiva luku. Pocítil neklid, stejně jako jeho společník. Přítel, který jel po jeho boku. Kapitán Paran.
Toc Mladší zasténal. Pačes. Ta šílená loutka. Počíhal si na nás. Útržky vzpomínek se spojily, paměť se mu vrátila s přílivem strachu. Převalil se na bok. Všechny svaly v jeho těle protestovaly. Pro mistra Kápě, tohle není Rhivská pláň.
Na všechny strany se táhlo pole střepů černého skla. Na sáh nad ním nehybně visel oblak šedého prachu. Nalevo, asi dvě stě kroků od něj, narušoval monotónní krajinu nízký pahorek.
Bolelo ho v krku. Oko ho pálilo. Slunce nad jeho hlavou žhnulo. Toc zakašlal a posadil se. Obsidián pod ním křupal. Jeho zvratný luk ležel vedle něj, a tak po něm sáhl. Toulec zůstal u sedla. Ať se dostal kamkoliv, jeho věrný záchlumský oř ho nenásledoval. Kromě nože u pasu a luku, který mu prozatím byl k ničemu, neměl nic. Žádnou vodu ani jídlo. Při bližší prohlídce luku se zamračil. Tětiva ze střívek povolila.
Hodně. Což znamená, že jsem byl… pryč… delší dobu. Pryč. Ale kde? Pačes ho vhodil do nějaké chodby. V ní byl čas ztracený. Toc neměl příliš velkou žízeň ani hlad. Ale i kdyby měl šípy, luk mu k ničemu nebyl. Horší bylo, že tětiva vyschla, do vosku pronikl obsidiánový prach. Dotažení by nevydržela. To ukazovalo, že uplynulo několik dní, pokud ne týdnů, třebaže mu jeho tělo říkalo něco jiného.
Pomalu vstal. Kroužková košile pod halenou proti ohybu protestovala. Sypal se z ní třpytivý prach.
Jsem snad v chodbě? Nebo mě zase vyplivla ven? Ať tak nebo tak, musel najít konec této mrtvé planiny sopečného skla. Tedy pokud nějaký konec měla…
Zamířil k pahorku. Sice nebyl zrovna vysoký, ale určitě z něj bude větší rozhled než zdola. Když se k němu přiblížil, uviděl za ním další, podobné, rozestavené v pravidelných vzdálenostech. Mohyly. Skvělé, mohyly vážně miluju. Pak se objevila ústřední, větší než ostatní.
Toc obešel první pahorek a cestou si všiml, že je v něm díra, nejspíš ji vyhrabali vykradači hrobů. Po chvíli se zastavil a vrátil se. Dřepl si k jámě a zadíval se do svažujícího se tunelu. Kam až dohlédl - asi na sáh - obsidiánový plášť nikde nekončil. Aby byly mohyly vůbec vidět, musely být obrovské, spíš jako dómy než hrobky. "Ať je to cokoliv," zamumlal si Toc pro sebe, "pranic se mi to nelíbí."
Zamyslel se a v duchu si probíral události, které ho dovedly do této… nešťastné situace. Vražedný déšť z Měsíčního Kamene zřejmě označoval nějaký začátek. Oheň a bolest, zničené oko, polibek, zanechávající zohyzďující jizvu na původně mladé a údajně pohledné tváři.
Jízda na sever, naproti pobočnici Lorn, šarvátka s Ilgres Barghasty. Zpátky v Dřevnově, další potíže. Lorn mu přitáhla otěže a znovu oživila jeho staré povolání spárského kurýra. Kurýra? Mluv jasně, Tocu, zvlášť když mluvíš sám k sobě. Byl jsi špeh. Ale byl jsi obrácen. Dělal jsi zvěda Houfci Jednorukého. To a nic víc, dokud se neukázala pobočnice. V Dřevnově nastaly potíže. Besana, pak kapitán Paran. Útěk a pronásledování. "Pěkný zmatek," zamumlal.
Pačes ho zákeřně smetl jako mouchu do nějaké zlé chodby. Kde jsem se… zdržel. Mistr Kápě mě vem, je čas začít znovu myslet jako voják. Zjisti, kde jsi. Nesmíš jednat ukvapeně. Mysli na to, jak přežít, tady na tomto cizím, nehostinném místě…
Pokračoval v cestě k ústřední mohyle. Její svahy sice byly mírné, ale zvedala se do výšky nejméně čtyř sáhů. Jak se škrábal nahoru, jeho kašel se zhoršil.
Námaha mu však přinesla odměnu. Nahoře zjistil, že stojí uprostřed kruhu menších hrobek, a přímo před ním, asi tři sta kroků za kruhem, ale v oparu ještě viditelná, se zvedala kostnatá ramena kopců v šedivém hávu. O něco blíž a nalevo stála pobořená věž. Na obloze za ní zářilo protivně červené světlo.
Toc se podíval na slunce. Když se probudil, bylo ve třech čtvrtinách vzestupu. Nyní ho měl přímo nad hlavou. Dokázal se zorientovat. Kopce byly na severozápadě a věž téměř přímo na západ od něj.
Jeho zrak opět přitáhl narudlý šrám na obloze za věží. Ano, světlo pulsovalo jako srdce. Poškrábal se na jizvě přes levý oční důlek a trhl sebou, jak mu mysl zaplavily jasné barvy. Tam nahoře působí magie. Bohové, začínám magii z duše nenávidět.
Jeho pozornost upoutaly důležitější věci. Severní svah ústřední mohyly hyzdila hluboká jáma s nerovnými, lesklými

okraji. Pod mohylou ležela hromada kamení - stále se stopami červené barvy. Pomalu si uvědomil, že kráter není dílem vykradačů hrobů. Ať ho vytvořilo cokoliv, vylezlo to z hrobky. Zdá se, že na tomto místě ani mrtví nespí věčným spánkem. Přepadla ho úzkost, ale s tichou kletbou ji ze sebe setřásl. Zažil jsi horší věci, vojáku. Vzpomeň si na toho T'lan Imass, který se připojil k pobočnici. Lakonická sušinka na dvou nohách, Beru nás všechny chraň. Hluboké oční důlky bez jediné jiskřičky milosrdenství. Ten tvor napíchl Barghasta jako kňoura z Rhivské pláně.
Studoval kráter pod sebou a v duchu zůstával u Lorn a jejího nemrtvého společníka. Chtěli osvobodit podobně neklidného tvora, vypustit ho na zemi. Napadlo ho, jestli uspěli. Vězeň z hrobky, na níž právě stál, musel nepochybně splnit děsivý úkol - překonat ochrany, pevné zdi a celé sáhy stlačeného drceného skla. No, vzhledem k tomu, co ho jinak čekalo, bych asi byl stejně zoufalý a odhodlaný. Jak dlouho mu to trvalo? Jak musel mít zlem pokřivenou mysl, když se konečně osvobodil?
Toc se zachvěl, načež následoval další záchvat kašle. Na světě bylo plno záhad a jen málokterá byla příjemná.
Cestou dolů jámu obešel a zamířil k pobořené věži. Nemyslel si, že by se tu obyvatel hrobky ještě zdržoval. Já bych se odsud chtěl dostat co nejdál a co nejrychleji, jak jenom je v lidských silách. Nedalo se poznat, kolik času uplynulo od chvíle, kdy ten tvor unikl, ale Toc usoudil, že to bude několik let, pokud ne desetiletí. V každém případě se nebál, což bylo zvláštní, vzhledem k nehostinnému okolí a všem těm tajemstvím ukrytým pod zpustošeným povrchem země. Ať už se tu objevilo jakékoliv nebezpečí, zřejmě zmizelo už dávno.
Čtyřicet kroků od věže málem zakopl o mrtvolu. Slabá vrstva prachu ji dokonale zakrývala. Nyní se prach, rozvířený Tocem, zvedal jako oblak. Malažan ho s kletbami plival.
Rozvířeným, třpytivým oparem rozeznal, že kosti patřily člověku. Pravda, byl to podsaditý člověk se silnými kostmi. Šlachy byly vysušené, až získaly hnědou barvu, a kožešiny a kůže, do nichž byl oblečený, zetlely v pouhé cáry. Mrtvola mela na hlavě kostěnou přilbici vyrobenou z lebky nějakého rohatého zvířete. Jeden roh se kdysi ulomil. Opodál ležel obouruční meč pokrytý prachem. Když už mluvím o lebce mistra Kápě…
Toc Mladší se na tělo zamračil. "Co tady děláš ty?" zeptal se.
"Čekám," odpověděl mu T'lan Imass ochraptělým hlasem.
Toc v paměti zapátral po jméně tohoto nemrtvého válečníka. "Onos T'oolan," řekl, spokojený sám se sebou. "Z klanu Tarad -"
"Nyní se zovu Tolar. Jsem bez klanu. Svobodný."
Svobodný? Abys mohl dělat co, ty pytli kostí? Povalovat se tady v pustině?
"Co se stalo s pobočnicí? Kde to vlastně jsme?"
"Ztracení."
"A pobočnice, Tolare?"
"Taky ztracená."
Toc zaskřípal zuby a odolal touze Imasse nakopnout. "Nemůžeš být přesnější?"
"Možná."
"No tak."
"Pobočnice Lorn zahynula přede dvěma měsíci v Darúdžhistánu. Jsme na prastarém místě zvaném Morn, dvě stě líg na jih od města. Před chvílí bylo poledne."
"Právě bylo poledne, říkáš? Tak díky za poučení." Rozhovor s tvorem existujícím stovky tisíc let ho nijak netěšil a z té nechuti se zrodila jeho jízlivost - což byla nebezpečná troufalost. Zpátky k vážnosti, pitomče. Ten pazourkový meč není jen na ozdobu. "Vy dva jste osvobodili toho jaghutského tyrana?"
"Nakrátko. Snahy říše podrobit si Darúdžhistán selhaly."
Toc zamračeně zkřížil ruce na prsou. "Říkal jsi, že čekáš. Čekáš na co?"
"Nějakou dobu byla pryč. Teď se vrací."
"Kdo?"
"Ta, jež se usadila ve věži, vojáku."
"Nemůžeš si aspoň stoupnout, když se mnou mluvíš?" Než podlehnu.
T'lan Imass vstal za hlasitého vrzání, jen z něj opadával prach. V očních důlcích se cosi nakratičko zablýsklo, když se podíval na Toca, než se obrátil a zvedl svůj meč.
Bohové, měl jsem ho raději nechat ležet. Kůže jako z vyschlého pergamenu, napjaté svaly a těžké kosti… a všechno se to pohybuje jako živé. Ach, jak je císař miloval. Vojsko, které nemusel krmit, nemusel ho přepravovat, vojsko, co se dostane kamkoliv a dokáže téměř cokoliv. A žádní zběhové - až na toho, který tu teď stojí přede mnou.
Jak by vlastně bylo možné potrestat t'lanimasského zběha?
"Potřebuju vodu," prohlásil Toc po delší době, kdy na sebe prostě jen zírali. "A jídlo. A musím najít nějaké šípy. A tětivu." Rozepjal si řemínek přilby a tu si sundal. Koženou čapku, kterou nosil pod přilbou, měl celou propocenou. "Nemůžeme počkat ve věži? Z toho horka se mi uškvaří mozek." A proč mluvím, jako bych čekal, že mi pomůžeš, Tolare?
"Pobřeží leží tisíc kroků na jihozápad," oznámil mu Tolar. "Je tam k maní jídlo a jisté chaluhy, které postačí na tětivu, než bude možné nalézt nějaká střívka. Sladkou vodu, žel, neucítím. Obyvatelka věže snad bude velkorysá, i když je to méně pravděpodobné, pokud se vrátí a objeví tě tam. Šípy lze vyrobit. Nedaleko je slanisko, kde najdeme rákos. S oky na mořské ptáky získáme opeření. Hlavice šípů…" Rozhlédl se po obsidiánové planině. "Nepředvídám nedostatek surového materiálu."
Dobrá, takže mi přece jen pomůžeš. Díky mistru Kápě za to. "No, doufám, že pořád dokážeš štípat kámen a splítat chaluhy, Imassi, nemluvě o výrobě dříků z rákosu - ať je to cokoliv - protože já rozhodně netuším, jak na to. Když já potřebuju šípy, vyžádám si je, a když dorazí, mají železné hlavice a jsou rovné jako pravítko."

"Ještě jsem všechno nezapomněl, vojáku -"
"Jelikož nás pobočnice řádně nepředstavila, tak já jsem Toc Mladší a nejsem voják, nýbrž zvěd -"
"Byl jsi zaměstnán u Spárů."
"Ale bez asasínského výcviku a kouzel. Kromě toho jsem se té role více méně zřekl. Teď se chci akorát vrátit k Houfci Jednorukého."
"Dlouhá cesta."
"To mě napadlo. Takže čím dřív se vydám na cestu, tím líp. Řekni mi, jak daleko se táhne tahle skleněná pustina?"
"Sedm líg. Za ní najdeš Lamatathskou pláň. Až dorazíš tam, vydej se na severoseverovýchod -"
"Kam se tím dostanu? Do Darúdžhistánu? Oblehl snad Dujek město?"
"Ne." T'lan Imass otočil hlavu. "Přichází."
Toc se podíval směrem, jímž hleděl Tolar. Na jihu se vynořily tři postavy a blížily se ke kruhu mohyl. Z těch tří pouze ta prostřední kráčela po dvou. Byla vysoká, štíhlá, v rozevláté bílé telabě, jaké nosily urozené dámy ze Sedmiměstí. Vlasy měla černé, dlouhé a rovné. Po jejím boku šli dva psi, ten nalevo byl velký jako horský koník, kosmatý a podobný vlku, druhý krátkosrstý, pískově zbarvený, s mohutnými svaly.
Jelikož Toc s Tolarem stáli na otevřeném prostranství, nebylo možné, aby je trojice přehlédla, a přesto nedávala najevo žádné znepokojení ani nezměnila tempo. Na deset kroků se vlčí pes rozběhl k Imassovi a nadšeně vrtěl ocasem.
Toc se nad tím zamyslel a poškrábal se na bradě. "Starý kamarád, Tolare? Nebo to zvíře chce, abys mu hodil jednu ze svých kostí?"
Nemrtvý válečník se na něj jen mlčky díval.
"Vtip," utrousil Toc s pokrčením ramen. "Nebo spíš ubohá nápodoba. Myslel jsem si, že T'lan Imass se neurážejí."
Nebo v to spíš doufám. Bohové, ta moje huba nevymáchaná…
"Přemýšlel jsem o tom," odvětil Tolar pomalu. "Toto zvíře je ay, a tudíž má o kosti pramalý zájem. Ayové dávají přednost masu, pokud možno ještě teplému."
Toc zabručel. "Chápu."
"Vtip," upozornil ho po chvíli Tolar.
"Jasně." Ach. Tohle nakonec možná nebude tak hrozné. Samé překvapení.
T'lan Imass položil ayovi na hlavu kostnaté prsty. Zvíře úplně znehybnělo. "Starý kamarád? Ano, takováto zvířata jsme přijali do kmenů. Buď to, nebo bychom se byli museli dívat, jak hladovějí. Byli jsme za jejich hlad zodpovědní, víš."
"Zodpovědní? Za nepřiměřené lovení? Já myslel, že váš druh byl ve spojení s přírodou. Všichni ti duchové, ty obřady na usmířenou -"
"Tocu Mladší," skočil mu Tolar do řeči, "tropíš si žerty ze mne, či z vlastní nevědomosti? Ani lišejník v tundře nezná klid. Vše je zápas, válka o nadvládu. Ti, kteří prohrají, zmizí."
"A ty chceš říct, že my nejsme jiní -"
"Jsme, vojáku. Máme výsadu, že můžeme volit. Máme dar předvídání. I když svou zodpovědnost často uznáme příliš pozdě…" T'lan Imass naklonil hlavu na stranu, jak si prohlížel aye před sebou, a zřejmě i svou kostnatou ruku, kterou měl položenou na jeho hlavě.
"Baaljagg očekává tvé rozkazy, drahý nemrtvý válečníku," pravila žena, když dorazila. Hlas měla zpěvavý. "Jak sladké. Garate, běž také pozdravit našeho vyschlého hosta." Podívala se na Toca a usmála se. "Garat by se pochopitelně mohl rozhodnout, že tvůj společník stojí za zahrabání - nebyla by to legrace?"
"Chvilková," souhlasil Toc. "Mluvíš darúnsky, ale nosíš sedmiměstskou telabu…"
Zvedla obočí. "Vážně? Ach, takový zmatek! Než pomni, pane, ty hovoříš darúnsky, a přesto pocházíš ze zkrocené říše té ženy - jakže se jmenovala?"
"Císařovna Laseen. Malazská říše." A jakpak jsi to poznala? Nemám na sobě uniformu…
Usmála se. "Pravda."
"Jsem Toc Mladší a tady T'lan Imass se jmenuje Tolar."
"Jak příhodné. Tedy že tu je ale horko, nemyslíš? Přesuňme se raději do té jaghutské věže. Garate, přestaň očichávat T'lan Imass a probuď služebníky."
Toc se díval, jak mohutný pes kluše k věži. Teprve teď si všiml, že se dovnitř ve skutečnosti vchází přes balkon, asi v prvním poschodí - další ukázka toho, jak vysoká je vrstva skleněných střepů. "To místo nevypadá příliš pohostinně," poznamenal.
"Vzhled může klamat," opáčila žena a znovu po něm bleskla tím oslnivým úsměvem.
"Máš nějaké jméno?" zeptal se jí Toc, když se vydali k věži.
"Je to paní Závist," ozval se Tolar. "Dcera Dracona - jenž vykoval meč Dragnipúr a byl zabit jeho současným majitelem Anomanderem Dlouhý vlas, pánem Měsíčního Kamene, právě tímto mečem. Věří se, že Draconus měl dvě dcery, které pojmenoval Závist a Zášť -"
"Pro mistra Kápě, to nemůžeš myslet vážně," zamumlal Toc.
"Těmi jmény se nepochybně bavil i on," pokračoval T'lan Imass.
"Tak a teď jsi mi zkazil všechnu legraci," povzdechla si paní Závist. "My jsme se už někde setkali?"
"Ne. Přesto tě znám."
"Vypadá to tak! Připouštím, že to ode mne byla přehnaná skromnost, předpokládat, že mě nikdo nepozná. Nakonec jsem T'lan Imass nejednou zkřížila cestu. Vlastně nejméně dvakrát."
Tolar na ni upíral svůj bezedný zrak. "Vědět, kdo jsi, nezodpovídá záhadu, proč v současné době sídlíš v Morn, hodláš li být i nadále ostýchavá, paní. Rád bych věděl, co na tomto místě pohledáváš."
"Cokoliv budeš chtít," opáčila posměšně.

Když se přiblížili k věži, ve vstupním otvoru se objevila maskovaná postava v kožené zbroji. Toc strnul. "To je Seguleh!" Prudce se otočil k paní Závisti. "Tvůj služebník je Seguleh!"
"Tak se jim tedy říká?" Svraštila obočí. "Jméno je mi povědomé, třebaže mi unikají souvislosti. No dobrá. Zjistila jsem jejich osobní jména, ale to je asi vše. Náhodou na mne narazili - tento, jenž se zove Senu, a další dva. Usoudili, že zabít mne naruší jednotvárnost cesty." Povzdechla si. "Žel, teď mi slouží." Oslovila Seguleha. "Senu, jsou tví bratři úplně vzhůru?"
Menší mrštný muž naklonil hlavu. Oči měl ve škvírách zdobené masky bezvýrazné.
"Odhalila jsem," sdělila paní Závist Tocovi, "že toto gesto naznačuje souhlas. Zjistila jsem, že nejsou právě upovídaní."
Toc kroutil hlavou a oko upíral na dva široké meče, jež měl Senu zavěšené v podpaždí. "On je jediný z těch tří, který tě skutečně bere na vědomí, paní?"
"Když už o tom mluvíš… Je to důležité?"
"Znamená to, že je na spodku jejich hierarchie. Druzí dva stojí natolik vysoko, že se s Nesegulehy vůbec nebaví."
"To je od nich ale naduté!"
Zvěd se zazubil. "Já ještě nikdy žádného neviděl - ale hodně jsem o nich slyšel. Obývají jeden ostrov na jih odsud a prý jsou velmi uzavření a neradi cestují. Ví se však o nich i daleko na severu, dokonce až v Nathilogu." A mistr Kápě mě vem, jsou opravdu vyhlášení.
"Hmm, vycítila jsem jistou domýšlivost, která byla docela zábavná. Zaveď nás dovnitř, drahý Senu."
Seguleh se nepohnul. Spatřil Tolara a nyní z něj nespouštěl oči.
Ay se naježil a poodešel stranou, aby nestál mezi těmi dvěma.
"Senu?" otázala se paní Závist sladce jako med.
"Myslím," šeptl Toc, "že Tolara vyzývá."
"Směšné! Proč by něco takového dělal?"
"Pro Segulehy je ze všeho nejdůležitější postavení. Pokud vzniknou nějaké pochybnosti o hierarchii, přijde výzva. Oni rozhodně nemarní čas."
Paní Závist se na Senua zamračila. "Chovej se slušně, mladý muži!" Pokynula mu, aby Šel do věže.
Senu jako by sebou při jejím posunku trhl.
Toca prudce zasvědila jizva na tváři. Zuřivě se poškrábal a tiše zaklel.
Seguleh zacouval do malé místnosti, zaváhal, než se obrátil, a odvedl ostatní ke dveřím naproti. Zahnutá chodba vedla do ústřední komnaty, z jejíhož středu stoupalo úzké točité schodiště. Stěny byly z hrubé pemzy a nezdobené. Na druhém konci místnosti stály dva vápencové sarkofágy, jejichž víka byla opřená o zeď za nimi. Seděl tu pes, jehož paní Závist poslala napřed. Těsně za vchodem byl kulatý dřevěný stůl plný jídla - bylo tu čerstvé ovoce, maso, sýr a chleba a orosený hliněný džbán se sbírkou pohárů.
U stolu stáli nehybně dva Senuovi společníci, jako by stáli na stráži a byli připravení obětovat život při jeho obraně. Oba byli stejně stavění jako Senu i stejně vyzbrojení. Rozdíl byl pouze v maskách. Senuův smaltový chránič byl posetý tmavými vzory, kdežto druhé dvě masky byly jedna bělejší než druhá. První byla o něco méně pomalovaná než maska Senua, ale na druhé byly jenom dvě čárky, každá na jinak lesklé bílé tváři. Oči vyhlížející otvory v maskách vypadaly jako úlomky obsidiánu.
Seguleh se dvěma čárkami při pohledu na T'lan Imass strnul a udělal krok k němu.
"No tohle!" zasyčela paní Závist. "Výzvy jsou zakázány! Ještě jedna taková hloupost a ztratím trpělivost -"
Všichni tři Segulehové couvli.
"Tak," prohlásila žena. "To už je mnohem lepší." Obrátila se k Tocovi. "Ukoj své potřeby, mladý muži. Ve džbáně je saltoanské bílé, správně vychlazené."
Toc nedokázal odtrhnout zrak od Seguleha s nejsvětlejší maskou.
"Pokud upřený pohled znamená výzvu," pronesla paní Závist tiše, "tak ti kvůli zachování míru - nemluvě o tvém životě - radím, abys od současného střetu upustil, Tocu Mladší."
Toc poplašeně zavrčel a odtrhl zrak od Seguleha. "Dobrý postřeh, paní. Jde o to, že jsem ještě nikdy neslyšel o… no, vlastně nic. Na tom nezáleží." Došel ke stolu a natáhl ruku ke džbánu.
Za ním se cosi prudce pohnulo a následoval zvuk těla klouzajícího po podlaze, kde na druhé straně prudce narazilo do zdi. Toc se otočil na patě právě včas, aby uviděl Tolara, jak se zdviženým mečem stojí proti zbývajícím dvěma Segulehům. Senu ležel jako hromádka neštěstí o deset kroků dál. Buď byl v bezvědomí, nebo byl mrtvý. Oba meče měl zpola vytažené z pochev.
Vedle Tolara stála samice aye jménem Baaljagg, hleděla na ležícího a vrtěla ocasem.
Paní Závist upřela na Segulehy mrazivý pohled. "Vzhledem k tomu, že mé rozkazy zřejmě nebyly dostatečné, nechám nyní budoucí střety v nepochybně schopných rukou T'lan Imass." Podívala se na Tolara. "Je Senu mrtvý?"
"Ne. Použil jsem svou čepel naplocho, paní, netoužil jsem po tom, zabít jednoho z tvých služebníků."
"Vzhledem k okolnostem je to od tebe ohleduplné."
Toc roztřesenou rukou uchopil džbán. "Mám ti nalít taky, paní Závisti?"
Podívala se na něj, zvedla obočí a usmála se. "Výborný nápad, Tocu Mladší. Zavést tu civilizované chování zjevně zůstane jen na nás."
"Co jsi zjistila o Průrvě?" zeptal se jí Tolar.
S pohárem v ruce se k němu otočila. "Aha, ty jdeš rychle na věc ve všem. Chápu. Byla přemostěná. Smrtelnou duší. Jak zcela jistě sám dobře víš. Má studia se však soustředila na odhalení totožnosti chodby samotné. Nepodobá se žádné jiné. Ten portál vypadá téměř… mechanicky."

Průrva? To bude ta rudá šmouha ve vzduchu. Ach.
"Prozkoumala jsi hrobky K'Chain Che'Malle, paní?"
Nakrčila nos. "Krátce. Všechny jsou prázdné a už delší dobu. Desetiletí."
Tolar s tichým vrznutím naklonil hlavu. "Jen desetiletí?"
"Vskutku nepříjemná podrobnost. Myslím, že matrona měla značné problémy vyprostit se odtamtud, a následně strávila další čas, než se ze svého těžkého údělu vzpamatovala, než vypustila své děti. Se svou snůškou pak cosi prováděla v zasypaném městě na severozápadě, avšak skončila s tím předčasně, jako by výsledky nebyly uspokojivé. Nato zřejmě opustila oblast docela." Odmlčela se, než dodala: "Mohlo by být důležité, že matrona byla duší, která původně uzavírala trhlinu. Musíme předpokládat, že tam nyní sídlí jiný nešťastný tvor."
T'lan Imass kývl.
Zatímco se bavili, Toc se horlivě cpal a byl už u druhého poháru osvěžujícího studeného vína. Z pokusů pochopit, o čem se tu jedná, ho rozbolela hlava - přebere si to později. "Musím na sever," prohlásil s pusou plnou celozrnného chleba. "Je tu nějaká šance, paní, že bys mi mohla opatřit nějaké zásoby? Byl bych ti zavázaný…" Vida lačný záblesk v jejích očích, odmlčel se.
"Dej si pozor na to, co nabízíš, mladý muži -"
"Bez urážky, ale proč mi říkáš ‚mladý muži'? Sama nevypadáš na víc než na pětadvacet."
"Jak lichotivé. Takže i přes to, že mě Tolar úspěšně poznal
- a přiznávám, že mě hloubka jeho vědomostí velice zneklidňuje
- jména, která T'lan Imass vyslovil, pro tebe nic neznamenají." Toc pokrčil rameny. "O Anomanderovi Dlouhý vlas jsem samozřejmě slyšel. Nevěděl jsem, že ten meč někomu sebral - ani kdy se to stalo. Ale soudím, že máš plné právo cítit k němu jisté nepřátelství, jelikož ti zabil otce - jakže se jmenoval? Draconus. Malazská říše k němu chová stejné city. A poněvadž tedy máme stejného nepřítele -"
"Musíme být nutně spojenci. Rozumný předpoklad. Naneštěstí mylný. Navzdory tomu tě s potěšením vybavím jídlem a pitím, kolik jen uneseš, ačkoliv se obávám, že nevlastním žádné zbraně. Na oplátku bych od tebe mohla jednou žádat nějakou laskavost - pochopitelně nic velikého. Jen něco malého a poměrně bezbolestného. Je to pro tebe přijatelné?"
Toca přešla chuť k jídlu. Zadíval se na Tolara, ale z bezvýrazné tváře nemrtvého válečníka nic nevyčetl. Zamračil se.
"Jsem vůči tobě v nevýhodě, paní Závisti."
Usmála se.
A já doufal, že se přes zdvořilost dostanu k něčemu… intimnějšímu. Zase jsi to udělal, Tocu, myslíš nesprávným mozkem -
Usmála se ještě víc.
Toc zrudl a zvedl pohár. "Tak dobrá, souhlasím s tvou nabídkou."
"Tvá vyrovnanost je rozkošná, Tocu Mladší."
Málem se udávil vínem. Kdybych nebyl posekaný jednooký parchant, tak bych to skoro nazval flirtováním.
Promluvil Tolar. "Paní Závisti, hledáš li další informace o Průrvě, tady je nenalezneš."
Toc měl radost, když u ní zahlédl mírný šok, než se otočila k T'lan Imass. "Opravdu? Zdá se, že nejsem jediná, kdo je tu ostýchavý. Dokážeš to vysvětlit?"
Toc tušil, jaká bude odpověď, a zabručel, načež se sklonil, když po něm vrhla temný pohled.
"Možná," odpověděl podle očekávání Tolar.
Cha, věděl jsem to.
Do hlasu se jí vloudilo ostří. "Dej se tedy do toho, prosím."
"Sleduji starobylou stezku, paní Závisti. Morn na té stezce byla jen zastávkou. Teď vede k severu. Odpovědi najdeš mezi těmi, které hledám."
"Chceš, abych tě doprovodila."
"Mně nesejde na tom, co uděláš," odtušil Tolar nevzrušeně. "Pokud se však rozhodneš setrvat zde, musím tě varovat. Strkat nos do Průrvy s sebou nese jisté riziko - i pro někoho jako ty."
Zkřížila ruce na prsou. "Myslíš, že mi schází přiměřená opatrnost?"
"Právě ses dostala do slepé uličky a jsi stále rozrušenější. Přidám ještě jeden podnět, paní Závisti. Tví staří společníci z cest se ubírají ke stejnému cíli - do Pannionského dominia. Anomander Dlouhý vlas i Caladan Chmur jsou připravení vyhlásit dominiu válku. Je to vážné rozhodnutí - nejsi na ně zvědavá?"
"Ty nejsi žádný obyčejný T'lan Imass," obvinila jej.
Na to Tolar neodpověděl.
"Zřejmě jsi vůči němu v nevýhodě," poznamenal Toc a stěží udržel na uzdě své pobavení.
"Neomalenost shledávám odporně nepřitažlivou," štěkla. "Co se stalo s tvou duševní vyrovnaností, Tocu Mladší?"
Zamyslel se nad náhlým popudem vrhnout se jí k nohám a prosit za odpuštění. Pokrčil nad tou absurdní představou rameny a řekl: "Myslím, že je vážně narušená."
Její výraz změkl, tvářila se jako holubička.
Ta iracionální touha se vrátila. Toc se poškrábal na jizvě a odvrátil zrak.
"Nechtěla jsem tě popichovat -"
Ano, a královna snů má muří nohy.
"- a upřímně se omlouvám." Znovu se obrátila na Tolara. "No dobrá, vydáme se tedy na cestu všichni. Jak vzrušující!"
Pokynula svým seguležským služebníkům. "Ihned začněte s přípravami!"
Tolar řekl Tocovi: "Nyní nasbírám materiál na tvůj luk a šípy. Dokončíme je cestou."
Zvěd kývl a dodal: "Nevadilo by mi podívat se, jak to děláš, Tolare. Mohlo by se mi to hodit…"

T'lan Imass se nad tím zamyslel a pak naklonil hlavu na stranu. "Nám se to hodilo."
Všichni se obrátili, když se z druhého konce místnosti ozvalo hlasité zavrčení. Senu znovu nabyl vědomí a zjistil, že nad ním stojí ay a se zřejmým potěšením olizuje jeho pomalovanou masku.
"Zdá se," vysvětloval Tolar svým obvykle bezvýrazným způsobem, "že použili směs dřevěného uhlí, slin a lidské krve."
"Tak tomuhle," zamumlal Toc, "říkám nepříjemné probuzení."
Paní Závist se o něj cestou ke dveřím otřela a vrhla po něm výmluvný pohled. "Ach, na to odhalení se tolik těším!"
Ten zcela náhodný dotek poslal Tocovi do žaludku klubko hadů. I když mu prudce bušilo srdce, Malažan si nebyl jistý, má li mít radost, nebo se vyděsit.

KAPITOLA DVĚ

Houfec Jednorukého krvácel z bezpočtu ran. Nekonečné tažení, řada porážek následovaná ještě dražšími vítězstvími. Ale ze všech ran, jež vojsko Dujeka Jednorukého utrpělo, ty na jeho duši byly nejvážnější…

Stříbrná liška
herold Hurlochel

K
aprál Pazderka, usazená mezi skalisky a balvany na svahu, pozorovala starce namáhavě stoupajícího do kopce. Jeho stín sklouzl přes Mizelinu pozici, přesto muž, který ten stín vrhal, netušil, že tam voják je. Mizela se za ním tiše zvedla, jen z ní opadával prach, a zakmitala rukama, jak Pazderce podávala zprávu.
Stařík pokračoval v cestě, aniž by si čehokoliv všiml. Když byl jen pár kroků od ní, Pazderka se narovnala. Jak zvedala kuši, sypal se z ní šedý rubáš po ranní prašné bouři. "Už jsi zašel dost daleko, cizince," zavrčela.
Stařík překvapeně couvl. Pod nohou se mu zvrtl kámen a on sebou s výkřikem praštil na zem. Přesto se mu podařilo stočit se tak, aby nedopadl na kožený vak, který měl na zádech. Sklouzl kousek po pěšině a ocitl se před Mizelinýma nohama.
Pazderka s úsměvem popošla blíž. "To stačí," řekla. "Nevypadáš nebezpečně, dědo, ale čistě pro jistotu na tebe míří dalších pět kuší. Tak co kdybys mi řekl, co tu, ve jménu mistra Kápě, děláš."
Stařík měl obnošenou halenu celou propocenou a zaprášenou. Měl široké čelo, spálené od slunce, úzký obličej a téměř žádnou bradu. Vystouplé a křivé zuby mu trčely na všechny strany, takže když se usmál, připomínalo to spíš pochybnou parodii. Na hubených nohou měl kožené kamaše. Konečně se trochu vzpamatoval a pomalu se zvedl.
"Tisíckrát se omlouvám," zasupěl a ohlédl se přes rameno na Mizelu. Když se jí podíval do očí, trhl sebou a honem se obrátil zpátky k Pazderce. "Myslel jsem, že tato pěšina je opuštěná - dokonce i zloději. Pochop, své životní úspory jsem investoval do toho, co nesu - nemohl jsem si dovolit stráž, dokonce ani mulu ne -"
"Takže jsi obchodník," protáhla Pazderka. "Kam máš namířeno?"
"Do Dřevnova. Jsem z Darúdžhistánu -"
"To je jasné," štěkla Pazderka. "Ale Dřevnov je teď v říšských rukách… stejně jako tyhle kopce."
"To jsem nevěděl - tedy to o těch kopcích. Samozřejmě vím, že Dřevnov přijala Malazská říše do své náruče -"
Pazderka se zazubila na Mizelu. "Slyšíš to? Do své náruče. To je dobrý, dědo. Mateřská náruč, co? Co vůbec máš v tom pytli?"
"Jsem umělec," vysvětloval stařík a sklonil hlavu. "Ehm, vyřezávám drobnosti. Z kosti, slonoviny, nefritu, hadce -"
"Máš něco obdařeného - kouzla a tak?" vyptávala se Pazderka. "Něco požehnaného?"
"Jen svým nadáním, abych zodpověděl tvou první otázku. Nejsem mág a pracuji sám. Nicméně měl jsem štěstí, že jsem získal požehnání kněze na sadu tří slonovinových kruhů -"
"Jakého boha?"
"Trhače, tygra léta."
Pazderka ohrnula nos. "To není žádnej bůh, troubo. Trhač je první hrdina, polobůh, přeměněnecký ascendent -"
"V jeho jméně byl vysvěcen nový chrám," přerušil ji stařík. "Na ulici Lysé opice v Gadróbské čtvrti - mne osobně najali, abych vyrobil kožené desky pro Knihu modliteb a obřadů."
Pazderka zakoulela očima a sklonila kuši. "Dobrá, tak se kouknem na ty kruhy."
Stařík nadšeně kývl, shodil vak ze zad, položil si ho před sebe na zem a rozepjal řemen.
"Pamatuj," varovala ho Pazderka, "jestli vytáhneš něco nehezkého, skončíš s tuctem šipek v hlavě."
"Tohle je vak, ne moje spodky," zamumlal kupec. "Kromě toho jsem myslel, že jich je pět."
Pazderka se zamračila.
"Publikum," podotkla Mizela tiše, "se trochu rozrostlo."
"Správně," dodala honem Pazderka. "Schovávají se tu celé dva oddíly a sledují každý tvůj pohyb."
Stařík s přehnanou opatrností vytáhl balíček zabalený do dvojité vrstvy jelenice. "Ta slonovina je prý velmi stará," pravil uctivě. "Z huňaté obludy s kly, která bývala Trhačovou oblíbenou kořistí. Mrtvolu toho zvířete našli zamrzlou v bahně až v dalekém Elingarthu -"
"Na to zapomeň," prskla Pazderka. "Kouknem se na ty zatracený krámy."
Obchodník poplašeně zvedl bílé obočí. "Zatracené! Ne! To nikdy! Myslíš si snad, že bych prodával prokleté zboží?"
"Mlč, to byl jen zatracenej řečnickej obrat. Pospěš si, nemáme celej zatracenej den."
Mizela otevřela pusu, ale rychle ji zase zavřela, jak se na ni Pazderka zlobně zamračila.

Stařík rozbalil jelenici a objevily se tři světlé náramky na paži, každý z jednoho kusu a bez zdobení, vyleštěné do vysokého lesku.
"Kde jsou značky požehnání?"
"Nejsou tu. Byly postupně zabaleny do látky utkané z Trhačovy vlastní vypadané srsti - po devět dní a deset nocí -" Mizela frkla.
"Vypadaná srst?" Pazderka zkřivila obličej. "To je dost nechutná představa."
"Vřeten si to myslet nebude," zamumlala Mizela.
"Sada tří náramků," zahloubala se Pazderka. "Na pravou paži, na levou… a kam pak? A dávej si pozor na jazyk - jsme tuhle s Mizelou křehký květinky."
"Všechny jsou na jednu paži. Jsou jednolité, ale přitom do sebe zapadají - takové byly příkazy požehnání."
"Zapadají do sebe, ale nemají žádné spoje - to bych teda ráda viděla."
"Žel, nemohu ti toto kouzlo ukázat, neboť se projeví pouze jednou, až si je kupec navlékne na ruku, v níž drží zbraň."
"Tak to má na sobě jasně napsaný švindl."
"Máme ho přece tady," podotkla Mizela. "Podfuk funguje jenom tehdy, když pak můžeš zmizet."
"Na přecpaných tržnicích v Dřevnově by to šlo. No," Pazderka se na stařík zazubila, "tady nejsme na přecpaném trhu, že? Tak kolik?"
Kupec se kroutil. "Vybrala sis nejcennější práci - hodlal jsem uspořádat dražbu na -"
"Kolik, dědo?"
"T tři sta z zlatých radů."
"Radů? To je ta nová darúdžhistánská měna, že?"
"Dřevnov přijal jako běžné platidlo malazský jakatas," řekla Mizela. "Jakej je kurs?"
"Ať se propadnu, jestli to vím," zamumlala Pazderka.
"Jestli dovolíte," odvážil se kupec, "v Darúdžhistánu se mění dva a jedna třetina jakatasu za jeden rad. Poplatek pro zprostředkovatele činí nejméně jeden jakatas. Tedy, přesně řečeno, jeden a třetinu."
Mizela přešlápla a naklonila se, aby na kruhy lépe viděla. "Tři sta radů by běžnou rodinu uspokojilo na pár let…"
"To jsem měl v úmyslu," odvětil stařík. "I když, poněvadž žiju sám a skromně, očekával jsem čtyři či víc let včetně materiálu pro mé řemeslo. Cokoliv pod tři sta radů, a budu na mizině."
"Už brečím," zabručela Pazderka a podívala se na Mizelu. "Komu to bude scházet?"
Voják pokrčil rameny.
"Tak bleskem sežeň tři sloupky."
"Provedu, kaprále." Mizela prošla kolem stařík nahoru na kopec a zmizela z dohledu.
"Prosím," kňučel stařík. "Neplať mi v jakatasech -"
"Uklidni se," řekla Pazderka. "Dneska se na tebe Oponn usmívají. Teď ustup od toho pytle. Musím ho prohledat."
Stařík s úklonou couvl. "Zbytek má menší cenu, to připouštím. Pravda, poněkud uspěchané -"
"Nechci koupit nic jiného," prohlásila Pazderka a jednou rukou se prohrabovala ve vaku. "Tohle teď je oficiální."
"Aha, chápu. V Dřevnově je nyní některé zboží zakázané."
"Například padělané jakatasy. Místní ekonomika dost utrpěla a darúdžhistánský rady tam taky nejsou vítaný. Tenhle týden jsme měli dost velkou kořist."
Kupec vykulil oči. "Ty mi chceš zaplatit padělanými penězi?"
"Láká mě to, ale ne. Jak jsem říkala, Oponn na tebe mrkli." Dokončila prohlídku, couvla a z mošny u pasu vyndala voskovou tabulku. "Musím zaznamenat tvoje jméno, kupče. Tyhle stezky používají hlavně podloudníci, co se dole na pláni snaží vyhnout mýtnýmu na cestě, co vede Předělem - ty jsi zřejmě jeden z mála poctivců. Ti chytřejší šejdíři nakonec na těchhle stezkách za svou vychytralost zaplatí desetkrát víc, přičemž skutečnost je taková, že by měli mnohem větší šanci proklouznout tím chaosem u mýtnice."
"Jmenuju se Munug."
Pazderka vzhlédla. "Chudinko."
Mizela se vrátila se třemi zabalenými sloupky mincí v náručí.
Kupec přihlouple pokrčil rameny a upřel oči na zabalené sloupky. "To jsou rady!"
"Jistě," zabručela Pazderka. "Po stu ve sloupku - nejspíš si strhneš hřbet, než je dovlečeš do Dřevnova, nemluvě o cestě zpátky. Vlastně se teď už ani nemusíš do Dřevnova obtěžovat, co?" Upřela na něj oči a vrátila tabulku do mošny.
"To je pádná připomínka," usoudil Munug, zabalil kruhy a podal balíček Mizele. "Nicméně do Dřevnova půjdu - abych vyřídil zbytek." Nervózně zamrkal a v chabém úsměvu vycenil křivé zuby. "Jestli mi štěstí Oponn vydrží, mohl bych svůj zisk zdvojnásobit."
Pazderka se na něj ještě chvíli dívala a nakonec zakroutila hlavou. "Chamtivost se nikdy nevyplácí, Munugu. Vsadila bych se, že za měsíc se tudy budeš vracet s jednou kapsou prázdnou a druhou vysypanou. Co říkáš? Deset radů?"
"Když prohraju, budu ti muset zůstat dlužný."
"No dobrá, tak nějakou cetku - máš obratný ruce, dědo, o tom není pochyb."
"Děkuju ti, ale uctivě sázku odmítám."
Pazderka pokrčila rameny. "Škoda. Do setmění ti zbývá ještě jedno zvonění. Pod vrškem je u cesty tábor - jestli jsi dost odhodlaný, do tmy tam dorazíš."
"Zkusím to." Hodil si vak na záda, se zabručením se narovnal, váhavě kývl a vydal se dál.
"Zastav se," rozkázala Pazderka.
Munugovi jako by se podlomila kolena a on se málem zhroutil. "P prosím?" vypravil ze sebe.
Pazderka si od Mizely vzala kruhy. "Nejdřív si je musím nasadit. Tvrdil jsi, že do sebe zapadnou. A hladce."

"Aha! Ano, ovšem. Klidně pokračuj."
Pazderka si vyhrnula rukáv zaprášené košile, takže byl vidět tmavě rudý rub.
Munug hlasitě zalapal po dechu.
Pazderka se usmála. "Správně, jsme Paliči mostů. Zvláštní, co všechno prach zakryje, viď?" Navlékla si slonovinové náramky na zjizvenou, svalnatou paži. Mezi jejím bicepsem a ramenem se ozvalo tiché cvaknutí. Pazderka si kruhy zamračeně prohlížela a pak překvapeně sykla: "Ať se propadnu."
Munug se na chviličku usmál a lehce se uklonil. "Smím teď pokračovat v cestě?"
"Běž," pobídla ho, aniž by si ho dál všímala. Oči upírala na lesklé kruhy na své paži.
Mizela se za mužem dívala celou minutu a nepatrně vraštila obočí.

Munug po chvíli chůze našel cestičku odbočující z cesty. Nejméně podesáté se ohlédl, aby se ujistil, že ho nikdo nesleduje, a rychle vklouzl mezi dva nakloněné kameny rámující skrytý průchod.
Tmavý průchod končil po deseti krocích a cesta dál pokračovala po dně hluboké strže. Kupce pohltily stíny. Usoudil, že slunce zapadne už za chvíli - zdržení u Paličů mostů by pro něj mohlo být osudové, pokud kvůli němu nestihne schůzku.
"Nakonec," zašeptal, "bohové nejsou vyhlášení svou shovívavostí…"
Mince byly těžké. Srdce mu prudce bušilo. Na takovou námahu nebyl zvyklý. Nakonec byl přece řemeslník. Poslední dobou neměl zrovna štěstí, nepochybně kvůli tomu, jak ho oslabovaly nádory mezi nohama, ale jeho nadání a vidění žal a bolest spíš ještě posílily. "Vybral jsem si tě právě pro tyto tvé nedostatky, Munugu. Pro ně, a samo sebou i pro tvé nadání. Ano, tvé nadání velice potřebuji…
Boží požehnání ho těch nádorů určitě zbaví. A pokud ne, tak za tři sta radů by si mohl v Darúdžhistánu najmout služby denulského léčitele. Koneckonců, nebylo moudré spoléhat se pouze na to, že mu bůh zaplatí za jeho služby. Příběh, který Munug vyprávěl Paličům mostů, byl v podstatě pravdivý - vyplatilo se vytvořit další možnosti a mít záložní plán - a třebaže řezba patřila k jeho menším nadáním, nebyl tak skromný, aby popíral vysokou kvalitu své práce. S jeho malováním se to však nedalo srovnat. To ani náhodou.
Spěchal po cestičce a nevšímal si nadpřirozené mlhy, jež se kolem něj stahovala. Po deseti krocích prošel portálem chodby a pukliny a rozsedliny Východních Tahlyn zmizely docela. Mlha prořídla a objevila se beztvará kamenitá pláň pod bledou oblohou. O kus dál stál ošuntělý kožený stan, nad nímž tvořil kouř mořsky modrý opar. Munug se vydal k němu.
Se supěním si dřepl před vchodem a zaškrábal na stěnu.
Zevnitř se ozval kašel a pak chraplavý hlas: "Vstup, smrtelníku."
Munug vlezl dovnitř. V očích, v nose a v hrdle ho zaštípal hustý, ostrý kouř, ale po prvním nádechu se mu tělem začala šířit otupělost. Se skloněnou hlavou se zastavil těsně za vchodem a čekal.
"Jdeš pozdě," postěžoval si bůh a při každém nádechu sípal.
"Vojáci na cestě, pane -"
"Objevili to?"
Řemeslník se usmál na špinavý rákos na podlaze. "Ne. Prohledali můj vak, jak jsem čekal, ale ne mě samotného."
Bůh znovu zakašlal a Munug zaslechl, jak po podlaze popotahuje ohřívadlo. Do řeřavých uhlíků dopadla semínka a kouř zhoustl. "Ukaž mi to."
Řemeslník sáhl do záhybů obnošené haleny a vyndal silný balíček, velký asi jako kniha. Rozbalil ho a ukázal balíček dřevěných karet. S hlavou stále skloněnou a poslepu postrčil balíček k bohu, přičemž karty rozložil.
Bůh zadržel dech, pak tiše vydechl. Když znovu promluvil, jeho hlas zněl blíž k Munugovi. "Kazy?"
"Ano, pane. Jeden v každé kartě, jak jsi přikázal."
"Á, to mě těší. Smrtelníku, tvé umění nemá sobě rovna. Jsou to skutečně obrazy bolesti a nedokonalosti. Jsou zmučené, plné úzkosti. Útočí na oko a zraňují srdce. Navíc v každé tváři vidím trvalou samotu, což jsi vtiskl do každé scény." Do hlasu se mu vloudilo pobavení. "Namaloval jsi vlastní duši, smrtelníku."
"Nepoznal jsem moc štěstí, pa -"
Bůh zasyčel. "To jsi ani neměl čekat! Ne v tomto životě, ne v tisíci dalších, k jejichž prožití jsi odsouzen, než dosáhneš spasení - tedy pokud budeš dost trpět, aby sis ho zasloužil!"
"Prosím, abys mě nezbavoval mého utrpení, pane," zamumlal Munug.
"Lžeš. Sníš o pohodlí a spokojenosti. Nosíš s sebou zlato, o němž si myslíš, že ti ho zaplatí, a hodláš prodávat své nadání, abys získal víc - nepopírej to, smrtelníku. Znám tvoji duši - vidím v těchto obrázcích nenasytnost a touhu. Neboj se, takové pocity mě baví, protože jsou cestou k zoufalství."
"Ano, pane."
"Teď, Munugu z Darúdžhistánu, k tvé odměně…"
Stařík zaječel, když mu v nádorech mezi nohama zažhnul oheň. Sviíjel se bolestí a kroutil se na špinavé rohoži.
Bůh se smál a byl to strašný smích, mezi dlouhými záchvaty kašle.
Munug si po chvíli uvědomil, že bolest ustupuje.
"Jsi uzdraven, smrtelníku. Získal jsi další roky svého bídného života. Žel, dokonalost je mi zcela cizí, takže to mezi mými drahými dětmi musí být stejné."
"P pane, necítím nohy!"
"Obávám se, že jsou mrtvé. Taková byla cena za vyléčení. Zdá se, řemeslníku, že tě čeká dlouhé, namáhavé plazení tam, kam hodláš dorazit. Pamatuj, dítě, že důležitá je cesta, ne dosažení cíle." Bůh se znovu zasmál, načež dostal další záchvat kašle.

Munug věděl, že je propuštěn, a tak se otočil a protáhl mrtvou váhu spodní poloviny těla ven ze stanu, kde zůstal ležet a jen lapal po dechu. Bolest, kterou cítil nyní, pocházela z jeho duše. Přitáhl si svou mošnu a na ni si položil hlavu. Zpocené čelo si opřel o tvrdé sloupky mincí. "Má odměna," zašeptal. "Požehnáním jest dotek Padlého. Veď mě, drahý pane, po cestách zoufalství, neboť si zasloužím bolest v množství nekonečném…"
Ve stanu za ním se chechtal Chromý bůh. "Těš se z této chvíle, milý Munugu! Tvá ruka začala novou hru. Tvá ruka otřese světem!"
Munug zavřel oči. "Má odměna…"

Mizela hleděla na cestu ještě dlouho poté, co řemeslník zmizel z dohledu. "Nebyl to," zamumlala, "na co vypadal."
"To není nikdo z nich," souhlasila Pazderka a zatahala za kruhy na své paži. "Ty krámy jsou zatraceně těsné."
"Nejspíš ti uhnije a upadne ruka, kaprále."
Pazderka vykulila oči. "Myslíš, že jsou prokletý?"
Mizela pokrčila rameny. "Já na tvým místě bych nechala Rychlýho Bena, aby se na to pořádně koukl, a dřív, ne později."
"Toggovy koule, jestli jsi měla nějaké podezření -"
"Neříkám, že jsem měla, kaprále - to ty sis stěžovala, že jsou těsné. Dají se sundat?"
Pazderka se zamračila. "Ne, hrom tě bac."
"Aha." Mizela odvrátila zrak.
Pazderka zvážila, že ji praští, ale tohle ji napadalo asi desetkrát za den od chvíle, kdy je poslali na tuhle hlídku, a ona opět odolala. "Tři sta radů za to, že mi upadne ruka. Paráda."
"Hlavu vzhůru, kaprále. Aspoň si pak budeš mít o čem povídat s Dujekem."
"Vážně tě nenávidím, Mizelo."
Mizela se na kaprála nemastně neslaně usmála. "A hodila jsi aspoň tomu dědkovi do vaku kamínek?"
"Jo, byl dost nervózní, aby si to zasloužil. Málem omdlel, když jsem ho zavolala zpátky, viď?"
Mizela kývla.
"Takže," usoudila Pazderka a shrnula si rukáv, "ho Rychlej Ben vystopuje -"
"Pokud ho nevysype -"
Pazderka zabručela: "Jemu na tom, co má vevnitř, záleželo ještě míň než mně. Ne, to důležitý, co nesl, měl určitě pod košilí, to je jistý. Ale určitě se o tom zmíní, až dorazí do Dřevnova - pasíři se tudy hned přestanou courat, dej na mý slova, na to si klidně vsadím - a když jsi byla pro ty rady, předhodila jsem mu, že větší šance je v Předělu."
Mizela se usmála víc. ',Zmatek na křižovatkách', co? Jediný zmatek, jaký tam Paranovi lidi mají, je s vybíráním."
"Půjdem si udělat něco k jídlu - Moranthové budou nejspíš stejně dochvilní jako obvykle."
Společně se vydaly nahoru do kopce.

Hodinu po západu slunce přistála v kruhu luceren, které připravily Pazderka s Mizelou, letka Černých Moranthů na quorlech. Jeden vezl pasažéra, který sesedl, jakmile jeho quorl dostal všech šest nohou na kamenitou zemi.
Pazderka se na klejícího muže zazubila. "Tady, Rychlej -"
Prudce se k ní otočil. "Co, ve jménu mistra Kápě, máš za lubem, kaprále?"
Úsměv pohasl. "Nic moc, čaroději. Proč?"
Hubený muž s tmavou pletí se ohlédl přes rameno na Černé Moranthy a rychle se vydal k místu, kde čekaly Pazderka s Mizelou. Ztišil hlas. "Musíme to udělat co nejjednodušší, zatraceně. Cestou přes hory jsem málem spadl z toho hrozného sedla - všude kolem tady víří chodby, odevšad se řine energie -" Zarazil se a s jiskrou v oku přistoupil blíž. "Z tebe taky, Pazderko…"
"Takže nakonec jsou prokleté," zamumlala Mizela.
Pazderka se na svou společnici zamračila a promluvila, jak nejjízlivěji to šlo. "Jak sis celou dobu myslela, že jo, Mizelo? Ty prolhaná -"
"Získala jsi požehnání ascendentu!" obvinil ji Rychlej Ben. "Huso pitomá! Kterého, Pazderko?"
Snažila se polknout knedlík, který se jí náhle utvořil v krku. "Ehm, Trhače?"
"No to je vážně nádhera."
Pazderka se zamračila. "Co je špatného na Trhačovi? Pro vojáka je dokonalý - tygr léta, pán bitev -"
"Před pěti sty lety možná! Trhač se popustil do své převtělenecké podoby před stovkami let - a od té doby neměl jedinou lidskou myšlenku! Není jen bezduchý, Pazderko - on je šílený!"
Mizela se zahihňala.
Čaroděj se k ní otočil. "Čemu se směješ?"
"Ničemu. Promiň."
Pazderka si vyhrnula rukáv a ukázala kruhy. "Je to tohle, Rychlej Bene," vysvětlovala honem. "Můžeš mi to sundat?"
Při pohledu na slonovinové náramky ucukl a zavrtěl hlavou. "Kdyby byl duševně v pořádku, nějaký rozumný ascendent, možná by se dalo… vyjednávat. Na to ale rozhodně zapomeň -"
"Mám zapomenout?" Pazderka ho oběma rukama popadla za pláštěnku a zatřásla s ním. "Mám zapomenout? Ty ufňukanej červe -" Náhle se zarazila a vytřeštila oči.
Rychlej Ben si ji prohlížel se zdviženým obočím. "Co to děláš, kaprále?" zeptal se tiše.
"Ehm, promiň, čaroději." Pustila ho.
Rychlej Ben si s povzdechem upravil pláštěnku. "Mizelo, doveď Moranthy ke skrýši."
"Jasně," odvětila Mizela a zamířila k čekajícím válečníkům.

"Kdo ti to donesl, kaprále?"
"Ty kruhy?"
"Zapomeň na kruhy - těch se už nezbavíš. Ty rady z Darúdžhistánu. Kdo je donesl?"
"Zvláštní." Pazderka pokrčila rameny. "Objevil se tu obrovský povoz, jako kdyby spadl z nebe. Jednu chvíli byla cesta prázdná a vzápětí tu dusalo šest koní a ten vůz - Čaroději, po téhle cestě neprojede ani dvoukolák, natož nákladní vůz. Navíc strážní byli po zuby ozbrojení a celí nesví - asi to dává smysl, když vezli deset tisíc radů."
"Trygalle," zamručel Rychlej Ben. "Z těch lidí mi naskakuje husí kůže…" Po chvíli potřásl hlavou. "Poslední otázka. Ten poslední slídič, který jsi vyslala - kde je?"
Pazderka se zamračila. "Ty to nevíš? Byly to tvoje kameny, čaroději!"
"Komu jsi ho dala?"
"Tomu dědovi, co vyřezává ozdoby -"
"Ozdoby jako ta, co ji nosíš na paži, kaprále?"
"No ano, ale to byla jeho jediná cennost - prohlídla jsem zbytek a bylo to sice dobré, ale nic zvláštního."
Rychlej Ben se ohlédl na Moranthy v černé zbroji, nakládající pod dohledem samolibě se culící Mizely zabalené sloupky mincí na své quorly. "Podle mě se daleko nedostal. Asi se po něm budu muset jít podívat. Nemělo by to trvat dlouho…"
Dívala se za ním, když kousek poodešel a se zkříženýma nohama se posadil na zem.
V noci bylo chladno a navíc od Tahlyn vál studený západní vítr. Na nebi jasně zářily hvězdy. Pazderka se otočila k nakládání. "Mizelo," zavolala, "ať jsou tam kromě čarodějova ještě dvě náhradní sedla."
"No ovšem," opáčila druhá žena.
Dřevnov nebyl nic moc, ale aspoň tam bylo v noci větší teplo. Pazderka začínala být příliš stará na to, aby každou noc spala pod širákem na studené, tvrdé zemi. Z toho, jak celý týden čekala na dodávku, ji rozbolelo celé tělo. Aspoň že s darúdžhistánským velkorysým příspěvkem bude moci Dujek doplnit zásoby.
Se štěstím Oponn by do týdne mohli vyrazit. Do další mistrem Kápě požehnané války, jako bychom nebyli už tak dost unavení. Fenerovy paznehty, co je vůbec zač to Pannionské dominium?
* * *
Od odjezdu z Darúdžhistánu před osmi týdny byl Rychlej Ben přidělen ke štábu zástupce velitele Whiskeyjacka, maje za úkol pomáhat při organizaci Dujekova vojska vzbouřenců. Byrokracie a malá kouzla se k sobě kupodivu náramně hodily. Čaroděj měl plné ruce práce s tím, jak po celém Dřevnově a přístupových cestách splétal síť spojení. Desátky a mýto, které se postaraly o finanční potřeby, a získání kontroly usnadnily přechod od okupace k držbě. Aspoň prozatím. Houfec Jednorukého a Malazská říše se sice rozešly, nicméně čaroděje nejednou napadlo, že dostává překvapivě říšské úkoly.
Tak my jsme psanci, co? A mistr Kápě sní o ovcích popásajících se na zelených pastvinách.
Dujek… čekal. Vojsko Caladana Chmura si cestou na jih dávalo načas a na pláň severně od Dřevnova dorazí zítra - jeho jádro tvořili Tiste Andii se žoldnéři a Ilgres Barghasty na jednom křídle a s Rhivy a jejich obrovskými stády bhederinů na druhém.
Žádná válka ale nebude. Ne tentokrát.
Ne, do Propasti, my všichni chceme bojovat s novým nepřítelem, pokud bude příměří fungovat hladce - a vzhledem k tomu, že s námi již vyjednávají darúdžhistánští vládcové, tak nejspíš bude. Nový nepřítel. Nějaká teokratická říše požírá jedno město za druhým jako zdánlivě nezastavitelná vlna fanatické zuřivosti. Pannionské dominium - proč z toho mám tak špatný pocit? Na tom nezáleží, je čas najít můj zbloudilý slídič…
Rychlej Ben zavřel oči, uvolnil okovy své duše a vyklouzl z těla. Prozatím ten nenápadný, vodou ohlazený oblázek, který smočil ve spoustě svých kouzel, necítil, takže mu nezbylo než pátrat v rozšiřující se spirále a věřit, že se dříve nebo později otře o jeho smysly.
Znamenalo to postupovat naslepo, a pokud čaroděj něco nesnášel -
Aha, našel jsem těl
Překvapivě blízko, jako by překonal nějakou neviditelnou bariéru. Neviděl nic než tmu - nezahlédl jedinou hvězdičku - ale země se pod ním narovnala. Jsem v nějaké chodbě, pochopitelně. Děsivé je, že ji nepoznávám. Připadá mi známá, ale něco není v pořádku.
Před sebou rozeznal slabounkou narudlou záři, stoupající ze země. Odpovídala umístění jeho slídiče. Ve vlažném vzduchu byl cítit nasládlý kouř. Rychlej Ben byl stále nervóznější, přesto se k záři přiblížil.
Nyní viděl, že narudlá záře vychází z ošoupaného stanu. Nedokázal rozeznat nic z toho, co bylo uvnitř. Došel ke stanu, dřepl si a zaváhal. Zvědavost je mým největším prokletím, jenže ani když si charakterovou vadu přiznám, nenapraví se to tím. Ach jo. Odhrnul stanovou chlopeň a nahlédl dovnitř.
Na druhém konci stanu, jen tři kroky od něj, seděla postava zabalená v pokrývce a nakláněla se nad ohřívadlo, z něhož stoupala oblaka kouře. Obyvatel stanu dýchal hlasitě a ztěžka. Zvedl ruku, v níž jako by měl zpřelámané všechny kůstky, a pokynul. Zpod kápě se ozval chraplavý hlas. "Vstup, mágu. Mám, myslím, něco tvého…"
Rychlej Ben otevřel své chodby - naráz dokázal otevřít pouze sedm, třebaže jich vlastnil víc. Projely jím vlny energie. Udělal to nerad - najednou odhalit téměř vše, co bylo jeho, ho naplňovalo nádherným příslibem všemohoucnosti. On však věděl, jak nebezpečná a možná i osudová iluze to je.
"Už ti došlo," pokračoval tvor sípavě, "že to musíš získat zpět. Protože aby někdo jako já měl spojení na tvé pozoruhodné síly, smrtelníku -"
"Kdo jsi?" zeptal se čaroděj.
"Zlomený. Zničený. Přikovaný k této horečnaté mrtvole pod námi. Neprosil jsem se o takový osud. Nebyl jsem

vždycky jen uzlíček bolesti…"
Rychlej Ben přitiskl dlaň na zem před stanem a zapátral skrze svou moc. Po chvíli vykulil oči a pak je pomalu zavřel.
"Tys ji nakazil."
"V této říši," pokračoval tvor ve stanu, "jsem jako rakovina. A s každým soumrakem jsem nakažlivější. Nemůže se probudit, kdežto já bujím v jejím těle." Poposedl si a zpod záhybů špinavé pokrývky se ozvalo řinčení těžkého řetězu.
"Tví bohové mě spoutali, smrtelníku, a myslí si, že úkol splnili."
"Chceš za můj slídič protislužbu," usoudil Rychlej Ben.
"To chci. Jestli musím trpět já, budou trpět i bohové a jejich svět -"
Čaroděj vypustil houf chodeb. Stanem proletěla energie. Tvor zaječel a trhl sebou. Pokrývka se vzňala, stejně jako dlouhé, rozcuchané vlasy toho tvora. Rychlej Ben vletěl do stanu za poslední vlnou svých kouzel. Švihl rukou, prsty bodl tvora do očí a dlaní zasáhl jeho čelo, až mu zvrátil hlavu dozadu. Druhou rukou neomylně nahmátl kamínek, který zapadl do rákosu.
Energie chodeb zhasla. Čaroděj se bleskurychle stáhl, otočil se a vrhl se ke vchodu a spoutaný tvor za ním zařval vzteky. Rychlej Ben se vyškrábal na nohy a rozběhl se.
Vlna energie ho zasáhla zezadu, až sebou praštil na rozehřátou zemi. S křikem se svíjel pod kouzelným náporem. Snažil se odtáhnout, ale útok byl příliš silný. Táhlo ho to zpátky. Škrábal po zemi, a když se podíval na rýhy, které jeho prsty vyryly do hlíny, uviděl v nich tmavou krev.
Ach, Ohnice, odpusť mi.
Neviditelné, nesmiřitelné sevření ho přitahovalo ke vchodu do stanu. Z tvora uvnitř vyzařoval hlad a vztek spolu s jistotou, že obojí vzápětí ukojí.
Rychlej Ben byl bezmocný.
"Poznáš takovou bolest!" hulákal bůh.
V té chvíli se cosi vynořilo ze země. Čaroděje uchopila obrovská ruka, jako když obří dítě bere panenku. Rychlej Ben zaječel znovu, když ho to stáhlo dolů do rozhrabané hlíny, z níž se kouřilo. Do úst mu pronikla hořká prst.
Shora tlumeně přicházel zuřivý řev.
Jak ho to protahovalo tělem Spící bohyně, čaroději se do těla zarývaly ostré kameny. Docházel mu vzduch a pomalu se kolem něj uzavírala temnota.
Vzápětí kašlal a plival hrubou hlínu. Do plic mu pronikl teplý, nasládlý vzduch. Vytřel si hlínu z očí a převalil se na bok. Udeřilo do něj sténání a rovná, tvrdá zem pod ním se pomalu pohybovala. Rychlej Ben se zvedl na všechny čtyři. Z potrhaného těla jeho duše kapala krev - šaty měl na cáry - ale byl naživu. Vzhlédl.
A málem vykřikl.
Nad ním se tyčila přibližně lidská postava dobře patnáctkrát vyšší než on, hlavou téměř dosahující ke stropu jeskyně. Tělo toho zjevení se lesklo a třpytilo, jako by bylo z tmavého jílu protkaného surovými démanty. Rychlýho Bena si stvoření zřejmě nevšímalo - i když čaroděj věděl, že ho před Chromým bohem zachránilo právě ono. Ruce mělo zdvižené nad hlavu a až po zápěstí zanořené do tmavého, rudě skvrnitého stropu. Na stropě se leskly bílé oblouky, pravidelně rozmístěné jako žebra, ale bez konce. Ruce jako by svíraly či byly spojeny se dvěma takovými žebry.
Těsně za tvorem, asi o tisíc kroků dál, dřepělo další takové stvoření se zdviženýma rukama.
Rychlej Ben se otočil a podíval se na druhou stranu jeskyně. Další služebníci - čaroděj viděl čtyři, možná pět - a všichni měli zdvižené ruce. Jeskyně byla ve skutečnosti obrovským tunelem, jenž se v dálce zatáčel.
Opravdu jsem v těle Ohnice, Spící bohyně. V živé chodbě. Z masa a kostí. A tito… služebníci…
"Jsem ti zavázaný!" zavolal na tvora tyčícího se nad ním.
Tvor sklonil zploštělou hlavu a jeho démantové oči vypadaly jako padající hvězdy. "Pomoz nám."
Hlas zněl dětsky a zoufale.
Rychlýmu Benovi spadla brada. Pomáhat?
"Ona slábne," zaúpěl ten tvor. "Matka slábne. Umřeme. Pomoz nám."
"Jak?"
"Pomoz nám, prosím."
"N nevím jak."
"Pomoz."
Rychlej Ben roztřeseně vstal. Nyní viděl, že obrovo jílové tělo se roztéká, bahnité pramínky mu stékaly po mohutných pažích a démanty vypadávaly. Chromý bůh je zabíjí, otravuje tělo Ohnice. Čaroděj rychle přemýšlel. "Služebníku, dítě Ohnice! Kolik je času? Než bude příliš pozdě?"
"Moc ne," odvětil tvor. "Blíží se. Chvíle se blíží."
Rychlýho Bena zachvátila panika. "Jak blízko? Nemůžeš to upřesnit? Musím vědět, s čím můžu pracovat, příteli. Prosím, zkus to!"
"Velmi brzy. Desítky. Desítky let, víc ne. Chvíle se blíží. Pomoz nám."
Čaroděj si povzdechl. Pro takové mocnosti, zdá se, byla staletí jako dny. Přesto ho děsila velikost služebníkovy prosby. Stejně jako nebezpečí. Co se stane, jestli Ohnice umře? Beru chraň, myslím, že tohle ani vědět nechci. Tak dobrá, teď je to i moje válka. Podíval se na rozbahněnou zemi kolem sebe a zapátral svými smysly. Rychle našel slídič.
"Služebníku! Něco ti tu nechám, abych tě dokázal opět najít. Najdu pomoc - slibuju - a vrátím se k tobě -"
"Ke mně ne," řekl obr. "Já umřu. Přijde další. Snad." Ruce se mu ztenčovaly a nyní téměř zcela postrádaly démantové brnění. "Já umřu hned." Začal se sesouvat a rudá skvrna na stropě se rozšířila i na žebra, která tvor prve držel, a objevily se první prasklinky.
"Najdu odpověď," zašeptal Rychlej Ben. "Přísahám." Pokynul rukou a objevila se chodba. Bez ohlížení - neboť další

pohled by mu zlomil srdce - vstoupil do chodby a zmizel.

Kdosi jím neúnavně třásl. Rychlej Ben otevřel oči.
"Hrom tě bac, mágu," zasyčela Pazderka. "Už skoro svítá - musíme letět."
Čaroděj se zaúpěním natáhl nohy a s každým pohybem sebou trhl. Nechal si od kaprála pomoci se vstáváním.
"Dostal jsi ho zpátky?" chtěla vědět Pazderka, když ho podpírala cestou k čekajícímu quorlovi.
"A co?"
"Ten kamínek."
"Ne. Máme potíže, Pazderko -"
"Potíže máme vždycky -"
"Ne, já myslím my všichni." Zastavil se a upřel na ni oči. "My všichni."
Ať už v jeho očích uviděla cokoliv, otřáslo jí to. "Dobrá. Teď ale musíme vyrazit."
"Ano. Radši mě přivaž - neudržím se vzhůru."
Došli ke quorlům. Moranth sedící v předním chitinovém sedle otočil hlavu v přílbě a mlčky se na ně díval.
"Královno snů," zamumlala Pazderka, když Rychlýmu Benovi zapínala kožené popruhy kolem nohou. "Takhle vyděšenýho jsem tě ještě nikdy neviděla, čaroději. Nejspíš z toho budu chcát kostky ledu."
Té noci to byla poslední slova, jež si Rychlej Ben pamatoval, ale pamatoval si je dobře.

Ganoese Parana pronásledovala představa, že se topí, ale ne ve vodě. Topil se v temnotě. Zmatený a strachem bez sebe se zmítal na jakémsi neznámém a nepoznatelném místě. Kdykoliv zavřel oči, zmocnila se ho závrať, stáhlo se mu hrdlo a měl pocit, že se zase stal dítětem. Vystrašený a nic nechápající se kroutil bolestí.
Odešel od barikády přes Předěl, kde se pro dnešek již poslední obchodníci snažili dostat přes malazské strážné, vojáky a duchovní. Splnil Dujekův příkaz a zřídil si tábor v ústí průsmyku. Daně a prohlídky vozů vynášely slušnou kořist, i když, jak se zpráva rozšířila, úlovky byly stále menší. Bylo třeba zachovávat velmi jemnou rovnováhu, udržovat daně na úrovni, přes jakou se kupci ještě přenesou, a propustit dost kontrabandu, aby nedošlo k úplnému zadušení dopravy mezi Darúdžhistánem a Dřevnovem. Paranovi se to dařilo, ale jen tak tak. Přesto to byla nejmenší z jeho starostí.
Od katastrofy v Darúdžhistánu měl kapitán pocit, že je vykořeněný, že si s ním osud pohrává, jak pokračovala chaotická přeměna Dujekova vojska odpadlíků. Malazská kotva byla přeseknutá a podpůrné struktury se zhroutily. Důstojnický sbor nyní nesl obrovské břemeno. Skoro deset tisíc vojáků náhle dostalo téměř dětinskou touhu po útěše. A útěcha byla něco, co jim Paran nemohl dát. Spíš to jeho vnitřní zmatek ještě posílilo. V žilách mu kolovaly pramínky zvířecí krve. Za nocí ho trápily útržky vzpomínek - některé dokonce i vlastní - a cizí, mimozemské vidiny. Dny mu ubíhaly ve zmateném oparu. Nekonečné problémy s materiálem a logistikou a nafouknuté problémy s velením znovu a znovu pronikaly sílící záplavou tělesných neduhů, které ho nyní trápily.
Celé týdny se necítil dobře a tušil, co je toho příčinou. Krev ohaře stínu. Tvora, jenž se vrhl do říše noci… ale můžu si tím být jistý? Zpěněné emoce… spíš jako dětské. Dětské…
Znovu to pomyšlení zahnal, dobře věda, že se brzy vrátí - a zároveň ho opět rozbolel žaludek - a vydal se nahoru do kopce, jen se pohledem ujistil, že Honec stojí na hlídce.
Bolesti ho změnily - viděl do sebe jako do vyčarovaného obrazu, a to, co viděl, bylo známé a zároveň dojemné. Měl pocit, jako by se přeměnil v cosi žalostného - cítil se jako ucouraná, zpocená krysa uvízlá pod spadaným kamením, co se snaží protáhnout škvírkami v zoufalé snaze najít místo, kde není takový tlak - obrovská, přesouvající se tíha. Prostor, kde se dá dýchat. A bolest je všude kolem mě, ty ostré kameny se sesedají, stále se sesedají a škvíry mezi nimi mizí… temnota stoupá jako voda…
Úspěchy, jichž bylo dosaženo v Darúdžhistánu, mu nyní připadaly bezvýznamné. Záchrana města, záchrana Whiskeyjacka a jeho oddílu, zmaření plánů Laseen, to vše se v kapitánových myšlenkách změnilo v prach.
Nebyl tím, čím býval, a to, co se z něj stalo, se mu pranic nelíbilo.
Bolest zatemňovala svět. Bolest vyváděla z míry. Proměňovala jeho tělo a krev v dům cizince, z něhož nebylo úniku. Zvířecí krev… šeptá o svobodě. Šeptá o cestě ven - ale ne z temnoty. Ne. Šeptá o cestě právě do té temnoty, kam odešli ohaři, hlouběji do nitra prokletého meče Anomandera Dlouhý vlas - do tajného srdce Dragnipúru.
Při tom pomyšlení málem začal nadávat nahlas. Jak mířil nahoru po stezce, z níž byl výhled na celý Předěl, světla ubývalo. Vítr rozčesávající trávu pomalu utichal a chraplavý hlas zeslábl do tichého mumlání.
Šeptání krve bylo jen jedním z mnoha hlasů, z nichž každý se dožadoval jeho pozornosti a nabízel protichůdná pozvání - různé cesty, jak z toho ven. Vždy to ale byl únik. Útěk. Tenhle zbabělý tvor nedokáže myslet na nic jiného… a břemena se usazují… a usazují.
Vyvedený z rovnováhy. Všechno, co vidím kolem sebe… je jako vzpomínky někoho jiného. Tráva setkaná na pahorcích, na jejichž vrcholcích vystupuje podložní skála, a když slunce zapadne a utichne vítr, pot mi uschne na tváři a přijde noc - a já piju noční vzduch, jako by to byla nejsladší voda. Bohové, co to znamená?
Nedokázal se zbavit vnitřního zmatku. Unikl jsem světu toho meče, a přesto na sobě dál cítím jeho řetězy, které se stahují stále těsněji. A v tom napětí byla naděje. Na kapitulaci… naděje na… co? Naděje na co?
Barghast seděl ve vysoké žlutohnědé trávě na vrcholku kopce, odkud bylo vidět na Předěl. Zástup kupců začal na obou stranách barikády řídnout a na silnici s vyježdějícími kolejemi se usazoval prach. Ti, kdo nestačili projít, si chystali tábory - ústí průsmyku se měnilo v neoficiální tábořiště. Pokud se situace nezmění, z tábořiště se stane osada a pak vesnice.
To se ale nestane. Na to jsme příliš netrpěliví. Dujek nám naplánoval bezprostřední budoucnost zahalenou v prachu vojska na pochodu. Ještě horší je, že v tom plánu jsou díry a Paliči mostů by do jedné mohli každou chvíli spadnout. A

ta díra je hluboká.
Kapitán Paran, bez dechu, zato s novým přívalem bolesti, si dřepl k polonahému, potetovanému válečníkovi. "Od rána si vykračujete jako bhederiní býk, Honče," poznamenal. "Co jste s Whiskeyjackem vymysleli, vojáku?"
Barghast předvedl něco jako úsměv a tmavé oči dál upíral dolů do údolí. "Chladná temnota končí," zavrčel.
"U mistra Kápě, to určitě - slunce za chvíli zapadne, vy umaštěný hlupáku."
"Chladná a mrazivá," pokračoval Honec. "Slepá ke světu. Já jsem příběh, který se dlouho nevyprávěl. To se teď ale změní. Jsem meč, jenž vzápětí opustí pochvu. Jsem železo a v denním světle vás všechny oslepím. Cha."
Paran si odplivl do trávy. "Klátil se zmiňoval o vaší náhlé… výřečnosti. Taky se zmiňoval, že nikomu neprospěla, protože s jejím příchodem jste ztratil i tu trochu zdravého rozumu, kterou jste měl předtím."
Barghast se udeřil do prsou. Znělo to jako buben. "Já jsem příběh, který se bude brzy vyprávět. Uvidíš, Malažane. Všichni uvidíte."
"Slunce vám uškvařilo mozek, Honče. No, dnes večer se vracíme zpátky do Dřevnova - i když to vám asi Whiskeyjack už řekl. Křovák vás teď vystřídá na hlídce." Paran vstal a zakryl bodnutí bolesti, jež přišlo s pohybem. "Právě jsem dokončil obhlídku."
Odešel.
Hrom do vás, Whiskeyjacku, co jste to s Dujekem upekli? Pannionské dominium… proč nám vůbec záleží na nějakých povýseneckých fanaticích? Tahle hnutí vždycky sama vyhoří. Pokaždé. Implodují. Převezmou to pisálci svitků - to udělají vždycky - a začnou se dohadovat o nějakých obskurních podrobnostech víry. Začnou vznikat sekty. Vypukne občanská válka a tím to skončí, prostě jen další uschlý kvítek zadupaný do nekonečné cesty dějin.
Ano, nyní je vše tak jasné a radostné. Jenže barvy vyblednou. Vždycky vyblednou.
Jednoho dne se i Malazská říše ocitne tváří v tvář vlastní smrtelnosti. Jednoho dne nastane soumrak impéria.
Předklonil se, jak mu břichem znovu projela bolest. Ne, nemysli na říši! Nemysli na Laseeninu čistku! Důvěřuj Tavore, Ganoesi Parane - tvá sestra rod zachrání. Povede si lépe, než bys to dokázal ty. Mnohem lépe. Důvěřuj své sestře…
Bolest maličko ustoupila. Kapitán se zhluboka nadechl a pokračoval v cestě. Topím se. Do Propasti, já se topím.

Křovák šplhal obratně jako skalní opice. Dorazil na vrcholek a připojil se k Barghastovi. Když procházel za Honcem, prudce ho zatahal za spletený cůpek. "Cha," prohlásil a usadil se vedle válečníka, "miluju, jak kulíš oči, když to udělám."
"Ty, sapére," opáčil Barghast, "jsi bahno pod kamenem v potoce protékajícím ohradou s nemocnými prasaty."
"To bylo dobrý, i když kapku užvaněný. Kapitánovi jsi pěkně zamotal hlavu, co?"
Honec neřekl nic a oči pro změnu upíral na vzdálené Tahlyny.
Křovák si sundal ohořelou koženou čapku, zuřivě se poškrábal v chomáčcích vlasů a dlouho si prohlížel svého společníka. "Není to špatný," usoudil. "Ušlechtilý a záhadný. Na mě to udělalo dojem."
"To by taky mělo. Takovou pózu není snadné si udržet, víš."
"U tebe je to opravdový. Tak proč Parana rozčiluješ?"
Honec se zazubil, čímž předvedl řadu do špičky upilovaných, namodřených zubů. "Je to psina. Kromě toho je vysvětlování Whiskeyjackova práce -"
"Jenže on zatím nic nevysvětlil. Dujek chce, abychom se vrátili do Dřevnova, shání každýho, kdo zbyl z Paličů mostů. Paran by měl být šťastný, že zase dostane velení nad setninou, místo několika odrbaných oddílů. Neříkal Whiskeyjack něco o tom připravovaným příměří s Chmurem?"
Honec pomalu kývl.
Křovák se zamračil. "Co teda říkal?"
"Že se připravuje."
"Tak to ti pěkně děkuju. Mimochodem, jsi oficiálně uvolněn z této hlídky, vojáku. Dole pro tebe vaří bhederiní mršinu. Poradil jsem kuchaři, aby ji nadil hnojem, poněvadž to tak máš rád."
Honec vstal. "Jednou si možná uvařím a sním tebe, sapére."
"A udusíš se mou šťastnou kostičkou."
Barghast se zamračil. "Myslel jsem to vážně, Křováku. Na tvou počest, příteli."
Sapér si ho prohlédl a zazubil se. "Holomku! Málem jsi mě dostal!"
Honec se s úsměvem otočil. "Málem," řekl. "Ha ha."
* * *
Když se Paran vrátil k mýtnici a provizorní barikádě, Whiskeyjack už čekal. Prošedivělý veterán, bývalý seržant, nyní zástupce velitele Dujeka Jednorukého, sem dorazil s poslední letkou Moranthů. Stál tu s Klátilem, svým starým oddílovým ranhojičem, a oba sledovali dvacítku vojáků z Druhé armády, nakládající na quorly za týden vybrané mýto.
Paran k nim došel a při chůzi si dával dobrý pozor, aby na něm nebylo vidět, jaké má bolesti.
"Co dělá noha, komandante?" zeptal se.
Whiskeyjack pokrčil rameny.
"Už jsme to probírali," zabručel Klátil celý rudý. "Hojí se špatně. Potřebuje pořádnou péči -"
"Později," prskl vousatý velitel. "Kapitáne Parane, nechte za dvě zvonění nastoupit všechny oddíly - už jste se rozhodl, co s těmi, kdo zbyli z Deváté?"
"Ano, připojí se ke zbytku oddílu seržanta Jiskry."
Whiskeyjack se zamračil. "Připomeňte mi pár jmen."
"Jiskra má kaprála Pazderku a… podívám se… Vřetena,Mizelu, Detoran. Takže tady s Klátilem a Křovákem, Honcem a Rychlým Benem -"

"Rychlej Ben a Vřeten jsou teď kádroví mágové, kapitáne. Ale v každém případě budou u vaší setniny. Jinak Jiskra bude určitě moc rád -"
Klátil frkl. "Rád? Jiskra neví, co to slovo znamená."
Paran přimhouřil oči. "Takže Paliči mostů asi nepotáhnou se zbytkem Houfce, že ne?"
"Ne, nepůjdou s námi - ale k tomu se ještě dostaneme v Dřevnově." Whiskeyjack na kapitána upřel nečitelný pohled a pak zrak odvrátil. "Zůstalo třicet osm Paličů mostů - to na celou setninu nevydá. Chcete li, kapitáne, můžete se toho velení vzdát. Je tu několik setnin elitních mariňáků, kterým scházejí důstojníci, a jsou zvyklí na to, že jim velí urozenci…"
Rozhostilo se ticho.
Paran se odvrátil. Stmívalo se a stíny stoupaly po svazích okolních kopců. Na nebesích se objevovaly první hvězdy. Chce mi říct, že bych mohl skončit s nožem v zádech. Paliči mostů mají trvalou nechuť k urozeným důstojníkům. Před rokem by to byl vyslovil nahlas, neboť tehdy věřil, že je dobré odhalovat nepříjemné pravdy. Mylná představa, že tak to dělají vojáci… když ve skutečnosti je pravdou opak. Ve světě plném pastí člověk našlapuje opatrně. Jenom hlupáci skáčou nohama napřed, a ti zase nežijí dlouho. Kdysi mu do těla vrazili nože. Způsobili mu rány, které měly být smrtelné. Z té vzpomínky se celý zapotil. Tuto hrozbu nemohl prostě setřást v záchvatu mladické neznalosti a hrané odvahy. Věděl to a oba muži před ním to věděli také. "Stále," začal Paran s očima upřenýma na temnotu pohlcující jižní silnici, "bych si považoval za čest velet Paličům mostů, pane. Časem bych mohl získat příležitost dokázat, že jsem takových vojáků hoden."
Whiskeyjack zabručel. "Jak si přejete, kapitáne. Nabídka platí, pokud byste změnil názor."
Paran se na něj podíval.
Velitel se zazubil. "Aspoň prozatím."
Ze šera se vynořila obrovská žena s tmavou pletí a zbraně a zbroj jí tiše cinkaly. Když uviděla Whiskeyjacka a Parana, zaváhala, pak se podívala na komandanta a řekla: "Hlídky se vyměnily, pane. Všichni přicházíme, podle rozkazu."
"Proč to říkáte mně, vojáku?" zabručel Whiskeyjack. "Oznamte to svému nejbližšímu nadřízenému."
Žena se zamračila a otočila se k Paranovi. "Hlídky -"
"Slyšel jsem to, Detoran. Ať si Paliči mostů posbírají své věci a nastoupí."
"Do odchodu pořád chybí zvonění a půl -"
"Toho jsem si vědom, vojáku."
"Ano, pane. Provedu, pane." S tím odešla.
Whiskeyjack si povzdechl. "Co se té nabídky týče -"
"Můj učitel byl Napan," poznamenal Paran. "Ještě jsem nepotkal Napana, který by věděl, co znamená slovo úcta, a Detoran není výjimkou. Taky jsem si vědom toho," pokračoval, "že není ani výjimkou, co se týče Paličů mostů."
"Váš učitel byl zřejmě opravdu dobrý," zamumlal Whiskeyjack.
Paran se zamračil. "Jak to myslíte?"
"Jeho neúcta k autoritám se přenesla i na vás, kapitáne. Právě jste přerušil svého velitele."
"Ehm, omlouvám se. Pořád zapomínám, že už nejste seržant."
"Já taky, a proto potřebuju lidi jako vy, aby to napravili." Obrátil se na Klátila. "Nezapomeňte, co jsem říkal, léčiteli."
"Ano, pane."
Whiskeyjack se znovu podíval na Parana. "Ten spěch a čekání byl dobrý tah, kapitáne. Vojáci se moc rádi dusí ve vlastní šťávě."
Paran se díval, jak odchází ke strážnici, a pak řekl Klátilovi: "Ohledně vašeho soukromého rozhovoru s komandantem, léčiteli. Měl bych něco vědět?"
Klátil ospale zamrkal. "Ne, pane."
"Dobrá. Můžete se připojit ke svému oddílu."
"Provedu, pane."
Když Paran osaměl, povzdechl si. Třicet osm zahořklých, rozzlobených veteránů, které už dvakrát zradili. S tou zradou při obléhání Dřevnova jsem neměl nic společného, a když nás Laseen prohlásila za zrádce, spadl jsem do toho s nimi. Ani jedno mi nemůže nikdo dávat za vinu, ale oni to stejně dělají.
Protřel si oči. Spánek začal být… nepříjemný. Od útěku z Darúdžhistánu, noc za nocí… bolest - a sny, ne, noční můry. Bohové pod námi… Celou noc sebou házel, srdce mu prudce bušilo, v žaludku mu bublala kyselina, a když ho konečně opustilo vědomí, spal neklidným spánkem, trýzněný sny o tom, jak prchá. Prchá na všech čtyřech. A pak se topí.
To je ta krev ohaře, neustále mi koluje v žilách a neřídne. Musí to být ono.
Nejednou se sám sobě pokoušel namluvit, že krev ohaře stínu je také zdrojem jeho paranoie. Z té představy se kysele usmál. Není to tak. To, čeho se bojím, je až příliš skutečné. Horší byl ten pocit obrovské ztráty… aniž by dokázal někomu uvěřit - komukoliv. A bez toho, co mě vlastně v životě čeká? Nic než samota, a tudíž nic, co by za něco stálo. A teď, všechny ty hlasy… šeptající o útěku. O útěku.
Otřásl se a odplivl si, aby si pročistil krk. Mysli na tu další věc, na další scénu. Samota. Záhada. Vzpomeň si, Parane, na ten hlas, který jsi slyšel. Byla to Besana - tehdy jsi o tom nepochyboval, tak proč pochybuješ teď? Ona žije. Nějak přežila…
Ach, ta bolest! Dítě plačící v temnotě, ohař vyjící žalem. Duše přibitá v srdci rány… a já si myslím, že jsem sám! Bohové, kéž bych byl!

Do strážnice vstoupil Whiskeyjack a zavřel za sebou dveře. Došel k písařovu stolku, opřel se o něj a natáhl si bolavou nohu. Vzdychl si, jako by tím utišoval nekonečnou křeč, a pak se roztřásl.

Po chvíli se dveře otevřely.
Whiskeyjack se okamžitě narovnal a zamračil se na Klátila. "Myslel jsem, že kapitán svolal nástup, léčiteli -"
"Paran je na tom ještě hůř než vy, pane."
"To jsme vyřešili. Hlídej mu záda - máš nějaké postranní myšlenky, Klátile?"
"Špatně jste mě pochopil. Právě jsem zapátral jeho směrem - moje Denul ucukla, komandante."
Whiskeyjack si teprve teď všiml, jak je léčitel sinalý. "Ucukla?"
"Ano. To se ještě nikdy nestalo. Kapitán je nemocný."
"Nádor? Rakovina? Buď přesnější, hrom do tebe!"
"Nic takového, pane. Zatím. Ale přijde to. Způsobil si díru v žaludku. Asi je to tím, co všechno v sobě drží. Jenže je toho víc - potřebujeme Rychlýho Bena. Paran je prolezlý kouzly jako záhon kořeny pýru."
"Oponn -"
"Ne, Dvojčata Šprýmaři jsou dávno pryč. Jak jel Paran do Darúdžhistánu - cestou se mu něco přihodilo. Ne, nebylo to jen tak něco. Spousta věcí. Každopádně s těmi čáry bojuje a právě to ho zabíjí. Mohl bych se mýlit, pane. Potřebujeme Rychlýho Bena -"
"Slyšel jsem tě. Až dorazíme do Dřevnova, sežeň ho. Ale ať na to jde opatrně. Nemá smysl kapitána ještě víc znepokojovat."
Klátil se zamračil. "Pane, totiž… Je vůbec ve stavu, aby se mohl ujmout velení Paličů mostů?"
"To se ptáš ty mě? Jestli si o tom chceš promluvit s Dujekem, je to tvoje právo, léčiteli. Pokud podle tebe Paran není schopný velet - myslíš si to, Klátile?"
Po delší době si léčitel povzdechl. "Prozatím to asi zvládne. Je stejně umanutý jako vy, pane. Pro mistra Kápě, určitě nejste vy dva příbuzný?"
"To rozhodně ne," zavrčel Whiskeyjack. "Průměrný táborový pes má čistší krev než moje rodina. Nechme to plavat. Promluv s Rychlým a s Vřetenem. Zjisti, co půjde, o těch záhadných kouzlech - jestli Paranovi zase tahají za provázky bohové, chci vědět kteří, a pak můžeme hloubat nad tím proč."
Klátil si přimhouřenýma očima prohlížel svého velitele. "Pane, do čeho to jdeme?"
"Nejsem si jistý, léčiteli," přiznal Whiskeyjack s úšklebkem. Se zabručením přenesl váhu na nemocnou nohu. "Se štěstím Oponn nebudu muset tasit meč - velitelé to přece obvykle nedělají, že ne?"
"Kdybyste mi dal čas, pane -"
"Později, Klátile. Teď musím promyslet to příměří. Chmur a jeho vojsko dorazili ke Dřevnovu."
"Ano."
"A tvůj kapitán si nejspíš říká, kam jsi, ve jménu mistra Kápě, zmizel. Padej odsud, Klátile. Uvidíme se, až uzavřeme to příměří."
"Ano, pane."

KAPITOLA TŘI

Dujek Jednoruký a jeho vojsko očekávali příchod Caladana Chmura a jeho spojenců: sveřepých Tiste Andii, barghastských klanů z dálného severu, desítky žoldnéřských kumpanií a Rhivů z planin. Tam, na ještě nevychladlém bojišti před městem Dřevnovem, se obě vojska setkala. Ne aby vedla válku, ale aby z hořké historie vytesala mír. Ani Dujek, ani Chmur, ani nikdo jiný z této legendární společnosti nemohl očekávat následující srážku - nikoli mečů, nýbrž slov…

Artanthova doznání

Ú
bočí kopců asi lígu severně od Dřevnova byla rozrytá mělkými brázdami, sotva zahojenými jizvami z doby, kdy se domýšlivé město pokusilo zabrat Rhivskou pláň. Kam až paměť sahala, tyto kopce byly pro Rhivy posvátné. Dřevnovští sedláci za svou troufalost zaplatili krví. Přesto se země hojila pomalu. Na svém místě zůstalo jen několik pradávných menhirů, kamenných kruhů a krypt zakrytých plochými kameny. Kameny byly bez ladu a skladu naházené do nesmyslných mohyl vedle míst, kde kdysi byla terasová políčka na kukuřici. Všechno, co bylo v těchto kopcích posvátné, zůstalo posvátné pouze v myslích Rhivů.
Víra je pro nás jako skutečnost. Mhybe si přitáhla antilopí kůži k hubeným, kostnatým ramenům. Dnes ráno se ke starým bolístkám přidaly další, důkaz, že z ní přes noc dítě zase vysávalo sílu. Stařena si říkala, že se nezlobí - potřeby dítěte se nedaly obejít a navíc v něm bylo jen málo přirozeného. Mocní, chladní duchové se spojili se slepými kouzly a vytvořili cosi nového, jedinečného.
A čas se krátil. Tak rychle se krátil.
Mhybe se zatřpytily tmavé oči, jak se dívala na dítě pelášící přes pobořené terasy. Mateřské instinkty vždy zvítězily. Nebylo správné je proklínat, snažit se zpřetrhat pouta lásky pocházející z rozdělení těla. Přese všechny chyby a pokřivené požadavky, vtištěné do její dcery, Mhybe nechtěla - nemohla - setkat síť nenávisti.
Nicméně chátrající tělo oslabovalo dary srdce, na nichž tak zoufale visela. Před necelým jedním obdobím byla Mhybe mladá žena, ještě neprovdaná. Byla hrdá, nemínila přijmout poloviční copy spletené z trávy, jež jí mnozí mladí a plodní muži kladli před stan - ještě nebyla připravená splést vlastní cop a souhlasit se sňatkem.
Rhivové byli zničení lidé - jak by mohla myslet na manžela a rodinu v čase té nekonečné, pustošivé války? Nebyla tak slepá jako její sestry z kmene, netěšila ji údajně duchy požehnaná povinnost plodit syny, aby nakrmila zemi před

Sekáčovým vozem. Její matka četla z kostí, měla dar udržet celou zásobu vzpomínek svého lidu - každý rodokmen sahající až k Slze Umírajícího ducha. A její otec třímal válečný oštěp nejdřív proti Barghastům Bílé tváře, pak proti Malazské říši.
Oba jí tuze scházeli, přesto chápala, jak se jejich smrt a její nechuť přijmout dotek muže spikly, a v očích houfu duchů kvůli tomu byla ideální volbou. Prázdná nádoba, do níž umístili dvě poničené duše - jednu, která už prošla smrtí, a druhou, jíž před smrtí zadržovala starodávná kouzla, přičemž obě byly nerozdělitelně propletené - nádoba, která bude krmit nepřirozené dítě takto stvořené.
Rhivové, putující se svými stády a nestavějící žádné zdi ani z kamene, ani z cihel, takovouto nádobu, určenou k jedinému účelu a poté zahazovanou, nazývali mhybe, a tak si našla nové jméno, obsahující všechno, co znamenal její nový život.
Stáří bez moudrosti, chátrání bez daru let, a přesto se čeká, že povedu toto dítě - tohoto tvora - které s každým obdobím, jež já ztratím, jedno získá, pro něhož odstavení bude znamenat mou smrt. Podívejte se na ni teď, hraje si jako dítě, usmívá se, aniž by znala cenu, jakou si její existence, její růst na mně vybírá.
Mhybe za sebou zaslechla kroky a za chvíli se vedle ní zastavila vysoká žena s černou pletí. Nově příchozí upírala šikmé oči na hrající si dítě. Prérijní vítr jí do tváře shazoval pramínky dlouhých černých vlasů. Pod načerno obarvenou halenou z nevydělané kůže se jí leskla nádherná šupinová zbroj.
"Je klamná," poznamenala tisteandijská žena, "není liž pravda?"
Mhybe si povzdechla a přikývla.
"Nevypadá děsivě," pokračovala žena s půlnoční pletí, "ani jako příčina ostrých hádek…"
"Takže se zase pohádali?"
"Ano. Kallor znovu přišel se svými námitkami."
Mhybe strnula a podívala se na Tiste Andii. "A došlo k nějaké změně, Korlat?"
"Chmur zůstává neoblomný," odpověděla Korlat po chvíli a pokrčila rameny. "Pokud má nějaké pochybnosti, nedává je znát."
"Má je," odtušila Mhybe. "Ale pořád víc potřebuje Rhivy a naše stáda. Jde o vypočítavost, ne o důvěru. Bude nás ale potřebovat dál, až uzavře smlouvu s tím jednorukým Malažanem?"
"Je tu naděje," podotkla Korlat, "že Malažané budou vědět víc o původu dítěte -"
"Dost, aby to zmírnilo případnou hrozbu? Korlat, musíš zařídit, aby Chmur pochopil, že to, co ty dvě duše kdysi byly, není nic proti tomu, co se z nich stalo." S očima upřenýma na hrající si děcko pokračovala: "Byla vytvořena v dosahu vlivu T'lan Imass - jejich bezčasá chodba vytvořila osnovu, kterou setkal imasský kostěj - kostěj z masa a kostí, Korlat. Tohle dítě patří T'lan Imass. Může na sobě mít rhivské tělo a v sobě duše dvou malazských mágů, ale teď je z ní převtělenec, a víc - kostěj. A i tohle je jenom kousíček toho, čím se stane. Pověz, k čemu je nesmrtelným T'lan Imass kostěj z masa a kostí?"
Korlat se jízlivě ušklíbla. "Já nejsem ta pravá, koho se ptát."
"Malažané taky ne."
"Jsi si tím jistá? Copak T'lan Imass nepochodovali pod malazskými korouhvemi?"
"Ale už nepochodují, Korlat. K jakému skrytému rozkolu mezi nimi došlo? Jaké tajné motivy by mohly ležet pod všemi těmi malazskými radami? To přece netušíme, že ne?"
"Caladan Chmur si je těchto věcí jistě vědom," pronesla Tiste Andii suše. "V každém případě se těch jednání můžeš zúčastnit osobně, Mhybe. Malazské oddíly se blíží a Vojvoda si tě žádá při dojednávání příměří."
Mhybe se otočila. Tábor Caladana Chmura se rozkládal pod ní, jako obvykle dokonale zorganizovaný. Žoldnéři byli na západním konci, uprostřed Tiste Andii a tábory Rhivů a stáda jejich bhederinů na východě. Pochodovali dlouho, z plošiny Starého krále přes Kočku a Flek, až se dostali na starou Rhivskou stezku směřující na jih a procházeli tradiční rhivskou domovinou. Domovinou rozvrácenou léty válčení, kudy táhla vojska a z nebe tu padala zápalná moranthská munice… quorlové tiše kroužili oblohou a na naše tábory… na naše posvátná stáda… se snášela hrůza a děs.
Teď jsme si však s nepřítelem podali ruce. S malazskými útočníky a chladnokrevnými Moranthy máme splést svatební copy - naše dvě vojska - my, kteří jsme si tak dlouho šli po krku, ale svatba nebude ve jménu míru. Ne, tito válečníci nyní hledají dalšího nepřítele, nového nepřítele…
Na jihu za Chmurovým vojskem se zvedaly nedávno opravené hradby Dřevnova a nově vybudované části byly mrazivou připomínkou malazských kouzel. Ze severní brány vyjížděl hlouček jezdců, a když pomalu zamířili přes holé bojiště směrem k Chmurovu táboru, neoznačená šedá zástava všem oznamovala jejich postavení mimo zákon.
Mhybe se na ten prapor podezíravě zadívala. Stařeno, tvůj strach je prokletím. Nemysli na nedůvěru, nemysli na hrůzy, které nás navštívily skrze tyto bývalé nepřátele. Dujek Jednoruký a jeho Houfec postavila nenáviděná císařovna mimo zákon. Jedno tažení skončilo. Nové se začíná. Duchové pod námi, uvidíme někdy konec válčení?
K oběma ženám se připojila holčička a Mhybe se na ni podívala. V jejích sebejistých, neochvějných očích viděla vědomosti a moudrost zrozené snad z tisíciletí - a možná to tak i bylo. Tady stojíme, my tři, všem na očích - deseti, jedenáctileté dítě, mladistvě vypadající žena s nelidskýma očima a ohnutá stařena - a to vše je do posledních podrobností iluze, protože to, co je v našem nitru, je převrácené. Já jsem dítě. Tiste Andii prožila tisíce let a holčička… stovky tisíc.
Korlat se na dítě také podívala a usmála se. "Líbila se ti hra, Stříbrná liško?"
"Chvíli," odpověděla holčička překvapivě hlubokým hlasem. "Ale pak mi začalo být smutno."
Korlat zvedla obočí. "A pročpak?"
"Kdysi tu panovala posvátná důvěra - mezi těmito kopci a duchy Rhivů. Nyní je porušená. Duchové nejsou než prázdné nádoby naplněné ztrátou a bolestí. Kopce se neuzdraví."

Mhybe cítila, jak se jí krev mění v led. Dítě stále vykazovalo větší citlivost, vyrovnalo se i těm nejmoudřejším plecnicím mezi kmeny. A přesto tu byl i jistý chlad, jako by za každým soucitným slovem byl nějaký skrytý záměr. "Copak se nedá nic dělat, dcero?"
Stříbrná liška pokrčila rameny. "Už to není nutné."
Jako třeba teď. "Jak to myslíš?"
Dívenka s kulatou tvářičkou se na Mhybe usmála. "Máme li být u dojednávání příměří, matko, měly bychom si pospíšit."

Místo setkání bylo třicet kroků od tábora na nízkém návrší. Na západě byly vidět mohyly, které byly navršené po pádu Dřevnova. Mhybe napadlo, jestli se všichni ti mrtví z dálky dívají na scénu, jež se tu před ní rozvíjela. Nakonec, duchové se rodí z prolité krve. A bez smíření se často změní v nepřátelské síly, sužované nočními můrami a naplněné záští. Vědí snad tohle pouze Rhivové?
Od války ke spojenectví - jak se duchové dívají na tohle?
"Cítí se zrazení," podotkla Stříbrná liška vedle ní. "Odpovím jim, matko." Vzala Mhybe za ruku. "Toto je čas na vzpomínky. Staré vzpomínky i nové vzpomínky…"
"A ty, dcero," zeptala se Mhybe tiše, "jsi mostem mezi nimi?"
"Ty jsi moudrá, matko, i když si nevěříš. Co je skryto, odhaluje se jen pomalu. Podívej se na tyto bývalé nepřátele. Bojuješ v duchu, rozviřuješ všechny naše spory, snažíš se držet své nenávisti, protože to znáš. Vzpomínky jsou základem pro takovou nenávist. Ale vzpomínky obsahují i jinou pravdu, matko, tajnou pravdu, což je vše, co jsme zakusili."
Mhybe kývla. "To nám tvrdí stařešinové, dcero," řekla a zahnala mírné podráždění.
"Zkušenosti. O ty se dělíme. Možná z opačných stran, ale jsou stejné. Stejné."
"Tohle já vím, Stříbrná liško. Dávat někomu vinu nemá smysl. Všichni jsme ve vleku, stejně jako příliv a odliv, neviditelné, nesmiřitelné vůle -"
Dívka Mhybe sevřela ruku pevněji. "Tak se zeptej Korlat, matko, co jí říkají její vzpomínky."
Rhivka se ohlédla na Tiste Andii, zvedla obočí a podotkla: "Posloucháš, ale nic neříkáš. Jakou odpověď od tebe má dcera očekává?"
Korlat se tklivě usmála. "Zkušenosti jsou stejné. Mezi vašimi dvěma vojsky to platí zvlášť. Ale také… přes propast času. Mezi všemi, kdo mají vzpomínky, ať jednotlivci, či národy, jsou životní lekce vždy tytéž." Nyní upřela fialové oči na Stříbrnou lišku. "Dokonce i u T'lan Imass - to nám chceš sdělit, dítě?"
Holčička pokrčila rameny. "Ve všem, co má přijít, mysli na odpuštění. Drž se ho, ale věz, že ne vždy bys ho měla dát jen tak." Přenesla ospalý pohled na Korlat a náhle její výraz ztvrdl. "Občas musíš odpuštění odmítnout dát."
Rozhostilo se ticho. Drazí duchové, veďte nás. Toto dítě mě děsí. Docela chápu Kallora… a to mi dělá ze všeho největší starosti.
Došly k místu vyhrazenému pro příměří a zastavily se těsně za hlídkami Chmurova tábora.
Chvíli po nich dorazili na návrší i Malažané. Byli čtyři. Mhybe bez obtíží poznala Dujeka, kdysi vrchní pěst, nyní odpadlíka. Jednoruký muž byl starší, než čekala, a na svém grošákovi seděl jako člověk sužovaný bolestí a ztuhlými klouby. Byl hubený, průměrné výšky, v prosté zbroji a s nezdobeným krátkým mečem z běžné armádní výzbroje u boku. Měl úzký obličej, hladce oholený, se slušnou sbírkou jizev. Neměl přilbu a jediným označením hodnosti byla dlouhá šedá pláštěnka se stříbrnou sponou.
Po Dujekově boku jel další důstojník, prošedivělý a mohutný. Většinu obličeje mu zakrývala přilba s hledím a kroužkovým závěsem, Mhybe z něj však cítila nesmírnou sílu vůle. V sedle seděl vzpřímeně, ale ona si všimla, že levou nohu drží nakřivo a nemá ji ve třmenu. Kroužky do půli lýtek sahajícího hauberku měl omlácené a místy vyspravené koženými řemínky. Mhybe neuniklo, že jede po Dujekově nechráněné levici.
Po pravici odpadlé vrchní pěsti jel mladík, očividně nějaký pobočník. Nebyl ničím zajímavý, ale Mhybe si všimla, že se neustále rozhlíží a všímá si všeho, každé podrobnosti. Právě on nesl prapor psanců.
Čtvrtým jezdcem byl Černý Moranth, zcela obalený chitinovou zbrojí, která byla silně poničená. Válečník přišel o čtyři prsty na pravé ruce, přesto dál nosil zbytek rukavice. Lesklý černý pancíř měl plný vrypů od meče.
Korlat vedle ní tiše zabručela. "Je to pěkně otrlá cháska, co myslíš?"
Mhybe kývla. "Kdo je ten muž po Dujekově levici?"
"Řekla bych, že to bude Whiskeyjack," odpověděla Tiste Andii s trpkým úsměvem. "Má vystupování, co?"
Mhybe se chvíli cítila jako mladá žena, jíž ve skutečnosti byla, a nakrčila nos. "Rhivové nejsou tak chlupatí, díky duchům."
"Přesto…"
"Ano, přesto."
Promluvila Stříbrná liška. "Chtěla bych ho za strýce."
Obě ženy se na ni překvapeně podívaly.
"Strýce?" ujišťovala se Mhybe.
Holčička kývla. "Můžeš mu věřit. Ten jednoruký stařec něco skrývá - no, vlastně oba něco skrývají a je to stejné tajemství, ale tomu vousatému stejně věřím. Ten Moranth - se v duchu směje. Pořád se směje a nikdo to neví. Není to krutý smích, nýbrž naplněný smutkem. A ten s praporem…" Zamračila se. "S ním si nejsem jistá. Myslím, že jsem nikdy nebyla…"
Mhybe se nad hlavou dítěte podívala Korlat do očí.
"Radím, abychom se přesunuly blíž," prohlásila Tiste Andii.

Mezitím z tábora vyšli dva bojovníci a za nimi herold se žerdí bez praporce. Když je Mhybe zahlédla, napadlo ji, co si asi Malažané o obou válečnících pomyslí. Caladanu Chmurovi proudila v žilách barghastská krev, což se odráželo v jeho vysoké, mohutné postavě a širokém, plochém obličeji. A bylo tu ještě něco, něco ne zcela lidského. Byl to hotový obr, s obrovským železným kladivem na zádech. On a Dujek na tomto kontinentu zápasili přes dvanáct let a vybojovali spolu na dvě desítky bitev a stejně tolik obléhání. Oba vojáci nejednou čelili strašné přesile, a přesto vyvázli, zkrvavení, ale živí. Dávno si jeden druhého změřili na bitevním poli, avšak teď se konečně ocitli tváří v tvář.
Po Chmurově boku kráčel Kallor, vysoký, vyzáblý a šedivý. Osníř, sahající mu až po kotníky, se mu v rozptýleném ranním světle třpytil. Na železných kroužcích měl pověšený prostý bastard - jedenapůlruční meč - jenž se mu pohupoval do rytmu kroků. Pokud Mhybe zůstal záhadou nějaký hráč v této nebezpečné hře, tak to byl tento samozvaný velekrál. Jistá si mohla být jenom tím, jak moc Kallor nenávidí Stříbrnou lišku. Jeho nenávist se zrodila ze strachu a možná i z informací, které měl pouze on - informací, o něž se nehodlal s nikým podělit. Kallor tvrdil, že žije již tisíce let, tvrdil, že kdysi vládl říši, kterou nakonec sám zničil z důvodů, jež nehodlal nikomu sdělit. A přesto nebyl ascendent - jeho dlouhověkost měla nejspíš původ v alchymii a rozhodně nebyla dokonalá, protože měl obličej a tělo sešlé jako obyčejný smrtelník, jemuž se blížila stovka.
Chmur využíval jeho znalosti taktiky, neboť Kallor mistrovsky zvládal rozsáhlá tažení, všem však bylo jasné, že pro velekrále to je pouhá hra, způsob, jak zabít čas, a věnoval se jim bez soustředění a jen se stěží skrývaným nezájmem. Kallor si u vojáků nevysloužil žádnou věrnost, pouze zdráhavou úctu, a Mhybe tušila, že ničeho víc nikdy nedosáhl a nedosáhne.
Když s Chmurem došel na návrší, opovržlivě si prohlédl Dujeka, Whiskeyjacka a moranthského velitele. Dalo to práci neurazit se, ale všichni tři Malažané si velekrále prostě nevšímali. Sesedli a pozornost upírali výhradně na Caladana Chmura.
Dujek Jednoruký popošel blíž. "Zdravím, Vojvodo. Dovolte, abych vám představil svůj skromný oddíl. Můj zástupce Whiskeyjack. Artanthos, můj současný korouhevník. A velitel Černých Moranthů, jehož titul se dá přeložit asi jako rekovník a jehož jméno je naprosto nevyslovitelné." Odpadlý velitel se zazubil na muže s kladivem. "Od chvíle, co si potřásl rukou s jedním rhivským duchem nahoře v lese Černého psa, začali jsme mu říkat Skrut."
"Artanthos…" zamumlala tiše Stříbrná liška. "To jméno nepoužívá dlouho. A není to, nač vypadá."
"Pokud to je iluze," šeptla Korlat, "tak je dokonalá. Necítím nic neobvyklého."
Holčička kývla. "Prérijní vzduch ho… omladil."
"Kdo je to, dcero?" optala se Mhybe.
"Vlastně chiméra."
Chmur po Dujekových slovech zabručel a řekl: "Po mém boku stojí Kallor, můj zástupce. Za Tiste Andii tu je Korlat, za Rhivy Mhybe a její mladá svěřenkyně. Zbytek mé korouhve nese herold Hurlochel."
Dujek se zamračil. "Kde je Rudá garda?"
"Princ K'azz D'Avore a jeho síly se v této chvíli věnují vnitřním záležitostem, vrchní pěsti. Našeho tažení proti Pannionskému dominiu se nezúčastní."
"Škoda," zamumlal Dujek.
Chmur pokrčil rameny. "Nahradí je pomocné jednotky. Saltoanský jízdní pluk, čtyři klany Barghastů, žoldnéřská kumpanie z Jednooké Kočky a další z Mott -"
Whiskeyjack jako by se začal dusit, zakašlal a potřásl hlavou. "Nejsou to Mottští zálesáci, Vojvodo, že ne?"
Chmur v úsměvu předvedl upilované zuby. "Ano, ty s nimi máš jisté zkušenosti, viď, komandante? Z doby, kdy jsi sloužil u Paličů mostů, že?"
"Byla jich jen hrstka," přiznal Whiskeyjack, "i když to nebyl jenom boj - jak si vzpomínám, tak nám většinou ukradli zásoby a utekli."
"My to nazýváme nadání pro logistiku," podotkl k tomu Kallor.
"Doufám," řekl Chmur Dujekovi, "že ujednání s darúdžhistánskou radou bylo uspokojivé."
"To bylo, Vojvodo. Jejich… donace… nám umožnily doplnit zásoby."
"Myslím, že Darúdžhistán opustilo poselstvo a zanedlouho by mělo dorazit sem," prohlásil Chmur. "Pokud byste potřebovali další pomoc…"
"To je od nich velkorysé," přiznal Dujek a kývl.
"Velitelský stan vás očekává," řekl Chmur. "Je třeba probrat jisté podrobnosti."
"Jak myslíte," pravil Dujek. "Vojvodo, bojujeme proti sobě už dlouho - těším se, že pro změnu budu bojovat po vašem boku. Doufejme, že z Pannionského dominia se vyklube vhodný nepřítel."
Chmur se zaškaredil. "Ale zase ne příliš."
"Souhlasím," dodal Dujek s úsměvem.
Stříbrná liška, stále stojící kousek stranou s Tiste Andii a Mhybe, se usmála a tiše pronesla: "Tak, a je to. Jeden druhého si prohlédli. Navzájem se změřili… a oběma se líbí, co vidí."
"Je to pozoruhodné spojenectví," zamumlala Korlat a kroutila hlavou. "Tak snadno se vzdát tolika věcí…"
"Pragmatičtí vojáci," prohlásila Mhybe, "jsou z lidí, které jsem za svůj krátký život poznala, nejděsivější."
Stříbrná liška se zasmála hrdelním smíchem. "A ty pochybuješ
o své moudrosti, matko…"
* * *
Velitelský stan Caladana Chmura stál uprostřed tisteandijské části tábora. Ačkoliv ho Mhybe navštívila mnohokrát a s Tiste Andii se celkem slušně obeznámila, znovu ji zasáhlo, jak cizím dojmem působí, když s ostatními vstoupila do tábora. Uličky mezi vysokými a úzkými stany, vybíhajícími do špiček, vyplňovala starobylost a tklivost. Těch několik

vysokých postav v tmavých šatech, jež minuli, nepromluvilo a Chmurovi a jeho suitě taky nikdo nevěnoval zvláštní pozornost - dokonce i Korlat, zástupkyně Anomandera Dlouhý vlas, si vysloužila pranepatrný zájem.
Mhybe to chápala jen těžko - lid postižený nezájmem, apatií, kvůli níž byly i pouhé úvahy o nějakém zdvořilém hovoru příliš velkou námahou. Dlouhá minulost Tiste Andii plná utrpení skrývala utajené tragédie. Rány, které se nikdy nezahojí. Rhivka si postupně uvědomila, že i utrpení se může stát způsobem života. A protahovat takovou existenci z desetiletí na staletí, a dokonce na tisíciletí, v Mhybe stále vyvolávalo hrůzu a děs.
Ty úzké, tajemné stany mohly být domovem přízraků, neklidná, potulná nekropole, kde straší zapomenutí duchové. Ucourané stuhy plné skvrn, uvázané k železným stanovým tyčím, dodávaly celé scéně votivní nádech, stejně jako hubené, strašidelné postavy samotných Tiste Andii. Jako by čekali, a z toho věčného čekání dostávala Mhybe mrazení. Horší bylo, že věděla, čeho jsou schopní - viděla je tasit v hněvu čepele, s nimiž zacházeli s děsivou obratností. A viděla jejich kouzla.
Mezi lidmi se chladná lhostejnost často projevovala neobyčejnou krutostí a bývala pravou tváří zla - pokud něco takového existovalo - ale Tiste Andii se zatím žádné podobné bezohlednosti nedopustili. Bojovali na Chmurův rozkaz, za věc, jež nebyla jejich věcí, a těch pár, kteří při takové příležitosti padli, nechali ostatní prostě ležet na zemi. Zůstalo na Rhivech, aby těla odnesli, postarali se o ně po rhivském způsobu a truchlili pro ně. Tiste Andii na to hleděli, jako by je pozornost věnovaná pouhé mrtvole mátla.
Velitelský stan byl před nimi, osmistěnný, na dřevěném rámu, z hodně vybledlého, původně oranžového plátna se spoustou záplat. Kdysi patřil Rudé gardě a zůstal ležet na hromadě odpadků, než ho herold Hurlochel pro velitele zachránil. Stejné to bylo s korouhví, Chmur prostě moc nedal na parádní výstroj.
Stanová chlopeň byla vyvázaná. Na jedné tyči seděl velký krkavec, který pozoroval přicházející skupinku, a zobák měl otevřený, jako by se smál. Když Mhybe uviděla Bábu, pousmála se. Oblíbená služebnice Anomandera Dlouhý vlas si vzala za své štvát Caladana Chmura, jako pokřivené svědomí mu neustále nabízela nějaké rady. Nejednou zkoušela Chmurovu trpělivost - a přesto ji Chmur snáší stejně, jako snáší samotného Anomandera. Nejisté spojenectví… všechny pověsti se shodují, že Chmur a Dlouhý vlas spolu pracují už dlouho, velmi dlouho, ale důvěřují si? Jejich vztah je těžko pochopitelný, jak je plný složitostí a dvojznačností, a to uše je ještě víc matoucí kvůli pochybné roli Báby, tvořící most mezi oběma válečníky.
"Dujek Jednoruký!" zakrákala Bába a bláznivě se rozesmála. "Whiskeyjack! Přináším pozdravy od jistého Barúka, alchymisty z Darúdžhistánu. A od svého pána Anomandera Dlouhý vlas, pána Měsíčního Kamene, Rytíře dómu noci, syna samotné Matky noci, přináším… ne pozdravy jako takové… nikoliv pozdravy… ale potěšení. Ano, potěšení!"
Dujek se zamračil. "Copak tvého pána tolik těší, ptáku?"
"Ptáku?" zavřískla krkavčice. "Já jsem Bába, nepochybná matriarcha nelibozvučné, vražedné rodiny z Měsíčního Kamene!"
Whiskeyjack zabručel. "Matriarcha velkých krkavců? Takže ty mluvíš za ně za všechny? To beru - mistr Kápě ví, že užvaněná jsi až dost."
"Povýšenče! Dujeku Jednoruký, potěšení mého pána nelze vysvětlit -"
"Což znamená, že to nevíš," skočila jí do řeči odpadlá vrchní pěst.
"Urážlivá troufalost - prokazuj mi úctu, smrtelníku, nebo se, až ten den přijde, nakrmím ze tvé mrtvoly!"
"Na mé kůži by sis nejspíš zlomila zobák, Bábo, ale až ta chvíle přijde, klidně si poslož."
Chmur zavrčel: "Máš ještě ten řemen na zobák, Hurlocheli?"
"Mám, pane."
Velká krkavčice zasyčela, sklonila hlavu a zpola roztáhla ohromná křídla. "Neopovažuj se, hovado jedno! Tu urážku zopakuješ jen na vlastní nebezpečí!"
"Tak drž zobák." Chmur se otočil k ostatním a pokynul jim, ať vstoupí. Bába, sedící nad vchodem, pokaždé sklonila hlavu, když někdo vstoupil. Když pod ní procházela Mhybe, Bába se zachechtala. "Dítě ve tvé ruce bude překvapením pro nás pro všechny, stařeno."
Rhivka se zastavila. "Co cítíš, stará vráno?"
Bába se tiše zasmála, než odpověděla. "Imanenci, nejdražší hliněná nádobo, a nic jiného. Zdravím, dítě Stříbrná liško."
Dívka si velkého krkavce chvíli prohlížela, pak řekla: "Ahoj, Bábo. Doteď jsem si neuvědomila, že tvůj druh se zrodil z hnijícího masa -"
"Mlč!" vyvřískla Bába. "O něčem takovém není radno mluvit! Musíš se naučit, kdy mlčet, dítě - pro vlastní bezpečí -"
"Chceš říct pro vaše," opáčila Stříbrná liška s úsměvem.
"V tomto případě ano, to nepopírám. Ale než vstoupíš do stanu, dítě, poslechni tohoto moudrého tvora. Uvnitř čekají tací, kteří by rozsah tvých vědomostí - budeš li tak hloupá, abys jej vyjevila - považovali za smrtelnou hrozbu. Odhalení by mohlo znamenat tvou smrt. A věz tohle: ještě nejsi schopná se ubránit. A ani Mhybe, které si vážím a miluji ji, nemůže doufat, že tě ubrání - její síla není agresivní. Vy obě budete potřebovat ochránce, rozumíte?"
Stříbrná liška, stále s úsměvem, kývla.
Mhybe jí v návalu emocí instinktivně stiskla ruku. Nebyla slepá, znala nebezpečí hrozící Stříbrné lišce i jí a uvědomovala si i to, jaké síly se v dítěti probouzejí. V sobě však žádnou sílu, agresivní ani jinou, necítím. Ač to vyslovila s láskou, Bába mě oslovila "hliněná nádobo" popravdě, a to, co jsem kdysi chránila, už není ve mně, nýbrž stojí po mém boku, odkryté a zranitelné. Naposledy se podívala na Bábu, když vedla Stříbrnou lišku dovnitř, a setkala se s jejím černým, lesklým okem. Tak ty mě miluješ a vážíš si mě, vráno? Buď za to požehnána.
Uprostřed velitelského stanu stál velký, hrubě přitesaný stůl na mapy, celý pokřivený, jako by ho stloukl opilý tesař. Když Mhybe a Stříbrná liška vstoupily, Whiskeyjack - s přílbou v podpaždí - se při pohledu na ten stůl rozesmál.
"Jsi pěkný prevít, Vojvodo," prohlásil a kroutil hlavou.

Chmur se na předmět Whiskeyjackova zájmu zamračil. "Máš pravdu, není zrovna hezký -"
"To proto, že ten zatracenej krám vyrobil Šumař s Křovákem," vysvětloval Malažan. "V Mottském lese -"
"Kdo jsou Šumař a Křovák?"
"Byli to mí dva sapéři, když jsem velel devátému oddílu. Pořádali jednu z těch svých vyhlášených karetních her, kdy používali balíček draků, a potřebovali něco, na čem by mohli hrát. K té hře se sešla stovka Paličů mostů i přes to, že jsme byli pod neustálým útokem, nemluvě o tom, že jsme uvázli uprostřed bažiny. Hru přerušila bitva - byli jsme zahnaní na útěk, ale pak jsme naše pozice zase dobyli, a to všechno trvalo stěží jedno zvonění - a někdo mezitím odnesl dvě stě liber těžký stůl! Měli jste slyšet, jak sapéři kleli…"
Caladan Chmur zkřížil ruce na prsou a nepřestával se mračit na stůl. Po chvíli zabručel. "Dárek od Mottských zálesáků. Sloužil mi dobře - ehm, poklona vašim sapérům. Můžu ho vrátit -"
"Není třeba, Vojvodo…" Malažan chtěl ještě něco dodat, něco důležitého, ale pak jen zavrtěl hlavou.
Stříbrná liška tiše zalapala po dechu, čímž polekala Mhybe. Ta tázavě zvedla obočí, ale dívka přenesla pozornost od stolu k Whiskeyjackovi a zase zpátky a nepatrně se usmála. "Strýček Whiskeyjack," pronesla náhle.
Oči všech se upřely na Stříbrnou lišku, jež bezstarostně pokračovala: "Ti sapéři a jejich hry - oni podvádějí, viď?"
Vousatý Malažan se zamračil. "Tohle obvinění bych ti neradil opakovat, zvlášť když budou v doslechu nějací Paliči mostů, holka. Při těch hrách se přesunula spousta peněz a jen jedním směrem. Jestli Šum a Křovák podvádějí? Vytvořili si tak složitá pravidla, že to nikdo nepozná. Takže, abych ti odpověděl, nevím." Zadíval se na Stříbrnou lišku a zamračil se ještě víc, jako by mu něco začalo dělat starosti.
Něco… něco povědomého… Mhybe to náhle došlo. No ovšem, on o ní nic neví - o tom, co je zač, čím bývala. Dnes, pokud ví, se setkali poprvé, a ona ho přesto nazvala strýcem, a navíc je tu ten hlas - hrdelní, vědoucí… Nezná to dítě, nýbrž ženu, kterou kdysi byla.
Všichni čekali, až Stříbrná liška řekne víc, vysvětlí to. Ona místo toho přistoupila ke stolu a pomalu přejela dlaní po drsném povrchu. Pak si přitáhla židli a posadila se.
Chmur si povzdechl a kývl na Hurlochela. "Najdi nám mapu Pannionského dominia."
Když byla velká mapa rozložená, ostatní se shromáždili kolem stolu. Po chvíli Dujek zabručel: "Žádná z našich map není tak podrobná. Máte zaznamenané rozmístění různých pannionských armád - jak čerstvé ty informace jsou?"
"Tři dny," odpověděl Chmur. "Jsou tam Bábini příbuzní a sledují jejich pohyby. Poznámky odkazují na pannionský způsob organizace a taktiku. Tyto informace se podařilo získat z různých zdrojů. Jak můžete vidět, chystají se dobýt Capustan. Maurik, Setta a Lest jim v minulých čtyřech měsících už padly do rukou. Pannionské síly se stále zdržují na jižním břehu Catlin, ale začaly se připravovat na přechod přes řeku -"
"Capustanské vojsko se jim přitom nepostaví?" zeptal se Dujek. "Jestli ne, tak si o obléhání přímo říkají. Předpokládám, že nikdo nečeká, že by se Capustan nějak zvlášť bránil."
"Situace v Capustanu je poněkud zmatená," vysvětloval Chmur. "Městu vládne kníže a koalice velekněží, a tyto dvě frakce si jdou neustále po krku. Potíže začaly, když kníže najal žoldnéřskou kumpanii, aby posílil své nevýznamné síly -"
"Kterou kumpanii?" chtěl vědět Whiskeyjack.
"Šedé meče. Slyšel jsi o nich, komandante?"
"Ne."
"Já taky ne," přiznal Chmur. "Prý pocházejí z Elingarthu - slušně velký oddíl: je jich přes sedm tisíc. Teprve se ukáže, jestli stojí za ten lichvářský žold, který z knížete vytáhli. Mistr Kápě ví, že jejich takzvaný běžný kontrakt je dvakrát dražší, než kolik požaduje Rudá garda."
"Jejich velitel se obeznámil se situací," poznamenal Kallor tónem naznačujícím nesmírnou únavu, pokud ne rovnou strašlivou nudu. "Kníže Dželarkan má víc peněz než vojáků a Pannionové se nedají koupit - nakonec pro věštce je to přece svatá válka. A aby byly věci ještě horší, radu velekněží podporuje soukromá setnina skvěle vycvičených a vybavených vojáků od každého chrámu. To jsou asi tři tisíce nejschopnějších bojovníků ve městě, zatímco knížeti samotnému zůstaly pro jeho capanthall - který podle vlastního zákona nesmí mít víc než dva tisíce mužů - jen ubohé zbytky. Maskovaná rada - koalice chrámů - používá capanthall po celá léta k verbování do vlastních oddílů. Ty nejlepší podplatí -"
Mhybe očividně nebyla jediná, kdo měl podezření, že pokud Kallor dostane příležitost, bude pokračovat celé odpoledne, protože Whiskeyjack ho přerušil, jakmile se nadechl.
"Takže kníže Dželarkan obešel zákon tím, že najal žoldnéře."
"Správně," odpověděl rychle Chmur. "V každém případě se maskované radě podařilo uplatnit další zákon, který Šedým mečům zabraňuje boj mimo hradby města, takže při přechodu Pannionům nikdo bránit nebude -"
"Pitomci," prskl Dujek. "Vzhledem k tomu, že to je svatá válka, byste si mysleli, že kněží udělají všechno, co je v jejich silách, aby se proti Pannionům sjednotili."
"Oni si nejspíš myslí, že právě to dělají," odtušil Kallor s opovržlivým úšklebkem, který mohl být určen Dujekovi či capustanským kněžím nebo všem dohromady. "Přičemž zároveň zajišťují, že knížecí síly zůstanou pod kontrolou."
"Je to ještě složitější," podotkl Chmur. "Vládkyně Mauriku kapitulovala jen s malým krveprolitím, když zatkla všechny kněze ve městě a předala je pannionským tenescowri. Jedním tahem tak zachránila své město a jeho občany, naplnila si královské pokladnice kořistí z chrámů a zbavila se věčného trnu v patě. Pannionský věštec jí zaručil úřad guvernéra, a to je rozhodně lepší než nechat se roztrhat a sníst tenescowri - což se stalo kněžím."
Mhybe zasyčela: "Roztrhali je a snědli?."
"Ano," přitakal Vojvoda. "Tenescowri jsou věštcovo rolnické vojsko - jsou to fanatici, které se věštec ani nenamáhá zásobovat. Dal jim jen požehnání dělat, co bude nutné, aby se nakrmili a vyzbrojili. Pokud jsou jisté zprávy pravdivé,

tak kanibalismus je jen nejmenší z hrůz -"
"K nám se dostaly podobné zprávy," přiznal Dujek. "Nuže, Vojvodo, otázkou je, budeme se snažit Capustan zachránit, nebo ho necháme padnout? Věštec musí vědět, že přicházíme - jeho stoupenci rozšířili kult za hranice jeho říše, do Darúdžhistánu, Dřevnova a Saltoanu - což znamená, že ví, že někdy někde Catlin překročíme. Pokud získá Capustan, dostane se mu do rukou nejširší brod. Nám by pak nezbylo než použít starý brod západně od Saltoanu, kde stával kamenný most. Pravda, naši ženisté nám tam můžou zbudovat most, pokud s sebou přivezeme dřevo. To je pozemní řešení. Máme pochopitelně dvě další…"
Bába, usazená na kraji stolu, se zachichotala. "Jen si ho poslechněte!"
Mhybe kývla, Bábě rozuměla a sama tomu také nemohla uvěřit.
Dujek se na Bábu přes stůl zamračil. "Máš nějaký problém, ptáku?"
"Vy dva jste se opravdu hledali, až jste se našli! Slovo za slovem, ty myslíš nahlas stejně jako on! Jak ve vaší válce minulých dvanácti let nevidět nabroušené ostří poezie?"
"Mlč, Bábo," rozkázal jí Chmur. "Capustan skončí v obležení. Pannionské síly jsou pozoruhodné - zjistili jsme, že expedičnímu sboru velí septarcha Kulpath, a on je nejschopnější ze všech věštcových septarchů. Má s sebou celou polovinu beklitů - to je padesát tisíc mužů pravidelné pěchoty - a divizi urdomen navrch k obvyklým podpůrným sborům a pomocným jednotkám. Capustan je malé město, ale kníže na hradbách zapracoval a samotná poloha města se náramně hodí k obraně jednotlivých čtvrtí. Pokud to Šedé meče nezabalí po první šarvátce, mohl by se Capustan chvíli udržet. Nicméně…"
"Černí Moranthové by mohli do města přenést pár setnin," navrhl Dujek a ohlédl se na mlčícího Skruta, "ale bez jasného pozvání by to mohlo vyvolat napětí."
Kallor frkl. "Tak to věc ani zdaleka nevystihuje. Které město v Genabakis by ve svém středu přivítalo malazské legie? Navíc byste si museli přivézt vlastní jídlo - tím si můžete být jistí, vrchní pěsti - nemluvě o tom, že byste museli čelit otevřenému nepřátelství, pokud ne vyložené zradě Capanů."
"Je jasné," prohlásil Whiskeyjack, "že musíme navázat styk s capustanským knížetem."
Stříbrná liška se zahihňala, čímž všechny polekala. "Všechny ty přípravy, strýčku! Už jsi přece začal provádět svůj plán. Ty a ten jednoruký voják jste to naplánovali do posledního detailu. Hodláte Capustan osvobodit, i když pochopitelně ne přímo - vy dva nikdy neděláte nic přímo, že ne? Chcete zůstat v skrytu, klasická malazská taktika, pokud někdy nějaká byla."
Oba muži byli zkušení hazardní hráči, takže na její slova nijak nereagovali.
Kallorův smích zněl jako tiché chřestění kostí.
Mhybe si prohlížela Whiskeyjacka. To dítě je vskutku děsivé, že? U všech duchů, děsí dokonce i mě, a já o ní vím mnohem víc než ty, pane.
"No," zabručel Chmur po chvíli, "jsem rád, že se mnou souhlasíte - Capustan nesmí padnout, pokud tomu dokážeme zabránit, a nepřímé prostředky jsou nejspíš nejlepší, vzhledem k okolnostem. Musí to vypadat, že většina tvých oddílů, Jednoruký, stejně jako mých, pochoduje očekávaným tempem po zemi. Tak septarcha Kulpath naplánuje obléhání jak pro sebe, tak pro nás. Mám za to, že jsme se dohodli i na tom, že Capustan nesmí být naším jediným cílem."
Dujek pomalu kývl. "Město by mohlo padnout i přes naše úsilí. Máme li porazit Pannionské dominium, musíme zaútočit na jeho srdce."
"Souhlasím. Pověz mi, Jednoruký, na které město jste se zaměřili pro letošní tažení?"
"Na Korál," odpověděl okamžitě Whiskeyjack.
Všichni se podívali na mapu. Chmur se usmíval. "Zdá se, že skutečně uvažujeme stejně. Jakmile se dostaneme na severní hranici dominia, vyrazíme jako šíp k jihu, rychle osvobodíme města… Settu, Lest, Maurik - jestlipak to guvernérům neudělá radost - a pak potáhneme k samotnému Korálu. Za jediné období zvrátíme všechno, co věštec získal za poslední čtyři roky. Chci, aby se ten kult stáhl, chci, aby se celý rozpadl."
"Ano, Vojvodo. Takže potáhneme po zemi, ano? Žádné čluny - to by donutilo Kulpatha jednat ukvapeně. Musíme však objasnit ještě jednu věc," pokračoval Whiskeyjack a upřel šedé oči na jediného zástupce - kromě velitele Černých Moranthů - který ještě nepromluvil, "totiž co můžeme čekat od Anomandera Dlouhý vlas. Korlat? Budou Tiste Andii s námi?"
Žena se jen usmála.
Chmur si odkašlal. "Jako vy," řekl, "i my jsme již podnikli jisté kroky. Zatímco tu mluvíme, Měsíční Kámen se přesouvá k dominiu. Než dorazí nad území Pannionského věštce… zmizí."
Dujek zvedl obočí. "Působivý výkon."
Bába se zasmála.
"O kouzlech, která má k dispozici věštec, toho víme málo," vysvětloval Vojvoda, "vlastně jen to, že existují. Měsíční Kámen znamená strategickou výhodu, stejně jako vaši Černí Moranthové, a my bychom byli hlupáci, kdybychom toho nevyužili." Usmál se. "Stejně jako vy, vrchní pěsti, i my se snažíme vyhnout předvídatelnosti." Kývl na Korlat. "Tiste Andii mají k dispozici pozoruhodné čáry -"
"Ale ne dost," skočila mu do řeči Stříbrná liška.
Tiste Andii se na holčičku zamračila. "To je vskutku odvážné tvrzení, dítě."
Kallor zasyčel. "Nevěřte jí ani slovo. Jak Chmur dobře ví, považuji její přítomnost na této schůzce za bláhovost - ona není naším spojencem. Všechny nás zradí, dejte na má slova. Zrada je jejím nejstarším přítelem. Dobře mě poslouchejte. Tento tvor je hnus sám."
"Ach, Kallore," povzdechla si Stříbrná liška, "musíš vždycky mluvit takhle?"
Dujek se obrátil na Caladana Chmura. "Vojvodo, připouštím, že mě přítomnost toho děcka trochu mate - kdo, ve jménu

mistra Kápě, to vůbec je? Zřejmě má nadpřirozené znalosti. Na zdánlivě desetileté dítě -"
"Ona je mnohem víc než to," štěkl Kallor a upíral na Stříbrnou lišku nenávistný pohled. "Koukněte na tu babiznu vedle ní," vrčel. "Ještě neprožila ani dvacet let, vrchní pěsti, a tohle dítě se vymanilo z jejího lůna před necelými šesti měsíci. Ta ohavnost se krmí životní silou matky - ne, ne matky, jen nešťastné nádoby, která to dítě kdysi přechovávala - všichni jste se třásli kvůli kanibalismu tenescowri, co si ale myslíte o tvorovi, který pohlcuje život a duši toho, kdo ho zrodil? A je toho víc -" Odmlčel se a viditelně spolkl to, co chtěl říci. "Měli byste ji zabít. Hned. Než získá větší moc než my."
Ve stanu se rozhostilo ticho.
Hrom do tebe, Kallore. Tohle chceš ukazovat našim nově nalezeným spojencům? Rozdělený tábor. A… duchové pod námi… hrom do tebe podruhé, protože ona to nevěděla. Nevěděla…
Mhybe, celá se třesouc, se podívala na Stříbrnou lišku. Holčička měla vykulené oči, do nichž se jí nahrnuly slzy, když vzhlédla k matce. "Opravdu?" šeptla. "Opravdu se z tebe krmím?"
Mhybe zavřela oči a přála si, aby znovu dokázala před Stříbrnou liškou skrýt pravdu, aby ji bylo možné skrýt navždy. Místo toho řekla: "Nebyla to tvá volba, dcero - prostě to patří k tomu, čím jsi, a já to přijímám," - a přesto zuřím nad tou hroznou krutostí - "stejně jako to musíš přijmout ty. Je v tobě naléhavost, Stříbrná liško, starobylá a neodolatelná síla - taky ji dobře znáš, cítíš ji -"
"Starobylá a neodolatelná?" zachraptěl Kallor. "Neznáš ani polovinu pravdy, ženo." Natáhl se přes stůl, popadl Stříbrnou lišku za halenu a přitáhl si ji blíž. S tvářemi jen kousek od sebe velekrál vycenil zuby. "Jsi tam uvnitř, viď? Vím to. Cítím to. Vylez, čubko -"
"Pusť ji," rozkázal Chmur tiše.
Velekrál ohrnul pysk ještě víc, dívenku pustil a pomalu se narovnal.
Mhybe, s prudce bušícím srdcem, si zvedla roztřesenou ruku k tváři. Když Kallor chytil její dceru, zmocnila se jí hrůza, ledový proud jí vysál z údů veškerou sílu - a snadno přemohl její mateřský instinkt bránit potomka - čímž sama sobě i všem přítomným odhalila svou zbabělost. Z očí jí vyhrkly slzy hanby a řinuly se jí po vrásčitých tvářích.
"Ještě jednou na ni sáhneš," pokračoval Vojvoda, "a já tě zmlátím do bezvědomí, Kallore."
"Jak myslíš," opáčil prastarý válečník.
Zašustila zbroj, jak se Whiskeyjack obrátil ke Caladanu Chmurovi. Velitel měl potemnělou tvář a tvářil se nevlídně. "Kdybys to byl neudělal sám, Vojvodo, byl bych to řekl já." Upřel ocelový zrak na velekrále. "Ubližovat dítěti? Já bych tě jen nezmlátil, Kallore, já bych ti vyrval srdce z těla."
Velekrál se zazubil. "Už se třesu strachem."
"To by stačilo," zamumlal Whiskeyjack a hřbetem ruky v rukavici uhodil Kallora do tváře. Na stůl vystříkla krev, jak se velekráli zvrátila hlava dozadu. Síla úderu jím otřásla. Náhle měl v ruce jílec svého meče, čepel zasyčela - a pak se zastavila, jen zpola vytasená.
Kallor nemohl dál pohnout rukama, protože ho teď Caladan Chmur držel za zápěstí. Velekrál se vzpíral, žilky na krku a na spáncích mu nabíhaly, ale ničeho nedosáhl. Chmur musel zesílit stisk, poněvadž Kallor zasupěl a pustil jílec. Zbraň zajela zpátky do pochvy. Chmur popošel blíž, Mhybe však přesto jeho tichá slova slyšela. "Přijmi to, co sis zasloužil, Kallore. Už mám toho tvého opovržení plné zuby. Ještě jednou začneš provokovat, a do obličeje tě udeří moje kladivo. Je to jasné?"
Velekrál po dlouhém mlčení zabručel.
Chmur ho pustil.
Ve stanu zavládlo ticho, nikdo se nehýbal, všichni jen upírali oči na Kallorovu krvácející tvář.
Dujek vytáhl od pasu šátek - se zaschlou holicí pěnou - a hodil ho velekráli. "Nech si ho," zavrčel.
Mhybe se postavila za bledou, vyplašenou Stříbrnou lišku a položila jí ruce na ramínka. "To stačí," zašeptala. "Prosím."
Whiskeyjack se znovu podíval na Chmura a Kallora si už dál nevšímal, jako by úplně přestal existovat. "Vysvětli to, prosím, Vojvodo," požádal klidně. "Co je, ve jménu mistra Kápě, to dítě zač?"
Stříbrná liška setřásla matčiny ruce a vstala, jako by se chystala k útěku. Nakonec zavrtěla hlavou, otřela si oči a roztřeseně se nadechla. "Ne," řekla, "ať neodpovídá nikdo kromě mne." Podívala se na matku - na chviličku se jejich pohledy setkaly - a znovu se zahleděla na ostatní. "Ze všech věcí," zašeptala, "na tohle odpovím sama."
Mhybe natáhla ruku, ale nedokázala se jí dotknout. "Musíš to přijmout, dcero," vydechla. Z vlastního hlasu slyšela, jak je její přesvědčení křehké, a - s novým přívalem zahanbení - věděla, že to neuniklo ani ostatním. Musíš odpustit… odpustit sobě. Ach, duchové pod námi, neodvažuji se to vyslovit nahlas - to právo jsem ztratila, teď už jsem ho určitě ztratila…
Stříbrná liška se obrátila na Whiskeyjacka. "Teď pravdu, strýčku. Zrodila jsem se ze dvou duší, z nichž jednu dobře znáš. Byla to duše Besany. Druhá duše patřila zničeným pozůstatkům velemága jménem Tumava - popravdě z ní nezbylo víc než ohořelé tělo a kosti, další kousky pak zůstaly ochráněné následkem uzavírajícího kouzla. Smrt Besany se udala ve sféře chodby Tellann - vytvořené T'lan Imass -"
Jenom Mhybe viděla, jak sebou korouhevník Artanthos trhl. A co o tom víš ty, pane? Otázka se jí jen mihla hlavou - dohady a přemýšlení pro ni byly v této chvíli příliš náročné.
"Pod tímto vlivem, strýčku," pokračovala Stříbrná liška, "se něco stalo. Něco nečekaného. Objevil se kostěj ze vzdálené minulosti, také starší bůh a duše smrtelníka -"
Kallor frkl, což se šátkem na obličeji znělo tlumeně. "'Tumava'" zahuhlal. "Takový nedostatek představivosti… Věděl to vůbec K'rul? Ach, jaká ironie…"
Stříbrná liška se znovu ujala slova. "Tito tři se sešli, aby pomohli mé matce, této Rhivce, která tím získala zoufalé dítě. Narodila jsem se zároveň na dvou místech - mezi Rhivy tohoto světa a do rukou kostěje v chodbě Tellann." Zaváhala a

otřásla se, jako by jí náhle došly síly. "Má budoucnost," zašeptala po chvíli a položila si ruce na ramena, "patří T'lan Imass." Náhle se otočila ke Korlat. "Oni se scházejí a vy budete ve válce, která přichází, jejich síly potřebovat."
"Příšerné spojení," zachraptěl Kallor a sundal ruku z obličeje. Mhouřil oči a pod krvavou šmouhou byl bílý jako pergamen. "Právě jak jsem se obával - ach, hlupáci. Všichni jste hlupáci. Hlupáci -"
"Shromáždění," zopakovala Korlat a velekrále si nevšímala. "Proč? S jakým záměrem, Stříbrná liško?"
"To musím rozhodnout já, protože tu jsem proto, abych jim velela. Abych velela jim všem. Mé zrození bylo povoláním ke shromáždění - tento požadavek slyšel jeden každý T'lan Imass na tomto světě. A nyní ti, kteří mohou, přicházejí. Oni přicházejí."

Whiskeyjackovi se zatočila hlava. Rozbroje v Chmurově vojsku byly už tak dost děsivé, ale to, co odhalilo toto dítě… hlavou mu vířily myšlenky… a pak se jedna vynořila. Velitelský stan zmizel a on se ocitl ve světě plném pokroucených plánů, temné zrady a jejích krutých, nečekaných následků - ve světě, jaký z duše nenáviděl.
Vzpomínky se objevovaly jako přízraky. Ostřelování Dřevnova, zničení Paličů mostů, útok na Měsíční Kámen. Záplava podezření, vír zoufalých plánů…
A'Karonys, Bellurdan, Besana, Tumava… Seznam mágů, za jejichž smrt byl zodpovědný velemág Tayschrenn, byl sepsán krví nesmyslné paranoie. Whiskeyjacka nemrzelo, když velemág odjel, i když tušil, že ne tak daleko, jak to vypadalo. Postaveni mimo zákon, Laseenino oznámení nás odřízlo… ale to všechno je lež. Pouze on a Dujek znali celou pravdu - zbytek Houfce věřil, že je císařovna opravdu prohlásila za psance. Jejich věrnost patřila Dujekovi Jednorukému a možná i mně. A mistr Kápě ví, že jejich věrnost bude muset projít důkladnou zkouškou, než skončíme…
A ona to ví. Ta holčička to ví. Nepochyboval o tom, že je to znovuzrozená Besana - čarodějka tu byla, v rysech holčičky, ve způsobu, jakým stála, jakým se pohybovala, v tom ospalém, vědoucím pohledu. Whiskeyjacka děsilo, jaké to bude mít následky - potřeboval čas na přemýšlení…
Besana znovuzrozená… do háje s tebou, pro mistra Kápě, Tayschrenne - ať vědomě, či nevědomky - co jsi to udělal?
Tumavu Whiskeyjack neznal - nikdy spolu nemluvili a to, co věděl, bylo založeno jen na tom, co slyšel od ostatních. Byla družkou Thelomena Bellurdana, praktikovala kouzla Vysoké Rašan a patřila k císařovým vyvolencům. Nakonec byla zrazena, stejně jako Paliči mostů…
Prý v sobě měla ostří, náznak zakrváceného železného hrotu. A nyní viděl, jak pozůstatky té ženy vrhají na dítě stín - hebký lesk v Besaniných ospalých očích jaksi potemněl, což veliteli zabrnkalo na již tak dost napjaté nervy.
Ach, pro mistra Kápě. Jeden z těch následků mu právě s hromovým zazvoněním dopadl do duše. Ach, bohové, odpusťte nám naše bláhové hry…
V Dřevnově čekal Ganoes Paran. Besanin milenec. Co on řekne na Stříbrnou lišku? Ze ženy v okamžení do novorozeněte a z něj pak během šesti měsíců do desetiletého dítěte. A za šest měsíců ode dneška? Dvacetiletá žena? Parane… mládenče… to žal ti vypálil díry do žaludku? Pokud ano, tak co s tebou udělá tohle?
Jak se snažil pochopit slova té dívenky a všechno to, co jí viděl ve tváři, v myšlenkách zabloudil k Mhybe stojící po jejím boku. Přepadl ho smutek. Bohové byli opravdu krutí. Stařena bude nejspíš do roka mrtvá, byla to krutá oběť potřebám dítěte. Zlovolné, odporné pokřivení mateřské úlohy.
Poslední slova holčičky jím opět otřásla. "Oni přicházejí." T'lan Imass - pro mistra Kápě, jako by věci už nebyly dost složité. Komu mám v celé téhle záležitosti věřit? Kallor - sám chladný a záhadný prevít - ji nazývá ohavností - a kdyby mohl, zabil by ji. To je jasné. Já ubližování dítěti nestrpím… Jenže, je ona vůbec dítě?
A přesto… pro mistra Kápě! Je to znovuzrozená Besana, žena odvážná a čestná. A Tumava, velemág sloužící císaři. A nejzvláštnější a nejděsivější ze všeho je, že je novým vládcem T'lan Imass…
Whiskeyjack zamrkal a znovu začal vnímat stan a lidi v něm. Jen se stále nedokázal soustředit. Zalétl pohledem ke Stříbrné lišce - a všiml si, jak je bledá, jak se jí třesou ruce - a hned zase zrak odvrátil. Tiste Andii Korlat ho pozorovala. Jejich pohledy se setkaly. Je tak neobyčejně krásná… a Dujekův šeredný obličej je dalším důkazem, že jsem si před všemi těmi lety zvolil špatnou stranu. Ona se o mě takhle jistě nezajímá, snaží se mi sdělit něco úplně jiného… Po chvíli kývl. Stříbrná liška… je pořád ještě dítě. Hliněná tabulka téměř nepopsaná. Ano, Tiste Andii, rozumím ti.
Ti, kteří se rozhodnou zůstat v blízkosti Stříbrné lišky, by mohli ovlivnit to, co se z ní stane. Korlat ho požádala o soukromý rozhovor a on právě pozvání přijal. Toužil mít teď vedle sebe Rychlýho Bena - sedmiměstský mág byl bystrý, když došlo na takovéto situace. Komandant už cítil, jak ztrácí půdu pod nohama. Parane, vy chudáku. Co vám jen řeknu? Měl bych vám zařídit setkání se Stříbrnou liškou? Dokážu mu zabránit, jakmile se o tom dozvíte? A je mi do toho vůbec něco?

Bába civěla s otevřeným zobákem, tentokrát se však nesmála. Místo toho zakoušela neznámý děs. T'lan Imassl A K'rul, starší bůh! Ti znají pravdu o velkých krkavcích, pravdu, již nezná nikdo jiný - kromě Stříbrné lišky, do Propasti… Stříbrné lišky, která mi nahlédla do duše a všechno si v ní přečetla.
Neopatrné dítě! Donutíš nás bránit se před tebou? Před těmi, o nichž tvrdíš, že jim velíš? My velcí krkavci jsme nikdy nebojovali ve vlastních válkách - budeme kvůli tvé neopatrnosti muset do války?
Měl by se to dozvědět Dlouhý vlas… trvání na naší nevině nám nebude k ničemu. My přece byli u poutání, není liž pravda? A přece… ano, byli jsme u samotného Pádu! Velcí krkavci se zrodili jako červi v mase Padlého, a kvůli tomu jsme všichni prokletí! Ale počkat! Copak nejsme počestnými strážci kouzel Chromého boha? A nebyli jsme to my, kdo všem přinesl zprávu o Pannionském dominiu a hrozbě, jakou představuje?
Budeme li nuceni, můžeme použít kouzla. Ach, dítě, svými bezstarostnými slovy jsi nás všechny nesmírně ohrozilo…
Upřela černé oči na Caladana Chmura. Ať už si Vojvoda myslel cokoliv, z jeho tváře se nedalo nic vyčíst.
Ovládni svůj strach, babice. Začni se zase věnovat problémům, které máme před sebou. Přemýšlej!

Malazská říše za časů císaře T'lan Imass využila. S jejich pomocí dobyla Sedmiměstí. Pak, s Kellanvedovou smrtí, spojenectví skončilo a Genabakis byla ušetřena zničující nesmiřitelnosti desítek tisíc nemrtvých válečníků, kteří dokázali cestovat jako prach ve větru. Pouze díky tomu se mohl Caladan Chmur postavit Malažanům za rovnocenných podmínek… Ach, možná to tak jenom vypadalo. Copak někdy opravdu vypustil Tiste Andii? Copak někdy vypustil Anomandera Dlouhý vlas? Ukázal někdy svou skutečnou moc? Chmur je ascendent - a jeden na to občas, když je neopatrný, zapomene. Jeho chodbou je Tennes - ovládá moc samotné země, jež je domovem věčně spící bohyně Ohnice. Caladan Chmur má moc - ve svých pažích i v tom ohromném kladivu, které nosí na zádech - rozbít hory. Je to přehánění? Nízký přelet nad rozlámanými štíty východně od Laederonské plošiny je dostatečným důkazem z dob, kdy byl mladší a ukvapenější… Bábo, měla bys mít rozum! Moc přitahuje moc. Vždy tomu tak bylo, a teď se s příchodem T'lan Imass rovnováha opět přesunula.
Mé děti špehují v Pannionském dominiu - cítí moc stoupající z té země tak dokonale posvěcené krví, jež přesto zůstává bez tváře, jako by se skrývala pod mnoha klamnými vrstvami. Co se skrývá ve středu té říše fanatiků?
To přísemné dítě to ví - to bych přísahala na lože boha ze zničeného masa, ano. A povede T'lan Imass… do samotného srdce té říše.
Chápeš to, Caladane Chmuře? Myslím, že ano. A zatímco ten starý tyran Kallor pronáší svá varování… a tebe polekal příchod nemrtvých spojenců, ještě víc tebou otřáslo to, že je budeš potřebovat. Čemu jsme to vlastně vyhlásili válku? Co z nás zůstane, až bude dobojováno?
Á, do Propasti, co to vůbec Kallor na Stříbrnou lišku ví?

Mhybe, vzdorujíc nesmírnému zahanbení, se přinutila myslet jasně, vyslechnout vše, co říká Stříbrná liška, poslechnout si každé slovo i to, co leží mezi slovy. Pod přívalem dceřiných odhalení se choulila do sebe. Odkrytá tajemství útočila na všechny její instinkty - neboť s sebou přinášela nebezpečí. Ale konečně také pochopila něco z toho, v jakém postavení se Stříbrná liška nachází - její přiznání bylo vlastně voláním o pomoc.
Potřebuje spojence. Ví, že já na to nestačím - duchové pod námi, to se tady jasně ukázalo. Navíc ví, že tyto dva tábory - tak dlouho nepřátelské - je třeba spojit. Zrozená v jednom, napřahuje ruku k druhému. Vše, co bývalo Besanou a Tumavou, volá po starých kamarádech. Odpovědí jim?
Z Whiskeyjackových emocí nic nepoznala. Klidně si mohl myslet totéž, co Kallor. Ohavnost. Všimla si, jak se podíval do očí Korlat, a napadlo ji, co asi mezi nimi proběhlo.
Mysli! Všichni tady mají v povaze uvažovat o každé situaci takticky, nedat na osobní pocity, nýbrž zvažovat a uvažovat. Stříbrná liška vystoupila do popředí. Tvrdila, že má přinejmenším stejnou moc jako Chmur, Anomander Dlouhý vlas a Kallor. Uvažuje teď Dujek Jednoruký, s kým má vlastně tu čest? Uvědomuje si, že jsme se sjednotili kvůli němu, že my všichni, klany Barghastů a Rhivů, nesourodě kumpanie z několika desítek měst, Tiste Andii, Dlouhý vlas, Chmur a Kallor, nemluvě o Rudě gardě, jsme stáli po dvanáct let bok po boku kvůli Malazské říši? Kvůli vrchní pěsti samotné?
Jenže nyní máme nového nepřítele, jehož podstata zůstává neznámá, a kvůli tomu mezi námi vznikla jistá nestálost - ach, to věc zdaleka nevystihuje - kterou Dujek Jednoruký jistě vidí.
Stříbrná liška tvrdí, že budeme potřebovat T'lan Imass. Takoví spojenci vyhovovali pouze krutému starému císaři - dokonce ani Kallorovi se nelíbí, co nám bylo vnuceno. Křehké spojenectví nyní praská a kolísá. A ty jsi příliš moudrý, vrchní pěsti Dujeku, abys vážně nezapochyboval.
Jednoruký muž po Stříbrné lišce promluvil jako první, mluvil pomalu a pečlivě volil slova. "T'lan Imass, které zná Malazská říše, velí Logros. Podle tvých slov musíme předpokládat, že tu jsou další armády, o nichž jsme zatím nic neslyšeli. Pročpak to, dítě?"
"Poslední shromáždění," odpověděla Stříbrná liška, "se uskutečnilo před stovkami tisíc let, když byl proveden obřad Tellann - tehdy byli všichni Imassové připoutáni k chodbě Tellann. Ten obřad je učinil nesmrtelnými, vrchní pěsti. Životní síla celého lidu byla spoutána ve jménu svaté války, která měla trvat celá tisíciletí -"
"Proti Jaghutům," zachraptěl Kallor a pod zasychající krví zkřivil vrásčitou tvář do opovržlivého úšklebku. "Kromě hrstky tyranů byli Jaghutové zcela mírumilovní. Jejich jediným zločinem bylo, že existovali -"
Stříbrná liška se k němu otočila. "Nenaznačuj nějaké nespravedlnosti, velekráli! Mám dost z Tumavinych vzpomínek, abych si pamatovala Řišskou chodbu - místo, kde jsi kdysi vládl, Kallore, než ji pro sebe zabrali Malažané. Zničil jsi celou říši - zbavil jsi ji života a zanechal po sobě jen popel a ohořelé kosti. Zničil jsi celou říši!"
Zkrvavený úsměv vysokého válečníka vypadal příšerně. "Ach, ty tam jsi, viď? Ale schováváš se, řekl bych, překrucuješ pravdu do falešných vzpomínek. Schováváš se, ty žalostná, prokletá ženská!" Jeho úsměv ztvrdl. "Pak bys měla vědět, že mě nemáš provokovat, kostěji. Besano. Tumavo… drahé dítě…"
Mhybe viděla, jak její dcera bledne. To dávné nepřátelství mezi nimi dvěma, proč jsem si ho nevšimla dřív? Jsou tu staré vzpomínky. Spojitost. Mezi mou dcerou a Kallorem - ne, mezi Kallorem a jednou z těch duší v ní…
Stříbrná liška se po chvíli podívala na Dujeka. "Abych ti odpověděla, Logros a klany pod jeho velením měli za úkol bránit první trůn. Ostatní vojska se rozešla, aby dobyla poslední jaghutské pevnosti - Jaghuti vztyčili ledové hradby. Omtose Phellack je ledová chodba, vrchní pěsti, místo hrobového chladu a téměř bez života. Jaghutská kouzla ohrožovala svět… mořské hladiny poklesly, celé druhy vyhynuly - každé pohoří bylo překážkou. Ze svahů stékaly bílé řeky ledu. Led byl místy lígu vysoký. Jako smrtelníci byli Imassové rozehnáni, byl to konec jejich jednoty. Takové překážky nedokázali překonat. Přišel hlad -"
"Válka s Jaghuty začala dávno předtím," štěkl Kallor. "Snažili se jen bránit, a kdo by ne?"
Stříbrná liška jen pokrčila rameny. "Jako tellannští nemrtví mohli naši vojáci takové překážky překročit. Námaha při vyhlazování přišla příliš draho. O těch armádách jste nic neslyšeli, protože mnohé byly zničeny, zatímco další možná

pokračují ve válce na nějakých vzdálených a nehostinných místech."
Dujek se tvářil sklíčeně. "Logros a jeho vojáci opustili říši a načas zmizeli v Jhag Odhan, a když se vrátili, bylo jich mnohem méně."
Holčička kývla.
"Odpověděli na tvé volání?"
Stříbrná liška se zamračila a řekla: "Nejsem si jistá - nikým z nich. Slyšeli ho. Všichni přijdou, pokud to bude možné, a já v blízkosti cítím jednu armádu - aspoň si to myslím."
Je toho hodně, co nám neříkáš, dcero. Vidím ti to na očích. Bojíš se, že tvé volání o pomoc zůstane bez odezvy, pokud vyjevíš příliš mnoho.
Dujek si povzdechl a obrátil se na Vojvodu. "Caladane Chmure, neměli bychom začít probírat strategii?"
Opět se v nich projevili vojáci. Sklonili se nad mapou a k nim se připojila tiše se pochechtávající Bába. Po chvíli vzala Mhybe dceru za ruku a odvedla ji k východu. Korlat se k nim cestou ven připojila. K překvapení Mhybe je Whiskeyjack následoval.
Chladný odpolední vánek byl po čase stráveném v uzavřeném stanu příjemný. Malá skupinka mlčky došla na volný prostor mezi tábory Tiste Andii a Barghastů. Když se zastavili, komandant upřel šedé oči na Stříbrnou lišku.
"Vidím v tobě hodně z Besany, holka - kolik z jejího života si pamatuješ?"
"Tváře," odpověděla s nejistým úsměvem. "A pocity, které k nim patřily, komandante. My dva jsme byli po nějakou dobu spojenci. Byli jsme, myslím, přátelé…"
Vážně přikývl. "Ano, to jsme byli. Vzpomínáš si na Rychlýho Bena? Na zbytek mého oddílu? A co Pačes? Tayschrenn? Vzpomínáš si na kapitána Parana?"
"Rychlej Ben," zašeptala nejistě. "Mág? Ze Sedmiměstí… spousta tajemství… ano," znovu se usmála. "Rychlej Ben. Pačes - ne přítel, nebezpečný - způsobil mi bolest…"
"Je mrtvý."
"To se mi ulevilo. Jméno Tayschrenn jsem slyšela nedávno - Laseenin oblíbený velemág - bojovali jsme spolu, když jsem byla Besana, a ano, i když jsem byla Tumava. Žádný pocit věrnosti, žádný pocit důvěry - myslet na něj mě mate."
"A kapitán?"
Něco v komandantově hlase Mhybe poplašilo.
Stříbrná liška odvrátila zrak od Whiskeyjacka. "Těším se, že ho znovu uvidím."
Komandant si odkašlal. "Teď zrovna je v Dřevnově. A i když mi do toho nic není, holka, mohla bys nejdřív zvážit následky takového setkání, až, ehm, zjistí…" Odmlčel se a očividně se necítil dobře.
Duchové pod námi! Ten kapitán Paran byl Besanin milenec - něco podobného jsem měla čekat. Duše dvou dospělých žen… "Stříbrná liško - dcero -"
"Setkaly jsme se s ním, matko," opáčila dívka. "Když jsme hnali bhederiny na sever - vzpomínáš? Byl to ten voják, který se postavil našim oštěpům. Tehdy jsem ho poznala, věděla jsem, kdo je." Opět se podívala na komandanta. "Paran to ví. Dej mu vědět, že jsem tady. Prosím."
"Tak dobře, holka." Whiskeyjack zvedl hlavu a zadíval se na barghastský tábor. "Paliči mostů v každém případě přijdou… na návštěvu. Kapitán jim teď velí. Rychlýho Bena a Klátila setkání s tebou určitě potěší -"
"Chceš, aby si mě prohlédli," doplnila Stříbrná liška, "aby ti pomohli rozhodnout se, jestli stojím za to, abys mě podpořil. Neboj se, komandante, to mi starosti nedělá - v mnoha věcech zůstávám záhadou sama pro sebe, takže jsem náramně zvědavá na to, co oni dva objeví."
Whiskeyjack se suše usmál. "Máš v sobě neomalenou upřímnost naší čarodějky, holka - když už ne její občasný takt."
Promluvila Korlat. "Komandante Whiskeyjacku, myslím, že spolu musíme probrat jisté záležitosti."
"Ano."
Tiste Andii se otočila k Mhybe a Stříbrné lišce. "Teď vás dvě opustíme."
"Samo sebou," odtušila stařena a snažila se ovládnout své pocity. Voják, který se postavil našim oštěpům - no ano, vzpomínám si, dítě. Staré otázky… byly konečně zodpovězeny… a tuto stařenu trápí tisíc nových… "Pojď, Stříbrná liško, je čas pokračovat ve výuce o rhivských způsobech."
"Ano, matko."

Whiskeyjack se díval, jak Rhivky odcházejí. "Vyjevila toho příliš," poznamenal po chvíli. "Příměří fungovalo, byli jsme si stále blíž… pak promluvila…"
"Ano," zamumlala Korlat. "Má tajné znalosti - znalosti T'lan Imass. Vzpomínky zahrnující tisíce let dějin tohoto světa. Její lidé toho tolik viděli… Pád Chromého boha, příchod Tiste Andii, poslední let draků do Starvald Demelain…"
Odmlčela se a přes oči se jí spustil závoj.
Whiskeyjack si ji prohlížel. "Ještě jsem neviděl, že by byl nějaký velký krkavec tak… nervózní."
Korlat se usmála. "Bába věří, že nevíme, jak se její druh zrodil. Oni si myslí, že jejich původ je hanebný, víš. Dlouhému vlasu je ten… morální kontext lhostejný, stejně jako nám všem."
"A co je vlastně taková hanba?"
"Velcí krkavci nevznikli přirozenou cestou. Svržení cizí bytosti, která dostala jméno Chromý bůh, byla… bouřlivá událost. Tu bytost pád roztrhal na kusy a ty kusy padaly jako ohnivé koule a zničily obrovská území. Kousky jeho hnijícího masa a kostí se ještě drží života v obrovských kráterech, které se přitom vytvořily. Z těch kusů se zrodili velcí krkavci a nesou v sobě útržky moci Chromého boha. Viděl jsi Bábu a její příbuzné - požírají kouzla, je to jejich skutečná potrava. Kouzelný útok na velkého krkavce má za následek pouze to, že zesílí, zvýší to jeho imunitu. Bába je prvorozená. Dlouhý vlas si myslí, že její potenciál je… děsivý, a tak ji a její druh drží u sebe."

Odmlčela se, pak pokračovala: "Komandante Whiskeyjacku, v Darúdžhistánu jsme se střetli s jedním vaším mágem…"
"Ano, s Rychlým Benem. Brzy sem dorazí a já si rád poslechnu jeho názor."
"Aha, muž, o němž ses prve zmínil tomu dítěti." Kývla. "Přiznávám jistý obdiv k tomu čaroději a na setkání s ním se těším." Jejich pohledy se setkaly. "A těší mě i setkání s tebou. Stříbrná liška mluvila pravdu, když říkala, že ti věří. A myslím, že já ti věřím taky."
Whiskeyjack nejistě přešlápl. "Naše styky byly natolik skrovné, že si takovou důvěru stěží zasloužím, Korlat. Nicméně se budu snažit, abych si ji vysloužil."
"To dítě v sobě má Besanu, ženu, která tě dobře znala. Ačkoliv jsem se s ní nikdy nesetkala, vidím ženu, jíž bývala - s každým dnem je ve Stříbrné lišce vidět víc a víc - a musela být pozoruhodná."
Whiskeyjack pomalu kývl. "Byla to… přítelkyně."
"Kolik toho víš o událostech, které vedly k jejímu… znovuzrození?"
"Obávám se, že jen málo," odpověděl. "O Besanině smrti jsme se dozvěděli od Parana, který narazil na její… pozůstatky. Zemřela v objetí thelomenského velemága Bellurdana, jenž putoval s mrtvolou své družky Tumavy, údajně aby ji pohřbil. Besana byla na útěku a Bellurdan měl nejspíš rozkaz ji dopravit zpátky. Pokud vím, bylo to tak, jak tvrdí Stříbrná liška."
Korlat odvrátila zrak a dlouho mlčela. Když konečně promluvila, z její otázky, prosté a logické, se Whiskeyjackovi rozbušilo srdce: "Komandante, cítíme v dítěti Besanu a Tumavu - a ona sama ty dvě přiznává - ale mě napadá, kde je ten Thelomen Bellurdan?"
Voják se jen zhluboka nadechl a zavrtěl hlavou. Bohové, to netuším…

KAPITOLA ČTYŘI

Pozor na tyto tři, jen oni dávají tvar,
jsou vše, co leží pod povrchem světa,
tito tři jsou kostmi historie.
Sestro chladných nocí! Zrada tvůj úsvit vítá!
Rozhodla ses pro nůž, právě když si našel tvé srdce.
Dracone z krve Tiam! Temnota byla stvořena,
by objala tvou duši, a řetězy, které tě nyní
poutají, sis sám vykoval.
K'rule, tvá byla stezka, již si Spící bohyně zvolila,
tisíc a víc let tomu, a ona stále spí,
i když ty ses probudil - čas nadešel, ó starý,
opět mezi smrtelníky vkročit
a ze svého žalu nejkrásnější dar učinit.

Anomandarida
Kel Tath

H
arllo a Stonny Menakis se vynořili zpoza vozu, jenž se kolébal cestou do kopce, od hlavy k patě pokrytí blátem. Když je Vrč uviděl, zazubil se a opřel se o postranici. "Dobře nám tak, sázet se s tebou," zamručel Harllo. "Ty vždycky vyhraješ, všiváku."
Stonny se zdrceně zadívala na své špinavé šaty. "Mokřinská kůže. To už nikdy nedám do pořádku." Upřela tvrdý modrý pohled na Vrče. "Hrom tě bac - jsi z náš největší. Tlačit bys měl ty, a ne si trůnit tam nahoře. Měl bys zapomenout na nějaký sázky."
"Tvrdý lekce, to jsem celý já," odtušil Vrč a zazubil se od ucha k uchu. Stonny měla svůj pěkný zelenočerný oděv pokrytý hnědým slizem. Husté černé vlasy jí padaly do očí a kapala z nich voda. "A stejně jsme pro dnešek skončili, tak ten krám odtáhneme vedle cesty - vy dva si očividně potřebujete zaplavat."
"Mistr Kápě tě vem," štěkl Harllo, "co si myslíš, že jsme dělali?"
"Podle těch zvuků bych řekl, že jste se topili. Čistá voda je mimochodem víc proti proudu." Vrč se chopil opratí. Přechod přes řeku koně vyčerpal, nechtěli se hnout, a kapitán je musel hodně přemlouvat, aby znovu vykročili. Zastavil vůz kousek od brodu. Ostatní kupci se utábořili opodál. Některým se právě podařilo dostat přes řeku, jiní se k tomu teprve připravovali, neboť měli namířeno do Darúdžhistánu. Za posledních několik dní se situace ještě zhoršila. Zbylé kameny, zpevňující dno brodu, byly zašlapány hlouběji do bláta nebo se vyvrátily do strany.
Přebrodit se na druhou stranu trvalo čtyři zvonění, a jednu chvíli si Vrč říkal, jestli se jim to vůbec někdy podaří. Teď slezl na zem a věnoval se koním. Harllo a Stonny se vydali nahoru proti proudu a cestou se hašteřili jako malí.
Vrč loupl okem po mohutném voze, který brodem projel před nimi a nyní stál padesát kroků od nich. Sázka byla nefér. Ta nejlepší. Jeho dva společníci byli přesvědčení, že dnes se vůz jejich pána Keruliho k brodu nedostane. Byli si jistí, že ten příšerný povoz před nimi zapadne do bahna a bude v proudu trčet celé dny, než začnou být ostatní kupci natolik netrpěliví, aby mu na pomoc poslali své muže.
Vrč tušil opak. Bauchelain a Korbal Špičák nepatřili k lidem, kteří by snášeli nepohodlí. Navíc to jsou zatracení čarodějníci. Jejich sluha Emancipor Reese se ani nenamáhal slézt z kozlíku a prostě jen pobízel vůdčí voly dál. Obrovský vůz jako by přes řeku přeplul, dokonce se ani nezatřásl, když se jeho kola pohybovala po místech, o nichž

Vrč věděl, že jsou nerovná. Neférová sázka, jasně. Aspoň jsem suchý a čistý.
Tu nadpřirozenou událost vidělo dost lidí, aby měli mágové v současném táboře soukromí, tudíž toho strážce karavany, který k němu zamířil, sledoval Vrč s velkým zájmem. Dobře ho znal. Buka byl Darún, pracoval v menší karavanseráji a nechával se najímat kupci, kteří vycházeli jen tak tak. Raději pracoval sám, a Vrč věděl proč.
Bukův pán se pokusil přes řeku dostat po ránu. Zchátralý vůz se uprostřed řeky rozpadl a kusy dřeva a drahé balíky odnesla voda, zatímco pán bezmocně kvílel. Bukovi se podařilo zachránit kupce, ale se ztrátou zboží přišel o kontrakt. Poté, co zajistil, aby se jeho pán dostal s jednou karavanou zpátky do Darúdžhistánu, aniž by mu ten za to byl sebeméně vděčný, ho kupec propustil.
Vrč čekal, že se sám také vrátí do města. Buka měl dobrého a zdravého koně se skvělou výstrojí. Cesta zpátky by mu trvala nejvýš tři dny. A přesto byl tady, vysoký, štíhlý, oděný jako správný strážce karavany, šupinový hauberk čerstvě naolejovaný, kuši pověšenou na zádech a dlouhý meč u boku, a tiše rozmlouval s Emanciporem Reesem.
Ačkoliv byl Vrč mimo doslech, dokázal sledovat, jakým směrem se hovor ubírá, podle měnících se postojů obou mužů. Po krátkém hovoru viděl, jak Buka nepatrně věší ramena a odvrací zrak. Emancipor Reese pokrčil rameny a pootočil se. Oba muži se náhle otočili k vozu a vzápětí se vynořil Bauchelain, přitahující si k širokým ramenům černou koženou pláštěnku. Buka se pod jeho pohledem narovnal, stručně odpověděl na pár krátkých otázek a nakonec uctivě kývl. Bauchelain položil sluhovi ruku na rameno a ten jako by se pod tím lehkým dotekem zlomil.
Vrč soucitně zabručel. Ano, z doteku toho mága si průměrný muž nadělá do spodků, královno, ty to víš… Beru chraň, Buku právě najali. Kéž toho nebude nikdy litovat.
Požáry domů v Darúdžhistánu byly nesmírně nebezpečné, neboť se k nim přidával plyn. Požár, při němž zahynula Bukova žena, matka a čtyři děti, byl obzvlášť zlý. To, že v té době Buka sám ležel namol opilý v uličce jen sto kroků od domu, mu také příliš nepomáhalo. Jako většina ostatních strážců i Vrč si myslel, že poté se Buka dá na pořádné pití, on však udělal pravý opak. Smlouvy s chudými, zranitelnými kupci byly pro Buku očividně přitažlivější než úpadek notorického alkoholika. Chudé kupce olupovali mnohem častěji než bohaté. Ten chlap chce umřít, to je jasný. Ale rychle, snad i se ctí. Chce padnout v boji, stejně jako zahynula jeho rodina. Žel, když je střízlivý - což je od té noci pořád - bojuje neobyčejně dobře, jak mohou dosvědčit duchové nejméně tuctu zbojníků.
Mrazivý děs, jenž jako by kazil vzduch kolem Bauchelaina, a kolem Korbala Špičáka zvlášť, by každého duševně zdravého strážného odradil. Avšak muž toužící po smrti se na to bude dívat jinak, že?
Ach, příteli Buko, doufám, že svého rozhodnutí nebudeš litovat. Kolem tvých nových pánů nepochybně krouží násilí a hrůza, ale ty budeš spíš jejich svědkem než obětí. Copak už ses netrápil dost dlouho?
Buka si šel pro koně a výstroj. Než se vrátil, Vrč už měl zapálený oheň na vaření. Díval se, jak si Buka ukládá věci a vyměňuje si pár slov s Emanciporem Reesem, který se již také pustil do vaření. Pak se Buka otočil, podíval se Vrčovi do očí a vydal se k němu.
"Den plný změn, příteli Buko," poznamenal Vrč, dřepící u ohně. "Vařím pro Harlla a Stonny čaj, měli by se každou chvíli vrátit - nedáš si taky hrnek?"
"To je od tebe laskavý, Vrči. Čaj bych si dal." Došel k ohni.
"To, co se stalo s Murkovým vozem, bylo neštěstí."
"Já ho před tím varoval. Jenže on na moje rady nedal."
"Ani poté, co jsi ho vytáhl z řeky a vypumpoval mu vodu z plic?"
Buka pokrčil rameny. "Mistr Kápě se mu otřel o pusu a on z toho nebyl zrovna dvakrát nadšený, řekl bych." Ohlédl se na vůz svých nových pánů a v koutcích smutných očí se mu objevily vrásky. "Ty jsi s nimi mluvil, že?"
Vrč plivl do plamenů. "Ano. Škoda že ses mě nejdřív nezeptal na radu, než jsi ten kontrakt vzal."
"Tvých rad si vážím, vždycky jsem si jich vážil, Vrči, ale stejně bys mě nepřesvědčil."
"Já vím, takže už se o tom nebudeme dál bavit."
"Ten druhý," začal Buka, vzal si od Vrče plecháček s čajem, uchopil ho oběma rukama a foukal do horké tekutiny, "předtím jsem ho zahlídl."
"Korbal Špičák."
"Jak říkáš. Je to zabiják, to jistě víš."
"Abych byl upřímný, mezi těmi dvěma nevidím moc velký rozdíl."
Buka zakroutil hlavou. "Ne, špatně jsi mě pochopil. V Darúdžhistánu, vzpomínáš? V Gadróbské čtvrti se každou noc po dva týdny nacházela strašlivě zohavená těla. Pak si vyšetřovatelé zavolali na pomoc mága a bylo to, jako by někdo rozkopl vosí hnízdo - ten mág na něco přišel, a to, co zjistil, ho strašně vyděsilo. Vyřizovalo se to potichu, ale já náhodou vypátral, co následovalo. Přizvali k tomu Vorcanin cech. S asasíny uzavřela kontrakt samotná rada. Najděte toho vraha, přikázali jim, a použijte všechno, co máte k dispozici, ať legální, nebo ne. Pak ty vraždy přestaly -"
"Matně si na ten poprask vzpomínám," přiznal Vrč zamračeně.
"Ty jsi byl u Vtipálka, ne? Pár dní úplně mimo."
Vrč sebou trhl. "Měl jsem políčeno na Lethro, víš - odjel jsem za prací, a když jsem se vrátil, zjistil jsem -"
"Že odešla a vzala si jiného," dokončil Buka a kývl.
"Ne jenom někoho jiného." Vrč se zachmuřil. "Toho otylého šejdíře Parsema -"
"Jak si vzpomínám, byl to tvůj starý pán. Nicméně, kdo byl ten vrah a proč vraždy přestaly? Vorcanin cech si pro peníze rady nepřišel. Vraždy přestaly, poněvadž vrah opustil město." Buka kývl k velkému vozu. "A to je on. Korbal Špičák. Ten chlapík s kulatým obličejem a tlustými rty."
"Jak si můžeš být tak jistý, Buko?" Ochladilo se. Vrč si nalil druhý hrnek čaje.
Buka upíral zrak do ohně a jen pokrčil rameny. "Prostě to vím. Kdo by se smířil s vraždou nevinných?"
Pro mistra Kápě, Buko, dobře vidím obě ostří v té otázce - vidíš je ty? Chceš ho zabít nebo aspoň zemřít při pokusu ho

zabít. "Poslouchej, příteli. Možná jsme mimo jurisdikci města, ale jestli byli darúdžhistánští mágové opravdu tak vyděšení - a vzhledem k tomu, že by o něj mohl mít stále zájem Vorcanin cech - otázky jurisdikce nemají význam. Mohli bychom poslat do města zprávu - tedy pokud máš pravdu a získáš pádný důkaz - a mezitím ho budeme jenom sledovat. Nic jinýho. Je to čaroděj - dej na má slova. Nebudeš mít naději. Popravu nechej mágům a asasínům."
Dorazil Harllo se Stonny Menakis a Buka vzhlédl. Ti dva se přiblížili tiše, oba zabalení v pokrývkách, vyprané šaty svázané do ranečku. Jejich ustaraný výraz Vrčovi prozradil, že přinejmenším poslední větu slyšeli.
"Já myslel, že už budeš v polovině cesty zpátky do Darúdžhistánu," podotkl Harllo.
Buka si ho prohlížel přes okraj hrnku. "Jsi tak čistý, že jsem tě málem nepoznal, příteli."
"Moc vtipný."
"Abych ti odpověděl, našel jsem si nový kontrakt, Harllo."
"Ty pitomče," vybuchla Stonny. "Kdy se ti zase vrátí rozum, Buko? Už je to roky, co ses naposled usmál. Do kolika pastí na medvědy hodláš ještě strčit hlavu, člověče?"
"Dokud jedna nespustí," odtušil Buka a klidně se Stonny podíval do rozzlobených očí. Vstal a vyhodil z hrnku čajové lístky. "Děkuju za čaj… a radu, příteli Vrči." Kývl Harllovi, pak Stonny a zamířil zpátky k Bauchelainovu vozu.
Vrč se podíval na Stonny. "Působivě taktní projev, drahoušku."
Zasyčela: "Je to pitomec. Jestli chcete něco vědět, tak na ten svůj meč potřebuje ženskou ruku. Potřebuje to jak sůl."
Harllo zabručel: "Hlásíš se dobrovolně?"
Stonny Menakis pokrčila rameny. "Člověk se mu nevyhejbá kvůli tomu, jak vypadá, ale kvůli jeho přístupu. Je tvým pravým opakem, opičáku."
"Máš ráda mou osobnost, viď?" Harllo se zazubil na Vrče. "Hele, mohl bys mi zase zlomit nos - pak byste mi ho narovnali a byl bych jako novej. Co říkáš, Stonny? Nerozvily by se pak pro mě železné okvětní plátky tvého srdce?"
Ohrnula nos. "Každý ví, že ten tvůj obouručák není nic jinýho než smutnej pokus o náhradu, Harllo."
"Ale docela mu jde básnění," poukázal Vrč. "Železné okvětní plátky - přesnější už jsi být ani nemohl."
"Nic takovýho jako železný okvětní plátky není," frkla Stonny. "Železný kytky nejsou. A srdce nejsou kytky, jsou to složitý červený věci v hrudníku. Co je poetickýho na tom, že někdo mluví z cesty? Jsi stejně velkej pitomec jako Buka a Harllo, Vrči. Mám kolem sebe samý zabedněný, nejapný hňupy."
"Je to tvůj životní úděl," oznámil jí Vrč. "Na, vem si čaj - prospěje ti… něco teplýho."
Vzala si hrnek a Vrč a Harllo se vyhýbali pohledu na sebe.
Po chvíli si Stonny odkašlala. "Co mělo znamenat to, že necháš popravu na asasínech, Vrči? Do jaký šlamastyky se to Buka zase dostal?"
Ach, Mowri, jí na něm opravdu záleží. Zamračil se do ohně a přihodil na něj pár kusů sušeného trusu, než odpověděl. "Má jisté… podezření. Mluvili jsme, ehm, hypoteticky -"
"Pro Toggův jazyk, to určitě, volská hlavo. Tak ven s tím."
"Buka si chtěl promluvit se mnou, ne s tebou, Stonny," prskl podrážděně Vrč. "Jestli máš otázky, tak se zeptej jeho a mě z toho vynech."
"Taky že jo, mor na tebe."
"Pochybuju, že se někam dostaneš," přisadil si Harllo poněkud nemoudře, "i když budeš mrkat a špulit ty své růžové rtíky -"
"To bude to poslední, co uvidíš, až ti do tý plechový placky, co vydáváš za hruď, vrazím nůž. Jo, pak ti taky pošlu hubičku."
Harllo zvedl huňaté obočí. "Plechová placka! Stonny, beruško - slyšel jsem dobře?"
"Drž hubu, nemám na to náladu."
"Ty nemáš nikdy náladu, Stonny!"
Odpověděla mu opovržlivým úsměvem.
"Neobtěžuj se to říkat, drahá," povzdechl si Vrč.

Chajda se opile opírala o vnitřní hradbu Dřevnova. Tvořila ji nesourodá sbírka dřevěných prkýnek, nevydělaných kůží a proutí a na dvorku byl jen bílý prach, slupky z dýní, střepy z nádobí a třísky. Na provázku nad úzkými dvířky visely úlomky lakovaných dřevěných karet a pomalu se otáčely. Bylo horko a dusno.
Rychlej Ben se zarazil, rozhlédl se zaneřáděnou uličkou a vešel na dvorek. Z chatrče se ozýval smích. Čaroděj vyvrátil oči, cosi si zamumlal a sáhl na koženou smyčku na dveřích.
"Netlačit!" zavřískl kdosi uvnitř. "Tahej, ty pouštní hade!"
Rychlej Ben pokrčil rameny a přitáhl si dvířka k sobě.
"Jenom hlupáci tlačí!" zasyčela stařena, sedící se zkříženýma nohama na rákosové rohoži. "Odřou mi pak dveře! Když mě přijde navštívit hlupák, skončím s modřinami a ještě něčím horším. Ach, čichám čichám Raraku, správně?"
Čaroděj se rozhlížel po chatrči. "Pro mistra Kápě, vevnitř je místo jenom pro tebe!" Na stěnách a ze stropu visely nezřetelné předměty. Rohy pohlcovaly stíny a ve vzduchu se ještě držel noční chlad.
"Jenom pro mě!" hihňala se babice. Byla jen kost a kůže a na holé hlavě měla mateřská znamínka. "Ukaž mi, co máš, mnohohlavý hade. Mým nadáním je rušení kleteb!" Z rozedraných hadrů, jež mela na sobě, vyndala dřevěnou kartu a podržela ji v třesoucích se rukou. "Pošli svá slova do mé chodby a jejich tvar se tu objeví pravdivě vyřezán, vypálen -"
"Žádné kletby, ženo," řekl Rychlej Ben a dřepl si, takže měl oči v její úrovni. "Jen otázky."
Karta zmizela v šatech. Čarodějka zamračeně zabručela: "Odpovědi jsou hodně drahé. Odpovědi jsou dražší než zrušení kletby. Odpovědi se nenalézají snadno -"
"Dobrá, dobrá, tak kolik?"

"Sděl barvu svých mincí, dvanácte duší."
"Zlatá."
"Tedy zlaté rady, jeden za každou -"
"Pokud ty odpovědi budou za něco stát."
"Platí."
"Spánek Ohnice."
"Co je s ním?"
"Proč?"
Stařena jen civěla s otevřenou pusou. Moc zubů už jí nezbývalo.
"Proč bohyně spí, čarodějko? Ví to někdo? Víš to ty?"
"Jsi učený ničema -"
"Všechno, co jsem se dočetl, byly jenom spekulace. Nikdo to neví. Učenci nemají odpovědi, ale nejstarší čarodějka Tennes na světě by je mít mohla. Pověz mi, proč Ohnice spí?"
"Některé odpovědi musejí tancovat okolo. Dej mi další otázku, dítě Raraku."
Rychlej Ben si povzdechl, sklonil hlavu a zahleděl se na zem, než pokračoval: "Země se prý otřásá a ven vytéká roztavený kámen jako krev, když se Ohnice začne probouzet."
"To se povídá."
"A kdyby se měla probudit, zničí to veškerý život."
"To se povídá."
"No a?"
"No nic. Země se otřásá, hory vybuchují, horké řeky proudí. To jsou přirozené věci na světě, jehož duše je rozžhavená doběla. Je to spoutáno vlastními zákony příčiny a následku. Svět je tvarován jako hovniválova kulička a putuje mrazivou prázdnotou kolem slunce. Povrch tvoří kusy, které plují na moři roztaveného kamene. Občas se ty kusy o sebe otřou. Občas se oddělí. Přitahuje a odtahuje je příliv a odliv stejně jako v moři."
"A kam do toho zapadá bohyně?"
"Ona byla vajíčkem v té kuličce. Dávno se vylíhla. Její mysl proplouvá po skrytých řekách pod našima nohama. Ona je trápením naší existence. Královnou mraveniště a my jejími dělníky a vojáky. A občas se… zarojíme."
"Do chodeb?"
Stařena pokrčila rameny. "Po stezkách, na něž narazíme."
"Ohnice stůně."
"Ano."
Rychlej Ben si všiml, jak čarodějce náhle zasvitlo v tmavých očích. Dlouze se zamyslel. "A proč Ohnice spí?"
"Na to ještě není čas. Zeptej se na něco jiného."
Čaroděj se zamračil a odvrátil zrak. "Dělníci a vojáci… podle tebe to zní jako otroci."
"Ona nic nežádá, to, co děláte, děláte o své vůli. Pracujete pro potravu. Bojujete, abyste se chránili nebo získali něco víc. Snažíte se zmást soupeře. Bojujete ze strachu, z nenávisti, ze zloby, pro čest a věrnost a z mnoha dalších důvodů. Ale to všechno slouží jí… ať uděláte cokoliv. Není prostě laskavá, Adaefóne Delate, nýbrž amorální. Může se nám dařit nebo se můžeme navzájem zničit, jí na tom nesejde - ona prostě porodí další plémě a vše začne nanovo."
"Mluvíš o světě jako o něčem reálném, podřízeném přírodním zákonům. Víc toho není?"
"Je. Nakonec myšlení a smysly všeho živého určují, co je a co není reálné - tedy reálné pro nás."
"To je tautologie."
"No tak je."
"Je Ohnice příčinou našeho následku?"
"Ach, uhýbáš stranou jako ten pouštní had, kterým ve skutečnosti jsi! Polož svou otázku!"
"Proč Ohnice spí?"
"Spí… aby snila."
Rychlej Ben dlouho jen mlčel. Když se stařeně konečně podíval do očí, uviděl potvrzení svých nejhorších obav. "Je nemocná," řekl.
Čarodějka kývla. "Má horečku."
"A její sny…"
"Úplné delirium, mládenče. Sny se mění v noční můry."
"Musím vymyslet způsob, jak tu infekci odstranit, protože horečkou Ohnice to podle mě těžko skončí. Pokud něco, tak horko, které má očišťovat, má právě opačný účinek."
"Tak o tom přemýšlej, nejdražší dělníku."
"Možná budu potřebovat pomoc."
Čarodějka natáhla svraštělou ruku dlaní nahoru.
Rychlej Ben zalovil pod košilí a vyndal vodou ohlazený kamínek, který jí vložil do dlaně.
"Až přijde čas, Adaefóne Delate, zavolej mě."
"Zavolám. Děkuji, paní." Na zem mezi nimi položil kožený váček plný zlatých radů. Čarodějka se zasmála. Rychlej Ben vycouval.
"A teď zavři ty dveře - mám radši zimu!"
Když čaroděj odcházel uličkou, myšlenky se mu roztoulaly, honily se mu hlavou v útržcích, jako by je unášel vítr - a většinou nebyly k ničemu. Ale jedna mu uvízla v hlavě a zůstala tam, zprvu nesmyslná, jen zvědavost, nic víc: má radši zimu. Zvláštní. Většina starých lidí má ráda teplo, a hodně…

Kapitán Paran uviděl Rychlýho Bena, jak se opírá o podobanou zeď vedle vchodu na velitelství, ruce měl zkřížené na prsou a očividně byl ve špatné náladě. Čtyři vojáci, stojící na stráži u vchodu, ustoupili na deset kroků od mága a tvářili se znepokojeně.
Paran předal otěže svého koně stájníkovi, který se vynořil z brány, a sám zamířil k Rychlýmu Benovi.
"Vypadáte ustaraně, mágu - a to mě znervózňuje."
Rodák ze Sedmiměstí se zachmuřil. "To nechtějte vědět, kapitáne. A v tomhle mi radši věřte."
"Jestli se to týká Paličů mostů, tak to slyšet chci, Rychlej Bene."
"Paličů mostů?" Mág se nevesele zasmál. "Tohle je mnohem větší věc, než aby se týkala jen hrstky vojáků s bolením břicha, pane. Zatím jsem ale nepřišel na žádné řešení. Až to vydumám, všechno vám vyložím. Prozatím byste si měl vyžádat čerstvého koně - máme se připojit k Dujekovi a Whiskeyjackovi ve Chmurově táboře. Bez odkladu."
"Celá setnina? Právě jsem je ubytoval."
"Ne, pane. Vy, já, Klátil a Vřeten. Asi došlo k nějakému… neobvyklému vývoji, ale neptejte se mě, poněvadž nic nevím."
Paran se zaškaredil.
"Pro ty dva jsem už poslal, pane."
"Dobrá. Tak já si půjdu najít jiného koně." Kapitán se otočil a zamířil na dvůr. Cestou se snažil potlačit pálení v břiše. Všechno trvalo příliš dlouho - vojsko už sedělo v Dřevnově celé měsíce a město tu vojáky nechtělo. Jelikož byli postaveni mimo zákon, nedostávalo se jim očekávané říšské podpory, a bez této administrativní infrastruktury jim zůstala na krku nepříjemná role okupantů.
Malazský způsob dobývání se řídil pravidly, která byla systematická a účinná. Vítězné vojsko nikdy nemělo zůstat na místě, jen opět nastolilo mír a předalo území zavedené a plně fungující civilní vládě malazského stylu. Vojsko nebylo cvičené pro občanskou vládu - té bylo nejlépe dosaženo skrze byrokratické manipulace s ekonomikou dobytého města. "Drž provázky a lidé pro tebe budou tancovat," bylo císařovým mottem a on jeho pravdivost dokazoval znovu a znovu - a císařovna se to ani nepokoušela změnit. Aby Malažané získali plnou kontrolu, museli zavést právní moc a zároveň plně proniknout na černý trh, jaký v dané chvíli fungoval. "Jelikož zničit černý trh není možné, druhá nejlepší věc je zruinovat ho." A tento úkol patřil Spáru.
Žádní agenti Spáru tu ale nejsou, že ne? Ani žádní písaři. My černý trh neovládáme. Nedaří se nám zvládat ani poctivou ekonomiku, natož civilní administrativu. A přesto fungujeme dál, jako by se měla říšská podpora dostavit každou chvíli, třebaže se to nestane. Vůbec tomu nerozumím.
Bez darúdžhistánského zlata by již Dujekovo vojsko hladovělo. Začalo by docházet k dezercím, vojáci by se jeden po druhém vytráceli v naději, že je znovu přijme říše, nebo by se pokoušeli přidat k žoldnéřským kumpaniím a oddílům kupeckých stráží. Vojsko Jednorukého by se rozplývalo přímo před očima. Věrnost nikdy nepřežije prázdný žaludek.
Po jistém zmatku našli stájníci Paranovi jiného koně. Kapitán se unaveně vyškrábal do sedla a vyjel ze dvora.
Odpolední slunce již na vybělené městské ulice vrhalo chladivé stíny. Obyvatelé Dřevnova se pomalu vynořovali z domů, ale do blízkosti malazského velitelství se jich vydalo jen pár. Strážní čistě pro jistotu podezírali každého, kdo se zdržel delší dobu, a těžké útočné kuše v rukou měli neustále natažené.
U vchodu na velitelství byla prolita krev a v samotné budově též. Nedávno tu zaútočili ohaři stínu a nechali po sobě dvě desítky mrtvých. Vzpomínky na tyto události měl Paran stále útržkovité. Zvíře zahnala Besana… a on sám. Pro vojáky na stráži se však mírový úkol změnil v noční můru. Byli přistiženi žalostně nepřipraveni, a takovou neopatrnost nehodlali opakovat. Ohař by mezi nimi stejně prošel jako nůž máslem, ale aspoň by padli v boji, ne s vykulenýma očima, aniž by na svou obranu zdvihli ruku.
Rychlej Ben, Klátil a Vřeten na Parana čekali již v sedlech. Z těch tří znal kapitán Vřetena nejméně. Byl to malý holohlavý muž a jeho schopnosti, jak Paran slyšel, se pohybovaly někde mezi čarodějnictvím a pouťovými triky. Neustále se tvářil kysele, čímž si moc přátel nezískal, a k tomu nosil odporně páchnoucí, do půli stehen dlouhou černošedou žíněnou košili - údajně byla utkaná z vlasů jeho mrtvé matky, pokud měly drby pravdu. Když k němu Paran dojel, na košili se podíval. Pro mistra Kápě, to by mohly být vlasy staré ženy! Z té představy se mu udělalo ještě hůř.
"Pojedete v čele, Vřetene."
"Provedu, kapitáne - až dojedeme na Severní rynek, dostaneme se do pořádný tlačenice."
"Tak najděte cestu kolem toho místa."
"Zadní uličky nejsou bezpečný, pane -"
"Tak otevřte svou chodbu a vypusťte jí dost, aby se z toho lidem zježily vlasy. To snad dokážete, ne?"
Vřeten se podíval na Rychlýho Bena. "Ehm, pane, moje chodba… spouští věci."
"Je to vážné?"
"No, ani ne -"
"Proveďte, vojáku."
"Rozkaz, kapitáne."
Rychlej Ben se s nečitelným výrazem zařadil dozadu a stejně zamlklý Klátil se připojil k Paranovi.
"Máte tušení, co se děje v Chmurově táboře, léčiteli?" zeptal se kapitán.
"Nic určitého, pane," odpověděl Klátil. "Jenom… pocit." Když se na něj Paran tázavě podíval, pokračoval. "Je to tam skutečná míchanice mocností, pane. Nejenom Chmur a Tiste Andii - ty znám. Vlastně i Kallora. Ne, je tam ještě něco. Jiná postava. Stará, a přesto nová. Možná stopy T'lan Imass…"
"T'lan Imass?"
"Možná - abych řekl pravdu, tak si nejsem jistý, kapitáne. Ale přebíjí všechny ostatní."

Na to Paran otočil hlavu.
Opodál zamňoukala šedivá kočka a vzápětí vyskočila po zdi do zahrady a zmizela z dohledu. Ozvalo se další mňoukání, tentokrát na druhé straně z úzké uličky.
Paranovi přeběhl po zádech mráz. Otřásl se. "To poslední, co teď potřebujeme, je nový hráč. Situace je už tak dost napjatá -"
Z ústí uličky těsně před nimi se vykutáleli dva zuřivě se rvoucí psi. Kolem kousajících zvířat proletěla vyděšená kočka. Koně se jako jeden polekali a přitiskli uši k hlavě. Ve strouze napravo kapitán zahlédl - a vykulil na to oči - dvě desítky krys, pochodujících rovnoběžně s nimi.
"Co, ve jménu mistra Kápě -"
"Vřetene!" zavolal zezadu Rychlej Ben. Kouzelník se otočil v sedle a tvářil se zkroušeně.
"Trochu povol," nakázal mu celkem laskavě Rychlej Ben.
Vřeten kývl a narovnal se.
Paran si od nosu odehnal bzučící mouchu. "Klátile, jakou chodbu Vřeten otevírá?" zeptal se tiše.
"Problém není v jeho chodbě, pane, ale v tom, jak ji usměrňuje. Zatím, vzhledem k okolnostem, to bylo ještě mírné."
"Pro naši kavalerii to musí být noční můra."
"My jsme pěšáci, pane," poukázal Klátil se suchým pousmáním. "Na každý pád jsem ho viděl, jak úplně sám zarazil nepřátelský útok. Není třeba říkat, že je docela užitečný mít ho vedle sebe…"
Paran ještě nikdy neviděl kočku vrazit hlavou do zdi. Po tupém nárazu následovalo zoufalé škrábání, jak se překvapené zvíře odrazilo. Jeho poskakování přilákalo pozornost obou psů. Vzápětí ji začali honit a všichni tři zmizeli v jiné uličce.
Kapitán měl kromě bolení břicha nervy nadranc. Mohl bych dopředu poslat Rychlýho Bena a nechat ho převzít vedení, ale použití jeho síly by neprošlo bez povšimnutí - někdo by si toho mohl všimnout i hodně daleko odsud - a to nechci riskovat. A soudím, že ani on ne.
Cestou je doprovázel hluk - kočky prskaly, psi štěkali a vyli, muly hýkaly. Všude kolem pobíhaly skupinky krys jako bezduší lumíci. Když Paran usoudil, že už rynek obešli, zavolal na Vřetena, aby svou chodbu zavřel. Muž poslechl s přihlouplým kývnutím.
Zakrátko dorazili k Severní bráně a vyjeli na místo, kde se kdysi zabíjelo. Stopy po obléhání tu byly stále k vidění, pokud se člověk pořádně podíval do zhnědlé trávy. Rozpadající se kusy oblečení, odraz slunce od nýtů a vybělené úlomky kostí. Svahy nedávno nasypaných mohyl dvě stě kroků nalevo pokrývala záplava jasně modrých letních kvítků, a jak slunce zapadalo za mohyly, modrá barva tmavla.
Paran byl rád, že tu panuje poměrný klid, i když mu cestou přes zjizvené bitevní pole do morku kostí pronikal nepříjemný pocit blízké smrti. Jako bych věčně projížděl takovými místy. Od onoho osudného dne v Itko Kan, kdy mě poštípaly rozzlobené vosy za to, že jsem je vyrušil z jejich krvavé hostiny, klopýtám v patách mistru Kápě. Jako bych za celý život nepoznal nic jiného než válku a smrt, i když je to ve skutečnosti jen pár let. Královno snů, cítím se tak starý…
Zachmuřil se. Sebelítost by se mohla docela dobře stát vyšlapanou cestičkou, kudy se budou ubírat jeho myšlenky, pokud si nedá pozor na její ducha oslabující kouzlo.
Žel, je to zvyk zděděný po rodičích. Sestra Tavore musela tu část, kterou jistě také podědila, nějak přehodit na mě. Jako dítě byla chladná a lstivá, a jak vyrůstala, zhoršovalo se to. Pokud někdo dokáže ochránit náš rod během Laseeniny poslední čistky mezi šlechtou, tak to bude ona. Já bych se nepochybně zhrozil taktiky, kterou použije, ale ona není ten typ, který by se smířil s porážkou. Takže lépe ona než já. Nicméně ho dál užíral neklid. Od chvíle, kdy se z nich stali psanci, se o tom, co se dělo jinde v říši, doslechli jen málo. Neustále se povídalo o blížícím se povstání v Sedmiměstí, i když to byla spíš hrozba, a Paran silně pochyboval, že k němu někdy dojde.
Ať se stane cokoliv, Tavore se postará o Felisín. Aspoň to mi může být útěchou…
Ze zamyšlení ho vyrušil Klátil. "Myslím, že Chmurův velitelský stan je v táboře Tiste Andii, kapitáne. Přímo před námi."
"Vřeten s vámi souhlasí," poznamenal Paran. Mág je neomylně vedl k tomu - i z dálky - zvláštnímu a přízračnému táboru. Na kraji nebyly vidět žádné hlídky. Vlastně kapitán neviděl vůbec nikoho.
"Vypadá to, že příměří probíhá podle plánu," podotkl léčitel. "Jinak by nás už přivítalo krupobití střel."
"Taky to považuji za slibné," usoudil Paran.
Vřeten je dovedl do jakési uličky mezi vysokými, zasmušilými stany Tiste Andii. Stmívalo se a pruhy látky uvázané ke stanovým tyčím ztrácely již tak dost vybledlou barvu. V bočních uličkách se objevilo několik nejasných, přízračných postav, ale skupince nevěnovaly pozornost.
"Tohle místo člověku teda náladu nepozvedne," zamumlal si pro sebe Klátil.
Kapitán kývl. Jako cestovat ponurým snem…
"Támhle před námi musí být Chmurův stan," pokračoval léčitel.
Před velitelským stanem stáli dva lidé a dívali se na Parana a jeho vojáky. Dokonce ani v nastalém šeru neměl kapitán potíže je poznat.
Návštěvníci zastavili koně, sesedli a pěšky došli ke stanu.
Whiskeyjack nemarnil čas. "Kapitáne, musím si promluvit s vašimi vojáky. Velitel Dujek si přeje udělat totéž s vámi."
Paran jen kývl a vousatý zástupce velitele odešel s Klátilem, Rychlým Benem a Vřetenem v závěsu. Paran se podíval na Dujeka.
Veterán si ho chvíli prohlížel, pak si povzdechl. "Dostali jsme zprávy z říše, kapitáne."
"Jaké, pane?"
Dujek pokrčil rameny. "Nic přímého, pochopitelně, ale naše zdroje jsou spolehlivé. Laseenina čistka mezi šlechtou byla… účinná." Chvíli váhal, než dodal: "Císařovna má novou pobočnici…"
Paran pomalu kývl. Na tom nebylo nic překvapivého. Lorn byla mrtvá. Místo bylo třeba zaplnit. "Neslyšel jste něco o

mé rodině, pane?"
"Vaše sestra Tavore zachránila, co mohla, mladý muži. Paranské državy v Untě, panství v okolí… většinu obchodních dohod. Nicméně… váš otec zemřel a brzy nato se vaše matka rozhodla… ho následovat na druhou stranu brány mistra Kápě. Mrzí mě to, Ganoesi…"
Ano, to by ona udělala, jak jinak? Je mi to líto? Ano, je. "Děkuji, pane. Abych byl upřímný, ta zpráva je pro mě menším překvapením, než byste si myslel."
"Obávám se, že je toho víc. Kvůli tomu, že je z vás psanec, byl váš rod ohrožený. Podle mě neměla vaše sestra moc na vybranou. Od začátku to vypadalo, že čistka bude krutá. Je jasné, že Tavore všechno naplánovala dopředu. Dobře věděla, co přijde. Urozené děti byly… znásilněny. Pak zavražděny. Rozkaz zabít každé urozené dítě, které nedosáhlo věku na svatbu, nebyl nikdy vydán oficiálně, a Laseen snad opravdu nevěděla, co se děje -"
"Prosím, pane, jestli je Felisín mrtvá, řekněte mi to a vynechte podrobnosti."
Dujek zavrtěl hlavou. "Ne, toho byla ušetřena, kapitáne. To jsem se vám snažil říct."
"A co Tavore prodala, aby toho dosáhla… pane?"
"I jako nová pobočnice má Tavore jen omezenou moc. Nesměla ukázat žádné… protekcionářství - aspoň tak já chápu její záměry…"
Paran zavřel oči. Pobočnice Tavore. No, sestřičko, věděla jsi, jak jsi ctižádostivá. "A Felisín?"
"Otataralové doly, kapitáne. Ne na doživotí, tím si můžete být jistý. Jakmile se to v Untě urovná, nepochybně ji potichu odvezou -"
"Jenom pokud si Tavore bude jistá, že to nijak neohrozí její pověst -"
Dujek vykulil oči. "Její pov -"
"Nemyslím mezi šlechtou - můžou ji nazývat netvorem, jak se jim zlíbí, což podle mě určitě dělají - na tom jí nesejde. Nikdy jí na tom nezáleželo. Já myslel její profesionální pověst, veliteli. V očích císařovny a jejího dvora. Tavore na ničem jiném nezáleží. Pro roli pobočnice se náramně hodí." Paran mluvil odměřeně. "V každém případě, jak jste sám říkal, byla nucena vyrovnat se se situací, a ta situace… všechno, co se stalo, je moje vina, pane. Ta čistka - znásilňování, vraždy, smrt mých rodičů i to, čím teď musí procházet Felisín."
"Kapitáne -"
"To je v pořádku, pane," usmál se Paran. "Děti mých rodičů jsou, všechny do jednoho, schopné doslova čehokoliv. Dokážeme přežít následky. Možná nám schází obyčejné svědomí, možná jsme opravdu netvoři. Děkuji vám za zprávy, veliteli. Jak to šlo s příměřím?" Paran si schválně nevšímal tichého zármutku v Dujekových očích.
"Všechno šlo dobře, kapitáne," zašeptal stařec. "Odjedete za dva dny, kromě Rychlýho Bena, který se k vám připojí později. Vaši vojáci jsou určitě připravení -"
"Ano, pane, jsou."
"Dobrá. To je vše, kapitáne."
"Pane."

Noc dorazila jako rubáš. Paran stál na velké mohyle a po tváři ho hladil lehounký vánek. Podařilo se mu opustit tábor, aniž by narazil na Whiskeyjacka a Paliče mostů. Noc nabízela svůdnou samotu a on měl pocit, že tady, na hromadném hrobě s ozvěnou všech těch vzpomínek na bolest, úzkost a zoufalství, je vítaný. Kolik z těch dospělých mrtvých pode mnou volá své matky?
Smrt a umírání z nás opět činí děti, naposledy, v našem konečném lkaní. Nejeden filozof tvrdil, že hluboko pod ztvrdlými vrstvami, tvořícími zbroj naší dospělosti, zůstáváme dětmi stále. Zbroj tíží, omezuje naše tělo i duši v něm. Zároveň ji ale také chrání. Otupuje rány. Vnímání ztrácí své ostří, díky němu trpíme jen modřinami, a i modřiny po čase vyblednou.
Zvrátil hlavu dozadu, na což zaprotestovaly svaly šíje a ramen. Hleděl k obloze a mrkal, jak mu do očí vhrkly slzy bolesti z napjatého svalstva, obalujícího kosti jako vězeňská pouta.
Není úniku, že? Vzpomínky a objevy padají do duše jako jed a nikdy se neztratí. Nabral do plic chladivý noční vzduch, jako by se v dechu hvězd snažil zachytit jejich chladný odstup, jejich lhostejnou krutost. V utrpení není žádných darů.
Pohleď na Tiste Andii.
No, aspoň se mi uklidnil žaludek… asi se chystá na další děsivý výpad…
Nad hlavou mu poletovali netopýři, jen se míhali, jak se krmili přímo ve vzduchu. Na jihu poblikávala světla Dřevnova jako vyhasínající krb. Daleko na západě se zvedaly vysoké štíty Moranthských hor. Pomalu si uvědomil, že jak má ruce zkřížené na prsou a svírá si boky, snaží se zadržet všechno v sobě. Nebyl na slzy ani nepořvával po všech okolo sebe. Narodil se do pečlivě modelované, chladné odtažitosti, což jeho vojenská výuka ještě posílila. Pokud je něco takového dobrou vlastností, tak mě sestřička zahanbila. Tavore, ty jsi v tom opravdový mistr. Ach, nejdražší Felisín, jaký život nyní vedeš? Určitě nejsi v ochranném objetí šlechty.
Za ním zazněly kroky.
Paran zavřel oči. Už žádné další zprávy, prosím. Žádná odhalení.
"Kapitáne." Whiskeyjack mu položil ruku na rameno.
"Tichá noc," poznamenal kapitán.
"Hledali jsme vás, Parane, když jste skončil s Dujekem. To Stříbrná liška zapátrala a našla vás." Whiskeyjack dal ruku dolů, postavil se vedle kapitána a také se zadíval na hvězdy.
"Kdo je Stříbrná liška?"
"Myslím," prohlásil vousatý veterán, "že to musíte zjistit sám."
Paran se zamračil a podíval se na komandanta. "Nemám právě náladu na hádanky, pane."
Whiskeyjack kývl a oči dál upíral na jiskřivou noční báň. "Holt, budete muset být shovívavý, kapitáne. Můžu vás vést

kupředu krok za krokem nebo do vás prostě zezadu pořádně strčit. Možná přijde Čas, kdy si na tuhle chvíli vzpomenete a oceníte, kterou možnost jsem si vybral."
Paran spolkl hněvivou odpověď a mlčel.
"Čekají na nás pod mohylou," pokračoval Whiskeyjack. "Je to to největší soukromí, jaké se mi podařilo zařídit. Jenom Klátil, Rychlej Ben, Mhybe a Stříbrná liška. Členové vašeho oddílu tam jsou pro případ, že byste… pochyboval. Oba dnes v noci vyčerpali své chodby - aby ověřili pravost toho, co se stalo -"
"Co," vyštěkl Paran, "mi chcete říct, pane?"
Whiskeyjack se mu podíval do očí. "To rhivské dítě, Stříbrná liška, je znovuzrozená Besana."
Paran se pomalu otočil a zadíval se na úpatí mohyly, kde ve tmě čekaly čtyři postavy. A mezi nimi tam stálo rhivské dítě se sluneční aurou kolem sebe, polostínem moci, jenž probudil divokou krev, která mu proudila v žilách. Ano. Je to ona. Je starší, ukazuje, čím se jednou stane. Hrom do tebe, ženská, tys nikdy nedokázala udržet věci jednoduché. Vše, co v něm vězelo, jako by odplulo skrze jeho údy, a on se cítil slabý a náhle se zachvěl. Zadíval se na Stříbrnou lišku. "Je to dítě." Já to ale věděl, že? Už nějakou dobu to vím, jenom jsem na to nechtěl myslet… A teď nemám na vybranou.
Whiskeyjack zabručel: "Roste rychle - jsou v ní nedočkavé, netrpělivé síly, příliš mocné, aby je zvládlo tělo dítěte. Nebudeš muset dlouho čekat -"
"Než to bude slušné," dokončil Paran suše a nevšiml si, jak sebou Whiskeyjack trhl. "Pak to bude v pořádku, ale co teď? Kdo se na mě nebude dívat jako na netvora, když si jenom podáme ruce? Co jí mám říct? Co jí můžu říct?" Otočil se k Whiskeyjackovi. "Tohle je šílené - ona je dítě!"
"A v ní je Besana. A Tumava -"
"Tumava! Pro mistra Kápě! Co se stalo - jak?"
"Na to není snadná odpověď, mladý muži. Na to byste se měl radši zeptat Klátila a Rychlýho Bena - a samotné Stříbrné lišky."
Paran mimoděk couvl. "Mluvit s ní? Ne. Nemůžu -"
"Ona si to přeje, Parane. Čeká na vás."
"Ne." Znovu se zadíval dolů. "Vidím Besanu, ano. Ale je toho víc - a nejde jenom o Tumavu - teď je z ní převtělenec, Whiskeyjacku. Tvor, který jí dal její rhivské jméno - moc se měnit…"
Komandant přimhouřil oči. "Jak to víte, kapitáne?"
"Prostě to vím -"
"To mi nestačí. Rychlej Ben měl plno práce, aby zjistil tohle. A vy to přesto víte. Jak, Parane?"
Kapitán se zaškaredil. "Cítím, jak Rychlej Ben pátrá mým směrem - když si myslí, že se soustředím na něco jiného. Viděl jsem mu na očích, jak je ostražitý. Tak co zjistil, komandante?"
"Oponn vás opustili, ale jejich místo zaujal někdo jiný. Někdo divoký. Kdykoliv se ocitnete v Rychlýho blízkosti, ježí se mu chlupy -"
"Chlupy." Paran se usmál. "Vhodná volba slov. Anomander Dlouhý vlas zabil dva ohaře stínu - já byl u toho. Krev umírajícího ohaře se dostala na mě - na mé tělo, Whiskeyjacku. A něco z té krve nyní proudí mými žilami."
Komandant s nehybnou tváří pronesl: "Co ještě?"
"Musí tu být ještě něco jiného, pane?"
"Ano. Rychlej Ben zachytil náznaky - v tom, čím jste se stal, je mnohem víc než jenom krev ascendentu." Whiskeyjack zaváhal, pak dodal: "Stříbrná liška vám vymyslela rhivské jméno. Jen'isand Rul."
"Jen'isand Rul?"
"Překládá se to jako ‚Poutník v meči'. Podle ní to znamená, že jste udělal něco, co žádný jiný tvor nedokázal - ať smrtelník, nebo ascendent - a to něco vás vzdálilo od ostatních. Byl jste poznačený, Ganoesi Parane - a přesto nikdo, dokonce ani Stříbrná liška, neví, co to předznamenává. Povězte mi, co se stalo."
Paran pokrčil rameny. "Dlouhý vlas použil ten svůj černý meč. Aby zabil ty ohaře. Já je následoval… do jeho meče. Duchové ohařů byli lapeni, přikováni s… se všemi ostatními. Myslím, že jsem je osvobodil, pane. Nejsem si tím jistý - vím jenom, že skončili někde jinde. Už nejsou přikovaní."
"A vrátili se do tohoto světa?"
"Netuším. Jen'isand Rul… proč by mělo být důležité, že jsem se dostal do toho meče?"
Whiskeyjack zabručel: "Ptáte se špatného člověka, kapitáne. Já jenom opakuju, co říkala Stříbrná liška. Ale právě mě napadla jedna věc." Přistoupil blíž. "Tiste Andii se k tomu ani slovíčkem nevyjádřili - ani Korlat, ani Anomander Dlouhý vlas. Syn noci je rozhodně nevypočitatelný parchant. A pokud je pověst o Dragnipúru pravdivá, tak prokletím jeho meče je, že z jeho příšerného vězení nikdo neunikne - jejich duše jsou v něm přikované… navěky. Vy jste meč nějak obelstil a ohaři možná taky. Zůstavil jste nebezpečný… precedens."
Paran se hořce pousmál. "Obelstil. Ano, obelstil jsem mnoho věcí, dokonce i smrt." Ale ne bolest. Ne, té uniknout nedokážu. "Vy myslíte, že Anomandera uklidňuje přesvědčení, že jeho meči nelze uniknout?"
"Vypadá to tak, Ganoesi Parane, že?"
Kapitán si povzdechl. "Ano."
"Tak půjdeme dolů za Stříbrnou liškou."
"Ne."
"Mor na vás, Parane," vybuchl Whiskeyjack. "Tady jde o víc než o vás dva, jak se na sebe zamilovaně koukáte. To dítě má moc, obrovskou a… neznámou. Kallor, kdykoliv se na ni podívá, má v očích vraždu. Stříbrná liška je nebezpečná. Otázkou je, budeme ji chránit, nebo zůstaneme stát stranou? Velekrál ji nazývá ohavností, kapitáne. Kdyby se Caladan Chmur obrátil zády v nevhodnou chvíli -"
"On ji chce zabít? Proč?"

"Podle mě se bojí její moci."
"Pro mistra Kápě, vždyť je jenom -" Odmlčel se, jak mu došlo, co vlastně říká. Jenom dítě? Stěží. "Chránit ji před Kallorem, jste povídal? To je nebezpečný nápad, komandante. Kdo je s námi?"
"Korlat a s ní všichni Tiste Andii."
"Anomander Dlouhý vlas?"
"To zatím nevíme. Korlat Kallorovi nedůvěřuje a navíc se spřátelila s Mhybe, proto se tak rozhodla. Slíbila, že si se svým pánem promluví, až dorazí -"
"On dorazí?"
"Ano, zítra, nejspíš časně, a vy byste se mu měl pokud možno vyhýbat."
Paran kývl. Jedna taková schůzka mi bohatě stačí. "A Vojvoda?"
"Myslíme si, že se ještě nerozhodl. Ale Chmur potřebuje Rhivy a jejich stáda bhederinů. Přinejmenším prozatím zůstává hlavním ochráncem holčičky."
"A co si o tom všem myslí Dujek?" chtěl vědět kapitán.
"Čeká, až jak se rozhodnete."
"Já? Beru chraň, komandante - nejsem mág ani kněz. Ani neznám její budoucnost."
"Ve Stříbrné lišce sídlí Besana, Parane. Ona musí vyjít do popředí… musí získat navrch."
"Protože Besana by nás nikdy nezradila. Ano, chápu."
"Nemusíte kvůli tomu být tak nešťastný, Parane."
Nemusím? A kdybyste byl na mém místě vy, Whiskeyjacku? "Tak dobrá, půjdeme."
"Zdá se," prohodil Whiskeyjack cestou na kraj mohyly, "že vás budeme muset povýšit do hodnosti odpovídající mojí, kapitáne, i když jen proto, abyste se konečně vyznal v tom, kdo tady velí."

Přišli potichu, nenápadně dovedli své koně do tábora. Venku zůstalo jen několik Tiste Andii, kteří si jich mohli všimnout. Seržant Jiskra dovedl hlavní skupinu Paličů mostů ke kraalu, kde nechali koně, a kaprál Pazderka, Detoran, Mizela, Honec a Křovák vyklouzli pryč a vydali se hledat Chmurův velitelský stan. U vchodu na ně čekal Vřeten. Pazderka na něj kývla a mág, ve své ohavně páchnoucí žíněné košili se stejně ohavnou kapuci na hlavě, se otočil k zavázaným stanovým chlopním, provedl několik složitých posunků a plivl na plátno. Když slina dopadla na chlopeň, neozval se sebemenší zvuk. Vřeten se ohlédl, zazubil se na Pazderku a uklonil se na znamení, že mají jít dál. Do kaprála dloubl Křovák a zakoulel očima.
Pazderka věděla, že stan je rozdělený na dvě části a Vojvoda spí vzadu. Doufejme. Ohlédla se na Mizelu - kde, hrome, je? Před chviličkou -
O ruku se jí otřely dva prsty a ona málem vyletěla z kůže. Mizela se vedle ní usmála. Pazderka tiše vyplivla proud nadávek a Mizela se zazubila ještě víc a prošla kolem ke vchodu, kde si dřepla a začala rozvazovat řemeny.
Pazderka se ohlédla přes rameno. Detoran a Honec stáli opodál bok po boku, oba obrovští a příšerní. Znovu do ní dloubl Křovák a ona se otočila. Mizela mezitím odhrnula chlopeň.
Dobrá, tak do toho.
Mizela šla první, za ní Vřeten, pak Křovák. Pazderka mávla na Napanku a Barghasta a sama je následovala do temného vnitřku stanu.
I když ho Honec držel za jeden konec, Detoran za druhý a Vřeten s Křovákem po stranách, všichni už vrávorali, než se stolem udělali tři kroky. Mizela zašla ke vchodu a odhrnula chlopeň, jak nejvíc to šlo. V kouzlem seslaném tichu se čtyřem vojákům podařilo vymanévrovat obrovský stůl ven. Pazderka je střídavě pozorovala a ohlížela se - ale Vojvoda se neobjevil. Zatím dobrý.
Pazderka s Mizelou také přiložily ruku k dílu a v šesti se jim podařilo odnést stůl na padesát kroků, než se museli, zcela vyčerpaní, zastavit.
"Už jenom kousek," šeptl Vřeten.
Detoran zafrkala. "Najdou ho."
"Tuhle sázku beru," ozvala se Pazderka. "Ale nejdřív ho tam musíme dopravit."
"Nemůžeš tomu nějak odlehčit?" zafňukal Křovák, obraceje se na Vřetena. "Co to vůbec jsi za mága?"
Vřeten se zamračil. "Chabý, no a co? Koukni se na sebe - vždyť ses ani nezapotil."
"Ticho, vy dva," sykla Pazderka. "No tak, nahoru s tím."
"Když už mluvíme o pocení," zamumlal Křovák, když stůl za sborového chrčení opět zvedli ze země, "kdy si hodláš vyprat tu svou nechutnou kytli, Vřetene?"
"Vyprat ji? Matka si zaživa vlasy nikdy nemyla - proč bych s tím měl začínat teď? Ztratily by svůj lesk -"
"Lesk? Aha, myslíš padesát let potu a žluklýho sádla -"
"Když byla naživu, tak ale žluklé nebylo."
"Díky mistru Kápě, že to nevím -"
"Budete už vy dva šetřit svým smradlavým dechem? Kudy teď, Vřetene?"
"Doprava. Tou uličkou. Pak doleva - k tomu koženému stanu na konci -"
"Vsaďte se, že tam někdo bydlí," zamumlala Detoran.
"Tuhle sázku beru taky," prohlásila Pazderka. "Tam Rhivové dávají tisteandijské mrtvé, než je spálí. A od Darúdžhistánu žádného Tiste Andii nezabili."
"Jak jste ho vůbec našli?" chtěl vědět Křovák.
"Vřeten ho vyčenichal -"
"Dobrá, položte ho. Mizelo - chlopeň."

Stůl zaplnil celý stan, po stranách zůstalo jen půl sáhu volného místa. Nízké kavalce, kam se odkládaly mrtvoly, se vešly dospod, poskládané hezky na sebe. Kdosi zapálil rozbitou lampu a pověsil ji na háček na hlavní tyči. Pazderka se dívala, jak si Křovák přidřepl, s očima jen kousek od desky, a tupými, poškrábanými prsty s láskou přejíždí po poďobaném povrchu. "Nádhera," šeptl a podíval se Pazderce do očí. "Svolej lidi, kaprále, hra začíná."
Pazderka s úsměvem kývla. "Běž pro ně, Mizelo."
"Rovný dělení," prohlásil Křovák a na všechny se zamračil. "Teď jsme oddíl -"
"Což znamená, že nám prozradíte to tajemství," skočil mu do řeči zachmuřený Vřeten. "Jestli zjistíme, že jste celou dobu fixlovali -"
"Ano, totiž, vaše štěstí se teď obrátí, ne? Tak přestaň fňukat."
"Jestli vy dva nejste dokonalá dvojka," poznamenala Pazderka. "Tak do toho, Honče, jak to funguje?"
"Protiklady, kaprále. Oba balíčky jsou skutečný, víš. Šumař je citlivější, ale Vřeten by to měl zvládnout." Otočil se k mágovi. "Už jsi přece karty vykládal, nebo ne? Říkal jsi -"
"No jo, drzoune jeden - je mi to jasné, mám to v ruce -"
"To bys teda měl," varoval ho sapér a znovu pohladil desku stolu. "Dvě vrstvy, víš, s balíčkem napevno vloženým mezi nima. Položíš kartu a vznikne napětí. To ti řekne, jaká karta je lícem dolů. Nikdy to neselže. Rozdávající zná všechny karty, který vyloží. Šumař -"
"Ten tu není," zavrčel Honec s rukama zkříženýma na prsou a vycenil na Vřetena zuby.
Mág zaprskal. "Já to zvládnu, ty divochu s koňským mozkem! Jen mě sleduj!"
"Držte hubu," štěkla Pazderka. "Už přicházejí."

Blížilo se svítání, když ze stanu začali vycházet členové ostatních oddílů. Vojáci se smáli a poplácávali se po zádech, jak jim cinkaly plné měšce. Když odešel poslední z nich, Pazderka se unaveně opřela o stůl. Vřeten, jemuž z lesklé žíněné košile kapal pot, zaúpěl, svěsil hlavu a zabušil do silné dřevěné desky. Honec se postavil za něj a zvedl ruku.
"Jen klid, vojáku," varovala ho Pazderka. "Celej ten všivej krám je očividně pokaženej - nejspíš už od začátku nefungoval -"
"Fungoval! Se Šumem jsme si dali zatracenou práci -"
"Jenže ho ukradli, než jste ho mohli pořádně vyzkoušet, že jo?"
"To ale vůbec nevadí - vždyť to povídám -"
"Všichni držte hubu," vyjel Vřeten, pomalu zvedl hlavu a podmračeně si stůl prohlížel. "Pokažený - Na něco jsi možná přišla, Pazderko." Zavětřil, jako by hledal nějaký pach, a pak si dřepl. "Jasně. Pomozte mi někdo s těma kavalcema."
Nikdo se nepohnul,
"Pomoz mu, Křováku," rozkázala Pazderka.
"Pomoct mu vlízt pod stůl? Už je moc pozdě se schovat -"
"To je rozkaz, vojáku."
Sapér se s bručením sklonil. Oba muži společně vytáhli kavalce. Pak se Vřeten nasoukal pod stůl. Pomalu se objevila slabá záře kouzelného světla. Mág po chvíli zasyčel. "No ovšem, je to spodek!"
"Úžasný postřeh, Vřetene. Vsadím se, že tam jsou i nohy."
"Ne, hlupáku. Na spodku je namalovaný obrázek… vypadá to na jednu z vysokých karet - akorát že ji nepoznávám."
Křovák se k němu zamračeně připojil. "O čem to mluvíš? My na spodek nic nemalovali - pro plesnivý škorně mistra Kápě, co je tohle?"
"Hádám, že červený okr. Něco takovýho by nejspíš namaloval Barghast -"
"Nebo Rhiv," zamumlal Křovák. "Kdo je ta postava uprostřed - ta se psí hlavou na prsou?"
"Jak to mám vědět? A vůbec, podle mě je to čerstvý. Teda namalovaný docela nedávno."
"Tak to, hrome, umej."
Vřeten vylezl zpod stolu. "To nepůjde - je to celý plný ochran a ještě další spousty věcí." Narovnal se, podíval se do očí Pazderce a pokrčil rameny. "Je to nová karta. Nezadaná, bez aspektu. Rád bych si udělal kopii, v běžné velikosti, a pak zkusil vykládání -"
"Jak chceš," prohlásila Pazderka.
Znovu se objevil Křovák, a náhle jako by se do něj vlila nová energie. "Dobrý nápad, Vřetene - a za ty výklady by sis mohl říct o peníze. Jestli ta nová nezadaná karta bude hrát fér, tak bys mohl přijít na nový vztahy, a jakmile je odhalíš -"
Vřeten se zakřenil. "Mohli bychom uspořádat novou hru. Ano -"
Detoran zaúpěla. "Prohrála jsem všechny peníze."
"To my všichni," štěkla Pazderka a zlobně se na oba sapéry mračila.
"Příště to vyjde," sliboval Křovák. "Uvidíte."
Vřeten důrazně přikyvoval.
"Odpusťte, jestli nám schází nadšení," protáhla Mizela.
Pazderka se otočila k Barghastovi. "Honče, koukni se na tu kresbu."
Válečník zafrkal, pak se spustil na všechny čtyři a s bručením vlezl pod stůl. "Je tu tma," postěžoval si.
Křovák se obrátil na Vřetena. "Udělej znova ten trik se světlem, hňupe."
Mág na sapéra vycenil zuby a mávl rukou. Pod stolem se znovu objevila záře.
Honec chvíli mlčel, pak vylezl ven a narovnal se.
"Tak co?" chtěla vědět Pazderka.
Barghast zakroutil hlavou. "Rhiv."
"Rhivové s kartami nehrají," namítl Vřeten.

Honec vycenil zuby. "Ani Barghastové."
"Potřebuju dřevo," prohlásil Vřeten a poškrábal se na strništi na úzké bradě. "A stylus," pokračoval, aniž by si všímal ostatních. "A barvy a štětec…"
Dívali se za ním, jak odchází ze stanu. Pazderka si povzdechla a naposledy se zamračila na Křováka. "To není zrovna slibný vstup do sedmýho oddílu, sapére. Jiskrovi se málem zastavilo srdce, když přišel o celej sloupek. Váš seržant teď nejspíš kuchá černý holuby a šeptá tvoje jméno - kdo ví, tvý štěstí třeba obrátí a ten démon ho neuslyší."
Křovák se zamračil. "Ha ha."
"Podle mě si nedělá legraci," přisadila si Detoran.
"Prima," štěkl Křovák. "Mám na to připravenou svítivku, a ať se propadnu, jestli si nedám tu práci, abych vás vzal všechny s sebou."
"Týmový duch," utrousil Honec se širokým úsměvem.
Pazderka zavrčela: "Tak dobrá, vojáci, padáme odsud."

Paran a Stříbrná liška stáli stranou od ostatních a dívali se, jak se na obloze na východě objevují pruhy měděného a bronzového světla. Poslední hvězdy se vytrácely, chladně a lhostejně ustupovaly před teplým, blankytným a bezmračným dnem. Po uplynulých hodinách plných rozpaků, táhnoucích se bez konce jako řada bolestí a nepříjemností, Parana přemohlo vyčerpání a s ním horečnatý klid. Mlčel, bál se, že rozbije ten vnitřní mír, ačkoliv věděl, že je to jenom iluze, zamyšlené nadechnutí uprostřed bouře.
"Besana se musí nadechovat." On to už udělal. Když se jí poprvé podíval do očí, vynořily se všechny společné vzpomínky a s nimi i děsivá kletba. Dítě. Tvář dítěte, a tak při pomyšlení na intimnosti couvám - dokonce i když to kdysi bylo s dospělou ženou. Ta žena tu už není. Na jejím místě je dítě. Parana však bolelo víc věcí. Další osobnost, propletená vším, čím byla Besana, jako železnými dráty. Tumava, kouzelnice, bývalá milenka Bellurdana - kam šla ona, tam ji Thelomen následoval. Bylo to všechno možné, jen ne rovnocenný vztah, a teď se s Tumavou vynořovala zahořklá, náročná osobnost. Zahořklá, rozhodně ano. Kvůli Tayschrennovi… císařovně, Malazské říši a mistr Kápě ví čemu ještě. Ví, že byla tam na té pláni při ostřelování Dřevnova zrazena. Ona i Bellurdan. Její druh.
Stříbrná liška promluvila. "T'lan Imass se nemusíš bát."
Zamrkal a otřepal se. "To jsi mi vysvětlila. Protože jim velíš. My si ale všichni říkáme, co přesně hodláš s tou armádou nemrtvých dělat. Jaký význam má tohle shromáždění?"
Povzdechla si. "Vážně je to velice prosté. Scházejí se kvůli požehnání. Mému požehnání."
Otočil se k ní. "Proč?"
"Jsem kostěj z masa a kostí - první po stovkách tisíc let." Její výraz ztvrdl. "Budeme je potřebovat. V jejich plné síle. Všechny nás očekává hrůza a děs… v Pannionském dominiu."
"Ostatní se o tom musejí dozvědět, tedy o tom požehnání - co vlastně znamená, Stříbrná liško - a taky víc o té hrozbě, která na nás čeká v Pannionském dominiu. Chmur, Kallor -"
Zavrtěla hlavou. "Do mého požehnání jim nic není. Vlastně do toho není nic nikomu kromě mě. A T'lan Imass. Co se Pannionů týče… Já sama musím zjistit víc, než se odvážím promluvit. Parane, řekla jsem ti to kvůli tomu, čím jsme byli, a kvůli tomu, čím ses stal - čím jsme se oba stali."
A čím jsme se stali? Ne, to není vhodné téma pro tuto chvíli. "Jeit'isand Rul."
Zamračila se. "Této tvé stránce nerozumím. Avšak je toho víc, Parane." Zaváhala, než dořekla: "Pověz, co víš o balíčku draků?"
"Skoro nic." Ale usmál se, neboť teď slyšel Besanu nejjasněji od chvíle, kdy se poprvé setkali.
Stříbrná liška se zhluboka nadechla, zadržela dech a pak pomalu vydechla s tajemnýma očima opět upřenýma na vycházející slunce. "Balíček draků. Je to v podstatě struktura vnucená samotné svrchované moci. Kdo ho vytvořil? To nikdo neví. Podle mě - podle Besany - je každá karta bránou do nějaké chodby, a kdysi bylo mnohem víc karet, než je dnes. Dokonce možná existovaly i jiné balíčky - možná existují dodnes…"
Zadíval se na ni. "Máš další tušení, viď?"
"Ano. Řekla jsem, že nikdo neví, kdo vytvořil balíček draků. Je tu ještě další entita, stejně záhadná, další mocenská struktura. Vezmi si terminologii používanou u balíčku draků. Dómy… Dóm noci, světla, života a smrti…" Pomalu se k němu obrátila. "Vezmi si slovo ‚finisť. V jazyce T'lan Imass to znamená Jedová držba'. Kdysi dávno, mezi staršími rasami, byla držba synonymem pro dóm, v běžném užívání měla stejný význam, a vlastně byla i synonymem pro chodbu. Kde sídlí studnice jaghutské moci? Ve finistu." Znovu se odmlčela a zapátrala Paranovi v očích. "Tremorlor v trellštině znamená ‚dóm života'."
Finist… jako Dům finistu v Darúdžhistánu… azathský dům. "O Tremorlor jsem jaktěživo neslyšel."
"To je azathský dům v Sedmiměstí. Ve městě Malaz, ve tvé vlastní říši, existuje Dům mrtvých - dům smrti…"
"Podle tebe jsou azathské domy a dómy balíčku jedno a totéž?"
"Ano. Nebo jsou aspoň nějak propojené. Jen se nad tím zamysli!"
Paran to právě dělal. O celé věci věděl jen málo a nenapadal ho žádný způsob, jak by s oběma mohl být spojený. Byl stále neklidnější. Na přemýšlení byl příliš utahaný, nicméně přemýšlet musel. "Vypráví se, že starý císař Kellanved a Tanečník našli cestu do Domu mrtvých…"
"Kellanved a Tanečník od té doby ascendovali a nyní drží dóm stínu. Z Kellanveda se stal Stínupán a z Tanečníka je Kotilion, Špagát, patron asasínů."
Kapitán na ni vytřeštil oči. "Cože?"
Stříbrná liška se usmála. "Je to jasné, když se nad tím zamyslíš, ne? Kdo mezi ascendenty šel po Laseen… se záměrem ji zničit? Stínupán a Kotilion. Proč by nějakému ascendentu mělo záležet na jakési smrtelnici? Pokud neprahne po

pomstě."
Paran se v duchu vrátil do minulosti, na jistou silnici na pobřeží Itko Kan, k děsivému masakru, ránám způsobeným obrovskými čelistmi - ohaři. Ohaři stínu - Stínupánovi pejsci… Toho dne se kapitán vydal na novou cestu. Na cestu mladé ženy, kterou posedl Kotilion. Toho dne se začal odvíjet jeho osud. "Počkej! Kellanved a Tanečník vstoupili do Domu mrtvých - proč tedy nepřejali jeho aspekt - aspekt dómu smrti?"
"Už jsem o tom přemýšlela a napadá mě jediná možnost. Říše smrti již je zabraná, Parane. Králem dómu smrti je mistr Kápě. Myslím si, že každý azathský dům je domovem všech bran, cestou do všech chodeb. Získáš přístup do domu a můžeš… si vybrat. Kellanved a Tanečník našli prázdný dóm, prázdný trůn, a jakmile zaujali místa jako vládci stínu, objevil se dóm stínu a stal se součástí balíčku draků. Chápeš?"
Paran pomalu kývl a snažil se to všechno pochopit. Žaludek se mu stáhl křečí - honem bolest zahnal. Ale co to má společného se mnou?
"Dóm stínu býval kdysi držbou," pokračovala Stříbrná liška. "To poznáš - nemá hierarchickou strukturu jako ostatní dómy. Je to zvířecí, divoké místo a kromě ohařů nemělo velice dlouho žádného vládce."
"A co nezadaní v balíčku?"
Pokrčila rameny. "Neúspěšné aspekty? Využité naděje, náhodné síly? Azathy a balíčky vnucují řád, ale i řád potřebuje svobodu, jinak ztvrdne a začne být křehký."
"A kam do toho podle tebe zapadám já? Nejsem nic, Stříbrná liško. Klopýtající smrtelník." Bohové, vynechte mě z toho všeho - ze všeho, k čemu směřujete. Prosím.
"Dlouho a usilovně jsem o tom přemýšlela, Parane. Anomander Dlouhý vlas je Rytířem dómu noci," řekla, "ale kde je samotný dóm noci? Nejdřív ze všeho existovala tma, noc, matka, jež dala zrod všemu. Takže to musí být starobylé místo, držba, nebo možná něco, co tu bylo před samotnými držbami. Ohnisko pro bránu do Kurald Galain… neobjevené, skryté, první rána s duší lapenou ve své tlamě, s duší, která ji uzavírá."
"S jednou duší," zamumlal Paran a po zádech mu přeběhl mráz, "nebo legií duší…"
Stříbrná liška zasyčela.
"Před dómy byly držby," pokračoval Paran s nelítostnou logikou. "Obojí je pevně stanovené, nehybné. Ustanovené. Ale předtím tu bylo… toulání. Dóm z držby, držba… z brány v pohybu, v neustálém pohybu…" Pevně zavřel oči. "Vůz, zatížený bezpočtem duší, uzavírajících bránu do noci…" A já tou bránou poslal dva obaře, zařídil jsem, že zámek povolil… do Propasti pod námi…
"Parane, něco se stalo - s balíčkem draků. Objevila se nová karta. Nezadaná, ale já myslím, že dominantní. Balíček nikdy neměl… pána." Podívala se na něj. "Teď ho, tuším, má. Tebe."
Prudce otevřel oči a nevěřícně na ni hleděl. Poté se zatvářil opovržlivě. "Nesmysl, Besa - Stříbrná liško. Já to nejsem. Mýlíš se. Musíš se -"
"Nemýlím se. Při tvoření té karty, která je ty, mě vedli za ruku -"
"Jaké karty?"
Neodpověděla a pokračovala, jako by ho neslyšela. "Vedly mě přitom azathy? Nebo nějaká neznámá síla? Nevím. Jen'isand Rul, Poutník v meči." Podívala se mu do očí. "Ty jsi nový nezadaný, Ganoesi Parane. Zrozený náhodou či z nějakého důvodu, jaký znají pouze azathy. Musíš najít odpověď na své stvoření, musíš zjistit, jaký záměr je za tím, čím ses stal."
Posměšně zvedl obočí. "Posíláš mě na výpravu? No tohle, Stříbrná liško. Muži bez cíle se na výpravy nevydávají. To je vyhrazeno zadumaným hrdinům z eposů. Já na cíle nevěřím - už ne. Jsou to jenom sebeklamy. Zadáš mi tento úkol a budeš hluboce zklamaná. Stejně jako azathy."
"Začala neviditelná válka, Parane. Samotné chodby vzdorují útoku - cítím tlak v balíčku draků, i když mne se ještě nedotkl. Sbírá se vojsko a ty - voják - jsi součástí toho vojska."
Aha, ano, tak mluví Besana. "Já už mám dost svých válek, Stříbrná liško…"
Oči se jí zaleskly. "Možná, Ganoesi Parane, jsou všechny vlastně jedna válka."
"Nejsem Dujek ani Chmur - nezvládám tyhle… tahle tažení. Rve mě to na kusy."
"Já vím. Přede mnou svou bolest nedokážeš ukrýt - vidím ti to na očích a trhá mi to srdce."
Odvrátil zrak. "Já mám taky sny… o dítěti v ráně, jak křičí."
"Utíkáš před ním?"
"Ano," přiznal rozechvěle. "Ten křik je… hrozný."
"Musíš běžet k tomu dítěti, lásko. Útěk tě zničí."
Znovu se na ni podíval. "Lásko" - to řekla, aby ovládla mé srdce? "Kdo je to dítě?"
Zavrtěla hlavou. "Nevím. Asi oběť té neviditelné války." Pokusila se o úsměv. "Tvá odvaha již prošla zkouškou, Parane, a nezklamal jsi."
S úšklebkem zamumlal: "Všechno je vždycky poprvé."
"Jsi Poutník v meči. Ta karta existuje."
"Mně na tom nesejde."
"Jí taky ne," odsekla. "Nemáš jinou možnost -"
"Na tom není nic nového! Zeptej se Oponn, jak dobře jsem si vedl!" Divoce se zasmál. "Pochybuju, že se z toho Dvojčata někdy vzpamatují. Špatná volba, Besano, já jsem vždycky špatná volba!"
Vzhlédla k němu a nakonec, k jeho vzteku, pokrčila rameny.
Jak ho tak usadila, Paran se otočil a zrak mu padl na Mhybe, Whiskeyjacka, Klátila a Rychlýho Bena. Ti čtyři se za celou dobu nepohnuli. Nad jejich trpělivostí - zatraceně, nad jejich vírou - by byl kapitán nejraději zaječel. Zvolili jste špatně. Jeden každý z vás. Věděl však, že by ho neposlouchali. "Nevím nic o balíčku draků," prohlásil otupěle.

"Jestli bude čas, poučíme tě. A jestli nebude, najdeš si vlastní cestu."
Paran zavřel oči. Bolest v žaludku se vrátila, sílila, jako pomalu rostoucí vlna, kterou už nedokázal potlačit. Ano, jistě. Besana nemohla udělat nic jiného. Tady to máte, Whiskeyjacku. Teď vede ona a ostatní jdou za ní. Dobrý voják je kapitán Ganoes Paran…
V duchu se vrátil do té zneklidňující říše ze zlých snů uvnitř Dragnipúru, k legiím přikovaných duší, neustále vlekoucích své obrovské břemeno… kde uprostřed vozu byla chladná, temná prázdnota, z níž ty řetězy vystupovaly. Vůz veze bránu, bránu Kurald Galain, chodby noci. Meč sbírá duše, aby uzavřel… musí to být ohromná rána, když vyžaduje tolik duší… Zachrčel, jak ho zasáhla vlna bolesti. Stříbrná liška zvedla ručku a dotkla se ho.
Málem ucukl.
Zklamu vás všechny.

KAPITOLA PĚT
On zvedá se, bez krve, z prachu,
s očima mrtvýma jako hroby,
dvé cest k bolesti věčné.

On jako magnet jest
pro klan, který schází se,
celý nový a trýzněný sny.

Korouhví mu hnijící kůže jest,
trůn z kostí, králem je duchů
z temných polí bitevních.

A nyní polnice kvílí
za šedí oděného rána
a přitahuje nesourodý houf

do války, do války,
a divého šílenství
nezvaných vzpomínek na led.

Kutí prvního meče
Irig Thann Delúsa (nar. 1091)

D
va dny a sedm líg mračnem černého, ulpívajícího popela a na telabě paní Závisti nebyla jediná šmouha. Toc Mladší si s bručením sundal zaprášenou látku z obličeje a pomalu položil těžký kožený tlumok na zem. Nikdy by ho nenapadlo, že bude rád, až uvidí rozlehlou beztvarou travnatou pláň, jenže po sopečném popelu mu zvlněná step táhnoucí se k severu připadala jako hotový ráj.
"Bude toto návrší vhodné k táboření?" otázala se paní Závist a došla k němu. "Vypadá strašně nechráněné. Co když jsou tady v okolí lupiči?"
"Připouštím, že lupiči obvykle nejsou nejchytřejší," odtušil Toc, "ale i ten nejpitomější bandita by zaváhal, než by se vrhl na tři Segulehy. Vítr, který tu cítíš, odežene v noci bodavý hmyz, paní. Žádné nízko položené místo bych nedoporučoval - na žádné stepi."
"Skláním se před tvou moudrostí, Zvěde."
Zakašlal, pak se narovnal a rozhlédl se po krajině. "Nikde nevidím tvé čtyřnohé přátele."
"Ani tvého kostnatého společníka." Vykulila na něj oči. "Myslíš, že páchají nějakou neplechu?"
Zmateně se na ni zadíval a mlčel.
Zvedla obočí, pak se usmála.
Toc se začal honem věnovat svému tlumoku. "Raději postavím stany," zamumlal.
"Jak jsem tě ujistila včera v noci, Tocu, mí služebníci tak přízemní úkoly docela zvládají. Byla bych mnohem raději, kdybys po dobu tohoto skvělého dobrodružství přijal vyšší postavení než pouhý podřadný dělník."
Zarazil se. "Chceš, abych zaujal nějakou hrdinskou pózu proti zapadajícímu slunci, paní Závisti?"
"Báječný nápad!"
"Netušil jsem, že tu jsem pro tvé pobavení."
"Ach, teď jsi zase dopálený." Přistoupila blíž a zlehounka mu položila ruku na rameno. "Prosím, nezlob se na mne. Se svými služebníky mohu těžko udržovat zajímavý hovor, ne? Ani tvůj přítel Tolar není výkvětem společenského chování, oplývajícím osvěžujícím elánem. A třebaže jsou má dvě štěňátka téměř dokonalými společníky, neb vždy naslouchají a nikdy mi neskáčou do řeči, přece jen toužím po koření duchaplné výměny názorů. My dva, Tocu, máme na této cestě pouze jeden druhého, a tak ukujme pouto přátelství."
Toc Mladší se zadíval na sbalené stany a dlouho mlčel, než si povzdechl. "Jenže já na duchaplné hovory moc nejsem, paní. Jsem voják a nic jiného." Navíc mám jizvy - kdo by sebou netrhl, když mě uvidí?

"To není skromnost, nýbrž sebeklam, Tocu."
Z ostří v jejím hlase sebou trhl.
"Máš vzdělání, mnohem lepší, než je u vojáků z povolání běžné. A já slyšela dost ze tvých břitkých hovorů s T'lan Imass, než abych si necenila tvého důvtipu. Proč ta náhlá plachost? Proč ten sílící nepokoj?"
Ruku z jeho ramene nesundala. "Jsi kouzelnice, paní Závisti. A z kouzel jsem vždycky nervózní."
Stáhla ruku. "Chápu. Nebo spíš nechápu. T'lan Imass byl vytvořen obřadem tak mocným, jaký tento svět dlouho neviděl, Tocu Mladší. Jen jeho kamenný meč je očarován děsivými kouzly - nelze ho zlomit ani uštípnout, a bez námahy prosekne každou ochranu. Žádná chodba se mu neubrání. Když ho má Tolar v rukou, nevsadila bych na žádnou jinou čepel. A on sám. Je jakýsi přeborník, že ano? Mezi T'lan Imass je Tolar jedinečný. Nemáš tušení, jakou mocí - silou - vládne. Jsi snad nervózní z něj, vojáku? Nevšimla jsem si."
"Jenže," odsekl Toc, "on je jenom kost a kůže, ne? A při každé příležitosti se o mě neotírá. Nevrhá po mně úsměvy jako kopí mířící na mé srdce, viď že ne? Neposmívá se mi, že jsem kdysi měl obličej, od kterého se lidi neodvraceli, viď že ne?"
Vykulila oči ještě víc. "Já se neposmívám tvým jizvám," pronesla tiše.
Zamračil se na tři nehybné Segulehy s maskami. Aha, pro mistra Kápě, pěkně jsem to tu zvrtal, co? Smějete se za těmi maskami, válečníci? "Omlouvám se, paní," vypravil ze sebe. "Lituju, co jsem řekl -"
"Přesto se toho držíš. Nuže dobrá, zřejmě tedy musím přijmout výzvu."
Podíval se na ni. "Výzvu?"
Usmála se. "Ovšem. Je zřejmé, že podle tebe není má náklonnost k tobě upřímná. Musím ti tedy dokázat opak."
"Paní -"
"A ač se budeš snažit mě odstrčit, brzy zjistíš, že já se tak snadno nenechám."
"K čemu to bude, paní Závisti?" Zbouříš všechny moje obranné bariéry… pro své pobavení?
V očích jí blýsklo a Toc s jistotou věděl, že měl pravdu. Tělem mu projela bolest jako chladná ocel. Začal rozbalovat první stan.
Dorazili Garat a Baaljagg a začali poskakovat kolem paní Závisti. O chvilku později se z okrové trávy pár kroků od místa, kde stál Toc, zvedl prašný vír. Objevil se Tolar a přes ramena nesl uloveného vidloroha, jehož hodil na zem. Toc na zvířeti neviděl žádnou ránu. Nejspíš ho vyděsil k smrti.
"Ach, nádhera!" zvolala paní Závist. "Dnes povečeříme jako pánové!" Obrátila se na své služebníky. "Pojď, Senu, čeká tě bourání."
Ani to nebude poprvé.
"A vy dva, ehm, co jen vymyslím pro vás? Zahálka není dobrá. Moku, ty sestavíš koženou vanu. Postav ji támhle na kopec. S vodou ani vonnými oleji si starosti dělat nemusíš - o to se postarám sama. Thurule, vybal mé hřebeny a župan, buď tak hodný."
Toc se ohlédl a viděl, že na něj hledí Tolar. Zvěd se trpce ušklíbl.
T'lan Imass k němu došel. "Můžeme začít s výrobou šípů, vojáku."
"Ano, hned jak postavím stany."
"Dobrá. Připravím surový materiál, který jsme nasbírali. Musím si nachystat nástroje."
Toc se už za dobu, co byl vojákem, nastavěl něco stanů, aby mohl během práce dávat pozor na to, co dělá Tolar. T'lan Imass si klekl k vidlorohovi a bez viditelné námahy odlomil oba parůžky. Pak poodešel stranou, shodil na zem kožený tlumok, který měl na zádech, a uvolnil tkanice, aby ho mohl rozložit. Objevilo se půl tuctu velkých obsidiánových valounů, nashromážděných během cesty lávovým polem, sbírka různých druhů kamenů, pocházejících z pobřeží za jaghutskou věží, rákos a párek mrtvých racků.
Pozorovat nemrtvého válečníka při práci byl vždycky hotový zázrak - a skoro i šok - protože ruce měl sice svraštělé, doslova jen kost a kůži, ale byl neuvěřitelně obratný. Má ruce umělce. Vybral si jeden valoun obsidiánu, dále si vzal jeden z větších kamenů od vody a třemi rychlými pohyby ze sopečného skla ušťípl tři dlouhé, tenké čepelky. Několika důraznějšími údery získal odštěpky různé velikosti a tloušťky. Odložil klín i obsidiánový valoun. Probral se odštěpky, jeden si vybral a do druhé ruky vzal paroh. Špičkou parohu začal z okraje odštěpku otloukat maličké kousíčky.
Vedle Toca Mladšího si povzdechla paní Závist. "Je neobyčejně obratný. Myslíš, že předtím, než jsme začali zpracovávat kovy, jsme tohle uměli všichni?"
Zvěd pokrčil rameny. "Zřejmě ano. Podle některých malazských učenců došlo k objevu železa teprve před pěti sty lety - tedy aspoň u lidí z Quon Táli. Předtím všichni používali bronz. A předtím čistou měď a cín. A ještě dřív, proč ne kameny?"
"Aha, já věděla, že jsi vzdělaný, Tocu Mladší. Žel, lidští učenci uvažují čistě v rozsahu lidských úspěchů. Starší rasy uměly výborně zpracovávat kovy. Znaly i samotné vylepšení železa. Příkladem může být meč mého otce."
Toc zabručel. "Kouzla a čáry. Ty nahradily technický pokrok - často je to způsob, jak nahradit světské vědomosti."
"No, vojáku, když dojde na kouzla, máš vskutku zvláštní názory. Nezachytila jsem však ve tvých slovech cosi mechanického? Kterýpak zahořklý učenec - nepochybně neúspěšný kouzelník - hájil takové názory?"
Toc se proti své vůli zakřenil. "Jasně. Akorát to nebyl učenec, nýbrž velekněz."
"Aha, no, kulty považují každý pokrok - kouzelný i světský - za možnou hrozbu. Musíš své zdroje rozebrat, Tocu Mladší, jinak budeš jen opakovat předsudky jiných."
"Mluvíš zrovna jako můj táta."
"Měl ses od něj víc učit."
To jsem měl. Ale nikdy jsem ho neposlouchal. Odejdi z říše, říkal. Najdi si místo někde mimo dosah dvora, mimo dosah velitelů a Spáru. Drž se při zemi, synku…

Dokončil poslední stan a přešel k Tolarovi. Na vršku asi sedmdesát kroků od nich sestavil Mok vanu z dřevěného rámu a kůží. Paní Závist a Thurule, jenž nesl její složený župan a věci ke koupeli, se tam vydali. Vlk a pes seděli u Senua, zabývajícího se vidlorohem. Seguleh jim házel kousky masa.
Tolar vyrobil čtyři malé kamenné nástroje - nožík, škrabku, půlměsíčnou čepelku s jemným vnitřním ostřím a průbojník či vrták - a vrátil se ke třem větším obsidiánovým odštěpkům.
Toc si k němu dřepl a prohlédl si hotové nástroje. "Dobrá," prohlásil po chvíli, "začínám to chápat. Tohle je na výrobu dříku a opeření, že?"
Tolar kývl. "Vidloroh nám poskytne surový materiál. Na ovázání potřebujeme střívka a kůži na toulec a řemeny."
"A nač je tahle půlměsíčná čepel?"
"Rákosové dříky je třeba srovnat."
"Aha, ano, chápu. Nebudeme potřebovat nějaký lep nebo smůlu?"
"V ideálním případě ano. Jelikož tu však nerostou žádné stromy, vystačíme si s tím, co máme. Opeření přivážeme střívky."
"Podle tebe vypadá výroba šípových hlavic úplně jednoduše, Tolare, ale něco mi říká, že opak je pravdou."
"Některý kámen je písek, jiný voda. Nástroje s ostřím lze vyrobit z kamene, který je voda. Nástroje na drcení se dělají z kamene, který je písek, ale jenom z těch nejtvrdších."
"A já si celý život myslel, že kámen je kámen."
"V našem jazyce máme pro kámen mnoho jmen. Jména, která popisují jeho podstatu, jeho funkci, jména pro to, co se s ním stalo a co se s ním stane, jména pro ducha sídlícího v něm, jména -"
"Dobrá, dobrá! Chápu, jak to myslíš. Co kdybychom si povídali o něčem jiném?"
"O čem třeba?"
Toc se podíval na druhý kopec. Paní Závisti z vany vykukovala jen hlava a kolena. Slunce svítilo za ní. Oba Segulehové, Mok a Thurule, hlídali a stáli zády k ní. "O ní."
"O paní Závisti vím vlastně jenom to, co jsem již řekl."
"Ona byla… společnicí Anomandera Dlouhý vlas?"
Tolar začal odštipovat tenounké, průsvitné plátky obsidiánu z kousku, který rychle získával tvar hlavice. "Zprvu byli tři další, již spolu po nějaký čas putovali. Anomander Dlouhý vlas, Caladan Chmur a kouzelnice, která nakonec ascendovala a stala se královnou snů. Poté následovaly dramatické události - alespoň se to povídá. K Synovi noci se připojila paní Závist a převtělenec jménem Osrik. Další trojice, putující pospolu. Caladan Chmur si v té době zvolil osamělou stezku a mnoho staletí ho nebylo na světě vidět. Když se nakonec vrátil - asi před tisíci lety - měl kladivo, jež dodnes nosí: zbraň Spící bohyně."
"A Anomander, Závist a ten Osrik - co se stalo s nimi?"
T'lan Imass pokrčil rameny. "O tom ti mohou povědět pouze oni. Došlo k rozepři. Osrik odešel - nikdo neví kam. Anomander Dlouhý vlas a paní Závist zůstali spolu. Prý se rozešli - po hádce - v čase, než se ascendenty shromáždily, aby spoutaly Padlého. Dlouhý vlas se k nim připojil. Paní nikoliv. Více toho o ní nevím, vojáku."
"Je mág."
"Odpověď na to máš před sebou."
"Myslíš, jak se tu jen tak zjevila horká voda na koupání."
Tolar odložil hotovou hlavici šípu a vzal si další kousek obsidiánu. "Mám na mysli Segulehy, Tocu Mladší."
Zvěd se zamračil. "Jsou očarovaní - musí jí sloužit - pro mistra Kápě, udělala si z nich otroky!"
T'lan Imass se zarazil a podíval se na něj. "To ti dělá starosti? Copak nejsou v Malazské říši otroci?"
"Ano. Dlužníci, menší zločinci, váleční zajatci. Ale, Tolare, oni jsou Segulehové! Nejděsivější válečníci na celém kontinentě. Zvlášť proto, že zaútočí bez sebemenšího varování z důvodů, jaké znají jenom oni -"
"Jejich komunikace je převážně mimoslovní," podotkl Tolar. "Dominanci prosazují postojem, nepatrnými posunky, tím, jak stojí a naklánějí hlavu."
Toc zamrkal. "Vážně? Aha. Tak proč mě, nevědomého, už dávno nerozsekali?"
"Tvůj neklid v jejich přítomnosti vyjadřuje podřízenost," odtušil T'lan Imass.
"Od přírody zbabělec, to jsem celý já. Z toho soudím, že ty nejsi… neklidný."
"Já neustoupím před nikým, Tocu Mladší."
Malažan mlčel, zasažen Tolarovými slovy. Pak řekl: "Nejstarší bratr - Mok - má na masce jenom dvě čáry. Myslím, že vím, co to znamená, a jestli mám pravdu…" Pomalu zakroutil hlavou.
Nemrtvý válečník se mu upřeně zadíval do očí. "Ten mladý, který mě vyzval - Senu - byl… dobrý. Kdybych to nebyl čekal, kdybych mu nebyl zabránil vytasit meče, náš souboj mohl být hodně dlouhý."
Toc se zamračil. "Jak poznáš, jak je dobrý, když ani nedostal meče z pochev?"
"Přesto s nimi odrazil mé útoky."
Toc pomalu vykulil oko. "On se kryl napůl vytasenými meči?"
"Při prvních dvou útocích ano, ne však při třetím. Stačí mi jen studovat pohyby nejstaršího, jak lehce našlapuje - s půvabem - abych vycítil plný rozsah jeho schopností. Senu a Thurule ho oba uznávají jako svého pána. Ty zřejmě věříš, podle jeho masky, že mezi svými lidmi zaujímá vysoké postavení."
"Je třetí, myslím. Třetí nejvyšší. Údajně má existovat bájný Seguleh s úplně čistou maskou. Z bílého porcelánu. Ne že by ho někdy někdo viděl, kromě Segulehů samotných. Jsou to válečníci. Vládne jim ten nejlepší." Otočil se, zahleděl se do dálky na oba válečníky a pak se ohlédl přes rameno na Senua, jenž stále klečel deset kroků od něj a pracoval na vidlorohovi. "Rád bych věděl, co je přivedlo na pevninu."
"Mohl by ses zeptat toho nejmladšího, Tocu."

Zvěd se na něj zazubil. "Což znamená, že jsi stejně zvědavý jako já. No, obávám se, že tuhle špinavou práci za tebe udělat nemůžu, jelikož mám nižší hodnost. Mohl by se mnou promluvit, ale já nemůžu hovor začít. Jestli chceš odpovědi, musíš se zeptat sám."
Tolar odložil paroh a obsidián a za tlumeného chřestění kostí vstal. Zamířil k Senuovi a Toc ho následoval.
"Válečníku," pronesl T'lan Imass.
Seguleh se zarazil a mírně sklonil hlavu.
"Co vás přimělo opustit domovinu? Co tebe a tvé bratry přivedlo sem?"
Senu odpověděl darúnským nářečím, jež Tocovým uším znělo trochu zastarale. "Mistře Kamenný meči, jsme trestné vojsko Segulehů."
Pokud by něco takového prohlásil kdokoliv jiný, byl by se Toc rozesmál nahlas. Teď jen pevně zaťal zuby.
Tolara to zřejmě zarazilo stejně jako zvěda, protože chvíli trvalo, než znovu promluvil. "Trestné. Koho chtějí Segulehové potrestat?"
"Vetřelce na našem ostrově. Zabijeme všechny, již přijdou, než přicházejí stále další a další. Ten úkol ponecháváme na našich černých maskách - novicích prvního stupně ve výuce boje - poněvadž nepřítel přichází neozbrojen, a tudíž není hoden účasti na souboji. Jenomže takové vraždění narušuje disciplínu při výuce, špiní mysl a kazí asketické soustředění. Bylo rozhodnuto vydat se do domoviny těchto vetřelců a zabít toho, jenž své lidi na náš ostrov posílá. Odpověděl jsem ti, mistře Kamenný meči."
"Znáš jméno těch lidí? Jméno, jakým se sami nazývají?"
"Kněží pannionští. Přicházejí obracet na svou víru. Nás nezajímá. Oni neposlouchají. A nyní chtějí poslat na náš ostrov vojsko. Abychom ukázali, jak po takové události dychtíme, poslali jsme jim mnoho darů. Oni se rozhodli nechat se naším pozváním k válce urazit. Připouštíme, že tomu nerozumíme, a tudíž nás rozmluvy s těmito Panniony unavily. Odteď budou za Segulehy hovořit pouze naše čepele."
"A přesto vás paní Závist lapila do sítě svých kouzel."
Toc zadržel dech.
Senu opět sklonil hlavu a mlčel.
"Naštěstí," pokračoval Tolar svým suchým hlasem beze stopy emocí, "nyní cestujeme směrem k Pannionskému dominiu."
"Toto rozhodnutí nás těší," zaskřípal Senu.
"Kolik let uplynulo od tvého zrození, Senu?" otázal se T'lan Imass.
"Čtrnáct, mistře Kamenný meči. Jsem novic jedenáctého stupně."

Z kousků masa na jehlách odkapával do plamenů tuk. Ze šera se vynořila paní Závist s doprovodem. Měla na sobě silné půlnočně modré roucho, dlouhé až na zem, takže se jí otíralo o orosenou trávu. Vlasy měla spletené do copu.
"Báječná vůně - umírám hlady!"
Toc si všiml, jak se Thurule nonšalantně obrací a zvedá ruce v rukavicích. Meče vytáhl rychleji, než ho zvěd stačil sledovat, a stejně bleskurychlý byl i následný útok. Vyletěly jiskry, jak ocel narazila o pazourek. Tolar musel couvnout o několik kroků, údery na něj jen pršely. Oba válečníci zmizeli ve tmě za hranicí jasného světla ohně.
Vlk a pes zavrčeli a vyrazili za nimi.
"Tohle je nesnesitelné!" vybuchla paní Závist.
O deset kroků dál se zajiskřilo, ale ve světle jisker Toc rozeznal jen nejasné pohyby. Loupl okem po Mokovi a Senuovi. Senu dřepěl u ohně a pozorně dohlížel na přípravu jídla. Nejstarší Seguleh se dvěma čárami na masce nehybně sledoval souboj - i když nebylo pravděpodobné, že by toho viděl víc než Toc. Možná nemusí…
Nocí proletěly další jiskry.
Paní Závist potlačila hihňání.
"Předpokládám, že ty ve tmě vidíš, paní," zamumlal Toc.
"No ovšem. Je to pozoruhodný souboj - ještě nikdy jsem… ne, je to složitější. Jde o jednu starou vzpomínku, která vyplula na povrch, když jsi tyto muže určil jako Segulehy. Anomander Dlouhý vlas kdysi postupně zkřížil meč se dvěma desítkami těch Segulehů. Bez ohlášení ostrov navštívil - nevěda nic o jeho obyvatelích. Přijal lidskou podobu, vytvořil si masku a rozhodl se projít po hlavní ulici města. Byv od narození domýšlivý, nepodřídil se žádnému z těch, kdo mu zkřížili cestu…"
Noc ozářila další srážka, načež následovalo hlasité zachrčení. Poté se čepele srazily znovu.
"Dvě zvonění. Tak dlouho trvala Anomanderova návštěva ostrova a jeho lidu. Popisoval mi zuřivé válečníky i svůj strach a únavu, jež vedly k tomu, že se vydal do své chodby, i kdyby jen, aby nabral dech."
Znenadání se ozval nový hlas, chraplavý a chladný. "Černý meč."
Oba se otočili. Díval se na ně Mok.
"Stalo se to před staletími," namítla paní Závist.
"Vzpomínka na úctyhodné protivníky mezi Segulehy nebledne, paní."
"Dlouhý vlas říkal, že poslední šermíř, s nímž se střetl, měl masku se sedmi symboly."
Mok naklonil hlavu na stranu. "Ta maska na něj stále čeká. Černý meč zaujímá pozici sedmého. Paní, přejeme si, aby se o ni přihlásil."
Paní se usmála. "Brzy ho možná budete moci pozvat osobně."
"To není pozvání, paní. To je požadavek."
Smála se líbezně a z plna hrdla. "Milý služebníku, neexistuje nikdo, komu by se pán noci nepodíval zpříma a bez zachvění do očí. Ber to jako varování."

"Pak se tedy naše meče zkříží, paní. On je sedmý. Já jsem třetí."
Teď se k němu obrátila s rukama zkříženýma na prsou. "To se podívejme! Víš, kde skončily ty dvě desítky seguležských duší, když je zabil… včetně sedmého? Jsou přikovány uvnitř meče Dragnipúru, tam jsou. Navěky. Opravdu se k nim chceš připojit, Moku?"
Ve tmě se ozvalo další hlasité dusnutí, poté následovalo ticho.
"Seguleh, který zemře, selhal," prohlásil Mok. "My na ty, kdož selžou, neplýtváme myšlenkami."
"Platí to i pro tvého bratra?" optal se Toc.
Znovu se objevil Tolar s pazourkovým mečem v levé ruce a v pravé vlekl za límec Thuruleho. Segulehovi se bezvládně kývala hlava. Pes a vlk se ploužili za nimi a vrtěli ohony.
"Zabil jsi mého služebníka, T'lan Imass?" zeptala se paní Závist.
"Nikoliv," odvětil Tolar. "Zlomené zápěstí, zlomená žebra, půl tuctu ran do hlavy. Jsem přesvědčen, že se vzpamatuje. Nakonec."
"Obávám se, že takhle to dál nepůjde. Přines ho sem, prosím. Ke mně."
"Nebude léčen magií," prohlásil Mok.
V té chvíli paní došla trpělivost. Otočila se a vyletěla z ní vlna stříbřité energie. Zasáhla Moka a odhodila ho o několik kroků zpět, kde ztěžka dopadl na zem. Oslnivá záře zmizela. "Služebníci mi nekladou požadavky! Připomínám ti tvé místo, Moku. Věřím, že jednou to stačí." Obrátila se zpátky k Thurulemu. "Já ho vyléčím. Nakonec," pokračovala mírnějším tónem, "jak každá kultivovaná dáma dobře ví, když dojde na služebnictvo, tři je naprosté minimum." Položila Segulehovi ruku na prsa.
Thurule zasténal.
Toc se podíval na Tolara. "Pro mistra Kápě, jsi celý rozsekaný!"
"Už je to dávno, co jsem čelil tak úctyhodnému protivníkovi," přiznal Tolar. "Bylo to o to náročnější, že jsem čepel používal pouze naplocho."
Mok se pomalu zvedal. Při posledních slovech T'lan Imass znehybněl a pak se k nemrtvému válečníkovi otočil.
Ať se propadnu, Tolar dal třetímu podnět k zamyšlení.
"Dnes v noci žádné další souboje nebudou," pronesla paní Závist přísně. "Příště svému hněvu uzdu nenasadím."
Mok si nonšalantně přestal T'lan Imass všímat.
Paní Závist se s povzdechem narovnala. "Thurule je zdráv. Jsem skoro unavená! Senu, drahý, připrav talíře a příbory. A elinské červené. Myslím, že potřebuji příjemné a klidné jídlo." Bleskla po Tocovi úsměvem. "A duchaplný hovor, pravda?"
Teď zaúpěl Toc.

Tři jezdci zastavili koně na vrcholku kopce. Whiskeyjack otočil svého oře zpátky k Dřevnovu a dlouze se zahleděl na město.
Rychlej Ben mlčel, pozoroval šedobradého velitele, svého starého přítele, a plně ho chápal. Sem nahoru jsme přišli pro Pačesa. Našli jsme ho mezi hromadou prázdné zbroje - bohové, jsou pořád tady, hnijí v trávě - a také kouzelnici Besanu, poslední z celého kádru. Právě jsme vylezli ze zřícených tunelů, nechali jsme za sebou pohřbené stovky bratří a sester. Byli jsme vzteky bez sebe… věděli jsme, že jsme byli zrazeni.
Tady… na tomto kouzly poničeném kopci, jsme byli připravení spáchat vraždu. Chladnokrevně… Podíval se na Klátila. Léčitel sledoval přimhouřenýma očima Whiskeyjacka a Rychlej Ben věděl, že i on znovu prožívá hořké vzpomínky. Historii našich životů nelze pohřbít. Zažloutlé nehty a holé kosti rukou se drápou z hlíny u našich nohou a pevně nás drží.
"Stručné shrnutí," požádal Whiskeyjack s očima upřenýma na prázdnou oblohu nad městem.
Klátil si odkašlal. "Kdo začne?"
Komandant k němu otočil hlavu.
"Dobrá," řekl Klátil. "Paranovo… trápení. Jeho smrtelné tělo v sobě má stopy po krvi ascendentu… po ascendovaných místech… ale jak Rychlej potvrdí, nemělo by se to projevovat jako nemoc. Ne, je to spíš, jako by ho ta krev a místa postrkovaly do nějaké chodby."
"A on pořád leze ven," dodal Rychlej Ben. "Snaží se uniknout. A čím víc se snaží -"
"Tím víc je nemocný," dokončil Klátil.
Whiskeyjack, opět zahleděný k Dřevnovu, udělal kyselý obličej. "Když jsem posledně stál na tomhle kopci, musel jsem poslouchat, jak Rychlej a Kalam dokončují věty toho druhého. Vypadá to, že se změnilo míň, než jsem čekal. Je i sám kapitán ascendent?"
"Skoro," přiznal čaroděj. A není třeba dodávat, že je to nebezpečné. Ale ještě nebezpečnější by bylo, kdyby to Paran chtěl. Jenže kdo ví, jaká ctižádost se skrývá pod jeho zdráhavostí?
"Co si vy dva myslíte o jeho příběhu o ohařích a Anomanderove meči?"
"Je to znepokojivé," připustil Klátil.
"To je chabý výraz," zabručel Rychlej Ben. "Je to zatraceně děsivé."
Whiskeyjack se na něj zamračil. "Proč?"
"Dragnipúr není Anomanderův meč - on ho nevykoval. Kolik toho o něm ten všivák ví? Kolik by měl vědět? A kam, ve jménu mistra Kápě, odešli ti ohaři? Ať je kdekoliv, Paran je teď s jedním z nich spojený krví -"
"A díky tomu je… nepředvídatelný," přerušil ho Klátil.
"Co je na konci té chodby, kterou jsi popisoval?"
"Netuším."

"Já taky ne," přiznal Rychlej Ben s lítostí. "Ale myslím, že bychom ho měli taky postrčit. I kdyby jen proto, abychom ho zachránili před ním samým."
"A jak to podle tebe máme udělat?"
Čaroděj se zazubil. "Už to začalo, komandante. Je spojený se Stříbrnou liškou. Ona v něm čte jako kdysi Besana v balíčku draků, a pokaždé, když se na něj podívá, vidí víc."
"To ho možná jenom svléká bývalá Besana," poznamenal Klátil.
"To je vážně legrace," prohlásil Whiskeyjack. "Stříbrná liška dosáhne do jeho duše - nemáme záruku, že se s námi podělí o to, co zjistí, viďte?"
"Jestli osobnosti Besany a Tumavy získají navrch…"
"Kouzelnice docela stačí, ale Tumava…" Whiskeyjack kroutil hlavou.
"Byla pěkně hnusná," souhlasil Rychlej Ben. "Dost záhadná. Ale Malažanka…"
"O které toho víme jen velmi málo," zabručel komandant. "Byla odtažitá. Chladná."
Klátil se zeptal: "Která byla její chodba?"
"Pokud vím, tak Rašan," odpověděl Rychlej Ben kysele. "Noc."
"Takže Stříbrná liška může čerpat vědomosti i z toho," podotkl léčitel po chvíli.
"Pravděpodobně instinktivně, v útržcích - soudím, že z Tumavy toho už moc nezůstalo."
"Jste si tím jistí, čaroději?" chtěl vědět Whiskeyjack.
"Ne." S Tumavou si jsem míň jistý, než naznačuju. Byly tu další Tumavy… dávno před Malazskou říší. V prvních nathiložských válkách. Při osvobození Karakarangu v Sedmiměstípřed devíti sty lety. Když byli Seti vy puzeni z Fenn v Quon Táli před téměř dvěma tisíciletími. Žena, kouzelnice jménem Tumava, znovu a znovu. Je li to ta samá…
Komandant se naklonil a plivl na zem. "Nejsem zrovna nadšený."
Čaroděj a léčitel mlčeli.
Řekl bych mu o Ohnici… ale jestli není nadšený teď, co by s ním udělala zpráva o hrozícím konci světa? Ne, tohle vyřiď sám, Rychlej, a buď připravený skočit, až přijde správný čas… Chromý bůh vyhlásil válku bohům a chodbám na celém zatraceném světě a tím i nám všem. Skvělé, ó Padlý, ale to znamená, že budeš muset přechytračit mě. Zapomeň na bohy a jejich neohrabané hry, já tě brzy donutím plazit se v kruzích…
Čas běžel. Koně pod jezdci se nehýbali, jen mávali ocasy, cukali plecemi a stříhali ušima, aby zahnali mouchy.
"Zajistěte, aby Paran šel správným směrem," řekl Whiskeyjack nakonec. "Objeví li se příležitost, postrčte ho. Rychlej Bene, zjisti všechno, co půjde, o Tumavě - pátrej všude. Klátile, pověz o Paranovi Vřetenovi - chci, abyste se všichni tři na kapitána nalepili tak těsně, že mu budete moct spočítat chlupy v nose." Zvedl otěže a otočil koně. "Oddíl z Darúdžhistánu už každou chvíli dorazí ke Chmurovi - tak se vrátíme."
Klusem sjeli z kopce a nahoře nechali jen trosky a bezcílně poletující mouchy.

Whiskeyjack zastavil koně před stanem vyhrazeným pro Dujeka Jednorukého. Kůň po dlouhé jízdě táborem Paličů mostů, kde zanechal Rychlýho Bena a Klátila, a přes tábor Caladana Chmura těžce dýchal. Whiskeyjack seskočil na zem a trhl sebou, jak došlápl na chromou nohu.
Objevil se korouhevník Artanthos. "Vezmu vám koně, komandante," řekl. "Potřebuje vytřít dosucha -"
"Není sám," zamumlal. "Dujek je u sebe?"
"Ano. Očekává vás."
Komandant bez dalšího slova zašel do stanu.
"Už bylo načase, zatraceně," zavrčel Dujek ze svého kavalce a s bručením se posadil. "Nalej nám pivo, je támhle na stole. Najdi si židli. Nemáš hlad?"
"Ne."
"Já taky ne. Napijeme se."
Oba mlčeli, dokud si Whiskeyjack nedonesl židli a nenalil pivo. Ticho pokračovalo, dokud oba nedopili první korbel a komandant jim nedolil.
"Měsíční Kámen," začal Dujek, když si otřel ústa a znovu si vzal korbel. "Jestli budeme mít štěstí, uvidíme ho znovu, ale nejdřív u Korálu, možná později. Takže Anomander Dlouhý vlas souhlasil, že proti Pannionskému dominiu použije svou sílu - a sílu Měsíčního Kamene. Jeho důvody? Neznám. Možná jen rád bojuje."
Whiskeyjack se zamračil. "V Dřevnově mi moc bojechtivý nepřipadal, Dujeku."
"Jenom proto, že jeho Tiste Andii měli plno práce jinde. Což bylo jen dobře, jinak by nás byli zničili."
"Možná máš pravdu. Zřejmě jsme proti jakési druhořadé říši fanatiků dali dohromady pořádnou armádu, Dujeku. Vím, ta věc s dominiem od začátku smrdí a něco se chystá. Přesto…"
"Ano." Dujek po chvíli pokrčil rameny. "Uvidíme, co přijde. Mluvil jsi se Skrutem?"
Whiskeyjack kývl. "Souhlasí, že jeho letka by měla zůstat v pozadí - pokud to půjde bez toho, nebude na pochodu naše síly zásobovat. Jeho zvědové hledají strategicky významná místa v blízkosti hranic s dominiem - skrytá, ale dost blízko, aby se odtamtud dalo ve vhodnou chvíli zaútočit."
"Dobře. A je naše vojsko připravené vytáhnout z Dřevnova?"
"Jak jen je to možné. Zůstává ale otázka zásobování během pochodu."
"To zařídíme, až se sem dostanou poslové z Darúdžhistánu. A teď, co Stříbrná liška…"
"Těžko říct, Dujeku. To shromáždění T'lan Imass je znepokojivé. Zvlášť když nás ujišťuje, že až se pustíme do Pannionského dominia, budeme všichni ty nemrtvé válečníky potřebovat. O nepříteli nevíme dost -"
"To se změní - přikázal jsi Rychlýmu Benovi, aby navázal spojení s tou žoldnéřskou kumpanií v Capustanu?"
"Něco vymyslel. Uvidíme, jestli skočí na špek."

"Zpátky ke Stříbrné lišce, Whiskeyjacku. Besana byla věrný spojenec - přítel -"
"Je tam, v tom rhivském dítěti. S Paranem… si promluvili." Komandant se na chvíli odmlčel, pak si povzdechl a oči upřel na korbel v dlaních. "Teprve se to musí vyvinout, takže nám nezbývá než čekat."
"Tvor, který tak požírá své rodiče…"
"Ano, ale kdy vůbec T'lan Imass projevili aspoň kousíček soucitu? Jsou nemrtví, bez duše, a ať už jsou naši spojenci nebo ne, jsou zatraceně děsiví. Císař je vodil na vodítku, a nikdo jiný to nedokáže. Bojovat po jejich boku v Sedmiměstí nebyla příjemná zkušenost - to víme oba, Dujeku."
"Účelnost vždycky chodí ruku v ruce s nepříjemností," zamumlála vrchní pěst. "A teď se vrátili, jenomže tentokrát je má na vodítku dítě…"
Whiskeyjack zabručel. "To je zvláštní postřeh, ale chápu, co tím myslíš. Kellanved byl při používání T'lan Imass… umírněný, pokud pomineme tu hrůzu v Arénu. Kdežto dítě, zrozené ze zničených duší v Tellann, s takovou mocí…"
"A kolik dětí, co znáš, se dokáže chovat umírněně? Besanina moudrost se bude muset projevit, a brzy."
"Všichni děláme, co umíme, Dujeku."
Stařec si povzdechl a kývl. "Co si myslíš o našich nových spojencích?"
"Odchod Rudé gardy je rána," přiznal Whiskeyjack. "Nesourodá sbírka pochybných žoldnéřů a povalečů místo nich znamená pokles kvality. Mottští záškodníci jsou z té sebranky ještě zdaleka nejlepší, ale to moc neznamená. Rhivové a Barghastové jsou dost spolehliví, jak oba víme, a Tiste Andii se nikdo nevyrovná. Přesto nás Chmur potřebuje. Hodně."
"Možná víc, než my potřebujeme jeho a jeho síly," prohlásil Dujek. "Tedy pokud by šlo o běžnou válku."
"Dlouhý vlas a Měsíční Kámen jsou Chmurovy skutečné ořízнuté kostky. Vrchní pěsti, pokud se k nám přidají T'lan Imass, neumím si představit, že by se nám vyrovnala jakákoliv síla na tomto kontinentě, ani na kterémkoliv jiném. Bohové vědí, že bychom mohli zabrat polovinu kontinentu -"
"Nepovídej." Dujek se kysele pousmál. "Rychle na to zapomeň, ať tě něco takového už ani nenapadne. My potáhneme do boje s tyranem - a co se stane potom, je něco, co musí počkat na jindy. Teď oba kráčíme po okraji hluboké propasti -"
"To je pravda. Kallor."
"Kallor."
"Pokusí se tu malou zabít," usoudil Whiskeyjack.
"To neudělá," namítl Dujek. "Jestli to zkusí, Chmur po něm půjde." Předklonil se a natáhl ruku s korbelem a Whiskeyjack mu dolil. Dujek se zase opřel a zadíval se na komandanta, než řekl: "Caladan Chmur je skutečná ořízнutá kostka, příteli. V Dějinách Nathilogu jsem se dočetl, jak byl na Laederonu. Pro mistra Kápě, jeho bys nechtěl rozčílit - a když popustí uzdu svému hněvu, neznamená žádný rozdíl, jestli jsi jeho spojenec, nebo nepřítel. Anomander Dlouhý vlas je aspoň chladná, ovládaná síla. Ne tak Vojvoda. To jeho kladivo… prý je to jediná věc, která dokáže probudit Ohnici. Když s ním dost silně udeříš o zem, bohyně otevře oči. A pravdou je, že kdyby na to Chmur neměl dost síly, nenosil by ho."
Whiskeyjack se nad tím zamyslel. "Musíme doufat, že Chmur ji bude chránit dál."
"Kallor se ho bude snažit zviklat," usoudil Dujek, "spíš slovy než mečem. Mohl by se pokusit získat na svou stranu Anomandera…"
Komandant se zadíval na vrchní pěst. "Kallor přišel na návštěvu, co?"
"Ano, a umí být přesvědčivý. Dokonce byl ochotný zapomenout na nepřátelství k tobě - celá staletí ho nikdo neuhodil, aspoň to tvrdil. Taky řekl, že si to zasloužil."
"To je od něj velkodušné," zabručel Whiskeyjack. Pokud je to politicky výhodné. "Já ale nebudu stát stranou, když jde o vraždu dítěte," dodal chladně. "A je mi jedno, jakou moc nebo potenciál v sobě má."
Dujek vzhlédl. "I proti mému rozkazu, kdybych ho vydal?"
"Oba se známe už dlouho, Dujeku."
"Ano, to známe. Jsi umanutý."
"Když je to důležité."
Oba se opět odmlčeli, nakonec Dujek odvrátil zrak a povzdechl si. "Měl bych z tebe zase udělat seržanta."
Whiskeyjack se zasmál.
"Nalej mi ještě," nakázal mu Dujek. "Na cestě jsou poslové z Darúdžhistánu a já chci být veselý, až dorazí."

"Co když má Kallor pravdu?"
Mhybe přimhouřila oči. "Tak bys mu měl, Vojvodo, dovolit, aby mě zabil zároveň s mou dcerou."
Caladan Chmur svraštil široké čelo a zamračeně si ji prohlížel. "Vzpomínám si na tebe, víš. Když jsme válčili na severu. Mladá, ohnivá krasavice. Vidět tě - vidět, co s tebou to dítě udělalo - mě bolí, ženo."
"Mě to bolí víc, tím si buď jistý, Vojvodo, ale jsem ochotná to podstoupit -"
"Tvá dcera tě zabíjí - proč?"
Mhybe se ohlédla na Korlat. Tiste Andii vypadala rozrušeně. Ve stanu bylo horko a vlhko. Stařena se po chvíli podívala zpátky na Caladana Chmura. "Stříbrná liška je zrozená z Tellann, z T'lan Imass, Vojvodo. Ti jí nemohli dát žádnou životní sílu. Jsou příbuzní, ale nemůžou jí poskytnout výživu, protože jsou nemrtví, kdežto jejich nové dítě je z masa a kostí. Besana je také mrtvá. Stejně jako Tumava. Příbuzenství je důležitější, než si umíš představit. Krví spojené životy jsou sítí, jež drží každého z nás. Tvoří život, přecházející z novorozeněte do batolete, do dítěte a pak do dospělého člověka. Bez životní síly člověk zchátrá a zemře. Být sám znamená být nemocný, Vojvodo, nejen duševně, ale i tělesně. Já jsem sítí své dcery a jsem na to sama -"

Chmur potřásl hlavou. "To ale plně nevysvětluje její… netrpělivost, Mhybe. Tvrdí, že povelí T'lan Imass. Tvrdí, že slyšeli, jak je volá. Neznamená to tedy, že ji nemrtvá vojska již přijala?"
Promluvila Korlat. "Vojvodo, podle tebe se Stříbrná liška snaží urychlit svůj růst, aby potvrdila svou autoritu, až se ocitne před T'lan Imass? Věříš, že nemrtvá vojska odmítnou dětského velitele?"
"Já se snažím najít důvod, proč dělá tohle své matce, Korlat," zahučel Chmur nešťastně.
"Možná máš pravdu, Vojvodo," pravila Mhybe. "Tělo udrží jen určitou moc - hranice jsou vždycky konečné. Bytosti jako ty a Anomander Dlouhý vlas - i ty, Korlat - prožily staletí nutná k tomu, aby zvládly to, co mají v sobě. Stříbrná liška tolik času nedostala. Její vzpomínky jí sice říkají, že ano, jenže dětské tělo jí ty vzpomínky odmítá přijmout. Takto na ni čeká obrovská moc, a aby ji plně zvládla, musí být dospělou ženou - a ani pak…"
"Ascendence se rodí ze zkušeností," podotkla Korlat. "Zajímavá teorie, Mhybe."
"Zkušenosti… zakalují." Rhivka přikývla.
"Kallorův strach," zabručel Chmur a s neklidným povzdechem vstal, "je tedy nekalená síla."
"Je možné," ozvala se tiše Korlat, "že důvodem její netrpělivosti je sám Kallor - chce se stát ženou, aby zmírnila jeho obavy."
"Pochybuji, že by tu ironii ocenil," zamumlal Vojvoda. "Zmírnila, říkáš? Když na to tak myslím, spíš ví, že se před ním bude muset dříve nebo později bránit -"
"Mají mezi sebou nějaké tajemství," upozornila Korlat.
Rozhostilo se ticho. Všichni věděli, že je to pravda, a všem to dělalo starosti. Jedna duše Stříbrné lišky už Kallorovi zkřížila cestu. Besana, Bellurdan nebo Tumava.
Po delší chvíli si Chmur odkašlal. "Životní zkušenosti… to dítě je má, že ano, Mhybe? Tři malazští mágové…"
Mhybe se unaveně usmála. "Thelomen, dvě ženy a já - jeden otec a tři neochotné matky pro jedno dítě. Přítomnost otce je tak slabá, až mě napadlo, jestli třeba neexistuje jen ve vzpomínkách Tumavy. Snažím se odhalit, kdo byly ty druhé dvě ženy, a to, co jsem zatím zjistila o Besaně, mě těší."
"A co Tumava?" zeptala se Korlat.
Ozval se Chmur. "Copak ji Dlouhý vlas nezabil tady u Dřevnova?"
"Ne, Tumava padla do léčky velemága Tayschrenna. On ji zradil," vysvětlovala Korlat. "Dozvěděli jsme se," dodala suše, "že Tayschrenn uprchl zpátky k císařovně." Znovu se podívala na Mhybe. "Co jsi o ní zjistila?"
"Zahlédla jsem ve Stříbrné lišce záblesky temnoty," odpověděla Rhivka zdráhavě, "které připisuji Tumavě. Vřící hněv, touhu po pomstě, nejspíš na Tayschrennovi. Jednou, pravděpodobně brzy, dojde ke střetu mezi Besanou a Tumavou - vítězka pak ovládne povahu mé dcery."
Chmur se zeptal: "Jak můžeme Besaně pomoci?"
"Malažané usilují o totéž, Vojvodo. Na nich hodně závisí. Musíme jim důvěřovat. Whiskeyjackovi a kapitánu Paranovi - ten muž kdysi býval Besaniným milencem."
"S Whiskeyjackem jsem mluvila," poznamenala Korlat. "Je neotřesitelně čestný, Vojvodo."
"Ve tvých slovech slyším tvé srdce," podotkl Chmur.
Korlat pokrčila rameny. "O to menší důvod o mně pochybovat, Caladane. Já v takových věcech nejsem zbrklá."
Vojvoda zabručel. "Neodvažuji se jít dál tímto směrem," pronesl suše. "Mhybe, drž se u své dcery. Kdybys uviděla, jak se vynořuje duch Tumavy a Besanin zapadá, okamžitě mi to oznam."
Kdyby se to stalo a já ti to řekla, znamenalo by to, že mou dceru zabiješ.
"V té věci ještě nejsem rozhodnutý," pokračoval Chmur s očima upřenýma na Mhybe. "Taková událost by nejspíš vedla k tomu, že bych otevřeněji podpořil Malažany a pomohl Besaně."
Mhybe zvedla obočí. "A jak asi, Vojvodo?"
"Důvěřuj mi," odtušil.
Rhivka si povzdechla a pak kývla. "Dobrá, sdělím ti to."
Kdosi odhrnul stanovou chlopeň a vstoupil Hurlochel, Chmurův korouhevník. "Vojvodo," hlásil, "darúdžhistánský oddíl dorazil do tábora."
"Tak půjdeme za nimi."

Zahalený kočí jako by po příjezdu okamžitě usnul. Dvířka obrovského zdobeného kočáru se otevřela zevnitř a objevila se noha ve střevíci barvy královské modři. Před kočárem a šestispřežím v drahokamy zdobených postrojích stáli v půlkruhu zástupci dvou spojeneckých armád: Dujek, Whiskeyjack, Skrut a kapitán Paran nalevo, Caladan Chmur, Kallor, Korlat, Stříbrná liška a Mhybe napravo.
Rhivskou matku noční události vyčerpaly a rozmluva s Caladanem Chmurem také nepomohla - zatajit Vojvodovi tolik věcí, když mu stála tváří v tvář, bylo obtížné, ona to však považovala za nezbytné. Setkání její dcery s Paranem bylo mnohem napjatější a nejistější, než Mhybe Chmurovi prozradila. A od té doby se situace pranic nezlepšila. Horší bylo, že jejich schůzka ve Stříbrné lišce cosi spustila - dítě od té doby Mhybe vysávalo síly mnohem rychleji, odebralo jí léta života. Je za těmi vysokými nároky na mou životní sílu Besana? Nebo Tumava?
Brzy to skončí. Toužím po propuštění do náruče Toho v kápi. Stříbrná liška už má spojence. Ti udělají, co bude potřeba, tím jsem si jistá - prosím, duchové rhivští, dohlédněte na to. Můj čas už rozhodně vypršel, ale ostatní po mně pořád něco požadují. Ne, nemůžu takhle pokračovat…
Noha ve střevíci elegantně zapátrala, než se dotkla země. Následovalo značně zaoblené lýtko, koleno a stehno. Pomenší kulatý muž, který se vynořil z kočáru, měl hedvábné šaty všech možných křiklavých barev, které spolu naprosto neladily. V baculaté ruce držel měňavý karmínový šátek a každou chvíli si jím otíral čelo. Když se konečně ocitl oběma nohama na zemi, dlouze si vydechl. "Ohnivé srdce Ohnice, ale že je tady horko!"

Caladan Chmur mu vyšel vstříc. "Buď vítán, zástupce města Darúdžhistánu, u osvobozeneckých vojsk. Já jsem Caladan Chmur, toto je Dujek Jednoruký…"
Malý mužík krátkozrace zamrkal, znovu si otřel čelo a zářivě se usmál. "Zástupce města Darúdžhistánu? No tohle! Nikdo nemůže být lepší, tvrdí Kruppe, ač je pouze občan nízkého rodu, jenom zvědavý muž, přišedší, by laskavým zrakem spočinul na této významné události! Kruppe je přiměřeně poctěn tvým formálním, ne, uctivým přivítáním - co ohromného, říká si Kruppe, předvedete vy, úžasní válečníci, až přivítáte oficiální zástupce darúdžhistánské rady? Z náramné události této, jež jest na spadnutí, Kruppemu se srdce očekáváním rozbušilo! Pohleďte k jihu - kočár radních se blíží!"
Do ticha, jež se rozhostilo po jeho prohlášení, zazněl smích velkého krkavce.
Přes to, jak byla unavená, se Mhybe usmála. Ano, no ovšem. Tohoto muže znám. Přistoupila blíž, jak nedokázala odolat, a pravila: "Byla jsem ve tvých snech, pane."
Kruppe na ni upřel oči a poplašeně je vykulil. Otřel si čelo. "Drahoušku, i když je všechno možné…"
Bába se zachechtala podruhé.
"Tehdy jsem byla mladší," vysvětlovala Mhybe. "A s outěžkem. Byli jsme ve společnosti kostěje… a staršího boha."
Kruppeho kulatý, ruměný obličej osvítilo poznání, po němž následoval úlek. Pro jednou mu zřejmě došla řeč. Chvíli se jí díval do očí, pak sklopil zrak k holčičce po jejím boku. Mhybe si všimla, jak přimhouřil oči. Vycítil, jak to mezi námi je. Okamžitě. Jak? A proč vím, že to je pravda? Jak pevné je toto pouto?
Caladan Chmur si odkašlal. "Vítej, občane Kruppe. Již známe události obklopující zrození dítěte Stříbrné lišky. Ty jsi tedy smrtelník, který se toho zúčastnil. Nicméně nám zůstává utajena totožnost onoho staršího boha. Který to byl? Odpověď na tuto otázku může docela dobře určit naše… vztahy k té dívce."
Kruppe zamrkal, podíval se na něj a otřel si měkký podbradek. "Kruppe rozumí. Opravdu rozumí. Tímto významným setkáním náhle proniká napětí, že? Zmíněný bůh. Ano, ehm. Rozpolcenost, nejistota, to vše Kruppe z Darúdžhistánu k smrti nenávidí… možná, ale možná ne." Ohlédl se přes rameno, jak se přiblížil kočár oficiální delegace, a opět si otřel čelo. "Rychlé odpovědi by mohly snadno uvést v omyl, ne, vyvolat úplně špatný dojem. Co tedy dělat?"
"Mor na tebe!" To vykřikl kočí druhého zdobeného kočáru, když konečně dorazil. "Kruppe! Co tu, ve jménu mistra Kápě, děláš?"
Mužík v hedvábí se otočil a pokusil se o rozmáchlou úklonu, která, přes její nevalný úspěch, byla nicméně prudce elegantní. "Milý příteli Murillio. S touto novou profesí sis polepšil, nebo jsi snad sešel z cesty? Kruppe netušil nic o tvém nadání vést muly -"
Kočí se zamračil. "Koňské spřežení, které rada vybrala, zřejmě nevysvětlitelně zmizelo chvíli před naším odjezdem. Mohl bych dodat, že to byli koně rozhodně tuze podobní těm, jež jsi zřejmě získal ty s Meese."
"Pozoruhodná shoda náhod, příteli Murillio."
Dvířka kočáru se otevřela a vystoupil ramenatý, plešatějící muž s hrubými rysy. Cestou ke Kruppemu se tvářil rozzlobeně.
Kulaťoučký mužík rozhodil rukama a mimoděk couvl. "Nejdražší příteli a celoživotní společníku. Vítej, radní Colle. A kdo je to za tebou? Hle, nikdo jiný než radní Estraysian D'Arle! Tímto způsobem se tu shromáždili všichni skutečně důležití zástupci krásného Darúdžhistánu!"
"Kromě tebe, Kruppe," zavrčel Coll a stále se výhružně blížil k mužíkovi, který honem couval ke svému kočáru.
"Mýlíš se, příteli Colle! Jsem zde jako zástupce mistra Barúka -"
Coll se zarazil a zkřížil mohutné ruce na prsou. "Opravdu? Tak alchymista tě poslal svým jménem, ano?"
"No, samo sebou to neřekl tolika slovy. S Barúkem jsme natolik blízcí přátelé, že slova jsou často zbytečná -"
"To stačí, Kruppe." Coll se otočil ke Caladanu Chmurovi. "Hluboce se omlouvám, Vojvodo. Jsem Coll a tento pán je Estraysian D'Arle. Jsme tu jménem vládnoucí rady Darúdžhistánu. Přítomnost tohoto… tohoto Kruppeho… nebyla v plánu a opravdu není vítaná. Můžete li posečkat ještě chvíli, pošlu ho pryč."
"Žel, zdá se, že ho budeme potřebovat," zarazil ho Chmur. "Buďte klidní, vysvětlím vám to. Pokračovat bychom však měli v mém velitelském stanu."
Coll vrhl po Kruppem zlobný pohled. "Jaké nehorázné lži jsi navykládal nyní?"
Mužík se zatvářil dotčeně. "Kruppe a pravda jsou celoživotními druhy, příteli Colle! Vskutku blaženě sezdaní - teprve včera jsme s paní pravdomluvností oslavili čtyřicáté výročí. Kruppe je rozhodně potřebný - vždy a všude! Je to povinnost, již musí Kruppe přijmout, jakkoliv pokorně -"
Coll s tichým zavrčením zvedl ruku, aby mu vrazil pohlavek.
Estraysian D'Arle přistoupil blíž a položil Collovi ruku na rameno. "Jen klid," zamumlal radní. "Všem je nepochybně jasné, že Kruppe nemluví za nikoho jiného než za Kruppeho. Nejsme za něj zodpovědní. Pokud má opravdu být užitečný, úkol udělat na nás dojem je čistě jenom na něm."
"A já na vás dojem udělám!" zvolal Kruppe a náhle opět celý zářil.
Bába se snesla na zem a poskočila ke Kruppemu. "Ty, pane, jsi měl být velký krkavec!"
"A ty pes!" odsekl.
Bába se zarazila a chvíli vrávorala se zpola roztaženými křídly. Naklonila hlavu na stranu a zašeptala: "Pes?"
"Jenom abych tě mohl poškrábat za ušima, drahoušku!"
"Poškrábat? Poškrábat?"
"Dobrá, tak ne pes. Co papoušek?"
"Papoušek!"
"Dokonalé!"
"To stačí!" zařval Chmur. "Všichni pojďte za mnou!" Otočil se na patě a dusal k táboru Tiste Andii.

Stačilo, aby se Mhybe na Whiskeyjacka jen podívala, a on vyprskl smíchy. Dujek se k němu připojil a po chvíli i ostatní.
Stříbrná liška Mhybe stiskla ruku. "Kruppe už ukázal svou cenu," poznamenala holčička tiše, "nemyslíš?"
"Ano, dítě, to ukázal. Pojď, měly bychom jít za Vojvodou."

Když byli všichni ve velitelském stanu a začali si sundávat pláště a zbraně, přistoupil k radnímu Collovi Paran. "Rád tě zase vidím," řekl kapitán, "ale," dodal tiše, "myslím, že vojáckou zbroj nosíš s větší lehkostí než tohle roucho."
Coll udělal obličej. "V tom máš pravdu. Víš, na tu noc, kdy jsme tábořili v Gadróbské pahorkatině, občas vzpomínám se steskem. Tenkrát jsme byli jen sami sebou." V očích se mu mihly obavy z toho, co právě řekl. Oba muži si stiskli ruce.
"Jednodušší časy…"
"To není nejlepší přípitek," ozval se za nimi Whiskeyjack s kameninovým džbánkem v ruce. "Támhle za vámi, pane radní, na tom, co tu vydávají za stůl, jsou korbele. Chmur nemá žádné sluhy, tak jsem se toho ctihodného úkolu ujal sám."
Paran zvedl tři korbele a zamračil se na stůl. "Tohle je dno vozu - ještě je na něm vidět sláma."
"Což také vysvětluje, proč je to tu cítit jako ve stáji," dodal komandant a nalil jim gredfallanské pivo. "Chmurův stůl se včera ztratil."
Coll zvedl obočí. "Někdo ukradl stůl?"
"Ne někdo," opravil ho Whiskeyjack a podíval se na Parana. "Vaši Paliči mostů, kapitáne. Vsadil bych na to sloupek."
"A proč, ve jménu mistra Kápě?"
"To byste měl zjistit. Naštěstí si Vojvoda stěžoval pouze na nepohodlí."
Tehdy promluvil Caladan Chmur. "Jestli si všichni najdou místo, kam si sednout, můžeme pokračovat se zásobováním a výstrojí."
Kruppe si první našel židli - v čele provizorního stolu. Držel korbel a plnou hrst rhivských sušenek. "Takové prosté prostředí!" povzdechl si celý zrumělý radostí. "A tradiční planinské koláčky pro povzbuzení patra. Toto pivo je velice chutné, dokonale vychlazené -"
"Buď zticha, mor na tebe," zavrčel Coll. "A co děláš na té židli?"
"Přece sedím, příteli Colle. Náš společný přítel alchymista -"
"By tě stáhl zaživa z kůže, kdyby věděl, že jsi tady a vydáváš se za jeho zástupce."
Kruppe zvedl obočí a málem se začal dávit sušenkou. Jak kašlal, prskal drobky na všechny strany. Rychle dopil pivo a říhl. "Do Propasti, jaká nechutná představa. A zcela mylná, o tom Kruppe všechny ujišťuje. Barúk má velký zájem na tom, aby toto významné setkání slavných osobností probíhalo hladce. Úspěch celého podniku je pro něj na prvním místě, a on se zaručuje, že udělá vše, co je v jeho pozoruhodných silách - a v silách jeho služebníka Kruppeho."
"Má tvůj pán nějaký konkrétní návrh?" zeptal se ho Chmur.
"Nespočetně návrhů konkrétní povahy, pane Vojvodo. Tolik, že když se dají dohromady, lze je vidět a chápat jen v nejvšeobecnějších mezích!" Ztišil hlas. "Mlhavé a zdánlivě hloupé obecnosti jsou důkazem všeobjímajícího úsilí, jak Kruppe moudře poukazuje." Na všechny se zeširoka usmál. "Ale prosím, přikročme k věci, jinak se toto setkání potáhne, takže bude nutné donést přepychovou večeři s nejsuššími víny na povzbuzení chutě a takový výběr sladkostí, z něhož by Kruppe sténal radostí!"
"Bohové uchovejtež," zamumlal Coll.
Estraysian D'Arle si odkašlal. "Se zásobováním vašich spojených armád, Vojvodo a Dujeku Jednoruký, nebudeme mít větší potíže. Největší obtíže nastanou u zničeného mostu západně od Darúdžhistánu. Catlin se dá přejít jen na několika málo místech, a když jaghutský tyran ten kamenný most zničil, vytvořil obrovskou hromadu problémů -"
"Ach," přerušil ho Kruppe a zvedl baculatý prst, "nejsou mosty jen prostředkem cesty z jednoho břehu řeky na druhý? Jsou snad nezbytně nutné pro pohyby vojsk plánované veliteli armád? Kruppe jen žasne…" Natáhl se pro další sušenku.
"To my všichni," podotkl D'Arle po chvíli.
Dujek se na Kruppeho zadíval přimhouřenýma očima a odkašlal si. "Jakkoliv nerad to přiznávám, něco na tom je." Zalétl pohledem k Estraysianovi. "Catlin znamená problém, jen když uvažujeme o přesunu vojsk jižní cestou. A i pak by to bylo důležité, pouze kdybychom se chtěli přes řeku přepravit už na začátku cesty."
Oba radní se zamračili.
"My hodláme," vysvětloval Chmur, "zůstat na sever od řeky a vytáhnout přímo ke Capustanu. Tak obejdeme ze severu i Saltoan… hodně ze severu. Pak budeme pokračovat na jihovýchod."
Promluvil Coll. "Popsal jste, pane, nejkratší cestu do Capustanu pro své síly. Tato cesta by však kladla značné nároky na zásobování. Nemohli bychom dopravovat zásoby po řece a tak obrovský trén putující po souši by silně prověřil naše schopnosti."
"Musí vám být jasné," dodal Estraysian D'Arle, "že aby rada vyhověla vašim potřebám, musí jednat se soukromými podniky."
"Taková pochoutka!" zvolal Kruppe. "Zásadní problémy, mí vojenští druhové, jsou tyto: rada Darúdžhistánu se skládá z různých urozených rodů, z nichž všechny do jednoho mají své zájmy v obchodních podnicích. Odhlédneme li od možná matoucí skutečnosti, že rada vašim vojskům půjčuje obrovské množství peněz, za něž vy obratem kupujete od rady zásoby, mimořádná podstata přerozdělování řečeného oběživa je pro jisté členy rady prvořadá. Přesvědčování, tajná jednání, přivírání očí - ach! Kruppe se odvažuje říci, že člověk by měl plno práce, aby si uměl představit tak děsivou spleť útku, osnov, článků a závaží. Pokyny doručené těmto dvěma úctyhodným zástupcům jsou bezpochyby zřejmé, nemluvě o hotovém přadenu protiřečících si rozkazů. Radní zde před vámi se ve skutečnosti musejí řídit

zamotaným klubkem, jaké by dokázali rozmotat jen bohové! Na Kruppeho, sice neurozeného, leč úctyhodného občana skvělého Darúdžhistánu, tedy připadá, aby navrhl řešení své a mistra Barúka."
Coll se předklonil a protřel si oči. "Tak teda mluv, Kruppe."
"Pochopitelně je tu potřebný nezaujatý a navýsost schopný velitel řečeného zásobování. Nelze ho vybrat v radě, aby netrpěl vnitřními tlaky, jež tolik souží její ctihodné členy. Též musí být schopný v obchodních záležitostech. A dobrý organizátor. Zkrátka, vynikající -"
Coll praštil pěstí do stolu, čímž všechny polekal, a pustil se do Kruppeho. "Jestli si v té úloze představuješ sebe - ty, druhořadý překupník druhořadých zlodějíčků a berků -"
Ale kulatý mužík zvedl ruce. "Milý příteli Colle! Tou nabídkou mi tuze lichotíš! Avšak ubohý Kruppe je příliš zaneprázdněn vlastními druhořadými záležitostmi, aby se pustil do takového podniku. Nikoliv, po poradě se svým věrným a moudrým služebníkem Kruppem mistr Barúk navrhuje zcela jiného agenta -"
"Co to má být?" zasyčel Coll nebezpečně. "Barúk ani neví, že tu jsi!"
"Menší porucha spojení, nic víc. Kruppemu je jasné jeho přání, o tom vás všechny ujišťuje! Třebaže by si Kruppe mohl docela dobře a s jistým ospravedlněním připsat za následující návrh všechny zásluhy, žel, musí se sklonit před ctností pravdomluvnosti, a tudíž přiznat mistru Barúkovi menší - avšak významný - příspěvek. Vždyť teprve včera hloubal ctný Barúk nad svébytnými vlastnostmi řečeného agenta, a jestli to nebyla ukázka jeho přání, co jiného, milý Colle, to mohlo být?"
"Tak pokračujte, pane," zavrčel Estraysian D'Arle.
"To Kruppe s radostí učiní, příteli radní - a mimochodem, jak se daří dcerunce Kaliště? Skutečně podstoupila svatební obřad s oním hrdinou ze slavnosti? Kruppe tolik lituje, že scházel u té nepochybně přepychové události -"
"Která se ještě nestala," štěkl D'Arle. "Je v pořádku, pane. Ale pomalu začínám ztrácet trpělivost, Kruppe -"
"Žel, Kruppe si o ztrácení může jen nechat zdát. No dobrá, řečený agent není nikdo jiný než nově se objevivší obchodní podnik známý jako Trygallská obchodnická gilda." Rozzářeně si propletl prsty na břiše.
Chmur se obrátil na Colla. "O tom podniku jsem jaktěživ neslyšel…"
Radní se mračil. "Jak říkal Kruppe, v Darúdžhistánu se objevili nedávno. Z jihu - myslím, že z Elingarthu. Využili jsme je jen jednou - šlo o výjimečně obtížnou dodávku fondů Dujekovi Jednorukému." Podíval se na Estraysiana D'Arle, který pokrčil rameny, než promluvil.
"Ohledně kontraktů na zásobování spojených vojsk zatím neučinili žádnou nabídku. Vlastně ani neposlali žádného zástupce na setkání - ten jediný případ, o němž se zmínil Coll, byl, tuším, subkontrakt." Zamračil se na Kruppeho. "Vzhledem k jejich očividnému nedostatku zájmu, proč vy - nebo mistr Barúk - věříte, že Trygallská obchodnická gilda se chce zúčastnit, natož aby jednala jako prostředník?"
Kruppe si nalil další korbel piva a nadšeně si olízl rty. "Trygallská obchodnická gilda nečiní nabídky, protože každý jiný podnik by určitě nabídl mnohem méně, aniž by se musel zvlášť namáhat. Jinými slovy, nejsou levní. Přesněji, za své služby obvykle požadují hotové jmění. Jednou věcí si však můžete být jistí, totiž že udělají přesně to, k čemu si je najmete, bez ohledu na… ehm, hroznou… logistiku."
"Ty jsi u nich investoval, viď, Kruppe?" Collovi potemněla tvář. "Tolik pro nestrannou radu - a Barúk nemá s tím, že tu jsi, naprosto nic společného. Ty jednáš jménem té Trygallské obchodnické gildy, že ano?"
"Kruppe tě, příteli Colle, ujišťuje, že střet zájmů tu je pouze zdánlivý! Ve skutečnosti jde o sblížení zájmů. Co je třeba udělat, je nám všem jasné, a stejně známe i prostředky, jak celou věc vyřešit! Šťastná shoda náhod! Nyní si Kruppe dá další z těch chutných rhivských koláčků a vy zatím můžete prohovořit přednosti zmíněné nabídky, a nepochybně dojdete k příznivému, nevyhnutelnému závěru."

Bába ve vzduchu cítila čáry a kouzla. Nepatří sem. Ne, nejsou tisteandijské a ani se neprobouzejí rhivštt duchové… Zakroužila nad táborem a pátrala všemi smysly. Odpoledne přešlo v podvečeř, pak nastala noc a porada v Chmurově velitelském stanu se táhla pořád dál. Velkou krkavčici nekonečné debaty o karavanních stezkách a o tom, kolik tun toho a kolik tamtoho je každý týden potřeba, aby byla obě vojska na pochodu nakrmená a spokojená, rychle znudily. Pravda, ten nesnesitelný Kruppe byl docela zábavný, asi jako by stálo za zasmání, kdyby se tlustá krysa pokoušela přejít po provazovém můstku. Bába dobře věděla, že pod tou umaštěností a směšnou strojeností dlí bystrá mysl, a to, jak si dokázal získat židli v čele stolu a jak mátl kličkující darúdžhistánské radní, bylo rozhodně zábavnou ukázkou obratnosti… jenže pak Bába odněkud z tábora vycítila záchvěv magie.
Přistála pár kroků od vchodu. Chlopeň byla stažená a pevně zavázaná, ale kožené řemeny a uzly byly jen ubohou překážkou pro její ostrý zobák. Ve chvilce byla uvnitř a tiše vhopkala pod stůl - stůl, který poznala - aniž by si jí všiml někdo z těch, kdo seděli na skládacích stoličkách v šeru.
Nad stůl nad ní se nakláněly čtyři osoby a šeptaly si. K Bábě se doneslo tlumené klepání dřevěných karet a ona naklonila hlavu na stranu.
"Tady to je zas," pronesla žena s chraplavým hlasem. "Určitě jsi ty zatracený potvory zamíchal, Vřetene?"
"Hele - no samo sebou, kaprále. Přestaň se mě pořád ptát. Podívej, počtvrté za sebou, na různě vyložených kartách, takže je to jasné. Obelisk je hlavní - dolmen času je ve středu všeho. Je aktivní, to je jasný jako facka - poprvé za spoustu let…"
"Stejně by to mohlo být tím, jak ten stůl stojí nakřivo," ozval se další hlas. "Ty holt nemáš Sumovo přirozený nadání, Vřetene -"
"To stačí, Křováku," štěkl kaprál. Byla to žena. "Vřeten už vykládal karty tolikrát, že to rozhodně umí, věř mi."
"Copak jsi zrovna -"
"Drž zobák."

"Kromě toho," zamumlal Vřeten, "jsem vám už říkal, že ta nová karta má stálý vliv - je to lepidlo, co drží všechno pohromadě, a jakmile to jednou pochopíte, dává všechno smysl."
"Lepidlo, říkáš," přidal se čtvrtý a poslední hlas - také ženský. "Myslíš, že je spojený s nějakým novým ascendentem?"
"Nejde mi to na rozum, Mizelo," povzdechl si Vřeten. "Řekl jsem, že ten vliv je stálý, ale neřekl jsem, že znám aspekt toho vlivu. Neznám ho, a ne proto, že nejsem dost dobrý. Je to, jako by se… ještě neprobudil. Prozatím je nečinný. Nic víc než to. Až se probudí… no, pak nám všem bude pěkné horko."
"A na co se díváme tady, mágu?" otázal se kaprál.
"Na totéž, co předtím. Obelisk má napravo Vojáka dómu smrti. Mág stínu tady - to je taky poprvé - podle mě znamená, že se jedná o nějakou boudu. Kapitán dómu světla je jistá naděje, ale zastiňuje ho Herold mistra Kápě - i když ne přímo, myslím, že je tu jistá vzdálenost. Asasín dómu stínu zřejmě získal novou tvář, začínám ji trochu rozeznávat… a je mi zatraceně povědomá."
Ten jménem Křovák zabručel. "Měli bychom přivést Rychlýho Bena -"
"Mám to!" sykl Vřeten. "Asasínova podoba - to je Kalam!"
"Prevít!" zavrčel Křovák. "Tušil jsem to - jak se se Šumem vytratili - víte, co to znamená, že…"
"Mužem si to domyslet," odtušil kaprál a neznělo to šťastně. "Ale ta druhá věc je jasná, viď, Vřetene?"
"Ano. Sedmiměstí každou chvíli povstane - možná už povstalo. Smršť… mistr Kápě musí být radostí bez sebe. Určitě se ošklivě usmívá."
"Mám na Rychlýho Bena pár otázek," prskal Křovák. "Jen počkej."
"Měl by ses ho taky zeptat na tu novou kartu," prohlásil Vřeten. "Jestli mu nevadí lezení po čtyřech, ať se na ni koukne."
"Ano…"
Nová karta v balíčku draků? Bába naklonila hlavu ještě víc a zuřivě přemýšlela. Nové karty znamenaly potíže, zvlášť ty mocné. Dóm stínu toho byl dostatečným důkazem… Pomalu zaostřila pohled - nejdřív jedno oko, pak naklonila hlavu na opačnou stranu a podívala se druhým okem - a upřela ho na spodek stolu.
A dívala se do lidských očí, jejichž barva se leskla, jako by byly živé a opětovaly její pohled.

Mhybe vyšla ze stanu. Padala únavou. Stříbrná liška během jednoho z Kruppeho nesouvislých proslovů, kdy popisoval další zvláštnosti pravidel Trygallské obchodnické gildy o uzavírání smluv, usnula na židli a Mhybe usoudila, že ji nechá spát.
Popravdě se však chtěla dostat od dcery na chvíli pryč. Kolem Stříbrné lišky narůstal tlak, touha, jež stále víc užírala životní sílu Mhybe. Tento chabý pokus o únik byl pochopitelně marný. Sebevětší vzdálenost nemohla jejich pouto oslabit. Útěk ze stanu, dál od dcery, měl jen symbolický význam.
V kloubech jí neustále loupalo, bolesti unikla jen nakrátko v nejhlubším spánku - a právě ten se jí začínal vyhýbat.
Ze stanu se vynořil Paran a přistoupil k ní. "Na něco se tě, Mhybe, zeptám, a pak tě nechám být."
Ach, ty ubohý divochu. Nač chceš, abych ti odpověděla? "Co chceš vědět, kapitáne?"
Paran se zahleděl na spící tábor. "Kdyby chtěl někdo schovat stůl…"
Mhybe zamrkala a pak se usmála. "Najdeš je ve stanu s rubáši - prozatím se příliš nepoužívá. Pojď, zavedu tě tam."
"Stačí, když mi řekneš kudy -"
"Při chůzi bolesti ustupují, kapitáne. Tudy." Zamířila uličkou mezi stany. "Probudil jsi Besanu," poznamenala po chvíli. "Stala se pro mou dceru dominantní osobností a já myslím, že mě to těší."
"To jsem rád, Mhybe."
"Jaká byla kouzelnice, kapitáne?"
"Velkorysá… možná až k vlastní škodě. Jako mág kádru velice vážená a oblíbená."
Ach, pane, tolik si toho necháváš pro sebe, přikovaného v temnotě. Nestrannost je vada, ne ctnost - copak sis to ještě neuvědomil?
Paran pokračoval: "Z vaší rhivské perspektivy bys mohla malazské oddíly na tomto kontinentě docela dobře považovat za jakousi nezadržitelnou, nelítostnou obludu požírající jedno město za druhým. Tak to ale nikdy nebylo. Houfec Jednorukého byl špatně zásobovaný, často v menšině, na území, které vůbec neznal - podle všeho ho rvali na kusy. Příchod Chmurových Tiste Andii a Rudé gardy tažení zastavil. Mágové kádrů byli nezřídka to jediné, co stálo mezi Houfcem a smrtí."
"Ale měli přece Moranthy…"
"Ano, i když ti nejsou tak spolehliví, jak by sis mohla myslet. Nicméně jejich alchymistická munice změnila povahu válčení, nemluvě o pohyblivosti jejich quorlů. Houfec se začal na obojí hodně spoléhat."
"Podívej, vidím ze stanu vycházet slabou záři - tam, přímo před námi. Povídá se, že s Moranthy není všechno úplně v pořádku…"
Paran po ní loupl okem a pokrčil rameny. "Došlo k rozkolu, který vyvolala řada porážek jejich elitních sil, Zlatých. V této chvíli máme na své straně Černé a nikoho jiného, i když Modří dál létají přes moře do Sedmiměstí."
Překvapilo je, když se ze stanu s rubáši vynořil velký krkavec. Opile se zakymácel a tři kroky od Mhybe a Malažana upadl na břicho. Zvedl hlavu a upřel oko na Parana.
"Ty!" zakrákala Bába, roztáhla obrovská křídla a vznesla se do vzduchu a ve chvilce zmizela v noci.
Mhybe se podívala na kapitána. Mračil se.
"Bába ještě nikdy nedala najevo, že se tě bojí," zamumlala Mhybe.
Paran pokrčil rameny.
Ze stanu se ozvaly hlasy a ve chvilce odtamtud začali vycházet lidé. Ten v čele nesl zastíněnou lucernu.

"To stačí," zavrčel kapitán.
Žena s lucernou sebou trhla a pak špatnou rukou zasalutovala. "Pane. Právě jsme něco objevili - v tomto stanu, pane. Odcizený stůl byl nalezen."
"To se podívejme," opáčil Paran. "Dobrá práce, kaprále. Vy a ostatní vojáci jste prokázali obdivuhodnou inteligenci."
"Děkuju, pane."
Kapitán zamířil ke stanu. "Říkáte, že je vevnitř?"
"Ano, pane."
"No, vojenská slušnost vyžaduje, abychom ho okamžitě vrátili Vojvodovi, že, Pazderko?"
"Rozhodně, pane."
Paran si vojáky prohlédl. "Křovák, Vřeten, Mizela. Celkem čtyři. Jsem si jistý, že to zvládnete."
Kaprál Pazderka zamrkala. "Pane?"
"Odnést ten stůl, samozřejmě."
"Ehm, smím navrhnout, abychom našli pár dalších vojáků -"
"Myslím, že ne. Ráno odcházíme a chci, aby si setnina co nejvíc odpočinula, takže je nebudeme budit. Vám čtyřem by to nemělo trvat déle než hodinu, takže vám zbude i chvíle na to, abyste si připravili výstroj. No, neměli byste otálet, viďte, kaprále?"
"Rozkaz, pane." Pazderka se zachmuřeně obrátila k vojákům. "Plivněte si do dlaní, máme práci. Vřetene, máš nějakej problém?"
Dotázaný jen s otevřenou pusou civěl na Parana.
"Vřetene?"
"Blbec," zašeptal mág.
"Vojáku!"
"Jak mi to mohlo ujít? Je to on. Je to jasný jako…"
Pazderka mu vlepila pohlavek. "Prober se, aby tě hrom vzal!"
Vřeten se na ni podíval a zamračil se. "Ještě jednou mě praštíš a do smrti toho budeš litovat."
Kaprál necouvl. "Až tě příště praštím, vojáku, tak hned tak nevstaneš. A příští hrozba bude taky tvoje poslední, je to jasný?"
Mág se otřepal a znovu se zadíval na Parana. "Všechno se změní," zašeptal. "Ještě se to nemohlo stát. Musím přemýšlet. Rychlej Ben…"
"Vřetene!"
Trhl sebou a rázně kývl. "Zvednout stůl, ano. Tak se do toho dáme hned. Pojď, Křováku. Mizelo."
Mhybe se dívala, jak čtveřice vojáků vchází zpátky do stanu, a pak se otočila k Paranovi. "Co to mělo znamenat, kapitáne?"
"Nemám tušení," odvětil klidně.
"Na ten stůl je třeba víc než jen čtyř párů rukou."
"To asi ano."
"A ty jim přesto nepomůžeš."
Koukl po ní. "Pro mistra Kápě, ne. Vždyť přece ten zatracený krám sami ukradli."

Do svítání zbývalo jedno zvonění. Paran opustil Pazderku a její nešťastné vojáky a stejně tak i Mhybe a vydal se do tábora Paličů mostů, umístěného na jihozápadním konci Chmurova hlavního tábora. Na stráži stála hrstka vojáků, a jak je kapitán míjel, unaveně mu zasalutovali.
Překvapilo ho, když u ohně uprostřed tábora našel Whiskeyjacka, jenž si sedlal svého vysokého ryzáka.
Paran k němu přistoupil. "Porada už skončila, pane?" zeptal se.
Komandant se zatvářil jízlivě. "Začínám tušit, že bude li po Kruppeho, neskončí nikdy."
"Takže ten jeho kupecký cech padl."
"Právě naopak, všichni ho plně podporují, i když bude radu opravdu stát hotové jmění. Teď máme záruky, že zásobování po pevnině bude možné. Zrovna to, co jsme chtěli."
"Proč tedy porada pokračuje, pane?"
"No, zdá se, že u vojska zůstanou jistí vyslanci."
"Ne Kruppe -"
"Ba právě, ctihodný Kruppe. A Coll - asi se nemůže dočkat, až sundá ty parádní šaty a znovu si vezme zbroj."
"Ano, to je celý on."
Whiskeyjack dotáhl podpínku a otočil se k Paranovi. Zřejmě chtěl něco říci, ale zaváhal a rozhodl se pro jiné téma.
"Černí Moranthové vás s Paliči mostů donesou na úpatí Barghastského pohoří."
Kapitán vykulil oči. "To je dlouhá cesta. A až tam budeme?"
"Tam se od vás oddělí Honec. Má navázat kontakt s Barghasty Bílé tváře jakýmikoliv prostředky, které bude považovat za vhodné. Vy a vaše setnina ho budete doprovázet, ale jinak do jednání nebudete zasahovat. Klan Bílé tváře potřebujeme - celý klan."
"A Honec bude vyjednávat? Beru chraň."
"Ještě vás překvapí, kapitáne."
"Chápu. A jestliže se mu to podaří, máme pak pokračovat na jih?"
Whiskeyjack kývl. "Na pomoc Capustanu, ano." Vsunul nohu do třmene a se zasupěním se vytáhl do sedla. Zvedl otěže a zadíval se na kapitána. "Nějaké otázky?"

Paran se rozhlédl po spícím táboře a zavrtěl hlavou.
"Popřál bych vám štěstí Oponn -"
"Ne, děkuji, pane."
Whiskeyjack kývl.
Valach se pod komandantem náhle splašil, zařičel hrůzou a ustupoval do strany. Táborem proletěl závan větru, vytrhávající malé stany z kolíků. Ozýval se poplašený křik. Paran vzhlédl. K táboru Tiste Andii mířil obrovský černý stín. Paran viděl, že dračí tělo rámuje slabá aura, stříbřitě bílá a mihotavá. Rozbolel ho žaludek, ale bolest naštěstí rychle pominula, takže se jen otřásl.
"Pro mistra Kápě," zaklel Whiskeyjack a snažil se uklidnit koně. "Co to bylo?"
On to neviděl - nemá na to tu správnou krev. "Dorazil Anomander Dlouhý vlas, pane. Snesl se mezi Tiste Andii," vysvětloval Paran a rozhlížel se po táboře, kde vypukl hrozný zmatek. Povzdechl si. "No, je trochu brzy, ale teď je stejně vhodná chvíle jako jindy." Zvedl hlas. "Všichni vstávat! Zrušit tábor! Seržante Jiskro - probuďte kuchaře, ano?"
"Ehm, rozkaz, pane! Co nás probudilo?"
"Závan větru, seržante. A pohyb."
"Ano, pane!"
"Kapitáne."
Paran se obrátil k Whiskeyjackovi. "Pane?"
"Příštích několik zvonění budete mít určitě co na práci. Já se vrátím do Chmurova stanu - nemám za vámi poslat Stříbrnou lišku, abyste se mohli rozloučit?"
Kapitán zaváhal a nakonec zavrtěl hlavou. "Ne, děkuji, pane." Vzdálenost pro nás už neznamená překážku - nás spojuje soukromé, osobní pouto, příliš záhadné, abych o něm někomu vykládal. To, že ji mám v hlavě, je už dost velkým trápením. "Opatrujte se, komandante."
Whiskeyjack si ho ještě chvíli prohlížel, než otočil koně a pobídl ho do klusu.

Tiste Andii se sešli do kruhu na volném prostoru uprostřed svého tábora a mlčky čekali, až se jejich pán objeví.
Černý drak se stříbrnou hřívou se vynořil ze tmy nad nimi jako utržený kus noci a s tichým zakřupáním dosedl, přičemž drápy rozhrábl kamenitou půdu. Obrovské, strašlivé zvíře se ještě během přistávání rozmazalo a na všechny strany se nesl kořením provoněný proud vzduchu, jak se dračí tělo při proměně stahovalo dovnitř. Vzápětí stál Syn noci, zahalený v plášti, mezi rýhami vyrytými předními drápy draka, a když se zadíval na svůj lid, mírně zešikmené oči se mu zaleskly matným bronzem.
Mhybe se dívala, jak Korlat přistupuje ke svému pánovi. Doteď Anomandera Dlouhý vlas viděla jen jednou, jižně od lesa Černého psa, a pak z dálky, když Syn noci rozmlouval s Caladanem Chmuřeni. Vzpomínala si na Měsíční Kámen, vyplňující oblohu nad Rhivskou plání. Dlouhý vlas se právě chystal vznést do své létající pevnosti. Byla uzavřena dohoda s dřevnovskými čaroději a město měl za chvíli oblehnout Houfec Jednorukého. Stál tehdy stejně jako teď: vysoký, nesmiřitelný, s mečem, z něhož vyzařovala čirá hrůza, na zádech, a dlouhé stříbrné vlasy mu povlávaly ve větru.
Korlatinu přítomnost vzal na vědomí jen tím, že nepatrně pootočil hlavu.
Zprava přicházeli Caladan Chmur, Kallor, Dujek a ostatní.
Ve vzduchu jiskřilo napětí, stejné, na jaké si Mhybe pamatovala z posledního setkání před lety. Anomander Dlouhý vlas byl ascendent tak odlišný od Caladana Chmura, jako by byli na opačných koncích obrovského spektra moci. Anomander měl zvláštní kouzlo, jeho výraznou, děs vzbuzující přítomnost nemohl nikdo nevzít na vědomí, natož jí uniknout. Násilí, starobylost, zasmušilá tklivost a nejtemnější hrůza - Syn noci byl mrazivým vírem v proudu nesmrtelnosti a Mhybe cítila, jak se jí zadírá pod kůži zoufalství všech probuzených rhivských duchů.
Meč, a přesto je to víc než meč. Dragnipúr v rukou chladné spravedlnosti, chladné a nelidské. Anomander Dlouhý vlas, jediný z nás, jehož přítomnost dokáže v Kallorových očích rozdmýchat jiskru strachu… jediný… až na Stříbrnou lišku, jak se zdá - až na mou dceru. Čeho by se mohl Kallor bát nejvíc, ne li spojení mezi Synem noci a Stříbrnou liškou?
Při tom pomyšlení z ní vyprchala veškerá únava a Mhybe se vydala ke shromážděným.
Promluvil Kallor. "Anomandere! Žádám o tvůj jasný úsudek - žádám o spravedlnost tvého meče - nenech se zviklat soucitem druhých, a to včetně Korlat, která ti teď naléhavě šeptá do ucha!"
Syn noci zvedl obočí a otočil se k velekráli. "Co jiného, Kallore," pronesl klidným, hlubokým hlasem, "mi brání vrazit meč do tvého černého srdce… ne li soucit?"
Jak oblohu konečně plně uchvátilo světlo vycházejícího slunce, svraštělý, hubený obličej starodávného válečníka získal ještě bledší odstín. "Mluvím o dítěti," zabručel. "Nepochybně cítíš její moc, nejohavnější z květů -"
"Moc? Toto místo jí překypuje, Kallore. Tento tábor se stal magnetem. Máš pravdu, že se bojíš." Zalétl pohledem k Mhybe, která se zastavila pár kroků před ním. Stála tu jako přimražená, protože jeho pohled působil jako mocná hrozba, dost silná, aby zalapala po dechu a začala se jí podlamovat kolena.
"Síly přírody, matko," podotkl, "nezajímá spravedlnost, pravda?"
Dalo jí práci odpovědět. "Ano, pane Měsíčního Kamene."
"Padá tedy na nás, rozumné bytosti, jakkoliv toho nehodné, prosazovat mravní hlediska."
V očích se jí blýsklo. "Vážně?"
"Ona porodila ohavnost, Anomandere," vybuchl Kallor a přistupoval blíž. Tvář měl zkřivenou vzteky, jak se zlobně mračil na Mhybe. "Vidí věci pokřiveně. Je to pochopitelné, pravda, ale ani to ji neomlouvá."
"Kallore," pronesl tiše Syn noci s očima stále upřenýma na Mhybe, "dál budeš pokračovat jen na vlastní nebezpečí."
Velekrál se zarazil.

"Zdá se," pokračoval Dlouhý vlas, "že můj příchod byl očekáván, neboť si všichni zde přejí, abych rozsoudil očividně složitou situaci -"
"Zdání klame," prohlásil Caladan Chmur z místa před velitelským stanem, odkud se za celou dobu nepohnul. "Rozhodni si, co chceš, Anomandere, ale nestrpím, abys v mém táboře tasil Dragnipúr."
Rozhostilo se ticho, podle Mhybe velmi výbušné ticho. Do Propasti, tohle by se mohlo ošklivě zvrtnout… Mhybe se zadívala na Malažany. Dujek si nasadil svou bezvýraznou vojačkou masku, avšak z jeho napjatého postoje vyzařovaly obavy. Korouhevník Artanthos stál krok za ním a kousek napravo, mariňáckou pláštěnku přitaženou k tělu tak, aby mu nebylo vidět na ruce. Oči se mu leskly. To kolem něj víří magie? Ne, zmýlila jsem se - teď nevidím nic…
Anomander Dlouhý vlas se pomalu otočil k Vojvodovi. "Vidím, že hranice byly vytyčeny," prohodil tiše. "Korlat?"
"V tomto se připojuji ke Caladanu Chmurovi, pane můj."
Dlouhý vlas se zadíval na Kallora. "Zřejmě jsi sám."
"To jsem byl vždycky."
Ach, to je břitká odpověď.
Anomander Dlouhý vlas se na okamžik zatvářil napjatě. "Takové postavení mi není neznámé, velekráli."
Kallor jen kývl.
Zazněl dusot kopyt a Tiste Andii na jihovýchodní straně kruhu se rozestoupili. Do kruhu vjel Whiskeyjack, zpomalil koně a zastavil ho. Nebylo jasné, co slyšel, nicméně se choval, jako by věděl, o co jde. Sesedl, došel ke Stříbrné lišce, postavil se před ni a vytáhl meč z pochvy. Podíval se na Anomandera, Kallora a ostatní uprostřed kruhu a opřel meč špičkou o zem před sebou.
Caladan Chmur zaujal místo vedle něj. "Vzhledem k tomu, co máš proti sobě, Whiskeyjacku, by možná bylo lepší, kdybys -"
"Zůstanu tady," zavrčel komandant.
Z Anomandera Dlouhý vlas vylétla kouzelná vlna, zrnitě šedá, a pomalu se valila kruhem. Bez námahy prošla Whiskeyjackem a obalila Stříbrnou lišku vířící, neprůhlednou koulí.
Mhybe vykřikla a vyrazila, ale Korlat ji popadla za ruku. "Neboj se," řekla, "jen se jí snaží porozumět - pochopit, co je zač…"
Kouzelná koule se náhle roztrhla a rozlétla se v kouscích na všechny strany. Mhybe zasyčela. Znala svou dceru dost dobře, aby poznala, že je vzteky bez sebe. Kolem ní se zvedala magie jako napjaté provazy, které se proplétaly a mohutněly.
Ach, duchové pod námi, vidím Tumavu i Besanu… obě se vztekají. Á, do Propasti, kdosi další! Pevná stěna, bytost, jež se hned tak nerozčílí… tolik podobná Chmurovi - kdo? Je to snad - ach! - je to Bellurdan? Bohové! Ve chvíli se začneme trhat na kusy. Prosím…
"No," pronesl Anomander, "ještě nikdy mi nikdo takto nesrazil ruku. Působivé, ač nebezpečně nezdvořilé. Co tedy tohle dítě nechce, abych objevil?" Sáhl si přes rameno po kůží ovinutém jílci Dragnipúru.
Chmur divoce zaklel a popadl své kladivo.
Whiskeyjack přešlápl a zvedl meč.
Bohové, ne, to je zlé -
"Anomandere," zachraptěl Kallor, "přeješ si mě po levém, či pravém boku?"
Křupnutí stanových tyčí všechny polekalo. Ve velitelském stanu kdosi vyjekl a z vchodu vzápětí vyletělo cosi neohrabaného. Ve vzduchu se divoce točil obrovský dřevěný stůl, jejž Mhybe naposledy viděla vynášet ze stanu s rubáši. Stůl stoupal vzhůru a jedné jeho nohy se držel Kruppe. Tlouštík ze sebe sypal sušenky, ječel a kopal nohama.
"Ajvaj! Pomoc! Kruppe nesnáší létání!"

Zatímco si Paliči mostů připravovali své věci, hlídky na východním okraji tábora ohlásily, že se Černí Moranthové blíží na svých quorlech. Kapitán Paran, stále znepokojenější, procházel mezi vojáky.
Vyčerpaná Pazderka, sedící stranou, ho pozorovala s výrazem, jenž byl zvláštní směsicí hrůzy a obdivu, a proto byla jediná, kdo viděl, jak udělal krok a prostě zmizel.
Vymrštila se na nohy. "Ach, pro koule mistra Kápě! Vřetene! Sežeň Rychlýho Bena!"
Mág v žíněné košili, rozvalující se o pár kroků dál, vzhlédl. "Proč?"
"Někdo právě unesl Parana - najdi Rychlýho Bena, hrom do tebe!"

Zaměstnaní vojáci kapitánovi zmizeli před očima a ze zamlžené opony, jež se rychle rozdělila, se vynořil Anomander Dlouhý vlas a Kallor - oba s tasenými zbraněmi - a Mhybe a Korlat, obstoupení kruhem pozorných Tiste Andii.
Všichni na něj upřeli oči, pak se mu podívali nad pravé rameno a zase zpátky. Nikdo se nepohnul a Paranovi došlo, že v šoku není sám.
"Pomoc!"
Kapitán se otočil po tom žalostném zvuku a vzhlédl. Ve vzduchu se tiše točil obrovský dřevěný stůl a pod ním visel Kruppe. Na spodní straně stolu, vyvedená v jasných, nyní zářících barvách, byla podobizna člověka. Chvílemi se Paranovi ztrácela z očí, jak se stůl otáčel, a jemu chvíli trvalo, než podobu poznal. To jsem já…
Tělem mu projela bolest, černá vlna, která ho celého spolkla.

Mhybe viděla, jak se mladý kapitán předklání a padá na kolena, jako by trpěl nesmírnými bolestmi.
Zalétla pohledem ke své dceři právě včas, aby viděla, jak ty spletené provazy vyrážejí od ní kolem nehybného Chmura a Whiskeyjacka vzhůru ke stolu.

Nohy se odlomily. Kruppe se s vřísknutím zřítil na zem a ve změti končetin a hedvábí přistál mezi Tiste Andii. Následovaly výkřiky z překvapení a bolesti. Stůl se ustálil, spodní strana se otočila k Anomanderovi a Kallorovi a obraz Parana zářil magií. Chomáčky kouzel se snesly dolů a ovinuly skrčeného klečícího kapitána třpytnými stříbrnými řetězy.
"No," pronesl vedle ní kdosi udýchaně, "to je ta největší karta z balíčku, jakou jsem kdy viděl."
Mhybe odtrhla zrak od výjevu před sebou a vykulila oči na mrštného tmavého mága vedle sebe. "Rychlej Ben…"
Palič mostů vystoupil a zvedl ruce. "Prosím všechny, aby omluvili tohle vyrušení! Třebaže se zdá, že mnozí z přítomných touží po střetnutí, rád bych upozornil na to, že násilí v této chvíli a na tomto místě je… nemoudré… neboť je zřejmé, že význam všeho, co se tu děje, ještě není dán. Rizika unáhleného činu… No, věřím, že chápete, co mám na mysli."
Anomander Dlouhý vlas na něj chvíli hleděl, pak se pousmál a schoval meč do pochvy. "Opatrná slova, přesto moudrá. Kdopak jsi, pane?"
"Jenom voják, Synu noci. Přišel jsem si pro svého kapitána."
V té chvíli se z potlučeného davu vynořil za hlasitého mručení Kruppe. Smetl si z hedvábí drobky a postavil se mezi klečícího Parana a Anomandera Dlouhý vlas. Tvářil se, že neví, co se tu děje, a jen mžoural. "Jaký to nepěkný závěr Kruppeho posnídaňového odpočinku! Byla snad porada odložena?"

Kapitán Paran kouzelnou sílu, jež do něj proudila, nevnímal. Měl pocit, že padá a padá. Pak tvrdě dopadl na dlažbu, až mu zachřestila zbroj. Bolest byla pryč. Se supěním a neovladatelným třesem zvedl hlavu.
V nejasném světle luceren viděl, že leží v úzké chodbě s nízkým stropem. V podivně nerovné stěně napravo byly těžké dvoukřídlé dveře. Nalevo, naproti dveřím, zel široký průchod, po jehož stranách byly ve zdi výklenky. Na konci chodby, asi osm kroků od něj, byly těžší dveře, pobité bronzem - černým a poďobaným. Na prahu ležely dvě beztvaré hromádky.
Kde? Co?
Zvedl se na nohy a musel se opřít o zeď. Jeho pohled opět přitáhly hromádky před bronzovými dveřmi. Klopýtal k nim. První byl muž zahalený do přiléhavého šatu asasína, s mírumilovným výrazem na úzké, hladce oholené tváři. Dlouhé černé copy se mu ještě leskly olejem a vedle něj ležela starobylá kuše. Po jeho boku ležela žena s pomuchlaným oděvem, jako by ji muž přetáhl přes práh. Na čele měla ošklivou ránu a podle krvavých šmouh na dlažbě utrpěla i další zranění.
Oba jsou Darúnové… počkat, toho muže jsem už viděl. Na Simtalině slavnosti… a ta žena! Je to mistra cechu… Rallik Nom a Vorcan. Oba zmizeli během té nešťastné slavnosti. Tedy jsem v Darúdžhistdnu. Musím být.
Vrátila se mu slova Stříbrné lišky a nyní mu zněla skutečně věrohodně. Zamračil se. Stůl - karta, s mou podobou. Jen'isand Rul, nezadaná karta, v balíčku draků nová… vládnoucí neznámou silou. Kráčel jsem uvnitř meče. Teď to vypadá, že můžu chodit… všude.
A toto místo, toto místo… Jsem v Domě finistu. Bohové, jsem v azathském domě!
Cosi zaslechl, ke dveřím naproti se kdosi blížil. Paran se pomalu otočil a sáhl po meči u pasu.
Dřevěné dveře se rozletěly.
Paran zasyčel, couvl a tasil meč.
Jaghut stojící před ním neměl téměř žádné maso, žebra měl zpřelámaná a z paží mu v příšerných cárech visela rozcupovaná kůže a svaly. Když vycenil kly, vyzáblá, poničená tvář se mu zkřivila. "Vítej," zamručel. "Jsem Raest. Strážce, vězeň, zatracenec. Azath tě vítá, nakolik je toho potící se kámen schopen. Vidím, že na rozdíl od těch dvou spících na prahu ty žádné dveře nepotřebuješ. Budiž tedy." Udělal trhaný krok a naklonil hlavu. "Aha, ty tu nejsi doopravdy. Je tu jen tvůj duch."
"Když to říkáš." V duchu se vrátil k oné slavnostní noci. K pohromě v palácové zahradě. Vzpomínal na kouzla, výbuchy a nečekanou cestu do říše stínu, na ohaře a Kotiliona. Na cestu podobnou téhle… Prohlédl si Jaghuta před sebou. Mistr Kápě mě vem, tohle je jaghutský tyran - ten, jehož osvobodila Lom s T'lan Imass - nebo spíš to, co z něj zbylo. "Co tu dělám?"
Raest vycenil zuby ještě víc. "Pojď za mnou."
Vyšel na chodbu a zahnul doprava. Bosé nohy tahal za sebou a skřípalo to, jako by měl pod kůží zpřelámané všechny kosti. Po sedmi krocích chodba končila. Nalevo a před sebou měl další dvoje dveře. Otevřel ty nalevo. Za nimi se objevila okrouhlá místnost a uprostřed točité schodiště z kmene opleteného kořeny. Nebylo tu světlo, přesto Paran viděl dobře.
Vydali se dolů a stupnice schodů vypadala jako zploštělé větve vystupující z kmene uprostřed. Vzduch tu byl teplý a stále vlhčí a byla tu cítit hlína.
"Raeste," ozval se Paran cestou po schodech, "ten asasín a mistra cechu… říkal jsi, že spí - jak dlouho už tam leží?"
"V domě nepočítám čas na dny, smrtelníku. Azath si mě vzal. Od té doby o vstup usilovalo jen pár cizinců, používali kouzla, dokonce vstoupili na dvůr, avšak dům je všechny odmítl. Je tedy zřejmé, že si již vyvolil."
Jako si Dům mrtvých vyvolil Kellanveda a Tanečníka. "To je všechno moc hezké, ale nemůžeš je probudit?"
"Nezkoušel jsem to."
"Proč ne?"
Jaghut se zarazil a otočil se na kapitána. "Nebylo to potřeba."
"Oni jsou taky strážci?" zeptal se Paran, když se znovu vydali na cestu.
"Jen nepřímo. Já postačím, smrtelníku. Snad by mohli být bezděčnými služebníky. Tvými služebníky."
"Mými? Já žádné služebníky nepotřebuju - já nechci služebníky. Navíc je mi úplně jedno, co ode mě azath čeká. Dům se

ve mně prostě zmýlil, Raeste, a můžeš mu to za mě vyřídit. Řekni mu, ať si najde někoho jiného… dalšího takového, jako jsem měl být já."
"Ty jsi pán balíčku. Takové věci nelze odestát."
"Cože? Pro mistra Kápě, azath by si měl radši najít způsob, jak tuhle volbu zrušit, Jaghute," zavrčel Paran.
"Nelze to odestát, jak už jsem ti řekl. Pán balíčku je potřebný, a tak jsi tady."
"Já to nechci!"
"Vypláču pro tebe řeku slz, smrtelníku. Jsme na místě."
Dostali se na podestu. Paran usoudil, že sestoupili šest, možná sedm podlaží do útrob země. Kamenné stěny zmizely a zůstalo jen šero a místo podlahy houština propletených kořenů.
"Já už dál jít nemohu, pane balíčku," pravil Raest. "Vejdi do tmy."
"A když odmítnu?"
"Zabiju tě."
"Nemilosrdný zmetek, to je azath," zamumlal Paran.
"Zabiju tě ne pro azath, ale proto, že jsem na této cestě plýtval silami. Smrtelníku, nemáš vůbec smysl pro humor."
"A ty snad ano?" odsekl kapitán.
"Když odmítneš jít dál, tak… nic. Tedy kromě toho, že mě naštveš. Azath je trpělivý. Tu cestu nakonec vykonáš, ačkoliv té výsady, že tě doprovodím, se dočkáš pouze jednou, a to jednou je teď."
"Což znamená, že příště přijdu o tvou veselou společnost? Jak jen se bez ní obejdu?"
"Špatně, pokud je na světě nějaká spravedlnost."
Paran se zadíval do tmy. "A je?"
"Na to se ptáš Jaghuta? Tak co, to tu budeme stát věčně?"
"Dobrá, dobrá," povzdechl si kapitán. "Doporučíš mi nějaký směr?"
Raest pokrčil rameny. "Pro mě jsou všechny stejné."
Paran se proti své vůli usmál a vykročil. Pak se ale zarazil a pootočil se. "Raeste, říkal jsi, že azath potřebuje pána balíčku. Proč? Co se stalo?"
Jaghut vycenil kly. "Začala válka."
Paran potlačil zachvění. "Válka? Týkající se azathských domů?"
"Žádná entita nebude ušetřena, smrtelníku. Ani domy, ani bohové. Ani ty, človíčku, ani jediný z tvých krátkodechých, bezvýznamných kamarádů."
Paran se zaškaredil. "I bez toho mám dost válek, Raeste."
"Všechny jsou jedna."
"Nechci myslet ani na jedinou."
"Tedy nemysli."
Paran si po chvíli uvědomil, že mračit se na Jaghuta nemá smysl. Otočil se a pokračoval v cestě. Při třetím kroku místo na kořeny došlápl na kamennou dlažbu a tma kolem něj se rozplynula. Objevila se slabá nažloutlá záře v rozlehlé hale. Její kraje, viditelné na všech stranách v dálce sta i víc kroků, jako by se vytrácely v šeru. Po Raestovi a dřevěném schodišti tu nebylo ani památky. Paran se zadíval na dlažbu.
Do vybělených povrchu kamenů byly vyryté karty z balíčku draků. Ne, víc než jen balíčku draků - jsou tu karty, které neznám. Ztracené domy a bezpočtu zapomenutých nezadaných karet. Domy a… Popošel o kousek dál a dřepl si u jednoho obrázku. Když se soustředil, okolí se vytratilo a jeho to vtahovalo do vyrytého výjevu.
Na tváři ho zastudil vítr, vzduch byl cítit blátem a vlhkou prstí. Pod sebou měl hlínu, chladnou a nepoddajnou. Někde v dálce krákaly vrány. Zvláštní chýši, již prve viděl na obrázku, teď měl přímo před sebou. Byla dlouhá a jaksi hrbolatá, její kostru tvořily obrovské kosti a dlouhé kly, viditelné v mezerách mezi okrově zbarvenými kožešinami, kterými byla pokrytá. Domy… a držby, první pokusy o stavění. Lidé kdysi přebývali právě v takových chýších, jako by žili v hrudním koši draka. Bohové, ty kly jsou obrovské - zvíře, jemuž patřily, muselo opravdu stát za to…
Zřejmě můžu putovat dle libosti. Do jedné každé karty z každého balíčku, jaký kdy existoval. Uprostřed návalu zvědavosti a vzrušení cítil spodní proud děsu. V balíčku byla spousta nepříjemných míst.
A tohle?
Před vchodem do chýše se kouřilo z malého, kameny obloženého ohniště. V kouři byl stojan z větví a na něm visely proužky masa. Paran si nyní všiml, že mýtinu lemují svraštělé lebky - nepochybně pocházející ze zvířat, jejichž kosti tvořily kostru chýše. Lebky byly otočené dovnitř a podle velkých, zažloutlých stoliček Paran poznal, že se jedná o tvory živící se rostlinami, ne masem.
Paran se vydal ke vchodu do chýše. Ze slonovinového rámu visely lebky masožravců, takže se při vstupu musel shýbnout.
Vypadá to, že to tu opustili ve spěchu. Jako by obyvatelé odešli teprve před chvílí… A na druhém konci stály dva trůny, přisedlé a mohutné, vyrobené zcela z kostí, na vyvýšeném stupínku z okrem zabarvených lidských lebek - no, aspoň se to lidským lebkám podobá. Vlastně spíš T'lan Imass…
Náhle mu to došlo. Znal jméno tohoto místa, hluboko v duši ho měl. Držba zvířat… dávno před prvním trůnem… tohle bývalo jádro moci T'lan Imass - jejich duchovní svět, když ještě byli z masa a kostí, když ještě měli duchy, které uctívali. Dávno před zahájením obřadu Tellann… takže přetrvali vlastní panteon…
Říše tedy byla opuštěna. Ztracena pro své stvořitele. Co tedy je chodba Tellann, kterou T'lan Imass používají dnes? Aha, ta chodba se musela zrodit ze samotného obřadu, asi bude fyzickým projevem jejich přísahy nesmrtelnosti. Je aspektovaná, nepochází ze života a dokonce ani ze smrti. Jejím aspektem je… prach.
Dlouho jen nehybně stál a snažil se pochopit zdánlivě nekonečné roviny tragédie, která tížila T'lan Imass.

Přetrvali vlastní bohy. Doslova existují ve světě prachu - jen nezakotvené vzpomínky, věčná existence… a konec není v dohledu. Zaplavil ho nesmírný smutek, až mu z toho srdce usedalo. Beru chraň… teď jsou tak sami. Tak sami, tak dlouho… avšak nyní se scházejí, přicházejí k dítěti hledat požehnání… a ještě něco…
Couvl - a opět stál na dlažbě. S námahou odtrhl oči od vyryté držby zvířat - ale proč tam byly dva trůny a ne jenom jeden? - jak nyní věděl, že se karta jmenuje. Jeho pozornost upoutal další rytý kámen o kus dál nalevo. Přímo nad ním byla vidět pulsující karmínová záře.
Paran tam došel a podíval se na kámen.
Hlavním motivem byla spící žena při pohledu shora. Svaly jako by se jí pod kůží vlnily. Paran si pomalu dřepl a přimhouřil oči. Kůži měla tenkou, odhalovala stále další a další podrobnosti. Kůže, a přitom ne kůže. Lesy, kamenná pole, neklidné dno moří, trhliny v těle světa - to je Ohnice! To je Spící bohyně.
Pak uviděl kaz, hyzdící, tmavou, hnisající ránu. Obrátil se mu žaludek, ale nedokázal odvrátit zrak. A uprostřed rány shrbená, klečící, zlomená postava. Přikovaná řetězy. Přikovaná k tělu Ohnice. Od postavy skrze řetězy proudil do Spící bohyně jed.
Cítila, jak nemoc přichází, zatíná do ní své spáry. Vycítila to… a rozhodla se usnout. Před dvěma tisíci lety se rozhodla usnout. Snažila se uniknout vězení vlastního těla, aby mohla bojovat s tím, kdo ji zabíjí. Ona - ach, bohové nad námi i pod námi! Ona ze sebe učinila zbraň! Celého svého ducha, veškerou svou moc přetvořila do… kladiva, kladiva schopného rozbít… rozbít cokoliv. A pak našla muže, který ho ponese…
Caladana Chmura.
Ale rozbít řetězy znamenalo osvobodit Chromého boha. A osvobozený Chromý bůh by provedl svou pomstu - zničil by všechen život na tomto světě. A přesto na tom Ohnici, Spící bohyni, nezáleželo. Prostě by začala znovu.
Paran pochopil pravdu - on odmítá! Ten parchant odmítá! Aby Chromému bohu zabránil vykonat svůj vražedný záměr, což by nás všechny zničilo, Caladan Chmur se jí vzepřel!
Paran zalapal po dechu a odtrhl se od obrazu. Vstal, zapotácel se - a náhle stál zase vedle Raesta.
Jaghutovi se zaleskly kly. "Je pro tebe vědění dar, nebo prokletí?"
Až příliš prorocká otázka… "Obojí, Raeste."
"A pro co se rozhodneš?"
"Nevím, co tím myslíš."
"Pláčeš, smrtelníku. Radostí, nebo žalem?"
Paran se zaškaredil a otřel si oči. "Chci odejít, Raeste," prohlásil nabručeně. "Chci se vrátit -"

Otevřel oči a zjistil, že klečí a hledí na zmateného Syna noci. Paran vycítil, že od jeho náhlého příchodu uplynula jen chvilka, ale napětí, jež prve vycítil, poněkud opadlo.
Kdosi mu položil ruku na rameno a uviděl vedle sebe Stříbrnou lišku. Za ní nejistě postávala Mhybe. Ten Darún, Kruppe, stál opodál, pečlivě si upravoval hedvábný šat a tiše si pobrukoval. Rychlej Ben udělal krok ke kapitánovi - oči však upíral na Rytíře noci.
Kapitán zavřel oči. Točila se mu hlava. Z toho, co zjistil, se cítil vykořeněný. Pán balíčku. Poslední rekrut pro válku, o níž nic nevím. A teď… tohle. "Co se to tu, ve jménu mistra Kápě, děje?" zavrčel.
"Použila jsem svou moc," odpověděla Stříbrná liška s vytřeštěnýma očima.
Paran se zhluboka nadechl. Moc, no ano, už ten pocit pomalu poznávám. Jen'isand Rul. Oba jsme se vydali po své cestě, ale my dva, Stříbrná liško, jsme přesto předurčeni dorazit na stejné místo. Druhé shromáždění. Rád bych věděl, kdo ascenduje na ty dva starobylé, dávno zapomenuté trůny. Kam, milé dítě, povedeš své T'lan Imass?
Promluvil Anomander Dlouhý vlas. "Nečekal jsem tak… vypjaté shledání, Caladane -"
Paran trhl hlavou a našel Vojvodu. A kladivo, jež bez námahy svíral v rukou. Už vás znám, Vojvodo. Neodhalím vaše temné tajemství - k čemu by to bylo dobré? Ta volba je jen a jen na vás. Buď zabijete nás všechny, nebo bohyni, jíž sloužíte. Chmure, nezávidím vám prokletou výsadu té volby. To tedy opravdu ne, vlastně vás lituju. Jaká je však cena za porušení přísahy?
Syn noci pokračoval: "Omlouvám se všem přítomným. Jak tento muž," ukázal na Rychlýho Bena, "moudře poznamenal, jednat teď - když víme tak málo o povaze sil, které zde byly odhaleny - by bylo vskutku unáhlené."
"Už je možná příliš pozdě," řekl Kallor a upřel bezvýrazné, starověké oči na Stříbrnou lišku. "Kouzla toho dítěte pocházela z Tellann a už je to dávno, co byla tak důkladně probuzena. Všem nám teď hrozí nebezpečí. Kdybychom spojili síly, a to okamžitě, mohli bychom toto stvoření porazit - další takovou příležitost už možná nikdy mít nebudeme."
"A kdybychom neuspěli, Kallore?" otázal se Anomander Dlouhý vlas. "Jakého nepřítele bychom si tím udělali? To dítě se zatím pouze bránilo, nic víc. Nezaujalo nepřátelský postoj, není liž pravda? Jediným činem bys příliš riskoval, velekráli."
"Konečně," zahřměl Caladan Chmur a vrátil děsivé, vše ničící kladivo zpátky do závěsu, "se objevil náznak strategie."
Stále mluvil navztekaně, jako by ho rozzlobilo, že musí říkat nahlas, co je celou dobu nad slunce jasné. "Neutralita pro nás zůstává jedinou rozumnou cestou, dokud se neprojeví povaha moci Stříbrné lišky. Už tak máme na talíři dost nepřátel. A teď, prosím, konec dramatu. Vítej zpátky, Anomandere. Nepochybně nám chceš sdělit, v jakém stavu se nalézá Měsíční Kámen, mezi jinými pozoruhodnými věcmi." Podrážděně se podíval na Parana. "Kapitáne, nemůžete udělat něco s tím zatraceným létajícím stolem?"
Paran se narovnal do pozoru a vzhlédl. "Tedy," vypravil ze sebe, "zrovna mě nic nenapadá, Vojvodo. Ehm, nejsem mág -"
Chmur zabručel a otočil se. "Tak na něj zapomeňte. Budeme ho považovat za hloupou ozdobu."
Rychlej Ben si odkašlal. "Já bych s ním možná dokázal něco udělat, Vojvodo, časem…"

Caladan pohlédl na Dujeka, který se zazubil a pokynul Rychlýmu Benovi.
"Vidím, že to není jen tak ledajaký voják," poznamenal Anomander Dlouhý vlas.
Sedmiměstský mág pokrčil rameny. "Mám rád výzvy, můj pane. Upozorňuju jenom, že úspěch nemůžu zaručit - ne, nezkoušej mě, Synu noci. Cením si svého soukromí."
"Jak si přeješ," odvětil Dlouhý vlas a dál si ho nevšímal.
"Má ještě někdo hlad?"
Všichni se podívali na Kruppeho.

Zatímco se všichni dívali jinam, Mhybe vycouvala z kruhu mezi dvě řady špičatých tisteandijských stanů, otočila se a pelášila pryč. Svaly a klouby protestovaly a v žilách jí proudil strach.
Kulhala dál, zpola oslepená slzami, a lapala po dechu. Ach… drazí duchové… pohleďte na mě. Prokažte mi laskavost, prosím vás. Pohleďte na mě, jak se potácím a klopýtám - jen se dívejte! Slitujte se nade mnou, duchové pod námi! Žádám vás o to! Vezměte si moji duši, vy krutí předkové, prosím vás!
Měděné ozdoby na zápěstích a kotnících - menší domorodé ochrany proti bolestem kloubů - ji na vrásčité kůži studily jako led, studily jako dotek násilníka, přezíravé k její křehkosti, opovrhující jejím utrápeným srdcem.
A rhivští duchové ji odmítli, jen se jí vysmáli.
Stařena vykřikla, zapotácela se a padla na kolena. Při nárazu si vyrazila dech. Zkroutila se a sesula se na zem, ucouraná, osamocená ve špinavé uličce.
",Tělo,"' pronesl nad ní kdosi, ",které přináší život.' To, drahá přítelkyně, jsou slova zrození, podaná v mnoha podobách v bezpočtu jazyků. Jsou radostí i bolestí, ztrátou a obětí, projevem mateřského pouta… a víc, jsou poutem samotného života."
Mhybe zvedla hlavu.
Na stanové tyči seděla Bába, křídla svěšená, a oči se jí leskly. "Nejsem necitelná k žalu, víš, drahá - neříkej nikomu, že jsi mě viděla tak oslabenou láskou. Jak tě mohu utěšit?"
Mhybe zavrtěla hlavou a zachraptěla: "To nemůžeš."
"Ona má víc z tebe než z těch ostatních - než z té ženy Besany a z Tumavy, víc než z T'lan Imass -"
"Vidíš mě, Bábo? Opravdu mě vidíš?" Mhybe se zvedla na všechny čtyři, pak se posadila a zamračila se na velkého krkavce. "Jsem jenom kost a kůže, jsem jenom uzlíček nekonečných bolestí. Vysušená a křehká - duchové pod námi, každý okamžik tohoto života, této strašlivé existence, spěji k… k…" Sklopila hlavu. "K nenávisti," dokončila chraplavým šepotem a vzlykla.
"A tak chceš umřít teď," doplnila Bába. "Ano, rozumím. Matka nesmí dojít k tomu, aby začala nenávidět dítě, jež porodila… ale ty teď od sebe žádáš příliš."
"Ona mi ukradla život!" zaječela Mhybe a sevřela pokřivené ruce v pěsti, až jí zbělely. Zadívala se na své ruce a vykulila oči, jako by uviděla ruce cizinky, jen samé kosti potažené kůží. "Ach, Bábo," zaplakala tiše. "Ona mi ukradla život…"
Bába roztáhla křídla, předklonila se a pak hladce slétla na zem před Mhybe. "Musíš si s ní promluvit."
"Nemohu!"
"Musí pochopit -"
"Ona to ví, Bábo, ví to. Co chceš, abych udělala - mám požádat dceru, aby přestala růst? Tahle řeka teče bez ustání, bez ustání…"
"Řeky je možné přehradit. Řeky je možné… odklonit."
"Tuhle ne, Bábo."
"Tvá slova neberu na vědomí, má milá. A najdu nějaký způsob. To přísahám."
"Žádné řešení neexistuje - neplýtvej časem, přítelkyně. Mé mládí je pryč a nic už mi ho nemůže vrátit, ani alchymií, ani kouzly - Tellann je nedobytná chodba, Bábo. To, co požaduje, nelze odepřít. A i kdyby se ti nějak podařilo ten proud zastavit, co potom? Chceš, abych další desítky let prožila jako stařena? Rok za rokem, lapená v této kleci? V tom není žádné milosrdenství - bylo by to nekonečné prokletí. Ne, nech mě být, prosím…"
Ozvaly se kroky a ve chvilce se k Mhybe sklonila Korlat a ochranitelsky ji objala. "Pojď," vyzvala ji Tiste Andii. "Pojď se mnou."
Mhybe si od ní nechala pomoci na nohy. Za svou slabost se styděla, ale všechny její ochranné hráze se zbortily, její pýcha byla na cáry a necítila nic než bezmoc. Kdysi jsem byla mladá. Jaký má smysl zlobit se, že jsem o mládí přišla? Můj čas vypršel, je dokonáno. A život uvnitř pohasíná, kdežto venku vzkvétá. Tuhle bitvu nemůže vyhrát žádný smrtelník, ale kde, drazí duchové, je dar smrti? Proč mi odpíráte konec?
Trochu se Korlat v náručí narovnala. Nuže dobrá, jelikož jste již prokleli mou duši, vzít si vlastní život mi nezpůsobí bolest. Nuže dobrá, milí duchové, dám vám svou odpověď. Vzepřu se vašim plánům. "Odveď mě do mého stanu," požádala.
"Ne," odmítla Korlat.
Mhybe se na ni zamračila. "Řekla jsem -"
"Slyšela jsem tě, Mhybe, vlastně jsem slyšela víc, než jsi chtěla, abych slyšela. Odpověď zní ne. Zůstanu u tebe a nejsem ve své víře osamocená -"
Rhivka si odfrkla. "Víře? Jsi Tiste Andii! Copak mě považuješ za hlupačku, že se mnou mluvíš o své víře?"
Korlat se zatvářila stísněně a odvrátila zrak. "Možná máš pravdu!"
Ach, Korlat, to mě mrzí - vzala bych to zpátky, přísahám -
"Přesto," pokračovala Tiste Andii, "tě v zoufalství neopustím."

"Vím, jaké to je, být v zajetí," řekla Mhybe, znovu rozzlobená. "Ale varuji tě, Korlat - varuji vás všechny, nenávist ve mně nalézá úrodnou půdu. A svým soucitem, každým svým dobrým záměrem, ji přiživujete. Prosím vás, nech mě to skončit."
"Ne, a podceňuješ svou odolnost, Mhybe. Ani když nás zaženeš, nepodaří se ti to."
"Takto mě opravdu přitáhnete k nenávisti a cenou bude vše, co je mi drahé, vše, čeho jsem si kdysi cenila."
"Ty chceš, aby naše námaha vyšla naprázdno?"
"Ne ze své vůle, Korlat - a to se ti právě snažím říct - já už nemám na vybranou. Kvůli své dceři. A teď i kvůli tobě. Vy ze mne stvoříte nádobu plnou zloby. Znovu tě prosím - pokud ti na mně aspoň trochu záleží - nech mě ukončit tuto strašnou cestu."
"Nedám ti svolení se zabít, Mhybe. Pokud tě musí pohánět nenávist, staniž se. Od nynějška jsi v péči - v opatrování Tiste Andii."
Rhivka byla poražena. Snažila se najít slova pro to, co cítila, a z toho, co našla, ji zamrazilo.
Sebelítost. Té jsem propadla…
Dobrá, Korlat, prozatím jsi vyhrála.

"Ohnice umírá."
Caladan Chmur a Anomander Dlouhý vlas byli sami ve stanu a kolem nich vířily zbytky napětí. Podle zvuků, jež sem zaznívaly zvenčí, se mágovi Rychlýmu Benovi podařilo stáhnout masivní dřevěnou kartu na zem a nyní se debatovalo o tom, co s ní.
Syn noci si sundal rukavice, pohodil je na stůl a otočil se k Vojvodovi. "Kromě té jediné věci, kterou nesmíš udělat, můžeš udělat vůbec něco?"
Chmur zavrtěl hlavou. "Stará volba, příteli - zůstává jediná možnost, jako vždycky. Jsem Tennes - vlastní chodba bohyně - a to, co ubližuje jí, ubližuje i mně. Ano, mohl bych rozbít toho, kdo ji nakazil -"
"Chromého boha," zamumlal Anomander. "Celou věčnost si pěstuje svou zášť - nebude mít smilování, Chmure. Tohle je stará písnička. Jsme zajedno - ty, já, královna snů a mistr Kápě - my všichni jsme zajedno…"
Chvíli se zdálo, že Vojvoda má slzy na krajíčku, ale pak se otřepal jako medvěd a odvrátil se. "Téměř dvanáct set let, takové břímě -"
"A jestli zemře?"
Chmur zakroutil hlavou. "Já nevím. Určitě zahyne její chodba, to přinejmenším, a Chromý bůh přes ni zároveň získá přístup do všech ostatních chodeb… a pak zahynou všechny."
"A s nimi i veškerá magie."
Vojvoda kývl, zhluboka se nadechl a narovnal se. "Co myslíš, bylo by to tak špatné?"
Anomander frkl. "Ty předpokládáš, že to tím skončí. Vypadá to, že ať zvolíme kteroukoliv možnost, Chromý bůh vyhraje."
"Vypadá to tak."
"Ale díky tomu, co jsi vybral ty, jsi tento svět a všechny na něm obdaroval několika dalšími pokoleními žití -"
"Žití, umírání, válek a vraždění. Snů, nadějí, tragických konců -"
"Tvoje myšlenky se neubírají zrovna vhodným směrem, Caladane." Anomander popošel blíž. "Udělal jsi a dál děláš vše, co po tobě může kdokoliv žádat. Byli jsme tam, abychom se s tebou o tvé břímě podělili, ale zřejmě se od sebe všichni vzdalujeme, každý za svými vlastními zájmy… a tebe opouštíme…"
"Nech toho, Anomandere. Tohle nám nebude k ničemu. Pro tuto vzácnou příležitost, kdy si můžeme pohovořit v soukromí, máme na práci naléhavější věci."
Anomander se pousmál. "Máš pravdu." Ohlédl se na vchod do stanu. "Tam venku…" Opět se podíval na Chmura. "Vezmeme li v úvahu onemocnění Tennes, s tou výzvou jsi blufoval, nebo ne?"
Vojvoda vycenil upilované zuby. "Trochu, ale ne úplně. Otázkou není, zda dokážu vypustit energii, nýbrž povaha té energie. Byla by plná jedu, chaosu -"
"Což znamená, že by stejně dobře mohla být divočejší než tvůj obvyklý vír? To je opravdu děsivé, Chmuře. Ví o tom Kallor?"
"Neví."
Anomander Dlouhý vlas zabručel. "Lepší bude, když to tak zůstane."
"Ano," souhlasil Vojvoda. "Tak se příště sám trochu víc ovládej, Anomandere."
Tiste Andii si šel nalít víno. "Zvláštní, byl bych přísahal, že jsem právě to dělal."
"Musíme si promluvit o Pannionském dominiu."
"To je opravdová záhada, Caladane. Mnohem rafinovanější, než jsme si mysleli. Vrstvy moci, jedna ukrytá pod jinou a pod ní ještě další. Myslím si - a velcí krkavci souhlasí - že v jeho srdci leží chodba chaosu."
"To se až příliš blíží k cestě Chromého boha, aby to byla náhoda, Anomandere. Nakonec jed Chromého boha má původ právě v chaosu."
"Ano." Dlouhý vlas se usmál. "Zvláštní, viď? Podle mě nemůže být pochyb o tom, kdo koho využívá -"
"Možná."
"Pannionské dominium nám poskytne dostatek výzev."
Chmur udělal obličej. "Jak pořád opakuje to dítě, budeme potřebovat pomoc."
Syn noci se zamračil. "To mi laskavě vysvětli."
"T'lan Imass, příteli. Nemrtvá vojska přicházejí."
Anomanderovi potemněla tvář. "Je to snad příspěvek Dujeka Jednorukého?"

"Ne, té malé, Stříbrné lišky. Ona je kostěj z masa a kostí, první po velice velmi dlouhé době."
"Pověz mi o ní něco."
Vojvoda poslechl, což mu zabralo dost času, a když skončil, ve stanu se rozhostilo ticho.

Whiskeyjack, s přimhouřenýma očima upřenýma na Parana, přistoupil blíž. Mladý kapitán se třásl, jako by jím lomcovala horečka, tvář měl bílou jako křída a leskla se mu potem. Rychlýmu Benovi se nějak podařilo dostat stolní desku na zem. Magie ji stále ovíjela blesky, které jaksi nechtěly zmizet. Čaroděj dřepěl na zemi vedle desky a Whiskeyjack z jeho výrazu poznal, že je v kouzelném transu. Zkoumal, pátral…
"Jsi hlupák."
Komandant se na ta chraptivá slova obrátil. "Nikoliv, Kallore."
Vysoký bělovlasý muž se chladně pousmál. "Té své přísahy, že budeš holku chránit, zalituješ."
Whiskeyjack pokrčil rameny a pokračoval v chůzi.
"Ještě jsem s tebou neskončil!" zasyčel Kallor.
"Já s tebou ale ano," odtušil klidně Malažan a šel dál k Paranovi.
Paran se teď díval na něj, oči vytřeštěné, a zřejmě nic nechápal. Za ním se Tiste Andii začali rozcházet, strašidelní a zdánlivě lhostejní, když teď jejich pán odešel s Caladanem Chmurem do velitelského stanu. Whiskeyjack hledal Korlat, ale nikde ji neviděl. A po chvíli si uvědomil, že nikde v dohledu není ani Mhybe. Stříbrná liška stála kousek od Parana a sledovala ho Besaninýma očima.
"Žádné otázky," zavrčel Paran, když se před ním Whiskeyjack zastavil. "Nemám pro vás žádné odpovědi - ani na to, co se stalo tady, ani na to, co se ze mě stalo. Asi bude lepší, když do velení Paličů mostů jmenujete někoho jiného -"
"K tomu není důvod," přerušil jej Whiskeyjack. "Kromě toho hrozně nerad měním svá rozhodnutí ohledně čehokoliv, kapitáne."
Připojil se k nim Rychlej Ben. Křenil se. "To bylo těsný, co?"
"Co je zač ta věc?" zeptal se Whiskeyjack a ukázal na desku.
"Přesně to, nač to vypadá. Nová nezadaná karta v balíčku draků. No, je to nezadaná karta všech nezadaných. Nezapomeňte, že v tom stole je zabudovaný celý balíček." Čaroděj se podíval na Parana. "Jak jsme tušili, tak tady kapitán stojí na prahu ascendence. A to znamená, že cokoliv udělá - nebo neudělá - může mít vážné následky. Pro nás pro všecky. Balíček draků zřejmě získal pána. Jen'isand Rula."
Paran se odvrátil, očividně se tohoto hovoru nehodlal účastnit.
Whiskeyjack se zamračil na čaroděje. "Jen'isand Rul. Já myslel, že to je jenom jméno popisující jeho… eskapády uvnitř jisté zbraně."
"To je, ale poněvadž to jméno je i na kartě, vypadá to, že ti dva jsou nějak spojení. Pokud toho kapitán ví stejně málo jako my ostatní, tak se budu muset pořádně zamyslet nad tím, co toto spojení znamená. Pochopitelně," dodal, "by kapitán mohl vědět dost, aby mi s tím pomohl, tedy pokud bude chtít."
Paran otevřel ústa, aby odpověděl, ale první promluvil Whiskeyjack. "Právě teď pro nás žádné odpovědi nemá. Předpokládám, že tu směšnou desku potáhneme s sebou."
Rychlej Ben pomalu kývl. "Bude to nejlepší, aspoň prozatím, abychom ji mohli líp prostudovat. Přesto bych radil, abychom ji vyložili, než vstoupíme na území Pannionů. Trygallská obchodnická gilda ji může dopravit alchymistům do Darúdžhistánu, aby nám ji pohlídali."
Ozval se nový hlas. "Ta karta nás neopustí."
Všichni tři muži se otočili. Před nimi stála Stříbrná liška a desítka rhivských válečníků za ní zvedala desku.
Rychlej Ben se díval, jak tmaví, mrštní muži odnášejí stolní desku pryč, a mračil se. "Je to riskantní, brát do bitvy tak mocný předmět, holka."
"To riziko musíme podstoupit, čaroději."
Whiskeyjack se zeptal: "Proč?"
"Protože ta karta náleží Paranovi a on ji bude potřebovat."
"Můžeš to vysvětlit?"
"Jak se ukáže, nebojujeme jen s jedním nepřítelem."
"Já tu kartu nechci," vybuchl Paran. "Měli byste na ni namalovat jiný obličej. Mám v sobě krev ohaře stínu. Jsem nespolehlivý - kdy to konečně pochopíte? Mistr Kápě ví, že já to vím!"
Zachřestění zbroje je upozornilo na Kallorův příchod.
Whiskeyjack se zamračil. "S tebou se tu nikdo nebaví."
Kallor se jízlivě pousmál. "Se mnou nikdy, ale často o mně -"
"Tentokrát ne."
Velekrál upřel bezvýrazné šedé oči na Rychlýho Bena. "Ty, čaroději, jsi sběratel duší… já jsem muž, který propouští duše - mám zpřetrhat tvé řetězy? Bylo by snadné nechat tě bezmocného."
"Ještě snazší," opáčil Rychlej Ben, "je udělat díru do země."
Kallor zmizel z dohledu, jak se mu pod nohama vytvořila jáma. Zarachotila zbroj a následoval rozzuřený výkřik.
Stříbrná liška zalapala po dechu a vykulenýma očima si Rychlýho Bena prohlížela.
Čaroděj pokrčil rameny. "Máš pravdu, je mi jedno, kdo nebo co Kallor je."
Whiskeyjack se postavil na okraj jámy a zadíval se dolů. "Leze nahoru… na stařika to není špatné."
"Ale protože nejsem na hlavu padlý," vyhrkl Rychlej Ben, "tak raději půjdu." Mávl rukou, a jako by se rozmazal, než zmizel z očí docela.
Whiskeyjack se obrátil zády k vrčícímu a nadávajícímu Kallorovi - který se právě zachytil drolícího se okraje jámy - a

řekl Paranovi: "Vraťte se k Paličům mostů, kapitáne. Půjde li všechno dobře, uvidíme se opět v Capustanu."
"Ano, pane." Paran odkráčel na poněkud nejistých nohou.
"Navrhuji," promluvila Stříbrná liška s očima upřenýma na Kallora, drápajícího se z jámy, "abychom toto místo taktéž opustili."
"Souhlasím, holka."

Whiskeyjack, zhroucený v sedle, přihlížel, jak zástupy Houfce Jednorukého opouštějí Dřevnov. Bylo horko, ve vlhkém vzduchu byla cítit přicházející bouře. Černí Moranthové na quorlech kroužili vysoko nad oběma armádami, ač jich bylo méně než obvykle - jejich rekovník Skrut odletěl s kapitánem Paranem a Paliči mostů již před Čtyřmi dny a osm z jedenácti letek vyrazilo předešlé noci do Výrazných hor na severozápadní hranici dominia.
Komandant byl k smrti utahaný. Kvůli bolavé noze nemohl spát a každý den se musel postarat o zásobování, podrobnosti během pochodu a neustálý roj poslů přinášejících hlášení a rozkazy a odbíhajících za dalším vyřizováním. Nemohl se dočkat, až se vydají na cestu přes půlku kontinentu, i kdyby jen proto, aby získal odpovědi na tisíc otázek ohledně toho, co je tam čeká.
Rychlej Ben mlčky čekal vedle něj a jeho kůň nervózně přešlapoval.
"Tvůj kůň přebral tvůj stav mysli, Rychlej," poznamenal komandant.
"Ano."
"Říkáš si, kdy tě pustím, abys mohl dohonit Parana a Paliče mostů a dostat se hodně daleko od Kallora. Taky se chceš dostat co nejdál od Stříbrné lišky."
Rychlej Ben sebou při Whiskeyjackových posledních slovech trhl a pak si povzdechl. "Pravda. Asi se mi nepodařilo skrýt znepokojení - přinejmenším ne před vámi, to je jasné. To dítě vyrostlo nejmíň o pět let, co jsme dorazili, Whiskeyjacku - dnes ráno jsem se podíval na Mhybe. Korlat dělá, co může, stejně jako rhivské plecnice, ale Stříbrná liška už z ní vysála téměř všechnu životní sílu - mistr Kápě ví, co ji vlastně udržuje naživu. A z vyhlídky na shromáždění T'lan Imass taky nejsem zrovna nadšením bez sebe. Potom je tu Anomander Dlouhý vlas - chce o mně zjistit všechno -"
"Pokoušel se o další sondu?"
"Zatím ne, ale proč ho pokoušet?"
"Ještě chvíli tě tu potřebuju," prohlásil Whiskeyjack. "Pojedeš s mým doprovodem - a budeme se držet co nejdál od Syna noci. Už se ti žoldnéři v Capustanu chytili na vějičku?"
"Zatím si s ní pohrávají."
"Tak počkáme ještě týden. Pokud nic, tak půjdeš."
"Ano, pane."
"A teď," pokračoval Whiskeyjack, "chci slyšet, co ještě podnikáš, Rychlej Bene."
Mág nevinně zamrkal. "Pane?"
"Navštívil jsi každý chrám a každého jasnovidce v Dřevnově, mágu. Na vykládání z balíčku jsi utratil menší jmění. Pro mistra Kápě, dostal jsem hlášení, že jsi za svítání na mohyle obětoval kozla - co jsi to, do Propasti, prováděl, Rychlej?"
"No dobrá," vzdal se mág nešťastně, "ta věc s kozlem smrdí zoufalstvím. To připouštím. Nechal jsem se unýst."
"A co ti ti ztracení duchové v mohyle prozradili?"
"Nic. Ehm, žádní tam nebyli."
Whiskeyjack přimhouřil oči. "Žádní tam nebyli? Přece to byla rhivská mohyla, ne?"
"Jedna z posledních v této oblasti, ano. Byla, ehm, vyklizená. Nedávno."
"Vyklizená?"
"Někdo, nebo něco, je sebral, pane. Ještě jsem neslyšel, že by se tohle někde stalo. Je to hrozně divné. V těch mohylách nezůstala jediná dušička. Tak kde jsou?"
"Měníš téma, Rychlej Bene. Dobrý pokus."
Mág se zamračil. "Trochu pátrám. Nic, co bych nezvládl, a nebude mi to v ničem překážet. Kromě toho jsme teď oficiálně na tažení, ne? Uprostřed ničeho stejně nebudu mít do čeho píchnout. Kromě toho mě to upoutalo, pane. Ti odklizení duchové… někdo je sebral a to vzbudilo moji zvědavost."
"Až zjistíš, co se děje, dej mi vědět, rozumíš?"
"Samozřejmě, pane."
Whiskeyjack zaskřípal zuby a neřekl nic. Znám tě už příliš dlouho, Rychlej Bene. O něco jsi zakopl a vyděsilo tě to k smrti.
Obětovat kozla, pro mistra Kápě!
Na cestě z Dřevnova se Houfec Jednorukého - téměř deset tisíc veteránů z genabakiského tažení - připojil k obrovské armádě Caladana Chmura. Vytáhli do války proti nepříteli, jehož nikdy neviděli a o němž téměř nic nevěděli.

KAPITOLA ŠEST
Kam šlápli, tam krev tekla…

Vidění Kulburata
Horal Thume (nar. 1134)

P
řed saltoanskou Soumračnou bránou se přes kanál klenul široký obloukový most. Most i kanál samotný potřebovaly

opravit. Malta se drolila a rozbíhaly se po ní rozvětvené prasklinky, jak se sesedalo zdivo. Saltoan, jedno z nejstarších měst na Výrazné planině, kdysi stál na březích řeky Catlin a zbohatl díky obchodu, ale pak řeka během jediného deštivého jara změnila tok. Obyvatelé, ve snaze znovu získat výnosné spojení s říčním obchodem, zbudovali Korselanův kanál a čtyři hluboké bazény - dva v původním říčním korytě - aby tu mohly kotvit lodě. Mělo to jen okrajový úspěch a během následujících čtyř století město pomalu, nevyhnutelně upadalo.
Když Vrč pobídl koně na most a uviděl před sebou nízké a široké hradby, zamračil se. Na šikmých hradbách se táhly hnědavé pruhy. Kapitán už cítil splašky. Nahoře na hradbách byla spousta lidí, ale jen několik strážníků či vojáků. Město vyslalo svou vychvalovanou Koňskou gardu na sever k oddílům Caladana Chmura, do války proti Malazské říši. To, co zbylo z jeho vojáků, nestálo ani za leštidlo na jejich holínkách.
Vrč se ohlédl na vůz svého pána, hrkotající po mostě. Harllo, sedící na kozlíku, mu zamával. Stonny vedle něj držela opratě a Vrč viděl, jak pohybuje rty v neustávajícím proudu nadávek a stížností. Harllo po chvíli přestal mávat.
Vrč se zase podíval na Soumračnou bránu. V dohledu nebyly žádné stráže a dopravní ruch byl chabý. Brána byla otevřená dokořán a už od podívání bylo jasné, že s jejími velkými dřevěnými křídly dávno nikdo nepohnul. To kapitánovu náladu ještě zhoršilo. Zpomalil koně, až ho vůz dojel.
"Jedeme rovnou dál, že jo?" zeptala se Stonny. "Rovnou k Úsvitný bráně, správně?"
"To jsem navrhoval," odtušil Vrč.
"K čemu jsou dobrý naše dlouholetý zkušenosti, když náš pán na naše rady nedá? To mi řekni, Vrči!"
Kapitán jen pokrčil rameny. Keruli nepochybně slyšel každé slovo a Stonny to nepochybně věděla.
Dorazili k bráně. Třída za hradbami se rychle zužovala do křivolaké ulice zastíněné vysokými budovami, které se nahoře málem dotýkaly. Vrč znovu předjel vůz. Před ním se rozprchly prašivé slepice, ale tlusté černé krysy ve stokách se ve svém hodování na hnijících odpadcích ani nezastavily, aby se podívaly na kola projíždějícího vozu.
"Za chvilku budem drhnout o stěny," zabručel Harllo.
"Jestli se dostanem skrz Křivohubej průjezd, budem v pořádku."
"No jo, ale to je velký jestli, Vrči. Na stěnách je tady plno kolomazi, víš…"
Ulička se ještě zúžila do kritického bodu známého jako Křivohubej průjezd. Bezpočtu kupeckých vozů tu do zdí domů po obou stranách vyrylo hluboké rýhy. Vypadalo to tu jako rejdiště zlodějů a lupičů. Každý vůz, který tu uvázl, se stával volnou kořistí a místní se nezdráhali použít meče, pokud se jejich nárokům někdo postavil. Vrč tu prolil krev pouze jednou, před šesti či sedmi lety. Jak si vzpomínal, byla to hodně ošklivá noc. Se svými strážnými tenkrát vylidnil polovinu hrdlořezů a zlodějů ze sousedství, než se jim podařilo s vozem vycouvat, sundat kola, podložit vůz kulatinou a protáhnout ho skrz.
Nechtěl, aby se to opakovalo.
Náboje kol se cestou přes Křivohubej průjezd několikrát otřely o zdi, ale nakonec se, zatímco Stonny klela a Harllo se shýbal pod mokrým prádlem, pověšeným na šňůře, dostali na náměstíčko za ním.
Náměstíčko nazývané Wuův dvorek nevzniklo s nějakým záměrem. Otevřený prostor byl prostě náhodným výsledkem sbíhání třinácti ulic a uliček nejrůznější šířky na jednom místě. Hostinec, k němuž kdysi všechny ulice mířily, již dávno neexistoval, neboť asi před sto lety vyhořel do základů, a zůstala po něm jen široká proluka nepravidelného tvaru, záhadně pojmenovaná Wuův dvorek.
"Vezmi to Slizkou ulicí," přikazoval Vrč a ukázal na poněkud širší třídu na východním konci náměstíčka.
"Paměť mi ještě slouží," zavrčela Stonny. "Bohové, že to tu ale smrdí!"
Jejich příjezd zjistila tlupa malých darebů a teď se táhla za vozem jako hejno nelétavých supů. Ušmudlané, podobané tvářičky měli až příliš vážné. Žádný z uličníků nepromluvil.
Vrč, stále v čele, pobídl koně do Slizké ulice. Všiml si, jak ze špinavých oken vykukuje několik lidí, ale na ulici nikdo jiný nebyl. Ne tady… a před námi taky ne. To není dobré znamení.
"Kapitáne," zavolal na něj Harllo.
Vrč se ani neotočil. "Co je?"
"Ty děcka… právě zmizely."
"Aha." Uvolnil si gadróbské šavle v pochvách. "Připrav si kuši, Harllo."
"Už se stalo."
Já vím, ale proč to neoznámit nahlas.
Dvacet kroků před nimi vstoupili do ulice tři lidé. Vrč přimhouřil oči. Poznal vysokou ženu uprostřed. "Ahoj, Nektaro. Vidím, že jsi zvětšila državy."
Žena s jizvou se usmála. "No jestlipak to není Vrč. A Harllo. A kdo ještě? Ze by Stonny Menakis? Nepochybně stejně nepříjemná jako vždycky, beruško, i když bych ti i tak ráda položila srdce k nohám."
"To by nebylo moudrý," ucedila Stonny. "Já nikdy nenašlapuju zlehka."
Nektara se usmála ještě víc. "A to srdce se mi z tebe rozbušilo prudčeji, lásko. Jako vždycky."
"Jaký je mýtný?" zeptal se Vrč a zastavil koně deset kroků od ženy a jejích mlčících strážců.
Nektara zvedla protrhané obočí. "Mýtný? Tentokrát ne, Vrči. Pořád jsme v Garnově državě - máme zaručenej průchod. Jsme tu prostě jenom jako doprovod."
"Doprovod?"
Zachřestily okenice na voze a kapitán se otočil. Z okénka se vysunula ruka jeho pána a malátně mu pokynula, ať přistoupí.
Vrč sesedl, došel k bočním dvířkům vozu a podíval se na Keruliho kulatou bledou tvář.
"Kapitáne, máme se setkat s… vládci… tohoto města."
"S králem a jeho radou? Proč -"

Přerušil ho tichý smích. "Ne, ne. Se skutečnými vládci Saltoanu. Za vysokou cenu a skrze neobyčejné vyjednávání bylo svoláno shromáždění všech pánů a paní držav a já k nim dnes v noci promluvím. Máte svolení využít doprovod, který vám právě nabídli. Ujišťuji vás, že všechno je v pořádku."
"Proč jste nám to nevysvětlil dřív?"
"Nebyl jsem si jistý, zda bylo vyjednávání úspěšné. Věc je složitá, protože o… přispění… požádali pánové a paní. Já, na oplátku, si musím vysloužit jejich důvěru, neboť jsem ten nejúčinnější zprostředkovatel řečeného přispění."
Vy? Kdo vůbec, ve jménu mistra Kápě, jste? "Chápu. Tak dobrá, věřte si těm zločincům, jestli chcete, ale já vaši důvěru sdílet nebudu."
"Rozumím, kapitáne."
Vrč se vrátil ke svému koni, uchopil otěže a podíval se na Nektaru. "Tak nás veď."

Saltoan bylo město se dvěma srdci, jimž v komorách proudila krev jiné barvy, ale obě byla stejně zlá a zkažená. Vrč, sedící zády ke zdi v přeplněné krčmě s nízkým stropem, si prohlížel nesourodou sbírku vrahů, vyděračů a zlodějů, jejichž moc se poměřovala strachem.
Stonny se opírala o zeď po kapitánově levici a Harllo seděl na lavici po jeho pravici. Nektara si přitáhla židli a kulatý stoleček blíž ke Stonny. Z vodní dýmky před paní državy stoupal hustý, nasládlý dým a ovíjel se jí kolem zjizvené tváře. Náustek dýmky držela v levé ruce a pravou měla položenou na stehně Stonny.
Keruli stál uprostřed místnosti před většinou zločineckých baronů a baronek. Ruce měl sepjaté nad prostým pásem ze šedého hedvábí a plášť z černého hedvábí se mu leskl jako roztavený obsidián. Lysou lebku mu zakrývala zvláštní těsná čepička, připomínající ty na nejstarších darúdžhistánských sochách a stejně starých nástěnných kobercích.
Začal mluvit, hlas měl tichý a dokonale modulovaný. "Těší mě, že se mohu zúčastnit tohoto slibného shromáždění. Každé město má své tajné závoje a já jsem poctěn, že se tento rozhrnul. Pochopitelně si uvědomuji, že mnozí z vás si o mně myslí, že jsem ze stejného těsta jako vaši zapřisáhlí nepřátelé, ale ujišťuji vás, že tak tomu není. Vyjádřili jste své obavy z přílivu kněží z Pannionského dominia do Saltoanu. Ti hovoří o městech, která nedávno vstoupila pod ochranu kultu Pannionského věštce, a obyčejným lidem vykládají o zákonech nestranně platících pro všechny občany, o právech a zaručených výsadách, o vítaném nastolení pořádku navzdory místním tradicím a zvyklostem. Zasévají mezi vašimi poddanými sémě nešváru - což je skutečně nebezpečný precedens."
Následoval tichý souhlas. Vrč se skoro usmíval nad tím, jak způsobně se tito pouliční vrahouni chovají. Náhle mu sklouzl zrak a on zvedl obočí, když Nektara zajela rukou pod kožené záhyby kamaší v rozkroku Stonny. Stonny byla vzrušená, lehce se usmívala a přivírala oči. Královno snů, není divu, že devět z deseti mužů v místnosti supí, nemluvě o tom, jak si zhluboka přihýbají vína. On sám se natáhl pro korbel.
"Všechny je pobít," prskala jedna paní. "Každej z těch kněžíků do posledního by se měl usmívat břichem, to je jedinej způsob, jak s nima jednat, říkám já."
"Mučedníci víry," namítl Keruli. "Takový přímý útok je předem odsouzen k nezdaru, jako tomu bylo v ostatních městech. V tomto střetu jde o informace, pánové a dámy, nebo spíš o zavádějící informace. Kněží vedou klamavé tažení. Pannionské dominium, přese všechny své vynucované zákony a pořádek, je tyranií, jež se vyznačuje neobyčejně vysokou krutostí ke svému lidu. Jistě jste slyšeli příběhy o tenescowri, věštcově vojsku vykořeněných a opuštěných - a nic z toho, co jste slyšeli, není přehnané. Kanibalismus, znásilňování mrtvých -"
"Děti z mrtvého semene," pronesl jeden z mužů. "Je to pravda? Je to vůbec možný? Že se ženy vrhají na bojiště a na mrtvý vojáky, kteří ještě nevychladli…"
Keruli vážně kývl. "Nejmladší generace tenescowri… ano, mezi nimi jsou děti z mrtvého semene. Pozoruhodný důkaz, co všechno je možné. Dominium má své posvěcené věrné, občany původních pannionských měst, na něž se vztahují všechna ta práva a výsady, o kterých kněží tolik hovoří. Nikdo jiný občanství získat nemůže. Ostatní jsou méně než otroci, protože jsou vystaveni veškeré představitelné krutosti, aniž by nacházeli útočiště v milosrdenství či spravedlnosti. Jediným východiskem je pro ně pouze stát se tenescowri, je to možnost, jak oplácet nelidskost nelidskostí. Pokud si dominium podrobí Saltoan, budou občané města do jednoho vyhnáni ze svých domovů, zbaveni veškerého majetku, nedostanou jídlo ani čistou vodu. Zbude jim pouze návrat k divošství v řadách tenescowri.
Pánové a dámy, musíme v této válce bojovat se zbraněmi pravdy, musíme odhalit lži pannionských kněží. To vyžaduje zvláštní způsob organizace, šíření chytře vymyšlených, nepravdivých a podvratných zpráv. Měšťané musejí kněze sami ze Saltoanu vyhnat. A k tomuto rozhodnutí, k tomuto činu je třeba je dovést nikoliv pěstmi a knutou, nýbrž slovy."
"Proč si jseš tak jistej, že to bude fungovat?" chtěl vědět jeden z baronů.
"Nemáte jinou možnost než zajistit, aby to fungovalo," opáčil Keruli. "Pokud neuspějete, Saltoan padne do rukou Pannionů."
Keruli ještě pokračoval, ale Vrč ho už neposlouchal. Přimhouřenýma očima si prohlížel muže, který si je najal. Kontrakt v Darúdžhistánu dohodl prostředník. Vrč Keruliho poprvé uviděl ráno za Skuhrovskou bránou, kam dorazil pěšky a ve stejných šatech, jaké měl na sobě teď. Vůz jim poté dovezl najatý pacholek. Keruli do něj rychle nastoupil a od té chvíle ho Vrč za celou dlouhou a únavnou cestu viděl a hovořil s ním pouze dvakrát.
Myslel jsem si, že je mág. Ale teď bych řekl, že spíš kněz. Rád bych věděl, před kterým bohem pokleká. Nejsou na něm vidět žádné stopy. Už to samo o sobě prozrazuje dost. Na Kerulim není nic zjevného, až na bezednou truhlici podporující jeho velkorysost. Postavili snad v poslední době v Darúdžhistánu nějaký nový chrám? Nemůžu si vzpomenout - ach, ten v Gadróbské čtvrti. Zasvěcený Trhačovi, i když proč by se někdo zajímal o uctívání tygra léta, to tedy opravdu nechápu -
"- zabíjení."

"Ale poslední dvě noci byl klid."
Posluchači se začali bavit mezi sebou. Keruli je nicméně pozorně sledoval, ač sám nic neříkal.
Vrč zamrkal, trochu se narovnal a naklonil se k Harllovi. "Co je se zabíjením?"
"Poslední čtyři noci došlo k nevysvětleným vraždám, nebo něco takového. Místní problém, i když to podle mě je minulost." Kapitán zabručel, znovu se pohodlně opřel a snažil se nemyslet na studený pot, který ho štípal pod košilí. Jeli rychle, měli před námi slušný náskok - ten vůz se pohyboval nadpřirozeně rychle. Do saltoanských ulic se ale vejít nemohl. Je příliš široký a vysoký. Museli se utábořit v Pocestí. Pár kroků od Úsvitné brány… Důkaz tvého přesvědčení, příteli Buko?

"Já se k smrti nudila, co sis myslel?" Stonny si dolila víno. "Nektara to napravila, a jestli něco znamenaly ty zpocený, chlupatý obličeje, tak nejenom pro mě. Všichni jste prasata."
"My se tak veřejně nepředváděli," namítl Vrč.
"No a co? Nemuseli jste se všichni koukat, ne? Co kdybych měla na klíně dítě a kojila?"
"Tak na to bych rozhodně zíral," přisadil si Harllo.
"Jseš odpornej."
"Špatně jsi mě pochopila, drahoušku. Ne na tvý prsa - i když by to byl moc hezký pohled - ale na tebe s dítětem! Cha, s dítětem!"
Stonny se na něj zaškaredila.
Seděli v zadní místnosti krčmy a před nimi se na stole válely zbytky jídla.
"V každém případě," povzdechl si Vrč, "to shromáždění potrvá až do rána a potom bude náš pán jediný mezi náma vyvolenýma, kdo si bude moct zdřímnout - v pohodlí svého vozu. Nahoře máme pokoje se skoro čistou postelí a já radím, abychom toho využili."
"K tomu, abychom se skutečně vyspali, nejdražší Stonny," vysvětloval Harllo.
"Buď si jistej, že si zavřu na závoru, skrčku."
"Nektara určitě zná tajný zaklepání."
"Setři si ten škleb z ksichtu, nebo to udělám za tebe, Harllo."
"Jak to, že ty si vždycky užiješ všechnu tu legraci?"
Zazubila se. "Původ, vořechu. Jde o to, co já mám a ty ne."
"Taky vzdělání, co?"
"Správně."
Vzápětí se otevřely dveře a vstoupil Keruli.
Vrč si ho prohlížel. "Tak co, povedlo se vám pro svou věc naverbovat místní lupiče, vrahy a vyděrače?"
"Více méně," odtušil Keruli a šel si nalít víno. "Žel, válku je třeba vybojovat na víc než jednom bitevním poli," povzdechl si. "Obávám se, že tažení bude dlouhé."
"Proto jedeme do Capustanu?"
Kněz na chvíli upřel oči na Vrče a pak se odvrátil. "Čekají mě tam další povinnosti, kapitáne. Naše krátká odbočka sem do Saltoanu je ve všeobecném řádu věcí čistě náhodná."
A jaký řád věcí to je, knězi? chtěl se Vrč zeptat, ale neudělal to. Jeho pán ho začínal vyvádět z míry, a tušil, že každá odpověď na jeho otázku by věci ještě zhoršila. Ne, Keruli, jen si svá tajemství nechte pro sebe.

V průjezdu Úsvitné brány byla tma jako v hrobce a vzduch studený a vlhký. Kouřem, který pozlacovalo vycházející slunce, byly vidět chatrče Pocestí.
Jakmile Vrč, se zarudlýma očima a celý poštípaný od blech, vyjel do světla, pobídl koně do lehkého klusu. Zdržel se v Saltoanu a dvě zvonění se potuloval kolem brány, zatímco Harllo a Stonny odjeli s vozem zvonění před východem slunce. Soudil, že už budou mít nejméně dvě ligy náskok.
Většina banditů na první půlce cesty do Capustanu měla hlavní stan v Saltoanu - druhá půlka, na capanském území, byla mnohem bezpečnější. Kolem Úsvitné brány se zdržovali pozorovatelé, obhlížející karavany mířící na jih, stejně jako jejich kolegové u Soumračné brány hlídali karavany putující do Darúdžhistánu. Vrč si počkal, aby zjistil, zda některá z místních band nemá zálusk na Keruliho vůz, ale nikdo je nepronásledoval, což potvrdilo pánovo prohlášení, že jim byl zaručen bezpečný průjezd. Jenže Vrč neměl ve zvyku věřit zlodějům.
Pobídl koně do cvalu, aby unikl mračnům much z Pocestí, a v doprovodu štěkajících polodivokých psů vyjel z uliček mezi brlohy na otevřenou kamenitou silnici vedoucí podél řeky. Výrazná planina byla mírně zvlněnou stepí táhnoucí se ke vzdálenému Barghastskému pohoří nalevo. Po své pravici měl sypanou hráz, jejíž kameny byly zarostlé trávou, a za ní říční nivy plné rákosí.
Psi ho opustili pár set kroků za Pocestím, takže na silnici zůstal sám. Pamatoval se, že kupecká stezka se brzy ztratí, stejně jako hráz, a ze silnice se stane písčitý pruh plný mravenišť, vyběleného naplaveného dříví a trsů žluté trávy. Vyježdělé koleje každé jaro zanesla bahnem řeka vylitá z břehů. Pokud se člověk držel v dohledu Catlin, nemohl zabloudit.
O necelou ligu dál narazil na mrtvoly. Zbojníci si léčku dokonale připravili, vynořili se z hlubokého, po většinu roku vyschlého koryta a nepochybně ve chvilce obklíčili vůz své vyhlédnuté oběti. Přesné naplánování jim však zřejmě nepomohlo. Mrtvoly byly dva, nejvýš tři dny staré, nafouknuté a téměř černé, jak tu ležely na slunci, poházené po obou stranách cesty. Meče, hlavice kopí, přezky a všechno ostatní, co bylo z kovu, roztavil nějaký prudký žár, avšak šaty a kožené řemeny zůstaly nepoškozené. Většina banditů měla ostruhy, protože tak daleko by se bez koní těžko dostali, přesto byla zvířata pryč.

Vrč sesedl a prošel mezi mrtvými. Všiml si stop Keruliho vozu - také se tu zastavil a oba strážci scénu obhlédli - vedly přes jiné. Před nimi tu projel širší a těžší vůz tažený voly.
Na mrtvých nebyla vidět žádná zranění.
Pochybuju, že Buka musel vůbec tasit meč…
Po chvíli nasedl a pokračoval v cestě. Své druhy zahlédl o půl lígy dál a brzy vůz dojel.
Harllo na něj kývl. "Hezký den, co, Vrči?"
"Na obloze ani mráček. Kde je Stonny?"
"Vzala si koně a jela napřed. Už by měla být zpátky."
"Proč to udělala?"
"Jen se chtěla ujistit, že jistý tábor u cesty je… ehm, prázdný. Aha, tady je."
Když před nimi Stonny zastavila, Vrč ji přivítal zamračením. "To byla pěkně pitomá věc, ženská."
"Celá tahle cesta je pitomost, jestli chceš něco slyšet. V tom táboře jsou tři Barghastové - a poslední dobou určitě neusmažili žádný bandity. Nicméně Capustan bude za pár dní obleženej - možná se dostanem za hradby včas, v kterýmžto případě tam uváznem s celou pannionskou armádou mezi náma a volnou cestou, nebo to nezvládnem a ty zatracený tenescowri si s náma pohrajou."
Vrč se zamračil ještě víc. "Kam teda mají namířeno ti Barghastové?"
"Přišli ze severu, ale teď jdou stejným směrem jako my - chtějí se kouknout zblízka, jak to vypadá v Capustanu, a neptej se mě proč - jsou to přece Barghastové, ne? Mají mozky velký jako ořech. Musíme si promluvit s pánem, Vrči."
Dvířka vozu se rozlétla a Keruli vystoupil. "Není třeba, Stonny Menakis, uši mám v pořádku. Tři Barghastové, říkáte? Z kterého klanu?"
"Bílý tváře, pokud se dá soudit podle barvy."
"V tom případě je pozvu, aby cestovali s námi."
"Pane -" začal Vrč, ale Keruli ho přerušil.
"Jsem si jist, že do Capustanu dorazíme dávno před začátkem obléhání. Septarcha zodpovědný za pannionské oddíly je známý svým metodickým přístupem. Jakmile mě dopravíte do města, vaše služba skončí a vy se budete moci okamžitě vrátit zpátky do Darúdžhistánu." Upřel na Vrče tmavé, záhadné oči. "Nemáte pověst, že byste porušoval kontrakty, jinak bych vás nenajal."
"Ne, pane, my nechtěli kontrakt porušit. Přesto by stálo za to probrat naše možnosti - co když Capustan oblehnou dřív, než tam dorazíme?"
"Nechci, abyste přišli o život při nějakém zoufalém podniku, kapitáne. V takovém případě mě jen vyložíte mimo dosah nepřítele a já se do města dostanu sám. Něco takového nejlépe zvládnu sám."
"Vy byste se pokusil projít skrze pannionský kordon?"
Keruli se usmál. "Pro něco takového mám vhodné schopnosti."
Vážně? "A co ti Barghastové? Proč se jim podle vás dá věřit, že můžou jet s náma?"
"Jsou li nedůvěryhodní, bude lépe je mít pod dohledem, nemyslíte, kapitáne?"
Vrč zabručel. "To máte pravdu, pane." Podíval se na Harlla a Stonny a pomalu kývl.
Harllo se jen odevzdaně usmál.
Stonny, jak se dalo čekat, tak stručná nebyla. "Tohle je šílený!" Rozhodila rukama. "Dobře! Vjedem přímo do dračí tlamy, proč ne?" Otočila koně. "Tak se pojeďme dát do holportu s Barghastama."
Vrč se za ní zachmuřeně díval.
"Je hotovej poklad, viď?" zamumlal Harllo s povzdechem.
"Ještě jsem tě neviděl zamilovanýho," podotkl Vrč a úkosem se po něm podíval.
"Jde o nedosažitelnost, příteli, to mě dostalo. Bezmocně toužím, zasmušile brumlám o neopětovaným zbožňování. Zdá se mi o ní a o Nektaře… jak jsem stulený mezi nima -"
"Prosím, Harllo, je mi z tebe zle."
"Ehm," vložil se do hovoru Keruli, "teď se asi vrátím do vozu."
Tři Barghastové byli očividně sourozenci. Žena z nich byla nejstarší. Tváře měli potřené bílou barvou, díky čemuž připomínaly lebky. Na ramena jim visely copy obarvené červeným okrem a do vlasů měli vpletené kostěné amulety. Všichni tři měli hauberky z provrtaných mincí - od měďáků po stříbrňáky, nepochybně z nějakého vyloupeného pokladu, neboť většinu penízků Vrč nepoznal a vypadaly hodně starobyle. Na rukou měli rukavice také pošité penízky. U sebe měli zbraní, že by to stačilo celé strážnici velkého města - svazky kopí, vrhací sekery i bojové sekery s dlouhými topory pobitými mědí, meče s hákovitými čepelemi a sbírku nožů a dýk.
Stáli u malého ohniště obloženého kameny - z ohně zůstaly jen řeřavé uhlíky - a Stonny stále seděla na koni kousek od nich. Hromádka králičích kostí ukazovala, že právě dojedli.
Vrč upřel zrak na barghastskou ženu. "Náš pán vás zve, abyste dál cestovali s námi. Přijímáte?"
Žena zalétla tmavýma očima ke kočáru, který Harllo právě dovezl k tábořišti. "Jen málo obchodníků ještě jezdí do Capustanu," řekla po chvíli. "Cesta začala být… nebezpečná."
Vrč se zamračil. "Jak to? Vysílají snad Pannionové přes řeku záškodníky?"
"O ničem takovém jsme neslyšeli. Ne, divočinou se plíží démoni. Poslali nás zjistit, co jsou zač."
Démoni? Pro mistra Kápě. "Kdy jste se dozvěděli o těch démonech?"
Pokrčila rameny. "Před dvěma, třemi měsíci."
Kapitán si povzdechl a pomalu sesedl. "Doufejme, že jsou to jenom povídačky."
Barghastka se usmála. "My doufáme v opak. Já jsem Hetan a ti dva jsou mí mizerní bratři Cafal a Netok. Tohle je Netokův první lov od jeho smrtinoci."

Vrč se zadíval na mohutného podmračeného mladíka. "Vidím, jak je nadšený."
Hetan se na bratra podívala. "Musíš mít vskutku bystrý zrak."
Do Propasti, další ženská beze smyslu pro humor…
Stonny Menakis seskočila na zem a zpod nohou se jí zvedl obláček prachu. "Náš kapitán vykládá samý jednoduchý vtipy, Hetan. Nakonec dopadnou s mlasknutím jako kravský lejno a smrděj stejně. Nevšímej si ho, holka, pokud tě nebaví být pořád zmatená."
"Mě baví zabíjet a jezdit na mužích, jinak už nic," opáčila Hetan a zkřížila svalnaté paže na prsou.
Harllo rychle slezl z kozlíku a se širokým úsměvem k ní přistoupil. "Mně říkají Harllo a moc rád tě poznávám, Hetan!"
"Můžeš ho zabít, kdykoliv budeš chtít," procedila Stonny mezi zuby.

Bratři byli skutečně mizerní, málomluvní, a pokud Vrč viděl, také mimořádně natvrdlí. Rozsadili se pod hvězdnatou oblohou kolem ohně, který byl znovu zapálen. Harllovo marné usilování o Hetan bylo celkem zábavné. Keruli se krátce objevil, než se začali ukládat ke spánku, ale jen aby si vzal trochu bylinkového čaje, a pak se zase vrátil do kočáru. Zbylo tedy na Vrče - protože s Hetan zůstali u ohně poslední - aby z Barghastky vypáčil další informace.
"Ti démoni," začal, "jak vám je popsali?"
Hetan se předklonila a obřadně plivla do ohně. "Jsou rychlí, běhají po dvou. Na nohou mají drápy jako orel, akorát mnohem větší. Ruce mají jako meče -"
"Meče? Co tím myslíš?"
Pokrčila rameny. "Mají na nich čepele. Z krvavého železa. Oči mají jako prázdné díry. Páchnou po urnách z tmavého kruhu. Nevydávají žádné zvuky, vůbec žádné zvuky."
Urny z tmavého kruhuf Urny s popelem… v komoře v mohyle. Aha, také páchnou smrtí. Jejich ruce jsou jako meče… jak je to možné? Co, ve jménu mistra Kápě, to znamená? Krvavé železo - to je železo zakalené ve sněhem zchlazené krvi… barghastský zvyk, když šamani zaklínají zbraně. Tak jsou nositel i jeho zbraň spojeni. Propojeni… "Viděl ty démony někdo z vašeho klanu?"
"Ne, démoni se nedostali na sever k našim horským sídlům. Zůstávají dole na stepích."
"Od koho jste se tedy o nich doslechli?"
"Naši plecníci je viděli ve svých snech. Duchové jim to pošeptali a varovali je před nimi. Klan Bílé tváře si zvolil válečného náčelníka - našeho otce - a čeká, co přijde. Otec však chce poznat svého nepřítele, a tak poslal své děti na planinu."
Vrč si to přemílal v hlavě. "Povede váš otec, válečný náčelník Bílých tváří, klany na jih? Pokud dojde k obležení Capustanu, budete moct provádět nájezdy na území Capanů, přinejmenším dokud Pannionové nedokončí tažení."
"Otec nás na jih vést nehodlá, kapitáne." Podruhé plivla do ohně. "Pannionská válka přijde časem k nám. To plecníci vyčetli z bhederiních lopatek. Pak bude válka."
"Jestli jsou ti démoni předsunutý oddíly pannionských vojsk…"
"Až se poprvé objeví v našich sídlech, zjistíme, že nadešel čas."
"Boj," zamumlal Vrč. "Ten tě baví nejvíc."
"Ano, ale teď si chci zajezdit na tobě."
Zajezdit? Spíš by mě ztloukla do bezvědomí. No dobrá… "Který muž by mohl říct ne na tak elegantní nabídku?"
Hetan sebrala své pokrývky a vstala. "Pojď za mnou a pospěš si."
"Žel," odpověděl a pomalu vstal, "já nikdy nespěchám, jak asi brzy zjistíš."
"Zítra v noci si zajezdím na tvém příteli."
"To už děláš dneska v noci, má milá, v jeho snech."
Vážně kývla. "Má velké ruce."
"To má."
"Ty taky."
"Myslel jsem, že spěcháš, Hetan."
"Spěchám. Tak pojď."

Jak ubíhal den, od severu se přiblížilo Barghastské pohoří, od vzdálených hor po kopce v podhůří. Mnoho kopců na okraji obchodní cesty do Capustanu byla posvátná místa, na jejichž vršcích byly zaraženy obrácené kmeny stromů, což byl barghastský zvyk, jak ukotvit duchy - aspoň tak to vysvětlovala Hetan kráčející vedle Vrče, který svého koně vedl na otěži. Kapitána sice náboženské věci příliš nezajímaly, přiznával však, že ho docela zajímá, proč Barghastové na kopcích zakopávají obrácené stromy.
"Smrtelné duše jsou divoké," vysvětlovala Barghastka a odplivla si, aby svá slova zdůraznila. "Mnoho z nich je třeba držet zkrátka, aby se jim zabránilo potulovat se krajem a tropit neplechu. Proto sem od severu dopravují duby. Plecníci do jejich kmenů vyřezají kouzla. Mrtvého pak pohřbí pod ten strom. Jsou přivoláni i duchové, jako strážci, a kolem tmavého kruhu jsou nastražené další pasti. Přesto občas nějaká duše unikne - a skončí uvězněná v jedné z pastí, přestože pak dokáže cestovat po zemi. Ty, které se vrátí ke klanům, u nichž kdysi žily, jsou rychle zničeny, takže se naučily držet se opodál - tady, v nížině. Občas si taková kladková past zachová věrnost svým smrtelným příbuzným a posílá sny našim plecníkům, aby je varovala před nebezpečím."
"Tak kladková past tomu říkáte. Co to znamená?"
"Možná to uvidíš sám," odtušila s pokrčením ramen.
"Ty sny o démonech poslala jedna z těch uvězněných duší?"
"Ano, a ještě další duchové. Tolik se jich snažilo s námi spojit…"

Což jenom zdůrazňuje, jak vážná ta hrozba je, chápu. Prohlížel si krajinu před sebou a říkal si, co se tam asi skrývá.
Stonny jela padesát kroků před nimi a za chvíli ji Vrč ztratil z očí, jak se cesta stáčela kolem kamenitého svahu a mizela z dohledu. Stonny měla protivnou vlastnost neposlouchat rozkazy - nařídil jí, ať za všech okolností zůstává na dohled.
Oba barghastští bratři šli po stranách a občas se kočáru vzdálili, jindy se přiblížili, jak to vyžadoval terén. Cafal právě klusal na kamenitý svah, za nímž zmizela Stonny, a Netok kráčel po písčitém břehu řeky v oblaku komárů, který jako by se při každém jeho kroku zvětšoval a houstl. Vzhledem k děsivě tlusté vrstvě páchnoucího tuku, jímž si Barghastové potírali těla, Vrč usoudil, že hmyz je zoufalý - přitahuje ho tělesné teplo, ale nemůže či nechce na něm přistát.
Ten tuk pro něj minulou noc znamenal jistou výzvu, ale přesto uspěl a na důkaz toho získal pozoruhodnou sbírku modřin, škrábanců a kousanců. Hetan byla… energická -
Cafal vykřikl. Zároveň se znovu objevila Stonny. Blížila se pomalým klusem, což kapitána poněkud uklidnilo, i když bylo jasné, že oba na kopci před sebou něco zahlédli. Vrč se podíval na Cafala, který dřepěl a upíral pozornost na cosi na cestě, žádnou zbraň však nevytáhl.
Stonny zastavila koně a tvářila se neurčitě. "Před námi je Bauchelainův vůz. Byl… poškozenej. Došlo k boji. Bylo to ošklivý."
"Vidělas někoho na nohou?"
"Ne, jenom voly. Vypadají docela klidně. Nikde nejsou žádný těla."
Hetan se podívala na bratra na kopci a upoutala jeho pozornost. Udělala několik posunků a Cafal vytáhl kopí, zašel o kousek dál a zmizel z dohledu.
"Aha," povzdechl si Vrč. "Připravit zbraně - a podíváme se."
"Mám zůstat tady?" zeptal se Harllo z kozlíku.
"Ne."
Když obešli kopec, viděli, že pahorky ustupují a před nimi se táhne mírně zvlněná rovina. Čtyřicet kroků před sebou měli Bauchelainův a Špičákův obrovský vůz. Byl převrácený, zadní osa byla utržená a ležela rozbitá vedle. Čtyři volové se klidně popásali opodál. Kolem vozu byly vypálené kusy trávy a ve vzduchu páchla kouzla. Nízký pahorek za kočárem byl rozervaný, obrácený kmen vytržený ze země a rozštípány na třísky, jako by do něj udeřil blesk. Z rozšklebené jámy na místě, kde kdysi bývala pohřební komora, stoupal kouř. Cafal se k ní opatrně blížil a levou rukou dělal ve vzduchu ochranná znamení. Kopí v pravici měl připravené k vrhu.
Od řeky přiklusal Netok s připravenou obouruční sekerou a zastavil se vedle sestry. "Něco se osvobodilo," zavrčel a neklidně přebíhal očima.
"A je to pořád tady." Hetan kývla. "Přidej se k bratrovi."
Netok poslušně odběhl.
Vrč se připojil k ženě. "Ta mohyla… chceš říct, že se odtamtud osvobodil nějaký duch?"
"Ano."
Hetan vytáhla hákový meč a pomalu se blížila k vozu. Kapitán šel za ní. Stonny odklusala ke Keruliho kočáru a zaujala vedle něj obranné postavení.
Do boku převráceného kočáru byla udělaná velká díra a na roztřepených okrajích byly stopy jako po meči, třebaže je musely udělat čepele větší, než jaké kdy Vrč viděl. Vylezl nahoru, aby se mohl podívat dovnitř, a trochu se bál toho, co uvidí.
Vnitřek kočáru byl prázdný, nikde žádná těla. Kůží potažené stěny byly rozsekané, ozdoby roztřískané. Dvě velké truhlice, kdysi připevněné na dno vozu, byly vyrvané, víka otevřená a obsah rozházený kolem. "Mistr Kápě nás vem," zašeptal kapitán, jak mu náhle vyschlo v ústech. V jedné truhlici byly tabulky břidlice - nyní rozbité - na nichž byly pečlivě vyryté tajuplné symboly. Vrčovi se však udělalo špatně z obsahu druhé truhlice - byla v ní hromada zakrvácených… orgánů. Játra, plíce, srdce, všechno spojené do tvaru o to děsivějšího, že byl povědomý. Když to bylo naživu - a Vrč vycítil, že nedávno to ještě žilo - mělo to lidský tvar, ač to muselo být vysoké jen po kolena, když se to postavilo na výběžky bez kostí. Nyní mrtvé stvoření nemělo oči ani, jak Vrč v šeru viděl, nic, co by připomínalo mozek, a stále cedilo řídkou, vodnatou krev.
Nekromancie, ale ne démonická. Tohle je dílo těch, kdo se vrtají ve smrtelnosti, v oživování a v nemrtvých. Tyto orgány… pocházejí z živých lidí. Z lidí, které zavraždil šílenec. Hrom do tebe, Buko, proč ses musel zaplíst s takovými parchanty?
"Jsou tam?" zeptala se zdola Hetan.
Vrč se narovnal a zavrtěl hlavou. "Jenom trosky."
Z kozlíku zavolal Harllo. "Koukni na cestu, Vrči! Máme společnost."
Objevili se čtyři muži, dva v kožených pláštích a černých šatech, jeden malý, s křivýma nohama, a poslední vysoký a hubený. Takže žádné ztráty. Přesto je něco pořádně zasáhlo. Tvrdě. "To jsou oni," zamumlal.
Hetan se po něm podívala. "Ty ty muže znáš?"
"Ano, ale jenom jednoho dobře. Strážného - to je ten vysoký, šedovlasý."
"Nelíbí se mi," zavrčela a přehmátla na meči.
"Drž se od nich dál," poradil jí Vrč. "A řekni to i bratříčkům. S těmi dvěma v pláštích si raději nic nezačínejte. Ten se špičatou bradkou je Bauchelain a ten… ten druhý Korbal Špičák."
Cafal a Netok se připojili k sestře a starší bratr se mračil. "Stalo se to včera," hlásil. "Ochrany byly rozpletené. Pomalu. Předtím než byl otevřen kopec."
Vrč, stále nahoře na kočáru, se zadíval na blížící se muže. Buka a Emancipor Reese vypadali unavení a hluboce otřesení, kdežto čarodějníci, podle toho, jak se tvářili, jako by si prostě vyšli na procházku. Nicméně byli ozbrojení. V ohbí lokte držel každý celokovovou, na černo natřenou kuši s nasazenou šipkou a nataženou. V černých toulcích u pasu každému

zůstalo už jen pár šipek.
Vrč slezl z vozu a vyšel jim vstříc.
"Rád vás vidím, kapitáne," pozdravil Bauchelain s lehkým pousmáním. "Měli jste štěstí, že jsme od řeky jeli rychleji. Od Saltoanu bylo naše putování cokoliv, jen ne klidné."
"To mi došlo, pane." Vrč zabloudil pohledem k Bukovi. Jeho přítel vypadal o deset let starší, než když ho viděl naposledy, a odmítal se kapitánovi podívat do očí.
"Vidím, že se váš doprovod od našeho posledního setkání rozrostl," poznamenal Bauchelain. "Barghastové, pravda? Není pozoruhodné, že takové lidi lze nalézt i na jiných kontinentech, kde si říkají stejným jménem a zřejmě mají doslova stejné zvyky? Říkám si, jaká asi zajímavá a bohatá historie je pohřbená a navěky ztracená kvůli jejich nevědomosti."
"Obvykle," prohodil Vrč tiše, "se v tomto případě slovo ‚pohřbená' používá obrazně. Vy jste ho ale použil doslova."
Muž v černém pokrčil rameny. "Žel, trápí mě zvědavost. Tu příležitost jsme nemohli nevyužít. Vlastně to nemůžeme nikdy. Jak se ukázalo, duch, jehož jsme přijali do své náruče - ač to kdysi byl dosti mocný šaman - nám nemohl prozradit víc, než co jsme si již domysleli. Barghastové jsou opravdu starobylý lid, a kdysi jich bývalo mnohem víc. Taky to bývali schopní námořníci." Upřel bezvýrazné šedé oči na Hetan a pozvedl úzké obočí. "Nejde tu však o pád z výšin určité civilizace do divošství, nýbrž o věčné… ustrnutí. Věroučný systém se vším tím uctíváním předků je nepřítelem pokroku, alespoň to jsme zjistili z důkazů."
Hetan jen tiše zaprskala.
Promluvil Cafal a byl bez sebe vzteky. "Co jste udělali s naším duchovním druhem?"
"Velmi málo, válečníku. Již unikl z vnitřních pout, avšak padl do jedné z vašich šamanských pastí - otepi z klacků, provazu a látky. Těm pastem byla dána lidská podoba ze soucitu? Pokud ano, nebyl na místě -"
"Maso," pronesl pisklavým hlasem Korbal Špičák, "by se pro ně hodilo mnohem víc."
Bauchelain se usmál. "Můj společník se v takových… asambláž ích… vyzná, mne však tato disciplína příliš nezajímá."
"Co se tady stalo?" zeptal se Vrč.
"To je jasné," štěkla Hetan. "Vloupali se do tmavého kruhu. Pak je napadl démon - takový démon, jakého s bratry honíme. A tito… muži… uprchli a nějak mu unikli."
"Ne tak docela, má milá," opravil ji Bauchelain. "Za prvé, ten tvor, který nás napadl, nebyl žádný démon - v tom mi můžeš věřit, neb démoni jsou entity, v nichž se náhodou tuze dobře vyznám. Byli jsme však napadeni, jak ses dovtípila. Zrovna když jsme se zabývali onou mohylou. Nebýt toho, že nás Buka upozornil, docela dobře jsme mohli utrpět větší škody na výstroji, nemluvě o našich méně schopných společnících."
"Takže," skočil mu Vrč do řeči, "když to nebyl démon, tak kdo to byl?"
"Ach, na tuto otázku není snadná odpověď, kapitáne. Zcela jistě to bylo nemrtvé. Ovládá to někdo z veliké dálky a ten pán je neobyčejně mocný. Proto jsme tady s Korbalem byli nuceni vypustit celý voj našich služebníků, abychom to zjevení zahnali, a také naše následné pronásledování nepřineslo žádaný výsledek. Poté, co se objevili další dva nemrtví lovci, jsme ztratili mnoho služebníků. A i když ta trojice byla zahnána, úleva je jen dočasná. Oni zaútočí znovu, a shromáždí li se ve větším počtu, mohli bychom - my všichni - mít vážné potíže."
"Jestli můžu," řekl Vrč, "rád bych si promluvil se svým pánem a tady s Hetan."
Bauchelain naklonil hlavu na stranu. "Rozhodně. Pojďte, Korbale a společníci, prohlédneme škody na našem nešťastném kočáře."
Vrč vzal Hetan za ruku a vedl ji k Harllovi a Stonny, čekajícím vedle Keruliho vozu. Cafal a Netok šli za nimi.
"Zotročili našeho duchovního druha," syčela Hetan s očima jako žhavé uhlíky. "Zabiju je - zabiju je všechny!"
"A zemřeš dřív, než uděláš jediný krok," vyjel Vrč. "Jsou to čarodějníci, Hetan. Ba hůř, jsou to nekromanti. Korbal praktikuje umění nemrtvých. Bauchelain umí povolat démony. Dvě strany mince s lebkou. Jsou mistrem Kápě prokletí, ohavní… a smrtelně nebezpeční. Rozumíš tomu? Ani na to nemysli."
Z kočáru zazněl Keruliho hlas. "Ještě bolestnější je, přátelé, že brzy, jak se obávám, budeme tyto strašlivé muže a jejich pozoruhodné síly potřebovat."
Vrč se zamračeně otočil. Okenice na okénku ve dvířkách byly pootevřené. "Co jsou zač ti nemrtví lovci, pane? Víte to?"
Trvalo dlouho, než Keruli odpověděl. "Mám jisté… podezření. V každém případě teď po celé této zemi spřádají vlákna moci, jako síť, z níž vycítí každé zachvění. Nedokážeme projít bez povšimnutí -"
"Tak to otočíme," štěkla Stonny. "Hned, než bude příliš pozdě."
"Jenomže ono už pozdě je," opáčil Keruli. "Ti nemrtví služebníci překračují od jihu řeku, všichni ve službách Pannionského věštce. Stále se blíží k Saltoanu. Vlastně si myslím, že teď jich je víc za námi než mezi námi a Capustanem."
To se zatraceně hodí, pane Keruli.
"Musíme," pokračoval muž v kočáře, "uzavřít dočasné spojenectví s těmito nekromanty - dokud nedorazíme do Capustanu."
"Oni to považují za samozřejmé," zavrčel Vrč.
"Přese všechny ostatní… chyby… to jsou praktičtí muži."
"Barghastové s nimi cestovat nebudou," zaprskala Hetan.
"Myslím, že nemáme na vybranou," povzdechl si Vrč. "A to včetně tebe a tvých bratrů, Hetan. Jaký má smysl najít ty nemrtvé lovce, jen aby vás roztrhali na kusy?"
"Myslíš, že jsme se na takovou bitvu nepřipravili? Stáli jsme dlouho v kruhu kostí, kapitáne, a každý šaman ze shromážděných klanů vytančil útek moci. Byli jsme dlouho v kruhu kostí."
"Tři dny a tři noci," zavrčel Cafal.
Není divu, že mi včera v noci skoro roztrhla hrudník.

Promluvil Keruli. "Nemuselo by to stačit, pokud by vaše konání přitáhlo plnou pozornost Pannionského věštce. Kapitáne, za kolik dní dorazíme do Capustanu?"
Víte to stejně dobře jako já. "Za čtyři, pane."
"Hetan, s bratry si na tak krátký čas určitě dokážete zachovat chladnou hlavu, není liž pravda? Dobře chápeme vaše rozhořčení. Znesvěcení vašich posvátných předků je urážka, s níž se nelze snadno smířit. Copak se ale vaši druhové nedrží v tomto ohledu i jistého pragmatismu? Zapsané ochrany, kladkové pasti? Považuj to za rozšíření této nutnosti…"
Hetan si odplivla a otočila se. "Je to, jak říkáš," usoudila po chvíli. "Nutnost. Tak dobrá."
Vrč se vrátil k Bauchelainovi a ostatním. Oba čarodějové dřepěli u přeražené osy. Bylo tu cítit roztavené železo.
"Naše opravy, kapitáne," poznamenal Bauchelain, "nezaberou mnoho času."
"Dobře. Říkali jste, že tam byli tři ti tvorové - jak daleko to bylo?"
"Náš malý přítel šaman s nimi drží krok. Nebyla to ani líga, a ujišťuji vás, že tuto vzdálenost dokážou - pokud chtějí - překonat, co byste řekl švec. Varování se nám nedostane příliš dopředu, ale mělo by to, myslím, stačit, abychom stihli připravit obranu."
"Proč jedete do Capustanu?"
Čaroděj vzhlédl a zvedl obočí. "Nemáme žádný důvod. Jsme povahou tuláci. Když jsme dorazili na západní pobřeží tohoto kontinentu, rozhodli jsme se vydat se na východ. Capustan je nejdál na východě, kam až lze cestovat, není liž pravda?"
"Asi ano, řekl bych. Dál na jihu, pod Elingarthem, vystupuje země ještě dál na východ, ale království a městské státy tam jsou spíš jen pirátská a loupežnická doupata. Kromě toho byste museli projít přes Pannionské dominium, abyste se tam dostali."
"Soudím, že to by bylo nepříjemné."
"Nedostali byste se tam."
Bauchelain se usmál a znovu se sklonil nad osu.
Vrč vzhlédl a konečně upoutal Bukovu pozornost. Ukázal hlavou a Buka - váhavě - poodešel stranou.
"Jsi až po uši v potížích, příteli," řekl kapitán tiše.
Buka se jen mlčky mračil - ale pravda byla vidět v jeho očích.
"Až dorazíme do Capustanu, vem poslední peníze a neohlížej se. Vím, že tvoje podezření bylo správný - viděl jsem, co bylo v tom kočáře. Viděl jsem to. Jestli se o něco pokusíš, udělají s tebou něco horšího, než že tě zabijí. Rozumíš? Horšího."
Muž se trpce usmál a zadíval se k východu. "Myslíš, že se dostanem tak daleko, Vrči? Překvapení - nedožijem se ani zítřejšího rána." Upřel oči na kapitána. "Nevěřil bys, co mí pánové vypustili - byla to příšerná menažerie služebníků, strážců a lovců duchů - a jejich moc! Mistr Kápě nás vem! Ale tu příšeru zahnali jen tak tak, a když dorazily ty druhé dvě, ustupovali jsme my. Z celého toho jejich zvěřince zůstaly jen ohořelé kousky, rozházené široko daleko po pláni. Vrči, já viděl, jak ty potvory roztrhaly na kusy démony. Ano, ti dva se sice tváří klidně, ale věř mi, není to podstatné. Vůbec ne." Ještě ztišil hlas. "Oni jsou šílení, příteli. Úplně, chladnokrevně, slizce šílení. A chudák Mancy je s nimi už tři roky - ty příběhy, co mi vyprávěl…" Otřásl se.
"Mancy? Aha, Emancipor Reese. Mimochodem, kde je kočka?"
Buka se uchechtl. "Utekla - stejně jako naši koně, a to jsme jich měli tucet, co nás napadli ti pitomí banditi. Utekla, hned jak jsem jí vypáčil drápky z Mancyho zad, kam skočila, když vybuchly všechny ty chodby."
* * *
Když byly opravy dokončené a kočár zase stál na kolech, pokračovalo se v cestě. Zbývalo dost světla, aby stačili urazit ještě aspoň lígu či dvě. Stonny opět jela v čele a Cafal a Netok zaujali místa na křídlech. Emancipor řídil kočár a oba čarodějníci se uklidili dovnitř.
Buka a Vrč šli pár kroků před Keruliho vozem a dlouho mlčeli. Nakonec si kapitán ztěžka povzdechl a podíval se na svého přítele. "Jestli je ti to k něčemu, tak jsou na světě lidi, kteří tě nechtějí vidět mrtvýho, Buko. Vidí, že se užíráš zevnitř, a záleží jim na tobě natolik, že je to bolí -"
"Pocit viny je dobrá zbraň, Vrči, nebo aspoň byla dost dlouhou dobu. Jestli ti na mně záleží, tak tu bolest spolkneš. Mně osobně to může být ukradený."
"Stonny -"
"Stojí za víc, než aby se zapletla se mnou. A já stejně nechci, aby mě někdo zachraňoval. Řekni jí to."
"Řekni jí to sám, Buko, a až ti jednu ubalí, tak si vzpomeň, že jsem tě varoval. Řekni jí to - já ten tvůj sebelítostnej vzkaz vyřizovat nebudu."
"Odprejskni, Vrči. Ošklivě bych ti ublížil dřív, než bys na mě stačil použít ty svý šavličky."
"To je milý - chceš zabít jednoho ze svých posledních přátel. Zřejmě jsem se mýlil, není to jenom sebelítost, viď? Ty nejsi posedlý tragickou smrtí svý rodiny, ty jsi posedlý sebou, Buko. Tvůj pocit viny je nekonečně stoupající příliv a to tvý ego je hráz a ty na ni pořád plácáš nový cihly. Hráz je pořád vyšší a vyšší a ty se koukáš na svět z nafrněný vejšky - a pohrdavě, jak zatracenej mistr Kápě."
Buka byl bledý a třásl se. "Jestli to vidíš takhle," zasípěl, "tak proč mě vůbec máš za přítele?"
Beru ví, taky se začínám divit. Zhluboka se nadechl a podařilo se mu uklidnit se. "Známe se už hodně dlouho. A nikdy jsme nezkřížili meče." Ty jsi měl ke konci ve zvyku být celý dny namol, ale nakonec ses toho zlozvyku zbavil… jenže já ne. Abys toho nechal, museli zemřít všichni, který jsi miloval, a mě děsí, že bych mohl dopadnout stejně. Díky mistru Kápě, že se ta holka vdala za toho tlustýho kupčíka.
"To nezní nic moc, Vrči."

Jsme jeden jako druhý, ty prevíte - vynech vlastní ego a rychle ti to dojde. Neřekl však nic.
"Slunce už skoro zapadlo," poznamenal Buka po chvíli. "Zaútočí po setmění."
"Jak se proti nim ubráníš?"
"Já ne. To bych nedokázal. Z toho, co jsem viděl, by to bylo jako sekat do dřeva, a navíc jsou hromsky rychlí. Bohové, jsou šíleně rychlí! Všichni jsme mrtví, Vrči. Bauchelainovi a Korbalu Špičákovi už toho moc nezbylo - viděls je, jak se potí, když opravovali kočár? Jsou dosucha vyždímaní, ti dva."
"Keruli je taky mág," podotkl Vrč. "No, vlastně spíš kněz."
"Tak doufejme, že na nás jeho bůh milostivě pohlídne."
A jak moc je to pravděpodobný?
Když na obzoru za nimi vytvořilo sluneční světlo karmínové jezero, utábořili se. Stonny odvedla koně a voly do provizorní provazové ohrady za kočáry tak, aby mohli prchnout od řeky, kdyby to bylo nutné.
S houstnoucím šerem se na tábor snesla jakási odevzdanost. Harllo sám sebe zvolil za kuchaře a na ohýnku začal připravovat večeři. Keruli ani oba čarodějníci ze svých kočárů nevystoupili, aby se připojili ke skupince.
K plamenům se slétávaly můry. Vrč usrkával svařené víno a s hořkým pobavením sledoval, jak bezduše padají do zapomnění.
Setmělo se a vyšly hvězdy. Po večeři Hetan vstala. "Harllo, pojď se mnou. Honem."
"Má paní?" opáčil oslovený.
Vrč vyprskl víno. Jak se začal dusit, Stonny ho praštila do zad, a jemu chvíli trvalo, než se vzpamatoval. S očima plnýma slz se zazubil na Harlla. "Slyšel jsi dámu."
Díval se, jak přítel kulí oči.
Netrpělivá Hetan přistoupila blíž, popadla Harlla za ruku, vytáhla ho na nohy a odvlekla do tmy.
Stonny se za nimi mračila. "Co to mělo bejt?"
Žádný z mužů nepromluvil.
Stonny se podívala na Vrče a po chvíli zasyčela, když jí to došlo. "To je hnusný!"
"Má milá," zasmál se kapitán, "po Saltoanu to od tebe zní kapku přehnaně."
"Neříkej mi ‚má milá', Vrči! Co máme my ostatní dělat - sedět tady a poslouchat jejich hnusný chroptění a sténání támhle z toho trsu trávy? Je to nechutný!"
"No tak, Stonny. Za daných okolností přece dává smysl -"
"Nejde o to, blbče! Ta ženská si vybrala Hartla! Bohové, je mi špatně! Harlla! Rozhlídni se kolem ohně - jsi tu ty, a řekněme si upřímně, jistej typ nekultivovanejch, podřadnejch ženskejch by ti nedokázal odolat. A Buka, vysokej, ošlehanej, se zmučenou duší - ten by rozhodně stál za pokus. Ale Harllo? Ta rozcuchaná opice?"
"Má velké ruce," zahuhlal Vrč. "Jak říkala Hetan včera… ehm, včera v noci."
Stonny zůstala koukat, pak se předklonila. "Ona tě včera v noci měla! Že jo? Ta zpustlá, umaštěná divoška tě dostala! Vidím ti to na očích, Vrči, tak to nepopírej!"
"No, právě jsi ji slyšela - jak by jí mohl nějaký horkokrevný muž odolat?"
"Tak dobře!" vyštěkla Stonny a vstala. "Buko, zvedej se, mor na tebe."
Buka ucukl. "Ne - já bych nemohl - já, ehm, ne. Promiň, Stonny -"
Stonny se s prsknutím otočila ke dvěma mlčícím Barghastům.
Cafal se usmál. "Vyber si Netoka. On ještě ne -"
"Prima!" Kývla.
Mladík nejistě vstal.
"Velký ruce," poznamenal Vrč.
"Drž hubu, Vrči."
"Jděte na druhou stranu, prosím," pokračoval nevzrušeně kapitán. "Určitě bys nechtěla narazit na něco… nepěkného."
"To máš zatraceně pravdu. Tak jdeme, Netoku."
Odešli. Barghast se za ní coural jako štěně na vodítku.
Kapitán se obrátil k Bukovi. "Ňoumo."
Buka jenom potřásl hlavou a dál zíral do ohně.
Emancipor Reese se natáhl pro kotlík se svařeným vínem. "Ještě dvě noci," zamumlal. "Typické."
Vrč na něj chvíli hleděl, pak se zazubil. "Ještě nejsme mrtví - kdo ví, třeba se na vás usmívají Oponn."
"To by určitě znamenalo rozdíl," zamručel Reese.
"Jak jste se, ve jménu mistra Kápě, vůbec s takovými pány zapletl?"
"To je dlouhý příběh," odtušil sluha a napil se vína. "Vážně je příliš dlouhý na vyprávění. Moje žena, víte… No, to místo mi umožňovalo cestovat…"
"Chcete říct, že jste si vybral menší ze dvou zel?"
"Nebesa chraň, pane."
"Aha, takže teď litujete."
"To jsem taky neřekl."
Náhlé zamňoukání ze tmy všechny polekalo.
"Který z nich to asi byl?" přemítal Vrč.
"Žádný," opravil ho Reese. "To se vrací moje kočka."
Otevřela se dvířka kočáru a objevil se Bauchelain. "Naše kladková past se vrátila… a ve spěchu. Radím, abyste všechny přivolali a připravili si zbraně. Z taktického hlediska je nejlepší pokusit se těm lovcům přeseknout podkolenní šlachy a držet se přitom co nejníž - dávají přednost vodorovným sekům. Emancipore, ty se laskavě připoj k nám.

Kapitáne Vrči, mohl byste to sdělit svému pánovi? I když on o tom již určitě ví."
Vrč, jehož náhle zamrazilo, vyskočil. "Budeme mít hromský štěstí, jestli vůbec něco uvidíme."
"To nebude problém," ujistil jej Bauchelain. "Korbale, příteli," zavolal přes rameno, "široký kruh světla, prosím."
Tábor na třicet kroků kolem náhle zalila měkká, nazlátlá záře.
Kočka znovu zamňoukala a Vrč ji zahlédl, jak vybíhá ze tmy. Z jedné strany se blížili Hetan a Harllo a spěšně si upravovali šaty. Dorazila i Stonny s Netokem. Kapitán se vzmohl na stísněný úsměv. "Asi jste neměli dost času, viď?" řekl Stonny.
Stonny se zaškaredila. "Měl bys být shovívavější - byl to jeho první pokus."
"Aha."
"Taky je to zatracená škoda," dodala a natáhla si soubojové rukavice. "Má jistej potenciál, i přes tu mastnotu."
Tři Barghastové se srazili k sobě. Cafal zabodával kopí do země a Hetan je všechny tři přivazovala na silný provaz, na němž byly navázané amulety z peří a kostí. Vrč usoudil, že válečníci budou mít mezi sebou tak pět šest sáhů. Když druzí dva skončili, Netok jim podal dvouhlavé sekery. Všichni si je položili k nohám a popadli kopí. S Hetan v čele začali s tichým, dunivým nápěvem.
"Kapitáne."
Vrč odtrhl zrak od Barghastů a uviděl vedle sebe mistra Keruliho. Ten měl ruce sepjaté na břiše a hedvábná pláštěnka se mu leskla jako voda. "Ochrana, kterou vám mohu nabídnout, je jen omezená. Držte se s Harllem a Stonny u mě. Nenechte se vylákat dál. Soustřeďte se na obranu."
Vrč vytáhl šavle a kývl. Harllo se postavil vedle něj, obouruční meč připravený. Stonny byla na druhé straně s rapírem a dýkou.
O ni se Vrč bál nejvíc. Na to, co přicházelo, měla příliš lehké zbraně - dobře se pamatoval na to, jak byl rozsekaný Bauchelainův kočár. Tady bude ve hře hrubá síla, ne šikovnost. "Drž se vzadu, Stonny," nařídil jí.
"Nebuď labuť."
"Neříkám to z dvornosti, Stonny. Nemrtvým s tím, co máš, neublížíš."
"To se uvidí, ne?"
"Drž se u pána - dej na něj pozor. To je rozkaz, Stonny."
"Slyšela jsem tě," zavrčela.
Vrč se znovu obrátil ke Kerulimu. "Pane, kdo je váš bůh? Jestli ho nebo ji zavoláte, co můžeme čekat?"
Tlouštík se nepatrně zamračil. "Čekat? Obávám se, že nemám tušení, kapitáne. Můj - ehm - bůh se právě probudil z tisíciletého spánku. Můj bůh je starší."
Vrč na něj zůstal civět. Starší? Copak nebyli starší bobové opuštěni právě pro svou divokost? Co by tu mohlo být vypuštěno? Královno snů, ochraňuj nás.
Díval se, jak Keruli vytahuje tenkou dýku, s níž si rozřízl levou dlaň. Do trávy skápla krev. Náhle to tu bylo cítit jako na jatkách.
Do kruhu světla vběhla malá loutka z klacíků, houžví a provázku a kouzla se za ní táhla jako kouř. Kladkový šaman.
Vrč cítil, jak se země otřásá dupotem rychle se blížících nohou, jako by se krajem hnali váleční oři. Ne, spíš obři. Vzpřímení, tak pět, možná víc. Přicházeli z východu.
V dohledu se objevily strašidelné postavy a zase zmizely. Otřesy byly pomalejší a ne tak jednolité, jak se tvorové rozdělili.
Barghastové náhle přestali zpívat. Vrč se po nich ohlédl. Všichni tři se dívali k východu, kopí připravená. Kolem nich vířily chuchvalce mlhy a houstly. Ve chvilce budou mlhou obalení úplně.
Ticho.
Kůží ovázané jílce těžkých šavlí Vrčovi v dlaních klouzaly, jak se potil. Srdce mu prudce bušilo. Z brady mu kapal pot. Snažil se uvidět něco ve tmě za kruhem světla. Nic. Vojácká chvilka, než se strhne bitva - kdo by si dobrovolně zvolil takový život? Stojíš tu s ostatními, všichni proti stejné hrozbě, všichni se cítíte úplně sami. V chladném objetí strachu máte pocit, že ve chvilce by mohlo všechno skončit. Bohové, vojákům vůbec nezávidím -
Ze tmy se vynořily ploché, široké, zubisky se ježící hlavy - ošklivě bledé, jako hadí břicho - s očima jako prázdné díry. Vypadalo to, že jen tak visí ve vzduchu ve výšce dvou lidí. Ve světle se objevily obrovské, černě poďobané železné meče. Čepele tvořily pokračování zápěstí místo rukou a Vrč věděl, že jediným mávnutím dokážou člověka přeseknout vpůli.
Nemrtvá zjevení připomínala plazy a chodila po zadních nohou jako obrovští bezkřídlí ptáci, přičemž se předkláněla dopředu, aby vyrovnala váhu dlouhého, zužujícího se ocasu. Na sobě měla podivnou strakatou zbroj: na plecích, na hrudi po obou stranách vyčnívající prsní kosti a vysoko na bocích. Dlouhé a nízké těsně padnoucí přílby chránily hlavu a šíji a široké lícní chrániče se spojovaly nad čenichem a pak se ostře stáčely dolů pod tlamu.
Vedle Vrče zasyčel Keruli. "K'Chain Che'Malle. Tohle jsou lovci K'ell. Prvorození z každé snůšky. Matroniny vlastní děti. Tohle jsou blednoucí vzpomínky dokonce i pro starší bohy. Nyní cítím na duši strach."
"Nač, ve jménu mistra Kápě, čekají?" vrčel kapitán.
"Jsou znepokojení - vadí jim ten vířící oblak barghastských kouzel. Ta totiž jejich pán nezná."
Kapitán se nevěřícně zeptal: "Pannionský věštec velí i těmhle -"
Pět lovců zaútočilo. Sklonili hlavy, zvedli čepele a pohybovali se jako blesk. Tři se vrhli na Barghasty, vyrazili k té husté, převalující se mlze. Zbylí dva napadli Bauchelaina a Korbala Špičáka.
Chvilku před tím, než se tři lovci dostali k mlze, vynořila se z ní tři kopí a všechna zasáhla vůdčího lovce. Neživým, svraštělým tělem bestie projela kouzla a znělo to, jako když se do kmene stromu zarážejí klíny. Na všechny strany létaly kusy tmavošedé svaloviny, kostí bronzové barvy a pruhy hořící kůže. Lovci se zakývala hlava na roztříštěném krku.

K'Chain Che'Malle zakolísal a pak se zhroutil. Jeho dva druhové proběhli kolem a zmizeli v kouzelném mraku. Zevnitř se ozývalo řinčení železa o železo.
Lovce před Bauchelainem a Korbalem Špičákem obalily převalující se černé vlny magie dřív, než udělali dva kroky. Kouzla jim drásala těla, jako by je pošplíchala kyselina, která jim rozežrala kůži. Stvůry tím proběhly bez zpomalení. Pak se střetly s oběma mágy - ti na sobě měli po kotníky dlouhé černé kroužkové košile a v rukou drželi jedenapůlruční meče, z nichž stoupaly pramínky kouře.
"Bacha, za námi!" zaječel Harllo.
Vrč se otočil.
A uviděl šestého lovce, probíhajícího mezi řičícími vyděšenými koňmi přímo na Keruliho. Na rozdíl od ostatních K'Chain Che'Malle měl tento lovec kůži pokrytou složitými značkami a na hřbetě měl hřeben z ocelových ostnů.
Vrč do Keruliho strčil ramenem, až se jeho pán rozplácl na zemi, sehnul se a švihl oběma šavlemi právě včas, aby zachytil vodorovný sek obrovské čepele lovce. Gadróbská ocel ohlušivě zazvonila a náraz kapitán cítil až v ramenou. Spíš slyšel než cítil, jak mu prasklo levé zápěstí, a zlomené konce kostí se o sebe otřely a neuvěřitelně se zkroutily, než mu šavle vypadly z bezvládných prstů - a odletěly kamsi pryč. Druhá lovcova čepel ho měla přeseknout, ale místo toho zazvonila o Harllův obouruční meč. Obě zbraně praskly. Harllo odskočil a z hrudi a obličeje mu crčela krev, jak ho poškrábalo krupobití železných úlomků.
Vrče zachytila trojprstá noha s drápy a vyhodila ho do vzduchu. Hlavou mu projela bolest, jak zespodu narazil do lovcovy čelisti. Křupla kost.
Vrč, omámený, s vyraženým dechem, dopadl na zem jako hromádka neštěstí. Druhá lovcova noha ho přitiskla k zemi a drápy prorazily zbroj i tělo. Tři drápy se mu sevřely kolem hrudníku a roztříštily kosti. Lovec Vrče táhl s sebou. Kapitánovi zvonila a chřestila zbroj, jak odpadávala na zem, když ho lovec vlekl prachem a štěrkem. Do země se zarývaly pokroucené přezky a spony. Oslepený a bezvládný Vrč cítil, jak se drápy zarývají stále hlouběji. Zakašlal a ucítil v ústech zpěněnou krev. Svět potemněl.
Cítil, jak se drápy otřásly, jakoby následkem nějaké silné rány. Následovala další a ještě jedna. Poté se drápy křečovitě sevřely, kapitána to znovu zvedlo do vzduchu a odhodilo stranou. Když dopadl na zem, překulil se a narazil na roztříštěné kolo kočáru.
Vrč věděl, že umírá. Přinutil se otevřít oči, zoufale se chtěl ještě naposledy podívat na svět - na něco, cokoliv, co by zahnalo ten rostoucí pocit zmateného smutku. Nemohlo to být naráz? V okamžení? Proč tohle protahované, podivné vytrácení? Bohové, dokonce i bolest je pryč - proč ne i vědomí? Proč mě mučíte tím, že vím, že se každou chvíli vzdám?
Někdo ječel, byl to křik umírajícího, a Vrč ihned pochopil. Ano, jen vykřič svůj vzdor, hrůzu i vztek - křič na tu síť, která se kolem tebe stahuje. Vydej zvuk do světa smrtelníků, ještě naposledy - Křik utichl, rozhostilo se ticho a Vrč slyšel, jen jak mu slabě tluče srdce.
Věděl, že má otevřené oči, ale nic neviděl. Buď světelné kouzlo Korbala Špičáka selhalo, nebo si kapitán našel vlastní temnotu.
Srdce tlouklo stále slaběji. Ten zvuk se pomalu vytrácel, jako siný kůň odjíždějící po silnici. Dál a dál, stále slaběji…

KNIHA DRUHÁ

OHNIŠTĚ

V soumraku mého života často přichází půlnoc, když se podívám na všechno to, co jsem přežil. Smrt tolika lidí, na nichž mi záleželo a které jsem z duše miloval, vymazala z mých myšlenek veškerý pocit slávy. Že jsem unikl takovému náhodnému osudu, ztratilo veškerý půvab.
Vím, že jsi mě viděl, příteli, mou vrásčitou tvář a tichou úctu, vápenné srůsty, které zpomalují můj zahořklý krok, když kráčím posledními léty, oděn v temnotě, jako všichni starci, pronásledován vzpomínkami…

Cesta před tebou
Džhorum z Capustanu

KAPITOLA SEDM

A všichni, kdo do pole vytáhnou,
když kanec léta vykročí
za dunění kopyt
a Železný les zamíří
k osudovému, nevyhnutelnému střetu - všichni,
všichni jsou jako děti, znovu jako děti jsou.

Fenerovo Reve
válečný jezdec Dellem (nar.?)

Z
rozený na moři tmavém jako kořeněné víno se vítr se sténáním hnal přes přímořské předpolí, kolem Východní Stráže, stojící na nízkém, cihlami posetém kopci, kde škvírami mezi okenicemi pevnosti prosvítalo světlo loučí. Vítr zesílil do kvílení, jak se vrhal proti hradbám města a metal slanou sprškou na omšelý kámen bez malty. Pak se dech noci zvedl až k cimbuří, prohnal se mezi stínkami a přes ochoz a snesl se dolů do křivolakých ulic Capustanu, kde nebylo vidět živáčka. Podsebití rohové věže čnělo nad kasárna. Karnadas tam stál sám a čelil bouři. Plášť z kančí kůže se srstí mu povlával v divokých poryvech větru. Ačkoliv střílny na ochoze kryly jihovýchodní přístup k hradbám, on ze svého místa jen tak tak rozeznával předmět svého největšího zájmu, nacházející se asi pět set kroků podél hradby na sever.
Zasmušilý skalní palác knížete Dželarkana se nepodobal žádné jiné stavbě v Capustanu. Byl bez oken, celý ze šedého kamene, a tyčil se jako chaotická změť ploch, nároží, převisů a zdánlivě nesmyslných říms. Zvedal se vysoko nad hradbu obrácenou k pobřeží a žoldnéř v duchu viděl obrovské balvany letící vzhůru, narážející do jeho zdí a rozbíjející celou stavbu napadrť.
To je tě nehodné. Kde je uklidňující vědomí obrovské historické spirály, přílivu a odlivu válek a míru? Mír je doba, kdy se čeká na válku. Čas příprav nebo čas záměrné nevědomosti, slepoty, úzkoprsosti a tlachů za bezpečnými zdmi.
V paláci se smrtelný meč Bruchalian utápěl v bahně další schůzky s knížetem a půltuctem zástupců maskované rady. Velitel Šedých mečů takové zamotané debaty snášel, podle Karnadase, s nadlidskou trpělivostí. Já bych takový pavoučím jedem vyvolaný tanec nesnesl, ne tak dlouho, ne noc za nocí, nakonec celé týdny. Přesto je pozoruhodné, čeho lze dosáhnout, i když rozhovory řídí dál. Kolik návrhů smrtelného meče - i knížete Dželarkana - již bylo uskutečněno, zatímco dohadování pokračuje bez konce a ti maskovaní všiváci přicházejí se seznamy námitek, aniž by měli ponětí, co se děje. Je příliš pozdě, hlupáci - už jsme udělali, co jsme mohli… abychom to vaše zpropadené město zachránili.
V duchu uviděl kloubovou masku s namalovanou srstí toho kněze z rady, jehož by se svou kumpanií měl počítat mezi spojence. Tvrz'Fener mluvil za kance léta - boha ochránce Šedých mečů. Jenomže vás stravují politické ambice, stejně jako vaše soupeře z rady. Poklekáte před zakrváceným klem léta, ale… je to něco jiného než lež?
Vyjící vítr byl jedinou odpovědí na Karandasovu nevyslovenou otázku. Mraky nad zátokou v dálce ozářil blesk. Tvrz'Fener byl kněz s právem nosit žezlo, veterán chrámové politiky, a tudíž na vrcholku toho, čeho mohl smrtelník dosáhnout uvnitř Fenerových posvěcených zdí. Jenomže kanec léta není civilizovaný bůh. Hodnosti a řády a roucha se slonovinovými sponami… světská pompa, malicherné, naduté hry o pozemskou moc. Ne, nesmím pochybovat o víře Tvrz'Fenera - slouží našemu bohu svým způsobem.
Kanec léta byl hlasem války. Temným a strašlivým, starým jako lidstvo samo. Byl bojovou písní - křikem umírajících a pomstychtivou, pronikavou hudbou železných zbraní, štítů odrážejících rány, svištících šípů… A odpusť nám všem, ten hlas sílí v řev. Teď není čas skrývat se za chrámovými zdmi. Není čas na hloupou politiku. My sloužíme Fenerovi tím, že kráčíme po krví nasáklé zemi, z níž se kouří, se zbraněmi obnaženými v rychlém příslibu. My jsme řinčení a zvonění, zuřivý řev, křik z bolesti a strachu…
Tvrz'Fener nebyl jediným kancovým knězem ve městě, který získal žezlo. Rozdíl byl v tom, že zatímco Tvrz'Fener toužil pokleknout před kančím pláštěm a pokorně přijmout starobylý titul válečný jezdec, jenž tak dlouho neměl nositele - Karnadas ho již získal.
Karnadas mohl odkázat Tvrz'Fenera do patřičných mezí prostě tím, že by mu prozradil své postavení ve smrtelné hierarchii. Odkázat ho do patřičných mezí? Mohl bych toho zmetka jediným slovem sesadit. Jenomže Bruchalian mu to zakázal. A nenechal se zviklat. Tvrdil, že na to ještě nedozrál čas, zatím by to prý nic nepřineslo. Trpělivost, Karnadasi, ten čas přijde…
Nebylo snadné se s tím smířit…
"Tohle je uvítací noc, válečný jezdče?"
"Ach, Itkoviane, neviděl jsem vás v té tmě. Tohle je kancova bouře. Jak dlouho tu stojíte, nezdolný štíte?" Jak dlouho jste tím svým chladným, uzavřeným pohledem pozoroval svého velekněze? Itkoviane, s tou vaší temnou povahou, obnažíte někdy své pravé já?
Ve tmě neviděl, jak se druhý muž tváří. "Jenom chvilku, válečný jezdče."
"Nemůžete spát, pane?"
"Ne, když chci."
Karnadas se podíval na modrý kroužkový hauberk pod šedou pláštěnkou a rukavice s manžetami, nyní lesklé a zčernalé od deště, a pomalu kývl. "Neuvědomil jsem si, že už bude svítat. Čekáte, že budete pryč dlouho?"
Itkovian pokrčil rameny. "Nemyslím si, že se jich sem už dostal větší počet. V každém případě smím vyvést pouze dvě křídla. Pokud však narazíme na víc než jen na výzvědné oddíly, vyměníme si první rány s dominiem."
"Konečně," doplnil válečný jezdec a ošklíbl se nad dalším poryvem větru.
Chvíli bylo ticho.
Pak si Karnadas odkašlal. "Smím se zeptat, co vás tedy přivedlo sem, nezdolný štíte?"
"Smrtelný meč se vrátil z poslední porady. Chce s vámi mluvit."
"A trpělivě čeká, zatímco my si tu spolu povídáme?"
"Soudím, že ano, válečný jezdče."
Oba muži se vydali k točitému schodišti ve věži. Sestoupili po kluzkých schodech, sevřených z obou stran zdmi. Na třetí podestě už viděli svůj dech. Do příchodu kumpanie byla kasárna téměř sto let neobydlená. Chlad, který pronikl do silných zdí staré tvrze, vzdoroval všem snahám ho zahnat. Stavba byla starší než Darúnská tvrz - nyní přejmenovaná na Rab, domov maskované rady - a všechny ostatní budovy v Capustanu s výjimkou paláce knížete Dželarkana. A ten palác nepostavily lidské ruce, rozhodně ne. To bych odpřisáhl na Fenerův štětinatý hrb.

Když sešli až dolů, Itkovian otevřel vrzající vrata vedoucí do Kulatého sálu. V rozlehlé, téměř prázdné komnatě byl pouze smrtelný meč Bruchalian. Stál nehybně před krbem, a ačkoliv byl pozoruhodně vysoký a rozložitý, vypadal jako přízrak. K oběma příchozím byl otočen zády, dlouhé, vlnité černé vlasy měl rozpuštěné a splývaly mu k pasu.
"Tvrz'Trhač věří," zabručel, aniž by se obrátil, "že na planině západně od města jsou nevítaní vetřelci. Démonická zjevení."
Karnadas si odepjal plášť a vytřepal z něj vodu. "Tvrz'Trhač, říkáte. Připouštím, že ten tygrův náhlý nárok na pravé božství nechápu. Že se kultu prvního hrdiny podařilo procpat do chrámové rady -"
Bruchalian se pomalu otočil a upřel vlahé hnědé oči na válečného jezdce. "Nedůstojná rivalita, pane. Letní období je domovem víc než jednoho hlasu války, nebo byste teď chtěl znevážit zuřivé duchy Barghastů i Rhivů?"
"Ne."
"Myslel jsem, že -"
"Oni samozřejmě nejsou přesvědčení," pokračoval Bruchalian, "že Pannionské dominium hodlá oblehnout Capustan."
Karnadas zavřel pusu. Rozumím, smrtelný meči.
Bruchalian zalétl pohledem k Itkovianovi. "Jsou vaše křídla rozevřená, nezdolný štíte?"
"Jsou, pane."
"Nemyslíte, pane, že by bylo hloupé," pronesl smrtelný meč, "nebrat tato varování během vaší patroly na vědomí?"
"Já je beru na vědomí, pane. Budeme bdělí."
"Jako jste vždycky, nezdolný štíte. Teď se smíte ujmout velení svých křídel, pane. Dvé klů vás provázej."
Itkovian se uklonil a odešel.
"A teď vy, milý knězi," řekl Bruchalian, "jste si jistý tím… pozváním?"
Karnadas zavrtěl hlavou. "Ne. Nejsem si jistý. Nedokážu odhalit totožnost toho, kdo vzkaz poslal, ani jestli je jeho vztah k nám poctivý, či nepřátelský."
"A přesto stále čeká na odpověď?"
"Ano, smrtelný meči, stále čeká."
"Tak mu odpovíme. Hned."
Karnadas nepatrně vykulil oči. "Pane, možná bychom měli přivolat hřívu, pro případ, že bychom si do svého středu přizvali nepřítele."
"Válečný jezdce, zapomínáte se. Já jsem Fenerova zbraň."
Ano, ale bude to stačit? "Jak myslíte, pane." Karnadas došel doprostřed sálu, vyhrnul si promočené rukávy košile a levou rukou udělal posunek. Před ním se objevila malá koule pulsujícího světla. "Tento výtvor je v našem vlastním jazyce," podotkl a znovu si prohlížel kouli. "V jazyce Fenerova Reve. Naznačuje to jisté povědomí o naší kumpanii a jejím nesmrtelném dobrodinci. Je v tom jistá zpráva."
"A vy musíte zjistit jaká."
Válečný jezdec se na chviličku zamračil. "Zúžil jsem seznam možností, smrtelný meči. Ukazuje to na domýšlivost odesilatele nebo nabídku skutečného bratrství."
"Vypusťte pozvání, pane."
"Podle rozkazu." Udělal další gesto. Koule zjasněla a začala se rozrůstat. Nakonec byla průsvitná. Karnadas ustoupil, aby měla dost místa, a snažil se ovládnout strach před čistou mocí toho, kdo stál za tímto poselstvím. "Pane, uvnitř jsou duše. Ne dvě nebo tři - tucet, možná víc - ale všechny jsou spoutány v jednu. Něco takového jsem jaktěživ neviděl."
V kouli se pomalu objevil muž s tmavou pletí, hubený, v lehké kožené zbroji, sedící se zkříženýma nohama. Tvářil se mírně překvapeně. V pozadí oba žoldnéři viděli vnitřek malého stanu. Muž měl před sebou ohřívadlo, které jeho tmavým očím propůjčovalo podivnou záři.
"Oslovte ho," přikázal Bruchalian.
"Jakým jazykem, pane? Naší rodnou elinštinou?"
Muž v kouli naklonil hlavu na stranu. "To je složité nářečí," řekl darúnsky, "očividně pochází z darúnštiny. Rozumíte mi?"
Karnadas kývl. "Ano, vaše řeč se podobá capanštině."
Muž se narovnal. "Capanštině? Takže jsem se tam konečně dostal! Jste v Capustanu. Výtečně. Jste tedy vládci města?"
Válečný jezdec se zamračil. "Vy nás neznáte? Vaše… spojení ukazovalo na jisté povědomí o našem reve…"
"Aha, ano, tohle tkanivo v mých chodbách má schopnost odrážet ty, kdo o ně zakopnou - ačkoliv jen mezi kněžími, pochopitelně - a jeho cílem bylo dostat se na místo určení. Soudím, že jste capustanská chrámová rada, správně? Jakže byl ten titul - maskovaná rada?"
"Ne," odvětil Bruchalian, "nejsme."
"Pokračujte, prosím, tohle mě opravdu zajímá."
"To rád slyším, pane," pravil smrtelný meč a přistoupil blíž. "Na vaše pozvání odpověděl válečný jezdec Karnadas - který tu stojí vedle mne - na mou žádost. Já velím Šedým mečům -"
"Žoldnéři! Pro mistra Kápě! Kdybych se chtěl spojit s bandou předražených sekáčů -"
"Pane." Bruchalianův hlas zněl tvrdě, ale mluvil potichu. "Jsme vojsko kance léta. Zaslíbení Fenerovi. Každý z mých vojáků si tuto cestu vyvolil dobrovolně. Znají posvátná písma, jimž jménem Toho s kly požehnal sám válečný jezdec. Ano, jsme kumpanie… sekáčů. Jsme také svým vlastním chrámem, našich akolytů je přes sedm tisíc - a toto číslo každý den roste."
"Dobrá, dobrá, pane, už tomu rozumím. Moment - říkal jste, že roste? Město vám dalo svolení přijímat stoupence?"

Bruchalian se usmál. "Capustan je jen zpola vyzbrojený, pane. Stále zde přetrvávají pozůstatky jeho kmenového původu, a jsou hodně zvláštní. Ženy mají zakázáno účastnit se válek. Kanec léta však takové svévolné vydělování ze společnosti neuznává -"
"A to vám prochází?" zasmál se muž na druhé straně.
"V této chvíli máme pouze dvanáct set nových akolytů. Protože mnoho druho a později rozených dcer je vyhozeno na ulici, žádný z vládců si zatím nevšiml, o kolik se jejich počty snížily. Zatím jsem vám poskytl dostatečný úvod. Kdo tedy, pane, jste?"
"Jak jsem nezdvořilý. Jsem Adaefón Ben Delat. Abych to zjednodušil, říkejte mi Rychlej Ben -"
"Jste z Darúdžhistánu?" zeptal se Karnadas.
"Pro mistra Kápě, ne, totiž, ne, nejsem. Jsem u… ehm, Caladana Chmura."
"Od příchodu na sever jsme to jméno slyšeli," přiznal Bruchalian. "Vojvoda, jenž vede vojsko proti útočníkům z jiné říše."
"Vlastně ti útočníci z jiné říše… ztratili zájem. V každém případě se snažíme doručit zprávu vládcům Capustanu…"
"Kéž by to bylo tak snadné," zamumlal Karnadas.
Smrtelný meč kývl. "V tom případě si musíte vybrat, pane. Maskovaná rada a městský kníže Dželarkan si na ten titul činí více méně rovnocenný nárok. V radě samotné je bezpočtu frakcí, což má za následek jisté neshody. Šedým mečům velí kníže. Náš úkol je prostý - zajistit, aby dobytí Capustanu bylo pro Pannionské dominium příliš drahé. Věštcova rozpínavost se zastaví u městských hradeb a dál se nedostane. Proto můžete Vojvodovu zprávu předat mně a tím i knížeti. Nebo se můžete dál pokoušet o spojení s maskovanou radou."
"Tušili jsme, že to bude složité," povzdechl si Rychlej Ben. "O vaší kumpanii nevíme v podstatě nic. Z tohoto rozhovoru jsem se ale něco dozvěděl." Zalétl pohledem ke Karnadasovi. "Válečný jezdec. Ve Fenerově Reve to znamená arcikněz, že? Ale pouze ve válečné aréně - v chrámu na posvátné půdě, kterým je bitevní pole. Uznává Fenerův zástupce v maskované radě, že ho převyšujete stejně, jako tygr převyšuje kočku?"
Karnadas udělal obličej. "On můj pravý titul nezná, pane. Máme pro to důvody. Vaše vědomosti o Fenerově kněžstvu na mne udělaly dojem. Jsem ohromen."
Muž sebou trhl. "Ano. Děkuju." Obrátil se k Bruchalianovi. "Vy jste bohův smrtelný meč." Odmlčel se, a jako by mu teprve nyní došel plný význam toho titulu, protože pomalu vykulil oči. "Ehm, dobrá. Myslím, že Vojvoda by schválil mé rozhodnutí doručit jeho zprávu vám. Vlastně o tom vůbec nepochybuju. Tedy," zhluboka se nadechl a pokračoval, "Caladan Chmur vede vojsko na pomoc Capustanu. Obléhání - jak určitě dobře víte - není jen nevyhnutelné, ale dojde k němu každou chvíli. Naším problémem je dostat se tam včas -"
"Pane," přerušil ho Bruchalian podmračeně, "jak velké je Chmurovo vojsko? Pochopte, budeme čelit asi šedesáti tisícům Pannionů - veteránů do jednoho. Je mu jasné, do jakého víru hodlá tak velkodušně kvůli nám vstoupit?"
"Nemáme odpovídající počet vojáků. Ale přinášíme s sebou několik překvapení." Při těchto slovech se Rychlej Ben zazubil. "Válečný jezdče, potřebujeme se sejít. Musím Vojvodu a jeho důstojníky seznámit se situací. Mohli bychom v tomto hovoru pokračovat za zvonění?"
"Snad by bylo lepší jej odložit až na noc, pane," navrhl Bruchalian. "Přes den mám dost práce - a na veřejnosti. Stejně jako kníže Dželarkan."
Rychlej Ben kývl. "Tedy dvě zvonění před příštím východem slunce." Náhle se rozhlédl kolem sebe. "Budu potřebovat větší stan…"
Vzápětí se vytratil z dohledu. Koule se opět srazila a na Karnadasovo kývnutí zmizela docela. Válečný jezdec se obrátil k Bruchalianovi. "To bylo nečekané."
Smrtelný meč zabručel. "Musíme knížete předem připravit, pane. Vojsko toho Vojvody snad dokáže obléhatelům trochu uškodit, ale ničeho jiného nejspíš nedosáhne. Musíme zajistit, aby si Dželarkan nedělal falešné naděje… pokud mu to oznámíme."
Tuhle válku nevyhrajeme. Ano. Žádné falešné naděje.
Bruchalian se zeptal: "Co si myslíte o tom Rychlým Benovi?"
"Je to muž za mnoha závoji, pane. Možná bývalý Fenerův kněz. Zná příliš mnoho podrobností."
"Říkal jste mnoho duší v jedné."
Karnadas se zachvěl. "Musel jsem se zmýlit," připustil. "Ten obřad možná vyžadoval přítomnost jiných mágů, a právě ty jsem vycítil."
Bruchalian si kněze dlouze a pozorně prohlížel, ale neřekl nic. Po chvíli odvrátil zrak. "Vypadáte vyčerpaně, pane. Jděte se prospat."
Karnadas se pomalu uklonil.

Když se kouzlo vytratilo, Rychlej Ben si povzdechl a podíval se doprava. "Tak co?"
Seděl tam Whiskeyjack a teď se předklonil a dolil jim do sklenic gredfallanské pivo. "Budou bojovat," prohlásil, "aspoň chvíli. Ten velitel vypadá jako pěkný tvrďák, ale mohlo by to být jenom předstírání, žádná podstata - musí být ve svém povolání dost zběhlý, aby věděl, jakou cenu má vystupování. Jakže jsi mu to říkal?"
"Smrtelný meč. Není to moc pravděpodobné - kdysi, hodně dávno, ten titul býval skutečný. Dávno předtím, než balíček draků uznal místa Rytířů různých domů, měl Fenerův kult vlastního Rytíře. Ty vážné tituly brali doslova. Válečný jezdec… Pro mistra Kápě, ten kult neměl skutečného válečného jezdce už tisíc let. Ty jejich tituly mají jenom udělat dojem, Whiskeyjacku -"
"Aha," přerušil ho komandant, "ale proč by je potom drželi v tajnosti před Fenerovým knězem v maskované radě?"
"Ehm. No… To je jasné. Ten kněz by pochopitelně poznal, že je to lež. To je jednoduchá odpověď na vaši otázku."

"Jednoduchá odpověď, říkáš. A jsou jednoduché odpovědi vždycky správné, Rychlej?"
Čaroděj otázku přešel a dopil pivo. "V každém případě bych Šedé meče považoval za nejlepší bandu z těch, co tam jsou, ale to ještě nic neznamená."
"Nechali se oklamat tím ‚náhodným' kontaktem?"
"Myslím, že ano. Kouzlo jsem vytvořil tak, aby odráželo vlastnosti té kumpanie - jestli jsou chamtiví a hrabiví nebo čestní nebo něco jiného. Přiznávám ale, že jsem nečekal, že najdu zbožnou víru. Kouzlo mělo být tvárné a taky bylo."
Whiskeyjack vstal a trhl sebou, když zatížil zraněnou nohu. "Měl bych tedy najít Chmura a Dujeka."
"Hádám, že budou v čele kolony," podotkl Rychlej Ben.
"Dneska v noci ti to opravdu myslí," poznamenal komandant cestou ven.
O něco později, když mu konečně došel Whiskeyjackův sarkasmus, se Rychlej Ben zamračil.

Na druhé straně ulice, naproti bráně do kasáren a za starobylým bronzovým plotem, byl hřbitov patřící kdysi jednomu ze zakládajících capustanských kmenů. Sluncem vypálené sloupy z bláta se spirálovými nápisy - v každém byla vstoje umístěna mrtvola - se uprostřed hřbitova zvedaly jako kmeny v hustém lese, obklopené ze všech stran méně vznešenými darúnskými kamennými urnami. Historie města byla prapodivným, zmučeným příběhem a z kumpanie připadlo na Itkoviana propátrat její hlubiny. Nezdolný štít Šedých mečů bylo postavení vyžadující jak vojenské dovednosti, tak vzdělanost. Ačkoliv by mnoho lidí považovalo tyto dvě disciplíny za neslučitelné, opak byl pravdou. Z dějin, filozofií a náboženství vycházelo pochopení lidské motivace a motivace ležela v srdci taktiky a strategie. Jako se lidé chovali podle určitých vzorců, stejně tak se chovaly jejich myšlenky. Velitel v hodnosti nezdolného štítu musel předvídat a být připravený jak na případné spojence, tak na nepřátele.
Než sem ze západu dorazili Darúnové, původně kočovné kmeny, jež založily Capustan, byly usazené pouhou jednu generaci. A jejich mrtví stále stojí. Aby se mohli volně potulovat po svém neviditelném duchovním světě. A tato neposednost v duších Capanů zůstala. Jelikož se s nimi Darúnové nestýkali, jejich povaha se příliš nezměnila, ani když teď na jednom místě žilo a zemřelo přes deset pokolení.
Větší část nejstarších dějin Capustanu však zůstávala zahalena tajemstvím. Jak Itkovian vedl svá dvě křídla po široké ulici k Dželarkanově soucestí a dál k Hlavní bráně, otočené na jih, rozvažoval nad tím málem, co zjistil.
Déšť polevoval a těžkými mračny na východě se prodírala ocelová šmouha svítání. Vítr se měnil v náhodné poryvy. Čtvrtím tvořícím město se tu říkalo tábory a každý tábor bylo oddělené samostatné sídliště, obvykle kulatého půdorysu, s otevřeným prostranstvím uprostřed. Rozlehlé, nepravidelné prostory mezi tábory tvořily capustanské ulice. Tento vzorec se měnil pouze v části přiléhající ke staré Darúnské tvrzi - nyní zvané Rab, kde sídlila maskovaná rada - nazývané Chrámová čtvrť. Zde bylo jediné místo, kde se uplatnil darúnský styl pravoúhlých ulic.
Itkovian došel k názoru, že tábory bývaly právě tohle: kmenová tábořiště, pevně spjatá příbuzenskými svazky. Sídliště na březích Catlin se stalo střediskem obchodu a povzbuzovalo lidi k usedlému životu. Výsledkem bylo jedno z nejpodivuhodnějších měst, jaké kdy Itkovian viděl. Široká, rozlehlá soucestí a třídy vymezené zakřivenými zdmi, náhodně rozmístěná pohřebiště s hliněnými sloupy, tůně obklopené písečnými jámami a darúnští i capanští občané. Ti první se drželi tradičních různorodých stylů a ozdob - ani dvoje šaty nevypadaly stejně - kdežto ti druzí, vázáni příbuzenstvím, nosili jasné barvy svých rodů, čímž v ulicích vytvářeli proud ostře kontrastující s prostou, nebarevnou architekturou. Krása Capustanu spočívá v jeho lidech, ne budovách… Dokonce i darúnské chrámy se přizpůsobily místnímu jednoduchému architektonickému slohu. Výsledkem byl neutuchající pohyb vládnoucí nad nehybným, jednoduchým okolím. Capanské kmeny oslavovaly samy sebe barvami v bezbarvém světě.
Jedinou neznámou v Itkovianově scénáři byla stará tvrz, v níž nyní sídlily Šedé meče, a Dželarkanův palác. Starou tvrz zbudoval ještě před příchodem Capanů i Darúnů neznámý lid a stála téměř ve stínu paláce.
Dželarkanova pevnost byla stavba nepodobající se ničemu, co kdy Itkovian viděl. Byla široko daleko nejstarší, její přísná architektura tu byla zcela cizí a působila nepříjemným dojmem. Vládnoucí rod Capustanu si ji nepochybně vybral za své sídlo kvůli působivému umístění, než že by se dala nějak zvlášť bránit. Kamenné zdi byly hrozivě tenké a nebyla zde okna ani ploché střechy, takže ti uvnitř netušili, co se děje venku. Horší bylo, že sem vedla pouze jediná přístupová cesta - široká rampa ústící na nádvoří. Dřívější knížata po obou stranách rampy zbudovala strážnice a podél zdí lemujících nádvoří ochozy. Přístavby u samotného paláce však měly ve zvyku padat - kámen, z něhož byl postaven, z nějakého důvodu odmítal přijmout maltu a zdi nebyly dost silné, aby unesly další váhu. Byla to zvláštní stavba.
Když oddíl - samé drsné železo a tmavá kůže mezi záplavou sytých barev - projel přecpanou Hlavní bránou, zabočil doprava a kousek sledoval karavanní stezku na jih, než z ní uhnul na otevřenou pláň a zamířil přímo na západ. Cestou minul několik statků, narušujících jednotvárnou krajinu, kde chovali kozy, krávy a ovce, a pak vyjel do volné prérie.
Jak pokračovali v jízdě, obloha se projasňovala a při polední přestávce - čtrnáct líg od Capustanu - už nad sebou měli blankytnou modř. Najedli se rychle a moc toho mezi sebou nenamluvili. Zatím na nikoho nenarazili, což, vzhledem k blížícímu se vrcholu karavanní sezóny, bylo dost neobvyklé.
Když si třicítka vojáků sbalila věci, poprvé od odjezdu z kasáren je oslovil velitel. "Dravčí formaci v pomalém klusu. Předjezdec Sidlís dvacet délek dopředu. Všichni hledat stopy."
Jeden voják, akolyta a jediný rekrut v oddíle, se zeptal: "Jaké stopy hledáme, pane?"
Itkovian přešel, že se mladá žena zeptala nevhodně, a odpověděl: "Jakékoliv, vojáku. Křídla, na koně."
Díval se, jak vojáci dokonale vyrovnaně vyskakují do sedel, jen mladá žena se chvíli zdržela, než se na koni usadila a posbírala si otěže.
Na začátku výcviku se toho rekruti moc nedozvěděli - buď se rychle začali řídit příkladem zkušených vojáků, nebo v kumpanii nezůstali dlouho. Ji naučili jezdit dost dobře, aby v klusu nespadla z koně, a nosila zbraně a zbroj, aby si zvykla na jejich váhu. Výuka v zacházení s těmito zbraněmi přijde později. Pokud by se křídla dostala do šarvátky, dva

veteráni ji budou neustále hlídat.
Prozatím byl jejím pánem její kůň. Kaštanový valach znal místo v prohnutém křídle dravčí formace. Pokud dojde na potíže, bude také vědět, jak dostat jezdkyni z nebezpečí. Stačilo, že byla vybrána, aby doprovázela patrolu. Cvičit vojáky ve skutečném světě byla jedna ze zásad kumpanie.
Oddíl zaujal formaci a klusem vyrazil. Itkovian jel v čele jako dravčí hlava. Ujeli lígu, pak další a bylo stále větší horko. Severní křídlo náhle zpomalilo a druhé se stočilo, jako by všechna zvířata spojovaly neviditelné provazy. Našli stopu. Itkovian si všiml, jak předjezdkyně Sidlís zpomaluje koně a otáčí ho, čímž potvrdila, že ona i kůň vycítili změnu pohybu za sebou. Když Sidlís dokončila otočku, zastavila se a sledovala, co se děje.
Itkovian dojel k jezdcům napravo a zpomalil koně.
"Hlášení."
"Rekrut zachytil stopu jako první, pane," sděloval mu mluvčí křídla. "Vrcholek spirály. Následně odhalený vzorec naznačuje severozápadní směr. Něco dvounohého, pane. Velkého. Tři prsty s drápy."
"Jenom jedna stopa?"
"Ano, pane."
"Jak je stará?"
"Prošlo to tudy dnes po ránu, pane."
Itkovian se podíval na Sidlís a ona se vrátila k oddílu.
"Vystřídejte předjezdce, Nakaliane. Vydáme se po stopě."
"Rozkaz," řekl mluvčí, pak zaváhal a dodal: "Nezdolný štíte, velikost kroku je… obrovská. Ten tvor se pohybuje hodně rychle."
Itkovian se mu podíval do očí. "Jak rychle, pane? Klusem? Cvalem?"
"To je těžké určit přesně. Já myslím, že dvakrát rychleji než klusem, pane."
Zřejmě jsme našli naše démonické přízraky. "Lučištníci, na špice. Všichni ostatní kromě Toruna, Farakaliana a rekruta, kopí do ruky. Jmenovaní vojáci, laso do ruky."
Nyní v čele s Nakalianem se křídla znovu pohnula. Jezdci na krajích měli na krátkých zvratných lucích nasazené šípy. Torun a Farakalian jeli vedle nezdolného štítu s připravenými lasy.
Slunce se ploužilo po obloze. Nakalian je po stopě vedl bez větších potíží. Vedla rovně, přímo k severozápadu. Itkovian měl možnost vidět otisky v tvrdé půdě na vlastní oči. Skutečně to muselo být obrovské zvíře, aby vytlačilo tak hluboké stopy. Vzhledem k tomu, jak rychle běželo, Itkovian usoudil, že ho nikdy nedohoní.
Pochopitelně pokud, dodal si pro sebe v duchu, když se díval, jak Nakalian náhle zastavuje na nízkém návrší před nimi, se to zvíře nerozhodlo zastavit a počkat na nás.
Oddíl zpomalil, všichni upírali oči na vojáka na čele. Nakalian upíral pozornost někam, kam dohlédl pouze on. Držel kopí, ale nechystal se k útoku. Kůň pod ním nervózně přešlapoval, a když se nezdolný štít a ostatní přiblížili, Itkovian viděl, jak se zvíře bojí.
Dorazili na návrší.
V kotlině pod nimi byla tráva udupaná v širokém pruhu - nedávno tudy prošlo stádo divokých bhederinů - táhnoucím se šikmo přes pláň. Nejméně dvě stě kroků od nich uprostřed kotliny stálo dvounohé zvíře se šedou kůží, dlouhým ocasem a dvěma řadami vyčnívajících tesáků. Místo rukou mělo široké meče. Stálo nehybně, s hlavou, trupem a ocasem téměř vodorovně, a pozorovalo je.
Itkovian přivřel oči.
"Podle mého," řekl vedle něj Nakalian, "tu vzdálenost dokáže překonat za pět úderů srdce, nezdolný štíte."
"Nehýbá se."
"S tím, jak je rychlý, pane, ani nemusí."
Dokud se nerozhodne, a pak bude okamžitě u nás. Měli bychom vyzkoušet jeho schopnosti. "Čas zvolíme raději my, pane," prohlásil Itkovian. "Kopiníci - zasáhněte to zvíře nízko a nechte zbraně v ráně. Pokud to půjde, zkazte mu krok. Lučištníci, mířte na oči a krk. A taky do chřtánu, naskytne li se příležitost. Minout v nevyrovnané řadě, jakmile použijete zbraně, náhodný únik, pak tasit meče. Torun a Farakalian," - tasil svůj obouruční meč - "pojedou se mnou. Dobrá, klus, na padesát cval, pokud zvíře zareaguje, tak dřív."
Křídla vyjela dolů z mírného svahu a jezdci sklápěli kopí.
Tvor je dál nehybně pozoroval. Když k němu měli jen sto kroků, pomalu zvedl čepele na pažích a sklonil hlavu, takže jezdci nad jakousi přilbicí zahlédli plece s ostny. Na sedmdesát kroků se tvor otočil čelem k nim, meče napřažené, a švihal ocasem.
Lučištníci na kraji se zvedli ve třmenech a napnuli krátké, silné luky, dlouze zamířili a vystřelili. Šípy letěly tvorovi na hlavu. Ozubené hlavice se zarazily do černých očních důlků. Zvíře si hluboce zabodnutých šípů nevšímalo a udělalo krok.
Padesát kroků. Tětivy znovu zadrnčely. Šípy tvora zasáhly ze stran do krku. Lučištníci navedli koně do stran, aby zvíře minuli širokým obloukem. Koně kopiníků natáhli krky a útok započal.
Oslepený, ale ne slepý. Nevidím nikde žádnou krev. Fenere, odhal mi pravou podstatu tohoto démona. Rozkaz uhnout - Tvor vyrazil neuvěřitelnou rychlostí. Vmžiku se ocitl mezi Šedými meči. Kopiníci do něj bodali ze všech stran. Pak se mihly obrovské čepele. Křik. Sprškykrve. Itkovian před sebou zahlédl padat jednoho z koní, viděl jezdcovu pravou nohu ještě ve třmeni, jak padá na zem. Aniž by to zprvu chápal, díval se, jak se zadek - s ještě kopajícíma nohama - otáčí. Ukázalo se, že přední polovina koně je pryč. Byla vidět přeťatá páteř, řady zbytků žeber, střeva hrnoucí se ven, krev tryskající z rudého masa.
Itkovianův kůň vysoko vyskočil, aby se tomu vyhnul.

Nezdolný štít pocákala karmínová sprška, když po něm tvor sekl obrovskou tlamou - plnou šípů. Itkovian se naklonil doleva a špičákům, mezi nimiž vězely kusy masa, se vyhnul jen tak tak. Jak projížděl kolem, rozehnal se dozadu mečem. Čepel narazila na zbroj.
Kůň uprostřed skoku zařičel, jak ho cosi zezadu zachytilo. Podlomily se mu přední nohy a podařilo se mu udělat ještě několik kroků, než mu podklesl i zadek. Podle toho děsivého zakolísání Itkovian věděl, že se něco ošklivě zvrtlo, a tak vytáhl milosrdný nůž, předklonil se a jedinou ranou koni otevřel krční tepnu. Pak vytáhl nohy ze třmenů a vrhl se přes krk koně dopředu a doleva, přičemž zvíře strhl otěží doprava.
Dopadl na zem a odkutálel se od ležícího koně. Dokončil kotoul a skončil v dřepu. Ohlédl se po svém koni a viděl, jak kope. Obě zadní nohy mu končily těsně nad spěnkami. Kopyta byla odseknutá. Umírající zvíře rychle znehybnělo.
Koně a vojáci leželi všude kolem toho tvora, jenž se pomalu otáčel směrem k Itkovianovi. Dlouhé, kožovité paže měl pokryté zasychající krví. Mezi zakrvácenými špičáky mu uvízly hnědé, od krve umazané ženské vlasy.
Pak Itkovian uviděl lasa. Oba provazy visely volně, jeden měl tvor kolem krku, druhý vysoko na pravé noze.
Když démon udělal další krok směrem k nezdolnému štítu, země se zachvěla. Itkovian zvedl velký meč.
Jak tvor zvedal tříprstou nohu k dalšímu kroku, oba provazy se prudce napjaly, ten na krku doleva, ten na noze doprava. Dokonale načasované napnutí provazů tvora vymrštilo do vzduchu. Z kyčle se mu se suchým prasknutím vyrvala noha a zároveň mu se stejně ošklivým zvukem odpadla hlava od krku.
Trup a hlava dopadly na zem s těžkým zaduněním.
Veškerý pohyb ustal. Ten tvor byl mrtvý.
Itkoviana přepadl třes. Pomalu se zvedal.
Torun s sebou vzal tři jezdce. Farakalian udělal totéž. Provazy měli omotané kolem sedlových hrušek a za prudkým trhnutím byla síla čtyř válečných ořů na obou stranách. Ti dokázali to, co zbraně nezvládly.
K nezdolnému štítu dojeli oba lučištníci. Jeden napřáhl ruku. "Honem, pane, třmen je volný."
Itkovian se na nic neptal, chytil se jezdce za zápěstí a vyhoupl se za něj. A uviděl, co se blíží.
Další čtyři démoni, čtyři sta kroků daleko, a blížili se jako kamenná lavina.
"Neujedeme jim."
"Ne, pane."
"Tedy se rozdělíme," navrhl Itkovian.
Jezdec pobídl koně do cvalu. "Ano, pane. My jsme nejpomalejší - do boje se pustí Torun a Farakalian - získají nám čas -"
Kůň pod nimi náhle uhnul. Itkovian na to nebyl připravený, a tak se mu zvrátila hlava dozadu a on se skulil ze sedla. Dopadl na tvrdou hlínu a vyrazil si dech. Téměř bez sebe se překulil a zastavil se o pár nohou tvrdých jako železo. Zamrkal a zasupěl. Zjistil, že se dívá na podsaditou mrtvolu v kožešinách. Pod pokrývkou hlavy s parohy spatřil tmavohnědou svraštělou tvář. Tvor sklonil hlavu a upřel na něj zastíněné oční důlky.
Bohové, to je tedy den.
"Tví vojáci se blíží," zachraptělo zjevení elinsky. "Tento boj… pro vás skončil."
Lučištník stále zápolil se splašeným koněm. Zaklel a překvapeně zasykl.
Itkovian se na nemrtvého zamračil. "Vážně?"
"Proti nemrtvým," pokračovala mrtvola, "se pozvedne vojsko stejného druhu."
Itkovian v dálce zaslechl zvuky boje - žádný křik, jen třesk zbraní, vytrvalý a sílící. Se zaúpěním se převalil na bok. Začínala ho bolet hlava a dělalo se mu špatně od žaludku. Zaskřípal zuby a posadil se.
"Deset přeživších," přemítal tvor nad ním. "Vedli jste si dobře… na smrtelníky."
Itkovian se zadíval na kotlinu. Dva démony, kteří ještě byli schopni boje, obklopilo vojsko mrtvol, podobných té vedle něj. Na bitvu byl strašlivý pohled. Na všechny strany létaly kusy mrtvých válečníků, ale to je nezastavilo, stále přicházeli, zatínali do démonů obrovské pazourkové meče a rozsekávali je na kusy. Po chvilce boj skončil.
Itkovian odhadoval, že bylo zničeno nejméně Šedesát kožešinami oděných válečníků. Ostatní dál sekali do padlých bestií a skláněli se, jak se zbývající kousky zmenšovaly. Zároveň všude na okolních kopcích zavířil prach - a objevili se další nemrtví válečníci s kamennými zbraněmi. Vojsko stojící nehybně na místě.
"Nevěděli jsme, že se K'Chain Che'Malle vrátili do této země," pokračovala mrtvola před nezdolným štítem.
Itkovianovi zbývající válečníci se napjatě přibližovali a ostražitě sledovali kouzla kolem sebe.
"Kdo jste?" zeptal se Itkovian otupěle.
"Já jsem kostěj Pran Chole z Kron T'lan Imass. Přišli jsme na shromáždění. A zdá se, že i do války. Myslím, smrtelníku, že nás potřebujete."
Itkovian se podíval na svých deset přeživších vojáků. Rekrut byl mezi nimi, ne však oba strážci. Dvacet. Vojáci a koně. Dvacet… jich je pryč. Prohlížel si tváře před sebou a pomalu kývl. "Ano, Pran Chole, potřebujeme vás."

Mladá capanská žena, nově přišedší k Šedým mečům, měla tvář barvy vybělěného pergamenu. Seděla na zemi, pohled rozostřený, a byla postříkaná krví jednoho či obou vojáků, kteří za její záchranu položili život.
Itkovian se posadil vedle ní a neříkal nic. Obával se, že krutost střetu mohla zlomit jejího ducha. Aktivní služba měla zdokonalovat, ne ničit. A tím, jak velitel podcenil nepřítele, změnil svět této mladé ženy v popel. Ta dvě náhlá úmrtí ji budou strašit až do smrti. A Itkovian nemohl nic říci ani udělat, aby jí ulevil.
"Nezdolný štíte."
Podíval se na ni a překvapilo ho, že promluvila. Navíc z jejího hlasu cítil nezvyklou tvrdost. "Rekrute?"
Rozhlížela se kolem sebe a při pohledu na legie nemrtvých válečníků, stojících tu v nerovných řadách a bez pohybu, přimhouřila oči. "Jsou jich tisíce."

Strašidelné postavy povstaly nad zažloutlou trávu na pláni, řada za řadou. Jako by je ze svého téla vystrčila sama země.
"Ano. Dle mého odhadu víc než deset tisíc. T'lan Imass. Příběhy o těchto válečnících dorazily až k nám," - příběhy, jimž jsem nepřikládal velkou váhu - "ale toto je naše první setkání, a navíc tuze příhodné."
"Vrátíme se teď do Capustanu?"
Itkovian zavrtěl hlavou. "Všichni ne. Ne hned. Na této pláni je K'Chain Che'Malle víc. Pran Chole - ten neozbrojený, je to nějaký velekněz nebo šaman - navrhl spojené operace a já to schválil. Pokud by na tomto lovu zůstali neviditelní, K'Chain Che'Malle by se jim pravděpodobně vyhnuli, alespoň dokud by se jich neshromáždil dostatečný počet, aby se mohli postavit celé armádě. Lepší bude, když se je podaří rozsekat po dvou po třech. Rekrute, přiděluji vám jednoho vojáka, okamžitě se vrátíte do Capustanu. Je třeba doručit zprávu smrtelnému meči. S vámi dvěma poputuje neviditelný oddíl vybraných T'lan Imass. Jako poselstvo. Byl jsem ujištěn, že odsud až k městu žádní K'Chain Che'Malle nejsou."
Žena pomalu vstala. "Pane, jeden jezdec to zvládne také. Posíláte mě zpět do Capustanu, abyste mě ušetřil… čeho? Že uvidím, jak T'lan Imass rozsekají ty K'Chain Che'Malle na kusy? Nezdolný štíte, ve vašem rozhodnutí není ani milosrdenství, ani soucit."
"Zdá se," pravil Itkovian s pohledem upřeným na vojsko před nimi, "že pro nás nakonec nejste ztracená. Kanec léta nesnáší slepou poslušnost. Pojedete s námi, pane."
"Děkuji, nezdolný štíte."
"Rekrute, věřím, že si nenamlouváte, že pohled na zkázu dalších K'Chain Che'Malle umlčí pláč ve vašem nitru. Vojáci dostávají zbroj na tělo, pro svou duši si však musejí obstarat vlastní. Kus po kuse."
Podívala se na krev na svém stejnokroji. "Už to začalo."
Itkovian si ji chvíli mlčky prohlížel. "Capanové jsou hlupáci, když svým ženám odpírají svobodu. Důkaz mám přímo před sebou."
Pokrčila rameny. "Nejsem výjimečná."
"Postarejte se o koně, vojáku. A pošlete mi Sidlís."
"Rozkaz."
Díval se, jak odchází k čekajícím koním a přeživším vojákům z křídel. Všichni se věnovali svým zvířatům, kontrolovali podpínky a uzdy. Capanka se k nim připojila a promluvila se Sidlís, jež kývla a vydala se k nezdolnému štítu.
K veliteli přistoupil Pran Chole. "Itkoviane, bylo rozhodnuto. Kronovi poslové se shromáždili a očekávají vašeho posla."
"Rozumím."
Dorazila Sidlís. "Do Capustanu, nezdolný štíte?" zeptala se.
"S neviditelným doprovodem. Hlášení přímo smrtelnému meči a válečnému jezdci. Soukromě. Poslové T'lan Imass budou hovořit pouze se Šedými meči a s nikým jiným, přinejmenším prozatím."
"Rozkaz."
"Smrtelníci," oslovil je Pran Chole, "Kron přikázal, abych vám postoupil jisté podrobnosti. Tito K'Chain Che'Malle jsou ti, jimž se kdysi říkalo lovci K'ell. Vyvolené děti matriarchy, chované k boji. Jsou však nemrtví a ten, kdo je ovládá, svou totožnost dobře tají - myslíme si, že je někde na jihu. Lovci K'ell byli osvobozeni z hrobek umístěných na místě Průrvy zvaném Morn. Nevíme, zda současné mapy této pevniny znají tato místa i podle starodávných jmen -"
"Morn," Itkovian kývl. "Leží jižně od Lamatathské pláně na západním pobřeží a přímo na sever od ostrova, na němž přebývají Segulehové. Naše kumpanie je z Elingarthu, který s Lamatathskou plání hraničí na východě. Ačkoliv neznáme nikoho, kdo by Morn navštívil, to jméno bylo překopírováno z nejstarších map, a tak zůstává. Všeobecně se soudí, že tam nic není. Vůbec nic."
Kostěj pokrčil rameny. "Mohyly budou silně poničené. Už je to hodně dávno, co jsme naposledy navštívili Průrvu. Lovce K'ell může docela dobře ovládat jejich matriarcha, protože si myslíme, že se konečně propracovala ven ze svého vězení. To je tedy nepřítel, jemuž čelíte."
Itkovian se zamračil a potřásl hlavou. "Hrozba z jihu pochází od říše zvané Pannionské dominium, kterou ovládá věštec - smrtelník. Hlášení o K'Chain Che'Malle jsou nedávného původu, kdežto rozpínání Pannionského dominia probíhá již několik let." Nadechl se, aby pokračoval, a pak zavřel pusu, když si uvědomil, že se k němu obrátilo přes deset tisíc mrtvých tváří. V ústech mu vyschlo a srdce se mu prudce rozbušilo.
"Itkoviane," zachraptěl Pran Chole, "to slovo ‚Pannion'. Má mezi domorodci nějaký význam?"
Itkovian zavrtěl hlavou, neboť se bál promluvit.
"Pannion," pokračoval kostěj. "Jaghutské slovo. Jaghutské jméno."

Bylo pozdní odpoledne a Toc Mladší seděl u ohně. Prohlížel si obrovskou vlčici, jež spala vedle něj. Baaljagg - jak ji to Tolar nazval? Ay - měla delší a užší hlavu než lesní vlci, které zvěd viděl v lese Černého psa o sto líg dál na sever. V kohoutku mělo zvíře vedle něj o dvě, možná i tři dlaně víc než ti ohromní severští vlci. Zkosené čelo, malé uši, špičáky, za něž by se nestyděl ani lev nebo planinský medvěd. Ač mělo mohutné svaly, stavba jeho těla ukazovala na rychlost a vytrvalost. Baaljagg vypadala schopná rychle zabít i dlouho pronásledovat kořist.
Vlčice otevřela oko a podívala se na něj.
"Máš být vyhubená," sdělil jí Toc. "Na sto tisíc let jste zmizeli ze světa. Co tady děláš?"
Ay byla v této chvíli jeho jedinou společností. Paní Závist se rozhodla jít oklikou přes svou chodbu a zaskočit sto dvacet líg na severozápad do Mokřin, aby si doplnila zásoby. Zásoby čeho? Oleje do koupele? Její vysvětlení ho nepřesvědčilo, ale ani jeho podezíravá povaha mu neposkytla klíč k jejím skutečným důvodům. Vzala s sebou Garata a Moka. Asi je bezpečné nechat tu Senua a Thuruleho. Nakonec je Tolar složil oba. Co ale může být tak důležité, aby Závist porušila své pravidlo mít s sebou nejméně tři služebníky?

Tolar zmizel v oblaku prachu asi před půl zvoněním, když se vydal na další lov. Zbylí dva Segulehové nebyli ve sdílné náladě a hovor s Malažanem bez hodnosti nepovažovali za sebe hodná. Postávali stranou. Pozorují západ slunce? Uvolňují se v pozoru, jako by spolkli tyč?
Říkal si, co se asi děje na severu. Dujek vytáhl proti Pannionskému dominiu. Do nové války proti neznámému nepříteli. Houfec Jednorukého byl Tocova opravdická rodina, protože byl dítě narozené u vojska. Jediný svět, který znal. Rodina sužovaná šakaly vyčerpání. Do jaké války to míří? Přijdou velké, rozhodující bitvy, nebo pomalé dobývání lesů, vysokých horstev a měst? Zahnal další vlnu netrpělivosti, která v něm na této nekonečné pláni rostla den za dnem, neustále sílila a hrozila, že unikne z hrází, jež jí ve své mysli vystavěl.
Hrom do tebe, Pačese, že jsi mě poslal tak daleko. Pravda, chodba byla chaotická - stejně jako loutka, která ji na mě použila. Proč mě ale vyplivla do Morn? A kam se vůbec poděly všechny ty měsíce? Přestával věřit, že to byla náhoda, a jak ho víra opouštěla, ocitl se na nejisté půdě. Do Morn a její poškozeně chodby… do Morn, kde v černém prachu číhal t'lanimasský odpadlík - ne na mě, jak tvrdil, ale na paní Závist. A ne jen tak nějaký starý odpadlík, ale ten, s nímž jsem se už setkal dříve. Jediný, s nímž jsem se už setkal. A pak je tu sama paní Závist a její zatracení seguležští služebníci a čtyřnozí společníci - ehm, nechoď tam, Tocu…
Teď tedy cestujeme společně. Na sever, kde všichni chceme být. Jaké štěstí. Jaká šťastná shoda náhod!
Tocovi se nelíbila představa, že ho někdo využívá a manipuluje s ním. Viděl, co to stálo jeho přítele kapitána Parana. Paran byl tvrdší než já - to mi bylo jasné od začátku. Dostal ránu, zamrkal a prostě šel dál. Měl nějaký skrytý pancíř, něco v sobě, co ho udrželo při duševním zdraví. Já však ne. Jestli se věci ještě zhorší, tak se nejspíš stočím do klubíčka a začnu brečet.
Podíval se na Segúlehy. Spolu zřejmě mluvili stejně neradi jako s cizími. Silné, mlčenlivé typy. Nenávidím je. Dřív to tak nebylo, ale teď ano.
Tak… tady jsem, uprostřed ničeho, a jediným duševně opravdu zdravým společníkem mi je vyhynulý vlk. Znovu se zadíval na Baaljagg. "A kdepak máš ty rodinu, šelmičko?" zeptal se tiše a podíval se jí do vlahých hnědých očí.
A přišla odpověď, v prázdném očním důlku mu náhle vybuchly a zavířily barvy - barvy, z nichž jako by se sestavil obraz. Smečka útočící na tři pižmoně, lovci i kořist lapení v hlubokém bahně, odsouzení k smrti. Zorné pole bylo nízko u země, těsně za bahnitou jámou, a neustále ji obcházelo. Uslyšel kňučení. Zoufalou, neopětovanou lásku. Paniku. Zmatek štěněte.
Útěk. Potulování se po močálech a písčinách vysychajícího moře.
Hlad.
Pak se objevila postava. V kápi, zahalená do hrubě tkaného černého sukna - až po konečky prstů obalená koženými řemeny - natahovala ruku. Teplo. Uvítání. Hmatatelná láska, jediný dotek na nízkém čele. Dotek, uvědomil si Toc, staršího boha. A hlas: Teď jsi poslední. Úplně poslední, a budeš potřeba. Ve vhodné chvíli…
A tak ti slibuji, že ti přivedu… ztracenou duši. Vyrvanou z těla. Pochopitelně vhodnou. Proto se může mé hledání hodně protáhnout. Trpělivost, maličká… a prozatím tento dar…
Stěně zavřelo oči a okamžitě usnulo - a zjistilo, že už není samo. Klusalo rozlehlou tundrou se svými druhy. Následovala celá věčnost snů plných lásky, zajištěné radosti, dar hořký pouze v hodinách bdělosti, v létech, staletích, tisíciletích strávených… o samotě.
Baaljagg, nezpochybnitelná mezi ayi ze světa snů, vládnoucí matka bezpočtu dětí v bezčasé zemi. Žádný nedostatek kořisti, žádná hubená léta. Postavy na vzdálených obzorech, viděné zřídka, nikdy se nepřiblížily. Občas se objeví bratranci. Lesní agkoři, bílí bendalové, ay'tog z dálného jihu - jména, jejichž význam zapadl do nesmrtelné mysli Baaljagg… věčný šepot těch ayů, kteří se připojili k T'lan Imass, tehdy a tam, v čase shromáždění. Naprosto jiný druh nesmrtelnosti…
Když byla vzhůru, viděla osamělá Baaljagg víc ze světa, než si uměl Toc představit. Nakonec však přišel ten dar, rozervaná duše, která se k ní dostala, spojila se s ní, až nakonec vznikla duše jedna. A s tím další vrstva pocitu ztráty a bolesti. Zvíře nyní hledalo… něco. Něco jako… nápravu…
Co ode mě chceš, vlku? Ne, ne ode mě - ode mě nic nechceš, že ne? Chceš to od mého společníka, nemrtvého válečníka. Onos T'oolana. To na něj jsi čekala, zatímco ses připojila k paní Závisti. A Garat? Ano, další záhada… na jinou dobu…
Toc zamrkal a hlava mu odskočila, jak se pouto přerušilo. Baaljagg vedle něj usnula. Toc, omámený, roztřesený, se v šeru rozhlížel kolem sebe.
O několik kroků dál stál Tolar, díval se na něj a přes rameno mu visel párek zajíců.
Ach, Beru chraň. Vidíš? Vevnitř jsem měkkota. Příliš měkký pro tento svět a jeho složité dějiny, jeho nekonečné tragédie. "Co?" zeptal se ho Toc ochraptěle. "Co od tebe ta vlčice chce, T'lan Imass?"
Válečník naklonil hlavu na stranu. "Konec své samoty, smrtelníku."
"A už jsi - už jsi jí odpověděl?"
Tolar se otočil a shodil zajíce na zem. Když promluvil, vylekal zvěda čirým smutkem v hlase. "Nemohu pro ni nic udělat."
Chladný, neživý tón byl pryč a Toc poprvé zahlédl něco z toho, co se skrývalo za Imassovou mrtvolnou, vysušenou vizáží. "Ještě nikdy jsem tě neslyšel mluvit s bolestí, Tolare. Nenapadlo by mě -"
"Slyšel jsi špatně," přerušil ho T'lan Imass opět zcela bezvýrazným hlasem. "Už jsi dokončil opeření svých šípů, Tocu Mladší?"
"Ano, udělal jsem to tak, jak jsi mi ukázal. Jsou hotové, dvanáct nejošklivějších šípů, jaké jsem kdy měl to potěšení vlastnit. Děkuju, Tolare. Je to ostuda, ale jsem na ně pyšný."
Tolar pokrčil rameny. "Poslouží ti stejně."

"Doufám, že máš pravdu." Vstal. "Tak já udělám jídlo."
"To je Senuův úkol."
Toc se na T'lan Imass podíval. "Tak ty taky ? Jsou to Segulehové, Tolare, ne sluhové. Když tu paní Závist není, budu se k nim chovat jako ke společníkům na cestě, a jejich společnost je mi ctí." Ohlédl se a zjistil, že oba válečníci zírají na něj. "I když oni se se mnou nebaví."
Vzal si od T'lan Imass zajíce a posadil se k ohništi. "Řekni mi, Tolare," začal, když se pustil do stahování prvního zajíce, "když jsi byl na lovu… neviděl jsi stopy po dalších poutnících? To jsme na Lamatathské pláni opravdu úplně sami?"
"Nespatřil jsem stopy po kupcích ani jiných lidech, Tocu Mladší. Viděl jsem jen stáda bhederinů, antilopy, vlky, kojoty, lišky, zajíce a občas i planinského medvěda. Dravé ptáky a mrchožravé ptáky. Různé hady, ještěrky -"
"Skutečný zvěřinec," zamumlal Toc. "Jak to, že kdykoliv se já podívám na obzor, nevidím nic? Nic. Žádná zvířata, dokonce ani ptáky ne."
"Planina je rozlehlá," opáčil Tolar. "A je tu také působení chodby Tellann kolem mne - i když je v této chvíli značně oslabená. Někdo vysál mou životní sílu téměř do poslední kapky. Ale na to se mne netaž. Síly Tellann kolem mne nicméně odrazují smrtelná zvířata. Mají sklon se mi vyhnout, pokud to jde. Nicméně nás sleduje smečka ay'tog - vlků se žlutou srstí. Jsou plaší, avšak nakonec by mohla zvítězit jejich zvědavost."
Toc zalétl pohledem k Baaljagg. "Staré vzpomínky."
"Vzpomínky na led." T'lan Imass upíral zrak na Malažana. "Z toho a tvých dřívějších slov soudím, že tu mezi tebou a ay k něčemu došlo - ke spojení duší. Jak?"
"Já o žádném spojení duší nevím," zavrčel Toc s pohledem upřeným na spící vlčici. "Dostalo se mi… vidění. Myslím, že jsme se podělili o vzpomínky. Jak? To netuším. Byly v tom pocity, Tolare, dost na to, aby si člověk začal zoufat." Po chvíli se vrátil ke kuchání zajíce.
"Každý dar je obousečný."
Toc se zaškaredil. "Obousečný. Asi ano. Začínám tušit, že za tou pověstí je pravda - ztratíš oko a dostane se ti daru pravého vidění."
"Jak jsi přišel o oko, Tocu Mladší?"
"Za to může rozžhavený kus z Měsíčního Kamene - ten vražedný déšť, když byl boj o Dřevnov v plném proudu."
"Kámen."
Toc kývl. "Kámen." Zarazil se a vzhlédl.
"Obelisk," pronesl Tolar. "Ve starodávném balíčku držeb byl známý jako Menhir. Dotkl se tě kámen, smrtelníku - Cheríre aral lich'fayle - přímo na čele. Dávám ti nové jméno. Aral Fayle."
"Nevzpomínám si, že bych žádal o nové jméno, Tolare."
"Jména nejsou na požádání, smrtelníku. Jméno si vysloužíš."
"Cha, mluvíš jako Paliči mostů."
"To je stará tradice, Aral Fayle."
Pro mistra Kápě. "Skvělé!" štěkl. "Akorát že já nevidím, že bych si něco vysloužil -"
"Byl jsi poslán do chodby chaosu, smrtelníku. Přežil jsi - což samo o sobě je nepravděpodobné - a pomalým vírem jsi doputoval k Průrvě. A místo aby se tě portál v Morn zmocnil, tak tě vyvrhl. Kámen ti sebral oko. A tady ta ay si tě vybrala a podělila se s tebou o svou duši. Baaljagg poznala, jak vzácně se na to hodíš, Aral Fayle -"
"Stejně nechci žádné nové jméno! Pro mistra Kápě!" Pod obnošenou, zaprášenou zbrojí se silně potil. Zoufale hledal způsob, jak změnit téma, odvést hovor od sebe. "A co vůbec znamená tvoje jméno? Onos T'oolan - z čeho to je?"
"Onos znamená ‚muž bez klanu'. T' ‚zlomený'. Ool ‚žilkovaný' a lan ‚pazourek', takže T'oolan znamená ‚vadný pazourek'."
Toc na něj chvíli zíral. "Vadný pazourek."
"Má to víc vrstev významů."
"To mi došlo."
"Z jednoho valounu se odštipují čepele a každá najde své využití. Pokud jsou v srdci toho valounu žilky či shluky krystalů, tvarování odštěpků nelze předvídat. Při každém úderu se odlamují neužitečné kousky - s podélnými prasklinkami, se stupňovými zlomy. K ničemu. Stejné to bylo s rodinou, do níž jsem se narodil. Všichni do jednoho špatné odštěpky."
"Tolare, já v tobě nevidím žádné vady."
"V čistém pazourku jsou všechna zrnka propojená. Všechna hledí stejným směrem. Je tu shodný cíl. Ruka, která tvaruje takový pazourek, si může věřit. Já byl z Taradova klanu. Ve mně Tarad důvěřoval nesprávnému. Taradův klan již neexistuje. Na shromáždění byl za velitele klanů pocházejících z První říše zvolen Logros. Očekával, že má sestra - kostěj - bude patřit mezi jeho služebníky. Ona se obřadu odmítla zúčastnit, a tak byli Logros T'lan Imass oslabeni. První říše padla. Mí dva bratři, T'ber Tendara a Han'ith Iath, odvedli lovce na sever a už se nevrátili. Také zklamali. Já byl vyvolen prvním mečem, a přesto jsem Logros T'lan Imass opustil. Cestuji sám, Aral Fayle, a tím jsem spáchal největší zločin, jaký můj lid uznával."
"Počkej chvilku," zarazil ho Toc. "Říkal jsi, že míříš na druhé shromáždění - že se vracíš ke svým lidem…"
Nemrtvý válečník neodpověděl, jen se pomalu zadíval k severu.
Baaljagg vstala, protáhla se a došla k Tolaroví. Posadila se vedle něj a také znehybněla.
Toca Mladšího náhle zamrazilo. Pro mistra Kápě, do čeho se to dostáváme? Ohlédl se na Senua a Thuruleho. Vypadalo to, že ho Segulehové pozorují. "Asi máte hlad. Vidím, jak překypujete netrpělivostí. Chcete li, mohl bych -"

Vztek.

Chladný, vražedný.
Nelidský.
Toc byl náhle někde jinde, viděl očima zvířete - ale tentokrát to nebyly oči ay. A nebyly to obrazy z dob dávno minulých, nýbrž ze současnosti, z této chvíle. A za nimi se hrnula kaskáda vzpomínek. O chvíli později, kdy sám sebe přestal úplně vnímat, jeho osobnost smetla bouře myšlenek toho druhého tvora.
Už je to tak dávno, co život našel tvar… se slovy, s vědomím.
A teď je příliš pozdě.
Pod posekanou, zakrvácenou kůží se mu cukaly svaly. Tolik krve se vsakovalo do země pod ním a barvilo trávu v pruhu, kterým se sem připlazil.
Plazil se, když se vracel. Aby našel sám sebe, teď, na samém konci. A vzpomínky se probouzely…
Poslední dny - teď tak dávno - byly chaotické. Obřad se rozpletl, nečekaně, nepředvídatelně. Převtělence se zmocnilo šílenství. Šílenství zničilo mocnější jeho druhu, jednoho rozštěpilo na mnoho dalších, rychle se rozvíjející síla byla divoká, krvelačná a z ní se zrodili d'iversové. Říše sama sebe rvala na kusy.
To ale bylo dávno, velice velmi dávno…
Jsem Trhač - jedno z mých mnoha jmen. Tarak, tygr léta, Válečný spár. Tichý lovec. Byl jsem tam ke konci, jeden z těch mála, kdo přežili, jakmile s námi T'lan Imass jednou skončili. Bylo to kruté, nemilosrdné vraždění. Neměli na vybranou - teď to chápu, i když nikdo z nás nebyl připraven odpustit. Ne tenkrát. Rány byly příliš čerstvé.
Bohové, na tom vzdáleném kontinentě jsme rozervali na kusy chodbu. Východní kraje jsme změnili v roztavený kámen, který se po vychladnutí změnil v cosi, co vzdorovalo všem kouzlům. T'lan Imass obětovali tisíce svých, aby vysekali nádor, jímž jsme se stali. Byl to konec, konec všech příslibů, vší nádherné slávy. Konec První říše. Byla to arogance, dělat si nárok na jméno, jež právem náleželo T'lan Imass…
Uprchlí jsme, hrstka přeživších. Ryllandaras, starý přítel - pohádali jsme se, bojovali jsme spolu, a pak znovu, na dalším kontinentě. On se dostal nejdál, našel způsob, jak dary zvládnout - převtělence i d'iverse. Bílý šakal. Ay'tog. Agkor. A ostatní mí společníci, Messremb - kampak se poděl? Spřízněná duše, pokřivená šílenstvím, a přesto tak věrná, vždy věrná…
Ascendent. Dravý příchod - první hrdinové. Nebezpeční, divocí.
Vzpomínám na hony trávy pod tmavnoucí oblohou. A na vzdáleném hřebeni stojí vlk, jehož zbylé oko je jako skvrna měsíčního světla. Tato neobyčejná vzpomínka, ostrá jako drápy, se mi teď vrátila, ale proč?
Po této zemi jsem chodil tisíce let, zapadal stále hlouběji do duše zvířete, lidské vzpomínky se vytrácely, až nakonec zmizely. A přesto… se ve mně probudila ta vzpomínka na vlka…
Jsem Trhač. Vzpomínky se vracejí jako příval, zatímco mé tělo vychládá.
Stopoval ta záhadná zvířata celé dny, poháněn neukojitelnou zvědavostí. Neznámý pach, vířící záplava smrti a staré krve. Byl neohrožený, myslel pouze na ničení, což dělal už tak dlouho, aniž by ho někdo provokoval. Bílý šakal zmizel v mlhách minulých staletí,'byl mrtvý, nebo jako by byl mrtvý. Trhač ho svrhl ze srázu, shodil ho do bezedné propasti. Od té doby nepotkal nepřítele hodného toho jména. Tygr byl svou domýšlivostí vyhlášený - nebylo těžké být sebejistý.
Čtyři K'Chain Che'Malle ho obcházeli, čekali na něj s chladným záměrem.
Pustil jsem se do nich. Trhal jsem maso, lámal kosti. Jednoho jsem strhl, zaryl tesáky do jeho neživého krku. Ještě chvilička a zůstanou jen tři.
Bylo to těsné…
Trhač umíral z desítky smrtelných ran. Vlastně už měl být mrtvý, a přesto se dál držel se slepým, zvířecím odhodláním, jež přikrmoval vztek. Čtyři K'Chain Che'Malle ho opovržlivě nechali ležet vědouce, že se již nezvedne, a nenakažení milosrdenstvím.
Tygr léta ležel v trávě a rozostřeným zrakem se díval, jak ti tvorové odcházejí, a s uspokojením si všiml, že jednomu paže - visící na proužku kůže, než se úplně oddělila - spadla na zem, kde zůstala ležet bez povšimnutí.
Pak, když nemrtví lovci dorazili na vrchol dalšího kopce, se mu zablýsklo v očích. Z trávy vylétlo štíhlé černé tělo a dostalo se mezi zabijáky. Kouzelná moc z něj proudila jako černá voda. První K'Chain Che'Malle se pod tím útokem smrskl.
Srážka pokračovala za kopec, z Trhačova dohledu, ale skrze ohlušující rachot svého skomírání matně slyšel, že bitva pokračuje. Začal se plazit dál, kousek po kousku.
Všechny zvuky z druhé strany kopce ve chvilce utichly, ale on se dral dál. Jeho krev za ním tvořila vlhkou stopu, jantarové oči upíral na kopec a jeho vůle žít se změnila v cosi zvířecího, cosi, co odmítalo uznat konec vlastního života.
Tohle jsem už viděl. Antilopa. Bhederin. Umíněné odmítnutí, nesmyslný zápas, snaha uniknout, i když mi z krku do tlamy proudí krev. Údy sebou trhají v iluzi běhu, útěku, i když se já už začínám krmit. Tohle jsem už viděl a nyní i pochopil.
Tygr je pokořen vzpomínkami na kořist.
Zapomněl, proč se snaží dostat na kopec, věděl jen, že dostat se tam musí, ještě naposledy, aby viděl, co leží za ním.
Co leží za kopcem. Ano. Slunce se sklání k obzoru. Nekonečná, nezkrocená prérie. Poslední pohled na divočinu, než propadnu prokletou bránou mistra Kápě.
Objevila se před ním, štíhlá, svalnatá, s hladkou pletí. Žena, malá, ale ne křehká, s panteří kožešinou na ramenou, dlouhé černé vlasy nečesané, ale lesknoucí se ve skomírajícím světle. Mandlové oči, jantarové, jako jeho. Srdcovitý obličej, výrazné rysy.
Drsná královno, proč mi pohled na tebe láme srdce?
Přistoupila k němu, sklonila se, zvedla jeho velkou hlavu a položila si ji do klína. Malýma rukama mu setřela krev a pěnu kolem očí. "Jsou zničeni," řekla starým jazykem, jazykem První říše. "Nebylo to těžké - po tobě už jim moc nezbylo,

Tichý lovče. Vlastně se po mém doteku rozpadli na kusy."
Lhářko.
Usmála se. "Už jsem tvou stopu zkřížila dřív, Trhači, ale ty ses nepřiblížil - vzpomínám si na tvůj vztek, když jsme tenkrát zničili vaši říši."
Už dávno vyhasl. Dělali jste jen to, co bylo nezbytné. Zhojili jste rány -
"Imassové si tohle připsat nemůžou. Opravy zničené chodby se zúčastnili i další. My jsme pouze vyhubili tvé příbuzné - tedy ty, které jsme našli. To je naše jedinečná schopnost."
Zabíjení.
"Ano. Zabíjení."
Nedokážu se vrátit do lidské podoby. Nemůžu ji v sobě najít.
"Už je to dávno, Trhači."
Umírám.
"Ano. Neumím léčit."
V duchu se usmál. Ne, jenom zabíjet. "Jenom zabíjet."
V tom případě, prosím, ukonči mé trápení.
"Teď promluvil člověk. Zvíře by o něco takového nikdy nepožádalo. Kam se poděl tvůj vzdor, Trhači? Kde je tvá lstivost?"
Vysmíváš se mi?
"Ne. Jsem tady. Stejně jako ty. Řekni mi, kdo je ten další?"
Další?
"Kdo osvobodil tvé vzpomínky, Trhači? Kdo tě vrátil sobě samému? Celá staletí jsi byl zvíře, se zvířecí myslí. Jakmile se dostaneš tak daleko, už není návratu. A přece…"
A přece jsem tady.
"Až opustíš tento svět, Trhači, myslím, že se neocitneš před bránou mistra Kápě, nýbrž… jinde. Nevím nic jistého. Ale vycítila jsem neklid. Jeden starší bůh se zase vrátil, možná ten nejstarší ze všech. Jedná nenápadně. Vyvolil si jisté smrtelníky a připravuje je. K čemu? Oč tento starší bůh usiluje? Nevím, ale myslím, že je to odpověď na vážnou - a velikou - hrozbu. Myslím, že hra, která začala, se bude hrát hodně dlouho."
Nová válka?
"Nejsi snad tygr léta? Válka, v níž, jak usoudil ten starší bůh, tě bude potřeba"
Trhač pocítil trpké pobavení. Mě nikdy nikdo nepotřeboval.
"Došlo ke změnám. Zřejmě jsme se změnili všichni."
Aha, takže se setkáme zase? Přál bych si to. Rád bych tě znovu uviděl jako černočerného pantera.
Zasmála se. "A tak se probouzí zvíře. Loučím se s tebou, Trhači."
V té poslední chvíli viděla, co on teprve teď pocítil. Rozprostřela se kolem něj temnota a zúžila jeho svět. Zorné pole… ze dvou očí… do jednoho.
Jednoho. Stmívalo se a on se díval přes travnatou pláň, jak se mohutný tygří převtělenec ostražitě narovnává nad mrtvým ranagem, na němž se krmil. Viděl dva ohníčky jeho chladných, vyzývavých očí. Všechno… to bylo tak dávno… A pak už nic.

Tvrdě ho udeřila ruka v rukavici. Toc Mladší nejistě otevřel oko a hleděl na Senuovu pomalovanou masku.
"Ehm…"
"Divná chvíle na spaní," pronesl Seguleh bezvýrazně, narovnal se a odešel.
Vzduchem se nesla vůně pečínky. Toc se se zaúpěním obrátil a pomalu se posadil. Hlavou se mu honila ozvěna, nevýslovný smutek, zpola vyjádřená lítost a dlouhý poslední výdech. Bohové, už žádná vidění. Prosím. Rozhlížel se kolem a snažil se znovu jasně myslet. Tolar a Baaljagg se za celou dobu nepohnuli: oba nehybně zírali k severu a Tocovi konečně došlo, jak jsou napjatí. A on si myslel, že ví proč.
"Není daleko," poznamenal. "Rychle se blíží." S nocí, blíží se, jak slunce prchá. Nebezpečný majestát, se starýma, prastarýma očima.
Tolar se otočil. "Co jsi viděl, Aral Fayle? Kam ses to vydal?"
Malažan se roztřeseně postavil. "Beru chraň, mám hrozný hlad. Dost velký, že bych snědl i syrovou antilopu." Odmlčel se a zhluboka se nadechl. "Co jsem viděl? Stal jsem se svědkem smrti Trhače, T'lan Imass. Taraka, jak je známý v těchto končinách, tygra léta. Kde se to stalo? Na sever odsud. Ne moc daleko. A opravdu netuším proč."
Tolar chvíli mlčel, pak prostě kývl a řekl: "Chen're aral lich'fayle. Menhir, srdce vzpomínek." Rychle se podíval zpátky, jak se Baaljagg náhle zvedla a zježila srst na hřbetě.
Panter, o němž Toc věděl, že se blíží, se konečně objevil. Kočka byla dvakrát delší než člověk vysoký, oči měla téměř v úrovni Toca a hladkou srst modročernou a lesklou. Nesla se od ní vůně koření a ona se začala proměňovat, zprvu nejistě, rozechvěle, jako když se skládá sama temnota. Pak před nimi stála malá žena a upřela oči na Tolara. "Zdravím, bratře."
T'lan Imass pomalu kývl. "Sestro."
"Nezestárl jsi hezky," poznamenala a pružným krokem popošla blíž.
Baaljagg couvala.
"Ty ano."
Úsměv změnil její výrazné rysy v čirou krásu. "To je od tebe šlechetné, Onosi. Vidím, že máš za společníka smrtelnou ay."

"Je stejně smrtelná jako ty, Kilavo Onass."
"Vážně? Pochopitelně se mě bojí, jak se dalo čekat. Přesto je to obdivuhodné zvíře." Napřáhla ruku.
Baaljagg se přisunula blíž.
"Imass," zamumlala. "Ano, ale z masa a kostí. Jako ty. Už si vzpomínáš?"
Vlčice sklonila hlavu, došla ke Kilavě a opřela se jí plecí o rameno. Kilava jí vtiskla tvář do srsti na krku, zhluboka nasála její pach a povzdechla si. "Je to vskutku nečekaný dar," zašeptala.
"Víc než to," podotkl Toc Mladší.
Úplně se kroutil, když k němu vzhlédla a on v jejích očích spatřil čirou smyslnost, jasně přirozenou, takže okamžitě poznal, že není soustředěná na něj o nic víc než na jakéhokoliv jiného muže, na kterého jí padne zrak. Imass, jací bývali kdysi, ještě před obřadem. Jací by byli zůstali, kdyby, stejně jako ona, odmítli jeho moc. Po chvíli Kilava přivřela oči.
Toc kývl.
"Viděla jsem tě," pravila, "jak hledíš z Trhačových očí -"
"Obou očí?"
Usmála se. "Ne, jen z jednoho - z toho, které již nemáš, smrtelníku. Ráda bych věděla, co starší bůh plánuje… s námi."
Zavrtěl hlavou. "Nevím. Nevzpomínám si, že bych ho někdy potkal. Ani jako šepot v uchu."
"Bratře Onosi, kdo je tento smrtelník?"
"Pojmenoval jsem ho Aral Fayle, sestro."
"A dal jsi mu kamenné zbraně."
"Dal. Ne schválně."
"Ale možná…"
"Já neslouží žádnému bohu," zavrčel Tolar.
V očích se jí zablýsklo. "A já snad ano? Toto nejsou naše kroky, Onosi! Kdo by se opovážil manipulovat s námi? Kdo by se opovážil postrkovat sem a tam s imasským kostějem a prvním mečem T'lan Imass? Riskoval by náš hněv -"
"Stačí," povzdechl si Tolar. "My dva nejsme stejní, sestro. Nikdy jsme nechodili po stejných cestách. Já cestuji na druhé shromáždění."
Nos ohrnula rozhodně velmi ošklivým způsobem. "Myslíš, že já jsem povolání neslyšela?"
"Kdo nás povolal? Víš to, Kilavo?"
"Ne, a nezáleží mi na tom. Nezúčastním se ho."
Tolar naklonil hlavu na stranu. "Tak proč jsi tady?"
"To je moje věc."
Ona hledá… nápravu. Toc si to náhle uvědomil a zároveň věděl, že mu tu informaci poskytl starší bůh, jenž k němu nyní promlouval přímo hlasem, který mu do myšlenek padal jako písek. Aby napravila starou špatnost, vyléčila starou jizvu. Vaše cesty se znovu zkříží. Ale na tom příliš nezáleží. Mne zajímá konečné setkání, a k tomu z největší pravděpodobnosti dojde až za mnoho let. Projevuji nevhodnou netrpělivost. Smrtelníku, děti Pannionského věštce trpí. Musíš najít způsob, jak je osvobodit. Je to těžké - nepředstavitelně nebezpečné - ale musím tě poslat do věštcovy náruče. Myslím, že mi nikdy neodpustíš.
Toc se snažil zformulovat otázku. Osvobodit je? Proč?
Zvláštní otázka, smrtelníku. Já mluvím o soucitu. V něm jsou skryté nepředstavitelné dary. Muž, jenž sní, mi to ukázal, a ty to brzy uvidíš sám. Takové dary…
"Soucit," pronesl Toc, jímž otřáslo, jak se starší bůh nenadále vzdálil. Zamrkal. Tolar a Kilava se na něj upřeně dívali. Žena zbledla.
"Moje sestra," poznamenal první meč, "neví nic o soucitu."
Toc upřel oko na nemrtvého válečníka a snažil se rozpomenout na to, o čem se bavili naposledy - před tím… navštívením. Nedokázal si vzpomenout.
"Bratře Onosi, už sis to měl uvědomit," řekla Kilava pomalu. "Všechno se mění." Znovu se na Toca zahleděla a usmála se, úsměv však měla smutný. "Odcházím -"
"Kilavo." Tolar popošel blíž za slabého chřestění kostí. "Ten obřad, který tě oddělil od rodiny, zpřetrhal pokrevní svazky - druhé shromáždění by snad…"
Její výraz změkl. "Drahý bratře, tomu, kdo povolává, na mně nezáleží. Můj dávný zločin nelze odestát. Navíc mám tušení, že to, co vás čeká na druhém shromáždění, nebude takové, jak si představuješ. Přesto ti, Onos T'oolane, děkuji za laskavou myšlenku."
"Řekl jsem… že nechodíme… po stejných cestách," zašeptal nemrtvý válečník. "Byl jsem rozhněvaný, sestro - ale je to starý hněv. Kilavo -"
"Starý hněv, ano. Ale stejně jsi měl pravdu. Nikdy jsme nechodili po stejných cestách. Naše minulost se stále táhne za námi. Jednoho dne snad zacelíme naše společné rány, bratře. Toto setkání mi dalo… naději." Položila ruku na hlavu Baaljagg a otočila se.
Toc se díval, jak mizí pod pláštěm noci. Další zachřestění kostí ho přimělo se otočit. A uviděl Tolara na kolenou, se svěšenou hlavou. Mrtvola nemohla plakat, ale…
Toc po chvilce váhání došel k nemrtvému válečníkovi. "Nemluvil jsi pravdu, Tolare," řekl.
Zasvištěl meč a Malažan se otočil. Blížili se k němu Senu s Thurulem.
Tolar zvedl ruku. "Stůjte! Skryjte zbraně, Segulehové. Já jsem lhostejný vůči urážkám - i vůči těm od někoho, koho bych nazval přítelem."
"To nebyla urážka," ohradil se Toc nevzrušeně a obrátil se zpátky k T'lan Imass. "Jen postřeh. Jak jsi to nazval? Zpřetrhání pokrevních svazků." Položil ruku Tolaroví na rameno. "Je mi jasné, pokud ti to pomůže, že to zpřetrhání

nebylo úplné. Pokrevní svazky přetrvaly. Snad bys z toho mohl načerpat odvahu, Onos T'oolane."
Nemrtvý válečník zvedl hlavu a pod kostěnou přilbou se objevily svraštělé oční důlky.
Bohové, dívám se a nic nevidím. On se dívá a vidí… co? Toc Mladší se snažil přijít na to, co udělat, co říci dál. Nakonec pokrčil rameny a napřáhl ruku.
K jeho úžasu ji Tolar přijal.
A nechal se zvednout na nohy, i když Malažan musel použít veškerou svou sílu a jeho svaly zaprotestovaly. Mistr Kápě mě vem, tohle je nejtěžší pytel kostí, co jsem kdy… to je jedno.
Senu přerušil mlčení a mluvil rázně. "Kamenný meči a Kamenný šípe, pozor. Jídlo čeká."
Jak jsem si, ve jménu mistra Kápě, tohle všechno vysloužil? Onos Toolana. A úctu Seguleha, to je tedy něco… Co se podivuhodných nocí týče, tahle tomu rozhodně nasadila korunu.
"Opravdu dobře jsem poznal pouze dva smrtelné lidi," poznamenal Tolar. "Oba sami sebe podceňovali, prvnímu se to stalo osudným. Této noci, příteli Aral Fayle, ti budu vyprávět o pádu pobočnice Lorn."
"V tom příběhu bude určitě morální poučení," poznamenal Toc jízlivě.
"Ovšem."
"A já chtěl strávit večer při vrhcábech se Senuem a Thurulem."
Senu štěkl: "Pojď jíst, Kamenný šípe!"
No tohle, myslím, že jsem právě to s tou familiárností přehnal.

Strouhy nedávno naplnila krev. Slunce a nedostatek deště ten ohavný proud zakonzervovaly, teď byl matně černý a dost hluboký, aby zakryl kočičí hlavy vespod, smrtelná řeka stékající ke kalným vodám v zátoce.
Nikdo v Mokřinách nebyl ušetřen. Cestou po silnici od pevniny narazila paní Závist na navršené pohřební hranice a usoudila, že tu bylo zabito dobře třicet tisíc lidí.
Garat se vydal napřed a proběhl bránou. Ona ho následovala pomalejším tempem.
Město bývalo nádherné. Kupole pokryté měděným plechem, minarety, poeticky se vinoucí ulice, na něž byl výhled ze zdobených balkonů hýřících květy obsypanými rostlinami. Jelikož však o vzácné květiny nikdo nepečoval, zahrádky seschly. Když paní Závist kráčela po hlavní třídě, pod nohama jí šustilo suché listí.
Obchodní město, ráj kupců. V přístavu byly vidět stěžně bezpočtu lodí, všechny nehybné, ukazující, že plavidla byla proražená a všechna do jednoho sedí v bahně zátoky.
Od vražd uběhlo nejvýš deset dní. Stále tu cítila dech mistra Kápě, vzdech nad nečekanou odměnou, slabá vlnka neklidu nad tím, co to značí. Máš starosti, drahý Kápě. Tohle nevěstí nic dobrého…
Garat ji vedl neomylně. Věděla, že to dokáže. Do staré, téměř zapomenuté uličky s vyboulenou dlažbou, popraskanou a zaházenou hromadami smetí. Do malého, sesouvajícího se domku, jehož základní kameny byly mnohem lépe přitesané než ty nahoře. V domku byla jediná místnost s rákosovými rohožemi na prkenné podlaze. Ve světnici bylo pár kousků špatně vyrobeného nábytku, bronzová plotýnka na cihlovém ohništi a zkažené jídlo. Ležela tu dětská hračka - vozíček. Pes obcházel střed místnosti.
Paní Závist k němu přistoupila a odkopla rohože. Žádné padácí dveře. Obyvatelé vůbec netušili, co leží pod jejich domem. Paní Závist otevřela svou chodbu, přejela rukou po prknech a dívala se, jak se rozpadají v prach. Objevila se kulatá díra a z jejich útrob se nesl vlhký, slaný vzduch.
Garat došel na kraj a zmizel v díře. Odkudsi zdola zaslechla škrábat drápy.
S povzdechem ho následovala.
Nebyly tu žádné schody a její pád na kamennou podlahu brzdila jen její chodba. S posíleným zrakem se rozhlížela kolem a větřila. Chrám měl jedinou prostoru, dost zaneřáděnou, a kdysi nízký strop, třebaže stropní trámy už dávno zmizely. Nebyl tu žádný oltář, ona však věděla, že tomuto ascendentu slouží k posvátným účelům celá podlaha. Za dnů krve…
"Umím si představit, co v tobě toto místo probudilo," pronesla s očima upřenýma na Garata, který si lehl a usínal. "Všechna ta krev, prosakující dolů, kapající na tvůj oltář. Víc se mi líbilo tvé obydlí v Darúdžhistánu. Mnohem velkolepější, téměř vhodný doplněk k mé vážené osobě. Ale toto zde…" Nakrčila nos.
Garat, se zavřenýma očima, se zavrtěl.
Vítej, paní Závisti.
"Tvé zavolání bylo nezvykle rozrušené, K'rule. Je to snad dílo matrony a jejích nemrtvých lovců? Pokud ano, tak volat mě sem nebylo nutné. Dobře vím, jak jsou výkonní."
Možná je chromý a přikovaný, paní Závisti, ale tento bůh se nikdy nechová tak nápadně. V tom, jak hraje, je vidět ruka mistra. Nic není takové, jaké chce, abychom si mysleli, že to je, a své nicnetušící služebníky využívá stejně krutě, jako zachází se svými nepřáteli. Vezmi si třeba Pannionského věštce. Ne, v Mokřinách přišla smrt z moře. Objevila se tu chodbou pozměněná flotila plná chladných, nelidských zabijáků. Hledají a hledají a brázdí přitom světová moře.
"Hledají co, smím li se ptát?"
Vhodnou výzvu, nic jiného.
"A mají tito děsiví námořní vrazi i nějaké jméno?"
Ber nepřátele po jednom, paní Závisti. Musíš si pěstovat trpělivost.
Zkřížila ruce na prsou. "To tys mne vyhledal, K'rule, a můžeš si být jistý, že jsem nečekala, že se my dva ještě někdy setkáme. Starší bohové jsou pryč, a to je dobře, aspoň co se mě týče - a to včetně mého otce Dracona. Byli jsme my dva před dvěma sty tisíci lety společníci? Myslím, že ne, i když připouštím, že mé vzpomínky už nejsou nejjasnější. Rozhodně jsme nebyli nepřátelé. Ale přátelé? Spojenci? Zcela jistě ne. A tys přece přišel. Posbírala jsem tvé nicnetušící služebníky, jak jsi žádal. Máš vůbec tušení, kolik energie vyžaduje udržet ty tři Segulehy na uzdě?"
Ano, a kdepak je ten třetí?

"Leží v bezvědomí půl lígy od města. Bylo důležité dostat ho pryč od T'lan Imass - bohové vědí, že jsem ho s sebou nevlekla kvůli společnosti. Uniká ti význam mých slov, K'rule. Segulehy není možné ovládnout. Vlastně bych ráda věděla, kdo se podvoluje komu, když dojde na ty tři děsivé válečníky. Mok vyzve Tolara, dej na má slova. A i když mě ta představa částečně vzrušuje - vidět takový boj! - přesto soudím, že smrt jednoho či druhého do tvých plánů příliš nezapadá. Thurule první meč málem porazil, víš. Mok ho rozseká na třísky -"
Hlavou se jí nesl K'rulův tichý smích. Doufejme, že k tomu dojde až poté, co si Mok s bratry proseká cestu do trůnního sálu Pannionského věštce. Kromě toho je Onos T'oolan mnohem lstivější, než si umíš představit, paní Závisti. Ať si bojují, jestli bude Mok chtít. Ale myslím, že tě třetí ještě překvapí svou… zdrženlivostí.
"Zdrženlivostí? Řekni mi, K'rule, myslel sis, že seguležský první pošle někoho tak vysoko postaveného, jako je třetí, aby vedl jeho trestné vojsko?"
Připouštím, že nikoliv. Pro tento úkol, pro rozdělení věštcových sil na dvě fronty, jsem očekával tři až čtyři sta noviců jedenáctého stupně. To by věštci způsobilo dost potíží, aby musel od přicházejících Malažanů odklonit nějaké to vojsko. Když ale druhý schází a Mok se stále zlepšuje, první nepochybně věděl, co dělá.
"Ještě poslední otázku. Proč ti vlastně prokazuji všechny ty laskavosti?"
Podrážděná jako vždy. No dobrá. Když to bylo naposledy potřeba, rozhodla ses k výzvě obrátit zády. Zklamala jsi nás, ale shromáždilo se nás dost, aby se nám to podařilo - i když za cenu, kterou by tvá pomoc snížila. Jenže i když je spoutaný, Chromý bůh neodpočívá. Existuje v moři nekonečné bolesti, rozbitý uvnitř i zvenčí, avšak on z toho čerpá sílu. Krmí to jeho vztek, jeho hlad po pomstě -
"Ti hlupáci, kteří ho sem stáhli, zemřeli už dávno, K'rule. Pomsta je jenom záminka. Chromého boha pohání ctižádost. V jeho zkaženém, scvrklém srdci číhá touha po moci."
Možná ano a možná ne. To ukáže čas, jak by řekli smrtelníci. V každém případě jsi neuposlechla volání ke spoutání, paní Závisti. Podruhé tvou lhostejnost nestrpím.
"Ty?" Ohrnula nos. "Jsi snad můj pán, K'rule? Odkdy -"
Mysl jí zaplavily obrazy, až se zapotácela. Temnota. Pak chaos, divoká, nesoustředěná síla, vesmír bez pocitů, bez vlády, bez významu. V tom víru se zmítaly jiné entity. Ztracené, vyděšené zrozením světla. Náhlé zaostření - bolest, kdy se otevírají žíly na zápěstí a ven se řine teplo - rázné vynucení pořádku, z jehož srdce se plnými proudy vylévá krev. To srdce má dvě komory - Kurald Galain, chodbu Matky noci - a Starvald Demelain, chodbu… draků. A ta krev - energie - nyní proudí žilami, tepnami, dělí se skrze veškerenstvo. Pak přišla myšlenka, při níž ji zamrazilo. Ty žíly, ty tepny, to jsou chodby. "Kdo tohle stvořil? Kdo?"
Milá paní, odvětil K'rul, odpověď znáš, a ať se propadnu, jestli budu snášet tvou neomalenost. Jsi čarodějka. U divoké hřívy světla, tvá moc se krmí samotnou krví mé věčné duše, a v tomto mě prostě poslechneš!
Paní Závist se znovu zapotácela, jak ji vidiny náhle opustily. Byla zmatená, srdce jí prudce tlouklo. Ostře se nadechla. "Kdo zná… pravdu, K'rule?" Ze když procházíme chodbami, cestujeme skrze tvé tělo. Že když natáhneme sílu z chodeb, vysáváme tvou krev? "Kdo to ví?"
V jeho odpovědi cítila, jak nedbale krčí rameny.
Anomander Dlouhý vlas, Draconus, Osrik, hrstka dalších. A teď ty. Odpusť, paní Závisti, nechci být tyran. Má přítomnost v chodbách byla vždycky pasivní - můžeš si dělat, co se ti zlíbí, stejně jako všichni ostatní tvorové, plavoucí v mé nesmrtelné krvi. Mám jedinou omluvu, chceš li. Tento Chromý bůh je cizinec z neznámé říše… paní Závisti, bojím se.
Když plně pochopila, co řekl, zamrazilo ji.
K'rul po chvíli pokračoval. Ve své hlouposti jsme ztratili spojence. Dassem Ultor, jehož zlomilo, když si mistr Kápě v čase spoutání vzal jeho dceru - to byla zničující rána. Dassem Ultor, znovuzrozený první meč -
"Myslíš si," zeptala se pomalu, "že by ji byl mistr Kápě při spoutání vynechal, kdybych byla odpověděla na volání?
"Je ztráta Dassema Ultora moje vina? říkala si v duchu.
Na tuto otázku by ti mohl odpovědět jen mistr Kápě, paní Závisti. A on by stejně nejspíš zalhal. Dassem, jeho rytíř - Dessembrae - získal stejně velkou moc jako on. Nemá smysl trápit se takovými otázkami, plyne z toho jen poučení, že nečinnost je nebezpečná. Zvaž toto: kvůli Dassemovu pádu se nyní jedna smrtelná říše potácí na pokraji chaosu. Kvůli Dassemovu pádu si trůn stínu našel nového majitele. Kvůli Dassemovu pádu… no, padajících dominových kostek je nespočetně. Už se stalo.
"Co ode mne chceš teď, K'rule?"
Bylo to nutné. Ukázat ti, jak veliká je hrozba. Pannionské dominium je jenom zlomek celku, avšak ty přesto musíš dovést mé vyvolené až do jeho srdce.
"A až tam budou? Mohu se rovnat síle, jež tam sídlí?"
Snad, ale tato cesta by nemusela být nejmoudřejší, paní Závisti. Důvěřuji tvému úsudku i úsudku ostatních, ať něco vědí, či ne. Nakonec bys třeba mohla rozseknout uzel, který je srdcem dominia. Nebo bys mohla najít způsob, jak ho rozvázat a osvobodit to, co bylo tři sta tisíc let svázané.
"Dobrá, budeme to hrát tak, jak to přijde. Jaká radost! Už můžu jít? Tolik toužím vrátit se k ostatním, zvlášť Tocovi Mladšímu. Je to drahoušek, nemyslíš?"
Dobře o něj pečuj, paní. Chromý bůh u svých služebníků hledá jizvy a bolest. Pokusím se udržet Tocovu duši mimo dosah Spoutaného, ale buď, prosím, na stráži. A také… v tom muži je ještě něco, něco… divokého. Musíme však vyčkat, až se to probudí, než to pochopíme. Ach, ještě jedna věc…
"Ano?"
Tvůj oddíl se blíží k území dominia. Až se k němu vrátíš, nesmíš otevřít svou chodbu, abys cestu urychlila.
"Proč ne?"

V Pannionském dominiu, paní, je má krev otrávená. Já ten jed dokážu přemoci, Toc Mladší však nikoliv.
Probudil se Garat, vstal a protáhl se. K'rul byl pryč.
"No tohle," zašeptala paní Závist, náhle zmáčená potem. "Otrávená. Do Propasti… potřebuji se vykoupat. Pojď, Garate, půjdeme vyzvednout třetího. Nemám ho probudit polibkem?"
Pes se na ni ohlédl.
"Dvě značky na masce a otisk rtů! Byl by tedy čtvrtý, nebo pátý? Jak počítají rty, co myslíš? Horní a dolní zvlášť, nebo dohromady? Půjdeme to zjistit."

Za kopcem přímo před nimi se zvedl prach a tmavý vír kouzel.
"Nezdolný štíte," zeptal se Farakalian, "už naši spojenci sklapli past?"
Itkovian se zamračil. "Nevím. Pravdu nepochybně zjistíme, až se znovu objeví a povědí nám ji."
Voják zamumlal: "Tam před námi se bojuje. A podle množství vypuštěné magie je to hodně ošklivý boj."
"Proti tomuto postřehu nic nenamítám, pane," odtušil Itkovian. "Jezdci, seřadit, obrácený půlměsíc, ruce na zbraně. Pomalým klusem nahoru."
Zničené křídlo se seřadilo a vyjelo.
Itkovian usoudil, že se dostali do blízkosti obchodní silnice. Pokud by nějací K'Chain Che'Malle zaútočili na karavanu, výsledek by byl předem daný. Karavana doprovázená mágem či více mágy by se mohla postavit na odpor, a podle zápachu síry, který se k nim nesl, to vypadalo na druhou možnost.
Když se přiblížili k návrší, vynořila se na hřebeni řada T'lan Imass a zůstala stát zády k Itkovianovi a jeho jezdcům. Nezdolný štít jich napočítal tucet. Ostatní možná měli plné ruce boje - jenž probíhal stále mimo dohled. Itkovian zahlédl kostěje Pran Chola a stočil koně směrem k němu.
Dorazili na kopec. Kouzelné výbuchy ustaly, veškeré zvuky bitvy utichly.
Na druhé straně pod kopcem vedla kupecká silnice. Karavanu tvořily dva kočáry, jeden mnohem větší než druhý. Oba byly zničené, rozervané na kusy. Kolem se válely kusy dřeva, plyšové potahy a šaty. Na nízkém kopci napravo ležely tři postavy a země kolem nich byla zčernalá. Žádná se nehýbala. U kočárů bylo vidět dalších osm těl, z toho jen dva lidé byli při vědomí - dva muži v černé brni - a nyní se pomalu zvedali na nohy.
Itkovian to vše přelétl pohledem. Mezi roztrhanými mrtvolami pěti lovců K'Chain Che'Malle se procházely stovky obrovských hubených vlků - s očima stejnýma, jaké měli T'lan Imass.
S pohledem upřeným na ta tichá, děsivá zvířata promluvil Itkovian na kostěje. "Ti jsou… vaši, pane?"
Pran Chole pokrčil rameny. "Na čas opustili naši společnost. T'lan Ay nás často doprovázejí, ale nejsou k nám připoutáni… jinak než samotným obřadem." Na dlouhou dobu se odmlčel, než pokračoval: "Považovali jsme je za ztracené. Zdá se však, že i oni zaslechli volání. Jsou tomu tři tisíce let, co naše oči naposledy spočinuly na T'lan Ay."
Itkovian se na nemrtvého šamana konečně podíval. "Neslyším ve vašem hlase náznak radosti, Pran Chole?"
"Ano. A smutek."
"Proč smutek? Podle toho, jak to vypadá, neutrpěli tito T'lan Ay v boji s K'Chain Che'Malle žádné ztráty. Čtyři, pět set… proti pěti. Konec byl rychlý."
Kostěj kývl. "Jejich druh dokáže lovit velká zvířata. Můj smutek pochází z pomýleného milosrdenství, smrtelníku. Při prvním shromáždění nás naše nesprávně věnovaná láska k ayům - těm několika, kteří zůstali - dovedla na krutou cestu. Rozhodli jsme se zahrnout je do obřadu. Naše sobecké přání bylo prokletím. Obřad jim sebral vše, co z ayů z masa a kostí činilo úctyhodné, hrdé tvory. Nyní jsou jako my, prázdné schránky pronásledované mrtvými vzpomínkami."
"I jako nemrtví jsou majestátní," poznamenal Itkovian. "Stejně jako vy."
"T'lan Ay jsou majestátní, ano. Ale T'lan Imass? Ne, smrtelníku. Ti nikoliv."
"V tomto se tedy naše názory rozcházejí, Pran Chole." Itkovian se obrátil ke svým vojákům. "Zkontrolujte padlé."
Itkovian sám pak sjel dolů ke dvěma mužům v kroužkových košilích, kteří stáli vedle pozůstatků většího z vozů. Kroužkovou zbroj měli rozervanou a oba krváceli, krev jim u nohou tvořila kaluže. Něco na nich Itkoviana znepokojovalo, ale rychle ten pocit zahnal.
Když před nimi zastavil koně, vousáč se k němu otočil. "Vítejte, válečníku," řekl s přízvukem pro Itkovianovy uši cizím. "Právě jsme zažili neobyčejnou událost."
Přes vnitřní disciplínu byl Itkovian stále neklidnější. "Pravda, pane. Vzhledem k tomu, jakou pozornost vám dvěma lovci K'ell věnovali, žasnu, že ještě stojíte."
"Jsme odolní jedinci." Vousáč se zadíval na zem za nezdolným štítem. "Žel, naši společníci takovou odolností neoplývají."
Farakalian se poradil s vojáky, kteří prohlíželi ležící, a nyní zajel k Itkovianovi.
"Nezdolný štíte. Jeden ze tří Barghastů na kopci je mrtev. Druzí dva jsou zranění, ale při správném zacházení přežijí. Z ostatních dodýchal jenom jeden. Je třeba ošetřit spoustu zranění. Dva by ještě mohli zemřít, pane. Žádný z přeživších dosud nenabyl vědomí. Vlastně to vypadá, že spí nezvykle hlubokým spánkem."
Itkovian se podíval na vousatého muže. "Nevíte něco o tom nepřirozeném spánku, pane?"
"Obávám se, že ne." Otočil se na Farakaliana. "Pane, můžete mezi přeživší počítat i vysokého, hubeného postaršího muže a menšího, mnohem staršího?"
"Mohu. Život prvního však visí na vlásku."
"Bude li to aspoň trochu možné, nechceme ho ztratit."
Promluvil Itkovian: "Vojáci Šedých mečů jsou zkušení léčitelé, pane. Udělají, co bude v jejich silách, a víc od nich nelze žádat."
"Samozřejmě. Jsem… rozrušený."

"Chápu." Itkovian se otočil na Farakaliana. "Bude li to nutné, čerpejte i ze síly válečného jezdce."
"Ano, pane."
Díval se, jak voják odjíždí.
"Válečníku," ozval se vousáč, "jmenuji se Bauchelain a zde můj společník je Korbal Špičák. Musím se zeptat, ti vaši nemrtví služebníci - čtyřnozí i ti druzí -"
"To nejsou služebníci, Bauchelaine, nýbrž spojenci. Jsou to T'lan Imass. A ti vlci T'lan Ay."
"T'lan Imass," zašeptal Korbal Špičák pisklavým hlasem a oči se mu při pohledu na postavy na hřebeni rozzářily.
"Nemrtví, zrození z největšího nekromantického obřadu, jaký kdy byl proveden! Chci s nimi mluvit!" Prudce se otočil k Bauchelainovi. "Smím? Prosím."
"Jak si přeješ," odtušil Bauchelain a lhostejně pokrčil rameny.
"Chviličku," vložil se do hovoru opět Itkovian. "Oba máte zranění, která potřebují ošetřit."
"Není třeba, nezdolný štíte, i když vám děkuji za zájem. My se hojíme… rychle. Prosím, věnujte se našim společníkům. To je tedy zvláštní - naše nákladní i rozličná jiná zvířata zůstala nedotčena - vidíte? To je vskutku štěstí, jakmile dokončím opravy našeho kočáru, můžeme vyrazit."
Itkovian se zadíval na trosky vozu, jemuž se Bauchelain začal věnovat.
Opravy? "Pane, ihned se vracíme do Capustanu. Nebudeme mít čas na… opravu… vašeho kočáru."
"Nepotrvá mi to dlouho, nebojte se."
Itkovianovu pozornost upoutalo zavolání z hřebene. Když se otočil, viděl, jak Korbal Špičák letí vzduchem, když ho kostěj Pran Chole odmrštil. Muž dopadl na svah a skutálel se až dolů.
Bauchelain si povzdechl. "Žel, schází mu dobré vychování," pravil a pozoroval svého společníka, který se pomalu zvedal na nohy. "Cena za chráněné, ne, osamělé dětství. Doufám, že se T'lan Imass příliš neurazili. Povězte, nezdolný štíte, umějí se tito nemrtví válečníci hněvat?"
Itkovian se pro sebe usmál. Na to se můžete zeptat příštího Jaghuta, na kterého narazíme. "Nemám tušení, pane."

Z trosek menšího kočáru vojáci vyrobili troje široké sáně. T'lan Imass udělali kožené kšíry, aby do nich mohli zapřáhnout nemrtvé aye. O koně karavany se postaral Farakalian s rekrutem.
Itkovian se díval, jak Korbal Špičák vede voly zpátky k opravenému kočáru, a přistihl se, že se pohledu na tu věc vyhýbá. Z oprav na kočáře mu naskakovala husí kůže. Bauchelain při nich použil kosti roztrhaných K'Chain Che'Malle. S pomocí čárů je vpravil do rámu kočáru, kde teď tvořily bizarní kostru, kterou Bauchelain pokryl kusy drsné šedé kůže. Výsledek byl hrozný.
Myslím však, že není horší než sami majitelé kočáru…
Vedle něj se objevil Pran Chole. "Dokončili jsme přípravy, vojáku."
Itkovian kývl a potichu se zeptal: "Kostěji, co si myslíš o těch dvou čarodějích?"
"Ten bezpohlavní je šílený, ten druhý však znamená větší hrozbu. Nejsou vítanými společníky, nezdolný štíte."
"Bezpohlavní?" Itkovian se zadíval na Korbala Špičáka. "Eunuch. No ovšem. Jsou to nekromanti?"
"Ano. Bezpohlavní se krmí chaosem na pokraji říše mistra Kápě. Ten druhý má tajemnější zájmy - vyvolává démony a je velice velmi mocný."
"Stejně je nemůžeme opustit."
"Jak si přeješ." Pran Chole zaváhal, než dodal: "Nezdolný štíte, ti zranění smrtelníci všichni do jednoho sní."
"Sní?"
"Dobře známá vůně," pokračoval T'lan Imass. "Jsou… chráněni. Těším se, až se probudí. Zvláště ten kněz. Tví vojáci jsou pozoruhodně dobří léčitelé."
"Náš válečný jezdec ovládá Vysokou Denul - v čase nouze jsme schopní využívat jeho sílu, i když je teď nejspíš ve velmi špatné náladě. Je vyčerpaný, ví, že došlo k léčení, ale téměř nic jiného. Karnadas nenávidí nejistotu. Stejně jako smrtelný meč Bruchalian." Itkovian zvedl otěže a narovnal se v sedle. "Ten eunuch dokončil svůj úkol. Můžeme pokračovat. Pojedeme celou noc, pane, a svítání uvítáme u capustanských bran."
"A T'lan Imass a T'lan Ay?" otázal se Pran Chole.
"V utajení, prosím. Až na ty aye, kteří potáhnou sáně. Ti provezou své svěřence městem až na dvůr našich kasáren."
"Máš pro to nějaký důvod, nezdolný štíte?"
Itkovian kývl.
Se sluncem nízko nad obzorem vyrazili na cestu.

Válečný jezdec, s rukama složenýma v klíně, soucitně hleděl na knížete Dželarkana. Ne, vzhledem k jeho nepochybné únavě to bylo víc než soucit… spíš vcítění. Karnadasovi bušilo v hlavě. Jeho chodba Denul působila prázdně, jako by byla pokrytá popelem. Kdyby nechal ruce na stole, bylo by vidět, jak se mu třesou.
Smrtelný meč za ním přecházel sem a tam. Itkovian se dvěma křídly vyjel na západ a něco se tam stalo. Z každého neklidného kroku za Karnadasovými zády čišely obavy.
Capustanské kníže mělo zavřené oči a prsty si mnulo spánky pod kroužkem z tepané mědi, což byla jeho koruna. Dželarkanovi bylo dvaadvacet, ale jeho vpadlé tváře a hluboké vrásky mohly patřit čtyřicátníkovi. Na vyholené lebce se mu skvěla mateřská znaménka, jimiž se vyznačoval zdejší vládnoucí rod, jako by byl postříkaný krví, která již zaschla.
Po dlouhé odmlce si povzdechl. "Maskovaná rada se nenechá přesvědčit, smrtelný meči. Trvá na tom, že předsunutá opevnění obsadí jejich utvrzové."
"Jakmile začne obléhání, ty pevnosti zůstanou odříznuté, kníže," zabručel Bruchalian.
"Já vím. My oba to víme. Odříznou je, zbourají, všechny vojáky uvnitř pobijí… a pak znásilní. Kněží si o sobě myslí, že

jsou skvělí stratégové. Nakonec je to náboženská válka. Pouze elitní vojáci chrámů smějí zasadit první rány."
"To nepochybně udělají," procedil Bruchalian mezi zuby. "A to bude všechno."
"A to bude všechno. Co nějaké koridory, řada výpadů na pomoc při ústupu -"
"To by jen stálo další životy, kníže, a nejspíš by to selhalo. Mí vojáci nebudou páchat sebevraždu. A prosím, nepokoušejte se v této věci prosadit svou vůli. Máme ve smlouvě udržení města. Podle našeho soudu nejlepší způsob, jak toho dosáhnout, je udržet hradby. Pevnůstky byly vždycky spíš nevýhodou - poslouží víc nepříteli než nám, jako velitelství, bránitelná místa, kde se bude moci znovu seřadit. Utvrzové jim předají opevnění v dostřelu hradeb. Jakmile tam nepřítel umístí obléhací stroje, budou nás neustále ostřelovat."
"Maskovaná rada nečeká, že by opevnění padla, smrtelný meči. Vzhledem k tomuto přesvědčení jsou, co se jich týče, všechny obavy, které jste vyjádřili, nepodstatné."
Rozhostilo se ticho, byly slyšet jen Bruchalianovy kroky. Dželarkan konečně vzhlédl a hnědýma očima sledoval přecházejícího Bruchaliana. Pak se zamračil a s povzdechem vstal. "Potřebuji nějakou páku, smrtelný meči. Najděte mi ji, a rychle." Otočil se a zamířil ke dveřím, kde čekali jeho dva osobní strážci.
Jakmile se za ním těžké dveře zavřely, Bruchalian se obrátil ke Karnadasovi. "Ještě využívají vaši sílu, pane?"
Válečný jezdec zavrtěl hlavou. "Už nějakou dobu ne, přestali s tím chvíli před tou nečekanou knížecí návštěvou. V každém případě, pane, si vzali vše, co mám, a potrvá několik dní, než se úplně vzpamatuji."
Bruchalian dlouze vydechl. "O nebezpečí, že dojde k nějaké šarvátce, jsme věděli. Z toho musíme soudit, že Pannionové poslali své síly přes řeku. Otázkou je kolik?"
"Zřejmě dost na to, aby zle zřídili naše dvě křídla."
"V tom případě se měl Itkovian střetu vyhnout."
Karnadas se na něj zadíval. "To je nedůstojné, pane. Nezdolný štít ví, co je opatrnost. Pokud by bývalo bylo možné se střetu vyhnout, byl by to udělal."
"Ano, já vím."
Dolehly k nim hlasy od brány do kasáren. Na dlažbě zaklapala kopyta. Místnost náhle opanovalo napětí, ani jeden z mužů však nepromluvil.
Dveře se rozletěly a dovnitř vrazila Sidlís, Itkovianův předjezdec. Udělala dva kroky do místnosti, zastavila se a sklonila hlavu. "Smrtelný meči. Válečný jezdce. Přináším zprávu od nezdolného štítu."
"Došlo k boji, pane," podotkl Bruchalian.
"Ano, pane. Okamžik, pánové." Sidlís se otočila a zavřela dveře, než se zase podívala na svého velitele a kněze. "Na planině se vyskytují démoničtí služebníci Pannionského věštce," začala. "Na jednoho jsme narazili a zaútočili na něj. Použitá taktika měla být dostatečná a zranění, jež jsme mu způsobili, byla vážná a bezchybně uštědřená. Zvíře však bylo nemrtvé - oživená mrtvola, a tento objev přišel příliš pozdě, abychom se stačili odpoutat. Odolávalo všem ránám, které jsme mu způsobili. Přesto se nám podařilo démona zničit, ač za vysokou cenu."
"Předjezdče Sidlís," řekl Karnadas, "bitva, kterou popisujete, musela proběhnout již dříve - jinak byste tu nebyl - avšak nároky na mé léčivé síly skončily teprve před chvílí."
Sidlís se zamračila. "Ti, kdo přežili, nepotřebovali vaše síly, pane. Jestli smím, dokončím hlášení a třeba bude… k dispozici… lepší vysvětlení."
Bruchalian zvedl nad tou neohrabanou odpovědí obočí a pravil: "Pokračujte."
"Po zničení démona jsme se znovu seskupili, avšak zjistili jsme, že dorazili další čtyři démoni."
Válečný jezdec sebou trhl. Tak jak to, že ještě někdo z vás dýchá?
"V té chvíli a naštěstí pro nás," pokračovala Sidlís, "se objevil nečekaný spojenec. Nemrtví démoni byli rychle zničeni. Otázku řečeného spojenectví je pochopitelně třeba projednat. Právě společný nepřítel ospravedlnil spojení našich sil - jež, myslím, pokračuje dále, kdy nezdolný štít s oddílem jede ve společnosti našich příhodných společníků, jejichž záměrem bylo pokračovat v lovu dalších krutých démonů."
"Vzhledem k únavě válečného jezdce," poznamenal smrtelný meč, "je zřejmě našli."
Sidlís kývla.
"Je toho víc, pane?" zeptal se Karnadas.
"Pane. Doprovázejí mě poslové od případných spojenců. Podle názoru nezdolného štítu by jednání s nimi mělo probíhat výhradně mezi Šedými meči a našimi hosty, a jakékoliv odhalení, ať knížeti, či maskované radě, by mělo následovat pouze po uvážené poradě mezi námi, pánové."
Bruchalian zabručel na souhlas. "Poslové čekají na nádvoří?"
Odpověď na jeho otázku se objevila v oblacích prachu po Sidlísině levici. Zjevily se tu tři vysušené postavy v kožešinách, zvedly se rovnou z podlahy. Na sobě měly shnilé kůže a kožešiny, pleť tmavě hnědou, mohutná ramena a dlouhé, svalnaté paže.
Válečný jezdec se roztřeseně zvedl a vykulil oči. Bruchalian se nepohnul. Zrak upíral na tři zjevení v místnosti. Náhle tu bylo cítit tající bláto.
"Říkají si Kron T'lan Imass," oznámila Sidlís klidně. "Podle nezdolného štítu je jejich válečníků na čtrnáct tisíc."
"T'lan Imass," zašeptal Karnadas. "Toto je velmi znepokojivá… souhra náhod."
"Smím li vás představit," pokračovala Sidlís, "toto jsou kostějové - šamani. Ten nalevo, s kožešinou sněžného medvěda na ramenou, je Bek Ochan. Vedle něj, s kožešinou bílého vlka, je Bendal Hom. Kostěj vedle mne, s kožešinou planinského medvěda, je Okral Lom. Výslovně uvádím původ kožešin, neboť se vztahuje přímo k jejich… převtělenecké podobě."
Bendal Hom vystoupil z řady. "Přináším pozdravy od Krona z Kron T'lan Imass, smrtelníku," pronesl tichým hlasem. "Navíc mám zprávy od klanů doprovázejících váš nezdolný štít s vojáky. Byli nalezeni další K'Chain Che'Malle, kteří

zaútočili na jednu karavanu. Tito lovci byli odstraněni. Vaši vojáci se postarali o zraněné, kteří z karavany přežili. Všichni se nyní vracejí do Capustanu. Neočekávají se žádné další boje a jejich příchod se udá současně s východem slunce."
Roztřesený Karnadas se znovu posadil. Snažil se promluvit, ale úplně mu vyschlo v krku. "K'Chain Che'Malle? Oživení?"
"Děkuji, Sidlís," řekl Bruchalian. "Nyní smíte odejít." Podíval se na Bendal Homa. "Chápu správně, že Kron hledá spojence proti Pannionskému dominiu a těmto… K'Chain Che'Malle?"
Kostěj naklonil hlavu na stranu a zpod vlčí lebky, kterou měl na hlavě, mu visely dlouhé světlé vlasy. "Taková bitva není naším hlavním úkolem. Do této země jsme dorazili na volání. Přítomnost K'Chain Che'Malle je nečekaná - a nepřijatelná. Navíc jsme zvědaví na totožnost toho, zvaného Pannion - máme podezření, že to není smrtelný člověk, za něhož jej považujete vy. Kron soudí, že prozatím je naše účast ve vašem boji nutná. Je tu však varování. Ta, jež nás povolala, přichází. A až dorazí, započne se druhé shromáždění T'lan Imass. V tom čase bude o našem rozmístění rozhodovat ona. Navíc je docela dobře možné, že po ukončení shromáždění pro vás budeme… mít menší cenu."
Bruchalian se pomalu otočil ke Karnadasovi. "Pane? Máte nějaké otázky pro Bendal Homa?"
"Tolik, že ani nevím, kde začít, smrtelný meči. Kostěji, co je to ‚shromáždění, o němž hovoříte?"
"To je záležitost T'lan Imass, smrtelníku."
"Rozumím. No, to zavírá dveře k jednomu směru bádání a s ním spojenému množství otázek. Ten Pannionský věštec - je skutečně smrtelný člověk. Já sám jsem ho viděl a z jeho masa a kostí není cítit sebemenší závan iluzí. Je to jenom starý muž, nic víc."
"A kdo stojí v jeho stínu?" zachraptěl kostěj Bek Ochan.
Válečný jezdec zamrkal. "Nikdo, pokud vím."
Tři T'lan Imass neřekli nic, Karnadas však vytušil, že se mezi sebou dorozumívají beze slov a možná i se svými vzdálenými druhy.
"Smrtelný meči," začal kněz tiše, "oznámíme to knížeti? A co maskované radě?"
"Je nutné se dále poradit, než o této věci rozhodneme, pane," odvětil Bruchalian. "Přinejmenším vyčkáme návratu nezdolného štítu. Dále je tu otázka dalšího rozhovoru, jenž nás čeká této noci, není liž pravda?"
Fenerovo požehnání, já zapomněl. "Je tomu tak." Rychlej Ben… u paznehtu, spojenci nám vylézají z kdejaké skříně…
Promluvil Bendal Hom. "Smrtelný meči Bruchaliane, tvůj voják Itkovian se rozhodl, že při veřejném vstupu do města - s raněnými z karavany - s nimi bude šest T'lan Ay, kteří nyní doprovázejí naše druhy."
"T'lan Ay?" podivil se Karnadas. "To jméno jsem dosud neslyšel."
"Vlci z časů ledu, kdysi dávno. Jsou jako my, nemrtví."
Bruchalian se usmál.
Po chvíli se usmál i Karnadas. "Kníže žádal o… páku, není to tak, smrtelný meči?"
"Bude ji mít, pane."
"To tedy bude."
"Budete li nás dnes večer ještě potřebovat," sdělil Bendal Hom Bruchalianovi, "prostě nás zavolejte."
"Děkuji vám, pánové."
Tři T'lan Imass se rozpadli v oblaky prachu.
"Mám za to," poznamenal válečný jezdec, "že našim hostům nemusíme nabízet ubytování."
"Zřejmě ne. Pojďte se mnou, pane, máme hodně co probírat a málo času."
Karnadas vstal. "Dnes v noci nepůjdeme spát."
"Žel, nikoliv."

Dvě zvonění před východem slunce stál Bruchalian sám ve své soukromé komnatě. Únava na něm visela jako promočený plášť, ale odmítal se jí poddat. Brzy dorazí nezdolný štít s vojáky a smrtelný meč byl odhodlán na ně počkat - velitel nemohl udělat méně.
Tmu v místnosti rozháněla jediná lampa, vrhající zlověstné stíny. V ohništi uprostřed zůstaly vyhaslé uhlíky a popel. Byla tu zima, což bylo to jediné, co Bruchaliana udržovalo v bdělém stavu.
Čarodějné setkání s Rychlým Benem a Caladanem Chmurem bylo pod zdvořilostmi na povrchu napjaté - smrtelnému meči i Karnadasovi bylo jasné, že jejich vzdálení spojenci se drží zpátky. Nejistota ohledně jejich záměrů oba Šedé meče vyváděla z míry. Hlavním cílem pro ně zřejmě nebyla pomoc Capustanu. Pokusí se jim přijít na pomoc, ale smrtelný meč začal tušit, že budou spíš předstírat útoky a zúčastní se menších šarvátek - přinejmenším opožděných - než že by se pustili do přímého střetu. To Bruchaliana dovedlo k podezření, že slavné vojsko Caladana Chmura, vyčerpané léty válčení s Malazskou říší, ztratilo vůli bojovat nebo je natolik zle zřízené, že se téměř nehodí k boji.
Přesto by dokázal vymyslet několik způsobů, jak tyto přicházející spojence využít. Často stačila představa nebezpečí… pokud by se nám podařilo septarchovi uškodit natolik vážně, aby před hrozícím příchodem Chmurova vojska ztratil odvahu. Nebo, pokud by se obrana zhroutila, byla by tu pro Šedé meče otevřená ústupová cesta. Otázkou bylo, kdy bude moci smrtelný meč se ctí říci, že podmínky smlouvy již dále neplatí. Až zemře kníže Dželarkan? Až se zhroutí obrana hradeb? Až ztratí část města?
Vzduch za ním se náhle rozdělil. Znělo to, jako když se trhá látka. Místností zavál vítr. Smrtelný meč se pomalu otočil. V šedém portálu chodby spatřil vysokou, hubenou postavu ve zbroji. Tvář měla sinalou, vrásčitou kůži na lícních kostech napjatou, oči hluboko zapadlé pod vystouplými nadočnicovými oblouky a nad dolním rtem se jí leskly kančí kly. "Fenerův smrtelný meči," pronesl tvor elinsky. Hlas měl tichý a měkký. "Přináším ti pozdravy od mistra Kápě, pána smrti."

Bruchalian jenom zabručel.
"Válečníku," pokračovalo zjevení po chvíli, "tvá reakce na můj příchod je téměř… lakonická. Jsi skutečně tak klidný, jak chceš, abych si myslel?"
"Jsem Fenerův smrtelný meč," odtušil Bruchalian.
"Ano," řekl Jaghut, "já vím. Já, na druhou stranu, jsem herold mistra Kápě, kdysi známý jako Gethol. Příběh o tom, jak došlo k mému současnému… služebnictví, je hoden eposu. Nebo dvou. Nejsi zvědavý?"
"Ne."
Jaghut předvedl přehnanou sklíčenost, pak se mu zablýsklo v očích. "Jak je to od tebe suché, smrtelný meči. Nuže dobrá, tedy slyš, bez uklidňujícího úvodu, slova mého pána. Ačkoliv nikdo nepopírá věčný hlad mistra Kápě a jeho dychtivé očekávání blížícího se obléhání, jisté složitosti ve větším plánu dovedly mého pána k tomu, že zve Fenerovy smrtelné vojáky -"
"V tom případě byste měl oslovit Toho s kly samotného, pane," přerušil ho Bruchalian.
"Aha, jenže to již není možné, smrtelný meči. Fenerova pozornost se upírá jinam. Vlastně byl tvůj pán vtažen, velmi neochotně, na samotný okraj své říše." Herold přivřel oči. "Vašemu patronovi hrozí velké nebezpečí a ztráta moci. Mistr Kápě usoudil, že nadešel čas na soucitné gesto, na vyjádření pravého bratrství, jež existuje mezi vaším pánem a mým."
"Co tedy mistr Kápě navrhuje, pane?"
"Toto město je odsouzeno k záhubě, smrtelný meči. Tvé pozoruhodné vojsko se však nemusí ocitnout v nevyhnutelné tlačenici u bran mistra Kápě. Taková oběť by byla zbytečná, skutečně by to byla převeliká ztráta. Pannionské dominium není nic víc než osamocený, poměrně bezvýznamný prvek v mnohem důležitější válce - ve válce, jíž se účastní všichni bohové… všichni do jednoho jsou spojenci… a bojují s nepřítelem, který neusiluje o nic menšího, než je zničení všech protivníků. Nuže, mistr Kápě ti nabízí svou chodbu, abys mohl se svými vojáky odejít. Musíš se rozhodnout rychle, neboť chodba příchod pannionských sil nepřežije."
"To, co nabízíte, pane, vyžaduje nedodržení našeho kontraktu."
Herold se opovržlivě zasmál. "Jak jsem mistru Kápě důrazně opakoval, vy lidé jste skutečně ubohá cháska. Kontrakt? Škrábance na teletině? O nabídce mého pána nelze vyjednávat."
"A když přijmu chodbu mistra Kápě," poznamenal Bruchalian tiše, "změní se tvář našeho patrona, že ano? To, že se s Fenerem nelze spojit, jej znevýhodnilo. A tak mistr Kápě jedná rychle, snaží se kance léta zbavit jeho smrtelných služebníků, pokud možno, dokud mají zdravou kůži, aby pak sloužili jen a jen jemu."
"Hloupý člověče," zafrkal Gethol. "Fener bude ve válce s Chromým bohem první obětí. Kanec padne - nic už ho nemůže zachránit. Mistr Kápě svůj patronát nenabízí kdekomu na potkání, smrtelníku. Být takto poctěn -"
"Poctěn?" skočil mu Bruchalian do řeči hlasem, jako když železo klouže po kameni, a v očích mu zasvitlo zvláštní světýlko. "Dovolte mi, jako Fenerovu zástupci," zašeptal, "poznámku k otázce cti." Vytrhl meč z pochvy a ťal herolda přes obličej. Praskla kost a vytryskla tmavá krev.
Gethol couvl a zvedl ruce k poraněné tváři.
Bruchalian sklonil zbraň. Oči mu plály vzteky. "Jen přistupte, herolde, a já budu pokračovat v hovoru."
"Nelíbí se mi," zasupěl Gethol s rozseknutými rty, "tvůj… tón. Je na mně, abych ti odpověděl stejně, ne jménem mistra Kápě. To již ne. Odpovídat budu já a pouze já." V každé ruce se mu objevil velký meč a jejich čepele se leskly jako tekuté zlato. Oči se heroldovi leskly stejně jako zbraně. Udělal krok. Pak se zarazil a zvedl meče do obranné pozice.
Za Bruchalianem se ozval mírný hlas. "Zdravíme tě, Jaghute."
Smrtelný meč se ohlédl a spatřil tři T'lan Imass. Všichni byli jaksi nehmotní, jako by zcela nedokončili přechod do nové podoby. Bruchalian si uvědomil, že jsou uprostřed proměny do převtěleneckých zvířat. Místností se nesla vůně koření.
"Tento boj není vaše starost," zasyčel Gethol.
"Boj s tímto smrtelníkem?" opáčil Bek Ochan. "Ne. Avšak s tebou, Jaghute, ano."
"Jsem herold mistra Kápě - opovažujete se vyzvat služebníka pána smrti?"
T'lan Imass ohrnul vyschlé rty. "Proč bychom měli váhat, Jaghute? Spíš se zeptej svého pána, zda se on odváží vyzvat nás."
Gethol zavrčel, jak ho cosi stáhlo zpátky. Chodba se za ním zavřela. Když portál znenadání zmizel, vzduch zavířil a pak zase znehybněl.
"Zřejmě ne," poznamenal Bek Ochan.
Bruchalian s povzdechem vrátil meč do pochvy a podíval se na t'lanimasské kostěje. "Váš příchod mě zklamal, pánové."
"To víme, smrtelný meči. Nepochybně jste byli vyrovnaní soupeři. Náš hon na tohoto Jaghuta však vyžadoval… vyrušení. Stále nám uniká s neobyčejnou obratností a zřejmě zašel až tak daleko, že poklekl ve službě bohu. To, že jsi odmítl mistra Kápě, z tebe činí užitečného spojence."
Bruchalian se zaškaredil. "Soudím, že jen proto, že to zvýší vaše šance chytit tohoto Jaghuta."
"Správně."
"Takže si v této věci rozumíme."
"Vypadá to tak."
Bruchalian si ty tři chvíli prohlížel, pak odvrátil zrak. "Dle mého soudu lze předpokládat, že herold se k nám dnes večer nevrátí. Odpusťte mi mou strohost, pánové, ale rád bych byl opět sám."
T'lan Imass se uklonili a zmizeli.
Bruchalian zašel k ohništi a znovu vytasil meč. Vložil tupý konec mezi vyhaslé uhlíky a rozhrábl popel. Vyšlehly plamínky a uhlíky rudě zažhnuly. Kapky jaghutské krve zasyčely, zčernaly a shořely.
Bruchalian dlouho hleděl do ohně a přes odhalenou moc posvěceného meče viděl jen popel.

Škrábal se nahoru z temnoty, byl to zoufalý boj. Přišel prudký příval bolesti, jako ohnivá stěna, chvějivá ozvěna zranění, rozdírajících tělo - jeho tělo.
Uniklo mu tiché zaúpění a probralo ho k vědomí - ležel na napjaté kůži. Byl tu pohyb, kolébání a nadskakování, ale ustal. Otevřel oči a zjistil, že je ve stínu. Nalevo se zvedala kamenná zeď. Byli tu cítit koně a prach a také krev a pot. Dvůr po jeho pravici zalévalo ranní slunce. Pohybovali se tam vojáci, koně a neuvěřitelně velcí, hubení vlci.
Na štěrku zakřupaly kroky a stíny nad ním se prohloubily. Vrč zamrkal a vzhlédl.
Stonny měla propadlé tváře postříkané zaschlou krví a rozcuchané vlasy jí visely v mastných pramenech. Položila mu dlaň na prsa. "Dorazili jsme do Capustanu," sdělila mu chraplavě.
Podařilo se mu kývnout.
"Vrči -"
V očích měla bolest a jeho zamrazilo.
"Vrči… Harllo je mrtvý. Nechali ho tam, pohřbili ho pod kameny. Nechali ho tam. A Netok - Netok, ten milej kluk… tak naivní, tak nevinný. Já z něj udělala muže, Vrči, aspoň to jsem pro něj udělala. Je mrtvý - ztratili jsme je oba." Odešla mimo jeho zorné pole, i když ještě chvíli slyšel její kroky.
Objevila se další mladá žena s přílbou a laskavým výrazem. "Už jsme v bezpečí, pane," řekla s capanským přízvukem. "Byl jste nuceně léčen. Želím vaší ztráty. My všichni - tedy my, Šedé meče. Věžte, pane, že jste byli na těch démonech pomstěni…"
Vrč přestal poslouchat a upřel oči na bezmračnou modrou oblohu nad sebou. Viděl jsem tě, Harllo. Ty prevíte. Vrhl ses tomu tvorovi do cesty, mezi nás. Viděl jsem tě, hrom do tebe.
Mrtvola pod kameny, tvář v temnotě, celá od prachu, která se již nikdy neusměje.
Nový hlas. "Kapitáne."
Vrč otočil hlavu a se staženým hrdlem pronesl: "Je to hotovo, Keruli. Dopravili jsme vás na místo. Je to hotovo. Mistr Kápě vás vem, vypadněte, ať vás už nevidím."
Kněz sklonil hlavu a odešel oparem Vrčova hněvu pryč.

KAPITOLA OSM

Čím tvrdší svět, tím urputnější čest.

Tanečník

K
osti tvořily kopce táhnoucí se na všechny strany. Chřestily a přesypávaly se, jak se Jaghut snažil vylézt nahoru. Proud krve na tváři pomalu ustával, i když na jedno oko stále viděl špatně - vadil mu vzpříčený, lesklý růžovobílý úlomek - a prudká bolest ustoupila, v ráně mu jen cukalo.
"Marnivost," huhlal si pro sebe, "není mým prokletím." Znovu získal rovnováhu, narovnal se a pokračoval v cestě. "Smrtelní lidé jsou nevypočitatelní - ne, ani mistr Kápě si nedokázal představit takovou… drzost. Ach! Herold má nyní poškozený zrak a to, co je poškozené, je třeba zahodit. Zahodit…"
Gethol se rozhlédl kolem sebe. Nekonečné kopce, nijaká obloha, studený, nehybný vzduch. Kosti. Zvedl nezraněné obočí. "Přesto ten žert oceňuji, mistře Kápě. Sem jsi mě pohodil. Ha ha. A teď se můžu odplazit pryč. Vysvobozený ze služby tobě. Budiž tedy."
Jaghut otevřel svou chodbu a zadíval se na portál, který se před ním objevil, na cestu do chladné říše Omtose Phellack. "Už tě znám, mistře Kápě. Vím, kdo - co - jsi. Nádherná ironie je zrcadlo tvé tváře. Tak mě napadá, znáš vůbec ty mne?"
Vstoupil do chodby. Známá ledová náruč utišila jeho bolest, uhasila oheň v jeho nervech. Vysoké, drsné ledové zdi ho zalévaly modrozeleným světlem. Zastavil se a natáhl vzduch do plic. Žádný zápach Imassů, ani stopy po vetřelcích, a přesto moc, již kolem sebe cítil, byla oslabená tisíciletími vpádů drzých T'lanů. Jako sami Jaghuti, i Omtose Phellack umírala. Pomalu chátrala.
"Ach, příteli," zašeptal, "jsme skoro vyřízení. Oba klesáme do… zapomnění. Taková je prostá pravda. Mám popustit uzdu svému hněvu? Ne, nakonec můj hněv nestačí. Nikdy nestačil."
Sel dál, kráčel zamrzlými vzpomínkami, které se začaly rozkládat, byly stále na dosah a stále se kolem něj svíraly.
Tu puklinu nečekal, byla to hluboká rozsedlina táhnoucí se mu šikmo přes cestu. Vál z ní teplý vánek, nasládle páchnoucí rozkladem a nemocí. Led na krajích byl podobaný, protkaný tmavými žilkami. Gethol se před ní zastavil a zapátral v ní. Poznal to. "Nelenošil jsi, viď? Co znamená ta pozvánka, kterou mi tu předkládáš? Já jsem z tohoto světa, kdežto ty, cizinče, nikoliv."
S opovržlivým úšklebkem prošel dál. Náhle se zastavil a pomalu otočil hlavu. "Už nejsem herold mistra Kápě," zašeptal. "Jsem propuštěn. Nehodný služebník. Nepřijatelný. Co bys na mě řekl ty, Spoutaný?"
Odpověď dostane, teprve až se rozhodne, až na konci cesty.
Gethol vstoupil do pukliny.

Jaghut si pobaveně všiml, že Chromý bůh si kolem místa, kde byl připoután, vytvořil malý stan. Polámaný, dobitý, plný nehojících se ran, tak vypadala pravá tvář marnivosti.
Gethol se zastavil před vstupem a zvedl hlas. "Vzdej se toho pláště - nebudu se před tebou plazit."
Stan se zamihotal a rozpustil se. Objevila se postava v rouše s kapuci, sedící na vlhké hlíně. Z ohřívadla se mezi ně

nesly závoje kouře a Spoutaný zvedl zmrzačenou ruku, aby si nahnal nasládlé páry do obličeje. "Velice," zasípěl, "velmi zničující polibek. Tvá náhle vzplanuvší touha po pomstě… neunikla pozornosti, Jaghute. Tvůj hněv ohrozil přepečlivé plány mistra Kápě, to víš, viď? Právě tohle pána smrti tolik… zklamalo. Jeho herold musí být poslušný. Není to… zaměstnavatel… hodný někoho jako ty."
Gethol se ohlédl. "Pode mnou je žár. My tě připoutali k tělu Ohnice, přikovali jsme tě k jejím kostem - a ty jsi ji otrávil."
"Ano. Hnisající trn v její patě… který ji jednoho dne zabije. A se smrtí Ohnice zemře tento svět. Její vychladlé, neživé srdce přestane dávat život. Tyto řetězy musejí být zpřetrhány, Jaghute."
Gethol se zasmál. "Každý svět jednou umře. Já nebudu slabým článkem, Chromý bože. Přece jsem tu byl při spoutání."
"Á," zasyčel bůh, "ale ty jsi slabým článkem. Vždycky jsi byl. Myslel sis, že si dokážeš vysloužit důvěru mistra Kápě, a zklamal jsi. Není to ani první zklamání, jak oba dobře víme. Když tě navštívil tvůj bratr Gothos -"
"Dost! Kdo je tu zranitelný?"
"My oba, Jaghute. To jsme oba." Bůh opět zvedl ruku a pomalu jí mávl. Objevily se lakované dřevěné karty, visely ve vzduchu, obrázky otočené ke Getholovi. "Hleď," zašeptal Chromý bůh, "dóm řetězů…"
Jaghut přivřel oko. "Co - co jsi to udělal?"
"Už nejsem cizinec, Gethole. Já se… připojuji ke hře. A podívej se pozorněji. Karta Herolda je… volná."
Gethol zabručel. "Nejenom Herolda…"
"Pravda, teprve začínám. Rád bych věděl, kdo si vysloužíprávo na post Rytíře v mém dómu. Na rozdíl od mistra Kápě já vítám ctižádost, víš? Vítám nezávislé myšlení. I pomstu."
"Balíček draků se ti postaví, Spoutaný. Tvůj dóm bude… napaden."
"Tak tomu bylo vždy. Ty o balíčku mluvíš jako o entitě, ale jeho tvůrce se obrátil v prach, jak oba víme. Není tu nikdo, kdo by ho ovládal. Důkazem je vzkříšení dómu stínu. To je úctyhodný precedens. Já tě potřebuji, Gethole. Přijímám tvé… vady. Nikdo v mém dómu řetězů nebude bez vady, na těle ani na duchu. Pohlédni na mě, pohlédni na toto polámané, rozbité tělo - můj dóm odráží to, co vidíš před sebou. Teď pohlédni na vnější svět, na tu noční můru plnou bolesti a neúspěchů, na smrtelnou říši. Mí stoupenci, Gethole, se budou brzy počítat na legie. Pochybuješ o tom? Pochybuješ?"
Jaghut dlouho mlčel, než zavrčel: "Dóm řetězů nalezl svého Herolda. Co pro tebe mám udělat?"

"Musel jsem přijít o rozum," remcal Murillio, ale přesto kostky hodil. Vyřezávané prstní kůstky se odrazily a kousek se kutálely.
"Pán tlačí, milý příteli, naneštěstí pro tebe to ale za moc nestojí!" zvolal Kruppe a sebral kostky. "A nyní Kruppe sází dvojnásob na celý čistý hod - á, výtečný rým výtečně podaný - ohó!" Kostky se odrazily a všechny dopadly nepoznačenou stranou nahoru. "Ha! Bohatství se Kruppemu kutálí do klína! Posbírej si je, pozoruhodný čaroději!"
Rychlej Ben potřásl hlavou a posbíral kostky. "Už jsem viděl všechny možné podvody - špatné i ty vynikající - ale Kruppe, ty mému bystrému oku pořád unikáš."
"Podvod? Bohové chraňte! V tuto noc nocí jsou případné nešťastné oběti svědky kosmických sympatií s úctyhodným Kruppem!"
"Kosmický sympatie?" zafrkal Murillio. "Co je, ve jménu mistra Kápě, tohle?"
"Jiný výraz pro podvádění," zabručel Coll. "Tak sázej, Rychlej, nemůžu se dočkat, až přijdu o další těžce vydělané penízky."
"To je tím stolem," prohlásil Murillio. "Zešvindluje všechno a Kruppe nějak přišel na to jak - nepopírej to, ty hromado špeku."
"Kruppe popírá všechny věci vyloženě popiratelné, drazí společníci. Žádný vzorec se dosud nevytvořil, o čemž vás mimochodem zcela vážně ujišťuji, neboť hlavní osoba prchla před určenou rolí. Řečený útěk pochopitelně není než iluzí, ačkoliv vynucené zdržení sebepoznání by mohlo docela dobře mít vážné následky. Naštěstí pro všechny do jednoho tu je Kruppe s pozorným pohledem -"
"To je jedno," skočil mu do řeči Rychlej Ben. "Černé srdce tam, kde to je nejdůležitější, a lebka do rohu."
"Odvážná sázka, záhadný mágu. Kruppe odpovídá trojnásobkem na rovnou ruku a ani kostka stranou!"
Čaroděj zafrkal. "To jsem jaktěživ neviděl. Nikdy. Ani jednou." Hodil kostky na stůl.
Vyleštěné prstní kůstky se zastavily rozložené jako ruka a všechny značky byly dokonale vyrovnané.
"A teď to, přemýšlivý čaroději, vidíš! Kruppeho truhlice přetékají!"
Rychlej Ben se zadíval na potlučenou stolní desku.
"Má tohle vůbec smysl?" povzdechl si Coll. "Kruppe vyhraje každý hod. Není vůbec rafinovaný, skrček jeden - dobrý podfukář se snaží občas i prohrát."
"Tím je prokázána Kruppeho naprostá nevina! Podfuk s nepřerušenou řadou vítězství by byl holým šílenstvím - ne, sympatie jsou pravé a nefalšované a Kruppe s nimi nemůže nic dělat."
"Jak jsi to udělal?" zašeptal Rychlej Ben.
Kruppe si z rukávu vytáhl ušmudlaný hedvábný šátek a otřel si čelo. "Chodby se tu náhle rojí, olizují vzduch neviditelnými plameny, ajvaj! Kruppe se pod tak podrobným zkoumáním scvrkává - milost, prosí Kruppe, záludný mágu!"
Rychlej Ben se narovnal a zadíval se na Whiskeyjacka, který seděl stranou od ostatních, zády ke stěně stanu, a přivíral oči. "Něco tu je - přísahám - ale nemůžu ho zachytit. Je pěkně kluzký - bohové, ten je kluzký!"
Whiskeyjack zabručel. "Vzdej to," poradil mu s úsměvem. "Podle mě ho stejně nechytíš."
Mág se otočil zpátky ke Kruppemu. "Nejsi to, nač vypadáš -"
"Ale je," vložil se do hovoru Coll. "Koukni na něj. Umaštěný, úlisný, kluzký jako namazaný úhoř. Kruppe je přesně to,

nač vypadá, věř mi. Podívej se, jak se najednou potí, je rudý jako rak, vyvaluje oči - jen se koukni, jak se kroutí! To je náš Kruppe, do posledního chlupu!"
"Kruppe jest na rozpacích! Krutá prohlídka! Kruppe se pod tou bezdůvodnou pozorností kroutí!"
Dívali se, jak ždímá svůj šátek, a vytřeštili oči na proud mastné vody, která z něj vytekla na stůl.
Whiskeyjack vybuchl smíchy. "Má vás všechny v měšci, i teď! Tak on se kroutí, ano? Potí se? Všechno je to jenom iluze."
"Kruppe se hroutí pod tak bystrými poznámkami! Vadne, taje, rozpouští se, stává se z něj ubrečený šašek!" Předklonil se a posbíral si výhru. "Kruppe má žízeň. Napadá ho, zda v tom umazaném džbáně nezůstalo ještě nějaké víno. Ale víc než to Kruppeho zajímá, co teď, uprostřed noci, přivedlo do tohoto stanu Korlat, když jsou všichni vyčerpaní dalším dnem nekonečného pochodování."
Stanová chlopeň se odhrnula a do světla lampy vstoupila Tiste Andii. Fialové oči upřela na Whiskeyjacka.
"Komandante, můj pán si žádá potěšení z tvé společnosti."
Whiskeyjack zvedl obočí. "Teď? No dobrá, přijímám pozvání." Pomalu vstal a odlehčoval zraněnou nohu.
"Ještě na to přijdu," prohlásil Rychlej Ben a zamračil se na Kruppeho.
"Kruppe popírá existenci těžko zachytitelných složek u své osoby, otravný čaroději. Jednoduchost je Kruppeho milenkou - v radostné shodě s jeho drahou ženou Pravdou, samo sebou. Dlouhé a věrné spojenectví, tato šťastná trojice -"
Ještě mluvil, když Whiskeyjack odešel ze stanu. Zamířil s Korlat do tábora Tiste Andii a po chvíli se na ni podíval.
"Myslel jsem si, že tvůj pán již odešel - nikdo ho neviděl celé dny."
"Nějakou dobu zůstane v naší společnosti," odtušila Korlat. "Anomander Dlouhý vlas nemá trpělivost na porady štábu a tak. Bába mu podává zprávy o vývoji."
"V tom případě mě zajímá - co může chtít ode mě?"
Nepatrně se usmála. "Je na mém pánovi, aby ti odhalil své záměry, komandante."
Whiskeyjack mlčel.
Stan Rytíře noci se nijak nelišil od stanů ostatních Tiste Andii, nikdo ho nehlídal a uvnitř svítila jediná lucerna, vydávající chabé světlo. Korlat se zastavila před vchodem. "Dál tě doprovázet nebudu. Můžeš vstoupit, komandante."
Anomander Dlouhý vlas seděl ve skládacím křesle s koženým opěradlem, dlouhé nohy natažené před sebou. Naproti stálo podobné křeslo a na dosah obou stolek s karafou, v níž bylo víno, a dvěma sklenicemi.
"Děkuji ti, že jsi přišel," pronesl Rytíř noci. "Prosím, udělej si pohodlí."
Whiskeyjack se posadil do křesla.
Anomander se předklonil a nalil do sklenic víno. Jednu sklenici podal komandantovi, který ji s povděkem přijal. "Ze správné perspektivy," podotkl, "vypadá i život smrtelníka dlouhý. Uspokojivý. Já v této chvíli hloubám nad podstatou náhodné shody okolností. Nad muži a ženami, kteří se po nějakou dobu ocitnou bok po boku, kráčejíce po rovnoběžných cestách. Jejich životy se prolnou, byť nakratičko, a tím náhodným dotekem se docela změní."
Whiskeyjack si muže naproti sobě prohlížel přivřenýma očima. "Já změny nepovažuju za zvlášť hrozivé, můj pane."
"Anomandere bude stačit. S tvým názorem souhlasím… většinou. Ve velení panuje jisté napětí, o němž zaručeně dobře víš."
Malažan kývl.
Dlouhý vlas se na Whiskeyjacka pozorně zadíval, ale po chvíli zase sklouzl pohledem stranou. "Starosti. Dlouho potlačované ambice se nyní začínají prosazovat. Staré i nové soupeření. Daný stav má sklon… rozdělovat. Jednoho každého z nás odděluje od ostatních. Ale pokud vydržíme, znovu se navrátí klidné vnímání a zašeptá o… naději." Opět na komandanta upřel ty neobyčejné oči, stejně krátce jako prve.
Whiskeyjack se pomalu nadechl. "A jaká je to naděje?"
"Mé instinkty mi - v okamžiku, kdy se životy dotknou, jakkoliv krátce - prozradí, kdo je hoden mé důvěry. Kupříkladu Ganoes Paran. Poprvé jsme se setkali na této pláni nedaleko od místa, kde nyní tábořím. Byl nástrojem Oponn, čekala ho smrt v zubech Stínupánových ohařů. Smrtelník, se všemi ztrátami jasně vepsanými v očích. Ať by byl přežil, či zemřel, jeho osud pro mě nic neznamenal. A přesto…"
"Zalíbil se ti."
Dlouhý vlas se usmál a napil se vína. "Ano, přesné shrnutí."
Rozhostilo se ticho, oba muži se na sebe jen dívali. Po dlouhé chvíli se Whiskeyjack pomalu narovnal, jak si něco uvědomil. "Předpokládám," řekl nakonec s pohledem upřeným na víno ve své sklenici, "že jsi zvědavý na Rychlýho Bena."
Anomander Dlouhý vlas naklonil hlavu na stranu. "Přirozeně," odvětil se slabým překvapením a otázkou v hlase.
"Poprvé jsme se setkali v Sedmiměstí… ve Svaté poušti Raraku, abych byl přesný," začal Whiskeyjack a předklonil se, aby mohl oběma dolít víno. Pak se zase opřel a pokračoval. "Je to poněkud dlouhý příběh, tak doufám, že zachováš trpělivost."
Odpovědí mu byl Anomanderův úsměv.
"Dobrá. Myslím, že to bude stát za to." Zalétl pohledem k lucerně visící na tyči, k jejímu zlatavému plameni. "Rychlej Ben. Adaefón Delat, druhořadý čaroděj v žoldu jednoho ze Sedmi svatých ochránců během nezdařeného povstání, které začalo v Arénu. Ochráncův kádr tvořil Delat a jedenáct dalších mágů. Kouzelníci našeho vojska se jim víc než vyrovnali - Bellurdan, Tumava, Tayschrenn, A'Karonys, Tesormalandis, Pahejl - pozoruhodná sbírka známá tím, jak surově prosazuje císařovu vůli. No, město, kam ten ochránce zalezl, jsme dobyli, dostali jsme se přes hradby a nastalo vraždění v ulicích. Všech se nás zmocnilo bojové šílenství. Dassem srazil svatého ochránce a potom se se svou bandou, které říkal první meč, prosekal řadami nepřátel. Když ochráncův kádr viděl umírat svého pána a porážku

vojska, utekl. Dassem mé setnině nařídil, že je máme pronásledovat i do pouště. Naším průvodcem byl místní muž, nedávno přijatý do našeho Spáru…"

Široký černočerný obličej se Kalamu Mécharovi leskl potem. Whiskeyjack se díval, jak se otáčí v sedle, jak krčí širokými rameny pod zaprášenou, špinavou telabou.
"Zůstali spolu," prohlásil jejich průvodce. "Myslel bych si, že se rozdělí… aby nás donutili udělat totéž. Nebo abychom si mezi nimi museli vybrat, veliteli. Stopa vede dál, pane, do srdce Raraku."
"Jaký mají náskok?" chtěl vědět Whiskeyjack.
"Půl dne, víc ne. A jdou pěšky."
Whiskeyjack se zadíval do okrového oparu nad pouští. Za sebou měl sedmdesát vojáků, nesourodou sbírku mariňáků, sapérů, pěšáků i kavaleristů. Všichni byli z oddílů, které prostě přestaly existovat. Tři roky většina z nich strávila obléháním, prudkými boji a pronásledováním. O nich si Dassem Ultor myslel, že jsou postradatelní a v případě potřeby je lze obětovat.
"Pane," ozval se Kalam. "Raraku je svatá poušť. Místo oplývající velikou mocí…"
"Veď nás," zavrčel Whiskeyjack.
Nad pustou, jalovou planinou se náhodně zvedaly prašné víry. Oddíl jel klusem s občasným krátkým zpomalením do kroku. Slunce šplhalo po obloze, někde za nimi stále hořelo město a krajina před nimi jako by byla celá v plamenech.
První mrtvolu našli brzy po poledni. Tělo ženy, celé svraštělé, stočené do klubíčka, s potrhanou, ohořelou telabou vlající v horkém větru. Hlavu měla žena otočenou k obloze a oční důlky jako prázdné díry. Kalam sesedl a dlouho mrtvou prohlížel. Konečně vstal a podíval se na Whiskeyjacka. "Myslím, že to je Kebharla. Byla spíš učenec než mág, hledačka mystérií. Pane, je tu něco divného -"
"Opravdu?" opáčil velitel. Naklonil se ze sedla a zadíval se na mrtvolu. "Kromě toho, že vypadá, jako by byla mrtvá už sto let, co ti připadá divné, Kalame?"
Domorodec se zamračil.
Za Whiskeyjackem se zasmál jeden z vojáků.
"Mohl by ten veselý muž vystoupit, prosím?" zavolal velitel, aniž by se ohlédl.
Dojel k němu jezdec, mladý, hubený, v příliš velké zdobené sedmiměstské přilbici. "Pane!" štěkl.
Whiskeyjack na něj upřel zrak. "Bohové, člověče, zahoďte tu přilbu - jinak se vám uvaří mozek. A ty skřipky taky - stejně jsou rozbité."
"Ta přilba má vycpávku z chladivýho písku, pane."
"Z čeho že?"
"Chladivýho písku. Vypadá to jako piliny, pane, ale můžete hodit hrst do ohně a neohřeje se. Je to hrozně zvláštní, pane."
Velitel se na přilbici zadíval. "Do Propasti, to nosíval Svatý ochránce!"
Muž vážně kývl. "A když mu ji Dassemův meč srazil z hlavy, odletěla stranou, pane. Rovnou mně do náručí."
"A ty housle následovaly?"
Voják podezíravě přimhouřil oči. "Ne, pane. Ty jsou moje. Přivezl jsem si je z Malazu, chtěl jsem se na ně naučit hrát."
"A kdo do nich vrazil pěstí?"
"To by byl Křovák, pane - ten chlápek támhle vedle Pazderky."
"Vždyť na ten krám neumí hrát!" zavolal dotyčný voják.
"Teď teda opravdu nemůžu. Jsou rozbitý. Ale až skončí válka, nechám si je spravit."
Whiskeyjack si povzdechl. "Vraťte se na místo, pane Šumaři, a už ani slovo, jasné?"
"Ještě jedna věc, pane. Mám kvůli… kvůli tomuhle všemu… takovej špatnej pocit."
"To nejste sám, vojáku."
"No, ehm, jde jenom o to -"
"Veliteli!" zavolal voják jménem Křovák a pobídl koně dopředu. "Ten mládenec mívá předtuchy, pane, a zatím se nezmejlil. Řekl seržantovi Nubberovi, aby nepil z toho džbánu, ale on to stejně udělal a teď je mrtvý, pane."
"Otrávený?"
"Ne, pane. Mrtvá ještěrka. Uvízla mu v krku! Hele, Šumař - to je dobrý jméno. Šumař. Cha!"
"Bohové," zasupěl Whiskeyjack. "Dost." Znovu se obrátil na Kalama. "Jedeme dál."
Muž kývl a znovu nasedl.
Jedenáct mágů, bez koní, bez zásob, prchajících přes mrtvou poušť. Štvanice by měla skončit rychle. Pozdě odpoledne narazili na další tělo, stejně svraštělé jako to první. Pak, když slunce rozhodilo po obzoru plné hrsti karmínu, nalezli na stezce třetí mrtvolu. Přímo před nimi, půl lígy daleko, cenily vybělené zuby vápencové útesy, zapadajícím sluncem zbarvené doruda. Kalam hlásil, že stopa přeživších čarodějů vede přímo k nim.
Koně byli vyčerpaní stejně jako vojáci. Starosti jim začínala dělat voda. Whiskeyjack nechal zastavit, muži připravili tábor.
Po jídle, když byly rozestavené hlídky, se k veliteli u ohně připojil Kalam Méchar. Hodil do plamenů další kus trusu a podíval se, co dělá voda v otlučeném kotlíku, zavěšeném na trojnožce nad ohněm.
"Bylinky v čaji zítra zmenší ztráty vody," zabručel sedmiměstský domorodec. "Mám štěstí, že je mám - jsou vzácné a budou ještě vzácnější. Sice budete mít moč hustou jako polívka, ale bude jí málo. Budete se potit, ale to potřebujete -"
"Já vím," přerušil jej Whiskeyjack. "Už jsme na tomhle zatraceném kontinentě dost dlouho, abychom se pár věcí přiučili, vůdce Spáru."
Muž se zadíval na vojáky. "Pořád na to zapomínám, veliteli. Jste všichni tak… mladí."

"Stejně mladí jako ty, Kalame Méchare."
"A co jsem já viděl ze světa, pane? Skoro nic. Osobní strážce svatého falaha v Arénu -"
"Osobní strážce? K čemu taková skromnost. Byl jsi jeho soukromý asasín."
"Já se snažil říct, že moje cesta se teprve začala, pane. Vy - vaši vojáci - co všechno jste viděli, čím vším jste prošli…"
Zakroutil hlavou. "Všechno je to tam, ve vašich očích."
Whiskeyjack se na něj podíval a ticho se táhlo.
Kalam sundal kotlík z ohně, do dvou pohárků nalil špitálem vonící odvar a jeden pohárek podal veliteli. "Zítra je dohoníme."
"Určitě. Jeli jsme celý den, dvakrát rychleji, než dokáže voják klusat. Jak daleko jsme za těmi zatracenými mágy? Jedno zvonění? Dvě? Ne víc než dvě. Používají chodby…"
Asasín se zamračil a pomalu zavrtěl hlavou. "To bych byl jejich stopu ztratil, pane. Jakmile by jednou vstoupili do chodby, všechny jejich stopy by zmizely."
"Ano. A přesto stopa vede dál bez přerušení? Proč asi?"
Kalam se zahleděl do ohně. "To já nevím, pane."
Whiskeyjack dopil hořký čaj, hodil plecháček asasínovi k nohám a odešel.
Pronásledování se táhlo den za dnem, museli projíždět roklemi, stržemi a vyschlými koryty řek. Našli další těla, vysušená, Kalam je jedno po druhém identifikoval: Reníša, kouzelnice Vysoké Meanas, Keluger, kněz septimán D'rek, zmije podzimu, Karkal, mág válečník zaslíbený Fenerovi a aspirující na titul jeho smrtelného meče, Ullan, převtělenecká kněžka Soliel.
Únava a nedostatek vody a potravin si na lovcích vybraly svou daň. Koně umírali, vojáci je poráželi a jedli. Přeživší koně zhubli na kost. Nebýt toho, že stopa mágů Kalama a ostatní neomylně vedla od jednoho skrytého pramene k druhému, byli by všichni v té nelítostné pustině zemřeli.
Seťalahd Crool, jhagský míšenec, který kdysi svým zuřivým protiútokem zahnal Dassema Ultora o několik kroků zpět a meč mu plál požehnáním nějakého neznámého ascendentu. Eltra, mistra chodby Rašan, Birith'erah, mág chodby Serc, který dokázal vyvolat bouře, Gellid, čarodějka chodby Tennes…
Nyní zůstal jen jeden, stále byl někde před nimi, stále jim unikal, jeho přítomnost prozrazovaly pouze lehké otisky, které za sebou zanechával.
Lovci nyní postupovali mlčky. Mlčící Raraku. Kalení, broušení a žíhaní sluncem. Koně pod nimi byli stejní jako jezdci, vyhublí a vzdorní, neúnavní a se šílenstvím v očích.
Whiskeyjackovi trvalo dlouho, než mu došlo, co vidí v Kalamově výraze; když se asasín podíval na něj a na jeho vojáky, pomalu chápal, že má v očích nevíru, úctu a ne zrovna malý strach. Ale i Kalam sám se změnil. Po zemi, již nazýval svým domovem, necestoval daleko, přesto přešel celý svět.
Raraku si je vzala všechny.
Nahoru kamenitým žlebem, rozsedlinou, mezi skvrnitými, podobanými vápencovými stěnami a ven, do přírodního amfiteátru, a tam, na balvanu na druhém konci amfiteátru, seděl se zkříženýma nohama poslední mág.
Měl na sobě hadry, byl vyhublý na kost, tmavou kůži měl popraskanou a loupala se mu a oči tvrdé a ostré jako obsidián.
Kalam s obrovskou námahou zastavil koně, dokonce ho i otočil a podíval se Whiskeyjackovi do očí. "Adaefón Delat, mág Meanas," představil muže drsným chrapotem a popraskané rty se mu zvlnily v úsměvu. "Nikdy za moc nestál, pane. Pochybuju, že se vzmůže na zvlášť dobrou obranu."
Whiskeyjack neříkal nic. Projel kolem asasína a zamířil k čaroději.
"Jednu otázku," pronesl čaroděj téměř šeptem, avšak i přesto se jeho hlas nesl přes celý amfiteátr.
"Jakou?"
"Kdo, ve jménu mistra Kápě, jste?"
Wbiskeyjack zvedl obočí. "Záleží na tom?"
"Překročili jsme celou Raraku," pokračoval čaroděj. "Na druhé straně tady těch útesů je stezka vedoucí do Cdanisbanu. Honili jste mě přes celou Svatou poušť… bohové, za to nestojí žádný člověk. Ani já ne!"
"Bylo s tebou jedenáct dalších, čaroději."
Adaefón Delat pokrčil rameny. "Já z nich byl zdaleka nejmladší - nejzdravější. Ale teď se konečně vzdalo i moje tělo. Dál už nedojdu." Tmavýma očima zalétl za Whiskeyjacka. "Veliteli, vaši vojáci…"
"Co je s nimi?"
"Jsou něco víc… i míň. Už nejsou tím, čím bývali. To udělala Raraku, pane. Spálili mosty své minulosti, všichni do jednoho - všechno je to pryč." Užasle se Whiskeyjackovi podíval do očí. "A jsou vaši. Tělem i duší. Jsou vaši."
"Víc, než si uvědomuješ," řekl Wbiskeyjack a zvedl hlas. "Křováku, Šumaři, jsme na místě?"
"Ano!" odpověděli oba sborově.
Whiskeyjackovi neuniklo, jak se čaroděj náhle napružil. Po chvíli se otočil v sedle. Kalam seděl nehybně na koni a po čele mu stékal pot. Kousek za ním stáli Šumař a Křovák a mířili na něj kušemi. Whiskeyjack se usmál a znovu se obrátil k Adaefónu Delatovi.
"Vy dva jste hráli neobyčejnou hru. Šumař vyčenichal vaši tajnou komunikaci - odřené skály, poloha těl, ohnuté prsty - jeden, dva, tři, cokoliv bylo potřeba na doplnění čísla - mohli jsme to zarazit už před týdnem, ale to jsem pomalu začínal být… zvědavý. Jedenáct mágů. Nejdřív ti ta první čarodějka odhalila své tajné vědomosti - vědomosti, které nedokázala využít - byla to jenom věc dohody. Jakou jinou možnost měli ti ostatní? Smrt rukou Raraku nebo mou. Nebo… jistý druh spasení. Bylo to ale tohle? Dohadují se teď v tobě, Adaefóne Delate? Snaží se s křikem uniknout ze svého nového vězení? Přesto jsem pořád zvědavý. Tahle hra - ty a Kalam - jaký měla cíl?"

Iluze kolem čaroděje se pomalu rozplynula a objevil se zdravý mladý muž v plné síle. Podařil se mu stísněný úsměv. "Ten křik… poněkud utichl. I přízrak života je lepší než objetí mistra Kápě, veliteli. Dospěli jsme k… rovnováze, dalo by se říct."
"A ty máš nepředstavitelnou sbírku kouzel."
"Pozoruhodnou, to ano, ale už netoužím po tom, je použít. Hra, kterou jsme hráli, Whiskeyjacku? Šlo jenom o přežití. Ze začátku. Abych byl upřímný, tak jsme si nemysleli, že to dokážete. Mysleli jsme si, že si vás vyžádá Raraku - a to asi udělala, jistým způsobem, i když ne tak, jak jsem předpokládal. To, co se z vás a vašich vojáků stalo…" Zakroutil hlavou.
"To, co se z nás stalo," řekl Whiskeyjack, "se stalo i z vás. Z tebe a z Kalama."
Čaroděj pomalu kývl. "Proto to dnešní osudově setkání. Pane, s Kalamem odteď půjdeme za vámi. Jestli nás budete chtít."
Whiskeyjack zabručel: "Císař mi vás vezme."
"jenom když mu to prozradíte, veliteli."
"A Kalam?" Whiskeyjack se ohlédl na asasína.
"Spárové budou… nespokojení," zahuhlal a pak se usmál: "Mrzena má holt smůlu."
Whiskeyjack udělal obličej a otočil se dál, aby se podíval na své vojáky. Řada tváří mohla být docela dobře vytesána z kamene. Setnina. Ti z původních vyvržen ců, kteří přežili. Nyní tvořili slibné, tvrdé jádro. "Bohové," zašeptal si pro sebe, "co jsme to tu udělali?"
Prvním krvavým střetem Paličů mostů bylo znovudobytí G'danisbanu - jeden mág, jeden asasín a sedmdesát vojáků vrazili do pevnosti se čtyřmi sty vzbouřenými pouštními válečníky a za jedinou noc je rozdrtili.

Světlo lucerny nebylo příliš jasné, ale přes stěny stanu bylo vidět něžné zrození rána. Ticho, následující po Whiskeyjackově vyprávění, pomalu zaplňovaly zvuky probouzejícího se tábora.
Anomander Dlouhý vlas si povzdychl. "Přesun duší."
"Ano."
"Slyšel jsem o přesunu jedné duše - byla vyslaná do nádoby, která pro ni byla připravena. Ale přesun jedenácti duší - jedenácti mágů - do již zabraného těla dvanáctého…" Nevěřícně kroutil hlavou. "To je vskutku drzost. Už chápu, proč Rychlej Ben žádal, abych ho dále nezkoumal." Zvedl zrak. "A přesto jsi ho tu dnešní noci odhalil. Nežádal jsem -"
"Žádat, můj pane, by byla troufalost," řekl Whiskeyjack.
"Takže jsi mě pochopil."
"Instinkt," usmál se Malažan. "Já tomu svému taky důvěřuju, Anomandere Dlouhý vlase."
Tiste Andii vstal.
Whiskeyjack také.
"Udělalo na mne dojem," poznamenal Dlouhý vlas, "jak jsi tam stál připraven bránit malou Stříbrnou lišku."
"A na mě zase udělalo dojem, jak ses ty ovládl."
"Ano," přitakal Rytíř noci a náhle odvrátil zrak a lehce se zamračil. "Záhada cheruba…"
"Co prosím?"
Tiste Andii se usmál. "Vzpomněl jsem si na své první setkání s mužem zvaným Kruppe."
"Obávám se, můj pane, že Kruppe je záhada, kterou ti nemůžu nijak objasnit. Vlastně si myslím, že tuhle záhadu nedokáže rozřešit nikdo z nás."
"V tom máš možná pravdu, Whiskeyjacku."
"Rychlej Ben odjíždí dnes ráno, připojí se k Paranovi a Paličům mostů."
Anomander kývl. "Pokusím se od něj držet dál, aby nebyl nervózní." Po chvíli napřáhl ruku.
Po válečnicku si stiskli předloktí.
"Příjemná noc právě uplynula," prohodil Anomander.
Whiskeyjack se zaškaredil. "Já na vyprávění zábavných historek moc nejsem. Oceňuju tvou trpělivost."
"Snad bych mohl nějaký jiný večer znovu nastolit rovnováhu - taky mám v zásobě několik příběhů."
"Tím jsem si jistý," vypravil ze sebe Whiskeyjack.
Pustili si ruce a komandant se obrátil k odchodu.
Za ním promluvil Dlouhý vlas: "Ještě jedna věc. Stříbrná liška se ode mne nemusí ničeho obávat. Totéž nařídím Kallorovi."
Whiskeyjack se zadíval do země. "Děkuju, můj pane," vydechl a odešel.
Bohové pod námi, dnes v noci jsem si udělal přítele. Kdy jsem naposledy zakopl o takový dar? Nemůžu si vzpomenout. Pro mistra Kápě, vážně nemůžu.

Anomander Dlouhý vlas stál ve vchodu do stanu a díval se, jak starý pán kulhá pryč.
Zezadu se ozvalo tiché našlapování ptačích spárů. "Pane," ozvala se Bába, "bylo to moudré? Když si mezi těmito krátce žijícími smrtelníky uděláš přítele, musíš za to zaplatit - jak můžeš sám dosvědčit ze svých typicky tragických vzpomínek."
"Dej si pozor, babice."
"Chceš snad říci, že to není pravda, můj pane?"
"Stručnost může být velice cenná vlastnost."
Velká krkavčice naklonila hlavu na stranu. "Upřímný postřeh? Nebezpečná výstraha? Pokroucená a tuze nešťastná moudrost? Pochybuji, že to budeš chtít rozvádět. Nebudeš, viď že ne? Necháš mě o tom věčně hloubat v nekonečné

popudlivé posedlosti! Svině!"
"Necítíš ve vzduchu mrtvolu, má milá? Já tedy ano. Co kdybys ji šla najít? Hned. Okamžitě. A až si naplníš břich, najdi Kallora a přiveď ho ke mně."
Pták s frknutím prudce roztáhl křídla a vyletěl k obloze.
"Korlat," pronesl Anomander. "Přijď ke mně, prosím." Vstoupil do stanu. Korlat ve chvilce dorazila. Dlouhý vlas dál hleděl na stěnu stanu.
"Můj pane?"
"Nakrátko se vzdálím. Potřebuji útěchu od Silanah."
"Tvůj návrat ji potěší, můj pane."
"Budu pryč jen několik dní, víc ne."
"Rozumím."
Dlouhý vlas se k ní otočil. "Rozšiř svou ochranu i na Stříbrnou lišku."
"Tento příkaz mne těší."
"Neviditelní strážci ať dohlédnou na Kallora. Pokud by pochybil, okamžitě mne zavolej, ale neváhej seslat na něj plnou sílu Tiste Andii. Přinejhorším se mohu dívat na to, jak sbírají kusy jeho těla."
"Plnou sílu, můj pane? To jsme neudělali už velmi dlouho. Podle tebe to bude ke zničení Kallora nutné?"
"Nejsem si jistý, Korlat. Ale proč riskovat?"
"Nuže dobrá. Začnu s přípravami na spojení našich chodeb."
"Zařídím, aby vám to nedělalo potíže."
"Je tu jedenáct set Tiste Andii, můj pane."
"To já vím, Korlat."
"Při spoutání nás bylo jen čtyřicet, a přesto jsme zničili celou říši Chromého boha - pravda, teprve vznikající říši. Přesto, pane, jedenáct set… riskujeme zničení celého kontinentu."
Anomander měl náhle zastřený pohled. "Při vypouštění radím jistou obezřetnost, Korlat, pokud byste skutečně museli vypustit Kurald Galain všichni naráz. Chmurovi by se to nelíbilo. A stejně si myslím, že Kallor neudělá nic unáhleného. Jde jenom o předběžné opatření."
"Rozumím."
Opět se k ní obrátil zády. "To bude vše, Korlat."

Mhybe snila. Znovu - po dlouhé době - se potulovala tundrou, pod nohama jí šustil lišejník a mech, vál tu suchý vítr a přinášel vůni ledu. Kráčela bez bolestí, a když vdechovala svěží vzduch, nechroptěla. Uvědomila si, že se vrátila na místo narození své dcery.
Chodba Tellann, místo, jehož se netýkalo kde, nýbrž kdy. Čas mladosti. Pro svět. Pro mě.
Zvedla ruce a uviděla jejich jantarovou hebkost, šlachy a žíly pod pružnou kůží téměř nebyly vidět.
Jsem mladá. Jsem taková, jaká bych měla být.
Není to dar. Ne, je to mučení. Věděla, že sní. Věděla, co najde, až se probudí.
Přes měkkou podrážku mokasínů ucítila lehké chvění, jak rovnoběžně s hřebenem, po němž se rozhodla jít, běželo stádečko nějakých dávno vyhynulých zvířat. Jejich hrbaté hřbety se občas objevily nad hřebenem - rozmazaný proud barvy pálené sieny. Něco se v ní pohnulo, tichá radost nad majestátem těch zvířat.
Příbuzní bhederinů, jen větší, s rohy do stran, mohutní a vznešení.
Podívala se dolů a zastavila se. Cestu jí křížila stopa. Křehký lišejník sešlapaly nohy obalené kůží. Osm, devět párů nohou.
lmassové z masa a kostí? Kostěj Pran Chole a jeho společníci? Kdo se potuluje mou snovou krajinou tentokrát?
Zamrkala a otevřela oči do tmy. Zabolelo ji v kostech. Pokroucenýma rukama si přitáhla kožešiny pod bradu, jak ji zamrazilo. Oči jí začaly slzet a ona znovu zamrkala na strop koženého stanu a zhluboka, bolestně se nadechla.
"Duchové Rhivů," zašeptala, "vezměte si mě hned, prosím vás. Ukončete můj život, prosím. Jaghan, Iruth, Mendalan, S'ren Táhl, Pahryd, Neprool, Manek, Ibindur - jmenuji vás všechny, vezměte si mě, duchové Rhivů…"
Sípavý dech, umíněný tlukot srdce… duchové byli k jejím modlitbám hluší. S tichým vzlyknutím se posadila a vzala si šaty.
Vyšourala se do mlhy venku. Rhivský tábor se probouzel. Zaslechla bučení bhederinů a cítila chvění země, pak se ozval křik mladíků vracejících se z noční stráže u stád. Z okolních stanů vycházeli lidé a tiše zpívali ránu na přivítanou.
Iruth met inal barku sen netral… ah'rbitan! Iruth met inal…
Mhybe nezpívala. Ona necítila radost z dalšího dne.
"Holka, mám pro tebe to pravé."
Otočila se. Uličkou se směrem k ní kolébal Darún Kruppe a v baculatých ručkách držel dřevěnou krabičku.
Vzmohla se na trpký úsměv. "Odpusť, že nad tvými dary váhám. Minulá zkušenost…"
"Kruppe vidí přes ten vrásčitý závoj, má milá. U všeho. Proto je jeho noční milenkou Víra - věrná pomocnice, jejíhož láskyplného dotyku si Kruppe tuze cení. Obchodní zájmy," pokračoval, když se zastavil před ní, s očima upřenýma na krabičku, "poskytují radostné, byť nečekané dary. V této skromné schráně čeká poklad, který ti, má milá, nabízím."
"Mně poklady k ničemu nejsou, Kruppe, i když ti děkuji."
"Minulost hodná přehodnocení, ujišťuje tě Kruppe. Při rozšiřování sítě tunelů vedoucích do slavných jeskyní s plynným bohatstvím pod krásným Darúdžhistánem byly tu a tam objeveny vysekané komnaty, na jejichž stěnách byl vidět každý z bezpočtu úderů parohových špičáků a na řečených nerovných površích skvostné výjevy ze vzdálené minulosti nalezeny byly. Malované slinami, dřevěným uhlím, kreveli, krví, hlenem a mistr Kápě ví čím ještě, avšak bylo

toho víc. Mnohem víc. Podstavce vyřezané jako hrubé oltáře a na těchto oltářích - hle!"
Zvedl víko schrány.
Zprvu si Mhybe myslela, že hledí na sbírku pazourkových čepelí, spočívajících na zvláštně tepaných náramcích a nákotnících, zdánlivě vyrobených ze stejného ošidného materiálu. Pak přimhouřila oči.
"Ano," zašeptal Kruppe. "Vytvořené, jako by byly opravdu z pazourku. Ale ne, jsou měděné. Tepané za studena, kov byl vydlabán surový ze žil v kameni a zploštěn ranami kamenů. Jedna vrstva na druhé. Vytepané a vytvarované jako zrcadlo dědictví." Zvedl zrak a podíval se na Mhybe. "Kruppe vidí bolest tvých pokřivených kostí, má milá, a rmoutí se. Tyto měděné předměty nejsou nástroje, nýbrž ozdoby, jež mají být nošeny na těle - zjistíš, že tyto čepele mají spony hodící se pro kožené řemínky. Nalezneš tu kruhy na zápěstí, na kotníky, na paže a… ehm, náhrdelníky. Tyto předměty mají schopnost… ulevit od bolesti. Měď, první dar bohů."
Mhybe, zmatená vlastním sentimentem, si setřela slzy. "Děkuji ti, příteli Kruppe. Náš kmen si uchoval znalosti o léčivých schopnostech mědi. Žel, na vysoký věk nezabírá…"
Darúnovi se blýsklo v očích. "Kruppe svůj příběh ještě nedopověděl, holka. Do těch komnat přivedli učence s bystrou myslí, věnující se záhadám starověku. V každé komnatě byl oltář… dohromady osm… jednotlivě aspektované, malovaná výzdoba byla hrubá, ale obrazy byly zcela jasné. Tradiční zpodobnění. Osm jeskyní, každá zřetelně označená. Známe ruce, které je vytesaly - umělci sami sebe označili - a nejlepší jasnovidci Darúdžhistánu potvrdili pravdu. Známe, má milá, jména těch, komu tyto ozdoby náležely." Sáhl do schrány a vyndal jednu čepel. "Jaghan." Odložil ji a vyndal nákotník. "S'ren Táhl. A tady, ta maličká hlavice šípu… Manek, rhivský šotek - posměváček, že ano? Kruppe se cítí spřízněn s tímto zakrslým šprýmařem, och ano. Manek, přes všechny hrátky a lsti, má velké srdce, že ano? A tady, tento nákrčník. Iruth, vidíš, jak je dokonalý? V tomto tepaném kovu je zachycena záře úsvitu -"
"Nemožné," zašeptala Mhybe. "Duchové -"
"Byli kdysi živí, má milá. Smrtelní. Snad první tlupa Rhivů? Víra," pronesl s tklivým úsměvem, "je vždy vítanou milenkou. Nyní, po dokončení ranního omývání, očekává Kruppe, že uvidí, jak tě řečené předměty krášlí. V nadcházejících dnech, v nadcházejících nocích, Svatá nádobo, drž se pevně své víry."
Mhybe nebyla mocná slova. Kruppe jí podával schránu a ona si ji od něj vzala.
Jak jsi to věděl? Že se ze všech rán právě dnešní ráno probudím do popela opuštěnosti? Bez celoživotní víry? Jak jsi to, můj milý, mazaný mužíku, věděl?
Darún s povzdechem ustoupil. "Namáhavá donáška zanechala Kruppeho vyčerpaného a vyhladovělého! Řečená schrána otřásla tímto až příliš civilizovaným příslušenstvím."
Mhybe se usmála. "Namáhavá donáška, Kruppe? O tom bych ti mohla pár věcí povědět."
"Bezpochyby, než nezoufej, že se ti nikdy nedostane spravedlivé odměny, holka." Mrkl na ni, otočil se a loudal se pryč. Po několika krocích se zastavil a otočil se. "Ach, Kruppe ti dále sděluje, že Víra má dvojče, stejně milé, a tím jest Snění. Přehlížet takovou milost znamená odmítnout podstatu jejích darů." Zamával jí a znovu odcházel.
Za chvíli jí zmizel z dohledu. Tolik se podobá Manekovi. Něco jsi tam schoval, viď, Kruppe? Víra a snění. Snění o naději a touze? Nebo snění o spánku?
Komu jsem to v noci zkřížila cestu?

Pětaosmdesát líg na severovýchod si Pazderka lehla na travnatý svah a dívala se, jak poslední quorlové - maličké tečky na blankytně modré obloze - odlétají na západ.
"Jestli budu muset na jednoho z nich ještě někdy sednout," zavrčel kdosi vedle ní, "někdo mě zabijte rovnou a já mu požehnám za to milosrdenství."
Kaprál zavřel oči. "Jestli nám dáváš svolení zakroutit ti krkem, Jiskro, tak se vsadím, že tě jeden z nás vezme brzo za slovo."
"To je od tebe ale ošklivý, Pazderko! Kvůli čemu jsem tak neoblíbenej? Přece jsem nikomu nic nikdy nijak neudělal, nebo jo?"
"Dej mi chvilku, než si přeberu, cos právě řekl, a pak ti čestně odpovím."
"Já nemluvil akorát samý nesmysly, ženská, a ty to víš." Ztišil hlas. "Stejně je to kapitánova vina -"
"To teda není, seržante, a takový frflání je zatraceně nefér a mohlo by to skončit tak, že ti plivne jed rovnou zpátky do oka. Tuhle dohodu splichtili Whiskeyjack s Dujekem. Jestli chceš někoho proklínat, tak si poslož s nima."
"Proklínat Whiskeyjacka a Jednorukýho? Ani náhodou."
"Tak přestaň remcat."
"Za používání tohohle tónu na nadřízenýho sis dneska vysloužila roli pitomce, kaprále. A zejtra možná taky, jestli se mi bude chtít."
"Bohové," zamumlala Pazderka, "jak já nenávidím malý chlapy s velkejma knírama."
"Bereš to osobně, co? Dobrý, tak dneska taky vydrhneš kotle a misky. A já mám dneska chuť na pořádně složitý jídlo. Bažanty nadívaný fíkama -"
Pazderka se posadila a vykulila oči. "Ty po nás budeš chtít, abychom jedli bažanky? A s fíkama? Vždyť jsou jedovatý!"
"Bažanty, kozo jedna nebeská! S peřím. Viděl jsem jich pár v batohu. S fíkama, říkal jsem. Dušený. A s rubínkovou omáčkou, se sladkovodníma ústřicema -"
Pazderka si zase se zaúpěním lehla. "Já si radši dám ty bažanky, díky."
Cesta byla namáhavá, s příliš malým počtem příliš krátkých zastávek. A Černí Moranthové nebyli kdovíjaká společnost. Byli zamlklí, odměření a zachmuření - Pazderka ještě neviděla, že by si některý z jejich válečníků sundal zbroj. Nosili ji jako chitinovou druhou kůži. Z letky, která je přepravila na úpatí Barghastského pohoří, zůstal jen velitel

Skrut a jeho quorl. Hovor s velitelem Černých Moranthů měl na krku kapitán Paran - a štěstí Oponn pro něj.
Quorlové létali vysoko a v noci a vzduch byl mrazivý. Pazderku bolel každý sval. Znovu zavřela oči a jen poslouchala, jak si ostatní Paliči mostů připravují výstroj a jídlo na další cestu. Jiskra vedle ní si mumlal pod fousy zdánlivě nekonečný seznam stížností.
Ozvaly se těžké kroky a naneštěstí se zastavily přímo před ní. Kdosi jí zaclonil ranní slunce. Pazderka po chvíli otevřela oko.
Kapitán Paran však upíral pozornost na Jiskru. "Seržante."
Jiskra okamžitě přestal mumlat. "Pane?"
"Zdá se, že se Rychlej Ben zdržel. Bude nás muset dohonit a váš oddíl ho doprovodí. My ostatní vyrazíme s Honcem. Detoran vám vyndala věci, které budete potřebovat."
"Podle rozkazu, pane. Tak my počkáme na toho hada - kolik času mu máme dát, než vás začneme honit?"
"Vřeten mě ujistil, že zdržení nebude dlouhé. Rychlýho Bena čekejte dneska."
"A jestli se neukáže?"
"Ukáže se."
"Ale co když ne?"
Paran se zavrčením odešel.
Jiskra se zmateně podíval na Pazderku. "Co když se Rychlej Ben neukáže?"
"Jseš trdlo, Jiskro."
"Je to poctivá otázka, hrome! Co že je dneska tak nedůtklivej?"
"Někde tam musíš mít mozek, seržante, tak proč ho nepoužíváš? Jestli se mág neukáže, tak se něco muselo zatraceně zvrtnout, a jestli se něco zvrtlo, tak bychom měli zmizet jako namydlenej blesk - kamkoliv, hlavně pokud budem pryč. Odevšad."
Jiskrův ruměný obličej zbledl. "Proč by to nezvládl? Co se zvrtlo? Pazderko -"
"Nic se nezvrtlo, Jiskro! Pro mistra Kápě! Rychlej Ben tu dneska bude - stejně jistě, jako že právě vyšlo slunce a už ti smaží mozek v hlavě! Koukni se na nový členy svýho oddílu, seržante - tady na Klátila a Křováka - všechny nás ztrapňuješ!"
Jiskra zafrkal a vyškrábal se na nohy. "Na co se vy ropuchy koukáte? Do práce! Ty, Klátile, pomoz Detoran - chci, aby bylo ohniště rovný! Jestli se kotlík převrhne, protože to blbě postavíte, bude vás to mrzet, a vůbec nepřeháním. A ty, Křováku, běž najít Vřetena -"
Sapér ukázal na kopec. "Je támhle, seržante. Prohlíží ten obrácenej strom."
Jiskra, s rukama v bok, se otočil na patě a pak pomalu kývl. "A není divu. Jaký stromy vůbec rostou vzhůru nohama? Chytrej člověk nemůže nebejt zvědavej."
"Jestli jsi tak zvědavej," zamručela Pazderka, "proč se nejdeš kouknout sám?"
"Nee, k čemu? Běž teda pro Vřetena, Křováku. Poklusem."
"Poklusem do kopce? Beru chraň, Jiskro, vždyť stejně hned tak nikam nepůjdem!"
"Slyšel jsi mě, vojáku."
Zamračený sapér se rozběhl nahoru. Po několika krocích zpomalil do kroku. Pazderka se zazubila.
"A kde je vůbec Mizela?" chtěl vědět Jiskra.
"Hned vedle vás, pane."
"Pro mistra Kápě! Přestaň s tím! Kde ses vůbec schovávala?"
"Nikde," odvětila Mizela.
"Lhářko," obvinila ji Pazderka. "Viděla jsem tě, jak mizíš, Mizelo. Nakonec jsi smrtelník."
Mizela pokrčila rameny. "Vyslechla jsem zajímavý rozhovor mezi Paranem a Honcem. Ukázalo se, že ten barghastský holomek měl kdysi ve svým kmeni vysoký postavení. Jednalo se o něco s tetováním. Každopádně vyšlo najevo, že tu máme najít největší místní kmen - Bílé tváře - a pokusit se získat jejich pomoc. Spojenectví proti Pannionskému dominiu."
Pazderka zafrkala. "Vyhodili nás na úpatí Barghastskýho pohoří, co jinýho jsme tu podle tebe měli dělat?"
"Akorát je tu jeden problém," pokračovala nevzrušeně Mizela a prohlížela si nehty na ruce. "Honec nás k nim dostane, aniž by nás všechny napíchli na kůl, ale možná bude muset vybojovat pár soubojů. Muž proti muži. Jestli vyhraje, přežijeme všichni. Jestli se nechá zabít…"
Jiskroví spadla brada a knír se mu třásl, jako by žil vlastním životem.
Pazderka zaúpěla.
Seržant se po ní otočil. "Kaprále - najdi Honce! Posaď ho, půjč mu ten svůj parádní brousek a ať si pořádně nabrousí zbraně -"
"Nech toho, Jiskro!"
"Musíme něco dělat!"
"A s čím?" optal se nový hlas.
Jiskra se znovu otočil jako na obrtlíku. "Vřetene, díky královně! Kvůli Honcovi nás všechny zabijou!"
Mág pokrčil rameny. "To vysvětluje všechny ty podrážděné duchy na kopci. Asi ho cítí -"
"Cítí? Podráždění duchové? Pro kosti mistra Kápě, to jsme všichni vyřízený!"

Paran stál s ostatními Paliči mostů a upíral oči na oddíl u mohyly. "Co toho Jiskru tak popudilo?" podivil se nahlas.
Honec vycenil zuby. "Mizela byla tady," podotkl. "Všechno slyšela."
"Aha, to je skvělá zpráva - proč jste něco neřekl?"

Barghast pokrčil širokými rameny a neříkal nic.
Kapitán se zachmuřeně vydal k veliteli Černých Moranthů.
"Už si ten váš quorl dost odpočinul, Skrute? Chci, abyste se vznášeli nad námi. Chci vědět, až nás zahlédnou -"
Moranth k němu otočil hlavu v černé chitinové helmici. "Oni už o vás vědí, urozenče."
"Kapitán bude stačit, Skrute. Nepotřebuji připomínat svou drahocennou krev. Tak oni to vědí? Jak, což je stejně důležité, jak víte, že to vědí?"
"Stojíme na jejich půdě, kapitáne. Duše pod námi je krví jejich předků. Krev šeptá. Moranthové slyší."
"Překvapuje mě, že v té vaší přílbě vůbec něco slyšíte," zamumlal Paran, jenž byl unavený a podrážděný. "Zapomeňte na to. Stejně vás chci nad námi."
Skrut pomalu kývl.
Kapitán si prohlédl svou setninu. Všechno to byli zkušení vojáci. Zamlklí a hrozivě profesionální. Napadlo ho, jaké by to bylo, vidět jim do duše, přes všechny ty vrstvy únavy, které Paran v sobě teprve začínal hledat. Vojáci dnes a vojáci až do konce svých dní - žádný by se neodvážil odejít, aby našel klid. Zájem a klid by odemkly bezpečné vězení chladného sebeovládání - to jediné, co je ještě udržuje při duševním zdraví.
Whiskeyjack Paranovi řekl, že jak tahle válka skončí, Paliči mostů odejdou do výslužby. Nucené, bude li to nezbytné. Vojska měla tradice a ty měly spíš než s disciplínou co do činění se zneklidňujícími pravdami o lidském duchu. Rituály na začátku, na nichž se podíleli všichni rekruti. A rituály na konci, formální uzavření, jež bylo uznáním - uznáním všemi možnými způsoby. Byly potřebné. Jejich darem byl jistý druh duševního zdraví, prostředek, jak se vyrovnat se životem. Vojáka nebylo možné poslat pryč bez poučení, nebylo možné ho opustit a nechat ztraceného mezi neznámými, lhostejnými lidmi. Vzpomínky a uctívání něčeho nevýslovného. A přesto, když přijde konec, co je vlastně bývalý voják? Čím se stane? Celou budoucnost kráčí pozpátku, s očima upřenýma do minulosti - na její hrůzy, ztráty, zármutek, život s pukajícím srdcem. Rituál znamená obrátit se zpátky, aby se člověk mohl dívat vpřed, laskavá a uctivá ruka na rameni, ukazující cestu.
Pro Parana byl smutek tichým ševelením, vlna, která nestoupala ani neklesala a ani se nikam nevalila, a přesto hrozilo, že se v ní utopí.
A až nás Bílé tváře najdou… všichni tady by mohli skončit s podříznutým krkem, a královna mi pomoz, začínám si říkat, zda by to nebylo milosrdné. Královna mi pomoz…
Zatřepetala se křídla a quorl se vznesl do vzduchu s velitelem Černých Moranthů v sedle.
Paran se chvíli díval, jak stoupají, a zvedal se mu žaludek. Konečně se obrátil ke své setnině. "Vstávat, Paliči mostů. Je čas na pochod."
* * *
Bylo tam šero, dusno a vlhko od mlhy. Rychlej Ben se tím pohyboval, jeho vůle se drala dál jako plavec proti prudkému proudu. Po chvíli stáhl sondu a vklouzl do další chodby.
Nevedlo se mu o nic lépe. Z hmotného světa sem pronikla jakási nákaza a ničila všechny kouzelné stezky, jež vyzkoušel. Bojoval s nevolností a plazil se dál.
Tohle smrdí Chromým bohem… ale nepřítel, k jehož území se blížíme, je Pannionský věštec. Pravda, je to očividný způsob sebeobrany, stačí na vysvětlení té shody okolností. Ale odkdy já věřím na shody okolností? Ne, ty mísící se pachy ukazují na hlubší pravdu. Ten zparchantělý ascendent sice je připoutaný a má rozlámané tělo, ale cítím jeho ruku - i tady - jak tahá za neviditelné provázky.
Pousmál se. Výzva, která stojí za to.
Znovu změnil chodbu a ocitl se na stopě… něčeho. Cosi bylo před ním, cosi, co po sobě zanechalo vychladlou, zvláštně neživou stopu. Nakonec to možná není žádné překvapení - procházím nyní říší mistra Kápě. Přesto… Neklid v něm šuměl jako prudký liják. Ovládl se. Chodba mistra Kápě odolávala jedu lépe než ostatní, s nimiž to Rychlej Ben zkoušel.
Pod nohama měl jíl, vlhký a přilnavý, a tenké podrážky mokasínů ho před chladem příliš nechránily. Bezbarvá obloha, zdánlivě kousek nad hlavou, vydávala slabé světlo. Opar ve vzduchu působil mastným dojmem a byl dost hustý, aby cesta vypadala jako tunel.
Rychlej Ben zpomalil. Jíl už nebyl hladký. Byly v něm hluboké rýhy seřazené ve sloupcích a řádkách. Čaroděj usoudil, že je to nějaké primitivní písmo, ale… Dřepl si a natáhl ruku. "Jsou čerstvé… nebo věčné." Když se rýhy dotkl, slabě ho to zabrnělo a on ruku odtáhl. "Možná nějaké ochrany. Vázání."
Opatrně našlapoval, aby se piktogramům vyhnul. Obešel velkou jámu naplněnou pomalovanými oblázky - nepochybně to byly obětiny z nějakého chrámu mistra Kápě - požehnání a modlitby v tisícovce jazyků od kdoví kolika prosebníků. A teď leží tady. Nepovšimnuté, opomíjené či zapomenuté. Dokonce i duchovní umírají, mistře Kápě - tak proč je nevyužít k tomu, aby to tu všechno poklidili? Ze všech našich vlastností po průchodu branami smrti musí být posedlost hodnocená hodně vysoko.
Rýhy byly stále hustší, takže čaroděj musel zpomalit ještě víc. Začínal mít potíže najít nějaké volné místo, kam šlápnout. Vázací kouzla - šeptající přadena projevené moci, přímo tady na podlaze říše mistra Kápě.
O pár kroků dál uviděl malý, ucouraný předmět obklopený piktogramy. Zamračil se a popošel blíž. Jako kdyby tu chtěl někdo založit oheň… větvičky a zkroucená tráva na oblém kameni.
Pak si všiml, jak se ta věc třese.
Aha, takže to vázací kouzlo platí na tebe, maličký. Tvoje duše je v pasti. Jak jsem to já kdysi udělal tomu mágovi Pačesovi, někdo udělal totéž tobě. Opravdu zvláštní. Došel, jak nejblíž to šlo, a pomalu si dřepl.
Maličký žalud se pootočil a pak odskočil zpátky. "Smrtelníku!" zasyčel tvoreček jazykem Barghastů. "Je nutné to oznámit klanům! Já už dál nemohu - hle, ochrany mě pronásledovaly, síť se stáhla - jsem v pasti!"

"To vidím. Ty jsi byl šaman Bílých tváří?"
"A tím taky zůstávám!"
"Přesto jsi unikl ze své mohyly - vyklouzl jsi vázacím kouzlům svých příbuzných, tedy aspoň na chvíli. Opravdu věříš, že uvítají tvůj návrat, Starý?"
"Mě z mé mohyly vyvlekli, hlupáku! Cestuješ ke klanům - vidím ti pravdu na očích. Vypovím ti svůj příběh, smrtelníku, a aby oni poznali, že mluvíš pravdu, sdělím ti své skutečné jméno -"
"Troufalá nabídka, Starý. Co mi zabrání donutit tě, abys mi byl po vůli?
Tvoreček se zavrtěl a zaprskal: "Nemůžeš být horší než mí poslední pánové. Já jsem Talamandas, zrozený z prvního ohniště Zauzleného klanu. První dítě narozené v této zemi - víš, jaký to má význam, smrtelníku?"
"Obávám se, že nikoliv, Talamandasi."
"Mí předchozí pánové - ti prokletí nekromanti - se skoro propracovali až k mému pravému jménu, smrtelníku - a používali, to ti tedy povím, kruté spáry, byvše zcela lhostejní k bolesti, jakou mi tím způsobí. S mým jménem by byli odhalili tajemství, jaká dokonce i mí lidé již dávno zapomněli. Pohlédni do tváří Barghastů, smrtelníku - ne, podívej se na nějakou barghastskou lebku zbavenou kůže a svalů…"
"Už jsem viděl… barghastské lebky," podotkl Rychlej Ben.
"Aha, a viděl jsi je… oživené?"
Čaroděj se zamračil. "Ne, ale něco podobného, byly zavalitější - rysy o něco výraznější -"
"O něco výraznější, to ano. Zavalitější? Není divu, my jsme nikdy nehladověli, protože moře je bohaté. Ale je toho víc, Tartheno Toblakai byli mezi námi…"
"Vy jste byli T'lan Imass! Pro mistra Kápě! Pak… ses se svými lidmi vzepřel obřadu -"
"Vzepřel? Ne. Prostě jsme nedorazili včas - honička za Jaghuty nás zavedla na moře, kde jsme přebývali mezi ledovými krami a na ostrovech beze stromů. A v odloučení od ostatních starších národů - Tarthenů - jsme se změnili… kdežto naši vzdálení příbuzní nikoliv. Smrtelníku, kdekoliv byla země dost úrodná, zakopali jsme své dlabanky - nadobro. Z toho se zrodil zvyk umísťovat na mohyly stromy - ačkoliv se na to už nikdo z mého druhu nepamatuje. Už je to tak dávno…"
"Pověz mi svůj příběh, Talamandasi. Ale nejdřív mi na něco odpověz. Co bys udělal… kdybych tě vysvobodil?"
"To nedokážeš."
"To není odpověď."
"Dobrá, i když to nemá smysl. Pokusil bych se osvobodit první rodiny - ano, jsme duchové a nyní nás žijící klany uctívají. Ale stará vázací kouzla nás v mnoha směrech udržují slabé jako děti. Bylo to dobře míněno, ale stejně je to prokletí. Musíme být volní. Abychom získali skutečnou moc -"
"A ascendovali na skutečné bohy," zašeptal Rychlej Ben a s vykulenýma očima se díval na figurku z trávy a klacíků.
"Barghastové se odmítají změnit, živí nyní uvažují stejně, jako to dělali vždycky. Pokolení za pokolením. Náš druh vymírá, smrtelníku. Hnijeme zevnitř. Protože našim předkům je bráněno je opravdu vést, je jim bráněno dospět ke skutečné moci - naší moci. Abych odpověděl na tvou otázku, smrtelníku, zachránil bych Barghasty, kdybych mohl."
"Pověz mi, Talamandasi," zeptal se Rychlej Ben a přimhouřil oči, "je přežití právo, nebo výsada?"
"To druhé, smrtelníku. To druhé. A musí být zasloužené. Chtěl bych, aby všichni mí lidé dostali příležitost."
Čaroděj pomalu kývl. "To je dobré přání, Starý." Natáhl ruku dlaní nahoru a podíval se na ni. "V tom jílu tady je sůl, že ano? Cítím ji. Jíl je obvykle úplně bez života. Vzdoruje neúnavným služebníkům úrodné prsti. Ale sůl, to je…" Na dlani se mu objevil kroutící se chomáč. "Občas," pokračoval, "dokáže nejprostší z tvorů porazit i nejmocnější kouzla tím nejjednodušším představitelným způsobem." Červi - rudí jako krev, tenčí a dlouzí, s nožkám podobnými brvami po celé délce těla - se kroutili a vrtěli a padali na rozrytou zem. "Žijí na jednom vzdáleném kontinentě. Krmí se solí, aspoň to tak vypadá - doly na vyschlém mořském dně v Settě jsou jich plné, zvlášť v období sucha. Dokážou změnit i tu nejtvrdší jílovou pánev na písek. Abych to podal jinak, přinášejí vzduch tam, kde žádný není." Hodil červy na zem a díval se, jak se rozlézají a začínají se zavrtávat. "A množí se rychleji než larvy. Vidíš ty čáry - tam na kraji? Jejich vázání se hroutí - cítíš uvolnění?"
"Smrtelníku, kdo vlastně jsi?"
"V očích bohů, Talamandasi? Jenom mizerný solný červ. Teď si poslechnu tvůj příběh, Starý…"

KAPITOLA DEVĚT

Na subkontinentu Stratem, za nejjižnějším pohořím Korelri, se nalézá velký poloostrov, kam se neodváží ani bohové. Na pobřeží po obou stranách, zabírajíc rozlohu tisíc čtverečních líg, zasahuje obrovská plaza. Ano, milí čtenáři, žádné jiné slovo to nevystihuje. Představte si něco takového: dlažební kameny s téměř neviditelnými spárami, nepoškozené věkem, tmavošedé, téměř černé. Hromádky tmavého prachu, maličké duny navršené sténajícími větry, to jediné narušuje dech beroucí monotónnost. Kdo sem ty kameny položil?
Měli bychom věřit Gothovu starodávnému svazku, jeho slavnému "Bláznovství"? Měli bychom tvůrcům tohoto místa přidělit nějaké děsivé jméno? Pokud ano, pak to jméno zní K'Chain Che'Malle. Kdo vůbec byli ti K'Chain Che'Malle? Starší rasa, alespoň to tvrdí Gothos. Vyhynuli dávno před vzestupem Jaghutů, T'lan Imass a Forkrul Assail.
Pravda? Pokud ano, tak tyto kameny sem položili před půl milionem let - možná víc. Podle názoru tohoto kronikáře je to holý nesmysl.

Mé nekonečné cesty
Esslee Monot (Váhavec)

"J
ak poměříš život, Tocu Mladší? Prosím, drahý, ráda bych slyšela tvůj názor. Činy jsou nejhrubším měřítkem ze všech, nemyslíš?"
Při chůzi se na ni zamračil. "Naznačuješ, že stačí dobré úmysly, paní?"
Závist pokrčila rameny. "Nelze snad v dobrých úmyslech nalézti něco cenného?"
"Co přesně se tu snažíš ospravedlnit? A přede mnou, nebo před sebou?"
Zachmuřila se a zrychlila krok. "S tebou není žádná zábava," ohrnula nos, "a navíc jsi drzý. Půjdu si popovídat s Tolarem - on nemění každou chvíli náladu!"
Ne, ta jeho se mění podle větru.
Po chvíli si uvědomil, že to není tak docela pravda. T'lan Imass minulý týden předvedl plný rozsah svých emocí. Když odcházela jeho sestra. Nikdo z nás asi není odolný vůči mukám srdce. Toc položil ruku Baaljagg na rameno a zadíval se na hřeben na jihovýchodě a bledé hory za ním.
Hřeben vyznačoval hranici Pannionského dominia. Na úpatí hor za ním stálo město, aspoň to paní tvrdila. Bašty. Hrozivé jméno. A cizinci zde nejsou vítáni… Tak proč tam, ve jménu mistra Kápě, vůbec lezeme?
Houfec Jednorukého té teokratické říši vyhlásil válku. Toc si říkal, kde bere Tolar všechny ty podrobnosti, nicméně o jeho slovech nepochyboval. Každý popis Pannionského dominia prostě jen přiléval olej do ohně pravděpodobnosti, že se Dujek… cítí pohoršený. Stará vrchní pěst nesnášela tyranii. Což je ironie, protože císař sám byl tyran… myslím. A možná ne. Despota, to rozhodně, monomaniakální, dokonce trochu šílený… Zamračil se a ohlédl se na tři Segulehy za sebou. Uviděl masky a v nich třpytící se oči. Znovu se jal studovat hřeben před nimi a zachvěl se.
Něco se někde zvrtlo. Možná přímo tady. Od chvíle, co se vrátila z Mokřin v závěsu s Mokem, který měl na masce karmínový otisk rtů - pro mistra Kápě, ví to ten Seguleh vůbec? Být já Senu nebo Thurule, odvážil bych se mu to říct?
Od chvíle, co se vrátila, ano, něco se změnilo. Ten rozpustilý pohled v očích - jen občasný záblesk, ale nemýlím se. Sázky se zvedly a já jsem se dostal do hry, kterou ani neznám. Dokonce ani neznám protihráče.
Náhle zamrkal, protože paní Závist opět kráčela po jeho boku. "Tolar řekl něco špatně?" zeptal se jí.
Znechuceně nakrčila nos. "Copak tě nikdy nenapadlo, o čem asi nemrtví přemýšlejí, Tocu Mladší?"
"Ne. Totiž nevzpomínám si, že bych o tom někdy uvažoval, paní."
"Kdysi měli bohy, víš."
Loupl po ní okem. "Vážně?"
"Tak tedy duchy. Země, skal, stromů, zvířat, slunce, hvězd, paroží, kosti, krve -"
"Ano, ano, paní, pochopil jsem to."
"To, jak mi skáčeš do řeči, je tuze neomalené, mladý muži - jsi typickým představitelem své generace? Pokud ano, tak svět skutečně klouže po spirále do Propasti, říkám já. Všichni už zanikli. Všichni už se obrátili v prach. Imassové přetrvali své vlastní bohy. Je těžké si to představit, ale jsou bezbožní v každém směru, Tocu Mladší. Z víry… zbyl jen prach. Odpověz mi na tohle, drahý, věříš v posmrtný život?"
Zabručel: "V bránu mistra Kápě? Popravdě na to radši nemyslím, paní. K čemu by to bylo? Umřeme a duše odejde. Asi je to na mistru Kápě nebo na některém z jeho přisluhovačů, aby se rozhodli, co s ní dál, pokud vůbec něco."
Zablýsklo se jí v očí. "Pokud vůbec něco. Ano."
Toca zamrazilo.
"Co bys dělal," zeptala se paní Závist, "kdybys věděl, že mistr Kápě s tvou duší nic neudělá? Že ji nechá navěky ztracenou, aby se jen bezcílně potulovala? Ze existuje bez naděje, beze snů?"
"Mluvíš pravdu, paní? Tohle bezpečně víš? Nebo si mě jenom dobíráš?"
"Samo sebou si tě dobírám, má mladá lásko. Jak bych mohla vědět něco o prastaré říši mistra Kápě? Ale zase si vezmi, jak se ta chodba projevuje - hřbitovy ve vašich městech, opuštěné, zapomenuté mohyly - to nejsou místa, kde by se pořádaly oslavy, že ne? Vzpomeň si na ty spousty svátků a slavností mistra Kápě. Roje much, krví pokrytí akolyté, krákající vrány a tváře umazané od popela ze žárovišť - nevím jak ty, ale já v tom moc velkou legraci nevidím, ty ano?"
"Nemohli bychom se bavit o něčem jiném, paní Závisti? Tohle není zrovna veselé."
"Jenom jsem přemýšlela o T'lan Imass."
Opravdu? No… dobrá. Povzdechl si. "Jejich válka s Jaghuty, paní. Ta je smyslem jejich života a rozhodně to vypadá, že jim docela stačí. Podle mě duchy, bohy, dokonce i víru zrovna moc nepotřebují. Existují, aby vedli svou válku, a dokud na světě dýchá jediný Jaghut…"
"A dýchá ještě?"
"Jak to mám vědět? Zeptej se Tolara."
"Zeptala jsem se ho."
"No a?"
"A… on to neví."
Toc zakopl a chvíli zíral na ni a pak na T'lan Imass, jenž kráčel před nimi. "On to neví?"
"Opravdu ne, Tocu Mladší. Tak co ti to říká?"
Žádná odpověď ho nenapadla.
"A co až ta válka skončí? Co budou T'lan Imass dělat pak?"
Zamyslel se nad tím. "Druhé obřadní shromáždění?"
"Hmm…"
"Konec? Konec T'lan Imass? Pro mistra Kápě!"
"A na všechny ty unavené, tolik unavené duše nečeká jediný duch…"

Konec, konec. Bohové, mohla by mít pravdu. Zadíval se na Tolarová záda a málem ho přemohl pocit ztráty. Obrovské, nevýslovné ztráty. "Třeba se mýlíš, paní."
"Možná," souhlasila vlídně. "Doufáš, že se mýlím, Tocu Mladší?"
Kývl.
"Proč?" chtěla vědět.
Proč? Nelidští tvorové páchající genocidu. Krutí, nebezpeční, nesmiřitelní. Nade vše neoblomní. Toc ukázal hlavou na T'lan Imass, jenž kráčel před nimi. "Protože on je můj přítel, paní Závisti."
Nemluvili zrovna potichu a teď Tolar otočil hlavu. Nadočnicový hřeben ukrýval oční důlky, jež jako by se na Malažana na chvíli upřely. Pak se T'lan Imass zase otočil zpátky.
"Ten, kdo svolal shromáždění," poznamenala paní Závist, "je s vaším malazským trestním vojskem, Tocu Mladší. Měli bychom se sejít v Pannionském dominiu. My, oni a přeživší klany T'lan Imass. Nepochybně dojde ke spoustě bitev. Rozdrtit nějakou říši není nikdy snadné. Já bych to měla vědět, sama jsem jich už několik rozdrtila."
Podíval se na ni a neříkal nic.
Usmála se. "Žel, oni přijdou od severu, kdežto my se blížíme od jihu. Naše cesta bude skutečně plná nebezpečenství."
"Přiznávám, že jsem o tom už uvažoval," řekl Toc. "Jak přesně přejdeme nepřátelské území plné fanatiků?"
"To bude prosté, lásko, prosekáme si cestu."
Bohové, jestli zůstanu s těmito lidmi, jsem mrtvý.
Paní Závist se stále usmívala a upírala oči na Tolara. "Jako horký nůž ledem vrazíme do srdce… zamrzlé, věčné duše."
Trochu zesílila hlas a dodala: "Nebo si to aspoň myslíme, viď že ano, Onos Toolane?"
T'lan Imass se zastavil.
Baaljagg odešla od Toca a vydala se napřed. Garat ji následoval.
Malažan se otočil, když uslyšel, jak z pochev vyjíždějí troje meče.
"Ach," pronesla paní Závist. "Něco se blíží."
Toc si sundal luk ze zad a nasadil na něj tětivu. Celou dobu si prohlížel obzor. "Nic nevidím… ale ostatním to věřím."
O chvíli později hřeben sto kroků před nimi přeběhl jeden K'Chain Che'Malle, obrovský, předkloněný, jako by se vznášel nad zemí. Na koncích paží se mu blýskaly čepele.
Ay a pes couvli.
Tocovi se vrátily vzpomínky na takové tvory - protkané bolestnými vzpomínkami z Tarakova umírání - až se mu zadrhl dech.
"Lovec K'ell," ohlásil Tolar. "Neživý." Stále ještě nevytáhl svůj kamenný meč, jen se otočil k Segulehům. Dlouho na sebe upřeně zírali, nakonec Tolar kývl.
Senu stál po Mokově pravici, Thurule po jeho levici a oba o krok před ním. V tomto uskupení vyrazili vstříc K'Chain Che'Malle.
"Riziko," zamumlala paní Závist.
"Nadešel čas," prohlásil Tolar, "zjistit, zač stojí, paní. Tady, na hranici dominia. Musíme poznat účinnost našeho… nože."
Toc nasadil šíp. "Něco mi říká, že bych na něj klidně mohl házet klacky," zabručel, když si vzpomněl na Tarakovu smrt.
"Omyl," opravil jej Tolar, "avšak není třeba zkoušet kamennou moc tvých šípů."
"Moc, jo? Skvělé, ale v tom problém není. Mám jenom jedno oko, Tolare. Nedokážu posoudit vzdálenost. A ten tvor je rychlý."
"Nech to na Segulezích," poradil mu T'lan Imass.
"Jak myslíš," opáčil Toc s krčením rameny. Srdce mu ale bušit nepřestalo.
K'Chain Che'Malle se na tři bratry vrhl rychle jako blesk. Segulehové byli rychlejší. Senu a Thurule již proběhli kolem něj a bez ohlížení za sebe divoce, neomylně sekali. Hladce jako hadi se vyhnuli úderu lovcova ocasu.
Mok, stojící tvorovi přímo v cestě, neuhnul ani o píď.
Paže zvířete odletěly kolem třetího - obě mu v rameni uťali bratři na křídlech, když ho míjeli. Mok bodl oběma meči vzhůru, sekl, otočil a překřížil je, načež si na špičkách odnášel nabodnutou hlavu, kterou vzápětí odhodil stranou, odskočil doprava a o vlásek se vyhnul padajícímu bezhlavému tělu.
K'Chain Che'Malle sebou praštil o zem, kopal nohama a švihal ocasem. Po chvíli se přestal hýbat.
"No," vypravil ze sebe Toc, když konečně popadl dech, "to nebylo tak těžké. Ty potvory vypadají tvrdší, než jsou. Což je jenom dobře. A teď si jen tak vyrazíme do dominia, co? Prohlídnem si ten zázrak Bašt a pak půjdeme dál -"
"Plácáš," podotkla paní Závist. "To je velmi nepřitažlivé, Tocu Mladší. Prosím, ihned s tím přestaň."
Toc zavřel pusu a vzmohl se na kývnutí.
"Nyní si pojďme prohlédnout toho K'Chain Che'Malle. Kupříkladu já jsem zvědavá."
Díval se, jak jde napřed, a klopýtavě se vydal za ní. Když míjel Tolara, děsivě se na něj usmál. "Myslím, že už se můžeš uvolnit, ne?"
Nemrtvý k němu otočil hlavu. "Jak ho třetí rozebral, Tocu Mladší…"
"Ano?"
"Nebyl bych to dokázal. Dosud jsem neviděl takovou… obratnost."
Toc se zarazil a přimhouřil oči. "Tolare, to byla vylepšená pitva - copak se mu v rychlosti nevyrovnáš?"
"Snad."
"A byl by to vůbec dokázal i bez toho, že by jeho bratři tomu tvorovi neusekli ruce? Co kdyby zvíře nezaútočilo tlamou, nýbrž nohama? Tolare, ten K'Chain Che'Malle se snažil dostat všechny tři naráz. To byla hloupost. Nafoukanost."

T'lan Imass naklonil hlavu na stranu. "Nafoukanost. Nectnost nemrtvých, Tocu Mladší."
Malažan se pousmál. "A tebou to otřáslo, Tolare?"
"Neznámý pocit."
Toc pokrčil rameny a už se obracel, že se připojí k paní Závisti.
Tolarovi se v rukou objevil jeho kamenný meč. "Musím ho vyzvat."
Toca úsměv přešel. Přistoupil blíž. "Zadrž, příteli - nemůžeš -"
"Musím ho vyzvat. Hned."
"Proč?"
"První meč T'lan Imass nesmí mít sobě rovna, Aral Fayle."
"Bohové, ty taky?"
T'lan Imass se vydal k Segulehům.
"Počkej! Tolare -"
První meč se ohlédl. "Přes svá dřívější slova sdílíš mou otřesenou víru."
"Hrom do tebe, Tolare, teď na to není čas! Mysli! Potřebujeme vás všechny - a to v jednom kuse. Nedotčené -"
"Dosti slov, Aral Fayle."
Bratři stáli kolem padlého K'Chain Che'Malle. Paní Závist se k nim připojila a nyní dřepěla a prohlížela si mrtvolu. Toc, bez sebe děsem, se připojil k Tolaroví. Senu si jich všiml první. Pomalu vrátil meče do pochev a couvl. Po chvíli udělal totéž i Thurule. Mok se k nim pomalu otočil.
"Do Propasti!" vybuchla paní Závist, narovnala se a její výraz potemněl. "Ne teď." Mávla rukou.
Mok se zhroutil.
Tolar se zastavil. "Probuď ho, paní," zachraptěl.
"To neudělám. Senu, připravte s Thurulem sáně pro svého spícího bratra. Můžete je táhnout."
"Paní -"
"Nemluvím s tebou, T'lan Imass." A aby svůj názor zdůraznila, zkřížila ruce na prsou a otočila se k Tolaroví zády.
Po dlouhé době, kdy se nikdo nepohnul, první meč konečně vrátil meč do pochvy. "Nemůže spát věčně, paní Závisti," prohlásil. "Pouze jsi oddálila nevyhnutelné."
Paní se s odpovědí neobtěžovala.
Toc se zhluboka nadechl. "Jak milá žena," povzdechl si.
Ona to slyšela a obrátila se s úsměvem, při němž mu došel dech. "Děkuji ti!"
"To nebyla -" Zarazil se.
Svraštila obočí. "Co prosím?"
"Nic." Bohové, nic!
* * *
Z řemenů, natrhaných pruhů látky a dvou oštěpů, které jim paní Závist odněkud vyčarovala, vyrobili Senu s Thurulem sáně pro třetího a teď ho na nich táhli. Bratry zvrat událostí očividně rozčílil, ale Tocovi - a nepochybně i T'lan Imass - bylo jasné, že paní rozhodně odporovat nebudou.
Odpoledne se dostali na hřeben. Od severu se blížila bouřková mračna a zakryla hory v dálce. Ochladilo se.
Hranici samotnou označovala řada kamenných mohyl na hřebeni. Občas byly vidět dávno opuštěné oplocené pozemky, nízké zídky z naskládaných kamenů, ukazující na bohatší časy. Cestičky, křižující zemi před nimi, zarůstaly trávou. Kopce postupně přešly v široké, mělké údolí, kudy protékal potok. Dole v údolí stály tři nízké chaloupky a u potoka tvořilo několik dalších domů vísku v místě, kde musel být brod. Nikde nebyl vidět žádný dobytek, z komínů nestoupal kouř a celá scéna působila strašidelným dojmem.
Nicméně přechod z pusté planiny na zelené pastviny a stopy lidské činnosti byly pro Toca Mladšího šokem. Se slabým neklidem si uvědomil, že si zvykl na samotu na pláni, již Elinové nazývali Lamatath. Nepřítomnost lidí - těch mimo skupinu jeho známých… cizinců - zmenšilo napětí, jež neustále cítil. Možná ho cítíme všichni. Neznámé obličeje, odměřené pohledy, smysly zbystřené ve snaze odhadnout vše neznámé. Přirozené problémy se společností. Toužíme všichni zůstat neviditelní, nepovšimnuti? Je snad to, že ostatní vidí, co děláme, největším důvodem, proč se ovládáme?
"Vypadáš zamyšleně, drahoušku," podotkla vedle něj paní Závist.
Pokrčil rameny. "Nejsme… nenápadní, co? Tahle naše skupinka. Maskovaní válečníci, obrovský pes a vlk - a T'lan Imass -"
Tolar se zastavil a otočil se k němu. "Teď se učiním neviditelným."
"Když se rozpadneš v prach, jak to vždycky děláš," zeptal se Toc, "to vstupuješ do vaší chodby Tellann?"
"Ne, prostě se vrátím k tomu, čím bych byl, nebýt obřadu. Nebylo by moudré používat Tellann uvnitř dominia, Tocu Mladší. Nicméně zůstanu nablízku a bdělý."
Toc zabručel: "Zvykl jsem si, že tě mám nablízku. Teda s tělem vcelku." Zamračil se. "V rámci možností."
T'lan Imass pokrčil rameny a zmizel v proudu prachu.
"Naskýtají se další řešení," podotkla paní Závist, "ohledně našich psích společníků. Pohleď." Došla k Baaljagg. "Ty, štěně, vypadáš ve své současné podobě příliš… děsivě. Nezmenšíme tě trochu?"
Ay se nepohnula a dívala se, jak jí paní Závist klade prst na čelo.
V okamžení se vysoká a hubená Baaljagg zmenšila na velikost Garata. Paní Závist se zadívala k jihu. "Ti žlutí vlci jsou stále za námi, což je tuze zvláštní, ale není příliš pravděpodobné, že by se přiblížili teď, když jsme se dostali mezi lidi. Žel, zmenšení Segulehů na velikost dětí by k větší anonymitě příliš nepřispělo, souhlasíš, Tocu Mladší?"
Malažan si představil dvě smrtonosné "děti" v maskách a jeho představivost vzápětí prchala se staženým ocasem.
"Ehm," vypravil ze sebe. "Ne. Totiž ano. Ano, souhlasím."

"V té vísce támhle," pokračovala paní Závist, "snadno prověříme, jak místní reagují na Segulehy. Budou li nutné další iluzorní úpravy našeho oddílu, můžeme je provést později. Zvážila jsem všechny možnosti, drahý?"
"Ano," připustil zdráhavě. "Asi ano."
"V té vísce by mohl být i nějaký hostinec."
"Na to bych nespolíhal, paní. Tuhle obchodní stezku nikdo nepoužil už celé roky."
"To je ale necivilizované! Nicméně bychom měli pokračovat v cestě, není liž pravda?"

První kapky deště dopadly na kamenitou cestu, právě když dorazili k prvnímu domku, jakých bylo ve vesničce půl tuctu, špinavých a rozpadajících se. Kdysi to býval zájezdní hostinec i se stájemi a obezděným pozemkem pro kupecké vozy, ale nyní byl prázdný a částečně rozebraný, dřevo a opracovaný kámen z kuchyně byly pryč, takže vnitřek byl vystavený živlům. Mezi cihlovými pecemi rostla tráva a býlí.
Za opuštěným hostincem byly vidět tři menší budovy. Kovárna, stáj a kancelář a sídlo výběrčího desátků. Vše bez života. Jediná budova, jež byla aspoň trochu udržovaná, stála na druhé straně mělkého brodu. Kolem dokola .byla obehnaná vysokými zdmi - kámen byl každý pes jiná ves - a dovnitř se vcházelo klenutým průjezdem s dřevěnými vraty. Ze stavby za zdí byl vidět jen vrcholek pyramidy pokryté leštěnou mědí.
"Bude to asi chrám," usoudil Toc, jenž stál na jediné ulici ve vesnici a prohlížel si stavbu na druhém břehu říčky.
"Zdá se," odtušila paní Závist. "A ti, kdož jsou uvnitř, o nás vědí."
Loupl po ní okem. "Jak vědí?"
Pokrčila rameny. "Jsme cizinci z Lamatath - kněz má moc hledat, ale snadno se nechá svést. Zapomínáš -" Usmála se. "Já měla celé generace čas na zdokonalení své neškodné osobnosti."
Neškodné? Pro mistra Kápě, ženská, tenhle pojem chápeš úplně špatně!
"Už mám toho kněze v hrsti, drahý, a on pochopitelně nic netuší. Vlastně si myslím, že nám zajistí ubytování. Pojď za mnou."
Klopýtal za ní. "Ubytování? Copak jsi přišla o rozum, paní?"
"Mlč, mladý muži. V této chvíli jsem naladěna přátelsky - přece mne nechceš dopálit, že ne?"
"Ne. To rozhodně ne. Přesto, paní Závisti, je to riziko, které -"
"Nesmysl! Musíš se naučit mi důvěřovat, Tocu Mladší." Položila mu ruku kolem pasu a přitáhla si ho k sobě. "Pojď se mnou, nejdražší. Tak, není to hezké? Letmý dotek našich boků, nenucenost, z níž se rozbuší srdce. Kapky deště, odpovídající -"
"Ano, ano, paní! Prosím, už žádné podrobnosti, jinak nebudu moct pořádně chodit."
Zasmála se. "Myslím, že se mi konečně podařilo tě okouzlit, lásko. A říkám si, po jaké cestě bych tě měla vést? Tolik možností! Jak vzrušující. Pověz, jsem podle tebe krutá, Tocu Mladší?"
Upíral oči na chrám.
Vstoupili do studeného potoka, kde jim voda stoupla nejvýš ke kotníkům.
"Ano," odpověděl po dlouhé odmlce.
"Umím být. Vlastně obvykle jsem. Tuším, že to víš už od začátku. Chápu tvou touhu mi odolat, víš. Co myslíš, že je před námi?"
"Nevím. No, už jsme tady. Zaklepeme?"
Paní Závist si povzdechla. "Slyším kroky."
Dveře se otevřely a objevil se nahý, vychrtlý muž neurčitého věku s bledou pletí a vyholenými vlasy, vousy i obočím. Vodnaté šedé oči upřel na paní Závist.
"Vítej, paní," pozdravil. "Prosím, vstup. Pannionské dominium nabízí svou pohostinnost," zalétl pohledem na vlka, psa a Segulehy, "tobě i tvým společníkům." Ustoupil, aby mohli projít.
Paní Závist vrhla na Toca nečitelný pohled a následovala kněze.
Za zdí bylo horko a vlhko a páchlo to tam rozkladem. Jakmile Malažan prošel bránou, uviděl zdroj zápachu. Zdi lemovaly desítky těl pověšených na železných hácích za hrudní kost. Nohy jim visely sáh nad zemí. Kámen za nimi byl potřísněný žlutou a tmavorudou barvou. Hlavy bez očí měli mrtví svěšené a z vlasů jim kapala voda.
Kněz, když si všiml, kam se jeho hosté dívají, přelétl mrtvoly slabým úsměvem. "Zdejší vesničané byli vysvobozeni. Jakmile byla dokončena stavba tohoto chrámu, dostalo se jim jejich odměny. Zůstávají před námi jako připomínka milosrdenství našeho pána."
"To je dost zvláštní podoba milosrdenství," podotkl Toc a zápasil s nevolností.
"Časem ji pochopíš, pane," odtušil kněz. "Prosím. Jídlo je připraveno. Věštdomin Kahlt - mistr tohoto chrámu - vás očekává v síni pro návštěvníky."
"Jak laskavé," poznamenala paní Závist. "Ten váš chrám je neobyčejná stavba."
Toc odtrhl zrak od zavražděných vesničanů a zadíval se na budovu zvedající se před nimi. Pyramida pokračovala až k zemi a měděný pokryv narušoval jen tucet náhodně rozmístěných oken, zasklených tenkými tabulkami z růženínu. Dovnitř se vstupovalo úzkým, zato vysokým portálem rámovaným čtyřmi masivními kameny - široký práh dole, dva sbíhající se menhiry po stranách a nahoře překlad. Chodba za portálem byla tři kroky dlouhá - tak tlusté byly základy pyramidy.
Když prošli do široké, nepříliš dlouhé komnaty, bylo tam větší horko než venku a okny dovnitř pronikalo narůžovělé světlo. Očekával je nízký stůl plný jídla, obložený poduškami na sezení. Před dalšími trojúhelníkovými dveřmi - přímo naproti vchodu - stál mohutný válečník ve starodávné černé tepané zbroji. O dveře vedle něj se opírala dvouhlavá sekera s dlouhým toporem. Válečník měl obnaženou hlavu a vyholenou lebku. Na bradě a podél nosu měl dávno zahojené jizvy.

Pro mistra Kápě, ty jizvy poznávám - takové udělá Učnice a nánosník na přilbici… tedy, když se do ní trefí řemdih.
Paní Závist se zamračila a zaváhala, načež se obrátila na kněze. "Tuším jsi říkal, že nás očekává velekněz."
Hubeňour se usmál. "To je pravda, paní." Uklonil se směrem k válečníkovi. "Toto je věštdomin Kahlt, mistr tohoto chrámu. Věštdominové jsou nadané děti Pannionského věštce. Válečníci nemající sobě rovna, zároveň však vzdělaní. Abych dokončil představování, poctíte mne svými jmény?"
"Jsem paní Islah'Dracon," pravila paní Závist s pohledem upřeným na věštdomina. "Můj společník je Toc Mladší, mí osobní strážci Senu, Thurule a ten, jenž nyní spí, je Mok. Chceš znát i jména mých mazlíčků?"
Právě jsi mu je řekla, ne?
Kněz zavrtěl hlavou. "To nebude nutné. V dominiu se bezduchým zvířatům neprokazuje úcta. Pokud je ovládáš, budeme je tu, kvůli pohostinnosti, snášet. Děkuji ti za představení, paní. Nyní odejdu." S další úklonou se otočil a odbelhal se k menším bočním dvířkům.
Věštdomin Kahlt udělal krok a jeho zbroj zachřestila. "Usedněte," řekl tiše. "Výsadu někoho pohostit nemíváme často."
Paní Závist zvedla obočí. "Nepovídej."
Kahlt se usmál. "Vy jste vlastně první. Pannionské dominium je izolovaná země. Málokdo ji navštíví a zřídkakdy více než jednou. Pochopitelně jsou tací, kdož zmoudřeli a přijali víru, a ti jsou vítaní jako bratři a sestry. Veliká je odměna za přijetí víry." Oči se mu zaleskly. "Vroucně doufám, že takového daru se dostane i vám."
Toc a paní Závist se posadili na podušky. Baaljagg a Garat zůstali se Segulehy, kteří se zastavili těsně za vchodem.
Věštdomin Kahlt se usadil naproti svým hostům. "Jeden z tvých služebníků se snad roznemohl?" zeptal se. "Mám poslat pro léčitele, paní?"
"To nebude nutné. Mok se časem vzpamatuje. Jsem zvědavá, věštdomine. Proč budovat chrám v tak ubohé osadě? Zvlášť když jste pak popravili všechny obyvatele?"
"Obyvatelé byli odměněni, ne popraveni," opravil ji Kahlt a tvář mu potemněla. "Popravujeme výhradně zločince."
"A oběti byly s tím rozdílem spokojené?"
"Na to se jich možná budete moci zeptat sami a již brzy, paní."
"Možná."
"Abych zodpověděl tvou otázku, tento chrám je jedním ze sedmdesáti podobných, jaké byly poslední dobou vystavěny, a každý ovládá tradiční hraniční přechod dominia. Hranice Pannionského věštce jsou stejně tak duchovní, jako zeměpisné. Pouze jeho nejvěrnějším je svěřován dohled nad nimi a jejich ochrana."
"Jsme přece tvými hosty, takže nás můžeš zvážit a posoudit, zda jsme hodni vstoupit do tvé říše, či nikoliv."
Kahlt pokrčil rameny a vzal si kousek nějakého místního ovoce, jež Toc neznal. "Prosím, občerstvěte se. Víno je z Gredfallanu, velmi příjemné. Maso je bhederiní -"
Paní Závist se předklonila a půvabně si vzala plátek, který pak hodila ke vchodu. Garat k masu došel, očichal ho a sežral. Paní se usmála na velekněze. "Děkuji ti, pojíme."
"Mezi našimi lidmi," zachraptěl Kahlt a ruce se mu třásly, "se to, co jsi právě udělala, považuje za těžkou urážku."
"Mezi mými je to čistě praktická záležitost."
Věštdomin vycenil zuby v chladném úsměvu. "V Pannionském dominiu si vážíme důvěry a cti, paní. Kontrast s kulturou, z níž ty pocházíš, nemůže být zřetelnější."
"Pravda. A nebojíš se našeho zhoubného vlivu?"
"Vy nemáte žádný vliv, paní. My ho však máme."
Toc si nalil víno a uvažoval, co má asi Závist za lubem. Vlezli do vosího hnízda a ona teď s úsměvem trhala jedné z vos křídla.
Kahlt se znovu ovládl. "Je moudré dávat svým sluhům masky, paní? Tento zvyk je v přímém protikladu k vaší nešťastné paranoie."
"Ach, ale oni jsou víc než jen obyčejní sluhové, věštdomine. Ve skutečnosti to jsou vyslanci. Pověz, víš, kdo jsou Segulehové?"
Kahlt si mlčící válečníky u vchodu pozorně prohlédl. "Ostrovní národ… zabili všechny naše mnichy. A požádali nás, abychom jim vyhlásili válku a vypravili invazní flotilu. Domýšlivost sklízí vlastní úrodu, jak brzy zjistí. Nakonec jedna věc je zavraždit neozbrojené kněze… Deset tisíc věštdominů se na Segulezích pomstí. Dobrá," povzdechl si, "přišli tito vyslanci, aby nyní požádali o odpuštění?"
"Ach ne," pravila paní Závist. "Oni přišli, aby -"
Toc ji popadl za ruku. Překvapeně se k němu otočila. "Paní," zamumlal a obrátil se na Kahlta. "Poslali je sem, aby doručili zprávu Pannionskému věštci. Osobně."
"To je zajisté jeden ze způsobů, jak to podat," připustila Závist suše.
Toc dal ruku dolů a čekal, až mu přestane tak prudce bušit srdce.
"Pro audienci však existují jisté podmínky," řekl Kahlt s očima stále upřenýma na Segulehy. "Beze zbraní. Bez masek. Možná i něco víc - o tom však nerozhoduji já." Zalétl pohledem zpátky na paní Závist. "Jak mohou být tito vyslanci tvými služebníky?"
"Ženská lest," odtušila s úsměvem.
Kahlt sebou viditelně trhl.
Ano, vím, jaké to je. Právě se ti srdce změnilo ve vodu. Bojuješ s touhou padnout jí k nohám. Ano, jsi vosa bez křídel, připíchnutá špendlíkem, jen se kroutíš…
Kahlt si odkašlal. "Nyní vás nechám odpočívat. Budou připraveny komnaty na spaní. Mnich, který vás přivedl, bude vaším průvodcem. Den končí za zvonění. Děkuji za tento navýsost poučný rozhovor." Vstal, zvedl sekeru a odešel z místnosti.

Když se za ním zavřely dveře, Toc zabručel: "Poučný? To měl být vtip?"
"Najez se, lásko," vyzvala jej Závist. "Odměny se nám dostane, až budeme mít plný břich a budeme spokojení."
Toc se začal dávit lokem vína a chvíli bezmocně kašlal. Pak na ni upřel zarudlé oči. "Odměny?" zachrčel.
"Nám dvěma ano. Soudím, že Segulehové dostanou doprovod či něco takového. Baaljagg a Garata pochopitelně zabijí. Na, ochutnej, je to výtečné. Hádám, že před svítáním bude vypuštěn oheň z našich žil, aby přivítal východ slunce, nebo něco podobně dojemného. Ale zase bychom mohli přijmout víru - myslíš, že se nám ho podaří přesvědčit? Co je tohle za ovoce? Chutná to jako vojákova onuce. Asi ne - už se rozhodl, víš."
"A tys mu k tomu pomohla, paní."
"Vážně?" Zatvářila se zamyšleně a pak si vzala kousek chleba. "Neumím si představit jak. Pravda, byla jsem podrážděná. Všiml sis někdy, jak lze překroutit smysl slov, aby zakrývala krutost? Ach, to je nápad! Podívej se na Segulehy - mají masky, ano, přesto však mluví upřímně a prostě, že? Je na tom něco, co myslíš? Má to nějaký skrytý význam? Naše tvárné, masité obličeje umějí klamat - jsou to mnohem rafinovanější masky než ty, jež nosí bratři. Ještě víno? Je výborné. Gredfallanské? O tom jsem nikdy neslyšela. Segulehové odhalují pouze svoje oči, postrádající veškeré doplňkové výrazivo, a přesto to jsou okna do duše. Pozoruhodné. Ráda bych věděla, kdo s tím zvykem začal a proč."
"Paní, prosím," skočil jí Toc do řeči. "Jestli nás chtějí zabít -"
"Záměry nejsou důležité, drahý. Tady v tom medu cítím hřebíček. Chutné. Mimochodem, zdi kolem nás jsou většinou duté, ne však prázdné. Byl bys tak laskav a donesl talíře s masem mým štěňátkům? Děkuji, drahoušku, jsi miláček."
"Tak jo," zavrčel Toc. "Teď teda vědí, že my víme. Co dál?"
"Nevím jak ty, ale já jsem k smrti utahaná. Skutečně doufám, že postele tu jsou měkké. Zajímají Panniony takové užitečné věci, jako je potrubí, co myslíš?"
"Potrubí nezajímá nikoho, paní Závisti, ale určitě na něco přišli."
"Jsem po jídle! Tak kdepak je náš ubohý mníšek?"
Otevřely se boční dveře a dotyčný se objevil.
"Neobyčejná náhoda. Děkuji tvému pánovi za občerstvení, ty zastrašený, a veď nás, prosím."
Mnich se uklonil a mávl rukou. "Pojďte za mnou, vážení hosté. Žel, zvířata musejí zůstat venku na dvoře."
"Samozřejmě."
Muž se znovu uklonil.
Paní Závist zakmitala prsty a Baaljagg s Garatem vyběhli ven.
"Jsou dobře vycvičení, paní," poznamenal mnich.
"Ani netušíš jak," opáčila.
Místnosti na spaní byly na jedné straně pyramidy, malé čtvercové komůrky s nízkým stropem. Jediným kusem nábytku byly úzké, kůží potažené palandy a lampičky na polici na zdi. V místnosti na druhém konci chodby byla společná koupelna s vykachlíkovanou podlahou a zapuštěnými, různě hlubokými nádržkami, jimiž neustále protékala čistá studená voda.
Toc nechal paní jít se vykoupat a sám zašel do místnosti na spaní, kde s povzdechem odložil svůj tlumok. Nervy už měl nadranc a Závistino prozpěvování mu také nepomáhalo. Vrhl se na kavalec. Spát? Ani náhodou. Tihle všiváci si právě brousí nože a připravují nám odměnu. Přijmeme jejich víru, jejíž tváří je lebka…
Prudce otevřel oči. Probudil ho výkřik, z něhož tuhla krev v žilách. Byla tma - lampy buď zhasly, nebo je někdo odnesl. Toc si uvědomil, že nakonec přece jen usnul, a z toho přímo čišela kouzla. Ten výkřik se ozval znovu a skončil chroptěním.
Na chodbě zaškrábaly drápy.
Toc Mladší, zalitý potem a zároveň celý roztřesený, slezl z postele, pravou rukou uchopil širokou obsidiánovou dýku, kterou mu udělal Tolar, a levou svůj železný nůž.
Drápy. Buď je tam převtělenec… nebo sem zaskočili na návštěvu Baaljagg s Garatem. V duchu se modlil, ať je to to druhé.
Nadskočil, protože se někde svalil kus zdi. Někdo zafňukal a pak zakvílel, jak zapraskaly kosti. Zaslechl zvuk, jako když někdo kousek od něj vleče tělo. Přikrčil se, nože připravené, a jen se třásl.
Tma. Co mám, ve jménu mistra Kápě, dělat? Vždyť vůbec nic nevidím!
Do dveří narazilo cosi těžkého a vyrazilo je z pantů… dopadly do místnosti a na nich ležela nahá mrtvola, slabě osvětlená z chodby.
Do místnosti nakoukla mohutná hlava se zářícíma očima.
Toc si oddechl. "Baaljagg," zašeptal. "Co jsem tě viděl naposledy, pěkně jsi vyrostla."
Ay se zarazila jen na chviličku, než se ujistila, kdo je, a odběhla. Toc počkal, až projde kolem dveří, a vydal se za ní.
Chodba byla plná suti. Všude se válely úlomky kamenů, poničené kavalce a kusy těl. Stěny byly postříkané krví a žlučí.
Bohové, ten vlk snad prorazil sáh tlusté kamenné zdi? Jak?
Baaljagg, s hlavou u země a cvakajícími zuby, zamířila ke koupelně. Toc zlehka našlapoval za ní.
Než tam dorazili, z bočního průchodu u vstupních dveří se vynořil druhý čtvernožec, tmavošedý a černý, mnohem větší než Baaljagg. Měl .širokou hlavu, nyní celou od krve, a na Toca Mladšího upřel oči jako řeřavé uhlíky.
Garate?
Tvor měl plece pokryté bílým prachem. Ustoupil stranou, aby mohla Baaljagg projít.
"Garate," řekl Toc, když ji následoval kolem těch obrovských čelistí. "Co vlastně bylo v tom bhederiním mase, co jsi sežral?"
Milý mazlíček byl této noci pryč a místo toho se z Garata vyklubal zabiják nejvyššího, nejbezcitnějšího řádu. V očích

mu tančila smrt. Šelma nechala Toca projít, pak se otočila a vrátila se zpátky, odkud přišla.
Místnost na koupání osvětlovala řada svíček na protější zdi. Baaljagg, s nosem u země, obcházela nádrže. Přitékající voda byla rudá a kouřilo se z ní. Toc v šeru rozeznal čtyři mrtvoly, všechny ve zbroji, ležící na dně bazénů. Nebyl si jistý, ale měl dojem, že byly uvařeny zaživa. Malažan se opřel o zeď a vyzvrátil večeři, kterou jim věštdomin tak laskavě poskytl.
Náraz v dálce otřásl celou podlahou. Garat pokračuje ve svém zarytém lovení. Chudáčkové, pozvali jste si do chrámu nesprávné hosty…
"Ach, tady jsi!"
Stále ještě mu nebylo dobře, když se obracel. Ve dveřích stála paní Závist ve své čisťounké bílé noční košili, havraní vlasy sepjaté v týle. "Naneštěstí se ukázalo, že ta zbroj je osudově těžká," poznamenala s lítostí, oči upřené na mrtvé ve vodě, a pak se rozjasnila. "Skvělé! Pojďte se mnou, vy dva! Senu a Thurule by už měli být s věštdominovými válečníky hotovi."
"Ono jich je víc než jeden?" užasl Toc.
"Bylo jich tu asi dvacet. Kahlt byl jejich kapitán a zároveň velekněz chrámu. Kněží válečníci - vskutku nešťastná kombinace. Teď se vrať do svého pokoje, drahý. Musíš si vzít své věci. Na dvoře máme společnost."
Odešla.
Toc se vydal za ní s Baaljagg v závěsu a zhluboka se nadechl. "Ukázal se tu i Tolar?" zeptal se.
"Neviděla jsem ho. V každém případě tu nebyl potřeba. Máme věci pod kontrolou."
"A já chrněl jako pitomec!"
"Baaljagg na tebe dávala pozor, lásko. Byl jsi přece unavený, ne? Aha, už jsme tady. Posbírej si svou výstroj. Garat hodlá chrám zničit -"
"Ano," štěkl Toc. "Co se Garata týče -"
"Dnes jsi nevstal správnou nohou, viď, mladý muži? O tomhle si přece můžeme promluvit až někdy jindy."
"Tak jo," prskl a šel si pro věci. "Určitě si o tom promluvíme."

Jak se chrám rozpadal na prach, Toc stál na dvoře a díval se, jak dva Segulehové sundávají mrtvoly vesničanů a místo nich věší zabité věštdominovy válečníky. Byl mezi nimi i Kahlt s probodeným srdcem.
"Bojoval s divokým odhodláním," poznamenala paní Závist po Tocově boku. "Jeho sekera byla všude, a přesto se zdálo, že se Thurule téměř nepohnul. Jeho kryty byly neviditelné. Nakonec natáhl ruku a bodl věštdominského kapitána přímo do srdce. Úžasná ukázka šermu, Tocu Mladší."
"Bezpochyby," usoudil. "Jen mi řekni, už o nás ten věštec ví?"
"No ovšem, a zkáza jeho chrámu ho tuze zabolí."
"Pošle na nás mistrem Kápě prokletý vojsko."
"Pokud je bude moci uvolnit ze severu, je to vysoce pravděpodobné. Určitě bude považovat za nutné nějak reagovat, i kdyby jen proto, aby nás zpomalil."
"Klidně se můžu obrátit rovnou tady," zabručel Toc.
Zvedla obočí. "Postrádáš snad důvěru?"
"Paní, já nejsem Seguleh. Nejsem ani ay na pokraji ascendence. Nejsem T'lan Imass. Nejsem pes, co se může dívat z očí do očí ohařovi stínu! A nejsem čarodějka, která dokáže lusknutím prstů uvařit chlapa v lázni!"
"Čarodějka! Teď se cítím dotčena!" Popošla k němu a zkřížila paže na prsou. V očích se jí blýskalo. "Čarodějka! A viděl jsi mě vůbec někdy luskat prsty? Do Propasti, jak nepůvabná představa!"
Mimoděk couvl. "Jen řečnický obrat -"
"Á, mlč už!" Uchopila jeho hlavu do dlaní a přitáhla si ho blíž. Plné rty měla rozevřené.
Toc se snažil vymanit z jejího sevření, ale jako by se mu svaly měnily ve vodu.
Náhle se Závist zarazila a zamračila se. "Ne, tohle ne. Mám tě raději… volného." Zamračila se ještě víc. "Aspoň většinou, i když jsi dnes ráno dost zkoušel mou trpělivost."
Pustila ho, ještě chvíli si ho prohlížela a pak se usmála a otočila se. "Asi bych se měla převléknout. Senu! Až skončíš, najdi mé šatstvo!"
Toc se otřepal. Třásl se jako osika, jak ho zamrazilo, když si plně uvědomil, co by byl ten polibek znamenal. A básníci popisují pouta lásky. Cha! To, o čem oni píšou obrazně, ona ztělesňuje doslova. Pokud by touha mohla mít bohyni…
V závanu prachu se vedle něj objevil Tolar, zadíval se na Moka, jenž ležel u brány, a řekl: "Stahují se k nám lovci K'ell."
Zdálo se, že chce říci ještě něco, ale pak prostě znovu zmizel.
"Vidíš?" zavolala paní Závist na Malažana. "Nejsi nyní rád, že jsem zařídila, aby ses trochu prospal?"
* * *
Dorazili na křižovatku dvou dlážděných silnic, vyznačenou na nízkém návrši dvěma nakloněnými, zpola zasypanými menhiry. Na nich byly vytesané tajemné hieroglyfy, celé omšelé a nezřetelné.
Paní Závist stála před nimi, podpírala si bradu a studovala nápisy. "Je to zvláštní. Tento jazyk vychází z imarštiny. Podle mě to bude genostelština."
Toc si setřel pot a prach z čela. "Co tam stojí? Budu hádat. ‚Každého, kdo sem přijde, roztrhnou vejpůl, zaživa stáhnou z kůže, srazí mu hlavu a ztlučou ho do bezvědomí.'"
Paní se na něj ohlédla a zvedla obočí. "Ten napravo ukazuje cestu ke Kel Tor. Ten nalevo do Bašt. Stejně je to pozoruhodné, i přes to obyčejné poselství. Je jasné, že Pannionské dominium bývalo genostelskou kolonií - Genostelové bývali námořníci, drahý. Žel, jejich sláva vymizela už před staletími. Rozsah jejich moci jasně vidíme před sebou, neboť Genostelské souostroví leží na druhém konci světa."

Toc se zadíval na nerovnou silnici vedoucí do Bašt. "Jejich města možná přežila, ale Pannionové byli podle všeho horský národ. Pastevci. Barbaři. Soupeři darúnských a gadróbských kmenů. Tvá kolonie byla dobyta, paní Závisti."
"Tak je to vždycky, že ano? Civilizace vzkvétá, pak se ukáže horda chrchlajících divochů s očima blízko u sebe a pošlape ji. Malazská říše, měj se na pozoru."
",Nikdy nezapomínej na barbary,'" zamumlal Toc. "Slova císaře Kellanveda."
"Překvapivě moudrá. Co se s ním stalo?"
"Zavraždila ho žena s očima blízko u sebe… ale byla z civilizovaného národa. Napanka… pokud se dají Napanové považovat za civilizované. Rozhodně pocházejí ze srdce říše."
"Baaljagg vypadá neklidná, drahý. Měli bychom pokračovat v cestě, když se sem ženou všechny ty nemrtvé dvounohé ještěrky."
"Tolar říkal, že nejbližší jsou stále několik dní od nás. Jak je daleko do Bašt?"
"Měli bychom tam dorazit zítra za soumraku, pokud ovšem vzdálenosti vyznačené na těchto milnících stále odpovídají."
Vydali se po silnici a Segulehové za nimi táhli sáně. Dlažební kostky, ač místy hluboko vyšlapané, byly většinou zarostlé trávou. V tomto období tudy téměř nikdo necestoval. Za celý den nepotkali ani živáčka. Staré zdechliny dobytka a ovcí na pastvinách u silnice ukazovaly na přítomnost vlků. O stáda se nestarali žádní pastevci a ze všech zdomácnělých zvířat mohli přežít návrat do divočiny pouze koně a kozy.
Když se odpoledne zastavili k odpočinku na kraji další opuštěné vísky - tentokrát bez chrámu - Toc si znovu zkontroloval zbraně, rozčileně zasyčel a zamračil se na paní Závist, sedící naproti němu. "Tohle nedává smysl. Dominium se rozšiřuje. Dychtivě. Vojáci potřebují jíst. Stejně tak města. Jestli na venkově bydlí jenom duchové, kdo je tedy, pro mistra Kápě, zásobuje?"
Paní Závist pokrčila rameny. "Mne se neptej, lásko. Logistika a ekonomika mě hluboce nudí. Odpovědi na své bezvýznamné starosti snad nalezneš v Baštách."
"Bezvýznamné?"
"No ovšem. Dominium se rozšiřuje. Má vojska i města. To jsou fakta. Podrobnosti jsou pro učence, Tocu Mladší. Neměl by sis lámat hlavu s důležitějšími věcmi, jako je kupříkladu tvé přežití?"
Zažíral na ni, pak zamrkal. "Paní Závisti, už teď jako bych byl mrtvý. Tak proč o tom přemýšlet?"
"Nesmysl! Příliš si tě cením, abych tě nechala jen tak zabít. Musíš se naučit důvěřovat mi, drahoušku."
Odvrátil zrak. "Podrobnosti, paní, odhalují skryté pravdy. Poznej svého nepřítele - to je základní princip. To, co víš, můžeš použít." Zaváhal, než pokračoval. "Podrobnosti tě taky můžou dovést k tomu, že někomu uvěříš, když dojde na motivy a zájmy případných spojenců."
"Aha, chápu. Co bys tedy chtěl vědět?"
Podíval se jí do očí. "Co tady děláš?"
"Copak jsi zapomněl, Tocu Mladší? Tvůj t'lanimasský společník řekl, že tajemství mornské Průrvy lze nalézt pouze v dominiu."
"To se hodí, paní," zavrčel. "Pořád se mnou manipuluješ. Vlastně s námi se všemi. Se mnou, se Segulehy, dokonce i se samotným Tolarem." Mávl rukou. "Garat, tvoje štěňátko. Mohl by to být ohař stínu -"
,Mohl by jím být," usmála se. "Nicméně věřím, že by se mu to nelíbilo."
"Co to znamená?"
"Velmi snadno se rozčílíš, drahý. Jsi jako lístek v široké, hluboké řece. Uvolni se a pluj s proudem. U mne to aspoň vždycky fungovalo, tím si můžeš být jistý. A co se manipulování týče, skutečně si myslíš, že mám moc tahat a strkat T'lan Imass? Segulehové jsou, hm, jedineční - nakonec máme stejnou cestu, tudíž představa nátlaku nevyvstává."
"Zatím možná ne. Ale vyvstane, paní."
Pokrčila rameny. "A konečně Garata ani Baaljagg nijak neovládám. O tom tě ujišťuji."
Vycenil na ni zuby. "Takže zbývám jenom já."
Položila mu ruku na rameno. "V tom, drahý, jsem jenom žena."
Její ruku setřásl. "Ve tvých půvabech jsou kouzla, paní Závisti. Nesnaž se mě přesvědčit o opaku."
"Kouzla? No ano, i tak by se to asi dalo popsat. A tajemství? Div a vzrušení. Naděje a možnosti. Touha, drahoušku, je tím nejsvůdnějším kouzlem. A také tím, lásko, jemuž ani já neodolám…"
Naklonila se blíž a přivřela oči. "Nevnutím ti svůj polibek, Tocu Mladší. Nechápeš? Musíš si to vybrat sám, jinak bych tě vskutku zotročila. Co říkáš?"
"Je čas jít dál," prohlásil a vstal. "Je jasné, že od tebe žádné upřímné odpovědi nedostanu."
"Právě jsem ti je dala!" odsekla a také vstala.
"Stačí," prskl a vzal si své věci. "Už nehraju, paní Závisti. Běž to zkoušet někam jinam."
"Jak nesnáším, když tohle děláš!"
"Jen si trucuj," zamumlal a vyrazil po silnici.
"Přestanu se ovládat, mladý muži! Slyšíš?"
Zastavil se a ohlédl přes rameno. "Ještě zbývá trocha světla."
"Ach!" Dupla. "Jsi stejný jako Dlouhý vlas!"
Toc vykulil oko a zazubil se. "Párkrát se zhluboka nadechni, holka."
"Tohle on taky vždycky říká! Je to k nesnesení! Už se to všechno děje zase! Co je to s vámi se všemi?"
Toc se zasmál, ne drsně, smích mu šel od srdce. "Tak pojď, Závisti. Budu tě nudit podrobným popisem svého dětství - uběhne nám tak čas. Narodil jsem se na lodi, víš, a trvalo nějaký čas, než Toc Starší uznal své otcovství - máma totiž byla sestra kapitána Kartherona Krusta, víš, a Krust byl vzteklý jako…"

* * *

Krajina před hradbami Bašt byla zcela zničená. Ze zemědělských usedlostí zbyly zčernalé, kouřící trosky. Kolem silnice byla rozrytá hlína, jako rány na živém těle. V dohledu nízkých hradeb malého města byly vidět obrovské hranice, připomínající kulaté mohyly posypané bílým popelem. V pustině se nic nehýbalo.

Nad hranatými, stupňovitými budovami Bašt se jako šedý věnec vznášel kouř a kroužili tu bílí racci, jejichž slabý křik byl jediným zvukem, který Toc a paní Závist slyšeli, když se přiblížili k bráně. Oheň překrýval vůni jezera, ležícího na druhé straně města. Bylo horko a dusno.

Brána byla otevřená. Když došli blíž, zahlédl Toc pohyb, jako by za bránou někdo rychle prošel. Nervy měl napjaté k prasknutí. "Co se tady stalo?" zeptal se nahlas.

"Něco velice nepříjemného," usoudila paní Závist.

Vstoupili do města a ucítili nasládlý zápach spáleného masa. Toc zasyčel.

Baaljagg a Garat - oba opět ve vhodnější velikosti - se se skloněnými hlavami rozběhli napřed.

"Myslím, že na otázku potravy se naskýtá vskutku pochmurná odpověď," poznamenala paní Závist.

Toc kývl. "Jedí vlastní mrtvé. Myslím, že chodit do města není dobrý nápad."

Obrátila se k němu. "Copak ty nejsi zvědavý?"

"Zvědavý jsem, spáchat sebevraždu ale nechci."

"Ničeho se neboj. Podíváme se."

"Závisti…"

Pohled jí ztvrdl. "Pokud by byli obyvatelé natolik hloupí, aby nás ohrozili, poznají můj hněv. A Garatův také. Jestli si myslíš, že toto zde je zkáza, tak se tvému úsudku dostane lekce v perspektivě, drahý. Pojď."

"Ano, madam."

"Vidím, že koho člověk zná, k tomu se chová hrubě. Jak politováníhodné."

Když Toc a paní Závist zamířili na náměstí, oba Segulehové a jejich bezvládný mistr se táhli za nimi.

U zdí byly naházené rozštípané dlouhé lidské kosti, některé opálené, jiné čerstvé. Budovy kolem náměstí byly ohořelé, s vytlučenými okny a vyvrácenými dveřmi. Všude se válely kosti různých zvířat - psů, mul, koní a volů - okousané a rozštípané.

Uprostřed náměstí je očekávali tři muži, očividně kněží, čistě oholení, vyzáblí a bledí, ve vybledlých šatech. Jeden jim vyšel vstříc.

"Vítejte, cizinci. Jeden akolyta vás zahlédl na silnici a my tři jsme vám spěchali vstříc. K návštěvě krásných Bašt jste si vybrali příznivý den. Žel, tento den také tuze ohrožuje vaše životy. Povedeme vás, abychom zvýšili vaše šance na přežití divokých… následků přijetí víry. Laskavě nás následujte…" Ukázal na jednu ulici. "V ústí Iltarské třídy ustoupíme z cesty hromadnému odchodu, přesto budeme moci sledovat zázrak."

"Skvělé," řekla paní Závist. "Děkujeme vám, zbožní muži."

K ústí ulice bylo jen padesát kroků, ale než tam dorazili, nahradilo ticho sílící mumlání, suché ševelení, vycházející z nitra Bašt. Baaljagg a Garat se vrátili k paní Závisti. Senu a Thurule postavili sáně na rohu a s rukama na zbraních se zadívali na náměstí.

"Občané Bašt byli přivedeni k víře," vysvětloval kněz. "Přichází to jako horečka… horečka, již může zahnat pouze smrt. Je však třeba nezapomínat, že přijetí bylo poprvé poznáno tady v Baštách před čtrnácti lety. Věštec se navrátil z hory a pronášel slova pravdy. Moc jeho slov se nesla dál…" Hlas se mu zlomil v citu vyvolaném jeho vlastními slovy. Sklonil hlavu a celý se třásl.

Místo něj pokračoval další kněz. "Víra poprvé vykvetla tady. Pod hradbami tábořila karavana z Elingarthu. Cizinci byli odměněni za jedinou noc. A o devět měsíců později bylo světu darováno první dítě z mrtvého semene. To dítě nyní dospělo, což opět spustilo vypučení víry - došlo k druhému přijetí pod vedením prvního dítěte Anastera. Nyní ho spatříte - s matkou po boku - jak vede své znovunalezené tenescowri. Daleko na severu je očekává válka - je třeba odměnit Capustan, město bez víry."

"Zbožní muži," ozvala se paní Závist a zesílila hlas, aby ji bylo slyšet přes burácivý zpěv, "prosím, odpusťte mi mou nevědomost. Dítě z mrtvého semene - co přesně to je?"

"Chvíle odměny mužských bezvěrců, paní, je často provázena vylitím živého semene… a pokračuje to, i když už život vyprchá. V této chvíli, s mrtvolou pod sebou, si může žena zajezdit a tak do sebe vzít semeno mrtvého muže. Děti, jež se takto narodí, jsou nejsvatější z věštcovy rodiny. Anaster je první, kdo dospěl."

"To je pozoruhodné," poznamenala paní Závist.

Toc poprvé viděl, jak zbledla jako stěna.

"Je to věštcův dar, paní. Dítě z mrtvého semene svědčí o viditelné pravdě živoucího polibku smrti - je důkazem odměny samotné. Víme, že cizinci se smrti bojí. Věrní nikoliv."

Toc si odkašlal a naklonil se blíž ke kněžím. "Až tihle tenescowri odejdou z Bašt… zůstane ve městě ještě někdo živý?"

"Přijetí je bez výjimek, pane."

"Jinými slovy ti, kteří nepodlehnou té horečce, budou… odměněni."

"Ano."

"A pak je snědí."

"Tenescowri mají své potřeby."

Rozhovor skončil, neboť se z hlavní třídy vyhrnul dav lidí a začal zaplňovat náměstí. V čele byl mladý muž, jediný, kdo jel na koni. Kůň byl starý, prokvetlý tahoun s prohnutým hřbetem a krkem poštípaným od střečků. Mladík se rovnou podíval na Toca a ostatní, natáhl k nim hubenou ruku a zavřeštěl. Výkřik byl beze slov, ale jeho stoupenci mu přesto rozuměli. Stovky očí se obrátily k cizincům. Pak se k nim dav vrhl.

"Ach," vydechla paní Závist.
Druhý kněz uskočil. "Žel, naše ochrana není dostatečná. Cizinci, připravte se na svou odměnu!" A s tím utekli.
Paní Závist zvedla ruce a náhle vedle sebe měla dvě obrovské šelmy. Obě se jako blesk vrhly vstříc davu. Najednou všude létala těla a krev.
Segulehové se protlačili kolem Toca. Senu se připojil k Závisti. "Probuď našeho bratra!" zakřičel.
"Udělám to. Tolar se jistě také objeví, ale myslím si, že budou mít příliš mnoho práce, než aby soupeřili mezi sebou."
Kožené popruhy zapraskaly a Mok se vymrštil do stoje. V rukou držel zbraně.
A na mě tu docela zapomněli. Toc se rozhodl. "Bavte se, vy všichni," zvolal a vycouval do boční ulice.
Jak se ay a vlk prokousávali ječícím davem, paní Závist se prudce otočila a vykulila oči. "Cože? Co to děláš?"
"Přijal jsem víru," opáčil. "Tenhle dav míří přímo k Malazskému vojsku - i když to ještě neví! A já jdu s ním!"
"Tocu, poslouchej! Zničíme tohle žalostné vojsko i toho bledého skrčka, který je vede! Není nutné -"
"Nenič je! Prosím, Závisti. Prosekej si mezi nimi cestu, to ano, ale já je potřebuju."
"Ale -"
"Není čas! Už jsem se rozhodl. Se štěstím Oponn se opět setkáme - běž si hledat své odpovědi, Závisti. Musím najít svoje přátele!"
"Počkej -"
Toc jí naposledy zamával a rozběhl se ulicí.
Ucítil v zádech kouzelný výbuch, ale neohlížel se. Závist se do toho pustila. Mistr Kápě ví, že se mohla právě přestat ovládat. Bohové, nechej jich pár stát, holka…
Na první křižovatce zabočil doprava a ocitl se uprostřed ječících sedláků, kteří ho tlačili směrem k hlavní městské třídě, kudy proudila masa věrných. I on začal křičet - beze slov, jako by neuměl mluvit - a sápal se v bezduchém zápalu po ostatních.
Jako lístek v široké, hluboké řece…

KAPITOLA DESET
Matka noc počala troje děti,
první, Tiste Andii, byly její nejdražší,
obyvatelé země před světlem.
Poté se v bolestech zrodili druzí, Tiste Lians,
planoucí sláva samotného světla,
a tehdy první ve svém hněvu
zapřeli svou matku a byli vyvrženi,
odsouzené děti Matky noci.
Ona pak ve svém milosrdenství zrodila třetí,
zplozené z války mezi nocí a světlem,
a to byli Tiste Edur a na jejich duše
padl stín.

Kilmanarovy pověsti
Sebun Imanan

K
dosi ho tvrdě udeřil. Šok rychle přecházel, zatímco se snažil pochopit, o co jde. Rána ho pálila a on cítil otupělost, nejraději by byl zase upadl do bezvědomí. Dostal druhou facku.
S námahou otevřel oči. "Jděte pryč," zamumlal a zase oči zavřel.
"Jseš namol," prskla Stonny Menakis. "A smrdíš. Bohové, Vrči, ta deka je celá poblitá. A dost, co se mě týče, můžeš si tu klidně shnít. Je celej tvůj, Buko. Já se vracím do kasáren."
Vrč slyšel, jak dusá pryč. Nerovná prkenná podlaha jeho špinavého pokojíku při každém jejím kroku zavrzala, pak zaskřípaly dveře, které se vzápětí s prásknutím zavřely. Vrč si povzdechl a chtěl se obrátit a spát dál.
Přes tvář ho plácl studený, mokrý hadr. "Utři se," nakázal mu Buka. "Potřebuju tě střízlivého, příteli."
"Mě nikdo nepotřebuje střízlivýho," zachrčel Vrč a sundal si látku z obličeje. "Nech mě na pokoji, Buko. Ty, ze všech lidí -"
"Ano, já ze všech lidí. Posaď se, mor na tebe."
Buka ho popadl za ramena a zvedl do sedu. Vrčovi se povedlo chytit Buku za ruce, ale měl sílu jako čerstvě narozené kotě a podařilo se mu jenom chabě zatahat. Hlava ho bolela jako střep a před očima mu jiskřilo. Předklonil se a vyzvracel se, žluč mu proudila ústy i nosem na podlahu mezi odřené holínky.
Záchvat přešel. Náhle měl jasnou hlavu. Vyplivl zbytky a zamračil se. "O nic se tě neprosím, ty parchante jeden. Nemáš právo -"
"Drž hubu."
Sesul se a hlavu složil do dlaní. "Kolik dní?"
"Šest. Prošvihl jsi svou šanci, Vrči."
"Šanci? Co to meleš?"
"Je pozdě. Septarcha a jeho pannionské vojsko překročili řeku. Obležení začalo. Povídá se, že reduty pod hradbami

napadnou ještě dnes. Neudržíme se. Tam venku je zatraceně velké vojsko. Veteráni, kteří už zažili nejedno obléhání - a pokaždý vyhráli -"
"To stačí. Moc mluvíš. Nemůžu přemýšlet."
"Chceš říct, že nechceš. Harllo je mrtvý, Vrči. Je čas vystřízlivět a truchlit."
"Ze to říkáš zrovna ty, Buko."
"Já už dotruchlil, příteli. Dávno."
"To určitě."
"Chápeš mě špatně. Jako vždycky. Truchlil jsem a je to pryč. Teď… teď tu není nic. Obrovská, neosvětlená jeskyně. Popel. Ty ale nejsi jako já - možná si to myslíš, ale nejsi."
Vrč se natáhl pro mokrý hadr, který předtím nechal spadnout na podlahu. Buka ho zvedl a vtiskl mu ho do ruky. Vrč si ho přitiskl na bolavou hlavu a zasténal. "Zbytečná, nesmyslná smrt."
"Všechny jsou zbytečné a nesmyslné, příteli. Dokud v nich živí nějaký význam nenajdou. Co najdeš ty, Vrči, v Harllově smrti? Dej na mou radu, prázdná jeskyně útěchu neposkytne."
"Nehledám útěchu."
"To bys měl. Nic jiného nemá cenu a já bych to měl vědět. Harllo byl i můj kamarád. Podle toho, jak to popisovaly ty Šedé meče, co nás našly, jsi ležel a on udělal, co by přítel měl udělat - bránil tě. Stál nad tebou a chytal rány. A umřel. Ale udělal, co chtěl zachránil ti kůži. A tohle má být jeho odměna, Vrči? Chceš se jeho duchovi podívat do očí a říct mu, že to nestálo za to?"
"Neměl to dělat."
"To ale není důležité, viď?"
Rozhostilo se ticho. Vrč si přejel dlaní strniště na bradě a pomalu k Bukovi zvedl zarudlé oči.
Starci se po ošlehaných tvářích řinuly slzy. Vrč ho přistihl nepřipraveného a on se odvrátil. "Stonny je připravená zabít tě sama," zabručel a šel otevřít okenice. Do místnosti se vlilo sluneční světlo. "Ztratila jednoho přítele a teď možná i dalšího."
"Ona tam ztratila dva, Buko. Ten malý Barghast…"
"Ano, to je pravda. Hetan a Cafala jsme od příjezdu moc neviděli. Drží se u Šedých mečů - podle mě spolu něco pečou. Stonny o tom možná ví víc - taky se drží v kasárnách."
"A ty?"
"Pořád jsem zaměstnaný u Bauchelaina a Korbala Špičáka."
"Ty mistrem Kápě zatracený hňupe."
Buka si otřel obličej a vzmohl se na stísněný úsměv. "Vítej zpátky."
"Běž do Propasti, potvoro."

Sešli po sešlapaných schodech do přízemí. Vrč se cestou opíral o svého hubeného společníka, v hlavě mu bušilo a prázdný žaludek se mu svíral.
Dosavadní vzpomínky na město měl pouze útržkovité a zmatené, jak byl nejdřív v šoku a pak do sebe lil jednu holbu piva za druhou, takže se zmateně rozhlížel. "Co je tohle za čtvrť?" zeptal se.
"Zadní část Staré Darúnské, říká se jí Chrámová," vysvětloval Buka. "O ulici dál na sever narazíš na bohatství a chrámy se zahradami. Tys našel jedinou špinavou uličku a jediný mizerný obydlí v celý čtvrti, Vrči."
"Asi jsem tu už byl," zamumlal druhý muž a zašilhal na okolní budovy. "Tenkrát jsem měl určitě nejakej jinej důvod, akorát si nemůžu vzpomenout."
"Důvody se dají najít snadno. Na to si dobře pamatuju."
"O tom nepochybuju." Vrč si všiml, v jakém stavu má šaty. "Potřebuju se vykoupat - kde mám zbraně?"
"Stará se ti o ně Stonny. A taky o většinu tvých peněz. Všechno jsi zaplatil - nic nedlužíš - takže to můžeš hodit za hlavu."
"A jít dál."
"A jít dál. Připojím se k tobě, aspoň ke kasárnám -"
"Pro případ, že bych se ztratil," doplnil suše Vrč.
Buka kývl.
"No, než se začnu třást, pár zvonění to potrvá."
"Ano. Válečný jezdec by ti s tím mohl pomoct, pokud ho slušně poprosíš."
Zabočili k jihu, obešli omlácený obytný blok a přiblížili se k širokým třídám mezi kruhovými tábory. Na ulicích bylo jen pár lidí a ti se pohybovali kradmo, jako by se jen tak tak ovládali, aby nezačali panikařit. Město v obklíčení, očekávající první krveprolévání.
Vrč plivl do strouhy. "Co mají tví pánové za lubem, Buko?"
"Zabrali jedno nedávno opuštěný stavení. Usadili se tam."
Z náhlého napětí v jeho hlase se Vrčovi zježily chloupky na krku. "Pokračuj."
"Proto jsem… šel za tebou. Částečně. Utvrzská hlídka našla první tělo včera v noci jenom sto kroků od našeho sídla. Bylo rozpárané. Orgány… zmizely."
"Oznam to knížeti, Buko. Neváhej - rakovina v srdci obleženého města…"
"Nemůžu." Zastavil se a sevřel Vrčovi ruku. "To nesmíme. Neviděl jsi, co dokážou, když se dostanou do úzkých -"
"Musíme je vyhnat, Buko. Ať se z jejich společnosti těší Pannionové. Jenom se od nich nejdřív dostaň. A zkus s sebou vzít i toho starého komorníka Reese."
"Nesmíme."

"Ale ano, můžeš -"
Buka zesílil stisk. "Ne," zasyčel, "to nesmímel"
Vrč se zamračeně rozhlížel kolem sebe a snažil se přemýšlet.
"Začnou bořit hradby, Vrči. Městské hradby. Smetou stovky vojáků - vypustí démony, probudí mrtvé a budou nám je házet do obličeje. Srovnají Capustan se zemí místo Pannionů. A to ještě zdaleka není všechno. Vezmi si další možnost. Jestli je rozčílí Pannionové…"
"Tak se vybouří na nich," povzdechl si Vrč. "Ale mezitím se začnou objevovat hromady mrtvol. Rozhlídni se kolem sebe, Buko, tihle lidé jsou na pokraji paniky. Kolik je podle tebe třeba, aby zpanikařili úplně? Kolik dalších obětí? Tábory jsou komunity provázaný příbuzenskýma svazkama - jsou to vlastně rozvětvený rodiny. A to je nebezpečný…"
"Sám to nezvládnu," podotkl Buka.
"A co?"
"Sledovat Korbala Špičáka. Když v noci vyjde ven. Kdybych mu dokázal zkazit lov… ale tak, aby si mě nevšiml, neodhalil mě -"
"Přišels o rozum!" zasyčel Vrč. "Je to mistrem Kápě prokletý čarodějník, dědo! Zvětří tě hned napoprvé!"
"Když budu pracovat sám, tak ano…"
Vrč se zadíval na muže vedle sebe, pátral v té ošlehané, hubené tváři se zcuchaným, prošedivělým vousem a tvrdých očích. Na předloktích měl Buka staré jizvy po spáleninách z doby, kdy se ráno po požáru prohraboval v uhlících a popelu v nějaké šílené naději, že je najde… že někde v těch troskách najde svou rodinu živou a zdravou.
Buka pod jeho pohledem sklopil zrak. "Nejsem zrovna nejbystřejší, příteli," vysvětloval stařík a pustil Vrčovu ruku. "Potřebuju, aby někdo vymyslel, jak tohle províst. Potřebuju někoho, kdo je dost mazaný, aby přechytračil Korbala Špičáka -"
"Špičáka ne. Bauchelaina."
"Pravda, akorát že on v noci ven nechodí. Bauchelain snáší Korbalovy… zvláštní zájmy. Špičák má rozum jako dítě - ničím nespoutaný, zlý dítě. Už jsem je poznal, Vrči. Znám je."
"Rád bych věděl, kolik dalších hlupáků se snažilo přechytračit Bauchelaina."
"Podle mě jich jsou plný hřbitovy."
Vrč kývl. "To všechno, abychom dosáhli čeho? Zachránili pár životů… aby je pak místo toho povraždili a snědli tenescowri?"
"Přesto by to byl milosrdnější odchod ze světa, příteli."
"Mistr Kápě mě vem, Buko. Nejdřív si to promyslím."
"Tak já dneska večer přijdu. Do kasáren. Stonny -"
"Stonny o tom nesmí nic vědět. Jestli chytí stopu, půjde po Špičákovi sama a nebude opatrná -"
"A oni ji zabijí. Jasný."
"Bohové, asi mi praskne hlava."
Buka se zazubil. "Ty teď potřebuješ kněze."
"Kněze?"
"Kněze s léčivou mocí. Tak pojď, znám toho pravýho."
* * *
Nezdolný štít Itkovian stál v bráně do kasáren. Byl v plné zbroji, jen hledí přilby měl zvednuté. První odpolední zvonění už proběhlo. Ostatní se opozdili, na tom však nebylo nic nového. Ani na Itkovianově přesnosti. Dávno si zvykl, že musí na Bruchaliana a Karnadase čekat, a oba Barghastové, kteří se k nim měli při poradě připojit, zřejmě byli stejně lhostejní.
Maskovaná rada bude nad očividnou urážkou soptit - a nikoliv poprvé.
Pohrdání je, žel, oboustranné. Dialog vázne. V takové situaci nikdo nevyhraje. A chudák kníže Dželarkan… stojí přímo mezi oběma stranami, které se navzájem z duše nesnášejí.
Nezdolný štít strávil ráno na capustanských hradbách, odkud sledoval, jak se rozmísťuje vojsko obléhatelů. Usoudil, že septarcha Kulpath dostal pod své velení celých deset legií beklitů, oddílů pravidelné pěchoty v červenozlatých uniformách a se špičatými přilbicemi, tvořících jádro sil dominia - tedy celou polovinu slavných Sto tisíc. Kulpathovy urdomen - elitní těžkou pěchotu - tvořilo nejméně osm tisíc mužů. Kdyby došlo k průlomu, právě urdomen by do města prošli jako první. Navíc tu byly různé pomocné divize: betaklité, střední pěchota; nejméně tři křídla betrullidů, lehké kavalerie; plus divize desandi, sapérů a ženistů; a nepravidelné oddíly skalandi. Dohromady asi osmdesát tisíc vojáků.
Za působivě organizovanými tábory septarchova vojska mizela země pod hemžící se masou lidí až k řece na jihu a kamenitým plážím u moře na východě - tenescowri, rolnické vojsko, se svými rozcuchanými ženami mrtvého semene a jejich vřeštícími, divokými potomky, sběrači odpadků - kteří mezi svými vlastními druhy chytali slabé a staré a chystali se i na nešťastné občany Capustanu. Při pohledu na tu hladovějící hordu Itkovian ztratil profesionální odstup, s nímž si prohlížel Kulpathovy legie. Hradby opouštěl poprvé v životě rozklepaný.
Tenescowri bylo sto tisíc hlav. S každým zvoněním přijížděli na přetížených bárkách další a Itkovianem hluboce otřásly málem hmatatelné vlny jejich hladu.
Capanthallové, knížecí vojáci, kteří hlídali na hradbách, byli bílí jako mrtvoly, zamlklí a nehýbali se. Když nezdolný štít dorazil na hradby, jejich strach ho ohromil, ale když odcházel, bál se taky, jako by měl v prsou zaražený nůž. Kumpanie utvrzů v předsunutých redutách byly těmi šťastnějšími - zemřou brzy a pod meči profesionálních vojáků. Osud Capustanu i jeho obránců bude nejspíš mnohem děsivější.
Tiché cinkání penízkové zbroje ohlásilo příchod obou barghastských válečníků. Itkovian si prohlížel ženu v čele. Hetan měla obličej umazaný od popela, stejně jako její bratr Cafal. Truchlit budou tak dlouho, jak budou chtít, a nezdolný štít

tušil, že on se konce nedožije. I když je celá šedá, má v sobě ta žena jakousi krutou krásu.
"Kde je ten horský medvěd a jeho hubené štěně?" chtěla vědět Barghastka.
"Fenerův smrtelný meč a válečný jezdec se právě vynořili z budovy za vámi, Hetan."
Vycenila zuby. "Dobře, tak půjdem navštívit ty svárlivé kněze."
"Stále nemohu přijít na to, proč jste žádala o audienci, Hetan," řekl Itkovian. "Hodláte li ohlásit brzký příchod všech barghastských klanů, táhnoucích nám na pomoc, maskovaná rada na to není vhodné místo. Okamžitě začnou usilovat o to, aby vás i vaše lidi zavedli do nekonečné a nakažlivé bažiny malicherného soupeření a soubojů vůle. Nechcete li to sdělit Šedým mečům, tedy radím, abyste si promluvila s knížetem Dželarkanem -"
"Moc mluvíš, vlku."
Itkovian zmlkl a přimhouřil oči.
"Až s tebou ulehnu, budou tvoje ústa příliš zaneprázdněná," pokračovala. "Budu na tom trvat."
Nezdolný štít se obrátil k Bruchalianovi a Karnadasovi, kteří právě dorazili, a zasalutoval.
"Máte ve tvářích barvu, pane," poznamenal válečný jezdec. "Jež tam nebyla, když jste se vrátil z hradeb."
Hetan vybuchla smíchy. "Už brzy se vyspí se ženou, poprvé v životě."
Karnadas zvedl obočí. "A co vaše přísaha, nezdolný štíte?"
"Má přísaha trvá," zachraptěl voják. "Barghastka se mýlí."
Bruchalian zabručel. "Kromě toho, copak vy netruchlíte, Hetan?"
"Truchlit znamená cítit pomalou smrt květiny, horský medvěde. Ulehnout s mužem znamená připomenout si jasnou krásu té květiny."
"Budete si muset utrhnout jinou," podotkl Karnadas s úsměvem. "Nezdolný štít složil mnišské přísahy, tudíž -"
"Tak to se vysmívá svému bohu! Barghastové znají Fenera, Toho s kly. Jemu proudí v žilách oheň!"
"Oheň bitev -"
"Chtíče, hubené štěně!"
"Dost," zahřměl Bruchalian. "Teď půjdeme do Rabu. Musím vám všem sdělit, co je nového, a to chvíli potrvá. Pojďme."
Prošli bránou a zahnuli doleva přes prostranství u jižní hradby města. Stačilo málo, aby se otevřené prostory Capustanu - náhodně vzniklé kolem samostatných táborů - změnily ve vražedná pole. Na různých přístupových místech byla zbudována opevnění z kamene, dřeva a balíků vodou napuštěného sena. Pokud dojde k proražení hradeb, nepřítel se nahrne sem a ocitne se uprostřed palby. Kníže Dželarkan vyprázdnil polovinu pokladnice, aby nakoupil šípy, luky, katapulty, mangonely a další vražedné zbraně. Obranná síť zahrnovala celé město ve shodě s Bruchalianovým plánem na postupný, organizovaný ústup.
Nevydejte ani jedinou dlažební kostku, pokud tu nebude po kotníky pannionské krve.
Těch několik měšťanů v jasných barvách Šedým mečům a barbarským Barghastům pomazaným popelem uhýbalo z cesty.
Promluvil Bruchalian. "S válečným jezdcem jsme se radili s Kron T'lan Imass. Bek Ochan nám sdělil, že nám pomoc nabízejí pouze ohledně K'Chain Che'Malle. Se smrtelnými lidmi bojovat nebudou. Dále nám sdělil, že lovci K'ell se shromáždili přibližně půl lígy na sever. Dohromady jich je asi osmdesát. Z toho jsem usoudil, že budou zahajovacím tahem septarchy Kulpatha - provedou útok na severní bránu. Příchod tak působivých tvorů vyvolá u našich obránců hrůzu. Brána bude proražena, lovci vstoupí do města a začne vraždění. Potom Kulpath pošle své urdomen proti ostatním bránám. Do západu slunce Capustan padne." Odmlčel se, jako by si přebíral, co řekl, a nakonec pokračoval: "Septarcha si nepochybně hodně věří. Naštěstí pro nás se lovci K'ell k severní bráně nikdy nedostanou, protože se jim do cesty postaví čtrnáct tisíc T'lan Imass a kdoví kolik T'lan Ay. Bek Ochan nás ujistil, že je zastaví a nadobro."
"Za předpokladu, že jeho tvrzení se ukáže jako pravdivé," připustil Itkovian, když se přiblížili ke Staré Darúnské čtvrti, "bude septarcha Kulpath muset své plány upravit."
"A ve velikém zmatku," dodal Karnadas.
Bruchalian kývl. "Je na nás odhadnout, co udělá."
"Nezjistí, že T'lan Imass zajímají pouze K'Chain Che'Malle," připomněl nezdolný štít. "Alespoň ne okamžitě."
"A toto omezení by mohlo být dočasné," přisadil si válečný jezdec. "Jakmile dojde k tomu shromáždění, T'lan Imass by mohli dostat za úkol něco jiného."
"Co dalšího jsme se dozvěděli o té, která je povolala?"
"Doprovází Chmurovo vojsko."
"Jak je daleko?"
"Šest týdnů."
Hetan frkla. "Jsou pomalí."
"Vojsko je malé," zavrčel Bruchalian. "A opatrné. Tempo, které zvolili, mi připadá zcela správné. Septarcha hodlá Capustan dobýt za jediný den, ale dobře ví, že bezpečně může v obléhání pokračovat nejdéle šest týdnů. Jakmile neuspěje s prvním krokem, zastaví se a bude to znovu promýšlet. Možná dlouho."
"Šest týdnů se neudržíme," zamumlal Itkovian a přes řady chrámů, lemujících ulici Staré Darúnské čtvrti, upřel oči na vysoké hradby staré tvrze, nyní nazývané Rab.
"Musíme, pane," opáčil Bruchalian. "Nezdolný štíte, nyní vaši radu, prosím. Kulpathovo tažení proti Settě - tam žádní K'Chain Che'Malle nebyli, aby urychlili obléhání. Jeho délka?"
"Tři týdny," odpověděl okamžitě Itkovian. "Setta je větší město, pane, a obránci byli jednotní a dobře organizovaní. Prodloužili na tři týdny obléhání, které mělo trvat nejdéle týden. Pane, Capustan je menší, má méně obránců - a obránci se navíc neustále dohadují mezi sebou. Navíc se počet tenescowri od obléhání Setty zdvojnásobil. A konečně beklité a urdomen se zocelili tvrdým bojem. Šest týdnů, pane? Nemožné."

"Musíme tedy dokázat nemožné, nezdolný štíte."
Itkovian zaťal zuby a neříkal nic.
Před vysokou bránou Rabu se Bruchalian zastavil a obrátil se k Barghastům. "Slyšela jste, Hetan. Pokud by se klany Bílé tváře chopily válečného oštěpu, kolik válečníků vytáhne? Za jak dlouho by mohli dorazit?"
Hetan vycenila zuby. "Klany se nikdy nesjednotily do války, ale pokud ano, válečníků Bílé tváře by bylo sedmdesát tisíc." Usmívala se chladně a vzdorovitě. "Teď to neudělají. Nevytáhnou. Nepomohou. Pro vás není naděje."
"Po nás upře dominium své hladové oči na váš lid, Hetan," podotkl Itkovian.
Pokrčila rameny.
"Z jakého důvodu tedy žádáte audienci u maskované rady?" chtěl vědět Bruchalian.
"Až odpovím, odpovím kněžím."
Promluvil Itkovian. "Doslechl jsem se, že jste se vydali na jih, abyste odhalili povahu K'Chain Che'Malle."
"Neměli jsme důvod si vymýšlet další důvody, vlku. Splnili jsme jeden úkol, který nám zadali plecníci klanů. Nyní musíme dokončit druhý úkol. Představíte nás těm hlupákům, nebo musíme dál pokračovat sami?"

Poradní síň byla rozlehlá prostora s půlkruhem dřevěných lavic naproti majestátnímu vchodu. Kupole se kdysi třpytila lístkovým zlatem, z něhož však zbývalo jen pár plátků. Basreliéfy, které zlato kdysi prosvětlovalo, byly vybledlé a téměř beztvaré, jen naznačovaly průvod lidí v obřadním oděvu. Na podlaze byly kolem kruhu z leštěné žuly uprostřed zdánlivě náhodně poskládané barevné dlaždice, již hodně sešlapané.
Pochodně na kamenných zdech vrhaly mihotavé žluté světlo a vydávaly pramínky černého kouře, jimiž pohyboval průvan. Po stranách vchodu a před ostatními čtrnácti dveřmi za řadami lavic stáli nehybně utvrzští strážní v plné šupinové zbroji a se sklopeným hledím.
V nejvyšší ze tří řad lavic vedle sebe sedělo čtrnáct kněží maskované rady, ve svých rouchách přísní a mlčenliví pod vyřezávanými, pohyblivými maskami svých bohů. Zpodobnění bohů bylo různě pojaté, rozhodně však u všech stejně příšerné. Výrazy na maskách bylo možné měnit, ale dnes se všichni tvářili shodně neutrálně.
Bruchalianovy kroky duněly síní, když šel doprostřed místnosti, kde se zastavil na velikém mlýnském kamenu, vhodně nazývaném Pupek. "Maskovaná rado," začal, "představuji vám Hetan a Cafala, barghastské vyslance od Bílých tváří. Šedé meče splnily žádost o jejich uvedení. Když nyní byli představeni, opustíme toto sezení." Odstoupil.
Tvrz'Dessembrae zvedla štíhlou ruku. "Chviličku, prosím, smrtelný meči," řekla. "Jelikož nevíme nic o podstatě barghastských záměrů, žádáme, abyste zůstali přítomni, neboť je třeba po audienci probrat jisté záležitosti."
Bruchalian se uklonil. "Pak tedy musíme zdůraznit, že s Barghasty a jejich neznámou žádostí nemáme nic společného."
"Pochopitelně," odvětila maskovaná žena a truchlivý výraz jejího boha se pozměnil v lehký úsměv.
Bruchalian se vrátil k hlavnímu vchodu, kde na něj čekal Itkovian s Karnadasem.
Hetan s bratrem se postavili na mlýnský kámen. Barghastka si chvíli prohlížela kněze před sebou, pak zvedla hlavu a zavolala: "Bílé tváře mají smutek!"
Tvrz'D'rek udeřil rukou o zábradlí a vyskočil a tvář zmije podzimu se zamračeně zkřivila. "Už zase? Do Propasti, to přednášíte nároky svého klanu v této chvíli? Stejná slova na úvod! Stejné pitomé tvrzení! Odpověď zněla ne poprvé i podruhé a ne to bude pokaždé! Audience skončila!"
"To tedy ne!"
"Ty se nás opovažuješ oslovit tímto tónem -"
"Ano, ty uprděný skrčku!"
Itkovian užasle hleděl nejdřív na Hetan, poté na radu.
Barghastka rozhodila rukama. "Vyslechněte má slova! Neberte je na vědomí pouze na vlastní nebezpečí!"
Její bratr začal tiše prozpěvovat. Vzduch kolem divošských válečníků zavířil.
Utvrzské stráže na všech stranách sahaly po zbraních.
Itkovian zavrávoral, jak kolem něj proběhl kněz Karnadas, až za ním hábit vlál. "Chviličku, prosím!" zavolal. "Svatí bratři a sestry! Chcete, aby vaše věrné stráže zabili? Chcete, aby byl zničen samotný Rab a s ním i vy všichni? Pozorně se podívejte na kouzla, jež vidíte před sebou, prosím vás! To není žádná obyčejná šamanská magie - pohleďte! Shromáždili se tu barghastští duchové. Bratři a sestry, barghastští duchové jsou zde, přímo v této místnosti."
Ticho, jen Cafal tiše zpíval.
Bruchalian se přiblížil k Itkovianovi. "Nezdolný štíte," pronesl tiše, "víte něco o tom, co se tu děje, pane?"
"Tato možnost mě vůbec nenapadla," přiznal Itkovian. "Je to stará žádost. Myslel jsem, že ne -"
"Co tedy žádají?"
Itkovian zavrtěl hlavou. "Uznání, pane. Země pod tímto městem je barghastská, aspoň to oni tvrdí. Při předchozích audiencích je v podstatě sprostě vyhodili. Smrtelný meči, nepředpokládal jsem -"
"Poslouchejte, pane. Ta žena dostala svolení promluvit."
Bratři a sestry dali na slova válečného jezdce a nyní opět všichni seděli a předváděli sbírku rozzuřených výrazů. Nebýt panujícího napětí, byl by se Itkovian usmál nad zřejmým… zděšením zdejších bohů.
"Přijatelné," zaskřípala Hetan a přimhouřenýma očima si prohlížela kněze a kněžky. "To, co bylo prosbou, je nyní žádostí. Nyní vám zopakuji vaše minulé námitky, proč odmítnout naši prosbu, a také naše odpovědi. Až budete volit tentokrát, snad konečně pochopíte, co je rozumné. Pokud ne, prosadím naši věc násilím."
Tvrz'Kápě se zasmál a předklonil se. "Násilím? Holka, tomuhle městu a všem v něm možná nezbývá víc než pár zvonění, než budou zničeni. A ty nám přesto vyhrožuješ násilím? Opravdu jsi tak hloupá holčička, jak se tváříš?"
Hetan se krutě usmála. "Vaše minulé námitky. Nejstarší darúnské záznamy o této osadě tvrdí, že země byla neobydlená. Až na několik starých budov, dávno opuštěných, které očividně nebyly barghastského původu. Několik málo záznamů

z honáckých táborů tuto představu potvrzuje. Barghastové žili na severu, na svazích hor a v samotném pohoří. Ano, plecníci sem konali pouti, ale takové cesty nebyly pravidelné a trvaly krátce. Zatím souhlasíte? Dobrá. Na tyto minulé námitky jsme měli prostou odpověď. Barghastové nežijí na posvátné půdě - je to obydlí pro kosti jejich předků. Bydlíte snad vy na hřbitovech? Nikoliv. My také ne. První capanské kmeny nalezly pouze mohyly barghastských mrtvých. Srovnaly je se zemí a s Darúny na našem posvátném území zbudovaly město.
Tuto potupu nelze odestát. Minulost je nezměnitelná a my nejsme tak hloupí, abychom trvali na opaku. Ne, naše žádost je prostá. Formální uznání, že nám to tu patří, a právo konat sem pouti.
Tuto žádost jste stále dokola odmítali. Kněží, došla nám trpělivost."
Tvrz'Stínupán se krákavě zasmál a rozhodil rukama. "No tohle! To je výborné! Bratři a sestry, přiznejme těmto Barghastům všechno, co chtějí! Nádherná ironie, svobodně dát to, oč bychom vzápětí stejně přišli! Budou to Pannionové ctít?" Jeho maska předvedla opovržlivý škleb. "Myslím, že ne."
Hetan zavrtěla hlavou. "Říkala jsem, že nám došla trpělivost, brouku pod kamenem. Naše minulé žádosti již neplatí. Toto město padne. Pannionové nás neuvítají. Na přání barghastských poutníků je však stejně třeba odpovědět. Tak." Zkřížila paže na prsou.
Ticho se táhlo.
Tvrz'Královna snů zalapala po dechu.
Hetan se na ni zpříma podívala. "Aha, takže znáte pravdu!"
Kněžka, s maskou nastavenou na zdvořilou uvážlivost, avšak s polekaným postojem a gesty, si odkašlala. "Všichni ji neznají. Pouze několik z nás." Otočila hlavu a prohlédla si bratry a sestry. Tvrz'Ohnice zareagovala první a syčivě vydechla škvírou úst v masce.
Tvrz'Kápě po chvíli zabručel. "Chápu. Vskutku neobyčejné řešení -"
"Očividné!" vybuchl Tvrz'Stínupán a trhl sebou. "Není třeba žádných tajných vědomostí! Musíme nicméně celou věc zvážit! Co ztratíme, když se podvolíme? Co získáme, když odmítneme?"
"Ne," prohlásila Hetan. "Odmítnutí nás nedonutí bránit tuto zemi. Humbrall Taur, můj otec, správně uhádl, kudy se budou ubírat vaše myšlenky. Musí li to být, přijmeme naši ztrátu. Pokud nás však odmítnete, než odsud dnes s bratrem odejdeme, zabijeme každého v této komnatě. Dokážete vy přijmout vaši ztrátu?"
Dlouho nikdo nepromluvil, pak si Tvrz'Královna snů znovu odkašlala. "Hetan, smím se na něco zeptat?"
Žena s tváří umouněnou od popela kývla.
"Jak odsud dostanete to… to, co hledáte?"
"Co to před námi tajíte?" zavřeštěl Tvrz'Oponn. "Ty a Tvrz'Kápě a Tvrz'Ohnice? O čem to celou dobu melete? My ostatní to musíme vědět!"
"Použij ten ždibec mozku, co máš," prskl Tvrz'Stínupán. "Co asi chodí poutníci uctívat?"
"Ehm… relikvie? Ikony?"
Tvrz'Stínupán napodobil trpělivé, blahosklonné kývnutí učitele. "Velmi správně, bratře. A jak ukončíš jejich pouť?"
Tvrz'Oponn zíral s prázdnou maskou.
"Přesuneš ty relikvie, idiote!" zaječel Tvrz'Stínupán.
"Ale počkat!" ozval se Tvrz'Beru. "Nepředpokládá to, že je známo místo jejich uložení? Nebyly snad všechny mohyly srovnány se zemí? Do Propasti, v kolika sídlech a táborových krbovištích mají na polici nějakou otlučenou barghastskou urnu? Máme snad propátrat celé město?"
"Nám nezáleží na nádobách," prohlásila Hetan.
"Právě tohle je tajemství!" vyzvonil Tvrz'Stínupán Tvrz'Beruovi a zakýval hlavou. "Naše dvě sestry a jeden bratr vědí, kde leží kosti!" Otočil se k Tvrz'Královně snů. "Viď, drahá? Nějaký hlupák nebo chytrák je před všemi těmi staletími všechny posbíral a uložil na jedno místo - a tam zůstaly doteď, že ano? Strč si tu nechutnou mlčenlivost někam a ven s pravdou, ženská!"
"Jsi tak zabedněný," syčela kněžka.
Itkovian přestal poslouchat jejich hašteření. Díval se na Hetan. Přál si, aby jí viděl do očí, i kdyby jen proto, aby si potvrdil své podezření.
Třásla se. Nepatrně. Nezdolný štít pochyboval, že si toho ještě někdo všiml. Třese se… a já asi vím proč.
Jeho pozornost upoutal pohyb. Karnadas couval zpátky k Bruchalianovi. Válečný jezdec upíral zrak na bratry a sestry zrady, zvlášť na štíhlého a mlčícího Tvrz'Fenera, sedícího na pravém kraji. Z jeho postoje - a toho, jak se vyhýbal pohledu na Hetan - itkovian poznal, že válečný jezdec došel ke stejnému odhalení - odhalení, z něhož se nezdolnému štítu rozbušilo srdce.
Šedé meče se dění neúčastnily. Pravda, byly neutrálními pozorovateli, ale Itkovian si nemohl pomoci, aby v duchu nefandil Hetan. Válečný jezdec se mu nedbale podíval do očí. Nezdolný štít jen nepatrně kývl. Karnadas vykulil oči a povzdechl si.
Ano. Bargbastský gambit. Pokolení poutníků… dávno před příchodem Capanů a Darúnů, dávno před zrozením osady. Barghastové své mrtvé obvykle neuctívají tímto způsobem. Ne, kosti jsou ukryté tady - někde - a nejsou to jen obyčejné kosti nějakého mrtvého válečného náčelníka či plecníka. Tyto kosti patří někomu… tuze významnému. Cení si jich tolik, že synové a dcery bezpočtu generací putovali k místu jejich bájného odpočinku. To je důležitá pravda… vedoucí k další.
Hetan se třese. Barghastští duchové… se třesou. To znesvěcení je oslepilo, ztratili se. Jsou to ty nejposvátnější pozůstatky… a Barghastové samotní si nebyli jistí - nebyli si jistí, že leží tady, v zemi na tomto místě, nikdy si nebyli jistí, že vůbec existují.
Smrtelné pozůstatky jejich bohů.

A Hetan je hledá. Dávné podezření Humbralla Taura… jeho smělý - ne, přímo urážlivý - gambit. "Najdi mi kosti zakladatelských rodin, dcero Hetan."
Klan Bílé tváře věděl, že si pro ně po pádu Capustanu dominium přijde. Vlastně dojde k válce. Ale klany se ještě nikdy nesjednotily - staré krevní msty a soupeření je neustále rozežíraly zevnitř. Humbrall Taur ty staré kosti potřeboval. Aby je použil jako korouhev. Aby spojil klany - aby klany zapomněly na krevní mstu.
Jenže Hetan přišla pozdě. I když tady a teď vyhraje, je příliš pozdě. Vezmi si ty pozůstatky, drahá, klidně si je vezmi - ale jak je dostaneš z Capustanu? Jak se dostaneš přes řady pannionských vojáků?
Tvrz'Královna snů promluvila a přerušila tak tok jeho myšlenek. "Dobrá. Hetan, dcero Humbralla Taura, přistupujeme na tvou žádost. Vrátíme ti smrtelné pozůstatky vašich předků." Pomalu vstala a kývla svému utvrzskému kapitánovi. Voják přistoupil blíž a ona mu pošeptala, co má udělat. Muž po chvíli kývl a odešel dveřmi za sebou. Žena v masce se otočila a znovu kývla Barghastům. "Dostat se na místo odpočinku bude vyžadovat jisté úsilí. S tvým dovolením bychom si mezitím rádi promluvili se smrtelným mečem Bruchalianem o otázkách týkajících se obrany tohoto města."
Hetan se zamračila a pokrčila rameny. "Jak si přeješ. Ale nemáme trpělivosti nazbyt."
Maska královny snů se přesunula do úsměvu. "Na jejich vyzvednutí se budeš moct podívat sama, Hetan."
Barghastka sestoupila z Pupku.
"Přistupte, smrtelný meči," zabručel Tvrz'Kápě. "Tentokrát s mečem v pochvě."
Itkovian se díval, jak jeho velitel jde blíž, a rozjímal nad velekněžovým napomenutím a Bruchalianovým chladným úsměvem.
Tvrz'Stínupán se předklonil. "Vězte, smrtelný meči, že maskovaná rada konečně uznala, co bylo vám a mně jasné již od samého začátku - že Capustan bude nevyhnutelně zničen."
"Mýlíte se," opáčil Bruchalian. "Na hrozícím obléhání není nic nevyhnutelného, pokud budeme v obraně jednotní -"
"Reduty se budou držet," štěkl Tvrz'Beru, "jak dlouho to bude možné."
"Všechny je povraždí, ty slepý hňupe!" zaječel Tvrz'Stínupán. "Jen tak zahodíš stovky životů! Životů, které si nemůžeme dovolit ztratit!"
"Dost!" zařvala Tvrz'Královna snů. "Tohle jsme probírat nechtěli. Smrtelný meči, návrat vojáků nezdolného štítu vidělo mnoho očí. Zvlášť příchod těch… velkých vlků. Údajně poněkud… ucouraných. Tyto tvory nikdo neviděl od -"
Otevřely se jedny dveře a vstoupili neozbrojení utvrzští vojáci. Každý nesl krumpáč. Vojáci se rozestavili na konci místnosti a začali prohlížet dlaždice na kraji.
Bruchalian si odkašlal. "Toto je téma, Tvrz'Královno snů, jež se týká knížete Dželarkana -"
Velekněžka se jen koukla po dělnících a znovu se otočila k Bruchalianovi. "Už jsme kvůli tomu měli s knížetem rozepři. Zdráhal se poskytnout nám informace a zřejmě výměnou za ně hodlal získat svolení rady. My se nezúčastníme tak hloupého dohadování, smrtelný meči. Chceme znát původ a význam těch zvířat a vy nám poskytnete odpovědi."
"Žel, v nepřítomnosti našeho zaměstnavatele," namítl Bruchalian, "nemůžeme poslechnout. Pokud nám kníže přikáže něco jiného…"
Dělníci začali bušit krumpáči do dlaždic. Kolem nich dopadaly úlomky dlaždic jako krupobití. Itkovian si všiml, že se Hetan jde podívat blíž. Cafal teď zpíval téměř šeptem, znělo to jako ševelení podtrhující ostatní zvuky v místnosti. Oči upíral na pracující utvrze.
Ty kosti jsou pod námi. Jsou shromážděné tady, v srdci Rabu - jak dlouho již?
Tvrz'Stínupán zafrkal. "Tak a teď vážně. Takhle se nikam nedostaneme. Někdo ať zavolá knížete. Nezdolný štíte, mezi těmi kupci, které jste zachránili, byli dva mágové - byli snad ti nemrtví vlci jejich domácí mazlíčci? Víme, že mágové se usadili tady v Darúnské čtvrti. Další kupec z toho oddílu udělal to samé, zakoupil malý domek a požádal radu o právo na obnovu. Je to divná cháska! Za hradbami číhá sto tisíc kanibalů a tito cizinci všichni kupují nemovitosti! A chovají si doma nemrtvé vlky! Co na to řeknete, Itkoviane?"
Nezdolný štít pokrčil rameny. "Vaše dedukce je logická, Tvrz'Stínupáne. Co se týče toho, co dělají mágové a kupci, netuším, kde berou svůj optimismus. Snad by bylo rozumnější přeptat se rovnou jich."
"To taky udělám, nezdolný štíte, to taky udělám."
Dlaždice byly připevněné k větším kamenným čtvercům. Dělníkům se podařilo jeden vypáčit a položili ho stranou. Objevily se smolou napuštěné dřevěné trámy. Krokve tvořily mřížku nad podzemní komorou, z níž proudil zatuchlý vzduch. Jakmile byl uvolněn první kámen, ostatní už šly snadněji.
"Myslím," začal Tvrz'Kápě, "že bychom měli odložit rozhovor se smrtelným mečem, neboť se zdá, že síň v odpověď na Hetaniny požadavky brzy přijde o podlahu. Až budeme pokračovat v tomto rozhovoru, zúčastní se ho i kníže Dželarkan, aby mohl tváří v tvář našim otázkám držet smrtelný meč za ruku. Mezitím se staneme svědky historického odhalení, které nyní upoutalo naši pozornost. Budiž."
"Bohové," zamumlal Tvrz'Stínupán, "ty ale žvaníš, Masko smrti. Přesto si poslechneme tvou radu. Rychle, vojáci jedni zatracení, pryč s podlahou! Podíváme se na ty zpráchnivělé kosti!"
Itkovian se postavil vedle Hetan. "Dobře zahráno," podotkl.
Z napětí rychle dýchala a očividně si nevěřila natolik, aby odpověděla.
Dělníci sundali další kámen. Připravili lucerny na tyčích, ale to, co leželo pod podlahou, dál zakrývala temnota.
K Itkovianovi se připojil Cafal. Už dozpíval. "Jsou tady," poznamenal. "Tlačí se kolem nás."
Nezdolný štít chápavě kývl. Duchové, které na náš svět přitáhl zpěv. Dorazili. Celí lační. Opravdu je cítím…
Objevila se hluboká jáma s nerovnými okraji, sedm kroků napříč, a sahala až k mlýnskému kameni, který zřejmě spočíval na kamenném sloupu. Kněží a kněžky rady vstali a šli se podívat, co je dole. Jeden kněz se oddělil od ostatních a přistoupil k Šedým mečům.
Když Tvrz'Fener došel až k nim, Bruchalian s Itkovianem se uklonili. Chlupatá maska s kly byla bezvýrazná, lidské oči

se upíraly na Karnadase. "Pátral jsem," začal kněz tiše, "až k paznehtům našeho Pána. Čtyři dny jsem se postil, prošel rákosím a ocitl se na krví nasáklém pobřeží říše Toho s kly. Kdy jste, pane, naposledy vykonal takovou cestu?"
Válečný jezdec se usmál. "A co jste tam zjistil, Tvrz'Fenere?"
"Tygr léta je mrtev. Jeho tělo hnije na pláni daleko na jih odsud. Zabili ho přisluhovači Pannionského věštce. Ale podívejte se na Tvrz'Taraka - vyzařuje z něj obnovená síla, ne, přímo tichá radost."
"Zdálo by se tedy," řekl Karnadas po chvíli, "že Tarakův příběh ještě neskončil."
Tvrz'Fener zasyčel: "Je to snad skutečně první krok k božství? Existuje přece jen jeden pán války!"
"Možná by bylo moudré podívat se na toho našeho, pane," podotkl válečný jezdec.
Maskovaný kněz frkl, otočil se na patě a vyrazil pryč.
Itkovian se za ním chvíli díval a pak se naklonil ke Karnadasovi. "jste odolný vůči šoku a úleku, pane? Věděl jste snad o tom?"
"O Tarakově smrti?" Válečný jezdec zvedl obočí a dál hleděl za Tvrz'Fenerem. "Ano. Můj kolega cestoval daleko, aby dorazil k Fenerovým paznehtům, kdežto já, pane, to místo nikdy neopustil." Karnadas se obrátil na Bruchaliana. "Smrtelný meči, jistě již nadešel čas odmaskovat tohoto nafoukaného herdekdědka a jeho nároky na výsadní postavení -"
"Ne," odmítl Bruchalian.
"Je z něj cítit zoufalství, pane. Takovému tvorovi v našem stádečku nemůžeme důvěřovat -"
Bruchalian se otočil ke Karnadasovi. "A následky takového skutku, pane? Zaujal byste pak vy jeho místo v maskované radě?"
"Mělo by jistou cenu -"
"Toto město není náš domov, Karnadasi. Nechat se lapit do jeho sítě je příliš velké riziko. Má odpověď zní stále ne."
"Dobrá tedy."
Lucerny na tyčích se rozsvítily a utvrzští strážní začali opatrně sestupovat dolů. Všichni náhle upínali pozornost na to, co se objevovalo pod podlahou.
Podzemní komora měla hliněné dno a ke krokvím to bylo jen něco málo přes sáh vysoko. Prostor vyplňovala dřevěná příď mořského plavidla bez paluby, pokřivená věkem a možná i hlínou a kameny, které ji kdysi zatěžovaly. Dřevo bylo černé od smoly a umně vyřezávané. Z místa, kde stál, viděl Itkovian spleť větví, sahající ke krakorci.
Do komory sestoupili tři dělníci s lucernami. Nezdolný štít přistoupil blíž. Plavidlo bylo vytesané z jediného stromu a celé - přes deset kroků na délku - bylo pokroucené. Vedle něj Itkovian rozeznal další plavidlo, stejné jako první, a pak ještě jedno. Celou prostoru pod rabskou Poradní síní zabíraly čluny. Itkovian nevěděl, co má čekat, ale tohle rozhodně ne. Barghastové nejsou námořníci… už ne. Bohové pod námi, tato plavidla musejí být tisíce let stará.
"Desítky tisíc," zašeptal vedle něj válečný jezdec. "Dokonce i kouzlo, které je chrání, už vyprchává."
Hetan ladně seskočila dolů. Itkovian poznal, že i ona je překvapená. Nejistě natáhla ruku k okrajníku, ale nedotkla se ho a ruka se jí třásla.
Jeden strážný naklonil lucernu přímo nad člun.
Všichni zalapali po dechu.
Ve člunu byla náhodně naskládaná těla, každé zabalené v červené lodní plachtě, s údy obalenými zvlášť, přičemž je hrubě tkaná látka zakrývala od hlavy po paty. Pod rubášem zřejmě nedošlo k žádnému vysychání.
Promluvila Tvrz'Královna snů: "Nejstarší zápisy o naší radě popisují nález takových dlabanek… ve většině mohyl, které byly zničené během výstavby Capustanu. V každé bylo jen několik těl, takových, jaké zde vidíte, a většina kánoí se rozpadla, když se je pokoušeli přenést. Přesto byla mrtvým prokazována jistá úcta - ta těla, která nebyla nenávratně zničena při výkopech, byla posbírána a vložena do zbývajících kánoí. Pod námi je devět kánoí a více než šedesát těl. Učenci si v té době mysleli, že mohyly nejsou barghastské - myslím, že chápete, proč došli k tomuto závěru. Také si můžete všimnout, že těla jsou větší - podobají se toblakajským - což podpořilo názor, že nepatří Barghastům. I když je třeba přiznat, že Hetan a její lid mají rozhodně i jisté toblakajské rysy. Dle mého názoru mají Toblakai, Barghastové a Trellové stejné předky, přičemž Barghastové v sobě mají víc lidské krve než ostatní. Pro svůj názor nemám žádné důkazy kromě prostého pozorování tělesných znaků a způsobu života."
"Toto jsou naši duchové zakladatelé," řekla Hetan. "Tu pravdu cítím v kostech. Pravda svírá mé srdce železnými prsty."
"Našli svou sílu," poznamenal Cafal na kraji díry.
Karnadas kývl a tiše řekl: "To je pravda. Radost a bolest… euforie zakalená smutkem za ty, kteří jsou nadále ztraceni. Nezdolný štíte, díváme se na zrození bohů."
Itkovian došel k Cafalovi a položil mu ruku na rameno. "Pane, jak tyto pozůstatky dostanete z města? Pannionové považují každého boha kromě svého vlastního za zapřísáhlého nepřítele. Budou chtít zničit všechno, co jste tu našli."
Barghast na něj upřel malá, tvrdá očka. "Nemáme odpověď, vlku. Zatím. Ale nebojíme se. Ne v této chvíli a již nikdy více."
Itkovian pomalu kývl. "Je dobré," řekl chápavě, "ocitnout se v objetí svého boha."
Cafal vycenil zuby. "Bohů, vlku. Máme jich mnoho. První Barghasty, kteří dorazili do této země, úplně první."
"Vaši předkové ascendovali."
"Ano. Kdo se nyní odváží postavit naší hrdosti?"
Žel, to se teprve uvidí.

"Musíš se omluvit," řekla Stonny Menakis, když vystoupila z cvičného kruhu a šla si otřít pot z čela.
Vrč si povzdechl. "Ano. Mrzí mě to, holka -"

"Ne mně, pitomče. Nemá smysl omlouvat se za to, kdo jsi a vždycky budeš, ne?" Zadívala se na úzkou čepel svého rapíru, zamračila se na zub na ostří asi dlaň od hrotu a otočila se na rekruta Šedých mečů. Žena stále čekala v kruhu na dalšího soupeře. "Ta zatracená ženská je zelenáč, ale učí se rychle. Omluvit by ses měl, troubo, pánovi Kerulimu -"
"Už to není můj pán."
"Zachránil nám kůži, Vrči, včetně tý tvý, úplně bezcenný."
Vrč zkřížil ruce na prsou a zvedl obočí. "A jak se mu to podařilo? Já už při prvním útoku ztratil vědomí - vlastně je to legrační, neviděl jsem žádný blesky a ohně od toho jeho staršího boha, jeho hroznýho pána -"
"Všichni jsme šli k zemi, hlupáku. Byli jsme vyřízený. Ale ten kněz přenesl naše duše pryč - a podle toho, co ty K'Chain Che'Malle cejtili, jsme byli mrtví. Nepamatuješ si na svý sny? Sny! Vtáhlo nás to do chodby toho staršího boha. Pamatuju si každou maličkost -"
"Asi jsem měl moc práce, jak jsem umíral doopravdy," štěkl Vrč.
"Ano, to jsi měl, a před tím tě Keruli zachránil taky, ty nevděčný prase. Jednu chvíli si se mnou pohazoval jeden K'Chain Che'Malle a pak jsem se probudila… někde jinde… a nade mnou stál obrovskej přízračnej vlk. A já věděla - v tý chvíli jsem to věděla, Vrči, že přes toho vlka nic neprojde. Stál tam na stráži… nade mnou."
"Asi nějaký sluha toho staršího boha."
"Ne, on nemá žádný sluhy. On má přátele. Nevím jak ty, ale vím - a došlo mi to, jak jsem tam trčela s tím obrovským vlkem - že bůh, kterej si hledá přátele místo bezduchejch uctívačů… zatraceně, Vrči, jsem jeho, tělem i duší. A budu za něj bojovat, poněvadž vím, že on bude bojovat za mě. Strašlivý starší bůh, pche! Beru jeho a ne ty prskající, rozhádaný hlupáky s jejich chrámama a truhlama a obřadama."
Vrč na ni nevěřícně zíral. "Musím mít ještě halucinace," zabručel.
"Mě si nevšímej," prohlásila Stonny a vrátila rapír do pochvy. "Keruli a jeho starší bůh ti zachránili krk, Vrči. Takže teď půjdeme za ním a ty se mu omluvíš, a jestli jsi chytrej, tak mu slíbíš, že budeš stát po jeho boku ve všem, co přijde -"
"To určitě. Samozřejmě řeknu, že je mi to líto a tak, ale nechci mít nic společnýho s žádnejma bohama, staršíma ani jinejma, a to včetně jejich kněží -"
"Věděla jsem, že to nevemeš, ale stejně jsem ti to musela navrhnout. Tak půjdeme. Kampak zmizel Buka?"
"Nevím to jistě. Jenom mě sem, ehm, přivedl."
"Jeho ten starší bůh zachránil taky. I Mancyho. Mistr Kápě ví, že těm dvěma nekromantům ani zbla nezáleželo na tom, jestli přežijou, nebo ne. Jestli je chytrej, tak ten kontrakt zruší."
"Nikdo z nás holt není tak chytrej jako ty, Stonny."
"Jako kdybych to nevěděla."
Odešli. Vrč na sobě ještě cítil vliv posledních dní, ale když měl v žaludku místo piva a vína jídlo a dostalo se mu chvilkové, zato účinné pozornosti Karnadase, kněze Šedých mečů, dokázal jít rovněji a v hlavě už mu jen bušilo. Musel natáhnout nohy, aby Stonny stačil. I když její krása přitahovala pozornost, její rychlé tempo a temný mrak na čele by jim zajistily volnou cestu každou tlačenicí, a těch několik vyděšených obyvatel Capustanu jí uhýbalo rychleji než ostatní.
Obešli hřbitov se stojícími rakvemi připomínajícími kmeny stromů. Další nekropole ležela těsně před nimi a ukazovala na darúnský styl s kryptami a urnami, jež Vrč dobře znal z Darúdžhistánu. Stonny uhnula trochu doleva do úzkého, hrbolatého průchodu mezi nízkou zídkou hřbitova a vnějším okrajem soucestí Tura'l. Dvacet kroků před sebou měli menší náměstí, přes něž dorazili k východnímu konci Chrámové čtvrti.
Vrč už měl plné zuby toho, jak za Stonny klopýtal jako pejsek. "Poslyš," zavrčel, "právě jsem odsud přišel. Jestli Keruli táboří někde tady, proč jsi pro mě prostě nepřišla a neušetřila mi cestu?"
"Přišla jsem pro tebe, ale smrděl jsi jako kadibudka za levnou krčmou. Copak by ses chtěl takhle ukázat mistru Kerulimu? Potřeboval ses umejt a najíst a já tě nehodlala celou tu dobu opečovávat."
Vrč zmlkl a cosi si brumlal. Bohové, kéž by byl svět plný pasivních, ufňukaných žen. Trochu se nad tím zamyslel a zamračil se. Ale když o tom tak uvažuju, byla by to hrůza. Úkolem muže je rozdmýchat tu jiskřičku do plamínků, ne ji udusit…
"Přestaň se tvářit tak zasněně," štěkla Stonny. "Jsme tady."
Vrč zamrkal a s povzdechem si prohlédl malý zchátralý domek před nimi - poďobané kamenné kvádry místy ještě se zbytky omítky, plochá trámová střecha, která se stářím propadala. Ve dveřích se musel každý sklonit, aby se nepraštil do hlavy. "Tady to je? Pro mistra Kápě, to je ale bída."
"Je to skromný člověk," utrousila Stonny s rukama v bok. "Jeho starší bůh není na okázalost a obřady. A vůbec, s tím, co se tu nedávno stalo, byl lacinej."
"Co se tu stalo?"
Stonny se zamračila. "Na vysvěcení posvátný půdy staršího boha potřebuješ prolít krev. V tomhle domě asi před tejdnem spáchala sebevraždu celá rodina. Keruli byl…"
"Radostí bez sebe?"
"Jen umírněně. Samozřejmě truchlil kvůli jejich předčasné smrti -"
"Samozřejmě."
"A pak učinil nabídku."
"Přirozeně."
"Nicméně teď je to chrám -"
Vrč se k ní otočil. "Zadrž. Když vstoupím, nedám se tím na nějakou víru, že ne?"
Ušklíbla se. "Neplácej."
"Nechci to. Rozumíš? Keruli by to měl taky pochopit. A ten jeho starodávný bůh taky! Nebudu si klekat, klanět se před

oltářem, a jestli to nejde, tak zůstávám venku."
"Jen klid, nikdo od tebe nic nečeká, Vrči. Proč taky?"
Nevšímal si posměšné výzvy v jejích očích. "Běž první, ženská."
"To já vždycky." Došla ke dveřím a otevřela je. "Místní bezpečnostní opatření - nemůžeš je vykopnout, otevírají se ven a jsou větší než vnitřní rám. Chytrý, co? Šedý meče čekají, že až padnou hradby, bude se bojovat dům od domu - těm Pannionům nic nedarujem."
"Obrana Capustanu předpokládá ztrátu hradeb? To nezní zrovna optimisticky. Jsme ve smrtelný pasti a Keruliho trik s útěkem do snu nám moc nepomůže, až si budou tenescowri opíkat naše těla jako hlavní chod, že ne?"
"Jsi pěknéj protiva, víš to?"
"To je cena za to, že vidíš jasně, Stonny."
Žena se sklonila, vstoupila a mávla na Vrče, aby ji následoval. Ten chvíli váhal a pak zamračeně vstoupil. Ocitli se v malé přijímací komnatě s holými stěnami a hliněnou podlahou, s výklenky pro lampy ve zdech a řadou železných háčků, ale bez šatů. Další dveře byly naproti, zakryté dlouhou koženou zástěrou. Bylo tu cítit mýdlo a pod ním slabý pach žluči.
Stonny si odepjala plášť a pověsila ho na háček. "Žena se sem připlazila z jizby a umřela až tady," vysvětlovala. "Celou cestu za sebou táhla střeva. Tak vzniklo podezření, že její sebevražda nebyla dobrovolná. Nebo že nakonec změnila názor."
"Možná na dveře zaklepal prodavač s kozím mlíkem," navrhl Vrč, "a ona se snažila zrušit objednávku."
Stonny se na něj zadívala, jako by o tom uvažovala, a nakonec pokrčila rameny. "Jako vysvětlení je to kapku složitý, ale kdo ví? Mohlo se to tak stát." Zamířila ke koženému závěsu a prošla dál.
Vrč ji s povzdechem následoval.
Jizba zabírala celou šířku domu a v zadní stěně byla řada výklenků - spíže a kobkám podobné ložnice - a klenutý průchod vedl ven na dvorek se zahradou. V jednom rohu byly lavice a kufry. Před sebou, uprostřed místnosti, měli ohniště a křivou pícku na chleba, vydávající teplo.
Mistr Keruli seděl se zkříženýma nohama u ohniště, hlavu skloněnou, a na lysé lebce se mu leskly kapičky potu.
Stonny popošla blíž a poklekla. "Mistře?"
Kněz vzhlédl a usmál se. "Otřel jsem jejich tabulky," řekl. "Nyní odpočívají v pokoji. Jejich duše vytvořily dobrý snový svět. Slyším smích jejich dětí."
"Váš bůh je milosrdný," pronesla Stonny.
Vrč vyvrátil oči a zašel ke kufrům. "Děkuju, že jste mi zachránil Život, Keruli," zavrčel. "Mrzí mě, že jsem se vám tak špatně odvděčil. Vypadá to, že dorazily vaše věci. To je dobře. No, už půjdu -"
"Okamžíček, kapitáne."
Vrč se otočil.
"Mám něco pro vašeho přítele Buku," řekl kněz. "Pomůže mu to v tom, co dělá."
"Ano?" Vrč uhnul před pátravým pohledem Stonny.
"Je to tam v tom druhém kufru, ano, v tom malém železném. Otevřete ho. Vidíte? Na tom štůčku šedé plsti."
"Toho malýho hliněnýho ptáčka?"
"Ano. Prosím, vyřiďte mu, ať ho rozdrtí na prášek, ten smíchá s ochlazenou vodou, která vřela nejméně sto úderů srdce. Až to smíchá, musí to vypít - všechno."
"Vy po něm chcete, aby pil vodu s blátem?"
"Jíl uleví od bolestí břicha a má to i další výhody, které časem odhalí."
Vrč zaváhal. "Buka není zrovna důvěřivej, Keruli."
"Povězte mu, že mu jeho kořist jinak unikne. Snadno. Taky mu povězte, že, aby dosáhl toho, po čem touží, musí přijmout spojence. Vy oba musíte. V tomto ohledu sdílím vaše starosti. Další spojenci si ho časem najdou."
"Tak dobře," slíbil Vrč a pokrčil rameny. Vzal malou hliněnou figurku a strčil si ji do váčku u pasu.
"O čem to vy dva mluvíte?" zeptala se tiše Stonny.
Vrč se při jejím mírném tónu napjal, protože obvykle předcházel výbuchu vzteku, ale Keruli se prostě jen usmál.
"Soukromá záležitost, milá Stonny. Mám pro tebe práci - buď, prosím, trpělivá. Kapitáne Vrči, mezi sebou už nemáme žádné dluhy. Odejděte v míru."
"Dobře. Děkuju," dodal drsně. "Ven už trefím sám."
"Promluvíme si později, Vrči," slíbila Stonny. "Viď že ano?"
To mě budeš muset nejdřív najít. "Samo sebou, holka."
O chvíli později stál venku a měl zvláštní pocit, že nese těžké břímě, což nezpůsobilo nic jiného než laskavá, odpouštějící povaha jistého stařík a. Chvíli tam stál a jen se díval, jak kolem procházejí místní. Jako mravenci v rozkopnutém mraveništi. A další kopanec je zlikviduje nadobro…
Stonny se podívala, jak Vrč odchází, než se obrátila ke Kerulimu. "Říkal jste, že pro mě máte práci."
"Našeho přítele kapitána čeká nelehká cesta."
Stonny se zamračila. "Vrč po nelehkejch cestách nechodí. Jen zmerčí nesnáze a už vyráží opačným směrem."
"Občas člověk nemá na vybranou."
"A co s tím mám dělat já?"
"Jeho čas se blíží. Už brzy. Žádám jen, aby ses držela u něj."
Zamračila se. "To závisí na něm. Má talent nenechat se najít."
Keruli přiložil do pícky. "Mám takový dojem," zamumlal, "že ho jeho talent zradí."

Sbírku dlabanek a zabalené mrtvoly ozařovaly pochodně a rozptýlené sluneční světlo. Celá jáma už byla odkrytá, na což padla větší část podlahy Rabu - žulový pilíř s mlýnským kamenem nahoře stál uprostřed místnosti - a objevily se čluny, rozbité a naskládané halabala, jako žeň nějakého starodávného hurikánu.
Hetan se skloněnou hlavou klečela před první kánoí. Už nějakou dobu se nepohnula.
Itkovian sestoupil do jámy, aby si prohlédl pozůstatky, a teď opatrně procházel mezi troskami. Cafal ho mlčky následoval. Itkovianovu pozornost přitáhly řezby na přídi. Ani dvě nebyly stejné, ale vyobrazená témata měla jistou spojitost - výjevy z námořních bitev, na nichž byli jasně rozeznatelní Barghastové v dlouhých, nízkých dlabankách, bojující se zvláštním nepřítelem. Byl to vysoký, hbitý druh s hranatými tvářemi a velkýma očima mandlového tvaru, ve vysokých lodích.
Když se k jednomu takovému panelu sklonil, Cafal za ním zamumlal: "T'isten'ur."
Itkovian se ohlédl. "Pane?"
"Nepřátelé našich duchů zakladatelů. T'isten'ur, Šediváci. Démoni z nejstarších bájí, kteří sbírali hlavy, ale nechávali oběti naživu… hlavy dávaly pozor a těla neúnavně pracovala. T'isten'ur: démoni žijící ve stínech. Duchové zakladatelé s nimi bojovali na Modrých pustinách…" Svraštil obočí a pokračoval: "Modré pustiny. Netušili jsme, co je to za místo. Plecníci věřili, že to byla naše rodná říše. Ale teď… bylo to moře, oceán."
"Tedy skutečná barghastská rodná říše."
"Ano. Duchové zakladatelé vyhnali T'isten'ur z Modrých pustin, zahnali démony zpátky do jejich podsvětí, do Lesa stínů - říše, která prý leží daleko na jihovýchodě…"
"Možná je to jiný kontinent."
"Možná."
"Objevujete pravdu za vašimi nejstaršími bájemi, Cafale. U nás doma v Elingarthu, to je daleko na jih odsud, se vypráví o vzdáleném kontinentu, který leží směrem, jejž jste naznačil. Pevnina, pane, s obřími jedlemi, sekvojemi a smrky - je to neporušený les, jehož dno je skryté ve stínu a obydlené nebezpečnými přízraky.
Jako nezdolný štít," pokračoval po chvíli a znovu se zadíval na řezby, "jsem učenec stejně jako válečník. T'isten'ur - to je jméno se zvláštními ozvěnami. Tiste Andii, žijící ve tmě. A ještě řidčeji zmiňovaní, a i pak jen ustrašeným šeptem, jejich stínomilní příbuzní Tiste Edur. Mají šedou pleť a jsou považováni za vyhubené - což je jen dobře, protože to jméno je opředené hrůzou. Tisten'ur, první ráz naznačuje minulý čas, že ano? T'lan, nyní T'lan - váš jazyk je podobný jazyku Imassů. Blízkých příbuzných. Povězte, rozumíte moranthsky?"
Cafal zabručel. "Moranthové hovoří jazykem barghastských plecníků - posvátným jazykem - řečí, která vzešla z temné jámy, odkud poprvé vyšly všechny myšlenky a všechna slova. Moranthové tvrdí, že jsou příbuzní Barghastů - nazývají nás svými padlými příbuznými. Ale to oni padli, ne my. Oni, kteří si k životu našli stinný les. Oni, kteří kdysi dávno uzavřeli s démony mír výměnou za tajemství, než se stáhli do svých horských pevností, a věčně se ukrývají za svými hmyzími maskami. Neptej se více na Moranthy, vlku. Jsou padlí a zatvrzelí. Nic víc."
"Dobrá tedy, Cafale." Itkovian se pomalu narovnal. "Ale minulost odmítá zůstat pohřbená - jak vidíme tady. Minulost také ukrývá neposednou pravdu, nepříjemnou i radostnou. Jakmile se začne s jejím odkrýváním… Pane, pak už není cesty zpátky."
"K tomuto názoru jsem dospěl také," zavrčel barghastský válečník. "Jak nás varoval otec - v úspěchu nalezneme semena zoufalství."
"Jednou bych Humbralla Taura rád poznal osobně," poznamenal Itkovian.
"Můj otec dokáže muži v objetí rozdrtit hrudník. Umí vládnout hákovými meči oběma rukama a během jednoho úderu srdce zabije deset válečníků. Čeho se však klany u svého vojevůdce bojí nejvíc, je jeho inteligence. Z jeho deseti potomků se mu důvtipem nejvíc podobá Hetan."
"Používá neomalenou upřímnost."
Cafal zabručel. "To náš otec také. Varuji tě, nezdolný štíte, namířila kopí tvým směrem a zaměřila si tě. Neunikneš. Ulehne s tebou přes všechny tvé přísahy a pak budeš patřit jí."
"Mýlíte se, Cafale."
Barghast vycenil upilované zuby a neřekl nic.
I vy jste duchaplný po otci, Cafale, když jste mě tak obratně odvedl od starých tajemství Barghastů dalším drzým útokem na mou bezúhonnost.
Hetan vstala a podívala se na kruh kněží, stojících na kraji jámy. "Můžete vrátit kamenné desky na místo. Přesun pozůstatků duchů zakladatelů musí počkat -"
Tvrz'Stínupán zafrkal. "Do kdy? Až Pannionové srovnají město se zemí? Proč nezavoláte otce a nepřimějete ho, aby přivedl klany Barghastů? Ať rozežene obléhatele a pak si můžete v klidu a míru odvézt tyhle kosti a s naším požehnáním!"
"Ne. Ve své válce si bojujte sami."
"Pannionové vás sežerou, až budeme pryč!" zavřískl Tvrz'Stínupán. "Jste hlupáci! Vy, váš otec! Vaše klany! Všichni jste hlupáci!"
Hetan se zazubila. "Vidím snad ve tváři tvého boha paniku?"
Kněz se náhle nahrbil a zachraptěl: "Stínupán nikdy nepanikaří."
"Tak to musí být ten smrtelný muž za jeho maskou," usoudila Hetan s vítězoslavným úšklebkem.
Tvrz'Stínupán zasyčel, protlačil se mezi svými druhy, a jen mu pleskaly sandály, jak chvátal ven.
Hetan vylezla z jámy. "Už jsem tu skončila. Cafale! Vrátíme se do kasáren!"
Bruchalian se sklonil a pomohl Itkovianovi nahoru. Když se nezdolný štít narovnal, smrtelný meč si ho přitáhl blíž.
"Doprovoďte ty dva," nakázal mu tiše. "Plánují nějak přesunout ty -"

"Možná," přerušil ho Itkovian, "ale, pane, upřímně řečeno, nevím jak."
"Tak se nad tím zamyslete," přikázal Bruchalian.
"Provedu."
"Jakýmkoliv způsobem, nezdolný štíte."
Itkovian se mu podíval do tmavých očí. "Pane, mé přísahy -"
"Jsem Fenerův smrtelný meč, pane. Požadavek získat informace nepochází ode mne, nýbrž od Toho s kly samotného. Nezdolný štíte, ta žádost se zrodila ze strachu. Náš bůh, pane, je bez sebe strachem. Rozumíte?"
"Ne," štěkl Itkovian. "Nerozumím. Ale slyšel jsem váš rozkaz, pane. Staniž se."
Bruchalian ho pustil a pootočil se ke Karnadasovi, který stál, bledý a strnulý, vedle nich. "Spojte se s Rychlým Benem, pane, jakýmkoliv způsobem -"
"Nejsem si jist, že to dokážu," přiznal válečný jezdec, "ale pokusím se, pane."
"Toto obléhání," řekl Bruchalian s očima zastřenýma nějakým viděním, "je krvavý květ, a než tento den skončí, rozvine se před námi. A když uchopíme stonek, objevíme, že má trny -"
Otočili se, neboť se k nim přiblížil jeden kněz maskované rady. Pod pruhovanou kočičí maskou byly vidět klidné, ospalé oči. "Pánové," pravil, "čeká nás boj."
"Pravda," utrousil Bruchalian suše. "To jsme netušili."
"Naši pánové války se ocitnou v jeho dravém středu. Kanec. Tygr. Ohrožený ascendent a duch, jenž se každou chvíli probudí do pravého božství. Neříkáte si, pánové, čí tato válka doopravdy je? Kdo se to opovažuje zkřížit čepele s našimi pány? Na celé věci je ale ještě něco podivnějšího - čí skrytá tvář je za touto Tarakovou osudovou ascendencí? Jaký smysl by měli dva bohové války? Dva vládci léta?"
"To není výjimečný titul, pane," protáhl válečný jezdec. "Nikdy jsme neprotestovali proti tomu, aby jej Tarak sdílel."
"Nepodařilo se vám skrýt, že vás moje slova polekala, Karnadasi, ale nechám to být. Jen ještě jednu otázku. Rád bych věděl, kdy sesadíte Tvrz'Fenera, jak je vaším právem jako Fenerova válečného jezdce - titul, jejž právem nedržel nikdo již tisíc let… až na vás, pochopitelně, a navíc, proč Fener považoval za nutné vzkřísit tento nejvznešenější titul právě nyní?" Pokrčil rameny. "No dobrá, nechme to být. Tvrz'Fener není spojencem ani vás, ani vašeho boha - to musíte vědět. Vnímá hrozbu, kterou pro něj představujete, a udělá cokoliv, aby vás a vaši kumpanii zlomil. Pokud byste potřebovali pomoc, vyhledejte mě."
"A přece tvrdíte, že vy a váš pán jste našimi soupeři, Tvrz'Taraku," podotkl Bruchalian.
Maska předvedla krutý úsměv. "V této chvíli to tak jenom vypadá, smrtelný meči. Prozatím vás opustím. Kéž se vám vede blaze, přátelé."
Uběhla dlouhá chvíle ticha, kdy se tři Šedé meče dívaly, jak kněz odchází. Potom se Bruchalian otřepal. "Jděte již, nezdolný štíte. Válečný jezdče, s vámi si chci ještě promluvit…"
Otřesený Itkovian se otočil a vydal se za barghastskými válečníky. Země se nám pohnula pod nohama. Rovnováha je narušena, od prolití krve nás dělí jen chvilička a ze všech stran nám hrozí nebezpečí. Ty s kly, zbav nás nejistoty. Snažně tě prosím. Teď není vhodná chvíle…

KAPITOLA JEDENÁCT

Vychvalovaná schopnost malazských ozbrojených složek přizpůsobit se každému stylu vedení války, s jakým kdy protivník přišel, byla ve skutečnosti povrchová. Za iluzí učenlivosti zůstávala tvrdá jistota převahy říšského způsobu válčení. K této iluzi pružnosti přispívala i nesmírná houževnatost malazských vojenských struktur a základy posílené hlubokými znalostmi a bystrou analýzou různých stylů vedení války.

Abstrakt (Část XXVII, Kniha VII, Svazek IX)
Temulova třináctistránkového traktátu:
"Malazské vedení války"
Enet Obar (Neživý)

V
řetenova žíněná košile chytila plamenem. Pazderka, s očima plnýma slz a kašlající z toho odporného zápachu, se dívala, jak se hubený mág převaluje sem a tam po zemi vedle ohniště. Z doutnajících vlasů stoupal kouř a s jiskrami se k noční obloze nesly i barvité kletby. Jelikož se všichni ostatní smáli, až se za břicha popadali, Pazderka popadla měch s vodou a dala si ho mezi kolena, vyndala zátku a stiskla. Lila na Vřetena vodu tak dlouho, dokud neuslyšela syčení.
"Stačí! Stačí!" zaječel mág a mával začouzenýma rukama. "Nech toho! Utopím se!"
Křovák, svíjející se smíchy v trávě, se překulil nebezpečně blízko k ohni. Pazderka do něj kopla. "Všichni se uklidněte," štěkla. "Než se celej oddíl usmaží na škvarek. Pro mistra Kápě!"
V šeru vedle ní promluvila Mizela. "Umíráme nudou, kaprále. To je ta potíž."
"Kdyby byla nuda smrtelná, tak by na celým světě nebyl jedinej voják, Mizelo. To je pitomá výmluva. Problém je prostej: počínaje tady seržantem, co se kroutí jako červ, je celej Oponn prokletej oddíl šílenej."
"Až na tebe, pochopitelně -"
"Líbáš mý zahnojený botky, holka? Špatně. Já jsem bláznivější než vy ostatní. Kdybych nebyla, už bych utekla dávno. Bohové, koukněte se na ty pitomce. Máme tu mága, co nosí vlasy svý mrtvý mámy, a pokaždý, když otevře svou chodbu, napadnou nás vzteklý zemní veverky. Máme sapéra, co je furt popálenej a jeho měchýř musí bejt chodba sama o sobě, poněvadž jsem ho neviděla si odskočit, co jsme tady, a to už jsou tři dny. Máme tu Napanku, kterou

pronásleduje zlej bhederiní bejk, kterej je buď slepej, nebo vidí víc než my, když se na ni koukne. A pak je tu léčitel, co se nechal spálit od slunka tak, že dostal horečku."
"O Jiskrovi je škoda mluvit," zamumlala Mizela. "Seržant by byl na vrcholu každýho seznamu bláznivejch pomatenců -"
"Ještě jsem neskončila. Máme tu ženskou, která se hrozně ráda tajně plíží kolem svejch kamarádů. A nakonec," dodala s tichým zavrčením, "milej starej Jiskra. Nervy jako ze železa. Je přesvědčenej, že Rychlýho Bena unesli sami bohové a všechno je to Jiskrová chyba." Pazderka zvedla ruku, strčila prst pod náramky na své paži a zachmuřila se ještě víc. "Jako by bohům na Rychlým Benovi záleželo, nemluvě o seržantovi samotným. Jako kdyby si všímali někoho z nás, ať uděláme cokoliv."
"Trhačovy náramky ti dělají starosti, kaprále?"
"Opatrně, Mizelo," varovala ženu Pazderka. "Nemám na to náladu."
Vřeten, mokrý jako myš a celý zmořený, se vyškrábal na nohy. "Jiskra zla!" syčel. "Luskneš prsty a je to jako pálivej sopel - číhají tady zlí duchové, dejte na má slova."
"Dáme na ně!" frkla Pazderka. "Vytesám ti je na náhrobní kámen, Vřetene, a to ti slibuju, jako že je mistr Kápě nade mnou!"
"Bohové, to je ale puch!" hartusil Křovák. "Pochybuju, že by se k tobě přiblížil i umaštěný Barghast! Já říkám, že bychom měli hlasovat - teda celý oddíl. Odhlasovat, že z Vřetena sundáme tu jeho odpornou košili a někde ji zahrabeme - nejlíp pod několika tunami kamení. Co ty na to, seržante? Hej, Jiskro!"
"Pššt!" sykl seržant, sedící na kraji světla, jež vrhal oheň, s pohledem upřeným do tmy. "Něco tam je!"
"Jestli je to další naštvaná veverka -" začala Pazderka.
"Já nic nedělám!" bránil se Vřeten. "A mou košili nikdo zahrabávat nebude, ne, dokud ještě dýchám. Tak na to zapomeň, sapére. Kromě toho my v tomhle oddíle o ničem nehlasujeme. Mistr Kápě ví, co vás pitomce Whiskeyjack nechával dělat v devátým, ale vy už nejste v devátým, že ne?"
"Buď zticha!" prskl Jiskra. "Někdo tam je! Čenichá kolem!"
Přímo před seržantem se objevil obrovský stín. Jiskra vyjekl a vyskočil, a jak couval, málem spadl do ohniště.
"Je to ten bhederiní býk!" zařval Křovák. "Hej, Detoran! Dorazil tvůj frajer - au! Bohové, čím jsi mě to praštila, ženská? Palcátem? Pro mistra Kápě - pěstí? Lhářko! Jiskro, tenhle voják mi právě málem rozbil hlavu! Neumí vzít vtip - au! Au!"
"Nech ho být," rozkázala Pazderka. "Zažeňte někdo to zvíře -"
"Tohle musím vidět," smála se Mizela. "Dva tisíce liber rohů a paznehtů s ptákem -"
"A dost," štěkla Pazderka. "Je tu i někdo s choulostivejma ušima, holka. Hele, Detoran se při tom, jak utlouká Křováka do bezvědomí, pýří."
"Podle mě je rudá z tý námahy, kaprále. Sapér docela umí uhýbat - aha, tak dobrá, tentokrát uhnout nestihl. Auvajs."
"Uklidni se, Detoran!" zařvala Pazderka. "Už teď nevidí rovně, a radši doufej, že to nebude trvalý!"
"Ano," přidal se Vřeten. "Ten mládenec má v brašně svítivky, a jestli nedokáže házet rovně…"
To stačilo, aby Detoran odstoupila. Křovák se chvíli motal jako opilý a pak si ztěžka sedl na zadek. Ze zlomeného nosu mu crčela krev. "Neumí vzít vtip," zahuhlal s napuchlými rty a vzápětí se převalil na záda.
"Nádhera," vztekala se Pazderka. "Jestli do rána nepřijde k sobě a my budem muset vyrazit na pochod, hádej, Detoran, kdo potáhne sáně?"
Velká žena se zamračila a šla si pro své stočené pokrývky.
"Kdo je tu zraněný?" pípl kdosi vysokým hlasem.
Vojáci se podívali na Klátila, který, zabalený v pokrývce, přiklusal k ohni. "Slyšel jsem rány."
"Vařený rak se nám probudil," poznamenal Vřeten. "Hádám, že už nebudeš podřimovat na sluníčku, co, léčiteli?"
"Je to Křovák," řekla Pazderka. "Pohladil Detoran proti srsti. Leží támhle u ohně - vidíš ho?"
Klátil kývl a odběhl k sapérovi. "Vykreslila jsi tu dost děsivý obraz, kaprále." Dřepl si a začal Křováka prohlížet. "Pro mistra Kápě! Rozbitý nos, prasklá čelist… a taky otřes mozku - navíc se pozvracel." Zamračil se na kaprála. "Copak nikoho nenapadlo tu hádku zarazit?"
Bhederiní býk zafuněl a odběhl do tmy.
Klátil se prudce otočil. "Co, pro Fenerův pazneht, bylo tobleV'
"Křovákův soupeř," zamumlala Mizela. "Nejspíš už viděl dost a šel pokoušet štěstí jinam."
Pazderka si povzdechla a dívala se, jak Klátil ošetřuje bezvládného sapéra. Oddíl se nesžívá nejlíp. Jiskra není Whiskeyjack, Vřeten není Rychlej Ben a já taky nejsem kaprál Kalam. Jestli byli nejlepší z nejlepších Paličů mostů, tak to byl devátý oddíl. Pravda, Detoran s Honcem drží krok…
"Čaroděj by se měl objevit co nejdřív," prohodila po chvíli Mizela.
Pazderka kývla a řekla: "Je možný, že kapitán a ostatní už dorazili k Bílým tvářím. Možná s Rychlým Benem přijdem moc pozdě, aby to znamenalo nějakej rozdíl -"
"My bychom to stejně nevytrhli," opáčila Mizela. "Tys chtěla říct, že přijdeme moc pozdě na to divadlo."
"Třeba je to dobře."
"Začínáš mluvit jako Jiskra."
"No, nevypadá to dobře," zabručela Pazderka. "Nejlepší mág setniny zmizel. Navrch ten zelenej kapitán s modrou krví a Whiskeyjack je pryč a co my víme - už nejsme ta setnina co kdysi."
"Ne od Dřevnova, to je jistý."
Pazderce se vrátil chaos a hrůza v tunelech v den, kdy se propadly, a ona se zaškaredila. "Zradili nás naši vlastní. To bylo na celý věci to nejhorší, Mizelo. Dokážu snýst, že tě dostane nepřátelskej meč nebo kouzelnej oheň, dokonce i to, že tě démoni roztrhají na kusy. Ale aby ti někdo z vlastních vrazil nůž do zad…" Plivla do ohně.
"Zlomilo nás to," přisadila si Mizela.

Pazderka kývla znovu.
"Možná," pokračovala žena vedle ní, "že Honec prohraje souboj s Bílými tvářemi a nás všechny kvůli tomu popraví. Vlastně by to mohlo být dobře. Ať už budou Barghastové naši spojenci nebo ne, na tuhle válku se vůbec netěším."
Pazderka se zahleděla do plamenů. "Myslíš na to, co by se mohlo stát, až se příště zúčastníme bitvy?"
"Jsme jako ze skla, kaprále. Samá prasklina…"
"Potíž je, že není komu věřit. Že nemáme za co bojovat."
"Na obojí ti odpoví Dujek," podotkla Mizela.
"Ano, naše odpadlá pěst…"
Mizela zafrkala.
Pazderka se na ni podívala a zamračila se. "Co?"
"On není žádnej odpadlík," vykládala Mizela potichu. "Pustili nás jenom kvůli Chmurovi a Tiste Andii, poněvadž jinak by se příměří uzavřít nedalo. Nenapadlo tě, kaprále, kdo je ten novej Jednorukýho korouhevník?"
"Jakže se to jmenuje? Arantal? Artanthos. Jo. Objevil se -"
"Asi den potý, co nás vyhlásili za psance."
"No a? Kdo to podle tebe je, Mizelo?"
"Sázím se, že nějakej vysoko postavenej Spár. Je tu na příkaz císařovny."
"Máš na to důkaz?"
"Ne."
Pazderka se zase zamračila do ohně. "Tak co si vymejšlíš?"
"Nejsme žádní odpadlíci," trvala Mizela na svém. "Děláme, co chce císařovna, kaprále, ať už to vypadá, jak chce. Whiskeyjack to ví taky. A možná i náš léčitel a Rychlej Ben -"
"Myslíš devátý."
"Ano."
Pazderka se zamračila ještě víc, vstala, došla ke Klátilovi a dřepla si k němu. "Jak se má sapér, léčiteli?" zeptala se ho tiše.
"Není to tak zlé, jak to na první pohled vypadá," vysvětloval Klátil. "Lehký otřes mozku. To je dobře - mám problémy používat Denul."
"Potíže? Jaký potíže?"
"Nevím to jistě. Chodba se… zkazila. Je nakažená… nevím čím. Vřeten má se svou chodbou stejné potíže. Možná tohle zdrželo Rychlýho Bena."
Pazderka zabručela: "To jsi mohl říct hned, Klátile."
"Měl jsem co dělat, abych se vzpamatoval ze svého úpalu, kaprále."
Pazderka přivřela oči. "Jestli ses nespálil od sluníčka, tak co to bylo?"
"To, co otrávilo mou chodbu, dokáže přeskočit dál. Aspoň to jsem zjistil."
"Klátile," pokračovala Pazderka po chvíli, "povídá se, že přej možná nejsme takový psanci, na jaký si hraje Dujek s Whiskeyjackem. Přej je dokonce možný, že nám to císařovna schválila."
Léčitel ve světle ohně nasadil nečitelný výraz a pokrčil rameny. "To je pro mě novinka, kaprále. Něco takového by mohl vymyslet Jiskra."
"Ne, ale až to uslyší, bude se mu to náramně líbit."
Klátil upřel očka na kaprála. "A proč bys to dělala?"
Pazderka zvedla obočí. "Proč bych to říkala Jiskrovi? Odpověď by ti měla být jasná, léčiteli. Hrozně ráda se koukám, jak panikaří. Kromě toho," pokrčila rameny, "je to stejně jenom pustej klep, ne?" Narovnala se. "Ať je sapér zejtra připravenej pochodovat."
"My někam půjdeme, kaprále?"
"Pro případ, že se ukáže mág."
"Aha. Udělám, co půjde."

Rychlej Ben drásal rukama zkaženou, špinavou energii a vytahoval se ze své chodby. S hořkou, odpornou pachutí v ústech, jak se mu navalovalo, se odpotácel pár kroků, až konečně dostal do plic čistý noční vzduch a zastavil se, než se mu pročistí hlava.
Poslední půlden zoufale a zdánlivě bez konce bojoval, aby se dostal z říše mistra Kápě, i když o ní věděl, že je nejméně otrávená ze všech chodeb, které obvykle používal. Ostatní by ho byly zabily. Cítil se, jako by o všechno přišel - mág zbavený své moci, jemuž jeho ohromné schopnosti nebyly k ničemu.
Ve tváři cítil chladný, svěží stepní vzduch, který mu ochlazoval pot na čele. Nad ním se třpytily hvězdy. Tisíc kroků na sever, za křovím a trsy trávy, se zvedala řada kopců. Úpatí nejbližšího kopce zalévalo matně žluté světlo táborového ohně.
Rychlej Ben si povzdechl. Od chvíle, co se vydal na cestu, se nedokázal prostřednictvím kouzla s nikým spojit. Paran mi nechal oddíl… to je lepší, než v co jsem mohl doufat. Rád bych věděl, kolik dní jsem ztratil. Měl jsem Honci krýt záda pro případ, že by se něco zvrtlo…
Otřepal se a vykročil, přičemž stále bojoval s následky vyčerpávajícího vlivu postižené chodby mistra Kápě. Tohle je útok Chromého boha, válka proti samotným chodbám. Kouzla byla mečem, který ho srazil. Teď se snaží tu zbraň zničit, aby tak nepřítel zůstal neozbrojený. Bezmocný.
Čaroděj si k sobě přitáhl od popela umouněný plášť. Ne, ne úplně bezmocný. Máme svůj důvtip. Navíc dokážeme odhalit fintu - teda aspoň já to dokážu. A tohle je finta - celé Pannionské dominium a jeho nakažlivý vliv. Spoutaný

nějak přišel na to, jak otevřít stavidla chodby chaosu. Pannionský věštec si možná ani neuvědomuje, že není nic víc než pěšec, s nímž někdo táhl v prvním tahu. V tahu míněném jako zkouška vůle, schopností nepřítele… My musíme toho pěšce svrhnout. Rychle. Rázně.
Přiblížil se k táborovému ohni, uslyšel tiché hlasy a měl pocit, že se vrací domů.

Na hřebeni tancovalo tisíc lebek na tyčích a jejich hořící copy z olejem napuštěné trávy vytvářely nad vybělenými smrtihlavy plamenné hřívy. Hlasy stoupaly a klesaly v monotónní písni. Blíž k místu, kde stál Paran, zápolili mladí válečníci s krátkými hákovými noži, a když občas vystříkla krev, zasyčela v klanovém ohnivém kruhu - soupeření mělo zřejmě přednost přede vším.
Mezi oddílem Paličů mostů procházely Barghastky a tahaly vojáky obou pohlaví ke koženým stanům v táboře. Kapitána napadlo takové milostné styky zakázat, ale hned to zavrhl, neboť to stejně nemohlo fungovat a navíc to nebylo moudré. Zítra nebo pozítří můžeme být všichni mrtví.
Klany Bílé tváře se shromáždily a stany a jurty Senanů, Gilků, Ákratů a Baránů - a mnoha dalších - zabíraly celé dno údolí. Paran soudil, že na žádost Humbralla Taura o radu odpovědělo asi sto tisíc Barghastů. Nebyla to však jen žádost o radu. Přišli odpovědět na Honcovu výzvu. On je poslední ze svého klanu a tetování na jeho zjizveném těle je historií jeho kmene, příběh pěti set pokolení. Přišel s nárokem na příbuzenství, na pokrevní svazky vytvořené na samém počátku… a na víc, i když nikdo spolehlivě nevysvětlí, o co přesně jde. Nemluvní pacholci. Je tu příliš mnoho tajemství…
Nith'rithalský válečník zachroptěl, když mu jiný válečník rozsekl hrdlo hákovým nožem. Kdosi řval a klel. Zasažený válečník se svíjel na zemi před ohněm. Jeho život vyprchával v lesklé kaluži, která se rozlévala i pod něj. Jeho vrah se naparoval za hlasitého jásotu diváků.
Ke kapitánovi se, za syčení Barghastů, kteří se ocitli poblíž, připojil Skrut a nadávek si nevšímal.
"Nejste tu příliš oblíbení," poznamenal Paran. "Nevěděl jsem, že Moranthové lovívali tak daleko na východě."
"Nelovili jsme tu," namítl Skrut pod chitinovou přílbou slabě a nezvučně. "Nepřátelství je staré, zrozené ze vzpomínek, ne zkušeností. Vzpomínky jsou falešné."
"Opravdu? Radím vám, abyste nezkoušel sdělovat jim svůj názor."
"Skutečně to nemá smysl, kapitáne. Jsem zvědavý, ten válečník Honec - je výjimečně schopný zápasník?"
Paran se zaškaredil. "Prošel spoustou ošklivých malérů. Asi dokáže obstát. Abych byl upřímný, nikdy jsem ho neviděl bojovat."
"A ti z Paličů mostů, kteří ho viděli?"
"Jsou přezíraví, jak jinak. Oni nejspíš pohrdají vším, takže to podle mě není spolehlivý názor. Brzy uvidíme."
"Humbrall Taur si zvolil bojovníka," řekl Skrut. "Jednoho ze svých synů."
Kapitán se na Černého Morantha podíval. "Kde jste to slyšel? Umíte snad barghastsky?"
"Barghaštština je příbuzná našemu jazyku. Všichni o té volbě hovoří. Je to Humbrallův nejmladší syn, ještě beze jména, jemuž do jeho smrtinoci - přechodu k dospělosti - zbývají dva měsíce. Narodil se s čepelemi v rukou. V souboji dosud neporažený, i když čelil zkušeným válečníkům. Má temnou duši, žádné slitování… popisy pokračují, ale unavuje mě opakovat je. Brzy toho pozoruhodného mladíka uvidíme. Všechno ostatní není než plýtvání dechem."
"Já pořád nechápu, proč vůbec musí ten souboj proběhnout," posteskl si Paran. "Honec nemusí nic dokazovat - historii má jasně vepsanou na kůži. Proč by někdo pochyboval o její pravdivosti? Je skrz naskrz Barghast - stačí se na něj jen podívat."
"On si činí nárok na velení, kapitáne. Historie jeho klanu ukazuje na rodokmen vedoucí až k zakladatelům. Jeho krev je čistší než krev těchto klanů, a tak musí učinit výzvu, aby své postavení potvrdil."
Paran udělal obličej. Žaludek měl úplně stažený a do úst mu stoupala kyselá pachuť, a ať vypil piva či vína sebevíc, nedokázal ji spláchnout. Ve spánku ho pronásledovaly zlé sny - mrazivá jeskyně pod Domem finistu, řezané dlažební kameny se svými starými, bezednými obrazy z balíčku draků. I teď, když zavřel oči a přestal se soustředit, cítil, jak se propadá do držby zvířat - domova T'lan Imass s jeho prázdným parohovým trůnem - jako by to bylo doopravdy, jako by to cítil na vlastní kůži a sám putoval na to místo. A do toho času… pokud ten čas není teď a trůn nečeká… nečeká na nového majitele. Připadalo to císaři stejné? Když se ocitl před trůnem stínu? Moc, vláda nad děsivými ohaři, a stačilo jen udělat krok?
"Nejste v pořádku, kapitáne."
Paran se na Skruta podíval. Na Moranthově půlnoční zbroji se odráželo světlo ohňů a pohrávalo si na plochách jeho helmice. Jediný důkaz, že pod chitinovým krunýřem je muž z masa a kostí, byla ta zmrzačená, bezvládně visící pravá ruka. Svraštělá a rozdrcená nekromantským stiskem jednoho rhivského ducha… vlastně už má mrtvou celou paži. Pomalu, ale nevyhnutelně bude zmrtvění postupovat po končetině… až k rameni a pak na hrudník. Do roka bude ten muž mrtev - na svou záchranu by potřeboval, aby se ho dotkl bůh, a jak vysoce je to pravděpodobné? "Mám rozbouřený žaludek," opáčil kapitán.
"Klamete zdrženlivým vyjadřováním," podotkl Skrut a pokrčil rameny. "Jak si přejete. Nebudu pátrat dále."
"Potřebuji, abyste něco udělal," ozval se Paran po chvíli a sledoval přitom další soubor před ohnivým kruhem. "Pokud nejste vy a váš quorl příliš unavení -"
"Jsme dostatečně odpočatí," ujistil ho Černý Moranth. "Žádejte a stane se."
Kapitán se zhluboka nadechl, pak si povzdechl a kývl. "Děkuji vám."

Na východním obzoru se objevila barevná šmouha a šířila se mezi sedly horského hřebene jižně od Barghastského pohoří. Paran, se zarudlýma očima a třesoucí se zimou, si přitáhl prošívaný plášť k tělu a díval se, jak se probouzí

obrovský, kouřem zahalený tábor vyplňující celé údolí. Dokázal rozeznat jednotlivé klany podle barbarských korouhví zvedajících se nad zdánlivě náhodně nastavenými stany - Whiskeyjackova instruktáž byla důkladná - a hlavně sledoval ty, jež komandant jmenoval jako případné buřiče.
Vedle Paseky výzev, kde budou zakrátko bojovat Honec a šampion Humbralla Taura, ležel tisícihlavý tábor Ákratů. Poznali se podle typických kůstek v nosní přepážce, dlouhých copů a barvité zbroje vyrobené z moranthských obětí - pocházejících i ze Zeleného, Černého, Červeného a tu a tam dokonce Zlatého klanu - a tvořili nejmenší oddíl, poněvadž museli cestovat nejdál, nicméně podle pověsti byli nejvíc zlí. Byli to zapřísáhlí nepřátelé Ilgresů - kteří nyní bojovali za Chmura - a při uzavírání spojenectví by mohli dělat potíže.
Největším rivalem Humbralla Taura byl válečný náčelník Maral Eb, jehož Baránové dorazili v plné síle - přes deset tisíc bojovníků natřených červeným okrem, s bronzovými brigantinami a vlasy ježícími se dikobrazími ostny. Bylo tu nebezpečí, že vyvstane li vhodná příležitost, Maral Humbralla vyzve k boji kvůli jeho postavení, a jen za uplynulou noc došlo mezi Barány a Humbrallovými Senany k více než padesáti soubojům. Taková výzva by mohla spustit válku mezi všemi klany.
Asi nejsilnější skupinou válečníků, kterou Paran viděl, byli Gilkové. Vlasy měli upravené do úzkých, tuhých klínků a nosili zbroj sestavenou z krunýřů nějaké želvy. Na Barghasty byli dost malí a zavalití, a kapitán usoudil, že se mohou s úspěchem postavit libovolné těžké pěchotě.
K nepřehledné směsici přispívaly desítky menších kmenů, tvořících národ Bílých tváří. Jak byli navzájem nepřátelští, s dávnými krevními mstami a rivalitou, byl hotový div, že se Humbrallu Taurovi podařilo přivést je všechny na jedno místo a více méně udržet mír už čtvrtý den.
Dnešek je rozhodující. I když Honec souboj vyhraje, není zaručeno, že to všichni přijmou. Mohly by následovat krvavé výbuchy. A jestli prohraje… Paran honem takové myšlenky zahnal.
Ozval se kvílivý hlas vítající východ slunce a tábor náhle ožil. Všude vstávaly mlčící postavy, následoval tlumený řinkot zbraní a zbroje, štěkot psů a kejhání hus. Jako by se Paseka výzev nadechovala, válečníci začali směřovat k ní.
Paran viděl, jak se jeho Paliči mostů také chystají, jako kořist, která uslyšela lovecký roh. Asi třicet Malažanů - kapitán věděl, že pokud se věci zvrtnou, jsou odhodlaní postavit se na odpor. Také věděl, že boj bude krátký. Prohlížel si rozjasňující se oblohu a hlavně se díval k jihozápadu s nadějí, že zahlédne rychle se blížící tmavou skvrnku - Skruta a jeho quorla - ale modrostříbrnou rozlohu nic nenarušovalo.
Ticho mezi Barghasty přitáhlo Paranovu pozornost. Obrátil se a viděl, že tlačenicí kráčí Humbrall Taur, aby zaujal místo uprostřed paseky. Blíž se k Humbrallovi od jejich příchodu nedostal. Válečník byl obrovský, zvířecký, ozdobený scvrklými kůžemi s vlasy, staženými z lidských hlav. Na sobě měl hauberk z překrývajících se mincí, které se třpytily na slunci: hromada starých, neznámých peněz, na něž Senanové kdysi v minulosti narazili, musela být obrovská, protože každý válečník v kmeni měl stejnou zbroj. Těch koleček musely být plné lodi. Nebo celý chrám zaplněný až po střechu.
Válečný náčelník neplýtval časem na slova. Odepjal si palcát s hřeby, který nosil u pasu, zvedl ho nad hlavu a pomalu se obrátil kolem dokola. Všechny oči se upíraly na něj, elitní válečníci ze všech kmenů se stahovali k pasece a ostatní se řadili za ně až ke svahům hor.
Humbrall Taur se zastavil, když na paseku vběhl nějaký hloupý pes. Dobře mířený kámen ho zahnal. Válečný náčelník cosi zabručel a pak ukázal zbraní.
Z davu se vynořil Honec. Tetovaný Barghast měl běžnou zbroj malazských mariňáků: vařenou kůži pobitou cvoky, se železnými pásy na ramenou a na bocích. Lehkou přilbici sebral nějakému mrtvému důstojníkovi z Arénu v Sedmiměstí. Na chráničích nosu a lící byl filigránový vzor vykládaný stříbrem. Krk mu chránil kroužkový závěs. Na levém předloktí měl připevněný kulatý štít a na ruce pěstní řemínek s hřeby. V pravé ruce svíral rovný meč s tupým hrotem.
Jeho příchod vyvolal u Barghastů tiché vrčení, na něž Honec odpovídal úsměvem, v němž předváděl namodřené upilované zuby.
Humbrall Taur si ho chvíli prohlížel, jako by neschvaloval, že dal přednost malazským zbraním nad barghastskými, pak se otočil na opačnou stranu a znovu mávl palcátem.
Do kruhu vstoupil jeho nejmladší syn.
Paran nevěděl, co má čekat, ale hubený, šklebící se mladík - pouze v kůži a s hákovým nožem v pravici - rozhodně neodpovídal jeho představám. Co to má být? Nějaká pokřivená urážka? Chce si snad Taur zajistit vlastní porážku? Za cenu života nejmladšího syna?
Válečníci na všech stranách začali dupat, což se neslo ozvěnou přes celé údolí.
Mladík beze jména se přicoural do kruhu a postavil se asi pět kroků od Honce. Prohlédl si Paliče mostů od hlavy k patě a usmál se.
"Kapitáne," zasyčel kdosi vedle Parana.
Kapitán se obrátil. "Kaprál Beztěcha, že ano? Co pro vás můžu udělat? A mluvte rychle."
Hubený, nahrbený voják byl obvykle zasmušilý a dnes se tvářil ještě bezútěšněji. "Jenom jsme si říkali, pane… Jestli se ta pranice zvrtne, teda, no, já a pár dalších si skováváme nějakou moranthskou munici. Taky svítivky, pane, máme jich pět hezky po ruce. Mohli bychom udělat cestu - vidíte támhle ten kopeček? Říkali jsme si, že je to dobrý místo, kam se dá ustoupit a bránit se. Ty prudký svahy -"
"Zapomeňte na to, kaprále," zavrčel tiše Paran. "Mé rozkazy platí. Všichni zůstanou v klidu."
"Je to sice skrček, pane, ale co kdyby -"
"Slyšel jste mě, vojáku."
Beztěcha kývl. "Ano, pane. Akorát že, ehm, někteří - devět, možná deset - povídali, že udělají, co budou chtít, a k mistru Kápě s váma… pane."
Paran odtrhl zrak ode dvou nehybných válečníků v kruhu a podíval se kaprálovi do uslzených očí. "A vy mluvíte za ně,

Beztěcho?"
"Ne! Já ne, pane! Já nemám žádnej názor, nikdá jsem ho neměl. Vlastně ho nikdá nemám, kapitáne. Ne, to já ne. Já vám jenom říkám, co se teďka peče v oddíle, to je všecko."
"A oni nás teď pozorují, jak se spolu bavíme, což přesně chtěli. Vy jste jejich ústy, kaprále, ať se vám to líbí nebo ne. Toto je jediný případ, kdy bych nejspíš měl zabít posla, i kdyby jen proto, abych se zbavil jeho hlouposti."
Beztěcha se zamračil. "To bych nezkoušel, pane," podotkl. "Poslednímu kapitánovi, co na mě vytáh meč, jsem zlomil vaz."
Paran zvedl obočí. Beru mě chraň, v této setnině jsem podcenil dokonce i skutečné idioty. "Tak se tentokrát pokuste trochu ovládnout, kaprále," poradil mu. "Vraťte se a vyřiďte svým kamarádům, ať nic nedělají, dokud nedám znamení. Řekněte jim, že rozhodně nepadneme bez boje, ale snažit se o průlom, když to většina Barghastů očekává, skončí jejich rychlou smrtí."
"To všecko mám říkat, pane?"
"Vlastními slovy, chcete li."
Beztěcha si povzdechl. "Tak to je snadný. Už jdu, kapitáne."
"To udělejte, kaprále."
Paran se zase podíval do kruhu a viděl, že Humbrall Taur stojí mezi oběma zápasníky. Pokud jim něco říkal, bylo to krátké a tiché, protože hned ustoupil zpátky a znovu zvedl palcát. Válečníci přestali dupat. Honec zvedl štít, zakročil levou nohou a štít držel blízko u těla. Mladík svůj ledabylý postoj nezměnil, nůž držel volně u boku.
Humbrall Taur došel na kraj kruhu a naposledy mávl palcátem nad hlavou.
Souboj začal.
Honec couvl a přikrčil se. Štít držel tak, že měl jeho okraj těsně pod očima, a trochu natáhl ruku s mečem.
Mladík se k němu otočil a nožem dělal hadovité pohyby. Na nějaký Honcův nepatrný přesun váhy zareagoval tím, že odtančil doleva a náhodně zamával nožem jako na obranu, ale velký Palič mostů se nehnul z místa. Stále je od sebe dělilo deset kroků.
Každý pohyb, který ten mládenec udělá, Honci prozradí víc, vyplňuje taktickou mapu. Na co chlapec reaguje, nad čím zaváhá, kvůli čemu se nastraží nebo se stáhne. Každý přesun váhy, jak našlapuje, udržuje rovnováhu… a Honec se ještě nepohnul.
Mladík se přiblížil v úhlu, na nějž Honec reagoval pouze natočením štítu. Další krok. Palič mostů spustil meč k boku.
Mladík odskočil a znovu se přibližoval, tentokrát v ostřejším úhlu.
Honec, jako netečný pěšák, se pootočil a přešlápl - a Barghast zaútočil.
Paran frkl, když Honcova těžkopádnost jakoby kouzlem zmizela. Aniž by využil výhody své větší výšky, čelil Honec prudkému útoku zdola štítem a nečekaně skočil do mladíkova vysokého útoku. Hákový nůž se odrazil od Honcovy přilby a vzápětí těžký štít udeřil mladíka do hrudi a odhodil ho zpátky.
Mladík dopadl na záda a kousek klouzal po zemi, přičemž se zvedl oblak prachu. Hlupák by ho byl následoval, jen aby se střetl s mladíkovým nožem ve sluncem ozářeném mračnu - ale Honec se prostě znovu schoval za štít. Mladík vyskočil z prachu a mával nožem. Stále se usmíval.
Není na takový styl zvyklý. Honec by klidně mohl stát v přední řadě falangy, rameno vedle štítu s ostatními tvrdými malazskými pěšáky. Nejedná barbarská horda byla zbavena panenství a rozsekána na kusy, když se vrhla na tuto nebezpečnou lidskou hradbu. Bílé tváře ještě nezažily ozbrojený střet s říší.
Hbitý Barghast se pustil do rychlého, kradmého tance, obcházel Honce, přiskakoval a odskakoval, pohrával si s jasným slunečním světlem a odlesky na zbraních a zbroji a vykopával mračna prachu. Palič mostů se jen obracel na místě - stal se svým vlastním čtvercem - a vyčkával. Znovu a znovu to vypadalo, že mu trvá příliš dlouho, než se přesune, a pokaždé prováděl metodické kroky z malazského výcviku, jako by byl zvlášť zabedněný rekrut. Všechny finty ignoroval, nenechal se vylákat, když mladík předstíral, že je neohrabaný či něco neustál - což bylo všechno nahrané.
Válečníci v kruhu začali rozčileně křičet. Tohle nebyl takový souboj, na jaké byli zvyklí. Honec odmítal hrát mladíkovu hru. Je z něj teď říšský voják a to je dodatek k jeho příběhu.
Mládenec provedl další útok, kdy máchal nožem v divokých fintách, načež sekl směrem na pravé koleno nepřítele - kde byl na chrániči pant. Štít sletěl dolů a odrazil nůž stranou. Vzápětí Honec švihl vodorovně mečem, míře chlapci na hlavu. Ten přidřepl a neúspěšně ťal po Honcově botě. Palič mostů pak mládence praštil štítem do obličeje.
Barghast odletěl dozadu a z nosu mu tekla krev. Přesto neomylně zvedl nůž a přejel po okraji štítu, jako by se jím nechal vést, a zabodl ho do chrániče na Honcově levé paži v místě, kde se spojovaly dva plíšky. Hák zajel hluboko a cestou ven přesekával šlachy a cévy.
Malažan se rozpřáhl mečem a oddělil mládenci ruku s nožem v zápěstí.
Oba válečníci krváceli, ale souboj ještě neskončil. Paran se užasle díval, jak mladík vrazil levou ruku s nataženými prsty Honci pod chránič brady. Paliči mostů klesla bezvládně ruka s mečem, podlomila se mu kolena a on se sesul na zem.
Ještě než dopadl, bleskurychle ťal mečem mladíka přes břicho. Svaly se rozdělily a mladý Barghast se užasle podíval dolů právě včas, aby viděl, jak se mu v záplavě tekutin hrnou ven střeva. Zkroutil se a padl k zemi.
Kapitán se pohnul, ale jeden z jeho Paličů mostů byl rychlejší - Mulč, menší léčitel z jedenáctého oddílu, vrazil do kruhu k Honci. V ruce se mu zablýskl skalpel, když si obkročmo sedl na svíjejícího se válečníka, zatlačil mu hlavu dozadu a odhalil hrdlo.
Co, ve jménu mistra Kápě -
Okolo vypukl hrozný zmatek. Kruh se rozplynul, jak se barghastští válečníci hrnuli dovnitř s tasenými zbraněmi, ač očividně netušili, co s nimi budou dělat. Paran si všiml, jak se Paliči mostů srážejí k sobě uprostřed kruhu vřeštících,

bojechtivých divochů.
Bohové, všechno se to hroutí.
Kakofonií pronikl zvuk rohu. Bojovníci se obraceli. Senanští válečníci znovu nastolovali nedotknutelnost kruhu a s řevem vytlačovali ostatní Barghasty, muže i ženy. Humbrall Taur znovu zvedl nad hlavu palcát v tiché, zato nepřehlédnutelné žádosti o klid.
Barghastové kolem setniny Paličů mostů začali cosi vykřikovat a kapitán viděl, že vojáci drží moranthskou munici. Barghastové couvali a připravovali svá kopí k vrhu.
"Paliči mostů!" zařval Paran a zamířil k nim. "Odložte ty hromské věci! Okamžitě!"
Roh zazněl podruhé.
Nebezpečné granáty znovu zmizely pod pláštěnkami a plášti.
"Pohov!" štěkl Paran, když k nim došel. Tišeji dodal: "Jen klid, vy zatracení hlupáci! Nikdo nepočítal s nějakou zatracenou remízou! Buďte připravení. Kaprále Beztěcho, jděte k Mulčovi a zjistěte, co pro Fenera dělá s tím skalpelem - a taky, jak je na tom Honec - já vím, já vím, vypadal vyřízený. To ale ten mladík taky. Kdo ví, třeba jde o to, kdo zemře první -"
"Kapitáne," přerušil jej jeden ze seržantů. "Chystali se na nás, pane, to je všechno. My nechtěli nic udělat - čekali jsme na váš signál, pane."
"To rád slyším. Teď mějte oči otevřené, ale zůstaňte tady. Já se půjdu poradit s Humbrallem Taurem." Paran se otočil a zamířil do kruhu.
Barghastský válečný náčelník byl ve tváři popelavý a pohledem každou chvíli zalétl k malé, děsivě nehybné postavičce, ležící o kus dál na zakrvácené zemi. Kolem Humbralla se shromáždilo půl tuctu menších náčelníků a každý hulákal z plných plic, aby překřičel svého rivala. Taur si jich nevšímal.
Paran se protlačil davem. Všiml si, jak si Beztěcha přidřepl k Mulčovi. Léčitel tiskl ruku Honci na ránu na paži a cosi ze zavřenýma očima mumlal. Honec se pohnul, takže byl ještě naživu. A kapitán si uvědomil, že se přestal zmítat. Mulč mu nějak dokázal vrátit dech. Paran nevěřícně vrtěl hlavou. Člověk s rozdrceným hrdlem neměl naději na přežití. Pokud není poblíž léčitel Vysoké Denul… což Mulč není, je to ranhojič s hrstkou druhořadých čárů a kouzel - a udělal zázrak…
"Malažane!" Humbrall Taur upřel malá nevýrazná očka na Parana a kývl na něj. "Musíme si promluvit, ty a já." Přešel z darúnštiny do rodné řeči a zařval na válečníky okolo sebe. Ti zacouvali, mračili se a vrhali na kapitána jedovaté pohledy.
Ve chvilce si Paran a barghastský válečný náčelník stáli tváří v tvář. Humbrall Taur si kapitána chvíli prohlížel, než promluvil. "Tví válečníci si tě nepovažují. Řídká krev, říkají."
Paran pokrčil rameny. "Jsou to vojáci. Já jsem jejich nový důstojník."
"Jsou neposlušní. Měl bys jednoho dva zabít, pak si tě budou ostatní vážit."
"Mým úkolem je udržet je naživu, ne je zabíjet, válečný náčelníku."
Humbrall Taur přimhouřil oči. "Tvůj Barghast bojoval stylem vás, cizinců. Nebojoval jako náš druh. Dvacet tři souboje vybojoval můj nepojmenovaný syn. Beze ztráty, bez jediné rány. Ztratil jsem jednoho ze své krve, velikého válečníka."
"Honec ještě žije," podotkl Paran.
"Měl by být mrtvý. Rozdrtíš muži hrdlo a křeče si ho vezmou. Neměl být schopný mávnout mečem. Můj syn obětoval ruku, aby ho zabil."
"To bylo statečné, válečný náčelníku."
"Zřejmě i marné. Tvrdíš, že Honec své zranění přežije?"
"Nevím. Musím se poradit se svým léčitelem."
"Duchové mlčí, Malažane," prohlásil Humbrall Taur po chvíli. "Čekají. My musíme též."
"Vaše rada náčelníků by s vámi nemusela souhlasit," poznamenal Paran.
Taur se zamračil. "To je záležitost Barghastů. Vrať se ke své setnině, Malažane. Udrž je naživu… jestli to dokážeš."
"Závisí náš osud na tom, jestli Honec přežije, válečný náčelníku?"
Mohutný válečník vycenil zuby. "Ne tak docela. Prozatím jsem s tebou skončil." Obrátil se ke kapitánovi zády. Ostatní náčelníci se zase nahrnuli kolem něj.
Paran zamířil k ležícímu Honci a snažil se potlačit nový nával bolesti. Dřepl si k léčiteli Mulčovi a zadíval se na barghastského válečníka. Honec měl mezi klíčními kostmi dírku, kudy procházela dutá kostěná trubička. Jak dýchal, tiše to v ní hvízdalo. Celé hrdlo měl jednu modrozelenou podlitinu. Oči měl otevřené, vnímal a bylo vidět, že má bolesti.
Mulč se ohlédl přes rameno. "Vyléčil jsem mu cévy a šlachy v ruce," sděloval tiše. "Myslím, že o ni nepřijde. Ale bude ji mít slabší, leda by se sem brzy dostal Klátil."
Paran ukázal na kostěnou trubičku. "Co je, pro mistra Kápě, tohle, léčiteli?"
"Zrovínka teď není snadný hrát si s chodbama, pane. Kromě toho já bych stejně nedokázal něco takovýho vyléčit. Tohle je ranhojičskej trik, naučil jsem se ho od Bullita, když jsem byl u Šestý armády - on pořád vymejšlel, jak něco udělat bez magie, poněvadž když šlo do tuhýho, nikdy nedokázal najít svou chodbu."
"Vypadá to… jaksi prozatímně."
"Ano, kapitáne. Potřebujem Klátila. A fofrem."
"To bylo rychlé, Mulči," řekl Paran a vstal. "Dobrá práce."
"Díky, pane."
"Kaprále Beztěcho?"
"Kapitáne?"
"Pošlete sem pár vojáků. Nechci, aby se Barghastové dostali příliš blízko k Honci. Až Mulč řekne, odneste ho do našeho tábora."

"Rozkaz, pane."
Paran se díval, jak voják odbíhá, a pak zvedl oči k obloze na jihu. "Pro mistra Kápě!" pronesl procítěně.
Mulč vstal. "Vy jste poslal Skruta, aby je našel, viďte, pane? Hele, má pasažéra. Nejspíš Rychlýho Bena, i když…"
Paran se usmál a sledoval černou tečku v dálce nad hřebenem. "Ne, pokud se Skrut držel mých rozkazů, léčiteli."
Mulč se ohlédl. "Klátil. Pro Fenerův pazneht, to byl dobrej tah, kapitáne."
Paran se mu podíval do očí. "Na této misi nikdo nezemře, Mulči."
Starý veterán pomalu kývl a znovu si klekl k Honci.

Pazderka si cestou na další trávou zarostlý kopec prohlížela Rychlýho Bena. "Chceš, aby tě někdo chvíli nesl, mágu?"
Rychlej Ben si setřel pot z čela a zavrtěl hlavou. "Ne, už se to lepší. Barghastští duchové jsou tady víc nahloučení a je jich pořád víc. Odolávají infekci. Budu v pořádku, kaprále."
"Když to říkáš, akorát mne připadáš churavej." A to věc ani zdaleka nevystihuje.
"Chodba mistra Kápě nikdy nebyla příjemná."
"To je špatná zpráva, mágu. Na co se teda máme všichni těšit?"
Rychlej Ben neříkal nic.
Pazderka se zamračila. "Tak zlý to je? To je vážně skvělý. Počkej, až o tom uslyší Jiskra."
Čaroděj se vzmohl na úsměv. "Ty mu všechno říkáš jen proto, abys viděla, jak se kroutí, viď?"
"Jasně. Oddíl přece potřebuje nějakou zábavu, ne?"
Na vrcholku kopce byly roztroušené další malé kamenné mohyly. Z cesty pochodujícím vojákům uskakovali malí, dlouhonozí šediví ptáčci. Vojáci toho moc nenamluvili - horko bylo skličující a do večera daleko. Bzučící mouchy s nimi držely krok.
Od Skrutovy návštěvy po ránu oddíl nespatřil živou duši. Věděli, že touto dobou už souboj proběhl, ale neznali výsledek. Pro mistra Kápě, mohli bychom pochodovat na vlastní popravu. Vřeten a Rychlej Ben nebyli skoro k ničemu, neboť nedokázali a nechtěli zkoušet své chodby. Oba byli bledí, roztřesení a zamlklí. Křovák měl příliš opuchlou čelist, aby ze sebe vydal víc než nesrozumitelné huhlání, ale pohledy, které vrhal na Detoran, jdoucí v čele, ukazovaly na záměry přímo vražedné. Mizela byla na výzvědech někde vepředu nebo vzadu - nebo možná v mém, mistrem Kápě prokletém stínu - Pazderka se ohlédla přes rameno, aby se přesvědčila, ale druhá žena tam nebyla. Jiskra, úplně vzadu, vedl soukromý rozhovor sám se sebou a jeho neustálé mumlání doprovázelo muší bzukot.
V kraji nebylo vidět živáčka, jen tráva pokrývající kopce a v údolích, kde pod hlínou hromadily vodu občas tekoucí potoky, sem tam nějaký zakrslý strom. Nebe bylo bez mráčku a modrou báň nekazil ani ptáček. Daleko na severovýchodě se zvedaly bílé štíty Barghastského pohoří. Horstvo bylo mladé, zubaté a odpudivé.
Podle Skrutova odhadu se Barghastové sešli v údolí čtyři lígy na sever. Půjde li vše dobře, dorazí tam do západu slunce.
Rychlej Ben tiše zavrčel, a když se Pazderka otočila, viděla, že ho za nohy chytají desítky hlínou umazaných rukou. Země jako by se pod ním zpěnila a začalo ho to vtahovat pod zem. Špinavé kostnaté prsty se po něm sápaly, pokroucená předloktí se vytahovala vzhůru a ovíjela se kolem jeho svíjejícího se těla.
"Rychlej!" vykřikla Pazderka a vrhla se k němu. Natáhl k ní ruce a zatvářil se ohromeně, jak se mu hlína zvedla až nad pás. Ozval se dupot běžících nohou a pokřik. Pazderka čaroděje chytila za zápěstí.
Rychlej Ben už byl v zemi po prsa. Objevily se další ruce, popadly ho za pravou paži a stáhly dolů.
Jejich pohledy se setkaly a čaroděj zavrtěl hlavou: "Pusť mě, kaprále -"
"Zbláznil ses -"
"Pusť, než mi utrhneš ruku -" Pod zemí už měl i pravé rameno.
Objevil se Vřeten a chňapl Rychlýho Bena kolem krku.
"Pusť ho!" zařvala Pazderka a pustila čaroději ruku.
Vřeten na ni vytřeštil oči. "Cože?"
"Pusť ho, mor na tebe!"
Vřeten poslechl a s kletbou se odkulil stranou.
Mezi ně vrazil Jiskra s připravenou lopatkou, právě když Rychlýmu Benovi zmizela pod zemí i hlava. Kolem začala lítat hlína.
"Jen klid, seržante," štěkla Pazderka. "Nebo mu ještě urazíš tu jeho praštěnou hlavu!"
Seržant na ni zazíral a pak odskočil, jako by stál na žhavém uhlí. "Pro mistra Kápě!" Zvedl lopatku a prohlížel si ji.
"Nevidím tu krev! Vidí někdo krev? Nebo - bohové - vlasy! Nejsou to vlasy? Ach, královno snů -"
"To nejsou vlasy," zavrčel Vřeten a vytrhl Jiskrovi lopatku z rukou. "To jsou kořeny, pitomče! Dostali ho. Dostali Rychlýho Bena."
"A kdo to vůbec byl?" ptala Pazderka.
"Barghastští duchové. Je jich celá horda! Počíhali si na nás!"
"A co ty?" chtěla vědět Pazderka.
"Já asi nejsem dost nebezpečnej. Aspoň," - prudce otočil hlavu, jak se rozhlížel - "doufám, že ne. Musím zmizet z tyhle mohyly, to udělám!"
Pazderka se dívala, jak peláší pryč. "Křováku, dohlídni na něj, ano?"
Opuchlý sapér kývl a odploužil se za Vřetenem.
"Počkáme jedno dvě zvonění, a jestli se čarodějovi nepodaří vyškrábat ven, půjdeme dál."
Seržant vykulil modré oči. "Necháme ho tady?" vydechl.
"Buď ho tu necháme, nebo srovnáme ten všivej kopec se zemí. A stejně bychom ho nenašli - vtáhli ho do svý chodby.

Je tady a není tady, jestli víš, co myslím. Možná až Vřeten sebere trochu kuráže, tak zkusí nějakou sondu."
"Já věděl, že Rychlej Ben přinese akorát potíže," brumlal Jiskra. "Na mágy se nemůžeš v ničem spolehnout. Máš pravdu, jaký smysl má čekat? Stejně nejsou k ničemu. Sbalíme se a půjdem."
"Neuškodí trochu počkat," odmítla Pazderka.
"No, možná to není špatný nápad."
Loupla po něm okem a pak si povzdechla. "Hodilo by se něco k jídlu. Můžeš nám ukuchtit nějakou specialitku, seržante."
"Mám sušený datle a chlebovník a nějaký uzený pijavice z toho trhu na jih od Dřevnova."
Pazderka udělala obličej. "To zní dobře."
"Hned se do toho dám."
Seržant odběhl.
Bohové, Jiskro, začíná mu harašit. A co já? Zmíní se o datlích a pijavicích a mně se začnou sbíhat sliny…

Kánoe s vysokými příděmi hnily v bažině, provazy natažené mezi nimi a cedry rostoucími nedaleko byly ověšené mechem. Byly vidět desítky člunů. Na návrších ležely v hustém blátě rance zásob porostlé muchomůrkami a holubinkami. Světlo tu bylo bledé, nažloutlé. Rychlej Ben, celý pokrytý slizem, se narovnal a vyplivl z úst špinavou vodu.
Útočníci nebyli nikde v dohledu. Líně tu poletoval hmyz. Žáby kvákaly a někde kapala voda. Ve vzduchu byla slabě cítit sůl. Jsem v dávno mrtvé chodbě, zničila ji ztráta smrtelných vzpomínek. ŽivíBarghastové o tomto místě nic nevědí, a přesto sem odcházejí jejich mrtví - pokud se vůbec dostanou tak daleko. "Dobrá," řekl a jeho hlas zněl v těžkém vzduchu zvláštně tlumeným způsobem, "jsem tady. Co chcete?"
Jeho pozornost upoutal pohyb v mlze. Objevily se postavy, nejistě se brodily vodou, která jim sahala po kolena. Čaroděj zaostřil pohled. Nebyli to Barghastové, jak je znal ze smrtelné říše. Tito tvorové byli zavalitější, mohutnější, se silnějšími kostmi, jako míšenci Imassů a Toblakajů. Bohové, jak je tohle místo staré? Nad malými očky jim vyčnívaly výrazné nadočnicové oblouky. Přes propadlé líce měli přetažené pruhy černé kůže, jež jim sahaly pod neochlupenou bradu ke kostem táhnoucím se vodorovně s čelistí. Černé vlasy měli spletené do hrubých copů. Všichni, muži i ženy, měli těsně padnoucí oděvy z tuleních kůží, zdobených kostí, parohem a lasturami. U pasu jim visely dlouhé, úzké nože. Několik mužů neslo ozubené oštěpy, zřejmě celé vyrobené z kosti.
Na zpráchnivělý cedrový pařez přímo před Rychlým Benem vyběhla menší postavička, svazek klacíků ovázaných provázkem se žaludem jako hlavou.
Čaroděj kývl. "Talamandasi. Myslel jsem, že se vracíš k Bílým tvářím."
"To jsem taky udělal, mágu, díky tvé chytrosti."
"Máš to tedy opravdu dost zvláštní způsob, jak prokázat svou vděčnost, Starý." Rychlej Ben se rozhlédl kolem sebe. "Kde to jsme?"
"První přístaviště. Tady čekají válečníci, kteří se nedožili konce cesty. Naše flotila byla obrovská, mágu, ale když jsme dopluli, v celé polovině kánoí zbyli jen mrtví. Plavba přes oceán byla jedna neustálá bitva."
"A kam odcházejí barghasttští mrtví teď?"
"Nikam a všude. Jsou ztracení. Čaroději, váš vyzývatel zabil bojovníka Humbralla Taura. Duchové se nadechli a čekají, protože ten muž může ještě zemřít."
Rychlej Ben sebou trhl. Chvíli mlčel, než řekl: "A jestli ano?"
"Vaši vojáci zemřou. Humbrall Taur nemá na vybranou. Stojí před občanskou válkou. Duchové sami ztratí svornost. Ty přinášíš příliš velký rozruch, způsobíš rozvrat. Proto jsem tě sem ale nepřivedl." Loutka mávla na postavy mlčky stojící opodál. "Tohle jsou válečníci. Celé vojsko. Ale… naši váleční náčelníci nejsou mezi námi. Duchové zakladatelé se ztratili už dávno. Mágu, dítě Humbralla Taura je našlo. Našlo je!"
"Je v tom ale háček."
Talamandas jako by se zmenšil. "To je. Jsou lapení… ve městě Capustanu."
Důsledky čaroději pomalu došly. "Ví to Humbrall Taur?"
"Neví. Zahnali mě jeho plecníci. Nejstarší duchové nejsou vítaní. Pouze ti mladí smějí být přítomni, neboť nejsou příliš mocní. Jejich darem je útěcha, a útěcha začala pro Barghasty znamenat hodně. Vždycky tomu tak nebylo. Vidíš před sebou rozdělený panteon a příčinou toho velikého rozkolu mezi námi je čas - a ztráta paměti. Pro naše děti jsme cizinci, nebudou poslouchat naše rady a bojí se naší moci."
"Doufal Humbrall Taur, že jeho dítě ty duchy zakladatele najde?"
"Bere na sebe veliké riziko, ale ví, že klany Bílé tváře jsou zranitelné. Mladí duchové jsou příliš slabí, aby odolali Pannionskému dominiu. Budou zotročeni nebo zničeni. Až přijdou o útěchu, ukáže se slabost víry a nedostatek síly. Vojska dominia klany rozdrtí. Humbrall Taur sahá po moci, ale hmatá naslepo."
"A až mu řeknu, že staří duchové byli nalezeni… uvěří mi?"
"Jsi naší jedinou nadějí. Musíš ho přesvědčit."
"Vysvobodil jsem tě," podotkl Rychlej Ben.
"Co žádáš na oplátku?"
"Honec musí svá zranění přežít. Musí ho uznat jako šampiona, aby mohl právem zaujmout místo v radě náčelníků. Potřebujeme jednat z pozice síly, Talamandasi."
"Nedokážu se vrátit ke kmenům, čaroději. Jenom mě zase odeženou."
"Dokážeš svou sílu přesměrovat přes smrtelníka?"
Loutka pomalu naklonila hlavu.

"Máme denulského léčitele, ale jako já, i on má problémy používat svou chodbu - pannionský jed -"
"Aby mohl těžit z naší moci," vysvětloval Talamandas, "musí být přiveden do této chodby, přímo sem."
"Tak co kdybychom vymysleli způsob, jak to zařídit?" navrhl Rychlej Ben.
Talamandas se pomalu obrátil a prohlížel si své druhy. Po chvíli se podíval zpátky na čaroděje. "Máš pravdu."
* * *
Když Skrut s pasažérem začali klesat, prolétl kolem nich zbloudilý oštěp. Quorl uhnul stranou a rychle se spustil ke kruhu. Shromáždění válečníci se smáli i kleli, nic dalšího však nepodnikli. Paran se naposledy podíval na oddíl stojící na stráži kolem Honce a Mulče a odběhl ke Skrutovi a popálenému Klátilovi, kteří sesedali za křiku a hrozeb.
"Udělejte jim cestu, zatraceně!" zařval kapitán, odstrčil jednoho Senana a cpal se dál. Muž se s vrčením narovnal a vyzývavě vycenil upilované zuby. Paran si ho nevšímal a doběhl ke Skrutovi s Klátilem.
Léčitel polekaně kulil oči. "Kapitáne -"
"Ano, začíná tu být horko, Klátile. Pojďte se mnou. Skrute, vy byste měl co nejdřív zmizet -"
"Souhlasím. Vrátím se k oddílu seržanta Jiskry. Co se přihodilo?"
"Honec vyhrál souboj, jenže válku bychom mohli prohrát. Odleťte, než vás rozsekají."
"Ano, kapitáne."
Paran uchopil léčitele za ruku a začal se tlačit zpátky. "Honec vás potřebuje," vysvětloval. "Je to špatné. Rozdrcené hrdlo -"
"Tak pro mistra Kápě, jak to, že je ještě naživu?"
"Mulč mu udělal dírku nad plícemi a ten chudák dýchá skrz ni."
Klátil se zamračil a kývl. "Chytré. Ale možná vám nebudu k ničemu, kapitáne, ani Honci -"
Paran se na něj podíval. "To ať vás ani nenapadne. Jestli zemře on, zemřeme taky."
"Moje chodba -"
"Přestaňte se vymlouvat, prostě ho vyléčte, hrom do vás!"
"Ano, pane, já jen, abyste věděl, že mě to nejspíš zabije."
"Fenerovy koule!"
"Je to dobrá výměna, pane. Chápu to. Nebojte se, Honce vyléčím - z tohohle se dostanete a na tom jediném teď záleží."
Paran se zastavil, zavřel oči a snažil se potlačit nával bolesti. Skrze zaťaté zuby procedil: "Jak myslíte, Klátile."
"Beztěcha na nás mává -"
"Aha, tak tedy pokračujte, léčiteli."
"Ano, pane."
Klátil zamířil k oddílu. Paran se přinutil otevřít oči.
Jen se koukněte na toho mizeru. Ani nezaváhá. Okem nemrkne nad svým osudem. Kdo - co vlastně jsou tihle vojáci?

Klátil odstrčil Mulče stranou, klekl si k Honci, podíval se mu do očí a natáhl ruku.
"Klátile!" sykl Mulč. "Tvá chodba -"
"Drž zobák," štěkl Klátil, zavřel oči a položil prsty na Honcovo pohmožděné hrdlo.
Otevřel svou chodbu a v duchu zaječel, jak do něj vletěla prudce nakažlivá energie. Cítil, jak mu otéká tělo a praská kůže, vytryskla krev. Slyšel, jak Mulč šokované vykřikl. Pak skutečný svět kolem něj zmizel v rozbouřeném moři bolesti.
Najdi cestu, zatraceně! Léčivou cestu, žílu nápravy - bohové! Zachovej si duševní zdraví, léčiteli. Vydrž…
Ale cítil, jak ho zdraví opouští. Jeho vnímání sebe sama bylo rváno na kusy a on nemohl nic dělat. Znovu sáhl do studnice zdraví ve své duši, čerpal z ní sílu, cítil, jak mu protéká přes prsty do zničené chrupavky v Honcově hrdle. Ale studnice se začala rozplývat…
Kdosi ho uchopil, sápal se po něm - nový útok. Jeho duch zápolil, snažil se vymanit. Ze všech stran ho obklopoval křik, jak byly ničeny další duše, bezpočtu duší. Ruce mizely a nahrazovaly je další. Kamsi ho to táhlo, poddával se divokému odhodlání útočníků.
Náhle byl všude klid. Klátil zjistil, že klečí ve smrduté kaluži. Pak se ozvalo mumlání. Vzhlédl.
Vezmi si od nás, šeptal tisíc hlasů v ševelícím unisonu. Vezmi si naši sílu. Vrať se na své místo a využij vše, co ti dáme. Ale pospěš - stezka, kterou jsme připravili, je nákladná - tak drahá…
Klátil se otevřel, cítil, jak kolem něj víří síla. Neměl na vybranou, byl před ní bezmocný. Měl pocit, že má tělo z mokré hlíny, nově vymodelované. Jeho rozervaná duše byla znovu sestavena, kousek po kousku.
Vyskočil a vydal se na cestu. Pod nohama měl hrudkovitou poddajnou hlínu. Nedíval se dolů, prostě šel dál. Ocitl se v chodbě Denul, divoké a nebezpečné, a přesto mu tu nic nehrozilo. Jed byl vzteky bez sebe, že nedokáže získat jeho duši.
Klátil znovu ucítil své prsty, jež tiskl na rozdrcené hrdlo svého přítele, ale v duchu stále kráčel dál. Krok za krokem, neúprosně postupoval. Toto je cesta do mého těla. Kdo to pro mě udělal? A proč?
Chodba kolem něj potemněla. Byl skoro doma. Podíval se dolů a uviděl, co věděl, že uvidí. Šlapal po koberci mrtvol - byla to jeho cesta otrávenou hrůzou jeho chodby. Nákladná - tak drahá…
Otevřel oči. Pod prsty měl jen pohmožděnou kůži, nic víc. Zamrkal, jak mu do očí stékal pot, a setkal se s Honcovým pohledem.
Vypadá to na dvě stezky. Jedna pro mě a jedna pro tebe, příteli.
Barghast zvedl ruku. Klátil mu ji pevně stiskl. "Jsi zpátky," zašeptal, "ty zubatej syčáku."
"Kdo?" zachraptěl Honec a kůže kolem očí se mu napínala námahou. "Kdo zaplatil?"
Klátil zakroutil hlavou. "Nevím. Ale já ne."
Barghast zalétl pohledem na léčitelovy poškrábané, zkrvavené ruce.

Klátil znovu zakroutil hlavou. "Já to nebyl, Honče."

Paran se nedokázal hnout, neodvažoval se přiblížit. Viděl jen hlouček vojáků kolem ležícího Honce a klečícího Klátila. Bohové, odpusťte mi, rozkázal jsem tomu léčiteli, aby se zabil. Jestli je tohle pravá tvář velení, tak je to šklebící se lebka. Nechci to. Už ne, Parane, nedokážeš se obrnit proti takovému životu, proti volbám, které musíš dělat. Kdo jsi, abys vážil životy? Zvažoval, kdo zač stojí, zvažoval těla na libry? Ne, je to noční můra. Už jsem s tím skončil.
V dohledu se objevil Mulč. Byl bílý ve tváři, oči měl vytřeštěné a potácel se.
Ne, nic mi neříkej. Běž pryč, mor na tebe. "Tak mluvte, léčiteli."
"Je to - je to v pořádku, kapitáne. Honec to zvládne -"
"A Klátil?"
"Povrchové rány - o ty se postarám, pane. Žije - neptejte se jak -"
"Jděte pryč, Mulči."
"Pane?"
"Jděte. Zpátky za Klátilem. Padejte mi z očí."
Otočil se k léčiteli zády a poslouchal, jak odbíhá pryč. Pevně zavřel oči a čekal, až ho zase rozbolí žaludek, jako by ho do břicha udeřila ohnivá pěst. Ale nic se nestalo. Otřel si oči a zhluboka se nadechl. Nikdo neumře. Všichni se odsud dostaneme. Raději to půjdu sdělit Humbrallu Taurovi. Honec zvítězil… a vy ostatní můžete jít k mistru Kápě!

Mulč a Beztěcha se dívali, jak se jejich kapitán narovnává a upravuje si opasek s mečem, a pak ho sledovali, když zamířil k velitelskému stanu Humbralla Taura.
"Je to tvrďák," usoudil léčitel.
"Studenej jako jaghutská zima," přidal se Beztěcha s úšklebkem. "Chvíli to vypadalo, že je z Klátila mrtvola."
"Chvíli skoro byla."
Odmlčeli se, pak si Mulč odplivl. "Kapitán by to nakonec mohl zvládnout," poznamenal.
"Ano," přitakal Beztěcha. "To by mohl."
"Hej!" zavolal jeden z vojáků stojících opodál. "Koukněte na hřeben! Není to Detoran? A támhle je Vřeten - někoho nesou!"
"Nejspíš Rychlýho Bena," hádal Mulč a narovnal se. "Hrál si moc dlouho ve své chodbě. Pitomec."
"Mágové," ohrnul nos Beztěcha. "Kdo vůbec je ten línej mizera?"
"Tak mágové, jo? A co léčitelé, kaprále?"
Beztěchovi se jeho protažený obličej protáhl ještě víc, jak mu spadla brada. "Ech, léčitelé jsou dobří, Mulči. Zatraceně dobří. Chtěl jsem říct, že čarodějové a kouzelníci, tahleta sorta -"
"Zmlkni, než řekneš něco vážně hloupého, Beztěcho. Tak, už jsme tu všichni. Chcete vědět, co s námi Bílé tváře udělají?"
"Honec přece vyhrál!"
"No a?"
Kaprálovi spadla brada podruhé.

Humbrallův kožený stan byl plný kouře. Mohutný válečný náčelník tu stál sám zády k ohništi, rámován světlem ohně.
"Co mi chceš říct?" zahučel, když se za Páraném spustila stanová chlopeň.
"Honec žije. Prosadil svůj nárok na velení."
"Ale nemá kmen -"
"On má kmen, válečný náčelníku. Třicet osm Paličů mostů. Ukázal vám to tím, jaký styl zvolil pro svůj souboj."
"Vím, co nám ukázal -"
"Ale kdo to pochopil?"
"Já ano a na tom jediném záleží."
Rozhostilo se ticho. Paran se rozhlížel po stanu a jeho skrovném vybavení, hledaje něco, co by mu pomohlo zjistit povahu válečníka, jenž tu stál před ním. Na podlaze ležely bhederiní kůže a na nich na hromádce půl tuctu oštěpů, z toho jeden rozštípnutý. U stěny stál kadlub, vyřezaný z jediného kmene a dost velký, aby se do něj na výšku vešly tři mrtvoly. Víko bylo otevřené a na jeho spodní straně byl vidět těžký a složitý zamykací mechanismus. Vedle kadlubu ležely rozházené pokrývky - tady Taur spával. Všude se matně třpytily mince našité na stěnách stanu a z kuželového stropu visely na provázcích další - ty však byly začerněné od sazí.
"Ztratil jsi své muže, kapitáne."
Paran zamrkal a podíval se válečnému náčelníkovi do tmavých očí. "To je úleva," prohlásil.
"Nikdy nepřiznávej neochotu vládnout, Malažane. To, čeho se bojíš u sebe, ti zatemní úsudek ohledně všeho, co udělá tvůj nástupce. Tvůj strach tě zaslepí vůči jeho moudrosti i hlouposti. Honec nikdy nebyl velitel - viděl jsem to v jeho očích, když poprvé vystoupil z vašich řad. Musíš na něj dohlédnout. S jasným myšlením." Došel ke kadlubu. "Mám tu medovinu. Napij se se mnou."
Bohové, můj žaludek… "Děkuji vám, válečný náčelníku."
Humbrall Taur se vrátil s hliněným džbánkem a dvěma dřevěnými kalíšky. Odzátkoval džbánek, nesměle přivoněl, kývl a nalil. "Počkáme ještě den," prohlásil. "Pak oslovím klany. Honec dostane svolení promluvit, vysloužil si místo mezi náčelníky. Jedno ti ale povím, kapitáne." Podal Paranovi koflík. "Nevytáhneme ke Capustanu. Těm lidem nic nedlužíme. Každý rok v tom městě ztrácíme další mladé, oddávají se jejich způsobu života. Jejich obchodníci přicházejí mezi nás a nepřinášejí nic cenného, jsou drzí ve svých nabídkách a svlékli by můj lid do nahá, kdyby mohli."

Paran se napil opojné medoviny a cítil, jak se mu propaluje jícnem. "Capustan není váš skutečný nepřítel, válečný náčelníku -"
"Pannionské dominium nám vyhlásí válku. To já vím, Malažane. Dobudou Capustan a využijí ho, aby tudy provedli svá vojska k našim hranicím. Pak zaútočí."
"Když tohle všechno chápete, tak proč -"
"Dvacet sedm kmenů, kapitáne Parane." Humbrall Taur vyprázdnil svůj kalíšek a otřel si ústa. "Z nich při mně stojí jen osm. To nestačí. Potřebuji je všechny. Pověz, tvůj nový náčelník, dokáže je přesvědčit slovy?"
Paran se zaškaredil. "Nevím. Málokdy je používá. Ale až doteď taky neměl důvod. Myslím, že zítra uvidíme."
"Tví Paliči mostů jsou stále v nebezpečí."
Kapitán strnul a zadíval se na hustou medovinu ve svém kalíšku. "Proč?" zeptal se po chvíli.
"Baránové, Gilkové a Ákratové - tyto klany se proti vám sjednotily. Stále šíří řeči o licoměrnosti. Tví léčitelé jsou prý nekromanti - provedli oživovací rituál, aby Honce přivedli zpět k životu. Bílé tváře Malažany nemilují. Jste ve spojení s Moranthy. Dobyli jste sever - za jak dlouho obrátíte svůj hladový zrak na nás? Jste planinský medvěd po našem boku, který nás vybízí, abychom se pustili do jižního tygra. Lovec vždycky ví, co udělá tygr, ale nikdy ne to, co udělá planinský medvěd."
"Takže to vypadá, že náš osud stále visí na vlásku," uhádl Paran.
"Přijď zítra," řekl mu Humbrall Taur.
Kapitán dopil medovinu a odložil koflík na kraj kadlubu. V žaludku se mu znovu rozhořel oheň. Pod sladkou, otupující chutí medoviny cítil na jazyku krev. "Musím se postarat o své vojáky," prohlásil.
"Dej jim tuto noc, kapitáne."
Paran kývl a vyšel ze stanu.
Venku na něj čekaly Pazderka a Mizela. Kapitán se na ně zamračil, když se rozběhly k němu. "Další dobré zprávy, co?" zabručel si pro sebe.
"Kapitáne."
"O co jde, kaprále?"
Pazderka zamrkala. "No, totiž, zvládli jsme to. Tak jsem si myslela, že bych se měla ohlásit -"
"Kde je Jiskra?"
"Není mu moc dobře, pane."
"Něco snědl?"
Mizela se zazubila. "To je dobrej vtip. Něco snědl."
"Kapitáne," vyhrkla honem Pazderka a vrhla po Mizele varovný pohled. "Na chvíli jsme ztratili Rychlýho Bena a pak jsme ho dostali zpátky, akorát že se ještě neprobudil. Vřeten si myslí, že je v nějakým šoku. Vtáhlo ho to do barghastský chodby -"
Paran sebou trhl. "Cože ho to? Vezměte mě k němu. Mizelo, běžte pro Klátila a okamžitě se k nám připojte! Nuže, Pazderko? Proč tu jen tak postáváte? Jdeme."
"Ano, pane."
Sedmý oddíl si hodil výstroj do tábora Paličů mostů. Detoran a Křovák rozbalovali stany a mrzutě pozorovali bledého, roztřeseného Jiskru. Vřeten seděl u Rychlýho Bena, mračil se na bezvládného čaroděje a nepřítomně se přitom prsty probíral poničenou žíněnou košilí. Černý Moranth Skrut stál opodál. Vojáci z ostatních oddílů posedávali po skupinkách, pokukovali po nově příchozích a drželi se opodál.
Paran šel za kaprálem k Vřetenovi a Rychlýmu Benovi a cestou se podíval na ostatní oddíly. "Co je to s nimi?" podivil se nahlas.
Pazderka zabručela. "Vidíte, jak je Křovák opuchlej? Detoran má vztek, pane. Myslíme si, že se do toho ubožáčka zabouchla."
"Ona svou náklonnost dala najevo tím, že ho ztloukla?"
"Je dost drsná, pane."
Kapitán si povzdechl a dřepl si k Rychlýmu Benovi. "Řekněte mi, co se stalo, Vřetene. Pazderka povídala něco o barghastské chodbě."
"Ano, pane. Teda to si aspoň myslím já. Šli jsme přes mohylu -"
"Aha, to bylo chytré," štěkl Paran.
Mág sklonil hlavu. "Nebyla to první mohyla, co jsme po ní přešli, a ty ostatní byly docela ospalý. A ti duchové najednou popadli Rychlýho a odtáhli ho pryč. Chvíli jsme čekali. Pak ho zase vyplivli ven, jenom tak. Kapitáne, chodby se zkazily. Hnusně. Rychlej říkal, že za to můžou Pannionové, akorát že vlastně ne oni, ale ta moc, co je za nima. Prej jsme všichni v maléru."
Ozvaly se kroky. Byli to Klátil s Mizelou. Za nimi přicházel Honec. Z ostatních oddílů ho přivítalo pár uštvaných, cynických poznámek, po nichž následoval hlasitý prd. Honec vycenil zuby a změnil směr. Jeden z vojáků vyskočil jako zajíc. Barghast se zazubil ještě víc.
"Vraťte se sem, Honče," rozkázal mu Paran. "Musíme si promluvit."
Mohutný válečník pokrčil rameny a došel ke kapitánovi.
Klátil, když si klekal, ztěžka se Paranovi opřel o rameno. "Promiňte, kapitáne," zachraptěl. "Není mi nejlíp."
"Nebudu po vás chtít, abyste znovu použil svou chodbu, léčiteli," slíbil mu Paran. "Ale potřebuji, aby byl Rychlej Ben vzhůru. Napadá vás něco?"
Klátil se zadíval na čaroděje. "Neřekl jsem, že jsem zeslábl, pane, akorát že se necítím nejlíp. Při léčení Honce jsem měl pomoc. Myslím, že to byli duchové. Možná barghastští. Nějak mě zase dali dohromady, a mistr Kápě ví, že jsem to

potřeboval. Každopádně je to, jako bych měl cizí nohy a ruce…" Položil ruku Rychlýmu Benovi na čelo a zabručel: "Je na cestě zpátky. Ve spánku ho udržuje ochranná magie."
"Nemůžete to nějak urychlit?"
"Jistě." Vyťal čaroději políček.
Rychlej Ben prudce otevřel oči. "Au. Ty všiváku bídná."
"Přestaň si stěžovat, Rychlej. Chce s tebou mluvit kapitán."
Čaroděj zalétl pohledem k Paranovi a k Honci, jenž se kapitánovi nakláněl přes rameno, a zazubil se. "Jste mi všichni dlužní."
"Nevšímejte si ho," radil Paranovi Klátil. "On tohle říká pořád. Bohové, takový ego. Kdyby tu byl Whiskeyjack, jednu by ti vrazil, čaroději, a já bych ho nejradši zastoupil."
"Ať tě to ani nenapadne." Rychlej Ben se pomalu posadil. "Jak to tu vypadá?"
"Naše hlavy jsou pořád ještě na popravčím špalku," sděloval mu tiše Paran. "Nemáme tu zrovna moc přátel a naši nepřátelé jsou stále drzejší. Velení Humbralla Taura je vratké a on to ví. To, že Honec zabil jeho milovaného syna, naší věci také příliš nepomohlo. Přesto je válečný náčelník na naší straně. Více méně. Na Capustanu mu ani za mák nezáleží, ale ví, jakou hrozbu Pannionské dominium představuje."
"Tak jemu nezáleží na Capustanu?" Rychlej Ben se usmál. "Můžu jeho přístup změnit. Klátile, nemáš náhodou v těle společnost?"
Léčitel zamrkal. "Cože?"
"Cítíš se divně, vid'?"
"Teda -"
"Když to říká," přerušil jej Paran. "Co o tom víte?"
"Akorát všechno. Kapitáne, musíme jít za Humbrallem Taurem. My tři - ne, čtyři - ty taky, Honče. Pro mistra Kápě, vezmeme i Skruta - ví o hodně víc, než dává najevo, a i když možná nevidím jeho úsměv, vím, že tam je. Vřetene, ta žíněná košile smrdí. Jdi pryč, než začnu zvracet."
"To je mi ale vděk za to, že jsem ti zachránil kůži," hudral Vřeten a vycouval.
Paran se narovnal a zadíval se na Taurův stan. "Dobře, tak jdeme na to."

Slunce zapadalo a údolím se šířily stíny. Barghastové se opět pustili do svého divokého tance a krutých soubojů s téměř horečnatou intenzitou. Třicet kroků od Taurova stanu seděla mezi odhozenou zbrojí Pazderka a mračila se. "Ještě tam jsou, všiváci. Nás nenechají dělat nic, akorát se můžem koukat, jak se ti divoši navzájem mrzačí. Podle mě to ještě neskončilo, Mizelo."
Tmavooká žena vedle ní se zachmuřila. "Mám skočit pro Jiskru?"
"Proč se namáhat? Slyšíš to chrochtání? To si náš seržant vzal na projížďku jednu baránskou pannu. Za chvíli bude zpátky a bude se tvářit spokojeně -"
"A holka se potáhne krok za ním -"
"Se zmateným výrazem na tváři -"
",To bylo všechno?"'
"Mrkla a přehlídla to."
Obě se ošklivě zasmály, potom Pazderka vystřízlivěla. "Zítra můžem být mrtvý, ať už Rychlej Ben řekne Taurovi cokoliv. Takhle uvažuje kapitán, takže nás nechává, abychom si to dneska v noci ještě trochu užili…"
",Přichází ráno v kápi zahaleno…'"
"Ano."
"Honec udělal, co musel," poznamenala Mizela. "Mělo to být snadný."
"No, byla bych radši, kdyby to byla od začátku Detoran. Pak by nebyl výsledek tak těsnej. Ona by toho spratka na fleku vyřídila. Z toho, co jsem slyšela, se náš tetovanej Barghast jenom držel zpátky a nechal tu ještěrku, aby se k němu dostala. Detoran by ho prostě vzala po hlavě a -"
"Jo, tím svým palcátem."
"No právě. A vůbec, Honec není tak zlej."
"To není nikdo, a právě jsem si všimla, že odvlekla toho gilskýho válečníka do křoví a ještě se nevrátila."
"Musí si vynahradit, že Křovák utek a někam se zašil. Chudáček - teda ten Gilk. Nejspíš už je po něm."
"Doufejme, že si toho všimne."
Obě ženy se odmlčely. Souboje u ohně se rychle šířily a pouštělo se do nich stále víc barghastských diváků. Pazderka zabručela, když viděla, jak jde další válečník k zemi se soupeřovým nožem v krku. Jestli to bude takhle pokračovat, budou zítra muset začít stavět novou mohylu. Ale to možná budou muset udělat stejně - mohylu pro Paliče mostů. Rozhlédla se a v davu domorodců zahlédla osamělého Paliče mostů. Disciplína šla vepsí. Ten rychlý příval naděje při zprávě, že Honec přežije, stejně rychle přešel ve chvíli, kdy se roznesla zpráva, že by je Barghastové mohli stejně zabít - z pouhého rozmaru.
"Je to tu… zvláštní," poznamenala Mizela.
Ano… jako by sama noc hořela… jako bychom se ocitli v srdci neviditelný ohnivý bouře. Náramky na Pazderčině ruce byly horké a jejich teplota stále stoupala. Jsem tak akorát zralá na další koupel v tom sudu s vodou - je to sice krátkodobá úleva, ale aspoň něco.
"Vzpomínáš na tu noc v Černým psu?" pokračovala Mizela tichým hlasem. "Na ten ústup…"
Zakopli jsme o rhivský žároviště… z popela všude kolem vylízali zlovolní duchové… "Ano, Mizelo, vzpomínám si moc dobře." A kdyby nás nezahlídlo to křídlo Černejch Moranthů a nepřilítlo nám na pomoc…

"Tohle je stejný, Pazderko. Vypustili jsme duchy."
"Ne ty velký - sem se sbíhají předkové. Kdyby to byli ti velcí, tak by se nám vlasy ježily."
"Pravda. Tak kde jsou? Kde jsou ti nejstrašnější barghastští duchové?"
"Zřejmě někde jinde. Se štěstím Oponn se neukážou ani zítra."
"Myslela by sis, že přijdou. Myslela by sis, že něco takovýho si ujít nenechají."
"Snaž se pro změnu myslet na něco příjemnýho, Mizelo. Pro mistra Kápě!"
"Jenom jsem tak uvažovala," pokrčila druhá žena rameny. "A vůbec," pokračovala vstávajíc, "myslím, že se půjdu projít. Třeba něco zjistím."
"Ty umíš barghastsky?"
"Ne, ale nejzajímavější konverzace často neprobíhá přes slova."
"Jsi stejná jako ostatní, Mizelo. Tohle je nejspíš naše poslední noc mezi živejma, a ty si zmizíš."
"O tom to ale celý je, ne?"
Pazderka se dívala, jak kamarádka mizí ve stínech. Zatracená ženská… nechá mě tu sedět v ještě bídnější náladě než předtím. Jak mám vědět, kde jsou největší barghastští duchové? Třeba jenom čekají někde za kopcem. Jsou připravený ráno vyskočit a vyděsit nás k smrti. A jak mám vědět, k čemu se barghastští válečný náčelníci zejtra rozhodnou? Poplácají nás po hlavě, nebo nám vrazí nůž mezi žebra?
Z davu se vynořil Vřeten, celý zasmušilý, a zamířil k ní. Jako druhý plášť kolem něj visel zápach spálených vlasů. Dřepl si před ní a řekl: "Vypadá to špatně, kaprále."
"To je mi změna," štěkla, "O co jde?"
"Polovina našich vojáků je namol a zbytku k tomu moc nechybí. Paran a jeho kamarádíčci ještě nevylezli z toho stanu, a to není dobrý znamení. Ráno budeme všichni jako mátohy."
Pazderka se zadívala na stan Humbralla Taura. Postavy uvnitř, které byly proti světlu vidět jen jako siluety, se už nějakou dobu nepohnuly. Po chvíli si pro sebe kývla. "Hele, Vřetene, přestaň si s tím lámat hlavu. Běž se trochu pobavit."
Muž zůstal zírat. "Pobavit?"
"Víš přece, co to je, ne? Uvolnit se, potěšit, cítit se příjemně. Tak mazej, někde tu na tebe čeká a ty tu za devět měsíců stejně nebudeš. Měl bys pochopitelně větší šanci, kdyby sis sundal tu košili - aspoň pro tuhle noc -"
"To nemůžu! Co by si pomyslela máma?"
Pazderka si všimla jeho šokovaného výrazu. "Vřetene," řekla tiše, "tvoje máma je mrtvá. Není tady, nepozoruje tě. Můžeš se spustit, Vřetene. Vážně."
Mág sebou cukl, jako by mu neviditelná ruka uštědřila pohlavek, a Pazderka měla na chvíli pocit, že vidí otisk kloubů ruky na jeho lebce. Pak odběhl, cosi si mumlal a potřásal hlavou.
Bohové… všichni naši předkové jsou možná tady! Pazderka se zamračila. Pojď blíž, tati, a já ti podříznu krk, zrovínka jako jsem to udělala poprvý…

Paran, utahaný, se zarudlýma očima, přistoupil ke vchodu do stanu. Obloha byla šedá a mírně světélkovala. Nad údolím nehybně visela mlha a kouř. Smečka psů, běžící po hřebeni, byla to jediné, co se kde hýbalo.
A přesto jsou všichni vzhůru. Všichni jsou tady. Skutečná bitva skončila, a teď tu přede mnou - skoro je vidím - stojí temní bůžci Barghastů, dívají se na východ slunce… poprvé za tisíce let se dívají na smrtelný východ slunce…
Kdosi se k němu připojil. Paran se ohlédl. "Nuže?"
"Barghastští starší duchové vyšli z Klátila," řekl Rychlej Ben. "Léčitel spí. Cítíte je, kapitáne? Ty duchy? Všechny překážky byly zborcený, Staří se připojili k mladším duchovním druhům. Zapomenutá chodba už není zapomenutá."
"To je moc hezké," utrousil Paran, "ale my pořád ještě musíme osvobodit jedno město. Co se stane, jestli Taur pozvedne válečnou zástavu a jeho soupeři ho odmítnou poslechnout?"
"To neudělají. Nemůžou. Každý plecník mezi Bílými tvářemi se probudí do změněného, rozvíjejícího se světa. Ucítí tu moc a poznají, co to je. Navíc jim duchové sdělí, že jejich pánové - praví bohové Barghastů - jsou lapení v Capustanu. Duchové zakladatelé jsou vzhůru. Přišel čas je osvobodit."
Kapitán si čaroděje chvíli prohlížel a nakonec se zeptal: "Věděl jste, že Moranthové jsou příbuzní Barghastů?"
"Více méně. Taurovi se to možná nelíbí - a kmeny budou nepříčetné - ale jestli sami duchové přijali Skruta a jeho lid…"
Paran si povzdechl. Potřebuji se vyspat. Ale nemůžu. "Měl bych asi dojít pro Paliče mostů."
"Honcův nový kmen," dodal Rychlej Ben se Širokým úsměvem.
"Tak jak to, že ho slyším, jak chrápe?"
"Zodpovědnost je pro něj něco nového, kapitáne. Budete ho to muset naučit."
Naučit ho co? Jak žít s břemenem velení? To je něco, co sám nedokážu. Stačí mi jenom podívat se na Whiskeyjacka, abych pochopil, že to nedokáže nikdo - přinejmenším nikdo, kdo má srdce. Naučíme se jediné: schopnosti skrývat své myšlenky, maskovat city, zahrabat své lidství až na dno duše. A to se naučit nedá, jenom ukázat.
"Jděte toho mizeru vzbudit," zavrčel.
"Rozkaz, pane."

KAPITOLA DVANÁCT

V srdci hor ona čekala, o míru
snila, tak pevně skrývajíc
svůj žal, když ji našel,

hledání skonalo a on na se vzal
všechny jizvy její, poněvadž moci
objetí jest láskou,
která zraňuje.

Vzestup dominia
Scintalla z Bašt (1129-1164)

H
orská pevnost Vyhlídka, stojící zády k jezeru, měla při západu slunce barvu vodou zředěné krve. Kolem kroužili kondoři, dvakrát větší než velcí krkavci, krky s obojky ohnuté, a prohlíželi si lidi hemžící se kolem paty pevnosti mezi táborovými ohni, připomínajícími hvězdné nebe na zemi.
Jednooký tenescowri, kdysi - zvěd u Houfce Jednorukého, sledoval jejich let tak soustředěně, jako by se z jejich pohybů proti tmavnoucí obloze daly vyčíst zprávy bohů. Byl skutečně přijat, shodli se ti, kteří ho znali od vidění.
Onoho dne v Baštách, před třemi týdny, oněměl nad rozlehlostí dominia. V oku měl od samého začátku divoký hlad, starý oheň, který šeptal hlasitěji než vlci přecházející v temnotě. Povídalo se, že sám Anaster, první z dětí z mrtvého semene, si ho všiml, držel ho u sebe, dokud jednooký tenescowri nedostal koně a nejel jako jeho poručík v čele lidského přílivu. Anasterovi poručici ovšem měnili tváře s krutou pravidelností. Beztvaré, hladovějící vojsko nyní čekalo u nohou Pannionského věštce. Za rozbřesku se objeví na balkoně hlavní věže Vyhlídky a pozvedne ruce v požehnání. Bestiální vytí, jež přivítá jeho požehnání, by menšího muže zničilo, ale věštec, jakkoliv byl starý, nebyl obyčejný muž. Byl vtělením Panniona, boha a jediného boha.
Až Anaster povede tenescowri na sever k řece a dál, ke Capustanu, ponese s sebou moc, jaká patřila věštci. A nepřátelé, kteří se shromáždili, aby se jim postavili, budou znásilněni, snědeni a smeteni z povrchu zemského. Nikdo ze sta tisíc tenescowri o tom nepochyboval. Jedinou jistotou, ostrou jako železný meč, byl neustálý, zoufalý hlad.
Jednooký muž dál hleděl na kondory, a světla ubývalo. Někteří šeptali, že snad hovoří se samotným věštcem a pohled neupírá na kroužící ptáky, nýbrž na samotnou pevnost.
Tím se rolníci dostali k pravdě nejblíž, jak to jen šlo. Toc Mladší si ve skutečnosti prohlížel tu vysokou pevnost, zastaralý klášter, znetvořený vojenskými nástavbami: cimbuřím, podsebitím, velkými strážnicemi a zákopy s kolmými stěnami. Práce pokračovaly, zedníci a ženisté očividně hodlali pracovat celou noc ve světle plamenů tančících v ohřívadlech.
Ach, spěchejte v posledním záchvatu vylepšování. Vnímej to, starče. Je to pro tebe nový pocit, ale my ostatní ho známe až moc dobře. Říká se mu strach. Sedm lovců K'ell, které jsi včera poslal na jih, ty, které jsme minuli na cestě… ti se už nevrátí. A ten kouzelný oheň, který za nocí ozařuje oblohu na jihu… ten se blíží. Nezadržitelně. Důvod je docela prostý - rozzlobil jsi drahou paní Závist. Když se hněvá, není milá. Podíval ses na to krveprolití v Baštách? Poslal jsi své oblíbené urdomen, aby ti přinesli podrobnou zprávu? Změnila ti ta zpráva kolena ve vodu? Měla by. Vlk a pes, obrovští, tiší, trhající lidi na kusy. T'lan Imass, s mečem míhajícím se, až je vidět jen jako rozmazaná rudá skvrna, jak se zasekává do tvých vychvalovaných elitních vojáků. A Segulehové, ach, ti Segulehové. Trestné vojsko tvořené třemi muži, přicházející odpovědět na tvou nadutost…
Bolest v Tocově žaludku už polevila. Uzlíček hladu se ještě víc stáhl, stalo se z něj jádro touhy, jež už téměř nebyla cítit, touhy, která sama hladověla. Žebra mu pod napnutou kůží jasně vystupovala. Břicho měl zduřelé tekutinami. Neustále ho bolely klouby a cítil, jak se mu v dásních uvolňují zuby. Jediné, co za poslední dny snědl, bylo sem tam nějaké utržené sousto a jeho vlastní, hořce chutnající sliny, zapité odstátou, trochou vína zabarvenou vodou ze soudků na vozech či láhví piva, které bylo pouze pro několik málo oblíbenců prvního dítěte.
Ostatní poručíci - i Anaster sám - byli krmení dobře. Nekonečný proud mrtvol, které si pochod vyžádával, vítali. Oni měli vždycky plné kotle. Odměna mocným.
Metafora učiněná skutečností - úplně vidím, jak mí staří cyničtí učitelé přikyvují. Tady, mezi tenescowri, se krutá pravda nijak nezakrývá. Naši vládci nás požírají. Vždy tomu tak bylo. Jak jsem si kdy mohl myslet něco jiného? Kdysi jsem byl voják. Násilím jsem prosazoval vůli někoho jiného.
Změnil se, což nebylo těžké poznat. Duši mu rozervaly hrůzy, které viděl všude kolem sebe, čirá amorálnost zrozená z hladu a fanatismu, a to ho přetvořilo, pokřivilo do čehosi nového. Jeho víra - víra v cokoliv, zvlášť v neodmyslitelnou dobrotu svého druhu - byla vymýcena a on zůstal chladný, otrlý a krutý.
Lidské maso však jíst odmítal. To radši strávím sám sebe, přijdu o svaly a vše, čím jsem byl. Čeká mě ještě tento poslední úkol, a právě to začalo. Nicméně si pomalu uvědomoval hlubší pravdu: jeho odhodlání se začínalo hroutit. Ne, na tohle vůbec nemysli.
Neměl tušení, co v něm Anaster vidí. Toc hrál němého, odmítal pozřít darované maso, nenabízel světu nic než to, že tu byl, své jediné oko - jež vidělo vše, co bylo k vidění - a přesto ho první v davu nějak rozpoznal, vytáhl ho ven a obdařil hodností poručíka.
Já ale nikomu nevelím. Taktika, strategie, nekonečné obtíže vedení vojska i tak anarchického, jako je tohle - Anasterových porad se účastním mlčky. Nikdo se mě neptá na můj názor. Nepodávám hlášení. Co tedy ode mne chce?
Hluboko pod otupělým povrchem stále vířilo temné podezření. Napadlo ho, jestli snad Anaster neví, kdo doopravdy je. Hodlal ho vydat do rukou věštce? Bylo to možné - vzhledem k tomu, jaký byl svět teď, bylo možné cokoliv. Cokoliv a všechno. Sama skutečnost se podvolovala těmto pravidlům - živí počatí mrtvými, divoká láska v očích žen, které se vrhaly na umírající zajatce, vzplanutí naděje, že do sebe dostanou poslední semeno z mrtvoly, když vytryskne - jako by samo umírající tělo hledalo poslední šanci uniknout konečnému zapomnění - ve chvíli, kdy se duše propadá do

temnoty. Je to láska, ne chtíč. Ty ženy daly svá srdce okamžiku smrti. Pokud se semeno ujme…
Anaster byl nejstarší z prvního pokolení. Bledý, vytáhlý mladík se zažloutlým bělmem a mastnými černými vlasy vedl obrovské vojsko z hřbetu svého tažného koně. Jeho tvář byla nezemsky krásná, jako by za dokonalou maskou nebyla žádná duše. Přicházeli za ním ženy a muži každého věku a žadonili o jeho laskavý dotek, on je ale šmahem všechny odmítal. Blíž si pustil pouze svou matku. Aby ho hladila po vlasech a kladla mu osmahlou, vrásčitou ruku na rameno.
Jí se Toc bál víc než kohokoliv jiného, víc než Anastera a jeho nahodilé krutosti, víc než věštce. V očích jí plálo cosi démonického. Ona první se vrhla na umírajícího muže, ječíc devět přísah z první noci novomanželů, a pak kvílela jako vesnická vdova, když pod ní umře manžel. Ten příběh se vyprávěl často. Byla tu spousta svědků. Ostatní ženy tenescowri se kolem ní shlukovaly. Možná to bylo její mocí nad bezmocnými muži. Možná to bylo tou drzou krádeží jejich nechtěně vylitého semene. Možná to bylo prostě jen šílenství, šířící se z jedné ženy na druhou.
Během pochodu z Bašt vojsko narazilo na vesnici, která odmítla přijetí. Toc viděl, jak Anaster vypustil svou matku a její přívrženkyně, díval se, jak berou muže i chlapce bez rozdílu, noži zasazují smrtelné rány a vrhají se na jejich těla způsobem, na jaký by se nevzmohlo ani to nejhnusnější zvíře. A to, co cítil, měl nyní vryto hluboko do duše. Kdysi to byly lidské bytosti, tyhle ženy. Žily ve vesnicích a městech, nijak se nelišících od této osady. Byly to manželky a matky, byly zbožné a uctivě usmiřovaly staré bohy. Žily obyčejné životy.
V Pannionském věštci a v bohu, za něhož mluvil, ať to byl kterýkoliv, bylo plno jedu. Jedu, který jako by byl zrozen z rodinných vzpomínek. Vzpomínek dost mocných, aby zpřetrhaly ta nejstarší pouta. Snad to bylo zrazené dítě. Dítě vedené za ruku… k hrůze a bolesti. Takovým dojmem to působí, vše, co vidím kolem sebe. Anasterova matka, trýzní přeměněná ve zrůdu, do role zrozené z noční můry. Matka a ne matka, manželka a ne manželka, žena a ne žena.
Křik ohlásil příjezd skupiny jezdců od brány ve vnější hradbě Vyhlídky. Toc si prohlížel návštěvníky, projíždějící houstnoucím šerem. Vojáci. Urdo se dvěma věštdominy a oddílem urdomen, tři vedle sebe, sedm za sebou.
Za oddílem běžel lovec K'ell.
Anaster si pokynem ruky přivolal své poručíky na nízký kopec, jejž si zvolil jako své velitelství. Toc Mladší byl mezi nimi.
Anaster měl bělmo barvy medu a zorničky matně břidlicově šedé. Jeho alabastrový obličej ozařovalo světlo pochodní, v němž byly jeho plné rty podivně rudé. Nasedl a teď shrbeně seděl na hřbetě svého mohutného, unaveného koně a prohlížel si vyvolené důstojníky. "Přicházejí zprávy," zachraptěl.
Toc ho nikdy neslyšel mluvit hlasitěji. Možná ani nemohl, jestli se narodil s poškozeným hrtanem či jazykem. Možná to nikdy nepotřeboval.
"Mluvili jsme s věštcem skrze naši mysl a já nyní vím víc než dvořané v posvátných zdech Vyhlídky. Septarcha Ultentha z Korálu byl povolán před věštce, což vyvolalo mnoho spekulací."
"Jaké jsou zprávy," zeptal se jeden z poručíků, "ze severní hranice, ó skvělý první?"
"Obléhání je téměř u konce. Obávám se, děti moje, že k městu dorazíme příliš pozdě."
Ze všech stran se ozývalo syčení.
Obávám se, že náš hlad neskončí. To byl pravý význam Anasterových slov.
"Kaimerlor, to je velká vesnice na východě, prý odmítl přijetí," poznamenal jiný důstojník. "Třeba, ó skvělý první -"
"Ne," zaskřípěl Anaster. "Za Capustanem čekají Barghastové. Mají jich být statisíce. Jsou rozdělení, slabí ve víře. Najdeme vše, co potřebujeme, děti moje."
To nezvládneme. Toc to věděl zcela jistě, stejně jako ostatní. Rozhostilo se ticho.
Anaster sledoval přijíždějící vojáky. "Věštec," pravil, "nám zatím připravil dar. Chápe, že potřebujeme výživu. Zdá se," pokračoval nesmiřitelně, "že občané Korálu byli shledáni… nevyhovujícími. Taková je pravda za spekulacemi. Stačí nám jenom překročit klidné vody Ortnalské rokle, abychom si naplnili břicha, a urdo, jenž nyní přichází, nám doručí zprávu, že nás čeká oběd - dostatek jídla pro všechny."
"Pak," zavrčel jeden poručík, "budeme hodovat."
Anaster se usmál.
Hodovat. Mistře Kápě, vezmi si mě, prosím… Toc cítil, jak v něm sílí touha, hmatatelná žádostivost, a uvědomil si, že ho porazí, zničí jeho obranu. Hostina - bohové, jaký já mám hlad!
"Ještě jsem se zprávami neskončil," pokračoval první po chvíli. "Urdo má další úkol." Mladík upřel nezdravé oči na Toca Mladšího. "Věštec si žádá Vzdorujícího, toho s jedním okem - okem, které se na naší cestě z Bašt pomalu měnilo, noc za nocí, i když on sám to asi neví. Vzdorující bude věštcovým hostem. Vzdorující se svým vlčím okem, které se ve tmě tolik leskne. Ty neobyčejné kamenné zbraně nebude potřebovat - já osobně mu je pohlídám."
Tocovi rychle sebrali šípy s obsidiánovými hlavicemi a dýku a podali je Anasterovi.
Dorazili vojáci.
Toc k nim došel a před urdovým koněm padl na kolena.
"Je poctěn," řekl Anaster. "Vezměte ho."
A Toc byl opravdu vděčný, ztenčenými cévami mu proudila úleva. Neuvidí hradby Korálu, neuvidí, jak jeho občany trhají na kusy, neuvidí znásilňování, neuvidí sám sebe v tom davu, ženoucímu se za masem, jež bylo jeho spravedlivou odměnou…

Na vznikajících hradbách se hemžili dělníci, umazaní od prachu a hlíny, ve světle ohňů připomínající démony. Toc klopýtal za urdovým válečným koněm a otupěle pozoroval jejich horečnaté úsilí. Kámen, hlína a dřevo byly chabými překážkami, když došlo na kouzla paní Závisti, jež viděl v Baštách. Jako ve starých bájích se její moc valila v mohutných vlnách a zbavovala života vše, čeho se dotkla, požírala řadu za řadou, ulici za ulicí, a nechávala po sobě hromady těl. S jakousi divokou pýchou si připomněl, že je to dcera Dracona - staršího boha.

Doslechl se, že jí Pannionský věštec vrhal do cesty čaroděje, ale nevedlo se jim o nic lépe. Ona si nevšímala toho, co provádějí, zbavila je moci a nechala je napospas Garatovi nebo Baaljagg. K'Chain Che'Malle se k ní snažili dostat, jen aby se rozpadli pod náporem její magie. Pes, který byl Garat, s nadšením lovil ty, kteří unikli paní Závisti. Obvykle je honil sám, ale občas ve spolupráci s Baaljagg. Oba prý byli rychlejší než nemrtví lovci a mnohem chytřejší. Došlo ke třem prudkým bitvám, při nichž se do hrstky nepřátel pustily legie pannionských betaklitů podporované kavalerií betakullidů, scalandi a tím, co měli v dominiu místo kádrů mágů. Po nich se začalo šeptat o T'lan Imass - tvorovi, o němž Pannionové nic nevěděli a začali ho nazývat Zkamenemeč - a o Segulezích, o dvou ve dvou prvních bitvách, ale ve třetí se údajně objevil jenom jeden. Zkamenemeč držel jedno křídlo a Seguleh druhé. Paní Závist stála uprostřed a Garat s Baaljagg se prohánělí jako utržené kusy temnoty, kdekoliv se jim zlíbilo.
Tři střetnutí, tři zničená vojska, tisíce padlých a přeživší pokoušející se uprchnout, ale vždy je dostihl nelítostný hněv paní Závisti.
Je strašná jako Pannion, má sladká přítelkyně. Strašná… a děsivá. Tolar a Segulehově nechávají ustoupit ty, kdo se jim postaví. Spokojí se s tím, že zvítězili, víc je nezajímá. Také vlk a pes nikoho nepronásledují daleko. Ne tak Závist. Není to moudré - když nepřítel ví, že ústup není možný, bojuje až do konce. Ani Segulehové neuniknou bez ran, ba ani Garat a Baaljagg. Dokonce i Tolara už zasypali rozzuření šermíři, ale on se jednoduše rozplyne v prach a znovu se objeví někde jinde. Jeden útok kopiníků se dostal na deset kroků od paní Závisti. Další dobře mířený oštěp…
Nelitoval, že je opustil. V jejich společnosti by nebyl přežil.
Když se přiblížili k vnější bráně pevnosti, zahlédl Toc na hradbách věštdominy, jen tam mlčky stáli. Každý byl působivý jako oddíl čítající půl tuctu mužů, a tady jich byly desítky. Ti by mohli dokázat víc, než že jen zpomal íSegulehy. Mohli by je zastavit. Toto je věštcova poslední linie obrany…
K vnitřní bráně Vyhlídky vedla jediná rampa, strmě stoupající, s kolmými stěnami. Zákopy po jejích stranách byly plné lidských kostí. Vydali se nahoru. Po stu krocích prošli bránou. Urdo poslal svůj oddíl ustájit koně. Toc, s věštdominem po boku, se díval, jak bránou vchází lovec K'ell se svěšenými čepelemi. Na chvíli upřel neživé oči na Malažana a pak odkráčel neosvětlenou chodbou vedoucí podél hradby.
Urdo zvedl hledí. "Vzdorující, po levici máš vstup do věštcovy věže. Očekává tě tam. Jdi."
Možná nejsem vězeň. Možná je jenom zvědavý. Toc se uklonil a unaveně odklopýtal k bráně do věže. Spíš ví, že se ode mě nemusí ničeho obávat. Už stojím ve stínu mistra Kápě. Nebude to trvat dlouho.
Celé hlavní podlaží věže zabírala komnata s vysokou klenbou. Strop byl chaotickým obráceným bludištěm opěrných pilířů, arkýřů, oblouků a falešných oblouků. Z prostředku sahaly dolů až dlaň nad podlahu bronzové točité schody a se skřípěním se otáčely. Místnost osvětlovalo jediné ohřívadlo u protější zdi, takže tu panovalo šero, i když Toc neměl potíže rozeznat nezdobené kamenné kvádry zdí. Díky tomu, že tu nebyl žádný nábytek, se ozvěna jeho kroků na kamenné dlažbě hlasitě odrážela, když šel dál a brodil se mělkými kalužemi.
Položil ruku na zábradlí schodů. Mohutná konstrukce ho nezadržitelně táhla do boku, jak se otáčela, až se zapotácel. S úšklebkem udělal první krok. Vsadím se, že ten mizera je až nahoře, v houpající se místnosti. Srdce mi vypoví už tak v polovině schodů. On si tam sedí a čeká na audienci, k níž nikdy nedojde. Tak to je žertík hodný mistra Kápě. Začal vystupovat.
Po dvaačtyřiceti krocích se dostal na poschodí. Sesul se na chladnou bronzovou podestu, nohy měl jako v ohni a svět se kolem něj opile kymácel. Položil zpocené dlaně na drsný kovový povrch a mrkal, jak se snažil zaostřit.
Místnost kolem něj nebyla osvětlená, on však rozeznal každou podrobnost, otevřené regály plné mučících nástrojů, nízké dřevěné postele, ztvrdlé hadry u zdi a stěny ověšené lidskými kůžemi, jako by to byly gobelíny nějakého šíleného umělce. Kůže byly celé včetně nehtů, roztažené do příšerné, přehnaně velké podoby lidského těla, tváře byly zploštělé a jen drsný kámen stěny pod nimi ukazoval, kde kdysi bývaly oči. Nosní dírky a ústa byly sešité a vlasy sčesané ke straně a volně zapletené.
Tocovi se udělalo nevolno, až se roztřásl a byl úplně ochromený. Chtěl křičet, dát volný průchod své hrůze, ale nedokázal ze sebe vypravit ani hlásku, jen supěl. Roztřeseně se postavil a pokračoval v cestě po schodech.
Procházel komnatami a jednotlivé výjevy viděl rozmazaně, jak stoupal po zdánlivě nekonečném schodišti. Čas jako by přestal existovat. Věž, nyní sténající a vrzající - jak s ní cloumal vítr - se stala symbolem celého jeho života, tím, k čemu se zrodil, úkolem pro osamoceného smrtelníka. Chladný kov, kámen, chabě osvětlené místnosti stoupající a klesající jako bezzubá slunce, míjení eónů, rodící se a umírající civilizace, a mezi tím ležela pouze iluze slávy.
Šel jako v horečce, jeho duše skákala do hlubokých propastí, jedné po druhé, a kutálela se stále hlouběji do studnice šílenství, zatímco se jeho tělo, krok za krokem, dralo stále výš. Mistře Kápě, pojď si pro mě. Prosím tě. Odnes mě od nohou tohoto nemocného boha, skonči toto hanebné ponížení - až se konečně ocitnu před ním, nebudu nic -
"Schody skončily," zavolal starý, pisklavý a třesoucí se hlas. "Zvedni hlavu, chci se podívat na tu tvou děsivou podobu. Nemáš sílu? Dovol."
Do těla Tocovi pronikla vůle, cizincova energie naplnila zdravím a silou každičký sval. Mělo to však ohavnou, mdlou pachuť. Toc zasténal, vzpíral se, ale vzdor zklamal. Dech se mu upravil, srdce zpomalilo. Zvedl hlavu. Klečel na poslední podestě z tepaného bronzu.
V dřevěném křesle seděla shrbená, svraštělá mrtvola starce, jemuž plály oči, jako by to byl jen tenký papír dvou lampiónů, špinavých a potrhaných. Pannionský věštec byl mrtvý, ale v té mrtvé slupce přebýval nějaký tvor, oživoval ji, a Toc jej viděl jako strašidelné emanace moci, mající přibližně lidskou postavu.
"Aha, už chápu," pokračoval ten hlas, ačkoliv ústa se nepohnula. "Opravdu to není lidské oko. Ve skutečnosti je vlčí. Pozoruhodné. Prý nemluvíš. Promluvíš teď?"
"Jestli si to přeješ," zachrčel Toc hlasem tak zdrsnělým dlouhým nepoužíváním, že ho sám nepoznal.
"Jsem rád. Už mě nebaví poslouchat sám sebe. Tvůj přízvuk neznám. Zcela jistě nejsi občanem Bašt."

"Malažan."
Mrtvola zaskřípěla, jak se předklonila, a oheň v jejích očích vzplál jasněji. "Ano. Dítě té vzdálené, ohromné říše. Jenže jsi přišel z jihu, přičemž mi moji zvědové hlásí, že vojsko tvých druhů vytáhlo z Dřevnova. Jak ses vlastně ztratil?"
"O tom vojsku nic nevím, věštče," řekl Toc. "Teď jsem tenescowri a na tom jediném záleží."
"Smělé tvrzení. Jak se jmenuješ?"
"Toc Mladší."
"Odložme tedy tu záležitost s malazským vojskem na chvíli stranou, ano? Jih byl až donedávna místem, odkud mému lidu nehrozilo žádné nebezpečí. To se však změnilo. Ta nová, umíněná hrozba mě rozčiluje. Ti… Segulehové… a znepokojivá, byť naštěstí malá sbírka spojenců. Jsou to tví přátelé, Tocu Mladší?"
"Já nemám žádné přátele, věštče."
"Ani mezi ostatními tenescowri? Co Anaster, první dítě, který jednoho dne povede celé vojsko dětí z mrtvého semene? Všiml si, že jsi… jedinečný. A co já? Nejsem snad tvůj pán? Nebyl jsem to já, kdo tě přijal?"
"Nejsem si jistý," opáčil Toc hluše, "který z vás dvou mě přijal."
Entita i mrtvola sebou při jeho slovech trhly, ostré tvary se rozmazaly a Toca z toho rozbolelo oko. Dvě bytosti, živá skrývající se za mrtvou. Ta mocná se rozvzteklila, až to vypadalo, že se prastaré tělo rozpadne. Končetiny sebou křečovitě škubaly. Zuřivé emanace po chvíli ustaly a tělo se opět uklidnilo. "Je to víc než jen vlčí oko, když vidíš tak jasně, co nikdo jiný nerozpoznal. Oho, čarodějníci si mě prohlíželi, využívali své vychvalované chodby a neviděli nic nepatřičného. Můj podvod nikdo neprohlédl. A přesto ty…"
Toc pokrčil rameny. "Vidím, co vidím."
"Kterým okem?"
Toc znovu pokrčil rameny. Na tohle odpověď neznal.
"Ale hovořili jsme o přátelích, Tocu Mladší. V mém svatém objetí se smrtelník necítí osamělý. Anaster, jak vidím, se nechal oklamat."
"Neřekl jsem, že se cítím osamělý, věštče. Řekl jsem, že nemám přátele. Mezi tenescowri plním tvou svatou vůli. Ale vezmi si ženu, která jde po mém boku, nebo unavené dítě, které nesu, nebo muže všude kolem mě… pokud zemřou, sním je. V takové společnosti nelze mít přátele, věštče. Je tu jen možné jídlo."
"Ty ale odmítáš jíst."
Toc neříkal nic.
Věštec se znovu předklonil. "Teď bys chtěl, viď?"
A tak se ke mně plíží šílenství jako teplý plášť. "Pokud mám žít."
"A je pro tebe žití důležité, Tocu Mladší?"
"Nevím, věštče."
"Tak to zjistíme, což?" Svraskalá ruka se zvedla a vzduch před Tocem rozvlnila kouzla. Před Malažanem se objevil stolek plný kusů vařeného, ještě horkého masa. "Tady máš," pravil věštec, "výživu, již žádáš. Sladké masíčko. Na chuť si zvykneš, aspoň jsem to slyšel. Aha, vidím, jak ve tvém vlčím oku vzplál hlad. Opravdu je v tobě zvíře - co jemu záleží na původu potravy? Nicméně ti radím, jez pomalu, jinak tvůj stažený žaludek odmítne vše, co mu dáš."
Toc s tichým zaúpěním padl před stolkem na kolena a natáhl ruce. Jak začal žvýkat, bolely ho zuby a ke šťávě z masa se přimísila jeho vlastní krev. Polkl a cítil, jak se mu žaludek svírá kolem sousta. Přinutil se přestat, čekal.
Věštec vstal a rychle došel k oknu. "Zjistil jsem," pokračoval prastarý tvor, "že smrtelná vojska na potření té hrozby, co se blíží z jihu, nestačí. Proto jsem své oddíly odvolal a nyní nepřítele zničím vlastní rukou." Otočil se a zadíval se na Toca. "Vlci se prý lidskému masu vyhýbají, mají li jinou možnost. Nemysli si, že nemám slitování, Tocu Mladší. Maso před tebou je zvěřina."
To já vím, parchante jeden. Zřejmě mám z vlka víc než jen oko - mám i jeho čich. Vzal si další kousek. "Už na tom nezáleží, věštče."
"Jsem potěšen. Cítíš, jak se ti do těla vrací síla? Dovolil jsem si tě vyléčit - pomalu, aby duch neutrpěl. Líbíš se mi, Tocu Mladší. Ačkoliv to ví málokdo, umím být ten nejlaskavější z pánů." Znovu se podíval z okna.
Toc jedl dál a cítil, jak mu do těla pozvolna vtéká život. Oko upíral na věštce, na sílu, která se začala tvořit kolem oživené mrtvoly starého muže. Ta magie je chladná. Je cítit jako led ve větru - jsou tu vzpomínky, dávné vzpomínky - ale čí?

Místnost před ním se rozmazala a rozpustila. Baaljagg… Rychlý a neslyšný pohyb, oko otáčející se doleva, kde kráčela paní Závist. Za ní klusal mohutný Garat a z jizev na bocích mu stále vytékala horká, nakažlivá krev - krev chaosu. Po Garatově levici šel Tolar. Meče na jeho těle vyřezaly novou mapu, zlámaly kosti a rozsekaly svraštělou kůži a svaly - Toc ještě neviděl, že by byl T'lan Imass tak poničený. Zdálo se nemožné, že dokáže stát, natož chodit.
Baaljagg neotočila hlavu k Segulehům, pochodujícím napravo, ale Toc věděl, že tam jsou, všichni tři včetně Moka. Ay, stejně jako Toc sám, byla ponořená ve vzpomínkách, které vyvolala ta vůně ve studeném větru vanoucím od severu - vzpomínkách, které přitáhly pozornost jich obou k Tolaroví.
T'lan Imass zvedl hlavu a zpomaloval, až se nakonec zastavil. Ostatní udělali totéž. Paní Závist se na něj podívala.
"Co je to za kouzla, T'lan Imass?"
"Víš to stejně dobře jako já, paní," zachraptěl Tolar a dál větřil. "Jsou nečekaná, prohlubují zmatek obklopující entitu známou jako Pannionský věštec."
"Nepředstavitelná aliance, ale přesto se zdá…"
"Zdá se," souhlasil Tolar.
Baaljagg se znovu zadívala k severu a zvažovala nadpřirozenou záři, sílící na rozeklaném obzoru, záři, která začala stékat

dolů mezi horami, vyplňovala údolí a šířila se dál. Vítr zesílil ve vyjící, ledovou a prudkou vichřici.
Vzpomínky ožily… tohle jsou jaghutská kouzla -
"Dokážeš to porazit, Tolare?" zeptala se paní Závist.
T'lan Imass se k ní obrátil. "Jsem bez klanu. Oslabený. Paní, pokud je nedokážeš zrušit, měli bychom jít co nejrychleji, neboť ona budou celou dobu sílit, jen aby nás zastavila."
Paní se tvářila ustaraně, a jak si prohlížela emanace na severu, mračila se stále víc. "K'Chain Che'Malle… a jaghutská dohromady. Existuje precedens pro takové spojenectví?"
"Nikoliv," pravil Tolar.
Na skupinku padal déšť se sněhem a rychle se měnil v kroupy. Toc je cítil přes kůži Baaljagg, jak se ay přikrčila. Vzápětí už pokračovali v cestě a předkláněli se proti silnému větru.
Hory před nimi získaly zelený plášť protkaný bílými žilkami…

Toc zamrkal. Byl ve věži, dřepěl u jídlem obtíženého stolku. Věštec stál zády k němu, naplněný jaghutskou magií - tvor v mrtvole starce byl nyní jasně vidět, vysoký, hubený, bez chlupů, zabarvený dozelena. Ale je toho ještě víc - z nohou mu visely šedé kořeny chaotických sil, pronikaly kamennou podlahou a kroutily se snad bolestí, snad vytržením.
Jaghut nabírá sílu z dalších kouzel, starších a mnohem nebezpečnějších než Omtose Phellack.
Věštec se obrátil. "Jsem… zklamaný, Tocu Mladší. Opravdu sis myslel, že se dokážeš spojit se svou vlčí družkou, aniž bych to zjistil? Takže ten, jenž v tobě přebývá, se připravuje ke znovuzrození."
Ten, jenž ve mně přebývá?
"Žel," pokračoval věštec, "trůn zvířat je opuštěný - ani ty, ani ten zvířecí bůh se mi silou nevyrovnáte. Přesto, kdybych to nezjistil, mohlo se ti podařit mě zabít. Tys lhal!'"
Zaječel a Toc před sebou náhle místo starce uviděl malé dítě.
"Lháři! Lháři! A za to budeš trpět!" Věštec zamával rukama.
Tocovi Mladšímu se kolem těla a končetin sevřela bolest jako železné obruče. Zvedlo ho to do vzduchu. Zapraskaly kosti. Malažan vykřikl.
"Zlomím tě! Ano, roztrhám tě na kusy! Ale nezabiju tě, ne, ještě ne, ještě dlouho, dlouho ne! Á, podívejme, jak se kroutíš, ale co víš o skutečné bolesti, smrtelníku? Nic. Já ti ji ukážu, Tocu Mladší. Poučím tě -" Znovu kývl.
Toc se ocitl v naprosté temnotě. Agónie nepolevila, ale ani nezesílila. V těžkém, zatuchlém vzduchu se odráželo jeho supění. On - on mě poslal pryč. Můj bůh mě poslal pryč… a teď jsem skutečně sám. Sám…
Nedaleko se cosi pohnulo, něco obrovského, tvrdá kůže zašustila o kámen. Toc zaslechl naříkání, stále sílilo a blížilo se. Se zavřísknutím se kolem Malažana ovinuly čísi paže a vtáhly ho do dusivého, zoufalého objetí. Toc, přitisknutý k ochablému poprsí, se ocitl ve společnosti dvou, tří desítek mrtvol v různém stadiu rozkladu - a to vše toužebně svíraly obrovské plazí paže.
Zlomená žebra Tocovi drhla o sebe a zarývala se mu do hrudníku. Kůži měl kluzkou krví, ale to léčivé kouzlo, které na něj věštec použil, přetrvalo a pomalu hojilo a dávalo do pořádku, jen aby mu kosti znovu zlámal krutý tlak, jak ho ten tvor dál objímal.
V lebce se mu rozezněl věštcův hlas. Ostatní mě přestali bavit… tebe si ale udržím naživu. Jsi hoden toho, abys zaujal mé místo ve sladkém mateřském objetí. Och, je šílená. Přišla o rozum, ale stále touží. Dej si pozor, nebo tě pohltí, stejně jako to udělala mně - ale já se tolik zkazil, že mě zase vyplivla. Když je touha příliš velká, stává se jedem, Tocu Mladší. Kazí lásku a zkazí i tebe. Tvé tělo. Tvou duši. Cítíš to? Už to začalo. Drahý Malažane, cítíš to?
Toc neměl dost dechu, aby zaječel, ale tvor, který ho svíral, cítil, jak se chvěje, a sevřel ho pevněji.
Místností se nesl dvojí tichý nářek, nářek Toca a jeho věznitele.

KAPITOLA TŘINÁCT

Houfec Jednorukého byl v tom čase možná nejlepší armádou, jakou kdy Malazská říše měla, i přes zničení Paličů mostů během obléhání Dřevnova. Byli svedeni z různých pluků, k nimž patřily i setniny ze Sedmiměstí, Falar a ostrova Malaz. Z těchto deseti tisíc vojáků bylo podle záznamů čtyři tisíce devět set dvanáct žen, zbytek muži. Tisíc dvě stě šedesát sedm nedosahovalo zaznamenávaného věku pětadvaceti let a sedm set dvacet jeden měl přes pětatřicet, zbytek něco mezi tím.
Vskutku pozoruhodné. A ještě víc, když vezmete v úvahu toto: byli mezi nimi veteráni ze záchlumských válek (viz Coltainova vzpoura), Arenského povstání (na obou stranách), z Černého lesa a Mottského lesa.
Jak se dá poměřit takové vojsko? Podle jejich skutků. A to, co je čekalo v Pannionském dominiu, udělá z Houfce Jednorukého legendu vytesanou do kamene.

Východně od Saltoanu,
Historie pannionských válek
Gouridd Palah

N
ad prérií se rojili komáři, nad zežloutlou, vlnící se trávou se jich převalovala černá mračna. Voli v zápřahu zoufale bučeli, jak měli oči pokryté hrozny černého hmyzu. Mhybe se dívala, jak její rhivští příbuzní přecházejí mezi zvířaty a natírají jim kolem očí, uší, nozder a tlam směs tuku s drcenými semínky citrónové trávy. Mast bhederinům dobře sloužila od chvíle, kdy se tento obrovský tur dostal do péče Rhivů, kteří sami používali její trochu řidší verzi. Většina Chmurových vojáků

začala tuto ostře čpící, přesto účinnou ochranu používat též, kdežto Tiste Andii byli pro savý hmyz očividně nepoživatelní. Tentokrát komáry přitáhly natěsnané řady nechráněných malazských vojáků.
To unavené vojsko cizáků, kteří byli tolik let nevítaní, nenávidění a obávaní, čekal další pochod přes tento mistrem Kápě opuštěný kontinent. Naši noví spojenci, s tabardy obarvenými našedo, jejichž bezbarvá korouhev hlásá věrnost komusi neznámému. Jdou za jediným mužem a neptají se na ospravedlnění ani na důvody.
Když mraky nahloučenými na jihozápadě pronikly sluneční paprsky, Mhybe si přes hlavu natáhla kapuci z hrubé tkaniny. Zády k pochodujícím seděla na rhivském voze, dívala se na loudající se trén se zavazadly a setniny malazských vojáků, kteří ho hlídali.
Vzbuzuje Chmur takovou věrnost? Byl to právě on, kdo malazskému vojsku uštědřil jeho první porážku. Vtáhli do našich zemí. Naše věc byla jasná a my bojovali za velitele, který se vyrovnal nepříteli. A i nyní, když čelíme nové hrozbě, se Chmur rozhodl nás vést. Ale kdyby nám rozkázal vstoupit do Propasti - Šli bychom za ním? A když já vím to, co vím, šla bych?
V duchu se od Vojvody přenesla k Anomanderovi Dlouhý vlas a Tiste Andii. Všichni byli v Genabakis cizí, a přesto bojovali na její obranu, ve jménu svobody jejích lidí. Dlouhý vlas měl nad Tiste Andii svrchovanou vládu. Ano, oni by bez mrknutí oka do Propasti vešli. Hlupáci.
A teď po jejich boku pochodovali Malažané. Dujek Jednoruký. Whiskeyjack. A deset tisíc neochvějných duší. Co jim propůjčovalo tak nepřekonatelnou čest?
Mhybe se začínala jejich odvahy bát. Ve svraštělé slupce jejího těla přebýval zlomený duch. Zostuzená svou zbabělostí, zbavená důstojnosti, již nebyla matkou. Byla ztracena dokonce i pro Rhivy. Já nejsem víc než potrava pro dítě. Viděla jsem ji, teď z dálky, zblízka už ne - je vyšší, zaoblila se v bocích, na ňadrech i v obličeji. Ta Besana nebyla žádná gazela. Ona mě požírá, tahle nová žena se svýma ospalýma očima, plnými, širokými rty, smyslným pohupováním v bocích při chůzi -
K vozu přijel jezdec, zbroj mu chřestila a zaprášený plášť povlával, když zpomalil svého hřebce. Hledí leštěné přilbice měl zdvižené, takže byla vidět krátká, prošedivělá bradka a tvrdé oči.
"Mě taky pošleš pryč, Mhybe?" zavrčel a srovnal koně s vozem.
"Mhybe? Ta žena je mrtvá," opáčila. "Už můžeš odejít, Whiskeyjacku."
Pozorovala ho, jak si z velkých, zjizvených rukou stahuje rukavice z vydělané kůže a pokládá je na sedlovou hrušku. V těch jeho rukou je zednická krutost, a přesto jsou roztomilé. Každá ještě žijící žena by toužila po jejich doteku…
"Skonči s tím nesmyslem, Mhybe. Potřebujeme tvoje rady. Korlat mi řekla, že míváš zlé sny. Voláš a varuješ nás před hrozbou, která se blíží, před něčím velikým a děsivým. Ženo, tvůj strach je hmatatelný - vidím, jak ho má slova znovu rozdmýchala ve tvých očích. Popiš mi své vidiny, Mhybe."
Snažíc se zpomalit bolestně bušící srdce, se Mhybe drsně zasmála. "Jste všichni hlupáci. Vyzveš mého nepřítele? Mého smrtelně nebezpečného, neporazitelného protivníka? Tasíš snad ten svůj meč a postavíš se za mne?"
Whiskeyjack se zamračil. "Kdyby to pomohlo."
"Není třeba. To, co si pro mě přichází ve snech, přichází pro nás pro všechny. Třeba zmírníme tu děsivou tvář, temnotu pod kápí, přibližně lidskou postavu, dokonce i škleb lebky, který vyděsí jen na chviličku, ač je stále důvěrněji známý - skoro uklidňující. A my stavíme chrámy, abychom otupili strach z přechodu do té věčné říše. Vytváříme brány, budujeme mohyly -"
"Tvým nepřítelem je smrt?" Whiskeyjack se jí znovu podíval do očí. "To je nesmysl, Mhybe. My oba jsme příliš staří, abychom se báli smrti."
"Tváří v tvář mistru Kápě!" štěkla. "Tak to vidíš ty - ty bláhový! On je maskou, za níž se skrývá něco, co nedokážeš pochopit, já to viděla! Já vím, co mě čeká!"
"Takže už po tom netoužíš -"
"Tehdy jsem se mýlila. Věřím v duchovní svět svého kmene. Cítila jsem duchy svých předků. Jenomže to jsou jen projevené vzpomínky, vnímání vlastního já, zoufale držící pohromadě silou své vůle a ničím jiným. Pokud ta vůle selže, je vše ztraceno. Navěky."
"Je zapomnění opravdu tak strašné, Mhybe?"
Předklonila se a pokřivenými prsty sevřela bočnice vozu tak pevně, až se jí nehty zaryly do omšelého dřeva. "To, co je dál, není zapomnění, ty neznalý! Ne, představ si místo přecpané útržky vzpomínek - vzpomínek na bolest a zoufalství - na všechny city, které se nejhlouběji zadírají do našich duší." Celá zesláblá se narovnala, povzdechla si a zavřela oči.
"Láska je jako popel, Whiskeyjacku. Dokonce i tvé já zmizí. To, co z tebe zůstane, je odsouzeno k věčnosti plné bolesti a hrůzy - zástupu útržků ode všech - od každého tvora - který kdy žil. Ve svých snech… stojím na okraji. Nemám žádnou sílu - již se ukázalo, že mám slabou, nedostatečnou vůli. Až zemřu… vidím, co na mě čeká, co se mě nemůže dočkat, mých vzpomínek, mé bolesti." Otevřela oči a setkala se s jeho pohledem. "Je to skutečná Propast, Whiskeyjacku. Za všemi bájemi a pověstmi leží skutečná Propast. A žije si vlastním životem, stravovaná neukojitelným hladem."
"Sny mohou být jen výplodem vlastní představivosti, vytvořené ze strachu, Mhybe," podotkl Malažan. "Představuješ si jen spravedlivý trest za to, co považuješ za své životní selhání."
"Zmiz mi z očí," zavrčela, odvrátila se a přitáhla si kapuci k hlavě, aby neviděla okolní svět - nic, co leželo za prohnutými prkny na dně vozu. Ztrať se, Whiskeyjacku, se svými bodajícími slovy, s chladnou, neproniknutelnou zbrojí nevědomosti. Všechno, co jsem viděla, nemůžeš vysvětlit tím prostým, krutým prohlášením. Já nejsem kamenem pro tvé drsné ruce. Mé nitro odolává tvému dlátu.
Tvá bodající slova neproniknou k mému srdci.
Neodvažuji se přijmout tvou moudrost. Neodvažuji -

Whiskeyjacku. Ty mizero.

Komandant projel klusem přes oblak prachu, až se dostal k přednímu voji malazského vojska. Tady našel Dujeka s Korlat po jednom a Darúnem Kruppem po druhém boku. Kruppe se nejistě kymácel na mule a máváním zaháněl roje komárů.
"Mor na ta zhoubná komářiska! Kruppe si zoufá!"
"Brzy se zvedne vítr," uklidňoval ho Dujek. "Blížíme se k horám."
Korlat se zařadila vedle Whiskeyjacka. "Jak se jí daří, komandante?"
Udělal obličej. "O nic lépe. Ducha má scvrklého a pokrouceného jako tělo. Vytvořila si vizi smrti, před níž prchá hrůzou."
"Bes - Stříbrná liška má pocit, že ji matka opustila. To vede k zahořklosti. Naši společnost již nevítá."
"Ona taky ne? Myslím, že se to zvrhává v souboj vůlí. Odloučení je to poslední, co potřebuje, Korlat."
"V tom je jako její matka, jak jsi právě naznačil."
Dlouze si vydechl a poposedl si. Myšlenky se mu rozbíhaly. Byl unavený a noha ho pobolívala a tuhla mu. Spánek se mu vyhýbal. O Paranovi a Paličích mostů neslyšeli nic. Chodby byly neprůchodné. Nebyli si ani jistí, jestli je Capustan v obležení, ani jak to vůbec s městem vypadá. Whiskeyjack začal litovat, že poslal Černé Moranthy pryč. Dujekovo a Chmurovo vojsko pochodovalo do neznáma. Dokonce i Bába a velcí krkavci se už přes týden neukázali.
To ty zatracené chodby a nemoc, která se jimi šíří…
"Opozdili se," zamumlal Dujek.
"A nic víc než to, ujišťuje Kruppe všechny vespolek. Vzpomeňte na poslední dodávku. Byla již skoro tma. U prvního vozu zůstali jen tři koně, ostatní zabili a odřízli z postrojů. Čtyři podílníci mrtví, jejich duše a majetek roztroušené v propastných větrech. A sama obchodnice! Na pokraji smrti. Varování bylo jasné, přátelé - chodby byly pošpiněny. A čím více se blížíme k dominiu, tím je špína ještě… ehm, špinavější."
"Ty ale přesto trváš na tom, že to znovu dokážou."
"Kruppe na tom trvá, vrchní pěsti! Trygallská obchodnická gilda plní své kontrakty. Nelze je podceňovat. Dnes je den, kdy mají dodat zásoby. Řečené zásoby budou tudíž dodány. A byla li Kruppeho žádost splněna, budou mezi zásobami bedny nejlepšího odpuzovače hmyzu, jaký kdy úžasní alchymisté darúdžhistánští vytvořili!"
Whiskeyjack se naklonil ke Korlat. "Kde vůbec je?" zeptal se tiše.
"Až úplně vzadu, komandante -"
"A hlídá ji někdo?"
Tiste Andii se ohlédla a zamračila se. "Je to nutné?"
"Jak to mám, ve jménu mistra Kápě, vědět?" štěkl a zachmuřil se. "Odpusť, Korlat. Pojedu ji najít." Otočil koně a pobídl ho do klusu.
"Nálada se kalí," zamumlal Kruppe, když komandant odcválal. "Ale Kruppemu ne, jemu všechna ošklivá slova neškodně nad hlavou přeletí, a tudíž ztracena jsou v éteru. A střely namířené níž, ach, ty se jen odrazí od Kruppeho dokonalé duševní rovnováhy -"
"Tuku jsi chtěl říct," poznamenal Dujek, setřel si pot z čela a naklonil se, aby si mohl odplivnout.
"Ehm, Kruppe, hojně vycpaný, se rozmarně usměje nad popichováním vrchní pěsti. Právě v neředěné neomalenosti se musí člověk koupat, je li na pochodu celé lígy daleko od civilizace. Protijed na jedůvky kanálových krys, osvěžující balzám na jízlivé šprýmy šlechticů - proč bodat jehlou, když lze použít kladivo, což? Kruppe se zhluboka nadechuje - ale ne tak hluboko, aby se rozkašlal z prašného puchu přírody - je to tak prostý hovor. Intelekt se musí čile přesunout od složitých, delikátních kroků dvorského tance ku kmenovému dusotu bot v drsné kadenci -"
"Mistr Kápě nás všechny vem," poznamenala procítěně Korlat k vrchní pěsti, "nakonec ses mu dostal pod kůži."
Dujekův úsměv vyjadřoval naprosté uspokojení.

Whiskeyjack uhnul s koněm daleko od zástupu a přitáhl otěže, aby počkal na zadní voj. Všude kolem byli Rhivové, postupovali jednotlivě či v malých skupinkách, dlouhé oštěpy položené na ramenou. Sluncem osmahlí dohněda, lehkými kroky a zdánlivě imunní vůči horku polykali lígy cesty. Stádo bhederinů hnali rovnoběžně s vojsky asi třetinu lígy na sever a Rhivové přecházeli sem a tam, jak se honáci navzájem střídali. Občas se objevil i vůz, před cestou na sever vyložený, aby mohl přivézt zpátky bhederiní maso.
Objevil se zadní voj s doprovodem, malazské setniny dostatečně silné, aby mohly zdržet nečekaný útok na dost dlouho, než se hlavní voj otočí a přijde na pomoc. Komandant zvedl měch s vodou, napil se a s přimhouřenýma očima se díval na rozložení vojáků.
Spokojeně pobídl koně do kroku a v oblacích zvířeného prachu hledal konec zadního voje.
Ona šla v tom mračnu, jako by se chtěla ztratit, a v chůzi se tolik podobala Besaně, až Whiskeyjacka zamrazilo v zádech.
Dvacet kroků za ní šli dva malazští vojáci s kušemi přes ramena a spuštěným hledím.
Komandant počkal, až ho trojice mine, a pak navedl koně za nimi. Ve chvilce dojel obě mariňačky.
Ženy vzhlédly. Nesalutovaly, držely se běžného postupu v bitevním poli. Žena blíž k Whiskeyjackovi kývla.
"Komandante. Přišel jste splnit kvótu v polykání prachu, co?"
"Jak jste si tu výsadu vysloužily, vy dvě?"
"My se přihlásily, pane," vysvětlovala druhá žena. "Je to přece Besana. No, víme, že si teďka říká Stříbrná liška, ale nás neoblafne. Je to náš kádrovej mág, to je jasný jak facka."
"Takže jste se rozhodly hlídat jí záda."
"Ano. Spravedlivá výměna, pane. Vždycky."

"A dvě stačí?"
První žena se zazubila. "My se sestřičkou jsme mistrem Kápě zatracený zabijáci, pane. Dvě šipky každejch sedmdesát úderů srdce, obě. A když nemáme čas, no, tak přejdem na meče, jeden do každý ruky. A když selžou i ty, máme žabikuchy -"
Druhá zavrčela: "A když už nám dojde železo, přijdou na řadu zuby, pane."
"S kolika bratry jste vy dvě vyrostly?"
"Se sedmi, akorát že všichni utekli, jakmile to šlo. Táta taky, ale mámě bylo bez něj lip, a to se jen tak nevytahovala, když to říkala."
Whiskeyjack dojel blíž a vyhrnul si levý rukáv, naklonil se a ukázal ženám předloktí. "Vidíte ty jizvy - ne, tyhlety."
"Hezkej, pravidelnej chrup," poznamenala bližší žena. "Ale dost mrňavej."
"Bylo jí pět, té malé víle. Mně šestnáct. První boj, který jsem kdy prohrál."
"Vyrostl z ní voják, pane?"
Komandant se narovnal a zase rukáv shrnul. "Pro mistra Kápě, ne. Když jí bylo dvanáct, odešla, že se provdá za krále. Aspoň to tvrdila. To bylo naposled, co ji někdo z nás viděl nebo o ní slyšel."
"Vsadím se, že to dokázala, pane," prohlásila první žena. "Pokud byla aspoň trochu jako vy."
"Teď se dusím nejen prachem, vojáku. Pokračujte."
Whiskeyjack odklusal ke Stříbrné lišce.
"Teď pro tebe zemřou," řekla, jakmile k ní dojel. "Vím, že to neděláš schválně. Když se chováš jako člověk, příteli, není v tom žádná vypočítavost. Proto jsi tak nebezpečný."
"Není divu, že si tu chodíš sama," opáčil.
Její úsměv byl jízlivý. "Jsme si hodně podobní, víš. Stačí nám jenom dát ruce k sobě, a deset tisíc duší je chvátá naplnit. Občas si to uvědomíme, a ten náhlý, drtivý tlak nás zatvrdí zase o něco víc. A to, co bylo měkké, je o něco menší a o něco slabší."
"Slabší ne, Stříbrná liško. Spíš soustředěnější a vybíravější. To, že to břemeno vůbec cítíš, je důkazem, že je stále živé a v pořádku."
"Je tu rozdíl, když o tom tak přemýšlím," prohlásila. "Deset tisíc duší pro tebe. Pro mě sto tisíc."
Pokrčil rameny.
Už chtěla pokračovat, když se za nimi ozvalo ostré prásknutí. Otočili se a viděli, jak se tisíc kroků za nimi rozděluje vzduch a z něj se řine rudá řeka. Obě mariňačky zacouvaly, jak se proud hrnul k nim.
Tráva na všech stranách černala a ztrácela se. Rhivové, kteří ten požár zahlédli, začali křičet.
Z pukliny planoucí černým ohněm se vynořil trygallský vůz. Sami koně byli obklopení plameny a děsivě, pronikavě ržáli, když se jako šílení vrhali na zaplavenou planinu. Zvířata oheň ve chvilce pohltil a vůz se valil setrvačností dál šířícím se rudým proudem. Jedno přední kolo prasklo. Obrovský vůz se překotil, ohořelá těla jen létala, a pak s výbuchem ebenových plamenů dopadl na bok.
Druhý vůz, který se vynořil, sice olizoval stejný čarodějný oheň, ale nebyl úplně bez kontroly. Osmispřeží obklopoval oblak ochranné magie, třebaže se trhal, když koně vyjeli ven a brodili se řekou krve, vylévající se z portálu. Vozka, jenž stál na kozlíku jako nějaký šílený přízrak a z pláště mu šlehaly černé plameny, varovně zařval na obě mariňačky, než se naklonil na stranu a trhl za opratě. Koně zabočili, až se vůz naklonil a chvíli zůstal jen na dvou kolech. Strážného, jenž se držel jeho boku, to při dopadu zpátky na všechna čtyři kola vyhodilo, takže s cáknutím přistál v řece. Nad příval se zvedla rudě zabarvená ruka, pak klesla dolů a už se neobjevila.
Koně a vůz minuli vojáky jen o pár kroků, dostali se z řeky a zpomalili. Ohně zhasínaly.
Objevil se třetí vůz, po něm další a ještě jeden. Nato se vynořilo vozidlo o velikosti domu, valící se na desítkách kol se železnými hřeby, obklopené mihotavými kouzly. Tento vůz táhlo na třicet koní, ale Whiskeyjack usoudil, že ani tolik silných zvířat by nestačilo, nebýt magie, která viditelně nadnášela většinu hmotnosti toho krámu.
Za ním se portál ve sprše krve prudce zavřel.
Komandant se podíval dolů a viděl, že jeho kůň stojí až po spěnky ve zpomalujícím proudu. Zvedl oči ke Stříbrné lišce. Ta stála nehybně a dívala se dolů, jak jí tekutina šplíchala na holá lýtka. "Tato krev," vydechla, jako by tomu nemohla uvěřit, "je jeho."
"Čí?"
Vzhlédla a tvářila se ustrašeně. "Staršího boha. Mého - přítele. Ta vyplňuje chodby. Byl zraněný. Nějak. Zraněný… možná smrtelně - bohové! Chodby!"
Whiskeyjack s kletbou zvedl otěže a pobídl koně do cvalu. S cákáním dojel k obrovskému vozu.
V jeho zdobených bocích byly vyryté hluboké rýhy. Černé šmouhy ukazovaly, kde se drželi strážní. Nad celým trénem se válel kouř. Začali se objevovat strážci, vrávorali, jako by byli slepí, a sténali, jako by jim někdo vyrval duši z těla. Padali do té krvavé břečky a plakali nebo se jen prostě mlčky klaněli.
Když Whiskeyjack přijel blíž, otevřela se boční dvířka. Objevila se žena, které její společníci pomáhali ze schůdků. Když stoupla do karmínového bláta a narovnala se, pomocníky odstrčila. Komandant sesedl.
Obchodnice se uklonila. Oči měla zarudlé, ale pohled přímý. "Prosím, promiňte to zpoždění, pane," řekla hlasem ochraptělým únavou.
"Zpátky do Darúdžhistánu si asi najdete jinou cestu," poznamenal Whiskeyjack, prohlížeje si vůz za ní.
"To rozhodneme, jakmile odhadneme škody." Zadívala se na oblak prachu na východě. "Už se vaše vojsko utábořilo na noc?"
"Ten rozkaz byl nepochybně vydán."
"Dobrá. Nejsme ve stavu, kdy bychom vás mohli honit."

"Všiml jsem si."
Od jednoho z vozů vepředu přicházeli tři strážci - podílníci - a prohýbali se pod tíhou obrovské, zvířecí paže, utržené v rameni. Ještě z ní kapala krev. Tři prsty s drápy a dva palce sebou cukaly na dlaň od tváře jednoho ze strážců. Všichni tři muži se zubili.
"Říkali jsme si, že tam ještě bude, Haradas! Ty ostatní tři jsme ale ztratili. Stejně, není to nádhera?"
Obchodnice Haradas zavřela oči a povzdechla si. "Útok přišel brzy," vysvětlovala Whiskeyjackovi. "Dvě desítky démonů, nejspíš stejně ztracených a vyděšených jako my."
"A proč na vás útočili?"
"Nebyl to útok, pane," ozval se jeden ze strážců. "Jenom se chtěli dostat z té hrůzy. Byli bychom jim rádi posloužili, ale byli moc těžcí -"
"A taky nepodepsali, že nebudou požadovat pojistku," poukázal druhý strážce. "Dokonce jsme jim nabídli podíl -"
"To stačí, pánové," zarazila je Haradas. "Odneste to pryč."
Muži se však dostali příliš blízko k prvnímu kolu obrovského vozu. Jakmile se ruka démona dotkla obruče, zaťala se do ní. Strážci odskočili a nechali ruku viset na kole.
"No to je vážně nádhera!" vybuchla Haradas. "A jak dostaneme dolů tohle?"
"Řekl bych, že až se ty prsty prodřou," hádal jeden strážce a zamračeně si ruku prohlížel. "Chvíli to ale bude drncat, má milá. Mrzí mě to."
Od vojska přijel oddíl jezdců.
"Dorazil váš doprovod," podotkl Whiskeyjack. "Budeme chtít podrobnou zprávu o cestě, mistro - radím, abyste dnes večer odstoupila a nechala rozdělování zásob na svém zástupci."
Kývla. "Dobrý nápad."
Komandant se rozhlížel po Stříbrné lišce. Znovu se vydala na cestu, s oběma ženami za patami. Ty měly obě na botách božskou krev, stejně jako Stříbrná liška na bosých nohou.
Na dvě stě kroků kolem vypadala země jako ušmudlaná a potrhaná rudá pokrývka, na okrajích pomačkaná.

Kallor měl jako vždy ponuré myšlenky.
Popel a prach. Ti hlupáci ve velitelském stanu jenom pořád žvaní a žvaní, jen plýtvají časem. Smrt protéká chodbami - co na tom záleží? Rád vždycky podlehne chaosu, rozbijí ho pravé ta omezení, která vynucuje. Bez mágů bude na světě líp. Například já nebudu ztráty kouzel litovat.
Osamělá svíce, s drcenými kousky vzácného mořského hada, vydávala hustý, těžký kouř, který vyplňoval stan. Pod chuchvalci kouře se plížily stíny. Mihotavé, nažloutlé světlo se odráželo od starodávné, často spravované zbroje.
Kallor, sedící na zdobném trůně ze železného dřeva, zhluboka vdechoval omamné výpary. Alchymie není magie. Arkána přirozeného světa obsahují mnohem víc divů, než kolik jich kterýkoliv čaroděj dokáže vykouzlit za tisíc životů. Kupříkladu tyto staleté svíce jsou dobře pojmenované. Na můj život, do mého masa a kostí proniká další vrstva - cítím to s každým nádechem. A je to prospěšné. Kdo by chtěl žít navěky v těle příliš křehkém, než aby se dokázalo hýbat? Dalších sto let, získaných během jediné noci z tohoto jediného špalíku vosku. A já jich mám ještě spousty…
Nezáleží na běhu desetiletí a staletí, nezáleží na nekonečné nudě nečinnosti, která je součástí života, existují chvilky… chvilky, kdy musím jednat, prudce, s jistotou. A vše, co doteď vypadalo jako nic, bylo ve skutečnosti přípravou.
Existují tvorové, kteří loví bez pohybu. Právě když jsou úplně nehybní, jsou nejvíc nebezpeční. Já jsem takový tvor. Vždycky jsem byl, ale všichni, kteří mě znají, jsou… pryč. Popel a prach. Děti, jež mne nyní obklopují se svými starostmi a brebentěním, nevidí lovce ve svém středu. Nevidí…
Seděl nehybně, bledýma rukama svíral opěrky svého trůnu a procházel krajinou svých vzpomínek, vytahoval je jako mrtvoly z hrobů, chvíli si je prohlížel, než je odhodil a šel dál.
Osm mocných čarodějů, držících se za ruce, hovořících jednohlasně. Zoufale toužících po moci. Hledajících ji v té vzdálené, neznámé říši. Nicnetušící, zvědavý cizí bůh z té cizí země se přiblížil a past sklapla. A on padal, roztrhán na kusy, ale stále živý. Byl svržen, zničil celý kontinent a vymazal chodby. Sám polámaný, poničený, ochromený…
Osm mocných čarodějů, kteří se mi chtěli postavit, a tak vypustili tu noční můru, jež se po tisíciletích opět zvedá. Hlupáci. Teď je z nich prach a popel…
Tři bohové napadli mou říši. Příliš mnoho urážek jsem způsobil. Má existence již nebyla jen protivná, a tak se spojili, aby mě nadobro rozdrtili. Ve své nevědomosti si mysleli, že budu hrát podle jejich pravidel. Buď budu bojovat, nebo se vzdám své říše. No jestli nebyli překvapení, když vstoupili do mé říše a zjistili, že… nikdo nezůstal naživu. Viděli jen ohořelé kosti a popel.
Nedokázali pochopit - nikdy nepochopili - že já se nevzdám ničeho. Že než bych se vzdal toho, co jsem vytvořil, zničím to. To je výsada stvořitele - dávat, a pak brát. Nikdy nezapomenu na smrtelný výkřik mého světa - protože to byl hlas mého vítězství…
A jeden z vás zůstal, znovu mě pronásleduje. Ach, vím, že jsi to ty, K'rule. Ale místo mě jsi našel jiného nepřítele, a ten tě zabíjí. Pomalu, ach, jak je to rozkošné. Vrátil ses do této říše, jen abys zemřel, jak jsem já předpověděl, že se stane. Věděl jsi to? I tvá sestra podlehla mé dávné kletbě. Tak málo z ní zůstalo, vzpamatuje se ještě někdy? Ne, pokud tomu dokážu odpomoci.
Na bledé, vráskité tváři se mu objevil úsměv.
Náhle se před ním začal otevírat portál. Vyvalila se z něj chaotická energie plná nakažliviny. Ven vyšel tvor, vysoký, hubený, s poničeným obličejem - ve světle svíce byly vidět hluboké, zející rudé rány a úlomky roztříštěných kostí.
Portál se zavřel a Jaghut tu klidně stál, oči jako mihotavé tůňky temnoty.
"Přináším pozdravy Chromého boha," pravil Jaghut, "tobě, Kallore," - zarazil se a prohlížel si vnitřek stanu - "a tvé

rozlehlé říši."
"Svádíš mě," zachraptěl Kallor, "abych přispěl k… ke strádání tvého obličeje, Gethole. Má říše je sice pryč, ale tohoto trůnu se nevzdám. Ty, ze všech lidí, bys měl vědět, že má ctižádost ještě nedohořela a že jsem tuze trpělivý."
Gethol se uchechtl. "Můj milý Kallore. Jsi pro mne onou výjimkou z pravidla, že trpělivost je ctnost."
"Dokážu tě zničit, Jaghute, ať už je dnes tvým pánem kdokoliv. Můžu dokončit, co tvůj protivník začal. Pochybuješ o tom?"
"Rozhodně nikoliv," ujistil ho nevzrušeně Gethol. "Viděl jsem tě ohánět se tím tvým obouručním mečem."
"Tedy zahoď své verbální nože a pověz, co tu děláš."
"Omlouvám se, že jsem tě vyrušil v… soustředění. Nyní vše vysvětlím. Jsem Herold Chromého boha - ano, do balíčku draků vstoupil nový dóm. Dóm řetězů. Bylo vytvořeno první provedení. A brzy každý vykladač bude hledat jejich podoby."
Kallor zafrkal. "A ty čekáš, že tento manévr vyjde? Na dóm zaútočí. Vymažou ho."
"Bitva už probíhá, starče. Nemůžeš to nevidět, ani to, že vyhráváme."
Kallor přimhouřil oči do škvírek. "Otrava chodeb? Chromý bůh je hlupák. Jaký má smysl zničit moc, o niž se sám hodlá ucházet? Bez chodeb je balíček draků ničím."
"Označení ‚otrava' je mylné, Kallore. Chápej to spíš tak, že nákaza má vynutit jistou… úpravu… chodeb. Ano, ti, kdo kladou odpor, ji považují za nebezpečný projev, skutečnou ‚otravu'. Ale to jen proto, že jejím prvořadým úkolem je znemožnit jim vstup do chodeb. Služebníci Chromého boha však budou moci po stezkách procházet bez omezení."
"Já nejsem ničí sluha," zavrčel Kallor.
"Postavení Krále je v dómu řetězů Chromého boha stále prázdné."
Kallor pokrčil rameny. "Přesto je k tomu zapotřebí, abych před Spoutaným ohnul kolena."
"Od Krále se žádné takové gesto nevyžaduje. Dóm řetězů existuje mimo sféru vlivu Chromého boha - není to snad zřejmé? Vždyť je přece spoutaný. Lapený v neživém úlomku dávno mrtvé chodby. Připoutaný k tělu Spící bohyně - ano, prokázal, jak dokáže být výkonný, ale má jen omezené prostředky. Pochop, Kallore, že Chromý bůh hodil dóm řetězů do světa, doslova ho zanechal jeho osudu. Přežití závisí na těch, kdo přijdou k titulům, jež nabízí. Některé volby může Chromý bůh ovlivnit - třebaže nikdy ne přímo - kdežto ostatní, jako třeba volba Krále dómu řetězů, musí být učiněny ze svobodné vůle."
"Pokud tomu tak je," zabručel Kallor po delší odmlce, "proč nejsi Králem ty?"
Gethol se uklonil. "Vyznamenáváš mě, pane," pronesl suše. "Já jsem ale jako Herold spokojený -"
"Podle mylné představy, že posel je vždy ušetřen, ať už je zpráva jakákoliv? Nikdy jsi nebyl tak chytrý jako bratr, viď? Gothos se teď musí smát, až se za břicho popadá."
"Gothos se nikdy nesměje. Ale vzhledem k tomu, že vím, kde teď chřadne, směji se já. Často. Nuže, pokud bych se ještě zdržel při čekání na tvou odpověď, má přítomnost by mohla být odhalena. Nablízku jsou Tiste Andii -"
"Velmi blízko. Nemluvě o Caladanu Chmurovi. Máš štěstí, že Anomander Dlouhý vlas je pryč - vrátil se na Měsíční Kámen, ať je kdekoliv -"
"Je třeba zjistit, kde se nalézá, a sdělit to Chromému bohu."
Šedovlasý válečník zvedl obočí. "Úkol pro Krále?"
"Překáží snad zrada tvému smyslu pro čest, Kallore?"
"Pokud to nazveš náhlý obrat ve strategii, zrada bledne. Výměnou však žádám příležitost, jakkoliv se to bude Chromému bohu hodit."
"O jakou příležitost se jedná, Králi?"
Kallor se usmál, pak jeho výraz ztvrdl. "Ta žena, Stříbrná liška… chvilku zranitelnosti, víc nechci."
Gethol se pomalu uklonil. "Jsem vaším Heroldem, Sire, a sdělím vaše přání Chromému bohu."
"Než odejdeš, ještě mi řekni, hodí se tento trůn k dómu řetězů, Gethole?"
Jaghut se zadíval na otlučené dřevo barvy železa a všiml si na něm prasklin. "Rozhodně ano, Sire."
"Tak tedy běž."
Herold se znovu uklonil a za ním se otevřel portál. Udělal krok zpět a byl pryč.
Jak se portál zavřel, kouř ze svíce se zavlnil. Kallor se zhluboka nadechl. Získával tak roky a roky životních sil. Seděl nehybně… lovec číhající v záloze. Dostatečně rychlý. Dostatečně nebezpečný.

Whiskeyjack vyšel z velitelského stanu a zadíval se na nebe poseté hvězdami. Už to bylo dávno, co se naposledy cítil tak unavený.
Zaslechl za sebou pohyb, pak mu na rameni spočinula ruka s dlouhými prsty a ten dotek cítil až v nohou. "Bylo by hezké," šeptla Korlat, "slyšet pro změnu nějakou dobrou zprávu."
Whiskeyjack zabručel.
"Vidím ti v očích starosti, Whiskeyjacku. Je to dlouhý seznam, že? Tví Paliči mostů, Stříbrná liška, její matka a teď ten útok na chodby. Pochodujeme naslepo. Tolik toho nevíme. Drží se ještě Capustan, nebo už město padlo? A co Honec? A Paran? Rychlej Ben?"
"Tohle všechno vím, Korlat."
"Promiň. Já jen, že mi to taky dělá starosti."
Zadíval se na ni. "Odpusť, ale proč? Tohle není vaše válka - bohové pod námi, není to ani váš svět! Proč se podvolujete jeho potřebám?" Hlasitě si povzdechl, zakroutil hlavou a opět zvedl zrak k obloze. "Tuto otázku jsme si zpočátku kladli často. Vzpomínám si, jak jsme v lese Černého psa narazili na půl tuctu tvých příbuzných. Vyřídila je moranthská svítivka. Oddíl vojáků prohledával jejich těla, ale hrozně nadávali - nenašli nic cenného. Jen pár zauzlených

pruhů barevné látky, oblázek z potoka, prosté zbraně - takové, jaké si můžeš koupit na každém trhu v každém městě."
Na chvíli se odmlčel, než pokračoval: "A já si vzpomínám, že jsem si říkal - jaký život asi vedli? Jaké měli sny, touhy? Budou scházet ostatním? Mhybe se kdysi zmínila, že tisteandijské padlé pohřbívají Rhivové… no, my udělali totéž, tenkrát v tom lese. Poslali jsme ty vojáky pryč a vyprovodili je kopancem. Pohřbili jsme vaše mrtvé, Korlat. Uložili jejich duše po malazském způsobu…"
Když se na něj podívala, oči měla bezedné. "Proč?" zeptala se tiše.
Whiskeyjack se zamračil. "Proč jsme je pohřbili? Pro mistra Kápě! Vážíme si svých nepřátel - bez ohledu na to, kdo jsou. A Tiste Andii nejvíc ze všech. Přijímali zajatce. Ošetřovali raněné. Dokonce nás nechali ustoupit - ani jednou nás nepronásledovali poté, co jsme prchali z boje, který se nedal vyhrát."
"Copak Paliči mostů tu laskavost mnohokrát neopětovali, komandante? A brzy je začal napodobovat i zbytek vojáků Dujeka Jednorukého."
"Většina tažení, čím jsou delší, tím jsou nepříjemnější," zamyslel se Whiskeyjack, "ale ne tamto. To začalo být… civilizovanější. Nepsané dohody…"
"Hodně z toho se změnilo, když jste dobyli Dřevnov."
Kývl. "Víc, než tušíš."
Ruku měla stále položenou na jeho rameni. "Pojď se mnou ke mně do stanu, Whiskeyjacku."
Zvedl obočí, pak se usmál a suše podotkl: "Dnešní noc by neměl být nikdo sám -"
"Nebuď labuť!" štěkla. "Neprosím se o společnost - prosím se o tebe. Nejde o potřebu bez tváře, kterou je třeba ukojit a postačí kdokoliv. To ne. Je to jasné?"
"Ne tak docela."
"Přeji si, abychom byli milenci, Whiskeyjacku. Počínaje dnešní nocí. Přeji si probouzet se ve tvém náručí. Chci vědět, zda ke mně také chováš podobné city."
Dlouho mlčel, než řekl: "Byl bych hlupák, kdybych tě nemiloval, Korlat, ale za ještě hloupější jsem považoval něco říkat. Myslel jsem, že jsi družka jiného Tiste Andii - a vaše spojení nepochybně trvá staletí -"
"A k čemu by bylo takové spojení dobré?"
Překvapeně se zamračil. "No, ehm, kvůli společnosti? Dětem?"
"Děti přicházejí. Zřídkakdy, a stejně často jsou plodem nudy jako čeho jiného. Tiste Andii nevyhledávají společnost mezi svými. Takové touhy je přešly už dávno, Whiskeyjacku. Avšak ještě vzácnější je, když nějaký Tiste Andii vyjde z temnoty mezi smrtelníky a hledá dočasnou úlevu od… od -"
Položil jí prst na rty. "Už nemluv. Je mi ctí a přijímám, Korlat. Víc, než tušíš, a budu se snažit, abych byl tvého daru hoden."
Potřásla hlavou a sklopila zrak. "Je to pranepatrný dar. Vyhledej mé srdce a budeš možná zklamán tím, co v něm najdeš."
Malažan couvl. Odvázal si od pasu měšec a obrátil si ho do dlaně. Vypadlo pár mincí, malý, ucouraný uzlík z pruhů barevné látky a ohlazený tmavý kamínek. "Myslel jsem si," vysvětloval s očima upřenýma na předměty ve své dlani, "že jednou třeba budu mít příležitost vrátit to, co pro ty padlé Tiste Andii mělo očividně velkou cenu. Víc se toho u nich nenašlo… došlo mi - už tenkrát - že nemůžu udělat víc než je ctít."
Korlat položila dlaň na jeho ruku, takže předměty zmizely v jejich sevření, a vedla Whiskeyjacka k první řadě stanů.

Mhybe snila. Ve snu se držela na okraji skalní stěny, zoufale zatínala ruce do kořenů a na tvář jí padal prach, jak se snažila udržet. Pod ní číhala Propast, trýzněná bouří vytržených vzpomínek, proudy bolesti, strachu, vzteku, žárlivostí a temných tužeb. A čekala na ni, natahovala se k ní, a ona se nedokázala bránit. Ruce jí slábly.
Kolem nohou se jí ovinul ječící vítr, trhl a serval ji ze skály, a ona padala a její křik se připojoval k té kakofonii. Vítr s ní pohazoval sem a tam, lomcoval s ní a zase ji pouštěl -
Cosi tvrdého a ošklivého ji udeřilo do boku a zase se to odrazilo. Chvíli padala, pak se to vrátilo - a kolem pasu se jí sevřely spáry, šupinaté a studené jako smrt. Při prudkém trhnutí se jí zvrátila hlava dozadu a ona už nepadala, nýbrž stoupala, neslo ji to stále výš.
Hřmící bouře pod ní utichala a vytrácela se do strany. Mhybe otočila hlavu a vzhlédla. Nad ní se tyčil nemrtvý drak, neuvěřitelně veliký drak. Z končetin se mu odlupovaly kusy vyschlé kůže a téměř průsvitnými křídly bil do vzduchu, jak ji odnášel pryč.
Mhybe se podívala dolů. Pod ní se táhla beztvará, pískově hnědá planina. V hlíně byly dlouhé praskliny vyplněné matně zářícím ledem. Zahlédla tmavší skvrnu, na krajích nerovnou, ženoucí se přes kopec. Stádo. Po této zemi jsem již kdysi kráčela. Tady, ve svých snech… byly tam stopy…
Drak se náhle naklonil, sklopil křídla a po rychlé spirále se spustil k zemi.
Vykřikla - a ohromeně si uvědomila, že necítí strach, nýbrž radost. Duchové nad námi, takové je tedy létání! Á, teď jsem tedy poznala skutečnou závisti
Země se jí hnala vstříc. Chvilku před tím, než mohlo dojít k osudovému nárazu, drak roztáhl křídla, zachytil do nich vzduch, natáhl i druhou nohu a klouzal sáh nad zemí. Zpomalil a pustil ji dolů. Přistála zlehka, jen se překulila a posadila se. Dívala se, jak obrovský drak znovu stoupá a mává křídly.
Podívala se na sebe a uviděla mladé tělo - své vlastní. Vykřikla nad krutostí snu. Vykřikla znovu a na chladné, vlhké zemi se schoulila do klubíčka.
Ach, proč jsi mě zachránil? Proč? jen abych se probudila - duchové pod námi - probudila -
"Ona odcházela." V hlavě jí promluvil mírný hlas - hlas cizince, mluvícího rhivsky.
Mhybe zvedla hlavu a rozhlédla se. "Kdo to mluví? Kde jsi?"

"Jsme tady. Až budeš připravená nás vidět, uvidíš nás. Tvá dcera zřejmě má vůli, která se vyrovná tvé. Takto přikazovat největšímu z kostějů - skutečně přichází na její volání. Shromáždění. Zacházka je to malá. Nicméně… dělá to na nás dojem."
"Má dcera?"
"Ještě ji pálí drsná slova - cítíme to. Vlastně tak jsme se dostali sem. Ten malý, kulatý muž skrývá pod přebytkem tuku obsidiánové hrany. Kdo by si to byl pomyslel?" Dala ti všechno, co měla, Stříbrná liško. Teď přišel čas, abys na oplátku dala něco ty jí, holka. Kruppe není sám, kdo ji nehodlá ponechat jejímu osudu. Ano, otevřel jí oči, zahnal její posedlost vlastním já, ač ona tehdy byla ještě sama dítě, ale dbala jeho slov - i když tenkrát mluvil jen v jejích snech. Dbala jich. Ach ano.
"Takže," pokračoval hlas, "už nás chceš vidět?"
Zadívala se na své hladké ruce, mladé paže a vykřikla. "Přestaňte mě mučit tímto snem! Přestaňte! Přestaňte -"
Otevřela oči do tmy ve svém stanu. Jejím tělem se zřídnutými kostmi a svraštělými svaly projela bolest. Plačíc se stočila do klubíčka. "Bohové," zašeptala, "jak vás nenávidím, jak vás nenávidím!"

KNIHA TŘETÍ

CAPUSTAN

Posledním smrtelným mečem Fenerova Reve byl Fanald z Cawn Vor, jenž byl zabit při poutání. Posledním válečným jezdcem v kančím plášti byl Ipshank z Korelri, který zmizel za Posledního útěku z Maňásku na Stratuských ledových polích. Na tento titul čekal další, ale byl vyhnán z chrámu dřív, než ho získal, a jméno toho muže bylo vymazáno ze všech záznamů. Nicméně je známo, že pocházel z Unty. Začínal jako zlodějíček v jejích špinavých ulicích, a jeho vypuzení z chrámu bylo u Fenerova Reve výjimečným trestem…

Chrám žije
Birrin Thund

KAPITOLA ČTRNÁCT

Pokud to jde, drazí přátelé, nesnažte se přežít obléhání.

Ubilast (Beznohý)

V hostinci na severovýchodním nároží Staré Darúnské čtvrti bylo jen asi půl tuctu hostů, většinou to byli návštěvníci ve městě, kteří tu, jako kupříkladu Vrč, uvázli. Pannionská vojska kolem capustanských hradeb už pět dní neudělala nic. Za hřebenem na severu se objevila mračna prachu, což mělo něco znamenat. To však bylo už přede dvěma dny a nic z toho nevzešlo.'
Nikdo netušil, nač septarcha Kulpath čeká, i když spekulací byla spousta. Na řece byly viděny další bárky převážející tenescowri, až to vypadalo, že se k rolnickému vojsku přidala dobře polovina obyvatel říše. "S takovými počty," poznamenal někdo před jedním zvoněním, "se na každého dostane z občanů Capanu nejvýš jedno sousto." Vrč byl jediný, kdo ten žert ocenil.
Seděl u stolu poblíž vchodu, zády k omítnutému rámu dveří z dvojitých trámů. Dveře měl po své pravici a šenk před sebou. Pod stoly pobíhala myška, přebíhala ze stínu do stínu a podbíhala pod nohama hostů, kteří jí zkřížili cestu. Vrč ji pozoroval. V kuchyni bylo stále dost jídla - aspoň jí to říkal její čeníšek. Vrč dobře věděl, že to nevydrží, jak bude obléhání pokračovat.
Zalétl pohledem k trámu, kde spala místní kočka a nohy jí volně visely z trámu. Kočka lovila pouze ve svých snech, tedy pro tuto chvíli.
Myš dorazila k pultu a podél něj se rozběhla ke dveřím do kuchyně.
Vrč se napil ředěného vína - po téměř týdenní přítomnosti Pannionů kolem města bylo v nápoji víc vody než vína.
Ostatní hosté seděli každý sám u stolu nebo se opírali o výčepní pult. Občas mezi sebou prohodili pár slov, ale všechny poznámky byly jen povrchní a obvyklou reakcí na ně bylo zabručení.
Vrč si všiml, že během dne a noci se v hostinci vyskytují dva druhy lidí. Ti, které měl před sebou, v šenku doslova žili, popíjeli víno a pivo. Byli v Capustanu cizí a zdánlivě milí a vytvořili si jakousi komunitu, pro niž bylo typické nedělat po dlouhá údobí vůbec nic. S příchodem noci se začínali scházet muži druhé sorty. Byli hlasití, vychloubační, lákali dovnitř šlapky z ulice cinkotem mincí, které sypali na stůl, aniž by mysleli na zítřek. Byli zoufale energičtí, aby tak oklamali mistra Kápě. Jsme tví, ty mizero s kosou, jako by říkali. Ale až ráno! Motali se kolem mlčících, osamělých stálých hostů jako mořská pěna kolem nehybných, lhostejných skal.
Moře a skály. Moře slaví mistru Kápě naschvál, jakmile se objeví nablízku. Skály mu hledí do očí tak dlouho, že už jimi nic nepohne, natož aby slavily. Moře se burácivě chechtá svým vlastním vtipům. Skály tu a tam vypotí obsažnou větu, která dokáže umlčet celou místnost. Sousto z Capanů…

Příště budu držet jazyk za zuby.
Kočka na trámu vstala, protáhla hřbet, až se jí černé pruhy na pískovém podkladě zavlnily, zadívala se dolů a nastražila uši. Myš strnula na prahu kuchyně. Vrč zasykl. Kočka se podívala po něm. Myš vrazila do kuchyně a zmizela z dohledu.
Dveře do hostince se otevřely s hlasitým vrznutím. Vstoupil Buka, prošel kolem Vrče a přisedl si k jeho stolu.
"Jsi dost předvídatelný," zahuhlal stařík, a když upoutal pohled šenkýře, objednal dvakrát totéž.
"Ano," odtušil Vrč. "Jsem skála."
"Tak skála, co? Spíš tlustý leguán, co se na skále drží. A když přijde velká vlna -"
"To je jedno. Našel jsi mě, Buko. Tak o co jde?"
"Jenom jsem ti chtěl poděkovat za pomoc, Vrči."
"Byla to snad rafinovaná ironie, dědo? Malé zdokonalení -"
"Vlastně jsem mluvil skoro vážně. Ta voda s blátem, cos mě donutil vypít - ten Keruliho lektvar - dělá zázraky."
Nepatrně se usmál. "Zázraky…"
"Rád slyším, že už ti je líp. Nějaké další ohromující zprávy? Jestli ne…"
Buka se narovnal, neboť šenkýř donesl dva korbele. Když se odšoural pryč, stařík pokračoval: "Sešel jsem se se dvěma stařešiny z táborů. Nejdřív chtěli jít rovnou za knížetem -"
"Ale pak přišli k rozumu."
"S menší pobídkou."
"Takže ty teď máš veškerou pomoc, kterou potřebuješ, abys tomu šílenému eunuchovi zabránil hrát si na dveřníka od brány mistra Kápě. To je dobře. Paniku v ulicích nesmíme dovolit, když máme za hradbami čtvrt milionu Pannionů."
Buka se na něj pozorně zadíval. "Hned jsem si myslel, že klid oceníš."
"Je to mnohem lepší."
"Stejně potřebuju tvoji pomoc."
"Nevím jakou, Buko. Pokud nechceš, abych vykopl dveře a usekl Korbalu Špičákovi hlavu. V kterémžto případě budeš muset zabavit Bauchelaina. Zapálit ho nebo tak něco. Stačí mi jenom chvilička. Pochopitelně načasování je všecko. Jakmile padnou hradby a do ulic se nahrnou tenescowri, můžeme všichni jít ruku v ruce k mistru Kápě a zpívat přitom veselou písničku."
Buka se usmál. "To by šlo," usoudil a napil se.
Vrč vyprázdnil svůj korbel a vzal si další. "Víš, kde mě najdeš," utrousil po chvíli.
"Dokud nepřijde vlna."
Kočka seskočila z trámu, chytila do tlapek švába a pustila se do hry.
"Dobrá," zavrčel po chvíli strážce karavany, "co ještě jsi mi chtěl?"
Buka nedbale pokrčil rameny. "Slyšel jsem, že Stonny se dobrovolně přihlásila. Podle posledních zpráv jsou Pannionové konečně připravení k prvnímu útoku - kdykoliv."
"Prvnímu? Nejspíš jim bude stačit jenom ten jedinej. A co se připravenosti týče, připravení jsou už celý dny, Buko. Jestli Stonny chce zahodit život při obraně toho, co se ubránit nedá, tak je to jen a jen její věc."
"Jakou má jinou možnost? Pannionové neberou zajatce, Vrči. Dřív nebo později budeme muset bojovat všichni."
To si myslíš ty.
"Leda," pokračoval Buka po chvíli a zvedl korbel, "bys hodlal změnit strany. Najít víru jako věc veskrze prospěšnou -"
"Jaká je tu jiná cesta?"
Stařík zaostřil pohled. "Naplnil by sis břicho lidským masem, Vrči? Jen abys přežil? Ty bys to udělal, viď?"
"Maso je maso," odtušil Vrč a pozoroval kočku. Tiché křupnutí prozradilo, že už si hrát přestala.
"No," zakončil Buka vstávaje, "nemyslel jsem si, že bys mě dokázal překvapit. Asi jsem si myslel, že tě znám -"
"To sis jenom myslel."
"A Harllo za tebe obětoval život."
Vrč pomalu zvedl hlavu. To, co uviděl v jeho očích, přimělo Buku couvnout. "Se kterým táborem pracuješ teď?" zeptal se ho klidně Vrč.
"S Uldanem," zašeptal stařík.
"Takže tě najdu tam. Zatím mi, Buko, zmiz z očí."

Stíny z většiny tábořiště zmizely a Hetan a její bratr Cafal se ocitli v plném světle. Oba Barghastové seděli se skloněnými hlavami na odřené, vybledlé houni. Z obou kapal pot - černý od popela. Mezi sebou měli velké ohřívadlo na třech píď vysokých nohách, naplněné řeřavými uhlíky, z nichž stoupal dým. Kolem nich se pohybovali vojáci a dvorští poslové.
Z vchodu na velitelství si sourozence prohlížel nezdolný štít Itkovian. Netušil, že Barghastové mají v oblibě meditace, nicméně Hetan a Cafal od svého návratu z Rabu zřejmě nedělali nic jiného. Jen se postili, s nikým nemluvili, utábořili se uprostřed kasáren, kde všem zavazeli, a působili jako nepřístupný ostrůvek.
To není klid smrtelníků. Oni putují mezi duchy. Bruchalian chce, abych k nim našel cestu - za jakoukoliv cenu. Má Hetan ještě další tajemství? Cestičku ven pro sebe, bratra a kosti duchů zakladatelů? Nějakou slabinu v naší obraně, o níž nevíme? Kaz v pannionském obležení?
Itkovian si povzdechl. Už to zkoušel několikrát, leč bez úspěchu. Teď to zkusí ještě jednou. Právě když chtěl vykročit, kdosi se objevil vedle něj. Otočil hlavu a uviděl knížete Dželarkana.
Mladý muž měl tváře propadlé vyčerpáním. Elegantní ruce s dlouhými prsty se mu třásly, přestože je měl sepjaté nad opaskem. S očima upřenýma na to hemžení na dvoře řekl: "Musím vědět, nezdolný štíte, co Bruchalian zamýšlí. Má to,

čemu vy vojáci říkáte oříznutá kostka - to je jasné. A tak jsem opět přišel, abych požádal o audienci u muže, jehož zaměstnávám." Nepokoušel se zakrýt zahořklou jízlivost svého prohlášení. "Než marně. Smrtelný meč na mě nemá čas. Nemá čas na vládce Capustanu."
"Pane, své otázky můžete položit mně, a já vám je zodpovím, pokud to bude aspoň trochu v mé moci."
Mladý Capan se na něj podíval. "Bruchalian ti dal svolení?"
"Ano."
"Dobrá. Kron T'lan Imass a jejich nemrtví vlci zničili septarchovy K'Chain démony."
"Ano."
"Ale Pannionské dominium má další. Stovky dalších."
"Ano."
"Tak proč T'lan Imass nevytáhnou do říše? Útok na věštcovo území by mohl mít za následek, že Kulpath se svými vojsky odtáhne. Věštec nebude mít jinou možnost než je stáhnout za řeku."
"Kdyby byli T'lan Imass voskem smrtelníků, tato volba by byla jistě nasnadě a následně by také prospěla našim potřebám," vysvětloval Itkovian. "Žel, Kron a jeho nemrtví druhové mají nadpřirozené požadavky, o nichž nevíme skoro nic. Doslechli jsme se o shromáždění, tichém povolání za neznámým účelem. To má prozatím přednost přede vším. Kron a T'lan Ay zničili septarchovy K'Chain Che'Malle, protože jejich přítomnost považovali za přímou hrozbu pro své shromáždění."
"Proč? Toto vysvětlení mi nestačí, nezdolný štíte."
"Nemohu s vaším hodnocením situace nesouhlasit, pane. Je tu zřejmě ještě jeden důvod - proč se Kron zdráhá pokračovat na jih. Záhada týkající se věštce samotného. Slovo ‚Pannion' je zřejmě jaghutské. Jaghutové, jak asi víte, byli nepřátelé T'lan Imass na život a na smrt. Dle mého osobního názoru Kron očekává příchod… spojenců. Dalších T'lan Imass, mířících na shromáždění."
"Chceš snad říci, že Kron se bojí Pannionského věštce -"
"Ano, podle něj je věštec Jaghut."
Kníže se na dlouhou dobu odmlčel, potom zakroutil hlavou. "I kdyby se T'lan Imass rozhodli vytáhnout proti Pannionskému dominiu, pro nás to rozhodnutí přijde příliš pozdě."
"Zřejmě je tomu tak."
"Dobrá. Mám další otázku. Proč k tomu shromáždění má dojít tady'?"
Itkovian zaváhal a kývl, jakoby pro sebe. "Kníže Dželarkane, ten, kdo T'lan Imass povolal, se blíží ke Capustanu… v doprovodu vojska."
"Vojska?"
"Vojska pochodujícího do války proti Pannionskému dominiu, jehož dalším cílem je osvobodit Capustan."
"Cože?"
"Pane, sem dorazí za pět týdnů."
"Nedokážeme se udržet -"
"Tato skutečnost je nám známa, kníže."
"A velí ten, kdo je povolal, tomu vojsku?"
"Ne. Velí mu společně dva muži. Caladan Chmur a Dujek Jednoruký."
"Dujek - vrchní pěst Jednoruký? Malažan? Bohové pod námi, Itkoviane! Jak dlouho to víš?"
Nezdolný štít si odkašlal. "Předběžný kontakt byl navázán již před nějakou dobou, kníže. Skrze kouzla. Kouzelné cesty jsou však nyní neprůchodné -"
"Ano, ano, o tom dobře vím. Pokračuj, mor na tebe."
"O přítomnosti toho, kdo T'lan Imass povolal, ve vojsku jsme se dozvěděli teprve nedávno - od kostěje Kron T'lan Imass -"
"Vojsko, Itkoviane! Pověz mi víc o tom vojsku!"
"Dujeka a jeho legie prohlásila císařovna za psance. Nyní jednají nezávisle. Jeho oddíl čítá asi deset tisíc hlav. Caladan Chmur má pod svým velením několik menších žoldnéřských kumpanií, tři barghastské klany, rhivský národ a Tiste Andii - bojovníků je dohromady třicet tisíc."
Kníže Dželarkan vykulil oči. Itkovian se díval, jak ta zpráva prolomila jeho vnitřní obranu a jak dovnitř vpadá houf nadějí, jen aby vzápětí zase odtáhl.
"Napohled," pokračoval nezdolný štít klidně, "vypadá vše, co jsem vám sdělil, důležitě. Vidím však, že sám chápete, jak je to bezvýznamné. Pět týdnů, kníže. Nechejte jim jejich pomstu, chcete li, neboť ničeho víc nedosáhnou. A i pak, vzhledem k jejich omezenému počtu -"
"To jsou Bruchalianovy závěry, nebo tvé?"
"S lítostí musím říci, že obou."
"Hlupáci," zaskřípěl mladý muž zoufale. "Jste mistrem Kápě zatracení hlupáci."
"Sire, proti Pannionům se pět týdnů neudržíme."
"To já vím, proklatě! Otázkou nyní je: proč bychom se vůbec měli snažit?"
Itkovian se zamračil. "Pane, tak zní smlouva. Obrana města -"
"Pitomče - co mně záleží na vaší zatracené smlouvě? Vy už jste došli k závěru, že město stejně padne! Já mám na starosti životy svých lidí. To vojsko se blíží od západu? Musí. Pochoduje podél řeky -"
"Nedokážeme prorazit, kníže. Byli bychom zničeni."
"Soustředíme všechno na západ. Náhlý výpad, který přejde v exodus. Nezdolný štíte -"
"Pobijí nás," skočil mu Itkovian do řeči. "Sire, toto musíme vzít v úvahu. Nemůže to vyjít. Křídla septarchovy kavalerie

nás obklíčí a donutí zastavit. Pak dorazí beklité a tenescowri. Budeme muset vyměnit pozici, která se dá bránit, za pozici, která se ubránit nedá v žádném případě. Konec by přišel nejdéle do jednoho zvonění."
Kníže Dželarkan se na nezdolný štít zadíval s neskrývaným opovržením, doslova nenávistí. "Sděl Bruchalianovi následující," zachraptěl. "V budoucnosti není úkolem Šedých mečů myslet za knížete. Není jejich úkolem rozhodovat o tom, co potřebuje vědět a co ne. Kníže bude informován o všem bez ohledu na to, jak důležité to podle vás bude. Je to jasné, nezdolný štíte?"
"Předám vaše rozhodnutí doslova, Sire."
"Musím předpokládat," pokračoval kníže, "že maskovaná rada ví ještě méně než já před chvílí."
"To je přesný předpoklad. Sire, jejich zájmy -"
"Ušetři mě dalších svých učených závěrů, Itkoviane. Přeji dobrý den."
Itkovian se díval, jak kníže odchází z kasáren. Na to, aby jeho chůze působila vznešeně, byl příliš strnulý. A přesto je svým způsobem ušlechtilý. Lituji vás, drahé kníže, ač bych se to neodvážil vyslovit nahlas. Jsem vůlí smrtelného meče. Na mých přáních nezáleží. Zahnal trpký hněv, který se pod touto myšlenkou zdvihl, a znovu se zadíval na Barghasty, stále sedící na své houni.
Trans byl přerušen. Hetan a Cafal se nakláněli k ohřívadlu, z něhož stoupal bílý kouř.
Itkoviana to překvapilo.
Zamířil k nim a viděl, že v ohřívadle cosi je. Předmět měl narudlé hrany, byl plochý a uprostřed mléčně bílý. Čerstvá lopatka, příliš lehká na to, aby pocházela z bhederina, ale tenčí a delší nežli lidská. Snad byla z jelena nebo antilopy. Barghastové začali s věštěním a použili předmět, jenž propůjčoval význam kmenovému jménu jejich šamanů.
Tedy víc než jen válečníci. Mělo mě to napadnout. Ten Cafalův zpěv v Rabu. Je plecník a Hetan je jeho ženským protějškem.
Zastavil se u houně. Na lopatce se objevily praskliny a na okrajích kosti bublal tuk, syčel a planul jako ohnivý kruh. Nejjednodušší věštbou byl výklad prasklin na lopatce jako mapy, prostředek, jak pro kmenové lovce najít stáda divokých bhederinů. V tomto případě, jak Itkovian dobře věděl, šlo o mnohem složitější kouzla, praskliny byly víc než jen mapa skutečného světa. Nezdolný štít tu mlčky stál a snažil se zachytit, co si Hetan s bratrem mumlají.
Hovořili barghastsky, jazykem, o němž měl Itkovian jen matné povědomí. Dokonce i cizinci se však zdálo, že jde o trojstranný hovor, sourozenci nakláněli hlavy a kývali na odpovědi, které slyšeli jen oni dva.
Lopatka teď byla pokrytá sítí prasklinek a získala modrou, bezovou a ostře bílou barvu. Zanedlouho se začne drolit, jak duch zvířete podlehne mocné síle proudící skrze jeho slábnoucí život.
Strašidelný rozhovor ustal. Cafal opět upadl do transu a Hetan vzhlédla a podívala se Itkovianovi do očí. "Á, vlk. Pohled na tebe mne těší. Ve světě došlo ke změnám. Překvapivým změnám."
"A ty změny vás těší, Hetan?"
Usmála se. "Potěšilo by tebe, kdyby ano?"
Spadnu do teto propasti? "Tato možnost existuje."
Zasmála se a pomalu vstala. Když se protahovala, cukla sebou. "Duchové mě vemte, že mě ale bolí kosti. Každý sval křičí po starostlivých rukou."
"Jsou tu protahovací cvičení -"
"Jako bych to nevěděla, vlku. Připojíš se ke mně?"
"Jaké zprávy máte, Hetan?"
Zazubila se a dala si ruce v bok. "Do Propasti, ty jsi mi ale nekňuba. Poddat se mi a zjistit všechna má tajemství, takový úkol ti byl přidělen? Takovou hru bys měl hrát opatrně. Zvlášť se mnou."
"Možná máte pravdu," prohlásil Itkovian, narovnal se a obrátil se k odchodu.
"Zadrž, muži!" zasmála se Hetan. "Prcháš jako králík? A já tě nazvala vlkem! Měla bych ti změnit jméno."
"To je jen na vás," hodil po ní přes rameno a odešel.
Za ním se opět rozezněl její smích. "Á, tak tahle hra stojí za to! Jen si běž, milý králíku! Má prchající kořisti, cha!"
Itkovian se vrátil na velitelství a zamířil chodbou vedoucí podél vnější hradby, až dorazil ke vchodu do rohové věže. Cestou po strmých kamenných schodech mu cinkala zbroj. Snažil se zahnat myšlenky na Hetan, na její smích, jasné oči, v nichž tančily ohníčky, čůrky potu na čele mezi popelem, způsob, jakým stála, jak se prohýbala, jak provokativně předváděla poprsí. Litoval znovuzrození dávno pohřbených tužeb, které ho nyní mořily. Jeho přísahy se drolily, každá jeho modlitba k Fenerovi se setkávala jen s mlčením, jako by bohu nezáleželo na obětech, jež Itkovian v jeho jméně učinil.
A to je možná konečná a nejděsivější pravda. Bohům na asketických omezeních chování smrtelníků pranic nezáleží. Nezáleží jim na pravidlech jednání, na pokřivené morálce chrámových kněží a mnichů. Možná se dokonce vysmívají řetězům, jimiž se ovíjíme - naší věčné, neukojitelné touze najít v životních potřebách vady. Nebo se možná nesmějí, nýbrž zlobí. Možná je to, že si odpíráme životní radosti, největší urážkou pro ty, jež uctíváme a jimž sloužíme.
Dorazil do zbrojnice a nepřítomně kývl dvěma vojákům, kteří zde stáli na stráži. Po žebříku vylezl na ochoz na střeše. Válečný jezdec již byl zde. Zadíval se na něj, když se k němu Itkovian připojil. "Pane, tváříte se ustaraně."
"Ano, nepopírám to. Hovořil jsem s knížetem Dželarkanem a on neodcházel spokojený. Následně jsem hovořil s Hetan. Válečný jezdče, má víra je otřesena."
"Pochybujete o svých přísahách."
"Ano, pane. Připouštím, že pochybuji o jejich pravdivosti."
"Věřil jste tedy, nezdolný štíte, že vaše pravidla chování tu jsou proto, aby potěšila Fenera?"
Itkovian se zamračil, opřel se o cimbuří a zadíval se na kouřem zahalený nepřátelský tábor. "Nuže, ano -"
"V takovém případě jste žil v omylu, pane."

"Vysvětlete mi to, prosím."
"Dobrá. Měl jste potřebu se připoutat, potřebu vnutit své duši omezení určená vašimi přísahami. Jinými slovy, Itkoviane, vaše přísahy se zrodily z rozmluvy s vaším já - nikoli s Fenerem. Řetězy jsou vaše vlastní, stejně jako klíče, jimiž je lze odemknout, když už nejsou potřeba."
"Už nejsou potřeba?"
"Ano. Když vše, co je obsaženo v životě, přestalo ohrožovat vaši víru."
"Naznačujete tedy, že nemám krizi víry, nýbrž krizi přísah. Že jsem přestal vidět rozdíl."
"Právě to, nezdolný štíte."
"Válečný jezdče," řekl Itkovian s očima stále upřenýma na pannionský tábor, "vaše slova vybízejí k tělesnosti."
Velekněz vyprskl smíchy. "A doufejme, že s ní přijde i dramatický odchod vaší zarputilé nálady!"
Itkovianovi zacukalo v koutcích úst. "Nyní mluvíte o zázraku, pane."
"Doufám -"
"Zadržte." Nezdolný štít zvedl ruku. "Mezi beklity se něco hýbe."
Karnadas náhle vystřízlivěl a připojil se k němu.
"A támhle," ukazoval Itkovian. "Urdomen. Scalandi po jejich boku. Věštdominové se stavějí do velitelských pozic."
"Nejdříve zaútočí na reduty," předvídal válečný jezdec. "Na maskovanou radou vychvalované utvrze v jejich opevněních. Tím bychom mohli získat trochu času -"
"Najděte mé posly, pane. Varujte důstojníky. A pošlete zprávu knížeti."
"Ano, nezdolný štíte. Zůstanete zde?"
Itkovian kývl. "Je odsud dobře vidět. Jděte již, pane."
Oddíly beklitů se řadily v kruhu kolem utvrzské pevnůstky. Na slunci se blyštěly hlavice jejich oštěpů.
Itkovian, nyní sám, si pozorně prohlížel nepřítele připravujícího se k boji. "Ano, již to začalo."

Obloha byla bez mráčku a ulice Capustanu byly tiché a téměř prázdné, když Vrč procházel Calmanarskou uličkou. Dorazil k zakřivené hradbě soběstačného tábora zvaného Ulden, rozkopl smetí, jež se nahromadilo na schodišti vedoucím pod úroveň ulice, a zabušil pěstí na pevné dveře zasazené v základech hradby. Ty se po nějaké době se skřípěním otevřely. Vrč prošel do úzké chodby, prudce stoupající zpátky nahoru, kde po dvaceti krocích ústila na ústřední, kulaté nádvoří.
Buka za ním zavřel těžké dveře a nasadil závoru a otočil se k Vrčovi. "To bylo rychlé. Nuže?"
"Co myslíš?" zavrčel strážce karavany. "Něco se hnulo. Pannionové pochodují. Poslové jezdí sem a tam a to -"
"Na které hradbě jsi byl?"
"Na severní, na tyhle straně Lestarského domu, jako by to znamenalo nějakej rozdíl. A ty? Zapomněl jsem se zeptat. Vyrazil ten parchant včera v noci do ulic?"
"Ne. Říkal jsem ti, tábory pomáhají. Myslím, že se ještě snaží přijít na to, proč předevčírem v noci vyšel naprázdno - otřáslo jím to, dost na to, aby si toho Bauchelain všiml."
"To není dobrá zpráva. Určitě začne pátrat, Buko."
"No ano. Přece jsem říkal, že to nebude bez rizika, ne?"
Ano, snažit se zabránit šílenému vrahounovi, aby nenašel žádné oběti - aniž by si toho všiml - když právě začíná obležení… Propast tě vem, Buko, do čeho se mě to snažíš zatáhnout? Zadíval se do průchodu. "Říkal jsi, že máš pomoc. Jak to berou tví noví přátelé?"
Hubený stařík pokrčil rameny. "Korbal Špičák dává pro své pokusy přednost zdravým orgánům. Nebezpečí hrozí jejich dětem."
"Menší, kdybys jim o tom neřekl."
"To oni vědí."
"Říkal jsi děti?"
"Ano, máme v domě pořád nejmíň čtyři malé hlídače. Uličníky bez domova - těch vlastních je tu dost, aby mezi ně zapadli. Taky hlídají oblohu -" Náhle se zarazil a do očí se mu vloudil divný pohled.
Vrč si uvědomil, že má tajemství. "Oblohu? Proč oblohu?"
"Ehm, pro případ, že by to Korbal Špičák zkusil přes střechy."
Ve městě, kde jsou domy tak daleko od sebe?
"Snažím se ti říct," pokračoval Buka, "že v domě jsou strážci. Naštěstí je Bauchelain ještě zalezlý v tom sklepě, kde si vytvořil něco jako laboratoř. Nikdy nevychází. A Korbal přes den spí. Vrči, co jsem povídal prve -"
Vrč ho zarazil zdviženou rukou. "Poslouchej."
Zemí otřásl vzdálený, pomalu sílící řev za hradbami.
Buka zbledl, zaklel a zeptal se: "Kde je Stonny? A netvrď mi, že to nevíš?"
"U Přístavní brány. Je tam s ní pět oddílů Šedých mečů, utvrzská kumpanie a asi tucet lestarských gardistů -"
"Tam je to slyšet nejvíc -"
Vrč se zamračil. "Usoudila, že to začne u té brány. Ženská pitomá."
Buka přistoupil blíž a chytil ho za ruku. "Tak proč," zasyčel, "ve jménu mistra Kápě, ještě stojíš tady? Útok začal a Stonny se připletla přímo doprostřed bojů!"
Vrč se mu vytrhl. "Jdi do Propasti, dědku. Vždyť je už dospělá, víš - a já jí to říkal - říkal jsem to i tobě! Tohle není moje válka!"
"To ale tenescowri nezabrání, aby si nestrčili tvoji hlavu do kotle!"
Vrč ohrnul pysk a odstrčil Buku ode dveří. Jednou rukou zvedl závoru a nechal ji spadnout na zem. Otevřel dveře a

vyběhl po schodech na ulici.
Když se ocitl v uličce, útok zněl jako hromový řev. Tlumené řinčení zbraní přehlušoval jek, řev a to nedefinovatelné, zajíkavé chvění, když se pohnou tisíce obrněných těl. Hluk se ozýval od hradeb vedle brány a on věděl, že brána úpí pod opakovanými nárazy dobývacích beranidel.
Obléhatelé konečně vytáhli ostré železo. Čekání skončilo.
A oni ty hradby neudrží. Ani bránu. Do setmění bude po všem. Napadlo ho, že se půjde opít, a ta známá představa ho uklidnila.
Jeho pozornost upoutal pohyb na nebi. Vzhlédl. Od západu letělo na padesát ohnivých koulí. Všude kolem začaly vybuchovat plameny, jak střely s duněním narážely do budov a dlažby.
Od severu vzápětí přiletěla druhá vlna a jedna koule byla větší než ostatní, stále se zvětšovala, až planula jako slunce a mířila přímo na něj. Vrč se zaklením skočil zpátky na schody. Dehtová koule dopadla na ulici, v ohni se odrazila a udeřila do zdi tábora jen deset kroků od schodiště. Kamenné jádro koule zeď prorazilo a vtáhlo za sebou plameny. Hořící ulici zasypávaly úlomky kamenů.
Vrč, celý potlučený a zpola hluchý, se vyškrábal zpátky na ulici. Z tábora Uldan se ozýval jek a křik a z díry ve zdi stoupal kouř. Ty zatracený ohrady jsou jako pasti. Otočil se, když se dveře pod schody rozlétly dokořán. Objevil se Buka a vytáhl s sebou jakousi bezvládnou ženu.
"Jak zlé to je?" křikl Vrč.
Buka vzhlédl. "Ty jsi ještě tady? Nám nic není. Oheň už je skoro uhašený. Vypadni odsud - utíkej se schovat nebo tak něco."
"Dobrý nápad," zavrčel strážce karavany.
Celou oblohu zakrýval kouř, který v černých chuchvalcích stoupal z východní části Capustanu a vítr ho odnášel k západu. V Darúnské čtvrti, mezi chrámy a obytnými domy, šlehaly plameny. Soudě, že největší bezpečí před zápalnými střelami bude v blízkosti hradeb, vydal se Vrč k východu. Je to jenom shoda náhod, že je Stonny právě tam, u Přístavní brány. Vybrala si to sama.
Zatraceně, vždyť to vůbec není náš boj. Kdybych chtěl být vojákem, byl bych se připojil k nějakýmu mistrem Kápě prokletýma vojsku. Propast je spolkni všechny -
Příkrovem kouře proletěla další salva. Vrč zrychlil, ale ohnivé koule už přeletěly a padaly na střed města, kde dopadaly krátce po sobě, až to znělo jako bubnování na buben. Jestli s tím budou pokračovat, tak se určitě zblázním. Z kouře před ním vyběhli lidé. Řinčení zbraní bylo hlasitější, jako když příboj naráží na oblázkovou pláž. Skvělé. Jenom najdu bránu a tu holku odtamtud vytáhnu. Nepotrvá to dlouho. Mistr Kápě ví, jestli bude něco namítat, praštím ji. Přijdeme na to, jak se odsud dostat, a tím to končí.
Přiblížil se k zadní řadě stánků na tržišti před Vnitřní přístavní ulicí. Průchody mezi zchátralými stánky byly úzké a bylo v nich po kolena smetí. Ulici za stánky zakrývala stěna kouře. Vrč dorazil na ulici. Bránu měl po své levici. Masivní vrata byla vyražená a v tunelu ležely hromady těl. Ze střílen obou strážních věží stoupal dým a stěny měly věže zčernalé a poseté bílými škrábanci od šípů, šipek a kamenů. Zevnitř se ozýval jek a třeskot mečů. Přes ochozy se nahoru drali vojáci v oděvu Šedých mečů.
Zprava se ozval dupot. Z dýmu se vynořilo půl tuctu oddílů Šedých mečů. Vojáci v prvních dvou řadách měli meče a štíty, v zadních pak připravené kuše. Přešli před strážcem karavany a zaujali pozice za hromadami těl v bráně.
Závan větru odehnal kouř z části ulice a objevilo se víc mrtvých - capanthallové, Lestařané a pannionští betaklité - až k zabarikádované křižovatce o šedesát kroků dál, kde byla další hromada těl.
Vrč doběhl k Šedým mečům. Když nikde neviděl žádného důstojníka, vybral si ženu s kuší hned vedle. "Jak to tu vypadá, vojáku?"
Koukla po něm, tvář jako bezvýraznou masku pokrytou sazemi, a on si překvapeně uvědomil, že je to Capanka.
"Vyklízíme věže. Výpad by měl brzy skončit - necháme je projít a pak budeme držet bránu."
Zůstal na ni civět. Výpad? Bohové, oni snad docela přišli o rozum! "Držet, říkáš?" Zadíval se na klenutý tunel. "A jak dlouho?"
Pokrčila rameny. "Míří sem sapéři s dělníky. Za jedno dvě zvonění tu bude brána nová."
"Kolik je průlomů? Co je ztracený?"
"Nemám ponětí, občane."
"Přestaňte žvanit," křikl kdosi. "A vyhoďte toho civila -"
"Pohyb před námi, pane!" hlásil jiný voják.
Kušištníci opřeli své zbraně o ramena mužů s meči.
Z průchodu kdosi zavolal: "Lestarský oddíl - nestřílejte! Přicházíme!"
Šedé meče to nijak neuklidnilo. Ve chvilce se zpátky začali trousit první vojáci z výpadu. Posekaní a potlučení těžkooděnci nesli raněné a volali na Šedé meče, aby jim uhnuly z cesty. Čekající oddíl se rozestoupil.
Každý z prvních třiceti Lestařanů, kteří prošli, vlekl raněného druha. Zpoza brány se ozval hluk boje a blížil se. Zadní voj chránil ty před sebou s raněnými a tlak narůstal.
"Protiútok!" zařval kdosi. "Skalandi -"
Z hradby zakvílel roh.
Z bitevního pole před bránou se ozýval řev. Dlažba se chvěla. Scalandi. Ti útočí po legiích čítajících nejméně pět tisíc - Šedé meče se řadily dál ve Vnitřní přístavní ulici, vojáci s meči i kušemi a capanthallští lučištníci, a vytvořily zde ústupovou linii. Ještě větší oddíl se shromáždil za nimi s balistami, trébuchety a praky - ty s připraveným rozpáleným štěrkem.
Zadní voj vklopýtal do brány. Mezi vojáky létaly oštěpy a odrážely se od zbroje a štítů. Jen jeden zasáhl cíl a muž se

zhroutil s ozubeným hrotem v krku. Objevili se první pannionští scalandi, mrštní, v kožené zbroji a s koženými přilbicemi, dotírali na ustupující řadu lestarské těžké pěchoty. Jeden po druhém umírali, ale na jejich místa se tlačili další a vyráželi pronikavý válečný pokřik.
"Ústup! Ústup!"
Rozkaz měl okamžitý následek, když se lestarský zadní voj náhle odpoutal, otočil se a vrhl se do brány, nechávaje padlé ležet. Ty sebrali scalandi a odvlekli je z dohledu. Pak se pannionští vojáci vrhli do průchodu.
První řada Šedých mečů se za Lestařany zase zformovala. Zadrnčely kuše. Desítky scalandi šly k zemi a svíjející se těla bránila v cestě dalším za nimi. Vrč se díval, jak je Šedé meče chladnokrevně dobíjejí. Několika mužům z přední linie scalandi se podařilo probít až k žoldnéřům. Ti je okamžitě rozsekali na kusy.
Přišla druhá vlna, drala se přes vlastní padlé a hrnula se k obráncům, kteří ji zasypali šipkami. Průchod se rychle plnil těly. Další oddíl scalandi byl beze zbraní. Zatímco Šedé meče znovu dobíjely kuše, scalandi odtahovali mrtvé a umírající druhy z brány.
Vrata do levé strážní věže se s prásknutím otevřela. Vrč se lekl. Otočil se a sáhl pro své gadróbské šavle, ale uviděl půl tuctu capanthallů, kašlajících a celých od krve. Mezi nimi byla Stonny Menakis.
Rapír měla ulomený na dlaň od hrotu a zbytek zbraně, včetně koše a záštity, pokrytý zasychající krví, stejně jako ruku a chránič až po loket. Na tenké čepeli levoruké dýky jí viselo cosi slizkého a provazovitého, z čeho kapala hnědá břečka. Drahou koženou zbroj měla na cucky a jeden sek prošel i skrz prošívanici vespod. Kůže i prošívanice se odchlíply, takže bylo vidět její pravé ňadro s modřinami na bílé, hebké kůži, jež tu zanechala čísi ruka.
Nejdřív si Vrče nevšimla. Upírala oči na bránu, odkud byly odklizeny poslední mrtvoly a dovnitř se hrnula další vlna scalandi. První řady padly za oběť šipkám z kuší, stejně jako předtím, ale přeživší útočníci se hnali dál, šílený, ječící dav. Čtyřřad Šedých mečů se opět rozestoupil, otočil a prchal, každá polovina mířila k nejbližší uličce odbočující z hlavní, kde stáli capanthallští lučištníci a čekali, až budou mít volno ke střelbě do scalandijských útočníků.
Stonny vyštěkla rozkaz a malý oddíl couval rovnoběžně s hradbou. Pak zahlédla Vrče. Jejich pohledy se setkaly.
"Mazej sem, vole!" sykla.
Vrč se k nim připojil. "Pro koule mistra Kápě, ženská, co -"
"Co myslíš? Převalili se přes nás, přes bránu, přes věže, přes ty zatracený všivý hradby." Trhla hlavou, jako by dostala neviditelnou ránu. V očích se jí objevil lhostejný klid. "Šlo to místnost po místnosti. Jedna po druhý. Našel mě jeden věštdomin -" Znovu sebou trhla. "Parchant, ale nechal mě naživu. Tak jsem si pro něj došla. Pojď, jdeme!" Mávla dýkou Vrčovi pod nosem a zacákala ho žlučí a řídkou břečkou. "Rozpárala jsem ho zevnitř, a ať se propadnu, jestli neškemral." Odplivla si. "U mě to nefungovalo - tak proč by mělo u něj? Takovej blb. Ubohej, ufňukanej…"
Vrč spěchal za ní a chvíli mu trvalo, než pochopil, o čem mluví. Ach, Stonny…
Náhle zpomalila a zbledla jako stěna. Otočila se a upřela na něj oči plné hrůzy. "Tohle měl bejt boj. Válka. Ten zmetek -" Opřela se o zeď. "Bohové!"
Ostatní pokračovali v běhu, příliš omámení, než aby si toho všimli, nebo možná příliš otupení, než aby jim na tom záleželo.
Vrč k ní přistoupil. "Tak tys ho rozpárala zevnitř, jo?" zeptal se tiše a neodvažoval se jí dotknout.
Stonny kývla, zavřela oči a ztěžka dýchala.
"Nechala jsi mi z něj aspoň kousek, holka?"
Zavrtěla hlavou.
"To je škoda. Ale nakonec jeden věštdomin je jako druhý."
Stonny mu položila hlavu na rameno. Vrč ji objal. "Vypadneme z toho boje, holka," zamumlal. "Mám čistej pokoj, je v něm vana, kamna a voda. Dům je dost blízko k severní hradbě, aby tam bylo celkem bezpečno. Je to na konci chodby. Jenom jedna cesta ven. Já budu stát přede dveřma, Stonny, jak dlouho budeš potřebovat. Nikdo se přese mě nedostane. Máš mý slovo." Kývla. Chtěl ji zvednout.
"Můžu jít."
"Ale chceš, holka? To je otázka."
Po dlouhé chvíli zavrtěla hlavou.
Vrč ji snadno zvedl. "Klidně si zdřímni," poradil jí. "Se mnou jsi v bezpečí."
Vydal se podél hradby se ženou v náručí. Tvář mu tiskla do haleny a drsná látka byla v tom místě stále mokřejší. Za nimi po stovkách umírali scalandi, jak je vojáci Šedých mečů a capanthallové systematicky zabíjeli.
Chtěl tam být s nimi, v přední linii, brát jeden život za druhým. Jeden věštdomin nestačil. Tisíc by nestačilo.
Ne teď.
Cítil chlad, jako by se mu krev změnila v něco jiného, mrazivého, co mu proudilo žilami a plnilo mu svaly zvláštní silou. Něco takového dosud nezažil, ale nedokázal o tom ani přemýšlet. Neexistovala pro to slova.
A brzy měl zjistit, že neexistují slova ani pro to, co mělo přijít, co udělá.

To, jak Kron T'lan Imass a ayové pobili K'Chain Che'Malle, uvrhlo septarchu a jeho síly ve zmatek, právě jak Bruchalian předvídal. Díky nastalému zmatku nebyl nepřítel několik dní schopen akce, takže nezdolný štít Itkovian získal trochu času na přípravu obrany. Teď však čas příprav skončil a Itkovian velel obraně města.
Je žádní T'lan Imass, žádní T'lan Ay zachránit nepřijdou. A ani s posledním zrnkem písku v přesýpacích hodinách nedorazí na pomoc vojsko. Capustan si musel vystačit sám.
Ať se tedy stane. Strach, zoufalství a bolest.
Itkovian stál na nejvyšší věži v kasárnách. Po odchodu válečného jezdce Karnadase sem začali proudit poslové. Itkovian sledoval první pohyby nepřátelských oddílů na východě a jihovýchodě a práci obléhacích strojů. Beklité a

těžcí beteklité vytáhli na Přístavní bránu s masou scalandi za zády a po stranách. Hloučky věštdominů a tlupy desandi - sapérů - rozmísťovaly další obléhací stroje. A na břehu řeky a moře čekal obrovský tábor hemžící se tenescowri.
Itkovian sledoval útok na vnější opevnění, Východní redutu, již obklíčenou nepřítelem. Viděl, jak úzká brána podléhá a beklité se hrnou dovnitř, pak stojí, vzápětí couvají a odklízejí těla. Těl přibývalo. Utvrzové - elitní gardy maskované rady - předvedli svou disciplínu a odhodlání. Obránci vyhnali vetřelce a místo brány zbudovali barikádu.
Beklité se chvíli motali, než se znovu pustili do útoku.
Bitva pokračovala celé odpoledne, ale pokaždé, když se Itkovian nemusel chvíli věnovat jiným záležitostem, viděl, že utvrzové se stále drží. Zabíjeli nepřátele po desítkách. Jsou trnem v septarchově patě.
Nakonec byly, už za soumraku, otočeny obléhací stroje. Do hradeb pevnůstky udeřily balvany. Střelba pokračovala až do tmy.
Za tímto menším dramatem začal na všech stranách útok na městské hradby. Nápor ze severu byl jen klamný, špatně provedený, a obránci brzy poznali, že nemá význam. Poslové nezdolnému štítu sdělili, že stejné zběžné střetnutí probíhá na západní hradbě.
Skutečný útok probíhal na jižní a východní hradbě a soustředil se na brány. Itkovian, stojící mezi nimi, mohl řídit obranu na obou stranách. Nepřítel ho viděl a nejedna střela byla vypálena jeho směrem, ale jen pár se jich dostalo blíž.
Byl to teprve první den. Dostřel a přesnost se brzy zlepší. Zanedlouho se možná bude muset svého výhodného postavení vzdát. Zatím se bude nepříteli vysmívat.
Jak se beklité a betaklité hnali k hradbám, spolu s desandi nesoucími žebříky, Itkovian vydal rozkaz provést protiútok z hradeb a strážních věží. Následné vraždění bylo příšerné. Útočníci se neobtěžovali se želvami ani jiným způsobem ochrany, a tak umírali v děsivém množství.
Bylo jich však tolik, že se k bránám dostali i s beranidly a prorazili. Jenže jakmile prošli tunelem za bránou, ocitli se na otevřených soucestích, která se změnila ve vražedná pole, když Šedé meče a capanthallové spustili vražednou křížovou palbu zpoza barikád v bočních ulicích a uličkách.
Způsob obrany, který nezdolný štít zvolil, se ukázal jako účinný. Následné protiútoky byly navíc tak úspěšné, že se bojovníci při výpadech dostali až za brány a pronásledovali prchající Panniony. A přinejmenším dnes žádná ze setnin, které vyslal, nezašla příliš daleko. Capanthallové, Lestařané i Korálané si uchovali disciplínu.
První den skončil a patřil obráncům Capustanu.
Itkovianovi se třásly nohy a oči měl zarudlé od kouře, když mu větřík od moře sušil pot na tváři a chladil ho pod hledím.
Po setmění bylo slyšet, jak do Východní reduty buší kameny. Nezdolný štít se poprvé za celé hodiny obrátil k městu.
Celé bloky byly v plamenech, šlehajících vysoko k noční obloze a ozařujících zespodu příkrov kouře. Věděl jsem, co uvidím. Proč mě to tedy děsí? Mrazí mě z toho do morku kostí? Náhle ho opustily síly. Musel se opřít o cimbuří za sebou.
Ze stínu ve vchodu do věže se ozval hlas. "Musíte si odpočinout, pane."
Itkovian zavřel oči. "Válečný jezdče, máte pravdu."
"Ale žádný odpočinek nebude," pokračoval Karnadas. "Shromažďuje se druhá polovina útočných sil. Celou noc můžeme čekat útoky."
"Já vím, pane."
"Bruchalian -"
"Ano, je třeba to udělat. Pojďte tedy."
"Je to pro mne stále těžší," vysvětloval Karnadas, když došel k nezdolnému štítu a položil mu ruku na prsa. "Choroba chodeb mě ohrožuje. Brzy se před ní nedokážu chránit."
Itkoviana opustila únava a do údů se mu vracely síly. "Děkuji vám, pane."
"Smrtelný meč byl právě povolán do Rabu, aby podal výčet prvních bitev. A neměli jsme to štěstí, že bychom se doslechli o zničení Rabu po dopadu několika set zápalných střel. Stojí nedotčen. Avšak vzhledem k tomu, kdo v něm nyní sídlí, bychom si již neměli přát takový ohnivý konec."
Itkovian se zadíval na jeho zarudlý obličej. "Koho tím míníte, pane?"
"Barghastové Hetan a Cafal se usadili v Poradní síni."
"Aha, chápu."
"Než Bruchalian odešel, žádal mne, abych se zeptal, jak pokračuje vaše úsilí zjistit, jakým způsobem budou kosti duchů zakladatelů ušetřeny blížícího se požáru."
"Selhal jsem, pane. A zřejmě ani nebudu mít příležitost obnovit své úsilí v tomto směru."
"To je pochopitelné, pane. Sdělím smrtelnému meči vaše slova, byť ne vaši očividnou úlevu."
"Děkuji."
Válečný jezdec popošel a zadíval se z hradby. "Bohové pod námi, utvrzové tu redutu vážně ještě drží?"
"Není to jisté," opáčil Itkovian, když se k němu připojil. "Přinejmenším ostřelování neustalo. Nyní už z ní může být jen ruina - je příliš velká tma, ale myslím, že před půl zvoněním jsem slyšel, jak se hroutí."
"Legie opět pochodují, nezdolný štíte."
"Potřebuji více poslů, pane. Můj poslední oddíl -"
"Ano, jsou vyčerpaní," dokončil za něj Karnadas. "Odejdu tedy a splním, oč žádáte, pane."
Itkovian poslouchal, jak druhý muž slézá po žebříku, ale dál upíral oči na nepřátelské pozice. Blýskaly se tam lampy, lidé přebíhali a schovávali se za proutěnými štíty. Menší oddíly scalandi ostražitě postupovaly k hradbě.
Kroky nezdolnému štítu ohlásily příchod poslů. Itkovian jim bez ohlížení nakázal: "Sdělte kapitánům od lučištníků a trébuchetů, že Pannionové hodlají obnovit útok. Vojáky na hradby. Shromáždit oddíly u bran, plná výbava, včetně sapérů."

Zpoza natěsnaných řad Pannionů vylétly k nebi dvě desítky ohnivých koulí, a jak prolétaly vysoko nad jeho hlavou, slyšel Itkovian jejich syčení. Město ozářily výbuchy a otřásly podlahou pod jeho nohama. Nezdolný štít se podíval na své posly. "Jděte."

Karnadas projel klusem přes soucestí Tura'l. Mohutný oblouk o kus dál nalevo právě dostal zásah do rohu podstavce. Kolem se rozletěly kusy zdiva a kapky hořící smoly a padaly na dlažbu a na střechy obytných domů vedle něj. Vyšlehly plameny a z budovy vybíhali lidé. Někde na severu, na kraji Chrámové čtvrti, už hořel další blok budov.
Válečný jezdec dojel na konec soucestí a bez zpomalení vjel na Stínovou ulici - chrám Stínu měl po své levici a chrám Královny snů po pravici. Když dorazil k Darúnskému Oštěpu - hlavní ulici této čtvrti, zabočil doleva. Před sebou měl temný kámen Rabu, starobylé tvrze tyčící se nad nižšími stavbami darúnských domů.
Bránu strážily tři oddíly utvrzů, plně vyzbrojené, zbraně připravené. Když vojáci poznali válečného jezdce, vpustili ho dál. Karnadas sesedl na nádvoří, odvedl koně do stáje a vydal se do Poradní síně. Věděl, že Bruchaliana najde tam. Cestou k hlavním dveřím před sebou zahlédl dalšího muže. Byl celý zahalený, s kapuci staženou do čela, a neměl obvyklý doprovod, jaký museli mít v Rabu všichni cizinci. Ke vchodu přistupoval s půvabnou sebejistotou. Karnadase napadlo, jak se mu podařilo dostat přes utvrze, a vykulil oči, když cizinec pokynul rukou a těžké dveře se před ním otevřely.
Když cizinec vstoupil, hádavé hlasy v Poradní síni okamžitě utichly.
Karnadas zrychlil krok a dorazil právě včas, aby zachytil konec protestu jednoho kněze.
"- ihned!"
Válečný jezdec proklouzl dveřmi za cizincem. Smrtelný meč stál poblíž mlýnského kamene a nyní se obracel k nově příchozímu. Hetan a Cafal seděli na své houni kousek od Bruchaliana. Kněží a kněžky maskované rady se všichni ve svých křeslech předkláněli - jejich masky byly karikaturou nesmírné nelibosti - s výjimkou Tvrz'Kápě, jenž stál a dřevěná lebka jeho masky působila rozčileně.
Cizinec, s rukama sepjatýma v záhybech rukávů pískově hnědého hábitu, se nepřátelským přijetím zřejmě nenechával vyvést z míry. Z místa, kde stál, mu Karnadas neviděl do tváře, ale viděl, jak se kapuce pohybuje, když si cizinec prohlížel maskované shromáždění.
"Nehodláš snad vyplnit můj příkaz?" tázal se Tvrz'Kápě a viditelně se snažil ovládnout. "Kde jsou naši utvrzové? Proč, ve jménu bohů, neslyšeli naše volání?"
"Žel," zamumlal cizinec darúnsky, "pro tuto chvíli věnují pozornost volání svých snů. Tak se vyhneme zbytečnému vyrušování." Obrátil se k Bruchalianovi, takže Karnadas - jenž se k němu nyní připojil - poprvé uviděl jeho tvář. Byla kulatá, kupodivu bez vrásek a nijak zvlášť zajímavá, nebýt dokonalého duševního klidu. Aha, ten kupec, jehož zachránil Itkovian. Jmenuje s… Keruli. Muž upřel světlé oči na Bruchaliana. "Omlouvám se, veliteli Šedých mečů, ale obávám se, že musím oslovit maskovanou radu. Byl byste tak laskav a dočasně mi přenechal slovo?"
Smrtelný meč naklonil hlavu. "Zajisté, pane."
"My s tím nesouhlasíme!" zasyčel Tvrz'Stínupán.
Cizinec se na něj podíval a jeho výraz ztvrdl. "Vy, naneštěstí, nemáte na vybranou. Dívám se na vás a shledávám toto zastoupení žalostně nedostačující."
Karnadas potlačil smích a vzpamatoval se právě včas, aby mohl na Bruchalianovo zdvižené obočí odpovědět výrazem nevinné zvídavosti.
"Do Propasti," řekla Tvrz'Ohnice, "kdo jsi, že činíš takové soudy?"
"Není třeba, abych své pravé jméno sděloval, kněžko, jenom titul, který si nyní nárokuji."
"Titul?"
"Tvrz'K'rul. Přišel jsem zaujmout své místo v maskované radě a sdělit vám toto: jeden z vás nás všechny zradí."

Seděla na posteli, dlouhé vlasy rozcuchané. Vrč se natáhl a shrnul jí kadeře z čela.
Stonny si roztřeseně povzdechla. "Tohle je blbost. To se stává. V bitvě nejsou žádný pravidla. Byla jsem pitomá, jít po věštdominovi jenom s rapírem - se smíchem mi ho srazil stranou." Vzhlédla. "Nezůstávej u mě, Vrči. Vidím ti na očích, co chceš udělat. Jen běž." Rozhlédla se po místnosti. "Jenom se potřebuju… potřebuju se trochu upravit. Nechci tě tady, ani za dveřma. Jestli se tam postavíš, nikdy už neodejdeš. Tak běž. Jsi ten nejlepší bojovník, jakýho jsem kdy viděla. Zabij pár Pannionů - mistr Kápě mě vem, zabij je všecky."
"Víš určitě -"
Její smích zněl drsně. "Ani to nezkoušej."
Zabručel a začal si dotahovat řemínky a popruhy na zbroji a upravovat prošívanici. Spustil hledí a uvolnil v pochvách těžké šavle.
Stonny ho mlčky pozorovala.
Konečně byl připravený. "Tak jo. Nespěchej, holka. Až tady skončíš, ještě jich spousta zbyde."
"Máš pravdu."
Vrč se otočil ke dveřím.
"Dej jim to sežrat."
Kývl. "Dám."

Beklité a scalandi se dostali k východní hradbě. Byly jich tisíce. Ve zničující palbě zvedali žebříky a drali se nahoru a přes hradby. Opět dobyli Východní bránu a nepřítel se z průchodu dostal až na náměstí Nový východní rynek. Hlavní brána na jihu nevydržela soustředěnou střelbu z balist. Legie betaklitů se vřítila na Dželarkanovo soucestí.

Dobře mířená koule hořící smoly zasáhla capanthallská Západní kasárna - a požár budovy zalil celé město křiklavě rudou září.
Útočné oddíly urdomen a věštdominů prorazily Severní bránou, zničily tábor Nildar, kde zabily všechny, kdo tam byli, a pronikly do nejbližších darúnských ulic. Nepřítel do města pronikal na všech stranách.
Bitva, usoudil Itkovian, neprobíhala nejlépe.
Po každém hlášení vydával nezdolný štít klidným hlasem rozkazy. "Čtvrté křídlo k deváté barikádě mezi Východní vnitřní věží a Ne'rok. Doplnit zásoby capanthallům ve věžích… Sedmé křídlo do Západní vnitřní věže a na hradbu. Potřebuji vědět, jak to vypadá na Džébarce. V Západních kasárnách bylo pět set capanthallů - nejspíš je zatlačili… Pátá a třetí hříva do ulic kolem tábora Tular na pomoc capanthallům… První, sedmá a šestá hříva urychleně do Severní chrámové čtvrti - zastavit a zaútočit, dokud nebude znovu dobyta Severní brána… Čtvrtá, druhá a osmá hříva na Nový východní rynek. Jakmile opět získáme Východní bránu, ať první, třetí a páté křídlo provedou výpad. Seřadištěm bude Východní reduta - chci, aby zaútočili na obléhací stroje a zničili je a zachránili ty utvrze, kteří snad přežili. Ať se mi hlásí trojpán…"
Mezi rozkazy a příchodem a odchodem poslů Itkovian pozoroval boje na Novém východním rynku - pokud něco viděl přes plameny a oblaka kouře. Scalandi tvrdě útočili na barikády, které jim bránily v přístupu ke knížecímu paláci. Do vnějších zdí paláce neustále narážely balvany, ale bez účinku - slabé zdi z lesklého kamene se ani nezachvěly. Hořící smola dohořívala, aniž by nadělala víc škody než pár šmouh na povrchu toho neznámého kamene. Palác budou muset dobývat krok za krokem, místnost za místností, podlaží za podlažím, a Pannionové se nemohli dočkat, až se do toho budou moci pustit.
Trojpán Šedých mečů velící prvnímu, třetímu a pátému křídlu dorazil na cimbuří. Byl to jeden z Itkovianových nejstarších důstojníků, hubený, vysoký, a šedý vous mu zakrýval plno jizev. "Můj úkol mi byl sdělen, nezdolný štíte." Tak proč jsem pro vás posílal? Tu otázku vám vidím na očích, pane. Nepotřebujete povzbudivá slova, abyste se vydal na tu sebevražednou misi. "Bude to nečekané," řekl.
Muž přimhouřil oči a kývl. "Ano, pane, to bude. S tolika průlomy ztratila nepřátelská linie soudržnost. Této noci vítězí chaos. Zničíme ty obléhací stroje, podle rozkazu. Zachráníme přeživší v redutě."
Ano, starý příteli. To já potřebuji povzbudivá slova. "Mějte oči otevřené, pane. Chci znát rozmístění pannionských sil vzadu. Zvlášť to, jak na tom jsou tenescowri."
"Rozumím, pane."
Dorazil posel a klopýtl. Byla to žena. "Nezdolný štíte!" zasupěla.
"Hlášení, pane," požádal Itkovian.
"Od trojpána první, sedmé a šesté hřívy, pane."
Severní brána. Zadíval se k severu. Většina darúnských domů tam hořela. "Mluvte."
"Trojpán hlásí, že se střetl s útočnými oddíly urdomen a věštdominů. Všichni jsou mrtví, pane."
"Mrtví?"
Mladá žena kývla a otřela si pot a popel z čela. Itkovian si všiml, že má příliš velkou přilbici. "Jeden občan sehnal zbytky capanthallské gardy a také další civilisty a strážce karavan. Pane, pustili se do urdomen a věštdominů v pouličních bitvách - a zatlačili je zpátky. Trojpán nyní ovládá Severní bránu, na níž sapéři provádějí opravy."
"A ta improvizovaná domobrana a její velitel?"
"Trojpána přivítalo jen několik raněných, pane. Ta, ehm, domobrana se pustila na západ. Pronásledovala setninu urdomen, která se snažila dobýt Lestarský dům."
"Posle, poslat jim na pomoc první křídlo. Po doručení mého rozkazu si odpočiňte, pane."
"Ano, nezdolný štíte."
"To není přílba, která vám byla vydána, že ne, pane?"
Žena zahanbeně zavrtěla hlavou. "Tu jsem, ehm, ztratila, nezdolný štíte."
"Ať vám zásobovací důstojník najde nějakou, která vám padne."
"Ano, pane."
"Jděte."
Oba veteráni se za ní dívali, jak slézá po žebříku.
"Neopatrnost," zamumlal trojpán. "Ztratit přílbu."
"Pravda."
"Chytré, najít si jinou."
Nezdolný štít se usmál.
"Už půjdu, pane."
"Fener s vámi, trojpáne."

Karnadas se dlouze, tiše nadechl a chlupy na krku se mu zježily, jak se v Poradní síni náhle rozhostilo ticho. Zrada? Jeho pohled přitáhl jeden z kněží. Slova Tvrz'K'rula byla olejem do ohně podezření, které již válečný jezdec choval, avšak předpojatost ho vedla k tomu, že vlastním závěrům nechtěl věřit. Držel jazyk za zuby, jen dál upíral oči na Tvrz'Fenera.
Kančí maska byla bez výrazu, ale muž pod ní stál, jako by právě dostal ránu.
"Věk K'rula," zasyčel Tvrz'Stínupán, "je dávno pryč."
"On se vrátil," odtušil muž v hábitu. "Což by mělo jednomu každému z vás poskytnout jistou úlevu. Nakonec byla otrávena K'rulova krev. Bitva, jež začíná, neušetří nikoho, včetně bohů, jimž sloužíte. Pochybujete li o mých slovech, vydejte se na vnitřní cesty - slyšte pravdu od svých bohů. Ano, jejich slova by mohla být neochotná, i rozčilená.

Přesto je vysloví."
"To, co navrhuješ," podotkla Tvrz'Královna snů, "nelze provést ve spěchu."
"Jsem ochoten sejít se znovu," odtušil Tvrz'K'rul s lehkou úklonou. "Leč vězte, že času je málo."
"Mluvil jsi o zradě -"
"Ano, Tvrz'Královno snů, to mluvil."
"Oslabuješ nás rozvratnictvím."
Muž v hábitu naklonil hlavu. "Ti, kteří vědí, že jejich svědomí je čisté, bratři a sestry, se tímto sjednotí. Toho, jenž nemůže něco takového o sobě tvrdit, odsoudí jeho bůh."
"Jeho?"
Tvrz'K'rul pokrčil rameny.
Bruchalian si odkašlal do následného ticha. "S dovolením maskované rady nyní odejdu. Můj nezdolný štít mne potřebuje."
"Jistě," řekl Tvrz'Kápě. "Podle zvuků zvenčí to vypadá, že nepřítel prorazil za hradby a je v ulicích."
A mistr Kápě prochází ulicemi Capustanu. Rozpolcenost, stačící na to, aby tě zchladila.
Smrtelný meč se usmál. "To jsme čekali od samého začátku." Obrátil se ke Karnadasovi. "Připojte se ke mně, prosím. Chci znát nejnovější zprávy."
Válečný jezdec se uklonil.
Hetan náhle vstala a blýskla očima po Tvrz'K'rulovi. "Spící muži, je nabídka tvého boha upřímná? Skutečně nám pomůže?"
"Pomůže. Který z vás se hlásí?"
Barghastka ukázala hlavou na svého bratra.
Muž v hábitu se usmál.
Tvrz'Stínupán vyplivl: "Co teď? Co teď? Co teď?"
Karnadas se zadíval na Cafala a ohromeně uviděl, že Barghast stále sedí se zkříženýma nohama a hlavou skloněnou, jak dřímal.
"Slyšte," pravil Tvrz'K'rul tichým hlasem, "nevzbuďte ho, ceníte li si svých životů."

Ze šedesátky těch, kteří se vydali za Vrčem na západ od Severní brány, jich zůstal pouhý tucet a jediný lestarský gardista, seržant s krátkýma nohama a dlouhýma rukama, jenž se beze slova ujal role zástupce velitele.
Lestarský dům byl jedním z mála dobře opevněných soukromých sídel v Capustanu, domov Kalana D'Arle z kupeckého rodu, jenž byl spojený s radou v Darúdžhistánu i s nyní padlým urozeným rodem téhož jména v Lesti samotné. Pevná kamenná budova přiléhala k severní hradbě a její plochá střecha se stala opevněním a shromaždištěm pro obránce hradeb.
Dole na ulici byl hlavní vchod z pevných bronzových vrat zasazených do kamenného rámu, se zapuštěnými panty. Nad nimi se zvedal široký fronton podpíraný dvěma mramorovými sloupy, zaplněný vytesanými hlavami démonů s otevřenými ústy, z nichž ještě kapala vřelá voda, jež prve zalila ječící scalandi, kteří se dobývali dovnitř.
Vrč a jeho oddíl se ještě nevzpamatovali ze zuřivého boje s patnácti urdomen, během něhož byla většina domobrany rozsekána na kusy - než Vrč osobně zabil poslední dva Panniony - a už se zezadu vrhli na dav scalandi.
Střet byl rychlý a krutý. Jen lestarský seržant prokazoval jisté milosrdenství, když scalandi, jež těžce popálila vřelá voda, podřezal hrdla. Když přestali vřískat, na ulici se náhle rozhostilo ticho.
Vrč si dřepl k jednomu mrtvému a do jeho haleny si otřel šavle. Paže měl jako z olova a třásly se mu.
Večerní vánek zesílil, přinášel s sebou sůl a odnášel kouř dál na pevninu. Všude kolem hořelo dost ohňů, aby bylo vidět.
"Koukněte na tohle, hele!"
Strážce karavany se podíval na lestarského seržanta a pak směrem, jímž hleděl. O několik ulic dál se proti noční obloze tyčil Rab. Celá pevnost slabě zářila.
"Co to může bejt?" přemítal prošedivělý voják.
Nějaké kouzlo.
"Asi to bude rituální magie," pokračoval seržant. "Nejspíš ochranná. Mistr Kápě ví, že by se nám taky hodila. Nadělali z nás sekanou, pane - mně už moc sil nezbývá, a co se ostatních týče…" Zadíval se na tucet potlučených, krvácejících capanthallů, dřepících, klečících a opírajících se o zeď, a zakroutil hlavou. "Ti jsou vyřízený."
Od jihozápadu k nim dolehly zvuky boje.
Vrčovu pozornost upoutalo vrzání zbroje na střeše Lestarského domu. Dívalo se na ně půl tuctu capanthallských vojáků. "Dobrá práce, ať jste kdokoliv!" zavolal jeden.
"Co odtamtud vidíte?" křikl na ně seržant.
"Dobyli jsme znovu Severní bránu! Šedé meče, skoro tisíc jich je. Pannionové prchají!"
"Šedé meče," mumlal si pro sebe Lestařan a zamračil se na Vrče. "To my jsme znova dobyli tu zatracenou bránu -"
"Ale nedržíme ji, ne?" zachraptěl Vrč, narovnal se a zadíval se na svůj ubohý oddíl. "Tvařte se živě, vy bezpáteřný Capanové. Ještě nejsme vyřízený."
Upírali na něj otupělé, nevěřící oči.
"Vypadá to, že padla Západní brána. Vypadá to, že naši obránci zdrhají. Což znamená, že ztratili důstojníky nebo jejich důstojníci nestojí ani za hovno. Seržante, teď je z vás poručík. Vy ostatní jste seržanti. Musíme zarazit pár k smrti vyděšenejch vojáků. Tak pohyb - nebo vám zatuhnou svaly." Se zlobným zamračením si protáhl záda a cinkl šavlemi. "Za mnou."

Rozběhl se ulicí k Západní bráně. Po chvíli se k němu připojili i ostatní.

Do úsvitu zbývala dvě zvonění. Hluk bitvy na severu a na západě slábl. Itkovianovi muži znovu získali brány a hradby. Útočníky tam přešla chuť k boji, alespoň pro dnešní noc.
Bruchalian se před chvílí vrátil z Rabu s Karnadasem v závěsu. Smrtelný meč sebral šest set rekrutů, které tu nezdolný štít držel v záloze, spolu se dvěma hřívami a dvěma křídly, a vydal se k Dželarkanově soucestí, kam se prý probojovalo tisíc beklitů, a hrozilo, že zničí vnitřní obranu.
Situace kolem Západní brány byla ještě vážnější. Tři Itkovianovi poslové se nevrátili, když je tam vyslal. Západní kasárna připomínala ohnivou pěst a ve světle požáru byly vidět pozůstatky samotné Západní brány. Tento průlom, pokud se nepřítel dostane na západní stranu Dželarkanova soucestí, by mohl znamenat pád poloviny města.
Nezdolný štít rozčileně přecházel sem a tam. Neměl už žádné zálohy. Chvíli to vypadalo, jako by oddíly capanthallů a Šedých mečů, přidělené k Západní bráně, prostě přestaly existovat. Pak obrana nevysvětlitelně zesílila. Příval nepřátel se setkal s lidskou hradbou, přes niž se zatím nedostal. Osud Capustanu nyní závisel na těchto obráncích. A Itkovian mohl jen přihlížet, vše viselo na vlásku.
Karnadas byl dole v kasárnách. Vyčerpal svou chodbu Denul, snažil se překonat její čarodějnou nákazu, a přesto se mu dařilo Šedé meče uzdravovat. V Rabu se něco stalo, vlastně se to ještě dělo - celá tvrz zářila bledým světlem. Itkovian se na to chtěl zeptat válečného jezdce, ale ještě se mu nenaskytla příležitost.
Kroky na žebříku. Nezdolný štít se otočil. Posel, který se objevil, měl ošklivou popáleninu na polovině obličeje, na bradě až k okraji přilby měl kůži zarudlou a plnou puchýřů. Oko na té straně měl scvrklé a tmavé jako hrozinku. Vyškrábal se nahoru a Itkovian za ním zahlédl Karnadase.
Válečný jezdec promluvil první, ještě ani nevylezl nahoru. "Trval na tom, že vám nejdřív podá hlášení, pane. S okem nemohu nic dělat, ale ta bolest -"
"Za chviličku," štěkl Itkovian. "Posle, hlášení."
"Omlouvám se," funěl mladý muž, "že mi to trvalo tak dlouho."
Nezdolný štít vykulil oči. "Zahanbujete mě, pane. Už je to víc než zvonění, co jsem vás poslal k Západní bráně."
"Pannionové se dostali k táboru Tular, nezdolný štíte. Tábor Senar padl - jeho obyvatele povraždili. Všechny. Děti - pane - mrzí mě to, ale ta hrůza…"
"Pokračujte."
"Oblehli Džébarku. Tak vypadala situace při mém příchodu, pane. Naši vojáci byli rozprášeni, bojovali v hloučcích, mnozí byli v obklíčení. Pobíjeli nás všude, kam jsem se podíval." Odmlčel se a roztřeseně se nadechl, než mohl mluvit dále. "Taková byla situace při mém příchodu. Když jsem se chtěl vrátit s touto zprávou, byl jsem… zabaven -"
"Byl jste co?"
"Omlouvám se, pane. Jiné slovo mě nenapadá. Objevil se cizinec s desítkou Capanů, jakousi domobranou, pane. A lestarským seržantem. Ten muž se ujal velení - všech, včetně mne. Nezdolný štíte, namítal jsem -"
"Ten muž byl očividně dost přesvědčivý. Pokračujte ve vyprávění, pane."
"Ten cizinec donutil své vojáky, aby vyrazili dveře do tábora Tular. Žádal jeho obyvatele, aby vyšli ven a bojovali. Za své děti -"
"A přesvědčil je?"
"Pane, držel v náručí to, co zbylo z jednoho dítěte z tábora Senar. Nepřítel, pane - Pannionové - někdo začal to dítě jíst -"
Karnadas došel za něj a položil mu ruce na ramena.
"Přesvědčil je," dokončil za posla Itkovian.
Mladý muž kývl. "Ten cizinec - potom… on vzal to, co zbylo z košilky toho dítěte, a udělal z něj korouhev. Sám jsem to viděl. Pane, tehdy jsem se přestal vzpírat - mrzí mě to -"
"Já vás chápu, pane."
"Zbraní nebyl nedostatek. Capanové z Tular se ozbrojili - čtyři, pět set jich vyšlo. Muži i ženy. Ten cizinec poslal své muže a oni se vrátili s těmi, kdo přežili z capanthallských vojáků, několika utvrzy, Korálany a Šedými meči, pane. Trojpána zabili, víte -"
"Ten cizinec je seřadil," přerušil jej Itkovian. "Co pak?"
"Šli jsme na pomoc Džébarce, pane. Nezdolný štíte, za tou hroznou korouhví jsme šli a zabíjeli."
"Stav věže?"
"Je v troskách, pane. Z capanthallů, kteří ji bránili, přežily jen dvě desítky. Jsou teď s tím cizincem. Já se, ehm, vrátil ke svým povinnostem, pane, a dostal jsem svolení podat vám hlášení -"
"Ten cizinec je vskutku velkorysý. V jakém stavu byla domobrana tehdy?"
"Chystala se k výpadu přes sutiny Západní brány, pane -"
"Cože?"
"Přicházela setnina beklitů, aby posílila útočníky ve městě. Ale ti útočníci byli všichni mrtví. Cizinec se rozhodl, že je tím překvapí."
"Dvé klů, kdo je ten muž?"
"Jeho jméno neznám, pane. Má dvě šavle. Bojuje jako… jako kanec, pane, s těmi dvěma šavlemi…"
Itkovian na mladého muže dlouhou chvíli hleděl a viděl, jak jeho bolest ustupuje. Válečný jezdec mu dál svíral ramena a puchýře mizely, podlitiny bledly a kolem zničeného oka se tvořila nová kůže. Nezdolný štít se otočil k západu, odkud znělo řinčení zbraní. Karmínové světlo z hořících Západních kasáren nedopadalo dost daleko. Dál byla už jen tma.
Itkovian se obrátil k Dželarkanově soucestí. Nebyly vidět další průlomy. Smrtelný meč měl věci pevně v rukou.

"Do svítání zbývá necelé jedno zvonění," poznamenal Karnadas. "Nezdolný štíte, město se drží."
Itkovian kývl.
Další dupot na žebříku. Všichni se obrátili k novému poslovi.
"Nezdolný štíte, ze třetího výpadu k Východní redutě. Přeživší utvrzové byli vyzvednuti, pane. Něco se pohnulo na jihovýchodě. Trojpán vyslal zvěda. Nezdolný štíte, tenescowri jsou na pochodu."
Itkovian opět kývl. Dorazí se svítáním. Tři sta tisíc, možná víc. "Válečný jezdče, otevřít tunely. Začněte s vnitřními tábory, pane. Všichni občané dolů. Ujměte se velení kasárenských hřív a křídel a každého, koho seženete, abyste co nejrychleji ovládl vstupy."
Karnadas se trpce usmál. "Nezdolný štíte, je mou povinností vám připomenout, že maskovaná rada ještě neschválila výstavbu těchto tunelů."
Itkovian přikývl. "Naštěstí pro obyvatele Capustanu jsme práce provedli bez čekání na její souhlas." Zamračil se. "Maskovaná rada si zřejmě našla vlastní prostředky k obraně."
"Oni ne, pane. To Hetan a Cafal. A nějaký nový kněz, právě ten ‚kupec', jehož jste na pláni zachránil."
Nezdolný štít pomalu zamrkal. "Neměl s sebou strážce karavany - velkého muže se dvěma šavlemi u pasu?" Šavlemi? Spíš Generovými kly.
Válečný jezdec sykl. "Myslím, že máte pravdu, pane. Vlastně jsem si teprve včera našel chvilku, abych ho vyléčil."
"Byl raněn?"
"Kocovina, nezdolný štíte. Těžká."
"Chápu. Pokračujte, pane." Zadíval se na své dva posly. "Je třeba poslat zprávu smrtelnému meči… a tomu cizinci…"

Vrč sekem přes ruku rozťal beklitovi jeho proutěný štít a druhou šavlí, plnou zubů a celou od krve, pak muži rozsekl přílbu i s hlavou. Na rukavici mu vystříkla další krev a mozek. Beklita se zhroutil.
Vrč se otočil a setřepal to svinstvo ze své čepele. Kousek za ním, nad zuřivými řadami jeho mužů, se tyčila Dětská korouhev, rozervaná, jasně žlutá košilka, nyní postříkaná krví, jež zasychala a měnila se v tmavofialovou.
Setnina beklitů byla rozdrcena. Vrčova oběť byla poslední. Kapitán karavany a jeho domobrana byli čtyřicet kroků před bývalou Západní bránou na hlavní ulici bývalého slumu. Chatrče byly pryč, rozebrané a odnesené. Zůstaly jen podlahy z barevné hlíny a střepy z nádobí. O dvě stě kroků dál na západ začínaly valy obléhatelů. V sílícím světle se to tam hemžilo.
Vrč viděl na pět set betaklitů, pochodujících podél valu, se setninami urdomen a betrullidskou lehkou jízdou. Za nimi stoupal závoj prachu pozlacený prvními paprsky slunce.
Poručík vedle Vrče padl na koleno a snažil se popadnout dech. "Je čas - čas - se - stáhnout, pane."
Kapitán karavany se zamračeně zadíval na domobranu. Padesát, šedesát jich stálo. S čím jsem včera večer začínal? Bylo jich asi taky tolik. Je to správně? Bohové, může to být správně? "Kde jsou naši seržanti?"
"Jsou tady, aspoň většina z nich. Mám je zavolat, pane?"
Ne, ano, chci jim vidět do tváře. Nemůžu si vzpomenout, jak vypadají. "Ať seřadí oddíly."
"Pane, jestli ta kavalerie zaútočí -"
"Nezaútočí. Ta má maskovat."
"Maskovat co?"
"Tenescowri. Proč na nás vrhat další veterány, jenom abychom je taky pozabíjeli? Ti všiváci si stejně potřebují odpočinout. Ne, je čas na hladovějící hordu."
"Beru chraň," zašeptal poručík.
"Nebojte se," opáčil Vrč. "Ty je snadný zabít."
"Musíme si odpočinout - jsme zranění, pane. A já jsem moc starej na sebevražednou obranu."
"Tak co, ve jménu mistra Kápě, děláte v Capustanu? To je fuk. Tak co ty oddíly? Chci, aby z mrtvých sundali zbroj. Jenom koženou, a přílby a rukavice. Chci, aby mých šedesát bojovníků vypadalo jako vojáci."
"Pane -"
"Potom ustoupíme. Jasný? Tak s tím pohněte."

Vrč vedl svou zbitou kumpanii zpátky do Capustanu. V rozvalinách Západní brány se cosi dělo. Byly tam vidět hlavně prosté šedé pláště Šedých mečů, ale objevili se i další lidé - zedníci, tlupa dělníků. Horečnatá činnost zpomalila, lidé otáčeli hlavy a umlkali.
Vrč se zamračil ještě víc. Nesnášel přílišnou pozornost. Jsme snad duchové?
Pohledy přitahovala Dětská korouhev.
Vstříc jim vyšel důstojník od žoldnéřů. "Vítejte zpátky," řekla ta žena s vážným kývnutím. Tvář měla pokrytou prachem a zpod přílby jí stékaly čůrky potu. "Vedle tábora Tular pracují naši zbrojíři. Vaše Kly jistě potřebují nabrousit -"
"Šavle."
"Jistě, pane. Nezdolný štít - ne, my všichni bychom rádi znali vaše jméno -"
Ale Vrč už kolem ní prošel. "Brusiči. Dobrej nápad. Poručíku, nemyslíte, že všichni potřebujeme nabrousit kly?"
Žena se otočila. "Pane, tu narážku nelze brát na lehkou váhu."
Vrč šel dál a přes rameno hodil: "Tak co jim říkat třeba tygří drápy? Podle mýho byste měli přestavět bránu. Měli byste se do toho pustit, holka. Ti tenescowri chtějí snídani a tou jsme my."
Slyšel, jak syčí, asi rozčileně.
Dělníci se hned zase pustili do práce.
Zbrojíři si postavili brusy na ulici. Za nimi, od Dželarkanova soucestí, stále zaznívaly zvuky boje. Vrč své vojáky poslal

napřed. "Seřaďte se. Chci, abyste měli čepele ostrý, že byste se s nima mohli oholit."
Poručík frkl. "Většina vašich vojáků jsou ženy, pane."
"To je fuk."
Ulicí se k nim hnal jezdec na koni. Prudce zastavil, sesedl a upravil si rukavice, než zamířil k Vrčovi.
"Jste Keruliho kapitán?" zeptal se, tvář skrytou za hledím.
"Byl jsem. Co chcete, žoldáku?"
"Poklona od nezdolného štítu, pane." Hlas měl tvrdý a hluboký. "Tenescowri se řadí -"
"Já vím."
"Nezdolný štít si myslí, že jejich hlavní útok přijde od východu, protože tam svůj přední voj shromáždilo první dítě z mrtvého semene."
"No a?"
Posel chvíli mlčel, než pokračoval. "Pane, občané Capustanu se stahují -"
"Kam?"
"Šedé meče pod městem vybudovaly tunely, pane. Dole je dost zásob pro dvacet tisíc občanů -"
"Na jak dlouho?"
"Na dva týdny, možná tři. Tunely jsou rozsáhlé. V mnoha případech byly otevřeny i prázdné mohyly, nyní jsou tam uloženy zásoby - bylo jich víc, než se čekalo. Vstupy jsou dobře skryté a dají se bránit."
Dva týdny. To není k ničemu. "No, tím se vyřídí ti, co nebojují. A co my, bojovníci?"
Posel za železnou mřížkou hledí přivřel oči. "My budeme bojovat. Ulici za ulicí, budovu za budovou. Místnost za místností, pane. Nezdolný štít se táže, kterou část města hodláte převzít vy? A potřebujete něco? Šípy, jídlo…"
"Nejsme lučištníci, ale jídlo a ředěný víno by se šiklo. Kterou část?" Prohlédl si své vojáky. "Spíš kterou budovu. Hned vedle Starý darúnský ulice je obytnej dům, ten se základama z černýho kamene. Začneme u Severní brány a ustoupíme tam."
"Dobrá. Zásoby budou dopraveny do té budovy, pane."
"Ach, v jednom pokoji nahoře je žena - jestli vaše evakuace probíhala dům od domu -"
"Evakuace byla dobrovolná, pane."
"Ona by s tím nesouhlasila."
"Potom zůstala tam."
Vrč kývl. Přišel k němu poručík. "Vaše šavle - je čas nabrousit vaše tygří drápy, pane."
"Ano." Vrč se již otočil, takže si nevšiml, jak sebou posel při poručíkových slovech trhl.

Nezdolný štít Itkovian si z temné klece svého hledí prohlížel mohutného kapitána karavany, který nyní zamířil ke kováři. Krátkonohý Lestařan šel za ním. Zakrvácené šavle byly široké, těžší u hrotu, plné vrypů a měly barvu kouře.
Itkovian tomuto muži vyjel vstříc osobně, aby ho zvážil a změřil jeho neobyčejné nadání. Už svého rozhodnutí litoval. Dlouze si spílal za svou unáhlenost. Bojuje jako kanec? Bohové, ne, tento muž je jako velká kočka z planin. Je mohutný, to ano, ale jeho mohutnost se ztrácí pod jeho nebezpečným půvabem. Fener nás všechny chraň, ve stínu tohoto muže kráčí tygr léta.
Itkovian se vrátil ke svému koni a vyhoupl se do sedla. Otočil koně, zvedl hlavu a zadíval se do ranního slunce. Tato pravda vzplála jako oheň v mém srdci. V náš poslední den jsem se setkal s tímto mužem beze jména, se služebníkem Trhače, tygra léta… Trhače na vzestupu.
A Fener? Krutý kanec, jehož divoká lstivost mi plní duši - co bude s mým pánem?
Fener… sestupuje. Toto je náš poslední den.
Ze všech stran se ozval řev. Tenescowri se vydali na pochod.
"Dvé klů, chraň nás," zašeptal Itkovian a pobídl koně do běhu. Ten vyrazil, až mu od kopyt jiskry létaly.

Buka, ve tváři popelavý vyčerpáním, zamířil k obydlí nekromantů. Byla to velká stavba na nízkém, dlouhém návrší, které bylo příliš pravidelné, aby mohlo být přírodního původu. Stavbu obklopovala vysoká zeď s nepravými strážními věžemi v rozích. Velkolepý vchod byl z Kilsbanské cesty a od ulice jej oddělovala rampa. Brána byla zmenšeninou vstupu do Rabu, zvedala ji a spouštěla protiváha tvořená mlýnskými kameny. Bránu zasáhla jedna ohnivá koule a zcela ji zničila. Oheň ještě nějakou dobu zuřil, ožehl kamenný rám, ale stavba vydržela.
Když starý strážce karavany kulhal po rampě nahoru, překvapil ho vysoký, hubený muž celý v černém, jenž vyšel ven, klopýtl a poskočil jako obrovský sup, načež se zamračil na Buku. "Já podléhám jenom Tvrz'Stínupánovi samotnému! Copak mě neznáš? Copak mě neznají oni? Jsem Mramor! Také známý jako Zloduch! Obávaný mezi všemi ustrašenými obyvateli Capustanu! Čaroděj s nepředstavitelnou silou! A přesto oni…" Vzteky prskal. "Kopanec do zadku, no tohle! Já se pomstím, to přísahám!"
"To není dobrý nápad," podotkl Buka nikoliv nelaskavě. "Mí zaměstnavatelé -"
"Jsou nafoukaní neřádi!"
"To je možné, ale není radno je dráždit, pane."
"Dráždit? Až se o tom - téhle - urážce spáchané na jeho nejváženějším služebníkovi doslechne můj pán, tak se stíny pohnou!" Ještě naposledy zaprskal a odkráčel. Černý šat za ním dramaticky povlával.
Buka se za ním díval tak dlouho, dokud muž zvaný Mramor nezmizel za rohem.
Ze všech stran se ozývaly zvuky boje, ale nepřibližovaly se. Před několika hodinami, uprostřed noci, když Buka pomáhal lidem z táborů a obytných domů v Darúnské čtvrti na shromaždiště - odkud je Šedé meče odváděly do tajných tunelů - se Pannionové dostali až na ulici, kudy Buka právě přišel. Nesourodé sbírce capustanských obránců se však

nějak podařilo zahnat je zpátky. Kilsbanská cesta byla plná těl padlých.
Buka se konečně pohnul, prošel pod ohořelým překladem s pevným přesvědčením, že už Bauchelainovo a Špičákovo sídlo nikdy neopustí. I když se zastavil, jak ho náhle přepadl pud sebezáchovy, viděl, že je příliš pozdě.
Na dvoře stál Bauchelain. "Á, můj bývalý zaměstnanec. Už jsme si říkali, kam ses poděl."
Buka sklonil hlavu. "Omlouvám se, pane. Doručil jsem výnos o vynětí z placení daně darúnským civilním úřadům, jak jsem měl přikázáno -"
"Výtečně, a byl náš požadavek přijat vlídně?"
Starý strážce sebou trhl. "Žel, kvůli tomu obléhání nejsou žádné úlevy z domovní daně povolovány, pane. Veškeré finanční obnosy jsou splatné. Naštěstí vzhledem k evakuaci není na Darúnské radnici nikdo, kdo by čekal na jejich doručení."
"Ano, ta evakuace. Tunely. Velmi chytré. Tu nabídku jsme samo sebou odmítli."
"Samo sebou." Buka už nedokázal hledět na dlažbu a zvedl hlavu, takže uviděl desítku mrtvých urdomen, ležících všude kolem. Jejich těla byla bezkrevná a tváře pod hledím zčernalé.
"Unáhlený příchod těchto pomýlených vojáků," mumlal Bauchelain. "Korbal jásal radostí a připravuje se je zverbovat."
"Zverbovat je, pane? Aha, ano, pane. Zverbovat je."
Nekromant naklonil hlavu na stranu. "Zvláštní, náš milý Emancipor Reese pronesl přesně stejná slova a stejným tónem, není tomu ani půl zvonění."
"Opravdu, pane?"
Chvíli se na sebe dívali, pak si Bauchelain pohladil bradku a otočil se. "Tenescowri přicházejí, věděl jsi to? A s nimi děti z mrtvého semene. Neobyčejné. Semeno umírajícího muže… Hmm. Nejstarší z nich prý teď velí celé té rolnické hordě. Těším se na setkání s ním."
"Pane? Echm, jak, totiž -"
Bauchelain se usmál. "Korbal se nesmírně těší na důkladné prozkoumání toho dítěte, jmenuje se Anaster. Jakou příchuť má jeho biologie? Dokonce i já bych to rád věděl."
Padlí urdomen sebou náhle zaškubali, sahali po zbraních a zvedali hlavy. Buka na to s hrůzou hleděl.
"A nyní máš stráže na povel, Buko. Radím, abys je postavil ke vchodu. A snad po jednom do těch čtyř rohových věží. Neúnavní obránci, ta nejlepší sorta, viď?"
Z domu se vypotácel Emancipor Reese, držící svou prašivou kočku v náručí.
Bauchelain a Buka se dívali, jak stařec spěchá k jednomu z nyní stojících urdomen. Došel k mohutnému válečníkovi a strčil mrtvému ruku mezi kroužkový nákrčník a kazajku. Ruka mu zajížděla pořád hlouběji.
Vytřeštil oči a začal něco blábolit. Nakonec ruku vyndal. "Ale - ale -" Obrátil se k Bauchelainovi. "Ten… ten muž, Korbal - on - on říkal - já viděl! On má jejich srdce! Sešil je k sobě, ta krvavá, pulsující hmota leží na kuchyňském stole! Ale -" Otočil se a poklepal válečníkovi na prsa. "Žádná rána!"
Bauchelain zvedl obočí. "Aha, no, když jste se tady s přítelem Bukou zapletli do Korbalovy obvykle noční činnosti, byl nucen pozměnit své zvyky, svůj modus operandi, chcete li. Nyní, jak vidíte, přátelé, nemusí opouštět svůj pokoj, aby uspokojil svou sběračskou vášeň. Nicméně buďte tak laskaví a ve svém pomýleném úsilí rozhodně neustávejte." Upřel bezvýrazné šedé oči na Buku. "A co se týče toho zvláštního kouzla kněze Keruliho, jež v tobě teď sídlí, nepoužívej je, drahý sluho. Když jsme ve své převtělenecké podobě, nemáme rádi společnost."
Bukovi se málem podlomily nohy.
"Emancipore," zahuhlal Bauchelain, "pomoz našemu strážci."
Stařec popošel blíž. Oči měl tak vykulené, že mu bylo kolem dokola vidět bělmo, a po vrásčité tváři se mu řinul pot.
"Říkal jsem ti, že je to šílenství!" sykl. "Co to s tebou Keruli udělal? Zatraceně, Buko -"
"Drž zobák, Mancy," zavrčel Buka. "Tys věděl, že jsou převtělenci, ale nic jsi neřekl. Vlastně Keruli to stejně věděl."
Bauchelain zamířil k domu a cestou si broukal.
Buka se otočil a popadl Emancipora za halenu. "Teď je můžu sledovat! Keruliho dar. Můžu je sledovat kamkoliv!"
"Zabijí tě. Prostě tě zaplácnou jako mouchu, Buko. Ty mistrem Kápě prokletý pitomče -"
Buka předvedl ošklivý úsměv. "Mistrem Kápě prokletý? To ano, Mancy, to jsme. To opravdu jsme. Prokletí mistrem Kápě."
Přerušil je děsivý řev, který otřásl celým městem, jak je zasáhl ze všech stran.
Emancipor zbledl. "Tenescowri…"
Ale Buka už věnoval pozornost věži u domu, otevřeným okenicím na nejvyšším, třetím poschodí. Seděly tam dvě vrány. "No ovšem," zamumlal a vycenil zuby. "Vidím vás. Jdete si pro něj, co? Pro to první dítě z mrtvého semene. Anastera. Jdete si pro něj."
Vrány se spustily z římsy, roztáhly křídla a přeletěly nízko nad domem. Zamávaly křídly, přenesly se přes zeď a zamířily k jihovýchodu.
Buka Reese odstrčil. "Můžu je sledovat! Ano. Keruliho dárek…" Má vlastní podoba převtělence, s křídly, kdy vzduch sviští nade mnou i pode mnou. Bohové, ta svoboda! To, co chci… si najde tvar - Cítil, jak se jeho tělo popouští, do končetin se mu vlévalo příjemné teplo a začal vonět kořením, jak se odíval peřím. Jeho tělo se zmenšovalo a měnilo tvar. Silné kosti řídly, aby byly lehčí.
Keruliho dárek je víc, než jsem si kdy myslel. Létání! Pryč od toho, čím jsem byl! Ode všeho, čím jsem býval! Břemena mizí! Ach, teď můžu sledovat ty hrozné tvory, ty okřídlené noční můry. Můžu je sledovat, a tam, kde se oni namáhají a lopotí se na neviditelných proudech na obloze, já si mohu poletovat, vyrážet jako blesk!
Emancipor Reese stál na dvoře a sledoval Bukovu proměnu. Muž se rozmazal, scvrkával se, a ve vzduchu bylo silně cítit koření. Díval se, jak krahujec, jenž býval Bukou, dovádivě stoupá k obloze.

"Ano," zamumlal si pro sebe. "Můžeš kolem nich poletovat. Jenže, milý Buko, až se tě rozhodnou zaplácnout, nebude to souboj na křídlech. Budou to kouzla. Ty pomalé vrány nepotřebují rychlost ani mrštnost - a tyto dary ti nebudou k ničemu, až přijde čas. Buko… ty chudáku…"
* * *
Krahujec kroužil vysoko nad Capustanem. Obě vrány, Bauchelain a Korbal Špičák, byly hluboko pod ním, ale on je přesto svýma dravčíma očima jasně viděl. Těžkopádně plácaly křídly a skrz chuchvalce kouře mířily k jihovýchodu, za Východní bránu… Ve městě ještě místy hořelo a k obloze stoupaly černé sloupy dýmu. Krahujec pozoroval nepřítele z místa, za něž by pozemští generálové dali život. Kroužil a čekal.
Tenescowri obklopovali město jako široký prstenec. Byla jich snad třetina milionu, možná víc. Tolik lidí Buka ještě nikdy pohromadě neviděl. A ten prstenec se začal smršťovat. Zvláštní bezbarvá smyčka, stahující se stále blíž ke slabým, pobořeným hradbám, na nichž byla zdánlivě jen hrstka obránců.
Tento útok nic nezastaví. Vojsko se neměřilo odvahou, nýbrž něčím mnohem nebezpečnějším, něčím nezastavitelným: hladem. Vojsko, které si nemohlo dovolit prohru, které v ústupu vidělo jen smrt.
Capustan měl být sežrán.
Pannionský věštec je opravdu zrůda. Tyranie nutnosti. A tohle se rozšíří. Porazit ho? To byste museli zabít každého muže, ženu a dítě na světě, kteří se kdy sklonili před hladem, každého, kdo čelí příšernému šklebu smrti hladem. Začalo to tady, v Genabakis, ale to je jenom jádro. Ta vlna se rozleje dál. Nakazí každé město na každém kontinentě, pozře říše a národy zevnitř.
Už tě vidím, věštče. Z této výšky. A vím, co jsi zač a čím se staneš. Jsme ztraceni. Jsme opravdu ztraceni.
Jeho myšlenky rozprášil prudký výboj kouzel na východě. Kolem malé části armády tenescowri zavířila známá magie. Černé vlny protkané ošklivě rudými žilkami se šířily ven a srážely ječící rolníky po stovkách. Odpověděla jim šedá kouzla.
Krahujec viděl obě vrány uprostřed kouzelné bouře. Z rozervaných portálů na planině vylétali démoni a šířili zmatek mezi ječícími, ustupujícími řadami lidí. A na démony se vrhala další kouzla. Obě vrány slétly dolů směrem k člověku na vyhublém grošákovi. Vlny magie se srazily s černočerným záblesk em a otřes se nesl až k místu, kde kroužil Buka.
Krahujec otevřel zobák a vyrazil pronikavý výkřik. Vrány odlétaly. Během chvatného ústupu do nich bušila a tloukla kouzla. Člověka na koni se nic nedotklo. Byl obklopen hromadami těl, do nichž se jeho druhové tenescowri nadšeně pustili. Krmili se.
Buka znovu vítězoslavně vykřikl, sklopil křídla a vrhl se k zemi. Do sídla se dostal dávno před Bauchelainem a Korbalem Špičákem. Zakroužil, zpomalil a zamával křídly. Chviličku se jen vznášel, než se proměnil zpátky do své lidské podoby.
Emancipora Reese nebylo nikde vidět. Nemrtví urdomen ještě stáli tam, kde je opustil.
Buka, ve svém těle neohrabaný, si je prohlédl. "Vás šest k bráně - ty," - ukázal - "a ti za tebou. A ty na severozápadní věž." Mlčící válečníky rozmístil, jak Bauchelain radil. Právě když vyštěkl poslední rozkaz, objevily se na dlažbě dva stíny. Vrány přistály na dvoře. Peří měly pocuchané a z jedné dokonce stoupal kouř.
Buka se díval, jak se proměňují zpátky, a usmál se. Nejdřív se proměnil Korbal Špičák - zbroj na cáry a vířily kolem něj obláčky kouře - pak Bauchelain, s modřinou na dlouhé bradě a krví v kníru a stříbrné bradce.
Korbal Špičák si sáhl na límec pláště a baculatá ruka se mu třásla, když zápolil se sponou. Černá kůže spadla na zem. Začal po ní dupat, aby uhasil poslední plamínky.
Bauchelain si oprášil ruce a loupl okem po Bukovi. "To od tebe bylo trpělivé, že jsi vyčkal našeho návratu."
Buka se honem přestal usmívat a pokrčil rameny. "Nedostali jste ho. Co se stalo?"
"Zdá se," zabručel nekromant, "že musíme vylepšit taktiku."
Pud sebezáchovy v té chvíli zmizel, jak se Buka tiše zasmál.
Bauchelain ztuhl a zvedl obočí. Pak si povzdechl. "Aha, ano. Tobě taky přeju dobrý den, Buko."
Buka se díval, jak odchází do domu.
Korbal Špičák dupal po plášti ještě dlouho poté, co byly všechny ohýnky uhašeny.

KAPITOLA PATNÁCT

Ve snu se tváří v tvář setkávám
s myriádou odrazů sebe sama,
všechny jsou mi cizí však.
Neustále hovoří jazyky,
jež mými nejsou,
a chodí ve společnosti těch,
jež neznám, po místech,
kam noha má nikdy nevkročila.

Ve snu se procházím po světech,
kde mi lesy sahají po kolena
a polovina oblohy je obehnána ledem.
Hnědá stáda proudí jako bahno,
záplavy s kly a rohy
se hrnou planinou,

a hle, jsou to mé vzpomínky,
stěhování mé duše.

V časech před příchodem noci
D'arayans z rodu Rhivů

W
hiskeyjack se zvedl v sedle, když jeho kůň přeskočil skalní hřeben na vrcholku kopce. Kopyta zaduněla, jak se kůň opět pustil do cvalu přes rovný povrch mesy. Zpomalil, když mu Malažan přitáhl otěže a posadil se v sedle. Na druhý konec plošiny dorazil pomalým klusem a na kraji se zastavil.
K širokému korytu vyschlé řeky se svažovala stráň posetá balvany. Pod ní seděli na koních dva zvědové Druhé armády. Před nimi asi desítka Rhivů procházela polem kostí. Velkých kostí. Whiskeyjack mlasknutím pobídl koně do kroku a pomalu sestupoval mezi kameny. Oči upíral na roztroušené kosti. Leskly se tu masivní železné čepele i divně tvarované kusy zbroje a přílby. Spatřil dlouhé, plazí čelisti s řadami ostrých zubů. Na některých kostrách ještě visely zbytky šedé kůže.
Whiskeyjack projel sutí a zastavil se vedle bližšího ze zvědů.
Muž mu zasalutoval. "Pane. Rhivové něco brebentí - pořádně nerozumím, o čem to mluví. Vypadá to, že tu bylo deset těch démonů. To, co je roztrhalo, bylo zatraceně ošklivé. Je možný, že Rhivové zjistili víc, poněvadž se vrtají v těch mrtvolách."
Whiskeyjack kývl a sesedl. "Mějte oči otevřené," nakázal, i když věděl, že zvědové nic jiného nedělají, avšak měl pocit, že musí něco říci. Z vražedného pole stoupal děs, stará, a přesto nová hrůza, a ještě znepokojivější bylo, že tu bylo cítit podivné napětí, jaké následuje těsně po bitvě. Naprosté ticho, ale jako by zvuky bitvy ještě docela nedozněly, jako by se vzduch ještě chvěl…
Došel k Rhivům a kostrám.
Kmenoví zvědové opravdu cosi brebentili.
"Mrtví vlci…"
"Dvoje stopy, hluboké, a přesto lehké, větší než má ruka. Velké."
"Velcí mrtví vlci."
"Žádná krev, že ne? Páchne to mohylou."
"Černý kamenný prach. Ostrý."
"Leskne se pod předloktími - ta kůže…"
"Úlomky černého skla."
"Obsidián. Daleko na jihu…"
"Jihozápadě. Nebo daleko na severu, za Laederonskou plošinou."
"Ne, nevidím červenou ani hnědou. Laederonský obsidián má žilky barvy dřeva. Tohle je z Morn."
"Jestli se to roznese…"
"Ti démoni jsou tady, nebo ne? Z tohoto světa. Na tomto světě."
"Páchne to mohylou."
"Ale ve vzduchu je cítit led, vítr z tundry a zmrzlá rašelina."
"Za těmi vlky, těmi zabijáky -"
Whiskeyjack promluvil: "Rhivští zvědové, pozor, prosím."
Rhivové zvedali hlavy a obraceli se k němu. Mlčky.
"Chci slyšet hlášení a hned. Který z vás velí tomuto oddílu?"
Zvědové se po sobě dívali, nakonec jeden pokrčil rameny. "Mluvím darúnsky jako ty. Líp než ostatní. Takže na to, co ses ptal, já."
"Dobrá. Pokračujte."
Mladý Rhiv si přehodil spletené copánky se skleněnými korálky přes rameno a rozmáchle ukázal na kosti kolem sebe. "Nemrtví démoni. Ozbrojení, s meči místo rukou. Přišli od jihovýchodu, víc východu než jihu." Přehnaně se zamračil. "Poškození. Pronásledovaní. Honění. Prchali. Hnaní jako bhederini, sem a tam, tiší honiči s dlouhýma čtyřma nohama a trpěliví -"
"Velcí nemrtví vlci," skočil mu do řeči Whiskeyjack.
"Dvakrát větší než vlci z této planiny. Ano." Pak se rozzářil, jako by ho něco osvítilo. "Jsou jako duchové běžci z našich pověstí. Když nejstarší plecníci nebo plecnice sní nejvzdálenější sny, jsou vidět ti vlci. Nikdy blízko, vždycky běží, všichni jako duchové kromě toho v čele, který má tělo a v očích život. Vidět je znamená tuze veliké štěstí, šťastnou zprávu, protože v jejich běhu je radost."
"Akorát že oni už neběhají jenom ve snech vašich čarodějek a zaklínačů," doplnil Whiskeyjack. "A tenhle běh byl mnohem nebezpečnější."
"Loví. Já říkal, že tito vlci jsou jako ti ve snech. Neřekl jsem, že jsou to ti ze snů." Zatvářil se neutrálně a jeho oči byly očima chladnokrevného zabijáka. "Loví. Zahnali kořist sem dolů do pasti. Pak ji zničili. Bitva nemrtvých. Démoni jsou z mohyl daleko na jihu. Vlci jsou z prachu zimních severáků."
"Děkuju," poděkoval Whiskeyjack. Rhivovy příměry - dramatické provedení - mu poskytly obraz o tom, co se v tomto údolí udalo.
Z hlavního zástupu přijížděli další jezdci. Obrátil se k nim. Byli tři. Korlat, Stříbrná liška a ten Darún Kruppe, který nadskakoval a kymácel se v sedle své muly, jak se na krátkých nožkách hnala za koňmi obou žen. Údolím se rozléhal

jeho poplašený křik.
"Ano."
Komandant se otočil a upřel oči na vůdce rhivských zvědů, jenž se, spolu se svými druhy, pozorně díval na tři jezdce.
"Co prosím?"
Rhiv pokrčil rameny a neřekl nic.
Balvany a suť na stráni přiměly jezdce zpomalit, zato Kruppe přepadl v sedle dopředu, neboť jeho mula se po hlavě vrhla dolů. Zvířeti se nějak podařilo udržet na nohou, takže proběhlo kolem překvapené Korlat a smějící se Stříbrné lišky. Když mula doběhla pod kopec, zpomalila a klidně doklusala k Whiskeyjackovi, uši pyšně vztyčené.
Kruppe se jí však dál držel kolem krku, oči pevně zavřené a tvář rudou a zpocenou. "Hrůza!" sténal. "Souboj vůlí, Kruppe v tomto bezduchém, klamavém zvířeti nalezl sobě rovného! Ne, je poražen! Ach, ušetři mě…"
Mula se zastavila.
"Už můžeš slézt," poradil Kruppemu Whiskeyjack.
Kruppe otevřel oči, rozhlédl se kolem sebe a pomalu se narovnal. Roztřeseně vytáhl kapesník. "Přirozeně. Když byl tomu stvoření po vůli, získává nyní Kruppe zpátky tu svou." Odmlčel se, aby si mohl otřít tváře a čelo, pak slezl ze sedla a s hlasitým povzdechem se posadil na zem. "Á, zde přijíždějí Kruppeho líné společnice. Mám radost, že jste to zvládly, milé dámy! Skvělé odpoledne na rychlou projížďku, což?"
Stříbrná liška se přestala smát a prohlížela si kosti.
Mistr Kápě mě vem, ten kožešinový plášť jí padne. Whiskeyjack se v duchu otřepal a zadíval se Korlat do upřených, cynických očí. Ale vedle této Tiste Andii bledne. Zatraceně, dědku, nemysli na minulé noci. Nemačkej ten zázrak tak pevně, abys z něj vymáčkl všechen život.
"Zvědové," sděloval oběma ženám, "našli bitevní pole -"
"K'Chain Che'Malle," kývla Korlat a zadívala se na kosti. "Lovci K'ell, naštěstí nemrtví, místo aby byli zcela oživení. Nejspíš nebyli tak rychlí, jak by být mohli. Přesto, aby je něco takto roztrhalo -"
"T'lan Ay," prohlásila Stříbrná liška. "Kvůli nim jsem přišla."
Whiskeyjack se na ni zadíval. "Co tím myslíš?"
Pokrčila rameny. "Chtěla jsem to vidět na vlastní oči, komandante. Blížíme se. Vy k vašemu obléhanému městu a já k osudu, pro nějž jsem se zrodila. Sbíhání, pohroma tohoto světa. Přesto," dodala, když seskočila ze sedla a zašla mezi kosti, "jsou tu i dobré věci. A z nich mi nejdražší… T'lan Ay." Odmlčela se a vítr hladil liščí kožešinu na jejích ramenou. Pak to jméno znovu zašeptala: "T'lan Ay."
"Kruppe se chvěje, když je takto označuje, ach, bohové, požehnejte této ponuré kráse, tomuto obrazu v pustině, z něhož stoupají k obloze hvězdné sny, až příliš tlumené časem, jako duhové řeky!" Odmlčel se a zamrkal na ostatní. "Sladký spánek, v němž sídlí skrytá poezie, proud nespojených rýmů, tak hladký, až vypadají propletené. Pravda?"
"Já nejsem člověk, který ocení tvoje abstrakce, Kruppe," zabručel Whiskeyjack.
"Ovšemže, neomalený vojáku, jak pravíš! Leč počkej, nevidí Kruppe ve tvých očích jistý… náboj? Ve vzduchu přímo praská hrozba - popíráš, že to cítíš, Malažane? Ne, nic neříkej, pravda dlí ve tvém tvrdém pohledu a ruce, jež se blíží k jílci tvého meče."
Whiskeyjack nemohl popřít, že se mu zježily vlasy. Rozhlédl se a viděl, že Rhivové už také zpozorněli, a oba malazští zvědové obhlíželi kopce okolo.
"Co se blíží?" šeptla Korlat.
"Dobrá věc," opáčil Kruppe s blaženým úsměvem a očima upřenýma na Stříbrnou lišku.
Whiskeyjack se podíval směrem, jímž hleděl Darún. A uviděl ženu, tolik podobnou Besaně, stojící zády k nim, se zdviženýma rukama. Okolo nich se začaly zvedat chocholy prachu. T'lan Ay získávali tvar, objevovali se všude v údolí, na svazích i na vrcholcích kopců.
Jsou jich tisíce…
Šedý prach se měnil v šedou srst, černé plece, hrdla barvy dešťových mraků a stříbrné ohony s černou špičkou, jinde zas v hnědou srst, srst barvy zetlelého dřeva, se světlejším pálením na hrdle a břiše. Vlci, vysocí, hubení, s očima jako tůně stínu. Všichni obraceli obrovské hlavy ke Stříbrné lišce.
Ona se ohlédla přes rameno a oči s těžkými víčky upřela na Whiskeyjacka. "Můj doprovod."
Komandant ohromeně mlčel a jen na ni zíral. Tolik se podobá Besaně. A přitom je jiná. Doprovod, říkala, ale já vidím víc - a její výraz mi prozrazuje, že ona to ví… teď už to ví. Doprovod… a osobní stráž. Stříbrná liška nás už nepotřebuje. A když už nepotřebuje naši ochranu, může dělat… cokoliv se jí zlíbí…
Duší jako by mu zavál mrazivý vítr. Bohové, co když měl Kallor celou dobu pravdu? Co když jsme promarnili příležitost? S tichým brouknutím takové nedůstojné myšlenky zahnal. Ne, ukázali jsme, že jí důvěřujeme, když na tom nejvíc záleželo - když byla nejslabší. Na to by Besana nezapomněla…
Tolik se jí podobá… a přitom je jiná. Tumava, zničená zradou. Nenávidí zbytky její duše Tayschrenna? Nebo Malazskou říši a všechny syny a dcery její krve? Nebo ty, s nimiž měla za úkol bojovat: Anomandera Dlouhý vlas a následně i Caladana Chmura? Rhivy, Barghasty… nechce se na nich pomstít?
Kruppe si odkašlal. "A je to vskutku roztomilý doprovod, má milá. Pro tvé nepřátele jistě děsivý a uklidňující pro věrné přátele! Jsme okouzleni, neboť vidíme, že jsi v pořádku, tolik okouzleni těmito tichými, nehybnými T'lan Ay. Tak vychovaná štěňátka, Kruppe je ohromen, že není schopen slov, není schopen gest, není schopen vhodné odpovědi!"
"Kdyby to jen," zamručela Korlat, "byla pravda." Podívala se na Whiskeyjacka. Tvářila se zcela profesionálně. "Komandante, nyní odejdu podat hlášení našim vůdcům -"
"Korlat," přerušila ji Stříbrná liška, "odpusť, že jsem se nezeptala dřív, ale kdy ses byla naposledy podívat za mou matkou?"

"Dnes ráno," odvětila Tiste Andii. "Už není schopna chodit, je tomu tak téměř týden. Slábne každým dnem, Stříbrná liško. Snad kdybys ji zašla navštívit…"
"To není třeba," prohlásila mladá žena v kožešině. "Kdo o ni pečuje v této chvíli?"
"Radní Coll a ten Darún, Murillio."
"Kruppeho nejvěrnější přátelé, ujišťuje Kruppe všechny přítomné. Docela nic jí nehrozí."
"Věci," poznamenala Stříbrná liška, "začnou být… napjaté."
A jaké byly doposud, ženská? Kallor se za tebou plíží jako sup - překvapuje mě, že tě vůbec pustil z dohledu… pokud nečíhá za nejbližším kopcem…
"Žádáš ode mě něco, Stříbrná liško?" chtěla vědět Korlat.
Stříbrná liška se sebrala. "Ano, něco od tvých druhů, abyste hlídali mou matku."
Tiste Andii se zamračila. "Zdálo by se, že když máš nyní tolik nových strážců, že jich můžeš několik postrádat -"
"Obávám se, že by je k sobě nepustila. Má… zlé sny. Mrzí mě to, ale musím zajistit, aby se jí T'lan Ay nedostali na oči. Možná vypadá křehce a působí bezmocně, ale je schopná zahnat T'lan Ay pryč. Uděláš, oč žádám?"
"Ovšemže, Stříbrná liško."
Žena kývla a znovu se podívala na Whiskeyjacka a Korlat mezitím otočila koně a vyjela na kopec. Stříbrná liška si chvíli prohlížela Malažana a pak se obrátila na Kruppeho. "Nuže, Darúne? Jsi zatím spokojen?"
"To jsem, má nejdražší." Nemluvil jako obvykle, hlas měl tichý a odměřený.
Spokojen? A s čím?
"Vydrží, .co myslíš?"
Kruppe pokrčil rameny. "Uvidíme, pravda? Kruppe má víru."
"Dost pro nás pro oba?"
Darún se usmál. "Přirozeně."
Stříbrná liška si povzdechla. "Dobrá tedy. V tomto na tebe tuze spoléhám, však víš."
"Kruppeho nohy jsou jako pilíře z kamene. Tvůj dotek je tak lehký, aby ho jeho úctyhodné já téměř nevnímalo. Má milá, zvuky dalších jezdců tě nutí k rozhodnutí - co dovolíš zhlédnout těm, kdo se nyní přibližují?"
"Nic nevhodného," ujistila ho a zvedla ruce.
T'lan Ay se opět změnili v prach, z něhož povstali.
Whiskeyjack se s tichým zaúpěním vrátil ke koni. Kolem dvou armád bylo příliš mnoho tajemství, která navíc hrozila výbušným prozrazením. A nejspíš pěkně nepříjemným. Necítil se ve své kůži. Kéž by tu byl Rychlej Ben… Mistr Kápě ví, že bych moc rád věděl, co s ním je, a taky s Paranem a Paliči mostů. Uspěli? Nebo jsou všichni mrtví a jejich lebky, naražené na kůlech, zdobí barghastské tábory?
Na vrchol kopce dorazila větší část předního voje. Nahoře se jezdci zastavili.
Whiskeyjack se vyhoupl do sedla a vyjel k nim.
Kallor, sedící na hubeném šimlovi, schválně zastavil stranou od ostatních. Vybledlý šedý plášť měl přitažený k širokým ramenům. Ve vráskách na jeho tváři houstly stíny a vítr mu povlával dlouhými prameny šedých vlasů.
Whiskeyjack se na něj chvíli díval a zvažoval ho, než se obrátil k ostatním. Chmur a Dujek přijeli bok po boku. Po Vojvodově pravici byl herold Hurlochel, po Malažanově levici korouhevník Artanthos. Byla tu i Haradas, obchodnice a mág Trygallské obchodnické gildy, a pochopitelně Korlat.
Nikdo nepromluvil, dokud Whiskeyjack nezastavil před nimi. Pak Dujek kývl. "Korlat nám popsala, co našli zvědové. Je tu ještě něco zajímavého?"
Whiskeyjack se podíval na Korlat, jenže ta se tvářila uzavřeně. Zavrtěl tedy hlavou. "Ne, vrchní pěsti. Korlat a její druhové o těch K'Chain Che'Malle zřejmě vědí víc než my ostatní - o tom, co leží pod hromadou zpřelámaných kostí, zbraněmi a zbrojí. Já bych je sám nepoznal. Rhivští zvědové jsou přesvědčení, že to jsou nemrtví -"
"Naštěstí pro nás pro všechny," zamumlal Kallor. "Já o těchto tvorech vím víc než vy, kromě Korlat. Navíc jsem dnes v neobvykle… hovorné náladě. Takže tedy. Pozůstatky civilizace K'Chain Che'Malle lze nalézt doslova na každém kontinentě tohoto světa. Vlastně na jednom místě mé staré říše, v Jacuruku, jejich podivné stroje vyplňovaly jámy a díry v zemi - kdykoliv mí lidé museli zarýt pod povrch, nacházeli jejich konstrukty. Navíc byly nalezeny mohyly. Učenci opatrně prozkoumali jejich obsah. Přejete si slyšet, k jakým závěrům došli, nebo vás jen nudím?"
"Pokračuj," protáhl Caladan.
"Nuže dobrá. Snad je tu víc moudrosti, než jsem vám dosud připisoval. Jedná se zřejmě o plazy, kteří jsou schopní produkovat jedince s jistými přednostmi. Kupříkladu ti, jež Tiste Andii nazývají lovci K'ell, se zrodili jako válečníci. Jejich nemrtvé verze nyní leží dole v údolí, že? Místo rukou mají meče, které jsou jaksi spojené přímo s kostmi předloktí. K'Chain Che'Malle byli matriarchální a matrilineární. Stejně jako má populace včel svou královnu, i tato zvířata mají svoji matronu. Ona je rodí, je matkou všech dětí. A taková matrona ovládá kouzelné schopnosti celé rodiny. Byli tak mocní, že by dnešní bohové vedle nich vypadali jako žebráci. Byli tak mocní, že starším bohům zabránili přijít na svět, a nebýt toho, že sami sebe zničili, byli by nezpochybnitelně vládli dodnes."
"Sami sebe zničili," ozvala se Korlat a upřeně si Kallora prohlížela. "Zajímavé. Můžeš to vysvětlit?"
"Pochopitelně. Z nalezených záznamů, jakmile byl rozluštěn jejich jazyk - a už sama tato námaha je hodná dlouhého monologu, ale když vidím, jak všichni poposedáváte v sedlech jako netrpělivé děti, ušetřím si to vyprávění. Z nalezených záznamů vyplynulo, že matrony, z nichž každá velela tolika K'Chain Che'Malle, že by zabydleli dnešní velké město, se sešly, aby spojily své nesourodé ambice. Čeho hodlaly dosáhnout, když už vládly tak obrovskou mocí, není jasné. Ale jaké důvody jsou potřebné, když vládnou ambice? Postačí, že matrony… vrátily k životu staré plemeno, které již vyhynulo. Primitivnější než K'Chain Che'Malle samotní. Z nedostatku jmen je mí učenci tehdy nazvali krátkoocasí."

Whiskeyjack upíral oči na Korlat, takže byl jediný, kdo si všiml, jak strnula. Za sebou slyšel přicházet Stříbrnou lišku a Kruppeho.
"Z jediného důvodu," pokračoval suchým, monotónním hlasem Kallor, "neboť se tělesně lišili od K'Chain Che'Malle tím, že měli jen pahýl ocasu, místo obvyklého dlouhého a zúženého do špičky. Nebyli proto tak rychlí - chodili vzpřímeněji, zřejmě byli přizpůsobení tomu světu a civilizaci, kam původně patřili. Žel, tyto nové děti se nedaly tak snadno ovládat, jak byly matrony uvyklé u svých chovů - abych se vyjádřil jasněji, krátkoocasí se nepoddali ani nespojili své kouzelné nadání se svými matkami. Následovala občanská válka a vypuštěná kouzla způsobila apokalypsu. Abyste lépe pochopili, jak zoufalé matrony byly, stačí jen vydat se na jižní cíp tohoto kontinentu na místo zvané Morn."
"Průrva," doplnila Korlat a kývla.
Kallor se mrazivě usmál "Chtěla využít moc samotného portálu, ale nebyla to jen tak obyčejná brána do chodby. Ach ne, ona se rozhodla otevřít portál, který vedl do říše chaosu. Taková nadutost, myslet si, že dokáže ovládnout - že dokáže vnutit řád - něčemu takovému." Odmlčel se, jako by promýšlel další slova, a pak se zasmál. "Ach, z toho příběhu lze získat jednu dvě trpké lekce, nemyslíte?"
Caladan Chmur podotkl: "Vraťme se do přítomnosti, ano? V údolí pod námi jsou nemrtví lovci K'ell. Otázkou je: co tady dělali?"
"Někdo je využívá."
Všichni se podívali na Stříbrnou lišku, jež stála před svým koněm s otěžemi v ruce.
"Vůbec se mi to nelíbí," prskal Dujek.
"A ten někdo je Pannionský věštec," dokončila Stříbrná liška.
"To není možné," vybuchl Kallor. "Lovce K'ell dokáže ovládat jedině matrona K'Chain Che'Malle - i když jsou nemrtví."
"V tom případě," podotkla Korlat, "zřejmě nemáme pouze jediného nepřítele."
"Pannionský věštec má spojence?" Dujek se naklonil a plivl na zem. "Neobjevil se ani náznak -"
"Přesto," přerušila jej Stříbrná liška, "máte důkaz před očima dole v údolí."
"Matrona nemůže počít bez semene živých samců," ozval se znovu Kallor. "Proto s každým zničeným lovcem K'ell máme o jednoho nepřítele míň."
Chmur přimhouřil oči. "Toto odhalení tě příliš nepřekvapilo."
Kallor pokrčil rameny.
"Máme před sebou další pravdu," pokračoval Vojvoda. "Jelikož jsou lovci K'ell zničení, někdo, zdá se, odvádí práci za nás."
Následovalo ticho, v němž se všichni zadívali na Stříbrnou lišku.
Ta se usmála. "Jak už jsem před nějakou dobou říkala, všichni budete potřebovat pomoc."
Kallor frkl. "T'lan Imass! Tak nám pověz, čubko, proč by se oni starali o K'Chain Che'Malle? Copak nejsou jejich zapřisáhlými nepřáteli Jaghuti? Proč dávat svým nemrtvým stoupencům další úkol? Proč jste se ty a T'lan hnass připojili k téhle válce, ženská?"
"My se k ničemu nepřipojili," odtušila, stojíc, jak by stála Besana, s rukama sepjatýma na břiše, tělo pod jelenicovou halenou mohutné, ale dobře stavěné.
Ach, ten pohled znám. Nějaký trik. Teď opatrně…
"Popíráš tedy," začal Chmur pomalu a nejistě, "že tví T'lan Imass jsou zodpovědní za zničení těchto lovců K'ell?"
"Copak se nikdo z vás nikdy nezamýšlel nad tím," opáčila Stříbrná liška, "proč vůbec T'lan Imass s Jaghuty válčili?"
"Vysvětlení by nám možná pomohlo to pochopit," navrhl Dujek.
Stříbrná liška důrazně kývla. "Když se objevili první Imassové, byli nuceni žít ve stínu Jaghutů. Ti je trpěli a nevšímali si jich, ale jen pokud jich bylo málo. Vytlačovali je na nejméně úrodná území. Pak mezi Jaghuty povstali tyrani, kteří nacházeli potěšení, když je mohli zotročit, vnutit jim příšernou existenci - mnoho pokolení se zrodilo do tohoto otroctví a neznalo jiný život, nevědělo nic o svobodě.
Lekce to byla tvrdá, těžko se přijímala, neboť pravda byla tato: na světě byly inteligentní bytosti, které využívaly ctností jiných, jejich soucit, lásku, víru ve svůj druh. Využívaly je a vysmívaly se jim. Kolik imasských kmenů zjistilo, že jejich bohové jsou ve skutečnosti jaghutští tyrani? Skrývající se za přátelskou maskou? Tyrani, kteří s nimi manipulovali prostřednictvím víry.
Povstání bylo nevyhnutelné a pro Imassy zničující. Byli oslabení, nevěděli jistě, co vlastně hledají ani co jim svoboda ukáže, pokud ji najdou… Ale nenechali jsme se odradit. Nemohli jsme."
Kallor frkl. "Mezi Jaghuty nikdy nebylo víc než hrstka tyranů, ženská."
"Hrstka byla příliš mnoho, a našli jsme i spojence mezi Jaghuty - ty, kteří považovali chování tyranů za hanebné. Jenže my nesli jizvy. Jizvy zrozené z nedůvěry a zrady. Dokázali jsme věřit jen sami sobě. Ve jménu budoucích pokolení museli všichni Jaghuti zemřít. Žádný nesměl zůstat naživu, aby rodil další děti, mezi nimiž by mohl povstat nový tyran."
"A jaký vztah," zeptala se Korlat, "to má ke K'Chain Che'Malle?"
"Než svět ovládli Jaghuti, vládli mu K'Chain Che'Malle. První Jaghuti byli pro K'Chain Che'Malle totéž, co první Imassové pro Jaghuty." Odmlčela se a přelétla je pohledem. "V každém druhu se rodí sémě nadvlády. Naše války s Jaghuty nás zničily, zničily živoucí lid a jeho vyvíjející se kulturu. Takovou cenu jsme my zaplatili, abychom zajistili svobodu vám. Naše věčná oběť." Znovu se odmlčela, než pokračovala tvrdším tónem. "A tak se vás nyní tážu - vás všech, kteří jste na svá bedra vzali úkol vést válku s tyranskou, všeničící říší, vzali jste na sebe riziko, že obětujete vlastní život ve prospěch lidí, kteří o vás nic nevědí, ve prospěch zemí, do nichž jste nikdy nevkročili a nejspíš ani nevkročíte - táži se vás, čemu na nás, na T'lan Imass, stále nerozumíte? Je třeba zničit Pannionské dominium. Mne, T'lan Imass, pak očekává úkol zničit hrozbu skrývající se za Pannionským věštcem, hrozbu K'Chain Che'Malle."

Pomalu si je prohlížela. "Jedna matrona žije. Je z masa a kostí. Pokud by nalezla samce svého druhu, samce z masa a kostí… tyranie Jaghutů by byla ničím proti K'Chain Che'Malle. To tedy bude naše oběť."
V tichu, jež se rozhostilo po jejích slovech, byl slyšet jen vítr.
Nakonec se Caladan Chmur obrátil na Kallora. "Tobě tato žena připadá ohavná?"
"Ona lže," zachraptěl Kallor. "Celá tahle válka je bezvýznamná. Není to nic víc než finta."
"Finta?" zopakoval Dujek nevěřícně. "A čí?"
Kallor zavřel pusu a neodpověděl.
Haradas si odkašlala. "To by mohla být pravda. Ne že by ta žena Stříbrná liška lhala - myslím, že mluví pravdu, alespoň to, co nám z ní hodlá sdělit. Ne, myslím to s tou fintou. Vezměte si nákazu chodeb. Pravda, zdá se, že opravdu vychází z Pannionského dominia, a je pravda, že ten jed má příchuť chodby chaosu. To všechno je pravda, ale musím se ptát: proč by matrona K'Chain Che'Malle, která je obrovskou studnicí kouzel, chtěla zničit zdroj vlastní moci? Pokud byla u toho, když byla zničena Morn - když byla vytvořena Průrva - proč by se pokoušela ovládnout chaos znovu? Ctižádostivá možná je, ale hloupá? To je těžké přijmout."
Whiskeyjackovi došel plný význam jejích slov až po chvíli, a s ním i ještě něco. Opravdu je tu další nepřítel, a podle toho, jak se tváří ostatní - kromě Dujeka a nepochybně i mne - nebylo toto odhalení tak překvapivé, jak by mělo být. Jistě, zachytili jsme náznak, ale nedokázali jsme si to spojit. Chmur, Korlat, Kallor - bohové, dokonce i Kruppe a Artanthos! Což mi připomíná, abych se jim všem vyhnul, až příště budu hrát kostky! Podíval se zpátky na Stříbrnou lišku a setkal se s ospalým, vědoucím pohledem.
Ne, tohle už ti znovu nevyjde. "Stříbrná liško, vyprávěla jsi nám příběh, abys z nás vyloudila soucit, ale zdá se, že tvá snaha se nesetkala s úspěchem, takže jsi nakonec podkopala vše, oč jsi usilovala. Jestli je tu nějaká větší hrozba, třetí ruka, obratně manipulující s námi i s Pannionským věštcem… budete se s T'lan Imass soustředit na ni?"
"Ne."
"Proč?"
Překvapilo ho, když zakolísala a uhnula před ním pohledem. Když promluvila, šeptala. "Protože, Whiskeyjacku, od nás žádáš příliš mnoho."
Nikdo nepromluvil.
Whiskeyjacka zachvátila hrůza. Podíval se na Dujeka a viděl v jeho tváři odraz vlastní hrůzy. Bohové pod námi, jedeme vstříc své smrti. Neviditelný nepřítel - ale ten, jehož známe už dlouho, o němž víme, že dříve nebo později přijde, takový - do Propasti - před nímž couvají i T'lan Imass…
"Tak hmatatelná úzkostnost!" zvolal Kruppe. "Úzkostnost? Existuje takové slovo? Ne li, musí Kruppe mezi bezpočet svých nadání přidat i jazykovou vynalézavost! Přátelé! Slyšte! Naslouchejte! Čerpejte odvahu, vy všichni, z vědomí, že Kruppe se postavil, nohy rozkročené, statný břich pevný, do cesty řečenému - ač dosud nepojmenovanému - nepříteli vší existence! Spěte klidně za noci s tímto vědomím. Dřímejte jako děcka v matčině náručí, jak jste každý kdysi činil - dokonce i Kallor, ač ta představa šokuje a děsí -"
"Zatraceně!" zařval Caladan Chmur. "O čem to, ve jménu mistra Kápě, mluvíš, skrčku? Tvrdíš, že stojíš v cestě Chromému bohu? Do Propasti, tys zešílel! A jestli okamžitě," pokračoval tišeji a seskočil z koně, "nepodáš důkaz svých schopností," - mířil ke Kruppemu a sahal pro své kladivo - "nedokážu předvídat rozsah svého hněvu."
"To bych nedělala, Chmuře," podotkla Stříbrná liška.
Vojvoda se k ní otočil, zuby vyceněné. "Nyní hodláš chránit i tu nadutou tlustou ropuchu?"
Vykulila oči a podívala se na Darúna. "Kruppe, žádáš o to?"
"Nesmysl! Tento protest, drahá, pochopitelně nebyl míněn jako urážka, jak tě Kruppe ujišťuje!"
Whiskeyjack užasle hleděl, jak se kulatý mužík v od jídla a pití ušmudlaných šatech narovnává do své plné výšky a třpytná očka upírá na Caladana Chmura. "Hrozit Kruppemu z Darúdžhistánu chceš? Vysvětlení žádáš? To svoje kladívko hladíš? Ceníš -"
"Ticho!" zahřměl Vojvoda a snažil se ovládnout.
Bohové pod námi, co to má Kruppe v úmyslu?
"Kruppe se postaví každé hrozbě! Kruppe ohrnuje nos nad případnou ukázkou, o niž by se naježený Vojvoda pokoušel -"
Kladivo se ocitlo Chmurovi v rukou a švihem se zarazilo do hlíny těsně před Kruppem.
Výbuch srazil koně na zem a Whiskeyjack a ostatní popadali jako přezrálé hrušky. Země jako by vyletěla malazskému komandantovi vstříc, když dopadl a kutálel se dolů z kamenitého svahu. Nad ním řičeli koně. K obloze vyletěl oblak horkého prachu a hlíny.
Suť se pod Whiskeyjackem pohnula a sesouvala se dolů stále rychleji. Do zbroje mu bušily kameny, až byl skoro úplně omráčený. Mezerou v oblaku prachu zahlédl kopce na druhé straně údolí. Ty se zdvihaly a podložní skála rozrážela travnatý pokryv. Všude létal prach, úlomky kamení a kouř. Pak jako by prach spolkl celý svět. Do Whiskeyjacka narážely balvany, až jenom supěl a kuckal.
Země se pod sutí stále zvedala, V dálce byly slyšet další výbuchy, Whiskeyjack je cítil až v kostech. Konečně se zastavil, zpola zasypaný kamením. Zamrkal, jak ho pálilo v očích, a před sebou uviděl rhivské zvědy - uhýbali z cesty kutálejícím se balvanům, jako by to byla nějaká podivná, děsivá hra. Za nimi se zvedala černá podložní skála, z níž se ještě kouřilo, páteř nového pohoří, stále rostoucí. Dno údolí, kde Malažan ležel, se naklánělo. Obloha zešedla kouřem a párou.
Mistr Kápě mě vem… chudák Kruppe… Whiskeyjack se se zaúpěním otočil. Byl celý poškrábaný a pod zprohýbanou zbrojí cítil vznikající modřiny, ale kosti měl kupodivu celé. Upíral uslzené oči na kopec za sebou.
Suť byla pryč, zůstala jen čistá skála. Větší část mesy prostě zmizela, zůstal jen malý, plochý ostrůvek… na němž

Whiskeyjack uviděl postavy. Koně se škrábali na nohy a slabě byly slyšet i hýkavé protesty muly. Na sever se po straně vzdáleného údolí a ještě vzdálenějších kopců táhla úzký puklina, z níž se kouřilo, rozsedlina, jež jako by neměla dna.
Whiskeyjack se vyhrabal z kamení a pomalu se narovnal. Uviděl Caladana Chmura s kladivem v rukou… a před ním, na vlastním ostrůvku, stál Kruppe. A oprašoval si šaty. Prasklina, která vznikla tam, kam dopadlo kladivo, se kolem tlustého Darúna úhledně rozdělila a zase se spojila až za ním.
Whiskeyjack se snažil potlačit smích, věda, jak zoufale, neskutečně by zněl. Takže jsme viděli Chmurův vztek. A Kruppe, ten směšný mužík, ho ustál. No, jestli jsem někdy potřeboval důkaz, že ten Darún není to, nač vypadá…
Zamračil se. Byla to opravdu příkladná ukázka - rád bych věděl, komu byla míněná.
Ze zamyšlení ho vytrhl polekaný výkřik. Korlat. Hleděla k severu, a jako by se stáhla do sebe.
Whiskeyjack si konečně všiml - a veškeré veselí ho přešlo - že puklina se plní krví. Zkaženou krví, nemocnou krví. Beru chraň, Spící bohyně… Ohnice spí spánkem umírajících, otrávených. A došlo mu, že tohle je dnešní poslední a nejděsivější odhalení. Je nemocná… skrytá ruka Chromého boha…

Mhybe prudce otevřela oči. Vůz se naklonil. Zemí otřásal hrom. Všude kolem křičeli Rhivové, ustrašeně a ustaraně. Její kosti a svaly protestovaly proti tomu, jak to s nimi pohazuje, ale ona nechtěla křičet. Chtěla se jenom schovat.
Dunění utichlo, nahradilo ho vzdálené bučení bhederinů a blíž tiché kroky Rhivů, pobíhajících kolem vozu. Stádo panikařilo a hrozilo, že se splaší docela.
To by nás zničilo všechny. Ale bylo by to milosrdenství. Konec bolesti, zlých snů…
Ve snu bývala opět mladá, ale neměla z toho pražádnou radost. Tundrou, v níž se vždycky ocitla, se potulovali cizinci. Přiblížili se k ní. Uprchlá. Prchala jako sněžný zajíc. Utíkala, pořád utíkala. Cizinci. Nevěděla, co chtějí, ale hledali ji - to jí bylo jasné. Stopovali ji jako lovci svou kořist. Ze spánku se probouzela vyčerpaná, třesoucí se a namáhavě lapala po dechu.
Byla zachráněna z Propasti, před bezpočtem rozervaných duší, ztracených ve věčném, zoufalém hladu. Zachráněna drakem. K čemu? Nechal mě na místě, kde mě neustále honí, pronásledují a štvou.
Čas ubíhal, honáci uklidňovali vylekané bhederiny. Stádo se nakonec nesplaší. Země se ještě chvěla, ale utišovala se. Vůz se znovu zakolébal a Mhybe tiše zasténala. Tentokrát přišli dva Darúnové, Coll a Murillio.
"Už jsi vzhůru," všiml si radní. "Není divu."
"Nechtě mě být," řekla, stočila se do klubíčka a přitáhla si k tělu kůže. Je taková zima…
"Netušíš, co se tam stalo?" zeptal se Murillio Colla.
"Chmur se zřejmě přestal ovládat."
"Bohové! Kvůli komu? Kvůli Kallorovi? Ten syčák si zaslouží -"
"Kallorovi ne, příteli," usoudil Coll. "Hádej znovu - nemělo by ti to trvat dlouho."
Murillio zaúpěl. "Kruppe."
"Mistr Kápě ví, že každou chvíli zkouší trpělivost nás všech… akorát že nikdo z nás není schopný rozbít půlku světa a vyhodit k nebi novou horu."
"Myslíš, že se ten skrček nechal zabít? Nemůžu uvěřit -"
"Prý z toho vyšel bez škrábnutí. Typické. Stěžoval si na prach. Ani nikdo jiný nebyl zraněný, i když Vojvodovi prý málem ukopla hlavu vzteklá mula."
"Kruppeho mula? Ta, která při chůzi spí?"
"Ano, právě ta."
Spí. Nepochybně se jí zdá o tom, že je kůň. Nádherný, vysoký, ohnivý…
"To zvíře je vážně zvláštní. Ještě jsem neviděl tak… tak pozornou mulu. Všímá si všeho. Královno snů, to je to nejdivnější pohoří, co jsem kdy viděl!"
"Ano, Murillio, vypadá větší, než doopravdy je. Je to klam. Vypadá jako něco, co uvidíš na vzdáleném obzoru, a přitom je to jenom půl lígy od nás. Nestojí za pozornost, pokud chceš něco vědět…"
Nic nestojí za pozornost. Ani hory, ani muly, ani Chmurův vztek. V mé dceři se tlačí duše. Dvě ženy a Thelomen zvaný Drtič lebek. Dvě ženy a muž, kterého jsem nikdy nepotkala… a přesto jsem to dítě nosila v sobě. Já, Rhivka, mladá, v rozpuku života, jsem byla vtažena do snu a ten sen se pak stal skutečností. Ale kde jsem ve své dceři já? Kde je krev a duše Rhivů?
Nemá ze mě nic, vůbec nic. Opravdu jsem byla jenom nádoba
- nic jiného - nádoba, která podržela a pak porodila cizince. Nemá důvod mě navštívit, vzít mě za ruku, nabídnout mi útěchu. Můj úkol je splněn. A tak tu ležím, odhozená. Zapomenutá. Mhybe.
Kdosi jí položil ruku na rameno.
Promluvil Murillio. "Myslím, že už zase spí."
"To je nejlepší," usoudil Coll.
"Vzpomínám si, když jsem byl mladý," pokračoval tiše první muž.
"Já si na tvoje mládí vzpomínám taky, Murillio."
"Byl jsem divoký a marnotratný -"
"Každou noc jiná vdovička, jak si vzpomínám."
"Opravdu jsem byl jako magnet, a všechno to bylo tak snadné, víš -"
"Všimli jsme si."
Murillio si povzdechl. "Ale už ne. Zestárl jsem, zaplatil jsem za dny své mladosti -"
"Chceš říct noci."

"To je jedno. Objevili se noví soupeři. Mladá krev. Marak z Paxta, vysoký, mrštný, kamkoliv se pohne, všechny ženské se po něm otáčejí. Samolibý parchant. Pak je tu Perryl z M'necrae -"
"Vážně, Murillio, tohohle mě ušetři."
"Závěr zní, že to bylo pěkných pár let. Plných let. Radostných. A i když jsem na ústupu, můžu se ohlídnout a vzpomínat na dny - dobrá, noci - slávy. Ale tady ta chudinka…"
"Ano, slyším tě. Všiml sis někdy těch měděných ozdob, co nosí - vidíš, má je na zápěstí. Jsou to Kruppeho dárky z Darúdžhistánu."
"A co je s nimi?"
"No, jak jsem říkal, všiml sis jich někdy? Jsou zvláštní. Když spí, jsou lesklejší."
"Vážně?"
"Přísahám na kupu Kruppeho šátků."
"To je divné."
"Teď jsou ale matné…"
Rozhostilo se ticho a oba muži se naklonili nad Mhybe. Po delší době jí jeden stiskl rameno.
"Ach, kéž bych to mohl vzít zpátky," zašeptal Murillio.
Proč? Byla to pravda. Vyšla ti ze srdce, a to je velkorysé, i přes to tvé nezodpovědné mládí. Vyslovil jsi nahlas, co mě sužuje. Na tom se nic nezmění. Mám být litována? Zřejmě jenom, když spím. Do očí mi nic neřeknete a považujete to za laskavost. Ale mě to zesměšňuje, protože to působí jako lhostejnost.
A moje mlčení? I když se na mě ti dva laskaví muži právě dívají? Kterou z mých mnoha chyb to odhaluje?
Vaše lítost se zřejmě nevyrovná té mojí.
Myšlenky se jí roztoulaly. Objevila se okrová pustina beze stromů, krajina jejích snů. A ona byla na ní.
Rozběhla se.

Dujek hodil rukavicemi o stěnu stanu a tvář měl potemnělou vzteky. Whiskeyjack otevřel džbán piva a nalil do dvou číší, které čekaly na táborovém stolku. Oba muži byli celí umazaní od prachu a zpocení.
"Co to bylo za šílenství?" zachrčel Dujek a zastavil se, jen aby si vzal číši, než začal přecházet sem a tam.
Whiskeyjack si natáhl potlučené nohy, jen pod ním křesílko zaskřípělo. Zhluboka se napil piva, povzdechl si a řekl: "A které šílenství máš na mysli, Dujeku?"
"Pravda, ten seznam začíná být pěkně dlouhý. Chromý bůh! K tomu zlomenýmu všivákovi se vztahují ty nejhnusnější pověsti -"
"Báseň Rybářky Kel Tath o spoutání -"
"Já na básničky nejsem, ale mistr Kápě ví, že jsem se dost doslechl od hospodských bardů a tak. Fenerovy koule, do téhle války jsem se neupsal."
Whiskeyjack si vrchní pěst prohlížel. "Tak nebojuj."
Dujek se zarazil. "Pokračuj," vyzval svého zástupce po chvíli.
"Chmur to už věděl," pokrčil Whiskeyjack rameny a trhl sebou. Korlat taky. "K němu můžeš klidně připočíst i Anomandera Dlouhý vlas. I Kallora - i když ten lesk v jeho očích se mi pranic nelíbil. Takže dva ascendenty a jeden rádoby ascendent. Chromý bůh je pro lidi jako ty a já příliš mocný, vrchní pěsti. Nech ho jim a bohům. Dlouhý vlas i Chmur nakonec byli u jeho spoutání."
"Což znamená, že je to jejich nadělení."
"Upřímně řečeno, ano."
"Za což zaplatíme my všichni, a brzy možná i cenu nejvyšší. Nebudu se koukat, jak moje vojsko používají jako pěšáky v téhle hře, Whiskeyjacku. Vytáhli jsme rozdrtit Pannionské dominium, smrtelnou říši - aspoň pokud jsme věděli."
"Manipuluje se zřejmě na obou stranách, Dujeku."
"A to mě má uklidnit?" Vrchní pěst se mračila jako ďas. Zvedla číši, dopila pivo a kývla si o další.
Whiskeyjack číši dolil. "My si těžko můžeme stěžovat na manipulace, co, příteli?"
Dujek se zarazil, pak zabručel.
Pravda. Uklidni se, vrchní pěsti. Musíš myslet jasně. "Kromě toho," pokračoval Whiskeyjack, "já věřím."
"V co?" štěkl velitel. "V koho? Jen mi to řekni!"
"V jistého malého, břichatého, protivného mužíka -"
"V Kruppeho? Ty ses úplně pomátl na rozumu!"
Whiskeyjack se usmál. "Starý příteli, podívej se, jak se vztekáš. Zuříš, poněvadž máš pocit, že s tebou někdo manipuluje. Využívá tě. Možná tě i klame. A teď si vezmi, jak se musí cítit ascendent jako Caladan Chmur, když si uvědomí, že někdo manipuluje s ním. Stačí to, aby se přestal ovládat. Aby popadl to svoje kladivo a chtěl zničit toho samolibého, nabubřelého loutkáře."
Dujek se dlouho nehýbal, pak se usmál. "Jinými slovy, on bral Kruppeho vážně…"
"Darúdžhistán," utrousil Whiskeyjack. "Naše velká prohra. Celou dobu jsem měl pocit, že někdo někde celou tu zatracenou věc řídí. Ne Anomander Dlouhý vlas. Ne kabala. Ne Vorcan a její asasínové. Někdo jiný. Někdo rafinovaný a tak děsivě… schopný… že jsme byli naprosto bezmocní.
Potom došlo na příměří a my všichni zjistili, kdo stojí za znovuzrozením Besany. Jako Stříbrné lišky, dítěte z rhivské ženy, semínko zasazené a rašící v neznámé chodbě. Nitky se sbíhaly - Tumava, Bellurdan, sama Besana. A teď to vypadá, že se do říše smrtelníků vrátil jeden starší bůh. A konečně, což je nejpozoruhodnější, T'lan Imass. Takže Besana, Tumava a Bellurdan - všichni z Malazské říše - se narodí Rhivce v Chmurově vojsku… blíží se příměří, možnost velkolepého spojenectví… jak je neuvěřitelně příhodné, že se to dítě stane mostem mezi tábory -"

"Kromě Kallora," poukázal Dujek.
Whiskeyjack pomalu kývl. "A Kallor právě viděl ukázku Chmurovy moci - doufejme dostatečnou, aby ho to udrželo na uzdě."
"Tak kvůli tomu to všechno bylo?"
"Možná. Chtěl přece ukázku, ne? Kruppe manipuluje s okolnostmi. Nějak. Nemám pocit, že máme tancovat podle jeho vůle. Za tím Darúnem stojí starší bůh, ale i tak si myslím, že je to spíš spojení… vzájemně výhodné, skoro jako mezi sobě rovnými. Partnerství, chceš li. Pravda, z mé strany to jsou všechno jen spekulace, ale jedno ti povím: Už se mnou manipulovali dřív, s tebou ostatně taky. Tentokrát je to ale jiné. Míň nepřátelské. Dujeku, tentokrát cítím soucit."
"Spojení sobě rovných," zahloubal se Dujek a zavrtěl hlavou. "Co potom tedy je Kruppe zač? Je to snad nějaký převlečený bůh? Mocný čaroděj, arcimág?"
Whiskeyjack pokrčil rameny. "Můžu jenom hádat. Kruppe je smrtelník. Ale nadaný inteligencí, která je zcela jedinečná. A to myslím doslova. Jedinečná, Dujeku. Jestli se starší bůh náhle ocitl zpátky v této říši, nevyhledal by jako prvního spojence největšího myslitele?"
Dujek se zatvářil užasle. "Ale, Whiskeyjacku… Kruppe?"
"Kruppe. Kdo nám dal Trygallskou obchodnickou gildu, jediné kupce schopné zásobovat nás na této cestě? Kruppe. Kdo Mhybe přinesl majetek prvních Rhivň a tak zmenšil bolesti, kterými trpí? A podle mě ty ozdoby ještě nepředvedly, co doopravdy umějí. Kruppe je jediný, s kým Stříbrná liška mluví, když je teď Paran pryč. A nakonec se Kruppe postavil do cesty Chromému bohu."
"Jestli je jenom smrtelník, jak to, že přežil Chmurův hněv?"
"No, jeho spojenec, ten starší bůh, asi nechtěl, aby byl Darún mrtvý. Řekl bych, že nejspíš zasáhl. Co jiného to mohlo být?"
Dujek vypil i druhou číši. "Zatraceně," povzdechl si. "Dobrá. Zapomeneme, jak to jen půjde, na Chromého boha. Soustředíme se na Pannionské dominium. Přesto se mi to nelíbí. Nemůžu si pomoct, ale jsem nervózní z toho, že se nemůžeme pustit do tohoto nového nepřítele…"
"To opravdu nemůžeme, vrchní pěsti."
Dujek zkřivil tvář. "Rychlej Ben."
Whiskeyjack pomalu kývl. "Myslím, že ano. Nejsem si jistý - pro mistra Kápě, ani nevím, jestli je ještě naživu, ale jak ho znám, tak je. A plný síly. A vzhledem k tomu, jak byl rozčilený, když jsem ho viděl posledně, určitě něco ví."
"A on je to jediné, co máme? Abychom přelstili Chromého boha?"
"Vrchní pěsti, jestli je Kruppe nejpřednější génius na tomto světě, tak Rychlej Ben je jen o krůček za ním. Velice maličký krůček."
Zvenčí uslyšeli křik a dupot. Ve chvilce odhrnul stanovou chlopeň korouhevník Artanthos a vstoupil. "Pánové, zahlédli jednoho Morantha. Letí od severovýchodu. Je to Skrut."
Whiskeyjack vstal a zabručel, jak mu tělem při pohybu projela bolest. "Královno snů, konečně se něco dozvíme."
"Doufejme, že to budou dobré zprávy," podotkl Dujek. "Pár by se mi jich hodilo."

Tvář tiskla k lišejníkem obrostlým kamenům. Lišejník měkl, jak se do něj vpíjel její pot. Srdce jí bušilo, lapala po dechu. Ležela tu, kňučela a byla příliš unavená, aby utíkala dál, příliš unavená, aby jen zvedla hlavu.
Tundra jejích snů odhalila nové nepřátele. Tentokrát ji nepronásledovala tlupa cizinců.
Tentokrát ji našli vlci. Obrovští, hubení, větší než ti, které vídala v bdělém stavu. Přiběhli na hřeben, osm dlouhonohých šelem, jejichž srst měla tlumené odstíny okolní krajiny. Jeden z vlků otočil hlavu, jako by v suchém, chladném větru zachytil její pach.
A štvanice začala.
Zprvu se Mhybe těšila z rychlosti svých mladých, hbitých nohou. Byla rychlá jako antilopa - rychlejší než jakýkoliv člověk - a hnala se pustinou.
Vlci s ní drželi krok, neúnavně. Smečka se rozdělila do stran a některý občas zrychlil, aby ji donutil zabočit. Znovu a znovu, když se snažila zůstat mezi kopci na rovině, se jim nějak podařilo vyhnat ji do svahu. A ona začínala ztrácet síly. Tlak nepolevoval. Do myšlenek, mezi bolest v nohou, oheň v prsou a vyprahlé hrdlo, jí pronikla děsivá představa, že uniknout nelze. Že zemře. Že ji strhnou jako každé jiné zvíře, které lovili.
Věděla, že pro ně moře její duše, nyní vybičované do bouře paniky a zoufalství, nic neznamená. Byli to lovci a mysl jejich kořisti je nezajímala. Stejně jako s antilopou, bhederiním teletem, ranagem, půvab a úžas, příslib a potenciál - to vše pro ně bylo jen masem.
Poslední lekce života, jediná skutečná, zakopaná pod vrstvami iluzí.
Pochopila, že dříve nebo později se z každého stane jen žrádlo. Ať pro vlky, nebo pro červy, ať přijde konec rychle, nebo pomalu, nic z toho není důležité.
Fňukajíc, zpola oslepená, vyškrábala se na další kopec. Vlci se přibližovali. Slyšela jejich kroky na větrem vysušeném lišejníku a mechu. Blížili se k ní ze všech stran. Mhybe vykřikla, zakopla a praštila sebou na kamenitý plácek. Zavřela oči a čekala na bolest, až se jí zuby zaryjí do masa.
Vlci ji obcházeli. Poslouchala je. Obcházeli ji a začali se přibližovat.
Na krku ucítila jejich horký dech.
Zaječela.
A probudila se. Nad ní, na tmavnoucí modré obloze, kroužil jestřáb. Stádo zvířilo oblak prachu. Z dálky slyšela hlasy a sama hlasitě lapala po dechu. Vůz se zastavil. Vojsko se usazovalo na noc.
Ležela stočená pod kůžemi a kožešinami. Dva hlasy se ozývaly poblíž. Ucítila kouř z hořícího trusu a masový vývar s

bylinkami - šalvěj a skopové. Ozval se třetí hlas a první dva ho přivítaly - všechny byly nezřetelné, jako by je už nedokázala rozeznat. Nestojí to za námahu. Mí strážci. Mí žalářníci.
Vůz zavrzal. Někdo si k ní přidřepl. "Vyspaná bys neměla být tak unavená."
"Ne, Korlat, to bych neměla. Teď mi, prosím, dovol to skončit. -"
"Nedovolím. Na, Coll udělal jídlo."
"Nemám už zuby, abych mohla kousat."
"Jsou to kousíčky masa, snadno je polkneš. Hlavně vývar."
"Nemám hlad."
"Stejně jez. Mám ti pomoct se posadit?"
"Mistr Kápě tě vem, Korlat. A ostatní taky. Všechny."
"Ukaž, pomůžu ti."
"Vaše dobré úmysly mě zabíjejí. Ne, nezabíjejí. V tom to je, nezabíjejí -" Chabě se snažila vymanit Korlat z rukou, když jí ta pomáhala se posadit. "Mučí mě. Vaše milosrdenství. Které je cokoliv, jen ne milosrdenstvím. Ne, nedívej se na mě, Korlat." Přitáhla si kapuci do očí. "Nebo začnu lačnit po lítosti ve tvých očích. Kde je ta miska? Budu jíst. Nech mě na pokoji."
"Sednu si tu s tebou, Mhybe," prohlásila Korlat. "Nakonec tu mám dvě misky."
Rhivka zírala na své vrásčité, vyhublé ruce plné skvrn a misku v nich. Na řídký vývar s kousíčky masa. "Vidíš to? Řezník. Vrah koz. Zamyslel se nad zoufalým křikem toho zvířete? Podíval se mu do prosících očí? Zaváhal s nožem? Ve svých snech jsem jako ta koza. K tomuhle mě proklínáte a odsuzujete."
"Ten, kdo zabil kozu, byl Rhiv," řekla Korlat po chvíli. "My obě ten rituál dobře známe, Mhybe. Usmiřuje. Volá milosrdného ducha, který přijímá nevyhnutelné. My obě víme, jak takový duch přijde ke koze, vlastně ke každému zvířeti, jehož tělo má nakrmit lidi a jehož kůže vás odívá. Proto zvíře nekřičí, neprosí. Viděla jsem to… a je to vskutku pozoruhodné. Jedinečné u Rhivů, ne ve svém záměru, ale v tom, jak je to účinné. Jako by rituální příchod ducha zvířeti ukázal lepší budoucnost - něco mimo jeho život, jaký dosud poznalo -"
"Lži," zamumlala Mhybe. "Duch to ubohé zvíře klame. Aby bylo zabití snazší."
Korlat mlčela.
Mhybe zvedla misku ke rtům.
"Možná je ten klam darem… milosrdenství," usoudila Tiste Andii.
"Nic takového neexistuje," štěkla Mhybe. "Nejsou to než slova utěšující vraha a jeho druhy a nic jiného. Mrtvý je mrtvý, jak by řekli Paliči mostů. Ti vojáci znají pravdu. Děti Malazské říše nemají žádné iluze. Ty není snadné okouzlit."
"Zřejmě o nich hodně víš."
"Dvě ženy mariňáci mě sem občas chodí navštěvovat. Rozhodly se hlídat mou dceru. A povídat mi o ní, protože nikdo jiný se o to nestará, a já si jich za to tuze cením."
"To jsem nevěděla…"
"Leká tě to? Ze mi snad odhalily nějaká strašlivá tajemství? Zarazíš jim to?"
Korlat jí položila ruku na rameno. "Kéž by ses na mě aspoň podívala, Mhybe. Ne, nic takového neudělám. Ani nevím o žádných strašných tajemstvích, která bychom před tebou měli. Vlastně teď ty ženy vyhledám, abych jim poděkovala."
"Nech je na pokoji, Korlat. Ony se o žádné díky neprosí. Jsou to prostí vojáci, dvě ženy z říše. Díky nim vím, že Kruppe Stříbrnou lišku pravidelně navštěvuje. Ujal se role laskavého strýce. Takový zvláštní člověk, je mi milý, i přes tu hroznou kletbu, kterou na mě seslal."
"Kletbu? Aha. Mhybe, z toho, co o Kruppem vím, ti mohu říci, že on na nikoho kletby nesesílá. Nevěřím, že ho vůbec napadlo, co pro tebe bude znovuzrození Besany znamenat."
"To je pravda. Chápu to dobře, víš. Povolal si ho jeden starší bůh - který se buď rozhodl, že se do toho zamíchá, nebo už v tom měl prsty. Byla stvořena ohavnost, jak to nazývá Kallor, a opravdu to ohavnost byla. Scvrklá mrtvola Tumavy, s Besaninou duší lapenou v sobě, a to celé prodchnuté kouzly T'lan Imass. Hrůza. Ten starší bůh se pokoušel nějak zachránit, co vzniklo, dát tomu tvar, a k tomu zřejmě potřeboval Kruppeho. Tak. Darún udělal, co mohl, věřil, že je to laskavost. Ale nemýl se, Korlat. Kruppe a jeho starší bůh se rozhodli využít to dítě, které stvořili. Bylo to od začátku oportunistické, nebo záměrné? Záleží na tom? A hle, Kruppe nyní chodí za Stříbrnou liškou. Kují pikle? Jsem slepá…"
"Kují pikle? A za jakým účelem, Mhybe?"
"Ty to nevíš? Tomu nemůžu uvěřit."
"Očividně jsi došla k závěru, že jsme se všichni spikli… proti tobě."
"A ne snad?" Z posledních sil Mhybe odhodila misku. Slyšela, jak vývar vyšplíchl, miska se od něčeho odrazila a Murillio překvapeně vykřikl - zřejmě měl tu smůlu, že se jí ocitl v cestě. "Hlídat mě!" syčela Mhybe. "Krmit mě! Dohlížet na mě, abych si nevzala život sama! Copak to není spiknutí? A moje dcera - moje vlastní dcera - přijde mě někdy navštívit? Ne! Kdy jsem ji viděla naposledy zblízka? Kdy? Už si skoro ani nevzpomínám!"
Korlat jí zaťala prsty do ramene, a když promluvila, zněl její hlas napjatě. "Slyším tě, přítelkyně. Dostanu se na kloub tomu všemu. Zjistím pravdu a sdělím ti ji. To ti slibuji, Mhybe."
"Tak mi řekni, co se stalo dneska? Cítila jsem… něco. Událost. Coll a Murillio mluvili o výstupu mezi Kruppem a Chmurem. Pověz, kde v tom všem stojí Stříbrná liška?"
"Byla tam," odpověděla Korlat. "Jela se mnou, když si mě povolal Whiskeyjack. Budu upřímná, Mhybe. Něco se opravdu stalo, než došlo ke střetu mezi Chmurem a Kruppem. Tvá dcera nalezla… ochránce, ale tu ochranu nerozšíří i na tebe - z nějakého důvodu si totiž myslí, že jsi nyní v nebezpečí. Neznám jeho původ."
Ale já ano. Ach, Korlat, tvé přátelství ke mně tě zaslepilo. Jsem opravdu v nebezpečí. Před sebou. "Ochránce? Koho?"
Korlat se zhluboka nadechla a pomalu vydechla. "Stříbrná liška žádala, abych ti o nich nic neříkala. Nechápala jsem

proč, ale souhlasila jsem. Nyní vidím, že to nebylo správné. Kvůli tobě, Mhybe. Je to spiknutí, a já se ho nezúčastním. Ochránci tvé dcery jsou vlci. Starobylé, obrovské šelmy -"
Mhybe zachvátila hrůza. Zaprskala a švihla rukou Korlat do obličeje. Ucítila pod nehty kůži. "Mí lovci!" zaječela, když Tiste Andii ucukla. "Chtějí mě zabít! Moje dcera -" Moje dcera! Mě moří ve snu! Duchové pod námi, ona mě chce zabít!
Coll a Murillio vyskočili na vůz a poplašeně křičeli. Korlat se je snažila uklidnit, ale Mhybe už je přestala poslouchat, přestala vnímat okolní svět. Svíjela se a zmítala, máchala rukama a cítila, jak ji užírá zrada a obrací jí srdce v popel. Moje dcera! Moje dcera!
A můj hlas fňuká.
A moje oči prosí.
A ona drží nůž a v očích má jen chladný záměr.

Whiskeyjack se přestal usmívat, když Korlat přišla, oči jako doběla rozžhavené železo a na tváři čtyři rovnoběžné šrámy vlhké krví, která jí stékala na bradu a kapala na rákosové rohože na podlaze.
Malažan málem couvl, když k němu došla. "Korlat, co se stalo?"
"Slyš má slova, milenče," zaskřípěla ledovým hlasem. "Veškeré tajnosti, které přede mnou máš - o znovuzrozené Besaně, o těch zatracených T'lan Ay, o tom, co jsi nařídil těm dvěma mariňákům hlídajícím dítě, aby Mhybe řekli - mi teď vyjevíš. Okamžitě."
Whiskeyjacka zamrazilo, zachvěl se před jejím vztekem. "Nařídil?" zeptal se tiše. "Já jim nic nenařizoval. Ani aby hlídali Stříbrnou lišku. To, co ty dvě udělaly, si zvolily sami. Ale za to, co snad řekly, že to došlo až sem, za to jsem zodpovědný, protože jsem jejich velitel. A ujišťuji tě, že je li na místě trest -"
"Přestaň. Chvilku, prosím." Cosi se stalo, protože se roztřásla.
Whiskeyjack ji chtěl obejmout, ale neudělal to. Cítil, že potřebuje útěchu, ale instinkt mu říkal, že na to ještě není připravená. Rozhlédl se kolem a našel poměrně čistý ručník, namočil ho v umyvadle a podal jí ho. Mlčky se na něj dívala a barva jejích očí potemněla do břidlicově šedé, ale ručník si nevzala. Pomalu dal ruku dolů.
"Proč," zeptala se, "trvala Stříbrná liška na tom, aby se její matka nedozvěděla nic o T'lan Ay?"
"Nemám tušení, Korlat, kromě toho, co řekla sama. Tehdy jsem si myslel, že ty to víš."
"Ty sis myslel, že já to vím."
Kývl.
"Myslel sis, že před tebou mám… tajemství. Něco, co se týká Stříbrné lišky a její matky…"
Pokrčil rameny.
"Hodlal ses mi postavit?"
"Ne."
Vykulila oči. Ticho se táhlo. "Pro mistra Kápě, vyčisti mi rány."
Whiskeyjackovi se ulevilo. Přistoupil blíž a něžně jí začal otírat tvář. "Kdo tě udeřil?" zeptal se tiše.
"Mhybe. Myslím, že jsem právě udělala hroznou chybu, i když jsem to myslela dobře…"
"To se s dobrými úmysly stává často," podotkl.
Korlat se po něm pátravě podívala. "Pragmatičtí Malažané. Opravdu jasnozřiví. Proč vás pořád považujeme jen za vojáky? Chmur, Dlouhý vlas, Kallor… i já, my všichni pohlížíme na tebe a na Dujeka a na vaše vojsko jako na něco… přidruženého. Meč, který chceme mít v ruce, až přijde čas. Zdá se, že jsme všichni hlupáci. Vlastně nikdo z nás si neuvědomil, jak si věci stojí teď."
Zamračil se. "A jak si věci stojí teď?"
"Stali jste se naší páteří. Právě vy nám dodáváte sílu, držíte nás pohromadě. Já vím, že máš tajnosti, Whiskeyjacku -"
Trpce se usmál. "Ne tolik, jak si zjevně myslíš. Povím ti to největší. Jde o to, že máme pocit, že nás dalece předčíte. Ty - Dlouhý vlas, Caladan Chmur, Kallor. Vojsko Tiste Andii a Rhivů a Barghastů. Pro mistra Kápě, dokonce i ty tlupy žoldnéřů, které vás doprovázejí, nás znervózňují. Nemáme vaši moc. Jsme jenom vojsko. Náš nejlepší čaroděj ani nemá hodnost. Je to oddílový mág a zrovna teď je daleko odsud a myslím, že se cítí jako moucha lapená v pavučině. A když dojde na bitvy, víme, že budeme v čele a že za to draze zaplatíme. Co se věštce a toho, kdo se skrývá za ním, týče, doufáme, že to vyřídíte vy. Totéž platí o Chromém bohu. Máš pravdu, Korlat. Jsme jenom vojáci. Unavení vojáci. Jestli jsme páteří tohohle unaveného vojska, tak nám mistr Kápě pomáhej, protože je křehká a ohnutá."
Zvedla ruku, položila ji na jeho a přitiskla si obě na tvář. Jejich pohledy se setkaly. "Ohnutá a křehká? To nemyslím."
Whiskeyjack zavrtěl hlavou. "Nejsem skromný, Korlat. Mluvím pravdu, i když ty na ni asi nejsi připravená."
"Stříbrná liška nějak manipuluje se svou matkou," řekla Tiste Andii po chvíli. "Možná je dokonce zodpovědná za ty její strašné sny."
"Tomu nevěřím -"
"Něco takového by Besana neudělala, správně? Ale co ta Tumava? Nebo Thelomen? Ty jsi je znal, Whiskeyjacku. Rozhodně lépe než my ostatní. Není možné, že je za to zodpovědný jeden z nich - nebo oba?"
Whiskeyjack chvíli mlčel, jen jí setřel zbytek krve z brady. "Tohle bude chtít léčitele, Korlat, jinak se to může zanítit -"
"Whiskeyjacku."
S povzdechem couvl. "Obávám se, že Tumava by mohla mít pocit, že byla zrazena. Pak by se nevybíravě mstila každému. Totéž platí pro Bellurdana Drtiče lebek. Nakonec byli zrazeni oba. Jestli máš pravdu v tom, co se děje Mhybe - že jí něco dělají - tak Besana by jim v tom určitě bránila."
"A co když už ten boj prohrála?"
"Neviděl jsem nic -"

Korlat se zablýsklo v očích a píchla ho prstem do prsou. "Chceš říct, že tví dva mariňáci nic nehlásili!"
Zaškaredil se. "Stejně jsou to dobrovolníci, Korlat. Vzhledem k tomu, že o těchto věcech vlastně nevíme skoro nic, vyplatí se dávat pozor. Ty dvě ženy se rozhodly dohlédnout na Stříbrnou lišku, protože v ní vidí Besanu. Ne jenom tělesně, ale i její osobnost. Kdyby se něco zvrtlo, všimly by si toho a přišly by za mnou. Okamžitě."
Korlat dala ruku dolů a povzdechla si. "A já ti sem vrazím, abych ti utrhla hlavu. Hrom do tebe, Whiskeyjacku, jak jsem si tě vůbec zasloužila? A Propast mě vem, proč jsi ještě tady? Po tom, jak jsem tě obvinila…"
"Před několika hodinami sem stejně přišel Dujek." Zazubil se. "Holt je dneska takový den. A teď bychom měli zavolat toho léčitele -"
"Za chviličku." Zadívala se na něj. "Whiskeyjacku, ty opravdu nemáš tušení, jak vzácný člověk jsi, viď?"
"Vzácný?" Zazubil se ještě víc. "Ovšemže to vím. Jsem jediný svého druhu, dík mistru Kápě za to."
"Tak jsem to nemyslela."
Objal ji kolem pasu. "Je čas najít léčitele, ženská. Já mám prosté potřeby a tady jen marníme čas."
"Vojácká odpověď," utrousila. "Mě ale neoklameš, víš?"
Zavřel oči. Ach, ale ano, Korlat. Kdybys věděla, jak moc se doopravdy bojím… že bych tě mohl ztratit…

Kruppe, Úhoř z Darúdžhistánu, občas překupník kradeného zboží a zloděj, ten, jenž se postavil Vojvodovi Caladanu Chmurovi, máchal rukama a loudal se hlavní uličkou mezi stany, vedoucí k zásobovacím vozům. Právě vyšel z jídelního stanu Mottských zálesáků a v každé ruce držel nathijský černý koláč, z něhož kapal sirup. Za ním šla jeho mula, natahovala se ke koláčkům a špicovala uši.
Táborem právě odzvonilo druhé zvonění z půlnoci a probralo stáda bhederinů, takže se z dálky ozývalo žalostné bučení, které však brzy utichlo, neboť zvířata opět usnula. Když Kruppe dorazil k vozům - postaveným do čtverce, jako pevnost - všiml si dvou malazských mariňáků s plášti přitaženými k tělům, sedících u malého ohníčku.
Kruppe změnil směr a vydal se k nim. "Laskavé přítelkyně," zavolal tiše, "je pozdě a takové dvě krasavice určitě potřebují něco sladkého."
Obě ženy vzhlédly. "Aha," zabručela jedna. "To je ten tlustej Darún."
"A jeho mula, támhle ve stínu."
"Kruppe jest vskutku jedinečný! Hleďte!" Podával jim koláče. "Pro vás, drahoušková."
"A co bychom měly sníst, ty koláče, nebo tvoje ruce?"
Druhá na slova své společnice vytáhla nůž. "Stačí párkrát říznout a můžem si vybrat samy, ne?"
Kruppe couvl. "Královno snů! Tvrdé a rozhodně neženské! Strážkyně krásné Stříbrné lišky, že ano? Uklidňující. Srdce Besany, zářící tak jasně z dospívající ženy -"
"Ano, už jsme tě viděly mockrát. Povídáš si s ní. Je to naše čarodějka. To vidí každý, kdo ji znal."
"Neobyčejná nesouvislost. Kruppe je nadšen -"
"Tak dostanem ty sirupový koláče, nebo ne?"
"Přirozeně, i když záblesk té čepele stále velkorysého Kruppeho oslepuje."
"Ty nemáš moc smysl pro humor, co? Pojď k nám, jestli se nebojíš."
Darún se usmál a popošel blíž. "Nathijské černé koláče, drahoušková."
"My je známe. Mottští je po nás házeli, když jim došly šípy."
"Jaybar jednou dostal plnej zásah do obličeje."
"To ano, a pak zakopl, a když vstal, vypadal jako lesní zem s očima."
"Děsivá šťáva, nebezpečná zbraň," souhlasil Kruppe a znovu oběma ženám podával koláče.
Vzaly si je.
"Kurážný úkol, chránit tu rhivskou dívku."
"Ona není žádná rhivská holka. Je to Besana. Ty kožešiny nosí jenom kvůli lidem."
"Aha, takže jste s ní mluvily."
"Ani ne, nemusíme. Ty koláče jsou mnohem lepší bez všech těch větví a listí."
Kruppe zamrkal a pomalu kývl. "Bezpochyby. Obrovská zodpovědnost, být očima svého velitele a dohlížet na řečenou dívku."
Obě ženy přestaly žvýkat, vyměnily si pohledy, pak jedna polkla a řekla: "Koho, Dujeka? Jestli jsme my jeho očima, tak je slepej jako krtek."
"Ach, Kruppe pochopitelně mínil Whiskeyjacka."
"Whiskeyjack není slepej a nepotřebuje, abychom se koukaly za něj."
"Přesto," usmál se Darún, "ho jistě velice uklidňuje váš samozvaný úkol a hlášení a tak. Být Kruppe Whiskeyjackem, ví, že by byl."
"Byl co?"
"No uklidněn, jak jinak."
Obě ženy zabručely, jedna pak frkla a pravila: "To byl dobrej vtip. Kdybys ty byl Whiskeyjackem. Cha."
"Řečnický obrat -"
"Nic takovýho není, tlusťochu. Snažíš se chodit ve Whiskeyjackových stopách? Snažíš se vidět jeho očima? Cha."
"Taky myslím," přidala se druhá žena. "Cha."
"Takže jste to udělaly," poznamenal Kruppe.
"A co?"
"Souhlasily jste."
"To máš zatracenou pravdu. Whiskeyjack měl být císařem, když toho starýho oddělali. Ne Laseen. Ale ona věděla, kdo

stojí proti ní. Proto ho zbavila hodnosti a udělala z něj mistrem Kápě zatraceného seržanta a poslala ho pryč, a hezky daleko."
"Whiskeyjack je tedy ctižádostivý, pravda?"
"Ani náhodou, Darúne. A v tom to celý je. Byl by z něj skvělej císař, říkám já. Nechtít být císařem je ta nejlepší a jediná kvalifikace, která stojí za úvahu."
"Zvláštní prohlášení, drahoušku."
"To teda není."
"Promiň, co není co?"
"Zvláštní. Hele, Malazská říše by byla úplně jiná, kdyby tenkrát na trůn usedl Whiskeyjack. Kdyby udělal, co jsme všichni chtěli, popadl Laseen za krk a vyhodil ji z okna věže."
"A byl by schopen tak pozoruhodného skutku?"
Obě ženy se zatvářily zmateně. "Už jsi ho viděla skákat?" zeptala se nakonec jedna své společnice.
Druhá zavrtěla hlavou. "Ne. Ale mohl by to bejt pozoruhodnej skok. Proč ne?"
"Proč by ale skákal taky? Stačilo vyhodit ji."
"No, ale skok by to byl pozoruhodnej, ne?"
"To máš pravdu."
"Ehm," přerušil je Kruppe. "Pozoruhodný skutek. Jako čin."
"Aha."
"No jo, jasně. Mám to. Takže ty ses ptal, jestli by to dokázal, kdyby se rozhodl? Určitě. Není dobrý naštvat Whiskeyjacka, a jestli to nestačí, tak je mazanej."
"Proč tedy, táže se Kruppe v úžasu, to tenkráte neučinil?"
"Protože je voják, ty pitomo. Laseenina cesta na trůn byla už tak dost zlá. Celá říše byla otřesená. Jak se jednou lidi začnou probodávat a zabírat ještě zkrvavenej trůn, tak může jít pořád dál, může to být jako domino, chápeš? Jeden za druhým a tak pořád dál, a nakonec se to celý rozpadne. On byl ten, ke kterýmu jsme všichni vzhlíželi, jasný? Čekali jsme, jak to vezme, Laseen a to všecko. A když jenom zasalutoval a řekl: ‚Ano, císařovno,' tak se věci zase uklidnily."
"Dal jí šanci, víš?"
"Ovšem. A vy děvčata si teď myslíte, že udělal chybu."
Obě ženy zároveň pokrčily rameny. "Teď už na tom nezáleží. Jsme tady a tady je tady a tím to končí."
"Budiž, budiž," pravil Kruppe a s povzdechem vstal. "Úžasný rozhovor. Kruppe vám děkuje a nyní odchází."
"Jasně. Díky za koláče."
"Kruppemu bylo potěšením. Dobrou noc, drahoušková."
Kruppe se loudal zpátky k vozům.

Když zmizel ve tmě, obě ženy dlouho jen mlčely a olizovaly si sirup z prstů.
Pak si jedna povzdechla.
Druhá ji následovala.
"Tak co?"
"To bylo zatraceně snadný."
"Myslíš?"
"Jasně. Přišel a čekal, že tu budou dva mozky, a našel stěží jeden."
"Stejně jsme možná plácaly až moc."
"To je u půlky mozku normální, lásko. Cokoliv jinýho by u něj vzbudilo podezření."
"O čem si podle tebe s Besanou povídají?"
"O tý stařence, řekla bych."
"Já myslím to samý."
"Něco spolu kujou."
"Taky myslím."
"A Besana tomu velí."
"Určitě."
"Což mi docela stačí."
"Mně taky. Víš, ten koláč jaksi nebyl ono, bez všech těch větví a listí."
"To je divný, právě mě napadlo totéž…"

Kruppe se mezi vozy přiblížil k jinému ohníčku. U něj se choulili dva muži. Když přišel, vzhlédli.
"Co to máš s rukama?" zeptal se Murillio.
"Všechno, čeho se Kruppe dotkne, se k němu přilepí, příteli."
"No," zabručel Coll, "to víme už roky."
"A co je s tou všivou mulou?" vyptával se Murillio.
"To zvíře mne vskutku pronásleduje, ale nevadí. Kruppe měl právě tuze zajímavý rozhovor se dvěma mariňáky. A s potěšením vám sděluje, že mladá Stříbrná liška je v opravdu schopných rukou."
"Lepí jako ty tvoje?"
"Nyní ano, milý Murillio, nyní ano."
"Co říkáš, je dobré," podotkl Coll, "ale pomůže nám to? Támhle na voze spí jedna stařenka, a zlomené srdce je poslední z jejích problémů, přičemž by to stačilo zlomit silného muže, natož křehkou starou paní."

"Kruppe vás s potěšením ujišťuje, že právě probíhají věci velice milosrdné. Je třeba nebrat v úvahu, jak věci vypadají v současné době."
"Tak proč jí to neříct?" zavrčel Coll a ukázal hlavou na vůz Mhybe.
"Ona, žel, ještě není na takové odhalení připravena. Tady jde o cestu ducha. Musí začít u sebe. Kruppe a Stříbrná liška mohou dokázat jen omezené věci, i přes naši zjevnou všemocnost."
"Tak všemocnost, co?" Coll zakroutil hlavou. "Včera bych se tomu zasmál. Ty ses postavil Caladanu Chmurovi, viď? Moc by mě zajímalo, jak se ti to podařilo, ty zatracená ropucho."
Kruppe zvedl obočí. "Milý, dobrý společníku Colle! Tvůj nedostatek důvěry drtí křehkého Kruppeho na kousky až po palce u nohou, jež se mu úzkostí kroutí!"
"Pro mistra Kápě, hlavně nám to neukazuj," vyhrkl Murillio. "Ty střevíce nosíš, co tě znám, Kruppe. Sama Poliel by couvla před tím, co by v nich mohlo číhat."
"A to by také měla! Aby odpověděl Collovi s kusou přesností, prohlašuje Kruppe, že hněv - ne, vztek - nemá proti někomu, jako je on, nižádného účinku, neboť pro něj jest svět perlou spočívající ve slizovitých prostorách jeho bystrého a výkonného mozku. Ach, když se nad tím Kruppe zamyslí, tak ten příměr není tak dobrý. Zkusí to znovu. Pro něhož, jak bylo řečeno, není svět ničím jiným než opeřený sen plný barev a nepředstavitelných divů, kde dokonce i sám čas ztratil význam, a když už o tom mluvíme, připozdívá se, není liž pravda? Spánek kyne, proud chladné transsubstanciace, jež metamorfuje zapomnění do obnovy a omlazení, což samo o sobě jest divem dostatečným pro završení této neblahé noci!" Zamával rukama a odkráčel. Mula se po chvíli vydala za ním.
Oba muži za nimi zírali.
"Kéž by se to Chmurovo kladivo střetlo s jeho umaštěnou lebkou," povzdechl si Coll po chvíli.
"Nejspíš by uklouzlo," usoudil Murillio.
"Nejspíš ano."
"Sliz a mozky a páchnoucí nohy, do Propasti, dělá se mi zle."

Vysoko nad táborem roztáhla Bába unavená křídla a snášela se k Vojvodovu stanu. Přes to, jak byla utahaná, cítila vzrušení a zvědavost. Z pukliny na sever od tábora dosud vytékala zkažená krev Ohnice. Velký pták cítil výbuch, když byl ještě nad Výraznými horami daleko na jihovýchodě, a okamžitě věděl, co ho způsobilo.
Caladan Chmur se rozzlobil. Udeřil kladivem a tím přetvořil svět. Bába viděla i potmě a ostře ohraničené čedičové pohoří se tyčilo tam, kde žádné horstvo být nemělo, přímo v srdci Pocatliní. A z krve Spící bohyně stoupala kouzla - i je Bába poznala.
Dotek Chromého boha. V žilách Ohnice docházelo k přeměně. Padlý přetvářel její krev ve svou. Tuto chuť já předobře znám, protože mi byla mateřským mlékem, tenkrát, dávno tomu. Mně a mým druhům.
Svět dole se měnil a Bába změny milovala. Její duše, i duše ostatních velkých krkavců, se znovu úplně probudila. Bába se ještě nikdy necítila víc naživu.
Proklouzla pod teplé, stoupavé proudy a nadskakovala v bublinách studeného vzduchu - ozvěnách prudkých změn v atmosféře, následujících po výbuchu Chmurova vzteku - a pak tiše dosedla na zem před Vojvodovým stanem. Uvnitř se nesvítilo.
Bába se tiše zasmála a proskočila pod zpola zavázanou chlopní.
"Ani slovo," zabručel ze tmy Chmur, "o tom, že jsem se přestal ovládat."
Velká krkavčice naklonila hlavu směrem k lůžku. Vojvoda seděl na jeho kraji s hlavou v dlaních. "Jak si přeješ."
"Podej hlášení."
"To udělám. Nejdřív od Anomandera Dlouhý vlas. Uspěl. Měsíční Kámen přeletěl nepovšimnut a nyní… se skrývá. Mé děti létají hluboko nad územím Pannionského věštce. Vojvodo, nejen jejich oči viděly, co leží dole. Já sama jsem -"
"Schovej si podrobnosti na později. Měsíční Kámen je na místě. Dobře. Zaletěla jsi do Capustanu, jak jsem žádal?"
"Ano, ó důstojný. A viděla jsem první den a první noc bitvy."
"Tvůj odhad, Bábo?"
"Město se neudrží, Vojvodo. Ač to není vina obránců. Mají příliš mnoho nepřátel."
Chmur zabručel. "Možná bychom měli znovu zvážit, kam Dujek rozeslal Černé Moranthy -"
"Ti jsou rozmístěni přesně tak, jak Jednoruký chtěl." Bába zaváhala a prohlížela si Chmura. "Je třeba nyní zmínit jednu neobvyklou podrobnost, Vojvodo. Chceš ji slyšet?"
"Tak mluv."
"Věštec vede válku na jihu."
Chmur prudce zvedl hlavu.
"Ano," kývla Bába. "Mé děti viděly vojska dominia, zahnaná na útěk a ustupující na sever. K samotné Vyhlídce. Věštec na toho neznámého nepřítele vypustil neobyčejně mocná kouzla. Řeky ledu, stěny ledu. Spalující mráz, větry a vánice - už je to dávno, co jsem viděla otevřenou právě tuto chodbu."
"Omtose Phellack. Chodba Jaghutů."
"Správně. Vojvodo, vypadáš méně překvapen, než jsem čekala."
"Ta válka na jihu mě opravdu překvapila, Bábo." Vstal, přitáhl si k ramenům kožešinový přehoz a jal se přecházet po stanu. "Omtose Phellack… ne, to mě nepřekvapuje."
"Aha. Věštec není to, nač vypadá."
"Očividně. Měli jsme s Anomanderem jisté podezření…"
"No," cvakla Bába zobákem, "kdybych to byla věděla, byla bych blíže prozkoumala situaci ve Vyhlídce. Vaše zdrženlivost ubližuje nám všem."

"Neměli jsme důkaz, Bábo. Kromě toho si příliš ceníme tvé opeřené kůže, než abychom tě nechali blíže zkoumat pevnost neznámého nepřítele. Už se stalo. Pověz, zůstává věštec ve Vyhlídce?"
"To mí druzi nedokázali zjistit. V oblasti jsou kondoři a těm se naše přítomnost nelíbí."
"Proč by vám měli obyčejní ptáci dělat potíže?"
"Nejsou tak docela obyčejní. Ano, smrtelní ptáci jsou jen trochu vylepšené opeřené ještěrky, ale tito kondoři mají z ještěrů víc než ostatní."
"Věštcovy oči?"
"Snad."
"To by mohlo znamenat potíže."
Bába pokrčila křídly. "Nemáš kousek masa? Mám hlad."
"V odpadní jámě za stanem jsou zbytky skopového od večeře."
"Cože? Ty chceš, abych jedla odpadky?"
"Jsi přece krkavec, Bábo, tak proč ne?"
"Hrůza! Ale jestli nic jiného nemáš…"
"Nemám."
Když Bába poskakovala ke stanové stěně, cvakala zobákem, jak byla vzteklá. "V budoucnu si mě ber za příklad," zahuhlala, když podlézala látku.
"Co to mělo znamenat?" optal se za ní Chmur.
Strčila dovnitř hlavu a otevřela zobák v tichém smíchu, než odvětila: "Přestala jsem se snad já ovládat?"
Se zavrčením k ní popošel.
Velká krkavčice vykvíkla a utekla.

KAPITOLA ŠESTNÁCT
První dítě z mrtvého semene
sní o umírajícího otce dechu
a slyší věčný refrén výkřiku,
jenž mu v plicích uvízl -
Opovážíš se mu na oči přijít,
byť jen na chviličku?

První dítě z mrtvého semene
vede vojáky žalu
po cestě hladu z ohlodaných kostí,
kde matka tancuje a zpívá -
Opovážíš se kráčet v jeho šlépějích
a vzít ji s láskou za ruku?

První dítě z mrtvého semene
je uzavřeno v kýmsi odhozené zbroji,
chránící je od chvíle zrození
během let strašlivého učení -
Neopovažuj se soudit je tvrdě,
jinak se v jeho kůži ocitneš.

Silba Puklého srdce
K'alass

T
enescowri se jako nezadržitelný příval hrnuli k městské hradbě. A přehnali se přes ni, masa lidí poháněná hladem. Brány se pod tlakem prohnuly a povolily.
A Capustan se topil.
Čtyři sta kroků od kasáren Itkovian otočil svého zakrváceného koně. Zdola se po něm sápali, drápali se koni po obrněných nohou. Zvíře, vzteky bez sebe, neustále podupávalo a drtilo kosti, hrudníky i hlavy. Nezdolný štít kolem sebe měl tři hřívy Šedých mečů. Byli odříznuti od kasáren na mírném kopečku, kde byl sloupový hřbitov. Většina vzpřímených rakví byla povalená a rozbitá a jejich plesnivý, v plátně zabalený obsah se válel mezi ostatními mrtvými. Itkovian viděl bránu do kasáren, před níž byla navršená vysoká hromada těl - dost vysoká, aby se na ni dalo vylézt, což desítky tenescowri právě dělaly, škrábaly se na opěrné pilíře, odkud je srážely zubaté píky. Píky, které zabíjely a zraňovaly rolníky, kteří se vůbec nepokoušeli bránit, míhaly se sem a tam a za nimi povlávaly korouhve z krve a vlasů. Itkovian ještě nikdy nic tak strašlivého neviděl. Přese všechny bitvy, přese všechnu hrůzu bojů a toho, co voják za svůj život uvidí, to, co měl před sebou, všechno ostatní dalece předčilo.
Jak rolníci padali a kutáleli se po svahu z mrtvol, ženy skákaly na padlé muže, rvaly z nich šaty, obkročmo na ně sedaly a uprostřed krve, křiku a smrtelných křečí je znásilňovaly. A na kraji se na mrtvých a umírajících krmili jejich druhové. Dvojí děs. Nezdolný štít se nemohl rozhodnout, co jím otřáslo nejvíc. Krev mu tuhla v žilách a s počínající panikou

věděl, že útok teprve začal.
K nešťastnému oddílu Šedých mečů na hřbitově se přihrnula další vlna útočníků. Okolní ulice a uličky byly k prasknutí nacpané tenescowri. Všichni upírali oči na Itkoviana a jeho vojáky. Natahovali k nim ruce, byť byli příliš daleko, a hladově se k nim drali.
Šedé meče srazily štíty a znovu kolem nezdolného štítu vytvořily čtverec. Itkovian dobře věděl, že nevydrží, jako už před chvílí, ale pokud jeho zamlklí vojáci dokážou to, co prve, čtverec se opět zvedne z moře těl, proseká si cestu, zažene nepřátele a vyšplhá se na novou kupu masa a kostí. A pokud dokáže Itkovian zůstat na koni, bude se ohánět mečem a zabije každého, kdo se mu ocitne na dosah - a každý, koho zraní, zahyne pod železem obitými kopyty jeho oře.
Ještě nikdy tolik nezabíjel a dělalo se mu z toho zle, do srdce se mu vkrádala nesmírná nenávist - k věštci. Udělat něco takového vlastním lidem. A k septarchovi Kulpathovi, za jeho krutost, že posílá tyto nešťastné rolníky do chřtánu zoufalého vojska. Ještě víc ho žralo, že jejich taktika nejspíš uspěje. Ale za nepochopitelnou cenu.
Tenescowri s řevem znovu zaútočili.
První, kteří se dostali ke čtverci, byli rozsekáni na kusy. Jejich druhové je s jekem odtahovali zpátky do středu, kde byli pozřeni ještě krutějším nepřítelem, než byl ten, jemuž čelili v přední linii. Dopředu se tlačili další, aby skončili stejně. Ale stále další a další přicházeli, přelézali ty před sebou a jiní jim šplhali na ramena. Itkovian chviličku hleděl na tři řady zdivočelých lidí na sobě, avšak lidská stěna se vzápětí zhroutila a pohřbila pod sebou Šedé meče.
Čtverec se pod tou tíhou prohnul. Zbraně praskaly, štíty byly vytrhávány z rukou, přilbice strhávány z hlav a všude, kam se nezdolný štít podíval, byla krev.
Přes tu zmítající se hromadu se šplhali další lidé, ohánějící se sekáčky a sekerami a noži, ale konečným cílem byl Itkovian. A on to věděl. Připravil si meč a štít. Lehkým tlakem kolen přiměl koně začít se otáčet. Zvíře hodilo hlavou a sklonilo ji, aby si chránilo hrdlo. Zbroj kryjící jeho čelo, šíji a prsa již byla od krve a zprohýbaná. Kůň zadupal, nemohl se dočkat, až najde živá těla.
První rolníci se ocitli v dosahu. Itkovian máchl mečem a díval se, jak hlava odlétá z krku, jak se tělo chvěje, než se zhroutilo. Jeho kůň vykopl zadníma nohama a ozvalo se křupnutí. Pak se kůň zase narovnal a předníma nohama rozdupal nějakou ječící ženu. Další tenescowri přiskočil, aby koně popadl za přední nohy. Itkovian se předklonil a vrazil mu meč do zad. Zabodl ho dost hluboko, aby přeťal páteř.
Jeho kůň se otočil a přitom odkopl mrtvolu stranou, pak hodil hlavou a jednoho rolníka chytil zuby za temeno, prokousl kost a vyplivl vlasy a úlomky kostí.
Kdosi Itkoviana chytil za stehno. Itkovian se otočil a sekl přes koňův kohoutek. Čepel projela svaly a kyčelní kostí. Odletěla krev a maso.
Jeho kůň opět vykopl. Kousal, dupal a otáčel se, ale ze všech stran se na ně tlačila těla. Itkovian sekal naslepo a nikdy se neminul nějakého cíle. Někdo vylezl koni na zadek za něj. Itkovian se prohnul a sekl mečem přes hlavu dozadu. Cítil, jak ostří projíždí kůží a svaly podél žeber, než se zarazilo do břicha.
Zadní část sedla zalila krev a tělesné šťávy. Tenescowri sklouzl na zem.
Itkovian vyštěkl rozkaz a jeho kůň sklonil hlavu. Itkovian se rozmáchl vodorovně a celou dobu sekal. Zvíře se otáčelo na místě a nezdolný štít sekl zpět. Kůň provedl další obrat a Itkovian opět ťal.
Muž i kůň takto provedli celý kruh, přičemž rozdávali děsivé rány. V horku pod přílbou viděl Itkovian útržky scény kolem nich.
Jeho Šedé meče už se nezvednou. Tentokrát ne. Vlastně neviděl jediný známý tabard. Tenescowri se ze všech stran stahovali kolem nezdolného štítu s kobercem těl pod sebou. A někde pod tím kobercem byli Itkovianovi vojáci. Pohřbení zaživa, umírající i mrtví.
On a jeho kůň byli jediní, kdo zůstali, ohnisko stovek a stovek hladových, zoufalých očí.
Rolníkům nejblíž k němu podali ukořistěné píky. Ve chvilce po něm budou ze všech stran bodat. Proti tomu ani jeho, ani koňská zbroj nic nezmůže.
Dvé klů, jsem tvůj. Přišla má poslední chvilka.
"Průlom!"
Jeho válečný kůň na tento rozkaz čekal. Vyrazil a kopyty, hrudí a plecemi bušil do tlačenice před sebou. Itkovian sekal na všechny strany. Lidé padali, rozestupovali se a mizeli pod míhajícími se kopyty. Píky zatím klouzaly po zbroji a štítu. Ty na pravé straně odrážel Itkovian mečem.
Něco ho udeřilo do beder a přerazilo kroužky osníře, zkroutilo se a zarylo skrz kůži a prošívanici. Itkovianovi tělem projela bolest, jak mu zubatý hrot pronikl do těla pod spodním žebrem kousek od páteře.
Zároveň jeho kůň zařičel, jak narazil na další píku, jejíž železná hlavice ho zranila na pravé straně prsou. Kůň ucukl doleva, zapotácel se, sklonil hlavu a překousl ratiště.
Někdo Itkovianovi skočil na štít a rozpřáhl se dřevorubeckou sekerou. Klínovitá čepel se mu zabořila do levého ramene vedle krku a uvízla tam.
Nezdolný štít bodl útočící mladou ženu do obličeje a hrot prošel jednou tváří dovnitř a druhou ven. Itkovian otočil rukou a jeho meč zničil její krásu. S chroptěním se svalila na zem.
Cítil váhu píky, kterou měl stále zabodnutou v zádech, slyšel, jak při pohybu rachotí na plechových chráničích koňského zadku.
Rybářský nůž si našel nechráněnou spodní část jeho levého kolena a skončil až v kloubu. Itkovian chabě sekl spodní stranou štítu, ale stačil jen útočníka odstrčit. Tenká čepel praskla a šest palců železa mu zůstalo v koleně a ničilo šlachy a chrupavku. Pod chráničem mu po lýtku stékala krev.
Nezdolný štít necítil bolest, v myšlenkách měl naprosté jasno. Jeho bůh je s ním v této chvíli poslední. S ním a s tím udatným, nezdolným válečným koněm pod ním.

Zvíře se přestalo kroutit - píka se uvolnila - a narovnalo se, i když mu po prsou stékala krev. Skočilo, rozdupalo několik těl, kopalo a drápalo se směrem ke kupodivu volné ulici, kde ležela jen nehybná těla.
Nezdolný štít konečně pochopil, co vidí, a obnovil své úsilí. Nepřítel se na všech stranách vytrácel. Pod přílbou se Itkovianovi odrážel křik a řinčení železa.
O chvilku později se kůň dostal ven z tlačenice a vzepjal se a zahrabal kopyty - tentokrát ne vzteky, ale radostí.
Když se Itkovian sesul na koňův obrněný krk, dorazila bolest. Bolest, jakou dosud nikdy nepoznal. V zádech měl ránu od píky, zlomený nůž v koleni a sekeru zaraženou v klíční kosti. Se zaťatými zuby se mu podařilo uklidnit koně a přiměl ho otočit se, aby znovu viděl na hřbitov.
S úžasem se díval, jak se Šedé meče prosekaly zpod těl, která je zasypala, a zvedají se jako z mohyly, mlčenlivé jako bohové, s trhanými pohyby, jako by se probouzely z nějaké strašlivé noční můry. Byl jich vidět jen tucet, ale to bylo o dvanáct víc, než nezdolný štít považoval za možné.
K Itkovianovi kdosi přibíhal. Zamrkal, aby dostal z očí pot, a snažil se rozeznat blížící se postavy.
Šedé meče. Potlučení vojáci v zakrvácených tabardech, mladistvé, bledé tváře capanských rekrutů.
Pak, na koni podobném tomu jeho, smrtelný meč Bruchalian, v černé zbroji, s černými vlasy jako rozcuchanou, krví slepenou hřívou, třímající v pravici Fenerův posvátný meč.
Zvedl hledí a upřel tmavé oči na nezdolný štít.
"Omlouvám se, pane," zahřměl, když zastavil vedle Itkoviana. "Za naši nedochvilnost."
Za smrtelným mečem teď Itkovian uviděl Karnadase. Spěchal k němu, tvář staženou a bledou jako mrtvola, přesto pro Itkovianovy oči neuvěřitelně krásnou.
"Válečný jezdče!" zasupěl a zakymácel se v sedle. "Můj kůň, pane… mí vojáci…"
"Fener je se mnou, pane," odvětil Karnadas třesoucím se hlasem. "A tak vám odpovím."
Tehdy svět potemněl. Itkovian pod sebou náhle ucítil čísi ruce, jako by spadl do jejich objetí. Myšlenky se mu vytrácely - můj kůň… mí vojáci - a pak přestal vnímat docela.

Prorazili chatrné okenice a dostali se do pokojů na poschodí. Proklouzli tunelem přecpaným těly, kde kdysi bývalo schodiště. Vrč už měl železné špičáky ztupené a zprohýbané. V jeho rukou se změnily v kyje. Velel hlavní chodbě a pomalu, metodicky vytvářel barikádu z chladnoucích těl a zlámaných kostí.
Netížila ho únava, ani neotupovala jeho myšlení. Dýchal klidně, jen o něco rychleji než obvykle. Na předloktích měl zvláštní vzorec z krvavých skvrn, a jak krev černala, jako by mu prosakovala do kůže. Nezáleželo mu na tom.
V lidském přívalu tenescowri byli věštdominové. Nejspíš je to strhlo proti jejich vůli. Vrč srážel rolníky, aby se k nim dostal. Po ničem jiném netoužil. Chtěl se dostat k nim. Zabíjet je. Zbytek byly jen plevy, protivné, pletly se mu do cesty. On chtěl zrno.
Kdyby se teď uviděl, skoro by se nepoznal. Od očí a zarostlých tváří se mu táhly černající pruhy. Ve vousech se mu objevily zlatohnědé prameny a jeho oči získaly barvu sluncem spálené stepní trávy.
Jeho domobranu nyní tvořila asi stovka bojovníků, kteří byli prodloužením jeho vůle. Bez otázek dělali, co jim řekl, a vzhlíželi k němu s úctou. Když se na ně podíval, přímo zářili. Neuvažoval nad tím, ani si neuvědomil, že ta záře je odražená, že je odrazem bledého, ale zvláštně tropického svitu jeho očí.
Vrč byl spokojen. Vracel jim všechno to, co se přihodilo Stonny - ona nyní bojovala po boku jeho zástupce, malého, šlachovitého lestarského vojáka, a hlídali zadní schodiště obytného domu. Od ústupu do této budovy se viděli jen jednou. A jím to otřáslo až do hloubi duše, jako by ho ten šok probudil - jako by celou dobu byla jeho duše ukrytá někde v něm, tichá a přikrčená, zatímco jeho údy teď ovládala nějaká neznámá, nezadržitelná síla, vlévající se mu do žil.
Stonny byla stále zlomená, hraná odvaha se vytratila a místo ní zůstala lidská tvář, zranitelná a hluboce ublížená.
Když si to Vrč uvědomil, spustilo to příliv chladné touhy po pomstě. Ona byla dluh, který teprve začal splácet. A ať už jí při jejich setkání otřáslo cokoliv, určitě pochopila jeho nedočkavostí vyceněné špičáky a vytažené drápy. Byla to přiměřená reakce, starosti mu dělala jen natolik, nakolik si to zasloužila.
Sešlý, starý darúnský dům nyní obývala bouře smrti, prudké větry vzteku, hrůzy a bolesti, prohánějící se jeho chodbami a místnostmi, i těmi nejmenšími. Ten vítr proudil bez přestání a dokonale odpovídal světu ve Vrčově mysli, světu uvnitř jeho lebky.
Mezi vnějším světem a jeho vnitřní krajinou nebylo rozdílu. Tato pravda se vymykala pochopení, bylo ji možné uchopit jen instinktivně, což se podařilo jen hrstce Vrčových vojáků, včetně jeho lestarského poručíka.
Vrč věděl, že se ocitl na místě zbaveném zdravého rozumu. Věděl, že on a jeho domobrana nyní existují víc v jeho mysli než ve skutečném světě. Bojovali se schopnostmi, které dříve nikdy neměli. Nic je neunavilo. Nekřičeli, neječeli ani neštěkali rozkazy a nepovzbuzovali se. Nebylo to třeba - nikdo neprchal, nikdo neustupoval. Ti, kteří padli, padli tam, kde stáli, tiší jako loutky.
Chodby na přízemí byly po prsa zasypané mrtvolami. Do některých místností se ani nedalo vstoupit. Z hromad tlakem vytékala krev, protékající pod povrchem země, prosakující do štěrkových ložisk, do pískových kapes, mezi zasypané balvany - prosakovala kolem kostí, masa, zbroje, bot, sandálů, zbraní a přileb v celé té prokleté budově. Páchla jako stoka a bylo jí jako na jatkách.
Útočníci se konečně stáhli, ustoupili téměř zablokovanými schodišti a vyskakovali z oken. Venku čekaly další tisíce, ale ustupující ucpali všechny cesty. V budově nastala chvilka klidu.
Lestarskému poručíkovi se točila hlava, když se dostal do hlavní chodby a našel Vrče. Jeho pánovi se leskly pruhované paže a čepele jeho šavlí byly žlutobílé - skutečné špičáky. Otočil k Lestařanovi divokou, kočičí tvář.
"Tohle poschodí teď opustíme," prohlásil Vrč a setřepal ze šavlí krev.
Kapitána karavany obklopovaly pozůstatky věštdominů. Obrnění válečníci byli doslova rozsekaní na kusy.

Poručík kývl. "Už nemáme prostor k manévrování."
Vrč pokrčil mohutnými rameny. "Nad sebou máme ještě dvě poschodí a pak střechu."
Jejich oči se setkaly. Poručíka to, co spatřil ve svislých štěrbinách Vrčových zorniček, zároveň zahřálo i zamrazilo. Je děsivý… je dobré za ním jít… je dobré ho milovat. "Jsi Tarakovým smrtelným mečem," podotkl.
Mohutný Darún se zamračil. "Stonny Menakis."
"Má jen povrchová zranění, kapitáne, a přesunula se nahoru."
"Dobře."
Domobrana, na nevyslovený rozkaz, posbírala pytle s jídlem a pitím, stejně jako už několikrát, a sešla se na jednom místě. Při posledním střetu jich padlo přes dvacet, všiml si Lestařan. Tolik jich ztratíme na každém poschodí. Než se dostaneme na střechu, zbude nás jen čtyřicet. No, to by mělo na udržení jedněch padacích dveří stačit. Udržíme je až do samého konce.
Mlčící bojovníci posbírali zbraně, které ještě mohly posloužit, a nějakou zbroj - většinou od věštdominů. Lestařan se otupěle díval, jak jedna Capanka zvedá ruku v rukavici, uťatou v zápěstí, a klidně sundává šupinatý chránič, než si ho natáhla na svou ruku.
Vrč přešel přes těla ke schodům. Byl čas ustoupit na další poschodí. Tentokrát se ujme velení krajních místností s jejich chatrnými okenicemi, zadního a ústředního schodiště. Je čas nacpat mistru Kápě do ucpaného krku další duše.
Na schodech Vrč srazil šavle.
Venku se znovu ozval řev…

Bruchalian seděl na své mohutné, zpěněné kobyle a díval se, jak ranhojiči válečného jezdce táhnou jen tak tak dýchajícího Itkoviana do jedné budovy, která bude další zvonění či dvě sloužit k rychlému ošetření raněných, než je přenesou jinam. Sám Karnadas znovu natáhl ze své ochořelé chodby Denul a zastavil krvácení Itkovianova koně. Přeživším Šedým mečům ze hřbitova pomáhali společníci smrtelného meče. I je bylo třeba ošetřit, ale pokud byla zranění smrtelná, již se to projevilo. Jak Šedé meče zoufale hledaly další přeživší, mrtvoly odhazovaly stranou.
Ranhojiči nyní museli Itkovianovi z těla vyndat kusy železa, které mu, tím, že zůstaly v ranách, nejspíš zachránily život. A Karnadas pak zastaví krev, která se vyřine z každé rány, z níž odstraní zbraň.
Bruchalian sledoval válečného jezdce. Stařec klopýtal za ranhojiči. Zašel příliš daleko, vzal si ze své chodby příliš. Jeho tělo se začalo poddávat. Na ramenou, loktech, zápěstích a prstech měl podlitiny. Žíly a tepny v jeho těle byly jako řešeta, krev prosakovala do svalů a tělesných dutin. Proud Denul rozkládal vše, čeho se dotkl - včetně těla kněze samotného.
Bruchalian věděl, že Karnadas bude do rána mrtev.
Ale ještě předtím vyléčí Itkoviana, surově ho spraví bez ohledu na mentální trauma, doprovázející všechna zranění. Nezdolný štít se opět chopí velení, ale už to nebude muž, jakým býval.
Smrtelný meč byl tvrdý člověk. Osud svých přátel bral bez emocí. Tak to prostě mělo být.
Narovnal se v sedle a obhlížel situaci. Útok na kasárna byl odražen. Tenescowri utekli a v dohledu nebyl jediný žijící. Bruchalian však dobře věděl, že jinde je to jiné. Šedé meče byly jako organizované vojsko zničeny. Místy se odpor jistě udržel, ale takových míst bude jen pár a daleko od sebe. Capustan prakticky padl.
Od severozápadu přijížděl posel, jehož kůň přeskakoval hromady mrtvol na ulici a u smrtelného meče zpomalil. Bruchalian pokynul a mladá Capanka zastavila koně přímo před ním.
"Pane!" zasupěla. "Přináším zprávu od Tvrz'Fenera! Předal mi ji jeden z jeho akolytů."
"Tak si ji poslechneme, pane."
"Rab byl napaden! Tvrz'Fener se dovolává osmého nařízení reve. Máte mu se všemi vojáky přijet na pomoc. Tvrz'Fener klečí mezi paznehty - máte být Dvěma kly pro něj a Fenerův stín!"
Bruchalian přimhouřil oči. "Pane, tomu akolytovi se podařilo opustit Rab, aby předal posvátnou prosbu svého kněze. Vzhledem k ochranným kouzlům kolem budovy, jak se mu to povedlo?"
Mladá žena zavrtěla hlavou. "To já nevím, pane."
"A cestou přes město sem, bránil vám v ní někdo?"
"Nikdo živý se přede mnou neobjevil, pane."
"Můžete to vysvětlit?"
"Ne, pane, to nemůžu. Snad Fenerovo štěstí…"
Bruchalian si ji chvíli prohlížel. "Rekrute, připojíte se k nám při našem vykoupení?"
Žena zamrkala a pomalu kývla. "Bude mi ctí, smrtelný meči."
Odpověděl drsným, smutným šeptem, který jen prohloubil její zmatek: "Stejně jako mně, pane." Pak si Bruchalian spustil hledí a obrátil se ke svým mužům. "Jedenáctá hříva zůstane s válečným jezdcem a jeho ranhojiči!" přikázal. "Zbývající hřívy, vypochodujeme k Rabu! Tvrz'Fener se dovolává reve a na to musíme odpovědět!" Sesedl a předal otěže poslovi. "Změnil jsem názor," prohlásil. "Vy zůstanete tady, pane, a dohlédnete na mého válečného jezdce. Sdělte také nezdolnému štítu mé rozkazy, až se probere."
"Vaše rozkazy, pane?"
"Brzy je zjistíte, rekrute." Smrtelný meč se znovu obrátil ke svým mužům. Stáli nastoupení, jen mlčky čekali. Čtyři sta Šedých mečů, možná posledních, které zůstaly naživu. "Pánové," otázal se jich Bruchalian, "jste plně připravení?"
Jeden důstojník opáčil: "Připravení to zkusit, smrtelný meči."
"Což znamená?" chtěl vědět velitel.
"Máme to přes půlku města, pane. To nezvládneme."
"Předpokládáte, že nám bude v cestě k Rabu někdo bránit, Nilbanasi?"

Starý voják se zamračil a neřekl nic.
Bruchalian si vzal štít, který mu hlídal pobočník. "Já nás povedu," pravil. "Půjdete?"
Všichni vojáci kývali a smrtelný meč viděl, jak jim to dochází, stejně jako jemu před chvílí. Z této cesty se již nevrátí. Věděl, že s některými proudy nelze bojovat.
Upevnil si bronzový štít na levé předloktí, sevřel posvátný meč a vykročil. Jeho Šedé meče se řadily za něj. Bruchalian zvolil nejpřímější cestu a nezpomalil ani přes otevřená, mrtvolami posetá náměstí.
Všude kolem se ozývalo mumlání. Občas byl slyšet hluk boje, pád hořící budovy a hukot nehašeného požáru. Ulice byly po kolena zasypané těly - cestou viděli scény jako z jámy mistra Kápě, jako rozvíjející se nástěnné koberce, utkané šíleným, zmučeným umělcem. Ale jim se do cesty nikdo nepostavil.
Když se přiblížili k Rabu obklopenému kouzelnou aurou, veterán Nilbanas zrychlil krok a připojil se k Bruchalianovi.
"Slyšel jsem poslova slova, pane -"
"Toho jsem si vědom, Nilbanasi."
"Nemůžou být od Tvrz'Fenera -"
"Ale jsou, pane."
"Tedy nás kněz zradil!"
"Ano, starý příteli, zradil nás."
"Znesvětil Fenerovo nejposvátnější reve! U klů, pane -"
"Jeho slova k reve jsou větší než on sám, Nilbanasi. Jsou Fenerova."
"Ale on je pokřivil zlobou, pane! Neměli bychom ho poslechnout!"
"Zločin Tvrz'Fenera bude potrestán, ale ne námi."
"Za cenu našich životů?"
"Bez naší smrti, pane, by k žádnému zločinu nedošlo. Ani k odpovídajícímu trestu."
"Smrtelný meči -"
"Jsme vyřízení, příteli. Tímto způsobem si zvolíme smysl naší smrti."
"Ale… ale co tím získá? Zradou vlastního boha -"
"Nepochybně," pravil Bruchalian s ponurým úsměvem, "vlastní život. Na čas. Pokud by byla ochranná kouzla Rabu narušena a maskovaná rada jata, on bude ušetřen hrůz očekávajících kolegy kněze. On to považuje za hodnotnou výměnu."
Veterán zakroutil hlavou. "A tak Fener dovolí, aby jeho vlastní slova přijala tíhu zrady. Jak ušlechtilá bude jeho Zvířecí tvář, až si Tvrz'Fenera podá?"
"Náš bůh nebude ten, kdo ho potrestá, Nilbanasi. Máte pravdu, nemohl to udělat při plném vědomí, protože tato zrada ho hluboce raní, zanechá ho oslabeného a zranitelného. Následky budou osudové, pane."
"Takže," důstojník skoro vzlykal, "kdo tedy bude rukou naší pomsty, Bruchaliane?"
Smrtelný meč se usmál ještě ponuřeji. "Nezdolný štít se touto dobou nepochybně probírá k vědomí. A brzy uslyší celou zprávu. Brzy plně pochopí. Nilbanasi, rukou naší pomsty bude Itkovian. Jaký je váš výraz nyní, příteli?"
Voják chvíli mlčel. Před sebou již měli otevřené soucestí před branou Rabu. "Jsem uklidněn, pane," řekl spokojeně. "Jsem uklidněn."
Bruchalian udeřil mečem do štítu. Na čepeli vyskočil černý oheň, zasyčel a zapraskal. "Obklopili soucestí před námi. Máme vstoupit?"
"Ano, pane, a s radostí."
Smrtelný meč Bruchalian a čtyři sta jeho vojáků vstoupili na volné prostranství a ani okem nemrkli, když uviděli, jak se ulice a uličky na všech stranách rychle plní vybranými oddíly septarchy Kulpatha, jeho urdomen, věštdominy a betaklity. Nepřítel vstupoval i do ulice, po níž právě přišli. Na střechách se objevili lučištníci a stovky věštdominů ležících před bránou Rabu a hrajících mrtvé nyní vstávaly a chystaly si zbraně.
Nilbanas vedle Bruchaliana ohrnul nos. "Žalostné."
Smrtelný meč se zasmál a všichni ho slyšeli. "Septarcha se považuje za chytrého, pane."
"A nás za zhlouplé ctí."
"Ano, to přece jsme, ne, příteli?"
Nilbanas zvedl meč a vítězoslavně zařval. Mávaje mečem nad hlavou, zatančil na místě tanec nadšeného vzdoru. Šedé meče srazily štíty a obklopily smrtelný meč, jak se uprostřed soucestí připravovaly k poslednímu boji.
Veterán zůstal mimo kruh, stále tancoval, řval a mával mečem.
Pět tisíc Pannionů i sám septarcha na to hleděli, žasli, nemohli uvěřit vlastním očím. Divoké, zvířecí dupání toho muže na dlažbě je vyděsilo. Pak Kulpath frkl, otřepal se a zvedl ruku.
A mávl.
Vzduch nad soucestím zčernal. Patnáct set luků zašeptalo jako jeden.

Itkovian otevřel oči. Zaslechl ten šepot. Jak začal vnímat, viděl, jak se ozubené hlavice šípů zabodávají do obrněné želvy, již Šedé štíty vytvořily. Tu a tam některý šíp pronikl skrz. Vojáci padali.
Nilbanas, proklatý stovkou šípů, se naposledy otočil v oblaku kapek krve a zhroutil se.
Pannionové se s řevem nahrnuli na soucestí. Narazili na sražené štíty přeživších Šedých mečů. Ty se snažily uzavřít mezery ve svých řadách. Čtverec byl roztrhán na kusy. Boj se změnil v jatka.
Smrtelný meč ještě stál a mával čepelí planoucí černým ohněm. Probodán šípy se tyčil jako obr mezi zuřivými dětmi.
A bojoval.
Ze všech stran ho probodali píkami a zvedli ze země. On prosekal ratiště a přistál mezi svíjejícími se těly.

Itkovian viděl, jak mu sekera oddělila levou paži v rameni. Vytryskla krev a paže se křečí sevřela v lokti, jako by to byla utržená nožička nějakého brouka.
Obr se zkroutil.
Do trupu ho zasáhly další píky.
On však dál svíral meč. Planoucí čepel šířila plameny dál a spalovala vše, čeho se dotkla. Ozval se jekot.
Přiblížili se urdomen s krátkými, těžkými meči. Začali sekat.
Střeva smrtelného meče se zachytila na jedné čepeli a rozvinula se mu z břicha jako had. Další sekera ho zasáhla do hlavy, rozťala černou přílbu, lebku pod ní a skončila v obličeji.
Hořící meč vybuchl v černém záblesku a úlomky zabily další Panniony.
Mrtvola, jež bývala Fenerovým smrtelným mečem, se chvíli potácela, téměř bezhlavá, a pak se pomalu sesula na kolena, strašák nabodnutý na tucet pík a ježící se šípy.
Mrtvý tak klečel v houstnoucích stínech Rabu a Pannionové pomalu ustupovali - bitevní vřava pominula a místo ní se objevilo cosi tichého a děsivého - a hleděli na rozsekané zbytky toho, co bývalo Bruchalianem… a na vysoké zjevení, jež se objevilo přímo před ním. Postava v černé kápi, ruce skryté v rozedraných záhybech širokých rukávů.
Mistr Kápě. Král dómu smrti… přišel uvítat duši tohoto muže. Osobně.
Proč?
Vzápětí byl pán smrti pryč. Přesto se nikdo nehýbal.
Rozpršelo se. Hustě.
Černou zbroj klečícího zalévala rozpouštějící se krev a černé kroužky se leskly karmínem.
Další oči sdílely Itkovianovu vnitřní vizi, oči, jež předobře znal. A nezdolný štít pocítil chladné uspokojení, když v duchu oslovil toho druhého svědka a věděl, že on jeho slova slyšel.
Přijdu si pro tebe, Tvrz'Fenere.
Jsi můj, zrádce.
Můj.

Krahujec prolétl dešťovými mraky a kapky cítil jako hřebíky na potlučených křídlech a ocase. Město pod ním ozařovaly plameny. Den končil, ale hrůzy neustoupily. Buka byl otupělý z toho, co viděl, a vzdálenost, kterou mu poskytovala jeho převtělenecká podoba, to nijak neusnadňovala. Krahujci mají až příliš bystré oči.
Prudce zabočil nad sídlo, kde přebýval Bauchelain s Korbalem Špičákem. Brána byla ucpaná těly. Hlavně ozdobné rohové věže a ochozy na hradbách zabírali němí ochránci, tmaví a nehybní. Korbalovo vojsko oživených mrtvol se rozrostlo. Bránou prorazily stovky tenescowri a nahrnuly se na dvůr. Bauchelain je přivítal vlnami vražedných kouzel - z nichž jim zčernala a popraskala těla a svaly se jim odlupovaly od kostí. Kouzlo pracovalo ještě dlouho poté, co zemřeli, až byl dvůr pokryt po kotníky vysokou vrstvou popela.
Útočníci to zkusili ještě dvakrát a pokaždé byli zoufalejší. Napadení kouzly a nesmiřitelnou krutostí nemrtvých válečníků se tenescowri nakonec stáhli a v hrůze uprchli. Setnině beklitů se nevedlo o nic lépe. Když teď za deštěm přicházel soumrak, v ulicích kolem sídla byli jen mrtví.
Buka, na unavených křídlech, znovu vystoupal a zaletěl nad hlavní třídu Darúnské čtvrti. Zničené obytné domy, kouř stoupající z trosek olizovaných plameny. Davy tenescowri, hranice, nad nimiž se na rožních opékala lidská těla. Potulující se oddíly a setniny scalandi, beklitů, betaklitů, urdomen a věštdominů.
Jsou zmatení, rozzuření, říkají si, kam se poděli obyvatelé Capustanu. Ano, máte své město, ale stejně se cítíte podvedení.
S houstnoucím šerem viděl stále méně. Věže knížecího paláce se na jihovýchodě zvedaly skrz oblak kouře a déšť. Tmavé a zdánlivě nezničitelné. Jeho obyvatelé se možná ještě drží. Nebo to opět byla jen neživá stavba, domov duchů.
Opět se sem navrátilo uklidňující ticho, jaké znala po staletí před příchodem Capanů a Darúnů.
Buka otočil hlavu a zachytil pohyb za budovou nalevo. Obklopovaly ji požáry, ale stavení samo ohni vzdorovalo. V záři ohňů viděl nahé mrtvoly. Vyplňovaly okolní ulice a uličky.
Ne, to musí být chyba. Klame mě zrak. Ti mrtví leží na suti. Musejí. Bohové, přízemí není vůbec vidět. Není možné, aby byla těla navršena tak vysoko… ach… bezedná Propasti!
V této budově se usadil Vrč.
A i když na ni útočily plameny, nehořela.
A zdi, ozářené ze všech stran, plakaly.
Neronily však slzy, nýbrž krev.
Buka zakroužil blíž, a čím blíž se ocital, tím zděšenější byl. Spatřil okna na prvním viditelném poschodí. Byla ucpaná těly. Totéž platilo o dalším poschodí, i o tom nad ním, těsně pod střechou. Uvědomil si, že celá budova je plná mrtvol. Byla nacpaná masem a kostmi a z oken proudily slzy z krve a žluči. Obrovské mauzoleum, pomník dnešního dne.
Na střeše uviděl lidi. Tucet, choulili se pod přístřešky. A jeden člověk stál stranou, hlavu skloněnou, jako by se díval na tu hrůzu na ulici. Byl vysoký, mohutný, se širokými rameny. Ve stínu podivně pruhovaný. V každé ruce držel šavli, pruhovanou a lesklou jako kost.
Kousek za ním byla vztyčena korouhev, držely ji rance s jídlem, jaké fasovaly Šedé meče. Korouhev tvořila promočená, žlutě obarvená dětská košilka, pruhovaná černající krví.
Buka zalétl ještě blíž, ale pak uhnul. Nebyl na to připravený. Ne na Vrče. Ne na muže, jímž se stal. Na tu děsivou proměnu… je to další oběť tohoto obléhání.
Stejně jako my všichni.

Itkovian zamrkal a snažil se vyznat ve svém okolí. Viděl nízký strop, na němž se srážela vlhkost, a cítil syrové maso. Lucerna vydávala žluté světlo a na prsou ho tížila hrubá vlněná houně. Ležel na úzkém kavalci a někdo ho držel za ruku. Pomalu otočil hlavu a cukl sebou, neboť pohyb vyvolal prudkou bolest v krku. Vyléčený, ale nevyléčený. Náprava… neúplná…
Vedle něj byl Karnadas, dřepěl na patách, shrbený, nehybný, bledé, vráscité lysé temeno měl v úrovni Itkovianových očí.
Ruka, jež ho držela, byla samá kost a kůže a ledově chladná.
Nezdolný štít ji lehce stiskl.
Válečný jezdec zvedl hlavu. Tváře měl propadlé a kůži skvrnitou, samá podlitina, hlavně na čelistních kloubech. Jeho zarudlé, zapadlé oči připomínaly černočerné díry.
"Ach," zachraptěl, "zklamal jsem vás, pane…"
"Nezklamal."
"Vaše rány -"
"Tělo je zahojeno - tolik cítím. Krk, záda i koleno. Ta místa jsou jen citlivá. To snadno zvládnu, pane." Pomalu se posadil a udržoval si klidný výraz i přes bolest, již cítil. Ohnul koleno a celý se okamžitě zapotil, zamrazilo ho a zatočila se mu hlava. Dál však pevně svíral Karnadasovu ruku. "Váš dar mě zahanbuje, pane."
Karnadas si mu opřel hlavu o stehno. "Jsem vyřízen, příteli," zašeptal.
"Já vím," odvětil nezdolný štít. "Já však nikoliv."
Válečný jezdec nepatrně kývl.
Itkovian se rozhlédl kolem sebe. Byly tu další čtyři kavalce, na každém ležel voják. Ostatní měli přetažené houně přes obličej. Dva ranhojiči seděli na zakrvácené podlaze, zády se opírali o zeď a spali, jak byli vyčerpaní. U dveří stál posel Šedých mečů. Podle rysů, jež byly vidět pod její přílbou, to byla Capanka. Její mladší verzi viděl mezi rekruty… možná to byla sestra. "Jak dlouho jsem byl v bezvědomí? Slyším déšť?"
Karnadas neodpověděl. Ani jeden lékař se neprobudil. Capanka si po chvíli odkašlala. "Pane, do půlnoci zbývá necelé zvonění. Pršet začalo za soumraku."
Za soumraku, když přišla smrt. Ruka držící jeho povolila. "Kolik je tu ještě vojáků, pane? Kolika jich ještě velím?"
Trhla sebou. "Celkem je jich sto třicet sedm, pane. Z nich šedesát devět rekrutů. Z hřív, které s vámi stály na hřbitově, přežilo jedenáct vojáků."
"Naše kasárna?"
"Padla, pane. Nyní hoří."
"Dželarkanův palác?"
Zavrtěla hlavou. "Žádné zprávy, pane."
Itkovian pomalu vytáhl ruku z Karnadasových bezvládných prstů a uhladil mu zbylé chomáčky šedých vlasů. Chvíli trvalo, než znovu promluvil. "Najděte ošetřovatele, pane. Válečný jezdec je mrtev."
Vykulila na něj oči.
"Připojí se k našemu smrtelnému meči Bruchalianovi. Je dokonáno."
Po těchto slovech shodil nohy na zem a málem omdlel bolestí ze zraněného kolena. Zhluboka, roztřeseně se nadechl a pomalu se narovnal. "Zůstala nějaká výzbroj?"
"Učednická, pane," odpověděla Capanka po chvíli hlasem křehkým jako spálená kůže.
"Budu potřebovat dlahu na koleno, pane. Cokoliv, co se podaří sehnat."
"Ano, pane," zašeptala. "Nezdolný štíte -"
Přestal hledat tabard a podíval se na ni. Byla bílá jako smrt.
"Já - dovolávám se třináctého zákona reve. Žádám… příslušný trest." Hlas se jí třásl.
"Trest, pane? Za jaký zločin?"
"Doručila jsem zprávu. Od akolyty Tvrz'Fenera." Přitom se zapotácela a její zbroj zacinkala, jak se opřela o dveře. "Fener mi odpusť! Poslala jsem smrtelný meč na smrt!"
Itkovian si ji prohlížel. "Vy jste ten rekrut, který mě a má křídla doprovázel při poslední výpravě na planinu. Omlouvám se, pane, že jsem vás nepoznal dříve. Měl jsem čekat, že uplynulé… zkušenosti se vám tak jasně vepíšou do tváře. Odmítám vaši žádost k reve, vojáku. Nyní najděte toho ošetřovatele a učedníka."
"Ale pane -"
"Bruchalian nebyl oklamán. Rozumíte? Navíc vaše přítomnost zde dokazuje vaši nevinu v celé záležitosti. Kdybyste byl zradil, byl byste odjel s ním a jeho muži. A bylo by s vámi naloženo po zásluze. Nyní jděte. Nemůžeme tu čekat příliš dlouho."
Nevšímaje si slz, které se ženě řinuly po zablácené tváři, pomalu zamířil k hromadě naházených kusů zbroje. Ona se nakonec otočila, otevřela dveře a utekla.
Itkovian se zastavil a ohlédl se na spící ranhojiče. "Jsem nositel Fenerova žalu," odříkal šeptem. "Jsem nyní ztělesněním své přísahy. V tomto i ve všem, co bude následovat. Ještě jsme tu neskončili. Já jsem ještě neskončil. Vizte, ničemu se nepoddávám." Narovnal se, opět vyrovnaný. Bolest ustoupila. Brzy na tom přestane záležet.

Na nezdolný štít hledělo zpod přileb sto třicet sedm tváří. On si je prohlížel, jak tu tak vojáci stáli na dešti, seřazení na tmavé ulici. Zůstali dva váleční koně, jeho - ránu na prsou měl sice čerstvě zahojenou, ale oheň v jeho očích nepohasl - a Bruchalianova vraná kobyla. Posel držel otěže obou.
Itkovian měl ke zraněnému kolenu přivázané pásky z kyrysu, což stačilo, aby mohl nohu ohnout při jízdě a chůzi a zároveň aby měl dostatečnou oporu, když stál. Trhlinu v osníři měl vyspravenou měděným drátkem. V levé ruce mu

nezbývalo mnoho síly a kůži na rameni měl nad nedokonale zhojenými tkáněmi napnutou a horkou. Ruku měl ovázanou řemeny, aby ji udržel v pozici, až ponese štít.
"Šedé meče," oslovil nezdolný štít své zbývající vojáky. "Čeká nás práce. Náš kapitán a seržanti vás seřadili do oddílů. Vytáhneme ke knížecímu paláci. Není to daleko. Nepřítel je, zdá se, zhoufován kolem Rabu. Pokud bychom však narazili na potulné bandy, budou nejspíš malé a budou je tvořit tenescowri, tudíž budou špatně vyzbrojené a vycvičené. Pochodujte proto připraveni." Obrátil se ke svému jedinému kapitánovi. Žena byla ještě před několika dny vrchním seržantem zodpovědným za výcvik capanských rekrutů. "Pane, seřaďte oddíly."
Žena kývla.
Itkovian došel ke svému koni. Měl tu připravenou provizorní stoličku, aby mohl snáze nasednout. Vzal si od posla otěže a podíval se dolů. "Kapitán půjde se svými vojáky, pane," řekl. "Kůň smrtelného meče by měl nést jezdce. Je váš, rekrute. Kobyla sama pozná, jak dobře jezdíte, a bude reagovat tak, aby vám zajistila bezpečí. Bylo by zbytečné se jí v tomto vzpírat."
Mladá žena pomalu kývla.
"Nasedněte tedy, pane, a jeďte po mém boku."

Rampa vedoucí k úzké, klenuté bráně Dželarkanova paláce byla volná. Brána sama byla na třísky. V prostoru těsně za ní blikalo matné světlo pochodní. Na hradbách a valech nebyl vidět jediný voják. Kromě šumění deště přivítalo Itkoviana a jeho Šedé meče jen ticho.
Přední oddíly prozkoumaly bránu a potvrdily, že nepřítel není nikde v dohledu. Zřejmě ani přeživší obránci. Nebo těla. Prostor mezi kameny vyplňoval kouř a mlha a z noční oblohy se řinuly proudy deště. Odnikud nebyl slyšet hluk boje.
Bruchalian žádal šest týdnů. Itkovian mu nedal ani tři dny. Ta pravda ho užírala zevnitř, jako by mu ve střevech, v srdci zůstal zabodnutý úlomek čepele či hlavice šípu - uniknuvší ranhojičům.
Ale ještě nejsem vyřízený.
Těch slov se držel. Záda měl rovná, jen skřípal zuby. Mávl rukou, a první zvědové proběhli bránou. Chvíli byli pryč, pak se vrátil jeden běžec a doběhl k Itkovianovi.
"Pane," hlásila ta žena, "uvnitř jsou tenescowri. Myslíme, že v hlavním sále. Ozývá se odtamtud hluk hodování a hýření."
"Jsou přístupy hlídané?" otázal se nezdolný štít.
"Ty tři, které jsme našli, nebyly, pane."
Do hlavního sálu Dželarkanova paláce vedly čtyři vchody. Dvojkřídlé dveře byly naproti bráně, dvoje menší vedly z komnaty k hostinským pokojům a strážnici a úzký, závěsem zakrytý průchod byl hned za knížecím trůnem. "Dobrá. Kapitáne, pošlete po jednom oddílu k bočním vchodům. Potichu. Šest oddílů zůstane u brány. Zbývajících pět půjde se mnou."
Opatrně sesedl a přistál na zdravé noze. Přesto se zakymácel, jak mu bolest projela až do páteře. Posel ho napodobil a připojil se k němu. Nezdolný štít se přinutil dýchat klidně a podíval se na Capanku vedle sebe. "Podejte mi štít," přikázal.
Další voják jí pomohl připevnit mu bronzový štít na ruku a přehodit řemen přes rameno.
Nezdolný štít spustil hledí a vytáhl meč z pochvy, zatímco kapitán vydával rozkazy pěti oddílům za nimi.
"Ti s kušemi do druhé řady, držte se nízko a mějte zbraně připravené, ale nemiřte. Přední řada, srazit štíty přes sebe, meče připravit. Spustit hledí. Pane," obrátila se žena na Itkoviana, "jsme připravení."
Kývl a řekl rekrutovi: "Vy půjdete po mé levici. Nyní za mnou."
Pomalu zamířil po kluzké rampě. Třiapadesát vojáků ho mlčky následovalo.
Bránou se vcházelo do předsálí, hranaté místnosti s vysokým stropem, osvětlené jedinou pochodní na zdi napravo. Dva oddíly určené k bočním dveřím se oddělily a nezdolný štít vedl své vojáky do široké chodby k hlavním dvoukřídlým dveřím. Doprovázelo je šumění deště.
Zepředu, zpoza silných dubových dveří, slyšeli hlasy. Smích prodchnutý hysterií. Praskání hořícího dřeva.
Itkovian se u dveří nezastavil, nýbrž je rozrazil štítem. Když vstoupil, vojáci za ním se rozestoupili do stran.
Lidé se k nim obraceli. Vyzáblí rolníci v hadrech vyskakovali z křesel u dlouhého stolu. Příbory zvonily a kosti padaly na podlahu. Žena s rozcuchanými vlasy zavřeštěla a škrábala se k mladíkovi, jenž seděl na Dželarkanově trůně.
"Laskavá matko," zachraptěl ten muž a natáhl k ní umaštěnou ruku, i když zažloutlé oči upíral celou dobu na Itkoviana, "uklidni se."
Ona popadla jeho ruku do svých a s fňukáním padla na kolena.
"Jsou to jen hosté, matko. Žel, přišli příliš pozdě, aby se zúčastnili… královské hostiny."
Někdo se šíleně zachechtal.
Uprostřed stolu ležel velký stříbrný podnos, na němž byl zapálen oheň z ulámaných noh od židlí a rámů obrazů - nyní už tu jen doutnaly uhlíky. Na rožni nad nimi bylo nabodnuté lidské torzo, a jak s ním už nikdo neotáčel, spodek černal. Nohy byly uťaté v kolenou a stehna svázaná k sobě měděným drátem. Paže byly utržené v ramenou, i když i ty byly prve svázané. Hlava zůstala, rozražená a ohořelá. Celé tělo bylo ořezané. Stehna, hýždě, prsa, záda, obličej.
Itkovian však věděl, že toto nebyly hody zrozené z hladu. Tenescowri v této místnosti vypadali lépe krmení než ti, jež doposud viděl. Ne, zde probíhala oslava. Nalevo od trůnu, zpola ve stínu, byl kříž ze dvou pík a na něm byla natažena kůže knížete Dželarkana.
"Milé kníže bylo mrtvé dřív, než jsme začali vařit," pokračoval mladý muž na trůně. "Nakonec nejsme úmyslně krutí. Ty nejsi Bruchalian, protože Bruchalian je mrtvý. Musíš být Itkovian, takzvaný Fenerův nezdolný štít."
Za trůnem se objevili věštdominové ve světlé zbroji, s přílbami, v kožešinách, s tvářemi zakrytými mřížkou hledí, s

těžkými sekerami v rukou. Čtyři, osm, dvanáct. Dvacet. A přicházeli další.
Muž na trůně se usmál. "Tví vojáci vypadají… unaveně. Nehodí se k tomuto úkolu. Znáš mě, Itkoviane? Já jsem Anaster, první dítě z mrtvého semene. Pověz, kde jsou lidé tohoto města? Co jste s nimi udělali? Ach, nech mě hádat. Skrývají se v tunelech pod ulicemi. Hlídá je hrstka přeživších utvrzů, setnina nebo dvě tvých Šedých mečů a nějací knížecí gardisté. Kníže Arard se asi taky schovává v podzemí. Škoda. Chceme ho už dlouho. No, pátrání po tajných vchodech pokračuje. Budou nalezeny. Capustan bude očištěn, nezdolný štíte, jenže ty se toho slavného dne nedožiješ."
Itkovian si mladého muže prohlížel a uviděl, co nečekal. "První dítě," řekl. "Je ve vás zoufalství. Odeberu vám ho, pane, a s ním i vaše břímě."
Anaster sebou trhl. jako by ho uhodil. Přitáhl si kolena k bradě a v obličeji mu cukalo. Rukou sevřel zvláštní obsidiánovou dýku u pasu a hned ji odtrhl, jako by se popálil.
Jeho matka zaječela a sápala se po synově natažené ruce. On prskl a vytrhl se jí. Stařena klesla na zem a stočila se do klubíčka.
"Nejsem váš otec," pokračoval Itkovian, "ale budu jako on. Vypusťte svá stavidla, první dítě."
Mladý muž na něj zíral a cenil zuby. "Kdo - co jsi?" zasyčel.
Kapitán popošel blíž. "Odpouštíme vám vaši nevědomost, pane. On je nezdolný štít. Fener zná žal, tolik žalu, že ho nedokáže snést. A proto si vyvolí lidské srdce. Obrněné. Smrtelnou duši, aby přejala zármutek celého světa. Nezdolný štít.
V těchto dnech a nocích jsme byli svědky obrovského zármutku, hluboké hanby - což vše, jak nyní vidíme, je vepsáno ve vašich očích. Sám sebe, pane, nedokážete oklamat, že ne?"
"Nikdy jste nemohl," dokončil Itkovian. "Odevzdejte mi své zoufalství, první dítě. Jsem připraven je přijmout."
Anaster zakvílel, popolezl na trůně dozadu a rukama si sevřel ramena. Všichni se na něj dívali. Nikdo se nepohnul.
S dmoucí se hrudí zíralo první dítě na Itkoviana. Pak zavrtělo hlavou. "Ne," zašeptalo, "moje - moje zoufalství nedostaneš."
Kapitán zasyčel. "Tohle je dar! První dítě -"
"Ne!"
Itkovian se uvolnil, hrot jeho meče zakolísal a poklesl. Capanka vedle něj popošla blíž, aby ho podepřela.
"Nedostaneš ho! Nedostaneš ho!"
Když se kapitán obracel k Itkovianovi, kulil oči. "Pane, nemohu souhlasit s tímto -"
Nezdolný štít zavrtěl hlavou a znovu se narovnal. "Ne, já ho chápu. První dítě - v sobě nemá nic jiného než zoufalství. Bez něj je…"
Není ničím.
"Chci, aby všichni umřeli!" zavřískl Anaster zlomeně. "Věštdominové! Zabijte je všecky!"
Čtyřicet věštdominů se rozběhlo kolem stolu.
Kapitán štěkl rozkaz. Přední řada klesla na koleno. Druhá řada zvedla kuše. Místností přeletělo čtyřiadvacet šipek.
Žádná neminula. Z vchodů po stranách vyletěly další šipky.
Přední řada za Itkovianem zase vstala a připravila si zbraně.
Na nohou už stálo jen šest věštdominů. Ostatní se svíjeli nebo leželi nehybně na zemi. Tenescowri prchali od stolu k průchodu za trůnem. Anaster u něj byl první a jeho matka jen o krok za ním.
Věštdominové zaútočili na Itkoviana.
Ještě nejsem vyřízený.
Jeho čepel se zablýskla. Jedna hlava sletěla z krku. Při zpětném seku přeťal kroužky a rozpáral dalšímu věštdominovi břicho.
Opět zadrnčely kuše.
A Šedé meče zůstaly bez protivníka.
Nezdolný štít sklonil zbraň. "Kapitáne," obrátil se po chvíli k ženě vedle sebe. "Sundejte tělo knížete. A taky jeho kůži. Vrátíme knížete Dželarkana na jeho trůn, kam patří. A tuto místnost nyní budeme nějakou dobu držet. Ve jménu knížete."
"První dítě -"
Itkovian se k ní obrátil. "Potkáme se s ním znovu. Já jsem jeho jedinou nadějí na spásu, pane, a nezklamu ho."
"Jste nezdolný štít," pravila.
"Jsem nezdolný štít." Jsem Fenerův žal. Jsem žal světa. A vydržím. Vydržím ho všechen, protože ještě nejsme vyřízení.

KAPITOLA SEDMNÁCT

Co se vejde do duše, to si tělo ani neumí představit.

Fenerovo Reve
Imarak, první válečný jezdec

B
yla rozpálená horečkou a její drsná kůže dělala dojem vlhkého, kameny naplněného vaku. Tělo matrony vylučovalo palčivý olej, který Tocovi Mladšímu pronikal skrz rozedrané šaty. Jak sebou obrovská, nafouknutá samice K'Chain Che'Malle házela a mačkala ho k sobě v zuřivém objetí, klouzal mezi záhyby její kůže.

V jeskyni byla tma. Záblesky světla, jež viděl, se zrodily pouze v jeho mysli. Iluze, které mohly být vzpomínkami. Útržky scén, v nichž se objevovaly nízké, zažloutlou trávou porostlé kopce zalité hřejivým slunečním světlem. Postavy, jež viděl jen koutkem oka. Některé měly masky. Jedna byla jen kůže natažená na robustní kostře. A další byla… krásná. Dokonalá. V žádnou z nich nevěřil. Jejich tváře byly tvářemi jeho šílenství, stále se blížily, číhaly těsně za jeho zády.
Když se ho zmocnil spánek, zdálo se mu o vlcích. Lovících, ne aby se nasytili, ale aby něco předali… nevěděl co. Jejich kořist se potulovala kolem a uprchlá, když ho uviděla. S bratry a sestrami po boku ji pronásledoval. Neúnavně, jeho tlapy polykaly celé lígy. Ten malý, vyděšený tvor mu nemohl uniknout. On a jeho druhové se blížili, štvali toho tvora do kopce, aby ho unavili, až nakonec zakolísal a zhroutil se. Obstoupili ho.
A jak se blížili, aby předali… co mělo být předáno… kořist zmizela.
Za šokem následovalo zoufalství.
On a jeho druhové obcházeli místo, kde kořist prve ležela. Zvedali hlavy a lítostivě vyli. Vyli a vyli. Dokud se Toc Mladší neprobudil v objetí matrony, a zatuchlý vzduch v jeskyni jako by tančil slábnoucí ozvěnou jeho vytí. Tehdy matrona zesílila stisk. S fňukáním se mu čumákem otírala zezadu o krk a její dech byl cítit jako sladké mléko.
Tak ubíhal jeho život. Spánek a pak probuzení plné halucinací. Rozmazané scény s postavami v jasném slunečním světle, přeludy, v nichž byl dítětem sajícím mateřské mléko - matrona ale neměla prsa, takže věděl, že jsou to přeludy, i když tak získával výživu - a časy, kdy si vyprazdňoval měchýř a střeva a ona ho tehdy držela od sebe, aby ji nezamazal. Pak ho dočista olízala, což ho zbavilo posledních kousíčků důstojnosti.
Její objetí lámalo kosti. Čím víc křičel bolestí, tím víc ho mačkala. Naučil se trpět potichu. Jeho kosti srůstaly nadpřirozeně rychle. Občas ne správně. Věděl, že je znetvořený - hrudník, boky, lopatky, to vše bylo jinak, než být mělo.
Pak přicházely vidiny. Strašidelná tvář zakrytá vrásčitým obličejem starce, záblesk klů. Zažloutlé oči lesknoucí se radostí, upřené do jeho. Ty překrývající se obličeje znal, ale nedokázal si vzpomenout, kdo to je.
A návštěvník k němu hovořil.
Jsou v pasti, příteli. Všichni kromě T'lan Imass, kteří se bojí samoty. Proč by jinak nechtěl opustit své společníky? Spolkl je led. Jsou bezmocní. Zmrzlí. Segulehové - těch není třeba se bát. Nikdy nebylo. Jen jsem si hrál. A ta žena! Má překrásná socha! Vlk a pes zmizeli. Uprchlí. Ano, druh, bratr tvých očí… utekl. S ocasem staženým mezi nohama, hi hi!
A znovu.
Tvé malazské vojsko přišlo příliš pozdě! Příliš pozdě, aby zachránilo Capustan! Město je mé. Tví vojáci jsou stále týden cesty daleko, příteli. A my si na ně počkáme. Přivítáme je, jako vítáme všechny nepřátele. Přinesu ti hlavu malazského generála. Přinesu ti jeho uvařené maso a pak spolu povečeříme, ty a já. Znovu.
Kolik krve může jeden svět prolít? Zamyslel ses nad tím někdy, Tocu Mladší? Zjistíme to? Takže uvidíme. My dva a tady drahá matka - ach, vidím snad v jejích očích strach? V jejím shnilém mozku zřejmě stále ještě sídlí ždibeček zdravého rozumu. Jak nešťastné… pro ni.
A teď, po dlouhé nepřítomnosti, se opět vrátil. Falešná kůže starého muže byla napjatá přes nelidskou postavu. Kly byly vidět jako skrz průsvitnou látku. Oči hořely, ale tentokrát ne radostí.
Klam! Nejsou to smrtelné šelmy! Jak se opovažují zaútočit na mě! Tady, přímo na mé brány! A teď T'lan Imass zmizel - nemůžu ho nikde najít! Přijde také?
Budiž. Nenajdou tě. My tři se vydáme na cestu. Na sever, daleko mimo jejich dosah. Připravil jsem pro vás dva další… hnízdo.
To nepohodlí…
Ale Toc už ho neslyšel. Jeho mysl odlétla. Uviděl jasné sluneční světlo, bolestnou záři odrážející se od ledem pokrytých hor a údolí pohřbených pod řekami sněhu. Na obloze kroužili kondoři. A pak, mnohem blíž, uviděl kouř, rozbité dřevěné stavby, svalené kamenné zdi. Kdosi utíkal a křičel. Na sněhu byly karmínové stříkance a vyplňovaly mléčné kaluže na štěrkové cestě.
Úhel pohledu - oči hledící rudým oparem - se změnil, stočil se na stranu. Vedle běžel černošedý hafan s plecemi v úrovni očí postav ve zbroji, které trhal na kusy. Tvor mířil k druhé bráně, klenutému portálu vedoucímu do vysoké pevnosti. Nikdo se mu nemohl postavit, nikdo ho nedokázal zpomalit.
Hafanovi padal z plecí šedý prach. Zavířil. Stočil se a vytvořil paže, nohy svírající psovy boky, hlavu s nasazenou kostěnou helmicí, rozedranou kožešinu, vlající jako zlomené křídlo. Vysoko zdvižený meč byl barvy staré krve.
Jeho kosti jsou v pořádku, jeho svaly ne. Moje svaly jsou v pořádku, ale kosti ne. Jsme snad bratři?
Pes a jezdec - skutečně hrůzná dvojice - udeřili na obrovskou, železem zpevněnou bránu. Dřevo se rozletělo. Oba útočníci proběhli bránou a vrhli se na vyděšený hlouček věštdominů.
Toc se ve vlčích očích hnal k rozražené bráně a ve stínech uviděl obrovské plazy, sbíhající se k psovi a jeho nemrtvému jezdci.
Lovci K'ell zvedli široké čepele.
Vlk zafrkal a zrychlil. Soustředil se na bránu, jejíž každičká podrobnost byla ostrá jako skleněný střep, zato vše na druhé straně bylo rozmazané. Změna váhy ho přivedla blíž k lovci K'ell, blížícímu se k psovi a jezdci zleva.
Tvor se otočil a meč mu vyletěl vstříc.
Vlk se pod mečem přikrčil a vzápětí se vymrštil s otevřenou tlamou. Do zubů chytil kožnaté hrdlo a zaryl špičáky hluboko do neživého masa. Zaťal zuby. Zapraskala kost a zlomila se, jak hybnost vlka strhla lovce K'ell na záda, kde sebou praštil o zeď, až se otřásla. Zuby v horní a dolní čelisti se setkaly a zpřetrhaly dřevu podobné šlachy a suché svaly.
Vlk utrhl hlavu. K'Chain Che'Malle pod ním se křečovitě zmítal a jednou čepelí zasáhl vlka do pravého stehna. Toc a zvíře ucukli bolestí, ale nepovolili.

Zdobená přílba odpadla na břečkou pokrytou dlažbu.
Vlk vyplivl kusy neživého masa a otočil se.
Hafan dřepěl v rohu, nahrbený, a krvácel. Bez jezdce.
Nemrtvý šermíř - můj bratr - byl na nohou a rozdával si to pazourkovým mečem s čepelemi s dalším lovcem K'ell. Oba byli neuvěřitelně rychlí. Kousky K'Chain Che'Malle jen létaly. Jedno předloktí s mečem odletělo a přistálo kousek od psiska.
Lovec K'ell začal couvat. Kosti v nohou praskly a obrovský tvor se zřítil na zem, až břečka na dláždění vysoko vystříkla. Nemrtvý válečník si na něj vylezl a rozsekal ho na kusy. Šlo mu to od ruky.
Vlk se přiblížil k raněnému psovi. Zvíře cvaklo zuby, varovalo ho, aby se nepřibližoval -
Toc byl náhle slepý, vytržen z vlčího vidění.
Opíral se do něj studený vítr, ale matrona ho pevně svírala. Pohybovali se. Rychle. Cestovali chodbou, stezkou plnou ledu. Toc si uvědomil, že prchají z Vyhlídky, prchají z pevnosti, která byla právě dobyta.
A dobyla ji Baaljagg. A Garat a Tolar. Garat - ty rány -
"Ticho!" zaječel kdosi.
Věštec byl s nimi, vedl je skrz Omtose Phellack.
Tocovi zůstal dar jasného vidění. Chraplavě se rozesmál.
"Buď zticha!"
Celá chodba se otřásla vzdáleným hromobitím, jako když obrovský ledovec… praskne a vybuchne v záplavě kouzel.
Paní Závist. Je opět s námi -
Věštec zaječel.
Plazí paže Toca sevřely, až zapraštěly lámající se kosti. Bolest ho postrčila přes okraj propasti. Mí druhové, bratři -
Ztratil vědomí.

Noční obloha na jihu byla ozářená rudě. I když to bylo od svahu řídce zalesněného kopce lígu daleko, smrt Capustanu byla jasně vidět. Všichni mlčeli, bylo slyšet jen chřestění zbroje a zbraní a čvachtání nohou v blátě.
Z listů kapala voda. Nasáklá prsť vydávala teplou vůni. Kdosi zakašlal.
Kapitán Paran vytáhl dýku a začal si oškrabávat bláto z bot. Věděl, co v takové chvíli čekat - když poprvé uviděl město. Zvědové Humbralla Taura přinesli zprávu hned po ránu. Obléhání skončilo. Šedé meče mohly za své služby klidně vyžadovat královskou odměnu, ale ohořelé, ohryzané kosti si ji stejně nemohou vybrat. Ale i když věděl, co má čekat, dojemnost umírajícího města to nijak neumenšovalo.
Být Šedé meče Rudou gardou, scéna před Paranem mohla vypadat jinak. Žoldnéři, s jedinou výjimkou kumpanie Věrných prince K'azze D'Avore, nebyli podle kapitána celkem k ničemu. Spousta řečí a skutek útek.
Doufejme, že dětem Humbralla Taura se vedlo lépe. Nebylo to moc pravděpodobné. Možná se na pár místech odpor ještě udržel. Malé hloučky do rohu zahnaných vojáků, vědoucích, že milosrdenství nepřichází v úvahu, budou bojovat až do konce. V uličkách, v domech, v pokojích. Smrtelné křeče Capustanu budou trvat dlouho. Ale kdyby se těm zatraceným Barghastům podařilo pohnout sebou - místo aby se loudali a pořád se dohadovali - mohli jsme s tím koncem něco udělat.
Paran se obrátil, když dorazil jeho nový velitel Honec.
Obrovskému Barghastovi se při pohledu na město zaleskly oči. "Déšť plameny neuhasil," zabručel zamračeně.
"Možná to není tak zlé, jak to vypadá," odtušil Paran. "Vidím asi pět velkých požárů. Mohlo to být horší - slyšel jsem o ohnivých bouřích…"
"Ano. Jednu jsme kdysi v Sedmiměstí z dálky viděli."
"Co říkal Humbrall Taur, válečný náčelníku? Zrychlíme, nebo tady budeme jen tak postávat?"
Honec vycenil upilované zuby. "Pošle Barány a Áchraty na jih. Mají za úkol zabrat okolí a plovoucí mosty a bárky. Jeho Senanové a Gilkové udeří na Capustan. Zbývající klany zaberou septarchův tábor se zásobami, který leží mezi přístavištěm a městem."
"To je moc hezké, ale jestli budeme dál otálet -"
"Hetan a Cafal, Taurovy děti, jsou naživu a nic jim nehrozí. Kosti chrání zvláštní kouzla. Zvláštní a tuze mocná. Je to -"
"Zatraceně, Honče! Lidi tam dole umírají! Požírají jel"
Barghast se zazubil ještě víc. "A proto jsem dostal svolení… vést svůj klan rychlostí, jakou sám zvolím. Kapitáne, chcete být první z Bílých tváří v Capustanu?"
Paran zavrčel. Cítil potřebu tasit meč, pomstít se, konečně - po vší té době - zaútočit na Pannionské dominium. Rychlej Ben jim, ve chvílích, kdy byl při vědomí a nestravovala ho horečka, sdělil, že dominium skrývá strašlivá tajemství a jeho srdce špiní zloba. Tenescowri toho byli dostatečným důkazem, aspoň podle kapitána.
Ale bylo toho víc. Žil v bolestech. V žaludku mu hořel oheň. Zvracel žluč a krev - i když se o tom nikomu nezmínil. Držel bolest v sobě a dělalo mu to stále větší potíže.
A další pravdou, kterou se snažím zahnat, je, že mě pronásleduje. Vyhledává moje myšlenky. Ale já na ni ještě nejsem připravený. Ještě ne, ne, když mám žaludek v plamenech…
Nepochybně to bylo šílenství - přelud - ale Paran věřil, že bolest poleví - a všechno bude zase v pořádku - jakmile světu předá násilí, které v sobě choval. Ať to byla hloupost nebo ne, té víry se držel zuby nehty. Teprve pak tlak povolí. Teprve pak.
Nebyl připravený selhat.
"Svolejte tedy Paliče mostů," prohlásil. "Do zvonění můžeme být u severní brány."
Honec se zazubil. "Všech třicet nebo kolik nás je."

"No, ať se propadnu, jestli tyhle Barghasty nedokážeme přimět, aby sebou trochu hodili -"
"V to doufáte?"
Paran se na něj podíval. "Mistr Kápě nás všechny vem, Honče, to vy jste požádal Taura, aby vás pustil. Čekáte, že nás sedmatřicet dobude Capustan? S mágem, který je v bezvědomí?"
Barghast přimhouřil oči a zadíval se na město před sebou. Pak pohodil hlavou a řekl: "Rychlýho Bena necháme tady. A co se dobytí města týče, to hodlám zkusit."
Po dlouhé době se kapitán usmál. "To moc rád slyším."

Pochod Bílých tváří byl pomalý, hotové utrpení. Zprvu, během cesty na jih přes kopce, docházelo mezi klany k rozbrojům, které všechny několikrát za den zastavily. Nakonec to přestalo a Humbrall Taur se rozhodl přidělit každému klanu v nadcházející bitvě zvláštní úkol, čímž jim na několik dní sebral příležitost k dalším bitkám. Přestože každý válečný náčelník měl jediný cíl - osvobození jejich bohů - dávná nepřátelství přetrvávala.
Honcova nová role válečného náčelníka Paličů mostů byla pro Parana jistou úlevou. Nenáviděl zodpovědnost, již s sebou přinášelo velení. Starost o blaho každého vojáka pod ním byla neustále se zvětšujícím břemenem. Když se z něj stal zástupce velitele, tlak trochu povolil, jen trochu - ale prozatím mu to stačilo. Méně příjemné bylo, že přišel o úlohu zástupce Paličů mostů. Válečných porad se nyní účastnil Honec a nechával kapitána mimo obraz.
V přesném smyslu zůstával Paran velitelem Paličů mostů. Ale setnina se stala kmenem, aspoň podle Humbralla Taura a Barghastů, a kmeny si volily válečné náčelníky, kterážto úloha náležela Honci.
Setnina Paličů mostů nechala kopce za zády a přesunula se na blátivý břeh občasného potoka, jehož koryto se vinulo k městu. Kouř z capustanských požárů zakrýval hvězdy a déšť rozmočil zemi. Paliči mostů měli zbraně a zbroj pevně přivázané, aby jim necinkaly, a potichu se kradli tmou.
Paran šel tři kroky za Honcem, který se stále držel staré role ve Whiskeyjackově oddíle - že chodí v čele. Což pro velitele nebyla nejlepší pozice, zato pro barghastského válečného náčelníka se hodila náramně. Kapitán nebyl moc rád. Horší bylo, že to až příliš jasně ukazovalo, jak je Honec umíněný. Nedostatek přizpůsobivosti byl u vůdce znepokojivý.
Paran měl pocit, jako by mu na rameno usedl kdosi neviditelný, zachytil dotek vzdálené, známé mysli. Zašklebil se. Spojení se Stříbrnou liškou bylo stále silnější. Tento týden to bylo potřetí, co ho vyhledala. Lehce se o něj otřela, jako by se ho dotkla konečky prstů. Napadlo ho, jestli tak vidí to, co on, jestli mu dokáže číst myšlenky. Vzhledem k tomu, co všechno v sobě držel, začínal před jejím dotekem pudově ustupovat. Jeho tajemství byla jen jeho. Neměla právo se v nich hrabat, pokud to tedy dělala. Ani taktická nezbytnost to nemohla ospravedlnit. Zamračil se ještě víc, protože ona nezmizela. Pokud to je ona. Co jestli -
Honec se zastavil, dřepl si a dvakrát mávl rukou.
Paran a voják hned za ním se k němu připojili.
Dorazili k severním hlídkám Pannionů. V táboře panoval zmatek, nikde ani náznak organizace, byl mizerně postavený a ještě hůř hlídaný. Mezi zákopy, jámami a stany se válely odpadky. Páchly tu špatně umístěné latríny.
Tři muži si tábor chvíli prohlíželi, pak se vrátili k ostatním. Seržanti velící oddílům se připojili k poradě.
Vřeten, voják, jenž doprovázel Parana, promluvil první. "Hlídá to střední pěchota," šeptl. "Podle korouhví dvě malé setniny -"
"Dvě stě," souhlasil Honec. "Další jsou ve stanech. Nemocní a ranění."
"Já bych řekl, že hlavně nemocní," odtušil Vřeten. "Podle toho smradu hádám, že je to úplavice. Ti pannionští důstojníci nestojí za hovno. Nemocný nebudou moct bojovat, ať uděláme cokoliv. Všichni ostatní budou nejspíš ve městě."
"Brána za táborem," zavrčel Honec.
Paran kývl. "Je před ní spousta těl. Tisíc mrtvol, možná víc. V bráně ale není žádná barikáda a nevidím ani žádné stráže. Sebevědomí vítězů."
"Musíme prorazit tou střední pěchotou," zabručel seržant Jiskra. "Vřetene, jak jste na tom se sapérama s tou moranthskou municí?"
Mužík se zazubil. "Už jsi zase získal kuráž, co, Jiskro?"
Seržant se zamračil. "Tohle je boj, ne? A teď mi odpověz na otázku, vojáku."
"Máme jí spoustu. Kéž bychom měli pár těch vrhačů, co dělá Sumář."
Paran zamrkal a pak si vzpomněl na obrovské kuše, které Šumař a Křovák používali, aby zvětšili dosah svítivek. "Nemá Křovák jeden?" zeptal se.
"Ten pitomec ho rozbil. Ne, připravíme pár svítivek, ale to je jenom pro vyvolání paniky. Dneska dojde na práskavky. Hořivky by nadělaly moc světla - nepřítel by uviděl, jak málo nás dovopravdy je. Práskavky. Jdu pro kluky a holky."
"Já myslel, že jste mág," podotkl Paran, když se mužík obracel k čekajícím oddílům.
Vřeten se ohlédl. "To jsem, kapitáne. A taky sapér. Zatraceně nebezpečná kombinace, co?"
"Nebezpečná pro nás," prskl Jiskra. "Ty a ta tvoje všivá žíněná košile -"
"Hele, ty spálený místa dorůstají - vidíš?"
"Dej se do toho," zavrčel Honec.
Vřeten odešel za ostatními sapéry.
"Takže prorazíme," pokračoval Paran. "Se sapéry by to neměl být problém, ale ostatní na křídlech se vrhnou za námi -"
Vřeten se k nim vrátil a prohlásil: "Proto rozházíme svítivky, kapitáne. Dvě kapky do vosku. Deset úderů srdce. Až zakřičíme: ‚Běž!', tak byste měl pohnout kostrou. Když vybuchnou a vy budete blíž než třicet kroků, je z vás sekaná."
"Připravení?" zeptal se Honec Vřetena.
"Ano. Je nás devět, takže se rozestoupíme na třicet kroků."

"Zbraně připravit," nakázal Barghast, natáhl se a popadl Vřetena za žíněnou košili. "A žádné chyby."
"Žádný chyby," souhlasil mužík a vykulil oči, když mu Honec cvakl nabroušenými zuby kousek před obličejem.
Vzápětí už Vřeten a jeho osm sapérů mířili k nepřátelským liniím, v pláštěnkách a s nasazenými kapucemi.
Paran znovu ucítil ten dotek. Dělal, co mohl, aby ho zahnal. Kyselina v žaludku se mu rozbouřila a slibovala bolest.
Zhluboka se nadechl, aby se uklidnil. Až se meče srazí… bude to pro mě poprvé. Poprvé po vší té době, moje první bitva…
Nepřátelští pěšáci se choulili ve skupinkách asi po dvaceti kolem ohňů na jediné vyvýšenině v táboře - kdysi to bývala vozová cesta vedoucí rovnoběžně s městskou hradbou. Paran usoudil, že sapéři dokážou vyřídit většinu nepřátel. Takže zbude dobře stovka Pannionů, kteří se vzmůžou na obranu. Pokud je mezi nimi aspoň jeden schopný důstojník, mohlo by to dopadnout špatně. Ale kdyby tu byl nějaký schopný důstojník, tak by oddíly nebyly u sebe a nahoře u ohňů…
Sapéři zmizeli z dohledu. Kapitán si posunul meč a ohlédl se, aby se ujistil, že zbytek Paličů mostů je připravený.
Pazderka byla v čele a tvářila se ustaraně. Už se jí chtěl zeptat, co se děje, když noc narušily výbuchy. Kapitán se zase otočil k táboru.
Ve světle nyní rozházených ohňů se svíjela těla.
Honec vyrazil děsivý válečný pokřik.
Paliči mostů se rozběhli.
Vybuchly další práskavky, nyní po stranách, a srazily zmatené vojáky kolem dalších ohňů.
Paran viděl tmavé postavy sapérů. Stahovali se před něj a skláněli se k mrtvých a umírajícím Pannionům.
Zadrnčel asi tucet kuší, které Paliči mostů měli.
Ozval se křik.
S Honcem v čele dosáhli Paliči mostů silnice a proběhli kolem přikrčených sapérů, kteří připravovali větší svítivky. Dvě kapky kyseliny do voskové zátky uzavírající dírku v hliněném obalu granátu. Sborové zasyčení.
"Běž!"
Paran zaklel. Deset úderů srdce byla jen chvilička. Svítivky byly největší moranthskou municí. Jedna dokázala zneprůchodnit křižovatku čtyř ulic. Kapitán se rozběhl. Srdce měl skoro v krku a oči upíral na bránu před sebou. Tisíc mrtvol se vrtělo. Ach, zatraceně. Nejsou to vůbec mrtvoly. Spáči. Ti parchanti spali!
"Lehnout lehnout lehnout!"
Slova byla malazská, hlas Křovákův.
Paran zaváhal jen do chvíle, kdy viděl, jak Vřeten, Křovák a ostatní sapéři vbíhají mezi ně… a házou svítivky. Dopředu. Do masy tenescowri mezi nimi a bránou. Pak sebou praštili na břicho.
"Ach, do háje!" Kapitán sebou hodil na zem a klouzal v blátě. Pustil meč a zacpal si uši.
Země pod ním se pohnula a vyrazila mu dech. Vyletěl a dopadl zpátky do bláta. Na záda. Měl čas se překulit, než vybuchly svítivky před ním. Začal se kutálet. Pršely na něj kousky těl. Vedle jeho hlavy dopadl větší předmět. Zamrkal a otevřel oči. A uviděl lidská bedra - jenom bedra, dutina, kam patřily vnitřnosti, byla vlhká a prázdná. Nohy byly pryč, utržené v kyčlích. Kapitán vytřeštil oči.
V uších mu zvonilo a cítil, že mu teče krev z nosu. Hrudník ho bolel. Nocí se neslo kvílení. Kdosi ho popadl za pláštěnku a zvedl ho na nohy.
Klátil. Léčitel se k němu naklonil, vtiskl mu meč do ruky a zakřičel, což Paran slyšel jen tak tak. "Pojďte! Všichni odsud padají!" Postrčil kapitána směrem k bráně.
Jeho oči viděly, ale jeho mysl odmítala brát na vědomí zkázu po obou stranách cesty, kudy běželi k severní bráně. Jen otupěle klopýtal mezi lidskými pozůstatky… přestal vnímat jako tenkrát, před lety, na silnici v Itko Kan.
Ruka pomsty zůstala chladná jen do určité chvíle. Každá duše, mající ždibíček lidskosti, nemohla nevidět, co je za tím krutým vražděním, ať zprvu vypadalo jakkoliv oprávněně. Tváře ztuhlé ve smrti. Těla zkroucená tak, jak by to s celými kostmi nikdy nedokázala. Zničené životy. Pomsta ustupovala před zrcadlem ukrutností, kde představa, co je špatné a co správné, ztrácela veškerý význam.
Všude kolem viděl prchající. Pár práskavek jejich útěk ještě zrychlilo.
Paliči mostů se ohlašovali nepříteli.
Když dojde na vypočítanou krutost, jsme stejní jako oni, uvědomil si kapitán v běhu. Ale tohle je válka nervů, v níž nevyhraje nikdo.
Tma v bráně spolkla Parana a ostatní Paliče mostů. Vojáci se zastavovali, poklekali, dobíjeli kuše. Nikdo nepromluvil.
Honec si k sobě přitáhl Křováka, chvíli s ním třásl a pak ho chtěl odhodit. Vřeten vyjekl a zabránil mu v tom. Nakonec, Křovák měl kožený vak zpola naplněný výbušninami.
Křovák, s tváří ještě plnou modřin, jak si ho vzala do práce Detoran, zaklel. "Neměli jsme na vybranou, ty opičáku jeden!"
Paran slyšel, co říká. To bylo zlepšení. Sice si nebyl jistý, komu v této chvíli straní, ale pravdou bylo, že na tom už nezáleželo. "Honče!" štěkl. "Co teď? Jestli tu zůstaneme -"
Barghast zabručel. "Do města, a hezky potichoučku."
"Kam?" chtěl vědět Jiskra.
"Jdeme do Rabu -"
"Prima, a co je to?"
"Ta zářící tvrz, ty tupohlavý idiote."
Prošli bránou na soucestí za ní. Hned zpomalili, když ve světle ohňů zahlédli, co mají před sebou. Došlo tu k hromadnému vraždění a pak k hostině. Na dlažbě byla po kotníky vysoká vrstva kostí, některé byly ohořelé, jiné rudé a

syrové, s kousky šlach a svalů. A plné dvě třetiny mrtvých, usoudil kapitán z toho, kolik viděl uniforem a šatů, patřily útočníkům.
"Bohové," zamumlal Paran, "Pannionové draze zaplatili." Myslím, že bych měl přehodnotit svůj odhad Šedých mečů.
Vřeten kývl. "Ale počty se teprv ukážou."
"O den dva dřív…" vydechl Klátil.
Nikdo se nenamáhal jeho myšlenku dokončit. Nebylo třeba.
"Co máš za problém, Pazderko?" chtěl vědět Jiskra.
"Nic!" štěkla. "O nic nejde!"
"Tak to je Rab?" zjišťoval Křovák. "Ta zářící kupole? Támhle, za tím kouřem -"
"Jdeme," prohlásil Honec.
Paliči mostů za Barghastem opatrně přešli přes příšerné soucestí k hlavní třídě, která zřejmě vedla přímo k zvláštně osvětlené stavbě. Domy a obytné bloky po obou stranách - ty, které ještě stály - připadaly Paranovi rozhodně jako darúnské. Zbytek města, to, co z něj zahlédl v bočních uličkách, kde ještě hořely ohně - byl úplně jiný. Jaksi cizí. A všude se válela těla.
Dál v ulici se hromada čerstvých mrtvol zvedala jako malý kopec. Paliči mostů cestou k hromadě mlčeli. Pravdu, již měli před sebou, bylo těžké pochopit. Jenom na této ulici bylo nejméně deset tisíc těl. Možná víc. Už byla nafouklá, kůže kolem zejících ran bledá. Vyšší hromady byly kolem vchodů do budov, v ústích uliček, v branách do sídel a schodišť k vyrabovaným chrámům. V nevidoucích očích se odrážely plameny, takže to vypadalo, že mění výrazy, jako výsměch životu.
Pokud půjdou ulicí dál, budou muset přelézt tu kupu.
Honec nezaváhal.
Zadní voj malé setniny poslal dopředu zprávu. Tenescowri vstoupili do brány a drželi se za nimi jako tiché přízraky. Pár set, víc ne. Špatně vyzbrojení. Nebudou potíže. Honec jenom pokrčil rameny.
Vyškrábali se po té měkké, masem pokryté rampě.
Nedívej se dolů. Nemysli na to, po čem šlapeš. Mysli jenom na obránce, kteří musí bojovat dál. Mysli na téměř nadlidskou odvahu, vzdorující hranicím smrtelníků. Mysli na Šedé meče - na ty nehybné mrtvoly v uniformách ve dveřích a ústích uliček. Ti bojují dál. Nevzdávají se. Nechávají se rozsekat na kusy a neustoupí.
Tito vojáci nás všechny zahanbili. Je to lekce… pro Paliče mostů kolem mě. Pro tuto křehkou setninu se zlomeným srdcem. Dostali jsme se do války, v níž není slitování.
Rampa byla vytvořená s nějakým záměrem. Někam se po ní vystupovalo, ale kam?
Končila náhle asi sáh pod střechou obytného bloku. Naproti budově stávala další podobná, ale oheň ji změnil v kouřící sutiny. Honec se zastavil na konci rampy. Ostatní ho napodobili, dřepli si a rozhlíželi se kolem. Snažili se pochopit, co vlastně vidí. Na konci rampy se objevila pravda: Pod touto příšernou konstrukcí nebylo nic. Skutečně byla tvořena jen mrtvými těly.
"Oblíhací rampa," poznamenal nakonec Vřeten tiše, téměř lhostejně. "Chtěli se na někoho dostat -"
"Na nás," ozvalo se nad nimi.
Kuše se zvedly.
Paran se zadíval na střechu. Na kraji stálo asi deset lidí. Ozařoval je požár v dálce.
"Přinesli si žebříky," pokračoval stejný mluvčí a nyní hovořil darúnsky. "Stejně jsme je zahnali."
Tihle válečníci nebyli Šedé meče. Byli vyzbrojení, ale neměli všichni stejnou zbroj. Všichni však měli na odhalené kůži pruhy. Jako lidští tygři.
"Ta kresba se mi líbí," zavolal Křovák taky darúnsky. "Vyděsila mě k smrti, to je jasný."
Mluvčí, vysoký hromotluk s bílými šavlemi s černými pruhy v rukou, naklonil hlavu. "To není kresba, Malažane."
Ticho.
Pak mluvčí mávl čepelí. "Pojďte nahoru, jestli chcete."
Na střeše se objevily žebříky a překlonily se přes okraj.
Honec zaváhal. Paran popošel blíž. "Myslím, že bychom měli. Na tomto muži a jeho druzích něco je -"
Barghast zafrkal. "Vážně?" Poslal Paliče mostů k žebříkům.
Paran se díval, jak lezou nahoru, a rozhodl se, že půjde poslední. Všiml si, že se Pazderka drží zpátky. "Nějaký problém, kaprále?"
Trhla sebou a masírovala si pravou paži.
"Bolí vás to?" zeptal se kapitán, popošel k ní a zadíval se jí do bolestí staženého obličeje. "Jste zraněná? Jděte za Klátilem."
"On mi nemůže pomoct, kapitáne. A vůbec, zapomeňte na to."
Přesně vím, jak se cítíte. "Tak lezte."
Pazderka se k žebříku blížila, jako by to byla šibenice.
Paran se ohlédl na rampu. Dole se pohybovaly přízračné postavy, ale mimo dostřel z kuší. Možná se jim nahoru moc nechtělo. Kapitána to nepřekvapovalo. Potlačil bolest břicha a vylezl na střechu.
Plochá střecha obytné budovy končila nad malým slumem. Stály tu stany a z ohnišť mezi poházenými štíty se kouřilo. Rada postav zabalených v pokrývkách - padlí, celkem sedm. Paran viděl další lidi ve stanech, nejspíš to byli ranění. Vedle padacích dvířek vedoucích na střechu byla vztyčena korouhev, zažloutlý hadr, vlastně jen ušmudlaná dětská košilka.
Válečníci stáli a mlčky se dívali, jak Honec rozesílá oddíly do rohů střechy, kde jeho muži obhlédli, co leží dole a na střechách naproti.

Mluvčí válečníků se náhle otočil, pohyboval se s děsivým půvabem, a promluvil na kaprála Pazderku. "Máte něco pro mě," pronesl.
Vykulila oči. "A co?"
Vrátil jednu šavli do pochvy a popošel blíž k ní. Paran a ostatní se dívali, jak jí sahá na paži. Přes osnář jí sevřel biceps a ozvalo se cinknutí.
Pazderka zalapala po dechu.
Po chvíli hodila meč na střechu a začala si stahovat kroužkovou košili. V záplavě úlevy vyhrkla: "Beru žehnej! Nevím, kdo pro mistra Kápě jste, pane, ale tohle mě málem zabilo. Pořád se stahovaly těsněji a těsněji. Bohové, taková bolest! Říkal, že už nikdy nepůjdou sundat. Tvrdil, že mi zůstanou navždycky. Dokonce i Rychlej Ben říkal, že - že s Trhačem člověk nemůže uzavírat dohody. Že tygr léta je šílenej -"
"Mrtvej!" přerušil ji Darún.
Pazderka, napůl svlečená, ztuhla. "Co?" šeptla. "Mrtvej? Trhač je mrtvej?"
"Tygr léta ascendoval, ženská. Trhač - Tarak - nyní kráčí bok po boku s bohy. Teď si je vezmu a děkuju vám, že jste mi je přinesla."
Pazderka konečně dostala pravou ruku z rukávu. Do dlaně jí sklouzly tři slonovinové náramky. "Nate! Ano, prosím! Ráda posloužím -"
"Pro mistra Kápě, drž hubu, Pazderko," štěkl Jiskra. "Ztrapňuješ nás! Prostě mu ty krámy dej!"
Kaprál se vykuleně rozhlížel. "Mizelo? Kde se, do Propasti, schováváš?"
"Tady," pípla žena vedle Parana.
Ten polekaně couvl. Hrom do ní!
"Cha!" zakrákala Pazderka. "Slyšíš mě, Mizelo? Cha!"
Oddíly se zase shromáždily.
Darún si vyhrnul roztrhaný rukáv. Pruhovaný vzor pokrýval jeho svalnatou paži až po rameno. Nasunul si tři náramky přes loket. Slonovina cvakla. Muži se v očích cosi jantarově blýsklo.
Paran si ho prohlížel. Přebývá v něm šelma, starobylý duch, znovu probuzený. Kolem Darúna vířila energie, ale kapitán vycítil, že stejnou měrou pochází z přirozené schopnosti velet, jako ze šelmy, jež se v něm ukrývala - protože šelma dávala přednost samotě. Její obrovská síla se jaksi skrývala pod tím velitelským vystupováním. Společně je to pozoruhodné spojení. Není pochyb, že je to důležité'. Něco se má stát a má přítomnost není žádná náhoda. "Jsem kapitán Paran z Houfce Jednorukého."
"Dali jste si načas, co, Malažane?"
Paran zamrkal. "Dělali jsme, co se dalo, pane. V každém případě dnes v noci a zítra přijdou posily klanů Bílých tváří."
"Otec Hetan a Cafala, Humbrall Taur. To je dobře. Je čas obrátit příliv."
"Obrátit příliv?" vyplivl Jiskra. "Vypadá to, že jste s tím žádnou pomoc nepotřebovali!"
"Honče," křikl Křovák. "Moc se mi nelíbí, co je pod náma. Jsou tu praskliny. Celá tahle všivá střecha je samá puklina."
"Totéž platí o zdech," poznamenal jiný sapér. "Na všech stranách."
"Tahle budova je plná těl," poznamenal menší válečník v lestarské zbroji vedle Darúna. "Asi se nafukují."
S očima stále upřenýma na velkého Darúna se Paran zeptal: "Máte nějaké jméno?"
"Vrč."
"Jste nějaká sekta nebo tak? Chrámoví válečníci?"
Vrč se na něj podíval a pod přilbou nebylo vidět, jak se tváří. "Ne. My nejsme nic. Nikdo. Tohle se stalo kvůli jedný ženě. A ona teď umírá -"
"Ve kterém stanu?" přerušil ho Klátil vysokým hlasem.
"Chodba Denul je otrávená -"
"Vy to cítíte, že ano, Vrči? Zajímavé." Léčitel čekal a pak se znovu zeptal: "Ve kterém je stanu?"
Vrčův lestarský společník ukázal na jeden. "Tam. Dostala to ošklivě. Krev v plicích. Už je možná…" Odmlčel se.
Paran následoval Klátila ke stanu. Žena uvnitř byla bledá, mladistvou tvář měla staženou. Na rtech měla krvavou pěnu. A je toho víc. Kapitán se díval, jak si k ní léčitel kleká a natahuje ruce.
"Zadržte," zavrčel Paran. "Posledně vás to skoro zabilo -"
"To není mé nadání, kapitáne. Tentokrát se všude jen hemží barghastští duchové, pane. Zase. Nevím proč. Někdo se o to možná osobně zajímá. A stejně už je možná pozdě. Uvidíme… ano?"
Paran po chvíli kývl.
Klátil položil ruce na bezvládnou ženu a zavřel oči. Uběhla chvilka. "Ajaj," zašeptal nakonec. "Jsou tu různé vrstvy. Zraněné tělo… zraněný duch. Musím vyléčit obojí. Pomůžete mi?" . Kapitán si uvědomil, že otázka neplatí jemu, a proto mlčel.
Klátil, oči stále zavřené, si povzdechl. "Tolik pro tuto ženu obětujete?" Odmlčel se a zamračil se. "Ta vlákna, o kterých mluvíte, nevidím. Nejde o ni ani o Vrče, ani o muže vedle mě -"
Vedle vás? O mne? Vlákna? Bohové, proč mě prostě nenecháte na pokoji.
"- ale vezmu vás za slovo. Mám začít?"
Uběhla chvilka, léčitel se nehýbal. Pak se žena na kavalci zavrtěla a zasténala.
Náhle někdo strhl stan, jen zapraskala upínací lana. Paran překvapeně zvedl hlavu. A uviděl Vrče. Stál nad nimi a dmula se mu hruď.
"Co?" supěl Darún. "Co to -" Couvl a Honec mu sevřel ramena.
"Nikdy není příliš pozdě," poznamenal Barghast.
Přišel k nim Jiskra a usmál se. "Zdravím, Capustane. Paliči mostů dorazili."

Svítání provázely zvuky boje od severu a východu. Klany Bílé tváře se konečně pustily do nepřítele. Pazderka a ostatní později zjistí, že na přístavištích na pobřeží a na březích Catlin došlo k prudké a krvavé bitvě. Baránové a Áchratové se srazili s nově přišedšími pluky betaklitů a betrullidskou kavalerií. Velitelé se rozhodli pro protiútok, než by drželi špatně připravené obranné pozice, a zanedlouho se na všech stranách zakopávali pro změnu Barghastové.
Baránové se zlomili první. Když viděli následné vraždění svých druhů, posílilo to odhodlání Áchratů, kteří se nakonec udrželi až do poledne, kdy jim Taur vyslal Gilky od města na pomoc. Gilkové, v želvovinové zbroji, byli klan z plání, zocelený nekonečnými válkami s nepřáteli na koních, a tak se pustili do betrullidů, a následně se Áchratové s obnovenými silami vrhli do útoku, rozdrtili betaklity a zmocnili se plovoucích mostů a bárek. Poslední zbytky střední pannionské pěchoty byly zahnány do mělčin v řece, kde voda zrudla jejich krví. Přeživší betrullidové ustoupili na sever do pobřežních mokřin - což byla osudová chyba, jak jejich koně v blátě brzy zjistili. Gilkové je nenechali na pokoji až do setmění. Posily septarchy Kulpatha byly zničeny.
Taurův útok na město spustil panický úprk. Jednotky věštdominů, urdomen, betaklitů, scalandi a beklitů uvízly mezi desítkami tisíc tenescowri, prchajícími před barghastskými hákovými meči a kopími, a byly zcela rozprášeny. Hlavní třídy byly ucpány lidmi, kteří se všichni tlačili na západ, ven na pláň.
Taur své klany nenechal odpočinout a hnal Panniony dál a dál na západ.
Pazderka, dřepící na střeše, sledovala ječící, vyděšený dav dole. Příval lidstva se srazil s rampou a prosekal si skrz ni několik průchodů. V hradbách chladnoucích těl tak vznikly uličky, ale každá ulička byla ucpaná lidmi a další se drali přes ně, občas i na dosah píky od malazských pozic.
Přes hrůzy, které tu viděla, se cítila, jako by byla zbavena těžkého břemene. Ty zatracené náramky už jí nesvíraly paži. Čím blíž byli městu, tím těsnější a teplejší byly - na paži měla stále spáleniny a v kostech přetrvávala bolest. Kolem celé té záležitosti bylo plno nezodpovězených otázek, ale ona ještě nebyla připravená nad nimi dumat.
Z několika ulic na východě se ozývaly již známé zvuky vraždění a bojový pokřik Barghastů. Pannionové vytvořili jakýsi zadní voj, zbytky beklitů, urdomen a veštdominů se spojily ve snaze otupit postup Bílých tváří. Zadní voj se však rychle rozpadal.
Bojovníci zůstanou na střeše, dokud nepřítel neodtáhne, i přes to, jak Křovák pořád bědoval, že základy domu praskají.
Pazderka byla spokojená. Paliči mostů byli ve městě. Za hradbami a u severní brány to bylo kapku drsné, ale jinak šlo všechno hladce - hladčeji, než čekala. Moranthská munice dokázala vyrovnat přesilu.
Zatím jsme ani nesrazili čepele. To je dobře. Nejsme tak tvrdí, jak jsme bývali, ať už Jiskra říká, co chce.
Napadlo ji, jak daleko asi jsou Dujek a Chmur. Kapitán Paran poslal Skruta, aby se s nimi spojil, jakmile bylo jasné, že Humbrall Taur sjednotil klany a je připraven vytáhnout na jih ke Capustanu. Když byl Rychlej Ben mimo a Vřeten se příliš bál zkoušet své chodby, neměli, jak zjistit, jestli to Černý Moranth zvládl.
Kdo ví, co se s nima stalo. Mezi Barghasty se povídá o příšerných nemrtvých plazech na pláních… a teď ty zkažené chodby - kdo ví, jestli s tím jedem nepřichází něco hnusnýho? Vřeten tvrdí, že chodby jsou nemocný. Ale co když se jich jenom někdo zmocnil? Je možný, že je ten někdo právě používá a mohl by vyskočit ven a tvrdě zaútočit. Na pláni teď může klidně hnít třicet tisíc mrtvol. Můžem být jediný, kdo z Houfce Jednorukého zbyl.
Barghasty zřejmě válka za osvobození Capustanu nezajímala. Oni jenom chtěli kosti svých bohů. Každou chvíli je získají a pak se nejspíš rovnou vrátí domů.
A jestli pak zůstaneme sami… co Paran udělá? Ten zatracenej šlechtic vypadá na smrt nemocnej. Ovládá ho bolest, a to není dobrý. To vůbec není dobrý.
Vedle ní se ozvaly kroky. Pazderka vzhlédla a uviděla tu rusovlásku, kterou Klátil vyrval téměř ze spárů smrti. V ruce držela rapír s čepelí ulomenou kousek pod jílcem. Koženou zbroj měla na kusy a umazanou krví. Výraz měla jaksi křehký a zároveň… užaslý.
Pazderka se narovnala. Křik zdola byl ohlušující. Pazderka popošla blíž k ženě a řekla: "Už to nebude dlouho trvat. Už jsou odsud vidět přední řady Barghastů." Ukázala.
Rusovláska kývla. "Jmenuju se Stonny Menakis."
"Kaprál Pazderka."
"Mluvila jsem s Mizelou."
"To je překvapení. Ona toho moc nenamluví."
"Vyprávěla mi o těch náramcích."
"Neříkej? Hm."
Stonny pokrčila rameny a po chvíli váhání se zeptala: "Ty jsi… jsi zaslíbená Tarakovi nebo tak? Spousta vojáků asi je. Tygr léta, pán bitev -"
"Ne," zavrčela Pazderka. "Nejsem. Myslela jsem, že je to jenom nějakej amulet."
"Takže jsi nevěděla, že jsi byla vyvolená, abys je doručila… Vrčovi…"
Pazderka se na ni zadívala. "To je kapku matoucí, co? Tvůj přítel Vrč. Nikdy by tě nenapadlo, co… co se z něj stalo."
Stonny udělala obličej. "Upřímně řečeno, u něj rozhodně ne. Je to cynickej parchant a chlastá jako duha. No jo, je chytrej, teda na chlapa. Ale když se na něj teď podívám…"
"Nepoznáváš ho, co?"
"Nejde jenom o ty divný kresby. To ty jeho oči. Jsou jako kočičí, tygří. Chladný a nelidský."
"Říkal, že bojoval za tebe, holka."
"Chceš říct, že tím si to omlouvá."
"Nemůžu říct, že bych v tom viděla rozdíl."
"Ale je tu, kaprále."

"Když to říkáš. Ale pravdu máš přímo před sebou. V týhle zatracený kryptě. Mistr Kápě nás vem, je to v těch jeho bojovnících - on přece není jedinej pruhovanej, ne? Ten chlap stál mezi Pannionama a tebou, a to stačilo, aby to přitáhlo ostatní. Zařídil to všechno Trhač? Možná, asi hrál roli i v tom, že mi nastrčil ty náramky na ruku. Ale teď se toho všeho zbavím." A už na to nebudu myslet.
Stonny vrtěla hlavou. "Já před Tarakem nepokleknu. Do Propasti, už jsem se dostala před oltář jinýho boha - už jsem se rozhodla, a ne pro Taraka."
"Hra. Tak možná tvýmu bohu přijde celá ta věc s Vrčem k užitku. Lidi nejsou jediný, kdo kuje pikle, ne? Nejsme jediný, kdo si občas jde na ruku a občas si vyhoví, aby dosáhl společnýho prospěchu - a nám ostatním se neobtěžuje něco vysvětlovat. Nezávidím ti, Stonny Menakis. Když si tě všimne bůh, je to nebezpečný. Ale stává se…" Odmlčela se. Jde ruku v ruce. Přimhouřila oči. A nám ostatním nic nevysvětlí.
Otočila se a zapátrala mezi stany, až zahlédla Parana, a křikla: "Haló, kapitáne!"
Vzhlédl.
A co vy, kapitáne? Máte tajnosti? Tady je něco pro vás. "Nějaký zprávy od Stříbrný lišky?" zeptala se.
Paliči mostů upřeli pozornost na svého důstojníka.
Paran sebou trhl, jako by ho kaprál uhodil. Jednou rukou zabloudil na břicho, jako by dostal křeč, a zaťal zuby. Přesto se mu podařilo zvednout hlavu a podívat se jí do očí. "Je naživu," zachraptěl.
Myslela jsem si to. Tohle vám zatím procházelo moc snadno, kapitáne, jak před náma pořád něco tajíte. Špatný rozhodnutí. Posledně, když před náma někdo něco tajil, znamenalo to málem konec Paličů mostů. "Jak je daleko, kapitáne?"
Viděla, jaký účinek její slova mají, ale zlobila se natolik, že se zatvrdila. Důstojníci pořád něco tajili. To Paliči mostů u svých velitelů nenáviděli snad nejvíc. Nevědomost bývala osudová.
Paran se pomalu narovnal a zhluboka se nadechl, jak dostal další křeč. "Humbrall Taur jim žene Panniony do náruče, kaprále. Dujek a Chmur jsou asi tři lígy daleko -"
Jiskra vyhrkl: "A vědí, co se na ně řítí?"
"Ano, seržante."
"Jak?"
Dobrá otázka. Jak těsnej je ten kontakt mezi tebou a znovuzrozenou Besanou? A proč nám nic neřekneš? Jsme tví vojáci. Čeká se od nás, že za tebe budeme bojovat. Takže je to zatraceně dobrá otázka.
Paran se na Jiskru jenom mračil a neřekl nic.
Seržant to ale nechtěl nechat být, když věc převzal od Pazderky a mluvil za všechny Paliče mostů. "Takže nám málem Bílý tváře utrhly hlavy, málem si nás upekli tenescowri a my si celou dobu mysleli, že jsme možná sami. Úplně sami. Nevěděli jsme, jestli spojenectví vydrželo ani jestli se Dujek s Chmurem neroztrhali na kusy a na západě jsou jenom kosti. A vy jste to věděl. Co kdybyste byl mrtvej… teď, pane…"
Nevěděli bychom nic, vůbec nic.
"Kdybych byl mrtvý, nevedli bychom tento rozhovor," odtušil Paran. "Tak co kdybychom to předstírali, seržante?"
"My možná nic předstírat nebudem," sykl Jiskra a ruka mu sjela k meči.
Opodál dřepěl Vrč. Teď se pomalu otočil a vstal.
Momentíček! "Seržante!" štěkla Pazderka. "Myslíš, že se na tebe Besana usměje, až tě příště uvidí? Jestli uděláš to, o čem teď uvažuješ?"
"Ticho, kaprále," nařídil Paran a nespouštěl oči z Jiskry. "Tohle vyřídíme. Nate, usnadním vám to." Kapitán se k seržantovi otočil zády a čekal.
Je tak nemocný, že to chce skončit. Hrome. A navíc k tomu máme diváky.
"Ať tě to ani nenapadne, Jiskro," varoval Klátil. "Nic není takové, jak to vypadá -"
Pazderka se obrátila k léčiteli. "Tak teď se někam dostáváme! Než jsme odešli, dost sis povídal s Whiskeyjackem, Klátile. Ty a Rychlej Ben. Tak ven s tím! Máme kapitána tak chorýho, že chce, abychom ho zabili, a nikdo nám nic neřekne - co se tu, ve jménu mistra Kápě, děje?"
Léčitel se zaškaredil. "Ano, Stříbrná liška má spojení s kapitánem - ale on ji odhání - takže si žádné informace nevyměňují. Ví, že je naživu, jak říká, a asi dokáže zjistit, jak daleko je, ale dál to nejde. Hrom do tebe, Pazderko. Myslíš si, že tě a zbytek Paličů mostů vybrali pro další zradu jenom proto, že s vámi Paran nemluví? On nemluví s nikým! A kdybys měla tolik děr ve střevech jako on, taky bys držela pusu zavřenou! A dost! Podívejte se na sebe, a ta hanba, kterou uvidíte, je zatraceně zasloužená!"
Pazderka se zadívala na kapitánova záda. Nepohnul se. Nechtěl se podívat na svou setninu. Nemohl - ne teď. Klátil uměl věci pěkně osvětlit. Paran byl nemocný a nemocným lidem to nemyslí správně. Bohové, jak se mi ty náramky zakously do ruky, taky jsem přicházela o rozum. No jestli jsem právě nešlápla do hromady hnoje. Jak jsem se snažila hodit vinu i na někoho jinýho. Rány z Dřevnova se asi ještě nezahojily. zatraceně. Mistře Kápě, nakopni mě, prosím. A pořádně.

Paran křik za sebou skoro nevnímal. Cítil další tlak Stříbrné lišky, až si náhle přál nechat se jím raději rozdrtit - pokud to bylo možné - než se mu poddat.
Meč mezi lopatky - tentokrát žádný bůh nezasáhne. Nebo konečný proud krve do žaludku, až stěna konečně povolí - bolestivá možnost, ale stejně konečná jako ta první. Nebo skok do davu dole, nechat se roztrhat a udupat. Marnost šeptající o svobodě.
Byla opravdu blízko, jako by kráčela po mostě z kostí, sahajícím od ní k místu, kde nyní stál. Ne, ona ne. Její moc, energie, která nebyla jen Besanina. Zoufale toužící proniknout jeho obranou, mnohem nebezpečnější než pouhý

milenecký kontakt, mnohem horší, než by odpovídalo strategické nezbytnosti. Pokud nejsou Dujek a Chmur napadeni… a to nejsou. Bohové, nevím, jak to vím, ale vím to. Naprosto jistě. Tohle - tohle vůbec není Besana. To je Tumava. Bellurdan. Jeden z nich nebo oba dva. Co chtějí?
Náhle jím otřásla vidina. Suché kamenné dlaždice v tmavé jeskyni, hluboce vyryté čáry balíčku, vyleptané do kamene, obraz, který se kroutil, jako by byl živý.
Obelisk. Jedna z nezadaných karet, vysoký monolit… nyní ze zeleného kamene. Nefrit. Tyčící se nad vysokými vlnami - ne, písečnými dunami. A ve stínu monolitu jsou postavy. Tři. Rozebrané, zlomené, umírající.
A pak se za tou zvláštní scénou roztrhla obloha.
A na smrtelnou půdu vstoupila chlupatá noha boha zakončená paznehtem.
Hrůza.
Byl surově vytažen na svět - ach, tys to nechtěl, viď? Někdo tě přitáhl dolů a teď…
Fener jako by už byl mrtvý. Bůh lapený v říši smrtelníků byl jako nemluvně na oltáři. Stačil jen nůž a ochotná ruka.
Jako by už byl mrtvý.
To pomyšlení ho zdrtilo. Ale nechtěl s tím mít nic společného. Pořád po něm byly vyžadovány volby, síly tak staré, že si to ani neuměl představit, ho nutily se rozhodnout. Balíček draků… Hráli s ním starší bohové… a teď chtěli hrát i s ním jako s kartou.
A taková má být úloha pána balíčku, pokud jsem se jím stal? Mít osudné znalosti a být nějakým mistrem Kápě zatraceným zklidňujícím prostředkem? Chápu, co mi chcete říct. Jeden bůh padne, šoupni dalšího na jeho místo? Smrtelníci, zaslíbení jednomu, teď se musíte zaslíbit jinému? Do Propasti, to s námi budou postrkovat jako s kameny na hrací desce?
Zmocnil se ho příšerný vztek. Zahnal bolest. Cítil, jak se v duchu obrací, aby čelil té neutuchající cizí přítomnosti, která ho tak honila. Cítil, že se schyluje k výbuchu.
Dobrá, chtěli jste mou pozornost, máte ji mít. Poslouchejte, a poslouchejte dobře, Tumavo, ať už jste kdokoliv. Možná kdysi bývali pánové balíčku, hodně dávno, se kterými jste mohla manipulovat, aby dělali, co jste po nich chtěla. Mistr Kápě ví, možná jste to byla vy - vy a vaši starší přátelé - kdo mě tentokrát vybral. Ale jestli ano, tak jste udělali chybu.
A velkou.
Já už jednou božskou loutku dělal. Ale ty provázky jsem zpřetrhal, a jestli chcete znát podrobnosti, zeptejte se Oponn. Vstoupil jsem do prokletého meče, abych se osvobodil, a přísahám, že to udělám zas - a s mnohem menším slitováním - jestli budu mít dojem, že se mnou manipulujete.
V odpověď vycítil chladné pobavení, na což odpověděla zvířecí krev, kolující v jeho žilách. Zježené chlupy. Vyceněné zuby. A hluboké, nebezpečné zavrčení.
Náhlý úlek.
Ano, to je pravda. Nenechám se uvázat na vodítko, Tumavo. A říkám vám, dávejte si dobrý pozor. Postavím se mezi vás a všechny smrtelníky, jako jsem já. Nevím, co mohl ztratit tady Vrč, než se dostal tam, kde jste ho chtěli mít, ale cítím z něj bolest - Propast vás vem, je bolest vaším jediným prostředkem, jak dosáhnete toho, co chcete? Zřejmě ano. Tak si poslechněte tohle: dokud si nenajdete jiné prostředky, dokud mi neukážete jinou cestu - něco jiného než bolest a žal - budu s vámi bojovat.
My máme svoje životy. My všichni, a nejsou vaše, abyste si s nimi mohli hrát. Ani s Pazderčiným životem, ani s Vrčovým, ani se životem Stonny.
Vy jste tuhle cestu otevřeli, Tumavo. Spojili jste nás. Dobrá. Dejte mi důvod a já se po ní vydám. Pojedu na krvi ohaře stínu - víte, myslím, že kdybych chtěl, mohl bych s ní zavolat i ostatní. Všechny. Protože já jsem něco pochopil. Uvědomil jsem si to a vím, že to je pravda. V Dragnipúru… se dva ohaři stínu vrátili do chodby noci. Vrátili se, Tumavo. Chápete, co to znamená? Vrátili se domů.
A já je můžu zavolat zpátky. Dvě duše nezkrocené noci. Vděčné duše, milovaní zplozená zkázy -
A přišla odpověď, hlasem ženy, kterou Paran neznal. "Nemáš tušení, čím nám hrozíš, smrtelníku. Meč mého bratra skrývá mnohem víc tajemství, než vůbec tušíš."
Paran se usmál. Tím hůř, Tumavo. Ruka, která nyní vládne Dragnipúrem, patří noci. Má jej Anomander Dlouhý vlas, syn Matky noci. Cesta ještě nikdy nebyla tak přímá ani tak krátká, že? Mám mu povědět, co se stalo v jeho zbrani - "Kdyby Dlouhý vlas zjistil, že jsi našel cestu do jeho zbraně - osvobodil dva ohaře, které zabil… zabil by tebe, smrtelníku."
To by mohl. Už k tomu měl několik příležitostí a navíc i dobré důvody. Ale ruku zadržel. Myslím, že pána Měsíčního Kamene nechápete tak dobře, jak si myslíte. Anomander Dlouhý vlas je naprosto nevypočitatelný - a to vás možná tolik děsí.
"Nepokoušej se o to."
Udělám, co budu muset, Tumavo, abych se osvobodil. Ve vašich očích jsme my smrtelníci slabí. A vy naši slabost používáte k tomu, abyste ospravedlnili, že s námi manipulujete.
"Zápas, jemuž čelíme, je mnohem větší - mnohem nebezpečnější - než tušíš."
Tak mi to vysvětlete. Všechno. Ukažte mi tu vaši velikou hrozbu.
"Abychom ti zachránili zdravý rozum, Ganoesi Parane, nesmíme to udělat."
Povýšená čubko.
Vycítil, jak se rozčílila. "Říkáš, že jediný způsob, jakým vás můžeme využívat, je skrze bolest. Na to máme jedinou odpověď. Zdání klame."
Nic nám nepovědět je vaše představa milosrdenství?
"Neobratně řečeno, ale v podstatě máš pravdu, Ganoesi Parane."

Pán balíčku nesmí být ponechán v nevědomosti, Tumavo. Jestli mám přijmout tuto roli a zodpovědnost - mistr Kápě ví, co to vůbec je, protože já ne - pokud to mám přijmout, musím to vědět. Všechno."
"Časem -"
Ohrnul nos.
"Řekla jsem časem. Daruj nám tuto malou milost, smrtelníku. Zápas, jenž nás čeká, se nijak neliší od vojenského tažení - občasné bitvy, omezené zápolení. Ale bitevním polem je samotná existence. Malá vítězství jsou sama o sobě důležitým příspěvkem k celosvětové válce, do níž jsme se pustili -"
Kdo je to "my"?
"Přeživší starší bohové… a další, kteří si svou roli uvědomují méně."
K'rul? To on je zodpovědný za znovuzrození Besany?
"Ano. Můj bratr."
Tvůj bratr. Ale ne ten bratr, který vykoval Dragnipúr.
"Ne. Draconus v této chvíli může zasáhnout jen nepřímo, neboť je přikován právě v tom meči, jejž vytvořil. Zabit vlastní zbraní, v rukou Anomandera Dlouhý vlas."
Paran cítil chladný záchvěv podezření. Říkáš nepřímo?
"Chvilková příležitost, Ganoesi Parane. Nečekaná. Příchod duše do Dragnipúru, která v něm nebyla přikovaná. Několik slov, znamenajících mnohem víc, než si uvědomuješ. Jako byla proražena chodba noci, tak se otevřela přehrada mezi dušemi, jen nakratičko. Ale stačilo to -"
Počkej. Paran potřeboval ticho, aby mohl usilovně přemýšlet. Když se dostal do Dragnipúru, kráčel vedle přikovaných duší, vlekoucích nepředstavitelné břemeno, a opravdu s jedním vězněm mluvil. Do Propasti pod námi, to byl Draconus. Ale nevzpomínal si, o čem hovořili.
Řetězy vedly do chodby noci, k uzlu pod vrzajícím vozem. A tak noc držela tyto duše, všechny je pevně svírala.
Musím se vrátit. Do meče. Musím se zeptat -
"Jen'isand Kul. Ano, Draconus, ten, s nímž jsi hovořil v Dragnipúru - můj druhý bratr - tě využil, Ganoesi Parane. Připadá ti to kruté'? Je to nepochopitelné? Jako ostatní uvnitř toho meče, i můj bratr čelí… věčnosti. Snažil se překonat kletbu, ale nikdy by ho nenapadlo, že to potrvá tak dlouho. Je spoutaný, smrtelníku. Jeho legendární krutost byla… otupena. Moudrost tisíckrát získaná. Navíc ho potřebujeme."
Vy chcete, abych Dracona osvobodil z Anomanderova meče.
"Ano."
A pak ho pošlete za Anomanderem, aby si vyžádal zpět zbraň, kterou vykoval. Tumavo, raději tu budu mít Anomandera než Dracona -
"Žádný takový boj nebude, Ganoesi Parane."
Proč ne?
"Abys osvobodil Dracona, meč musí být zlomen."
Chladná ocel, již cítil mezi žebry, se otočila v ráně. A to by osvobodilo… všechny ostatní. Všechny. Promiň, ženo, to neudělám -
"Existuje li způsob, jak zabránit nešťastnému vypuštění šílených, zlovolných duchů - jejichž množství jest nesmírné, strašná představa - bude to vědět jediný člověk."
Draconus sám.
"Ano. Promysli si to, Ganoesi Parane. Nespěchej - ještě je čas."
To rád slyším.
"Nejsme tak krutí, jak si myslíš."
Pomsta vám nezačernila srdce, Tumavo? Odpusťte mi ten nedostatek nadšení.
"Ach, já toužím po pomstě, smrtelníku, ale ne na bezvýznamných hráčích, kteří mě zradili, protože ta zrada byla předpovězena. Má touha po pomstě se cele soustředí na toho, kdo onu kletbu vyřkl."
Překvapuje mě, že je ještě tady.
Z jejích slov čišelo chladné pobavení. "Taková byla naše kletba, kterou jsme seslali na něj."
Začínám mít dojem, že si všichni zasloužíte jeden druhého.
Chvíli trvalo, než řekla: "Možná ano, Ganoesi Parane."
Co jste udělali s Besanou?
"Nic. Momentálně se věnuje něčemu jinému."
Takže jsem si lichotil, když jsem si myslel něco jiného. Hrome, Parane, jsi pořád trouba.
"Neublížíme jí, smrtelníku. I kdybychom mohli, což nemůžeme. Ona je čestná. A upřímná. To jsou vzácné vlastnosti u někoho tak mocného. Proto jí důvěřujeme -"
Paran se vytrhl ze zamyšlení, protože mu někdo položil ruku na rameno. Zamrkal a otočil se. Střecha. Jsem zpátky.
"Kapitáne?"
Podíval se na ustaraného Klátila. "Co se děje?"
"Promiňte, pane, zdálo se, že jsme vás ztratili."
Paran se zašklebil a chtěl to popřít, ale nedokázal to. "Na jak dlouho?"
"Jen na chviličku, pane."
"To je všechno? Dobrá. Musíme vyrazit. K Rabu."
"Pane?"
Stojím teď mezi nimi a námi, Klátile. Ale "nás" je víc, než si umíte představit. Zatraceně, kéž bych to uměl vysvětlit. Aniž bych mluvil jako nafoukaný hňup. Místo odpovědi se otočil a našel Honce. "Válečný náčelníku, Rab čeká."

"Ano, kapitáne."
Paliči mostů se vyhýbali jeho pohledu a Paran si říkal proč asi. Říkal si, co mu uniklo. V duchu pokrčil rameny a přistoupil k Vrčovi. "Vy jdete s námi," prohlásil.
"Já vím."
Aha, to vy víte. Dobře, tak ať to máme za sebou.

Palácová věž se tyčila jako kopí, ovinuté korouhvemi strašidelného kouře. Tmavý kámen pohlcoval jasné sluneční světlo, které na něj dopadalo. Nahoru do věže vedlo tři sta třicet devět schodů a schodiště ústilo na otevřenou plošinu se špičatou střechou pokrytou měděnými taškami, na nichž nebyla ani stopa měděnky. Mezi sloupy držícími střechu skučel vítr, ale věž se nekývala.
Itkovian hleděl k východu a vítr ho šlehal do tváře. Pod zbrojí cítil zvláštní horkost. Věděl, že vyčerpání si konečně vybralo svou daň. Tělo mělo své hranice. Obrana mrtvého knížete v jeho Velkém sále byla krutá a nemilosrdná. Chodby a dveře se změnily v jatka. Zápach mrtvých těl zůstával jako nová vrstva pod kůží - dokonce ani vítr ho neodnesl.
Bitvy na pobřeží a v přístavištích se blížily k pochmurnému závěru, jak hlásil jediný přeživší zvěd. Betrullidové se dali na útěk a prchali k severu podél pobřeží, kde, jak nezdolný štít dobře věděl, jejich koně uvíznou ve slaniskách. Barghastští pronásledovatelé s nimi udělají krátký proces.
Tábory obléhatelů byly rozmetány, jako by se jimi přehnalo tornádo. Několik set Barghastů - starců a dětí - procházelo trosky a mezi hašteřícími se racky sbíralo kořist.
Východní reduta, jež se změnila v hromadu sutin, téměř nebyla pod hromadou těl vidět. Stoupal z ní kouř jako z vyhasínající hranice.
Itkovian se díval, jak se barghastské klany tlačí do města, viděl, jak se ústup Pannionů mění v úprk hlava nehlava. Boj se rychle přenesl za palác. Jednomu věštdominskému důstojníkovi se podařilo na Dželarkanově soucestí seřadit zadní voj, ale pro Panniony to byl boj na ústupu. Snažili se jen vykoupit čas prchajícím.
Do paláce zavítalo několik zvědů Bílých tváří a dostali se dost blízko, aby poznali, že tu zůstali obránci, ale nebavili se s nimi.
Vedle Itkoviana stála Velbara, která už nebyla rekrutem. Její výcvik se zbraní probíhal ze zoufalství, ale hlavní lekce jí neunikla - jak zůstat naživu - což bylo to nejdůležitější, co se v žáru boje naučila. Stejně jako ostatní capanští nováčci v kumpanii - a těch bylo nyní mezi vojáky, jimž nezdolný štít velel, nejvíc. Stejně jako ona si vysloužili místo mezi Šedými meči.
Itkovian přerušil dlouhé ticho. "Nyní ustoupíme z Velkého sálu."
"Ano, pane."
"Cest knížete byla znovu nastolena. Nyní musíme odejít - v Rabu nás čeká nedokončená záležitost."
"A dostaneme se tam, pane? Měli bychom najít nějakého barghastského válečného náčelníka."
"S nepřítelem si nás nespletou, pane. Dost našich bratří a sester leží po městě mrtvých, aby byly naše barvy dobře známy. A také, vzhledem k tomu, že kromě tohoto soucestí byli Pannionové vyhnáni na pláň, nám nejspíš nebude nikdo stát v cestě."
"Ano, pane."
Itkovian se naposledy zadíval na zničenou redutu. Dva utvrzští vojáci ve Velkém sále původně patřili mezi její bláznivé, ale ušlechtilé obránce, a jeden z nich nesl rány, které budou nejspíš smrtelné. Druhý, mocný jako býk, jenž poklekl před Tvrz'Kápí, zřejmě už nedokázal spát. Za čtyři dny a noci od chvíle, kdy znovu dobyli Velký sál, během odpočinku jen přecházel sem a tam, aniž by vnímal okolí. Přecházel, cosi si mumlal a oči se mu leskly horečkou. Itkovian tušil, že on a jeho umírající druh jsou poslední živí utvrzové mimo samotný Rab.
Utvrzové zaslíbení mistru Kápě, a přesto se bez váhání řídí mým velením. Prostá účelnost, asi. Soupeření zaniklo tváří v tvář současné pohromě. A přesto… tomu nějak nedokážu uvěřit.
Přes svou únavu cítil nezdolný štít rostoucí znepokojení. Něco se stalo. Někde. A jako by v odpověď cítil, jak z něj uniká krev, mizí mu z žil, ze srdce, vytéká z rány, kterou dosud nenašel. A cítil se… neúplný.
Jako bych se vzdal své víry. Ale já se jí nevzdal. "Prázdnota po ztracené víře je naplněna tvým nafouknutým já." Slova jednoho dávno mrtvého válečného jezdce. Člověk se nevzdává, nýbrž nahrazuje. Víru pochybnostmi, skepticismem, popřením. Já se ničeho nevzdal. Na mou vnitřní hradbu nenaléhá horda pochybovačných slov. A přesto jsem umlčen. Vyprázdněn… jako bych čekal na obnovení…
Otřepal se. "Ten vítr je příliš hlasitý," poznamenal s očima stále upřenýma na redutu. "Pojďte, pane, půjdeme dolů."

V bojeschopném stavu zůstalo sto dvanáct vojáků, ačkoliv žádný nebyl nezraněný. Sedmnáct Šedých mečů umíralo či bylo mrtvých. Ve vzduchu byl cítit pot, moč a hnijící maso. Vstup do Velkého sálu byl postříkaný zasychající krví, jen podlaha byla utřená, aby krev neklouzala. Dávno mrtvý architekt, který komnatu navrhl, by se zděsil, co se z ní stalo. Její ušlechtilá krása se změnila ve výjev z odporného snu.
Na trůně, s kůží zhruba našitou zpátky na zpola pozřené tělo, seděl kníže Dželarkan, bez očí, se zuby vyceněnými v úsměvu, jenž se stále zvětšoval, jak mu vysychaly rty. Rozšiřující se škleb smrti v doslovné, poetické hrůze. Byl hoden svého místa uprostřed Velkého sálu. Mladé kníže, které milovalo svůj lid, nyní sdílelo jeho osud.
Byl čas odejít. Itkovian se zastavil u hlavního vchodu a zahleděl se na zbytky svých Šedých mečů. Všichni se na něj dívali. Nalevo dva capanští rekruti drželi otěže dvou zbývajících válečných koní. Poslední utvrz - jeho společník zemřel před chvílí - přecházel s hlavou skloněnou a nahrbenými rameny za seřazenými žoldnéři. V každé ruce držel otlučený meč; ten levý byl ohnutý, jak s ním předevčírem praštil o mramorový sloup.
Nezdolný štít napadlo, že by měl ke svým vojákům promluvit, i kdyby jen proto, aby zachoval dekorum, ale když se teď

na ně zadíval, uvědomil si, že už nemá slov: nemá slova, která by vyjádřila, co je nyní poutalo k sobě, nemá slova pro zvláštní, chladnou pýchu, již v této chvíli cítil. Nakonec tasil meč, vyzkoušel řemeny, které mu držely levou ruku, a vykročil.
Z této chodby byly mrtvoly odklizené, čímž vznikla jakási ulička mezi těly vypadávajícími z ostatních dveří.
Itkovian kráčel tou příšernou uličkou a mezi vyvrácenými dveřmi vyšel do slunečního světla.
Po mnoha útocích Pannionové odtáhli své padlé ze širokého schodiště a naházeli je na hromady na nádvoří - včetně těch, kteří ještě žili, a ti pak podlehli buď svým ránám, nebo se udusili.
Itkovian se zastavil. Z Dželarkanova soucestí se stále nesly zvuky boje, ale nic jiného slyšet nebylo. Nádvoří halilo ticho, v naprostém protikladu s kdysi tak živým palácovým nádvořím v prospívajícím městě. Itkovian byl poprvé od začátku obléhání hluboce otřesen.
Dobrý Fenere, najdi v tom pro mě vítězství.
Sestoupil na nádvoří a jeho kumpanie ho mlčky následovala.
Prošli vyraženou bránou a vybírali si cestu mezi mrtvolami na rampě a pak v ulicích. I když jim žádní živí nebudou bránit, stejně to bude dlouhá cesta. A nebude ani bez boje. Nyní na ně útočilo to, co viděli, vnímali, co cítili pod nohama.
Bitva, v níž štíty a zbroj nebyly k ničemu, kde byly ostré meče na nic. Jedinou obranou byla zatvrzelost duše, a pro Itkoviana to byla cena příliš vysoká.Já jsem nezdolný štít. Já se vzdávám tomu, co mám před sebou. Hustší než dým žal byl vypuštěn, a nyní, ztracený, čeří tento nehybný vzduch. Město bylo zabito. Dokonce i ti, kdo přežili a krčí se v tunelech - Fener mě vem, lépe by bylo, kdyby nikdy nevyšli… aby viděli tohle.
Cesta je vedla mezi hřbitovy. Itkovian se zadíval na místo, kde naposledy bojovali jeho bratři a sestry. Vypadalo to tam úplně stejně jako všude jinde. Hromady mrtvol. Jak Bruchalian sliboval, ani jediný kámen nebyl vydán bez boje. Toto malé město udělalo, co mohlo. Pannionské vítězství už mohlo být jasné, ale prahy přesto dál existovaly a přeměnily nevyhnutelné vítězství v prokletí.
A teď se o svůj díl přihlásily klany Bílých tváří. To, co Pannionové způsobili, dostali zpátky i s úroky. Jsme tlačeni do světa šílenství, a přesto je teď na každém z nás vylézt z Propasti, osvobodit se z té klesající spirály. Z hrůzy je třeba žal vytvořit, a ze žalu soucit.
Když se kumpanie přiblížila k ucpané ulici na kraji Darúnské čtvrti, z ústí boční uličky se vynořily dvě desítky barghastských zvědů. V rukou svírali zakrvácené hákové nože a nabílené tváře měli pocákané karmínem. První z nich se na nezdolný štít usmál.
"Obránci!" štěkl capansky se silným přízvukem. "Jak vám sedí náš dar svobody?"
Itkovian otázku přešel. "Máte příbuzné v Rabu, pane. Vidím, jak ochranná záře slábne."
"Uvidíme kosti našich bohů," přikývl válečník a prohlížel si Šedé meče. "Vedeš kmen žen."
"Capanských žen," upřesnil Itkovian. "Nejhouževnatější zdroj tohoto města, ač bylo na nás, abychom ho objevili. Nyní to jsou Šedé meče, pane, a díky nim jsme posíleni."
"Viděli jsme vaše bratry a sestry všude," zavrčel barghastský válečník. "Být to naši nepřátelé, byli bychom rádi, že jsou mrtví."
"A co spojenci?" zeptal se nezdolný štít.
Všichni barghastští válečníci si rukou přejeli po čele, pak jejich mluvčí pokračoval. "Ta ztráta plní stíny, které vrháme. Věz toto, vojáku, nepřítel, jakého jste nám nechali, byl křehký."
Itkovian pokrčil rameny. "Pannionská víra nezná uctívání, jen nezbytnost. Jejich síla nemá kořeny, pane. Doprovodíte nás k Rabu?"
"Po vašem boku, vojáku. Ve vašem stínu leží čest."
Většina budov v Darúnské čtvrti vyhořela a zhroutila se, takže místy byly ulice plné zčernalého rumu. Šedé meče a Barghastové procházeli, kudy to šlo, a Itkovianovu pozornost upoutala jedna dosud stojící budova napravo. Její zdi byly jaksi ohnuté. Na té straně, kterou viděl, byly založeny ohně, ale ty jen ožehly kameny a z nějakého důvodu vyhasly. Všechna okna byla zabarikádovaná.
Barghast po jeho boku zabručel: "Vaši druhové se tlačí ve vašich mohylách."
Nezdolný štít se na něj podíval: "Pane?"
Válečník ukázal na zakouřenou budovu a pokračoval: "Ano, je to jednodušší než vykopat jámu a pak podávat kbelíky hlíny. Máte zřejmě rádi výhled z hradeb. Ale my nežijeme mezi svými mrtvými, jak to zřejmě mají ve zvyku vaši lidé…"
Itkovian se znovu podíval na dům a přimhouřil oči. Ty barikády v oknech. Zase těla. Dvě klů, kdo by budoval takovou nekropoli? To přece nemůže být důsledek obrany.
"Zašli jsme blíž," vysvětloval válečník vedle něj. "Zdi vydávají vlastní teplo. Puklinami prosakuje tekutina." Udělal další posunek, tentokrát se mečem třeskl přes penízkovou zbroj na prsou. "U kostí, vojáku, utekli jsme."
"Ta budova je jediná takto… zaplněná?"
"Jiné jsme neviděli, i když jsme prošli kolem jednoho sídla, které se ještě drží - na stráži u brány a na hradbách stojí oživlé mrtvoly. Vzduch páchne kouzly, odpornou nekromancií. Něco ti povím, vojáku, tohle město opustíme moc rádi."
Itkovian mlčel, cítil se rozervaný. Fenerovo Reve vyjádřilo pravdu o válce. Pravdivě promluvilo o krutosti, již jsou lidé schopni páchat na svých vlastních příbuzných. Válka byla hra, kterou hráli ti, kdož vedli ostatní. Hráli ji v klamné aréně chladného rozumu, ale takové lži nepřežily realitu a realita sama neměla hranic. Reve prosilo o ukázněnost a trvalo na tom, že sláva nemá být slepá, spíš to má být sláva zrozená z vážnosti a úcty. V neomezené realitě spočíval příslib vykoupení.
A ta úcta nyní Itkoviana opouštěla. Couval, jako zvíře v kleci, do něhož ze všech stran krutě strkají. Cesta ven mu byla odepřena, ale to odpírání bylo jeho dílem, zrodilo jej jeho vědomí a dalo mu tvar slovy přísahy, kterou vyslovil. Musel

to břímě nést za každou cenu. Oheň pomsty v něm prošel proměnou. Bude vykoupením - pro duše padlých v tomto městě.
Vykoupením. Pro všechny ostatní, ale ne pro něj. To mohl žádat pouze od svého boha. Ale, dobrý Fenere, co se stalo? Kde jsi? Klečím a čekám na tvůj dotek, avšak nikde tě nenalézám. Tvá říše… je… prázdná.
Kam teď můžu jít?
Pravda, ještě jsem neskončil. To přijímám. Ale až budu hotov? Kdo na mě čeká? Kdo mě přijme? Zachvěl se.
Kdo mě přijme?
Nezdolný štít tuto otázku zahnal a snažil se posílit své odhodlání. Nakonec neměl na vybranou. Bude Fenerovým žalem. A rukou spravedlnosti svého Pána. Netěšil se na to a cítil, jakou daň za to zaplatí.
Přiblížili se k náměstí před Rabem. Byli vidět další Barghastové, stahovali se sem ze všech stran. Zvuky boje z Dželarkanova soucestí, které je doprovázely téměř celé odpoledne, utichly. Nepřítel byl vyhnán z města. Itkovian si nemyslel, že Barghastové se pustí do pronásledování. Dosáhli toho, proč sem přišli. Pannionové přestali ohrožovat kosti jejich bohů.
Pokud septarcha Kulpath ještě žije, nejspíš znovu sesbírá své rozehnané síly, nastolí disciplínu a připraví se na další tah. Buď podnikne protiútok, nebo ustoupí na západ. A jeho vojsko bude brzy trpět nedostatkem, protože přišlo o tábory a zásobovací cesty. Septarcha byl v nezáviděníhodné situaci. Capustan, malé, bezvýznamné město na východním pobřeží Střední Genabakis, se stalo mnohostrannou kletbou. A životy zde ztracené znamenaly jen začátek nadcházející války.
Došli na náměstí.
Místo, kde padl Bruchalian, měli přímo před sebou, ale všechna těla byla odnesena - nepochybně je s sebou vzali ustupující Pannionové. Maso na další královskou hostinu. Na tom nezáleží. Přišel si pro něj mistr Kápě. Osobně. Byla to pocta, nebo jen malicherná nafoukanost ze strany boha?
Nezdolný štít se dlouho jen díval na zakrvácené kameny, než vzhlédl k bráně do Rabu.
Záře byla pryč. V bráně se objevili lidé.
Barghastové stáli ve všech ulicích vedoucích na náměstí, ale dál nešli.
Itkovian se obrátil ke své setnině. Našel svého kapitána - ženu, jež bývala vrchním seržantem majícím na starosti výcvik rekrutů - a pak Velbaru. Díval se na jejich poničenou zbroj a propadlé tváře. "My tři, pánové, do středu náměstí."
Obě ženy kývly.
Společně došli doprostřed prostranství. Upíraly se na ně tisíce očí a ozývalo se mumlání, po němž následovalo rytmické bušení čepelí.
Objevil se další oddíl. Vojáci v uniformách, jež Itkovian nepoznal, a v jejich středu postavy s pruhovaným kočičím tetováním. Tuto skupinku vedl muž, kterého již Itkovian viděl. Nezdolný štít zpomalil.
Vrč. To jméno bylo jako rána kladivem do prsou. Krutá jistota. Smrtelný meč Taraka, tygra léta. První hrdina ascendoval.
My… jsme byli nahrazeni.
Itkovian se vzpamatoval a pokračoval v cestě až do středu náměstí.
Vedle Vrče kráčel jeden voják v té cizí uniformě. Sevřel velkému Darúnovi pruhovanou ruku a cosi štěkl na ostatní, kteří se všichni zastavili. Jen velitel a Vrč došli až k Itkovianovi.
Jejich pozornost upoutal zmatek v bráně do Rabu. Ven vycházeli kněží a kněžky maskované rady a drželi mezi sebou jednoho ze svého středu, který se jim snažil vytrhnout. V čele kráčel Tvrz'Tarak. A o krok za ním ten darúnský kupec Keruli.
Voják a Vrč se k Itkovianovi dostali první.
Vrč si nezdolný štít prohlédl tygřími očima. "Itkoviane ze Šedých mečů," prohlásil, "je dokonáno."
Itkovian nemusel žádat bližší vysvětlení. Pravda byla jako nůž v jeho srdci.
"Ne, není," štěkl cizí voják. "Zdravím vás, nezdolný štíte. Jsem kapitán Paran od Paličů mostů. Houfec Jednorukého."
"Je víc než to," zavrčel Vrč. "To, co teď tvrdí -"
"Není nic, co bych dělal z vlastní vůle," dokončil Paran. "Nezdolný štíte, Fener byl vyrván ze své říše. Kráčí po vzdálené zemi. Vy - a vaše kumpanie - jste ztratili svého boha."
A teď to tedy vědí všichni. "My o tom víme, pane."
"Vrč tvrdí, že vaše místo, vaše úloha zde jsou pryč. Že Šedé meče musí ustoupit stranou, protože hlavní slovo získal nový bůh války. Jenže tak to být nemusí. Byla pro vás uchystána cesta…" Zalétl pohledem za Itkoviana a zesílil hlas. "Vítejte, Humbralle Taure. Vaše děti nepochybně čekají v Rabu."
Nezdolný štít se ohlédl přes rameno a kousek od sebe uviděl obrovského válečného náčelníka Barghastů v penízkové zbroji.
"Ještě můžou chvíli počkat," odtušil Humbrall Taur. "Tohle chci vidět."
Paran se zaškaredil. "Parchant jeden všetečná -"
"Ano."
Malažan se znovu obrátil na Itkoviana a chtěl promluvit, ale nezdolný štít ho přerušil. "Chviličku, pane." Prošel kolem obou mužů.
Tvrz'Fener se zmítal a trhal sebou v sevření ostatních kněží. Masku měl nakřivo a zpod kožené kápě se mu uvolnily pramínky šedých vlasů. "Nezdolný štíte!" vykřikl, když uviděl Itkoviana přicházet. "Ve jménu Fenera -"
"V jeho jménu, ano, pane," přerušil jej Itkovian. "Ke mně, kapitáne Norul. Byl uplatněn zákon reve!"
"Pane," zareagovala prošedivělá žena a popošla blíž.
Knězi se podařilo uvolnit si ruku a ukázal prstem na nezdolný štít. "Mám hodnost válečného jezdce! Pokud o ten titul

neusilujete sám!"
"Válečný jezdec Karnadas je mrtev."
"Ten muž nebyl žádný válečný jezdec, nezdolný štíte! Možná na něj aspiroval, ale má hodnost byla a je přednostní. Proto se zákona proti mně může dovolávat jen smrtelný meč, a vy to víte."
Vrč zafrkal. "Itkoviane, Paran mi řekl, že to byla zrada. Váš kněz prodal Bruchalianův život Pannionům. To je nejenom nechutný, ale taky nemoudrý." Odmlčel se. "Bude stačit jakýkoliv smrtelný meč? Jestli ano, tak zákon reve uplatním já." Vycenil zuby na Tvrz'Fenera. "Potrestám toho syčáka."
Jsme nahrazeni. Pán bitev se opravdu změnil.
"To nemůže!" ječel Tvrz'Fener.
"Smělé tvrzení," řekl Itkovian maskovanému knězi. "Abyste popřel právo tohoto muže na jeho titul, pane, musíte se obrátit na našeho boha, aby vás bránil. Udělejte to, pane, a odejdete odsud jako svobodný muž."
Muž v masce vytřeštil oči. "Víte, že to není možné, Itkoviane!"
"V tom případě vaše obrana skončila, pane. Zákon reve byl prosazen. Stanu se Fenerovým ramenem spravedlnosti."
Promluvil Tvrz'Tarak, jenž dosud vše zpovzdáli mlčky sledoval. "Nic z toho není nutné, nezdolný štíte. Nepřítomnost vašeho boha mění… všechno. Jistě chápete, co znamená tradiční forma trestu. Prostá poprava - nikoliv zákon reve -"
"Je tomuto muži odepřena," prohlásil Itkovian. "Kapitáne Norul."
Žena došla k Tvrz'Fenerovi a vytrhla ho ze sevření kněží a kněžek. V jejích velkých, zjizvených rukou vypadal jako hadrová panenka, když ho otočila a hodila na břicho. Pak si na něj klekla a roztáhla mu ruce. Muž zaječel, jak náhle pochopil.
Itkovian vytáhl meč. Z čepele stoupal kouř. "Reve," řekl stoje nad Tvrz'Fenerem. "Zrada, výměna Bruchalianova života za váš vlastní. Zrada, nejodpornější zločin podle zákona reve, podle Fenera samotného. Trest byl určen ve shodě se soudem kance léta." Po kratší odmlce dodal: "Modlete se, pane, aby Fener našel, co mu posíláme."
"Ale to on nemůže!" vykřikl Tvrz'Tarak. "Nechápete to? Jeho říše - váš bůh už v ní nečeká!"
"On to ví," podotkl Paran. "Takhle to dopadne, když věci začnou být osobní, a věřte mi, já bych se do toho raději nepletl."
Tvrz'Tarak se na něj podíval. "A kdo jste vy, vojáku?"
"Dnes a tady jsem pán balíčku, knězi. A zřejmě jsem sem přišel vyjednávat… kvůli vám a vašemu bohu. Žel," dodal suše, "nezdolný štít je obdivuhodně… nepoddajný…"
Itkovian je neposlouchal. Oči upíral na kněze na zemi a řekl: "Náš Pán je… pryč. Pravda. Tak se… modlete, Tvrz'Fenere, aby na vás nyní milostivě shlédl tvor slitovný."
Tvrz'Tarak se při těch slovech prudce ohlédl. "Do Propasti, Itkoviane - žádný zločin není tak hrozný, jako to, co chcete udělat! Jeho duše bude roztrhána na kusy! A tam, kam půjdou ty kusy, není žádný slitovný tvor! Itkoviane -"
"Mlčte, pane. Toto je soud můj a reve."
Oběť zavřískla.
A Itkovian švihl mečem. Čepel udeřila do dlažby a z pahýlů zápěstí Tvrz'Fenerovi vytryskla krev. Ruce samotné… nebyly nikde vidět.
Itkovian udeřil do pahýlů plochou čepele. Maso se seškvařilo. Tvrz'Fener náhle přestal křičet, protože ztratil vědomí.
Kapitán Norul vstala a nechala ho ležet na zemi.
Promluvil Paran. "Nezdolný štíte, poslouchejte mě. Prosím. Fener je pryč - prochází smrtelnou říší. Proto vám nemůže požehnat. S tím, co na sebe chcete vzít… nemáte kam jít, to břímě z vás nikdo nesejme."
"To, co říkáte, vím také, pane." Itkovian stále hleděl na Tvrz'Fenera, který se znovu probral k vědomí. "Ale není to k ničemu."
"Existuje jiný způsob, nezdolný štíte."
Itkovian se otočil a přimhouřil oči.
Paran pokračoval. "Došlo k… rozhodnutí. Jsem jenom posel -"
K Itkovianovi přistoupil Tvrz'Tarak. "Přivítáme vás, pane. Vás j vaše stoupence. Tygr léta vás potřebuje, nezdolný štíte, a nabízí vám svou náruč -"
"Ne."
Oči pod maskou se přimhouřily.
"Itkoviane," vyhrkl Paran, "tohle bylo předvídáno… starší síly, které se znovu probudily a zasahují do tohoto světa… pro vás připravily cestu. Jsem tu, abych vám řekl, že chtějí, abyste -"
"Ne. Já přísahal Fenerovi. Bude li to třeba, budu sdílet jeho osud."
"Tohle je nabídka na spásu - ne zradu!" křičel Tvrz'Tarak.
"Vážně? Už žádná další slova, pánové." Tvrz'Fener se úplně probral a Itkovian se na něj zadíval. "Ještě jsem neskončil," zašeptal.
Tvrz'Fener sebou trhl a zaječel z plných plic. Na kůži se mu objevilo tmavé tetování, ale nepatřilo Fenerovi - protože jeho uťaté ruce si nevyžádal tento bůh. Po těle se mu šířilo cizí písmo, jak si ho neznámý poznačil, aby dal najevo, že smrtelná duše tohoto muže patří jemu. A ta slova tmavla jako spáleniny. Objevily se puchýře a z nich začala vytékat nažloutlá tekutina.
Náměstím se šířily skřeky způsobené nesnesitelnou, nepředstavitelnou bolestí a tělo na dlažbě se křečovitě kroutilo, jak se svaly pod kůží roztěkaly a vypařovaly.
Ale muž stále neumíral.
Itkovian vrátil meč do pochvy.
Malažan to pochopil první a popadl ho za ruku. "Do Propasti, přece ne -"

"Kapitáne Norul."
Žena uchopila jílec svého meče. "Kapitáne Parane," promluvila křehkým, napjatým hlasem, "odstupte."
Otočil se k ní. "Ano, dokonce i vy couváte před tím, k čemu se chystá -"
"Přesto, pane. Pusťte ho, nebo vás zabiju."
Malažanovi se nad tou hrozbou zaleskly oči, ale Itkovian mu nevěnoval pozornost. Měl povinnosti. Tvrz'Fener už byl potrestán dost. Jeho bolest musí skončit.
A kdo zachrání mě?
Paran ho pustil.
Itkovian si klekl ke svíjejícímu se tělu. "Tvrz'Fenere, poslouchejte. Ano, přicházím. Přijmete mou náruč?"
Prese všechnu závist a zlobu, již v sobě zmučený kněz choval, prese všechno, co vedlo ke zradě, a nejen Bruchaliana - smrtelného meče - ale i samotného Fenera, v něm zůstal ždibíček soucitu. Soucitu a pochopení. Ucukl a snažil se odplazit pryč od Itkoviana.
Nezdolný štít kývl, uchopil zhnisané tělo do náručí a vstal.
Vidím, že couváte, a vím, že je to vaše poslední gesto. Gesto pokání. Na to nemohu než odpovědět stejně, Tvrz'Fenere. Proto přejímám vaši bolest, pane. Ne, nebojujte s tímto darem. Propouštím vaši duši k mistru Kápě, k útěše smrti -
Paran a ostatní viděli jen, jak tu nezdolný štít nehybně stojí s Tvrz'Fenerem v náručí. Zakrvácený kněz se ještě chvíli vzpíral a pak jako by se konečně zhroutil do sebe, jeho křik utichl.
Jeho život se odvíjel před Itkovianovýma očima. Před sebou měl jeho cestu ke zradě. Viděl mladého akolytu s čistým srdcem, krutě školeného ne ve zbožnosti a víře, ale dostávajícího cynické lekce ve světském boji o moc. Vláda a správa byly jako hnízdo hadů, neustálý boj mezi malichernými dušemi o iluzorní odměny. Život v chladných síních Rabu, vedoucí k prázdnotě knězovy duše. Jeskyni po ztracené víře naplnilo ego, sužované obavami a žárlivostí, na něž byly jedinou odpovědí zlé skutky. Nutnost zachování sebe sama činila z každé ctnosti zboží na prodej.
Itkovian pochopil, viděl každý krok vedoucí k nevyhnutelnému konci, ke zradě, k výměně životů, jež byla dohodnuta mezi knězem a agenty Pannionského dominia. A v tom i vědomí, že si tímto činem kolem sebe omotal hada, jehož polibek je smrtelně jedovatý. Byl mrtev, ať by celá věc dopadla jakkoliv, ale zatoulal se příliš daleko od své víry, aby si ještě uměl představit, že by se k ní mohl jednoho dne navrátit.
Chápu vás, Tvrz'Fenere, ale chápat není totéž co očistit. Spravedlnost, jež je vaším trestem, nezakolísá. Tak jste poznal bolest.
Ano, měl by na vás čekat Fener. Náš bůh by měl přijmout vaše uťaté ruce, abyste se na ně mohl po své smrti podívat, abyste mohl pronést slova připravená jen a pouze pro vás - slova na své kůži. Konečné smytí vašich zločinů. Tak by to mělo být, pane.
Jenže Fener je pryč.
A ten, kdo vás nyní drží, má jiné… přání.
Já vás vysvobodím z jeho rukou -
Duše Tvrz'Fenera vykřikla, opět se snažila vytrhnout. Tím zmatkem se neslo: Itkoviane! To nesmíte! Nechtě mě být, prosím vás. Ne za vaši duši - to jsem nikdy nechtěl - Itkoviane, prosím -
Nezdolný štít zesílil duchovní objetí a prolomil poslední přehrady. Nikomu nesmí být odepřen jeho žal, pane, ani vám ne.
Ale jednou prolomené přehrady nemohly zadržet to, co se rozhodlo projít.
Bouře, která Itkoviana zasáhla, ho přemáhala. Bolest tak silná, až se z ní stávala abstraktní síla, živoucí entita, jež byla sama o sobě tvorem naplněným bolestí a hrůzou. A on se mu otevřel, nechal se naplnit jeho křikem.
Na bitevním poli, když poslední srdce přestalo bít, zůstala bolest. Uzamčená v hlíně, v kameni, přemosťující vzduch ze všech míst na všechna ostatní v síti vzpomínek, chvějivé písni bez zvuků. Ale Itkovianovi jeho přísaha dar ticha upírala. On tu píseň slyšel. Cele ho naplnila. A on byl jejím kontrapunktem. Odpovědí na ni.
Konečně vás mám, Tvrz'Fenere. Jste nalezen a já vám… odpovídám.
Náhle, mimo bolest, si cosi uvědomil - cizí přítomnost. Obrovskou moc. Ne zlou, jen nesmírně… odlišnou. A od ní se nesl zmatek, bouře pocitů, úzkost. Z nečekaného daru dvou smrtelných rukou se snažila vytvořit… něco krásného.
Jenomže lidské tělo ten dar nedokázalo přijmout.
V bouři se vynořila hrůza. Hrůza a… žal.
Ach, dokonce i bohové pláčou. Svěřte se mi, mému duchu. Přijmu i vaši bolest, pane.
Cizinec se stáhl, ale bylo příliš pozdě. Itkovian nabídl svůj nesmírný dar -
- a byl pohlcen. Cítil, jak se jeho duše rozpouští, trhá se na kusy - je toho příliš!
A pod chladnými tvářemi bohů bylo teplo. Ale byl to smutek ve tmě, protože to ne bohové, nýbrž smrtelníci jsou nepochopitelní. Bohové - ti prostě jen platí.
My - my jsme skřipec, na který jsou oni natahováni.
Pak byl ten pocit pryč, jak se cizímu bohu podařilo vymanit, a Itkovianovi zůstala jen slábnoucí ozvěna smutku jednoho vzdáleného světa - světa s vlastními ukrutnostmi, vrstvami dlouhých dějin plných utrpení. Slábla… až zmizela docela.
A jemu zůstalo srdcervoucí vědění.
Malá milost. Prohýbal se pod bolestí Tvrz'Fenera a sílícím útokem děsivé smrti Capustanu, jak byl nucen přijímat stále víc. Hlučné duše na všech stranách, a každý životní příběh byl hoden pozornosti a uznání. Nikoho nemohl odehnat. Desítky tisíc duší, celé životy plné bolesti, ztráty, lásky a žalu, každá vedoucí k - každá plná vzpomínek na vlastní děsivou smrt. Prach a nehybný vzduch. Vzpomínky na dojemný, nesmyslný konec tisíců a tisíců životů.
Musím to napravit. Musím jim dát odpověď. Každému. Na každou smrt.

Byl ztracen uprostřed bouře, prostě nedokázal pojmout ta nesmírná muka, která na něj útočila. Ale nevzdával se. Snažil se darovat mír. Odebrat bolestné trauma, osvobodit duše, aby si našly svou cestu… k nohám bezpočtu bohů nebo do říše mistra Kápě nebo do samotné Propasti. Bylo nutné osvobodit duše lapené ve vlastní, mučivé smrti.
Já jsem… nezdolný štít. Mým úkolem je… vydržet… vydržet. Natáhněte se - bohové! Zachraňte je - panel Je to váš úkol. Jádro vašich přísah - vy kráčíte mezi mrtvými na bitevním poli, vy přinášíte mír, zachraňujete padlé. Vy napravujete zničené životy. Bez vás je smrt nesmyslná, a odepřít smysl je největším zločinem světa na jeho vlastních dětech. Vydržte, Itkoviane… vydržte -
Jenže se nemohl opřít o žádného boha, v odpověď na jeho prosby nečekala žádná pevná, neústupná bytost. A on byl jen pouhý smrtelník…
Ale nesmím se vzdát. Bohové, slyšte mě! Možná nejsem váš. Ale vaše padlé děti jsou mé. Vizte tedy, co leží za mou chladnou tváří. Vizte!
Na náměstí, uprostřed hrobového ticha, se Paran a ostatní dívali, jak Itkovian pomalu pokleká. V náručí svíral rozkládající se mrtvolu. Kapitánovi se zdálo, že z té osamělé, klečící postavy vyzařuje únava celého světa, a ten obraz se mu vpálil do duše. Věděl, že na něj nikdy nezapomene.
Ze všech bojů - válek - probíhajících v nitru nezdolného štítu se na povrchu neprojevilo nic. Po dlouhé době Itkovian zvedl ruku a sňal si přilbici. Koženou čapku měl úplně propocenou. Dlouhé vlasy měl přilepené na čelo a krk, takže mu rámovaly obličej, jak tam tak klečel, s hlavou skloněnou, a mrtvola v náručí se mu rozpadala v prach. Nezdolný štít se nehýbal.
Dýchal stále pomaleji.
Pak zakolísal.
A přestal dýchat.
Kapitán Paran k němu s bušícím srdcem přiskočil, popadl ho za ramena a zatřásl s ním. "Ne, zatraceně! Kvůli tomuhle jsem sem nepřišel! Probuď se, ty parchante!"
- mír - už ho mám? Můj dar - ach, toto břemeno -
Nezdolný štít trhl hlavou a nabral dech.
Taková tíha… usazuje se! Bohové - všichni jste se dívali. Viděli jste to svýma nesmrtelnýma očima. A přesto jste nevystoupili. Odmítli jste mou prosbu o pomoc. Proč?
Malažan si dřepl před Itkoviana. "Klátile!" křikl přes rameno.
Když k němu léčitel doběhl, Itkovian se podíval Paranovi do očí a pomalu zvedl ruku. Potlačil svůj úlek a snažil se najít slova. "Nevím jak," zachraptěl, "ale vrátil jste mne…"
Paran se spíš šklebil, než usmíval. "Jste nezdolný štít."
"Ano," zašeptal Itkovian. A Fener mi odpusť, to, co jste udělal, není milosrdenství… "Jsem nezdolný štít."
"Cítím to ve vzduchu," řekl Paran. "Je to… byl očištěn.u
Ano.
A já ještě neskončil.

Vrč se díval, jak Malažan se svým léčitelem hovoří s velitelem Šedých mečů. Mlha v myšlenkách - která se kolem něj svírala celé dny, jak si teď uvědomil - se začínala rozplývat. Docházely mu podrobnosti a změny, které se v něm udaly, ho polekaly.
Viděl… jinak. Nadlidsky ostře. Pohyb - jakkoliv nepatrný či na samém okraji zorného pole - upoutal jeho pozornost a vybudil ho. Okamžitě posuzoval, kdy je bezvýznamný, kdy znamená hrozbu, kdy kořist či něco neznámého: rozhodoval se pudově, ale přitom věděl, proč to dělá.
Cítil každičký sval, každou šlachu a kost, dokázal se soustředit na jediný z nich a přestat brát na vědomí ostatní části těla, přičemž měl dokonalé prostorové vnímání. Dokázal by projít lesem naprosto tiše, pokud by chtěl. Dokázal by ztuhnout na místě a dokonce zastřít i vlastní dech, aby se vůbec nehýbal.
Ale změny, které cítil, byly mnohem hlubší než tyto tělesné projevy. Cítil v sobě násilnictví zabijáka. Chladného a nesmiřitelného, bez kapky soucitu či pochybností.
A to ho zděsilo.
Smrtelný meč tygra léta. Ano, Taraku, cítím tě. Vím, co jsi ze mě udělal. Zatraceně, mohl ses aspoň zeptat.
Podíval se na své stoupence a věděl, že právě tohle jsou. Stoupenci, jemu zaslíbení. Bylo to děsivé odhalení. A mezi nimi Stonny Menakis - ne, ona není Tarakova. Ona si vybrala Keruliho staršího boha. Dobrá. Pokud přede mnou někdy poklekne, nebude v tom náboženství… a jak moc je to pravděpodobné? Ach, holka…
Vycítila, že se na ni dívá. Vrč mrkl. Ona zvedla obočí a on pochopil, jak se polekala, což ho pobavilo ještě víc - byla to jediná odpověď na jeho hrůzu z krutého vraha, jenž se v něm skrýval.
Stonny zaváhala, pak přišla blíž. "Vrči?"
"Ano. Mám pocit, jako bych se právě probudil."
"Aha, ta kocovina je vidět, věř mi."
"Co se dělo?"
"Ty to nevíš?"
"Myslím, že ano, ale nejsem si tak úplně jistý… sám sebou, svými vzpomínkami. Bránili jsme náš dům a bylo to tam hnusnější než mezi nohama mistra Kápě. Tys byla zraněná. Smrtelně. Ten malazskej voják tě vyléčil. A pak je tu Itkovian - ten kněz v jeho rukou se právě obrátil v prach - bohové, asi se moc potřeboval vykoupat -"
"Beru nás všechny chraň, jsi to opravdu ty, Vrči. Už jsem si myslela, že jsem - jsme tě ztratili."
"Myslím, že něco ze mě se opravdu ztratilo, holka. My všichni jsme něco ztratili."

"Odkdy jsi vlastně na uctívání bohů?"
"To je takový Tarakův vtip. Já ho neuctívám. Zvolil si špatně. Ukaž mi oltář a já ho spíš pochčiju, než políbím."
"Možná ho budeš muset políbit, takže bys to měl obrátit."
"Ha ha." Otřepal se a povzdechl si.
Stonny před ním couvla. "Ehm, to na mě bylo moc kočičí - jak se ti svaly vlní pod tou pruhovanou kůží."
"A bylo to skvělý. Vlní? Měla bys zvážit nový… možnosti, holka."
"Sni dál, moulo."
Škádlení bylo jen na povrchu a oba to cítili.
Stonny chvíli mlčela, pak sykla. "Buka. Asi je pryč -"
"Ne, je naživu. Vlastně nám teď krouží nad hlavou. Ten krahujec - Keruliho dar, který mu pomáhá dohlížet na Korbala Špičáka. Je z něj teď převtělenec."
Stonny se zamračila na oblohu. "No to je fakt nádhera!" Obrátila jedovatý pohled na Keruliho - který stál o kus dál s rukama v rukávech, aniž by si ho někdo všímal, a vše pozoroval. "Všichni dostali nějaký požehnání, akorát já ne! Kde je v tom jaká spravedlnost?"
"Ty už jsi přece požehnána jedinečnou krásou, Stonny -" začal Vrč.
"Ještě slovo a useknu ti ocas, to přísahám."
"Já žádný ocas nemám."
"No právě." Otočila se k němu. "Teď mě poslouchej, musíme si něco vyjasnit. Něco mi říká, že se do Darúdžhistánu už nejspíš nevrátíme - aspoň ne nějak brzo. Tak co teď? Rozejdeme se, ty mizernej dědku?"
"Já na to nespěchám, holka. Uvidíme, jak se věci vyvinou -"
"Promiňte."
Oba se otočili k Tvrz'Tarakovi.
Vrč se na něj zamračil. "Co je?"
"Myslím, že si musíme promluvit, smrtelný meči."
"Mysli si, co chceš," prskl Darún. "Já už Vousáčovi vysvětlil, že si vybral špatně -"
Tvrz'Tarak se začal dusit. "Vousáčovi?" vyhrkl rozhořčeně.
Stonny se zasmála a plácla kněze po rameni. "Je to ale uctivej parchant, co?"
"Já před nikým klekat nebudu," vrčel Vrč. "A to se týká i bohů. A kdyby to šlo, hned ze sebe tyhle pruhy smeju."
Kněz si třel pohmožděné rameno a zlobně se mračil na Stonny. Pak se zase podíval na Darúna. "O těchto věcech nelze debatovat, smrtelný meči. Jste, co jste -"
"Já jsem kapitán karavany a jsem v tom zatraceně dobrej. Teda když jsem střízlivěj."
"Jste pán války ve jménu pána léta -"
"Tomu budeme říkat koníček."
"Co prosím?"
Uslyšeli smích. Kapitán Paran, klečící vedle Itkoviana, se díval jejich směrem a očividně slyšel, o čem se bavili. A zubil se na maskovaného kněze. "Nikdy to nejde tak, jak si myslíte, že by mělo, viďte, kněži? To je naše lidská sláva, a váš nový bůh by se s tím měl raději smířit, a brzy. Vrči, jen dál hrajte podle vlastních pravidel."
"Nic jinýho jsem ani neměl v úmyslu, kapitáne," odtušil Vrč. "Jak se daří nezdolnýmu štítu?"
Itkovian vzhlédl. "Jsem v pořádku, pane."
"Kecá," podotkla Stonny.
"Přesto je to tak," trval na svém Itkovian a s Klátilovou pomocí vstal.
Vrč se zadíval na své bílé šavle. "Mistr Kápě mě vem," zahuhlal, "ty jsou teď ale šeredný." Vrazil šavle do poškrábaných pochev.
"Nemají opustit vaše ruce, dokud válka neskončí," vybuchl Tvrz'Tarak.
"Ještě slovo, kněži," varoval ho Vrč, "a zakroutím ti krkem."

Na náměstí se nikdo jiný neodvážil. Kaprál Pazderka stála s Paliči mostů v ústí uličky a snažila se zjistit, co se děje. Vojáci kolem ní se dohadovali, co znamená které gesto a slova, jež si hodnostáři vyměňovali.
Pazderka se zamračeně ohlédla. "Mizelo, kdepak jsi?"
"Tady," odpověděla žena hned vedle ní.
"Co kdybys tam zaskočila a zjistila, co se děje?"
Mizela pokrčila rameny. "Všimnou si mě."
"Vážně?"
"Kromě toho ani nemusím. Je přece jasný, co se stalo."
"Vážně?"
Mizela udělala obličej. "Copak jsi přišla o rozum, když jsi ze sebe sundala ty náramky, kaprále? Ještě jsem neviděla, že bys byla pořád tak vykulená."
"Vážně," zopakovala Pazderka, a tentokrát to znělo nebezpečně. "Pokračuj v tom, a budeš litovat, vojáku."
"Chceš vysvětlení? Dobrá. Řeknu ti, co si myslím, že jsem viděla. Šedé meče musely vyřídit nějakou osobní záležitost, což udělaly, akorát že jim to málem roztrhalo velitele na kusy. Ale Klátil sebral mistr Kápě ví jaký síly a pomohl mu - i když si myslím, že z říše mrtvých ho doopravdy přivedl kapitán - a ne, nevěděla jsem, že to v sobě Paran má, a jestli jsme si poslední dobou mysleli, že není jenom nějaká urozená třasořitka, co se vydává za důstojníka, tak teď jsme viděli důkaz. Ale to podle mě pro nás není špatný - nevrazí nám meč do zad, kaprále. Vlastně by se spíš mohl postavit nějakýmu tomu meči do cesty. A co se Vrče týče, no, podle mýho se právě probral - a ten maskovanej Tarakův kněz z

toho nemá moc velkou radost - ale nikomu jinýmu na tom nezáleží, protože občas je úsměv přesně to, co potřebujeme."
Pazderka jen zabručela.
"A nakonec, když jsem viděla tohle všechno," pokračovala Mizela, "je čas na Humbralla Taura a jeho Barghasty…"
Humbrall Taur zvedl sekeru nad hlavu a zamířil k bráně do Rabu. Od shromážděných kmenů se oddělili váleční náčelníci a plecníci a plecnice a vydali se přes náměstí za ním.
Honec se protlačil mezi Paliči mostů a připojil se k nim.
Pazderka se za ním zadívala a prskla.
"Jde na schůzku se svými bohy," podotkla Mizela. "Tak mu to nezáviď, kaprále."
"Doufejme, že s nima zůstane," vrčela Pazderka. "Mistr Kápě ví, že velet teda rozhodně neumí -"
"Ale kapitán Paran ano," poznamenala Mizela.
Pazderka se na ni podívala a pokrčila rameny. "To asi ano."
"Možná by stálo za to, podat si Jiskru," pokračovala Mizela potichu, "a všechny ostatní, co si poslední dobou pouštějí pusu na špacír…"
"Podat si je, no jasně. A pak je zmlátit do bezvědomí. To vypadá snadný, Mizelo. Najdi Detoran. My si zřejmě musíme taky vyjasnit jistý osobní věci."
"Zdá se, že ti mozek nakonec přece jen funguje."
Pazderka opět jen zavrčela.
Mizela se ztratila v davu.
Osobní věci. To se mi líbí. My je pro vás zmáknem, kapitáne. Mistr Kápě ví, že to je to nejmenší, co můžu udělat…
Vysoko nad nimi kroužícímu krahujci nic neuniklo. Den končil, stíny se dloužily. Oblaka prachu na planině na západě ukazovala na ustupující Panniony - které stále zaháněli Taurovi Baránové. V samotném městě byly další tisíce Barghastů. Odnášeli mrtvé a kopali jámy za severní hradbou, které se začaly zaplňovat. Všechny čekal těžký, otupující úkol vyčistit město.
Přímo pod sebou měl krahujec náměstí, kudy nyní procházelo procesí Barghastů, kteří se scházeli ze všech ulic a uliček a následovali Humbralla Taura k bráně do Rabu. Krahujec, jenž býval Bukou, zdola slyšel jen vítr, jenž celé scéně propůjčoval vážnost.
Dravec se ale nepřiblížil. Jen díky velké vzdálenosti si uchoval zdravý rozum.
Tady, vysoko nad Capustanem, vypadalo drama smrti a zoufalství nepatrné, téměř abstraktní. Vlny pohybu, rozmazané barvy, nezřetelnost davů - marnost byla zmírněna v něco, co se téměř dalo zvládnout.
Vypálené budovy. Tragický konec nevinných. Manželek, matek, dětí. Zoufalství, hrůza a zármutek, bouře zničených životů -
Krahujec se nepřibližoval.
Manželky, matky, děti. Vypálené budovy.
Nepřibližoval se.
Ani na chvíli.
Ocitl se ve stoupavém proudu a vznášel se stále výš, oči upřené na vycházející hvězdy, jak svět pod ním pohlcovala tma.
Dary starších bohů přinášely bolest.
Ale občas v nich bylo i milosrdenství.

KAPITOLA OSMNÁCT

Zrození barghastských bohů zaznělo jako rána kladivem na kovadlině panteonu. Tito ascendovaní duchové byli velice starého původu a vynořili se z držby zvířat, té nejstarší říše z dávno ztraceného staršího balíčku. Znali tajemství a záhady zrozené ve zvířecím stínu lidstva a jejich moc byla prodchnutá starobylostí.
Ostatní bohové museli při jejich příchodu cítit chvění, jistě polekaně a ustaraně zvedali hlavy. Nakonec jeden z nich právě zůstal opuštěn ve smrtelné říši, zatímco první hrdina přijal plášť válečníka namísto něj. Navíc se Padlý vrátil do hry, pln strašlivé zloby, a zničil chodby, aby ohlásil svou touhu po pomstě, a při zpětném pohledu je třeba říci, i touhu po moci.
Ohnice spala horečnatým spánkem. Lidská civilizace, prospívající v mnoha zemích, se utápěla v bažině prolité krve.
Byly to temné časy, a tato temnota jako by byla pro úsvit barghastských bohů přímo stvořena…

V brázdě snů
Imgrygyn Tallobant Mladší

Č
aroděj otevřel oči.
A na tlumoku přímo před sebou uviděl malou postavičku z ovázaných klacíků s žaludem jako hlavou, již nyní naklonila na stranu.
"Vzhůru. Ano. Opět zdravá mysl."
Rychlej Ben udělal obličej. "Talamandasi. Chvíli jsem si myslel, že mám zvlášť hnusnou noční můru."
"Podle toho, o čem jsi, Bene Adaefóne Delate, posledních několik dní a nocí blouznil, jsi prožil nejednu nepříjemnou noční můru, viď?"
Na šikmé stěny stanu dopadaly kapky deště. Čaroděj odhrnul kožešinové přikrývky a posadil se. Zjistil, že na sobě má

jen tenké vlněné spodky. Jeho kožená zbroj a prošívaná tunika byly pryč. Byl celý zpocený a drsná vlna byla vlhká.
"Blouznil?"
Kladková loutka se zasmála. "No ano. A já poslouchal, dobře jsem poslouchal. Takže ty znáš příčinu nemoci, jež postihla Spící bohyni. Hodláš se postavit Chromému bohu a vyrovnat se mu aspoň důvtipem, když už ne mocí, a zabráníš mu v tom, oč usiluje. Smrtelníku, je to překvapivě domýšlivé… a já nemohu než ti zatleskat."
Rychlej Ben si povzdechl a rozhlédl se po stanu. "Výsměch, jak jinak. Kde mám zbytek šatů?"
"Já se ti nevysmívám, čaroději. Vlastně mě zahanbuje hloubka tvé… čestnosti. Najít něco takového u obyčejného vojáka, sloužícímu zlé, nevraživé císařovně, která sedí na krvavém trůně a vládne říši vrahounů -"
"Teď zadrž, ty zvrhlá loutko -"
Talamandas se zasmál. "Přece to bylo vždycky tak, nebo ne? Hnijící mrtvola v sobě skrývá démanty! Čistá srdce, spolehlivá a poctivá, jsou zároveň ve vlastním domě obléhána nejodpornějšími pány. A když historikové skončí a inkoust zasychá, ať se dům leskne a jiskří, i když už vlastně hoří!"
"Teď jsi mě dostal, prcku," zabručel Rychlej Ben. "Jak dlouho jsem byl… mimo?"
"Dost dlouho. Město je znovu dobyto, Rab vydal kosti našich zakladatelů a Pannionové jsou hnáni do chřtánu Chmura a tvých malazských druhů, vlastně jsi přišel o tu největší zábavu. Aspoň prozatím. Příběh nakonec ještě zdaleka nedospěl ke svému konci."
Čaroděj našel svou halenu. "To všechno," zamumlal, když si ji natahoval, "by bylo moc hezké, ale vzhledem k mé současné nemohoucnosti -"
"Ach, co se té týče…"
Rychlej Ben se na loutku podíval. "Pokračuj."
"Chtěl bys porazit Chromého boha a zároveň nejsi schopen používat moc, kterou máš. Jak to tedy hodláš dokázat?"
Čaroděj se natáhl pro své kamaše. "Nakonec něco vymyslím. A ty si, samozřejmě, myslíš, že pro mě máš odpověď, viď?"
"To mám."
"Tak povídej."
"Mí bohové se probudili, čaroději. Zavětři, ucítíš pach ustaraných myšlenek a zarytého rozjímání. Ty, Bene Adaefóne Delate, máš úctyhodný cíl. Dostatečně smělý, aby si vysloužil jejich úctu. Což vede k jistým závěrům. Je třeba učinit oběti. Pro tvou věc. Nezbytný krok do chodeb. Proto je třeba tě vybavit… vhodnou zbrojí. Aby ses mohl chránit před jedem Chromého boha."
Rychlej Ben si přetřel čelo. "Talamandasi, jestli jsi se svými bohy spíchl nějaký nepropustný plášť nebo bandalír nebo něco, tak mi to řekni. Prosím."
"Nic tak… nezajímavého, čaroději. Ne, přímo tvé tělo musí být odolné vůči té nákaze. Tvá mysl musí vzdorovat horečkám a dalším podobným příznakům. Musíš být prostoupen ochrannou magií, která svou podstatou odolá všemu, oč se Chromý bůh může pokusit, až se bude snažit tě porazit."
"Talamandasi, to, co tu popisuješ, se nedá provést."
"Správně." Loutka se zvedla. "Tak tedy. Před tebou stojí vhodná oběť. Klacíky a provázky nemohou onemocnět. Duše, která zažila smrt, nemůže dostat horečku. Ochranné síly, které mě poutají, jsou prastaré a nesmírné, nejvyšší kouzla, jež mě lapila uvnitř sebe -"
"A přesto tě chytili. Už kdysi. Vyrvali tě z tvé mohyly -"
"Nekromanti, kéž shnijí jejich srdce. To se již nebude opakovat. Mí bohové to zařídili magií z jejich vlastní krve. Budu tě doprovázet, Bene Adaefóne Delate. Do chodeb. Jsem tvým štítem. Použij mne. Vezmi mě, kam budeš chtít."
Rychlej Ben si kladkovou loutku pozorně prohlížel. "Já nechodím po rovných cestách, Talamandasi. A i když ti možná to, co dělám, nedává moc velký smysl, nebudu marnit čas vysvětlováním."
"Mí bohové ti důvěřují, smrtelníku."
"Proč?"
"Protože se jim líbíš."
"Pro mistra Kápě! O čem jsem to blouznil?"
"Popravdě ti nemohu sdělit, proč ti důvěřují, čaroději. Vím jenom, že tomu tak je. Není na mně, abych se je na takové věci ptal. Dokonce ani já jsem nedokázal rozeznat všechny propletence, které jsi navykládal během svého blouznění. To, jak chápeš příčinné souvislosti, přesahuje můj rozum, Bene Adaefóne Delate. Mí bohové možná zachytili část tvého plánu. Možná jen náznak, z něhož usoudili, že ty, smrtelníku, budeš Chromému bohu rovnocenným soupeřem."
Rychlej Ben vstal a došel k hromádce, kde na něj čekala zbroj a stejnokroj Paličů mostů. "Aspoň takový je plán. Dobrá, Talamandasi, máme dohodu. Připouštím, že jsem netušil, jak mám pokračovat bez přístupu k chodbám." Odmlčel se a znovu se obrátil na loutku. "Třeba bys mi mohl zodpovědět pár otázek. V této hře je ještě někdo jiný. Zřejmě vytváří vlastní opozici proti Padlému. Nevíš, kdo to může být?"
Talamandas pokrčil rameny. "Starší bohové, čaroději. Mí barghastští bohové soudí, že jednají dost zpátečnicky -"
"Zpátečnicky?"
"Ano, jde o jistý druh ústupu za boje. Zřejmě nedokážou změnit budoucnost, jen se na ni připravují."
"To je od nich zatraceně fatalistické."
"To je jejich trvalá vada, čaroději."
Rychlej Ben si navlékl zbroj. "Víš," zamumlal, "vlastně to ani není jejich boj. Možná až na K'rula…"
Talamandas seskočil na podlahu a doběhl před čaroděje. "Co jsi to říkal? K'rul? Co víš o něm?"
Rychlej Ben zvedl obočí. "No on přece vytvořil chodby, ne? Plujeme v jeho nesmrtelné krvi - my mágové a každý, kdo vstupuje na cesty kouzel, včetně bohů. I těch tvých, řekl bych."

Kladková loutka poskakovala kolem a dřevěné prstíky zatínala do zažloutlé trávy, kterou měl ovázanou kolem žaludové hlavičky. "Tohle nikdo neví! Nikdo! Ty - ty - jak můžeš - áá! Síť! Síť tvého děsivého mozku!"
"K'rul je v ještě horším stavu než Ohnice, vzhledem k tomu, jakým způsobem Chromý bůh útočí," vysvětloval Rychlej Ben. "Takže když se já cítil bezmocný, představ si, jak se asi musí cítit on. To je pak fatalismus o něco pochopitelnější, nemyslíš? A jestli už tohle nestačí, tak všichni poslední přežívající starší bohové museli už hrozně dlouho žít pod hromadou ošklivých kleteb. Nebo ne? Kdo by se za takových okolností neodevzdal osudu?"
"Hnusný smrtelníku! Útek a osnova! Nebezpečná past! Tak ven s tím, hrom do tebe!"
Rychlej Ben pokrčil rameny. "Tví barghastští bohové nejsou dost připravení, aby to mohli zvládnout sami. Rozhodně ne tak, že by veškerou svou moc propůjčili mně. To ani náhodou, Talaniandasi - pořád jsou jako malé děti v lese. Ale starší bohové se bránili - myslím, že se to snažili zvládnout sami. Je o nich známo, že vynikají přílišnou sebejistotou. Jenomže to nevyšlo, takže hledají spojence.
A proto… kdo z tebe vytvořil něco, co mě dokáže v chodbách ochránit? Řekl bych, že by to mohl být například mistr Kápě. Tvou duši ochraňují vrstvy smrti. A tví vlastní barghastští bohové, pochopitelně. Přeťali pouta, která omezovala tvou moc. A Fener ti hodil kost, nebo Trhač nebo kdo teď vládne tomu smetišti - aby ses mohl bránit, pokud po tobě něco skočí. A taky si myslím, že se do toho vložila i královna snů jako most mezi tebou a Spící bohyní, aby z tebe vytvořila osamělého křižáka, bojujícího s jedem v jejím těle a K'rulových žilách. Takže jsi připravený jít, ale kam? A jak? A tady do toho příběhu vstupuju já. Jak si zatím vedu, Talamandasi?"
"Spoléháme na tebe, Bene Adaefóne Delate," zavrčela loutka.
"A co mám udělat?"
"Cokoliv, co máš v plánu!" vykřikl Talamandas. "A mělo by to fungovat!"
Rychlej Ben se na něj po chvíli zazubil. A mlčky odešel.
Talamandas za ním vyběhl ze stanu. Mág se rozhlížel kolem sebe. To, co původně považoval za déšť, byla voda kapající z listů košatého dubu, jehož větve sahaly nad stan. Bylo pozdní odpoledne a obloha blankytně modrá.
Stan stál uprostřed barghastského tábora. Z lesa kolem řídce zarostlého svahu přímo za čarodějem se zvedaly proutěné a kožené přístřešky. Před sebou - na jihu - měl žlutohnědé pahrbky kulatých týpí. Různé styly ukazovaly nejméně na dva kmeny. Rozbahněné cestičky v táboře byly plné válečníků, mnozí byli ranění nebo přinášeli padlé.
"Kde jsou mí Paliči mostů?" chtěl vědět Rychlej Ben.
"Byli první v Capustanu, čaroději, a stále jsou tam. Nejspíš budou v Rabu."
"Dostali se do boje?"
"Jen u severní brány - prorazili mezi obléhateli. Rychle bylo po všem. Nejsou žádní ranění, Bene Adaefóne Delate. Díky tomu je tvůj kmen jedinečný, že?"
"Vidím," usoudil Rychlej Ben, když se tak díval na válečníky vracející se do tábora. "Poslední dobou mezi nimi asi nedošlo k nějakým soubojům, co?"
Talamandas zabručel: "Pravda. Naši bohové promluvili k našim šamanům, kteří zase sdělili klanovým válečníkům… napomenutí. Zdá se, že Bílé tváře s těmito Panniony ještě neskončily - ani s tvou válkou, čaroději."
Rychlej Ben se na něj podíval. "Vy půjdete s námi na jih, Talamandasi?"
"Půjdeme. Nestačí ztupit meč - musíme odseknout ruku, která jím vládne."
"Musím si promluvit se svými spojenci… s tím vojskem na západě. Mám to zkusit s chodbou?"
"Jsem připraven."
"Dobrá. Tak si najdeme nějaké soukromí."

Dvě lígy západně od Capustanu, ve stínech širokého svahu, řady těžké malazské pěchoty srazily štíty a vykročily. Vepředu šli mariňáci vyzbrojení kušemi a střídali do motajících se betaklitů jen z necelých třiceti kroků.
Whiskeyjack to sledoval štěrbinami hledí z vrcholku kopce, kde zastavil svého koně, který nad pachem krve pohazoval hlavou. Kolem Whiskeyjacka se shromáždili pobočníci a poslové.
Dujekovo křídlo zaútočilo na septarchův pluk lučištníků na druhé straně údolí a doslova jej smetlo. Whiskeyjackova těžká pěchota na sebe přitáhla střelbu, čímž Dujekově těžké jízdě poskytla čas, který potřebovala pro útok do svahu. Kdyby měli pannionští lučištníci nějakou disciplínu - a schopné velitele - byli by měli dost času otočit formaci a poslední tři salvy šípů nasázet do útočící kavalerie, což by nejspíš na zastavení útoku stačilo. Oni se však, když uviděli jezdce blížící se zprava k jejich pozicím, začali jen zmateně motat a nakonec uprchli. Následovalo pronásledování a hromadné vraždění.
Mariňáci proklouzli rozestupy mezi postupujícími pěšáky. Objevili se na křídlech a začali střílet po nepříteli. Ještě předtím se ale čtyři tisíce mlčících veteránů v šupinové zbroji a se štíty srazily s betaklity. Když se dostali na deset kroků od nepřítele, do řad Pannionů se začaly zabodávat oštěpy s dlouhými ozubenými hlavicemi - tato taktika byla u Houfce Jednorukého jedinečná a poté z pochev vylétly krátké meče, používané hlavně k bodání. Nato Malažané zrychlili.
Betaklitské řady se zhroutily.
Whiskeyjackova těžká pěchota vytvořila jednotlivé klíny vždy po čtyřech oddílech a ty se draly hlouběji do pannionských řad. Bitva konečně začala doopravdy.
Velitel viděl přesný sled malazské bitevní doktríny, jak ji kdysi vymyslel Dassem Ultor. Řady sražených štítů a čtverce fungovaly nejlépe při obraně. Když bylo třeba při útoku vnést do nepřátelských řad zmatek, byly lepší menší, těsnější jednotky. Úspěšný postup, který nepřítele zatlačil zpět, obvykle ztrácel na rychlosti. Nepřítel často prchal a mezi mrtvolami bylo třeba udržet řady. Skoro tisíc klínů po čtyřech oddílech, kdy v každém bylo pětatřicet až čtyřicet vojáků, na druhou stranu spíš zdrželo konečný ústup. Útěk byl obtížnější, komunikace složitá a ostatní vojáci nebyli pořádně

vidět - nikdo nevěděl, co dělají ostatní, a tváří v tvář nejistotě vojáci často před útěkem váhali - což se jim stávalo osudným. Byla tu pochopitelně další možnost, totiž bojovat, ale muselo to být skutečně velice schopné vojsko, aby si za daných okolností udrželo disciplínu a dokázalo se přizpůsobit, a v takovém případě by malazské síly prostě udržely své formace.
Betaklité však nebyli ani disciplinovaní, ani přizpůsobiví. Divize se ve chvilce rozpadla. Celé setniny, když se ocitaly v obklíčení mlčících, děsivých Malažanů, odhazovaly zbraně.
Whiskeyjack usoudil, že tato část bitvy skončila.
Dojel k němu saltoanský posel. "Pane! Zpráva od Vojvody!"
Whiskeyjack kývl.
"Ilgresové a Rhivové prorazili mezi věštdominy a urdomen. Při střetu se objevil kádr mágů, alespoň na začátku, ale Tiste Andii je zničili. Chmur teď ovládá pole na jižním křídle."
"Dobře," pochválil si Whiskeyjack. "Ještě něco?"
"Pane, dobře mířený kámen z rhivského praku udělal septarchovi Kulpathovi třetí oko - a rovnou toho zmetka zabil. Máme jeho bitevní korouhev, pane."
"Oznamte Vojvodovi, že setniny betaklitů, beklitů, scalandi a desandi byly poraženy. Ovládáme střed a sever. Zeptejte se Vojvody na jeho další kroky - zvědové mi sdělili, že půl lígy na východ táboří až dvě stě tisíc tenescowri. Podle všeho jsou v dost špatném stavu, ale mohli by dělat potíže. Zároveň - a v tom se s Dujekem shodujeme - by nám pobití těch rolníků nesedělo."
"Vyřídím vaše slova, komandante." Posel zasalutoval, otočil koně a vyrazil k jihu.
Před Whiskeyjackem se objevila černá čára, která polekala jeho koně i koně ostatních jezdců. Whiskeyjackův dupal a frkal, div že se nezačal vzpínat, ale tiché napomenutí ho uklidnilo. I ostatním se podařilo koně zvládnout.
Ze své chodby vystoupila Korlat. Černá zbroj se jí leskla krví, ale nebylo vidět žádná zranění. Přesto…
"Nejsi zraněná?"
Zavrtěla hlavou. "Nešťastný pannionský zaklínač. Whiskeyjacku, potřebuji, abys šel se mnou. Už jsi tu skončil?"
Zaškaredil se, nechtěl opustit bitvu - i když se blížila k rychlému a uspokojivému konci. "Asi to bude důležité - když jsi riskovala cestu chodbou - takže ano. Musíme jít daleko?"
"Do Dujekova velitelského stanu."
"Je snad zraněný?"
"Ne, všechno je v pořádku, ty ustaraný." Pousmála se. "Jak dlouho mě necháš čekat?"
"Dost dlouho," zabručel a obrátil se na důstojníka, sedícího na grošákovi. "Baráčku, teď tu velíte vy."
Mladý muž vykulil oči. "Pane, jsem jenom kapitán -"
"Tak tady máte příležitost. Kromě toho, já jsem seržant - aspoň bych byl, kdybych ještě dostával peníze z říšské pokladnice. A kromě toho jste jediný přítomný důstojník, který si nemusí dělat starosti se svou setninou."
"Ale pane, jsem Dujekovou spojkou s Černými Moranthy -"
"A jsou tu snad nějací?"
"Ehm, ne, pane."
"Tak přestaňte plácat a všechno tu zařiďte."
"Ano, pane."
Whiskeyjack sesedl a podal otěže pobočníkovi. Připojil se ke Korlat a odolal touze ji obejmout. Znepokojilo ho, když v jejích očích uviděl, že to poznala.
"Určitě ne před vojáky," napomenula jej.
"Veď mě, ženská."

Whiskeyjack putoval chodbami jen několikrát, ale zkušenosti na ty děsivé cesty ho rozhodně nepřipravily na Kurald Galain. Korlat ho vzala za ruku a vtáhla ho do pradávné říše Matky noci, a i když cítil její prsty v dlani, postupoval poslepu. Nikde nebylo žádné světlo. Pod nohama měl drsné kameny a vzduch byl dokonale nehybný, bez pachů, o teplotě, jakou měla jeho kůže. Korlat ho táhla dál. Měl pocit, že se nohama téměř nedotýká dláždění.
Náhle na něj zaútočil záblesk šedi a zaslechl, jak Korlat syčí: "Útočí na nás dokonce i tady - jed Chromého boha proniká hluboko, Whiskeyjacku. Tohle nevěští nic dobrého."
Odkašlal si. "Anomander Dlouhý vlas o této hrozbě jistě ví. Nevíš ty, co s tím hodlá dělat?"
"Hezky jedno po druhém, lásko. On je Rytíř noci, její Syn. Matka noc má svého zastánce. A ten se boje nebojí."
"To by mě ani nenapadlo," ujistil ji suše. "Na co tedy čeká?"
"My Tiste Andii jsme trpěliví. Pravý důkaz moci spočívá v moudrosti, musíš počkat na správnou chvíli. Až ta chvíle přijde, pak Anomander Dlouhý vlas odpoví."
"Totéž nejspíš platí pro to, proč nevypustil Měsíční Kámen na Pannionské dominium."
"Správně."
A Anomanderovi se nějak podařilo schovat tu létající pevnost o velikosti hory… "Ty svému pánovi hodně věříš, viď?"
Z jejího stisku vycítil, že krčí rameny. "Když dojde na mého pána, je tu dostatečný precedens. Spokojuji se s jistotou."
"To rád slyším. A jsi spokojená i se mnou, Korlat?"
"Lstivý člověče. Odpověď na každý aspekt této otázky zní ano. Mám se tě zeptat na totéž?"
"To by nemělo být nutné."
"Ať Tiste Andii, nebo lidé, když přijde na muže, jsou všichni stejní. Možná bych z tebe ta slova měla přesto vypáčit."
"Nemusela by ses moc namáhat. Má odpověď zní stejně jako tvoje."

"Což je?"
"Pochopitelně každé slovo, které jsi použila."
Zachrčel, jak ho dloubla do žeber. "To už stačí. Jsme na místě."
Otevřel se portál a světlo ho zabolelo v očích. Ocitli se v Dujekově velitelském stanu, v šeru pozdního odpoledne. Chodba se za nimi tiše zavřela.
"Jestli jsi podnikla tohle všechno, jen abys se mnou mohla být sama -"
"Bohové, taková ješitnost!" Kývla volnou rukou a před Whiskeyjackem se objevila strašidelná postava. Muž vypadal povědomě - a usmál se.
"Jaký okouzlující pohled," proneslo zjevení. "Mistr Kápě ví, že si ani nevzpomínám, kdy jsem měl naposled ženu."
"Pozor na jazyk, Rychlej Bene," varoval ho Whiskeyjack a vytáhl ruku z Korlatiny. "Už je to dlouho a vypadáš hrozně."
"Mockrát děkuju, komandante. Chtěl bych dodat, že se cítím ještě hůř. Ale můžu teď používat své chodby, více méně jsem chráněný před jedem Padlého. Přináším zprávy z Capustanu - chceš je slyšet, nebo ne?"
Whiskeyjack se usmál. "Tak mluv."
"Bílé tváře drží město."
"To jsme si domysleli, když Skrut doručil zprávu o vašem úspěchu u Barghastů a když nám Pannionové spadli do klína."
"Dobře. Soudím, že jste se o ně postarali, a proto dodám jenom jedno. Barghastové potáhnou s námi. Na jih. Jestli jste měli s Dujekem potíže při jednání s Chmurem, Kallorem a ostatními - omlouvám se, Korlat - tak teď budete mít na krku i Humbralla Taura."
Whiskeyjack zabručel. "A jaký vlastně je?"
"Je mazaný jako liška, ale aspoň sjednotil klany a o tom zmatku, do kterého míří, dobře ví."
"Rád slyším, že to ví aspoň někdo z nás. Co Paran a Paliči mostů?"
"Údajně se jim daří dobře, i když jsem je už delší dobu neviděl. Jsou v Rabu - s Humbrallem Taurem a obránci města, kteří ještě přežili."
Whiskeyjack zvedl obočí. "On někdo přežil?"
"Ano, vypadá to tak. Nevojáci jsou pořád v tunelech. A je tu pár Šedých mečů. Těžko uvěřit, co? Teda já pochybuju, že by byli ještě žhaví do boje. Z toho, co jsem slyšel o capustanských ulicích…" Zakroutil hlavou. "Musel bys to vidět, abys tomu uvěřil. Já vlastně taky, což teď hodlám udělat. Teda s tvým dovolením."
"Ale opatrně."
Čaroděj se usmál. "Nikdo mě neuvidí, pokud nebudu chtít, pane. Kdy se asi dostanete do Capustanu?"
Whiskeyjack pokrčil rameny. "Musíme vyřídit nějaké tenescowri. To by se mohlo zkomplikovat."
Rychlej Ben přimhouřil oči. "Nehodláte s nimi uzavřít příměří, že ne?"
"Proč ne? Lepší než je povraždit, čaroději."
"Whiskeyjacku, Barghastové přinášejí příběhy… o tom, co se stalo v Capustanu, o tom, co tenescowri udělali obráncům. Mají vůdce, jmenuje se Anaster. Je to první dítě z mrtvého semene. Podle posledních zpráv osobně stáhl knížete Dželarkana z kůže a pak ho podával jako hlavní chod na hostině - v jeho vlastním trůnním sále."
Korlat sykla.
Whiskeyjack se zaškaredil. "Jestli je možné takové zločiny zcela bez pochyb připsat na vrub tomu Anasterovi - nebo nějakému tenescowri - tak převáží malazský vojenský zákon."
"Prostá poprava bude znamenat milosrdenství, které oni svým obětem neposkytli."
"V tom případě budou mít štěstí, pokud je zajme Houfec Jednorukého."
Rychlej Ben se zatvářil ustaraně. "A co přeživší občané Capustanu, obránci a kněží v Rabu - oni do toho, co bude se zajatci, nebudou moct mluvit? To by mohlo vést k potížím."
"Děkuji za varování, čaroději."
Rychlej Ben po chvíli pokrčil rameny. "Uvidíme se v Capustanu, Whiskeyjacku."
"Ano."
Zjevení zmizelo.
Korlat se obrátila na komandanta. "Malazský vojenský zákon."
Whiskeyjack zvedl obočí. "Z Caladana Chmura mám dojem, že není zrovna pomstychtivý. Myslíš, že by mohlo dojít ke sporu?"
"Vím, co bude radit Kallor." Z hlasu jí zaznělo napětí.
"Já taky, ale nemyslím, že by ho Vojvoda hodlal poslouchat. Mistr Kápě ví, že zatím to nedělá."
"Ještě jsi neviděl Capustan."
Whiskeyjack vydechl a sundal si rukavice. "A my bychom měli odpovídat stejnou hrůzou?"
"Nepsaný zákon," podotkla tiše. "Starý zákon."
"Já se jím neřídím," prskl. "Pak bychom nebyli o nic lepší. I prostá poprava…" Otočil se k ní. "Přes dvě stě tisíc hladovějících rolníků. Budou stát jako ovce? Těžko. Jako zajatci? Nedokázali bychom je nakrmit, ani kdybychom to zkusili, a nemáme dost vojáků, abychom je mohli hlídat."
Korlat pomalu vykulila oči. "Nechceš snad říct, že je máme nechat být?"
K něčemu spěje. Už jsem si toho všiml dřív, šepot skrytého klínu, připraveného zarazit se mezi nás. "Ne všechny. Zajmeme jejich vůdce. Toho Anastera a jeho důstojníky - pokud nějaké má. Jestli tenescowri spáchali nějaké ukrutnosti, tak je k nim dovedlo to první dítě." Potřásl hlavou. "Ale skutečný zločinec čeká v samotném dominiu - věštec - který nechal své stoupence hladovět, až dospěli ke kanibalismu, k šílenství. Který chce zničit vlastní lid.

Popravovali bychom jen oběti - jeho oběti."
Tiste Andii se zamračila. "Podle toho bychom měli dát milost i pannionským vojskům, Whiskeyjacku."
Malažanův pohled ztvrdl. "Naším nepřítelem je věštec. V tom se s Dujekem shodujeme - nejsme tu, abychom vyhladili národ. Ta vojska, která nám budou bránit v cestě k věštci, rozprášíme. Rychle. Odplata a pomsta jsou jen rozptýlení."
"A co osvobozování? Dobytá města -"
"To je jen vedlejší, Korlat. Překvapuje mě, jaký v tom máš zmatek. S Chmurem to vidíme stejně - dohodli jsme to už na prvním vyjednávání, když jsme mluvili o taktice. Zaútočíme na srdce -"
"Myslím, že jste to špatně pochopili, Whiskeyjacku. Vojvoda už přes deset let vede válku za osvobození - válku s nenasytnou chamtivostí Malazské říše. Teď se soustředil na nového nepřítele - ale válka je stejná. Caladan Chmur je tady, aby osvobodil Panniony -"
"Pro mistra Kápě! Nemůže osvobodit lidi před nimi samými !"
"On se je snaží osvobodit zpod vlády věštce."
"A kdo asi věštce pozvedl na jeho místo?"
"A přesto mluvíš o zproštění viny celého společenství, dokonce i vojáků pannionských vojsk, Whiskeyjacku. A to mě právě mate."
Ne tak docela. "Mluvíme tu o křížících se cílech, Korlat. Ani já, ani Dujek nepřijmeme roli soudců a popravčích - pokud vyhrajeme. Nejsme tu, abychom Pannionům pomáhali dát se zase dohromady. To musejí udělat oni sami. My bychom se tak dostali do role administrátorů, a abychom tuto roli mohli řádně vykonávat, museli bychom okupovat."
Drsně se zasmála. "Copak to není malazský způsob, Whiskeyjacku?"
"Tohle není malazská válka!"
"Vážně? Víš to jistě?"
Pozorně si ji prohlížel. "Co tím myslíš? Jsme přece psanci, ženská. Houfec Jednorukého je…" Odmlčel se, když viděl, jak jí ztvrdl pohled, a uvědomil si - příliš pozdě - že právě nesložil zkoušku. A že to znamená konec důvěry, která se mezi nimi začala rodit. Zatraceně, vletěl jsem do toho po hlavě. Jako pitomec.
Ona se usmála, smutně a lítostivě. "Dujek přichází. Můžeš na něj rovnou počkat tady." Otočila se a vyšla ze stanu.
Whiskeyjack se za ní díval, a když odešla, hodil rukavice na stůl a posadil se na Dujekův kavalec. Měl jsem ti to říct, Korlat? Celou pravdu? Že máme nůž na krku? Že ruka, která ho drží - za císařovnu Laseen - je přímo tady v táboře a je tu od samého začátku?
Uslyšel dusot koně. Ve chvilce vstoupil Dujek Jednoruký v zaprášené zbroji. "Říkal jsem si, kam ses poděl -"
"Chmur to ví," přerušil jej Whiskeyjack tichým napjatým hlasem.
Dujek se zarazil jen na chvilku. "Tak on to ví, co? A nač přesně přišel?"
"Ze nejsme takoví psanci, jak tvrdíme."
"A dál?"
"Copak to nestačí, Dujeku?"
Vrchní pěst došla ke stolku, na němž stál džbán piva. Otevřela ho a nalila dva korbele až po okraj. "Jsou tu… polehčující okolnosti -"
"Důležité pouze pro nás. Pro nás dva -"
"A naše vojáky -"
"Kteří věří, že v říši by přišli o život, Dujeku. Znovu jsou z nich oběti - ne, tentokrát jsme to jen my dva."
Dujek vypil pivo a dolil si. "Navrhuješ snad, abychom to prozradili i Chmurovi a Korlat? V naději, že udělají něco s naším… dilematem?"
"Já nevím - ne, pokud doufáme, že nám odpustí, jak jsme je celou dobu klamali. Tenhle důvod by mi moc neseděl, i když je očividně nepravdivý. Zdání -"
"Vypadalo by to přesně takhle: ‚Od samého začátku jsme vám lhali, abychom si zachránili kůži. Ale teď, když už to stejně víte, tak vám to povíme…' Bohové, to uráží dokonce i mě, a já to neříkám. Dobrá, spojenectví se dostalo do potíží -"
Bouchnutí do stanové chlopně ohlásilo příchod Artantha. "Omlouvám se, pánové," vyhrkl a pozorně si oba prohlédl, než pokračoval: "Chmur svolal poradu."
Ach, korouhevníku, tvé načasování nemá chybu…
Whiskeyjack si vzal korbel a vypil ho, než se obrátil na Dujeka a kývl.
Vrchní pěst si povzdechla. "Veďte nás, Artanthe, už jdeme."

Tábor působil neobyčejně tiše. Mhybe si neuvědomila, jakou útěchou jí bylo vojsko na pochodu. Teď tu zůstali jen starci, děti a několik set vojáků malazského zadního voje. Neměla tušení, jak bitva probíhá, ale smrt se nakonec stejně projeví. Rhivové i Barghastové budou truchlit, jejich hlasy se zvednou do noci.
Vítězství je jen iluze. Ve všem.
Každou noc ve snu prchala. Prchala a nakonec byla chycena, jen aby se probudila. Náhle procitla a její staré tělo se třáslo a probíhala jím bolest. Byl to jakýsi únik, ale popravdě jen vyměnila jednu noční můru za jinou.
Iluze. Ve všem.
Vůz se pro ni stal celým světem, jakýmsi posměšným útočištěm, které se objevilo pokaždé, když odešel spánek. Hrubé vlněné pokrývky a kožešiny byly její osobní krajinou, pustinou plnou hnědých záhybů, překvapivě podobných těm, jež viděla, když se ocitla v dračích spárech a nemrtvé zvíře vzlétlo vysoko nad tundru jejích snů, s ozvěnou svobody, kterou tehdy zakusila, ozvěnou, jež byla bolestně výsměšná.
Vedle sebe měla dřevěná prkna. Jejich drsný povrch se suky znala nazpaměť. Vzpomínala si, že daleko na sever

Nathiové pohřbívají své mrtvé v dřevěných bednách. Ten zvyk se zrodil již dávno ze staršího zvyku nechávat mrtvé ve vyhloubených kmenech stromů. Bedny pak byly zakopány do země, protože dřevo se rodilo ze země a do země se muselo vrátit. Nádoba života se stávala nádobou smrti. Mhybe si představovala, že pokud by mohl mrtvý Nathi něco vidět těsně předtím, než se víko zavře a vše pohltí temnota, odpovídalo by to tomu, co vidí ona.
Ležela v bedně a nemohla se hnout, jen čekala na víko. Tělo, které již nebylo k ničemu, čekající na tmu. Jenže konec nepřicházel. Ne pro ni. Udržovali ji naživu. Hráli ty svoje hry podle svých falešných představ o soucitu a smilování. Darúnové, kteří ji krmili, Rhivka, která ji umývala a česala zbytky vlasů. Gesta zla. Hráli to pořád dokola, samé mučení. Rhivka teď seděla nad ní, pročesávala jí chomáčky vlasů a zpívala ukolébavku. Žena, na niž si Mhybe vzpomínala z jiného života. Tenkrát jí připadala stará, nešťastná žena, kterou do hlavy kopl bhederin a ona od té doby žila v prostém světě.
Myslela jsem si, že je prostý. Ale to byla jen další iluze. Ne, ona žije v neznámu, mezi věcmi, které nechápe. Je to svět plný hrůzy. Zpívá, aby zahnala strach zrozený z vlastní nevědomosti. Dostává úkoly, aby měla co dělat.
Než jsem se k ní dostala, pomáhala tato žena připravovat mrtvé. Nakonec duchové působí skrze takovéto dětinské dospělé. Skrze ni se duchové dostanou blíž k padlým a tak je uklidní a dovedou do světa předků.
Nemohlo to být nic jiného než zloba, usoudila Mhybe, že nechali tuto ženu, aby se o ni starala. Nejspíš ani netušila, že předmět její pozornosti je ještě naživu. Ta žena se nikdy nikomu nedívala do očí. S tím kopnutím bhederina přestala poznávat cokoliv kolem sebe.
Hřeben se pohyboval sem a tam, sem a tam. Broukání pokračovalo pořád dokola.
Duchové pod námi, raději bych měla dokonce i vaši neznámou hrůzu. Raději to, nežli vědět, že mě má dcera zradila - že za mnou poslala vlky, aby mě pronásledovali ve snech. Vlky, kteří jsou jejím hladem. Hladem, který již pozřel mé mládí a nyní sahá po dalším. Jako by ještě něco zbylo. Mám být snad jen potravou pro život své dcery? Posledním jídlem, matka přeměněná v pouhou potravu?
Ach, Stříbrná liško, jsi dcera jako jiné? Jsem já matka jako jiné? Naše životy neoddělil žádný obřad - zapomněly jsme na to, jaký význam mají rhivské způsoby, jaká je pravda za těmito obřady. A já se poddávám. Ty stále saješ. A tak jsme lapené, vtahuje nás to stále hlouběji, tebe a mne.
Nosit dítě znamená stárnout. Sdílet s ním krev. Porod rozdělí ženu na dvě části, je to věc čiré bolesti. Oddělí staré od mladého. Dítě má potřeby a matka dává.
Nikdy jsem tě neodstavila, Stříbrná liško. Pravda, ty jsi zase nikdy neopustila mé lůno. Ty, dcero, saješ víc než jen mléko.
Duchové, prosím, dopřejte mi konec. Tahle krutá parodie na mateřství je k neunesení. Oddělte mě od mé dcery. Kvůli ní samé. Mé mléko se stává jedem. Nemůžu jí dát nic jiného než zlobu, protože mi už nic jiného nezbylo. A v tomto starém těle zůstávám mladá -
Hřeben se zachytil ve zcuchaných vlasech a trhl jí hlavou dozadu. Mhybe zasyčela bolestí a zlobně se zamračila na ženu nad sebou. A náhle se jí rozbušilo srdce.
Jejich pohledy se setkaly.
Žena, která se na nikoho nedívala, se dívala na ni.
Já, mladá žena ve starém těle. Ona dítě v ženském těle -
Dvě vězení, dokonalý zrcadlový odraz.
Jejich oči se setkaly.

"Holka, vypadáš unaveně. Posaď se sem k velkodušnému Kruppemu a on ti naleje trochu horkého bylinkového čaje."
"Děkuju."
Kruppe se usmál a díval se, jak si Stříbrná liška sedá a opírá se o náhradní sedlo. Mezi nimi hořel ohýnek. Pod obnošenou jelenicovou halenou byly vidět dokonalé ženské křivky. "Kdepak máš své přátele?" zeptala se ho.
"Hrají. S osádkou Trygallské obchodnické gildy. Kruppe byl z nějakého důvodu z těchto her vypovězen. Hrůza." Podal jí plecháček. "Naneštěstí je to hlavně šalvěj. Kdybys měla kašel -"
"Nemám, ale stejně děkuju."
"Kruppe pochopitelně nikdy nekašle."
"A pročpak?"
"No protože pije šalvějový čaj."
Zalétla pohledem za něj a upřela oči na vůz opodál. "Jak se jí daří?"
Kruppe zvedl obočí. "Mohla by ses dotázat jí, holka."
"Nemůžu. Pro svou matku jsem jenom ohavnost - ztělesnění jejího ukradeného mládí. Nenávidí mě a má k tomu dobrý důvod. Zvlášť teď, když jí Korlat pověděla o T'lan Ay."
"Kruppe si říká, nepochybuješ snad o cestě, po níž obě kráčíte?"
Stříbrná liška zavrtěla hlavou a napila se čaje. "Na to už je příliš pozdě. Problém zůstává - jak dobře víš. Kromě toho naše cesta skončila. Jen její zůstává."
"Něco tajíš," podotkl Kruppe. "Tvá cesta ještě zdaleka neskončila, Stříbrná liško. Ale opusťme na chvíli toto téma, ano? Získala jsi nějaké zprávy o té strašlivé bitvě?"
"Už skončila. Pannionské síly jsou pryč. Kromě pár set tisíc špatně vyzbrojených rolníků. Bílé tváře osvobodily Capustan - tedy to, co z něj zůstalo. Paliči mostů jsou již ve městě. Důležitější je, že Caladan Chmur svolal poradu - mohlo by tě zajímat, co se na ní bude projednávat."
"Pravda, i kdyby jen proto, aby Kruppe shromáždění poctil svou nesmírnou moudrostí. A co ty - ty tam nepůjdeš?"
Stříbrná liška se usmála. "Jak jsi už říkal, Darúne, má cesta ještě tak docela neskončila."

"Aha, ano. Kruppe ti i v tom přeje zdar, holka. A upřímně doufá, že tě opět uvidí."
Žena znovu zalétla pohledem k vozu. "Uvidíš, příteli," pravila, dopila čaj a s povzdechem vstala.
Kruppe si všiml, jak váhá. "Něco není v pořádku?"
"Ehm, nevím to jistě." Tvářila se ustaraně. "Jedna moje část by tě chtěla doprovodit na tu poradu. Vlastně je to takové náhlé nutkání."
Darún přimhouřil očka. "Jedna tvoje část, Stříbrná liško?"
"Ano, což vyvolává otázku: která část. Či duše ve mně se nyní chvěje podezřením? Kdo cítí, že naše spojenectví vykřísne jiskry? Bohové, ještě horší je, jako bych měla přesně vědět proč… jenže já to nevím."
"Besana to neví, ano? Čímž jako kandidáti na jasnozřivé informace, prodchnuté temnými motivy, zůstávají Tumava a Bellurdan. Ehm, snad by se to dalo vyjádřit jednodušeji -"
"Zapomeň na to, Kruppe."
"Jsi rozpolcená, Stříbrná liško, vyjádřeno neomaleně. Zvaž toto: ovlivní menší zdržení v hledání tvého osudu nevhodně jeho výsledek? Jinými slovy, nemůžeš si vyšetřit trochu času a zajít se mnou do Vojvodova velitelského stanu?"
Zadívala se na něj. "Taky máš tušení, viď?"
"Pokud hrozí rozpory, holka, mohla by tvá osoba být důležitá, neboť ty jsi mostem mezi těmito pozoruhodnými tábory."
"Já - nevěřím Tumavě, Kruppe."
"Většina smrtelníků občas nevěří sobě samým. S výjimkou Kruppeho, samo sebou, jehož zasloužená sebedůvěra jest neochvějná. V každém případě jsou do naší povahy vetkány střetávající se instinkty, pochopitelně kromě Kru -"
"Ano, ano. Dobrá. Tak pojďme."

Ve stěně stanu se objevila čára temnoty a dovnitř zavál proud teplého vzduchu z Kurald Galain, až pohasly lampy. Vstoupil Anomander Dlouhý vlas. Půlnoční trhlina se za ním tiše zavřela a lampy se znovu jasně rozhořely.
Chmur zkřivil tvář. "Jdeš pozdě," zavrčel. "Malažané už jsou na cestě."
Pán Měsíčního Kamene si shodil z ramen černou koženou pláštěnku a pravil: "No a co? Nebo mám zase něco rozsoudit?"
Korlat, stojící u stěny stanu, si odkašlala. "Došlo k… odhalením, pane. V sázce je samotné spojenectví."
Kallor, poslední z přítomných, si suše odfrkl. "V sázce? Lhali nám od samého začátku. Rychlý útok na Houfec Jednorukého - než bude mít čas se vzpamatovat z dnešní bitvy - je rozhodně nutný."
Korlat se dívala, jak její pán studuje své spojence.
Po dlouhé chvíli se usmál. "Milý Caladane, jestli tím lhaním míníš, že za vším je skrytá ruka císařovny - dýka, již mají Dujek Jednoruký a Whiskeyjack za zády - zdálo by se, že pokud by bylo nutné něco podniknout - což, jak dodávám, není dle mého názoru ten případ - měli bychom zasáhnout. Tedy ve prospěch Dujeka a Whiskeyjacka. Leda bys," - upřel oči na Chmura - "už nedůvěřoval jejich schopnosti velet." Pomalu si stahoval rukavice. "Ale když mi Bába ohlásila dnešní střet, nemohla než vyjádřit pochvalu. Malažané se chovali profesionálně, bez emocí a byli nesmiřitelní. Což je přesně to, co po nich chceme."
"Nejde o jejich bojeschopnost," chraptěl Kallor. "Tohle měla být válka za osvobození -"
"Nebuď labuť," zarazil jej Anomander. "Je to víno, nebo pivo? Kdo se se mnou napije?"
Chmur broukl: "Nalej mi, Anomandere. Ale ať je jasné, že ač Kallor v minulosti vedl hodně hloupé řeči, nyní tomu tak nebylo. Osvobození. Pannionské dominium -"
"Je jenom další říše," podotkl pán Měsíčního Kamene. "A jako taková představuje hrozbu. Kterou my hodláme zničit. Následkem může docela dobře být osvobození obyčejných lidí, což však nemůže dost dobře být naším cílem. Osvoboď zmiji, a ona tě stejně uštkne, dostane li příležitost."
"Takže rozdrtíme Pannionského věštce, jen aby jeho místo zaujala nějaká vrchní pěst Malazské říše?"
Dlouhý vlas podal Vojvodovi pohár vína a oči měl zastřené, téměř ospalé, když si ho prohlížel. "Dominium je říše, která mezi vlastní lid zasévá hrůzu a útlak," prohlásil. "To nikdo z nás tady nepopírá. Proto tu, čistě z etických důvodů, existoval důvod proti ní vytáhnout."
"Právě o tom celou dobu mluvíme -"
"Slyšel jsem tě už napoprvé, Kallore. Tvá záliba v opakování se je únavná. Popsal jsem jen jeden… důvod. Jeden rozumný důvod. Ale zdá se, že vy jste všichni dovolili, aby ten důvod potlačil všechny ostatní, kdežto pro mne je nejméně důležitý." Napil se vína a pokračoval. "Ale prozatím se ho držme. Hrůza a útlak jsou tváří Pannionského dominia. Vezměte si, chcete li, ta města a území v Genabakis, která jsou nyní pod malazskou nadvládou. Hrůza? Nic víc, než čemu musejí smrtelníci čelit v běžném životě. Útlak? Každá vláda potřebuje mít zákony, a z toho, co vím o malazských zákonech, byť toho není mnoho, patří mezi nejméně utlačovatelské říše, které jsem dosud poznal. Věštec tedy bude odstraněn a nahradí ho vrchní pěst a vláda v malazském stylu." Zadíval se na ostatní a zvedl obočí. "Před patnácti lety byla Genabaris hnisajícím bolákem na severozápadním pobřeží a Nathilog na tom byl ještě hůř. A teď, pod malazskou vládou? Mohou soupeřit se samotným Darúdžhistánem. Pokud opravdu chcete pro obyčejné Panniony to nejlepší, proč císařovnu nepřivítáte?
Místo toho se musejí Dujek s Whiskeyjackern uchylovat ke složité šarádě, aby nás získali za spojence. Pro případ, že jste zapomněli, to jsou vojáci. Vojáci dostávají rozkazy. Když se jim snad nelíbí, mají prostě smůlu. Pokud to znamená, že se nechají falešně prohlásit za psance - aniž by do toho tajemství zasvětili všechny vojíny, čímž by zničili šanci, že to zůstane tajemstvím - tak dobrý voják zaskřípe zuby a smíří se s tím.
Pravda je prostá - alespoň pro mne. Chmuře, my dva jsme bojovali s Malažany jako skuteční osvoboditelé. Nežádali jsme žold ani území. Naše motivy nejsou docela jasné ani nám samým - jen si představ, jak musejí připadat císařovně.

Nevysvětlitelné. Navenek to vypadá, že se řídíme ušlechtilými ideály až téměř po ostudné sebeobětování. Jsme její nepřátelé, a ona podle mě ani neví proč."
"Vykládáš hlouposti," ohrnul nos Kallor. "V její říši by pro nás nebylo místo - ani pro jednoho z nás."
"A tebe to překvapuje?" podivil se Anomander. "Nelze nás ovládat. Pravdou je, že bojujeme za vlastní svobodu. Měsíční Kámen neuznává žádné hranice. Nechceme celosvětový mír, kdy by vojvodové, generálové a žoldnéřské kumpanie byly zastaralé. Bojujeme proti zavádění řádu a železné pěsti, která se za ním musí skrývat, protože tou pěstí nevládneme my."
"A to bych ani nechtěl," přisadil si Chmur.
"Správně. Tak proč závidět císařovně, že má ctižádost, a jejím pobočníkům, že mají morálku?"
Korlat na svého pána zůstala hledět. Opět byla ohromena, vyvedena z rovnováhy. To je ta Draconova krev v něm. On nemyslí stejně jako my. Je to tou krví? Nebo něčím jiným? Neznala odpověď a vlastně muži, za nímž šla, vůbec nerozuměla. Náhle se jí zmocnila pýcha. On je Syn noci. Pán hodný toho, abych mu přísahala věrnost - možná ten jediný. Pro mě. Pro Tiste Andii.
Caladan Chmur si povzdechl. "Nalej mi ještě, mor na tebe."
"Zapomenu na své znechucení," podotkl Kallor a vstal, "a promluvím na téma jen okrajově spojené s tím, co tu bylo zatím řečeno. Capustan byl vyčištěn. Před sebou máme řeku. Na jih od ní leží tři města. Táhnout k nim postupně jako jediné vojsko nás jen zpomalí. Zvlášť Setta není na cestě ke Korálu. Takže se vojsko musí rozdělit a obě poloviny se opět setkají jižně od Lesti a Setty, možná v Mauriku, než zaútočí na Korál. Mám jednu otázku: jak se rozdělíme?"
"To je rozumné téma," pravil Dlouhý vlas, "pro nadcházející poradu."
"A žádné jiné," přidal se Caladan Chmur. "Jestlipak nebudou překvapení?"
To tedy budou. Korlat pocítila smutek. A navíc jsem byla k Whiskeyjackovi nespravedlivá. Doufám, že ještě není pozdě, abych to napravila. Pro Tiste Andii není vhodné soudit ukvapeně. Mé myšlenky byly zastřené. Zastřené? Ne, spíš rozbouřené. Plné emocí. Zrozených z touhy po lásce. Odpustíš mi, Whiskeyjacku?
Stanová chlopeň se odhrnula a vstoupili oba malazští velitelé a za nimi korouhevník Artanthos. Dujek měl tvář jako bouřkový mrak. "Omlouváme se za zpoždění," zavrčel. "Právě jsem se dozvěděl, že tenescowri se pohnuli. A míří přímo na nás."
Korlat se snažila upoutat Whiskeyjackovu pozornost, ale on upíral oči na Vojvodu, když dodával: "Za svítání čekejte další bitvu. A ošklivou."
"Tu nechtě na mně," prohlásil Anomander Dlouhý vlas.
Jeho hlas Whiskeyjacka překvapil. "Pane, odpusť. Neviděl jsem tě. Obávám se, že jsem byl poněkud… zaneprázdněn."
Dujek se zeptal: "Navrhuješ, že proti tenescowri pošleš své Tiste Andii, můj pane?"
"Těžko," odtušil Dlouhý vlas. "Hodlám je vyděsit k smrti. Osobně."
Chvíli nikdo nepromluvil, pak se Caladan Chmur jal v truhlici hledat další poháry. "Musíme probrat ještě něco, vrchní pěsti," podotkl.
"To jsem si domyslel."
Starý pán vypadal opravdu nemocně a Whiskeyjack byl celý rudý.
Vojvoda nalil víno a pokynul ostatním, ať si vezmou. "Obslužte se sami. Kallor nanesl problém rozložení našich sil, který musíme vyřešit."
Ach, ti všiváci si z toho dělají legraci. A dost. Korlat promluvila: "Vrchní pěsti, na jihu nás očekávají tři města. Lest a Setta by měly být dobyty zároveň, bude li to možné, a pak bychom měli naše síly spojit v Mauriku, než budeme pokračovat na Korál. Rádi bychom s vámi projednali, jak rozdělit vojska."
Whiskeyjack se jí konečně podíval do očí. Nepatrně se usmála. On se v odpověď zamračil.
"Chápu," poznamenal Dujek po chvíli, vzal si pohár a posadil se na táborovou stoličku. "Dobrá." A víc už neřekl.
Whiskeyjack si odkašlal. "Rozdělení, aspoň pro začátek, je celkem jasné. Houfec Jednorukého půjde na jihozápad k Settě - takže zůstaneme v blízkosti našich Černých Moranthů, kteří setrvají ve Výrazných horách. Vojvoda a jeho oddíly vytáhnou přímo k Lesti. Jakmile dobudeme Settu, vyrazíme k prameni řeky Maurik a podél ní půjdeme na jih k samotnému Mauriku. Možná tam dorazíte před námi, ale to není zvlášť velký problém."
"Souhlasím," prohlásil Chmur.
"Žel, řekl jsem pro začátek," pokračoval Whiskeyjack.
Ostatní se na něj podívali.
On pokrčil rameny. "Přidají se k nám Barghastové. Musíme vzít v úvahu také přeživší capustanské obránce - mohli by nás chtít doprovázet. Nakonec tu je otázka, co se Stříbrnou liškou a jejími T'lan Imass."
"Jestli té mrše a jejím T'lan Imass dovolíme vstoupit do této války," vybuchl Kallor, "tak ztratíme veškerou naději na její vedení."
Whiskeyjack si ho prohlédl. "Ty jsi posedlý jen jedním, Kallore. Úplně ti to pokřivilo mysl -"
"Dost," přerušil je Chmur. "Zřejmě je třeba tuto poradu odložit. Můžeme se sejít, až budou přítomni všichni příslušní velitelé." Obrátil se na Anomandera. "Co Měsíční Kámen?"
Tisteandijský pán pokrčil rameny. "Sejdeme se u Korálu, podle plánu. Možná by bylo vhodné připomenout, že věštec čelí tvrdému útoku z jihu, na což odpovídá kouzly Omtose Phellack. Mí velcí krkavci zahlédli jeho nepřátele, nebo aspoň některé z nich. Je to T'lan Imass, vlčice a velice velký pes. To je stará bitva: Omtose Phellack ustupuje před Tellann. Ve hře mohou být i další hráči - území na jihu od Vyhlídky je úplně zahalené mlhou zrozenou z tajícího ledu. Výsledkem toho všeho je, že věštec uprchl z Vyhlídky a nyní míří do Korálu."
Rozhostilo se ticho, jak posluchačům pomalu docházely důsledky jeho prohlášení.
Whiskeyjack promluvil první. "Jeden T'lan Imass? Tedy kostěj, který má dostatečnou moc, aby sám odrazil jaghutská

kouzla."
"Když uslyšel povolání od Stříbrné lišky," dodal Dujek. "Bezpochyby."
"Tenhle T'lan Imass je válečník," podotkl Dlouhý vlas suše. "Vládne obouručním pazourkovým mečem. Kostějové zbraně nenosí. Očividně je v jeho používání dost dobrý. Myslím, že ta vlčice je ay, tvor dávno považovaný za vyhynulého. A pes by se mohl postavit i ohaři stínu."
"A ženou nám věštce do náruče," zabručel Chmur. "Zdá se, že Korál nebude jen poslední město, kam při letošním tažení dorazíme. Tam budeme čelit samotnému věštci."
"Což bude zcela jistě znamenat, že bitva bude plná magie," zahuhlal Dujek. "To je vážně nádhera."
"Máme spoustu času, abychom vymysleli vhodnou taktiku," prohlásil Chmur po chvíli. "Tato porada se odročuje."

Na tábor se snášela temnota. Třicet kroků od velitelského stanu Stříbrná liška zpomalila.
Kruppe se po ní podíval. "Á, holka, cítíš tu zuřící bouři. Já také. Navštívíme tedy ty pozoruhodné osobnosti?"
Zaváhala, než zavrtěla hlavou. "Ne, proč urychlovat střetnutí? Musím se vrátit ke svému… osudu. Kruppe, nikomu, prosím, o mém odchodu neříkej. Aspoň prozatím."
"Shromáždění se blíží."
"Ano. Cítím sbíhání T'lan Imass a raději bych, aby k němu došlo někde mimo dohled všech ostatních."
"Soukromá záležitost, samo sebou. Přesto, Stříbrná liško, vadila by ti společnost? Kruppe je moudrý - dost moudrý, aby mlčel, když je to třeba, a ještě moudřejší, aby promluvil, když jsou zapotřebí moudrá slova. Nakonec je moudrost Kruppeho pokrevní sestrou."
Stříbrná liška se na něj usmála. "Chtěl bys vidět druhé shromáždění?"
"Žádné podivuhodné věci nemohou mít lepšího svědka než Kruppeho z Darúdžhistánu, holka. Příběhy, které by mohly bez námahy splynout z těchto poněkud mastnějších rtů, pokud bys někdy pocítila píchnutí zvědavosti -"
"Odpusť mi, pokud se toho vzdám," přerušila jej. "Alespoň v nejbližší budoucnosti."
"Pochopitelně, aby tě to nerozptylovalo. Je jasné, není liž pravda, že dokonce i pouhá Kruppeho přítomnost vyvolává přehršel moudrosti."
"Velmi jasné. Dobrá. Najdeme ti koně, protože hodlám jet."
"Koně? Hrůza! Ohavná zvířata. Ne, budu se držet své věrné muly."
"Pevně."
"Až na hranice svých tělesných schopností." Obrátil se, protože se za nimi ozvalo klapání. "Ach, my o démonu! A hle, bláznivý kůň se nechává vést jako štěně na vodítku, a je to div, když se někdo podívá na mé krásné, hrdé zvíře?"
Stříbrná liška se zadívala na osedlaného koně za mulou. "Pověz mi, Kruppe, kdo ještě bude skrze tebe svědkem druhého shromáždění?"
"Skrze Kruppeho? Přece nikdo než Kruppe sám! To přísahá!"
"A co ta mula?"
"Holka, mula dokáže spát - bez ohledu na okolnosti - pořád, tato její schopnost je neomezená, neovlivnitelná a vlastně tuze obdivuhodná. Ujišťuji tě, že skrze její oči se nikdo dívat nebude!"
"Tak spát, ano? Nepochybně bude snít. Dobrá, vydáme se na cestu, Kruppe. Doufám, že umíš jezdit v noci."
"Ani v nejmenším, leč vytrvalost jest Kruppeho sestřenicí z prvního kolena…"

"Projdi se se mnou."
Whiskeyjack se ve vchodu do stanu zarazil a podíval se na Anomandera Dlouhý vlas, stojícího v šeru opodál. Ach, takže ne Korlat. No dobra… "Ovšem, můj pane."
Syn noci ho vedl mezi řadami stanů k jihu až za kraj tábora. Vystoupili na hřeben a dostali se na dohled Catlin. Světlo hvězd si pohrávalo na hladině vody asi dvě stě kroků od nich. Můry se mihotaly jako sněhové vločky prchající před teplým větrem. Oba muži dlouhou dobu mlčeli.
Nakonec si Anomander Dlouhý vlas povzdechl a zeptal se: "Co dělá noha?"
"Bolí," odpověděl popravdě Whiskeyjack. "Zvlášť po celém dni v sedle."
"Chmur je schopný léčitel. Vysoká Denul. Nezdráhal by se, pokud bys ho požádal."
"Až bude čas -"
"Toho je spousta a my oba to víme. Přesto mám něco z tvé umíněnosti, takže už o této věci nebudu více mluvit. Spojil se s vámi Rychlej Ben?"
Whiskeyjack kývl. "Je v Capustanu. Nebo už by měl být."
"To se mi ulevilo. Kvůli tomu útoku na chodby je poněkud nebezpečné být mágem. Dokonce i Kurald Galain cítí jedovatý dotek."
"Já vím."
Anomander se k němu pomalu otočil. "Nečekal jsem, že v ní najdu takovou… svěžest. Srdce, které jsem považoval za navždy uzavřené. Vidět, jak takto rozkvétá…"
Whiskeyjack nejistě přešlápl. "Dnes večer jsem ji mohl ranit."
"Snad na chvíli. O tom, že vlastně nejste psanci, víme."
"Proto ta porada, aspoň jsme si to mysleli."
"Vytrhl jsem ten trn, než jste s vrchní pěstí dorazili."
Malažan se na něj zadíval. "Nebyl jsem si jistý. Ale to podezření ani nemohlo zakořenit."
"Protože vám mé stanovisko nedává smysl."
"Správně."

Dlouhý vlas pokrčil rameny. "Zřídkakdy považuji nezbytnost za břemeno."
Whiskeyjack se nad tím zamyslel a kývl. "Stále nás potřebujete."
"Možná víc než dřív. A nejen vaše vojsko. Potřebujeme Rychlýho Bena. Potřebujeme Humbralla Taura a jeho klany Bílé tváře. Potřebujeme vaše spojení se Stříbrnou liškou a skrze ni s T'lan Imass. Potřebujeme kapitána Parana -"
"Ganoese Parana? Proč?"
"Protože je pánem balíčku draků."
"Tedy to není tajemství."
"Nikdy nebylo."
"A víš," zeptal se Whiskeyjack, "co ta role značí? Ptám se vážně, jelikož to, upřímně řečeno, ani netuším a moc rád bych to věděl."
"Chromý bůh vytvořil nový dóm a nyní se ho snaží přidat do balíčku draků. To vyžaduje schválení. Požehnání, chceš li. Nebo naopak odepření."
Whiskeyjack zabručel: "A co dóm stínu? Copak tu tehdy byl pán balíčku, aby schválil jeho připojení?"
"To nebylo nutné. Dóm stínu existoval vždy, více méně. Stínupán a Kotilion ho prostě jen oživili."
"A vy teď chcete, aby Paran - pán balíčku - odmítl dóm Chromého boha."
"Dle mého soudu to musí udělat. Zaručit Padlému legitimnost znamená zaručit mu moc. Vidíme, čeho je schopen ve svém současném oslabeném stavu. Dóm řetězů je základem, který použije, aby sám sebe obnovil."
"A přesto jste ho s ostatními bohy kdysi svrhli. Při poutání."
"Byl to drahý podnik, Whiskeyjacku. A životně důležitý při něm byl bůh Fener. Pověz, je mezi vašimi vojáky Ten s kly oblíbený - máte i jeho kněze?"
"Ne. Fener je docela oblíbený, neboť je pánem bitev, ale když dojde na panteon, jsou Malažané poněkud… uvolnění. My ve vojsku organizované kulty nepodporujeme."
"Fener je ztracen," řekl Anomander.
"Ztracen? Jak to myslíš?"
"Vyrván ze své říše. Nyní kráčí mezi smrtelníky."
"Jak je to možné?"
Když to Anomander vysvětloval, zněl jeho hlas ponuře. "Udělal to jeden Malažan. Bývalý Fenerův kněz, oběť reve."
"Což znamená?"
"Ze mu byly obřadně uťaty ruce. Pak je moc reve poslala mezi paznehty samotného Fenera. Takový obřad musí být výrazem nejčistší spravedlnosti, avšak tento nebyl. Vlastně k němu došlo ve snaze omezit Fenerův vliv a konkrétně vliv tohoto velekněze. Mají to na svědomí agenti říše - nejspíš Spárové. Zmiňoval ses o tom, že kulty v armádě nepodporujete. To byl možná jeden z důvodů - neznám všechny podrobnosti. Dalším důvodem byla jistě záliba onoho velekněze v historických analýzách - dokončil výzkum, jehož závěrem bylo, že císařovna Laseen ve skutečnosti nedokázala zabít císaře a Tanečníka. Pravda, získala trůn, o který tolik usilovala, ale ani Kellanved, ani Tanečník nezemřeli, nýbrž ascendovali."
"Chápu, proč se Mrzeně takové odhalení nelíbilo."
"Mrzeně?"
"Císařovně Laseen. Mrzena bylo její staré jméno."
"V každém případě byly tyto uťaté ruce pro Fenera jedem. Nemohl se jich dotknout a nemohl je odstranit ze své říše. Vyžehl tomu velekněži na kůži tetování oznamující jeho odmítnutí a tím uzavřel nakažlivou moc těch rukou, přinejmenším na nějakou dobu. Tím to mělo skončit. Ten kněz by nakonec zemřel a jeho duch by přišel k Fenerovi, aby si vyžádal, co mu bylo tak krutě a neprávem odebráno. Ten duch by se následně stal nástrojem Fenerova hněvu, jeho pomsty na kněžích zkaženého chrámu, a nakonec i na Spáru a císařovně samotné. Temná bouře očekávala Malazskou říši, Whiskeyjacku."
"Jenomže se něco stalo."
"Ano. Velekněz se, náhodou či záměrně, dostal do styku s chodbou chaosu - snad s nějakým předmětem vytvořeným v té chodbě. Ochranné pečeti kolem odťatých rukou zničil obrovský, nezvládnutelný příval energie. A když ty ruce našly Fenera… zatlačily."
"Pro mistra Kápě," zamumlal Whiskeyjack a zadíval se na řeku.
"A nyní," pokračoval Anomander Dlouhý vlas, "ascendoval tygr léta, aby zaujal jeho místo. Avšak Trhač je mladý, daleko slabší, jeho chodba je ubohoučká a stoupenců má mnohem méně než Fener. Vše je v pohybu. Chromý bůh se zcela jistě směje."
"Počkej chvilku," vyhrkl Whiskeyjack. "Trhač že ascendoval? To je mi tedy náramná shoda okolností."
"Některé osudy zřejmě byly předpovězeny."
"A kým?"
"Staršími bohy."
"A proč by se o to měli vůbec zajímat?"
"Byli u toho, když Chromý bůh spadl na tuto zemi - vlastně sem byl vtažen. Pád mnoho z nich zničil a přežilo jich jen pár. K'rul a jeho druhové znají veškerá tajemství kolem Padlého - odkud pochází, jaký má aspekt, samotný obřad, kterým byl lapen. To, že se rozhodli do věci přímo zamíchat, když teď Chromý bůh pokračuje ve své válce, ukazuje, jak strašlivou hrozbu představuje."
"To věc ani zdaleka nevystihuje, můj pane." Po chvíli si Whiskeyjack povzdechl. "Což nás přivádí zpátky k Paranovi a dómu řetězů. Dobrá, chápu, proč chceš, aby Chromému bohu odepřel jeho první krok. Měl bych tě ale varovat, že Paran moc neumí přijímat rozkazy."

"Musíme tedy doufat, že pochopí, která cesta je moudřejší. Poradíš mu a přimluvíš se za nás?"
"Zkusím to."
"Pověz, Whiskeyjacku," začal Anomander jiným tónem, "připadá ti někdy hlas řeky znepokojivý?"
Malažan se zamračil. "Právě naopak. Mě to uklidňuje."
"Aha. To tedy ukazuje na zásadní rozdíl mezi námi."
Mezi smrtelníky a nesmrtelnými? Beru chraň… Anomandere, vím přesně, co potřebuješ. "Mám malý soudek gredfallanského piva, můj pane. Rád bych pro něj zaskočil, jestli chvíli počkáš."
"Rozumný nápad, Whiskeyjacku."
A do svítání třeba zjistíš, že tě ten hlas uklidňuje.
Malažan se vrátil do tábora. Když se přiblížil k první řadě stanů, zastavil se a ohlédl na postavu v dálce na hřebeni, vysokou a nehybnou.
Šikmo přes záda měl Anomander Dlouhý vlas pověšený Dragnipúr, jako obrovský kříž obklopený vlastní nadpřirozenou tmou.
Žel, myslím, ze gredfallanské pivo asi nebude stačit…
* * *
"A kterou chodbu si vybereš pro tohle?"
Rychlej Ben se zadíval na ležící těla a zakrvácené sutiny městské hradby. Průlomem byly vidět jednotlivé požáry a kouř zakrýval hvězdy na noční obloze nad tmavými, zdánlivě mrtvými budovami. "Myslím, že Rašan," usoudil.
"Stín. Měl jsem to uhádnout." Talamandas vyšplhal na hromadu mrtvol a obrátil se k čaroději. "Budeme pokračovat?"
Rychlej Ben otevřel chodbu. Pevně ji podržel kolem sebe. Spolkly ho stíny. Talamandas se zahihňal a přistoupil blíž.
"Mám ti vylézt na rameno?"
"Když na tom trváš."
"Nedáváš mi moc na vybranou. Ovládat chodbu tak, že ji před sebou prorazíš a za sebou ji zase zameteš, možná ukazuje na tvé mistrovství, jenže mně pak už nezbývá prostor na manévrování. I když proč se teď musíme namáhat s chodbami, to vskutku netuším."
"Musím cvičit. Kromě toho nesnáším, když mě někdo vidí." Mávl rukou. "Tak si vylez nahoru."
Talamandas si čaroději vylezl na nohu, pak na opasek a nakonec se vyškrábal po haleně. Když se mu usadil na rameni, Rychlej Ben ho skoro necítil. Do límce se mu zaťaly dřevěné prstíky. "Jedno dvě proražení zvládnu," podotkl Talamandas, "ale moc si na to nezvykej."
Rychlej Ben vykročil průrvou v hradbě. Požáry vrhaly do stínů ostré světlo, které náhodně dopadalo na jeho tělo. Kdyby těmi pruhy světla prošel hluboký stín, někdo by si toho určitě všiml, a Rychlej Ben se proto soustředil na to, aby splynul s okolím.
Plameny, kouř a prach. Sténání ze zříceného domu o pár ulic dál, truchlivý žalozpěv Barghastů.
"Pannionové jsou všichni pryč," šeptl Talamandas. "Proč se tedy schovávat?"
"Mám to v povaze. Být pozorný mě udržuje naživu. A teď už mlč."
Vstoupil do ulice lemované darúnskými domy. V ostatních ulicích se Bílé tváře snažily odklidit světla, ale tady se o něco takového nikdo nepokoušel. Pannionští vojáci tu leželi v děsivém množství, nahromadění zvlášť kolem jednoho sídla, jehož zčernalá brána byla lemována zaschlou krví. Nízké hradby po stranách brány strážily nehybné, tmavé postavy. Zřejmě stály na nějakém ochoze.
Asi šedesát kroků od budovy si Rychlej Ben dřepl a vše si pozorně prohlížel. Ve vzduchu visel trpký pach kouzel.
Talamandas na čarodějově rameni náhle zasyčel, jak pochopil.
"Nekromanti! Ti, kteří mě vytrhli z mohyly."
"Já myslel, že se jich už nemusíš bát," podotkl Rychlej Ben.
"Nemusím, ale to nezmenšuje mou nenávist ani odpor."
"To je škoda, protože s nimi chci mluvit."
"Proč?"
"Abych si o nich udělal vlastní názor, proč jinak?"
"Pitomost, čaroději. Ať jsou cokoliv, není to nic dobrého."
"A co já? Teď mě nech přemýšlet."
"Přes ty nemrtvé stráže se nikdy nedostaneš."
"Když řeknu nech mě přemýšlet, myslím tím sklapni."
Talamandas si s bručením poposedl a neochotně utichl.
"Na tohle budeme potřebovat jinou chodbu," prohlásil čaroděj nakonec. "Možnosti jsou: chodba mistra Kápě nebo Aral Gamelon -"
"Aral co? Nikdy jsem neslyšel -"
"Chodba démonů. Většina kouzelníků, kteří vyvolávají démony, otevírá stezku do Gamelon - i když to pravděpodobně nevědí, teda rozhodně neznají její jméno. Pravda, démony najdeš i v jiných chodbách - aptoriany stínu, například. Ale korvalahrai a galaynové, říšští oblíbenci, jsou doma v Gamelon. A vůbec, pokud jsou mé instinkty správné, tak jsou v sídle přítomny oba druhy nekromancie - říkal jsi, že byli dva, viď?"
"Ano, a dva druhy šílenství."
"To zní zajímavě."
"Tohle je rozmar! Copak ses od svých mnoha duší ničemu nenaučil, čaroději? Rozmary jsou nebezpečné. Udělej něco bezdůvodně, jen ze zvědavosti, a ono tě to rafne do krku. A i když se ti podaří uniknout, stále tě to pronásleduje. Navždycky."

"Moc mluvíš, klacku. Už jsem se rozhodl. Je čas jít." Složil kolem sebe Rašan a udělal krok.
"Popel v urně!" sykl Talamandas.
"Ano, chodba mistra Kápě. Uklidňuje tě, že ji znáš? Je to bezpečnější volba, protože ti přece požehnal sám mistr Kápě, ne?"
"Neuklidnilo mě to."
Na tom nebylo nic překvapivého. Rychlej Ben si prohlížel okolí. Ve městě řádila smrt. V ulicích se tlačily duše lapené ve smyčkách posledních chvil svých životů. Byl tu slyšet jek, kvílení, nárazy zbraní, dunění padajícího kamení a všude se válel dusivý kouř. Pod tím bylo bezpočtu vrstev dalších smrtí - ty se daly najít na každém místě, kde se sešlo víc lidí. Pokolení za pokolením.
Ale Rychlej Ben si pomalu uvědomil, že to jsou jen ozvěny, že duše samotné jsou jen přízraky. "Bohové pod námi," zamumlal, protože náhle pochopil. "Tohle jsou jenom vzpomínky kamenů v dlažbě a budov, vzpomínky samotného vzduchu. Duše - ty už všechny prošly bránou mistra Kápě…"
Talamandas na jeho rameni promluvil: "Máš pravdu, čaroději. Co se to tu stalo? Kdo vzal všechny ty mrtvé?"
"Správně, někdo je vzal pod své křídlo. Všem se dostalo požehnání, jejich bolest skončila. Je to snad práce maskované rady?"
Kladková past si odplivla. "Těch hlupáků? Těžko."
Rychlej Ben dlouho mlčel. "Capustan se snad nakonec přece jen vzpamatuje. Nemyslel jsem si, že je to možné. Nepůjdeme s těmi duchy?"
"A musíme?"
Rychlej Ben bez odpovědi vykročil. Nemrtvé stráže - věštdominové a urdomen - byly jen tmavými šmouhami, skvrnami na chodbě mistra Kápě. Ale jejich přítomnost v říši, jíž nyní čaroděj procházel, nezaznamenaly. Ze dvou nekromantů sídlících v budově byl jeden vyřazen.
Nebezpečné by bylo, jen pokud ten druhý - vyvolavač - vypustil nějaké démony, aby posílil ochranu sídla.
Rychlej Ben prošel bránou. Ze dvora byla všechna těla odklizena, i když na dlažbě zůstala zaschlá krev.
Dva prstíky se čaroději zaťaly do ramene. "Cítím -"
Přede dveřmi do hlavní budovy dřepěl sirinthský démon, pověšený ve stínu pod překladem. Nyní zavrčel a vylezl ven. Ropuchovitou kůži měl volnou, takže mu na těle tvořila záhyby, krátké, silné končetiny a širokou, nízkou hlavu s tlamou samý tesák. Vážil víc než bhederiní býk, ale krátkými přískoky se dokázal pohybovat rychleji než blesk.
A krátký přískok mu bohatě stačil, aby se dostal k Rychlýmu Benovi a Talamandasovi.
Loutka zaječela.
Rychlej Ben ukročil a otevřel další chodbu, kterou překryl chodbu mistra Kápě. Stačilo couvnout a byl v chodbě, kde horko teklo jako voda a světlo mělo barvu jantaru.
Sirinth se překvapeně otočil a padl na břicho v Aral Gamelon.
Rychlej Ben zacouval dál do chodby démonů.
Sirinth se ho s kňučením snažil následovat, ale zastavil ho, až nyní viditelný, obojek a řetěz, řetěz táhnoucí se - jak Rychlej Ben věděl - až k poutacímu kruhu, který vyvolavač vykouzlil, když démona spoutal.
"Smůla, příteli," poznamenal čaroděj, když démon zakvílel. "Smím navrhnout dohodu, sirinthe? Já zlomím ten řetěz a ty si půjdeš najít rodinku. Mezi námi bude mír."
Tvor znehybněl. Otevřel velké, světélkující oči. Ve smrtelné říši, již právě opustili, ty oči hořely jako oheň. Tady, v Aral Gamelon, vypadaly téměř mírně.
Téměř. Dávej si pozor, Rychlej. Tenhle tvor by tě spolkl celého naráz. "Tak co?"
Sirinth se posunul do strany a natáhl krk.
Na obojku a řetěze svítily čáry, železo bylo plné vyrytých piktogramů.
"Musím se podívat blíž," vysvětloval Rychlej Ben démonovi. "Věz, že s námi zůstává chodba mistra Kápě -"
"To nestačí!" syčel Talamandas. "Ty nemrtvé stráže nás uviděly!"
"Ještě máme chvilku," odtušil Rychlej Ben. "Tedy pokud sklapneš. Sirinthe, jestli na mě zaútočíš, až přijdu blíž, uvážu ti na krk další řetěz - a bude patřit mistru Kápě. Budeš mrtvý a nebudeš mrtvý, uvázneš uprostřed. Navždycky. Rozumíš mi?"
Tvor znovu zakvílel, ale nepohnul se.
"To mi stačí."
"Hlupáku -"
Rychlej Ben si Talamandase nevšímal a došel k obrovskému démonovi. Věděl, že by se sirinth dokázal bleskurychle otočit a chňapnout po něm. Do tlamy by se mu snadno vešel celý včetně Talamandase.
Zadíval se na značky na obojku a zabručel. "Je to vynikající. Ale klíčem ke zlomení řetězu je rozvinutí jediného vlákna. Potíž je zjistit, které je to pravé -"
"Pospíšíš si už? Ti nemrtví se přibližují! K nám!"
"Chviličku, ano?" Rychlej Ben se naklonil blíž a zadíval se na okultní znaky. "Zvláštní," zahučel, "tohle je písmo Korelri. Vysoké Korelri, která nebyla použitá už celá staletí. No, v tom případě je to snadné." Natáhl ruku, zamumlal pár slov a na jednu značku škrábl nehtem na palci. "Tak změním význam -" Popadl řetěz vedle poznačeného oka a trhl.
Řetěz praskl.
Sirinth se vymrštil a pak se otočil s vyceněnými zuby.
Talamandas zaječel.
Rychlej Ben už byl ve vzduchu, proletěl portálem zpátky do chodby mistra Kápě, kde se překulil a znovu vyskočil na zemi - a Talamandas se ho stále držel jako klíště. Čaroděj ztuhl.

Byli obklíčeni tmavými, nehmotnými postavami, které nyní znehybněly, když svou kořist ztratily z dohledu.
Talamandas moudře mlčel a Rychlej Ben se opatrně protáhl mezi dvěma nemrtvými strážci a došel ke dveřím.
"Bohové," zaúpěla šeptem kladková past, "proč tohle děláš?"
"Protože je to legrace?"
Dveře byly odemčené.
Rychlej Ben vklouzl dovnitř a dveře za nimi zavřel. Tiché cvaknutí západky znělo v předsíni až příliš hlasitě.
"Tak," vydechl Talamandas, "a která chodba teď?"
"Á, konečně z tebe cítím toho pravého dobrodružného ducha."
"Špatná volba slov, smrtelníku."
Rychlej Ben s úsměvem zavřel chodbu mistra Kápě. Mělo by být jasné, proč to dělám, Talamandasi. Byl jsem bez chodeb příliš dlouho. Potřebuju cvičit. Navíc potřebuju vědět, jak dobrý doopravdy jsi. A zatím ti to jde. Zamířil k nejbližší zdi a položil dlaně na chladný kámen.
Talamandas se zasmál. "D'riss. Stezka kamene. Chytré."
Rychlej Ben otevřel chodbu a vklouzl do zdi.
Nebylo to lehké. Projít kamenem se dalo celkem snadno - neměl větší odpor než voda - ale malta byla odolnější, neustále na něm ulpívala jako vlákna zvlášť umíněné pavučiny. Horší bylo, že zdi byly tenké, takže musel procházet bokem.
Sledoval zeď z jedné místnosti do druhé a propracovával se do nitra domu. Darúnská architektura byla předvídatelná a symetrická. Hlavní místnost v přízemní bude uprostřed. Na poschodí to bude složitější, ale hlavní místnost bývala obvykle klenutá a místnosti nahoře vytlačila do stran.
Jednotlivé místnosti viděl, ale jen nejasně. Byly zrnité, šedé, nábytek jako rozmazané šmouhy. Živá těla však jasně zářila. "Kámen zná krev, ale neudrží ji. Kámen touží po životě, ale může ho jen napodobit." Slova byla stará, pronesl je kameník a sochař žijící před staletími v Untě. A docela se hodila pro cestu skrz D'riss. Pro cestu tělem Spící bohyně.
Rychlej Ben proklouzl za roh a konečně uviděl hlavní místnost.
Na jakési pohovce u ohniště kdosi seděl. Zřejmě četl knihu. Další muž prohraboval narůžovělé plameny a cosi si mumlal. Na krbové římse sem a tam přecházelo cosi malého, snad vrána nebo krkavec.
Muž na pohovce obrátil stránku a přitom promluvil. "Až tady skončíš, Emancipore, vrať stráže na hradby. Nechat je stát na nádvoří čelem doprostřed, kde nic není, působí směšně. Těžko to v případných vetřelcích vyvolá strach."
"Jestli můžu něco říct, pane," vyhrkl Emancipor, když vstal od krbu a oprašoval si ruce od sazí, "jestli tu máme nevítanou společnost, neměli bychom s tím něco udělat?"
"Třebaže nejsem rád, když ztrácím své démony, milý sluho, nepředpokládám, že všichni návštěvníci mají zlé úmysly. Propustit mého sirintha byla bezpochyby jediná možnost, a i tak to musel být riskantní počin. Řetěz je pochopitelně jen polovina geasy, příkazy v obojku nelze tak snadno překonat. Proto měj trpělivost, dokud se náš host nerozhodne ohlásit svou přítomnost."
Talamandas se žaludovou hlavičkou dotkl ucha Rychlýho Bena. "Až projdeš, nech mě tady, čaroději. To, že ten muž je proradný, není jen pravděpodobné, je to naprostá jistota."
Rychlej Ben pokrčil rameny a ucítil, jak loutka zmizela.
Nato s úsměvem vyšel ze své chodby a začal si oprašovat halenu.
Sedící muž, aniž by vzhlédl, pomalu zavřel knihu. "Dones víno, Emancipore, pro mě a mého hosta."
Sluha se prudce otočil k Rychlýmu Benovi. "Pro mistra Kápě! Odkud se tu vzal?"
"Stěny mají uši, oči i všechno ostatní. Jdi splnit úkol, Emancipore." Muž konečně zvedl hlavu a podíval se Rychlýmu Benovi do očí.
Tak to je mi tedy ještěří pohled. No, ještě nikdy jsem se někoho takového nezalekl, tak proč bych měl teď? "Víno by bylo skvělé," prohlásil darúnsky, kterýmžto jazykem promluvil i sedící muž.
"Něco… květinového," dodal nekromant, když sluha zamířil ke dveřím.
Vrána na krbové římse přestala přecházet sem a tam a zadívala se na čaroděje. Po chvíli se opět pohnula.
"Prosím, posaď se. Jmenuji se Bauchelain."
"Rychlej Ben." Čaroděj došel k plyšovému křeslu naproti nekromantovi, usadil se a povzdechl si.
"Zajímavé jméno. Příhodné, smím li to tak říci. Vyhnout se útoku sirintha - soudím, že zaútočil, jakmile jsi ho propustil?"
"Chytré," přiznal Rychlej Ben, "uzavřít zadržovací kouzlo do toho obojku, poslední rozkaz zabít toho, kdo ho osvobodí. Předpokládám, že tebe, který jsi ho vyvolal, to vylučovalo."
"Já své démony nikdy nepouštím na svobodu," prohlásil Bauchelain.
"Nikdy?"
"Každá výjimka magickou geasu oslabuje. Já nic takového nepřipouštím."
"Chudáčci démoni!"
Bauchelain pokrčil rameny. "S pouhými nástroji nemám slitování. Ty snad pláčeš pro svou dýku, když se někomu zlomí v zádech?"
"Záleží na tom, jestli toho syčáka zabila, nebo ho jenom rozčílila."
"Pak tedy pláčeš pro sebe."
"To byl vtip."
Bauchelain zvedl tenké obočí.
Následné ticho přerušil Emancipor, když se vrátil s podnosem, na němž stála zaprášená láhev a dvě sklenice z křišťálového skla.
"Sobě jsi skleničku nepřinesl?" zeptal se nekromant. "Copak jsem tak nerovnostářský, Emancipore?"

"Ehm, já si lokl dole, pane."
"Vážně?"
"Abych zjistil, jestli je květinové."
"A bylo?"
"Nejsem si jistý. Možná. Co znamená květinové?"
"Hmm, myslím, že budeme muset pokračovat ve tvém vzdělávání ve vybranějších věcech. Květinové je opakem… dřevitého. Jinými slovy nikoliv hořká vzpomínka na mízu, ale něco sladkého, jako narcis nebo oměj -"
"Tyhle květiny jsou jedovaté," poznamenal poněkud poplašeně Rychlej Ben.
"Ale vypadají hezky, ne? Pochybuji, že někdo z nás má ve zvyku pojídat květiny, proto jsem pro milého Emancipora hledal analogii spíše vizuální."
"Aha, chápu."
"Než tedy naleješ z té láhve, Emancipore, byla převládající chuť hořká, nebo sladká?"
"Ehm, byla taková silná, pane. Jako železo."
Bauchelain vstal, zvedl láhev a přičichl k ní. "Hlupáku, tohle je krev ze sbírky Korbala Špičáka. Neměl jsi to brát z té řady, nýbrž z té naproti. Odnes to zpátky do sklepa."
Emancipor zesinal. "Krev? Čí?"
"Záleží na tom?"
Zatímco Emancipor kulil oči, Rychlej Ben si odkašlal. "Pro tvého sluhu bude odpověď zřejmě znít: ‚Ano, záleží.'"
Vrána na krbové římse zakrákala a zakývala hlavou.
Sluhovi se podlomila kolena a sklenice na podnose zacinkaly.
Bauchelain se zamračil a znovu přičichl k láhvi. "Tedy," pravil vraceje láhev na podnos, "nejsem ten pravý, koho se máš ptát, ale myslím, že je to panenská krev."
Rychlej Ben neměl jinou možnost, musel se zeptat. "Jak to poznáš?"
Bauchelain se na něj podíval se zdviženým obočím. "Přece podle toho, že je dřevitá."

K mistru Kápě s plány. Paran seděl na lavici v Poradní síni Rabu. Měl pocit, že zvenčí do rozlehlé, zaprášené místnosti vplula noc a ztlumila světlo pochodní na stěnách. Podlaha před ním byla vytrhaná a byla vidět řada zaprášených dlabanek. Zabalené mrtvoly, které v nich kdysi ležely, Barghastové při vážném obřadu odnesli, ale nejdůležitější artefakty, alespoň pro kapitána, zůstaly zde. Nedokázal odtrhnout oči od námořních kánoí, jako by skrývaly nějakou velikou pravdu, jen kdyby ji z nich dokázal vypáčit.
Bolest žaludku ustupovala. Usoudil, že zná příčinu své nemoci. Nebyl člověk, který by vítal moc, ale ta mu byla přesto vnucena. Nic tak jasného jako meč, jako Dragnipúr. Nic, čím by mohl mávat, rozsekat nepřátele, jako mstivý démon, poklekající pouze před chladnou spravedlností. Ale moc to byla. Cítil neviditelné proudy, znal spojitosti provazující všechno se vším ostatním. Ganoes Paran, nenávidějící jakoukoliv autoritu, byl vybrán za sudího. Uklidňující prostředek, jehož úkolem bylo prosazovat řád - pravidla hry - u hráčů, kteří nesnášeli cokoliv, co omezovalo jejich svobodu dělat si, co se jim zlíbí.
Horší než malazský soudce v Untě. Ten se drží zákona, přičemž na něj ze všech stran tlačí vlivné osoby z různých frakcí včetně samotné císařovny. Strkají do něj, tahají, tlačí, a nakonec změní i nejsnazší a nejpřímočařejší rozhodnutí v hrůzu a děs.
Není divu, že mé tělo protestuje a snaží se odvrhnout, co mi bylo vnuceno.
Byl v komnatě Rabu sám. Paliči mostů se usadili v utvrzských kasárnách, kde se jim zalíbilo, a nepochybně hráli v kostky a zpíjeli se pod obraz s asi padesátkou utvrzů, tvořících vnitřní stráž Rabu. Kněží maskované rady odešli na noc domů.
A Tarakův smrtelný meč, muž jménem Vrč, se zřejmě spřátelil s Taurovou dcerou Hetan způsobem, o němž Paran tušil, že by mohl nakonec vyústit v příbuzenský svazek s klanem Bílých tváří - ti dva se vydali do srdce Rabu, nepochybně někam, kde budou mít soukromí. K velkému znechucení Stonny Menakis.
Nezdolný štít Itkovian odvedl své vojáky zpátky do kasáren u Dželarkanova paláce, aby se dali do pořádku, a zítra začnou vyvádět uprchlíky z tunelů pod městem. Znovuoživení Capustanu bude nejspíš hodně bolestné, a kapitán Šedým mečům jejich úkol nezáviděl.
My, na druhou stranu, půjdeme dál. Itkovian bude muset mezi přeživšími najít někoho s královskou krví - jakkoliv prořídlou - aby usedl na ten zkrvavený trůn. Městská infrastruktura je v troskách. Kdo přeživší nakrmí? Jak dlouho potrvá, než bude obnoven obchod s městy jako Saltoan nebo Darúdžhistán? Mistr Kápě ví, že Barghastové lidem z Capustanu nic nedluží…
Žaludek se mu konečně uklidnil. Paran se opatrně nadechl. Moc. Myšlenky mu neustále odbíhaly k obyčejným záležitostem - jen aby nemusel nikam spěchat, jak dobře věděl, a dalo mu spoustu práce vrátit se k věcem, jež bude muset dříve nebo později vyřešit. Bouře plánů, každý chce, abych byl jeho osou. Stačí mi jenom natáhnout ruku a dosáhnu na celý balíček draků. Což bych raději nevěděl. Ale cítím ty zatracené karty v sobě, jako kosti velkého zvířete, tak velkého, že ho nelze celé poznat. Kostra, u níž hrozí, že se rozpadne. Pokud ji neudržím pohromadě, a to je úkol, který mi byl vnucen. Držet vše pohromadě.
Hráče ve hře, kteří nechtějí další. Hráče mimo hru, kteří se chtějí přidat. Hráče vepředu i ty vzadu, pohybující se ve stínech. Hráče, kteří jsou poctiví, i ty, kdož podvádějí. Bohové, kde mám vůbec začít?
Vzpomněl si na Vrče, smrtelný meč nově ascendovaného Trhače. Jistým způsobem tu tygr léta vždy byl, tiše kráčel za Fenerem. Pokud byly příběhy pravdivé, tak se první hrdina ztratil už dávno, zcela ho ovládly zvířecí instinkty jeho převtěleneckého těla. Přesto ta obrovská shoda okolností… Paran začínal mít podezření, že starší bohové věci

neovládají až do tak velké míry, jak tvrdila Tumava. Že za zvrat věcí mohou stejně tak oportunismus a štěstí, jako cokoliv jiného. Jinak by proti starším bohům neměl nikdo z nás nejmenší šanci, včetně Chromého boha. Pokud to bylo všechno naplánované, tak by muselo být v plánu i to, že Trhač přijde o rozum - a stane se tak spícím hráčem, aniž by ohrožoval Fenera, až do chvíle, kdy ho bude potřeba. A také jeho smrt by musela být zařízena, s dokonalým načasováním, aby ascendoval v pravou chvíli.
A také všechny události, které nakonec vedly k Fenerovu konci, jeho náhlé zranitelnosti, by museli starší bohové znát do nejmenších podrobností.
Takže pokud všichni nehrajeme role, které jsou předem určené, a tudíž nezměnitelné - takže je bytosti jako starší bohové mohou znát - pokud tomu tak není, potom vše, co každý z nás udělá nebo neudělá, může mít vážné následky. A nejen pro naše životy, ale pro celý svět - pro všechny světy a říše, jež existují.
Vzpomněl si na traktáty historiků, v nichž se psalo právě o tomhle. Kupříkladu starý voják Kalous, i když ten už dávno upadl v nemilost. Každý učenec, jenž přijme říšské roucho, je okamžitě podezřelý… protože je vystaven svodům a pochybám. Přesto zpočátku zuřivě obhajoval důležitou roli jedince v rámci celku.
Prokletí velkých myslí. V mládí dostanou nápad, přežijí obléhání, které nevyhnutelně následuje, a nakonec stojí na stráži na hradbách ještě dlouho po skončení války, se ztupenými zbraněmi v rukou… zatraceně, zase jsem se zatoulal.
Takže měl být osou. Takové postavení vyžadovalo mít ego, neochvějně věřit ve vlastní důležitost. To je ale to poslední, čeho jsem schopen. Sužuje mě nejistota, skepse, všechny vady vlastní někomu, kdo celý život nemá žádný cíl. Kdo podkopává vlastní úsilí jako strom požírající vlastní kořeny, i kdyby jen proto, aby svůj pochmurný názor dokázal tím, že spadne.
Bobové, když už mluvíme o špatném rozhodnutí…
Ze zamyšlení ho vytrhlo zašustění a upozornilo ho, že tu už není sám. Zamrkal a rozhlížel se v šeru. Mezi kánoemi kdosi stál, mohutná postava ve zbroji z leštěných mincí.
Kapitán si odkašlal. "Přišel jste se naposledy podívat?"
Barghastský válečník se k němu otočil.
Tvář měl povědomou, ale Paranovi chvíli trvalo, než mladíka poznal. "Cafal, že? Bratr Hetan."
"A ty jsi ten malazský kapitán."
"Ganoes Paran."
"Ten, který žehná."
Paran se zamračil. "Ne, tento titul by patřil spíš Itkovianovi, nezdolnému štítu -"
Cafal zavrtěl hlavou. "On jenom nosí břemena. To ty jsi Ten, který žehná."
"Naznačujete snad, že pokud někdo dokáže Itkovianovi ulevit od jeho… břemene… jsem to já? Že mi stačí jen mu… požehnat?" A já myslel, že jsem sudí. Očividně je to složitější. Moc žehnat? Beru chraň.
"To já říct nemůžu," prohlásil Cafal a oči se mu ve světle pochodní leskly. "Nemůžeš požehnat někomu, kdo ti odpírá právo to udělat."
"Dobrý postřeh. Není divu, že je většina kněží tak ztrápená."
Cafal vycenil zuby, buď v úsměvu, nebo to bylo něco horšího.
Myslím, že ta představa žehnání se mi pranic nelíbí, ale dává to smysl. Jak jinak by pán balíčku prováděl arbitráž? Opravdu jako untský soudce, akorát že v tomhle je ještě špetka náboženství - a z toho jsem celý nesvůj. Promyslíš si to později, Ganoesi…
"Seděl jsem tu," řekl Paran, "a přemýšlel. Napadlo mě, že v těch rozpadajících se kánoích je skryté nějaké tajemství."
Cafal zabručel.
"Kdybych to vzal jako souhlas, mýlil bych se?"
"Ne."
Paran se usmál. Zjistil, že Barghastové neradi říkají ano na cokoliv, ale souhlas se dal vyloudit i tak, že je dovedl k tomu, aby nesouhlasili s opakem. "Měl bych raději odejít?"
"Ne. Jenom zbabělci hromadí tajemství. Pojď blíž, chceš li, a pohleď na poslední pravdu v těchto starých plavidlech."
"Děkuju." Paran pomalu vstal, vzal si lucernu a došel na kraj jámy. Slezl dolů a postavil se vedle Cafala.
Barghast položil pravou ruku na vyřezávanou příď.
Paran se na ni zadíval. "Bitevní výjevy. Na moři."
"To není tajemství, které jsem ti chtěl ukázat," zahučel Cafal. "Řezbáři byli velice šikovní. Zakryli spoje, a dokonce i ubíhající staletí jejich podvod neodhalila. Vidíš, jak tahle kánoe vypadá jako vytesaná z jednoho kmene? To byla, ale plavidlo bylo stejně sestavené z několika kusů - rozpoznáš je, Ganoesi Parane?"
Kapitán se naklonil blíž. "Stěží," přiznal po chvíli, "ale i tak jen proto, že se některé kusy zkroutily. Například ty panely s bitevními výjevy -"
"Ano, právě ty. Teď viz tajemství." Cafal vytáhl velký tesák, zasunul špičku a ostří mezi vyřezávané panely a zapáčil. Okrajník s bitevní scénou odskočil od přídě a pod ním byla vidět dutina. V ní se něco matně zalesklo. Cafal vrátil nůž za opasek a vytáhl předmět z dutiny. Byl to meč, s úzkou, jednobřitou čepelí, která ve světle pochodní vypadala jako z tekutiny. Zbraň byla příliš dlouhá a poslední dlaň před hrotem se rozšiřovala. Malá kosočtverečná záštita z černého železa chránila šlachami ovinutý jílec. Meč nebyl zubem času sebeméně poškozen.
"V tom jsou kouzla."
"Ne." Cafal zvedl meč a sevřel jílec oběma rukama. "Když byl náš lid ještě mladý, trpělivost a šikovnost se u něj dokonale spojovaly. Čepele, které jsme vyráběli, neměly sobě rovna tehdy a nemají ani dnes."
"Odpusťte, Cafale, ale ty hákové čepele a oštěpy, které jsem viděl u vašich válečníků, nejsou zrovna důkazem výjimečné šikovnosti."

Cafal vycenil zuby. "Není co odpouštět. Vlastně se slovy zacházíš až příliš laskavě. Zbraně, které dneska vyrábějí naši kováři, jsou špatné. Ztratili jsme staré vědomosti."
"Neumím si představit úplně obyčejný meč, který by bez kazu přežil takovou dobu, Cafale. Jste si jistý, že na něj nepoužili magii -"
"Jsem. Spojení kovů vzdoruje útoku času. Jsou mezi nimi kovy, které ještě nebyly znovu objeveny, a když se nyní tolik používá čarování, možná ani nikdy nebudou." Podal meč Paranovi. "Působí nevyváženě. Má těžší konec. Na."
Paran si zbraň vzal. Byla lehká jako dýka. "To není možné," zamumlal. "Musí se zlomit -"
"Tak snadno ne, kapitáne. Ohýbá se těžko, viď? Z toho usoudíš, že je křehký, ale není. Prohlédni si ostří. Nejsou na něm žádné zuby, a přesto tento meč zažil mnoho bitev. Ostří zůstává nabroušené. Tento meč nepotřebuje péči."
Paran meč vrátil a zadíval se na kánoi. "A v těchto plavidlech je víc takových zbraní?"
"Ano."
"Kdo je bude používat? Váleční náčelníci?"
"Ne. Děti."
"Děti?"
"Pečlivě vybrané děti začnou cvičit s těmito meči. Představ si, jak mácháš takovou čepelí, kapitáne. Tvé svaly jsou uvyklé na mnohem těžší zbraň. Pak přemáchneš nebo ruku příliš zadržíš. Tvrdý náraz ti může meč vyrazit z ruky. Ne, takovouto zbraň plně využije pouze ruka, která nepoznala žádnou jinou. A na hodně z toho, co se děti budou učit, budou muset přijít samy - nakonec, jak bychom je mohli naučit něčemu, co sami neznáme?"
"A jaký budou mít účel ti mladí válečníci, kteří je budou používat?"
"Jednou možná zjistíš odpověď, Ganoesi Parane."
Paran chvíli mlčel. "Myslím," usoudil nakonec, "že jsem odhalil další tajemství."
"A to je?"
Rozeberete kánoe a zjistíte, jak se stavějí. "Zůstane ještě země vaším domovem, Barghaste?"
Cafal se usmál. "Ne."
"To je ono."
"To je ono, kapitáne. Humbrall Taur by tě chtěl o něco požádat. Vyslechneš jeho žádost přímo od něj, nebo ji smím vyslovit jeho jménem?"
"Jen mluvte."
"Barghastové chtějí, aby se jejich bohům dostalo… požehnání."
"Cože? Nepotřebujete mě, abych -"
"To je pravda. Přesto o to žádáme."
"Musím si to promyslet, Cafale. Například nevím, jak se to dělá. To prostě jenom přijdu ke kostem a řeknu: ‚Žehnám vám,' nebo to vyžaduje něco složitějšího?"
Cafal zvedl husté obočí. "Ty to nevíš?"
"Ne. Možná byste měli svolat svoje šamany a probrat to s nimi."
"Ano, to budeme muset udělat. Až zjistíme potřebný obřad, budeš s ním souhlasit?"
"Řekl jsem, že si to promyslím, Cafale."
"Proč váháš?"
Protože jsem mistrem Kápě zatracená osa a to, co udělám, by mohlo všechno změnit. "Nechci nikoho urazit. Jsem prostě jenom opatrný parchant."
"Muž mající moc musí jednat rázně, Ganoesi Parane. Jinak mu proklouzne mezi prsty."
"Až se rozhodnu jednat, Cafale, bude to rázné. Jestli to dává smysl. Jedno je jisté, nebude to ukvapené, a jestli opravdu mám tak velkou moc, tak buďte rádi."
Barghastský válečník zabručel: "Tvá opatrnost je možná přece jen moudrá. Vyřídím tvá slova otci."
"Dobře."
"Přeješ li si nyní být sám, najdi si jiné místo. Přicházejí naši lidé, aby vyzvedli zbývající zbraně. Dnešní noc bude rušná."
"Aha. Půjdu se projít."
"Buď opatrný, Ganoesi Parane."
Kapitán se obrátil. "A proč?"
"Maskovaná rada ví kdo - co - jsi a nelíbí se jí to."
"Pročpak?"
Cafal se znovu zazubil. "Maskované radě se nelíbí soupeři. Stále ještě nepovolili a neuznali Keruliho, který se k nim chce připojit. Ty - tvoje postavení by nakonec mohlo znamenat, že se staneš pánem všech věcí. Za maskami se honí spousta myšlenek, kapitáne."
"Pro mistra Kápě," povzdechl si Paran. "Mimochodem, kdo je Keruli?"
"Velekněz K'rula."
"K'rula? Toho staršího boha?"
"Čekej, že Keruli bude též žádat tvé požehnání. Jménem svého boha."
Paran si přetřel čelo, náhle byl nesmírně unavený. "Změnil jsem názor," prohlásil. "Nikam nejdu."
"A co uděláš?"
"Najdu si nějakou díru a zalezu do ní, Cafale." Válečníkův smích zněl drsně a ne tak soucitně, jak by si byl Paran přál.

Emanciporu Reesemu se ve sklepě podařilo najít vhodnější láhev a naplnil dvě sklenice, než chvatně odešel z místnosti.

Pokud něco, byl ve tváři ještě bledší než předtím.
Rychlej Ben byl s prvním douškem neméně opatrný. Po chvíli polkl a vzdychl si.
Bauchelain naproti němu se pousmál. "Výtečně. Když sis dal tu práci a překonal ochranu našeho sídla, jistě jsi přišel s nějakým záměrem. Máš tedy mou plnou pozornost."
"Vyvolávání démonů. To je z umění nekromancie nejvzácnější a nejtěžší disciplína."
Bauchelain jen skromně pokrčil rameny.
"A magie, která se při tom používá," pokračoval Rychlej Ben, "ač je z chodby mistra Kápě, je silně pošpiněná chaosem. Vyvolavač kráčí po obou stranách hranice mezi těmito dvěma chodbami. Jen tak mimochodem, proč je podle tebe vyvolávání démonů aspektované smrtí?"
"Jde o prosazení naprosté kontroly nad životní silou, Rychlej Bene. Hrozící zkáza je už ze své podstaty aspektem smrti. Vraťme se k tvé poznámce o vlivu chodby chaosu. Pokračuj, prosím."
"Chodby byly otrávené."
"Aha. Moc chaosu má mnoho příchutí. To, co útočí na chodby, má jen málo společného s prvky chodby chaosu, s nimiž pracuji."
"Takže tvůj přístup k chodbám nebyl nijak ovlivněn?"
"To jsem neřekl." Bauchelain se odmlčel a napil se vína. "Ta… nákaza… je protivná, má nešťastný vliv a hrozí, že se to bude zhoršovat. Někdy v budoucnosti možná budu nucen něco podniknout proti tomu, kdo je za to zodpovědný. Můj společník Korbal Špičák se mi svěřil s rostoucími obavami - on pracuje víc skrze chodbu mistra Kápě, a tudíž nese hlavní nápor."
Rychlej Ben se podíval na vránu na krbové římse. "Aha. Co se toho týče," dodal opět k Bauchelainovi, "můžu ti říct přesně, kdo je za to zodpovědný."
"A proč bys nám to říkal, mágu? Pokud ne proto, abys získal naši pomoc - soudím totiž, že stojíš proti tomu… traviči. A hledáš případné spojence."
"Spojence? Získal vaši pomoc? Ne, pane, špatně jsi mě pochopil. Nabízím tuto informaci volně. Nejenže nečekám nic na oplátku, ale pokud bys mi něco nabídl, uctivě odmítnu."
"Zvláštní. Máš tedy moc, jež se vyrovná moci bohů?"
"Nevzpomínám si, že bych se v našem rozhovoru zmiňoval o bozích, Bauchelaine."
"Pravda, nicméně entita zodpovědná za otrávení chodeb je nepochybně pozoruhodná bytost - ne li bůh, tedy jistě uchazeč o božství."
"V každém případě," prohlásil Rychlej Ben s úsměvem, "já s bohy nesoupeřím."
"Moudré rozhodnutí."
"Ale občas je porazím v jejich vlastní hře."
Bauchelain se na čaroděje zadíval. "Tvou společnost začínám oceňovat, Rychlej Bene. Není snadné mě pobavit, ale ty jsi mi dnešní noci poskytl příjemné rozptýlení, a za to ti děkuji."
"Nemáš vůbec zač."
"Naneštěstí tě však můj společník Korbal Špičák chce zabít."
"Nemůžu potěšit každého."
"Pravda pravdoucí. Víš, on nemá rád, když ho něco mate, jako jsi ho zmátl ty."
"To by měl radši zůstat na té krbové římse," radil Rychlej Ben tiše. "S potížisty nezacházím nejlíp."
Bauchelain zvedl obočí.
Nalevo od Rychlýho Bena se náhle mihla křídla, jak Korbal Špičák seskočil z krbové římsy a začal se již během sestupu proměňovat.
Malažan mávl rukou a do nekromanta udeřily vlny vrstvené magie.
Korbal Špičák, půl člověk a půl ucouraná vrána, se nestačil proměnit v člověka. Vlny energie do něj udeřily, zvedly ho ze země a praštily s ním o stěnu nad krbem, kde vybuchly. Omítka se rozletěla v oblaku prachu. Stěna se zatřásla a v místě, kde do ní Korbal Špičák vrazil, se prolomila na druhou stranu. Poslední, co Rychlej Ben z toho zvláštně okřídleného člověka viděl, byly jeho boty, než zeď zakryla mračna prachu a kroutící se vlákna magie. Z druhé místnosti se ozval těžký náraz a dál bylo slyšet jenom ťukání kousků omítky o krb.
Rychlej Ben se pomalu posadil.
"Ještě víno?" zeptal se Bauchelain.
"Ano. Děkuju. A omlouvám se za ten nepořádek."
"To nic. Ještě jsem neviděl - kolik - šest, možná sedm chodeb vypuštěných naráz. A všechny byly složitě propletené, takže se dokonale doplňovaly. Ty, pane, jsi umělec. Vzpamatuje se z toho Korbal Špičák?"
"Jsem tvým hostem, Bauchelaine. Nebylo by zrovna vychované zabít tvého společníka. Nakonec, abych byl přesný, jsem i jeho hostem."
Jelikož byl komín poškozený, místnost se začínala plnit kouřem.
"Pravda," připustil Bauchelain. "I když neochotně připouštím, že se tě pokoušel zabít."
"Já se nezlobím," odtušil Malažan. "Neobtěžovalo mě to."
"Jedna věc mi připadá velmi zajímavá. Ve tvé magii, Rychlej Bene, nebylo ani stopy po chaotickém jedu. Jistě si umíš představit přemíru otázek, které se mi honí hlavou."
Z chodby se ozvalo zaúpění.
"A přiznávám," pokračoval Bauchelain, "že zvědavost je mou dosti výraznou vlastností, často mající za následek politováníhodné násilí na tom, koho se ptám, zvlášť když není tak vstřícný, jak bych chtěl. Šest nebo sedm chodeb -"
"Šest."

"Tedy šest chodeb - všechny naráz - tvrzení, že tě to neobtěžovalo, mi připadá poněkud nadsazené. Tudíž soudím, že jsi, řekněme to neomaleně, vyčerpán."
"Dáváš mi jasně na srozuměnou, že už tu dále nejsem vítán," povzdychl si Rychlej Ben a odložil sklenici.
"Ne zcela nutně. Stačí jen, abys mi všechno řekl, a můžeme pokračovat zdvořile."
"Obávám se, že to nepůjde," odtušil Malažan. "Přesto ti sdělím, že entita otravující chodby je Chromý bůh. Budeš muset zvážit, že proti němu… něco podnikneš. Nejspíš dřív, než si asi myslíš."
"Děkuji. Nebudu popírat, že na mě tvé dokonalé zvládnutí šesti chodeb udělalo dojem, Rychlej Bene. Ale při zpětném pohledu jsi měl zatajit nejméně polovinu toho, čím vládneš." Začal se zvedat.
"Jenže, Bauchelaine," opáčil čaroděj, "já právě to udělal."
Když do nich udeřil půltucet provázaných chodeb, pohovka i muž na ní nedopadli lépe než zeď a Korbal Špičák před chvílí.

V zakouřené chodbě vedoucí ke dveřím do sídla Rychlej Ben potkal Emancipora Reese. Sluha měl přes nos a ústa ovázaný kus látky a oči mu slzely.
"Pánové potřebují tvou pomoc, Emancipore."
"Jsou naživu?"
"Pochopitelně. I když vdechnutí kouře -"
Sluha se protlačil kolem Rychlýho Bena. "Co to s vámi všemi je?"
"Jak to myslíš?" zeptal se ho Malažan.
Emancipor se pootočil. "Není to jasné? Když omráčíte vosu a ona spadne na zem, pro jistotu ji zašlápnete, ne? Jinak vás nejspíš štípne."
"Naznačuješ, že mám tvé pány zabít?"
"Jste mistrem Kápě zatracení pitomci, to jste! Pokliď to, Mancy! Vydrhni to! Tohle zakopej na zahradě! Sbal truhly - odjíždíme narychlo! To je mý prokletí - nikdo je nezabije! Myslíte si, že se mi moje práce líbí? Pitomci! Myslíte si -"
Stařec ještě hromoval, když Rychlej Ben vyšel ven.
Na prahu na něj čekal Talamandas. "Má pravdu, víš -"
"Mlč," štěkl čaroděj.
Na dvoře se nemrtví strážní skáceli z ochozu a leželi na hromadě na dlažbě, ale už se zase pohybovali. Jako když obrátíš brouka na záda. Měli bychom odsud vypadnout. Protože teď jsem opravdu vyčerpaný.
"Skoro jsem byl v té zdi, kterou jsi zničil, víš."
"To by byla opravdu smůla," odtušil Rychlej Ben. "Vylez si nahoru - odcházíme."
"Konečně něco moudrého."

Bauchelain otevřel oči. Díval se na něj Emancipor.
"Jsme na zahradě, pane," hlásil sluha. "Vytáhl jsem vás a Korbala ven. Taky jsem uhasil oheň. Musím jít otevřít okna…"
"Dobře, Emancipore," zakrákoral šedobradý nekromant po chvíli. "Emancipore," zavolal ještě, když sluha poodešel.
"Pane?"
"Připouštím… jistý… zmatek. Máme snad nějakou chronickou vadu, Emancipore?"
"Pane?"
"Podce - ach, zapomeň na to, Emancipore. Jdi si po své práci."
"Ano, pane."
"Ach, a za svou námahu sis vysloužil něco navíc - co by sis přál?"
Sluha se na Bauchelaina chvilku díval, pak zavrtěl hlavou. "To je v pořádku, pane. Patří to k mé práci. A teď si po ní půjdu."
Nekromant zvedl hlavu a díval se, jak se stařík šourá k domu. "Takový skromný člověk," poznamenal. Pak si prohlédl své potlučené tělo a roztřeseně si vzdychl. "Rád bych věděl, co mi zůstalo v šatníku."
Pokud si vzpomínal - vzhledem k nedávným událostem - toho nebylo moc.

Rychlej Ben, opět zahalen stínem, procházel ulicí. Většina ohňů už dohořela nebo byla uhašena a v žádné ze zbývajících budov nebylo vidět světlo ani za okenicemi, ani v otevřených oknech. Noční oblohu ovládaly hvězdy a město temnota.
"Je to proklatě strašidelné," zašeptal Talamandas.
Čaroděj tiše frkl. "To sedí od někoho, kdo strávil roky v urně uprostřed mohyly."
"Tuláci jako ty nevědí, co je to známé prostředí," posteskla si loutka.
Hvězdy přímo před nimi zakrývala temná masa Rabu. Pochodně na náměstí před hlavní bránou vrhaly světlo na spodní část stavby. Když se dostali na ulici vedoucí na náměstí, narazili na první hlouček Barghastů. Seděli kolem ohýnku z rozbitého nábytku. Mezi budovami byly natažené plachty, takže to tu vypadalo jako v tunelu, a ulice překvapivě připomínala tržnice v Sedmiměstí. Všude leželi spáči. Na spodek plachet vrhaly světlo ohně na vaření. Hodně barghastských válečníků bylo vzhůru a na stráži.
"Zkoušej tou tlačenicí projít, aniž by si tě všimli, čaroději," mručel Talamandas. "Budeme to muset obejít, pokud tedy ještě máš to divné přání vlézt jako myška do chalupy plné koček. Pro případ, že jsi zapomněl, jsou to mí příbuzní -"
"Mlč," nakázal mu tiše Rychlej Ben. "Ber to jako další zkoušku našeho partnerství - a chodeb."
"My půjdeme skrz?"

"Ano."
"Která chodba? Jen ne zase D'riss, prosím - tahle dlažba -"
"Nene, skončili bychom nasáklí starou krví. Nepůjdeme spodem, Talamandasi. Půjdeme horem. Serc, stezka nebe."
"Myslel jsem, že ses v tom sídle úplně vyčerpal."
"To ano. Skoro. Tentokrát se možná trochu zapotíme."
"Já se nepotím."
"Tak to vyzkoušíme, co říkáš?" Čaroděj otevřel chodbu Serc. Scéna kolem nich se změnila jen nepatrně, ale pak se mu zrak postupně přizpůsobil a on zachytil proudy vzduchu, teplé a studené vrstvy proudící rovnoběžně se zemí, spirály stoupající vzhůru mezerami mezi plachtami za procházejícími válečníky, teplo dne vystupující ještě z kamene a dřeva.
"Vypadá to hnusně," reptal Talamandas. "Poplujeme těmi proudy?"
"Proč ne? Jsme nehmotní skoro jako vzduch, který vidíme před sebou. Můžu začít, ale potíž je, jak se udržet nahoře. Máš pravdu - moc síly už mi nezbývá. Takže je to na tobě Talamandasi."
"Na mně? Já o Serc nic nevím."
"Nežádám tě, aby ses to učil. Chci tvou sílu."
"To v dohodě nebylo!"
"Teď už je."
Loutka mu chvíli poskakovala po rameni. "Když mi sebereš sílu, oslabíš ochranu, kterou ti poskytuji před jedem."
"A my ten práh musíme najít, Talamandasi. Musím vědět, kolik si od tebe můžu v případě nutnosti vzít."
"Jak ošklivou situaci čekáš, až se konečně postavíme Chromému bohu?" chtěl vědět Talamandas. "Ty tvoje tajné plány - není divu, že je udržuješ v tajnosti!"
"Byl bych přísahal, že jsi říkal, že ses dobrovolně nabídl jako oběť naší věci - a teď couváš?"
"Před šílenstvím? Na to se spolehni, čaroději!"
Rychlej Ben se usmál. "Jen klid, nepřikládám kvůli tobě na oheň. Ani nehodlám vyzvat Chromého boha. Ne přímo. Už jsem se mu jednou ocitl tváří v tvář a to mi bohatě stačí. Přesto jsem myslel vážně, že chci znát práh. Tak vytáhni špunt, šamane, a uvidíme, co dokážeme."
Talamandas zasyčel vzteky, než neochotně poslechl.
Rychlej Ben se vznesl ze země a plul v nejbližším proudu procházejícím celou ulicí. Vzduch byl chladný a klesal pod plachty. Chvilku předtím, než se dostali ke spodnímu proudu, se čaroděj přesunul do spirály tepla z jednoho ohně. Vyrazili vzhůru jako střela.
"Zatraceně!" vyhrkl Rychlej Ben, když se otáčel a kroutil ve stoupavém proudu. Zaskřípal zuby a chtěl použít energii od Talamandase - a našel to, co celou dobu tušil.
Pro mistra Kápě. Pořad dokola. Od barghastských bohů je to jenom kapka slaný moči. Ti zatracení nováčci jsou příliš slabí. Rád bych věděl, kdo využívá jejich magii. V balíčku, v dómu smrti, je jedna karta, jejíž role byla strašně dlouho neobsazená. Mág. Myslím, že ta karta právě našla tvář - namalovanou na pitomým žaludu. Talamandasi, nejspíš jsi udělal hroznou chybu. A co se vás týče, barghastští bohově, v budoucnu byste se měli řídit tímhle moudrem. Nikdy nepůjčujte své sluhy jinému bohovi, protože pak vašimi sluhy nejspíš moc dlouho nezůstanou. Jiný bůh je nejspíš změní ve zbraně… namířené rovnou na vaše záda.
Milí barghastští bohové, jste ve světě predátorů mnohem nebezpečnějších, než na co jste byli zvyklí. Máte štěstí, že jsem tady já.
A drsně začal čerpat energii.
Talamandas se zavrtěl a zaryl prstíky čaroději do ramene a krku.
Rychlej Ben popadl energii pána smrti a zatáhl.
Pojď ke mně, syčáku. Musíme si promluvit.
V zaťaté pěsti se mu ocitla drsná tkanina a napínala se a prohýbala. Ucítil dech smrti, objevil se někdo, kdo byl nepochybně vzteky bez sebe. A v sevření smrtelníka zcela bezmocný.
Rychlej Ben se zasmál. "Tolik k prahům. Chceš se se mnou spojit, Kápě? Dobrá, pořádně to zvážím, i když ses mě snažil podfouknout. Ale budeš mi muset říct, co máš za lubem."
"Zatracený hlupáku!" Hlas mistra Kápě čaroději duněl v lebce jako hrom a vyvolával vlny bolesti.
"Tišeji," vyhrkl Rychlej Ben. "Nebo tě vytáhnu a Fener nebude jediný bůh, ze kterého se stala kořist."
"Dóm řetězů musí být odmítnut!"
Čaroděj zamrkal, jak ho prohlášení mistra Kápě vyvedlo z míry. "Dóm řetězů? To je ten jed, co se snažíme odstranit, že? Horečka Ohnice - nakažené chodby -"
"Je třeba přesvědčit pána balíčku, smrtelníku. Dóm Chromého boha si nachází… přívržence -"
"Počkej chvilku. Přívržence? V panteonu?"
"Ano, zrada. Poliel, vládkyně moru, usiluje o to, stát se manželkou Krále řetězů. Byl… zverbován Herold. Jistý starý válečník usiluje o roli Drancíře. A v jedné vzdálené zemi si dóm našel svůj smrtelný meč. Mowri nyní zaujímá postavení Trojice - Mrzáka, Malomocného a Hlupáka - kteří nahrazují Pradlenu, Kameníka a Vojáka. A nejvíc je znepokojivé, že kolem poslední z těch děsivých karet se chvěje starodávná moc… smrtelníku, pán balíčku se o tomto nebezpečí musí dozvědět."
Rychlej Ben se zamračil. "Kapitán Paran nechodí s klapkami na očích, Kápě. Nejspíš vidí věci jasněji než ty - přinejmenším mnohem nezaujatěji, a něco mi říká, že v čase rozhodnutí bude muset přijít ke slovu chladný rozum. V každém případě je dóm řetězů váš problém, ale jed v chodbách je můj." Jed a to, co dělá Ohnici.
"Omyl, čaroději - svádí tě to z cesty. V Pannionském dominiu nenalezneš žádné odpovědi, žádná řešení, neboť věštec je v jádru zcela jiného příběhu."

"To mi došlo, Kápě. Přesto chci tomu parchantovi a jeho moci přijít na kloub."
"Ničeho tím však nedosáhneš."
"To si myslíš ty," opáčil Rychlej Ben s úsměvem. "Zase tě zavolám, Kápě."
"A proč bych měl přijít? Neposlouchal jsi, co jsem ti -"
"Já poslouchal, ale zvaž tohle, pane. Barghastští bohové jsou možná mladí a nezkušení, ale to jim dlouho nevydrží. Kromě toho mladí bohové jsou nebezpeční bohové. Poraníš je teď, a oni nezapomenou, kdo jim to udělal. Nabídl jsi pomoc, tak bys měl udělat právě to, Kápě."
"Opovažuješ se mi vyhrožovat -"
"A kdo teď neposlouchá? Já ti nevyhrožuju, já tě varuju. A nejde jen o barghastské bohy. Trhač si našel smrtelný meč, který stojí za to - necítíš ho? Jsem od něj tisíc kroků přes nejmíň dvacet kamenných zdí a cítím ho. Je zmořený bolestí ze smrti - někoho blízkého, jehož duši teď máš ty. Tenhle smrtelný meč není tvůj přítel, Kápě."
"Nemyslíš, že jsem přivítal všechny, které mi poslal? Trhač mi slíbil duše a jeho lidský sluha mi je opatřil."
"Jinými slovy, tygr léta a barghastští bohové splnili svou část dohody. Ty bys měl udělat totéž, včetně toho, že pustíš Talamandase, až přijde čas. Drž se ducha dohody, Kápě… leda by ses vůbec nepoučil z chyb, které jsi udělal s Dassemem Úkorem…"
Čaroděj cítil vztek stoupající z pána smrti, přestože bůh mlčel.
"Aha," zavrčel Rychlej Ben, "přemýšlej o tom. A mezitím mě přeneseš přes ten dav Barghastů dole na náměstí před Rabem. Potom odejdeš dost daleko, aby měl Talamandas svobodu, jakou má mít. Klidně se mu drž v tom žaludu, co má místo hlavy, jestli chceš, ale blíž nechoď. Dokud neusoudím, že tě znovu potřebuju."
"Jednoho dne budeš můj, smrtelníku -"
"Nepochybně, Kápě. Ale do té doby se budeme jenom těšit, viď?" S těmito slovy pustil čaroděj bohův plášť. Bůh ucukl.
Energie tekla dál a proudy vzduchu nesly Rychlýho Bena a Talamandase, jenž se ho pevně držel, přes plachty.
Kladková loutka sykla: "Co se stalo? Na chvíli jsem zmizel."
"Všechno je v pořádku," ujistil ho čaroděj. "Cítíš skutečnou sílu, klacku?"
"Ano. Tuhle můžu používat."
"To rád slyším. Tak nás odnes na náměstí."

Svit hvězd tlumil kouřový opar. Kapitán Paran seděl na širokých schodech vedoucích do Rabu. Před ním, na konci široké ulice, stála strážnice. Skrze její otevřené dveře bylo vidět náměstí, kde houstnoucí mlhou zářily barghastské táborové ohně.
Malažan byl unavený, ale spánek mu unikal. Od chvíle, kdy přede dvěma zvoněními opustil Cafala, se mu myšlenky zatoulaly na bezpočet cest. V komnatě stále pracovali barghastští plecníci, rozebírali kánoe a sbírali staré zbraně. Jinak byl Rab doslova opuštěný a bez života.
Prázdné chodby a síně Parana neúprosně dovedly k úvahám, jak asi dnes vypadá otcovo sídlo v Untě, když jsou rodiče mrtví, Felisín přikovaná v nějakém dole tisíc líg daleko a drahá sestřička Tavore přebývá v přepychových komnatách v Laseenině paláci.
Dům musel být opuštěný, zanechaný jen svým vzpomínkám. Určitě ho vyloupili sloužící a strážci a pouliční zloději. Jezdí někdy pobočnice kolem? Vzpomene si na něj někdy uprostřed rušného dne? Ona se citům rozhodně nepoddávala. Chladná, krutě racionální, pragmatická, s tisícem nabroušených hran - které pořežou každého, kdo se hloupě přiblíží.
Císařovna bude se svou novou pobočnicí nesmírně spokojená.
A co ty, Felisín? Se svým úsměvem a roztančenýma očima? V otataralových dolech není zdrženlivost, nic, co by tě zaštítilo před tím nejhorším, co je v lidské povaze. Nějaký pasák nebo hrdlořez tě jistě vezme pod křídlo.
Rozšlápnutý květ.
Přesto tě tvá sestra hodlá zachránit - natolik dobře ji znám. Na dobu tvého odsouzení ti tam klidně mohla poslat pár ochránců.
Ale nebude zachraňovat dítě. Už ne. Žádný úsměv, a v těch kdysi roztančených očích bude něco tvrdého a nebezpečného. Měla sis najít jiný způsob, sestřičko. Bohové, měla jsi Felisín rovnou zabít - to by bývalo bylo milosrdnější.
A teď, teď se bojím, že draze zaplatíš…
Paran pomalu potřásl hlavou. Jeho rodinu mu nikdo nemohl závidět. My sami jsme ji roztrhali na kusy. A teď jsme se my sourozenci vydali každý za vlastním osudem. Šance, že se tyto osudy jednou protnou, nikdy nevypadala tak mizivá.
Na schodišti ležel popel. Jako by jediní, kdo v celém městě přežil, byly kameny. Tma působila vážně a truchlivě. Všechny zvuky, které by ji měly doprovázet, scházely. Mistr Kápě je dnes v noci jaksi blíž…
Dveře za ním se otevřely. Kapitán se ohlédl přes rameno a kývl. "Smrtelný meči. Vypadáte… odpočatě."
Hromotluk se ošklíbl. "Cítím se na pokraji smrti. Ta ženská je hrozná."
"Už jsem takhle slyšel muže o jejich ženách mluvit, a vždycky v tom byl i náznak potěšení. Který slyším i od vás."
Vrč se zamračil. "Jo, máte pravdu. Je to legrační."
"Schody jsou široké. Posaďte se, jestli chcete."
"Nechtěl bych rušit, kapitáne."
"Prosím, vyrušení mi rozhodně nevadí. Když jsem sám, táhne mi hlavou spousta ponurých myšlenek."
Smrtelný meč se usadil na schod vedle Parana a jeho poničená zbroj s utrhanými řemeny šustila a cinkala. Opřel si lokty o kolena. "Sužuje nás stejná kletba, kapitáne."

"Tak to máte štěstí, že jste našel Hetan."
"Potíž je v tom, že ona je neukojitelná."
"Jinými slovy, to vy hledáte samotu, čemuž má přítomnost zabránila."
"Dokud mě nebudete škrábat na zádech, je mi vaše přítomnost vítaná."
Paran kývl. "Nejsem kočičí typ - ehm, promiňte."
"Neomlouvejte se. Jestli Tarak nemá smysl pro humor, je to jeho problém. Ale nejspíš ho mít bude, protože si za smrtelný meč vybral mě."
Paran si muže vedle sebe prohlížel. Pod pruhovaným tetováním byla tvář, která musela zažít těžké časy. Ošlehaná, s hrubými rysy a tygříma očima, když teď boží síla přebývala v jeho těle. Přesto měl kolem očí vrásky od smíchu. "Mně to připadá, že Tarak zvolil moudře…"
"Ne, jestli čeká zbožnost nebo požaduje přísahy. Mistr Kápě ví, vždyť já nesnáším bojování. Nejsem voják a nechci jím být. Jak mám teda sloužit bohu války?"
"Myslím, že budete mnohem lepší než nějaký krvežíznivý pěšák se srostlým obočím, Vrči. Váhání, než tasíte meč a s ním i vše, co představuje, mi připadá jako dobrá věc. Bohové vědí, že prozatím je to vzácnost."
"Tím si nejsem jistý. Celý tohle město s tím váhalo. Kněží, utvrzové, dokonce i Šedý meče. Kdyby byl jinej způsob…" Pokrčil rameny. "To samý platí o mně. Nebýt toho, co se stalo Harllovi a Stonny, byl bych dole v tunelech a třepal se s ostatníma."
"Stonny je ta vaše přítelkyně se zlomeným rapírem, pravda? Kdo je Harllo?"
Vrč odvrátil hlavu. "Další oběť, kapitáne." Do hlasu mu vstoupila hořkost. "Jenom další na cestě. Slyšel jsem, že vaše malazský vojsko je kousek na západ odsud a přichází do tyhle smrtí prokletý války. Proč?"
"Dočasné pomatení smyslů. Docházejí nám nepřátelé."
"Vojácký humor. Tomu jsem nikdy zvlášť nerozuměl. Je pro vás bojování tolik důležitý?"
"Jestli myslíte mě osobně, tak není. Ale pro muže jako Dujek Jednoruký a Whiskeyjack je to suma jejich životů. Oni tvoří dějiny. Jejich darem je moc velet. Oni revidují mapy. A vojáci, kteří je následují, aspoň většina z nich, to považují za profesi, nejspíš jedinou práci, v níž jsou dobří. Oni jsou ztělesněním vůle velitelů, jimž slouží, a tím také nakonec tvoří dějiny, všichni do jednoho."
"A co se stane, když jsou velitelé sebevrahové a blázni?"
"To už je vojácký úděl, stěžovat si na důstojníky. Dokonce i zablácený pěšák je umělec, když dojde na dohady poté, kdy už je po všem. Vlastně z každého se pak stává hotový mistr stratég. Ale pravdou je, že Malazská říše má tradici skvělých a schopných velitelů. Tvrdých a spravedlivých, obvykle povýšených z řad prostých vojáků, i když přiznávám, že má šlechtická třída do té tradice nadělala dost ničivé díry. Kdybych se byl vydal po bezpečnější cestě, mohl jsem už být pěstí - pochopitelně ne díky svým schopnostem, dokonce ani kvůli zkušenostem ne. Styky by mi byly stačily. Císařovna tu hnilobu ale konečně rozpoznala a vyřešila to, i když už je nejspíš příliš pozdě."
"Tak proč, ve jménu mistra Kápě, udělala z Dujeka Jednorukého psance?"
Paran chvíli mlčel, nakonec pokrčil rameny. "Politika. Účelnost asi může donutit i císařovnu k činu."
"Mně to připadá jako lest," usoudil Vrč. "V záchvatu vzteku přece nevyhodíte svýho nejlepšího velitele."
"Možná máte pravdu. Žel, já to nemůžu ani potvrdit, ani popřít. Mezi Laseen a Dujekem ještě rozhodně hnisají nějaké staré rány."
"Kapitáne Parane, mluvíte moc otevřeně pro svý vlastní dobro - teda ne že bych to já někde vykládal. Ale jste otevřený a upřímný, což by vás jednou mohlo dostat na šibenici."
"Povím vám ještě něco, smrtelný meči. Objevil se nový dóm, hledající členství v balíčku draků. Patří Chromému bohu. Cítím hrozný tlak - hlas bezpočtu bohů, kteří všichni požadují, abych ho neschválil, protože já jsem zřejmě ten, na koho ta zodpovědnost padla. Mám dómu řetězů požehnat, nebo ne? Argumenty proti jsou velmi závažné a nepotřebuji, aby mi to ještě navrch našeptával nějaký bůh."
"Tak v čem je problém, kapitáne?"
"Je to prosté. Hluboko ve mně volá osamělý hlas, je skrytý tak hluboko, že skoro není slyšet. Osamělý hlas, Vrči, požadující pravý opak. Požadující, že musím dóm řetězů schválit. Musím požehnat Chromému bohu a dosadit ho na jeho místo v balíčku draků."
"A čí hlas vykřikuje takovou šílenou pitomost?"
"Myslím, že můj."
Vrč mlčel, ale Paran cítil, jak na něj upírá oči. Nakonec smrtelný meč zrak odvrátil a pokrčil rameny. "Já o balíčku draků moc nevím. Používá se k věštění, ne? Tím jsem se teda nikdy nezabýval."
"Já taky ne," přiznal Paran.
Vrč vyštěkl smíchy a pomalu kývl. "Co jste to o mně říkal prve? Pro službu bohu války je lepší muž, kterej nenávidí válku, než ten, kdo po ní touží. Tak proč by neměl rozhodovat muž, kterej o balíčku draků neví zhola nic, spíš než nějakej celoživotní vykladač?"
"Možná máte pravdu. Ne že by to napravilo pocit, že se k tomu nehodím."
"Právě naopak." Po odmlce pokračoval: "Cítil jsem, jak se při vašich slovech můj bůh stahuje, kapitáne - před vašima instinktama ohledně dómu řetězů. Ale jak už jsem říkal, já se tomu nevěnuju. Takže to asi vidím jinak. Jestli se chce Tarak třást, je to jeho věc."
"Váš nedostatek strachu vzbuzuje mou zvědavost, Vrči. Vám prohlášení dómu řetězů za právoplatný zřejmě nepřipadá riskantní. Proč?"
Muž pokrčil mohutnými rameny. "Právě o to přece běží, ne? O prohlášení za právoplatný. Teď stojí Chromý bůh mimo celou tu zatracenou hru, což znamená, že se nemusí řídit žádnejma pravidlama -"

Paran se náhle narovnal. "Máte pravdu. Propast mě vem, to je ono. Když požehnám dómu řetězů, bude Chromý bůh… vázán -"
"Jenom další hráč, jo, na stejný desce. Zrovínka teď si kopne, kdykoliv se mu naskytne příležitost. Až bude ve hře, nebude tu výsadu mít. Aspoň tak mi to připadá, kapitáne. Takže když jste říkal, že chcete požehnat dómu řetězů, napadlo mě: proč tolik zmatků? Mně to připadá rozumný. Bohové můžou být občas zatraceně zabednění - nejspíš proto potřebujou nás smrtelníky, abychom mysleli jasně, když je to potřeba. Poslechněte ten osamělej hlas, to je moje rada."
"A je to dobrá rada -"
"Možná je a možná není. Nakonec třeba skončím ve věčnejch plamenech Propasti, kde si mě budou Tarak a ostatní bohové opíkat za to, že jsem vám ji dal."
"Tak to budete v mé společnosti," usoudil Paran s úsměvem.
"Ještě že oba nesnášíme samotu, co?"
"Tohle byl vojácký humor, Vrči."
"Vážně? Ale já mluvil vážně, kapitáne."
"Aha."
Vrč vzhlédl. "Mám vás."

Chladnější proudění doneslo Rychlýho Bena na náměstí. Kousek před ním se tyčila strážnice. Za ní na nízkých stupních do Rabu seděl kapitán Paran a smrtelný meč.
"Právě ti dva, se kterými chci mluvit," pochválil si čaroděj a propustil Serc.
"Už žádné hádky, prosím," úpěnlivě žadonil Talamandas, sedící mu na rameni. "Jsou to mocí obdaření muži -"
"Jen klid," pravil čaroděj, "nečekám žádný střet."
"Stejně se udělám neviditelným, čistě pro jistotu."
"Jen si poslu."
Talamandas zmizel, i když ho čaroděj stále cítil na rameni, kde mu zatínal prstíky do pláště.
Když se Rychlej Ben přiblížil, oba muži vzhlédli.
Paran mu kývl na pozdrav. "Když jsem vás viděl naposled, zmítala vámi horečka. Jsem rád, že už je vám líp. Vrči, toto je Rychlej Ben, voják od Paličů mostů."
"Mág."
"To taky."
Vrč si Rychlýho Bena chvíli prohlížel a Paran cítil, jak za jeho jantarovýma kočičíma očima neklidně přechází velká šelma. Pak Darún řekl: "Jste cítit smrtí a to se mi nelíbí."
Rychlej Ben sebou trhl. "Opravdu? Poslední dobou jsem se nepohyboval v dobré společnosti. Souhlasím, že je to nechutné, ale naneštěstí nutné."
"A nic víc?"
"Doufám, smrtelný meči."
Vrčovi chvíli z očí koukala syrová hrozba, ale pomalu pohasla. Nakonec jen pokrčil rameny. "Stonny zachránili život Paliči mostů, tak si budu dávat pozor. Aspoň dokud neuvidím, jestli se to ztrácí."
"Považujte to za složitý způsob, jak vám říct, že se potřebujete vykoupat," prohodil Paran k Rychlýmu Benovi.
"No," opáčil čaroděj s očima upřenýma na kapitána, "humor je u vás změna."
"Spousta věcí se poslední dobou změnila," souhlasil Paran. "Jestli se chcete připojit k setnině, jsou v utvrzských kasárnách."
"Vlastně přináším zprávu od Whiskeyjacka."
Paran se narovnal. "Podařilo se vám s ním spojit? I přes otrávené chodby? Působivé, čaroději. Teď máte mou plnou pozornost. Má pro mě nějaké rozkazy?"
"Chmur žádal další poradu," začal Rychlej Ben. "Se všemi veliteli včetně tady Vrče a Humbralla Taura a toho, kdo zůstal u Šedých mečů. Můžete jeho žádost předat ostatním velitelům tady v Capustanu?"
"Ano, asi můžu. To je všechno?"
"Jestli chcete Whiskeyjackovi něco ohlásit, můžu mu to vyřídit."
"Ne, děkuji. Schovám si to, až se uvidíme osobně."
Rychlej Ben se zamračil. Buďsi. "Ohledně toho ostatního, to bychom asi měli probrat v soukromí, kapitáne."
Vrč se začal zvedat, ale Paran ho zastavil.
"Vaše otázky nejspíš uhádnu, Rychlej Bene."
"Možná, ale byl bych raději, kdyby ne."
"To tedy máte smůlu. Řeknu to jasně. Ještě jsem se nerozhodl, jestli dómu řetězů požehnám nebo ne. Vlastně jsem se nerozhodl ještě o ničem a může chvíli trvat, než se to změní. A nepokoušejte se na mě tlačit."
Rychlej Ben zvedl ruce. "Prosím, kapitáne, rozhodně jsem na vás nehodlal tlačit, protože jsem sám byl přednedávnem obětí takového zacházení, a to přímo od mistra Kápě samotného, což mě dost popudilo. Když mě někdo varuje před jistým činem, instinkt mi radí udělat pravý opak. Nejste jediný, kdo rád prohrábne hromadu hnoje."
Vrč vyprskl smíchy. "Roztomilý podcenění situace! Zřejmě jsem si na dnešní noc našel dokonalou společnost. Pokračujte, čaroději."
"Chci dodat už jen jednu věc," sdělil Rychlej Ben Paranovi. "Osobní postřeh. Můžu se mýlit, ale nemyslím. Vy, kapitáne, jste nemocný, ne proto, že vzdorujete moci, která vám byla vnucena, ale z toho, že vzdorujete sám sobě. Ať vám vaše instinkty říkají cokoliv, poslechněte je. Řiďte se jimi a do Propasti s ostatním. To je všechno."
"To je vaše rada," zeptal se tiše Paran, "nebo Whiskeyjackova?"

Rychlej Ben pokrčil rameny. "Kdyby tu byl, řekl by to samé, kapitáne."
"Vy už ho znáte dlouho, viďte?"
"Ano, znám."
Po chvíli Paran kývl. "Právě jsem došel ke stejnému závěru, dneska v noci, tedy s Vrčovou pomocí. My tři zřejmě brzy velice rozzlobíme některé hodně mocné bytosti."
"Ať piští," zavrčel smrtelný meč. "Mistr Kápě ví, že jsme odvedli víc než svůj díl práce, když oni seděli na zadku a chechtali se. Je čas natáhnout rukavici i na druhou ruku."
Rychlej Ben si povzdechl. Dobrá, Kápě, tak jsem se zas tolik nesnažil, ale to jenom proto, že bylo jasné, že Paran tě nechtěl poslechnout. A možná chápu proč, když o tom tak uvažuju. Jestli je to k něčemu dobré, zvaž tuhle radu: dóm řetězů bude. Přijmi to a připrav se na něj. Máš spoustu času… více méně.
Ach, ještě jedna věc, Kápě. Ty a ostatní bohové jste si vytvářeli pravidla, jak se vám zachtělo, už moc dlouho. Teď ustupte a dívejte se, jak si vedeme my smrtelníci… myslím, že budete hodně překvapení.

Unavení, umazaní, ale živí. Přeživší obyvatelé Capustanu vylezli z poslední jámy, když obloha na východě začala blednout, sinalí vystupovali z kořenů města a vyhýbali se i světlu pochodní. Nahrnuli se na soucestí, kde se motali, jako by byli ztracení na místě, jež kdysi bývalo jejich domovem.
Nezdolný štít Itkovian seděl opět na svém válečném oři, i když se při každém rychlejším pohybu zakymácel a hlava se mu točila vyčerpáním a bolestí z mnoha ran. Nyní měl povinnost nechat se vidět, jeho jediným úkolem bylo být tu. Známá, uklidňující osoba.
S příchodem nového dne vyjdou kněží maskované rady v procesí do města, aby také poskytli útěchu - aby všichni viděli, že autority přetrvaly, že někdo vše řídí, že věci - život - zase půjdou dál. Ale tady, stále ve tmě - ve chvíli, již Itkovian vybral proto, aby utišila šok ze zkázy celého města - když kněží ještě spali tvrdým spánkem v Rabu, stály u každého tunelu a na nároží Šedé meče. Celkem tři sta devatenáct jich bylo včetně těch v tunelech.
Byly tu, aby prosadily stanné právo a zajistily pořádek, ale - jak Itkovian velmi dobře věděl - jejich největší přínos byl psychologický.
My jsme obránci. A stále jsme tady.
Zatímco truchlení byla temná noc, vítězství a vše, co znamenalo, bylo šedí úsvitu, zmenšovalo velikost ztráty a zkázy, která se pomalu odkrývala okolo. Přeživší nebylo možné utěšit, zmírnit jejich krutý úděl, ale Šedé meče byly zde, obyčejné a spolehlivé. Staly se vskutku městskou zástavou.
A stále jsme tady.
Jakmile bude úkol splněn, smlouva bude, podle Itkovianova mínění, ukončena. Zákon a pořádek mohou prosazovat utvrzové z Rabu. Šedé meče opustí Capustan a už se nejspíš nikdy nevrátí. Nezdolný štít se nyní zabýval otázkou, co bude dál. Ze sedmi tisíc na tři sta devatenáct: z tohoto obléhání se Šedé meče možná už nikdy nevzpamatují. Avšak i tak vysoké ztráty, pokud by Šlo jenom o ně, se daly zvládnout. Vyhnání Fenera z jeho chodby byla jiná věc. Vojsko zaslíbené bohu zbavenému moci se, aspoň podle Itkovianova názoru, nijak nelišilo od každé jiné tlupy námezdných žoldnéřů, bylo jen sbírkou ztracenců a profesionálních vojáků. Peníze nenabízely skutečně spolehlivou páteř. Jen málokterá kumpanie si mohla činit nárok na čest a bezúhonnost. Jen málokterá vydržela, když bylo možné uprchnout.
Verbování začal být problém. Šedé meče potřebovaly střízlivé, poctivé lidi, schopné přijmout disciplínu nejvyššího řádu, ty, pro něž přísaha měla smysl.
Dvé klů, já potřebuji fanatiky…
A zároveň museli být takoví lidé bez závazků. Což byla velmi vzácná kombinace. A i kdyby bylo možné takové lidi nalézt, komu by mohli složit přísahu? Ne Tarakovi - jádro jeho vojska již existovalo kolem Vrče.
Itkovian věděl ještě o dvou bozích, jejichž aspektem bylo válčení. Byli ze severu a ve středních zemích či na jihu je uctíval málokdo.
Jak mě to Hetan nazvala? Nikdy mě nepřirovnávala ke kočce nebo kanci. Ne. V jejích očích jsem vlkem.
Nuže dobrá…
Zvedl hlavu a zadíval se přes hlavy lidí na soucestí, až zahlédl osamělou jezdkyni.
Pozorovala ho.
Itkovian si ji přivolal pokynem ruky.
Chvilku trvalo, než dostala koně tlačenicí až k němu. "Pane?"
"Najděte mi kapitána, pane. Nás tři čeká práce."
Žena zasalutovala a otočila koně.
Díval se, jak vjíždí do boční uličky a mizí z dohledu. Jeho rozhodnutí podpírala logika, ale jemu připadala prázdná, jako by on osobně neměl s hrou, která již postoupila ze stadia příprav, nic společného - jako by v tom, co mělo přijít, neměl hrát žádnou roli. Přesto bylo přežití Šedých mečů přednější než jeho vlastní přání, než jeho život. Musí to být. Nic jiného mě nenapadá. Je třeba vytvořit nové reve. Ale ani v tomto jsem ještě neskončil.

Kapitán Norul si našla koně. Její tvář pod přílbou zestárla. Už příliš dlouho se nevyspala. Když s rekrutem Velbarou zastavovala před nezdolným štítem, neřekla nic.
"Následujte mne, pánové," vyzval je Itkovian a otočil koně.
Projeli městem a obloha nad nimi získávala blankytnou barvu. Z města vyjeli severní bránou. Třetinu lígy daleko v kopcích tábořili Barghastové, jejichž jurty a stany hlídalo několik strážných. Z ohňů stoupal kouř, jak starci v táboře připravovali ranní jídlo. Uličkami již pobíhaly děti, tišší než jejich městské protějšky, ale stejně energické.
Šedé meče projely pozůstatky pannionského postavení přímo do nejbližšího barghastského tábora.

Itkoviana nepřekvapilo, že ho na kraji tábora přivítalo půl tuctu stařen. K našemu cíli nás nese proud, a vy čarodějnice ho cítíte stejně jistě jako já, z čehož je jasné, že jinak to být nemůže. Nicméně ani to nezmírnilo jeho sklíčenost.
Považujte to za další břemeno, nezdolný štíte, k němuž jste byl stvořen, stejně jako k těm ostatním.
Zastavili koně před barghastskými stařenami.
Dlouho nikdo nepromluvil, pak se jedna bába zachechtala a zvedla ruku. "Tak pojďte."
Itkovian sesedl a jeho společnice se řídily jeho příkladem. Objevily se děti, převzaly otěže tří koní a odvedly je pryč.
Stařeny, pod vedením své mluvčí, zamířily k velké jurtě na druhém konci tábora. Vstup hlídali dva barghastští válečníci.
Stařena na ně zasyčela a oba odešli.
Itkovian, rekrut a kapitán následovali stařeny do jurty.
"Jen vzácně muž vstoupí na toto místo," začala mluvčí, když dokulhala k ohništi a usadila se na ranec kožešin.
"Jsem poctěn -"
"Nebuď!" zachechtala se. "Musel bys válečníka zbít do bezvědomí a přitáhnout ho sem, a i pak by na tebe nejspíš zaútočili jeho bratři a přátelé, než by ses dostal ke vchodu. Ty, mladý muži, jsi mezi starými ženami, a nic na světě není nebezpečnější!"
"Ale podívejte se na něj!" zvolala jiná žena. "On se vůbec nebojí."
"Ohniště jeho duše je jenom popel," frkla třetí.
"Přesto," odsekla první žena, "s tím, co hledá, by přinesl ohnivou bouři do zamrzlého lesa. Togctha a Farand, navěky ztracení milenci, srdce zimy vyjící v nejhlubší pustině Laederonu - my všechny ve snech slyšely jejich žalostný nářek. Nebo ne? Přiblížili se k sobě - jenže ne ze severu, ach ne, ne ze severu. A nyní tento muž," předklonila se a tvář jí zaclonil kouř, "tento muž…" Poslední slova byla spíš vzdech.
Itkovian se zhluboka nadechl a ukázal na Velbaru. "Smrtelný meč -"
"Ne," zavrčela stařena.
Nezdolný štít zakolísal. "Ale -"
"Ne," zopakovala. "Byl nalezen. Existuje. Už se to stalo. Podívej se na její ruce, vlku. Je v nich příliš mnoho starostlivosti. Ona bude válečný jezdec."
"Jste si - tím jistá?"
Stařena ukázala na kapitána. "A tahle," pokračovala a Itkovianovu otázku přešla, "bude to, čím jsi býval ty. Ona to břímě přijme - ty, vlku, jsi jí ukázal všechno, co musí vědět. Pravda je v jejích očích a v lásce, kterou k tobě chová. Ona bude ztělesněním odpovědi, odpovědi jistého druhu. Ona bude nezdolným štítem."
Ostatní stařeny kývaly na souhlas a oči se jim nad velkými nosy leskly - náhle jako by měl Itkovian před sebou hejno vran.
Pomalu se obrátil na Norul. Ta, ač zkušený voják, vypadala, jako by dostala ránu.
Podívala se na něj. "Pane, co -"
"Pro Šedé meče," přerušil ji Itkovian a snažil se potlačit příval bolesti a úzkosti. "Je třeba to udělat, pane," zachraptěl. "Togg, pán zimy, je dávno zapomenutý bůh války, připomínaný mezi Barghasty jako vlčí duch Togctha. A jeho ztracená družka vlčice Fanderay. Barghastsky Farand. V naší kumpanii je víc žen než mužů. Je třeba vyhlásit reve a pokleknout před vlčím bohem a bohyní. Vy, pane, budete nezdolným štítem. A vy," obrátil se na mladší ženu, která kulila oči, "budete válečným jezdcem. Šedé meče jsou znovu vytvořeny, pánové. Schválily to zde tyto moudré ženy."
Kapitán Norul couvla. "Pane, nezdolným štítem Šedých mečů jste vy -"
"Ne. Já jsem nezdolný štít Fenera a Fener, pánové, je… pryč."
"Kumpanie je skoro úplně zničená, pane," namítla Norul. "Těžko se vzpamatuje. A otázka kvality -"
"Vy budete vyžadovat fanatiky, kapitáne. Tento stav mysli, vzdělání a kultura jsou nezbytné. Musíte hledat, pánové, musíte najít takové lidi. Lidi, kterým už v životě nic nezbývá, kteří přišli o svou víru. Lidi, kteří byli… ztraceni."
Norul vrtěla hlavou, ale Itkovian v jejích šedých očích viděl, že začíná chápat.
"Kapitáne," pokračoval neúprosně, "Šedé meče vytáhnou s oběma cizími vojsky. Na jih, aby uviděly konec Pannionského dominia. A ve vhodném čase budete verbovat. Lidi, jaké hledáte, pánové, naleznete mezi tenescowri."
Nebojte se, ještě vás neopustím, přítelkyně. Ještě se toho musíte hodně naučit.
A můj úkol zřejmě ještě neskončil.
Viděl, jak se tváří sklíčeně, jak se snaží bojovat s tím, co hrozného udělal. Některé věci by se neměly sdílet. A to je můj nejhorší zločin, protože ten titul - břímě, jež nese nezdolný štít - jsem jí vnutil, aniž by měla na vybranou.
Nedal jsem jí na vybranou.

KAPITOLA DEVATENÁCT

Ten den byl plný neradostných překvapení.

Rok shromáždění
Koralb

"N
ěkdo nás sleduje."
Stříbrná liška se obrátila v sedle a přimhouřila oči. "Mé dvě malazské dohlížitelky," povzdechla si a zaváhala, než dodala: "Pochybuji, že je odradíme."
Kruppe se usmál. "Je zřejmé, že tvůj nadpřirozeně neviditelný odchod z tábora nebyl zcela dokonalý, co se čarodějného

provedení týče. Nadcházející zvláštní událost tedy bude mít svědků více. Bojíš se diváků, holka? Pokud ano, je to hrozná chyba -"
"Ne, Kruppe, nebojím."
"Nepočkáme na ně tedy?"
"Něco mi říká, že jim to víc vyhovuje takto - z dálky. Pojedeme dál, Darúne. Už jsme skoro tam."
Kruppe se zadíval na nízké travnaté kopce okolo. Slunce jasně svítilo a zahánělo i poslední stíny v údolích. Kromě dvou malazských vojáků tisíc kroků za nimi tu byli úplně sami. "Skromné vojsko, zdá se," poznamenal Kruppe. "Nepochybně je zakopáno v syslích norách."
"To je jejich dar i prokletí," odtušila Stříbrná liška. "Jsou ve všem jako prach. Jsou T'lan Imass."
Ještě nedomluvila - jeli pomalým klusem - a na kopcích se objevily postavy. Hubení vlci mlčky klusali blíž. T'lan Ay, zprvu jen několik desítek, pak stovky.
Kruppeho mula zahýkala, stříhala ušima a házela hlavou. "Uklidni se, zvíře!" vykřikl Darún, čímž ji poplašil ještě víc. Stříbrná liška dojela blíž a uklidnila mulu dotekem na šíji.
Přiblížili se k plochému kopečku mezi dvěma dávno vyschlými říčními koryty, jejichž příkré břehy se rozdrolily a nyní je tvořily mírné svahy. Stříbrná liška na kopci sesedla. Kruppe ji spěšně následoval.
T'lan Ay je z dálky obcházeli. Byly jich už tisíce a v prachu, který se zvedal při jejich neklidném přecházení, vypadali strašidelně.
Za Rhivkou a Darúnem dorazily obě mariňačky. Vlci si jich nevšímali.
"Dneska bude horko," utrousila jedna z žen.
"Všivý horko," usoudila druhá.
"V takovej den je lepší se pranicím vyhejbat."
"Pravda. A bojování s tenescowri mě stejně zrovna nezajímá. Na hladovějící vojsko je ubohej pohled. Chodící kostry -"
"To je zvláštní představa," poznamenal Kruppe. "Vzhledem k okolnostem."
Mariňačky zmlkly a prohlížely si ho.
"Promiňte, že ruším vaše klábosení," ozvala se suše Stříbrná liška. "Kdybyste se laskavě postavili za mě. Děkuju, ne, ještě kousek dál. Řekněme nejméně pět kroků. To bude stačit. A v tom, co bude následovat, mě, prosím, nevyrušujte."
Kruppe - a nepochybně i obě ženy vedle něj - se zadíval dolů z kopce, kde se v moři měňavého prachu zdvihaly ze země tisíce podsaditých, vyschlých válečníků v kožešinách. Nenadálé, podivně tiché kouzlo.
Jsou ve všem jako prach.
Ale prach si našel tvar.
Nerovné řady, matný lesk pazourkových zbraní, šedé, černé a rezavě hnědé skvrny mezi betelovou barvou leštěné kůže. Přilby z lebek, některé s rohy či parohy, vytvářely na všech svazích a v korytech kostěný pokryv, až to vypadalo jako nesourodá dlažba na nějakém obrovském náměstí. Dlouhé vlasy splývající zpod lebek nerozvlnil ani sebemenší vánek a sluneční světlo nedokázalo rozehnat stíny v očních důlcích. Nicméně všechny oči se upíraly na Stříbrnou lišku a ten hromadný pohled měl váhu.
Planina na všech stranách ve chvilce zmizela. Desítky tisíc T'lan Imass tu nyní stály mlčky a nehybně.
T'lan Ay nebyli nikde vidět, pohybovali se někde za shromážděnými legiemi. Strážci. Druhové. Zaslíbení mistru Kápě.
Stříbrná liška se dívala na T'lan Imass.
Ticho.
Kruppe se zachvěl. Vzduch páchl nemrtvými, byl tu cítit mrazivý dech tajícího ledu a cosi jako ztráta. Zoufalství. Nebo možná po celé té dlouhé době jenom jeho popel.
V tom všem jsou staré vědomosti - to nelze popřít. A přesto si Kruppe říká, jsou tu i vzpomínky? Skutečné vzpomínky? Na živé tělo, pohlazení větru, smích dětí? Vzpomínky na lásku?
Když jsou zamrzlí mezi životem a smrtí, na ledovém pomezí, co může existovat ze smrtelných pocitů? Ani jejich ozvěna ne. Jenom vzpomínky na led a nic víc než led. Bohové pod námi… takový žal…
Ke Stříbrné lišce se blížily postavy. Beze zbraní, oděné v kožešinách dávno vyhynulých zvířat. Kruppe se zvlášť soustředil na jednu. Byl to širokoplecí kostěj v lebce s parohy a špinavé kožešině polární lišky. Darún si ohromeně uvědomil, že toto zjevení zná.
Už jsme se setkali, Pran Chole. Odpusť, ale při pohledu na tebe mi puká srdce - na to, co se z tebe stalo.
Kostěj s parohy promluvil první. "Přišli jsme," pravil, "na druhé shromáždění."
"Přišli jste," opáčila Stříbrná liška, "na mé zavolání."
Kostěj pomalu naklonil hlavu na stranu. "To, co jsi, bylo stvořeno kdysi dávno pod vedením jednoho staršího boha. Ale v srdci jsi Imass. Vše, co následovalo, ti přešlo do krve ve chvíli tvého zrození. Čekání, vyvolavači, bylo dlouhé. Já jsem Pran Chole z Kron T'lan Imass. Já byl s K'rulem při tvém zrodu."
Stříbrná liška se trpce usmála. "Jsi tedy můj otec, Pran Chole? Pokud ano, naše setkání přišlo příliš pozdě. Pro nás oba."
Kruppeho se zmocnilo zoufalství. Tohle byl starý hněv, příliš dlouho potlačovaný, a nyní mrazil. První slova druhého shromáždění byla děsivá.
Pran Chole jako by při jejích slovech zvadl. Sklopil vyschlou hlavu, jako kdyby se styděl.
Stříbrná liško, jak jsi mohla?
"Tam, kam jsi odešla, dcero," zašeptal, "jsem tě nemohl následovat."
"Pravda," štěkla. "Nakonec na tebe čekala přísaha. Obřad. Ten obřad, který změnil vaše srdce v popel. Všechno kvůli válce. Ale o tom přece válka je, ne? O opouštění. Opuštění domova. Opuštění milovaných - vlastně i samotné schopnosti milovat. Ty ses rozhodl všechno tohle opustit. Opustil jsi všechnol Opustil jsi -" Náhle se odmlčela.

Kruppe zavřel oči, aby si v duchu její větu dokončil. Opustil jsi… mě.
Pran Chole po chvíli trochu zvedl hlavu. "Vyvolavači, co chceš, abychom udělali?"
"K tomu se brzy dostaneme."
V té chvíli vystoupil další kostěj. Z ramen mu splývala shnilá kožešina velkého hnědého medvěda a zvíře samo jako by přebývalo v jeho očích. "Jsem Okral Lom," pronesl hlasem připomínajícím vzdálené hřmění. "Před tebou nyní stojí všichni kostějové Kron T'lan Imass. Agkor Choom. Bendal Hom, Ranag lim a Brold Chood. I Kron, jenž byl vybrán při prvním shromáždění za válečného vůdce. Na rozdíl od Pran Chola nám na tvém hněvu nezáleží. Ve tvém zrození jsme nehráli žádnou roli. Přesto lpíš na nedorozumění, vyvolavačko. Pran Chole nemůže být považován za tvého otce. Stojí tu a přijímá břímě tvého vzteku, protože je tím, čím je. Pokud chceš někoho zvát svým otcem, pokud tolik vyžaduješ tvář, na niž by se mohla soustředit tvá nenávist, pak si to musíš odpustit, neboť ten, koho hledáš, není mezi námi."
Stříbrné lišce se pomalu vytratila krev z obličeje, jako by nebyla připravená, že jí tento kostěj hodí zpátky tak kruté odsouzení. "N není mezi vámi?"
"Tvé duše byly spojeny v chodbě Tellann, ale ne ve vzdálené minulosti - v minulosti, v níž žil Pran Chole - alespoň ne zprvu. Vyvolavači, otevřená chodba, o níž mluvím, patřila prvnímu meči Onos T'oolanovi. Nyní je bez klanu, chodí sám a samota pokřivila jeho moc Tellann -"
"Pokřivila? Jak?"
"Tím, co hledá, touhou ležící v jeho srdci."
Stříbrná liška kroutila hlavou, jako by se snažila popřít vše, co Okral Lom řekl. "A co vlastně hledá?"
Kostěj pokrčil rameny. "Vyvolavači, to zjistíš brzy, neboť Onos T'oolan slyšel tvé povolání k druhému shromáždění. Žel, trochu se opozdí."
Kruppe se díval, jak se Stříbrná liška znovu obrací k Pran Cholemu, který opět sklonil hlavu.
Tím, že přijal zodpovědnost za její stvoření, jí tento kostěj nabídl dar - ohnisko pro její hněv, oběť stojící před ní.
Vzpomínám si na tebe, Pran Chole, ze svého snového světa. Na tvou tvář, soucit ve tvých očích. Odvážím se zeptat: byli jste vy Imassové kdysi všichni takoví?
Z řad válečníků se vynořila další dvojice. V tichu, jež následovalo po slovech Okral Loma, promluvil bližší z těch dvou. "Jsem Ay Estos z Logros T'lan Imass." Tomuto kostěji, jenž byl vyšší a hubenější než ostatní, visela z ramen kožešina polárního vlka.
Stříbrná liška odpověděla téměř nepřítomně: "Vítám tě, Ay Estosi. Dovoluji ti promluvit."
T'lan Imass se uklonil a řekl: "Logros mohl na toto shromáždění poslat pouze dva kostěje z důvodu, který ti nyní sdělím." Odmlčel se, ale když Stříbrná liška nereagovala, pokračoval: "Logros T'lan Imass loví odpadlíky - naše vlastní druhy, kteří porušili přísahu. Spáchali zločiny, vyvolavači, které je třeba ztrestat. Přicházím tedy jako zástupce Logrosových klanů."
Stříbrná liška se otřásla a konečně odtrhla zrak od Pran Chola. Nadechla se a narovnala. "Říkal jsi," pronesla hluše, "že je tu přítomen ještě další Logrosův kostěj."
T'lan Imass ve vlčí kožešině ustoupil stranou. Kostěj stojící za ním měla výrazné kosti a téměř zvířecí rysy. Na sobě měla žena šupinatý plášť, jenž jí visel až na zem. Neměla přílbu a na široké, ploché lebce jí zbývalo jen pár kousků kůže s několika pramínky dlouhých bílých vlasů.
"Olar Ethil," představil ji Ay Estos. "První mezi kostěji. Eleint, první převtělenec. Necestovala se mnou, protože ji Logros pověřil jiným úkolem, který ji zavedl daleko od klanů. Do dnešního dne jsme Olar Ethil neviděli mnoho let. Eleint, budeš mluvit o úspěchu, či neúspěchu v tom, oč jsi usilovala?"
První kostěj Olar Ethil naklonila hlavu a oslovila Stříbrnou lišku. "Vyvolavači, když jsem se blížila k tomuto místu, ovládla jsi mé sny."
"To je pravda, i když jsem nevěděla, kdo jsi. O tom si můžeme promluvit jindy. Pověz, jakým úkolem tě Logros pověřil?"
"Logros mě poslal hledat zbývající vojska T'lan Imass, o nichž jsme věděli z prvního shromáždění. Ifayle, Kerluhmy, Bentracty a Orshany."
"A našla jsi je?" chtěla vědět Stříbrná liška.
"Z Bentract T'lan Imass zbývají čtyři klany a jsou, myslím, v Jacuruku, ale lapení v chodbě chaosu. Hledala jsem tam, vyvolávači, leč bez úspěchu. Ohledně Orshanů, Ifayle a Kerluhmů hlásím neúspěch, neboť jsem po nich nenalezla sebemenší stopu. Z toho vyplývá, že zřejmě již neexistují."
Stříbrnou liškou slova Olar Ethil očividně otřásla. "Tolik…" zašeptala, "je ztraceno?" Po chvíli se vzpamatovala. "Olar Ethil, co přimělo Logrose, aby tě vyslal hledat zbývající vojska?"
"Vyvolávací, první trůn našel úctyhodného držitele."
"Držitele? A koho?"
"Smrtelníka tehdy známého jako Kellanved, císař Malazu."
Stříbrná liška dlouho mlčela, než řekla: "No ovšem. Ale on už na něm nesedí, že?"
"Již na něm nesedí, vyvolávači, ale nevzdal se ho."
"A co to znamená? Aha, císař totiž nezemřel, že?"
Olar Ethil kývla. "Kellanved nezemřel. Ascendoval a ujal se trůnu stínu. Kdyby byl opravdu zemřel, první trůn by byl opět uprázdněn. On však nezemřel, takže trůn uprázdněn nebyl. Jsme opět ve slepé uličce."
"A když došlo… k této události… výsledkem bylo, že jste přestali sloužit Malazské říši a nechali jste Laseen, aby si v prvních, rozhodujících, letech své vlády poradila sama."
"Byla to nejistá doba, vyvolávači. Logros T'lan Imass byli rozděleni. Odhalení přeživšího Jaghuta v Jhag Odhan bylo vhodným, byť krátkým rozptýlením. Některé klany se vrátily do služeb Malazské říše."
"A ten rozkol dal vzniknout odpadlíkům, které teď vy ostatní honíte?"

Aha, už jí to zase myslí. Tohle je opravdu zvláštní informace. Odpadlíci mezi T'lan Imass…
"Ne, vyvolávači. Odpadlíci si našli jinou cestu, která nám zatím zůstala skryta. Občas na svém útěku používají chodbu chaosu."
Chaos? Rád bych věděl, komu se tito odpadlí T'lan Imass nyní klanějí. Ne, nemysli na to. Kruppe tuší, že je to stále vzdálená hrozba. Všechno má svůj čas…
Stříbrná liška se zeptala: "Jaké převtělenecké tělo používáš, Olar Ethil?"
"Když se popustím, stávám se nemrtvým dvojčetem Tiam, jež zrodila všechny draky."
Nic víc nedodala. Tisíce T'lan Imass tu nehybně a mlčky stály. Nakonec si Kruppe odkašlal a přistoupil ke Stříbrné lišce. "Zdá se, holka, že čekají na tvůj povel - ať už jim zavelíš cokoliv. Rozumné řeše -"
Stříbrná liška se k němu otočila. "Prosím," prskla. "Jen žádné rady. Tohle je moje shromáždění, Kruppe. Nech mě na pokoji."
"Pochopitelně, drahá. Nejpokornější omluvy. Prosím, pokračuj ve svém váhání."
Udělala kyselý obličej. "Drzoune."
Kruppe se usmál.
Stříbrná liška se obrátila zpátky k čekajícím T'lan Imass. "Pran Chole, prosím, odpusť mi má dřívější slova."
Zvedl hlavu. "Vyvolávači, to já musím žádat odpuštění."
"Ne. Okral Lom měl pravdu, když odsoudil můj hněv. Mám pocit, jako bych na toto setkání čekala tisíc životů - to očekávání, tlak…"
Kruppe si odkašlal. "Tisíc životů, Stříbrná liško? Pohlédni lépe na ty, kdo stojí před tebou -"
"Děkuju ti, to stačí, Kruppe. Věř mi, jsem docela schopná pokárat se i bez tvé pomoci."
"Pochopitelně," zamumlal Darún.
Stříbrná liška se znovu podívala na Pran Chola. "Položím tobě a tvým druhům jednu otázku."
"Čekáme, vyvolavačko."
"Jsou ještě nějací Jaghuti?"
"Z čistokrevných víme jen o jednom, který přebývá v této říši. Jeden, který se skrývá a není ve službě bohu ani ve službě azathských domů."
"A nachází se v srdci Pannionského dominia, správně?"
"Ano."
"Velí nemrtvým K'Chain Che'Malle. Jak je to možné?"
Kruppe si všiml, že Pran Chole s odpovědí váhá. "To nevíme, vyvolávači."
"A až bude zničen, Pran Chole, co potom?"
Kostěje otázka zřejmě vyvedla z míry. "Vyvolávači, toto je tvé shromáždění. Jsi z masa a kostí - našeho masa a kostí, znovuzrozená. Až bude zabit poslední Jaghut -"
"Momentíček, prosím!" vyhrkl Kruppe a popošel blíž. Stříbrná liška rozčileně zasyčela, ale Darún pokračoval. "Pran Chole, vzpomínáš si na ctihodného Kruppeho?"
"Ano."
"Ctihodného, chytrého Kruppeho, že? Řekl jsi, že víte jen o jednom Jaghutovi. To je nepochybně přesné. Nicméně říci něco takového není totéž, jako říci, že zůstal jen jeden, že? Tedy si tím nejste jistí?"
Odpověděla Olar Ethil. "Smrtelníku, zůstali i další Jaghuti. Izolovaní. V úkrytu - naučili se opravdu dobře schovávat. Věříme, že existují, jen je nedokážeme najít."
"A přesto žádáte o oficiální ukončení války, pravda?"
Nemrtvé řady se zavlnily.
Stříbrná liška se otočila ke Kruppemu. "Jak to víš, zatraceně?"
Kruppe pokrčil rameny. "Žal nepřekonaný a nepřekonávaný. Oni se opravdu chtějí stát prachem. Kdyby měli oči, Kruppe by nemohl pravdu vidět jasněji napsanou. T'lan Imass touží po zapomnění."
"Které jim dám, teprve až všichni Jaghuti na tomto světě přestanou existovat," prohlásila Stříbrná liška. "Protože to je břemeno na mě vložené. Důvod, proč tu jsem. Hrozbu tyranie je třeba odstranit jednou provždy. Teprve pak můžu T'lan Imass dát zapomnění, které hledají - to ode mě žádá obřad, protože toto spojení nelze zlomit."
"Musíš vydat prohlášení, vyvolavačko," podotkl Okral Lom.
"Ano," pravila stále se mračíc na Kruppeho.
"Tvá slova," dodal Pran Chole, "mohou zlomit pouta obřadu."
Prudce se otočila. "Tak snadno? A přece -" Znovu se podívala na Darúna a zamračila se. "Kruppe, vynesl jsi na světlo nepříjemnou pravdu -"
"Ano, Stříbrná liško, ale ne stejnou pravdu, kterou zřejmě vidíš. Ne, Kruppe odhalil hlubší pravdu, mnohem dojemnější."
Zkřížila ruce na prsou. "A to je?"
Kruppe se zadíval na moře nemrtvých postav a do bezpočtu zastíněných očních důlků. Po chvíli si procítěně povzdechl. "Má milá, jen se, prosím, podívej. Byl to žalostný klam, nehodný odsouzení. Pochop, můžeš li, samotný počátek. První shromáždění. Tehdy byl jen jeden nepřítel. Jeden národ, z něhož povstávali tyrani. Ale čas běží, pravda? A nyní se vládci a tyrani objevují na všech stranách - avšak jsou to Jaghuti? Nejsou. Většinou to jsou lidé, pravda? Chceš pravdu ve všech jejích vrstvách? Nuže dobrá, Stříbrná liško. T'lan Imass svou válku vyhráli. Kdyby se z těch několika ukrytých Jaghutů vynořil další tyran, nebylo by pro něj tak snadné dobýt svět jako kdysi. Postavili by se mu bohové, ba i pouhé ascendenty! Muži jako Anomander Dlouhý vlas a ženy jako Korlat - zapomněla jsi na osud posledního jaghutského tyrana?

Čas běží, Stříbrná liško. Jaghutům i T'lan Imass." Položil jí ruku na rameno a podíval se jí do očí. "Vyvolavači," zašeptal, "tito nezdolní válečníci jsou… unavení. Nesmírně unavení. Existovali po stovky tisíc let z jednoho jediného důvodu. A ten důvod je dnes… fraška. Je bezvýznamný. Nepodstatný. Oni to chtějí skončit, Stříbrná liško. Chtěli se dohodnout s Kellanvedem, ale neuspěli. Proto stvořili tebe, to, čím ses měla stát. Pro tento jediný úkol.
Osvoboď je. Prosím."
Promluvil Pran Chole. "Vyvolavači, zničíme Jaghuta, který se skrývá v Pannionském dominiu. A pak tě požádáme o ukončení. Je to, jak řekl Kruppe. Nemáme důvod tu být, a proto existujeme beze cti, a to nás ničí. Odpadlíci, které loví Logros T'lan Imass, jsou jen první kapkou. Ztratíme další své druhy, alespoň se toho bojíme."
Kruppe viděl, jak se Stříbrná liška třese, ale když oslovila šamana s parohy, ovládala se. "Stvořili jste mě jako prvního kostěje z masa a kostí za skoro tři sta tisíc let. Prvního, a zřejmě i posledního."
"Udělej, oč žádáme, vyvolavačko, a zbytek života bude jen tvůj."
"Jakého života? Nejsem Rhivka ani Malažanka. Nejsem ani úplně člověk. A to nikdo z vás nechápe!" Ukázala prstem na Kruppeho a obě mariňačky. "Nikdo z vás! Dokonce ani Paran, který si myslí - ne, to, co si myslí, vyřídím ve vhodnou dobu - do toho vám nic není. T'lan Imass! Já patřím k vám, hrom do vás! Jsem vaše první dítě za tři sta tisíc let! A vy mě chcete zase opustit?"
Kruppe couvl. Zase? Ach, bohové pod námi - "Stříbrná liško -"
"Ticho!"
Ale ticho nebylo. Místo toho se ozvalo šustění a skřípění a Stříbrná liška i Kruppe se otočili po zvuku.
A viděli, jak desítky tisíc T'lan Imass poklekají a sklánějí hlavy.
Olar Ethil zůstala stát jako poslední a řekla: "Vyvolavači, snažně tě prosíme, propusť nás." S těmito slovy také poklekla.
Z toho pohledu měl Kruppe pocit, jako by mu do srdce vrazili nůž. Nedokázal promluvit, skoro nedýchal, jen s rostoucí hrůzou zíral na ty zlomené válečníky. A když Stříbrná liška odpověděla, Darúnovi málem puklo srdce.
"Ne."
V dálce začali výt nemrtví vlci.
"Pro mistra Kápě!" zaklela jedna mariňačka.
Ano, jejich hlas vyjadřuje tak nadzemský žal, až to duši smrtelníka rve na kusy. Ach, K'rule, co si počneme teď?

"U lidí, kteří žijí tak krátce, předpokládáme jednoduchost."
Whiskeyjack se kysele ošklíbl. "Jestli to má být omluva, tak se musíš víc snažit, Korlat."
Tiste Andii si povzdechla a velmi lidským gestem si prohrábla dlouhé černé vlasy.
"Ale zase," pokračoval Malažan, "od tebe, ženská, bude stačit i zabručení."
Zablýsklo se jí v očích. "Ano? A jak mám brát tohle?"
"Zkus to vzít tak, jak to bylo míněno, holka. Posledních pár dní jsem se zrovna nebavil a byl bych radši, kdyby to mezi námi bylo jako předtím, takže vezmu, co můžu dostat. Tak, jednodušeji už se vyjádřit neumím."
Naklonila se v sedle a položila mu ruku na paži. "Děkuji ti. Zřejmě jsem to já, kdo potřebuje mít všechno jednoduché."
"Na tohle mám pusu na zámek."
"Jsi velmi moudrý, Whiskeyjacku."
Pláň před nimi se rojila tenescowri. Byli dva tisíce kroků daleko a přibližovali se. V jejich řadách nevládl sebemenší pořádek, jen v jejich čele jel osamělý jezdec, vyzáblý mladík, sedící na tahounovi s propadlým hřbetem. Hned za tímto mladým mužem - Whiskeyjack usoudil, že to bude Anaster - se hrnul asi tucet žen. Byly rozcuchané, neustále vřeštěly a působily šíleným a děsivým dojmem.
"Nejspíš ženy mrtvého semene," podotkla Korlat, když si všimla, kam se Whiskeyjack dívá. "Je tam čarovná síla. Myslím, že ony jsou skutečné osobní stráže prvního dítěte."
Whiskeyjack se otočil v sedle, aby zkontroloval malazské legie seřazené padesát kroků za ním. "Kde je Anomander Dlouhý vlas? Ten dav může každou chvíli zaútočit."
"Nezaútočí," odtušila Korlat. "Ty čarodějnice vycítily přítomnost mého pána. Jsou z toho celé pryč a nabádají své vyvolené dítě k opatrnosti."
"A poslechne?"
"Mělo by -"
Její slova přehlušil řev.
Tenescowri zaútočili jako příval neohroženého zoufalství. Do Whiskeyjacka udeřila vlna energie od žen mrtvého semene, až se mu v panice rozbušilo srdce.
Korlat sykla. "Odolej tomu strachu, lásko!"
Whiskeyjack prskl, tasil meč a otočil koně ke svým vojákům. Vlna kouzlem vyvolané hrůzy už dosáhla až k nim. Řady se vlnily, ale ani jediný voják necouvl. Ve chvilce se Malažané vzpamatovali.
"Pozor!" zvolala Korlat. "Můj pán dorazil v plné síle!"
Na všech stranách jako by se stlačoval vzduch a sténal pod obrovskou, neviditelnou váhou. Obloha potemněla přímo hmatatelným děsem.
Whiskeyjackův kůň na chvíli podklesl, než se vzpamatoval, a zařičel.
Zavál studený, kousavý vítr a přitiskl k zemi trávu před komandantem a Korlat, než udeřil do útočící masy tenescowri. Ženy mrtvého semene to srazilo zpátky. Vrávoraly a padaly na zem, kde se svíjely. První běžci za nimi se zastavili a ve chvilce v předních řadách tenescowri zavládl zmatek, jedni se vrhali na druhé, šlapali po sobě a rozháněli se rukama.
Nízko nad Whiskeyjackovou hlavou přelétl černý drak se stříbrnou hřívou, nesený na ledovém větru.
Anaster, sedící na koni, který se ani nepohnul, na něj čekal. Přední řady tenescowri se za prvním dítětem měnily v

hroutící se zeď.
Anomander Dlouhý vlas se snesl k mladíkovi.
Anaster se narovnal v sedle a rozpřáhl paže.
Drak natáhl pařáty, popadl první dítě a zvedl ho ze sedla.
A s kořistí zamířil vzhůru.
Pak jako by ve vzduchu zakolísal.
Korlat vykřikla. "Bohové, je jako jed!"
Drak švihl pařátem a odhodil Anastera na zem. Mladík padal jako hadrová panenka a dopadl do davu tenescowri, kde zmizel z dohledu.
Anomander Dlouhý vlas se vzpamatoval, zamířil k rolnickému vojsku, sklonil klínovitou hlavu a otevřel tlamu.
Z jeho tlamy vyletěla čistá Kurald Galain, valící se temnota, již Whiskeyjack už kdysi dávno viděl před Dřevnovem. Ale tehdy byla její síla pevně ovládaná. I nedávno, když ho Korlat vedla samotnou chodbou, byla klidná. Nyní však starší chodba noci řádila bez omezení.
Takže do Kurald Galain vede ještě jedna cesta - přímo chřtánem toho draka.
Mezi tenescowri se objevil široký pruh, kde se těla rozpouštěla v nicotu a zůstávaly po nich jen potrhané šaty. Drak letěl rovně jako šíp a vyrýval stezku zkázy, která vojsko rozdělila na dvě poloviny.
Když dokončil první průlet, Anomander Dlouhý vlas se zvedl k nebi a otočil se.
Ale víc už ho nebylo potřeba. Tenescowri byli na útěku, prchali na všechny strany. Whiskeyjack občas viděl, jak se místy obracejí proti sobě, jako pes hryzající si vlastní rány. Nastalo bezduché vraždění a ničení, vycházející ze slepé, nemyslící hrůzy.
Drak přelétl nad davem, ale chodbu podruhé neotevřel.
Pak si Whiskeyjack všiml, jak Anomander Dlouhý vlas otáčí hlavu.
Spustil se níž nad volný prostor, který se objevil, když se mu tenescowri vrhali z cesty pryč, a na zemi zůstala ležet jen desítka bezmocně se zmítajících postav - které se zoufale snažily vstát.
Ženy mrtvého semene.
Drak letící nyní ve výšce člověka nad zemí se v blízkosti čarodějek rozmazal a proměnil, takže se objevil pán Měsíčního Kamene - a když vykročil k ženám, sáhl po meči.
"Korlat -"
"Mrzí mě to, Whiskeyjacku."
"On chce -"
"Já vím."
Whiskeyjack s hrůzou hleděl, jak Anomander Dlouhý vlas došel k první ženě, vyzáblé, hrbaté babici, jež mu sahala stěží k pasu, a máchl Dragnipúrem.
Její hlava se skulila na zem. Tělo ještě udělalo krok, jako by tančilo, a pak se zhroutilo do trávy.
Anomander Dlouhý vlas zamířil k druhé ženě.
"Ne - tohle není správné -"
"Prosím -"
Whiskeyjack, nevšímaje si jejích proseb, pobídl koně klusem ze svahu, a když se dostal na rovinu, zrychlil do cvalu.
Další žena zemřela a ještě jedna, než Malažan dorazil a zabrzdil koně přímo před Anomanderem. Pán Měsíčního Kamene se musel zastavit. Překvapeně vzhlédl a zamračil se.
"Nech toho," zachraptěl Whiskeyjack. Uvědomil si, že drží tasený meč, a viděl, že si toho Anomander všiml, než odpověděl.
"Ustup, příteli. To, co dělám, je milosrdenství -"
"Ne, to je soud, Anomandere Dlouhý vlase. A rozsudek," dodal s pohledem upřeným na černou čepel Dragnipúru. Pánův úsměv byl podivně tesklivý. "Chceš li, tak ano, Whiskeyjacku. Přesto si nárokuji právo soudit tato stvoření."
"Proti tomu nic nemám, Anomandere."
"Aha, tedy jde o… rozsudek."
"Ano."
Pán vrátil meč do pochvy. "V tom případě ho musíš vykonat sám, příteli. A rychle, než získají zpět své síly."
Whiskeyjack sebou v sedle trhl. "Nejsem kat."
"Buď se jím staň, nebo ustup stranou. Hned."
Whiskeyjack otočil koně. Sedm zbývajících žen opravdu přicházelo k vědomí, i když nejbližší měla v seschlých, zažloutlých očích stále nechápavý výraz.
Mistr Kápě mě vem -
Pobodl koně do kroku a zvedl čepel, aby ji mohl ženě vrazit do prsou. Suchá kůže se snadno roztrhla a kosti zapraskaly jako větvičky. Žena spadla.
Whiskeyjack vedl koně dál a setřepl z čepele krev. Další ženě prosekl hrdlo.
Přinutil se ke klidu, pevně se ovládal a soustředil se na své pohyby. Žádné chyby. Žádná bolest pro oběti. Přesné popravy, jedna po druhé, instinktivně vedl koně, napřahoval meč a bodal či sekal, co bylo potřeba.
Jedna, druhá, třetí.
Dokud neviděl, že je dokonáno. Bylo po všem.
Jeho kůň se dál obracel.
Whiskeyjack vzhlédl. A na hřebeni daleko po své levici uviděl Houfec Jednorukého - prostor mezi nimi byl posetý těly, ale jinak tu byla jen tráva. Díval se na ně.

Na své vojáky.
Stáli na hřebeni. A mlčeli.
Muset se dívat na tohle… Teď jsem opravdu prokletý. Odsud už není návratu. Ať už to vysvětlím, ospravedlním jakkoliv. Zabíjel jsem. Ne vojáky, ne ozbrojené protivníky, ale stvoření posedlá šílenstvím, zbavená smyslů, nechápající.
Obrátil se k Anomanderovi.
Pán Měsíčního Kamene jeho pohled bezvýrazně opětoval.
Toto břemeno - neseš už tak dlouho, tak dávno jsi je přijal, viď? S tímto břemenem, které teď útočí na moji duši, ty žiješ - staletí. Taková je cena za meč na tvých zádech -
"Měl jsi to nechat na mně, příteli," podotkl Tiste Andii tiše. "Mohl jsem na tom trvat, ale s tebou meč nezkřížím. A tak," dodal se smutným úsměvem, "je moje milost opět kletbou. Dopadající na ty, na nichž mi záleží, právě pro tento cit. Kéž bych se byl poučil, souhlasíš?"
"Zdá se," vypravil ze sebe Whiskeyjack, "že jsme našli něco nového, co máme společné."
Anomander Dlouhý vlas přimhouřil oči. "Přál bych si, aby to bylo jiné."
"Já vím." Whiskeyjack se už zase ovládal. "Mrzí mě, že jsem ti nedal na vybranou."
Dívali se na sebe.
"Myslím, že Korlatini druhové chytili toho Anastera," poznamenal Dlouhý vlas po chvíli. "Připojíš se ke mně?"
Whiskeyjack sebou trhl.
"Ne, příteli," ujistil ho Anomander. "Jeho já soudit nehodlám. To necháme na jiných, ano?"
Chceš říct, že ho bude soudit správný vojenský soud. Ta pevná struktura, která tak snadno zprošťuje osobní zodpovědnosti. Pochopitelně. Na to teď máme čas, že? "Souhlasím, pane. Veď mě, prosím."
S dalším smutným úsměvem Anomander prošel kolem Whiskeyjacka, který vrátil zakrvácený meč do pochvy a vydal se za ním. Hleděl na jeho široká záda, na zbraň, jež mu visela mezi lopatkami. Anomandere, jak jen toto břemeno uneseš? Břemeno, které mně úplně zlomilo srdce?
Vlastně ne, to mě tolik netrápí. Pane Měsíčního Kamene, žádal jsi mě, abych ustoupil, a nazval jsi to milosrdenstvím. Špatně jsem tě pochopil. To nebylo milosrdenství pro ženy mrtvého semene, nýbrž pro mne. Proto ten smutný úsměv, když jsem odmítl.
Ach, příteli, viděl jsem jen tvou krutost - a to tě ranilo. Pro oba by bývalo bylo lepší, kdybys se mnou byl zkřížil meč. Pro oba.
A já - já nejsem hoden takových přátel. Stařiku, trápí tě hloupá gesta. Skonči s tím. Tohle bude tvá poslední válka. Ať je tvá poslední.

Korlat se svými Tiste Andii čekala u hubeného Anastera, prvního dítěte z mrtvého semene, kousek od místa, kam mladík dopadl, když ho Anomander Dlouhý vlas odhodil.
Whiskeyjack v očích své milované uviděl slzy a z toho pohledu se mu stáhlo hrdlo. Přinutil se odvrátit zrak. I když ji teď potřeboval a možná ona potřebovala jeho, aby se s ním podělila o vše, co očividně pochopila, bude to muset počkat. Whiskeyjack se rozhodl řídit se příkladem Anomandera, pro něhož bylo sebeovládání zbrojí a v případě nutnosti i zbraní.
Od malazských řad i od Chmura přijížděli jezdci. To, co bude následovat, bude mít svědky - a fakt, že nyní takové věci proklínám, ukazuje, jak hluboko jsem klesl. Kdy jsem se bál dívat se na to, co dělám, či říkám? Královno snů, odpusť mi. Ocitl jsem se v noční můře, a nestvůra, která mě pronásleduje, není nikdo jiný než já sám.
Zastavil koně před shromážděnými Tiste Andii a poprvé si mohl Anastera pořádně prohlédnout.
Mladík byl beze zbraně, potlučený a zakrvácený, odvracel hlavu a vypadal ubohý, slabý a malý.
Ale se zlomenými vůdci je to vždycky takové. Ať to jsou králové či velitelé, porážka je zničí -
A pak uviděl mládencův obličej. Měl vydloubnuté oko a z prázdného důlku mu tekla krev. Druhé oko upřel na Whiskeyjacka. Pohled měl napjatý, ale děsivě neživý, chladný a bezstarostný, zvláštně - zásadně - lhostejný. "Vrahu mé matky," pronesl zpěvavým hlasem Anaster a naklonil hlavu na stranu, jak si dál Malažana prohlížel.
Whiskeyjack chraptěl. "Je mi to líto, první dítě."
"Mně ne. Byla šílená. Zajatkyní sebe sama, posedlá vlastními démony. Musíme předpokládat, že ta kletba nepostihla jenom ji."
"Už to skončilo," podotkl Whiskeyjack.
"Je to jako mor, že? Pořád se to šíří. Požírá další a další životy. Proto nakonec selžete. Vy všichni. Stanete se tím, co ničíte."
Tón Anomanderovy odpovědi byl překvapivě vulgární. "Od kanibala to opravdu sedí. Co bychom s tebou, Anastere, měli udělat? A mluv upřímně."
Mladík se podíval na pána Měsíčního Kamene. Jeho sebeovládání náhle zakolísalo, protože nejistě zvedl ruku, dotkl se prázdného očního důlku a bledá tvář mu zbledla ještě víc. "Zabít mě," zašeptal.
Dlouhý vlas se zamračil. "Korlat?"
"Ano, přestal se ovládat. Jeho strach má tvář. Tvář, kterou jsem dosud neviděla -"
Anaster se k ní prudce otočil. "Zmlkni! Nic jsi neviděla!"
"Je v tobě temnota," odtušila klidně. "Nakažlivá sestřenice Kurald Galain. Temnota duše. Když zaváháš, dítě, vidíme, co se v ní skrývá."
"Lžeš!" zasyčel Anaster.
"Je v ní tvář vojáka," poznamenal Anomander a pomalu se obrátil k západu. "Z města. Z Capustanu." Opět se podíval

na Anastera. "Je pořád ještě tam, viď? Zdá se, smrtelníku, že o tvém trestu je rozhodnuto - a nebude to smrt, nýbrž něco mnohem horšího. Zajímavé."
"Vy to nechápete! Je to Itkovian! Nezdolný štít! Chce moji duši! Prosím, zabijte mě!"
V té chvíli dorazili Dujek, Caladan Chmur, Kallor a Artanthos. Vše pozorně sledovali ze sedel.
"Možná to uděláme," podotkl pán Měsíčního Kamene po chvíli. "Časem. Prozatím tě vezmeme do Capustanu -"
"Ne! Prosím! Zabijte mě hned!"
"Ve tvém šílenství nevidím žádné rozhřešení, dítě," prohlásil Anomander Dlouhý vlas. "Ani důvod ke smilování. Zatím ne. Snad až se setkáme s tím - Itkovianem? - který tě tolik děsí, rozhodneme jinak a darujeme ti rychlý konec. Jelikož jsi naším zajatcem, je to naše právo. Nakonec možná budeš ušetřen trestu." Obrátil se k Chmurovi a ostatním. "Přijatelné?"
"Ano," zavrčel Dujek s pohledem upřeným na Whiskeyjacka.
"Souhlasím," přidal se Chmur.
Anaster se pokusil jednomu tisteandijskému válečníkovi sebrat dýku, čemuž ten bez námahy zabránil. Mladík se pak s pláčem sesypal, padl na kolena a jen vzlykal.
"Měli byste ho odvést," radil Anomander. "Nehraje to."
Což bylo všem přítomným jasné.
Whiskeyjack pobídl koně k Dujekovi.
Stařec kývl na pozdrav a pravil: "To bylo zatraceně nešťastné."
"To bylo."
"Z dálky to vypadalo -"
"Vypadalo to ošklivě, vrchní pěsti, protože to ošklivé bylo."
"Rozumím, Whiskeyjacku, chápu tvou… tvé milosrdenství. Anomanderův meč - ale, hrome, nemohlo to počkat?"
Whiskeyjacka napadla spousta důvodů, které by jeho čin rozumně ospravedlňovaly, ale řekl jen: "Ne."
"Poprava vyžaduje jistý postup -"
"Tak mě zbav hodnosti, pane."
Dujek sebou trhl a odvrátil zrak. "Tak jsem to nemyslel, Whiskeyjacku," povzdechl si. "Dobře znám význam takových procedur - skutečný důvod, proč vůbec existují. Sdílení nutného, i když krutého činu -"
"Zmenšuje osobní podíl, ano," dodal Whiskeyjack. "Anomander Dlouhý vlas mohl nepochybně zvládnout těch pár duší navíc ke svému slavnému seznamu. Ale místo něj jsem je sebral já. Zmenšil jsem jeho osobní podíl. Vím, že to nebylo nic moc, a on mě o to ani nežádal. Ale už se stalo. Záležitost je uzavřena."
"To tedy rozhodně není," prskl Dujek. "Jsem tvůj přítel -"
"Ne." Nehrozí, že bychom zkřížili meče, takže o tohle se dělit nebudeme. "Ne," zopakoval. Tentokrát ne.
Skoro slyšel, jak Dujek skřípe zuby.
Připojila se k nim Korlat. "Zvláštní mladík, ten Anaster."
Oba Malažané se k ní otočili.
"A tebe to překvapuje?" podivil se Dujek.
Pokrčila rameny. "V temnotě jeho duše bylo skryto hodně, vrchní pěsti. Víc než jen tvář nějakého vojáka. Nedokázal unést velení svému vojsku. Nedokázal unést pohled na to hladovění, ztráty a zoufalství. A tak se rozhodl poslat vojsko na smrt, vykoupit je smrtí. Vlastně to byl milosrdný skutek. Aby je ušetřil utrpení.
On sám navíc spáchal zločiny, na něž je jediným trestem smrt. Poprava z rukou těch jeho obětí, které přežily. Ale ne prostá smrt - on usiluje o víc. Chce, aby jeho trestem bylo zatracení. Věčné zatracení. Neumím si ani představit takové opovržení k sobě samému."
Já ano, protože mám pocit, že se sám kymácím na kraji té propasti. Ještě jeden špatný krok… Whiskeyjack odvrátil zrak a zadíval se na malazské legie na hřebeni. Slunce se odráželo od zbraní a zbroje, až mu z toho zaslzely oči.
Dujek poodjel k Artanthovi, Chmurovi a Kallorovi a nechal Whiskeyjacka s Korlat.
Tiste Andii se dotkla jeho ruky. Whiskeyjack se jí nedokázal podívat do očí a dál sledoval nehybné řady svých vojáků.
"Lásko," vydechla. "Ty ženy - nebyly bezbranné. Magie, kterou používaly, pocházela ze samotné chodby chaosu. Původní útok mého pána je měl zničit, jenže je pouze na chvíli omráčil. Ony se vzpamatovávaly. A se svou obnovenou mocí by byly tvým vojákům způsobily hrozné věci, šílenství a smrt. Nakonec by mohly vyhrát."
Whiskeyjack se zaškaredil. "Nenamítám nic proti nutnému zlu," pravil.
"Zdá se… že ano."
"Válka je nutné zlo, Korlat, a to jsem vždycky chápal. Vždycky jsem znal cenu. Ale dnes jsem si uvědomil něco jiného. Válka není přirozený stav věcí. Je nám vnucena a je zatraceně nezdravá. S jejími pravidly se dobrovolně vzdáváme své lidskosti. Nemluv o spravedlivých věcech, o úctyhodných cílech. Bereme život. Všichni do jednoho jsme služebníci mistra Kápě."
"Ženy mrtvého semene by byly zabily stovky, možná tisíce tvých mužů, Whiskeyjacku -"
"A já jsem za ta léta přikázal totéž, Korlat. Jaký rozdíl je mezi námi?"
"Ty se nebojíš otázek, které po takovém činu následují," odvětila. "Těch, které si dobrovolně kladeš sám. Možná to považuješ za sebezničující bezohlednost, ale v tom vidím odvahu - odvahu, která je výjimečná. Méně odvážný muž by byl nechal mého pána dokonat to nepěkné dílo."
"Tvá slova nemají význam, Korlat. Vojáci, kteří támhle stojí, se dívali, jak jejich velitel páchá vraždu -"
Korlatina odpověď ho šokovala. "Neopovažuj se je podceňovat!"
"Podce -"
"Poznala jsem mnoho tvých vojáků, Whiskeyjacku. Nejsou to žádní hlupáci. Mnoho z nich - jestli ne všichni - nedokážou vyjádřit hloubku svého pochopení, ale přesto chápou. Nemyslíš, že sami - každý svým vlastním způsobem -

nečelili stejné volbě jako ty dnes ráno? Nedostali se do bodu zvratu? A každý z nich tu jizvu v sobě cítí dodnes."
"Nemyslím, že -"
"Whiskeyjacku, poslouchej mě. Oni to sledovali. Viděli a plně chápali. Mor na tebe, vím to, protože jsem cítila totéž. Bolelo je to za tebe. S každou krutou ránou cítili, jak v nich s tebou ta stará zranění soucitně souzní. Veliteli, tvá hanba je pro ně urážkou. Zažeň ji, nebo své vojáky raníš nejhlouběji, jak můžeš."
Chvíli na ni zíral. "Žijeme jen krátce," řekl. "A naše životy jsou jednoduché."
"Všiváku. Připomeň mi, abych se ti už nikdy neomlouvala."
Znovu se zadíval na malazské řady. "Pořád se bojím k nim přiblížit," povzdechl si.
"Vzdálenost mezi nimi a tebou se již zkrátila, Whiskeyjacku. Tví vojáci za tebou půjdou i do Propasti, pokud jim to rozkážeš."
"To je za dnešek ta nejděsivější představa."
Na to neodpověděla.
Ano, válka je vnucená - a zabíhá do krajnosti. Je drsná, a přitom prostá. Není to místo pro lidskost. "Dujekovi se to nelíbilo," poznamenal.
"Dujek chce, aby jeho vojáci zůstali naživu."
Whiskeyjack otočil hlavu.
Hleděla na něj a měřila si ho chladným pohledem.
"Nechci přebrat jeho autoritu -"
"Právě jsi to udělal, Whiskeyjacku. Ať jde Laseen i se svým strachem z tebe k šípku, přirozený stav věcí se právě znovu nastolil. Dujeka ona zvládne, a proto tebe degradovala a jeho pověřila velením. Bohové, občas jsi tak zabedněný!"
Zamračil se. "Jestli ji tolik ohrožuju, tak proč ne -" Sklapl pusu. Ach, pro mistra Kápě. Břevnov. Darúdžhistán. Ona nechtěla zničit Paliče mostů. Chtěla zničit mě.
"Buď opatrný v tom, komu dáváš svou důvěru, lásko," radila mu Korlat. "Je možné, že proti tobě někdo používá tvou víru v čest a poctivost."
Zamrazilo ho.
Ach, pro mistra Kápě.
Pro mramorové koule mistra Kápě na kovadlině…

Coll sešel dolů k vozu Mhybe. Třicet kroků napravo měl poslední z povozů Trygallské obchodnické gildy a skupinka podílníků házela kosti na plachtu položenou na zemi. V dálce přejížděli poslové, přijíždějící či se vracející k hlavnímu voji asi lígu na jihozápad odsud.
Murillio seděl zády opřený o kolo rhivského vozu, oči zavřené.
Když radní dorazil, oči otevřel.
"Jak se jí daří?" zeptal se Coll a přidřepl si k němu.
"Je to vyčerpávající," odpověděl Murillio. "Vidět ji, jak trpí těmi zlými sny - nemá to konce. Pověz, co je nového?"
"Kruppeho a Stříbrnou lišku od včerejška nikdo neviděl, ani ty dvě mariňačky, které Whiskeyjack pověřil, aby ji hlídaly. A bitva…" Coll odvrátil zrak. "Ta byla krátká. Anomander Dlouhý vlas přijal svou převtěleneckou podobu. Jeden průlet, a tenescowri se rozutekli. Chytili Anastera a ehm, mágové v jeho službách byli… popraveni."
"To zní ošklivě," poznamenal Murillio.
"Podle všeho i bylo. Na každý pád rolníci prchají zpátky ke Capustanu, kde je těžko přivítají s otevřenou náručí. Pro ty chudáky je to smutný osud."
"Na ni zapomněli, že?"
Coll nepotřeboval další vysvětlování. "Je těžké to spolknout, ale ano, vypadá to tak."
"Přežila svou užitečnost, a tak ji zahodili."
"Pořád se snažím sám sebe přesvědčit, že to ještě neskončilo, Murillio."
"Vidíme to na vlastní oči. Jsme přímo u toho. Kruppeho ujišťování je jenom plácání prázdné slámy. A my dva jsme zajatci těchto nevítaných okolností - stejně jako ona a ta pomatená Rhivka, která ji chodí česat."
Coll se na přítele zadíval. "Co navrhuješ?" zeptal se.
Murillio pokrčil rameny. "Co dřív nebo později udělá většina zajatců?"
"Pokusí se utéct."
"Správně."
Coll dlouho mlčel, pak si povzdechl. "A jak to uděláme? To ji chceš prostě jen tak opustit? Nechat ji samotnou -"
"Pochopitelně že ne. Ne, ji vezmeme s sebou."
"Kam?"
"Já nevím! Kamkoliv! Hlavně když bude pryč."
"A jak daleko se musí dostat, aby unikla těm snům?"
"Stačí jenom najít někoho, kdo jí bude ochotný pomoct, Colle. Někoho, kdo neposuzuje život podle toho, jaký užitek by mohl přinést."
"Tohle je hloupost, Murillio."
"Já vím."
"Zatímco v Capustanu…"
Mladší muž přimhouřil oči. "Podle všeho z něj zůstaly jen sutiny."
"Jsou tam lidé. Včetně kněží."

"Kněží!" frkl Murillio. "Ti slouží jen sami sobě, podvádějí důvěřivé, klamou -"
"Murillio, existují i výjimky -"
"Zatím jsem žádnou neviděl."
"Tentokrát třeba uvidíš. Já chci říct, že jestli máme uniknout - a s ní - v Capustanu budeme mít větší šanci najít pomoc než tady v té pustině."
"Saltoan -"
"Je týden cesty daleko, s tímhle vozem dýl. Kromě toho je to město jako pupek mistra Kápě. Do Saltoanu bych nevzal ani Rallikovu mámu, a ta se umí řádně ohánět sekerou."
Murillio si povzdechl. "Rallik Nom."
"Co je s ním?"
"Chtěl bych, aby tu byl."
"Proč?"
"Aby mohl někoho zabít. Kohokoliv. Je úžasný, jak umí věci zjednodušit."
Coll se zasmál. ",Zjednodušit věci.' Počkej, až mu to řeknu. Hele, Ralliku, ty nejsi asasín, víš, ty jsi jen chlap, co zjednodušuje."
"No, na každý pád je to čistě akademická otázka, protože zmizel."
"Není mrtvý."
"Jak to víš?"
"Prostě to vím. Tak co, Murillio, počkáme do Capustanu?"
"Souhlasím. A až budeme tam, budeme se řídit příkladem Kruppeho a Stříbrné lišky. Vyklouzneme. Zmizíme. Mistr Kápě ví, pochybuju, že si toho někdo všimne, natož aby si kvůli tomu dělal těžkou hlavu."
Coll zaváhal. "Murillio, jestli najdeme někoho - někoho, kdo pro Mhybe bude moct něco udělat - asi to bude drahé, co?"
Druhý muž pokrčil rameny. "Už jsem byl zadlužený dřív."
"Já taky. Jenom aby bylo jasné, že tohle nejspíš bude znamenat, že skončíme na mizině, a jediný výsledek pro ni možná bude laskavější konec."
"I tak to bude stát za to."
Coll nežádal další důkazy přítelova odhodlání. Na to Murillia znal až příliš dobře. Přece jde jenom o peníze, ne? Ať to bude stát kolik chce, za zmírnění utrpení jedné stařenky to stojí. Tak nebo tak. Protože nám na ní aspoň záleží - i když se už třeba znovu neprobudí a nebude vědět, co děláme. Vlastně tak to možná bude lepší. Čistší. Jednodušší…

Vytí se rozléhalo jako v obrovské jeskyni. Ozvěna se odrážela stále dokola, až se ze smutného volání stal sbor. Hlasy zvířat, bezpočtu jich bylo, nevnímající čas, měnící věčnost v jediné teď.
Hlasy zimy.
A přesto přicházely z jihu, z místa, kam už tundra nedosahovala. Kde stromy nesahaly jen po kotníky, ale zvedaly se, stále ještě pokroucenéa ošlehané větrem, nad hlavu, takže mohla procházet, aniž by ji někdo viděl - už se netyčila nad celé okolí.
A na to vytí odpovědělo další. Zvířata jí byla stále na stopě, ale když před chvilkou vklouzla mezi smrky, ztratila ji z očí. Bažinatá půda ji hladově tahala za bosé nohy a černá voda v tůních vířila, když se přes ně brodila. Kolem ní se rojili obrovští komáři, dvakrát větší než ti, jež znala z Rhivské pláně. Do vlasů jí lezli ovádi a štípali ji do hlavy. Nohy měla pokryté pijavicemi.
Jak prchala a nedívala se na cestu, narazila na lopatkovitý paroh zabodnutý v rozsoše stromu v úrovni očí. Ze šrámu, který jí udělala jedna výsada na tváři, jí ještě crčela krev.
Blíží se má smrt. To mi dává sílu. Získávám ji z té poslední chvíle a oni mě nechytí.
Nechytí mě.
Jeskyně ležela přímo před ní. Ještě ji neviděla a v krajině nebylo nic, co by ukazovalo na geologii vhodnou pro vznik jeskyně, ale to vytí se blížilo.
Zvířata mě volají. Myslím, že mi slibují smrt, a to mi dává sílu. Je to varovný signál -
Kolem ní se stahovala temnota a ona věděla, že dorazila na místo, jeskyně byla výplodem mysli, mysli ztracené v sobě samé. Vzduch byl vlhký a chladný. Tady nebzučel a neštípal žádný hmyz. Kámen pod jejími chodidly byl suchý.
Nic neviděla a vytí utichlo.
Když popošla blíž, věděla, že se pohnula její mysl, pouze její mysl, opouštějící její tělo, pátrající, hledající to upoutané zvíře.
"Kdo?"
Ten hlas ji polekal. Byl to mužský hlas, tlumený a plný bolesti.
"Kdo to přichází?"
Nevěděla, jak odpovědět, a prostě jen pronesla první slova, která jí přišla na mysl. "To jsem já."
"Já?"
"Já - matka…"
Muž se drsně zasmál. "Takže další hra? Ty neumíš mluvit, matko. Nikdy jsi neuměla. Ty fňukáš a křičíš, varovně vrčíš, vydáváš sto tisíc zvuků, které vyjadřují tvé potřeby - to je tvůj hlas a ten já dobře znám."
"Matka."
"Nech mě. Neutahuj si ze mě. Pohybuju se na vlastním řetěze ve vlastní mysli. Tohle není místo pro tebe. Možná si myslíš, že když jsi ho našel, prorazil jsi mou poslední linii obrany. Myslíš si, že teď o mně víš všechno. Ale tady nemáš

žádnou moc, víš. Představuju si, že vidím vlastní obličej, jako v zrcadle. Ale je to špatné oko - hledí na mě špatné oko. A navíc ani není lidské. Trvalo mi dlouho, než jsem to pochopil, ale už to chápu.
Ty a tvůj druh jste si hráli se zimou. Omtose Phellack. Ale nikdy jste ji nepochopili. Ne skutečnou zimu, zimu, která není kouzelná, která se rodí z chladnoucí země, ze slábnoucího slunce, z kratších dnů a delších nocí. Tvář, kterou vidím, věštče, je tváří zimy. Tváří vlka. Tváří boha."
"Mé dítě zná vlky," řekla Mhybe.
"To on určitě zná."
"Ne on. Ona. Mám dceru -"
"Matením pravidel může jenom prohrát, věštče. Je to odfláknuté -"
"Nejsem ten, kdo si myslíš, ze jsem. Jsem - jsem jenom stařena. Rhivka. A moje dcera mě chce mít mrtvou, jenomže mě nenechá jen tak odejít. Ne. Poslala na mě vlky. Aby mi rozervali duši. Pronásledují mě ve snech - ale tady jsem jim unikla. Přišla jsem sem, abych unikla."
Muž se znovu zasmál. Věštec mě zavřel do tohoto vězení. A já vím, že to je vězení. Jsi tady jako vábnička šílenství, cizí hlasy v mé hlavě. Nepodvolím se ti. Kdybys byl znal mou skutečnou matku, mohl jsi uspět, ale ty ses mé mysli nikdy nezmocnil úplně. Je tady bůh, věštče, krčí se před mým tajemstvím. Cení zuby. Ani ty, drahá matko, která mě tak pevně svíráš, se ho neodvážíš vyzvat. A co se tvé Omtose Phellack týče - byl by se ti už dávno postavil v portálu do chodby. Byl by ti odepřel přístup, Jaghute. Vám všem. Jenže se ztratil. Ztratil. A věz toto, já mu pomáhám. Pomáhám mu najít sama sebe. A on se pomalu vrací, věštče."
"Nerozumím ti," přiznala Mhybe a zaváhala, jak se jí zmocňovalo zoufalství. Nebyla tam, kde si myslela, že je. Opravdu uprchlá do vězení jiného člověka, na místo jeho osobního šílenství. "Přišla jsem si sem pro smrt -"
"Nenajdeš ji, ne v této náruči."
"Utíkám před svou dcerou -"
"Útěk je jen iluze. Dokonce i tady matka to chápe. Ví, že nejsem její dítě, ale nemůže si pomoct. Dokonce si vzpomíná na dobu, kdy byla skutečnou matronou, matkou opravdové snůšky. Na děti, které milovala, a další děti - které ji zradily. A nechaly ji navěky trpět.
Nikdy si nemyslela, že tomu unikne. Ale když se konečně ocitla na svobodě, zjistila, že se její svět obrátil v prach. Její děti byly dávno mrtvé, pochované v mohylách - protože bez matky zchřadly a zahynuly. Pak se obrátila na tebe, věštče. Na svého adoptovaného syna. A ukázala ti tvou moc, aby ji mohla využít. Znovu vytvořit svůj svět. Vyzvedla své mrtvé děti. Poslala je znovu vybudovat město. To vše ale bylo falešné, klam, který ji neoklamal, jen ji dohnal k šílenství.
A tehdy," pokračoval muž, "ses jí zmocnil, čímž ji dítě znovu uvrhlo do vězení. Cestám, po nichž se ubírají naše životy, se zřejmě nedá uniknout. Na tuto pravdu nejsi připravený, věštče. Ještě ne."
"Moje dítě mě taky uvrhlo do vězení," zašeptala Mhybe. "Je to snad prokletí všech matek?"
"To je prokletí lásky."
Tmou proniklo slabé zavytí.
"Slyšel jsi to?" zeptal se muž. "To je moje družka. Už přichází. Tak dlouho jsem ji vyhlížel. Příliš dlouho. A ona přichází."
Teď hlas získal hlubší zabarvení. Už nepůsobil jako lidský. "A já jí odpovím."
Jeho zavytí Mhybe vyhodilo ven z jeskyně. Přeletěla lesy a ocitla se opět na pusté planině tundry.
Zaječela.
Její vlci odpověděli. Vítězoslavně.
Znovu ji našli.
Kdosi jí položil ruku na tvář. "Bohové, z toho až tuhla krev."
Hlas jí byl povědomý, ale nedokázala si ho zařadit.
Ozval se další muž. "Je toho víc, než tušíme, Murillio. Podívej se jí na tvář."
"Poškrábala se -"
"Nedokáže zvednout ruce, příteli. A koukni, nehty má čisté. Neporanila se sama."
"Tak kdo jí to udělal? Celou dobu jsem byl tady. Co jsem se na ni byl naposledy podívat, nenavštívila ji ani ta stará Rhivka - a tehdy ještě poškrábaná nebyla."
"Jak jsem říkal, záhada…"
"Colle, mně se to nelíbí. Ty její noční můry - nemůžou být skutečné? To, co ji honí ve snu - může jí to skutečně ublížit?"
"Důkaz máme před sebou -"
"Ano, i když nemůžu uvěřit vlastním očím. Colle, takhle to nemůže pokračovat."
"Souhlasím, Murillio. Musíme do Capustanu…"
"Okamžitě. Čím dřív se tam dostaneme, tím líp."
"Jak říkáš."

KAPITOLA DVACET

Je to nejstarší příběh. Dva bohové z dob před časem lidí. Toužící, milující, ztracení, šelmy odsouzené toulat se celá staletí.
Příběh o mravech, vyprávěný bez ponaučení. Jeho smysl, milí čtenáři, nespočívá v dobrém konci, nýbrž ve všem, co je na tomto světě nedosažitelné.
Kdo by si tedy uměl představit takový závěr?

Zimní láska
Silbaratha

S
rdce obrovského paláce spočívalo v nitru útesu. Mořské vlny bušily do rozeklaných pařátů skály a na její tmavý povrch vyhazovaly spršky vody. Hned za drsným, zubatým živcem pobřeží získávaly vody Korálového zálivu inkoustově černou barvu nesmírné hlubiny. Městský přístav byl vlastně jen úzkým, zahnutým zářezem v závětrné straně útesu, bezedná rozsedlina téměř rozdělující město na dvě poloviny. Ve zdejším přístavu neměli doky. Přímo do skály byla vytesána dlouhá mola. Na úrovni nejvyššího přílivu byly do kamene zapuštěny uvazovací kruhy. Nad celým přístavem se ve výšce dvojnásobku stěžně zaoceánského korábu táhly našíř široké pruhy silných sítí. Tam, kde žádná kotva nedosáhla na dno fjordu a kde na břehu nebyly žádné písčiny, vůbec žádné mělčiny, se lodní kotvy vytahovaly vzhůru. Kočičí lidé, jak se nazývali - to zvláštní, téměř kmenové společenství dělníků, žijících se ženami a dětmi v chatrčích postavených nahoře na sítích, jejichž jediným povoláním bylo vytahování kotev a přivazování poutačích lan - z této práce udělali umění.
Ze širokých hradeb paláce, obrácených k moři, vypadaly chatrče kočičích lidí z tuleních kůží a naplaveného dřeva jako naházené oblázky a smetí, které uvízly v sítích, jež na tuto vzdálenost vypadaly jako pavučina. Mezi domky nikdo nechodil. Ze šikmých, krytých komínů nestoupal kouř. Kdyby měl Toc Mladší orlí zrak, neměl by potíže vidět solí obalená těla zapletená v sítích. Takto mohl jen věřit slovu věštdomina, že ty malé skvrny jsou skutečně mrtvoly.
Do Korálu už kupecké koráby nepřiplouvaly. Kočičí lidé zemřeli hlady. Každý muž, žena i dítě. Legendární a jedinečný lid vyhynul.
Poznámka byla pronesena lhostejným tónem, Toc však ve slovech bezejmenného kněze válečníka zachytil jistý spodní proud. Kolohnát stál vedle Toca a držel ho za loket. Aby mu zabránil vrhnout se z útesu. Aby ho udržel vestoje. To, co začalo jako jeden úkol, se rychle změnilo v jiný. Vysvobození z objetí matrony bylo pouze dočasné. Malažanovi už ve zpřelámaném těle nezbývaly síly. Svaly mu atrofovaly. Kvůli pokrouceným kostem a srostlým kloubům byl pružný asi jako suchého dřevo. Plíce měl plné tekutiny, takže jen sípal a při výdechu mu na rtech ulpívaly bublinky.
Věštec chtěl, aby viděl. Korál. Palácovou pevnost - na niž často útočily elingarthské válečné lodě a pirátské flotily, ale nikdy ji nedobyly. Obrovský kordon mágů, tisícovku K'Chain Che'Malle, lovců K'ell, elitní legie jeho hlavního vojska. Porážka na severu pro něj nic neznamenala. Vlastně se vzdá i Setty, Lesti a Mauriku. Pustí vetřelce na dlouhý, vyčerpávající pochod - vypálenou krajinou, která nenabízela žádnou potravu. Kde byly dokonce i studny otrávené. A nepřátelé na jihu od něj nyní oddělovala obrovská rozloha volného moře - moře, které věštec naplnil roztříštěnými horami ledu. A na tom vzdáleném pobřeží se stejně nedal najít jediný člun. Cesta na západní konec Ortnalské rokle jim potrvá měsíce. Pravda, T'lan Imass by mohl přejít vodu v podobě obláčku prachu, ale musel by celou dobu bojovat s prudkými studenými proudy, které se v hloubce stékaly v potoky a nakonec řeky, mířící na východ do oceánu.
Věštec byl spokojen, tvrdil bezejmenný věštdomin. Dost potěšený, aby Tocovi poskytl tuto chvilkovou úlevu. Aby ho pustil z matčiny náruče.
Toc ve tváři cítil studený, slaný vítr, v němž mu povlávaly dlouhé rozcuchané vlasy. Ze šatů mu zbývaly jen špinavé hadry - věštdomin mu půjčil svůj plášť, který si Toc ovinul kolem těla jako pokrývku. Právě toto gesto Malažanovi ukázalo, že v muži vedle něj zbývá ještě zdibec lidskosti. Až z toho zaslzel.
Díky věštdominovu podrobnému výčtu bitev na jihu opět jasně viděl. Snad to byl poslední, nejpřesvědčivější klam šílenství, ale Toc se už neměl čeho jiného držet. Zahleděl se k jihu přes větrem bičované moře. Hornaté pohoří na druhé straně rozeznával jen tak tak.
Už tam určitě dorazili. Docela dobře by mohli stát na pláži a zklamaně hledět směrem ke Korálu. Baaljagg se nenechá odradit. Bohyně v ní ji poháněla stále dál za svým druhem.
Druhem, který se schovává ve mně. Cestovali jsme, bok po boku, aniž bychom znali tajemství toho druhého. Ach, taková krutá ironie…
A možná ani Tolar se nenechá zastrašit. Čas a vzdálenost pro T'lan Imass nic neznamenaly. Totéž nepochybně platilo i pro tři Segulehy - stále přece museli doručit zprávu. Pozvání svého lidu k válce.
Ale paní Závist…
Milovnice dobrodružství, svedená vrozeným štěstím - pravda, teď byla rozzlobená. Tolik bylo z věštdominova hlášení jasné. Dotčená by možná byl přesnější výraz, opravil se Toc. Dost na to, aby se rozčílila, ale její rozčilení nebylo cílevědomé. Ona nebyla ten typ, který nechává hněv doutnat uvnitř, který rozdmýchává ohně pomsty. Ona existovala jen pro svou zábavu, pro své rozmarné vrtochy.
Paní Závist a nejspíš i její raněný pes Garat se možná konečně zastaví. Unavení lovem, nebudou se dál někam honit, ne přes moře s jeho žhnoucími, podvodními horami ledu.
Říkal si, že by neměl být zklamaný, ale stejně pocítil záchvěv smutku. Scházela mu, ne jako žena - tedy ne tak docela. Ne ona jako taková, ale tvář nesmrtelnosti, kterou představuje, myslím. Není zatížená svou minulostí a v jejím věkovitém pohledu je vidět šprýmovný záblesk, jednou jsem si z ní utahoval… tancoval jsem kolem její povahy… přiměl jsem ji dupnout a zamračit se. Jako to dokáže pouze nesmrtelný, když se stane terčem posměchu, což se rozhodně nestává často. A já tím nožem otočil v ráně. Bohové, opravdu jsem byl tak troufalý?
No, milá dámo, teď se pokorně omlouvám. Už nejsem kurážný muž, jímž jsem kdysi býval, pokud to byla opravdu kuráž a ne čiročirá hloupost. Schopnost posmívat se mi sebrali. Už se nevrátí, což je možná dobře. Ach, vidím, jak na tohle ochotně kýváš. Smrtelníci by se neměli posmívat, pro což existuje spousta důvodů. Vyrovnanost patří bohům, protože pouze oni si mohou dovolit za ni zaplatit. Tak tedy budiž.

Děkuji ti, paní Závisti. Nebude tě pronásledovat žádné obviňování. Byla to dobrá zkušenost.
"Měl jsi vidět Korál za dnů jeho slávy, Malažane."
"Byl to tvůj domov, že?"
"Ano. I když můj domov je teď v srdci mého věštce."
"Kde vane stále studenější vítr," zamumlal Toc.
Věštdomin chvíli mlčel.
Toc čekal ránu okovanou pěstí nebo zkroucení ruky. Obojí by bývala byla vhodná odpověď a na obojí by věštec pochvalně kývl. Místo toho kolohnát řekl: "Je léto, ale není takové, jako bývala léta, když jsem byl malý. Korálem tenkrát vál teplý vítr. Hebký a hladivý jako polibek milenky. Otec rybařil za fjordem. Na severu u pobřeží. Bylo tam plno ryb. Pokaždé byl pryč týden, i víc. Všichni jsme chodívali na mola a dívali se, jak se flotila vrací, abychom mezi ostatními viděli tátovu oranžovou plachtu."
Toc se na něj podíval a zahlédl úsměv, chabou ozvěnu dětské radosti v jeho očích. A viděl, jak to vše znovu umírá.
"Naposledy se vrátil… a zjistil, že jeho rodina přijala víru. Jeho žena odešla k tenescowri. Jeho synové k vojsku a nejstarší se začal cvičit jako věštdomin. Ten den mi nehodil lana - uviděl můj stejnokroj. Uviděl mámu - slyšel její šílený křik. Viděl mé bratry s oštěpy v rukou, mé sestry nahé a přivinuté k mužům třikrát starším než ony. Ne, on otočil plachtu a zamířil proti větru od pobřeží.
Díval jsem se na jeho plachtu, dokud úplně nezmizela. To byl můj způsob, Malažane -"
"Jak se rozloučit," zašeptal Toc.
"Jak mu popřát štěstí. Jak říct… to jsi udělal správně."
Zničené životy. Věštče, jak jsi to mohl svým lidem udělat?
V paláci za ním zazněl zvon.
Věštdomin mu sevřel ruku pevněji. "Přidělený čas vypršel."
"Zpět do mého vlastního objetí," povzdechl si Toc a snažil se naposledy zachytit svět před sebou. Zapamatuj si to, protože to už nikdy neuvidíš, Tocu Mladší.
"Děkuju, že jsi mi půjčil plášť," řekl.
"Nemáš zač, Malažane. Tyhle větry byly kdysi teplé. Pojď, opři se o mě - vždyť skoro nic nevážíš."
Pomalu se vydali zpátky k budově. "Chceš říct, že mě snadno uneseš."
"To jsem neřekl, Malažane. Nic takového jsem neřekl."

Vykuchaný obytný dům jako by se chvíli třásl, než se v oblaku prachu zbortil. Itkovianovi se zatřásla dlažba pod nohama a zadunělo to jako hrom.
Křovák se k němu obrátil a zazubil se. Obličej měl umazaný od sazí. "Vidíte? Snadný."
Itkovian místo odpovědi jen kývl a díval se, jak se Křovák vrací k ostatním sapérům a společně odcházejí k další neopravitelné budově.
"Přinejmenším," poznamenala kapitán Norul vedle něj a oprašovala si kabát, "nebude nedostatek materiálu."
Bylo dopoledne, slunce jasně svítilo a bylo horko. Do Capustanu se vracel život. Lidé s obličeji zakrytými šátky prolézali trosky svých domovů. Při odklízení suti nacházeli stále další a další těla, která pak balili do plátna a házeli na vozy, kolem nichž se rojila hejna much. V ulici to páchlo rozkladem, ale koně, kteří vůz táhli, si na zápach již dávno zvykli.
"Měli bychom jít, pane," dodala Norul.
Itkovian kývl a nasedl. Za západní bránou se shromáždili oficiální zástupci - oddíl, který se vydá naproti blížícím se vojskům Dujeka Jednorukého a Caladana Chmura. Do tří zvonění mělo být uzavřeno příměří.
Itkovian nechal kumpanii pod velením nového válečného jezdce. Tenescowrijští uprchlíci přicházeli z pláně po stovkách. Těch několik, kteří se pokusili vstoupit do Capustanu, napadli přeživší obyvatelé. K nezdolnému štítu se dostaly zprávy o rolnících, jež šílený dav roztrhal na kusy. Poslal tedy Šedé meče, aby za západní hradbou zřídily záchytný tábor. Jídla bylo málo. Itkovian si říkal, jak si asi jeho nový válečný jezdec vede. Přinejmenším budou mít nešťastní uprchlíci střechu nad hlavou.
A brzy se z nich stanou rekruti. Alespoň z těch, kteří přežijí příštích několik týdnů. Truhlice Šedých mečů se nejspíš dost vyprázdní, aby mohly od Barghastů koupit jídlo a zásoby. Fener dej - ne, Togg dej, aby ta investice stála za to.
Na vyjednávání příměří se netěšil. Pravdou bylo, že při něm byl v podstatě zbytečný. Šedým mečům nyní velel kapitán po jeho boku. Jeho úloha Norulina rádce byla pochybná, protože ona byla dostatečně schopná zastupovat zájmy kumpanie i bez jeho pomoci.
Dojeli k západní bráně, z níž zbyla jen díra v hradbě.
O jednu z vypálených, sesouvajících se věží se opíral Vrč a pobaveně je pozoroval. Opodál přecházela Stonny Menakis a očividně byla v ráži.
"Už čekáme jenom na Humbralla Taura," podotkl Vrč.
Itkovian se zamračil a zastavil koně. "Kde je družina maskované rady?"
Stonny si uplivla. "Šli napřed. Zřejmě si chtěli nejdřív pokecat v soukromí."
"Uklidni se, holka," radil jí Vrč. "Tvůj přítel Keruli je s nima, ne?"
"O to nejde! Oni se schovávali. Zatímco ty a Šedý meče jste udržovali je a to jejich zatracený město naživu!"
"Přesto," namítl Itkovian, "když je kníže Dželarkan mrtvý a nemá dědice, jsou oni vládnoucím tělesem Capustanu."
"Taky ti všiváci mohli chvilku počkat!"
Norul se v sedle ohlédla na hlavní ulici. "Humbrall Taur už přijíždí. Když pojedeme dost rychle, možná je ještě dohoníme."

"Je to důležité?" zeptal se jí Itkovian.
"Je, pane."
Kývl. "Souhlasím."
"Pojďme pro koně, Stonny," řekl Vrč a narovnal se.

Vyrazili přes pláň. Humbrall Taur, Hetan a Cafal byli na vypůjčených koních stejně neohrabaní. Barghasty pokus maskované rady o uchvácení moci také nepotěšil - staré nepřátelství a nedůvěra opět ožily. Podle všech zpráv byla obě vojska stále lígu až dvě daleko. Keruli, Tvrz'Kápě, Tvrz'Ohnice a Tvrz'Stínupán se vezli v kočáře taženém jedinými třemi koňmi utvrzů, kteří nebyli během obléhání poraženi a snědeni.
Itkovian si vzpomněl, jak naposledy projížděl touto ulicí, vzpomínal na tváře nyní mrtvých vojáků. Farakalian, Torun, Sidlís. Za formálností ukládanou reve byli přátelé. Pravda, jíž jsem se neodvážil dotknout. Ne jako nezdolný štít, ne jako velitel. Ale to se změnilo. Oni jsou můj žal, jakkoliv je těžké nést ty desítky tisíc duší.
Rychle tu myšlenku zahnal. Pořád se musel ovládat, emoce si prostě nemohl dovolit.
Před nimi se objevil kočár kněží.
Stonny vítězoslavně zavýskla: "Ti ale budou mít radost!"
"Přestaň se tolik radovat, holka," napomínal ji Vrč. "Teď k nim úplně nevinně dojedeme -"
"Myslíš, že jsem padlá na hlavu? Myslíš, že se nedokážu chovat ani trochu rafinovaně? Ukážu ti -"
"Dobrá, dobrá," zavrčel její společník. "Zapomeň, že jsem něco řekl -"
"To dělám vždycky, Vrči."
Když dojeli ke kočáru, utvrzský kočí zastavil. Jedno okénko se otevřelo a objevila se maska Tvrz'Stínupána s naprosto neutrálním výrazem. "Jaké štěstí! Zbytek našeho čestného doprovodu!"
Itkovian si povzdechl. Žel, v jeho tónu nic rafinovaného nebylo.
"Čestný?" opáčila Stonny a zvedla obočí. "Divím se, že vůbec víš, co to slovo znamená, kněžíku."
"Ach." Maska se otočila k ní. "Holka pana Keruliho. Neměla bys padnout na kolena?"
"Já ti ukážu koleno, skrčku - rovnou mezi -"
"To stačí!" prohlásil Vrč. "Jsme tu všichni. Už vidím zvědy. Nepojedeme?"
"Jedeme brzy," štěkl Tvrz'Stínupán.
"Ano, a to je od nás hloupě neprofesionální. Nevadí. Můžeme jet dál tak pomalu, jak jen to jde, aby měli čas se připravit."
"Moudrá rada, za daných okolností," usoudil Tvrz'Stínupán. Maskované rty předvedly široký úsměv, pak se hlava stáhla a okénko se zavřelo.
"Rozsekám ho na hodně malý kousky," pronesla Stonny vesele.
"Všichni oceňujeme tvůj smysl pro rafinovanost, holka," podotkl Vrč.
"To byste taky měli, moulo."
Itkovian se podíval na ni, pak na vůdce karavany, a jen žasl.

Kaprál Pazderka seděla na zaprášených schodech, kdysi vedoucích do jakéhosi chrámu. Záda a ramena ji bolely z toho, jak od svítání házela kusy zdiva.
Mizela se musela zdržovat někde poblíž, protože se objevila s měchem vody. "Vypadáš vyžíznělá."
Pazderka si měch vzala. "Je legrační, jak vždycky zmizíš, když se objeví nějaká práce."
"Ale přinesla jsem ti vodu, ne?"
Pazderka se zamračila.
Naproti přes ulici si Paran a Rychlej Ben sedlali koně a připravovali se na cestu zpět k Houfci Jednorukého a Chmurovu vojsku. Od chvíle, kdy se znovu setkali, se k sobě chovali neobvykle důvěrně, což v Pazderce vzbuzovalo podezření. Plány Rychlýho Bena nebyly nikdy příjemné.
"Radši bych, kdybychom šli všichni," hudrala.
"Jednat o příměří? A proč? Takhle se musí pěšky trmácet ostatní."
"Lepší je někde se schovat, co? S poloprázdným měchem. Kdybys házela kamení s náma ostatníma, mluvila bys jinak, Mizelo."
Hubená žena pokrčila rameny. "Měla jsem i tak dost práce."
"A s čímpak?"
"Se sháněním informací."
"No jasně. A čí fňukání jsi teda poslouchala?"
"Lidí. Nás a jich, tady a támhle."
"Jich? Kdo jsou oni?"
"Ehm, povím ti to. Barghastové. Šedý meče. Pár užvaněných utvrzů z Rabu. Tři akolyti z toho chrámu za tebou -"
Pazderka sebou trhla a rychle se ohlédla na ohořelou budovu za sebou. "Kterýho boha vůbec je, Mizelo? Nelži -"
"Proč bych lhala, kaprále? Stínupána."
"Tak tys vyzvídala u těch hadů, jo? A co hezkýho povídali?"
"Mluvili o nějakým prapodivným plánu svýho pána. Chce se pomstít párku nekromantů, kteří se zakutali v sídle o kousek dál v ulici."
"V tom, kde jsou všechny mrtvoly venku a stráže na hradbách smrdí?"
"Podle všeho právě v tom a žádným jiným."
"Dobrá, tak si poslechnu i zprávy o těch ostatních."

"Barghastové jásají. Agenti maskovaný rady kupují jídlo pro lidi z města. Šedé meče kupují jídlo taky, aby nakrmily rychle rostoucí tábor tenescowrijských uprchlíků za městem. Bílé tváře bohatnou."
"Zadrž, Mizelo. Říkala jsi tenescowrijský uprchlíci? Co mají Šedý meče za lubem? Mistr Kápě ví, že se tu pro ty kanibaly válí dost mrtvol, tak proč jim dávat opravdický jídlo? Proč ty všivý parchanty vůbec krmit?"
"Rozumný otázky," souhlasila Mizela. "Rozhodně připouštím, že to vzbudilo i mou zvědavost."
"Nepochybně už máš nějakou teorii."
"Sestavila jsem skládačku, abych byla přesnější. Nesouvisející fakta. Pozorování. Bezděčné poznámky, které měly být proneseny v soukromí a které vyslechla jen věrná služebnice, zde stojící před tebou -"
"Pro třesoucí se kolena Oponn, ženská, ven s tím!"
"Tys nikdy nedokázala ocenit zlomyslnost. No dobrá. Šedé meče byly zaslíbené Fenerovi. Nebyla to jen tak nějaká prachobyčejná žoldnéřská kumpanie, spíš něco jako zatracení křižáci ve svatý válce. A braly to vážně. Akorát že se něco stalo. Ztratily svýho boha -"
"K tomu se určitě váže příběh."
"Nepochybně, ale ten není podstatný."
"Což znamená, že ho neznáš."
"Správně. Důležitý je, že přeživší důstojníci kumpanie odjeli do barghastskýho tábora a tam na ně čekalo stádo kmenových čarodějnic. Společně pak provedli znovuzasvěcení."
"Myslíš, že vyměnili bohy. Neříkej mi, že Trhač -"
"Ne, ne Trhač. Trhač už svý křižáky má."
"Dobře. Tak teda Džhess. Královna tkaní. Všichni se pustí do pletení, ale zuřivě -"
"Ne tak docela. Togg. A Fanderay, vlčice zimy - Toggova dávno ztracená družka. Vzpomínáš si na ten příběh? Musela jsi ho slyšet jako malá, teda pokud jsi někdy byla malá -"
"Bacha, Mizelo."
"Promiň. Nicméně Šedý meče byly skoro doslova vyhlazený. Hledají rekruty."
Pazderka zvedla obočí. "Tenescowri? Pro mistra Kápě!"
"Vlastně to dává smysl."
"Jistě. Kdybych potřebovala vojsko, nejdřív bych hledala u lidí, kteří se požírají navzájem, jakmile začne jít do tuhýho. Jasně. Okamžitě."
"No, to je poněkud nešťastný úhel pohledu. Je to spíš otázka toho, najít lidi, kteří už nemají žádný život -"
"Myslíš ztroskotance."
"Ano. Nemají žádný pouta, žádný povinnosti. Jsou zralí pro tajuplný zasvěcovací obřady."
Pazderka znovu zabručela. "To je šílený. Všichni se zbláznili."
"My o vlku," zamumlala Mizela.
Přijížděli k nim kapitán Paran a Rychlej Ben.
"Kaprále Pazderko."
"Ano, kapitáne?"
"Víte, kde se nachází Vřeten?"
"Nemám tušení, pane."
"V tom případě bych vám radil víc se věnovat svému oddílu."
"No, odešel se seržantem Jiskrou. Přišel někdo od tunelů a tvrdil, že je kníže Arard - nějakej svrženej vládce z jednoho z těch měst na jih od řeky. Chtěl mluvit s nějakým zástupcem Houfce Jednorukého, a jelikož jsme vás v tý chvíli nemohli najít…"
Paran zaklel. "Ujasníme si to. Seržant Jiskra a Vřeten se zvolili za oficiální zástupce Houfce Jednorukého a šli na audienci s knížetem? Jiskra? Vřeten?"
Rychlej Ben vedle kapitána se uchechtl, čímž si od Parana vysloužil ošklivé zamračení.
"Detoran se přihlásila taky," dodala Pazderka nevinným tónem. "Takže šli všichni tři, myslím. A možná pár dalších."
"Klátil?"
Pazderka zavrtěla hlavou. "Ten je s Křovákem, pane. Stará se o raněný a tak."
"Kapitáne," vložil se do hovoru Rychlej Ben. "Měli bychom vyrazit. Jiskra vždycky všechno zarazí, jakmile neví, co dál, a on obvykle neví, co dál, jakmile skončí představování. Detoran neřekne ani slovo a nikdo z ostatních nejspíš taky ne. Vřeten by mohl něco plácnout, ale má svou žíněnou košili. Mělo by to být v pořádku."
"Vážně? A můžu vás vzít za slovo, čaroději?"
Rychlej Ben vykulil oči.
"Zapomeňte na to," prskl Paran a zvedl otěže. "Odjeďme z města… než se ocitneme v nové válce. Kaprále Pazderko."
"Pane?"
"Proč tu jen tak sama stojíte?"
Pazderka se rychle rozhlédla kolem sebe. "Ta potvora," šeptla.
"Kaprále?"
"To nic. Promiňte, pane. Jenom jsem odpočívala."
"Až skončíte s odpočíváním, kaprále, jděte pro Jiskru, Vřetena a ostatní. Pošlete Ararda do Rabu se zprávou, že ho brzy navštíví skuteční zástupci Houfce Jednorukého, pokud bude chtít."
"Rozumím, kapitáne."
"To doufám."
Chvíli se za nimi dívala, jak oba muži odjíždějí, než se otočila. "Kde jsi, zbabělce zbabělá?"

"Pane?" opáčila Mizela a vynořila se ze stínu ve vchodu do chrámu.
"Slyšelas mě."
"Všimla jsem si něčeho v téhle barabizně a šla jsem se podívat -"
"Barabizně? Myslíš posvátné sídlo Stínupána."
S potěšením viděla, jak Mizela bledne. "Aha. Já zapomněla."
"Lekla ses. Hi hi. Mizela se lekla. Zvětřila, co se stane, a utekla do nejbližšího domu jako králík do nory! Jen počkej, až to řeknu ostatním -"
"Nemístná verze," frkla Mizela, "zlovolně překrucující čistě náhodnou shodu okolností. Neuvěří ti."
"To si myslíš ty -"
"Achich."
A Mizela znovu zmizela.
Pazderka se poplašeně otočila.
Ulicí přicházeli dva černě odění muži a mířili přímo ke kaprálovi.
"Milý vojáku," zavolal ten vyšší, se špičatou bradkou.
Pazderce se z jeho panovačného tónu zježily vlasy. "Co je?"
Muž zvedl tenké obočí. "Nám přísluší úcta, ženo. Nic menšího nežádáme. Teď poslouchej. Potřebujeme zásoby, abychom mohli pokračovat v cestě. Žádáme jídlo a čistou vodu a hodně, a kdybys nám mohla ukázat cestu ke krejčímu…"
"Hned. Tady -" Popošla blíž a praštila ho pěstí do obličeje. Muž s masitým plácnutím dopadl na dlažbu. Byl v bezvědomí.
Mizela se mezitím dostala za druhého muže a praštila ho po hlavě jílcem meče. Ten se s pronikavým zaskučením složil taky.
Přibíhal k nim stařec oděný jako sluha. Zastavil se pět kroků od nich a zvedl ruce. "Nebijte mě!" zaječel.
Pazderka se zamračila. "A proč bychom měly? Tihle dva jsou… tvoji?"
Komorník se zatvářil sklesle. "Ano," povzdechl si a dal ruce dolů.
"Tak jim poraď," řekla Pazderka, "jak správně oslovovat lidi. Až se proberou."
"Provedu, pane."
"Měly bychom vyrazit, kaprále," ozvala se Mizela s očima upřenýma na oba bezvládné muže.
"Ano. Ano, prosím, jděte!" žadonil komorník.
Pazderka pokrčila rameny. "Nemá smysl otálet. Tak pojď, vojáku."

Paran a Rychlej Ben dojeli na tisíc kroků od tábora tenescowri, ležícího na sever od silnice. Ani jeden nepromluvil, dokud neměli tábor daleko za zády, pak si kapitán povzdechl: "Vypadá to, že se blíží potíže."
"Ano? A proč?"
Paran se na něj polekaně podíval. "Touha po pomstě na těchto sedlácích. Capanové by se mohli vyhrnout z brány a povraždit je, navíc s požehnáním maskované rady." A proč mám, čaroději, dojem, že jsem koutkem oka něco zahlédl? Tam za vaším ramenem? A proč, když se podívám lépe, tak to zmizí?
"To by byla od maskované rady chyba," poznamenal Rychlej Ben. "Šedé meče jsou od podívání připravené bránit své hosty, jestli ty kůly a příkopy něco znamenají."
"Ano, očekávají, že s tím, co teď mají za lubem, budou velice neoblíbení."
"Verbování. A zase, proč ne? Ta žoldnéřská kumpanie zaplatila za obranu města a jeho občanů zatraceně vysokou cenu."
"Vzpomínka na jejich hrdinské úsilí by mohla mrknutím oka zmizet, čaroději. Kromě toho jich zbylo jen několik set. Kdyby je napadlo několik tisíc Capanů -"
"Já bych si s tím těžkou hlavu nedělal, kapitáne. Dokonce i Capanové - byť sebevíc rozzuření - se budou zdráhat zaútočit na tyhle vojáky. Nakonec to přežili. Jak jsem říkal, maskovaná rada jedná hloupě, jestli k nim chová zášť. Během jednání ale určitě zjistíme víc."
"Pokud nás přizvou. Rychlej Bene, měli bychom si promluvit soukromě s Whiskeyjackem. Já osobně toho většině ostatních, kteří tam budou, nemám moc co říci. A stejně musím podat hlášení."
"Já ale nehodlal během jednání mluvit, kapitáne. Já chci jen poslouchat."
Ocitli se na prázdné silnici. Napravo se táhla zvlněná pláň a tři sta kroků nalevo prudce klesal břeh řeky.
"Vidím jezdce," poznamenal Rychlej Ben. "Na severu."
Paran přimhouřil oči a kývl. "Už to začalo."
"A co?"
"Druhé shromáždění."
Čaroděj po něm loupl okem. "T'lan Imass? Jak to víte?"
Protože se mi přestala věnovat. Besana. Tumava, Bellurdan - něco se stalo. Něco… nečekaného. A oni jsou z toho celí pryč. "Prostě to vím, čaroději. Stříbrná liška jede v čele."
"Musíte mít zrak jako orel."
Paran neřekl nic. Nepotřebuju oči. Ona se blíží.
"Kapitáne, má ve Stříbrné lišce pořád hlavní slovo Besana?"
"Nevím," přiznal Paran. "Ale řeknu vám, že pokud jsme někdy doufali, že dokážeme předvídat, co Stříbrná liška udělá, můžeme na to rovnou zapomenout."
"Tak čím se stala?"

"Skutečným kostějem."
Zastavili se a čekali na čtveřici jezdců. Kruppeho mula zjevně soutěžila o vedoucí postavení. Jelikož měla kratší nohy, pořád přecházela z šíleného klusu do cvalu a kulaťoučký Darún na ní jen nadskakoval. Za Stříbrnou liškou a Kruppem jely dvě malazské mariňačky a vypadaly klidné.
"Kéž bych viděl to, co viděli její společníci," posteskl si Rychlej Ben.
A přece nic nešlo podle plánu. Vidím to z jejího držení těla - ovládaný hněv, rozpaky - a hluboko pohřbená bolest. Překvapila je. Překvapila a odmítla. A T'lan Imass zareagovali naprosto nečekaným způsobem. Dokonce i Kruppe vypadá vyvedený z rovnováhy, a nejen tou kolébající se mulou.
Stříbrná liška se na něj podívala, jak zastavovala koně, ale z jejího výrazu Paran nedokázal nic vyčíst. Jak jsem už vycítil, postavila mezi nás zeď - bohové, ale že vypadá úplně jako Besana! Už je z ní hotová žena. Iluze let překlenujících naše odloučení je dokonalá - má se na pozoru, má tajemství, které by jako dítě neváhala prozradit. Pro mistra Kápě, pokaždé, když se sejdeme, musím se zřejmě přizpůsobit… všemu.
Ozval se Rychlej Ben. "Rád tě vidím, Stříbrná liško, co -"
"Ne."
"Jak prosím?"
"Ne, čaroději. Nejsem připravená nic vysvětlovat. Nejsem připravená odpovídat na žádné otázky. Kruppe se už snažil a mockrát. Nejsem v nejlepší náladě - tak mě neprovokuj."
Má se na pozoru a je tvrdší. Mnohem tvrdší.
Rychlej Ben po chvíli pokrčil rameny. "Ať je teda po tvém."
"Bude po mém," štěkla. "To, čemu bys jinak čelil, by byl Tumavin hněv a my ostatní bychom jí v tom nebránili. Doufám, že mě všichni pochopili."
Rychlej Ben se prostě zazubil. Chladně, vyzývavě.
"Laskaví pánové!" zvolal Kruppe. "Nepojedete náhodou k našim krásným vojskům? Pokud ano, doprovodili bychom vás, potěšení a s úlevou, že se vracíme do náruče řečených vojsk. Skutečně potěšení, jelikož pojedete v naší skvělé společnosti. A s úlevou, jak pravil Kruppe, neboť přívětivý cíl cesty je nedaleko. Netrpěliví, je třeba přiznat, pokračovat v cestě. Nenapravitelně optimističtí -"
"To stačí, Kruppe," vrčela Stříbrná liška.
"Ehm, samozřejmě."
Pokud mezi námi opravdu něco existovalo, už je to pryč. Nechala Besanu za sebou. Teď je z ní pravý kostěj. Tato ztráta vyvolala menší bolest, než čekal. Možná jsme se oba dostali někam dál. Tlak toho, do čeho jsme vyrostli, naše srdce nedokázala překonat.
Budiž tedy. Žádná sebelítost. Ne tentokrát. Čeká nás práce.
Paran zvedl otěže. "Jak říkal Kruppe, měli bychom pokračovat - už tak jedeme pozdě."

Na vrcholku kopce byla vztyčena velká plachta, která měla vyjednavače chránit před horkým odpoledním sluncem. Malazští vojáci kolem kopce vytvořili ochranný kordon a kuše měli připravené.
Itkovian, s očima upřenýma na postavy pod plachtou, zastavil koně kousek od stráží pod svahem a sesedl. Kočár maskované rady také zastavil, dvířka se otevřela a vystoupili čtyři zástupci Capustanu.
Hetan slezla z koně, oddechla si úlevou, přistoupila k Itkovianovi a poplácala ho po zádech. "Chyběl jsi mi, vlku!"
"Vlci jsou možná všude kolem mne, pane," odvětil Itkovian, "ale já o sobě nic takového netvrdím."
"Ten příběh se rozšířil mezi všemi klany," pravila Hetan a kývla. "Staré ženy nikdy nedokážou mlčet."
"A mladé ženy?" opáčil Itkovian s pohledem stále upřeným na postavy nahoře.
"Teď tancuješ s nebezpečím, můj milý."
"Odpusťte, jestli jsem vás urazil."
"Úsměv bych ti odpustila bez ohledu na důvody. No, asi těžko, jestli máš nějaký humor, příliš dobře ho skrýváš. To je veliká škoda."
Zadíval se na ni. "Škoda? Nemyslíte tragédie?"
Přimhouřila oči, pak rozčileně sykla a vyrazila do kopce.
Itkovian za ní chvíli hleděl a pak přenesl pozornost na kněze, kteří se shromáždili vedle kočáru.
Tvrz'Stínupán si stěžoval. "Chtějí, abychom všichni zůstali bez dechu! Kdyby byl svah mírnější, mohli jsme zůstat v kočáře -"
"Stačilo mít koně a mohli jsme udělat totéž," ohrnul nos Tvrz'Kápě. "Tohle je vypočítaná urážka -"
"Nic takového, přátelé," ozval se Keruli. "Již nyní na nás začínají útočit roje bodavého hmyzu. Radím přestat si stěžovat, doprovodit mě nahoru a šetřit dechem." S tím vykročil.
"Měli bychom trvat - au!"
Ostatní tři se začali škrábat za Kerulim a kolem hlav jim bzučeli ovádi.
Humbrall Taur se zasmál. "Stačilo jen, aby se natřeli bhederiním tukem!"
Vrč podotkl: "Už tak jsou dost kluzcí, válečný náčelníku. Kromě toho je to pro naše návštěvníky mnohem vhodnější představení - tři maskovaní kněžíci, co klopýtají, funí a mávají rukama, aby zahnali hovada. Keruli aspoň zachovává jakous takous důstojnost a nejspíš je z nich jedinej, kdo má v hlavě mozek."
"Díky bohům!" vykřikla Stonny.
Vrč se k ní otočil. "Co? Proč?"
"Právě jsi využil celou svou zásobu slov, moulo. Což znamená, že na zbytek dne zmlkneš!"
Hromotluk se usmíval mnohem krutěji, než zamýšlel.

Itkovian se díval, jak oba Darúni odcházejí s Humbrallem Taurem, Hetan a Cafalem v závěsu.
Ozvala se Norul. "Pane?"
"Nečekejte na mě," odpověděl. "Nyní mluvíte za Šedé meče, pane."
Norul si povzdechla a odešla.
Itkovian se pomalu rozhlížel po krajině. Kromě kordonu kolem kopce nebyla obě cizí vojska nikde k vidění. Žádná divoká ukázka síly na zastrašení zástupců města - velkorysé gesto, které kněžím nejspíš uniklo. Což bylo vskutku nešťastné, protože Tvrz'Kápě, Tvrz'Ohnice a Tvrz'Stínupán nutně potřebovali lekci v pokoře. Poštípání od ovádů a cesta do kopce budou muset stačit.
Pohledem ocenil malazské stráže. Všiml si, že mají skvělé zbraně, byť hodně používané. Opravy museli provádět v poli - tohle vojsko bylo daleko od domova, daleko od zásobovacích cest. Vojáci se snědými tvářemi pod otlučenými přílbami si na oplátku prohlíželi jeho, bezvýrazně, snad si říkali, proč tu zůstává jen ve společnosti zamlklého utvrzského kočího.
Jsem oblečený jako důstojník. Ale podrobnosti jsou zavádějící. Stáhl si rukavice, sundal si odznak označující hodnost a pustil jej na zem. Odvázal si od pasu šedou šerpu a odhodil ji. Nakonec si odepjal přilbici s hledím.
V té chvíli k němu přistoupil nejbližší voják.
Itkovian kývl. "Jsem ochotný měnit, pane."
"To by nebylo fér," opáčil muž lámanou darúnštinou.
"Odpusťte, pokud nebudu souhlasit. Stříbrné cizelování a zlatý hřeben mohou ukazovat na ozdobnou funkci mé válečné přilbice, leč ujišťuji vás, že bronzové a železné části jsou té nejlepší kvality, stejně jako lícní chrániče a vycpávky. Váží jen o málo víc než ta, kterou nyní máte vy."
Voják chvíli mlčel, pak si pomalu odepjal přilbici s kroužkovým závěsem. "Jestli změníte názor -"
"Nezměním."
"Aha. Akorát, jak jsem říkal, jestli změníte názor, najděte mě a já vám ji klidně vrátím. Jmenuju se Azra Džael. Jedenáctý oddíl, pátá kohorta, třetí setnina mariňáků v Houfci Jednorukého."
"Jsem Itkovian… kdysi voják u Šedých mečů."
Vyměnili si přilbice.
Itkovian se zadíval na přilbici ve svých rukou. "Pevně stavěná. Mám radost."
"Arenská ocel, pane. Nepotřebuje vůbec vyklepávat, tak je kov dobrý. Kroužky jsou napanské, ještě neviděly bitvu."
"Výtečně. Z této výměny vycházím bohatší, a tudíž zahanbený."
Voják mlčel.
Itkovian se zadíval na kopec. "Myslíte, že by je urazilo, kdybych se připojil? Samozřejmě nebudu vyjadřovat své názory, ale chtěl bych slyšet -"
Voják zřejmě zápasil s nějakým silným citem, ale nakonec zavrtěl hlavou. "Vaše přítomnost by je potěšila, pane."
Itkovian se pousmál. "Myslím, že ne. Kromě toho, abych řekl pravdu, bych byl raději, kdyby si mě nevšimli."
"Tak obejděte kopec, pane. Dostanete se tam zezadu."
"Dobrý nápad. Děkuji vám, pane. A také děkuji za tuto skvělou přilbici."
Muž jenom kývl.
Itkovian prošel kordonem a vojáci mu ustoupili z cesty, aby mohl projít, a zasalutovali mu.
Pomýleně použitá zdvořilost, ale stejně ji oceňuji.
Obešel kopec na druhou stranu. Odtamtud uviděl dva tábory na západě. Ani jeden nebyl příliš velký, ale oba byly profesionálně postavené. Malazské síly označovaly čtyři propojené pevnůstky vytvořené ze sypaných valů a příkopů. Propojovaly je vyšlapané cestičky.
Tito cizinci na mě udělali dojem. A musím dojít k závěru, že Bruchalian měl pravdu - kdybychom se byli dokázali udržet, byli by víc než jen rovnocenným soupeřem pro početně silnější oddíly septarcby Kulpatha. Oni by byli prolomili obléhání, jen kdybychom se byli udrželi…
Vydal se do kopce, malazskou přílbu v podpaždí.
Nahoře vál silný vítr a odháněl obtížný hmyz. Itkovian se zastavil. Plachtu na tyčích měl patnáct kroků před sebou. Tady vzadu stály soudky s vodou a zdobené bedny s pečetí Trygallské obchodnické gildy. Itkovian ji znal, protože obchodníci se nejdřív zavedli v Elingarthu, jeho domovině. Když uviděl jejich značku, pocítil pýchu nad očividným úspěchem svých rodáků.
Pod plachtou stál velký stůl, ale všichni byli venku na slunci, protože obřad představování ještě neskončil. Možná už i došlo ke sporům. Maskovaná rada si nejspíš nenechala své stížnosti pro sebe.
Itkovian zabočil doleva a tiše došel blíž. Chtěl se postavit vedle plachty u soudků s vodou.
Jeden malazský důstojník si ho ale všiml a naklonil se k dalšímu muži. Následovala krátká porada, pak se druhý muž, také malazský velitel, pomalu otočil a zadíval se na Itkoviana. Vzápětí už na něj hleděli všichni.
Itkovian se zarazil.
Promluvil velký válečník s kladivem na zádech. "Muž, se kterým jsme se chtěli seznámit. Jsi Itkovian, nezdolný štít Šedých mečů. Obránce Capustanu. Já jsem Caladan Chmur -"
"Omlouvám se, pane, ale už nejsem nezdolný štít a už nejsem ani voják Šedých mečů."
"To jsme slyšeli. Přesto, pane, pojď, připoj se k nám."
Itkovian se nepohnul a jen se díval na řadu obličejů před sebou. "Chcete odhalit mou hanbu, pane."
Válečník se zamračil. "Hanbu?"
"Ano. Nazval jste mne obráncem Capustanu a to musím považovat za posměšný titul, neboť jsem Capustan neubránil. Smrtelný meč Bruchalian mi nařídil, abych město udržel do vašeho příchodu. Selhal jsem."
Nikdo nepromluvil. Mlčení se prodlužovalo.

Pak Chmur řekl: "Nemínil jsem to jako posměch. A ty jsi selhal jenom proto, že jsi nemohl vyhrát. Rozumíš, pane?"
Itkovian pokrčil rameny. "Chápu váš argument, Caladane Chmuře, ale v debatě o významu slov nevidím žádný smysl. Rád bych, pokud dovolíte, stál během jednání stranou. Ujišťuji vás, že nebudu mít žádné poznámky ani názory."
"Potom je to naše škoda," zabručel válečník.
Itkovian se podíval na svého kapitána a ohromeně si všiml, že má líce mokré od slz.
"Chceš snad, abychom probírali tvou cenu, Itkoviane?" zeptal se Chmur a zamračil se ještě víc.
"Ne."
"A přesto máš pocit, že na tomto shromáždění nejsi k ničemu?"
"Je možné, že jsem ještě neskončil, pane, avšak zodpovědnost, kterou budu muset jednoho dne nést, bude jen má, a tudíž si ji ponesu sám. Nikomu nevelím, a proto nemám ve vašich rozhovorech žádnou úlohu. Budu tedy pouze poslouchat. Je pravda, že nemáte důvod být velkorysí -"
"Prosím," skočil mu Caladan Chmur do řeči. "To stačí. Jsi tu vítán, Itkoviane."
"Děkuji."
Jako by se mlčky dohodli, dosud nehybní hodnostáři přešli k velkému dřevěnému stolu. Kněží maskované rady usedli na jeden konec. Humbrall Taur, Hetan a Cafal se za své židle postavili, aby dali všem jasně najevo, že budou během jednání stát. Vrč a Stonny se posadili naproti sobě uprostřed stolu a nový nezdolný štít Šedých mečů vedle Stonny. Caladan Chmur a oba malazští důstojníci - Itkovian si teprve teď všiml, že jeden má jen jednu ruku - zaujali místa na opačném konci naproti kněžím. Vysoký šedovlasý válečník v osníři se postavil dva kroky a kousek nalevo od Chmura. Malazský korouhevník se držel za svými veliteli a napravo.
Bylo nalito ředěné víno, ale ještě než měli všichni své pití, promluvil Tvrz'Kápě.
"Mnohem civilizovanější místo pro toto historické shromáždění by bylo v Rabu, v paláci, z něhož nyní vládcové Capustanu vládnou -"
"Myslíš, když je teď kníže mrtvý," procedila mezi zuby Stonny a ohrnula ret. "Pro případ, že jsi zapomněl, kněžíku, tam není podlaha."
"Dalo by se to nazvat konstrukční metaforou," podotkl Vrč.
"Pitomec by mohl."
Tvrz'Kápě to zkusil znovu. "Jak jsem říkal -"
"Neříkal jsi, ty jsi sděloval svůj názor."
"Tohle víno je překvapivě dobré," ozval se Keruli. "Vzhledem k tomu, že toto je vojenské shromáždění, místo působí vhodně. Kupříkladu já bych měl jednu dvě otázky na velitele ohledně jejich vojska."
Jednoruký velitel zabručel a pak řekl: "Ptej se."
"Děkuji, vrchní pěsti, zeptám. Nejdřív ze všeho, někdo nám schází, pravda? Nejsou snad mezi vámi Tiste Andii? A neměl by být přítomen jejich slavný vůdce Anomander Dlouhý vlas, pán Měsíčního Kamene? Člověk si říká, kde se asi nachází Měsíční Kámen - taktická výhoda takové stavby -"
"Zadrž, prosím," přerušil ho Chmur. "Tvé otázky… hodně předpokládají. Nemyslím, že jsme se již dostali k bodu, kdy bychom mohli hovořit o taktice. Co se nás týče, je Capustan jen krátkou zastávkou na pochodu. To, že ho Barghastové osvobodili, byla strategická nutnost, ale v této válce nepochybně jenom první z mnoha. Navrhuješ snad, velekněži, že k tažení hodláte přispět nějakým přímějším způsobem? Zdálo by se, že v této chvíli bude vaší hlavní starostí výstavba vašeho města."
Keruli se usmál. "Otázky tedy byly vysloveny, zatím však žádné odpovědi."
Chmur se zamračil. "Anomander Dlouhý vlas a většina jeho Tiste Andii se vrátili na Měsíční Kámen. Oni - a Měsíční Kámen - budou mít v této válce svou úlohu, ale o ní se dál bavit nebudeme."
"Je dobře, že tu Dlouhý vlas není," prohlásil Tvrz'Stínupán a jeho maska předváděla opovržlivý škleb. "Je to beznadějně nepředvídatelný a přímo vražedný společník."
"Což může dosvědčit tvůj bůh," podotkl Keruli s úsměvem a obrátil se zpátky na Chmura. "Odpovědi byly dostatečné, teď je řada na nás. Jak jsi poukázal, hlavním zájmem maskované rady je opravit Capustan. Nicméně zde mí společníci jsou - kromě improvizovaných vládců - služebníky svých bohů. Nikdo ze zde přítomných nemůže nevědět nic o tom, jak bouřlivé ovzduší panuje v panteonu. Nakonec ty, Caladane Chmuře, nosíš kladivo Ohnice a zápolíš se zodpovědností, jakou to přináší. Kdežto Šedé meče, oloupené o svého boha, se rozhodly pokleknout přede dvěma jinými - kteří jsou pár, byť jsou nyní rozdělení. Můj bývalý vůdce karavany Vrč se znovu zrodil jako smrtelný meč nového boha. Byli znovu nalezeni barghastští bohové, představující prastarou hordu s nevyzkoušenou silou a povahou. Vlastně, když se rozhlížím kolem tohoto stolu, jedinými skutečně neaspektovanými zástupci tu jsou vrchní pěst Dujek a jeho zástupce Whiskeyjack. Malažané."
Itkovian si všiml, jak se Caladan Chmur náhle zatvářil uzavřeně, a napadlo ho, jakou asi přináší jeho kladivo zodpovědnost, o níž se Keruli tak lehkovážně zmínil.
Stojící šedovlasý válečník přerušil následné ticho drsným smíchem. "Vhodně jsi opomněl sebe, knězi. Patříš k maskované radě, a přece nemáš masku. Vlastně v jejich společnosti nejsi vítaný, jak se zdá. Tví společníci se svými bohy netají, ty však ano. Pročpak?"
Keruli se vlídně a nevzrušeně usmál. "Milý Kallore, jak ses pod svou kletbou scvrkl. Ještě s sebou vozíš ten nesmyslný trůn? Ano, tušil jsem to -"
"Myslel jsem si, že to budeš ty," zasyčel Kallor. "Takový ubohý převlek -"
"Ukázalo se, že zvládnout tělesné projevy je poněkud složitější."
"Ztratil jsi svou moc."
"Ne tak docela. Ona se… vyvinula, a tak jsem nucen se přizpůsobovat a učit se."

Válečník sáhl pro svůj meč. "Jinými slovy, mohl bych tě teď zabít -"
"Obávám se, že nikoliv," povzdechl si Keruli. "Snad jen ve svých snech. Ale ty už nesníš, viď, Kallore? Každou noc tě do svého objetí bere Propast. Zapomnění, tvá osobní noční můra."
Chmur bez otáčení zavrčel: "Sundej ruku z té zbraně, Kallore. Má trpělivost s tebou pomalu končí."
"Před tebou tady nesedí žádný kněz, Vojvodo!" zachraptěl válečník. "Je to starší bůh! Sám K'rul."
"To mi došlo," povzdechl si Chmur.
Chvíli nikdo nepromluvil a Itkovian skoro slyšel nepříjemné skřípění během mocenského posunu. Starší bůh byl mezi nimi. S nevinným výrazem seděl u jejich stolu.
"Přesněji jen jeho omezená manifestace," vysvětlil Keruli nakonec.
"To by měla být," prohlásil Vrč a upíral na něj své kočičí oči, "vzhledem k tomu, jak dopadl Harllo."
Staršímu bohu přelétl po kulatém obličeji výraz smutku. "Obávám se, že v té době to platilo ještě víc. Udělal jsem, co jsem mohl, Vrči. Lituji, že to nestačilo."
"Já taky."
"No!" štěkl Tvrz'Stínupán. "V tom případě můžeš těžko zasedat v maskované radě, že?"
Malažan Whiskeyjack vyprskl smíchy, což všechny u stolu překvapilo.
Stonny se otočila k velekněze stínu. "Ví vůbec tvůj bůh, jak malej máš mozeček? Co je tu za problém? Starší bohové snad neznají správný tajný znamení? Je snad jeho maska moc realistická?"
"Je nesmrtelný, ty děvko jedna!"
"To jaksi zaručuje nejvyšší postavení," okomentoval to Vrč. "Nakonec…"
"Nezlehčuj to, ty krysožroute!"
"A jestli se opovážíš ještě jednou Stonny oslovit takhle, zabiju tě," dodal Darún nevzrušeně. "Co se zlehčování týče, je těžký dělat něco jinýho. Všichni se snažíme se s tím srovnat. Do boje s tím, co jsme považovali za smrtelnou říši, se vložil starší bůh. Do Propasti, do čeho jsme se to zapletli? Ale ty ze všeho nejdřív myslíš jenom na členství v tý vaší bídný, nafoukaný radě. Stínupán musí prskat vzteky."
"Nejspíš už je na to zvyklý," přisadila si Stonny a ušklíbla se na velekněze, "když přijde na tenhle pytel slizu."
Tvrz'Stínupán na ni zůstal zírat s otevřenou pusou.
"Vraťme se tedy k práci," řekl Chmur. "Tvá slova přijímáme, K'rule. Pannionské dominium dělá starosti nám všem. Jako bohové a kněží si nepochybně najdete vlastní způsob, jak čelit hrozbám, které se projevují v panteonu a v chodbách - i když všichni víme, že toto nebezpečí není přímo spjato s Pannionským věštcem. Chci se dostat k tomu, že jsme se tu sešli, abychom projednali organizaci sil, které s námi nyní vytáhnou na jih do srdce dominia. Jsou to přízemní záležitosti, přesto však nesmírně důležité."
"Přijímám," odvětil K'rul. "Prozatím," dodal ještě.
"Proč prozatím?"
"Očekávám, že při tomto jednání spadne pár masek, Vojvodo."
Humbrall Taur si odkašlal. "Pokračování je docela jasné. Cafale."
Jeho syn kývl. "Rozdělení sil, pánové. Jedna část půjde do Setty, druhá do Lesti. Sejdou se v Mauriku a budou pokračovat do Korálu. Barghastové Bílé tváře potáhnou s Houfcem Jednorukého, protože díky němu jsme tady, a mému otci, stejně jako našim bohům, se líbí smysl tohoto muže pro humor." Ukázal na Whiskeyjacka, jenž zvedl obočí.
"Dále by bylo vhodné, aby Šedé meče, které nyní verbují mezi tenescowri, byly v druhém vojsku, protože Bílé tváře řečené rekruty nesnesou."
Promluvila Norul, nový nezdolný štít kumpanie. "Souhlasím, pokud nás snese Caladan Chmur a jeho různorodé síly."
"Opravdu v těch tvorech najdete něco užitečného?" zeptal se jí Chmur.
"My všichni jsme užiteční, pane, jakmile přijmeme břímě odpuštění a obtíže rozhřešení." A podívala se do očí Itkovianovi.
To má být moje lekce? napadlo jej. Proč jsem tedy hrdý, a zároveň mě její slova bolí? Ne, vlastně ne její slova. Její víra. Víra, kterou jsem ke svému zármutku ztratil. Teď cítíte závist, pane. Zahoďte ji.
"Takže to zvládneme," zakončil Caladan Chmur debatu.
Dujek Jednoruký si povzdechl a napil se vína. "Je rozhodnuto. Bylo to snazší, než sis myslel, viď, Chmuře?"
Vojvoda vycenil zuby ve spokojeném úsměvu. "Ano. Všichni kráčíme po stejné cestě. To je dobře."
"Můžeme tedy pokračovat," ozvala se Tvrz'Ohnice s očima upřenýma na Caladana Chmura, "s dalšími záležitostmi. Ty jsi dostal kladivo, ohnisko moci Ohnice. Tobě byl svěřen úkol ji probudit v čase největšího nebezpečí -"
Vojvoda se zubil přímo děsivě. "A tak zničit veškerou civilizaci na tomto světě, ano. Nepochybně považuješ nebezpečí za dostatečně velké, velekněžko."
"A ty snad ne?" štěkla a předklonila se, oběma rukama opřená o stůl. "Tys ji oklamal!"
"Ne. Já ji přesvědčil."
Jeho odpověď ji na chvíli připravila o řeč.
"V Darúdžhistánu," podotkl Vrč, "je krámek s koberci. Přejít po něm znamená vstoupit na mnoho vrstev tkanýho umění. Takový jsou lekce, co smrtelníci předkládají bohům. Škoda že pořád tolik klopýtají - myslel by sis, že se už konečně poučí."
Tvrz'Ohnice se k němu prudce otočila. "Mlč! Nic o tom nevíš! Jestli Chmur něco neudělá, Ohnice zemře! A až zemře, zemře i veškerý život na tomto světě! Takovou má volbu, ty hlupáku! Svrhnout hrstku zkažených civilizací, nebo úplnou zkázu - co by sis vybral ty?"
"No, když už se ptáš -"
"Stahuji otázku, protože jsi očividně stejný blázen jako tady Vojvoda. Caladane Chmuře, musíš odevzdat kladivo. Mně.

Tady a teď. Jménem Ohnice, Spící bohyně, ho požaduji."
Vojvoda vstal a vzal zbraň do ruky. "Tady máš." A podal jí ji.
Tvrz'Ohnice zamrkala, pak vyskočila a obešla stůl.
Uchopila kladivo oběma rukama za mědí obitý topor.
Chmur ho pustil.
Zbraň dopadla na zem a bylo slyšet, jak ženě praskla obě zápěstí. Pak zaječela. Kopce se ještě chvěly po dopadu mohutné hlavice kladiva. Poháry na stole poskočily a víno vyšplíchlo. Tvrz'Ohnice padla na kolena a zlomené ruce měla položené v klíně.
"Artanthe," řekl Dujek s pohledem upřeným na Chmura, jenž nevzrušeně sledoval klečící ženu, "najděte léčitele. Dobrého."
Voják stojící za vrchní pěstí odběhl.
Vojvoda oslovil velekněžku. "Rozdíl mezi tebou a tvou bohyní, ženo, je ve víře. Nakonec je to prosté. Ty vidíš, že mám jen dvě možnosti. Vlastně stejné to bylo i se Spící bohyní. Dala mi tu zbraň a s ní i svobodu volby. Chvíli mi trvalo, než jsem si uvědomil, co ještě mi dala. Zdržel jsem se činu, zdržel jsem se té volby a považoval jsem se za zbabělce. Možná jím jsem pořád, ale v hlavě se mi konečně usadil kousek moudrosti -"
"Ohnice ti věřila," doplnil K'rul. "Že najdeš třetí možnost."
"Ano. Ona věří."
Objevil se Artanthos s dalším Malažanem, ale Chmur zvedl ruku a zarazil je. "Ne, vyléčím ji sám. Nakonec to nevěděla."
"Příliš velkorysé," zamumlal K'rul. "Ona svou bohyni opustila už před hodně dlouhou dobou, Vojvodo."
"Žádná cesta není příliš dlouhá," opáčil Chmur a klekl si k Tvrz'Ohnici.
Itkovian naposledy viděl Vysokou Denul, když ji použil válečný jezdec Karnadas, a tehdy byla nakažená jedem. To, co uviděl nyní, bylo… čisté, nenakažené a děsivě mocné.
K'rul náhle vstal a rozhlédl se kolem.
Tvrz'Ohnice zalapala po dechu.
Podivné chování staršího boha upoutalo Itkovianovu pozornost, takže se podíval tam, kam hleděl K'rul. A viděl, že na kopec dorazila další skupinka a zastavila se kousek od plachty. Kapitán Paran byl mezi čtyřmi nově příchozími jediný, koho Itkovian poznal, ale na něj se starší bůh nedíval.
Celé jednání pozoroval vysoký, štíhlý muž s tmavou pletí a soustředil se hlavně na Chmura. Po chvíli ho však něco přimělo přenést zrak na K'rula. Nad uchvácenou pozorností staršího boha jen nepatrně pokrčil rameny - a jako by mu na levém rameni něco sedělo.
Itkovian slyšel, jak si K'rul vzdychl.
Tvrz'Ohnice a Caladan Chmur vstali. Velekněžka měla kosti srostlé, nikde nebyly vidět otoky či podlitiny. Stála jako v šoku a opírala se o Vojvodu.
"Co to bylo?" chtěl vědět Kallor. "V té chodbě nebylo ani stopy po jedu."
"Pravda," usmál se K'rul. "Nemoc byla z tohoto místa zřejmě vytlačena. Dočasně, přesto dostatečně. Snad je to další lekce ve víře… čemuž hodlám věnovat zvláštní pozornost…"
Itkovian přimhouřil oči. Mluví ve dvou rovinách. Jedna je určena nám. Druhý, hlubší význam je pro muže, který támhle stojí.
Po chvíli se od kapitána Parana odpojila velká žena a přistoupila ke stolu. Když ji Kallor uviděl, couvl.
"Neopatrnost," obrátila se žena na Vojvodu, "takhle upustit kladivo."
"Stříbrná liško. Už jsme si říkali, jestli tě ještě uvidíme."
"A přesto jsi po mé stopě poslal Korlat, Vojvodo."
"Jen abych zjistil, kde jsi a kam směřuješ. Zdá se, že se ztratila, protože se dosud nevrátila."
"Dočasné zabloudění. Obstoupili ji mí T'lan Ay a vedou ji sem. Nezraněnou."
"To rád slyším. Z tvých slov soudím, že došlo ke druhému shromáždění."
"Ano."
Whiskeyjack uviděl kapitána Parana a zašel si s ním promluvit. Tmavý dlouhán se k nim připojil.
"Tak nám řekni," pokračoval Vojvoda, "přidalo se k nám další vojsko?"
"Na mé T'lan Imass čekají úkoly, které vyžadují, aby se vydali do Pannionského dominia. Což je vám ku prospěchu, poněvadž pokud by se objevili další K'Chain Che'Malle, vyřídíme je."
"Předpokládám, že nehodláš rozvést ty úkoly, o kterých ses zmínila."
"Vojvodo, jde o soukromé záležitosti a s vámi ani s vaší válkou nemají nic společného."
"Nevěřte jí," vrčel Kallor. "Chtějí věštce, protože vědí, co je zač - jaghutský tyran."
Stříbrná liška se na něj podívala. "A pokud Pannionského věštce chytíte vy, co s ním uděláte? Je šílený, duši má pokřivenou špínou z chodby chaosu a manipulacemi Chromého boha. Poprava je jediná možnost. Nechte to na nás, protože my existujeme, abychom zabíjeli Jaghuty -"
"Ne vždycky," přerušil ji Dujek.
"Jak to myslíš?"
"Copak jeden z tvých T'lan Imass nedoprovázel pobočnici Lorn, když osvobodila jaghutského tyrana u Darúdžhistánu?"
Stříbrná liška se zatvářila ustaraně. "Ten je bez klanu. Ano. Ještě tomu sama nerozumím. Nicméně ten tyran byl probuzen ze svého prokletého spánku, jen aby opravdu zemřel -"
Promluvil nový hlas. "Vlastně i když byl Raest trochu potlučený, byl pozoruhodně živý, když jsem ho viděl naposledy."

Stříbrná liška se otočila na patě. "Ganoesi, jak to myslíš? Tyran je mrtvý."
Malý, kulatý mužík stojící vedle kapitána Parana vytáhl z rukávu šátek a otřel si čelo. "Co se toho týče… tak ne úplně, jak Kruppe váhavě hlásí. Věci jsou, žel, poněkud zmatené -"
"Jaghutského tyrana přijal azathský dům," vysvětloval K'rul. "Jak jsem zjistil, Malažané měli v plánu přinutit Anomandera Dlouhý vlas k boji - který ho měl oslabit, ne ho zničit. Raest se nakonec s pánem Měsíčního Kamene nestřetl -"
"Tohle všechno není důležité," skočila mu Stříbrná liška do řeči. "Jestli ten T'lan Imass bez klanu skutečně porušil přísahu, bude se zodpovídat mně."
"Já se chtěl dostat k tomu," opáčil Dujek, "že podle tebe to, co T'lan Imass dělají nebo nedělají, nesouvisí s ničím jiným. Trváš na odstupu, ale jako veterán malazských tažení ti povídám, že to, co tvrdíš, je vyložený omyl."
"Logros T'lan Imass možná opravdu byli… zmatení. Pokud ano, tak je to už minulost. Leda byste zpochybňovali autoritu, s níž jsem se narodila."
Na to nikdo nic neřekl.
Stříbrná liška kývla. "Dobrá. Slyšeli jste, kde si stojí T'lan Imass. Tohoto jaghutského tyrana dostaneme. Chce snad někdo tady zpochybnit náš nárok?"
"Podle skryté hrozby ve tvém tónu, ženo," zavrčel Chmur, "by to bylo bláhové. Například já se nebudu hašteřit o věštcovy údy." Pohlédl na Dujeka. "Vrchní pěsti?"
Jednoruký voják udělal obličej a zavrtěl hlavou.
Itkovianovu pozornost z nějakého důvodu, který by při nejlepší vůli nedokázal vysvětlit, přitáhl malý tlustý Darún. Jeho plné, umaštěné rty se zvlnily ve vlídném úsměvu.
Došlo tu k nejpodivuhodnějšímu shromáždění sil. Proč mám ale dojem, že tento zvláštní mužík je zdrojem výkonnosti? Váží si ho dokonce i K'rul, jako by to byl jeho celoživotní společník, jehož obdivuje… snad nějaké zázračné dítě. Zázračné dítě, jež svým nadáním překoná i svého mistra. Ale není tu žádná závist, dokonce ani pýcha ne - vždyť ta nakonec vždycky vyjadřuje sobectví. Ne ten cit je mnohem rafinovanější a složitější…
"Musíme probrat otázku zásobování," prohlásil nakonec Caladan Chmur. Velekněžka se o něj stále opírala a on ji s překvapivou něhou odvedl k židli a něco jí tiše řekl. Ona kývla.
"Barghastové," řekl Cafal, "přišli připravení. Není vás tolik, aby se to nedalo zvládnout."
"A cena?" chtěl vědět Dujek.
Mladý válečník se zazubil. "Bude pro vás přijatelná… více méně."
Stříbrná liška se vzdálila, jako by už řekla všechno, co chtěla, a následné přízemní záležitosti ji už nezajímaly. Itkovian si všiml, že kapitán Paran, jeho tmavý společník a Whiskeyjack už odešli. Vrč začal podřimovat a nevnímal, jak se na něj Stonny mračí. Tvrz'Kápě a Tvrz'Stínupán měli masky zkřivené v zasmušilém výraze - a Itkoviana napadlo, do jaké míry asi ty lakované vymyšlenosti ovládají.
Norul, nový nezdolný štít Šedých mečů, seděla nehybně a s nezastíraným zármutkem hleděla na Itkoviana. A také s lítostí.
Rozptyluji je. Dobrá. Itkovian zašel za plachtu a překvapeně viděl, že tam na něj čekají kapitán Paran, Whiskeyjack a jejich tmavý společník. Připojila se k nim ještě vysoká žena s vojáckým držením těla a černou kůží a upírala na Itkoviana neobyčejné oči mandlového tvaru a barvy sluncem vybělené trávy.
Itkovian se pod tím pohledem málem zapotácel. Fenerovy kly, takový smutek - věčnost plná ztrát… prázdná existence - S polekaným výrazem odvrátila žena zrak.
Není pro mě. Pro mou náruč. To ne. Některé rány se nikdy nevyléčí a některé vzpomínky by neměly být nikdy znovu probuzeny. Nevrhejte světlo do tmy, pane. Je to příliš - Náhle si uvědomil ještě něco. Fener byl pryč a s bohem zmizela i jeho ochrana. Itkovian byl zranitelný jako nikdy předtím. Zranitelný bolestí světa a jeho žalem.
"Itkoviane, doufali jsme, že přijdete," řekl kapitán Paran. "Toto je můj velitel Whiskeyjack. A Rychlej Ben, jeden z Paličů mostů. Zde Tiste Andii je Korlat, zástupce Anomandera Dlouhý vlas. Vaše společnost nás těší, Itkoviane. Přidáte se k nám?"
"Mám ve stanu soudek gredfallanského piva," dodal Whiskeyjack.
Má přísaha - "Pozvání je milé, pánové. Přijímám. Děkuji. Paní," dodal ke Korlat, "hluboce se omlouvám."
"Omluvit bych se měla já," opáčila. "Nedávala jsem si pozor a neuvědomila jsem si, čím vším jsi."
Tři Malažané se na ně dívali, ale na nic se nezeptali.
"Dovolte," řekl nakonec Whiskeyjack a zamířil z kopce k táboru Houfce.
Palič mostů, Rychlej Ben, se připojil k Itkovianovi. "Zdá se, že nás dnes Stříbrná liška překvapila všechny."
"Já ji neznám, pane, a tak se k tomu nemohu vyjádřit."
"Nic jste z ní necítil?"
"To jsem neřekl."
Muž po něm bleskl úsměvem. "Pravda. Neřekl."
"Spáchala hrozné bezpráví, pane, a přesto ji to pranic netíží."
Rychlej Ben sykl. "Že ne? Jste si jistý? Pro mistra Kápě, to není dobré. To vůbec není dobré."
"Tumava," pronesl za nimi Paran.
Rychlej Ben se ohlédl přes rameno. "Myslíte?"
"Vím to, čaroději. A aby to bylo ještě horší, Tumava byla - je - mnohem víc, než jsme si mysleli. Ne jenom velemág říše. Je samá tvrdá hrana - její druh, Thelomen Bellurdan, jí pomáhal udržet vše v rovnováze, ale z něj necítím nic."
"A Besana?"
"Je ve stínech. Pozoruje, ale zřejmě bez většího zájmu."

"Tématem byla osoba jménem Stříbrná liška," zamumlal Itkovian, "a vy přesto mluvíte o třech dalších."
"Promiňte. Všichni se znovu zrodili ve Stříbrné lišce. Je to dlouhý příběh."
Itkovian kývl. "A všichni nutně musí žít pohromadě, bez ohledu na rozdílnost jejich povah."
"Ano." Paran si povzdechl. "Není divu, že došlo k souboji vůlí -"
"V ní k žádnému souboji nedošlo," namítl Itkovian.
"Cože?"
"Oni kráčejí v naprosté shodě, pane. Stříbrná liška je uvnitř klidná."
Blížili se k malazskému táboru. Whiskeyjack a Korlat šli bok po boku o pár kroků napřed.
"Tak tohle," podotkl Rychlej Ben, "je nejpřekvapivější odhalení dnešního dne."
"Zatím," opravil ho Paran. "Něco mi říká, že jsme ještě neskončili."
"Pánové!" zasípal za nimi kdosi. "Strpeníčko, prosím, než Kruppeho jeho pozoruhodné, zato nešťastně krátké nohy chvatně donesou do vaší společnosti!"
Složité prohlášení stačilo, aby mužík doklusal až ke třem mužům, kteří se zastavili a počkali na něj.
"Větry štěstěny!" supěl Kruppe. "Ke Kruppemu se donesla všechna vaše slova -"
"Jak příhodné," poznamenal suše Rychlej Ben. "A nepochybně máš ke Stříbrné lišce jednu nebo dvě připomínky."
"Pravda! Kruppe byl nakonec svědkem řečeného děsivého shromáždění. A přesto v něm všechen rozruch, následující po řečených událostech, utichl, neboť z temnoty vypochodovala pravda a padla ke Kruppeho nohám."
"To vyvolává představu, jak zakopáváš a padáš na hubu, Darúne," utrousil čaroděj.
"Nedbale vyjádřeno, Kruppe připouští, a přesto nikdo z vás ještě neviděl Kruppeho tancovat! A tancovat on umí, s dechberoucím mistrovstvím a půvabem - ne! On se vznáší jako vejce na namazané pánvi. Zakopnout? Spadnout? Kruppe? Nikdy!"
"Zmínil jste se o pravdě," připomněl mu Paran.
"Aha ano! Pravda, vrtící se kolem Kruppeho jako štěňátka, jež on poplácává po hlavě jako každý laskavý páníček. Výsledek? Kruppe tvrdí, že ve Stříbrné lišce je vše v pořádku! Uklidněte se. Věř… te - uch…"
"Nebylo to zakopnutí?"
"Nesmysl. Dokonce i jazykové klopýtnutí má svou cenu."
"Vážně? A jakou?"
"Ehm, věc je, žel, pro pouhá slova příliš delikátní. Nesmíme se příliš vzdálit od tématu, ani o kousíček, kterýmžto byla otázka pravdy -"
"Co se vrtí jako štěňátka."
"Pravda, kapitáne. Přesněji jako vlčátka."
Oba Malažané se znenadání zastavili a po chvíli je napodobil i Itkovian, neboť z Kruppeho snového, uspávajícího proudu slov se náhle vynořila podstata, jako by to byla skála. Skála… jedna z Kruppeho pravd? Tito Malažané jsou na to zvyklí - nebo jsou prostě jen chytřejší než já.
"Tak ven s tím," zavrčel Paran.
"S čím přesně, milý kapitáne? Nakonec Kruppe si libuje v prohnané dvojznačnosti a tím schraňuje tajemství jako každý úctyhodný schraňovatel tajemství. Týká se téma zde tohoto ctí vázaného bývalého žoldnéře, jenž kráčí vedle nás? Nepřímo ano. Nebo spíš kumpanie, kterou nedávno opustil? Nepřímo, opakuje Kruppe znovu. Dva staří bohové, kdysi pouzí duchové, první, kteří začali běhat se smrtelníky - s T'lan Imass z masa a kostí tehdy dávno - nejstarší společníci. A jejich příbuzní, kteří je následovali a s T'lan Imass běhají stále.
Dva vlčí bohové, pravda? Nevzpomíná si někdo tady na pohádku o tom, jak byli rozděleni, jak věčně hledají jeden druhého? Samozřejmě, vy všichni. Takový smutný příběh, jaký vnímavé děti nikdy nezapomenou. Co je však rozdělilo? Jak je ta pohádka? Jednoho dne navštívila zemi hrůza. Hrůza z temné oblohy. Sestoupila a rozbila svět. A pak byli milenci rozděleni a už se nikdy neobjali. A ještě to pokračuje, bia bia bia.
Pánové, tou hrůzou byl pochopitelně osudný příchod Padlého boha. Od přeživších mocností se vyžadovala léčba, jež ale byla složitá a obtížná. Starší bohové dělali, co mohli, než pochopte, že sami byli mladší než oba vlčí bohové, a důležitější je, že nedošli k ascendenci po boku lidí - nebo těch, z nichž se jednou měli stát lidé -"
"Zadržte, prosím!" štěkl Paran.
"Kruppe nemůže! Kdyby se odmlčel teď, znamenalo by to propást vše, co musí být řečeno! Zůstávají jen nejmatnější vzpomínky, a dokonce i ty podléhají houstnoucímu šeru! Křehké úlomky přicházejí ve zneklidňujících snech a příslib spojení a znovuzrození je ztracen, zapomenut, místo něj je tu osamělá cesta tundrou, vytí do větru - a přece je spása nablízku! Rozdělení duchové jsou sjednoceni ve svém předsevzetí! Jeden duch tvrdý natolik, aby donutil ostatní jít dál zvoleným směrem i přes bolest, kterou jim to působí. Druhý duch hýčkající si bolest z opuštění, dokud nenalezne vhodnou odpověď! A ještě třetí duch, naplněný láskou a soucitem - byť poněkud přihlouplý, připusťme - aby okořenil blížící se okamžik. A čtvrtý, s mocí dosáhnout potřebné nápravy starých ran -"
"Čtvrtý?" vybreptl Rychlej Ben. "Kdo je ten čtvrtý ve Stříbrné lišce?"
"No přece dítě zplozené t'lanimasským kostějem, jak jinak. Dcera Pran Chola, jejíž pravé jméno je to, pod nímž ji všichni známe!"
Itkovian zalétl pohledem za Kruppeho a uviděl Korlat a Whiskeyjacka, stojící před velkým stanem. Ohlíželi se po nich. Nepochybně byli zvědaví, nicméně zachovávali uctivou vzdálenost.
"A proto Kruppe všem doporučuje," pokračoval Darún po chvíli spokojeným tónem, tlusté prstíky propletené na břiše, "víru. Trpělivost. Čekejte na to, nač se musí čekat."
"A tomu vy říkáte vysvětlení?" optal se Paran podmračeně.
"Hotové paradigma vysvětlení, milí přátelé. Výstižné, jasné, byť poněkud stylizované. Přesnost je přesným uměním.

Hluboké dojetí je ze všeho nejdůležitější a zabraňuje vytáčkám. Nakonec pravda není cosi obyčejného -"
Itkovian se vydal za Korlat a Whiskeyjackem.
Paran zavolal: "Itkoviane?"
"Vzpomněl jsem si na to gredfallanské pivo," hodil po něm Itkovian přes rameno. "Už je to mnoho let, a přesto po něm náhle nesmírně toužím, pane."
"Přidám se. Počkejte na mě."
"Počkejte, vy tři! A co Kruppeho nesmírná žízeň?"
"Klidně ji," opáčil Rychlej Ben odcházející za Itkovianem a Paranem, "uhas - jenom to udělej někde jinde."
"Aha! Copak támhle na Kruppeho nemává Whiskeyjack? Velkorysý, laskavý voják, to je Whiskeyjack! Momentíček! Kruppe vás hnedle dožene!"

Obě mariňačky seděly na balvanech, které patřily ke starému kruhu v týpí, patnáct kroků od místa, kde stála Stříbrná liška. Stíny se dloužily, jak den na prérii končil.
"Jak dlouho myslíš?" zeptala se jedna.
"Hádám, že mluví s těma T'lan Imass. Vidíš, jak kolem ní víří prach? Může to trvat celou noc."
"Mám hlad."
"No dobře, připouštím, že už si prohlížím tvý kožený řemeny, drahoušku."
"Potíž je, že na nás zapomněli."
"V tom to není. Možná už nás nepotřebujou. Ona nepotřebuje osobní stráže. Teda rozhodně ne nějaký ušmudlaný smrtelníky, jako jsme my. A už jsme viděly, co jsme vidět měly, což znamená, že jsme se zpozdily s hlášením."
"Neměly jsme nic hlásit, lásko. Pamatuješ? Každý, kdo od nás chce něco vědět, se prostě zastaví na pokec."
"Správně, akorát že nikdo se už delší dobu nezastavil. A právě o tom jsem prve mluvila."
"To neznamená, že bychom měly odejít. Kromě toho teď někdo přichází…"
Druhá mariňačka se pootočila. Po chvíli zabručela. "Nikdo, komu bychom měly cokoliv hlásit. Mistr Kápě ví, že je ani neznám."
"Určitě je znáš. Aspoň jednoho z nich. To je ta kouzelnice Trygallské obchodnické gildy, Haradas."
"Ta druhá je vojanda, řekla bych. Elinská holka, hezky se pohupuje v bocích -"
"Ale má tvrdej výraz."
"Oči plný bolesti. Mohla by bejt z těch Šedejch mečů - viděla jsem ji u jednání."
"Rozhodně jdou k nám."
"To já taky," ozval se kdosi za nimi. Mariňačky se otočily a viděly, že se k nim připojila Stříbrná liška. "Tohle je divné," podotkla.
"A co?" chtěla vědět jedna z mariňaček.
"Shromáždění žen."
Mariňačka zabručela. "Ale nebudem klevetit, že ne?"
Stříbrná liška se bodře usmála. "Mezi Rhivy klevetí jenom muži. Ženy mají příliš mnoho práce s tím, aby jim poskytly námět ke klevetám."
"Aha. To je mi překvapení. Myslela bych si, že tu budou všechny možný starodávný zákony proti cizoložství a tak. Vyhnání, kamenování, to přece divoši dělají, ne?"
"Ne Rhivové. Spát s cizími manžely je ohromná zábava. Tedy pro ženy. Muži to pochopitelně berou příliš vážně."
"Jestli chcete něco vědět, tak ti berou moc vážně všecko," zabručela jedna z mariňaček.
"To s vámi udělá namyšlenost," usoudila Stříbrná liška a kývla.
Haradas a její společnice dorazily. A kus za nimi přicházela jedna Barghastka.
Kouzelnice kývla na Stříbrnou lišku i na obě Malažanky. "Smrákání je kouzelný čas, že?"
"Co chceš vědět?" optala se Stříbrná liška.
"Mám otázku zrozenou z přemýšlení, kostěji, ale napadla mě teprve nedávno, a proto jsem přišla za tebou."
"Příliš dlouho se stýkáš s Kruppem, Haradas."
"Možná. Tato vojska stále sužují problémy se zásobováním, jak sama dobře víš. Při jednání nabídli Barghastové Bílé tváře, že zajistí větší část toho, co je potřeba. Přes jejich sebedůvěru si myslím, že jim brzy začnou docházet zdroje -"
"Chceš se zeptat na Tellann," doplnila Stříbrná liška.
"Pravda, to chci. Chodba T'lan Imass musela zůstat… nedotčená. Mohla by naše gilda se vší uctivostí využít cestu přes -"
"Nedotčená. Ano, to zůstala. Přesto se v Tellann skrývá sklon k násilí, což by mohlo ohrozit vaše karavany."
Haradas svraštila obočí. "Je pod útokem?"
"Jistým způsobem. Trůn držby zvířat… vedou se o něj spory. Mezi T'lan Imass jsou odpadlíci. Přísaha slábne."
Kouzelnice si povzdechla. "Děkuji za varování, kostěji. Když přijde na Trygallskou obchodnickou gildu, je nebezpečí pochopitelně jedním z faktorů. Proto za své služby požadujeme tak vysoké ceny. Dovolíš nám tedy používat Tellann?"
Stříbrná liška pokrčila rameny. "Nevidím důvod, proč ne. Máte prostředky, jak vytvořit portál do naší chodby? Jestli ne, můžu -"
"Není třeba, kostěji," přerušila ji Haradas s úsměvem. "Už dávno jsme si našli takové prostředky, ale z úcty k T'lan Imass a přístupnosti méně… necivilizovaných… chodeb jsme tyto portály nikdy nepoužili."
Stříbrná liška si čarodějku dlouho prohlížela. "Pozoruhodné. Docházím k závěru, že Trygallskou obchodnickou gildu vede kabala velemágů obdařených výjimečnou mocí. Víš, že dokonce ani nejmocnější a nejerudovanější mágové Malazské říše nikdy nedokázali proniknout do tajemství Tellann? Ráda bych se jednou setkala se zakladateli gildy."

Haradas se usmála. "Určitě budou nadšeni a poctěni, kostěji."
"Možná jsi jejich jménem příliš velkorysá, čarodějko."
"Ani v nejmenším, o tom tě ujišťuji. Jsem ráda, že se věci vyřešily tak lehce -"
"Opravdu je to divné shromáždění," zamumlala Stříbrná liška.
Haradas zamrkala, ale hned se vzpamatovala a pokračovala: "Smím teď představit nový nezdolný štít Šedých mečů? Toto je kapitán Norul."
Druhá žena se uklonila. "Kostěji." Zaváhala, ale nakonec se odhodlala. "Šedé meče jsou zaslíbené Toggovi, vlkovi zimy, a Fanderay, vlčici zimy."
"Zajímavá volba," usoudila Stříbrná liška. "Navěky ztracení milenci, a přesto ve vaší dvakrát zaslíbené kumpanii jsou sjednocení duchem. Odvážné a smělé gesto, nezdolný štíte."
"Kostěji, Togg a Fanderay už nejsou rozdělení. Konečně zachytili pach toho druhého. Vaše chování ukazuje, že o tom nevíte, což mě mate, pane."
Teď se zamračila Stříbrná liška. "Proč bych měla? O staré vlčí bohy se příliš nezajímám…" Pomalu se odmlčela.
Nezdolný štít Norul promluvila znovu. "Kostěji, vyvolavači druhého shromáždění T'lan Imass, formálně žádám, abys propustila T'lan Ay - děti našich bohů."
Ticho.
Stříbrná liška hleděla na velitele Šedých mečů, oči přimhouřené a kulatou tvář bezvýraznou. Pak se zachvěla. "Ty to nechápeš," zašeptala nakonec. "Já je potřebuji."
Norul naklonila hlavu. "Proč?"
"P pro… dar. Vyrovnání. Přísahala jsem -"
"Komu?"
"No - sobě."
"A jak, pane, se ten dar týká T'lan Ay? Je pravda, že běhali s T'lan Imass. Ale nepatřili jim. Ne T'lan Imass. A nepatří ani vám."
"A přesto se připojili k obřadu Tellann při prvním shromáždění -"
"Byli do něj… zahrnuti. Z nevědomosti. Vázala je věrnost a láska k Imassům z masa a kostí. Následkem toho ztratili duši. Pane, mí bohové se blíží a svým voláním - které nyní slýchám každou noc ve snech - požadují… nápravu."
"Musím tě odmítnout," trvala Stříbrná liška na svém. "Dokud Togg a Fanderay nebudou moct přijít osobně a ukázat svou sílu, aby si své požadavky vynutili, T'lan Ay nevydám."
"Riskujete život, kostěji -"
"Vyhlásí snad vlčí bohové válku T'lan Imass ? Půjdou nám s T'lan Ay po krku, nezdolný štíte?"
"Nevím, pane. Budete se muset zodpovídat za svá rozhodnutí. Ale bojím se o vás, kostěji. Togg a Fanderay jsou ascendované šelmy. Jejich duše tací, jako jsme my, neznají a nemůžou poznat. Kdo dokáže předvídat, co se skrývá v srdci takových tvorů?"
"Kde jsou teď?"
Nezdolný štít pokrčil rameny. "Na jihu. Zřejmě se všichni sejdeme v Pannionském dominiu."
"Tak to mám pořád ještě čas."
"Trvání na vašem daru, pane, by vás mohlo zabít."
"Vždycky spravedlivá výměna," zamumlala Stříbrná liška pro sebe.
Mariňačky si při jejích slovech, která byla u Houfce Jednorukého legendární, vyměnily pohledy.
Mezitím dorazila Barghastka a zastavila se opodál. Bystrýma tmavýma očima pozorně sledovala výměnu názorů mezi nezdolným štítem a Stříbrnou liškou. V nastalém tichu se hrdelně zasmála, čímž si vysloužila všeobecnou pozornost.
"Škoda že neexistují muži hodní této společnosti," podotkla. "Když vás tak vidím, připomnělo mi to skutečné jádro moci na tomto světě. Malazští mariňáci, nezdolný štít Šedých mečů, čarodějka a kouzelnice. A teď, aby byla skládačka úplná, dcera Barghastů Bílé tváře… přinášející jídlo a víno."
Obě mariňačky vyskočily na nohy a zazubily se.
"A já budu klevetit!" vykřikla Hetan. "Nezdolný štíte! Itkovian se už nedrží svých přísah, pravda? Můžu se s ním vyspat -"
"Jestli ho chytíš," opáčila Norul a zvedla obočí.
"I kdyby měl padesát nohou, stejně ho chytím! Stříbrná liško! A co Kruppe?"
Kostěj zamrkala. "Co je s ním?"
"Jsi velká žena. Mohla bys ho pod sebou přidržet! Nechat ho kvičet!"
"To je úděsná představa."
"Připouštím, je kulatý, malý a slizký. Ale chytrost tě rozpálí sama o sobě, ne? Slyšela jsem, že i když vypadáš jako žena, v nejdůležitější věci zůstáváš dítětem. Probuď v sobě touhu, holka! Radíš se s nemrtvými a vyprahlými už moc dlouho! Popadni oštěp oběma rukama, říkám já!"
Stříbrná liška pomalu vrtěla hlavou. "Neříkala jsi, že neseš víno?"
Hetan se zazubila ještě víc. "Ano. Jsou ho dva měchýře velké jako tvoje prsa a nepochybně je stejně sladké. Pojďte sem, pozoruhodné společnice, bude hostina!"
Haradas se usmála. "Báječný nápad, děkuji."
Norul zaváhala, podívala se na mariňačky a sundala si otlučenou přilbici, čímž se jí uvolnily šedé, potem zmáčené kadeře. A hlasitě si povzdechla. "Ať vlci počkají," řekla. "Nedokážu zachovávat to děsivé chování svého předchůdce -"
"Nedokážeš?" ozvala se Hetan. "Nebo nechceš?"

"Nechci," opravila se žena. "Snad mi oba naši vlci odpustí."
"Jeden z nich určitě," ujistila ji Barghastka a dřepla si k vaku s jídlem.

Coll Mhybe pečlivě přikryl kožešinami. Oči pod zavřenými víčky se jí pohybovaly a chabě sípěla. Darúnský radní se na ni chvíli díval, pak se narovnal a seskočil z vozu.
Vedle stál Murillio a dotahoval řemeny kolem soudků s vodou, upevněných k bočnici vozu. Potraviny, které ráno koupili od jednoho barghastského obchodníka, zakryli starým stanovým plátnem a přivázali k druhé bočnici, takže rhivský vůz vypadal jako nafouknutý.
Získali také párek koní, za neuvěřitelně přemrštěnou cenu, od Mottských zálesáků, podivuhodně neschopně vypadající kumpanie žoldnéřů připojené k vojsku Caladana Chmura, o níž Coll do té chvíle ani netušil, že tu je. Zastaralý oděv těchto žoldnéřů neodpovídal jejich profesi, zato se dokonale hodil ke jménu kumpanie. Koně byli zkrocení teprve nedávno, měli silné nohy, ale byli vysocí, z chovu, o němž Mottští tvrdili, že je jejich vlastní - a na jeho vzniku se údajně podíleli nathijští váleční oři, mottští tahouni a genabarijští chladnokrevníci, kteří dohromady vytvořili statné, špatně naložené zvíře s překvapivě širokými zády, takže jízda na nich byla neuvěřitelně pohodlná.
"Pokud ti neukousnou ruku," dodával mottský žoldnéř s koňským chrupem, který si při řeči vyndával z dlouhých, umaštěných vlasů vši a strkal si je do úst.
Coll si povzdechl, jak ho ta vzpomínka poněkud znepokojila, a ostražitě přistoupil ke koním.
Ti dva mohli být dvojčata, světlí ryzáci s dlouhou hřívou a hustými ocasy plnými kudlibabek a semínek trav. Sedla byla malazská - nepochybně válečná kořist - a pokrývky pod nimi rhivské. Koně si ho pozorně prohlíželi.
Jeden se k němu nedbale natočil zadkem. Darún se zastavil a tiše zaklel.
"Sladký kořen," poznamenal Murillio od vozu. "Uplať je. Máme nějaký mezi jídlem."
"Odměnu za jejich špatné chování? Ne." Coll koně zpovzdáli obcházel. Koně byli uvázaní u stanového kolíku, takže měli dost prostoru. Tři kroky blíž, a Darún skončí s ukopnutou hlavou. Coll znovu zaklel, hlasitěji, a řekl: "Murillio, doveď voly k tomu kolíku - použijeme vůz, aby nás chránil. A jestli to nevyjde, najdeš mi palici."
Murillio s úsměvem vylezl na kozlík a zvedl opratě. Nechal voly projít kolem kolíku, takže vůz koním zabránil chodit dokolečka.
Coll spěchal, aby měl vůz mezi sebou a koňmi.
"Takže se radši necháš hryznout než kopnout," poznamenal Murillio a díval se, jak jeho přítel přelézá vůz, aby se dostal na druhou stranu - přitom překročil Mhybe - a zastavil se kousek od koní.
Ti napnuli provaz, couvli, jak jen to šlo, a tahali za kolík. Kolík byl rhivský, určený k tomu, aby odolal i nejprudšímu prérijnímu větru. Byl hluboko zaražený do udusané hlíny a ani se nehnul.
Coll natáhl ruku v kožené rukavici a popadl jeden provaz. Jak seskočil z vozu, prudce ho strhl dolů. Zvíře popošlo o krok blíž a frklo. Druhý kůň se poplašeně chvěl.
Darún sundal otěže zachycené za sedlovou hrušku, přičemž v druhé ruce stále držel poutači provaz a tahal koni hlavu dolů, a popošel blíž. Vsunul nohu do třmene a jedním pohybem se vyhoupl do sedla.
Kůň se pokoušel uskočit a přitom vrazil do druhého zvířete - a Coll měl nohu mezi nimi. Zabručel, ale otěže nepustil.
"To bude skvělá modřina," neodpustil si Murillio.
"Ty pořád říkáš jen samé příjemnosti, viď?" procedil Coll skrze zuby. "Teď pojď sem a sundej ten provaz. Ale buď opatrný. Nad námi krouží hladový sup a zřejmě je plný naděje."
Jeho společník vzhlédl k nebi a po chvíli sykl. "Dobrá, tak jsem se nechal napálit - přestaň se nafukovat." Přelezl přes kozlík.
Coll se díval, jak seskakuje na zem a ostražitě se blíží ke stanovému kolíku.
"Když o tom tak uvažuju, možná bys měl přece jen zajít pro tu palici."
"Pozdě, kamaráde," řekl Murillio a rozvázal uzel.
Kůň vyrazil a vzápětí se zapřel zadníma nohama a vzepjal se.
Murilliovi Collovo salto vzad připadalo téměř poeticky elegantní, umělecky zakončené tím, že mohutný Darún přistál na nohou a vzápětí se vrhl dozadu, aby se vyhnul zuřivému kopnutí, které by mu, pokud by se byl kůň trefil, roztříštilo hrudník. Dopadl o čtyři kroky dál, jen to zadunělo.
Kůň odběhl a cestou radostně vyhazoval.
Coll chvíli jen nehybně ležel a mrkal.
"Není ti nic?" zjišťoval Murillio.
"Dones laso. A nějaký sladký kořen."
"Radil bych tu palici," utrousil Murillio, "ale protože už ses rozhodl, neudělám to."
V dálce zazněly rohy.
"Pro mistra Kápě," zasténal Coll. "Pochod ke Capustanu začal." Pomalu se posadil. "A my měli být vepředu."
"Vždycky můžeme jet na voze, příteli. Vrátíme koně Mottským a dostaneme peníze zpátky."
"Ten vůz je už tak přetížený." Coll se opatrně stavěl. "Kromě toho on říkal, že nic nevrací."
Murillio se na svého společníka zadíval. "Vážně? A tys přitom nepocítil ani záchvěv podezření?"
"Mlč."
"Ale -"
"Murillio, chceš slyšet pravdu? Ten chlap byl obyčejný, až mi ho bylo líto, jasné? A teď přestaň plácat, ať můžeme pokračovat."
"Colle! Žádal královskou odměnu za -"
"Dost," zavrčel radní. "Ta odměna je za výsadu, že můžu ty potvory zabít, nebo tebe - co si vybereš?"

"Nemůžeš je zabít -"
"Tak ještě jedno slovo, a milý starý Murillio z Darúdžhistánu skončí pod hromadou kamenů z tohohle kopce. Rozumíš? Dobře. Teď mi podej to laso a sladký kořen - začneme s tím, kterého ještě máme."
"Neměl bych radši zaběhnout za -"
"Murillio," varoval ho Coll.
"Promiň. A prosil bych ty menší balvany."

Ošklivá mračna se převalovala nízko nad vzdouvajícími se vlnami, které se srážely mezi horami ledu, otáčely se a tříštily o břeh, kde vysoko do vzduchu vyhazovaly spršku vody. Hromové dunění doprovázelo skřípění a praskání a neustávající šumění lijavce.
"No tohle," zamumlala paní Závist.
Tři Segulehové dřepěli na závětrné straně velkého čedičového balvanu a natírali si zbraně olejem. Byla to smutná, ucouraná trojice, zmáčená deštěm, umazaná od bláta, se zbrojí na cucky. Na pažích, stehnech a ramenou měli menší šrámy, ty hlubší byly zhruba sešité střívky, takže jim na kůži byly vidět řady zčernalých uzlíků, slepených starou krví, která se v dešti rozpouštěla.
Opodál, na vysoké skalní věži, stála Baaljagg. Srst měla zcuchanou, místy vytrhanou, a z pravého ramene jí trčel dlaň dlouhý kus ulomeného oštěpu - už to bylo tři dny, ale šelma k sobě nepustila Závist ani Segulehy - a horečnatý pohled upírala k severu.
Garat ležel tři kroky za ní, neovladatelně se třásl a rány mu hnisaly, jako by jeho tělo plakalo, když on nemohl. Byl zpola šílený a nepustil k sobě nikoho - dokonce ani vlčici.
Pouze paní Závist zůstala navenek nedotčená příšernou válkou, do níž se dostali. Dokonce nedotčená ani prudkým deštěm. Na bílé telabě neměla jedinou skvrnku. Rozpuštěné černé vlasy jí spadaly na záda. Rty měla zvýrazněné tmavou, trochu hrozivou růží. Černé stíny nad očima měly odstín soumraku.
"No tohle," zašeptala znovu. "Jak máme Tolara sledovat přes… tady to? A proč není třeba T'lan Slon nebo T'lan Delfín, aby nás přenesl na zádech v pohodlném palankýnu? S vanou a teplou vodou?"
Došel k ní Mok a po smaltované masce mu stékal déšť. "Ještě se mu musím postavit," řekl.
"Nepovídej. Kdypak se souboj s Tolarem stal důležitější než váš úkol u věštce? Co by asi na takovou domýšlivost řekl první nebo druhý?"
"První je první a druhý je druhý," opáčil Mok lakonicky.
Paní Závist vyvrátila oči. "Dokonalý postřeh."
"Požadavky vlastního já jsou nadřazené, paní. Vždycky, jinak by nebyli žádní šampioni. Nebyla by žádná hierarchie. Segulehům by vládli ufňukaní mučedníci slepě dupající po bezmocných ve své neovladatelné touze po společném bohu. Nebo by nám vládli despotové, kteří by se před každou výzvou schovali za vojsko a z hrubé síly by vytvořili oprávněný nárok na čest. Známe to z jiných zemí, paní. Víme víc, než si myslíš."
Obrátila se k němu. "Má ty dobroto. A já si pořád myslela, že je mi upírán zábavný hovor."
"Jsme odolní vůči tvému opovržení, paní."
"Těžko, jelikož to v tobě bublá od chvíle, kdy jsem tě probudila. Bublá? Přímo vře."
"Je třeba probrat jisté záležitosti," řekl Mok.
"Jsi si jistý? Nemluvíš náhodou o té prudké bouři, jež nám brání v cestě? Nebo možná o prchajících pozůstatcích vojska, které nás pronásledovalo až sem? Oni se nevrátí, o tom tě ujišťuji -"
"Vypustila jsi mezi ně mor."
"To je ale urážlivé obvinění! Byl zázrak, že mezi nimi ta nemoc nevypukla už dávno, když se pojídali navzájem, aniž by se aspoň civilizovaně uvařili. To, že mě takto obviňuješ -"
"Garat se tím morem nakazil, paní."
"Cože? Nesmysl! Trápí ho jeho rány -"
"Rány, které by síla jeho ducha měla už dávno zahojit. Jeho horečka, která mu naplňuje plíce tekutinou, je tatáž, jež postihla Panniony." Pomalu se k ní obrátil. "Udělej něco."
"Tak uráž -"
"Paní."
"No dobrá! Ale vidíš tu nádhernou ironii? Poliel, vládkyně moru, se spojila s Chromým bohem. Její rozhodnutí mě hluboce uráží, musím říci. Bylo to ode mne lstivé, uloupit její chodbu a poslat nemoc na její spojence!"
"Pochybuji, že oběti tu ironii ocení, paní. A Garat asi také ne."
"Mnohem víc by se mi líbilo, kdybys mlčel dál!"
"Vyléč ho."
"Nepustí mě k sobě!"
"Garat už nedokáže vstát, paní. Z místa, kde leží, se nezvedne, pokud ho nevyléčíš."
"Ach, jsi takový protiva! Jestli se mýlíš a on se mě pokusí kousnout, budu se na tebe tuze zlobit, Moku. Zničím tvé moudí. Přiměju tě šilhat tak, že každý, kdo se podívá na tebe a tu tvou hloupou masku, se začne smát. A určitě mě napadnou ještě další věci."
"Vyleč ho."
"Ovšemže ho vyléčím! Garat je přece můj milovaný společník. I když se kdysi pokusil pomočit mi šaty - ačkoliv uznávám, že, jelikož v té chvíli spal, byl to nejspíš jeden z K'rulových žertíků. Dobrá, dobrá, přestaň mě přerušovat."
Došla k obrovskému hafanovi. Ten měl skelný pohled a každý nádech pro něj byl mučivou křečí. Když se přiblížila, ani nezvedl hlavu.

"Ach, odpusť mi, že jsem si tě nevšímala, nejmilejší štěňátko. Myslela jsem, že to jsou jenom rány, a tak už jsem začala truchlit. Srazily tě neviditelné výpary? Nepřijatelné. A vlastně snadno napravitelné." Zlehka položila ruku na psův horký bok. "Tak -"
Garat otočil hlavu a vycenil zuby.
Paní Závist odskočila. "Takhle mi děkuješ? Vždyť jsem tě vyléčila, nejdražší!"
"Na prvním místě jsi ho nakazila, paní," ozval se za ní Mok.
"Mlč, už s tebou nemluvím. Garate! Podívej se, jak se ti vracejí síly! Vidíš, už stojíš! To je báječné! A - ne, drž se dál, prosím. Leda bys chtěl pohladit. Chceš pohladit? Pokud ano, musíš okamžitě přestat vrčet!"
Mezi ně se postavil Mok a díval se na naježeného psa. "Garate, potřebujeme ji, stejně jako potřebujeme tebe. Nemá smysl pokračovat v tomto nepřátelství."
"On ti nerozumí!" vyjela paní Závist. "Je to pes! Vlastně rozzlobený pes."
Mohutné zvíře odešlo k Baaljagg hledící do bouře. Vlčice se po něm ani neohlédla.
Promluvil Mok. "Baaljagg něco vidí, paní."
"Cože? Tam?"
Oba si pospíšili nahoru na skálu.
Hory ledu cosi ulovily. Necelých tisíc kroků od nich, na samém kraji malého zálivu, plula stavba. Na dvou stranách měla vysoké zdi a něco jako mříž z proutí a nahoře stály ojíněné domy - celkem tři - takže to vypadalo jen jako utržený kus přístavního města. Mezi vysokými, pokřivenými domy byla dokonce vidět ulička. Led, svírající spodek celé stavby, pootočil proud a objevily se i druhé dvě strany, připomínající otevřenou tlamu, s dřevěnou kostrou dosahující pod úroveň ulice a vyplněnou obrovskými poleny balzy a něčím, co vypadalo jako nafouknuté měchýře, z nichž tři byly proražené a vypuštěné.
"Rozhodně je to nezvyklé," poznamenala paní Závist.
"Mekrosové," prohlásil Mok.
"Jak prosím?"
"Domovem Segulehů je ostrov, paní. Při vzácných příležitostech nás navštěvují Mekrosové, kteří žijí ve městech plujících po moři. Snaží se provádět nájezdy na naše pobřeží a neustále zapomínají na nešťastné výsledky svých předchozích pokusů. Jejich ohnivý zápal baví novice na nižších stupních."
Paní Závist frkla. "Nevidím v tom… nesprávně založeném sídlišti žádné obyvatele."
"Já také ne, paní. Ale podívej se na kru hned za těmi troskami. Našla si vhodný proud a teď se chce připojit."
"Má ty dobroto, nechceš říci -"
Baaljagg na její nedokončenou otázku odpověděla jasným zavrčením. Otočila se, proběhla kolem nich a spěchala dolů ke skalám otloukaným vlnami. Ve chvilce se vrhla přes příboj a plavala k ledovému voru. Vylezla na něj a přeběhla na druhou stranu, odkud přeskočila na druhou kru.
"Ta metoda vypadá schůdná," usoudil Mok.
Garat se rozběhl za vlčicí.
"Ach!" zvolala paní Závist a dupla si. "Nemůžeme si o věcech někdy promluvit?"'
"Vidím, jak se tvoří cesta, paní, která by nám mohla umožnit vyhnout se namočení -"
"Namočení? Kdo je tu mokrý? Dobrá, zavolej bratry a půjdeme."
Cesta přes houpající se, často vodou zaplavované ledové kry byla nebezpečná a vyčerpávající. Když dorazili k zadní části vysoké proutěné stěny, nebylo po Baaljagg a Garatovi ani vidu, ani slechu, ale na sněhu, jenž napadal na ledový vor držící mekroskou stavbu, mohli jejich stopy sledovat na druhou, rozbitou stranu.
Ve změti trámů a podpěr byly upevněné žebříky se stupni ze silných prken - původně byly nepochybně zbudované, aby pomáhaly při údržbě podvozku města. Na námrazou obalených, zasněžených stupních byly vidět hluboké rýhy od vlčích a psích tlap.
Po spletené kostře stékala voda a byla vidět trhlina v ulici i domech nahoře.
Senu šel v čele, za ním pak Thurule a Mok. Paní Závist byla poslední. Pomalu, opatrně šplhali vzhůru.
Konečně se dostali k obrovským padacím dveřím, které se otevíraly na šikmé hlavní podlaží jednoho z domů. Kolem tří ze čtyř stěn ležely v plátně zabalené zásoby. Velké sudy se překotily a skutálely se na jeden konec. Napravo byly dvoukřídlé dveře, nyní roztříštěné, což určitě udělali Baaljagg s Garatem, a za nimi byla vidět dlážděná ulice.
Vzduch byl ledový.
"Mohlo by se hodit," řekl Mok paní Závisti, "prohlédnout každý dům odzdola nahoru, abychom zjistili, který je nejstabilnější, a tudíž obyvatelný. Zřejmě tu jsou dostatečné zásoby, které můžeme využít."
"Ano, ano," odvětila paní Závist nepřítomně. "Takové přízemní nezbytnosti nechám na tobě a tvých bratrech. Naše nastoupení je založeno na neověřené domněnce, že nás tato vymyšlenost nutně ponese k severu přes celý Korálový záliv a tím i k městu, které je naším cílem. Zdá se, že já a jenom já si musím dělat starosti s touto věcí."
"Jak si přeješ, paní."
"Dávej si pozor, Moku!" štěkla.
Sklonil hlavu v masce v tiché omluvě.
"Mí sluhové se zřejmě zapomínají. Myslete na rozsah mého plného rozčilení, vy tři. Mezitím budu lenošit na ulici, která tu je." S tím se otočila a plavně se vydala ke dveřím.
Baaljagg a Garat stáli o tři kroky dál a na široká záda jim dopadaly kapky deště tak prudce, až jim ze srsti stoupala pára.
Obě zvířata hleděla na kohosi, kdo stál v šeru pod vikýřem vybíhajícím z domu naproti.
Paní Závist si málem povzdychla, ale pak jí došlo, že ho nepoznává. "Ach! A já už chtěla říci: milý Tolare, nakonec jsi na nás počkal! A hle, ty nejsi on, že ne?"

T'lan Imass před ní byl menší a rozložitější než Tolar. Do široké, mohutné hrudi měl vražené tři meče z černého železa, dva zezadu a jeden zleva. Ze zčernalé, zasolené kůže mu trčela zlámaná žebra. Kožené řemeny, jimiž byly ovázané jílce všech tří mečů, se rozvinuly a visely volně. Po poďobaných čepelích proplouvaly chabé zbytečky starých kouzel. Válečník měl neobyčejně těžké rysy, na nadočnicových oblucích mu scházela kůže a kost získala tmavohnědou barvu, lícní kosti měl výrazné a rámovaly mu oválné oční důlky. Na horních špičácích měl nasunuté tepané měděné nástavce. Přílbu neměl a kolem obličeje bez brady mu visely dlouhé, vybělené vlasy, na koncích zatížené žraločími zuby.
Paní Závist usoudila, že je to děsivé zjevení. "Máš jméno, Imassi?" zeptala se.
"Slyšela jsem povolání," odpověděl válečník hlasem, který byl rozhodně ženský. "Přišlo ze směru, který jsem si již vyvolila. Ze severu. Už to není daleko. Zúčastním se druhého shromáždění, oslovím své druhy v obřadu a povím jim, že jsem Lanas Tog. Poslali mě, abych přinesla zprávu o osudu Ifayle T'lan Imass a mých Kerluhm T'lan Imass."
"Zajímavé," pravila paní Závist. "A jaký je jejich osud?"
"Já jsem poslední z Kerluhmů. Ifayle, kteří uposlechli naše první povolání, jsou skoro zničeni. Těch pár zbývajících se nedokáže vymanit z boje. Já sama jsem nečekala, že to přežiju. Ale dokázala jsem to."
"To musí být vskutku děsivý boj," poznamenala tiše paní Závist. "Kde k němu došlo?"
"Na kontinentě Assail. Naše ztráty: dvacet devět tisíc osm set čtrnáct Kerluhmů. Dvacet dva tisíce dvě stě Ifayle. Osm měsíců boje. Tuto válku jsme prohráli."
Paní Závist dlouho mlčela, než řekla: "Zřejmě jste konečně našli jaghutského tyrana, který se vám vyrovná, Lanas Tog."
T'lan Imass naklonila hlavu. "My nebojujeme s Jaghuty, nýbrž s lidmi."

KNIHA ČTVRTÁ

VZPOMÍNKY LEDU

První tam, poslední ven.

Motto Paličů mostů

KAPITOLA DVACET JEDNA

Tvář přítele by mohla být maskou,
šmouha vzniklá při nepatrném posunu
by mohla změnit kdysi známý obličej.
Nebo dítě, jež bylo stvořeno
v soukromé temnotě, zatímco ty nic netušíš,
by šok krutý znamenati mohlo,
jako kámen vržený do okna chrámu.
Proti tomu se nijak obrniti nelze.
Na masce je smělé slovo vepsáno,
též v očích dítěte se odráží,
náhlý cizinec pro vše, co znáš.
Taková je zrada.

Sorulanskd vigilie smrti
Minir Othal

K
apitán Paran zastavil koně u zčernalých trosek Východní reduty. Otočil se v sedle, aby se ještě naposledy podíval na poničené hradby. Na pozadí jasně modré oblohy se tyčil vysoký a temný Dželarkanův palác. Šmouhy černé barvy na věži připomínaly pukliny, symbol města truchlícího pro své ztracené kníže. Příští déšť barvu smyje a nezůstane po ní ani stopa. Paran slyšel, že ta stavba nikdy neudržela obyčejnou maltu dlouho.
Paliči mostů vycházeli z Východní brány.
První tam, poslední ven. Vždycky dbají na taková gesta.
V čele byl seržant Jiskra a kaprál Pazderka šla krok za ním. Oba se zřejmě přeli, což nebylo nic nového. Vojáci ostatních sedmi oddílů za nimi ztratili soudržnost. Kumpanie nepochodovala jako na přehlídce. Kapitán se nad tím zamyslel. Pochopitelně se sešel i s ostatními seržanty a kaprály. Znal jména všech přeživších Paličů mostů i jejich tváře. Přesto na nich bylo cosi zvláštně pomíjivého. Díval se, jak jdou po silnici, zahalení prachem, jako postavy ze sluncem vybledlé, prodřené tapiserie. Uvědomil si, že pochod armád je věčný.
Zprava se ozval klapot koňských kopyt. Dojela k němu Stříbrná liška.
"Lepší by bylo, kdybychom se sobě dál vyhýbali," podotkl Paran a znovu se podíval na vojáky na silnici.
"V podstatě souhlasím," připustila po chvíli. "Ale něco se stalo."

"Já vím."
"Ne, nevíš. To, co máš nepochybně na mysli, není to, o čem mluvím já, kapitáne. Jde o mou matku - zmizela. Spolu s těmi dvěma Darúny, kteří se o ni starali. Někde ve městě odbočili. Nikdo zřejmě nic neviděl, i když pochopitelně nemůžu vyslechnout celé vojsko -"
"A co tví T'lan Imass? Copak ti je nedokážou najít?"
Zamračila se a mlčela.
Paran se po ní podíval. "Nejsou s tebou spokojení, viď?"
"V tom není problém. Poslala jsem je a T'lan Ay přes řeku."
"Už máme spolehlivé průzkumníky, Stříbrná liško -"
"Dost. Nemusím nic vysvětlovat."
"Ale jestli mě žádáš o pomoc -"
"Ne. Ptám se, jestli o tom něco nevíš. Těm Darúnům musel někdo pomáhat."
"Zeptala ses Kruppeho?"
"Je polekaný a rozčilený stejně jako já a já mu to věřím."
"Lidé mívají ve zvyku Colla podceňovat," poznamenal Paran. "Tohle by docela dobře zvládl sám."
"Zřejmě si neuvědomuješ, jak je to, co udělali, vážné. Únos mé matky -"
"Zadrž, Stříbrná liško. Nechala jsi svou matku v jejich péči. Nechala? Ne, to je příliš mírné slovo. Opustila jsi ji. A já vůbec nepochybuji, že Coll a Murillio brali svůj úkol velmi vážně, se vším soucitem k Mhybe, který tobě zřejmě schází. Zvaž celou věc z jejich úhlu pohledu. Starali se o ni, den za dnem, a viděli, jak schází. Vídali - její dceru, ale jenom z dálky. A ona svou matku ignorovala. Usoudili, že musí najít někoho, kdo Mhybe pomůže. Nebo jí aspoň zajistí důstojný konec. Únos to je, když někoho odvedeš od někoho jiného. Mhybe byla odvedena, ale od koho? Od nikoho. Vůbec od nikoho."
Stříbrná liška, celá bledá, neodpověděla hned, a potom chraptěla: "Nemáš tušení, co je mezi námi, Ganoesi."
"A ty zřejmě netušíš, jak odpouštět - jí, ani sobě. Vina se stala propastí -"
"To tedy sedí, zvlášť od tebe."
Usmíval se dost napjatě. "Já už dolů spadl, Stříbrná liško, a teď se na druhé straně šplhám nahoru. Věci se změnily pro nás pro oba."
"Takže ses obrátil zády ke svým citům ke mně."
"Pořád tě miluju, ale s tvou smrtí jsem podlehl jakémusi pobláznění. Přesvědčil jsem se, že to, co jsme měli, byť tak krátce, bylo mnohem důležitější, než to bylo doopravdy. Ze všech zbraní, které proti sobě obracíme, je vina nejostřejší, Stříbrná liško. Dokáže přiřezat naši minulost do nerozpoznatelných tvarů, a falešné vzpomínky vedou k přesvědčení, které zasévá všechny možné posedlosti."
"Jsem moc ráda, že jsi tak krásně vyčistil vzduch, Ganoesi. Nenapadlo tě, že klinické pozorování sebe sama je další posedlostí? To, co pitváš, musí být nejdřív mrtvé - to je nakonec zásada pitvy."
"Tak mi to můj učitel vysvětlil," ujistil ji Paran, "před všemi těmi lety. Jenže tobě uniká méně nápadná pravda. Můžu pozorovat sám sebe, každý svůj cit, dokud Propast nepohltí svět, ale ani o fous se nepřiblížím k tomu, abych své city ovládl. Protože nejsou neměnné. A nejsou ani imunní vůči okolnímu světu - vůči tomu, co řeknou či neřeknou ostatní. Takže jsou v neustálém pohybu."
"Pozoruhodné," zamumlala. "Kapitán Ganoes Paran, mladý mistr sebeovládání, svůj vlastní tyran. Opravdu ses změnil. Tolik, že tě už nepoznávám."
Zadíval se na ni, hledal nějaké pocity za jejími slovy. Ale uzavřela se před ním. "Kdežto ty mně připadáš známá až dost," řekl.
"Nepřijde ti to ironické? Vidíš ve mně ženu, kterou jsi kdysi miloval, zatímco já v tobě vidím muže, kterého neznám."
"Na ironii je tu příliš mnoho spletených vláken, Stříbrná liško."
"Řekněme tedy, že je to dojemné."
Odvrátil zrak. "Odbočili jsme od tématu. Obávám se, že o osudu tvé matky ti nic nepovím. Přesto věřím, že Coll a Murillio pro ni udělají, co bude v jejich silách."
"Pak jsi ještě větší hlupák než oni, Ganoesi. Když ji ukradli, odsoudili ji k záhubě."
"Nevěděl jsem, že máš ráda melodrama."
"Já nemám -"
"Je to stará žena, stará a umírající žena. Propast mě vem, nech ji na pokoji -"
"Ty mě neposloucháš!" sykla Stříbrná liška. "Má matka je lapená v noční můře - ve své vlastní mysli, ztracená a vyděšená. Štvaná! Držela jsem se jí blíž, než si kdokoliv z vás uvědomoval. Mnohem blíž!"
"Stříbrná liško," opáčil Paran tiše, "jestli uvázla v noční můře, tak se pro ni život stal prokletím. Jediným skutečným milosrdenstvím je ukončit ho nadobro."
"Ne! Je to má matka, hrom do tebe! A já ji neopustím!"
Otočila koně a pobídla ho do klusu.
Paran se za ní díval, jak odjíždí. Stříbrná liško, do jakých machinací jsi svou matku zatáhla? Co pro ni hledáš? Jen nám, prosím, neříkej, abychom pochopili, že to, co všichni považujeme za zradu, je ve skutečnosti něco jiného?
A je to něco jiného?
Všechny ty machinace - čí? Určitě to neudělala Besana. Ne, tohle musí být Tumava. Ach, jak ses mi teď uzavřela. Přičemž ses kdysi snažila dosáhnout ke mně, neustále, neúnavně ses pokoušela otevřít mé srdce. Zdá se, že to, co jsme měli tenkrát v Dřevnově společného, se obrátilo v prach. Začínám si myslet, že to pro mě bylo mnohem důležitější než pro tebe. Besano… nakonec jsi byla starší žena. Prožila jsi svůj díl lásek a rozchodů. Na druhou stranu, já skoro nežil.

To, co bylo, už není.
Kostěj z masa a kostí, jsi teď chladnější než T'lan Imass, jimž velíš. Asi našli opravdu úctyhodného pána.
Beru nás všechny chraň.

Ze třiceti bárek a plovoucích mostů, které Pannionové použili k přechodu přes Catlin, zůstala použitelná pouze třetina. Ostatní padly za oběť příliš horlivým Barghastům během prvního dne bitvy. Kumpanie z Chmurovy sbírky žoldnéřů začaly zachraňovat vraky, aby z nich mohly vyrobit další. Jediný držící plovoucí most a deset zbývajících bárek už byly na řece naložené vojáky, koňmi a zásobami.
Itkovian se díval ze břehu. Koně nechal na nedalekém kopci, kde rostla hustší tráva, a nyní se procházel sám. Pod nohama se mu převracely oblázky a vedle šuměla řeka. Od ústí řeky vál vítr a přinášel slaný dech moře, takže zvuky z bárek za ním - vrátky, bučení zapraženého dobytka, křik vozků - k němu nedoléhal.
Vzhlédl a uviděl na pláži před sebou muže, jenž tu seděl se zkříženýma nohama a hleděl na přechod přes řeku. Byl rozcuchaný, v hadrech a cosi maloval na plátno, které měl podložené dřevem. Itkovian se zastavil a díval se, jak umělec zvedá a sklání hlavu a pohybuje štětcem. Už i slyšel, jak si pro sebe mumlá.
Nebo možná ne pro sebe. Náhle se jeden z kamenů vedle malíře pohnul a ukázalo se, že je to velká, olivově zelená ropucha. A na umělcovu tirádu právě odpověděla zakvákáním.
Itkovian přistoupil blíž. Ropucha ho zahlédla první a poznamenala něco jazykem, jemuž Itkovian nerozuměl.
Umělec vzhlédl a zamračil se. "Vyrušování," štěkl darúnsky, "nemám rád."
"Omlouvám se, pane -"
"Počkejte! Vy jste ten Itkovian! Obránce Capustanu!"
"Neubránil -"
"Ano, ano, všichni slyšeli, co jste říkal při jednání. Pitomost. Až vás namaluju, určitě to bude vypadat jako ušlechtilý neúspěch - snad podle vašeho postoje, možná podle toho, kam budete upírat zrak. Jistý sklon ramen, ano, už to asi vidím. Správně. Výtečně."
"Vy jste Malažan?"
"Ovšemže jsem Malažan! Copak Chmurovi záleží na dějinách? Jemu ne. Ale starému císaři! Ach ano, tomu na nich hodně záleželo! Umělci byli na každém tažení! Umělci s nejčistším nadáním, bystrýma očima - ano, odvážím se to přiznat, géniové. Jako třeba Ormulogun z Li Hengu!"
"Obávám se, že to jméno neznám - byl to v Malazské říši velký umělec?"
"Byl? Je! Já jsem Ormulogun z Li Hengu, samozřejmě. Donekonečna napodobovaný, nikdy nepřekonaný! Ormulogun seraith Gumble!"
"Působivý titul -"
"To není titul, hlupáku. Gumble je můj kritik." S tím ukázal na ropuchu a řekl jí: "Pozorně si ho prohlédni, Gumble, abys mohl ocenit, jak skvělé dílo vytvořím. Stojí zpříma, že? Ale jeho kosti by klidně mohly být ze železa, neboť nesou sto tisíc základních kamenů… nebo duší, abych byl přesnější. A jeho rysy, co? Pozorně se podívej, Gumble, a uvidíš ukázku dokonalé mužnosti. A i když zachytím vše, čím je, na plátno s výjevem jednání u Capustanu, věž toto… v jeho obraze uvidíš, že Itkovian ještě neskončil."
Voják sebou trhl.
Ormulogun se zakřenil. "No ano, válečníku, vidím toho pro váš klid až příliš, že? Gumble, tak vyplivni své připomínky, protože vím, že to v tobě vře! Do toho!"
"Zbláznil ses," opáčila ropucha lakonicky. "Odpusť mu, nezdolný štíte, změkčuje si barvy v puse. Otrávilo mu to mozek -"
"Otrávilo, omámilo, obloudilo, ano, ano, už jsem to od tebe slyšel tolikrát, až je mi z toho zle!"
"Nevolnost se dá očekávat," odtušila ropucha s ospalým mrknutím. "Nezdolný štíte, nejsem žádný kritik. Pouze pokorný pozorovatel, který, když může, mluví za ty nesmělé zástupy, jinak známé jako obyčejní lidé, nebo přesněji chátra. Jak jsem pochopil, je to obecenstvo naprosto neschopné sebevyjádření či srozumitelné artikulace, a proto má depresivně vulgární vkus, když zrovna nehodnotí to, co se mu opravdu líbí, tedy pokud by vědělo, co to je. Můj skrovný dar tudíž spočívá ve formulování estetického rámu, na němž se většina umělců sama oběsí."
"Cha, ty slizoune! Cha! Velký slizoune! Na, tady máš mouchu!" Ormulogun strčil od barvy umazané prsty do váčku u pasu, vytáhl ováda a hodil ho ropuše.
Ovád ještě žil, ale byl bez křídel, takže přistál přímo před Gumblem, jenž ho okamžitě zhltl. "Jak jsem říkal -"
"Okamžik, prosím," přerušil je Itkovian.
"Dovolím okamžik," pravila ropucha, "bude li krátký."
"Děkuji vám, pane. Ormulogune, říkal jste, že malazský císař měl ve zvyku brát s vojskem umělce. Podle všeho proto, aby zaznamenávali historické okamžiky. Ale copak není Houfec Jednorukého postaven mimo zákon? Pro koho tedy malujete?"
"Záznam toho, jak jsou z nich psanci, je nezbytný! Kromě toho jsem neměl moc na vybranou, musel jsem vojsko doprovázet. Co chceš, abych dělal, maloval v Darúdžhistánu západy slunce, abych si vydělal na živobytí? Ocitl jsem se na špatném kontinentě! A co se týče té takzvané komunity umělců a mecenášů v takzvaném městě Dřevnově a jejich takzvaného výrazového stylu -"
"Nenáviděli tě," utrousila ropucha.
"A já nenáviděl je! Pověz, viděl jsi snad v Dřevnově cokoliv, co by stálo za zmínku? Tak viděl?"
"No, byla tam jedna mozaika -"
"Cože?"

"Naštěstí byl dotyčný umělec už dlouho mrtvý, což mi při jeho chvále dovolilo přemrštěnost."
"Ty to nazýváš přemrštěností? ‚Vypadá to slibně…' Neřekl jsi právě tohle? Moc dobře víš, že přesně tohle jsi řekl, jakmile se ten nafintěný hostitel zmínil, že umělec je mrtvý!"
"Vlastně," ozval se Itkovian, "říci něco takového je poněkud směšné."
"Já nejsem nikdy směšný," bránila se ropucha.
"I když občas směšný jsi! Cha! Slizký, ano? Cha!"
"Nasliň si další kus barvy, ano? Hele, třeba tu rtuťovou bělobu. Vypadá chutně."
"Ty mě prostě chceš zabít," zabručel Ormulogun a vzal měkký kousek barvy. "Abys mohl být přemrštěný."
"Když to říkáš."
"Jsi jako pijavice, víš to? Všude za mnou chodíš. Jako sup."
"Můj milý," opáčil Gumble, "já jsem ropucha, kdežto ty jsi umělec. A já jsem na tom z nás dvou lip, za což denně děkuju každému bohu, který je i který kdy byl."
Itkovian je nechal vyměňovat si stále vynalézavější urážky a vydal se dál po břehu. Zapomněl se podívat na Ormulogunovo plátno.
Jakmile se vojska přepraví přes řeku, rozdělí se. Lest ležela přímo na jih čtyři dny cesty daleko, kdežto Setta byla kus na západojihozápad. Setta stála v podhůří Výrazných hor na březích řeky, po níž měla jméno. Stejná řeka tekla na jih a jižně od Lesti ústila do moře, takže ji nakonec budou muset překročit oba oddíly.
Itkovian bude doprovázet vojsko, jež zaútočí na Lest. Budou v něm Šedé meče, Tiste Andii, Rhivové, Ilgresové, jezdecký pluk ze Saltoanu a hrstka menších žoldnéřských kumpanií ze Severní Genabakis. Caladan Chmur zůstal hlavním velitelem a Kallor a Korlat byli jeho zástupci. Šedé meče měly postavení spojeneckého oddílu a jejich nezdolný štít byl postaven na roveň Chmurovi. To však neplatilo o ostatních žoldnéřských kumpaniích, protože ty měly všechny uzavřený kontrakt s Vojvodou. Darún Vrč a jeho různorodí stoupenci byli považováni za zcela nezávislé. Na poradách byli vítaní, ale mohli si dělat, co se jim zlíbí.
Itkovian usoudil, že velení je poněkud chaotické a hierarchie mizivá. Docela se to podobá poměrům v Capustanu, kde kníže a maskovaná rada neustále kalili vodu. Pro sever a jeho nezávislé městské státy to asi bylo běžné - než je malazská invaze přinutila uzavřít jakousi konfederaci. A i pak zřejmě staré nepřátelství a spory jednotu neustále podrývaly, což nahrávalo útočníkům.
Hierarchie, kterou své části vojska vnutila malazská vrchní pěst, byla mnohem jasnější. Říšský způsob Itkovian okamžitě poznal. Bylo to v podstatě totéž, co by na Dujekově místě udělal sám. Všem velela vrchní pěst. Jejími zástupci byli Whiskeyjack a Humbrall Taur - který předvedl svou moudrost, když trval na Dujekově nadřazenosti - jakož i velitel Černých Moranthů, s nímž se Itkovian ještě nesetkal. Ti tři měli stejnou hodnost, ale každý jiné povinnosti.
Itkovian uslyšel dusot kopyt. Byl to zástupce malazského velitele Whiskeyjack a přijížděl k němu. Z toho, jak za ním Ormulogun spěšně sbíral své věci, bylo zřejmé, že s ním Whiskeyjack prve mluvil.
Whiskeyjack zastavil koně. "Přeju dobrý den, Itkoviane."
"Vám taky, pane. Chcete ode mne něco?"
Vousatý voják pokrčil rameny a rozhlédl se kolem sebe. "Hledám Stříbrnou lišku. Ji nebo ty dvě mariňačky, které ji mají doprovázet."
"Nepochybně míníte sledovat ji. Nedávno projely kolem mne, nejdřív Stříbrná liška, pak obě strážné. Směrem na jih."
"Mluvil jste s některou z nich?"
"Ne. Jely kus stranou, takže se žádné zdvořilosti neočekávaly. Ani já jsem je nepozdravil."
Velitel se zaškaredil.
"Něco není v pořádku, pane?"
"Rychlej Ben používá své chodby a pomáhá s přecházením přes řeku. Naše síly už jsou na druhé straně a připravené vytáhnout, protože nás čeká delší cesta."
"Pravda. Ale copak Stříbrná liška nepatří k Rhivům? Nebo se jen chcete formálně rozloučit?"
Zamračil se ještě víc. "Je stejně Malažanka jako Rhivka. Chtěl jsem ji požádat, aby nás doprovodila."
"Možná to udělá, pane."
"Možná ne," opáčil Whiskeyjack s očima upřenýma na cosi na východě.
Itkovian se obrátil, ale protože stál na zemi, chvíli mu trvalo, než uviděl dva jezdce. Byly to obě mariňačky a blížily se rychlým klusem.
Zastavily před svým velitelem.
"Kde je?" zeptal se Whiskeyjack.
Mariňačka napravo pokrčila rameny. "Sledovaly jsme ji na pobřeží. Nad linií příboje byla řada kopečků kolem rozbahněných jam. Vjela do jednoho kopce, Whiskeyjacku -"
"Vjela do něj," rozvíjela to druhá. "A zmizela. Její kůň ani neklopýtl. Dojely jsme k tomu místu, ale byla tam jenom tráva, bláto a kamení. Ztratily jsme ji, což podle nás chtěla."
Komandant mlčel.
Itkovian čekal přinejmenším procítěnou kletbu, a sebeovládání druhého muže na něj udělalo velký dojem.
"Dobrá. Pojedete zpátky se mnou. Přepravíme se za řeku."
"Cestou jsme viděly odcházet Gumblova mazlíčka."
"Poslal jsem ho s Ormulogunem zpátky. Jedou na posledním voze, jak dobře víte, protože Ormulogun má na starosti svou sbírku."
Obě mariňačky kývly.
Itkovian se zeptal: "Jeho sbírku? Kolik toho od Dřevnova namaloval?"

"Od Dřevnova?" zazubila se jedna z mariňaček. "Na tom voze je přes osm set pláten. Za deset, jedenáct let. Dujek tady, Dujek támhle, Dujek tam, kde vůbec nebyl nebo neměl být. Už udělal jedno oblíhání Capustanu s Dujekem, jak přijíždí v pravý čas, tyčí se v sedle a projíždí bránou. Ve stínu brány se krčí jeden Barghast, obírající mrtvýho Panniona. A v bouřkových mracích nad scénou rozeznáš Laseeninu tvář, když se dobře podíváš, dost -"
"Ticho," zavrčel Whiskeyjack. "Vaše slova jsou urážlivá, vojáku. Muž před vámi je Itkovian."
Mariňačka se zazubila ještě víc, ale neřekla nic.
"To my víme, pane," ozvala se druhá. "Proto si z něj taky tady moje kamarádka utahuje. Itkoviane, žádný takový obraz neexistuje. Ormulogun je historikem Houfce, protože jsme žádnýho jinýho nedostali, a pod trestem smrti má přikázaný všechno malovat přesně až po chloupky v nose."
"Jeďte," prohlásil Whiskeyjack. "Chci si s Itkovianem promluvit o samotě."
"Rozkaz, pane."
Obě ženy odjely.
"Omlouvám se, Itkoviane -"
"Není třeba, pane. V takové neúctě je vítaná úleva. Vlastně mě jejich chování potěšilo."
"Takhle se chovají pouze k lidem, kterých si váží, i když ti to často berou obráceně, což vede ke spoustě potíží."
"To si umím představit."
"Hm," zabručel Whiskeyjack, a pak Itkoviana překvapil, protože sesedl a napřáhl ruku v rukavici. "Mezi vojáky říše," vysvětloval, "kde je taková rukavice určená jen pro válku a nic jiného než válku, znamená to, že si ji necháte, když podáváte ruku druhému v míru, gesto nejvzácnější."
"I to je určitě často špatně chápáno," podotkl Itkovian. "Já, pane, jeho význam chápu dobře a jsem poctěn." Stiskl komandantovi ruku. "Dáváte mi příliš -"
"To ne, Itkoviane. Jenom si přeju, abyste jel s námi a mohli jsme se tak líp poznat."
"Sejdeme se přece v Mauriku, pane."
Whiskeyjack kývl. "Tak tedy v Mauriku, Itkoviane."
Pustili se. Komandant se opět vyhoupl do sedla a uchopil otěže. Ale ještě se zastavil. "Jsou všichni Elinové jako vy, Itkoviane?"
Druhý muž pokrčil rameny. "Nejsem jedinečný."
"Tak to ať si císařovna dává pozor v den, kdy její legie zaútočí na vaši domovinu."
Itkovian zvedl obočí. "A až ten den přijde, budete těm legiím velet vy?"
Whiskeyjack se zazubil. "Jděte s pokojem, pane."
Itkovian se za ním díval, jak odjíždí po pláži. Najednou měl nevysvětlitelnou předtuchu, že se už nikdy neuvidí. Po chvíli potřásl hlavou, aby tu děsivou myšlenku zahnal.

"Ovšemže Kruppe poctí tuto setninu svou přítomností!"
"Špatně jsi mě pochopil," povzdechl si Rychlej Ben. "To byla jenom otázka, ne pozvání."
"Chudáček čaroděj je unavený, pravda? Tolik kouzelných cest místo obyčejných bárek s děravým nedostatkem soudržnosti. Nicméně na Kruppeho tvůj výkon udělal dojem - takový tanec chodeb vídá zřídkakdy, pokud vůbec. A jedna každá je čistá! Jako by tomu hlupákovi v řetězech říkaly pche! Tak smělá výzva! Tak -"
"Ale, mlč, prosím tě!" Rychlej Ben stál na severním břehu řeky a kalhoty měl do půli stehen umazané od bláta, což byla cena za to, že chtěl být co nejblíž cest, jež vytvořil pro kolony vojáků, vozů, dobytka a remont. Čekal už jen na poslední opozdilce včetně Whiskeyjacka. A aby se cítil ještě nepříjemněji, Talamandasův duch na jeho levém rameni neustále fňukal a stěžoval si.
Bylo tu použito příliš mnoho magie. Dost, aby to přilákalo pozornost. Neopatrnost, šuškal Talamandas. Vlastně spíš hotová sebevražda. Chromý bůh nás musí najít, i kdyby nechtěl. Hloupé chvástání! A co Pannionský věštec? Dvě desítky děsivých chodeb a všechny se chvějí naším průchodem! Důkaz, jak jedinečně zvládáme tu nákazu! Budou oni jen tak sedět na zadku a nijak nezareagují na to, co tu viděli?
"Mlč," napomenul ho Rychlej Ben.
Kruppe zvedl tenké obočí. "Jedna hrubá poznámka docela stačila, jak Kruppe povýšeně ujišťuje zde bídného čaroděje!"
"Ty ne. Zapomeň na to. Jen jsem přemýšlel nahlas."
"To je pro mága zvláštní zlozvyk, pravda? Nebezpečný."
"Myslíš? A co nějaké víc nahlas pronesené myšlenky, Darúne? Mám jich nepřeberně. Použití magie tady mělo za účel rozkopnout vosí hnízda. Obě dvě! Bylo to neohrabané, obrovské, s děsivým nedostatkem rafinovanosti. Hromobití pro ty, kdo čekali skoro neslyšné ťapání myších nožiček a šustot myšího ocásku. Asi se divíš, proč jsem to udělal."
"Kruppe se vůbec nediví, snad jen tomu, proč tak důkladně vysvětluješ svou obdivuhodnou klamací taktiku těmto rackům."
Rychlej Ben se na něj zamračil. "Vážně? Netušil jsem, že je to tak očividné. Asi bych to měl znovu zvážit."
"Nesmysl, čaroději! Drž se své nepřekonatelné sebedůvěry - jistě, někdo by to mohl nazvat megalomanií, ne však Kruppe, neboť on jest též obdařen nepřekonatelnou sebedůvěrou, jaké jsou schopni pouze smrtelníci a oprávněně jen hrstka na celém světě. Kruppe tě ujišťuje, že jsi v jedinečné společnosti!"
Rychlej Ben se zazubil. "Jedinečné? A co ti racci?"
Kruppe mávl baculatou rukou. "Pche! Leda by ti některý z nich přistál na rameni. Což by byla zcela jiná záležitost, ne?"
Čaroděj podezíravě přimhouřil tmavé oči.
Kruppe hbitě pokračoval: "V kterémžto případě by se ubohý, nevědomý pták stal svědkem tak bohaté mnohosti

vychytralého hovoru, až by se mu z toho zamotala hlava, pokud by milosrdně nedostal zácpu!"
Rychlej Ben překvapeně zamrkal. "Co jsi to povídal?"
"No, pane, nedoporučovali jsme umístění zátek? Mlč. Drž hubu. Kruppe prostě jen dával radu ohledně vnitřní verze, s níž lze umlčet nekonečné stížnosti racků, vlastně je zašpuntovat, k úlevě všech ostatních!"
Dvě stě kroků od nich odrazila od břehu další bárka naložená Chmurovými muži a proud ji rychle snášel.
K Rychlýmu Benovi a Kruppemu dojely dvě mariňačky.
Čaroděj se na ně zamračil. "Kde je Whiskeyjack?"
"Na cestě, Paliči mostů. Už se ukázala ropucha s umělcem?"
"Právě včas, aby stihli nastoupit na vůz. Už jsou na druhé straně."
"Hezká práce. My přejedeme stejně?"
"Pravda, napadlo mě, že vás v polovině vyklopím - kdy jste se vy dvě naposledy koupaly?"
Ženy si vyměnily pohledy, pak jedna pokrčila rameny a pravila: "Mohla by se nám rozpadnout zbroj i šaty pod ní."
"Kruppe vás ujišťuje, že by to poskytlo nezapomenutelný pohled!"
"Se vsadím, že by ti vypadly oči," souhlasila mariňačka. "A kdyby ne, musely bychom tomu nějak pomoct."
"Aspoň bychom měly čistý nehty," poznamenala druhá žena.
"Ajvaj! Drsné ženy! Kruppe se pokoušel pouze o lichotku!"
"To ty potřebuješ vykoupat," prohlásila první mariňačka.
Darún se zatvářil šokované a pak rozhořčeně. "Odporná představa. Dostatečné vrstvy sladkých voňavek roztírané během dostatečných let, ne, desetiletí, mají za následek stálý a vskutku odolný buket té nejjemnější vůně." Zamával bledýma baculatýma rukama. "Opravdovou auru kolem této osoby, přitahující zamilované motýlky -"
"Mně to spíš připadá jako ovádi -"
"Toto jsou necivilizované země - ale vidíš tu snad poletovat nějaký hmyz?"
"No, pár hovad se utopilo v těch tvých mastných vlasech, když už se ptáš."
"Správně. Nepřátelé všichni do jednoho podlehnou stejnému osudu."
"Aha," řekl Rychlej Ben, "tady máme Whiskeyjacka. Konečně. Díky bohům."

Jak se nad zničeným městem stmívalo, v uličkách se šířila tma. Jen na hlavních náměstích hořely olejové lampy a oddíly utvrzů, procházející na hlídce městem, si nosily vlastní svítilny.
Coll, v plné zbroji a zabalený do pláště, stál ve výklenku a díval se, jak jeden takový oddíl míjí ústí uličky. Nažloutlé světlo lucerny pomalu sláblo, až v ulici znovu zavládla tma. Coll vystoupil z výklenku a kývl.
Murillio plácl voly opratěmi po zadku a pobídl je do kroku. Vůz se na horkem rozpraskané dlažbě kymácel a vrzal. Coll šel napřed. Z ulice byly sutiny odklizeny jen částečně. Ve třech vyrabovaných chrámech, jež měl v zorném poli, se zřejmě znovu nikdo neusadil. Čtyři, co našli odpoledne, vypadaly stejně.
Prozatím byly jejich vyhlídky neveselé. Zdálo se, že jediní kněží, kteří přežili, jsou v Rabu, což bylo poslední místo, kam chtěli jít. Povídalo se, že politické soupeření se dostalo do výbušného stavu, když se teď maskovaná rada zbavila mocných spojenců. A také se zbavila vlivu knížete, jež tradičně umírňovalo jejich výstřelky. Budoucnost Capustanu nevypadala zrovna růžově.
Coll zabočil doprava k severovýchodu a mávl na Murillia. Slyšel jeho tlumenou nadávku, když pobízel voly. Zvířata byla unavená a vůz přetížený.
Mistr Kápě nás vem, možná jsme udělali obrovskou chybu…
Uslyšel nad sebou pleskání křídel, tiché, hned utichlo, a nevěnoval tomu pozornost.
Bezpočet vozů, z nichž mnohé byly v poslední době naložené kamením, vytlačil do dlažby hluboké koleje, ale jejich rozchod neodpovídal rhivskému vozu - který měl plná kola a byl postavený tak, aby zvládl vysokou trávu a blátivé jámy. Murillio ani nemohl zajet aspoň do jedné koleje, protože volové měli také vyšlapanou cestu uprostřed. Výsledkem byla velmi trhaná a neohrabaná jízda, kdy se jařma nahýbala a volům ještě překážela.
Coll za sebou zaslechl tichou nadávku, která skončila podivným zachrčením a plácnutím opratí. Otočil se právě včas, aby viděl, jak Murillio letí z kozlíku a ztěžka dopadá na dlažbu. Na voze stál vysoký muž celý v černém, který jako by na chviličku roztahoval křídla. Murillio ležel na hromádce vedle předního kola a nehýbal se.
Darúna se zmocnil strach. "Co -"
Muž mávl rukou a vypustil černou magii na Colla.
Darún s kletbou uskočil a překulil se, až kov zacinkal o kámen, jak narazil do prvního stupně chrámového schodiště. Magie však měla příliš široký záběr, aby dokázal uniknout, a její inkoustově černý příval se nesl celou ulicí jako náhlá potopa. Coll, ležící na boku, zády opřený o schod, stačil jen zakrýt si rukama oči, než se k němu kouzlo dostalo.
A zmizelo. Coll zamrkal a dal ruku dolů právě včas, aby viděl, že za ním stojí tmavý, ozbrojený muž, jenž musel přijít z chrámu. Když mohutný válečník sestoupil na ulici, Coll koutkem oka zachytil i dlouhé meče, z nichž jeden byl trochu ohnutý.
Útočník na voze promluvil vysokým, nejistým hlasem. "Ty máš být mrtvý. Cítím z tebe chlad. Ve tvé mrtvé hrudi cítím pěst mistra Kápě. On tě tu nechává bloudit."
Co? Ten nový válečník mi nepřipadá moc mrtvý. Zalétl pohledem do stínu u vozu a hledal Murillia.
"Bloudit ne," zachraptěl válečník a zamířil k vozu. "Lovit."
"Nás? Ale my jsme vás sebrali tak málo! V tomto městě jen necelé dvě desítky. Rytíři smrti, copak se tvůj pán v poslední době nenakrmil až k prasknutí? A já chci jen tu bezvládnou babu - leží tady na voze. Stojí na kraji propasti. Tvůj pán jistě -"
"Není pro tebe," prohlásil válečník. "Její duch čeká. Také ti kolem ní. A šelmy s prázdným srdcem. Všichni čekají. Není

pro tebe."
Vzduch v uličce ochladl.
"Tak dobrá," povzdechl si útočník. "A co vozka a strážce? Mohl bych z nich použít tolik kousků -"
"Ne. Korbale Špičáku, slyš slova mého pána. Propustíš nemrtvé, kteří stráží tvé sídlo. Ty a ten, jenž se jmenuje Bauchelain, opustíte město. Dnešní noci."
"Chtěli jsme odjet až ráno, Rytíři smrti - protože ty jsi Rytíř, pravda? Dóm smrti se probouzí, už to cítím. Odjedeme ráno, ano? Pojedeme za těmi úžasně zajímavými vojsky k jihu -"
"Dnešní noci, nebo se na vás vrhnu a vezmu si vaše duše. Znáte osud, který pro vás dva má připravený můj pán?"
Coll se díval, jak plešatý, bledý muž na voze zvedá ruce - které se rozmazaly a rozšířily do černých křídel. Muž se zahihňal. To bys nás musel nejdřív chytit!" Muž se rozmazal celý a místo něj tu byla ucouraná vrána, která ostře zakrákala, než se vznesla a spolkla ji noc.
Válečník došel k ležícímu Murilliovi.
Coll se zhluboka nadechl a snažil se uklidnit prudce bušící srdce, než se vyškrábal na nohy. "Děkuju vám, pane," vyhrkl a uvědomil si, že ráno bude mít na pravém rameni a kyčli řádné podlitiny. "Je můj společník naživu?"
Válečník, který na sobě měl zbytky utvrzské zbroje, se k němu otočil. "Žije. Korbal Špičák je ke… své práci potřebuje živé. Přinejmenším na začátku. Máte jít se mnou."
"Aha, když jste říkal, že lovíte, ten čarodějník myslel, že jeho. Ale nebylo to tak, že?"
"Je to namyšlený párek."
Coll pomalu kývl a po kratším váhání řekl: "Odpusťte, jestli jsem hrubý, ale rád bych věděl, co vy - co váš pán - chcete dělat s někým, jako jsme my? Musíme se starat o jednu stařenku -"
"Máte získat ochranu mého pána. Pojďte, chrám mistra Kápě pro vás byl připraven."
"Nevím jistě, jak to mám brát. Mhybe potřebuje pomoc."
"To, co Mhybe potřebuje, Colle z Darúdžhistánu, jí vy nemůžete dát."
"A mistr Kápě ano?"
"Je třeba uchovat její tělo. Krmit je, napájet, starat se o ně. To je vaše povinnost."
"Neodpověděl jste mi."
"Pojďte za mnou. Nepůjdeme daleko."
"V této chvíli," opáčil Coll klidně, "se mi do toho moc nechce." Sáhl po meči.
Rytíř smrti naklonil hlavu na stranu. "Povězte, Colle z Darúdžhistánu, spíte někdy?"
Darún se zamračil. "Jistě. Co -"
"Já kdysi taky. Musel jsem, že? Ale teď nespím. Místo toho chodím. Vidíte, nedokážu si vzpomenout, jaké to je spát. Nedokážu si vzpomenout, jaké to bylo."
"To - to mě mrzí."
"A tak člověk, který nespí… a tady na voze jiný, který se neprobudí. Myslím, Colle z Darúdžhistánu, že budeme jeden druhého potřebovat. Brzy. Tato žena a já."
"Potřebovat k čemu?"
"To nevím. Pojďte, není to daleko."
Coll pomalu vrátil meč do pochvy. Nedokázal si to vysvětlit, válečník mu žádnou otázku nezodpověděl k jeho plné spokojenosti a z představy, že mu bude poskytnuta ochrana mistra Kápě, ho mrazilo. Přesto kývl a řekl: "Za chvilku, ano? Musím vyndat Murillia na vůz."
"Aha, ano. To je pravda. Byl bych to udělal, jenže nedokážu pustit meče z rukou." Po chvíli řekl: "Korbal Špičák do mě viděl. Jeho slova mi… dělají starosti. Colle z Darúdžhistánu, myslím, že jsem mrtvý. Jsem? Jsem mrtvý?"
"Nevím," přiznal Darún, "ale… myslím, že jste."
"Mrtví prý nikdy nespí."
Coll to rčení znal a věděl, že má původ v chrámu mistra Kápě. Také znal suchou poznámku, která ho uzavírala. ',Zatímco živí nežijí.' Ne že by to dávalo moc velký smysl."
"Mně to smysl dává," pravil válečník. "Protože teď vím, že jsem ztratil něco, o čem jsem nevěděl, že to mám."
Coll se zarazil a povzdechl si. "Byl bych hlupák, kdybych vám to nevěřil… máte nějaké jméno?"
"Asi ano, ale zapomněl jsem ho."
"Aha." Coll si dřepl k Murilliovi a vzal ho do náruče. "Rytíř smrti, obávám se, není nejvhodnější jméno." Narovnal se a zachrčel nad svým břemenem. "Vy jste byl utvrz, že? Capan - i když přiznávám, že jak máte bronzovou kůži, jste barevnější -"
"Ne, já nebyl utvrz. Capan taky ne. Myslím, že vůbec nejsem z tohoto kontinentu. Nevím, proč jsem se tu objevil. Ani jak. Nejsem tu dlouho. Toto je vůle mého pána. Ze své minulosti si pamatuju jediné."
Coll odnesl Murillia dozadu a položil ho na vůz. "A to je co?"
"Kdysi jsem stál v ohni."
Coll si po chvíli povzdechl. "Nepříjemná vzpomínka…"
"Přišla bolest. Ale já vytrval. Bojoval jsem dál. Aspoň si to myslím. Tuším jsem přísahal, že budu chránit život jednoho dítěte. Jenže to dítě tam už nebylo. Je možné… že jsem selhal."
"Stejně vás ale musíme nějak pojmenovat."
"Snad vás nějaké jméno napadne, Colle z Darúdžhistánu."
"Slibuju."
"Nebo se mi možná paměť jednou vrátí a pak budu znát i své jméno."
A jestli je mistr Kápě aspoň trochu milosrdný, tak ten den nikdy nepřijde, příteli. Protože já si myslím, že jste to v životě

neměl jednoduché. Ani ve smrti. A zdá se, že on milosrdný je, když vás odnesl daleko od všeho, co jste znal, poněvadž jestli se nemýlím, podle rysů, odstín pleti stranou, jste Malažan.

Itkovian se převezl na poslední bárce pod jasnými hvězdami ve společnosti Stonny Menakis, Vrče a dvou desítek jeho pruhovaných bojovníků, spolu s asi stovkou Rhivů - většinou starců, a jejich psů. Zvířata v plochém plavidle vrčela a štěkala a pak, jakmile se jim podařilo probojovat se k zábradlí a podívat se na řeku, se na druhé půlce cesty uklidnila. Když bárka přistála na jižním břehu, psi vystoupili první a s divokým štěkotem se brodili mezi rákosím. Itkovian byl rád, že jsou pryč. Jen na půl ucha poslouchal, jak si Vrč a Stonny vyměňují urážky jako staří manželé, kteří se znají už příliš dlouho, a s mírným zájmem se díval na rhivské starce, vystupující za psy na rozbahněný břeh.
Nad nízkými kopci na této straně řeky, v místech, kde stálo dvacet tisíc stanů, jak tu tábořila obě vojska, se jako závoj truchlící vdovy dosud vznášel opar prachu a kouře. Kromě několika stovek rhivských honáků a jejich stád bhederinů, kteří měli přejít za úsvitu, byli všichni vojáci na pannionském území.
V přechodu jim nikdo nebránil. Nízké kopce na jihu byly pusté, vidět byly jen stopy po vojsku septarchy Kulpatha.
Připojil se k němu Vrč. "Něco mi říká, že až ke Korálu potáhneme zničenou krajinou."
"To je pravděpodobné, pane. Být věštcem, udělám totéž."
"Občas si říkám, jestli si Chmur a Dujek uvědomují, že vojsko, které oblehlo Capustan, bylo jen jedno ze tří o stejné síle. A i když byl Kulpath zvlášť schopný septarcha, je jich tu nejméně šest dost schopných, aby nám nadělali spoustu starostí."
Itkovian odtrhl zrak od tábora a zadíval se na mohutného válečníka po svém boku. "Musíme předpokládat, že se na nás nepřítel připravuje. A přesto dominiu propadávají poslední zrnka písku v přesýpacích hodinách."
Trhačův smrtelný meč se optal: "Víte něco, co my ostatní ne?"
"Nic konkrétního, pane. Jen jsem učinil závěr založený na podrobnostech, které jsem byl schopen postřehnout, když jsem pozoroval Kulpathovo vojsko a tenescowri."
"Tak si je nenechávejte pro sebe."
Itkovian se znovu zahleděl k jihu. Po chvíli si vzdychl. "Města a vlády jsou jen rozkvetlým vrcholkem rostliny, jejímž stonkem je obyčejný lid, a právě obyčejný lid má kořeny v zemi, odkud vytahuje potřebnou výživu, aby udržel květ. Tenescowri, pane, jsou přeživším obyčejným lidem dominia - lidem, odtrženým od své země, od svých vesnic, domovů a hospodářství. Veškerá produkce potravin ustala a nahradila ji hrůza kanibalismu. Krajina před námi je skutečně zničená, ale ne kvůli nám. Pustá je již nějaký čas, pane. A proto, i když květ stále hýří barvami, je ve skutečnosti dávno mrtvý."
"Schne na háčku pod trámem Chromého boha?"
Itkovian pokrčil rameny. "Caladan Chmur a vrchní pěst zvolili za svůj cíl města. Lest, Settu, Maurik a Korál. Z nich, myslím, žije jen jedno. Žádné z ostatních nedokáže nakrmit vojsko obránců, vlastně ani vlastní občany - jsou li někteří ještě naživu. Věštec nemá na vybranou, musí soustředit své síly ve městě, v němž nyní sídlí, a jeho vojáci nebudou mít jinou možnost než se uchýlit k praktikám tenescowri. Tuším, že tenescowri byli vytvořeni pro tento konečný účel - jako potrava pro vojáky."
Vrč se tvářil ustaraně. "To, co popisujete, Itkoviane, je říše, která nikdy neměla být schopná se uživit."
"Leda by se neustále rozšiřovala."
"Ale i pak by byla živá jen na vnějších, stále postupujících okrajích, šířících se z mrtvého jádra, které poroste zároveň s ní."
Itkovian kývl. "Ano, pane."
"Takže jestli se Chmur a Dujek chystají na bitvu u Setty, Lesti a Mauriku, čeká je nejspíš překvapení."
"To si myslím."
"Jestli máte pravdu, ti Malažané se hodně nachodí a zbytečně," poznamenal Vrč.
"Snad tu jsou jiné důvody, které dostatečně ospravedlní rozdělení sil, smrtelný meči."
"Zřejmě nejsou tak jednotní, jak chtějí, abychom věřili?"
"Ve velení jsou silní velitelé, pane. Je spíš zázrak, že zatím nedošlo k vážnějšímu střetu vůlí."
Vrč dlouho neříkal nic.
Před bárkou byly ukotvené široké proutěné plošiny a kumpanie žoldnéřů se na chodníčku seřadila s dokonalou disciplínou.
"Doufejme," řekl nakonec Vrč, "že oblíhání Korálu nebude dlouhý."
"Nebude," ujistil ho Itkovian. "Předvídám jediný útok. Kombinaci lidské síly a magie. Vojvoda i vrchní pěst hodlají prorazit. Oba dobře znají nebezpečí každého prodlouženého obléhání."
"To zní ošklivě, Itkoviane."
Přišla k nim Stonny Menakis a vedla si koně. "Pohněte sebou, vy dva - všechny nás zdržujete a ta zatracená bárka se potápí. Jestli se mi na tyhle nový šaty dostane bláto, zabiju každýho, kdo za to bude zodpovědnej. Ať má pruhy nebo ne."
Itkovian se usmál. "Hodlal jsem složit poklonu vašemu odě -"
"Zázraky Trygallský gildy. Objednala jsem si je u svýho oblíbenýho krejčího v Darúdžhistánu."
"Zřejmě dáváte přednost zelené, pane."
"Už jste někdy viděl džaelpardu?"
Itkovian kývl. "V Elingarthu se tito hadi vyskytují."
"Polibek džaelpardy je smrtelnej. Tahle zelená jim dokonale odpovídá. Taky jsem si za to zaplatila a nebylo to málo. A ta světle zlatá - vidíte? Na lemech pláště? Už jste někdy viděl bříško bílýho paralta?"

"Toho pavouka?"
"Jeho objevení znamená smrt, ano. Tohle je jeho barva."
"Nezaměnil bych ji s žádnou jinou," ujistil ji Itkovian.
"Dobře, jsem ráda, že někdo konečně chápe nuance vyspělý civilizace. A teď uhněte s tím zatraceným koněm, nebo se to, co už tak dlouho nepoužíváte, setká se špičkou mý lesklý nový botky."
"Ano, pane."

Kaprál Pazderka se dívala, jak Detoran vleče Křováka ke svému stanu. Oba mlčky minuli její ohýnek. Než znovu zmizeli ve tmě, Pazderka viděla komickou pantomimu, když se Křovák, se šílenou grimasou ve tváři, pokusil Detoran vytrhnout. Ona ho popadla za krk a třásla s ním, až se přestal bránit.
Když byli pryč, Mizela podotkla: "Co všechno noc naštěstí skryje…"
"Ale ne dost dobře, škoda," zahudrala Pazderka a prohrábla oheň naštípnutým ratištěm oštěpu.
"Nejspíš ho přidusí a pak z něj serve -"
"Dobrá, dobrá, vím, co myslíš."
"Chudák Křovák."
"Křovák není žádnej chudák, Mizelo. Kdyby mu to nešlo, nepokračovalo by to každou noc."
"Nakonec jsme taky všichni vojáci."
"A to znamená co?"
"Znamená to, že víme, že plnit rozkazy je nejlepší způsob, jak zůstat naživu."
"To jako že by se měl Křovák radši postavit do pozoru, jestli chce dál dýchat? To chceš říct? Myslela bych si, že mu bude hrůzou viset jako mokrá tkanička."
"Detoran bývala vrchní seržant, pamatuješ? Jednou jsem ji viděla, jak nechala rekruta stát v pozoru půldruhýho zvonění potý, co tomu ubohýmu mládenci puklo srdce při jedný z jejích tirád. Půldruhýho zvonění, Pazderko, a on tam stál, mrtvej a studenej -"
"Blbost. Já tam byla. Nebylo to ani desetinu zvonění a ty to dobře víš."
"Co jsem řekla, pořád platí, a vsadím celej sloupek ze svýho nevyplacenýho žoldu, že Křovák je na tom stejně."
Pazderka prohrábla oheň. "To je legrační," utrousila po chvíli.
"A co?"
"Co jsi právě řekla. Ne to o tom mrtvým rekrutovi, ale že Detoran bejvala vrchní seržant. Všem nám sebrali hodnosti, nám Paličům mostů. Skoro všem z nás, počínaje Whiskeyjackem samotným. Když jsme ještě měli dost léčitelů a všemu velel císař, Klátil vedl kádr léčitelů. A nebyl Vřeten kdysi kapitánem u setniny sapérů?"
"Tři dny, než jeden z nich zakopl o vlastní svítivku -"
"A pak vylítl i zbytek, jo. Byli jsme tisíc kroků daleko a v uších mi zvonilo celý dny."
"To byl konec sapérskejch setnin. Dassem je rozdělil, takže Vřeten potom už neměl žádnej speciální oddíl, kterýmu by velel. No a co má bejt?"
"Nic. Akorát že nikdo z nás není, čím bejval."
"Mě nikdy nepovýšili."
"To je ale překvapení! Ty sis založila kariéru na tom, jak zařídit, že si tě nikdo nevšimne!"
"Ale stejně. A Jiskra se jako seržant narodil -"
"A zarazilo mu to růst. Jeho nikdy nedegradovali, to je fakt, ale to jenom proto, že je to nejhorší seržant na světě. A nechat ho seržantem je trestem pro nás pro všecky, počínaje Jiskrou samotným. Já jenom říkala, že jsme všichni zkrachovaná."
"Moc příjemná představa, Pazderko."
"A kdo říkal, že musej bejt všechny hezký? Nikdo."
"Já bych to řekla, akorát že mě to nenapadlo."
"Ha. Ha."
Dolehl k nim pomalý dusot kopyt. O chvíli později se objevil kapitán Paran, šel pěšky a koně vedl za sebou.
"Byl to dlouhej den, kapitáne," prohodila Pazderka. "Máme tu čaj, jestli chcete."
Paran přehodil otěže přes sedlovou hrušku a přistoupil k ohni. "Poslední oheň, co u Paličů mostů hoří. Copak vy dvě nikdy nespíte?"
"Chtěly jsme se zeptat na to samý vás, pane," opáčila Pazderka. "Ale my už přece víme, že spánek je pro padavky, že jo?"
"Podle mě záleží na tom, jak klidný je."
"V tom má kapitán pravdu," upozornila Pazderku Mizela.
Pazderka frkla. "Já když spím, tak jsem docela v klidu."
Mizela zabručela: "To si myslíš ty."
"Dostali jsme zprávu," sděloval jim Paran a přijal od Pazderky hrnek horkého bylinkového čaje, "od Černých Moranthů."
"Provedli průzkum v Settě?"
"Ano. Nikdo tam není. Aspoň nikdo živý. Celé město je jedna velká nekropole."
"A proč tam teda jdeme?" chtěla vědět Pazderka. "Leda bychom…"
"Půjdeme tam, kaprále."
"Ale proč?"
"Pochodujeme do Setty, protože netáhneme do Lesti."

"Aha," povzdechla si Mizela, "jsem ráda, že se to vyjasnilo."
Paran se napil čaje a řekl: "Vybral jsem si zástupce."
"Zástupce, pane?" podivila se Pazderka. "Proč?"
"Z obvyklých důvodů. V každém případě jsem si vybral vás, Pazderko. Teď je z vás poručík. Whiskeyjack mi dal své požehnání. V mé nepřítomnosti velíte Paličům mostů vy -"
"Ne, díky, pane."
"Tohle není věc otevřená debatám, Pazderko. Vaše hodnost už je zapsaná v seznamu vojáků. Oficiálně, s Dujekovou pečetí."
Mizela do ní šťouchla. "Blahopřeju - aha, asi bych měla salutovat."
"Drž hubu," štěkla Pazderka. "Ale máš pravdu v jedny věci - už do mě nikdy nestrkej, ženská."
"Splnit tenhle rozkaz bude těžký… pane."
Paran dopil čaj a vstal. "Mám pro vás jenom jeden rozkaz, poručíku."
Vzhlédla k němu. "Kapitáne?"
"Paliči mostů," řekl Paran a náhle se tvářil velice vážně. "Udržte je naživu, ať se stane cokoliv. Naživu, poručíku."
"Ehm, ano, pane."
Dívaly se, jak se Paran vrací ke koni a odchází s ním pryč.
Obě pak dlouho mlčely, až si nakonec Mizela povzdechla. "Pojďme spát, Pazderko."
"Jo."
Uhasily oheň a kolem se uzavřela temnota. Mizela vzala Pazderku kolem ramen.
"Jde o to," prohodila, "co všechno noc skryje…"
To určitě, jde o to, co kapitán říkal kromě toho, co řekl nahlas. A já na to musím přijít. Něco mi říká, že tohle znamená pro poručíka Pazderku konec klidnýho spánku…
Odešly od ohniště. V táboře Paličů mostů se nic nehýbalo, jen hvězdy na něj vrhaly slabé stříbřité světlo. Záplatované stany byly v té přízračné záři bezbarvé. Celá scéna působila strašidelným a podivně nadčasovým dojmem. Měla vlastní druh klidu.

Whiskeyjack vstoupil do Dujekova velitelského stanu. Jak čekal, vrchní pěst na něj byla připravená. Na stole hořela zastíněná lucerna a vedle ní stály dva korbele piva a homole gadróbského kozího sýra. Dujek sám seděl v křesílku, hlavu měl skloněnou na prsou a spal.
"Vrchní pěsti," pozdravil Whiskeyjack a stahoval si rukavice. Oči upíral na pivo a sýr.
Starý velitel zabručel, trochu se narovnal a zamrkal. "Ano?"
"Ztratili jsme ji."
"Škoda. Musíš mít hlad, tak jsem - tak dobrá. Jen se dál cpi a mluvení nech na mně." Předklonil se a vzal si korbel.
"Artanthos našel Parana a předal mu rozkazy. Kapitán Paliče mostů připraví - nebudou vědět na co, a tak je to nejspíš nejlepší. Co se Parana týče, Rychlej Ben mě přesvědčil. Je to velká škoda, i když, abych byl upřímný, podle mého názoru nám bude čaroděj scházet víc než ten urozený mladíček -"
Whiskeyjack zvedl ruku, aby Dujeka zarazil, a spláchl sýr pivem.
Vrchní pěst čekala.
"Dujeku -"
"Vyčeš si ty drobky z vousů," nakázal mu Dujek, "protože nejspíš chceš, abych tě bral vážně."
"Něco k Paranovi. Se ztrátou Bes - totiž Stříbrné lišky bychom neměli přeceňovat, jakou má pro nás kapitán cenu. Ne, ne jen pro nás. Pro samotnou říši. Rychlej Ben na tom trval. Paran je pánem balíčku. Je v jeho moci přetvářet svět, vrchní pěsti." Zarazil se a zapřemýšlel o svých slovech. "Laseen už možná nemá šanci znovu získat jeho přízeň, ale bylo by od ní moudré, kdyby se snažila jejich vztahy nezhoršit."
Dujek zvedl obočí. "Poradím jí to, až ji příště uvidím."
"Jistě. Promiň. Císařovna určitě ví -"
"Určitě. Ale jak už jsem říkal, nejvíc mi vadí ztráta Rychlýho Bena. Tedy z mého úhlu pohledu."
"To, co vymyslel… ehm, souhlasím s ním, že čím míň toho Chmur a ostatní vědí, tím líp. Pokud budou oba oddíly postupovat podle plánu, nebudou mít důvod nevěřit, že Rychlej Ben je s námi ostatními."
"Ale je šílený -"
"Vrchní pěsti, jeho šílenství nám nejednou zachránilo kůži. Ne jenom mně a Paličům mostů, ale i tobě -"
"To já dobře vím, Whiskeyjacku. Odpusť starému muži jeho obavy, prosím. To Chmur, Dlouhý vlas a Tiste Andii - a taky ti všiví starší bohové - se měli Chromému bohu postavit do cesty. To oni mají bezpočet chodeb a děsivé schopnosti - ne my, ne jeden smrtelný oddílový čaroděj a mladý urozený kapitán, který jednou umřel. Dokonce i kdyby věci nezamotali, podívej se na to, jaké nepřátele si uděláme."
"Pokud jsou naši současní spojenci tak krátkozrací, aby to nepochopili."
"Whiskeyjacku, jsme Malažané, nezapomeň. Nic, co děláme, nesmí sebeméně odhalit naše dlouhodobé plány - smrtelné říše nemají přemýšlet tak dlouho dopředu. A my dva se touto zásadou umíme zatraceně dobře řídit. Mistr Kápě mě vem, Laseen nám přehodila hodnosti z dobrého důvodu, víš."
"Takže až Stínupán a Kotilion provedou svůj tah, budou tady dole správní lidé."
"A nejde jen o ně, Whiskeyjacku."
"Tohle by měl Rychlej Ben vědět - vlastně všichni Paliči mostů."
"Ne. A když už o tom mluvíme, nemyslíš, že na to Rychlej Ben přišel sám?"
"Pokud ano, tak proč posílal Kalama za císařovnou?"

"Protože se Kalam musel přesvědčit osobně, proto. Tváří v tvář císařovně. A Rychlej Ben to věděl."
"Tak to musím být v celé téhle říšské hře jediný zabedněnec," povzdechl si Whiskeyjack.
"Možná jediný poctivec. Hele, víme, že se Chromý bůh připravuje k tahu. Věděli jsme, že bohové věci strašně zamotají. Pravda, nečekali jsme, že se do toho starší bohové zapletou, ale o to teď nejde, že? Důležité bylo, že jsme věděli, že se blíží potíže. A ne jenom z jednoho směru - ale jak jsme mohli tušit, že to, co se děje v Pannionském dominiu, je nějakým způsobem spojené se snahami Chromého boha?
Přesto to podle mě nebyla náhoda, že právě párek Paličů mostů narazil na toho agenta Chromého boha - toho nemocného umělce z Darúdžhistánu. Ani to, že tam byl Rychlej Ben, aby potvrdil objevení dómu řetězů. Laseen vždycky chápala, jak je taktické rozmístění důležité - mistr Kápě ví, že právě ona to naučila císaře, a ne obráceně. Kapesní chodba Chromého boha cestuje - jako vždycky. Že se ocitla v kopcích mezi Dřevnovem a Darúdžhistánem, byla příležitost, kterou Chromý bůh nemohl nevyužít - pokud chtěl něco dokázat, musel jednat. A my ho u toho chytili. Možná ne tak, jak jsme čekali, ale chytili jsme ho."
"To je pravda," připustil Whiskeyjack.
"A co se Parana týče, i v tom je jistá logika. Nakonec Tayschrenn připravoval Besanu pro roli paní balíčku. A když se všechno zvrtlo, byl tu jakýsi zbytkový účinek - a přenesl se rovnou na muže, který v té době stál po jejím boku. Ne doslova, ale určitě duchovně. Whiskeyjacku, v tom všem - když se na to podíváme zpětně - byl jediný skutečný zabedněnec Bellurdan Drtič lebek. Nikdy nezjistíme, co se mezi ním a Besanou na té pláni stalo, ale do Propasti, smrdí to jako jeden z největších průšvihů v historii říše. To, že úloha pána balíčku připadla Malažanovi a ne nějakému gadróbskému honákovi, který se mohl náhodou objevit poblíž, bylo ohromné štěstí Oponn a víc se k tomu nedá říct."
"Teď mám starosti já," prohlásil Whiskeyjack. "Zatím jsme byli příliš chytří, takže si říkám, kdo vlastně manipuluje s kým. Hrajeme stínové hry s pánem stínů, chřestíme řetězy Chromého boha a teď získáváme pro Chmura čas, aniž by to on vůbec tušil, a zároveň se hodláme vzepřít T'lan Imass…"
"Příležitost, Whiskeyjacku. Váhání je osudové. Když se ocitneš uprostřed široké, prudké řeky, můžeš plavat pouze jedním směrem. Je na nás udržet Laseen hlavu nad vodou - a skrze ni i Malazské říši. Jestli se Chmur rozmáchne jménem Ohnice tím svým kladivem - utopíme se všichni. Zákon, pořádek, mír - civilizace, všechno bude pryč."
"Takže abychom v tom Chmurovi zabránili, obětujeme se a vyzveme Chromého boha. My, jedna zatraceně unavená armáda, kterou už skoro zničila Laseenina panika."
"Tu paniku bychom jí měli odpustit, Whiskeyjacku. Nakonec ukazuje, že je přece jenom smrtelník jako my."
"V Dřevnově Paliče mostů skoro vyhubila -"
"Byla to nehoda, a jestli jsi to nevěděl tenkrát, tak to víš teď. Tayschrenn jim nařídil zůstat v tunelech, protože si myslel, že je to tam nejbezpečnější. Nejbezpečnější."
"Spíš to vypadalo, že někdo chce, aby z nás byly přidružené oběti," zahučel Whiskeyjack. Ne, ne z nás. Ze mě. Mor na tebe, Dujeku, vedeš mě k něčemu, o čem víš víc, než jsem doufal. Beru chraň, doufám, že se mýlím… "A s tím, co se stalo v Darúdžhistánu -"
"To, co se stalo v Darúdžhistánu, byl průšvih. Špatné spojení na všech stranách. Přišlo to příliš brzy po obléhání Dřevnova - příliš brzy pro nás pro všechny."
"Takže já nebyl jediný, kdo se bál?"
"V Dřevnově? Ne. Mistr Kápě nás vem, báli jsme se všichni. Ta bitva vůbec neprobíhala podle plánu. Tayschrenn si skutečně myslel, že dokáže strhnout Měsíční Kámen - a přinutit Anomandera vylézt ven. A kdyby při tom útoku nezůstal úplně sám, mohlo všechno dopadnout jinak. Podle toho, co jsem zjistil později, Tayschrenn v té době nevěděl, kdo Tumava doopravdy je, ale věděl, že jde po Anomanderově meči. A Bellurdana využila, aby pro ni pátral v archivech. Vypadalo to jako soukromá mocenská hra a Laseen nebyla připravená něco takového připustit. A i pak na ni Tayschrenn udeřil, až když složila A'Karonyse - právě toho velemága, který Tayschrennovi svěřil, že ji podezírá. Když jsem říkal, že to, jak Bellurdan zabil Besanu, byl nejhorší průšvih v malazské historii, tak ten den v Dřevnově je hned na druhém místě…"
"V poslední době jich bylo víc než pár…"
Dujek pomalu kývl a oči se mu ve světle lucerny zaleskly. "Řekl bych, že všechno začalo, když T'lan Imass povraždili obyvatele Arénu. Ale každá pohroma nakonec vyjeví svou pravdu. Laseen ten rozkaz nevydala, ale někdo to udělal. Někdo se vrátil a usedl na první trůn - a ten někdo měl být mrtvý - a použil T'lan Imass, aby se pomstil Laseen, aby otřásl jejím vlivem na říši. Hle, první náznak, že císař Kellanved není tak mrtvý, jak bychom chtěli."
"A pořád je šílený, ano. Dujeku, myslím, že se ženeme do dalšího průšvihu."
"Doufám, že se mýlíš. V každém případě jsem to byl já, kdo dneska v noci potřeboval pozvednout náladu, a ne ty."
"To je asi cena za převrácení hodností…"
"Po tom všem, co jsem říkal, mě napadlo něco nového, Whiskeyjacku, a není to nic příjemného."
"A co to je?"
"Začínám si myslet, že si nejsme ani z poloviny tak jistí tím, co máme za lubem, jak si myslíme."
"Kdo je ‚my'?"
"Říše. Laseen. Tayschrenn. A co se nás dvou týče, no, my jsme nejmenší hráči a to málo, co víme, se ani zdaleka neblíží tomu, co bychom potřebovali vědět. Do toho útoku na Měsíční Kámen u Dřevnova jsme se dostali, aniž bychom věděli, co se tam doopravdy děje. A kdybych si potom Tayschrenna nevzal pořádně do parády, nevěděli bychom to doteď."
Whiskeyjack se zadíval na zbytky piva v korbeli. "Rychlej Ben je mazaný," prohlásil. "Netuším, kolik si toho dal dohromady. Občas dokáže být pěkně opatrný."
"Ale chce do toho jít, ne?"

"Ovšem. A řekl jasně, že v Ganoese Parana získal naprostou důvěru. Důvěru v nového pána balíčku."
"Nepřipadá ti to divné?"
"Trochu. Parana využil jeden bůh. Vstoupil do Dragnipúru. Má v žilách krev ohaře stínu. A nikdo z nás neví, jaké změny to v něm vyvolalo ani co to věští. Rozhodně není předvídatelný a je skoro nemožné ho zvládnout - jistě, plní rozkazy, které mu dám, ale jestli si Laseen myslí, že ho bude moct využít, čeká ji podle mě překvapení."
"Ty ho máš rád, viď?"
"Obdivuju ho, Dujeku. Za jeho přizpůsobivost, za jeho schopnost nahlédnout do svého nitra s nemilosrdnou odvahou a nejvíc ze všeho za jeho lidskost."
"To podle mě stačí, abys mu mohl věřit."
Whiskeyjack se zaškaredil. "Bodl jsem se o vlastní meč."
"Lepší o vlastní než o cizí."
"Uvažuju o odchodu do výslužby, Dujeku. Až tahle válka skončí."
"To jsem si domyslel, příteli."
Whiskeyjack vzhlédl. "Myslíš, že mě nechá?"
"Myslím, že bychom jí prostě neměli dát jinou možnost."
"Mám se utopit jako Krust a Urko? Mám se nechat zabít všem na očích a pak nechat zmizet své tělo, jako to udělal Dassem?"
"Tedy pokud se nic z toho doopravdy nestalo -"
"Dujeku -"
"Dobrá, ale jisté pochybnosti přetrvávají, to musíš přiznat."
"Já ty pochybnosti nesdílím a jednou si najdu Kalouse a vypáčím z něj pravdu - jestli to někdo ví, bude to ten potrhlý historik."
"Spojil se už Kalam s Rychlým Benem?"
"Pokud ano, nezmínil se mi o tom."
"Kde je vůbec tvůj čaroděj teď?"
"Naposledy jsem ho viděl, jak žvaní s těmi trygallskými obchodníky."
"Na to, co se blíží, by se měl vyspat."
Whiskeyjack odložil korbel a vstal. "To bychom měli i my, starý brachu," řekl a trhl sebou, když příliš zatížil zraněnou nohu. "Kdy dorazí Černí Moranthové?"
"Pozítří v noci."
Whiskeyjack zabručel a pak se obrátil ke vchodu do stanu. "Dobrou noc, Dujeku."
"Tobě taky, Whiskeyjacku. Ach, ještě jedna věc."
"Ano?"
"Tayschrenn. Chtěl se ti omluvit. Za to, co se stalo Paličům mostů."
"Ví, kde mě najít, Dujeku."
"Chce to udělat ve vhodnou chvíli."
"Co je vhodná chvíle?"
"Nejsem si jistý, ale ještě nenastala."
Whiskeyjack chvíli mlčel, pak odhrnul stanovou chlopeň. "Uvidíme se ráno, Dujeku."
"Ano," opáčila vrchní pěst.

Když Whiskeyjack zamířil ke svému stanu, zahlédl před ním vysokou postavu v tmavém šatu. Usmál se.
"Scházela jsi mi."
"Ty mně taky," odvětila Korlat.
"Chmur tě pořádně zaměstnává. Pojď dál, potrvá jen chviličku, než zapálím světlo."
Slyšel, jak si za ním povzdechla. "Byla bych raději, kdybys to nechal být."
"Ty možná potmě vidíš, ale já -"
Otočila ho k sobě a opřela se o něj. "Jestli musíme mluvit, tak to, prosím, zkrať. Na to, po čem toužím, nejsou odpovědí slova."
Objal ji. "Jenom jsem chtěl vědět, jestli jsi našla Stříbrnou lišku."
"Ne. Zřejmě dokáže putovat po stezkách, o kterých jsem netušila, že ještě existují. Místo toho dorazili dva její nemrtví vlci… a doprovodili mě domů. Jsou… neobyčejní."
Whiskeyjack si vzpomněl, jak se před ním T'lan Ay poprvé zdvihli ze zažloutlé trávy a zaujali své vlčí podoby, až jich byly okolní kopce plné. "Já vím. Je na nich něco podivně nepřiměřeného -"
"Ano, máš pravdu. Působí nepříjemně. Mají příliš dlouhé končetiny, příliš široké plece a zároveň krátký krk a širokou tlamu. Ale je toho víc než jen vzezření, co mě… leká."
"Víc než T'lan Imass?"
Kývla. "V T'lan Imass je prázdnota jako v kouřem očazené jeskyni. V T'lan Ay ale ne. V nich vidím… smutek. Věčný smutek…"
Zachvěla se mu v náručí. Whiskeyjack mlčel. V jejich očích, lásko, vidíš to, co já vidím ve tvých. A právě odraz tvých očí v jejich tebou tolik otřásl.
"Na kraji tábora," pokračovala Korlat, "se rozpadli v prach. Jednu chvíli klusali vedle mě a pak… byli pryč. Nevím proč, ale to mě zneklidnilo víc než všechno ostatní."
Protože to čeká nás všechny. Dokonce i tebe, Korlat. "Tento rozhovor měl být krátký. Končí teď. Pojď do postele,

holka."
Podívala se mu do očí. "A po dnešní noci?"
Udělal obličej. "Ano, mohlo by to chvilku trvat."
"Bába se vrátila."
"Už?"
Korlat kývla. Chtěla říci víc, ale zaváhala, chvíli pátrala v jeho očích a mlčela.
Setta, Lest, Maurik. Města byla prázdná. A přesto se vojska rozdělí. A ani jeden nechtěl mluvit o důvodech. Obě strany aliance měly co skrývat, měly tajemství, která chtěly zachovat, a čím blíž se vojska dostávala ke Korálu, tím těžší bylo tajemství udržet.
Většina Tiste Andii zmizela. Odešla s Anomanderem, nejspíš na Měsíční Kámen. Ale kde je Měsíční Kámen? A co, ve jménu mistra Kápě, hodlají dělat? Nedorazíme ke Korálu, jen abychom zjistili, že město už padlo, Pannionský věštec je mrtvý - jeho duši si vzal Dragnipúr - a ta obrovská hora visí nad námi?
Černí Moranthově tu zatracenou létající skálu hledali… ale marně.
A potom tu jsou naše tajemství. Posíláme Parana a Paliče mostů napřed. Mistr Kápě nás vem, děláme toho mnohem víc. Je to nepříjemná hra o moc - všichni jsme věděli, že se blíží. Setta, Lest, Maurik. Ta rafinovaná hra už není rafinovaná.
"Moje srdce patří tobě, Korlat," řekl Whiskeyjack ženě ve své náruči. "Na ničem jiném mi nezáleží. Na ničem - a na nikom."
"Prosím - neomlouvej se za to, co se ještě nestalo. Vůbec o tom nemluv."
"Myslel jsem, že to nedělám, holka." Lhářko. To ty ses omlouvala. Svým vlastním způsobem.
Přijala tu lež s úsměvem. "Dobrá tedy."
Později Whiskeyjack znovu přemýšlel o svých slovech a přál si, aby byla jasnější - aby v nich nebyl skrytý záměr.

S očima zarudlýma z nedostatku spánku se Paran díval, jak Rychlej Ben končí rozmluvu s Haradas a vrací se k němu.
"Sapéři budou ječet," podotkl Paran, když oba pokračovali v cestě k malazskému táboru, nově postavenému na jižním břehu Catlin.
Rychlej Ben pokrčil rameny. "Vezmu si Křováka stranou a promluvím s ním. Nakonec mu byl Šumař bližší než bratr, a s tím průšvihem, do kterého se Šum dostal, bude potřebovat veškerou pomoc, kterou sežene. Jediný problém je, jestli trygallští dokážou doručit balík včas."
"Tihle obchodníci jsou neobyčejní."
"Jsou šílení. Když dělají to, co dělají. Naživu je udržuje jedině čirá odvaha."
"Přidal bych ještě jistou schopnost cestovat nepřátelskými chodbami, Rychlej."
"Doufejme, že to bude stačit," opáčil čaroděj.
"Nebyla to jenom moranthská munice, že?"
"Ne. Situace v Sedmiměstí nemůže být zoufalejší. No, já udělal, co jsem mohl. Uvidíme, jestli to k něčemu bude."
"Jste pozoruhodný muž, Rychlej Bene."
"Ne, to nejsem. A tohle bychom měli udržet jen mezi sebou, pokud to půjde. Křovák bude držet zobák a Whiskeyjack taky -"
"Pánové! Takový krásný večer!"
Oba se otočili po hlase.
"Kruppe!" zasyčel Rychlej Ben. "Ty slizkej -"
"No tak, no tak, Kruppe prosí o tvou shovívavost. Byla to pouhá náhoda, že Kruppe vyslechl vaše obdivuhodná slova, zatímco téměř klopýtal, jak se za vámi tichounce kradl, a nyní netouží po ničem jiném než se podílet, velmi pokorně, na vašem kurážném podniku!"
"Jestli o tom jenom cekneš," zavrčel Rychlej Ben, "podříznu ti krk."
Darún vytáhl sežmoulaný šátek a oťukal si čelo, po čemž bylo hedvábí přímo nasáklé potem. "Kruppe nebezpečného čaroděje ujišťuje, že mlčení jest Kruppeho nejbližší milenkou, neviděnou a neviditelnou, netušenou a neutišitelnou. A zároveň Kruppe prohlašuje, že skvělí občané Darúdžhistánu se budou o takovou ušlechtilou věc pozorně zajímat - sám Barúk na to dává své slovo, a udělal by to osobně, bylo li by to možné. Žel, nemůže nabídnout víc než toto." S těmito slovy vytáhl z šátku malou skleněnou kouli a upustil ji na zem. Rozbila se s tichým cinknutím a začala z ní stoupat mlha, která se mezi Darúnem a oběma Malažany kousek nad zemí srazila a pomalu získala podobu bhok'arala.
"Ajvaj," postěžoval si Kruppe, "takoví ošklivý, vlastně pro oči urážliví tvorové."
"Jenom proto, že tě všichni připomínají," poukázal Rychlej Ben s očima upřenýma na zjevení.
Bhok'aral zvedl černou hlavu o velikosti grapefruitu, aby viděl na čaroděje. Oči měl černé a lesklé. "Zdravím! Barúk! Pán! Chce! Pomoct!"
"Nešťastně stručná snaha ze strany drahého, nepochybně přepracovaného Barúka," poznamenal Kruppe. "Jeho lepší kouzla předvádějí jazykový půvab, když už ne roztomilou lehkost, kdežto tento… tvor, žel, jasně ukazuje -"
"Ticho, Kruppe," zarazil ho Rychlej Ben a obrátil se na bhok'arala. "Jakkoliv netypicky to zní, Barúkovu pomoc bych uvítal, ale rád bych věděl, o co mu jde. Nakonec jde o povstání v Sedmiměstí a to je malazská záležitost."
Bhok'aral kývl hlavičkou. "Ano! Barúk! Pán! Raraku! Azath! Velké!"
"Velké?" zopakoval Paran.
"Velké! Nebezpečí! Azath! Icarium! Víc! Coltain! Obdiv! Cest! Spojenci! Ano! Ano?"
"Něco mi říká, že tohle nebude snadné," zamumlal Rychlej Ben. "Dobrá, přejděme k podrobnostem…"
Paran se obrátil, protože se blížil nějaký jezdec, ve světle hvězd nezřetelný. První, čeho si kapitán všiml, byl kůň, mohutný válečný oř, hrdý a očividně vznětlivý. Žena středního věku, jedoucí na koni, byla naproti tomu nezajímavá,

zbroj měla obyčejnou a starou a tvář pod okrajem přílby nevýraznou.
Přelétla pohledem Kruppeho, bhok'arala a Rychlýho Bena. Když promluvila na Parana, její výraz se nezměnil.
"Kapitáne, ráda bych si s vámi promluvila v soukromí, pane."
"Jak si přejete," odvětil a odvedl ji kousek od ostatních. "Bude to stačit?"
"Ano, bude," řekla ta žena a sesedla. "Pane, jsem válečný jezdec Šedých mečů. Vaši vojáci drží jednoho zajatce a já jsem přišla formálně požádat, aby byl předán do naší péče."
Paran zamrkal a kývl. "Aha, asi jde o Anastera, který kdysi velel tenescowri."
"Ano, pane. Ještě jsme s ním neskončili."
"Chápu…" Paran zaváhal.
"Už se uzdravil ze zranění?"
"Ta ztráta oka? Ošetřili ho naši léčitelé."
"Možná bych měla svou žádost přednést vrchní pěsti Dujekovi," navrhla.
"Ne, to nebude nutné. Mohu mluvit jménem Malažanů. Ale z této funkce je mou povinností položit nejdřív pár otázek."
"Jak si přejete, pane. Pokračujte."
"Co hodláte se zajatcem dělat?"
Zamračila se. "Pane?"
"Neschvalujeme mučení, ať byl zločin jakýkoliv. Pokud by na ně mělo dojít, budeme nuceni vzít Anastera pod naši ochranu a vaši žádost odmítnout."
Krátce odhlédla, ale hned na něj zase upřela oči, a Paran si uvědomil, že je mnohem mladší, než si prve myslel. "Mučení, pane, je relativní pojem."
"Opravdu?"
"Prosím, pane, dovolte mi pokračovat."
"Mluvte tedy."
"Ten muž, Anaster, by mohl docela dobře považovat to, co s ním zamýšlíme, za mučení, ale je to strach zrozený z nevědomosti. Nikdo mu neublíží. Vlastně můj nezdolný štít pro toho nešťastníka chce pravý opak."
"Chce ho zbavit bolesti."
Žena kývla.
"To duchovní objetí - jako to Itkovian udělal s Tvrz'Fenerem."
"Správně, pane."
Paran chvíli mlčel. "A ta představa Anastera děsí?"
"Ano."
"Proč?"
"Protože nic jiného nezná. Celou svou bytost postavil na roveň bolesti ve své duši. A proto se bojí jejího konce."
Paran se obrátil k malazskému táboru. "Pojďte za mnou," vybídl ji.
"Pane?" zeptala se za jeho zády.
"Je váš, válečný jezdce. S mým požehnáním."
Zakolísala a opřela se o svého koně, který zafrkal a ustoupil.
Paran se otočil. "Co -"
Žena se narovnala, zvedla si ruku k čelu a potřásla hlavou. "Mrzí mě to. Jak jste použil to slovo, mělo to… váhu."
"Jak jsem - aha."
Aha. Pro mistra Kápě, Ganoesi - to bylo hromsky neopatrné. "A dál?" zeptal se váhavě.
"A… nejsem si jistá, pane. Ale myslím, že byste měl v budoucnosti být, ehm, opatrnější."
"Ano, myslím, že máte pravdu. Už jste se vzpamatovala? Můžeme pokračovat?"
Kývla a vzala koně za otěž.
Nemysli na to, Ganoesi Parane. Ber to jako varování a nic víc. Tys Anasterovi nic neudělal - ani ho neznáš. Varování, a měl by sis příště dávat dobrý pozor…

KAPITOLA DVACET DVĚ

Sklo je písek a písek je sklo!
Mravenec tančí slepý, jako to mravenci slepí dělají,
na kraji okraje a okraji kraje.

Bílá je noc a šedý je den -
smějící se pavoučice se nikdy nesměje, však směje se přece,
ač to mravenec nevidí, jak je slepý -

vlastně byl!

Říkanky ke strašení dětí
Malesen Mstivý (nar.?)

"V
bezduché panice sebou cuká."

Věštdomin nad ním řekl: "Myslím, že to poslední dobou… zachází dost daleko, ó svatý."
Pannionský věštec v odpověď zavřískl: "Myslíš, že to nevidím? Myslíš, že jsem slepý?"
"Jsi vševědoucí a moudrý," odpověděl věštdomin. "Pouze jsem vyjadřoval své obavy, ó svatý. On už nedokáže chodit a dýchá s obrovskou námahou, jak má znetvořený hrudník."
"On"… zchromlý… zborcená žebra se jako kostnaté ruce svírají stále pevněji kolem plic. Věštdomine, to popisuješ mě.
Ale kdo jsem já?
Kdysi jsem cítil moc. Tak dávno.
Je tu jeden vlk.
Vlk. Lapený v této kleci - v mé hrudi, v těchto kostech, ano, nemůže dýchat. Dýchání tolik bolí.
Vytí je pryč. Umlčeno. Vlk nemůže zavolat… zavolat…
Koho?
Kdysi jsem jí položil ruku na huňaté rameno. Ještě jsme se neprobudili, ona a já. Byli jsme tak blízko, putovali bok po boku, ale ještě jsme se neprobudili… taková tragická nevědomost. Ona mě přesto obdařila svými smrtelnými vidinami, svou jedinou historií - jak ji znala, zatímco její duše spala…
…spala, má milovaná.
"O svatý, objetí tvé matky ho zabije, pokud se do něj bude muset vrátit -"
"Opovažuješ se mi rozkazovat?" zasyčel věštec a hlas se mu třásl.
"To nebyl rozkaz, ó svatý. Jen jsem to konstatoval."
"Ultentho! Nejdražší septarcho, přistup! Pohlédni na tohoto muže u nohou věštdomina. Co si myslíš ty?"
"O svatý," promluvil jiný hlas, měkčí, "můj nejdůvěryhodnější služebník mluví pravdu. Tento muž má kosti tak poničené -"
"Já to vidím!" zaječel věštec.
"O svatý," pokračoval septarcha, "ulev mu od jeho utrpení."
"Ne! Neudělám to! On patří mně! Patří matce! Ona ho potřebuje - někoho, koho by mohla držet - potřebuje ho!"
"Její láska je osudová," naléhal věštdomin.
"Oba mi vzdorujete? Mám sebrat své okřídlené? A vás poslat do zapomnění? Aby se poprali o to, co zbude? Ano? Mám?"
"Jak si svatý přeje."
"Ano, Ultentho! Správně! Jak si já přeju!"
Ozval se věštdomin. "Mám ho tedy vrátit matroně, ó svatý?"
"Ještě ne. Nechej ho tady. Pohled na něj mě baví. Teď, Ultentho, hlášení."
"Zákopy jsou hotové, ó svatý. Nepřítel přijde přes planinu pod hradbami. Na ten zalesněný hřeben napravo zvědy nevyšle - na to vsadím duši."
"Už jsi vsadil, Ultentho, už jsi vsadil. A co ti zatracení velcí krkavci? Kdyby jediný zahlédl…"
"Tví okřídlení je zahnali, ó svatý. Nebe je volné a nepřítel tedy nemůže sbírat informace. Dovolíme jim utábořit se na pláni, pak povstaneme ze svých skrytých pozic a vrhneme se na jejich křídlo. Zároveň s tím zaútočí kádry mágů z hradeb, okřídlení z oblohy a septarcha Inal provede výpad z brány - ó svatý, vítězství bude naše."
"Chci Caladana Chmura. Chci jeho kladivo, chci ho držet ve svých rukou. Chci vyhubit Malažany. Chci, aby se mi barghaství bohové plazili u nohou. Ale nejvíc ze všeho chci Šedé meče! Je to jasné? Chci toho muže, Itkoviana - a pak budu mít náhradu pro matku. Takže jestli usilujete o milost pro Toca Mladšího, dobře poslouchejte. Přiveďte mi Itkoviana. Živého."
"Stane se, co si přeješ, ó svatý," ujistil ho septarcha Ultentha.
Stane se, co si přeje. Je můj bůh. Co si přeje, všechno, co si přeje. Vlk nemůže dýchat. Vlk umírá.
On - my umíráme.
"A kde je nepřítel teď, Ultentho?"
"Skutečně se rozdělili, předevčírem, poté, co překročili řeku."
"Ale netuší, že města, k nimž pochodují, jsou mrtvá?"
"To jim museli velcí krkavci ohlásit, ó svatý."
"Tak co mají za lubem?"
"Nejsme si jistí. Tví okřídlení se neodvažují zalétnout blíž - určitě by si jich všimli, takže je lepší držet je dál."
"Souhlasím. No, asi si myslí, že jsme jim uchystali pasti - ukryli jsme tam vojáky nebo tak - a bojí se překvapivého útoku zezadu, kdyby města prostě obešli."
"Jejich opatrnost nám zajistí víc času, ó svatý."
"Jsou to hlupáci, nafukují se po vítězství v Capustanu."
"Pravda, ó svatý. Za což draze zaplatí."
Všichni zaplatí. Nikdo neunikne. Myslel jsem, že jsem v bezpečí. Vlk byl silou sám o sobě, začínal se probouzet. Byl tam, kam jsem uprchl. Avšak vybral si špatného člověka, špatné tělo. Když mi přišel vzít oko - ten záblesk šedi, hrozná bolest, a já si myslel, že to byl kámen ~ byl jsem celý, mladý a zdravý.
Jenže teď mě má matrona. Z mohutných paží se jí loupe kůže a páchne jako opuštěná hadí nora. Stačí jí víc stisknout - a kosti praskají a praskají, pořád dokola. Tolik to bolí, poslední dobou neustále. Cítil jsem její paniku, jak říkal věštec. To mě připravilo o rozum. To mě zničilo.
Lepší, kdybych byl zůstal zničený. Lepší, kdyby se mi vzpomínky nevrátily. Vědění není žádný dar. Prokleté vědomí.
Ležím tu na studené podlaze a příboj bolesti ustupuje - už necítím nohy. Cítím sůl. Prach a plíseň. Cosi mě tíží na levé ruce. Mám ji přitisknutou pod sebou a začíná mi mrtvět.

Kéž bych se mohl pohnout.
"…těla nasolili. Není nedostatek. Kurděje zabily spoustu tenescowri a naše oddíly mají plno práce, aby mrtvoly posbíraly, ó svatý."
"Obyčejné nemoci vojáky sužovat nebudou, Ultentho. Viděl jsem to ve snu. Královna prošla mezi tenescowri a hle, nafoukla se jim těla, uhnily jim prsty a zuby jim vypadaly v proudu rudých slin. Když se však dostala mezi mé vyvolené válečníky, viděl jsem, jak se usmála. A odešla."
"O svatý," řekl věštdomin, "proč by měla Poliel přát naší věci?"
"Nevím a nezáleží mi na tom. Snad měla vlastní vidění, spatřila naše slavné vítězství nebo možná žádá o laskavost. Naši vojáci budou zdraví. A jakmile budou vetřelci rozdrceni, můžeme znovu vytáhnout do nových měst, do nových zemí, kde ztloustneme z kořisti."
Ti vetřelci… mezi nimi jsou mí druhové. Býval jsem Toc Mladší, Malažan. A Malažané přicházejí.
Smích, který mu vyšel z hrdla, začal tiše, ale stále sílil.
Hovor utichl. V místnosti bylo slyšet pouze zvuky, které vydával on.
Nakonec věštec promluvil přímo nad ním. "Co tě tak pobavilo, Tocu Mladší? Můžeš mluvit? Ach, neptal jsem se tě už jednou?"
Toc zasípěl: "Já mluvím. Ale ty mě neslyšíš. Nikdy mě neposloucháš."
"Opravdu?"
""Houfec Jednorukého, věštče. Nejhrozivější vojsko, jaké kdy Malazská říše měla. Přichází si pro tebe."
"A já bych se měl třást?"
Toc se znovu zasmál. "Dělej si, co chceš. Ale tvá matka ví."
"Myslíš, že se bojí tvých hloupých vojáků? Odpouštím ti tvou nevědomost, Tocu Mladší. Milá matka, jak ti musím vysvětlit, trpí starým… strachem. Měsíční Kámen. Ale budu přesnější, abych zabránil dalšímu nedorozumění. Měsíční Kámen je nyní domovem Tiste Andii a jejich děsivého pána, ale jsou jako ještěrky v opuštěném chrámě. Přebývají tam a nevnímají velkolepost kolem sebe. K milé matce však takové podrobnosti neproniknou. Poslední dobou je ta bezduchá chudinka jenom uzlíčkem instinktů.
Jaghuti Měsíční Kámen znají. Jen já sám vlastním důležité svitky z Gothova bláznovství, v nichž se šeptá o K'Chain Nah'rhuk - krátkoocasých nelegitimních dětech svých matron. Ti sestrojili zařízení, které poutalo magii dávno ztraceným způsobem, postavili obrovské létající pevnosti a z nich prováděli ničivé útoky na své dlouhoocasé druhy. Nakonec však prohráli. Byli zničeni. A zůstala jen jedna létající pevnost, poničená a ponechaná větrům. Gothos věřil, že odlétla na sever, kde se srazila s ledem jaghutské zimy a zamrzla tam na celá tisíciletí. Dokud ji nenašel pán Tiste Andii.
Chápeš, Tocu Mladší? Anomander Dlouhý vlas nezná plnou moc Měsíčního Kamene - moc, k níž by se nedostal, ani kdyby o ní věděl. Milá matka si to pamatuje, aspoň jedna její část ano. Pochopitelně se nemá čeho bát. Měsíční Kámen není nikde na dvě stě líg odsud - mí okřídlení ho hledali, vysoko na nebi, v chodbách, všude. Jediný možný závěr je, že Měsíční Kámen odlétl nebo konečně selhal - nebyl snad skoro zničen nad Dřevnovem? Tak jsi mi to říkal.
Vidíš, Tocu Mladší, tvé malazské vojsko neděsí nikoho z nás včetně drahé matky. Houfec Jednorukého bude při útoku na Korál rozdrcen. Stejně jako Chmur a jeho Rhivové. Navíc budou Bílé tváře rozprášeny - nemají na takovýto druh válčení disciplínu. Dostanu je všechny. A nakrmím tě kousky z těla Dujeka Jednorukého - zase by sis dal maso, viď? Něco, co nebylo… vyvrženo. Pravda?"
Toc neřekl nic, i když se mu žaludek stáhl instinktivním hladem.
Věštec se sklonil níž a položil Tocovi prst na spánek. "Je tak snadné tě zlomit. Veškerou tvou víru. Hezky popořadě. Skoro příliš snadné. Jedinou spásu, v niž můžeš doufat, ti možná nabídnu já, Tocu Mladší. Rozumíš už, viď?"
"Ano," odpověděl Toc.
"To je dobře. Modli se, abych se nad tebou smiloval. Zatím jsem v sobě ale žádné sklony k milosrdenství neobjevil, i když připouštím, že jsem moc nehledal. Třeba existují. Drž se toho, příteli."
"Ano."
Věštec se narovnal. "Slyším, jak matka křičí. Odnes ho zpátky, věštdomine."
"Jak přikazuješ, ó svatý."
Válečník Toca snadno zvedl ze studené podlahy a odnesl ho z místnosti. Na chodbě se zastavil.
"Tocu, poslouchej mě, prosím. Je přikovaná dole a řetěz nedosáhne po celé místnosti. Položím tě mimo její dosah. Přinesu ti jídlo, vodu a pokrývky - věštec jejímu křiku nevěnuje pozornost, protože poslední dobou křičí pořád. Ani nebude pátrat v její mysli - zaměstnávají ho mnohem důležitější problémy."
"Nechá tě sežrat, věštdomine."
"Já byl sežrán už dávno, Malažane."
"To - to mě mrzí."
Muž, který ho nesl, dlouho mlčel, a když konečně promluvil, hlas měl nakřáplý. "Ty… mi nabízíš soucit. Propast mě vem, Tocu, vždycky mě předčíš. Dovol mi, prosím, malou pomoc -"
"Rád, věštdomine."
"Děkuji."
Věštdomin znovu vykročil.
Toc řekl: "Řekni mi, věštdomine, ještě je moře v sevření ledu?"
"Je nejméně na lígu volné, Tocu. Nějaký nečekaný pohyb proudů vyčistil přístav. Ale nad zálivem stále zuří bouře a ledové kry se srážejí a duní jako deset tisíc válčících démonů. Copak to neslyšíš?"
"Ne."
"Aha, připouštím, že tady je to slyšet jen slabě. Z ochozu pevnosti to vypadá jako hotový útok."

"Vzpomínám si na vítr…"
"Už sem nedosáhne. Další rozmarný vrtoch, za což jsem vděčný."
"V matronině jeskyni," podotkl Toc, "žádný vítr nefouká."

Zapraštělo dřevo a s tím zvukem se otřásl celý kus mekroské stavby. Paní Závist se zastavila v půli ulice. Svah před ní se náhle víc naklonil a dlažba byla namrzlá. Paní Závist rozčileně zasyčela, pak uchopila svou chodbu a odletěla k Lanas Tog, stojící na rozervaném okraji ulice.
T'lan Imass se na svém nebezpečném hradu ani nehnula. Vítr jí škubal za potrhané kůže a vlasy bílé jako kost. Na mečích, které měla stále vražené do těla, se leskla jinovatka.
Když paní Závist také dorazila na kraj ulice, uviděla jasněji zdroj toho děsivého praskání. Srazila se s nimi obrovská kra a drtila spodek té jejich, až studená voda pěnila a stříkala vysoko do vzduchu.
"No tohle," utrousila paní Závist. "Zdá se, že nás to tlačí stále dál na západ."
"Přesto míříme k pevnině," opáčila Lanas Tog. "A to stačí."
"Tímto směrem skončíme dvacet líg od Korálu v hotové divočině, pokud si na mapu této oblasti dobře vzpomínám. Naneštěstí jsem byla příliš unavená chůzí. Už jsi viděla naše sídlo? Kromě šikmé podlahy a děsivé vyhlídky z oken je docela přepychové. Nesnesu nepohodlí, víš."
T'lan Imass jen dál hleděla k severozápadu.
"Jste všichni stejní," frkla paní Závist. "Trvalo týdny, než jsem Tolara přiměla k hovoru."
"Už jsi to jméno zmínila dřív. Kdo je Tolar?"
"Onos T'oolan, první meč. Když jsem ho viděla naposledy, byl ještě ucouranější než ty, drahá, takže máš stále naději."
"Onos T'oolan. Jednou jsem ho viděla."
"Nepochybně při prvním shromáždění."
"Ano. Mluvil proti obřadu."
"Takže ho jistě nenávidíš."
T'lan Imass neodpověděla hned. Kra se pod nimi divoce zhoupla a jejich konec klesl dolů, jak se druhá kra uvolnila, načež zase vyskočil nahoru. Lanas Tog se ani nezachvěla. Promluvila. "Nenávidět ho? Ne. Pochopitelně jsem nesouhlasila. My všichni, a tak se s tím smířil. Všichni jsou o tom přesvědčení."
Paní Závist čekala, pak zkřížila ruce na prsou a zeptala se: "A o čem?"
"Že pravda se prokáže váhou většiny. Že to, o čem je většina přesvědčená, že je správné, také správné je. Až Onos T'oolana znovu uvidím, povím mu, že on byl ten, kdo měl pravdu."
"Myslím, že on k nikomu zášť nechová, Lanas Tog. Když o tom tak uvažuju, tak je díky tomu mezi T'lan Imass jedinečný, ne?"
"On je první meč."
"Vedla jsem další, stejně rozčilující hovor s Mokem. Říkala jsem si, víš, proč tě on a jeho bratři ještě nevyzvali na souboj. Senu i Thurule s Tolarem bojovali - a prohráli. Mok byl další na řadě. Ukázalo se, že Segulehové nebojují se ženami, pokud ty nezaútočí první. Takže tě chci varovat: neútoč na ně."
"Nemám důvod, paní Závisti. Kdybych však nějaký našla -"
"Dobrá, řeknu to přímo. Tolar měl se Senuem i Thurulem co dělat. S Mokem si byli pravděpodobně rovni. Vyrovnáš se prvnímu meči, Lanas Tog? Jestli se opravdu chceš dostat na druhé shromáždění v jednom kuse, abys doručila svou zprávu, trochu se ovládej."
Železo zaskřípalo o kost, jak Lanas Tog pokrčila rameny.
Paní Závist si povzdechla. "Co je žalostnější? Pokoušet se o civilizovaný hovor s tebou a Segulehy, nebo hledět do očí trpící vlčice? Nemůžu mít ani poznámky ke Garatově náladě, protože se na mě zřejmě pořád ještě zlobí."
"Ay se probudila," podotkla Lanas Tog.
"Já vím, já vím, a srdce mi kvůli ní opravdu krvácí, nebo aspoň kvůli té chudince bohyni, která v ní sídlí. Ony si přece obě zaslouží pár slz, že? Celá věčnost o samotě pro ne zcela smrtelnou ay nakonec nemohla být příliš zábavná."
T'lan Imass otočila hlavu. "Kdo tomu zvířeti vůbec věnoval dar s takovým ostřím?"
Paní Závist pokrčila rameny a nadšeně se usmála nad příležitostí oplatit toto gesto. "Jeden pomýlený sourozenec, který si myslel, že je laskavý. Dobrá, to je možná příliš zjednodušující odpověď. Můj sourozenec našel bohyni, velice vážně poraněnou Pádem, která potřebovala teplokrevné místo, kde by spočinul její duch, než se uzdraví. Šťastná náhoda. Smečka ay byla mrtvá a ona sama byla příliš mladá, než aby za normálních okolností přežila. Horší, byla poslední na celém kontinentě."
"Tvůj sourozenec měl nevhodný smysl pro milosrdenství, paní Závisti."
"Souhlasím. Nakonec máme něco společného! To je báječné!"
O chvíli později, když si tak T'lan Imass ze strany prohlížela, ji nadšení přešlo. "Jak znepokojivá pravda to je."
Lanas Tog se zase podívala na bouřlivé panoráma táhnoucí se k severozápadu. "To je většina pravd," podotkla.
"Hm!" Paní Závist si prohrábla vlasy. "Myslím, že půjdu dolů a budu chvíli zírat do nešťastných vlčích očí! Jen abych si zlepšila náladu. Víš, Tolar měl aspoň smysl pro humor."
"On je první meč."
Paní Závist si cestou zpátky rozhořčeně mumlala a střevíčky se stěží dotýkala ledové dlažby. Zastavila se až před vchodem do domu. "Ha! To bylo docela legrační! Takovým zvláštním způsobem. Jak neobyčejné!"

Bába rozzuřeně poskakovala. Chmur ji klidně pozoroval. Vedle stála Korlat a o kus dál se zdržoval Kallor. Vojsko pochodovalo v širokých řadách nalevo od nich a napravo, dva tisíce kroků daleko, dusalo stádo bhederinů.

Korlat si všimla, že zvířat je méně. Přechod přes řeku si vyžádal stovky obětí. Její zatoulanou pozornost opět upoutalo zasyčení Báby.
Velká krkavčice roztáhla křídla a zastavila se před Vojvodou. "Ty pořád nechápeš, jak vážné to je! Hlupáku! Moulo! Kde je Anomander Dlouhý vlas? Pověz mi to! Musím s ním mluvit - varovat ho -"
"Před čím?" chtěl vědět Chmur. "Ze tě zahnalo pár set kondorů?"
"V těch ohavných supech se skrývá neznámá magie! Schválně nás odhánějí, ty bezduchý rváči!"
"Od Korálu a jeho okolí," poznamenal suše Kallor. "Teprve jsme se dostali k Lesti, Bábo. Hezky jedno po druhém."
"Pitomost! Myslíš, že oni jen tak sedí na zadku? Oni se připravují -"
"Pochopitelně," ucedil Kallor a ohrnul nad velkým ptákem nos. "A co z toho?"
"Co se stalo s Měsíčním Kamenem? Víme, co Anomander plánoval - vyšlo to? Nedokážu se tam dostat! Nemůžu se dostat k němu! Kde je Měsíční Kámen?"
Nikdo nepromluvil.
Bába hodila hlavou. "Víš míň než já, že? Všechno to chvástání! Jsme ztraceni!" Velká krkavčice se otočila a upřela černé oči na Korlat. "Tvůj pán selhal, viď? A vzal s sebou tři čtvrtiny Tiste Andii! Bude to stačit, Korlat? Bude -"
"Bábo," zarazil ji Chmur, "chtěli jsme zprávu o Malažanech, ne seznam tvých obav."
"Malažanech? Ti pochodují! Co jiného by dělali? Všude na cestě jsou vozy a prach. Blíží se k Settě, která je prázdná až na hrstku vysušených mrtvol!"
Kallor zabručel. "Takže postupují rychle. Jako kdyby spěchali. Vojvodo, něco tu nesedí."
Chmur se zamračil a zkřížil ruce na prsou. "Slyšel jsi ptáka, Kallore. Malažané pochodují. Rychleji, než jsme čekali, to je pravda, ale taky všechno."
"Přetvařuješ se," zachraptěl Kallor.
Chmur si ho nevšímal a znovu se podíval na Bábu. "Ať je tví krkavci sledují. A ohledně toho, co se děje v Korálu, s tím si budeme lámat hlavu, až dorazíme do Mauriku a spojíme se s druhým oddílem. A co se týče tvého pána Anomandera Dlouhý vlas, měj víru."
"Na víře zakládáš úspěch? Šílenství! Musíme se připravit na nejhorší!"
Korlat jim znovu přestala věnovat pozornost. Poslední dobou se jí to stávalo často. Zapomněla, co láska dokáže, a děsilo ji až do hloubi duše, jak jí neustále odváděla myšlenky, jak v ní zrála posedlost jako svůdný plod. Cítila jen její život, který houstl a činil si nárok na celou její bytost.
Obavy o pána a její druhy jí připadaly téměř nedůležité. Kdyby to bylo skutečně potřeba, mohla otevřít svou chodbu a dosáhnout k němu skrze Kurald Galain. Ale necítila, že by to bylo naléhavé. Tahle válka si najde vlastní cestu.
Všechny její touhy byly v očích jednoho muže. Smrtelníka, naplněného ušlechtilostí. Muže dávno ne mladého, s duší plnou jizev - a přesto se jí poddal.
Skoro tomu nedokázala uvěřit.
Vzpomínala, jak ho poprvé uviděla zblízka. Stála s Mhybe a Stříbrnou liškou a držela dítě za ruku. On přijel vyjednávat spolu s Dujekem. Voják, jehož jméno již znala - jako obávaného nepřítele, který svou geniální taktikou donutil Chmura ustoupit i přesto, že Malažanů bylo méně a byli špatně zásobovaní.
Už tehdy ji přitahoval jako magnet.
Uvědomila si, že nejenom ji. Její pán ho nazval přítelem. Bylo to tak vzácné, až jí to vzalo dech. Anomander Dlouhý vlas za celou dobu, co ho znala, uznal jen jednoho přítele, a tím byl Caladan Chmur. Ti dva se spolu znali tisíce let a jejich spojenectví nikdy nepovolilo. Pravda, neustále se hádali, ale ani jednou nedošlo ke konečnému, nenapravitelnému rozvratu.
Korlat dobře věděla, že klíčem je to, že si od sebe udržují uctivou vzdálenost a sejdou se pouze tu a tam. Myslela si, že jejich vztah nikdy nic nenaruší. A po staletích se z něj zrodilo přátelství.
A přesto Anomander strávil s Whiskeyjackem jen pár večerů. Hovořili spolu, ale nikdo jiný nevěděl o čem. A to stačilo.
Něco v nich obou je sblížilo. Ale ani já nevidím co. K Anomanderovi Dlouhý vlas nelze dosáhnout, nelze se ho ani dotknout - ne jeho pravého já. Nevěděla jsem, co se skrývá ménu pánu za očima. Jen jsem vycítila jeho obrovské schopnosti - ne však jeho charakter.
Ale Whiskeyjack - můj drahý smrtelný milenec - i když nevidím, co všechno v něm je, vidím, kolik ho stojí sebekontrola. Vidím krev, ale ne ránu. A vidím i jeho sílu - dokonce i naposledy, když byl tak unavený…
Před nimi se zvedaly staré hradby Lesti. Po dobytí Panniony se je zřejmě nikdo nepokoušel opravit. Vzduch nad městem byl čistý, nikde žádný kouř, žádní ptáci. Rhivští zvědové hlásili, že v ulicích je jen pár ohořelých kostí. Kdysi tu bývaly visuté zahrady, jimiž byla Lest vyhlášená, ale voda přestala proudit už před mnoha týdny a od té doby se městem přehnal oheň - i z této vzdálenosti viděla Korlat tmavé šmouhy od sazí na hradbách.
"Zkáza!" sténala Bába. "To je před námi! Až po Maurik. A naše spojenectví se nám rozpadá před očima."
"Nic takového se neděje," zabručel Chmur a zamračil se ještě víc.
"Ano? A kde je Stříbrná liška? Co se stalo s Mhybe? Proč Šedé meče a Trhačova legie pochodují tak daleko za námi? Proč Malažané tolik usilovali o to, aby se nás zbavili? A teď Anomander Dlouhý vlas a Měsíční Kámen zmizeli! Tiste Andii -"
"Jsou naživu," skočila jí do řeči Korlat, protože i jí došla trpělivost.
Bába se k ní obrátila. "Jsi si jistá?"
Korlat kývla. A jsem? Ne. Měla bych je vyhledat? Ne. V Korálu uvidíme. To je vše. Pomalu zabloudila pohledem k západu. A ty, má lásko, zloději všech mých myšlenek, pustíš mě někdy?
Prosím, nedělej to. Nikdy.

Vrč jel vedle Itkoviana a díval se, jak k nezdolnému štítu a válečnému jezdci přijíždějí dva zvědové Šedých mečů.
"Odkud přicházejí?" zeptal se Vrč.
"Od zadního voje," odpověděl Itkovian.
"Zřejmě mají něco k hlášení."
"Vypadá to tak, pane."
"A vy nejste zvědavý? Obě vás žádaly, abyste jel s nimi - kdybyste byl řekl ano, slyšel byste teď hlášení, místo abyste tu trčel s náma, samou chátrou a lůzou. Hele, to je nápad - mohl bych legii rozdělit na dvě kumpanie, jednu bych nazval Chátra a druhou -"
"Ach, ušetři nás!" štěkla za nimi Stonny.
Vrč se otočil v sedle. "Jak dlouho už nás sleduješ, ženská?"
"Tebe já nikdy nesleduju, Vrči. Ani tebe, Itkoviane. Ani žádnýho jinýho chlapa."
"Ale stejně za mnou jezdíš," zazubil se smrtelný meč.
"A to má znamenat co, prase?"
"Jenom konstatuju, holka."
"Vážně? No, mýlíš se. Už jsem chtěla zajet k Šedým mečům, ale vy dva moulové mi zavazíte."
"Stonny, tohle není silnice, je to širošírá planina. Jak ti, ve jménu mistra Kápě, můžeme zavazet, když můžeš projet kudykoliv?"
"Moulové. Líný prasata. Někdo tady musí být zvědavej. A ten někdo pochopitelně potřebuje mozek, což je důvod, proč vy dva jenom poklušete vedle a budete si říkat, co asi ti zvědové hlásí, a vůbec nic s tím neuděláte. Protože vám oběma schází mozek. Kdežto já -"
"Kdežto vy," podotkl Itkovian suše, "na nás zřejmě mluvíte, pane. Vlastně s námi vedete hovor -"
"Kterej teď skončil!" štěkla, otočila koně a pobídla ho do cvalu.
Dívali se, jak odjíždí k druhému zástupu.
Po chvíli Vrč pokrčil rameny. "Rád bych věděl, co uslyší."
"Já také," přiznal Itkovian.
Jeli dál a trochu zrychlili. Za nimi pochodovala Vrčova legie, sebranka, držící se u sebe jako piráti, kteří se vydali na pevninu najít nějaký statek, jejž by mohli vyplenit. Itkovian nedávno navrhl, že by byl vhodný nějaký výcvik, na což se akorát Vrč zazubil a neřekl nic.
Tarakův smrtelný meč nesnášel armády, vlastně nesnášel cokoliv, co bylo byť jen vzdáleně spojené s vojenskými praktikami. Disciplína mu byla lhostejná a měl pouze jediného důstojníka - jednoho lestarského vojáka, naštěstí - který zvládal jeho nyní sto šedesát bojovníků, ztracenců s kamenným pohledem, které Vrč se smíchem nazýval Tarakova legie.
Vrč byl ve všem Itkovianovým pravým opakem.
"Už přijíždí," zabručel smrtelný meč.
"Jede velmi dramaticky," poznamenal Itkovian.
"Ano. A takhle divoká není jenom v sedle, jak jsem slyšel."
Itkovian se na něj podíval. "Omlouvám se. Myslel jsem, že vy dva -"
"Párkrát," přiznal druhý muž. "Naneštěstí, když jsme byli oba namol. Připouštím, že ona byla mnohem opilejší než já. Obvykle o tom moc nemluvíme. Jednou jsme o to zavadili a skončilo to hádkou, kdo z nás se cítil víc trapně - á, holka! Co je novýho?"
Stonny prudce zastavila koně. "Proč bych ti to, ve jménu mistra Kápě, měla vykládat?"
"Tak proč jsi, ve jménu mistra Kápě, jezdila zpátky za náma?"
Zamračila se. "Jednoduše jsem se vracela na svý místo, moulo - a ty, Itkoviane, by ses měl dál tvářit vážně. Jestli to byl úsměv, zabiju tě."
"To rozhodně nebyl, pane."
"To ráda slyším."
"Tak co?" zeptal se jí Vrč.
"Co jako?"
"Co je novýho, ženská?"
"Aha, to. Skvělý zprávy, pochopitelně, dneska přece jiný neuslyšíš. Příjemný odhalení. Šťastný časy -"
"Stonny."
"Staří přátelé, Vrči! Plouží se asi lígu za náma. Velkej parádní kočár taženej spřežením, který není to, nač vypadá. Taky s sebou táhnou pár valníků naloženejch veteší - řekla jsem veteší? Samozřejmě jsem myslela kořist, včetně nejedný sluncem vysušený mrtvoly. Na kozlíku sedí dědula s prašivou kočkou na klíně. Co říkáš? Staří přátelé, viď?"
Vrčův výraz zvážněl a v očích měl náhle chlad. "Buka tam není?"
"Ani jeho kůň. Buď uletěl, nebo -"
Smrtelný meč otočil svou klisnu a pobodl ji patami.
Itkovian zaváhal, podíval se na Stonny a překvapeně si všiml, jak jí obličej změkčil neskrývaný soucit. Upřela na něj zelené oči. "Můžete jet s ním, prosím?" požádala tiše.
Itkovian kývl a spustil hledí své malazské přilby. Stačilo maličko přenést váhu a otřít otěž koni o krk, aby se otočil. Zvíře mělo radost, že si může protáhnout nohy, a vzhledem k tomu, že neslo lehčí váhu, dohonilo Vrčovu klisnu už po třetině lígy. Klisna už funěla.
"Pane!" zavolal Itkovian. "Krok, pane! Nebo zpátky pojedeme na jednom koni!"

Vrč zaklel a chtěl pobídnout klisnu do rychlejšího kroku, ale pak se narovnal v sedle, uvolnil otěže a klisna zpomalila do klusu.
"Teď rychlý klus, pane," radil Itkovian. "Po sto krocích zpomalíme do kroku, aby si mohla protáhnout krk a pořádně se vydýchat."
"Mrzí mě to, Itkoviane," řekl Vrč po chvíli. "Poslední dobou se nějak neumím navztekat, ale tím je to všechno ještě horší."
"Tarak by -"
"Ne, ani to nezkoušejte, příteli. Už jsem to řekl jednou. Mně je srdečně fuk, co Tarak chce nebo co ode mě čeká, a vy ostatní byste to tak měli začít brát. Smrtelný meč - nenávidím tituly. Nelíbilo se mi ani, jak mi říkali kapitán, když jsem hlídal karavany. Používal jsem to jenom proto, abych si mohl říct o víc peněz."
"Hodláte těm poutníkům ublížit, pane?"
"Moc dobře víte, co jsou zač."
"Vím."
"Měl jsem přítele…"
"Ano, jmenoval se Buka. Vzpomínám si na něj. Zlomil ho žal. Nabídl jsem mu, že převezmu jeho břímě, ale on odmítl."
Vrč prudce otočil hlavu. "To jste udělal? To on udělal?"
Itkovian kývl. "Snad jsem měl být… otevřenější."
"Měl jste ho chytnout pod krkem a udělat to, ať už říkal cokoliv. Tohle přece ten nový nezdolný štít udělal s tím jednookým prvním dítětem z mrtvého semene, s Anasterem, ne? A on teď jezdí s nima -"
"Ale nic neví. Je z něj jenom prázdná slupka, pane. Neměl v sobě nic než bolest. Když mu ji odebrali, sebrali mu i jeho já. Chtěl byste, aby Buka skončil stejně, pane?"
Druhý muž se zašklebil.
Pokud to Stonny odhadla přesně, zbývala jim jen třetina lígy, ale nízký pahorek jim bránil v rozhledu. Přesto slyšeli tlumené cinkání, takže vůz musel být blízko. Vyjeli na hřeben a museli rychle uhnout, aby nevrazili do volského spřežení.
Emancipor Reese měl na hlavě široký, ušmudlaný obvaz, který mu ale úplně nezakrýval modřinu na bradě a nateklé pravé oko. Když se oba jezdci náhle objevili, kočka na sluhově klíně polekaně zamňoukala, pak se mu vyškrábala na rameno a přelezla na střechu příšerného povozu, kde zmizela v záhybech kůže a mezi kostmi K'Chain Che'Malle. Reese sám nadskočil a málem z kozlíku spadl, než zase chytil rovnováhu.
"Baftaudi! Puof to děuáte? Puo miftua Kápě!"
"Omlouváme se, pane," řekl Itkovian, "že jsme vás tak vylekali. Jste zraněný -"
"Vuaněný? Aha. Vuby. Vuomené. Ouiuouá peuka."
Itkovian se zamračil a podíval se na Vrče.
Smrtelný meč pokrčil rameny. "Asi olivová pecka, ne?"
"Ano!" Reese důrazně přikývl a hned sebou trhl. "Uo chuete?"
Vrč se zhluboka nadechl. "Pravdu, Reese. Kde je Buka?"
Sluha pokrčil rameny. "Puy."
"Oni -"
"Ne! Puy! Uetěu!" Zamával rukama. "Kuídua! Uetěu! Afné?"
Vrč odvrátil zrak a pomalu kývl. "Docela," přiznal po chvíli.
Otevřela se dvířka kočáru a vyklonil se Bauchelain. "Proč jsme zasta - aha, kapitán karavany… a Šedý meč, tuším, ale kde máte, pane, uniformu?"
"Nevidím důvodu -"
"Zapomeňte na to," přerušil jej Bauchelain a vylezl ven, "vaše odpověď mě vlastně nezajímala. Nuže, pánové, chcete si o něčem promluvit? Užijte si mé hrubosti, jestli chcete, jsem totiž poslední dobou unavený, a tudíž vznětlivý. Vlastně než pronesete další slovo, radím vám, abyste mě nedráždili. Při dalším nepříjemném vyrušení už pravděpodobně vybuchnu a to bude vpravdě děsivé, o tom vás ujišťuji. Tak a co nám tedy chcete?"
"Nic," odpověděl Vrč.
Nekromant nepatrně zvedl tenké obočí. "Nic?"
"Přišli jsme se zeptat na Buku."
"Buku? Kdo - aha, ano. No, až ho uvidíte příště, vyřiďte mu, že na jeho další služby nereflektujeme."
"To udělám."
Chvíli nikdo nepromluvil, pak si Itkovian odkašlal. "Pane," oslovil Bauchelaina, "váš sluha má ulomený zub a zřejmě je to tuze nepříjemné. S vaším uměním určitě…"
Bauchelain se podíval na Reese. "Aha, to vysvětluje ten oděv na hlavě. Přiznávám, že jsem se divil… snad nově přejatý místní zvyk? Ale ne, jak se ukázalo. No, Reese, zdá se, že musím opět požádat Korbala Špičáka, aby se připravil na operaci - tohle už je třetí ulomený zub, že? Nepochybně další olivy. Jestli stále trváš na tom, že olivové pecky jsou smrtelně jedovaté, proč jsi při pojídání řečených plodů stále tak neopatrný? Á, zapomeň na to."
"Opeuafi ne, puofím! Ne! Puofím!"
"Co to blekotáš? Mlč! Otři si ty sliny - není na to hezký pohled. Myslíš snad, že nevidím, jak trpíš, sluho? Z očí ti vyhrkly slzy a jsi bledý - jako smrt. A podívej se, jak se třeseš - nesmíme promarnit ani chviličku! Korbale Špičáku! Vyjdi ven, prosím, se svou černou brašnou! Korbale!"
Vůz se v odpověď lehce zakolébal.
Vrč otočil koně a Itkovian ho napodobil.

"Uvidíme se později, pánové!" volal za nimi Bauchelain. "Buďte si jisti, že jsem vám vděčný za upozornění na stav mého sluhy. A on je nepochybně stejně vděčný, a kdyby byl schopen mluvit srozumitelně, jsem si jist, že by vám to pověděl osobně."
Vrč jen mávl rukou. Vydali se za Tarakovou legií. Chvíli oba mlčeli, pak však Itkovianovu pozornost upoutalo tiché Vrčovo bručení. Poznal, že se smrtelný meč směje.
"Co vás tak pobavilo, pane?"
"Vy, Itkoviane. Myslím, že Reese bude vaši starostlivost proklínat do konce svých dnů."
"To by byl vskutku zvláštní výraz vděčnosti. Copak nebude vyléčen?"
"Určitě bude, Itkoviane. Ale měl byste se nad něčím zamyslet. Občas je léčba horší než nemoc."
"Můžete to upřesnit?"
"Zeptejte se Emancipora Reese, až ho příště uvidíte."
"Zajisté učiním právě to."

Zdi byly stále cítit kouřem a spousta starých skvrn na houních svědčila o vraždění akolytů na chodbách, v předpokojích a přístavcích po celém chrámu.
Coll si říkal, jestli mistra Kápě potěšilo, že za ním byly jeho děti poslány v jeho vlastní posvátné stavbě. Původně si nemyslel, že by bylo snadné znesvětit místo zasvěcené smrti. Jak seděl na kamenné lavici v rozlehlé hrobce, cítil kolem nezmenšenou moc, chladnou a lhostejnou. Murillio přecházel sem a tam po hlavní chodbě a každou chvíli se mu objevoval v zorném poli a zase mizel.
V posvátné komnatě připravoval Rytíř smrti místo pro Mhybe. Od chvíle, kdy vyvolený služebník mistra Kápě vstoupil do hrobky a dveře se za ním samy zavřely, uplynula již tři zvonění.
Coll počkal, až se Murillio zase objeví. "Nedokáže pustit ty meče."
Murillio se zastavil a ohlédl se. "No a?"
"No, ustlat postel mu klidně může trvat tři zvonění," zabručel Coll.
Jeho přítel se zatvářil podezíravě. "A to mělo být legrační?"
"Ani ne. Uvažoval jsem pragmaticky. Snažil jsem se představit si, jak musí být těžké něco udělat, když máš v ruce meč. To je všechno."
Murillio chtěl něco říci, ale pak změnil názor, zaklel a začal zase přecházet.
Mhybe přenesli do chrámu před pěti dny a uložili ji v místnosti, která kdysi patřila nějakému vysoce postavenému knězi. Vyložili vůz a jídlo a vodu uložili v kobkách mezi střepy stovek džbánů, kde podlaha a stěny byly lepkavé od vína a páchlo to tu jako šenkýřova zástěra o zavírací době.
Každé jídlo pak chutnalo po víně, což Collovi připomínalo ty dva roky, jež promarnil pitím, kdy se utápěl v černých vodách bídy, jako to dokáže pouze zamilovaný muž postižený sebelítostí. Byl by rád, kdyby mohl tvrdit, že ten muž už je mu cizí, ale svět se uměl nepozorovaně převrátit vzhůru nohama, až to, k čemu si myslel, že se obrátil zády, měl náhle opět přímo před očima.
Sebepozorování - alespoň pro něj - bylo trychtýřem v písku, kde dole číhal mravkolev. A Coll dobře věděl, že je docela dobře schopný sám sebe sežrat.
Murillio se zase objevil.
"Mravenec tančí slepý," prohodil Coll.
"Cože?"
"Stará dětská říkanka - vzpomínáš si?"
"Ty ses zbláznil, nebo co?"
"Ještě ne. Aspoň si to nemyslím."
"O to právě jde, Colle. Ty bys to přece nepoznal, ne?"
Coll se díval, jak se Murillio otáčí a znovu mu mizí z dohledu. Svět se kolem nás točí a my to nevidíme. Slepý tančí v kruhu. Tomu, co člověk je, nemůže uniknout, a všechny sny se v noci bíle třpytí, ale na denním světle zešednou. A obojí je stejně nebezpečné. Jak se jmenoval ten zatracený poeta? Mstivý. Tvrdil, že je sirotek. Napsal tisíc říkanek a příběhů ke strašení dětí. Kamenoval ho dav v Darúdžhistánu, což přežil, myslím - už je to spousta let. Jeho říkanky teď žijí v ulicích. Zpěvavd říkadla doprovázela dětské hry.
Zatraceně pochmurné, když to chcete vědět.
Otřepal se a snažil se vzpamatovat, než spadne do další pasti paměti. Než mu ukradla jeho palác, než ho zničila, řekla mu Simtal, že nosí jeho dítě. Napadlo ho, jestli to dítě vůbec existovalo - Simtal bojovala lží tam, kde ostatní používali nože. Žádný porod nebyl ohlášen. I když v těch časech byla dost vysoká šance, že mu takové ohlášení unikne. Ale věděli by to jeho přátelé. A řekli by mu to, pokud ne tehdy, teď jistě…
Murillio se zase objevil.
"Počkej chvilku," zadržel ho Coll.
"Co je to tentokrát? Brouk převrácený na záda? Červ kroužící v jámě?"
"Mám otázku, Murillio."
"No dobře, když na tom trváš."
"Slyšel jsi, že by Simtal měla dítě?"
Díval se, jak jeho přítel přivírá oči. "Na něco takového by ses v tomhle chrámě ptát neměl, Colle."
"Stejně se ptám."
"Myslím, že nejsi připravený -"
"Ty to nemůžeš posoudit a navíc bys měl být chytřejší, Murillio. Zatraceně, seděl jsem v radě celé měsíce! A pořád

nejsem připravený? Co je to za nesmysl -"
"Dobrá, dobrá! Ale jsou to jenom drby."
"Nelži mi."
"Nelžu. Několik měsíců - těsně po tvém, ehm, skonu - se neobjevovala na veřejnosti. Samo sebou se to vysvětlovalo tak, že truchlí, i když všichni věděli -"
"Ano, vím, co všichni věděli. Tak se chvíli schovávala. Pokračuj."
"My usoudili, že upevňuje své pozice. V zákulisí. Rallik na ni dohlížel. Aspoň si to myslím. On by věděl víc."
"A vy dva jste se nikdy nebavili o tom, co měla za lubem a jak vypadala? Murillio -"
"Co může Rallik vědět o mateřství?"
"Když se čekají, zvětší se jim břicho a prsa. Náš přítel asasín na darúdžhistánských ulicích určitě jednu nebo dvě takto postižené ženy zahlédl - přece si nemyslel, že jedí celé melouny, ne?"
"Rallik se nikdy nezmínil -"
"Jak všímavý asasín."
"Tak jo!" štěkl Murillio. "Já si myslím tohle! Měla dítě. Poslala ho pryč. Někam. Nechtěla se ho vzdát, protože po nějaké době by ho mohla využít jako prokazatelného dědice, jako návnadu ke svatbě, cokoliv. Simtal byla neurozená, pokud měla nějaké kontakty z minulosti, byly soukromé - tajila je přede všemi včetně tebe, jak dobře víš. Myslím, že to dítě poslala k nim, někam, kam by nikoho nenapadlo se dívat."
"Už mu jsou skoro tři," poznamenal Coll, opřel se hlavou o zeď a zavřel oči. "Tři roky…"
"Možná. Ale v té době se nedalo zjistit -"
"Byl bys potřeboval mou krev. Pak by Barúk…"
"Jasně," prskl Murillio, "prostě bychom ti šli jednou večer, až by ses opil jak zákon káže, pustit žilou."
"Proč ne?"
"Protože, ty troubo, nám tenkrát nepřipadalo, že to má smysl!"
"Máš pravdu. Ale už chodím rovně několik měsíců, Murillio."
"V tom případě to udělej, Colle. Zajdi za Barakem."
"Zajdu. Když už to vím."
"Poslyš, příteli, za svou dobu jsem poznal spoustu opilců. Podíváš se na čtyři pět měsíců, co jsi střízlivý, a připadá ti to jako celá věčnost. Ale já pořád vidím chlapa, co si utírá zvratky z kalhot. Chlapa, který může spadnout rovnou zpátky. Nechtěl jsem na tebe tlačit - ještě je moc brzo -"
"Slyšel jsem tě. Nenadávám ti, Murillio. Opatrnost byla na místě. Ale teď konečně vidím nějaký důvod. Konečně mám důvod držet se."
"Colle, doufám, že si nemyslíš, že prostě nakráčíš do něčí domácnosti, kde vychovávají tvoje dítě, a sebereš jim ho -"
"Proč ne? Je moje."
"A doma pro něj máš přichystané místo na krbové římse, ano?"
"Ty si myslíš, že nedokážu vychovat dítě?"
"Já vím, že to nedokážeš, Colle. Ale jestli to uděláš správně, můžeš platit, abys ho viděl správně vyrůstat, zajistit mu příležitosti, které by jinak nemuselo dostat."
"Tajný dobrodinec. Hm. To by bylo… ušlechtilé."
"Buď upřímný: bylo by to pohodlné, Colle. Ne ušlechtilé, ne hrdinské."
"A to si říkáš kamarád."
"Ano."
Coll si povzdechl. "A máš pravdu, i když nevím, čím jsem si takové přátelství zasloužil."
"Jelikož určitě nechceš dostat ještě větší depresi, tak o tomhle si promluvíme jindy."
Prudce se otevřely dveře do hrobky. Coll se zabručením vstal.
Na chodbu vyšel Rytíř smrti a zastavil se před Murilliem. "Přineste tu ženu," nakázal jim válečník. "Vše je připraveno."
Coll došel ke vchodu a podíval se dovnitř. Do pevného kamene byla uprostřed místnosti vysekaná velká díra. Úlomky kamene byly navršeny u zdi. Darúna náhle zamrazilo. Protlačil se kolem Rytíře smrti. "Pro mistra Kápě!" vykřikl. "To je přece zatracený hrob!"
"Cože?" vykřikl Murillio a hnal se za Collem. Podíval se na pohřební jámu a otočil se na Rytíře. "Mhybe ještě není mrtvá, hlupáku!"
Válečník na něj upřel své neživé oči. "Vše je připraveno," řekl.

Po kotníky v prachu klopýtala pustinou. Tundra se rozpadla a s ní i lovci, démoničtí pronásledovatelé, kteří jí tak dlouho dělali nevítanou společnost. Uvědomila si, že pustina kolem je mnohem horší. Nikde nerostlo ani stéblo trávy, ani chladný větřík nezavál. Bzukot střečků utichl, těch horlivě toužících nakrmit se její krví - i když ji hlava ještě svrběla, jako by někteří tu zkázu přežili.
A ona slábla, její mladistvé svaly nějakým nepoznatelným způsobem chátraly. Nebylo to jen únavou, ale jakýmsi chronickým rozpadem. Ztrácela soudržnost a to ji děsilo ze všeho nejvíc.
Obloha byla bezbarvá, nebyly na ní mraky ani slunce, ale přesto nějaký neviditelný zdroj vydával slabé světlo. Připadalo jí to nesmírně vysoko - dívat se nahoru příliš dlouho znamenalo šílenství, mysl se bránila, protože nedokázala pochopit, co vidí oči.
A tak upírala zrak přímo před sebe a klopýtala dál. Obzor nebyl nikde ohraničen. Klidně mohla chodit v kruhu, i když pokud ano, byl to velký kruh, protože dosud nenarazila na své stopy. Neměla žádný určitý cíl, protože tady šlo o duchovní cestu. A neměla ani vůli, aby v této hrobové snové krajině nějaký hledala, i kdyby věděla jak.

Plíce ji bolely, jako by také ztrácely funkčnost. Byla přesvědčená, že zanedlouho se začne rozpouštět, její mladé tělo bude poraženo způsobem zcela obráceným, než byl ten, jehož se tak dlouho obávala. Neroztrhají ji na kusy vlci. Vlci byli pryč. Už věděla, že nic nebylo takové, jak to vypadalo - všechno bylo jiné, tajné, hádanka, kterou měla rozluštit. Ale už bylo příliš pozdě. Přicházelo si pro ni zapomnění.
Propast, kterou kdysi dávno vídala ve svých snech, byla místem chaosu, který se hladově krmil dušemi, nakažlivými vzpomínkami, jimiž si pohazovaly vichřice. Ty vidiny nakonec byly výplodem její vlastní mysli. Pravá Propast byla to, co nyní viděla všude kolem sebe -
Něco narušilo plochou čáru obzoru, něco obludného, přikrčeného, zvířeckého. Před chvílí to tam ještě nebylo. Nebo možná bylo. Snad se samotný svět scvrkával a pár kroků jí odhalilo to, co leželo za zakřivením země.
Zasténala v náhlé hrůze a změnila směr, míříc k tomu zjevení. S každým krokem bylo větší, děsivě nabývalo, až zabíralo třetinu oblohy. K obloze se zvedaly růžově pruhované holé kosti, byl to hrudní koš, a každé žebro bylo poškrábané, místy zvápenatělé, pokryté zhoubnými nádory, porézními uzly, prasklinami a slizem. Mezi žebry byla natažena kůže. Na kůži byly vidět cévy, pulsující jako rudé blýskání, až z toho oči přecházely. Z toho celého se vytrácel život, stejně jako z ní.
"Jsi já?" zeptala se chraplavě, když se dostala na dvacet kroků od té příšernosti. "Je uvnitř mé srdce? Zpomaluje se s každým stahem? Jsi já?"
Zaútočily na ni emoce - pocity, které nebyly její, ale pocházely od toho, co leželo za žebry. Úzkost. Nesmírná bolest. Chtěla uprchnout.
Ale ono ji to vycítilo. Žádalo ji to, aby zůstala.
A tak popošla blíž.
Dost blízko, aby se toho mohla dotknout.
A zaječela. Ocitla se v oblaku prachu, který jí vydrápl oči. Padla na kolena a měla pocit, že ji to rve na kusy - její duch, všechny její instinkty se naposledy vzepřely. Aby odolala volání. Aby utekla.
Jenže se nedokázala pohnout.
A pak po ní ta síla znovu sáhla. Začala tahat.
Země se naklonila. Prach byl náhle kluzký. Prach se změnil ve sklo.
Mhybe klečela na všech čtyřech. Celá uslzená se zadívala na scénu, která jí tancovala před očima. Žebra už nebyla žebra. Byly to nohy. A kůže nebyla kůže. Změnila se v pavučinu. A ona klouzala stále blíž.

KAPITOLA DVACET TŘI

Kdyby byli Černí Moranthové hovorní, byl by příběh rekovníka Skruta znám. A kdyby byl znám, ta část, jež předcházela první zmínce o něm po uzavření spojenectví s Malazskou říší a jeho účasti na genabakiském tažení té samé říše, i jeho život v samotné Moranthské hegemonii by jistě byly hodný nejedné pověsti.

Ztracení hrdinové
Badark Nathi

V
ýrazné hory, vysoké a černé, zakrývaly hvězdy na západě. Poručík Pazderka, zády opřená o větev padlého stromu, si přitáhla pláštěnku víc k tělu. Nalevo, za hvězdami ozářenou řekou, tvořily hradby vzdálené Setty zubatou černou čáru. Město bylo blíž k horám a řece, než ukazovaly mapy, což bylo dobře.
Pazderka dál upírala zrak na stezku a snažila se zachytit nějaký pohyb. Konečně přestalo pršet, zato se začala sbírat mlha. Všude kolem z borovic padaly kapky vody.
V blátě začvachtaly kroky, pak přešly na žulu. Pazderka se ohlédla, kývla a vrátila se k původní činnosti.
"Ještě chvíli to potrvá," podotkl kapitán Paran. "Musejí urazit kus cesty."
"Jasně," souhlasila Pazderka. "Akorát Mizela je rychlá, pane. Má oči jako kočka."
"Doufejme, že nenechá ostatní za sebou."
"To neudělá." Nebo běda jí.
Paran si pomalu dřepl vedle Pazderky. "Asi bychom mohli zaletět rovnou nad město a ušetřit si potíže s výzvědami pěšmo."
"A kdyby tam byly hlídky, uviděly by nás. Není nutný hádat, kapitáne. Nevíme, jaký zvědy má Pannionský věštec v tyhle zemi, ale byli bychom hlupáci, kdybychom si mysleli, že tu jsme sami. Už tak hodně riskujeme, když si myslíme, že můžem cestovat v noci a nikdo si nás nevšimne."
"Rychlej Ben říkal, že to jsou kondoři a nic jiného, poručíku, a ti létají výhradně ve dne. Dokud zůstaneme v úkrytu, když vyjde slunce, měli bychom to dokázat."
Pazderka pomalu kývla do tmy. "Vřeten souhlasí. Stejně tak Modroperel, Tyčka a Prsťák. Kapitáne, když s Černýma Moranthama putujem akorát my, akorát my Paliči mostů, tak se ničeho nebojím. Jelikož jsme ale na špici -"
"Pššt - ticho tam dole. Něco vidím."
Mizela byla obdivuhodná jako obvykle, pohybovala se jako stín, v jednom úplně zmizela a vzápětí se objevila o deset kroků blíž. Mířila k Pazderce a Paranovi. Ačkoliv se ani jeden důstojník nepohnul a nevydal žádný zvuk, Mizela je nějak našla. Blýskla bílými zuby a dřepla si před nimi.
"Velmi působivé," poznamenal Paran. "Přišla jste podat hlášení, nebo to necháte na muži, který to má za úkol? Tedy pokud jste nenechala Jiskru a ostatní klopýtat půl lígy za sebou."

Úsměv zmizel. "Ehm, ne, pane, jsou za mnou asi třicet kroků - copak je neslyšíte? Tohle byl Vřeten - ta jeho žíněná košile se zachytila o větev. A ty kroky vepředu - to je Jiskra, má nohy do O, chodí jako opice. A to cinkání? Křovák. Nejtišší z nich je kupodivu Detoran."
"Teď si vymýšlíte, vojáku," namítl Paran. "Já neslyším vůbec nic."
"Nevymýšlím si, pane," ujišťovala jej nevinně Mizela.
Pazderka by jí nejraději jednu vrazila. "Běž tam a najdi je, Mizelo," zavrčela. Jestli dělají takový hluk, tak sešli z cesty, ty pitomče. Což určitě nesešli a hluk nedělají. Paran tě setřel a tobě se to nelíbí. Skvělé. "Hned."
"Rozkaz, poručíku." Mizela si povzdechla.
Dívali se, jak se vrací na stezku a mizí.
Paran zabručel. "Skoro mě dostala."
Pazderka se ohlédla. "Ona si myslí, že ano."
"Tak dobrá, dostala mě."
Pazderka se zazubila. Hrome, myslím, že teď jste náš kapitán. Konečně jsme našli dobrýho.
"Už jdou," poznamenal Paran.
Byli skoro tak dobří jako Mizela. Pohybovali se jako duchové, zbraně i zbroj měli omotané hadry. Důstojníci se dívali, jak Jiskra zvedá ruku, aby ostatní zastavil, a pak dělá ukazovákem kruh. Oddíl se rozplynul do stran a ukryl se.
Hlídkování skončilo. Seržant se vydal k Paranovi s Pazderkou.
Ještě předtím se k nim ale připojil Rychlej Ben. "Kapitáne," pronesl tiše, "mluvil jsem se Skrutovým zástupcem."
"No a?"
"A Moranthové mají starosti, pane. O svého velitele - ta smrtící nákaza už postoupila přes rameno. Zbývá mu jen pár týdnů a hodně ho to bolí - mistr Kápě ví, jak to dokáže zvládnout."
"Dobrá," povzdechl si Paran. "Promluvíme si o tom později. Teď si poslechneme Jiskru."
"Ano."
Seržant dorazil a posadil se. Pazderka mu podala čutoru s vínem a on se napil, hlasitě se vysmrkal, otřel si kníry a chvíli si je uhlazoval.
"Jestli si teď začnete umývat podpaždí," varoval ho Paran, "zabiju vás. Tedy jakmile přestanu zvracet. Takže jste se podívali do Setty - co jste viděli, seržante?"
"Ehm, ano, pane. Kapitáne. Setta. Město duchů, zatraceně strašidelný. Všechny ty prázdný ulice, prázdný domy, hodovní hromady -"
"Hodovní co?"
"Hodovní hromady. Na náměstích. Velký haldy ohořelejch kostí a popela. Lidskýho. Hodovní hromady. Jo, a obrovský ptačí hnízda na všech čtyřech věžích - Mizela se k jednomu vyšplhala."
"Vážně?"
"No, byla dost blízko. Všimli jsme si guána na věžích, když ještě svítilo slunce. A nocují v nich ty horský supi."
Rychlej Ben zaklel. "A Mizela si je jistá, že ji neviděli?"
"Naprosto, čaroději. Znáš ji. Pro jistotu jsme se drželi z dohledu, což nebylo snadný - ty věže jsou dobře rozmístěný. Ale ti ptáci tam opravdu lítají spát."
"Viděli jste nějaké velké krkavce?" optal se Rychlej Ben.
Seržant zamrkal. "Ne. Proč?"
"Nic. Ale pravidlo platí - nevěřte ničemu na obloze, Jiskro. Ať na to nikdo nezapomíná, jasné?"
"Zařídím to, čaroději."
"Ještě něco?" zeptal se Paran.
Jiskra pokrčil rameny. "Ne, vůbec nic. Setta je mrtvá, jak jen může být. Maurik je na tom nejspíš podobně."
"Zapomeňte na Maurik," prohlásil Paran. "Ten obejdeme."
Tím získal Pazderčinu plnou pozornost. "Jenom my, kapitáne?
"Jsme na špici celou cestu," opáčil Rychlej Ben.
Jiskra cosi zahuhlal.
"Mluvte jasně, seržante," přikázal mu Paran.
"Nic, pane."
"Jen mluvte, Jiskro."
"No, akorát že Křovák a Vřeten a ostatní sapéři, kapitáne, pořád remcají kvůli tý ztracený bedně munice - čekali jsme, že v Mauriku dostanem další zásoby. Budou hrozně nadávat, pane."
Pazderka si všimla, jak se Paran podíval na Rychlýho Bena.
Čaroděj se zamračil. "Zapomněl jsem si s Křovákem promluvit. Mrzí mě to. Hned to udělám."
"Potíž je," pokračoval Jiskra, "že máme všeho málo. Jestli narazíme na potíže…"
"Vážně, seržante," podotkla Pazderka, "když za sebou spálíš mosty, nesmíš zapálit oheň i před sebou. Řekni sapérům, ať se vzpamatují. Jestli narazíme na něco, kde nebude patnáct svítivek a třicet nebo čtyřicet práskavek k ničemu, tak stejně skončíme na další hodovní hromadě."
"Klábosení skončilo," oznámil Paran. "Rychlej, sežeňte Moranthy - dneska v noci ještě popoletíme. Chci být ráno na dohled Eryn. Pazderko, ještě jednou, prosím, zkontrolujte ty hromady kamení. Nechci, aby byly moc vidět - jestli se prozradíme teď, bude nám zatracené horko."
"Ano, pane."
"Dobrá, tak jdeme na to."
Díval se, jak jeho vojáci vstávají. Vzápětí vycítil kohosi za sebou a otočil se. Stál tam velitel Černých Moranthů.

"Kapitáne Parane."
"Ano?"
"Rád bych věděl, zda jste požehnal barghastským bohům. V Capustanu nebo snad později."
Paran se zamračil. "Slyšel jsem, že by o to mohli požádat, ale zatím za mnou nepřišli."
Válečník v černé zbroji řekl: "Přesto jejich místo v panteonu uznáváte."
"Nevidím důvod, proč ne."
"To znamená ano, kapitáne?"
"Proč se vlastně ptáte? Co se stalo?"
"Nic se nestalo. Brzy zemřu a rád bych věděl, co očekává moji duši."
"Copak už barghastští plecníci konečně uznali, že Moranthové jsou jejich příbuzní?"
"Jejich tvrzení ať už pro, nebo proti, nejsou důležitá."
"A má ano?"
"Vy jste pán balíčku."
"Co vlastně vyvolalo ten rozkol, Skrute? Mezi Moranthy a Barghasty?"
Rekovník pomalu zvedl scvrklou paži. "V jiné říši je možná tato ruka zdravá, kdežto zbytek mne leží svraštělý a bez života. Možná, už cítí pevné sevření ducha. Který jen čeká, až dokončím cestu na ten svět."
"Zajímavý pohled na věc."
"Jde o perspektivu, kapitáne. Barghastové nás vidí jako zchřadlé a bez života. Podle nich je třeba nás odseknout."
"Kdežto vy to vidíte obráceně?"
Skrut pokrčil rameny. "My se nebojíme změn. Nevzdorujeme jim. Barghastové musí přijmout, že růst je nezbytný, byť bolestný. Musí zjistit to, co Moranthové zjistili už dávno. Když jsme netasili meče a místo toho si s Tiste Edur - tuláky po mořích se šedou kůží - promluvili. Promluvili jsme si s nimi a zjistili, že jsou stejně ztracení jako my, stejně unavení válkou a připravení uzavřít mír."
"Tiste Edur?"
"To jsou děti Zničené chodby. V pralese, který se měl stát naším novým domovem, jsme nalezli zlomek chodby Kurald Emurlahn, pravé tváře stínu. Tiste Edur zůstalo už tak málo, že jsme je přijali. Poslední z nich už z Moranthského lesa dávno odešli, ale díky jejich odkazu jsme dnes to, čím jsme."
"Rekovníku, asi mi bude chvíli trvat, než si přeberu, co jste mi právě popsal. Mám mnoho otázek -"
Skrut opět pokrčil rameny. "Tiste Edur jsme nepobili a v barghastských očích je to náš největší zločin. Přesto bych rád věděl, zda to starší duchové - nyní bohové - vidí ve stejném světle."
"Měli spoustu času na přemýšlení," usoudil Paran. "Občas není nic víc potřeba. Jádrem moudrosti je snášenlivost. Aspoň myslím."
"Pokud ano, kapitáne, musíte být hrdý."
"Hrdý?"
Skrut se pomalu otočil, neboť tiché zavolání ohlásilo, že oddíl je připraven. "Nyní se vrátím k Dujekovi Jednorukému. Malazská říše je moudrá říše. To je podle mého názoru vzácné a drahocenné. A proto jí - i vám - přeji zdar."
Paran se za ním díval, jak odchází.
Byl čas jít.
Snášenlivost. Možná. Měj to slovo na paměti, Parane - něco se šušká, že to nakonec bude osou všeho dění…

Kruppeho mula rychle vyběhla na násep a protlačila se mezi pochodujícími mariňáky - kteří jí honem uhýbali z cesty - a na druhé straně seběhla na pláň. Za Kruppem se nesl křik a dobré rady.
"Bezduchá bestie! Slepé, umíněné, hýkající zvíře z Propasti! Zastav, volá Kruppe! Zastav! Ne, takhle ne -"
Mula vyběhla do strmého svahu a klusem se vydala k nejbližšímu klanu Barghastů Bílé tváře. Vstříc jim vyběhl tucet jasně pomalovaných dětí. V té chvíli mula polekaně uhnula do strany a Kruppe jí přepadl na krk. Zvíře se obrátilo, zpomalilo do kroku a švihlo ocasem.
Darúnovi se podařilo narovnat. "Cvičení je šílenství!" křikl na děti, které k nim zatím doběhly. "Vizte tyto děsivé rošťáky, již tak dobře osvalené, že se s hloupým potěšením smějí Kruppeho pohnutému osudu! Jsou zcela pomateni kletbou mládí. Milý Kruppe, odpusť jim, jak se sluší a patří na tvou obdivuhodnou náturu, na tvou vlídnou vyrovnanost, na tvou snadno dostupnou přívětivost ve společnosti, jíž naneštěstí scházejí léta. Á, ubozí tvorové, krátkonozí, a přece sami sebe klamem dohánítе k nejapně moudrému výrazu. Vykračujete si vedle této zmatené muly, čímž odkrýváte tragickou pravdu - váš kmen jest odsouzen k záhubě, jak hlásí Kruppe! K záhubě!"
"Nerozumějí ti ani slovo, špekatý muži!"
Kruppe se ohlédl a uviděl Hetan a Cafala. Hetan se zubila od ucha k uchu.
"Ani slovo, Darúne, a to je jen dobře. Jinak by ti za takové zatracování vyrvali srdce z hrudi!"
"Zatracování? Milá ženo, na vině jest Kruppeho nebezpečná nálada. Jeho vztek ohrožuje všechny kolem něj! Jde o toto zvíře, jež vidíš -"
"To se nehodí ani k jídlu," ohrnula nos Hetan. "Co myslíš, bratře?"
"Moc hubená," souhlasil Cafal.
"Kruppe přesto žádá o odpuštění jménem jeho úctyhodného já a naopak bezcenného zvířete, na němž jezdí. Odpusťte nám, potomci Humbralla Taura s poněkud delšíma nohama, snažně vás prosíme!"
"Chceme se tě na něco zeptat, špekatý muži."
"Stačí jen položit otázku a Kruppe odpoví. Jeho slova budou zářit pravdou, hladká jako olej, který ovoní tvou neposkvrněnou pleť - snad zde nad levým ňadrem? Kruppe vlastní -"

"Nepochybně," skočila mu Hetan do řeči. "A kdybys pokračoval, tahle válka by dávno skončila, než bych dostala příležitost položit otázku. Teď sklapni, Darúne, a poslouchej. Podívej se, prosím, na malazské řady támhle na té silnici. Na vozy vezoucí stany, pár ucouraných setnin, které jdou vedle nich a mezi nimi a zvedají oblaka prachu -"
"Holka milá, Kruppe tě má rád jako oko v hlavě! Než pokračuj s touto nevšetečnou otázkou, nespěchej, spoj slova do nejtlustší voskovice, abych mohl na její počest zažehnout neuhasitelný plamen lásky."
"Řekla jsem podívej se, Darúne. Pozoruj! Nepřijde ti dnes na našich spojencích něco divného?"
"Dnes. V minulosti a nepochybně i v budoucnosti, jak tě Kruppe ujišťuje. Malazské tajnosti, ano! Zvláštní lidé, tvrdí Kruppe. Disciplína řečeného zástupu dosahuje neuspořádanosti, ba přímo rozkladu, stoupající prach je možné vidět na lígy daleko, ale vidět je - nic než prach!"
"O tom právě mluvím," zavrčela Hetan.
"A máš dobrý postřeh."
"Takže sis toho všiml."
"Všiml čeho, má milá? Smyslných křivek tvého těla? Jak by si Kruppe mohl nevšimnout takové úžasné, mírně barbarské krásy? Jako prérijní květina -"
"- která tě vzápětí zabije," dodala Hetan s úsměvem.
"Prérijní květina, praví Kruppe, jako květ na ostnatém kaktusu…"
"Pozor na jazyk, špekatý muži."
"Kruppe si dává pozor vždy, neboť se má vždy na pozoru - eh…"
"Dnes ráno," pokračovala po chvíli Barghastka, "jsem viděla, jak jedna setnina mariňáků staví stany pro tři setniny, a to se dělo po celém malazském táboře. Jedna pro tři."
"Ano, na Malažany není spolehnutí!"
Hetan dojela blíž, popadla Kruppeho za límec pláště, povytáhla ho ze sedla a vycenila zuby v úsměvu. "Špekatý muži," sykla, "až se s tebou vyspím - a brzy - tato mula bude potřebovat sáně, aby odvezla, co z tebe zbude. Zatáhnout každého do tvého tance se slovy je skvělé nadání, ale dnes v noci ti vypumpuji vzduch z plic. Celé dny pak nebudeš moct promluvit. A teď, stačí jediný další projev a nebudu čekat na noc - ukážu tady těm dětem a všem ostatním něco, na co ty, Darúne, nikdy nezapomeneš. Z toho, jak kulíš oči, soudím, že chápeš. Dobře. Teď přestaň mačkat tu mulu koleny - nesnáší to. Posaď se do sedla, jako bys byl na koni, protože ona se za koně považuje. Vidí, jak jezdí všichni ostatní, vidí, jak koně nosí náklad. Neustále se rozhlíží - vidí všechno a neptej se mě proč. Tak, domluvila jsem. Tedy večer, špekatý muži, kdy uvidím, jak taješ." Pustila ho.
Kruppe se supěním spadl zpátky do sedla. Otevřel pusu, aby něco řekl, ale hned ji zase zavřel.
Cafal zabručel: "Učí se rychle, sestro."
Hetan frkla. "To vy všichni, bratře."
A oba odjeli. Kruppe za nimi chvíli hleděl, pak z rukávu vytáhl šátek a otřel si pot z čela. "No tohle. No tohle, slyšela jsi to, mulo? Kruppe je odsouzen k záhubě. K záhubě!"

Whiskeyjack si prohlédl obě ženy před sebou a řekl: "Nepovoluje se."
"Ona tu není, pane," zopakovala jedna z mariňaček. "Takže nemáme na koho dohlížet, správně?"
"Ke své setnině se nepřipojíte, vojáci. Zůstanete se mnou. Chcete probrat ještě něco? Ne? Rozchod."
Obě ženy se na sebe podívaly, zasalutovaly a odkráčely.
"Občas," prohodil Artanthos stojící opodál, "se to člověku vrátí a kousne ho to do nosu, co?"
Whiskeyjack se na něj zadíval. "A co?"
"Dassemův styl velení. Vojáci dostanou povolení přemýšlet, dávat otázky, namítat…"
"To z nás dělá nejlepší vojsko na světě, korouhevníku."
"Přesto…"
"Žádné ‚přesto' není. To je důvod, proč jsme nejlepší. A až přijde čas na jasné rozkazy, uvidíte disciplínu - tady a teď jste ji možná neviděl, ale je tam, pod povrchem, a je pevná."
"Jak myslíte," odtušil Artanthos s pokrčením ramen.
Whiskeyjack odvedl koně k ohradě. Slunce už stahovalo své poslední paprsky pod obzor. Všude kolem stavěli vojáci stany a připravovali večeři. Velitel viděl, jak jsou unavení. Příliš mnoho dvojitých povinností během dne a pak pochodování dlouho do noci. Uvědomil si, že s tím bude muset aspoň na tři dny přestat a pak jim přidat další dvě zvonění odpočinku na místě, než dorazí ke Korálu, aby se stačili aspoň trochu vzpamatovat. Vyčerpané vojsko je poražené vojsko.
Štolba si od něj vzal koně a Whiskeyjack se vydal k Dujekovu stanu.
Na tornách před vchodem do velitelského stanu seděl oddíl mariňáků stále ještě ve zbroji, s přílbami na hlavě a šátky přes obličej, jak se přes den chránili před prachem. Při Whiskeyjackově příchodu žádný ani nevstal.
"Pohov," zavrčel jízlivě komandant, když mezi nimi procházel do stanu.
Dujek klečel na podlaze, před sebou měl mapu, kterou studoval ve světle lucerny, a tiše nadával.
"Takže se rozdělené vojsko rozdělí ještě jednou," prohodil Whiskeyjack, přitáhl si stoličku a posadil se.
Dujek vzhlédl a svraštil obočí, než se zase zadíval na mapu. "Stráž je venku?"
"Ano."
"I v nejlepším případě to jsou pěkní holomci, a tohle není nejlepší případ."
Whiskeyjack si natáhl nohy a trhl sebou, jak se probudila stará bolest. "Všichni jsou z Unty, ne? Poslední dobou jsem je tu moc neviděl."
"Neviděl jsi je, protože jsem jim řekl, že je nemá být moc vidět. A nazvat je holomky bylo moc laskavé. Nejsou z Houfce

a nikdy nebudou a já s nimi souhlasím. A stejně by ti nezasalutovali, ani kdybychom se nedělili. Dá jim práci zasalutovat aspoň mně, a to přísahali, že mě budou chránit."
"Vojáci jsou utahaní."
"Já vím. Se štěstím Oponn se za Maurikem tempo zase vrátí k něčemu rozumnému. Pak nám budou do Korálu zbývat tři dny pohodlné chůze - už jsme zvládli horší věci."
"Zvládli jsme nechat se zřídit, chceš říct. Ten střet s Mottskými nás skoro zničil, Dujeku. Nic podobného si nemůžeme dovolit - tentokrát je v sázce mnohem víc."
Vrchní pěst začala svinovat mapu. "Věř mi, příteli."
Whiskeyjack se ohlédl a všiml si tlumoku, který byl opřený o prostřední tyč a přes něj byl položený starý meč ve stejně staré pochvě.
"Nedáváš pozor," podotkl Dujek. "Co jsme se rozdělili, tak se každou noc nenápadně zmenšujeme. Kdybys svolal nástup, zjistil bys, že máš o šest tisíc mužů míň. Zítra ráno dostaneš své vojsko zpátky - tedy asi polovinu z něj. Měl bys radostí tancovat."
"Ne, spíš bych měl dneska v noci odletět já, Dujeku, a ne ty. Nebezpečí -"
"Správně. Nebezpečí. Tobě to zřejmě nedošlo, ale pro tohle vojsko jsi mnohem důležitější než já. Vždycky jsi byl. Pro vojáky jsem já jen jednoruký skřet v parádní uniformě - vlastně ve mně vidí něco jako domácího mazlíčka."
Whiskeyjack si prohlédl Dujekovu otlučenou, nezdobenou zbroj a kysele se ušklíbl.
"Řečnický obrat," prohlásil Dujek. "Kromě toho to nařídila císařovna."
"Taky to pořád opakuješ."
"Whiskeyjacku, Sedmiměstí požírá samo sebe. Nad krví nasáklý písek se zvedla Smršť. Pobočnice má nové vojsko, které už vyrazilo, ale pro malazské oddíly, co už jsou tam, je příliš pozdě. Vím, že jsi mluvil o odchodu do výslužby, ale podívej se na to z Laseenina pohledu. Má jenom dva velitele, kteří Sedmiměstí znají. A zanedlouho jí zbude jenom jedno zkušené vojsko, jež bude trčet tady v Genabakis. Jestli musí jednoho z nás poslat do pannionské války, musím to být já."
"Ona hodlá poslat Houfec do Sedmiměstí? Mistr Kápě nás vem, Dujeku -"
"Jestli ša'ik porazí novou pobočnici, jakou jinou možnost bude mít? A důležitější je, že chce, abys velel ty."
Whiskeyjack zamrkal. "A co ty?"
Dujek se zaškaredil. "Ona nejspíš nečeká, že to přežiju. A i kdybych to nějakým zázrakem zvládl, tak tažení v Korel je v troskách…"
"Ty nechceš do Korel."
"Na tom, co chci já, nezáleží."
"A Laseen by asi totéž pověděla mně. Dujeku, jak jsem už říkal, chci odejít, zmizet, jestli to bude potřeba. Skončil jsem. S tímhle vším. Chci nějaký srub v nějakém okrajovém království, daleko od říše -"
"A ženu, která na tebe bude brát váleček na nudle. Manželské domácí štěstí - myslíš, že se to bude Korlat líbit?"
Whiskeyjack se usmál. "Je to její nápad - teda ne to s tím válečkem - to je tvoje noční můra, Dujeku. Ale všechno ostatní… dobrá, tak ne srub. Spíš nějakou větrem ošlehanou tvrz někde v horách. Místo s příšerným výhledem -"
"Pořád můžeš na nádvoří pěstovat zeleninu. Válčit s plevelem. Ano, bude to naše tajemství. Laseen má smůlu. Jestli přežijeme Korál, povedu Houfec do Sedmiměstí já. A pokud to nepřežiju, tak už mi asi nebude moc záležet na tom, co se stane s Malazskou říší."
"Ty se z toho vyhrabeš, Dujeku. Jako vždycky."
"Chabá útěcha, ale beru. Takže spolu naposledy pojíme? Moranthové dorazí až s půlnočním zvoněním."
Byla to zvláštní volba slov, která mezi nimi zůstala dlouho viset.
"Myslel jsem, že spolu naposledy pojíme, než odejdu," opravil se Dujek nakonec. "Do Korálu."
"S radostí přijímám," pravil Whiskeyjack.

Pustina jihozápadně od Eryn se pod hvězdami táhla do dálky a písek přehazovaly větry zrozené na Obydlené pláni v srdci kontinentu. Na kraji obzoru byly viditelné Božské hory, nové pohoří, ještě celé zubaté, táhnoucí se šedesát líg na jih. Jejich východní konec pohlcoval les, který sahal až k Ortnalské rokli a Korálovému zálivu. Les pokračoval i na druhém břehu řeky Eryn a obklopoval samotné město Korál.
Asi dvacet líg od Korálového zálivu se Eryn měnila v Ortnalskou rokli a její rudé vody spadaly do hluboké strže, kde dostávaly černou barvu. Korálový záliv vypadal jako pouhé pokračování této strže.
Paran rokli ještě neviděl ani z výšky, ale věděl, že tam je. Zvědové z letky Černých Moranthů, která nesla Paliče mostů nad řekou, potvrdili, že je nablízku - mapy totiž bývaly nepřesné. Naštěstí byla většina Černých Moranthů ve Výrazných horách už celé měsíce. Zvědové za nocí obhlíželi terén, aby zjistili nejlepší přístupové cesty ke Korálu.
K ústí Eryn by měli dorazit před svítáním, pokud bude stále vát silný vítr směrem k Božím horám, a následující noci by měli přeletět nad černými vodami rokle a dostat se k samotnému Korálu.
A až budeme tam, zjistím, co si pro nás věštec přichystal. Zjistíme, co to je, a pokud to půjde, zničíme to. A potom přijde moje a Rychlýho chvíle -
Quorlové se na nějaký neviditelný pokyn vrhli dolů a zamířili k západnímu břehu řeky. Paran pevně svíral kostěné výstupky na jezdecké zbroji Černého Morantha před sebou a vítr, pronikající dovnitř hledím, mu hvízdal v uších. Paran zaťal zuby a sklonil hlavu za válečníka. Země se jim hnala v ústrety.
Mávnutím křídel jen sáh nad kamenitým břehem quorl náhle zpomalil a vzápětí už tiše přistáli. Paran se otočil a viděl, že ostatní jsou v řadě za ním. Poklepal prstem válečníkovi před sebou na zbroj a předklonil se.
"Co se stalo?"

"Před námi je mrtvola," odpověděl Černý Moranth se zvláštním klapáním. Paran věděl, že si na ty zvuky nikdy nezvykne.
"Máte hlad?"
Válečník v chitinové zbroji neodpověděl.
Uznávám, že to bylo trochu pod pás.
Paran ucítil zápach. Něco leželo na břehu před nimi. "Musíme to dělat? Potřebují snad quorlové nakrmit? Máme dost času, Moranthe?"
"Včera v noci naši zvědové nic neviděli, kapitáne. Řeka ještě nikdy takového tvora nevyplavila. Že to udělala nyní, může být důležité. Zjistíme, oč se jedná."
Paran se vzdal. "Dobrá tedy."
Quorl pod ním uhnul doprava, přelétl travnatý svah a dosedl na rovince za ním. Ostatní ho napodobili.
Paran, celý rozlámaný, uvolnil sedlové řemeny a opatrně sesedl.
Dokulhal k němu Rychlej Ben. "Propast mě vem," zabručel, "ještě chvíli a upadnou mi nohy."
"Tušíte, co tu našli?" zeptal se ho kapitán.
"Vím jenom, že to smrdí."
"Zřejmě nějaké mrtvé zvíře."
Kolem prvního jezdce se shromáždil půltucet Moranthů. Jak se bavili, bylo slyšet cvakání a bzučení, pak na kapitána a čaroděje kývl důstojník - na jehož quorlovi se vezl Paran - ať přistoupí.
"Ten tvor," vysvětloval Moranth, "leží přímo před námi. Chceme, abyste ho prohlédli stejně jako my. Mluvte bez obav, abychom mohli obkroužit pravdu a poznat její odstín. Pojďte."
Paran se podíval na Rychlýho Bena, který jen pokrčil rameny. "Veďte nás," řekl tedy kapitán.
Mrtvola ležela mezi balvany na břehu patnáct kroků od vodního toku. Končetiny měla pokroucené, byly vidět zpřelámané kosti. Tělo bylo nahé a nafouknuté rozkladem. Kolem se hemžili krabi, uždibovali a zápasili o chutná sousta - což Paranovi zprvu připadalo legrační, ale po chvíli ho to začalo rušit. Zadíval se na mrtvolu.
Rychlej Ben se na něco zeptal moranthského důstojníka, jenž kývl. Čaroděj mávl rukou a z balvanů na všech stranách začala stoupat tlumená záře.
Pro mistra Kápě. "Je to Tiste Andii?"
Rychlej Ben popošel blíž, dřepl si a dlouho mlčel, než řekl: "Jestli ano, tak nepatří k Anomanderovým lidem… ne, vlastně to podle mě není Tiste Andii."
Paran se zamračil. "Je zatraceně vysoký, čaroději. A jeho rysy - stejné vidíte -"
"Má příliš světlou kůži, kapitáne."
"Je vybělená sluncem a vodou."
"Ne. Pár tisteandijských mrtvol jsem viděl. V lese Černého psa a v močálech kolem něj. Viděl jsem je v různém stavu, ale nikdy nevypadaly takhle. Tělo je nafouknuté, pravda, a musíme předpokládat, že ho přinesla řeka, ale není nasáklé vodou. Už jste někdy viděl oběť magie Serc, kapitáne?"
"Stezky nebe? Nevzpomínám si."
"Existuje jedno kouzlo, které roztrhne oběť zevnitř. Má to něco společného s prudkou změnou tlaku. Buď úplně zmizí, nebo, jako zřejmě v tomto případě, stonásobně zesílí. Toho muže zabil implozní tlak, jako by na něj udeřil mág používající Vysokou Serc."
"No dobře."
"To není dobře, kapitáne. Vlastně je to všechno špatně." Rychlej Ben vzhlédl k moranthskému důstojníkovi.
"Obkroužit pravdu, jste říkal? Tak mluvte."
"Tiste Edur."
To jméno - no ano. Skrut o nich mluvil. Nějaká stará válka… zničená chodba -
"Souhlasím. I když jsem ještě nikdy žádného neviděl."
"Nezemřel tady."
"Máte pravdu, nezemřel. A ani se neutopil."
Moranth kývl. "Neutopil se. Ani ho nezabila kouzla - pach je špatný."
"Ano, ani stopa po magii. Kružte dál."
"Modří Moranthové, kteří křižují moře a spouštějí sítě do hlubokých příkopů - jejich úlovek se na palubu dostává již mrtvý. Je to způsobeno poklesem tlaku."
"Asi ano."
"Tohoto muže zabil opačný účinek. Náhle se objevil na místě, kde byl veliký tlak."
"Ano." Rychlej Ben si povzdechl a zadíval se na řeku. "Je tam příkop, rozsedlina - je to vidět z toho, jak se proud uprostřed mění. Ortnalská rokle sahá až sem, ve dně řeky je propadlina, a hluboká."
"Zadržte," přerušil je Paran. "Chcete říct, že se tento Tiste Edur najednou objevil někde v tom podvodním příkopu? Ale to by se mohlo stát, jedině kdyby otevřel chodbu, aby se tam dostal - a to je dost složitý způsob, jak spáchat sebevraždu."
"Jenom pokud hodlal skončit takhle," namítl Rychlej Ben. "Jenom pokud tu chodbu otevřel on. Kdybyste chtěl někoho zabít - a hodně ošklivým způsobem - hodíte ho nebo ho strčíte do nepřátelského portálu. Myslím, že toho chudáka zavraždili."
"A zabil ho velemág Serc?"
"Spíš velemág Reus - stezky moře. Kapitáne, Malazská říše je námořní mocnost, nebo aspoň bývala, a skutečného velemága Reus nenajdete v celé říši. Je to ta nejtěžší chodba ke zvládnutí." Rychlej Ben se obrátil na Morantha. "A co

vaši Modří Moranthové? Stříbrní? Zlatí? Je mezi nimi nějaký velemág Reus?"
Válečník zavrtěl hlavou. "A naše záznamy ani neukazují, že by kdy nějaký byl."
"Jak daleko ty záznamy sahají?" zeptal se mimochodem Rychlej Ben a znovu se zadíval na mrtvolu.
"Sedm desítek."
"Desetiletí?"
"Století."
"Aha." Čaroděj se narovnal. "Takže výjimečný vrah."
"Proč si tedy myslím," ozval se Paran, "že ho zabil jiný Tiste Edur?"
Moranth i Rychlej Ben se na něj zadívali.
Paran si povzdechl. "Jenom tušení."
"Kapitáne," promluvil čaroděj, "nezapomínejte, čím jste se stal. Jiný Tiste Edur. Obkružme tedy i tohle."
"Vůči této možnosti není námitek," prohlásil moranthský důstojník.
"Tiste Edur jsou ze staršího stínu," podotkl Rychlej Ben.
"V mořích stín pluje. Kurald Emurlahn. Chodba Tiste Edur, staršího stínu, je rozbitá a pro smrtelníky ztracená."
"Ztracená?" Rychlej Ben zvedl obočí. "Chcete říct nikdy nenalezená. Meanas - kde přebývá Stínupán, Kotilion a ohaři -"
"Je pouhou vstupní bránou," dokončil moranthský důstojník.
Paran zabručel. "Kdyby stín mohl vrhat stín, tak by ten stín byl Meanas - to máte na mysli? Stínupán vládne strážnici?"
Rychlej Ben se zakřenil. "To je vážně nádherná představa, kapitáne."
"Znepokojivá," odtušil Paran. Ohaři stínu - jsou strážci té brány. Zatraceně, dává to příliš velký smysl, než aby to nebyla pravda. Jenže ta chodba je také zničená. Což znamená, že brána možná nikam nevede. Nebo může patřit k většímu úlomku. Zná Stínupán pravdu? Ví, že jeho mocný trůn stínu je… je co? Křeslo kastelána? Stolička fortnýře? Ajvaj, jak by řekl Kruppe.
Rychlýho Bena přešlo veselí. "Myslím, že chápu, kam tím míříte. Podle toho, co tu vidíme, se mají Tiste Edur opět k dílu. Vracejí se do smrtelného světa - možná znovu probudili skutečný trůn stínu a možná chystají návštěvu u nového dveřníka."
"Další válka v panteonu - řetězy Chromého boha nepochybně rachotí, jak se chechtá." Paran si přejel strniště na bradě. "Promiňte - potřebuji trochu soukromí. Klidně tu pokračujte - hned jsem zpátky." Doufám.
Poodešel stranou a zadíval se na hvězdy na severozápadě. Už jsem to dělal, tak zjistíme, jestli to bude fungovat podruhé…
Přechod byl tak rychlý a snadný, až se mu z něj zatočila hlava. Zavrávoral na nerovné dlažbě. Kolem něj vířila temnota s tečkami světla. S nadávkou se narovnal. Vyřezané obrazy pod jeho nohama slabě ozářilo chladné světlo.
Jsem tady. Bylo to snadné. A jak teď najdu obrázek, který hledám? Raeste? Máš zrovna něco na práci? Hloupá otázka. Kdybys něco dělal, všichni bychom měli potíže, pravda? To je jedno. Zůstaň, kde jsi, ať je to kde chce. Nakonec na to musím přijít sám.
Ne balíček draků - nechci přece chodbu, že. Tak tedy starší balíček, balíček držeb…
Dlažební kámen přímo pod ním se přeměnil do jiného obrázku. Ještě nikdy ho neviděl, ale instinktivně poznal, že právě jej hledá. Řezba byla hrubá, hluboké rýhy tvořily zmatenou změť stínů.
Paran cítil, jak ho to vtahuje dovnitř.
Ocitl se v rozlehlé, nízké komnatě. Kámen byl jen přitesaný, bez ozdob, vlhký a porostlý lišejníkem, plísní a mechem. Vysoko napravo a nalevo byla okna - spíš vodorovné škvíry - plná popínavek a lián, které pronikaly do místnosti, a na podlaze leželo plno spadaného listí. Vzduch byl cítit mořem a za zdí křičeli rackové nad příbojem.
Paranovi se prudce rozbušilo srdce. Tohle nečekal. Nejsem v jiné říši. Tahle je má.
Na stupínku před ním stál trůn vyřezaný z jediného kusu karmínového dřeva, neohoblovaného, se zbytky kůry loupající se po stranách. V kůře se přelévaly stíny a z hlubokých žlábků vytékaly ven, než se ztratily v šeru, jež v celé místnosti panovalo.
Trůn stínu. Ne v nějaké skryté, dávno zapomenuté říši. Je tady v mém světě… Malý, potrhaný kousek Kurald Emurlahn.
…a Tiste Edur ho přišli hledat. Přepluli moře, aby našli tohle místo. Jak to vůbec vím?
Udělal krok. Přes trůn se přehnaly stíny. Další krok. Chceš mi něco říct, trůne, viď? Došel ke stupínku a natáhl ruku - Stíny se přes něj převalily.
Ohař - neohař! Krev a nekrev! Pán a smrtelník!
"Ale, nech toho! Radši mi něco pověz o tomto místě."
Toulavý ostrov! Netoulá se! Prchá! Ano! Děti jsou zkažené, duše Edurů je otrávená! Bouře šílenství - unikáme! Chraň nás, ohaři neohaři! Zachraň nás - oni přicházejí!
"Toulavý ostrov. Tohle je Drift Avalii, že? Západně od Quon Táli. Myslel jsem, že na tom ostrově mají být Tiste Andii -"
Přísahali chránit! Kámen Anomandera Dlouhý vlas - pryč! Nechali krvavou stopu, odvedli Edury pryč položením vlastních životů - ach, kde je Anomander Dlouhý vlas? Volají ho, volají a volají! Prosí o pomoc!
"Obávám se, že má práci."
Anomandere Dlouhý vlase, Synu noci! Edurové přísahali, že zničí Matku noc. Musíš ho varovat! Otrávené duše vedené tím, jenž byl zabit stokrát, ach, střež se nového císaře Edurů, tyrana bolesti, jenž přináší půlnoční vlny!
Paran se vymanil a zavrávoral. Byl zlitý potem a třásl se hrůzou. Skoro netušil, co dělá, když se otočil - komnata kolem se rozmazala, spolkla ji temnota, která se vzápětí změnila v něco hlubšího než temnota.

"Ach, do Propasti…"
Pláň pokrytá sutí pod mrtvou oblohou. V dálce napravo sténala těžká dřevěná kola a bylo slyšet chrastění řetězů a kroky. Vzduch byl plný dusivého utrpení.
Paran zaskřípal zuby a vydal se směrem k děsivým zvukům. Uviděl před sebou nejasné postavy. Mířily přímo k němu, předkloněné, jak se opíraly do řetězů. Asi sto kroků za nimi rachotil strašlivý vůz plný kroutících se těl.
Paran klopýtal blíž. "Dracone!" zakřičel. "Kde, ve jménu mistra Kápě, jsi? Dracone!"
Hlavy se zvedaly a pak se - až na jednu - zase sklonily.
Kapitán proklouzl mezi oběťmi Dragnipúru, šílenými a otupělými, které ho nebraly na vědomí, a zamířil k Draconovi. Pohyboval se jako duch.
"Zdravím, smrtelníku," řekl Draconus. "Pojď tedy se mnou."
"Chci Anomandera."
"A místo něj jsi našel jeho meč. Což mě nijak nemrzí."
"Ano, mluvil jsem s Tumavou, Dracone - ale netlač na mě. Až se rozhodnu, dozvíš se to jako první. Musím mluvit s Dlouhým vlasem."
"Ano," zabručel válečník, "musíš. Objasni mu pravdu, smrtelníku. Má příliš měkké srdce, aby nosil Dragnipúr. Situace začíná být zoufalá."
"O čem to mluvíš?"
"Dragnipúr se musí krmit. Rozhlédni se kolem sebe, smrtelníku. Někteří z nás už nedokážou vléci takové břímě. Ty odnesou k vozu a hodí je na něj - myslíš, že je to lepší? Jsou příliš slabí, nehýbají se a brzy je zasypou další jim podobní. Zasypou je navěky. A čím víc je na voze, tím víc váží - a tím těžší je břímě pro ty z nás, kteří ještě dokážeme zvednout řetězy. Chápeš? Dragnipúr se musí krmit. Potřebujeme… čerstvé nohy. Řekni Anomanderovi, že musí meč vytasit. Musí brát duše. Pokud možno silné. A musí to udělat brzy -"
"Co se stane, jestli se vůz zastaví, Dracone?"
Muž, jenž si vykoval vlastní vězení, dlouho mlčel. "Podívej se na naši stezku, smrtelníku. Sám uvidíš, co nás honí."
Honí? Paran zavřel oči, ale scéna nezmizela - vůz hrkotal dál a davy ho míjely jako přízraky. Pak vůz projel a jeho sténání utichalo. Vedle sebe měl vyryté koleje, každá byla široká jako říšská silnice. Hlína byla nasáklá krví, žlučí a potem a to odporné bláto ho stahovalo dolů, už mu sahalo až po kotníky.
Zadíval se podél kolejí k obzoru. A tam řádil chaos. Vyplňoval celou oblohu. Takovou bouři ještě nikdy neviděl. Čišel z ní neukojitelný hlad. Horečnaté očekávání.
Ztracené vzpomínky.
Moc zrozená z rozervaných duší.
Zloba a touha, téměř uvědomělá bytost, jež upírala stovky tisíc očí na vůz za Paranem.
Dychtila po krmi…
Paran se stáhl.
A znovu se ocitl vedle Dracona. Ještě se chvěl z toho, co viděl, a srdce mu prudce bušilo. Uběhla hodná chvíle, než dokázal zvednout hlavu a promluvit. "Dracone," zachraptěl, "vyrobil jsi velmi nepříjemný meč."
"Tma vždycky bojovala s chaosem, smrtelníku. Stále ustupuje. A pokaždé, když se Matka noc smilovala - když přišlo světlo a zrodil se stín - její moc se zmenšila a nerovnováha se zvětšila. V takovém stavu tenkrát byly říše kolem mne. Ve stavu rostoucí nerovnováhy. Dokud se chaos nepřiblížil až k samotné bráně Kurald Galain. Bylo třeba vytvořit obranu. Bylo třeba získat… duše…"
"Počkej, prosím. Musím přemýšlet -"
"Chaos hladoví po moci, jíž tyto duše oplývají - po tom, co si vyžádal Dragnipúr. Pokud by je získal, zesílil by - desaterонásobně. Stonásobně. Dost na to, aby prorazil bránu. Podívej se na svou smrtelnou říši, Ganoesi Parane. Zničující války, občanské války, pogromy, ranění a umírající bohové - ty a tvůj druh postupujete nebezpečně rychle po cestě vytvořené chaosem. Jste oslepení vztekem, toužíte po pomstě, chcete ukojit své temné touhy -"
"Počkej -"
"Kde historie neznamená nic. Poučení jsou zapomenuta. Vzpomínky - na lidskost, na všechno, co je lidské - jsou ztraceny. Bez rovnováhy, Ganoesi Parane -"
"Ale ty po mně chceš, abych Dragnipúr zničil!"
"Nyní chápu tvou nechuť ke všemu, co říkám. Smrtelníku, měl jsem čas přemýšlet. Pochopil jsem, jak vážnou chybu jsem udělal. Tenkrát jsem věřil, že pouze ve tmě se může projevit moc řádu. Chtěl jsem pomoci Matce noci - neboť se zdálo, že to sama nedokáže. Ona neodpověděla, nebrala na vědomí svoje děti. Stáhla se hluboko do své vlastní říše, daleko od nás, abychom ji nenašli."
"Dracone -"
"Vyslyš mě, prosím. Před dómy byly držby. Před držbami bylo toulání. Tvá vlastní slova, pravda? Měl jsi pravdu, a zároveň ses mýlil. Nebylo to toulání, nýbrž pravidelné stěhování, předvídatelné a cyklické. To, co vypadalo bezcílné a náhodné, bylo ve skutečnosti jasně dané, vázané vlastními zákony. A tuto pravdu jsem nepochopil."
"Takže když se Dragnipúr rozbije, opět to vypustí bránu - a umožní jí to se stěhovat."
"Což jí dá sílu odolat chaosu, ano. Dragnipúr odsoudil bránu noci k útěku navěky - ale kdyby duše, které jsou k ní připoutané, polevily -"
"Útěk by se zpomalil -"
"Osudově."
"Takže buď Anomander začne zabíjet - brát duše - nebo musí být Dragnipúr zničen."
"První je nutné - abychom získali čas - dokud nedojde k druhému. Meč musí být zničen. Důvod k celé jeho existenci byl

pomýlený. Kromě toho je tu ještě něco, o co jsem jenom zavadil - a už je příliš pozdě, aby to znamenalo nějaký rozdíl. Přinejmenším pro mě."
"A to je?"
"Stejně jako má chaos schopnost jednat na svou obranu, změnit svou povahu, aby v té věčné válce získal výhodu, totéž dokáže řád. Není vázán pouze na noc. Chápe, jakou cenu má rovnováha."
Parana osvítila intuice. "Azathské domy. Balíček draků."
Draconus naklonil hlavu a Paran na sobě ucítil chladné, nelidské oči. "Ano, Ganoesi Parane."
"Domy berou duše…"
"A vážou je na jedno místo. Mimo dosah chaosu."
"Takže by mělo být jedno, jestli noc podlehne."
"Nebuď hlupák. Ztráty a zisky se sčítají, mění proud, ale ne vždycky tak, aby byla znovu nastolena rovnováha. Jsme ve stavu nerovnováhy, která se blíží ke svému prahu. Tato válka, jež nám, kteří jsme v ní uvázli, připadá věčná, se možná blíží ke svému vyvrcholení. A pokud se to stane, všechny nás čeká… no, smrtelníku, sám jsi to pocítil."
"Musím mluvit s Anomanderem."
"Tak ho najdi. Pokud, pochopitelně, stále nosí meč."
To se snáz řekne než udělá - "Zadrž - jak to myslíš? Jestli stále nosí meč?"
"Jenom to, Ganoesi Parane."
Ale proč by ho neměl mít? Co, ve jménu mistra Kápě, naznačuješ, Dracone? Tady přece mluvíme o Anomanderovi Dlouhý vlas, zatraceně! Kdybychom žili v jedné z těch špatných pohádek, kde nějaký přihlouplý sedláček narazí na kouzelný meč, pak by o něj mohl přijít. Ale… Anomander Dlouhý vlas? Syn noci? Pán Měsíčního Kamene?
Draconus zabručel a upoutal tak Paranovu pozornost. Přímo před nimi se řetězy prověsily a na zemi ležel obrovský démon. "Byrys. Já sám ho kdysi dávno zabil. Nenapadlo by mě…" Došel k černému stvoření a k Paranovu úžasu si je přehodil přes rameno. "K vozu," pravil, "k mému starému trestu…"
"Kdo mě povolal, abych s tebou bojoval?" chtěl vědět démon.
"Pořád ta samá otázka, Byrysi. Nevím. Prostě to nevím."
"Kdo mě povolal, Dracone, abych zemřel mečem?"
"Nepochybně někdo dávno mrtvý."
"Kdo mě povolal…"
Draconus a démon, jehož měl přes rameno, pokračovali v nesmyslném hovoru. Paran cítil, jak ho to táhne pryč, hlasy utichaly, postavy mizely… až se opět ocitl na dlažbě hluboko pod Domem finistu.
"Anomander Dlouhý vlas. Rytíř noci, dóm noci…" Snažil se mezi rytými kameny rozeznat obraz, který vyvolával, ale nic se nestalo.
Náhle ho zamrazilo. Pokusil se najít dóm noci, hledal místo, postavu s černým mečem, za nímž se vláčely přízračné řetězy -
Vůbec netušil, co se na něj řítí. Oslepilo ho to, zabušilo mu v lebce - záblesk -
- a zapomnění.

Otevřel oči do slunce. Po spáncích mu stékala voda. Nad sebou měl stín, pak rozeznal známou kulatou tvář s bystrýma očima.
"Klátile," zachraptěl Paran.
"Už jsme si říkali, jestli se vůbec vrátíte, kapitáne." Léčitel zvedl mokrý hadr. "Měl jste trochu horečku, pane, ale myslím, že už povolila -"
"Kde?"
"V ústí Eryn. Ortnalská rokle. Je poledne - Rychlej Ben vás musel jít včera v noci hledat - hrozilo, že vás po svítání objeví - potom jsme vás prostě přivázali na vašeho quorla a letěli jako o závod."
"Rychlej Ben," vydechl Paran. "Rychle mi ho sežente."
"To bude snadné, pane." Klátil se narovnal a kývl.
Objevil se čaroděj. "Kapitáne. Od svítání kolem proletěli čtyři kondoři - jestli nás hledají -"
Paran zavrtěl hlavou. "Nás ne. Měsíční Kámen."
"Možná máte pravdu - ale to by znamenalo, že ho zatím nezahlídli, což je zatraceně nepravděpodobné. Jak schováte létající horu? Spíš -"
"Anomander Dlouhý vlas."
"Cože?"
Paran zavřel oči. "Hledal jsem ho - skrze balíček, Rytíře noci. Čaroději, myslím, že jsme ho ztratili. A Měsíční Kámen taky. Ztratili jsme Tiste Andii, Rychlej Bene. Anomander Dlouhý vlas je pryč."

"Příšerné město! Protivné! Přízračné! Pomatené! Kruppe lituje, že na vlastní oči spatřil řečenou osadu -"
"To už jsi říkal," připomněl mu Whiskeyjack.
"Nevěstí dobrého nic tato nedobrá sídla. Děs vyvolávají takové strašidelné ulice a takoví obrovští kondoři hřadující a kroužící volně oblohou nad Kruppeho vznešenou hlavou. Kdy, ach kdy přijde noc? Kdy padne milosrdná tma, opakuje Kruppe, aby požehnaná slepota objala naše já a dovolila inspiraci bujet a odhalit tak tento klam klamů, trik triků, neiluzi iluzí -"
"Dva dny," zavrčela vedle Whiskeyjacka Hetan. "Sebrala jsem mu hlas… na dva dny - čekala jsem delší dobu, poněvadž mu málem vypovědělo srdce."

"Tak ho umlč znovu," poradil jí Cafal.
"Dneska v noci. A s trochou štěstí nebude ve stavu pronést jediné slovo přinejmenším do Mauriku."
"Holka milá, špatně jsi pochopila Kruppeho nezvyklé mlčení! To ti přísahá! Ne, opravdu prosí, abys ho ušetřila nadcházejícího výprasku v noc tuto i všechny noci následující! Má příliš křehkého ducha, příliš snadno ho lze poranit, poškrábat a potlouci. Kruppe ještě nikdy nezakusil hrůz přemetů a nepřeje si ani řečené rozrušení jeho vyrovnaného já ještě někdy zakusit. Tím vysvětluje neobyčejnou stručnost oněch dvou dní přijatého mlčení, tak nezvykle halícího ctěného Kruppeho, snad hůře než rubáš zesnulého. Tím to vysvětluje! Kruppe totiž, drazí přátelé, přemýšlel.
Přemýšlel, ano! Tak jako ještě nikdy předtím! Nikdy a vůbec. Jeho myšlenky zářily slávou tak jasnou, že by smrtelníka oslepila, tak běsnou, že by vyhnala děsivý strach a nezanechala než nejčistší odvahu, na níž lze plout jako na prámu do ústí ráje!"
Hetan frkla. "Ty kotrmelce nebyly přemety. To byla salta. Dobrá, dneska v noci ti poskytnu dostatek cvičení, ty kluzký!"
"Kruppe se modlí, ach jak se modlí, aby nikdy nenadešla noc! Aby přišla jen jako ztlumení svitu na světě plném světla a zázraků! Zadrž, milosrdná noci! Musíme táhnout dál, chrabrý Whiskeyjacku! A dál! Bez zastávek, bez odpočinku, bez odkladu! Ošoupejme si nohy na pouhé pahýly, prosí Kruppe! Noci, ach noci! Osudové kouzlo láká slabé já - mula nakonec byla u toho, a pohleďte na to ubohé zvíře - vyčerpané tím, co jeho očím nemohlo neuniknout! Vyčerpané k smrti prostou empatií!
Ach, nešťastný Kruppe a jeho tajná touha po zničení z rukou této skvostné ženy! Neuslyšíte nic, dokud se samotný význam nerozpráší…"

Pazderka hleděla na černé vody Ortnalské rokle. V proudu se otáčely kry, narážely do sebe a tlačily se proti proudu. Korálový záliv na jihovýchodě byl ve světle hvězd bílý jako padlý sníh. Cesta od ústí Eryn trvala jen půl noci. Od této chvíle budou Paliči mostů pokračovat po svých a cestou kolem temné hory v lesnatém hávu se budou držet v úkrytu, čímž se vyhnou poměrně rovné oblasti mezi roklí a horami.
Kousek pod Pazderkou seděl kapitán Paran s Rychlým Benem, Vřetenem, Tyčkou, Prsťákem a Modroperlem. Ze schůzek mágů byla vždycky celá nesvá, zvlášť když se k nim přidal Vřeten. Pod kůží pod jeho žíněnou košilí přebývala pomatená duše sapéra, takže byl mág zpola šílený - jako ostatně všichni sapéři. Vřetenova magie byla známá svou nepředvídatelností a Pazderka ho nejednou viděla, jak jednou rukou otevírá svou chodbu a zároveň druhou hází moranthskou munici.
Ostatní tři čarodějové také nebyli zrovna k pohledání. Modroperel byl Napan s dovnitř obrácenými prsty u nohou, který si holil hlavu a předstíral, že o své chodbě Reus ví kdeco.
Tyčkovi v žilách kolovala setijská krev, což mág zdůrazňoval tím, že nosil spoustu amuletů a cetek tohoto kmene ze severního Quon Táli, ačkoliv Setiové samotní už dávno existovali jen podle jména, neboť přejali kulturu Quon Táli. Tyčka však k uniformě nosil zvláštní, zromantizovanou verzi setijského oděvu, což byla práce jedné švadlenky od divadla v Untě. Pazderka si nebyla jistá, na kterou chodbu se Tyčka specializuje, protože jeho obřadní povolávání magie obvykle trvalo déle než průměrná bitva.
Prsťák ke svému jménu přišel pro svůj zvyk sbírat prsty mrtvých nepřátel - ať už byl za jejich odchod ze světa vezdejšího zodpovědný nebo ne. Namíchal si jakýsi sušicí prášek, jímž své trofeje posypával, než si je přišil na vestu - a páchl jako krypta za sucha, jako nuzácký hrob za deště, než se do něj nasype vápno. Tvrdil o sobě, že je nekromant a že kvůli nějakému katastrofálně zpackanému obřadu je přecitlivělý na duchy - prý za ním pořád chodí, a když jim uřízne prsty na nohou, neudrží rovnováhu a padají, takže jim snáz uteče. Opravdu vypadal jako štvanec, ale jak poukázala Mizela, kdo by tak nevypadal se všemi těmi mrtvými prsty na sobě?
Cesta byla únavná. Vézt se přivázaný na quorlovi a lígu za lígou se třást v mrazivém větru člověka dokázalo vyčerpat, až byl celý ztuhlý a neohrabaný. A vlhký les okolo také příliš nepomáhal. Pazderka byla na kost promrzlá. Celé dopoledne pršelo a byla mlha - slunce to tu trochu prohřeje až odpoledne.
Došel k ní Klátil. "Poručíku," oslovil ji.
Zamračila se na něj. "Máš tušení, o čem to tam mluví, léčiteli?"
Klátil se podíval na mágy. "Mají jenom starosti, pane. Kvůli těm kondorům. Pořádně si je prohlídli, a zřejmě není pochyb, že ti ptáci jsou všechno, jenom ne ptáci."
"To nám všem došlo."
"Ano." Klátil pokrčil rameny. "A taky je asi moc nepotěšila Paranova zpráva o Anomanderovi a Měsíčním Kameni. Jestli jsou ztracení, jak si kapitán myslí, tak dobytí Korálu - a svržení Pannionského věštce - bude mnohem krvavější."
"Chceš říct, že by nás mohli pobít?"
"Totiž…"
Pazderka na něj upřela oči. "Ven s tím," prskla.
"Je to jenom tušení, poručíku."
"A jaký?"
"Rychlej Ben a kapitán, pane. Mají něco za lubem, něco spolu upekli. Aspoň si to myslím. Znám Rychlýho už dlouho a dobře. Viděl jsem, jak pracuje. Jsme tady tajně, že? Jako Dujekův předvoj. Ale pro ty dva je to dvojnásobně tajné - pod tímhle úkolem se skrývá další a podle mého o něm Dujek neví nic."
Pazderka zamrkala. "A Whiskeyjack?"
Klátil se kysele pousmál. "To taky nemůžu říct, pane."
"Takže tu jsi akorát ty a tvoje podezření, co, léčiteli?"
"Ne. Whiskeyjackův oddíl. Křovák. Honec - ten zatracený Barghast předvádí svůj upilovaný chrup obvykle tehdy,

když ví, že se něco děje, ale neví přesně, co to je, akorát že to nepřizná. Jestli víš, co tím myslím."
Pazderka kývla. Posledních pár dní si všimla, jak se Honec zakřenil pokaždé, když se na něj podívala. Dost ji to znervózňovalo, i když jí to Klátil vysvětlil.
Objevila se před nimi Mizela. Pazderka se zamračila ještě víc.
"Omlouvám se, poručíku," promluvila druhá žena. "Kapitán mě vyčenichal - nevím, jak to dokázal. Ale neměla jsem šanci něco zaslechnout. Každopádně mám vyřídit, že oddíly mají být připravený."
"Konečně," zahučela Pazderka. "Už jsem tady skoro přimrzla."
"Stejně mi ale scházejí Moranthové," poznamenal Klátil. "Tyhle lesy jsou zatraceně temné."
"Ale pusté, ne?"
Léčitel pokrčil rameny. "Vypadá to tak. Ve dne si musíme dávat pozor na oblohu."
Pazderka se narovnala. "Pojďte se mnou, vy dva. Je čas vzbudit ostatní…"

Chmurův pochod na Maurik se protahoval, jednotlivé složky jeho vojska byly roztroušené podle toho, jakou rychlost dokázaly udržet - a v případě Šedých mečů a Vrčovy legie, jakou se rozhodly udržovat. Následkem toho byly jednotlivé oddíly roztažené téměř na celou lígu. Vojsko postupovalo k jihu po poničené obchodní silnici vedoucí vypálenou krajinou. Šedé meče, Tarakova legie a další nazdařbohové posbíraný oddíl tvořily zadní voj, protože se nijak nenamáhaly pospíchat.
Itkovian se držel po Vrčově boku. Velký Darún a Stonny Menakis spřádali příběhy ze své společné minulosti, což Itkoviana bavilo, stejně jako následné dohadování, poněvadž si děsivé události, které popisovali, často pamatovali úplně jinak. Už to bylo dávno, co si Itkovian dopřál takové potěšení. Jejich společnosti si vysoce cenil a jejich příšerné nezdvořilosti k bohům zvlášť.
Při vzácných příležitostech zajel k Šedým mečům a promluvil s nezdolným štítem a válečným jezdcem, ale rozpaky ho vždycky donutily odjet - jeho stará kumpanie se začínala hojit, vtáhla do sebe tenescowrijské rekruty a začala je cvičit. Vojáci si byli stále bližší a on se mezi nimi cítil jako cizinec - a tím víc mu scházela rodina, kterou znal celý svůj dospělý život.
Zároveň byli jeho odkazem a on při pohledu na ně cítil pýchu. Norul, nový nezdolný štít, přejala titul i vše, co k němu náleželo - a Itkovian konečně začínal chápat, jak ho museli vidět ostatní, když tento titul držel on. Býval odtažitý, neústupný, zcela soběstačný. Tvrdý, slibující krutou spravedlnost. Pravda, podporu mu poskytovali Bruchalian a Karnadas, kdežto Norul měla jen válečného jezdce - mladou Capanku, která toho moc nenamluvila a která byla nedávno sama rekrut. Itkovian velmi dobře chápal, jak osamocená se musí cítit, ale neviděl žádný způsob, jak jí to ulehčit. Každá rada, kterou mohl dát, by totiž pocházela od někoho, kdo zklamal svého boha. Pokaždé, když se vracel k Vrčovi a Stonny, cítil hořkou pachuť útěku.
"Vy si všechno přežvykujete jako nikdo, koho znám," prohodil Vrč.
Itkovian zamrkal. "Pane?"
"No, není to tak docela pravda, když se nad tím zamyslím. Buka…"
Stonny frkla. "Buka? Buka byl ožrala."
"Chceš říct, že pil víc než ty, chudáčku," opáčil Vrč. "On v sobě nosil -"
"Nech toho," varovala ho Stonny.
K Itkovianovu překvapení se Vrč náhle odmlčel. Buka… aha, už vím. Nosil v sobě smrt svých milovaných. "Taková neobvyklá citlivost není nutná, Stonny Menakis. Vím, jak vám musím připadat, stejný jako Buka. Jsem zvědavý: hledal váš nešťastný přítel vykoupení? Třebaže mě odmítl, když jsem ještě byl nezdolným štítem, mohl čerpat sílu z nějakého vnitřního zdroje."
"Ani náhodou, Itkoviane," prohlásila Stonny. "Buka pil, aby udržel svoje utrpení na uzdě. Nehledal vykoupení. Chtěl prostě a jednoduše umřít."
"Prostě a jednoduše ne," namítal Vrč. "Chtěl zemřít se ctí, což nemohla jeho rodina - a tou ctí by na oplátku vykoupil je. Vím, že je to dost překroucená představa, ale to, co mu táhlo hlavou, je pro mě asi menší záhada než pro ostatní."
"Protože jste oba mysleli stejně," štěkla Stonny. "I když ty jsi nepřišel o rodinu při požáru. Přinejhorším jsi ztratil jednu běhnu, která se provdala za toho kupce -"
"Stonny," vyjel na ni Vrč, "já ztratil Harlla. A skoro jsem ztratil i tebe."
To přiznání ji zbavilo řeči.
Ach, tihle dva… "Rozdíl," promluvil Itkovian, "mezi mnou a Bukou spočívá v tom, co si pod vykoupením představujeme. Já přijímám utrpení a zodpovědnost za všechno, co jsem udělal nebo neudělal. Má víra vyžadovala, abych jako nezdolný štít ostatní zbavoval bolesti. Jménem Fenera jsem měl přinášet mír duším a bez jakéhokoliv soudu. To jsem činil."
"Jenže tvůj bůh je pryč," namítla Stonny. "Tak komu, ve jménu mistra Kápě, ty duše předáváš?"
"Přece nikomu, Stonny Menakis. Stále je nosím v sobě."
Stonny se zamračila na Vrče, který jen sklesle pokrčil rameny. "Já ti to říkal, holka."
Žena se obrátila k Itkovianovi. "Ty zatracený hlupáku! A co nový nezdolný štít? Ona by přece mohla odejmout to tvý břemeno nebo jak to děláte, ne? Určitě by ty duše převzala - ona přece má boha, hrom do ní!" Stonny zvedla otěže.
"Jestli si myslí, že může -"
Itkovian ji zastavil. "Ne, pane. Nabídla mi to, jak musela. Jenže ona není na takové břímě připravená - zabilo by ji, zničilo by jí duši - a to by poranilo jejího boha, možná dokonce osudově."
Stonny vykulila oči. "A co přesně hodláš s - se všema těma dušema dělat?"
"Musím najít způsob, Stonny Menakis, jak je vykoupit. Jak by byl učinil můj bůh."

"To je blbost! Ty nejsi bůh. Jsi jenom zatracenej smrtelník! Nemůžeš -"
"Ale já musím. Takže vidíte, že se vašemu příteli Bukovi nepodobám. Odpusťte mi, pánové, že ‚přežvykuji' takové věci. Vím, že na mě odpověď někde čeká - věřím, že přijde už brzy - a vy máte pravdu, lépe bude, když prostě zachovám klid a budu trpělivý. Nakonec jsem vydržel až doteď."
"Jak chcete, Itkoviane. Moc mluvíme, já a Stonny. To je všechno. Tak nám to odpusťte."
"Není co odpouštět, pane."
"Proč jenom nemůžu mít normální přátele?" chtěla vědět Stonny. "Bez tygřích pruhů a kočičích očí? Bez sto tisíc duší na hřbetě? A tady se blíží jezdec od další courající se kumpanie - třeba bude normální on! Mistr Kápě ví, že je oblečený jako sedlák a vypadá dostatečně degenerovaně, aby zvládl jenom holé věty. Dokonalý muž! Hej! Ty! Na co čekáš? Pojeď k nám! Prosím!"
Hubený jezdec, sedící na tažném koni převelice zvláštního chovu, své zvíře ostražitě pobídl blíž. Darúnsky se strašlivým přízvukem zavolal: "Haló, přátelé! Nejdu nevhod? Zdá se, že se hádáte -"
"Hádáme?" prskla Stonny. "Žil jsi v lesích moc dlouho, jestli si myslíš, že tohle byla hádka! Pojeď blíž, a jak jsi, do Propasti, přišel k tak velkýmu nosu?"
Muž zvadl a zaváhal.
"Stonny!" napomenul ji Vrč a obrátil se na jezdce. "Tato žena je hrubá a protivná na každýho bez rozdílu, vojáku."
"Já nebyla hrubá!" ohradila se Stonny. "Velký nosy jsou jako velký ruce, to je všechno…"
Nikdo nepromluvil. Cizinec pomalu měnil barvu obličeje do krvavě rudé.
"Vítejte, pane," pronesl nakonec Itkovian. "Lituji, že jsme se nesetkali dříve - zvlášť proto, že nás Chmurův přední voj, Rhivové a všechny ostatní kumpanie zřejmě nechali za sebou."
Muž kývl. "Jo. Všimli jsme si. Já jsem velemaršál Brčko od Mottskejch zálesáků." Bledýma, uslzenýma očima zalétl k Vrčovi. "Hezký tetování. Taky jedno mám." Vyhrnul si špinavý rukáv a ukázal rozmazaný, nejasný obrázek na ušmudlaném rameni. "Nevím určitě, co se s ním stalo, ale měla to bejt rosnička na pařezu. Rosničky je pochopitelně těžký zahlídnout, takže to nakonec může bejt docela v pořádku - tady ta šmouha - bude asi rosnička. Ale mohla by to bejt i houba." V úsměvu předvedl obrovské zuby, znovu si shrnul rukáv a povolil otěže. Náhle se zamračil. "Nevíte, kam máme namířino? A proč všichni tolik kvaltují?"
"Ehm…"
Vrč se zřejmě na víc nevzmohl, a tak se ozval Itkovian. "Dobré otázky, pane. Pochodujeme k městu zvanému Maurik, kde se máme znovu spojit s malazským vojskem. Od Mauriku budeme pokračovat dál na jih k městu Korál."
Brčko se zamračil. "A bude se u Mauriku bojovat?"
"Ne, město je opuštěné. Je to jen vhodné místo, kde se sejít."
"A u Korálu?"
"Tam nejspíš k bitvě dojde, ano."
"Města nikam neutečou, tak na co všechen ten spěch?"
Itkovian si povzdechl. "Prozíravý dotaz, pane, vedoucí k jistému zpochybnění dřívějších domněnek všech zúčastněných."
"Cože?"
"Dobrá otázka, povídal," přeložila Stonny.
Velemaršál kývl. "Proto jsem ji taky dával. Je o mně známý, že dávám dobrý otázky."
"Uvidíme," odtušila Stonny.
"Chmur spěchá," promluvil Vrč konečně, "poněvadž se chce k Mauriku dostat před Malažanama - kteří zřejmě pochodujou rychleji, než jsme považovali za možný."
"No a?"
"No, ehm, spojenectví je poslední dobou poněkud… nejistý."
"Jsou to Malažani - co jste čekali?"
"Abych byl upřímný," opáčil Vrč, "tak podle mě Chmur nevěděl, co čekat. Vás ten nedávnej rozkol nepřekvapil?"
"Rozkol? Aha, jasně. Ne. A vůbec, je přece jasný, proč Malažani tak spěchají."
Itkovian se předklonil v sedle. "Opravdu?"
Brčko pokrčil rameny. "Máme tam pár lidí -"
"Vy máte mezi Malažany špehy?" vyhrkl Vrč.
"Jasně. Vždycky. Vyplatí se vědět, co mají za lubem, zvlášť když jsme s nima bojovali. Jenom proto, že jsme jejich spojenci, přece nepřestanem dávat majzla."
"Tak proč pochodují tak rychle, maršále Brčko?"
"Kvůli Černejm Moranthům, jak jinak. Přilétaj každou noc a odvezou celou setninu. Na silnici už Malažanů zůstalo nejvejš čtyři tisíce a polovička z toho jsou markytáni. Dujek je taky pryč. Whiskeyjack to vede - dorazili k řece Maurik a stavějí prámy."
"Prámy?"
"Jasně. Hádám, že chtějí plout po řece. Ne ji přeplout, poněvadž je tam brod a ty prámy jsou navíc po proudu od něj."
"A řeka je pochopitelně donese rovnou k Mauriku. Už za pár dní," dokončil Vrč.
Itkovian se velemaršála zeptal: "Pane, sdělil jste tuto informaci Caladanu Chmurovi?"
"Ne."
"Proč ne?"
Brčko znovu pokrčil rameny. "No, s bratrama Kmenama jsme to kapku probírali."
"A?"

"A usoudili jsme, že Chmur tak nějak zapomněl."
"Zapomněl, pane? A co?"
"Na nás. Na Mottský zálesáky. Myslíme si, že nás chtěl nechat na severu. V lese Černýho psa. Že mohl vydat takovej jako rozkaz tenkrát, něco jako že máme zůstat, zatímco on půjde na jih. Nejsme si jistý. Nemůžem si vzpomenout."
Vrč si odkašlal. "A napadlo vás sdělit Vojvodovi, že jste tady?"
"No, nechceme ho naštvat. Myslím, že nějakej rozkaz tam byl, víte. Něco jako ‚jděte pryč', možná."
"Jděte pryč? Proč by vám Chmur říkal něco takovýho?"
"Á, Vojvoda ne. Kallor. A to nás spletlo. Nemáme Kallora rádi. Jeho rozkazy obvykle neberem na vědomí. Ale teďka jsme prostě tady. Kdo jste vůbec vy?"
"Myslím, pane," řekl Itkovian, "že byste měl vyslat k Chmurovi jezdce - s vaším hlášením o Malažanech."
"Á, tam máme lidi taky, v předním voji. Snažili se dostat k Vojvodovi, ale Kallor je pořád odhání."
"Tak to je vážně zvláštní," podotkl Vrč.
"Kallor říkal, že bychom tu ani neměli bejt. Prej by se Vojvoda rozčílil. A tak se k němu už nepřibližujem. Vlastně uvažujem o tom, že se vrátíme. Mottskej les nám moc chybí - tady nejsou žádný stromy. My máme rádi dřevo. Různý - zrovínka jsme znova získali ten úžasnej stůl… akorát nemá nohy, zřejmě se mu ulomily."
"Jestli to je k něčemu," prohodil Vrč, "tak bychom rádi, kdybyste neodcházeli, maršále."
Muž se zatvářil ponuře.
"Na jihu jsou stromy!" vykřikla Stonny. "Les. Kolem Korálu je les."
Velemaršál se rozzářil. "Doopravdy?"
"Ano," ujišťoval ho Itkovian. "Mají tam růst cedry, jedle a smrky."
"Tak to by bylo dobrý. Povím to ostatním. Budou zase spokojený, a vždycky je lepší, když jsou všichni spokojený. Poslední dobou tupili svý zbraně - a to je špatný znamení, když to dělají."
"Tupili, pane?"
Brčko kývl. "Ztupovali ostří, dělali na nich zuby. Rány jsou mnohem ošklivější. Je špatný znamení, když se dostanou do takový nálady. A brzo potom začnou v noci tancovat kolem ohně. Pak přestanou, a když přestanou, víte, že horší už to bejt nemůže, poněvadž to znamená, že mládenci jsou připravený uspořádat válečný oddíly a vyrazit do noci, aby si našli něco, co se dá zabít. Nějakou dobu už pokukujou po tom velkým voze za náma…"
"Ach," vyhrkl Vrč, "to nedělejte - řekněte jim, ať se mu vyhnou, maršále. Ty lidi -"
"Nekromanti, jo. Zarytý. Moc zarytý. Nemáme rádi nekromanty, zvlášť bratři Kmenové nemají rádi nekromanty. Jeden se jim usadil na jejich území, zavrtal se do nějaký starý pobořený věže v bažinách. Přízraky a strašidla tam řádily každou noc. Tak se bratři Kmenové nakonec rozhodli, že s tím něco udělají, a vypudili ho z tý jeho věže. Bylo to ošklivý, věřte mi - ale nakonec pověsili to, co z něj zbylo, na Dolní křižovatku, jako pro výstrahu, víte."
"Tihle bratři Kmenové vypadají jako pozoruhodná dvojice," poznamenal Itkovian.
"Dvojice?" Brčko zvedl huňaté obočí. "Je jich třiadvacet. A všichni jsou větší než já. A chytrý - teda aspoň některý z nich. Neuměj číst, to je jasný, ale dopočítají se přes desítku a to už je něco, no ne? A vůbec, už musím jet. Musím všem povědět, že dole na jihu jsou stromy. Mějte se."
Dívali se za ním, jak odjíždí.
"Nedostal odpověď na svou otázku," prohodil Vrč po chvíli.
Itkovian se na něj podíval. "A na kterou?"
"Kdo jsme."
"Nebuď pitomá," prskla Stonny. "On ví moc dobře, kdo jsme."
"Podle tebe to jenom hrál?"
"Velemaršál Brčko! Propast mě vem, jasně že to hrál! A dostal vás oba, co? Ale mě ne. Já ho rovnou prokoukla."
"Myslíte, že by se o tom měl Chmur dozvědět, pane?" zeptal se jí Itkovian.
"A o čem?"
"Kupříkladu o těch Malažanech."
"A znamenalo by to nějakej rozdíl? Chmur stejně dorazí k Mauriku první. Tak holt budeme čekat dva dny místo dva týdny, no a co? Znamená to akorát, že celý tohle svinstvo budeme mít rychleji za sebou - mistr Kápě ví, Dujek už možná dobyl Korál - a co se mě týče, může si ho klidně nechat."
"Máš pravdu," podotkl Vrč.
Itkovian odvrátil zrak. Možná má. Do čeho jedu? Co ještě hledám na světě vezdejším? Nevím. Do Pannionského věštce mi nic není - on ode mě stejně nepřijme objetí, tedy pokud ho Malažané chytí živého, což je samo o sobě dosti nepravděpodobné.
Proto se zdržuji tak daleko za těmi, kdo přetvoří svět? Lhostejný, bez zájmu? Zřejmě jsem tu skončil - proč to nepřijmout? Můj bůh je pryč - mé břímě je pouze a jen mé. Možná na mě ani žádná odpověď nečeká - tohle tedy nový nezdolný štít vidí, když se na mě podívá s takovou nesmírnou lítostí v očích?
Skončil už můj život, jen mé tělo se ještě plouží dál?
Možná už jsem vyřízený. Skutečně vyřízený…
"Hlavu vzhůru, Itkoviane," řekl Vrč, "než se tam dostaneme, už možná bude po válce - nebyl by to pěkně smutný konec našeho příběhu, co?"

"Řeky jsou k napití a utopení," vrčela Hetan s jednou rukou ovinutou kolem sudu.
Whiskeyjack se usmál. "Myslel jsem, že vaši předkové byli námořníci," podotkl.
"Kteří konečně přišli k rozumu a ty své zatracené kánoe nadobro zakopali."

"Mluvíš nezvykle neuctivě, Hetan."
"Každou chvíli se ti pozvracím na boty, staříku, tak jak jinak bych měla mluvit?"
"Mé dcery si nevšímej," ozval se Humbrall Taur a popošel blíž. "Překonal ji Darún."
"Nemluv mi o tom slimákovi!" sykla Hetan.
"Určitě ráda uslyšíš, že ty poslední tři dny, co tolik trpíš, je na jiném prámu," sdělil jí Whiskeyjack. "A vzpamatovává se."
"Tenhle opustil jen proto, že jsem přísahala, že ho zabiju," zamručela Hetan. "Neměl se pobláznit, ten slizký červ! Duchové pod námi, taková chuť k jídlu!"
Humbrall Taur se zachechtal. "Nikdy by mě nenapadlo, že uvidím tak lahodné -"
"Mlč, otče!"
Obrovský barghastský náčelník mrkl na Whiskeyjacka. "Už se těším, až se s tím mužem z Darúdžhistánu konečně setkám."
"V tom případě bych tě měl varovat, že zdání klame," podotkl Whiskeyjack, "a v Kruppeho osobě zvlášť."
"Už jsem ho párkrát viděl, když ho má dcera tahala sem a tam. A poslední dobou jsem si všiml, že se role pána obrátila. Pozoruhodné. Hetan je velice podobná mé ženě, víš."
"A kde je tvoje žena?"
"Skoro dost daleko v pohoří Bílých tváří, abych mohl trochu volněji dýchat. Skoro. V Korálu možná…"
Whiskeyjack se usmál a znovu pocítil údiv nad přátelstvím, jímž byl v poslední době obdařen. Kolem ubíhaly kdysi zkrocené břehy řeky Maurik. Rybářská mola a uvazovací kůly byly obrostlé rákosím a staré čluny na břehu se rozpadaly pod nánosem bahna. Kolem rybářských chýší dál na břehu bujela tráva. Při tom pohledu se zachmuřil.
"I pro mě," podotkl vedle něj Humbrall Taur, "je to neveselý pohled."
Whiskeyjack si povzdechl.
"Blížíme se k městu, že ano?"
Malažan kývl. "Ještě asi den."
Hetan za nimi zaúpěla.
"Myslíš, že to Chmur ví?"
"Myslím, že ano, aspoň část z toho. Mezi pacholky a pomocníky máme Mottské…"
"Mottské - kdo nebo co to je, komandante?"
"Něco, co matně připomíná žoldnéřskou kumpanii, válečný náčelníku. Většinou to jsou dřevorubci a sedláci. Vznikli náhodou - vlastně kvůli nám Malažanům. Právě jsme dobyli Oraz a táhli jsme na západ do Mott - která se rychle vzdala s výjimkou lidí v Mottském lese. Dujek nechtěl, aby kumpanie odpadlíků narušovala naše zásobovací linie, protože jsme chtěli dál do vnitrozemí, a tak do Mottského lesa poslal Paliče mostů, aby je vyhubili. Po půldruhém roce jsme byli pořád tam. Mottští běhali v kruzích kolem nás. A když se rozhodli, že se nám postaví a budou bojovat, bylo to vždycky, jako by je posedl nějaký temný bůh z močálů - nejednou jsme si řádně naběhli. Totéž provedli Zlatým Moranthům. Nakonec nás Dujek odvolal, ale tou dobou už se s Mottskými zálesáky spojil Chmur a přetáhl je do svého vojska. V každém případě je to ošidná banda, která se vrací jako střevní nákaza - se kterou jsme se naučili žít."
Whiskeyjack pokrčil rameny.
"Takže víte, že váš nepřítel o vás ví." Humbrall kývl.
"Více méně."
"Vy Malažané," kroutil Barghast hlavou, "hrajete složité hry."
"Občas," připustil Whiskeyjack. "Jindy jsou úplně jednoduché."
"Jednou vaše vojska vytáhnou do pohoří Bílých tváří."
"O tom pochybuju."
"A proč ne?" chtěl vědět Humbrall Taur. "Copak nejsme dost úctyhodní nepřátelé, komandante?"
"Až příliš, válečný náčelníku. Ne, pravda je taková, že jsme s vámi uzavřeli dohodu, a Malazská říše bere takové dohody vážně. Setkáte se s úctou a nabídkou na uzavření obchodu, na zachování hranic a podobně - budete li chtít. Pokud ne, vyslanci odejdou a budou to poslední Malažané, které uvidíte, dokud se nerozhodnete jinak."
"Vy cizinci jste zvláštní dobyvatelé."
"Ano, to jsme."
"Proč jste v Genabakis, komandante?"
"Malazská říše? Jsme tu, abychom sjednocovali a skrze sjednocení zbohatli. A co se toho bohatnutí týče, nejsme nijak sobečtí."
Humbrall Taur si poklepal na mincemi pošitý hauberk. "A jediné, co vás zajímá, je stříbro?"
"Bohatství je víc druhů, náčelníku."
"Vážně?" Barghast přimhouřil oči.
Whiskeyjack se usmál. "Setkání s klany Bílých tváří je jednou takovou odměnou. Různorodost je hodná oslav, Humbralle Taure, neboť je kolébkou moudrosti."
"Tvoje slova?"
"Ne, to řekl říšský historik Kalous."
"A on mluví za Malazskou říši?"
"Když to jde."
"A teď to jde?"
Whiskeyjack se Humbrallovi podíval do tmavých očí. "Možná ano."
"Budete už vy dva zticha!" zavrčela za nimi Hetan. "Já umírám."

Humbrall Taur se obrátil ke své dceři, krčící se zase u sudu. "Něco mě napadlo," zahučel.
"A co?"
"Že možná nemáš mořskou nemoc, dcero."
"Vážně? Tak co -" Hetan vyvalila oči. "Duchové pod námi!"
Vzápětí musel Whiskeyjack zcela neobřadně spustit nohy do řeky, aby mu proud pořádně umyl boty.

Poté co byl Maurik opuštěn, tu musela řádit bouře. Okrasné stromy v nádobách byly překocené a kolem domů byly navršené hromady písku plné chaluh. Ulice pokrýval neporušený koberec písku a nikde nebyla vidět žádná těla ani odpadky.
Korlat projížděla hlavní ulicí přístavního města. Nalevo měla nízká skladiště a budovy s úřady, krčmy, hospody a krámky napravo. Horní poschodí skladů s plochými střechami krámků spojovala lana, nyní ověšená chaluhami, jako by to byla výzdoba na nějakou námořnickou slavnost.
Kromě mírného teplého větříku se v ulicích nic nehýbalo. Okna a dveře byly otevřené a prázdné. Skladiště byla vyrabovaná a dveře do ulice zůstaly otevřené.
Korlat dorazila na západní konec města a vůně moře ustupovala nasládlému pachu hnijící vody z řeky za skladištěm. Caladan Chmur, Kallor a ostatní se rozhodli Maurik obejít přes vnitrozemí a Bába chvíli letěla nad Korlat, než také uhnula stranou. Korlat ještě nezažila, že by matka velkých krkavců byla tak rozrušená. Pokud ztráta spojení opravdu znamenala, že Anomander Dlouhý vlas a Měsíční Kámen byli zničeni, pak Bába ztratila svého pána i své vražedné hnízdiště. Obojí muselo být nepříjemné. Dost, aby velká krkavčice smutně věšela křídla.
Korlat se rozhodla, že pojede sama, a vydala se delší cestou - přes město. Nakonec nebylo kam spěchat a předtuchy čekání na místě vždycky pouze protahovaly - lepší bylo strávit více času na cestě. Korlat měla o čem přemýšlet. Byl li její pán v pořádku, stane před ním a formálně ukončí svou službu - ukončí vztah existující čtrnáct tisíc let - nebo ho spíš na čas přeruší. Na léta, jež zbývají jednomu smrtelnému muži. A pokud snad Anomandera postihlo nějaké neštěstí, stane se Korlat velitelem tuctu Tiste Andii, kteří, stejně jako ona, zůstali u Chmurova vojska. Což rychle ukončí, neboť nijak netoužila velet svým druhům. Nechá je, aby o svém osudu rozhodli sami.
Anomander Dlouhý vlas sjednotil Tiste Andii silou své osobnosti - a Korlat dobře věděla, že ona nic takového nemá. Došla k závěru, že různorodé války, do nichž se rozhodl zapojit sebe a svůj lid, mají společnou základní věc - avšak její podstata jí vždy unikala. Byli tu nepřátelé, spojenci, boje, zápasy, vítězství a ztráty. Během staletí připadali náhodné nejen jí, ale i jejím příbuzným.
Náhle ji cosi napadlo, jako by jí někdo vrazil nůž do prsou. Třeba je Anomander Dlouhý vlas ztracený stejně. Třeba tato nekonečná řada válek odráží jeho vlastní hledání. Celou dobu jsem si myslela, že má prostý cíl - dát nám důvod k existenci, abychom na sebe vzali ušlechtilost ostatních… ostatních, pro něž boj něco znamená. Nebyla to snad zásadní myšlenka pod vším, co jsme dělali? Proč o tom teď pochybuji? Proč nyní věřím, že pokud tu nějaká myšlenka skutečně existuje, je to něco jiného?
Něco méně ušlechtilého…
Snažila se podobné úvahy zahnat, než ji zatáhnou do hlubin zoufalství. Protože zoufalství je trestem pro Tiste Andii. Kolikrát jsem viděla, jak mi druhové padají na bitevním poli, a hluboko v duši jsem věděla, že mi bratři a sestry nezemřeli proto, že by se nedokázali ubránit nepříteli? Zemřeli, protože se rozhodli zemřít. Zabilo je jejich vlastní zoufalství. Největší nebezpečí, které nám hrozí.
Odváděl nás Anomander Dlouhý vlas od zoufalství - je toto snad jeho jediný cíl? Odmítá snad zoufalství přijmout? A pokud ano, pak tedy, milá Matko noci, měl právo mást nás, když se nám snažil zabránit, abychom poznali, co je jeho jediným, tklivým cílem. A já - já neměla o něčem takovém vůbec přemýšlet, neměla jsem dojít k tomuto závěru.
Odhalení tajemství mého pána nepřináší žádnou odměnu. Proklínám světlo. Strávil staletí tím, že se snažil vyhnout mým otázkám, odrazoval mě, když jsem se ho snažila lépe pochopit, proniknout závojem jeho tajemství. A to mě zraňovalo, nejednou jsem na něj vyjela, a on jen stál před mým hněvem a rozhořčením. Mlčel.
Rozhodl se nepodělit se se mnou… což jsem já považovala za nadutost, za povýšené chování toho nejhoršího druhu - dost na to, aby mě to rozzuřilo… ach, pane, tvá milost je z nejtvrdších.
Jestli zoufalství útočí na nás, na tebe útočí stonásobně…
Náhle věděla, že své druhy nepropustí. Jako Anomander, ani ona je nedokáže opustit, a jako Anomander, ani ona jim nedokáže sdělit pravdu, budou li prosit - nebo požadovat - o ospravedlnění.
Pokud tato chvíle přijde brzy, budu muset najít sílu - sílu vést - sílu skrýt pravdu před svými druhy.
Ach Whiskeyjacku, jak jenom ti to řeknu? Naše touhy byly… příliš jednoduché. Hloupě romantické. Na světě pro nás dva není ráje, milenče. Mohu ti jen nabídnout, aby ses ke mně připojil, abys zůstal po mém boku. Modlím se k Matce noci, ach, jak se modlím, aby ti to stačilo…
Za městem stály na břehu řeky chalupy rybářů, udírny a sušárny sítí, poničené bouří a plné smetí. Předměstí se jako stuha táhlo až k mokřinám a dokonce i v rákosí zarostlém bahně stála desítka chýší na kůlech, propojených hatěmi. Dvě řady kůlů vyznačovaly široký podvodní příkop, který tu byl vykopán a vedl na kraj mokřin, kde byla vybudovaná široká, pevná mola. Řeku Maurik v ústí mohla překonat pouze plavidla s nejmenším ponorem, protože její dno se vlivem proudů a přílivu a odlivu neustále měnilo, během několika zvonění se mohly pod vodou objevit písečné kosy, které proud vzápětí odnesl a navršil jinde. Zásoby přepravované po řece se vykládaly západně od ústí - tady v mokřinách.
Vojvoda, Kallor, herold Hurlochel a Orfantal, zástupce Korlat, stáli na molu. Koně uvázali u silnice na kraji mola. Všichni čtyři hleděli proti proudu řeky.
Korlat dovedla koně na chodník spojující město a mola. Když se dostala k poněkud vyvýšené silnici, uviděla první malazský prám. Usoudila, že na jejich stavbě se podílela magie. Byla to pevná plavidla z neohoblovaných klád, s

plochým dnem a plachtou nataženou přes polovinu paluby. Z místa, kde stála, jich Korlat viděla dobře dvě desítky. I s pomocí magie musela být stavba těchto plavidel složitý podnik. Ale když je dokončili tak rychle…
Na tomhle tedy celou dobu pracovali Černí Moranthové. Takže to Dujek s Whiskeyjackem plánovali od samého začátku.
Nad flotilou kroužili velcí krkavci a hlasitě se jim vysmívali. Na prvním prámu byli vidět vojáci, Barghastové a koně.
Korlat zastavila koně u ostatních zvířat a sesedla. Jedna Rhivka od ní převzala otěže a Korlat na ni kývla, než se připojila ke Caladanu Chmurovi.
Vojvoda se tvářil neutrálně, kdežto Kallor se ošklivě šklebil.
Orfantal se připojil ke Korlat a uklonil se na pozdrav. "Sestro," začal jejich rodným jazykem, "byla cesta přes Maurik příjemná?"
"Jak dlouho tu již stojíte, bratře?"
"Asi zvonění a půl."
"V tom případě ničeho nelituji."
Orfantal se usmál. "A bylo to tiché zvonění a půl. Téměř tak dlouhé, že by to dohnalo Tiste Andii k šílenství."
"Lháři. Vydržíme mlčet celé týdny a ty to dobře víš, bratře."
"Pravda, ale v tom nejsou žádné pocity. Znám to, prostě poslouchám vítr a nic mi nedělá starosti."
Korlat se na něj zadívala. Žádné pocity? Tvoje lhaní tedy není žert.
"A odvažuji se tvrdit," pokračoval Orfantal, "že napětí dále poroste."
"Když už vy dva musíte mluvit," zavrčel Kallor, "mluvte jazykem, kterému rozumím. Přetvářek bylo dost na celý život."
Orfantal se k němu obrátil a darúnsky řekl: "Jistě ne tvůj život, Kallore."
Prastarý válečník vycenil zuby.
"To stačí," zahřměl Chmur. "Byl bych raději, kdyby Malažané neviděli, jak se hašteříme."
Korlat už rozeznala Whiskeyjacka. Stál na přídi vedoucího prámu. Měl na sobě přílbu a plnou zbroj. Humbrall Taur byl vedle něj a penízkový hauberk se mu celý třpytil. Barghast se očividně skvěle bavil, stál tu vysoký a velitelský, obě ruce položené na vrhací sekery u pasu. Korouhevník Artanthos se držel za nimi, ruce zkřížené na prsou, a usmíval se.
Vojáci u vesel na sebe pokřikovali a vedli prámy mezi kůly. Obratně dostali jeden prám ze silnějších proudů a nechali se donést k molu.
Korlat sledovala, oči upřené na Whiskeyjacka - který zase hleděl na ni - jak se prám blíží. Se skřípěním dorazil k molu a vojáci s lany vyskákali na dřevěnou plošinu a plavidlo přivázali. Ostatní prámy na řece také přistávaly u bahnitého břehu.
Mezi otcem a Whiskeyjackem se objevila Hetan a chystala se skočit na molo. Byla bledá a nohy se jí málem podlomily. Orfantal jí spěchal podat pomocnou ruku - kterou ona s prsknutím odrazila a proběhla na druhý konec mola.
"Dobrý nápad," chechtal se Humbrall Taur. "Ale jestli si ceníš života, Tiste Andii, nechej tu holku její těhotenské bídě. Vojvodo! Děkuji za formální přivítání! Spěcháme ke Korálu, pravda?" Barghastský válečný náčelník vystoupil a Whiskeyjack ho následoval.
"Pokud není na řece dalších sto prámů," zavrčel Chmur, "tak jste ztratili dvě třetiny vojska. Jakpak se to asi stalo?"
"Po řece vypluly tři klany, Vojvodo," opáčil Humbrall Taur s úsměvem. "Zbytek se rozhodl jít pěšky. Naše bohy to pobavilo. I když zároveň byli rozmrzelí!"
"Rád vás tu vidím, Vojvodo," řekl Whiskeyjack. "Žel, neměli jsme dost plavidel pro celé vojsko. Proto se Dujek rozhodl ho rozdělit -"
"A kde, ve jménu mistra Kápě, je on?" zeptal se Kallor. "Jako bych se musel ptát," dodal.
Whiskeyjack pokrčil rameny. "Černí Moranthové je vezou -"
"Ke Korálu, ano," štěkl Kallor. "Ale proč, Malažane? Aby město dobyli jménem vaší říše?"
"Pochybuju, že by to šlo provést," opáčil Whiskeyjack. "Ale kdyby ano, opravdu bys tolik litoval, že je v Korálu při vašem příchodu už klid, Kallore? Jestli tvá žízeň po krvi potřebuje úlitbu -"
"Nikdy nežízním dlouho, Malažane," prskal Kallor a zvedl ruku k meči, jejž nosil na zádech.
"Zdá se," utrousil Chmur a Kallora si nevšímal, "že došlo k pozoruhodným změnám v plánu, který jsme odsouhlasili. Vlastně," pokračoval a zadíval se na prámy, "jste zřejmě už od začátku měli na mysli podvod."
"Nesouhlasím," ohradil se Whiskeyjack. "Vy jste měli jako svou tajnou zálohu Měsíční Kámen a to, co s ním Dlouhý vlas hodlal provádět, a my zase došli k závěru, že bychom měli mít něco podobného. To vy jste s tím začali, Vojvodo - takže podle mého nejste v postavení, abyste si mohli na něco stěžovat."
"Komandante," zaskřípal Chmur zuby, "nikdy jsme nechtěli, aby Měsíční Kámen provedl předčasný útok na Korál a my tak získali výhodu nad údajným spojenci. Načasování bylo naplánované pro společný útok."
"A Dujek s tebou stále souhlasí, Vojvodo. Já taky. Pověz, už se Bábě podařilo dostat se blíž ke Korálu?"
"Zatím se o to pokouší."
"A nejspíš ji zase zaženou. Což znamená, že netušíme, co tam na nás chystají. Jestli se Pannionský věštec nebo jeho poradci aspoň maličko vyznají ve válčení, přichystají na nás past - nějakou, které se nedokážeme vyhnout, pokud se budeme chtít dostat aspoň na dohled ke korálským hradbám. Vojvodo, naši Černí Moranthové dopravili kapitána Parana a Paliče mostů deset líg od města, k němuž se mají potají přiblížit a zjistit, co Pannionové připravili. Jenže Paliči mostů samotní nestačí, aby tyto léčky překonali, ať už jsou jakékoliv. Proto vede Dujek šest tisíc vojáků Houfce, které přenesli Černí Moranthové, a hodlá Pannionům zhatit jejich plány."
"A proč, ve jménu mistra Kápě, bychom ti měli věřit?" chtěl vědět Kallor. "Pořád jenom lžete - od samého začátku."
Whiskeyjack znovu pokrčil rameny. "Pokud bude šest tisíc malazských vojáků stačit k tomu, aby dobyli Korál a zničili Pannionského věštce, tak jsme nepřítele vážně přecenili. Což si nemyslím. Podle mě nás čeká boj a budeme nejspíš

potřebovat všechny případné výhody."
"Komandante, pannionské oddíly podporují kádry mágů a navíc ti nadpřirození kondoři," podotkl Chmur. "Jak se hodlá Dujek ubránit před nimi? Vaše vojsko nemá čaroděje, který by stál za řeč.
"Je tam Rychlej Ben a on našel způsob, jak se ke svým chodbám dostat bez potíží. Za druhé mají Černé Moranthy, kteří dokážou ovládnout oblohu a zásobovat vojáky municí. Přesto si jsem jistý, že to nebude stačit."
"Možná padne víc než polovina vašich vojáků, komandante."
"I to je možné, Vojvodo. Proto, pokud budete souhlasit, bychom si měli pospíšit."
"Nebo," zaprskal Kallor, "bychom mohli nechat Panniony, aby se vyčerpali zničením Dujeka a jeho šesti tisíc, a dorazit až pak. Vojvodo, poslouchej. Malažané si sami uchystali nebezpečnou situaci, a teď prosí, abychom jim pomohli. Já říkám, nechme je, ať se dusí ve vlastní šťávě."
Korlat vycítila, že se Kallorův návrh Chmurovi začíná zamlouvat. "To je dost malicherné," pronesla opovržlivě. "A citově zabarvené. Proto nejspíš i z taktického hlediska sebevražedné."
Kallor se k ní prudce obrátil. "Ty, ženská, nemůžeš objektivitu ani předstírat! Pochopitelně že se postavíš na stranu svého milence!"
"Kdyby byla jeho pozice neobhájitelná, zcela určitě bych to neudělala, Kallore. A v tom je mezi námi dvěma rozdíl."
Podívala se na Caladana Chmura. "Nyní mluvím za Tiste Andii, již doprovázejí tvé vojsko, Vojvodo. Radím spěchat co nejrychleji ke Korálu s cílem pomoci Dujekovi. Komandant Whiskeyjack dorazil s dostatečným počtem prámů, abychom se mohli okamžitě přepravit na jižní břeh. Pět dní rychlého pochodu, a budeme na dohled Korálu."
"Nebo osm dní normálním tempem," podotkl Kallor, "což nám zajistí, že ke Korálu dorazíme odpočatí. Je snad Houfec Jednorukého tolik přeceňován, že se nedokáže udržet tři dny navíc?"
"Snažíš se o nový přístup?" optal se Kallora Orfantal.
Šedivý válečník pokrčil rameny.
Chmur prudce vydechl. "On teď mluví rozumně a uvážlivě, Tiste Andii. Pět dní, nebo osm? Vyčerpaní, nebo odpočinutí, a tudíž schopní okamžitě zaútočit na nepřítele? Co z toho je taktičtější?"
"Mohlo by to znamenat rozdíl mezi tím, že budeme mít za spojence spolehlivé a bojeschopné vojáky, nebo najdeme jen rozsekané mrtvoly," podotkl Whiskeyjack a otřepal se. "Rozhodněte se, jak chcete. Prámy vám tu pochopitelně necháme, ale moji lidé se přepraví první - my vyčerpání riskneme." Kývl na Artantha, jenž zůstal na prámu.
Korouhevník kývl a zvedl několik signálních vlaječek, s nimiž se vydal na záď.
"Ty jsi to čekal, viď?" zasyčel Kallor.
Že tentokrát vyhraješ? Ano, myslím, že čekal.
Whiskeyjack mlčel.
"A tak se vaše oddíly nakonec dostanou ke Korálu první. Velmi chytré, parchante. Opravdu velice chytré."
Korlat se postavila před Chmura. "Vojvodo, stále věříš Tiste Andii?"
Obr se zamračil. "Tobě a tvým lidem? Ano, ovšemže vám věřím."
"Dobrá, my tedy doprovodíme komandanta Whiskeyjacka, Humbralla Taura a jejich bojovníky. A tak budeme zastupovat tvoje zájmy. Orfantal a já jsme převtělenci - jeden z nás dokáže v případě potřeby rychle doručit zprávu buď o nebezpečí, nebo o zradě. Navíc by naše přítomnost mohla být rozhodující, pokud by bylo nutné Dujeka stáhnout ze střetu, který se nedá vyhrát."
Kallor se zasmál. "Milenci jsou znovu spolu a po nás se chce, abychom se sklonili před falešnou objektivitou -"
Orfantal popošel ke Kallorovi. "Tohle byla tvoje poslední urážka Tiste Andii," pronesl tiše.
"Dost!" zařval Caladan Chmur. "Kallore, poslouchej. Já Tiste Andii věřím. Nic, co řekneš, tou důvěrou neotřese, protože si ji vysloužili před staletími, stonásobně, a ani jednou nezradili. Na druhou stranu stále více pochybuji o tvé věrnosti…"
"Střez se svých obav, Vojvodo," zavrčel Kallor, "nebo na ně dojde."
Chmur odpověděl tak tiše, že ho Korlat skoro neslyšela. "Vysmíváš se mi, Kallore?"
Válečník zbledl. "K čemu by mi to bylo?" optal se hluše.
"No právě."
Korlat se obrátila na bratra. "Zavolej naše druhy, Orfantale. Doprovodíme komandanta a válečného náčelníka."
"Jak pravíš, sestro." Než odešel, Tiste Andii se ještě zadíval na Kallora. "Myslím, starče, že až tohle skončí…"
Kallor vycenil zuby. "Co bude?"
"Že si pro tebe přijdu."
Kallor se dál usmíval, ale cukání lícního svalu prozradilo jeho napětí.
Orfantal se vydal k čekajícím koním.
Ticho přerušil Humbrall Taur, když se zasmál. "A my si mysleli, že až dorazíme, budete se hádat."
Korlat se podívala na prám - a Whiskeyjackovi do očí. Podařil se mu úsměv, z něhož poznala, pod jakým pracuje napětím. Ale z toho, co uviděla v jeho očích, se jí zrychlil dech. Spatřila tam lásku, úlevu, něhu… a neskrývané očekávání.
Matko noci, tihle smrtelníci ale žijí!

Vrč a Itkovian klusali bok po boku. Dorazili k chodníku a blížili se k molu. Obloha na východě bledla a vzduch byl svěží a chladný. Dvě desítky rhivských honáků naháněly na ohrazenou rampu poslední ze tří stovek bhederinů. Několik set kroků za oběma muži přihánělí jiní Rhivové další tři stovky kusů. Přes řeku bylo třeba přepravit nejméně dva tisíce bhederinů, a Vrčovi a Itkovianovi bylo jasné, že pokud chtějí převézt své kumpanie přes řeku co nejdřív, budou se muset vmáčknout mezi ně.

Malažané uměli stavět, na každém prámu byla široká, pevná rampa od přídě po záď. Záď samotnou při plavbě zalévala voda. Můstek samotný byl ohebný tam, kde to bylo potřeba, a všude jinde řádně zabezpečený a překvapivě široký - mohly po něm jet dva vozy vedle sebe.
Komandant Whiskeyjack a jeho setniny překročili řeku před patnácti zvoněními a po nich následovaly tři klany Barghastů Humbralla Taura. Vrč věděl, že Itkovian doufal, že oba muže znovu uvidí, zvlášť Whiskeyjacka, ale než se dostali k řece, Malažan i Barghast byli dávno pryč.
Caladan Chmur utábořil své oddíly na bližším břehu Mauriku a budíček určil na tři zvonění před rozedněním. Právě se přepravili poslední z jeho mužů. Vrč žasl nad tím, jak rozdílným tempem obě spojenecká vojska postupují.
Zastavil s Itkovianem mezi rhivskými honáky. Stranou stál vysoký, neohrabaně vypadající muž, který nebyl Rhiv, a díval se, jak bhederinové za hulákání a hvízdání honáků dusají na první prám.
Vrč sesedl a přistoupil k osamělému muži. "Mottští zálesáci?" zeptal se.
"Velemaršál Chlív," opáčil muž s pokřiveným úsměvem. "Jsem rád, že jste tady - těmhle skrčkům vůbec nerozumím. A to jsem se vážně snažil. Asi mluvěj jiným jazykem."
Vrč se ohlédl na Itkoviana, než se podíval zpátky na velemaršála. "To taky mluví. Stojíš tu už dlouho?"
"Od včerejší noci. Spousta lidí přešla. Spousta. Díval jsem se, jak dávají prámy dohromady. Byli rychlí. Malažani znají dřevo, to je jasný. Věděli jste, že Whiskeyjack se učil na kameníka, než se stal vojákem?"
"Ne, to jsem nevěděl. Co to má společnýho s tesařinou, velemaršále?"
"Nic. Jenom jsem to řekl."
"Čekáš tu na zbytek kumpanie?" chtěl vědět Vrč.
"Ani ne, i když se asi dřív nebo pozdějc ukážou. Samo sebou přijdou až po bhederinech, aby mohli posbírat trus. Tihle skrčci to dělají taky. Párkrát jsme se kvůli tomu servali, víte. Byly to takový tahanice. Obvykle docela dobrodušný. Koukněte na ně, co dělají - nakopali všechen trus na hromadu a hlídají ho. Když se přiblížím, vytáhnou kudly."
"Tak to ti radím, aby ses nepřibližoval, velemaršále."
Chlív se znovu zazubil. "To by ale nebyla žádná legrace. Nečekám tu jen tak pro nic za nic, víte."
Itkovian sesedl a připojil se k nim.
Vrč se obrátil na honáky a celkem srozumitelnou rhivštinou se zeptal: "Který z vás tu tomu velí?"
Jeden šlachovitý stařík vzhlédl a popošel blíž. "Řekni mu, ať jde pryč!" štěkl a ukázal prstem na velemaršála Chlíva.
"Promiň," odtušil Vrč s pokrčením ramen, "nemůžu mu nic nakazovat. Jsem tu za svou legii a za Šedé meče. Rádi bychom se převezli - před zbytkem vašeho stáda -"
"Ne. To nejde. Ne. Musíš čekat. Čekat. Bhederini se neradi rozdělují. Jsou nervózní. Nespokojení. Potřebujem, aby při převozu byli klidní. To chápeš, že? Ne, musíš čekat."
"A jak dlouho vám to asi bude trvat?"
Rhiv pokrčil rameny. "Skončíme, až skončíme."
Po chodníku se přisunula druhá třístovka bhederinů. Honáci jim vyšli vstříc.
Vrč uslyšel ránu a pak začali všichni Rhivové křičet a utíkali zpátky. Darún se obrátil právě včas, aby uviděl, jak velemaršál Chlív, se slušnou hromádkou trusu v košili, utíká k rampě. Proběhl po rampě a seskočil na prám. Jeden Rhiv, který měl očividně hlídat trus, ležel v bezvědomí vedle hromady a na bradě se mu vybarvoval rudý otisk velké, kostnaté pěsti.
Vrč se na starého honáka, který poskakoval a prskal vzteky, zazubil.
Promluvil Itkovian. "Pane, viděl jste to?"
"Ne, jenom úplný konec."
"Ta rána přišla odnikud - ani jsem neviděl, že by se k němu přiblížil. Ten ubohý Rhiv se složil jako pytel… pytel -"
"Hnoje?"
Po dlouhé chvíli - tak dlouhé, až už si Vrč myslel, že to nikdy nepřijde - se Itkovian usmál.

Od moře se valily mraky, pršelo a vál prudký vítr. Kapky deště dopadaly na železné přilbice, štíty a kožené pláštěnky a rozstřikovaly se. Opuštěná krajina zmizela za stěnou šedi a kupecká silnice byla rozmáčená, bláto se lepilo na kopyta, kola vozů a boty.
Whiskeyjackovi stékala voda do hledí - které spustil, aby se mu déšť nedostával do očí, což však mělo jen částečný úspěch - zatímco se snažil vyznat v okolí. Od předního voje ho odvolal posel a sotva srozumitelně hlásil, že se jednomu vozu zlomila osa, a jak prudce zastavil, tahouni se zranili. Whiskeyjack viděl pouze kopu po uši zablácených vojáků, kteří ječeli, klouzali, přivazovali provazy a halekali na sebe, a také nejméně tři vozy zabořené až po nápravy v místě, kde kdysi bývala silnice, jež se zatím proměnila v řeku bahna. Vzadu vypřahali voly a ti hlasitě bučeli.
Whiskeyjack seděl na koni a sledoval dění. Nemělo smysl proklínat rozmary přírody ani přetížené vozy, dokonce ani rychlost, s níž postupovali. Jeho mariňáci i přes zdánlivý chaos dělali, co bylo potřeba. Vzhledem k roční době liják nejspíš brzy přejde, a slunce tu bylo žíznivé. Přesto si říkal, kteří bohové se proti němu asi spikli, neboť od přechodu řeky neuběhl jediný den, aby na tomto šíleném pochodu nedošlo k nějaké nehodě - a všechny byly tuze nepříjemné.
Potrvá nejméně další dva dny, než dorazí ke Korálu. Whiskeyjack už od Mauriku neobdržel jedinou zprávu od Rychlýho Bena, a čaroději, Paranovi a Paličům mostů v té době ke Korálu stále zbývalo půl noci cesty. Whiskeyjack si byl jistý, že se již dostali k městu, a stejně jistý si byl i tím, že Dujek a jeho setniny se blíží k místu setkání. Má li přijít bitva, dojde k ní brzy.
Whiskeyjack otočil unaveného koně a pobídl ho zpátky k přednímu voji. Rychle se stmívalo a na několik zvonění se budou muset zastavit. Pak stráví několik drahocenných chvilek s Korlat - námaha a potíže na tažení je držely příliš často od sebe. Ačkoliv ani Korlat, ani on nevěřili, že Anomander Dlouhý hlas už je odpískaný, ona se ujala role velitele

Tiste Andii ve všech ohledech - byla chladná, odtažitá, cele soustředěná na rozpoložení svých bratří a sester.
Pod jejím vedením propátrávali Kurald Galain, svou chodbu noci, a čerpali z ní energii ve snaze očistit ji od nákazy Chromého boha. Whiskeyjack během jejich krátkých a řídkých návštěv viděl, jakou cenu si to na nich vyžádalo. Nicméně Korlat chtěla mít, až dojde k bitvě u Korálu, magii Kurald Galain po ruce - a bez obav z nákazy.
Whiskeyjack vycítil, jak se i ona mění. Čišelo z ní jakési mrazivé odhodlání. Možná ji tolik zatvrdila možnost, že Anomander Dlouhý vlas zemřel. Nebo možná jejich budoucnost, kterou si tak naivně plánovali bez ohledu na drsné požadavky skutečného světa. Pro oba byla minulost stále neklidná.
Whiskeyjack si byl jistý, že Anomander Dlouhý vlas není mrtvý. Během několika nočních rozhovorů s pánem Měsíčního Kamene ho Malažan začal poněkud lépe chápat: přes spojenectví, včetně dlouhodobého partnerství s Caladanem Chmurem, byl Tiste Andii samotář - téměř patologicky nezávislý. Potřeby ostatních mu byly lhostejné, nestaral se, zda potřebují nebo vyžadují útěchu či pochvalu. Řekl, že při útoku na Korál bude, a taky že tam bude.
V šeru před sebou už rozeznával přední voj, hlouček důstojníků na koních kolem pětice, již tvořili Humbrall Taur, Hetan, Cafal, Kruppe a Korlat. Za nimi se obloha rozjasňovala. Každou chvíli přestane pršet a se štěstím Oponn budou večeři připravovat v hřejivém světle zapadajícího slunce, než potáhnou dál.
Hnal své čtyři tisíce vojáků bez oddechu. Byli ti nejlepší, jakým kdy velel, ale přesto od nich žádal nemožné. I když to chápal, ztráta důvěry Caladana Chmura jím otřásla víc, než by přiznal i před Korlat. Rychlý pochod spojeneckých sil by mohl věštce přimět, aby se zamyslel - příchod tolika legií by každého nepřátelského velitele přiměl ustoupit z případného střetu s Dujekem. Ať už byli vojáci vyčerpaní nebo ne, občas k zastrašení stačila samotná početní převaha. Pannionové měli omezené zdroje a věštec by neriskoval pokračování boje za městskými hradbami, pokud by to ohrozilo jeho hlavní vojsko.
Příchod čtyř tisíc zablácených a klopýtajících vojáků u něj spíš vyvolá úsměv. Whiskeyjack bude muset zařídit, aby těch jeho pár vojáků něco znamenalo - dvanáct Tiste Andii, klan Ilgres a elitní klany Bílé tváře Humbralla Taura budou nejspíš klíčové, i když barghastské podpůrné síly nedělaly dohromady ani dva tisíce bojovníků.
Rozbíháme se příliš brzy, příliš daleko od kořisti. A ve svém nesmyslném spěchu jsme nechali padesát tisíc Barghastů daleko za sebou. Toto rozhodnutí může být osudové…
Když se Whiskeyjack opět připojil k přednímu voji, cítil se mnohem starší, než by odpovídalo jeho létům, obtížený chybami rodícími se z bažiny těžké únavy.

Voda mu stékala po osníři a lepila mu dlouhé, šedé vlasy na záda a široká, zato hubená ramena. Šedá přílba se mu leskla a odrážela cínovou oblohu. Kallor stál nehybně na kraji mělké prolákliny, hlavu skloněnou, a jeho kůň čekal opodál.
Starý válečník si prohlížel vodou nasáklou prérii. Oči měl bezvýrazné, neživé, a za celou dobu ani nemrkl. Pozoroval proudy vody, do nichž bušil déšť, maličké pramínky, širší potoky, řinoucí se přes kamení a mezi spletenými kořeny trávy. Voda odtékala k jihu.
A tady, v této prolákline, zvláštně zabarvená bahnem, tekla do kopce.
Z prachu… v bláto. Takže nakonec přece jen putujete s námi. Ne, pochopte, mám z toho radost.
Otočil se a zamířil ke svému koni. Vracel se zpátky po vlastní stopě a v houstnoucím šeru, s olověnými mraky nad hlavou a v prudkém lijavci, konečně dorazil do tábora. Vně stanů nehořely žádné ohně a záři luceren tlumilo záplatované plátno. V rozbahněných uličkách se před potopou krčili velcí krkavci.
Kallor zastavil koně před Chmurovým velitelským stanem, sesedl a vstoupil.
Herold Hurlochel stál hned za vchodem, pokud by ho, jako Caladanova posla, potřebovali. Mladý muž byl unavený a napůl spal. Kallor si ho nevšímal.
Vojvoda kupodivu seděl v táborovém křesle, kladivo položené přes kolena. Ani se neobtěžoval sundávat ze sebe bláto. Zvedl zvláštní zvířecí oči, všiml si Kallora a zase zrak sklopil. "Udělal jsem chybu," zabručel.
"Souhlasím, Voj vodo."
To upoutalo Chmurovu zbystřenou pozornost. "Musel jsi mě špatně pochopit…"
"Ne. Měli jsme se připojit k Whiskeyjackovi. Zničení Houfce Jednorukého - jakkoliv by mě to osobně potěšilo - bude pro toto tažení taktickou pohromou."
"Dobrá, Kallore, ale teď už s tím nemůžeme nic dělat."
"Bouře přejde, Vojvodo. Ráno můžeme zrychlit - dotáhneme se na ně aspoň o den. Jsem tu ale z jiného důvodu. Z důvodu, který má příhodně vztah ke změně našeho názoru."
"Tak to vyklop, Kallore, a rychle, nebo mlč."
"Pojedu za Whiskeyjackem a Korlat."
"A proč? Omluvit se?"
Kallor pokrčil rameny. "Jestli to pomůže. Ale spíš zapomínáš na mé… zkušenosti. Přese všechno, co vás všechny na mně žere, jsem chodil po této zemi, když T'lan Imass byli ještě děti, velel jsem stotisícovým vojskům, šířil oheň svého hněvu po celých kontinentech a sedával sám na vysokých trůnech. Chápeš, jaký to má význam?"
"Ano. Nikdy se nepoučíš, Kallore."
"Očividně," odsekl válečník, "to nechápeš. Znám bitevní pole lépe než kterýkoliv žijící muž, včetně tebe."
"Malažané si na tomto kontinentu zřejmě vedli docela dobře i bez tvé pomoci. Kromě toho, proč si myslíš, že Whiskeyjack nebo Dujek dají na tvé rady?"
"Jsou to rozumní muži, Vojvodo. Zřejmě zapomínáš ještě na něco. S tasenou čepelí mě nikdo neporazil sto tisíc let."
"Kallore, vybíráš si nepřátele dobře. Zkřížil jsi někdy čepele s Anomanderem Dlouhým vlasem? S Dassemem Úkorem? Se Šedohřívem? Se seguležským prvním?"
Nemusel dodávat: se mnou? "Nikomu z nich u Korálu čelit nebudu," zavrčel Kallor. "Jenom věštdominům, urdomen,

septarchům -"
"A možná jednomu dvěma K'Chain Che'Malle?"
"Myslím, že už žádní nezůstali, Vojvodo."
"Možná. Možná ne. Ale tvůj náhlý… zápal mě poněkud překvapil."
Vysoký válečník pokrčil rameny. "Pokusím se napravit vlastní špatnou radu, to je všechno. Dovolíš mi jet za Whiskeyjackem a Korlat?"
Chmur si ho chvíli prohlížel, pak si povzdechl a mávl rukou. "Jeď."
Kallor vyšel ven a ke svému koni. Několik nešťastných velkých krkavců, schoulených pod vozem, bylo jedinými, kdo viděl, jak se usmívá.

Kry hromadící se kolem skalnatého pobřeží zalévala tmavá voda. Paní Závist se dívala, jak se Baaljagg a Garat brodí k lesu na břehu. Povzdechla si a poodhrnula závoj své chodby, jen natolik, aby mohla přejít a nenamočila se.
Už měla plné zuby rozbouřeného moře, černé vody, potopených ledových hor a mrazivého deště a uvažovala o vhodné a účinné kletbě seslané na Nerreus a Beru, na paní za to, že nedokáže u svých vod udržet pořádek, a na pána za jeho očividně nesmyslný hněv, že ho tolik využívá. Pochopitelně taková kletba by mohla panteon popudit ještě víc, což by nebylo vhodné.
Povzdechla si. "Musím si tedy nechat takové potěšení ujít… nebo ho aspoň prozatím odložit. Nuže dobrá." Otočila se a uviděla Senua, Thuruleho a Moka. Segulehové slézali po téměř kolmé ledové ploše další kry. Vzápětí už se brodili ke břehu.
Lanas Tog před chvílí zmizela a objevila se pod stromy přímo naproti nim.
Paní Závist došla na ojíněný, zubatý okraj meckroské ulice a pomalu se vydala na ledový most, po němž dorazila na kamenitý břeh, kde čekali ostatní.
"Konečně!" zvolala a opatrně došlápla na vlhký mech vedle Lanas Tog. Obrovské cedry za ní se ztrácely v šeru na svahu vysoké hory. Paní Závist si smetla vločky sněhu z telaby, prohlédla si nepřívětivý hvozd a upřela oči na Lanas Tog.
Z mečů v těle T'lan Imass opadávaly kusy ledu. Námraza na svraštělých tvářích nemrtvého tvora hynula v šířících se skvrnách.
"Ach, drahá, ty taješ."
"Půjdu se podívat napřed," prohlásila Lanas Tog. "Nedávno tudy prošli lidé. Víc než dvacet, méně než padesát, někteří velice obtížení."
"Opravdu?" Paní Závist se rozhlédla kolem sebe a nikde nespatřila žádné stopy. "Víš to jistě? Zapomeň na to. Vůbec jsem se neptala. Nuže! Kterým směrem šli?"
T'lan Imass se obrátila k východu. "Stejným jako my."
"Vskutku zvláštní! Je možné, že je dohoníme?"
"Těžko, paní. Jsou asi čtyři dny před námi -"
"Čtyři dny! To již tedy dorazili ke Korálu!"
"Ano. Chceš si odpočinout, nebo budeme pokračovat?"
Paní Závist se obrátila k ostatním. Baaljagg měla stále v rameni hlavici oštěpu, ačkoliv se zdálo, že pomalu vychází z těla, a proud krve ustával. Paní Závist by byla raněnou ay vyléčila, ale šelma ji k sobě odmítala pustit blíž. Garat vypadal zdravý, i když mu huňatý bok křižovala hustá síť starých jizev. Tři Segulehové opravili své zbraně a zbroj, jak nejlépe mohli, a nyní mlčky čekali, masky čerstvě namalované. "Hmm, zdá se, že žádné zdržení nebude, pražádné! Taková dychtivost, ubohý starý Korál!" Náhle se otočila. "Lanas Tog, pověz, prošel tudy i Onos T'oolan?"
"Nevím, paní. Avšak ty smrtelníky před námi sledoval predátor. Bezpochyby zvědavý. Necítím v této oblasti žádné přetrvávající násilí, takže je šelma nejspíš opustila, jakmile odhadla jejich plnou sílu."
"Šelma? A jaká šelma, drahoušku?"
T'lan Imass pokrčila rameny. "Velká kočka. Možná tygr - myslím, že takovéto lesy mají v oblibě."
"Není to vzrušující? Lanas Tog, rozhodně se vydej po této osudové stezce - my tě budeme těsně následovat!"
* * *
Zákopy a vstupy do tunelů byly dobře zamaskované pod cedrovými větvemi a hromadami mechu a bez nadpřirozených schopností svých mágů by je byli Paliči mostů vůbec nenašli.
Paran se spustil do tunelu, který si v duchu označil jako velitelský, a minul držáky se zbraněmi - viděl píky, halberdy, kopí, luky a svazky šípů - a výklenky plné jídla, vody a dalších zásob, až narazil na velkou opevněnou místnost, kde si septarcha očividně hodlal zřídit velitelství.
Rychlej Ben a jeho nesourodý kádr mágů se rozvalovali v půlkruhu za stolem s mapami a vypadali jako hejno hryzců, kteří se právě dostali do bobřího doupěte. Kapitán se podíval na velkou pomalovanou kůži, připevněnou na stole, na níž Paliči mostů vyznačili celé bludiště tunelů a opevnění, skladiště zásob a přístupové a ústupové cesty.
"Tak co máte?" zeptal se Paran, když došel k mágům.
"Někdo v Korálu dostal rozum," promluvil Rychlej Ben, "a uvědomil si, že by se tady měla schovat aspoň setnina, jako stráž - Honec hlídal město a viděl je, jak vylízají. Dorazí sem za jedno zvonění."
"Setnina." Paran se zamračil. "Co je to podle pannionských měřítek?"
"Čtyři sta betaklitů, dvacet urdomen, čtyři věštdominové, jeden z nich velí a nejspíš je kouzelník."
"A které přístupové cesty podle vás použijí?"
"Ty tři stupňovitý," odpověděl Vřeten a podrbal se pod žíněnou košilí. "Celou dobu vedou pod stromy a hodně se kroutí, což znamená, že se na nás ti chudáci můžou těžko vrhnout, jakmile se do toho dáme."

Paran se zadíval na mapu. "Pokud jsou pružní, jakou jinou možnost by mohli zvolit?"
"Hlavní rampu," řekl Rychlej Ben, vstal a poklepal prstem na mapu. "Tu, kterou chtěli použít pro přípravu léčky. Nebudou se mít kde krýt, ale jestli dokážou srazit štíty… no, je nás čtyřicet…"
"Munice?"
Čaroděj se ohlédl na Vřetena, jenž udělal kyselý obličej a zabručel. "Moc jí nezbývá. Když ji použijeme správně, třeba se nám podaří tuhle setninu rozdrtit - ale věštec zjistí, co máme za lubem, a pošle sem nahoru dvacet tisíc bojovníků. Jestli se Dujek brzo neukáže, budeme se muset stáhnout, kapitáne."
"Já vím, Vřetene, a proto taky chci, abyste si dali stranou nějaké svítivky a hořivky - chci tyhle tunely upravit. Jestli budeme muset zmizet, nezůstane z téhle pevnosti nic než bláto a popel."
Sapérovi spadla brada. "Kapitáne, bez našich svítivek a hořivek nebude muset věštec po týhle setnině nikoho posílat - ta nás smete jako nic!"
"Pokud jich zbude dost, aby se znovu přeskupili a dostali se k hlavní rampě. Jinými slovy, Vřetene, sežeňte sapéry a uvařte pro ty tři skryté stezky ten nejohavnější guláš, jaký dokážete. Pokud se nám podaří zařídit, aby to vypadalo, jako že je tu zakopané celé malazské vojsko… a ještě lépe, když dokážeme, že z té setniny nevyvážné jediný voják živý, získáme čas, který potřebujeme. Čím méně jistý si věštec bude, tím bezpečnější budeme. Teď zavřete pusu a jděte najít Křováka a ostatní. Vaše chvíle slávy je tady, Vřetene - jděte."
Muž s mumláním odešel.
Paran se podíval na ostatní. "Říkali jste věštdominský kouzelník. Dobrá, jakmile začne tanec, musí jít co nejrychleji k zemi. Co jste vymysleli, pánové?"
Tyčka se zakřenil. "Můj nápad, kapitáne. Je to klasika, smrtelný - zvlášť proto, že to nikdo nečeká. Už jsem dokončil obřad a nechal to odjištěný - Rychlýmu Benovi stačí akorát ohlásit, že toho syčáka uviděl."
"Jaký obřad, Tyčko?"
"Důmyslnej, kapitáne - to kouzlo mi půjčil Modroperel, ale neumím ho popsat, ani ho napsat a ukázat vám ho. Slova a významy visí ve vzduchu, víte, pronikají do podezíravých myslí a vyvolávají pud sebezáchovy. Když víte, že to přichází, není to k ničemu - funguje to, akorát když to nevíte."
Paran se zamračeně obrátil k Rychlýmu Benovi.
Čaroděj pokrčil rameny. "Tyčka by se nehlásil, kdyby si tím nebyl jistý, kapitáne. Toho věštdomina mu vyčenichám. A pro případ, že se to zvrtne, mám ještě něco v záloze."
Modroperel dodal: "Vřeten bude držet práskavku, kapitáne, s mágovým jménem."
"Doslova," přisadil si Prsťák, "a v tom je celej ten rozdíl, jelikož je Vřeten čaroděj a tak."
"Ano? A jak často to znamenalo rozdíl v minulosti, Prsťáku?"
"No, ehm, byla tu ta ošklivá řádka, ehm, polehčujících okolností -"
"Propast pod námi," vydechl Paran. "Rychlej Bene, jestli nevyřídíme toho kouzelníka, budeme brzy krmit stromy."
"My víme, kapitáne. Nebojte se. Zlikvidujeme ho dřív, než zajiskří."
Paran si povzdechl. "Prsťáku, najděte mi Pazderku - chci, aby každý, kdo v ruce nemá munici nebo kouzlo, dostal luk a dvacet šípů a taky píky."
"Ano, pane." Prsťák se vyškrábal na nohy, uchopil jeden velký mumifikovaný prst, který měl na provázku navlečený kolem krku, a než vyšel ven, políbil ho.
Modroperel si odplivl. "Je mi zle pokaždý, když to udělá."

O půldruhého zvonění později ležel kapitán vedle Rychlýho Bena a díval se na prostřední stupňovitou stezku, kde se v odpoledním slunci leskly přílbice a zbraně. Pannionové se vůbec nenamáhali poslat napřed zvědy a jejich zástup ani neměl předvoj. Paran doufal, že taková přehnaná sebedůvěra se jim nakonec stane osudnou.
Čaroděj si do hlíny před sebou zapíchal půl tuctu klacíků, hezky do řady. Slabou magii, jež mezi nimi přebíhala, mohl kapitán sledovat jen koutkem oka. Dvacet kroků za nimi seděl nad svým skromným kruhem z kamínků Tyčka. Šest klacíků ze stejné větve, již použil Rychlej Ben, bylo zastrčeno do mechu před oddílovým mágem mezi měchýři naplněnými vodou. Na větvičkách se třpytily kapičky vody.
Rychlej Ben si tiše povzdechl, natáhl ruku a poklepal prstem na třetí klacík. Tyčka si všiml, že se jeden z jeho klacíků třese. Zazubil se, zašeptal poslední slovo obřadu a vypustil svou magii. Měchýř se smrskl, náhle byl úplně prázdný. Dole na stezce se věštdominský kouzelník, třetí v řadě, náhle předklonil. Z úst mu proudila voda, plíce jí měl plné, a prsty si drásal hruď. Tyčka zavřel oči a celý byl zalitý potem, jak rychle dodal poutací kouzla k vodě, jež plnila věštdominovy plíce, a držel ji tam i přes zoufalou, křečovitou snahu dostat smrtící tekutinu ven.
Vojáci křičeli a shlukli se kolem svíjejícího se mága. Do jejich středu dopadly čtyři práskavky. Došlo k několika výbuchům a přinejmenším jeden spustil řadu práskavek, zakopaných po celé stezce, a ty zase spustily bořiče zahrabané pod stromy u cesty. Stromy začaly padat na motající se vojáky. Pod stromy se nesl kouř a křik raněných a umírajících. Mnoho mužů přimáčkly kmeny nebo zachytily větve.
Křovák a další čtyři sapéři, včetně Vřetena, seběhli ze svahu a přihodili další munici. Popadané stromy - jejichž větve byly polité lampovým olejem - vzplály ve chvíli, kdy vybuchla první hořivka. Ve chvilce byla celá setnina lapená pod hořícími stromy.
Propast pod námi, nejsme zrovna přátelská banda, co? pomyslel si Paran. Dole, hodný kus za posledními Panniony, se z úkrytu vynořila Pazderka se svými vojáky. Všichni měli luky a - jak Paran doufal - likvidovali nepřátele, jimž se snad podařilo vyhnout se léčce a pokoušeli se o útěk.
Prozatím kapitán slyšel jen křik a hukot plamenů zahánějících nastávající soumrak. Na tváři cítil sílící horko.
Podíval se na Rychlýho Bena. Čaroděj měl zavřené oči. Kapitánovu pozornost upoutal nepatrný pohyb na jeho rameni

- byla to maličká loutka z klacíků a provázku. Když zamrkal, loutka byla pryč. Paran si říkal, jestli ji vůbec viděl… v mihotavé záři plamenů a kroutících se stínech… musím mít vidiny. Nedostatek spánku, ta hrůza v plamenech přede mnou, zjitřené smysly - všechen ten zatracený křik…
Plameny slábly, a oheň pomalu přecházel jeho běsnící hlad, jak se v promáčeném lese nemohl příliš rozšířit. Nad stezkou se válel kouř a dole ležela zčernalá těla. Plátová zbroj byla ožehnutá, až získala barvy duhy, kožené řemeny se kroutily a loupaly a boty hlasitě praskaly.
Jestli má mistr Kápě vyhrazenou jámu pro své nejděsivější služebníky, tak do ní patří Moranthové, kteří vyrobili tuhle munici. A my, že jsme ji použili. To nebyla bitva, to bylo vraždění.
K Paranovi sklouzl Klátil. "Kapitáne! Moranthové se spouštějí z oblohy nad opevněním - Dujek dorazil a s ním první vlna. Pane, naše posily jsou tady."
Rychlej Ben přejel rukou přes řadu klacíků. "To je dobře. Budeme je potřebovat."
Ano, věštec se svého opevnění nevzdá bez boje. "Děkuji, léčiteli. Vraťte se k vrchní pěsti a vyřiďte, že tam brzy přijdu."
"Rozkaz, pane."

KAPITOLA DVACET ČTYŘI

Některé proudy není vidět. Kněží a kněžky dvojkultu Togga a Fanderay ve svých chrámech dlouho vedli jen hrstku přívrženců, a těch chrámů bylo jen několik a daleko od sebe. Ke krátkodobé expanzi kultu došlo v malazském vojsku na počátku vlády Laseen, ale pak zřejmě sám od sebe vyhasl. Při zpětném pohledu lze tento záchvěv vyložit jako maličko předčasný, předjímající o necelé desetiletí obrození, během něhož se dostaly do popředí další starodávné kulty. První důkazy tohoto obrození se objevily na samotných hranicích říše (přesněji řečeno ani zdaleka ne, cit.), v nedávno osvobozeném Capustanu, kde tento proud ukázal svou moc všem…

Kulty vzkříšení
Korum T'bal (přel. Illys z Darúdžhistánu)

D
va staří a shrbení lidé, celí zahalení a s maskami, pomalu kulhali k nízkému, širokému vchodu do chrámu mistra Kápě. Coll se na nádvoří postaral o mottské koně a nyní stál ve stínu zdi a díval se, jak ten blíž k němu - žena - zvedá hůl a rázně klepe na vrata.
Z dálky zazněly bubny oznamující, že korunovace knížete Ararda je v plném proudu. Vzhledem k tomu, že na obřad dohlížela maskovaná rada, byl Coll nemálo zvědav, co tu dělají dva její členové, očividně přicházející na neoficiální návštěvu. A taky byl nedůvěřivý, protože předpokládal, že nikdo netuší, že je chrám znovu obsazený.
Polekal se, když vedle sebe uslyšel tichý hlas: "Co dobrého z toho může vzejít?" Ve stínu vedle něj stál další maskovaný kněz, nezřetelný, zahaleny, ruce v rukavicích sepjaté na pupku - i když jinak vypadal hubený jako tyčka.
"Kde ses tu vzal?" sykl Coll a srdce mu bušilo jako o závod.
"Já? Já tu byl před tebou! Tohle je můj stín, troubo! Koukni na tu pochodeň - místo, kde stojíme, by mělo být zalité světlem. Jsou všichni šlechtici v Darúdžhistánu stejně natvrdlí jako ty?"
Coll udělal obličej. "Dobrá, kněži stínu, špehuješ - koho? Jaká státní tajemství jsi zjistil, když ses díval, jak hřebelcuju koně?"
"Jenom to, že tě nesnášejí, Darúne. Pokaždé, když ses k nim obrátil zády, chystali se tě kousnout - akorát že ty jsi pokaždé uhnul přesně v pravé chvíli -"
"Ano, to jsem udělal, poněvadž jsem věděl, co mají za lubem. Pokaždé."
"Neslyším tu pýchu? Na to, že jsi přechytračil koně?"
"Další podobná poznámka, knězi, a přehodím tě přes tuhle zeď."
"To by ses neopovážil - tak dobrá, opovážil. Nechoď blíž. Budu slušný. Slibuju."
Oba se obrátili, protože vrata se se skřípěním otevřela.
"Ajvaj!" šeptl Tvrz'Stínupán. "Kdopak je tohle?"
"Můj přítel Murillio."
"Ne, pitomče - ten druhý!"
"Myslíš toho s meči? Tak ten pracuje pro mistra Kápě."
"A ví o tom Tvrz'Kápě?"
"To se ptáš ty mě?"
"Už vás přišel navštívit?"
"Ne."
"Blbec jeden zabedněná!"
Coll zabručel. "Jsou snad takoví všichni tvoji známí?"
"Zatím," přiznal nerad Tvrz'Stínupán.
"Jaké masky mají ti dva pod kapuci?" zeptal se Coll.
"Chceš vědět, jestli je poznám? Samo sebou. Ten děda je Tvrz'Togg. A ta ještě starší bába je Tvrz'Fanderay. V radě je používáme jako zarážky na knížky - za všechny ty roky, co jsem strávil v Rabu, jsem je snad neslyšel pronést jediné slovo. Ještě zábavnější je, že to jsou milenci, kteří se navzájem nikdy nedotkli."
"A jak to funguje?"

"Použij svou představivost, Darúne. Hele, pozvali je dovnitř! Co asi bublá v tomhle kotli?"
"Kotli? Jakém kotli?"
"Drž zobák."
Coll se usmál. "Báječně se tu bavím, až moc, takže už je čas jít dovnitř."
"Jdu s tebou."
"To teda nejdeš. Nemám rád špehy." S tím se Collova pěst střetla s bradou kněze, který se složil na hromádku. Stíny se pomalu rozpustily v mihotavém světle pochodně.
Coll si přetřel klouby na ruce, vešel do chrámu a zavřel za sebou vrata. Murillio, válečník a hosté nebyli nikde v dohledu. Coll se vydal k hrobce. Jedno křídlo dveří bylo pootevřené. Coll je otevřel dokořán a vstoupil.
Murillio seděl u kavalce, který sem přinesli pro Mhybe - pohřební jáma zůstávala prázdná i přes neustálé naléhání mrtvého válečníka, že ji mají položit tam. Služebník mistra Kápě stál před oběma maskovanými kněži a jáma zela mezi nimi. Všichni mlčeli.
Coll došel k Murilliovi. "Co se děje?" šeptl.
"Nic. Ani slovíčko, pokud něco nedrmolí v duchu, ale o tom pochybuju."
"Takže čekají."
"Zdá se. Propast nás vem, jsou horší než supové…"
Coll se na přítele zadíval. "Murillio, uvědomuješ si, že sedíš na rohu oltáře mistra Kápě?"

Na sever od Korálu se táhl rozlehlý park, palouky oddělovaly háje upravených stromů, které nejméně tři sezóny nikdo nestříhal. Mezi nimi se kroutila kupecká silnice a narovnala se, teprve až když se dostala k dvě stě kroků širokému předpolí, za nímž začala stoupat k úzkému kamennému mostu přes hluboký příkop obepínající hradby. Brána byla mohutná, naložený vůz tudy projel jen tak tak. Křídla brány byla pokrytá bronzem.
Poručík Pazderka zamrkala, jak jí do očí stekl pot. Přivedla Jiskru a jeho oddíl, jak nejblíž to šlo, a teď všichni leželi na břiše na kraji zarostlé dřevorubecké stezky asi třicet kroků nad silnicí na východním svahu hory. Vysoké hradby Korálu měli napravo, předpolí přímo před sebou a park nalevo. Na předpolí se shromáždili pannionští beklité. Stáli tu natlačení čelem k hoře - a zákopům, jež nyní držel Dujek se šesti tisíci vojáky Houfce.
Seržant zabručel: "Teď vycházejí z brány. Je to nějaká korouhev a jezdci… pořádně se naparují…"
"Septarcha a jeho důstojníci," souhlasila Pazderka. "Tak co, Jiskro, napočítal jsi tolik co já?"
"Dvacet pět, třicet tisíc," odpověděl seržant a zatahal se za knír.
"Ale my jsme vejš -"
"To jo, akorát že ty zákopy a tunely nejsou určený k obraně - měla to být skrýš. Je tam moc rovných chodeb, žádný slepý tunely, žádný zúžený místa, nedá se využít boční palba - a je tu zatraceně moc stromů!"
"Sapéři jsou -"
"Nebudou mít čas!"
"Vypadá to tak," souhlasila Pazderka. "Mimochodem, vidíš, že by se kondoři shromažďovali k útoku?"
"Ne, ale to neznamená -"
"Znamená to, seržante, že je věštec drží zpátky. Ví, že nejsme hlavní síla. Zničili jsme mu přepadení ze zálohy a zlikvidovali jednu setninu a určitě ho rozčílili dost na to, aby na nás poslal, kolik, třetinu svýho vojska? A možná kádr mágů, aby mu dohlídli na septarchu? A jestli zjistí, že jsme spíš medvěd v noře, pochybuju, že budou nějak vytrvalý -"
"Pokud se věštec nerozhodne, že zabít šest tisíc vojáků Houfce mu za třetinu vojska stojí, Pazderko. Být já na jeho místě -"
Pazderka se ošklíbla. "Jasně, já taky." Já bych nás zlikvidovala, zadupala do země, než dorazí zbytek. "Ale stejně si nemyslím, že je věštec tak chytrej - nakonec co ví o Malažanech? Zná jen pár povídaček o válkách daleko na severu… o invazi, která uvázla na mrtvým bodě. Nemůže vědět, čeho jsme schopný."
"Pazderko, lovíš na prázdnej háček. Věštec ví, že se nám nějak podařilo zabrat jeho zákopy. Ví, že jsme proklouzli kolem jeho kondorů a jedinýho nepolechtali na zobáku. Ví, že jsme vyřídili celou setninu s použitím moranthský munice. Ví, že tu sedíme a díváme se, jak se jeho vojáci připravují, a neutíkáme. A taky ví, že nedostáném žádnou pomoc - aspoň ne včas - a možná, jenom možná, jsme skočili do žumpy dřív, než se hovna usadily."
Pazderka dlouho mlčela. Pannionské legie se seřadily a do čela každé se postavili důstojníci. Zavířily kotle, vojáci zvedali píky. A pak před každou legií zazářila magie.
Ach… "Kde je Mizela?"
"Tady."
"Mazej za Dujekem -"
"Rozkaz, poručíku. Teď jsme v tom až po uši."

Rychlej Ben, dřepící nahoře nad hlavním zákopem, se pomalu narovnal. "Vřetene, Modroperle, Prsťáku, Tyčko, ke mně, prosím.
Čtyři mágové se vyškrábali k němu a všichni drmolili. "Tucet kouzelníků!" "Natahují ze stejný chodby!" "A je to čistý a ošklivý!" "Oni spřádají, Rychlej!" "Pracujou společně -"
"Mlčte!"
"Všichni umřeme!"
"Zatraceně, Prsťáku, sklapni!"
Rychlej Ben se mračil, dokud se čtyři muži neuklidnili, chvíli si je prohlížel a nakonec se zazubil. "Dvanáct těch parchantů, správně? A kdo tu stojí před vámi? Rychlej Ben. Správně? Ben Adaefón Delat. Jestli si někdo z vás nadělal

do kalhot, ať se jde převlíknout, a pak se připojte k setninám, ke kterým jste přidělení - cokoliv se dostane přese mě, bude na vás. Musíte to vyřídit, jak to půjde." Ohlédl se a uviděl přicházet Dujeka, Parana a Mizelu. Žena byla udýchaná a kulila oči. "Dobrá, kádre, rozchod."
Mágové se rozběhli.
Dujek byl v plné zbroji - poprvé za celá léta. Čaroděj mu kývl na pozdrav.
Promluvil Paran. "Rychlej Bene, tady Mizela přinesla špatné zprávy -"
"Já vím, kapitáne. Rozdělil jsem svůj kádr, takže nás nedostanou naráz. Upoutám jejich pozornost na sebe -"
"Počkat," přerušil ho Dujek. "Ten kádr není kádr, a horší je, že to ví. Za druhé, vy nejste bojový mág. Jestli vás ztratíme předčasně…"
Čaroděj pokrčil rameny. "Vrchní pěsti, jsem všechno, co máte. Na chvíli je zabavím."
Paran řekl: "Pošlu Paliče mostů, aby vás hlídali - dostali jsme další munici -"
"Přehání," skočil kapitánovi do řeči Dujek. "Půl bedny a většina toho je pro boj zblízka. Jestli se nepřítel dostane tak blízko, aby ji museli použít, nejspíš vás dostane nějaký zbloudilý šíp, čaroději. Nelíbí se mi to, vůbec se mi to nelíbí."
"Mně taky ne," přiznal Rychlej Ben. Čekal. Slyšel, jak vrchní pěst skřípe zuby.
"Kapitáne?" řekl nakonec Dujek.
"Ano, pane?"
"Jsou svítivky a bořiče na místě? Můžeme celý ten zatracený svah strhnout?"
"Křovák říká, že je všechno připravené, vrchní pěsti. Můžeme zbořit každý tunel i zákop."
"Takže se můžeme stáhnout a nechat Panniony, aby znovu zabrali… kouřící hromadu ničeho."
"To můžeme, pane."
"Což znamená, že jsme přešli půlku kontinentu, jen abychom se stáhli před prvním bojem."
"Dočasný ústup, pane," poukázal Paran.
"Nebo jim můžeme rozbít nos… možná vyřídit deset tisíc betaklitů, deset, dvanáct mágů a septarchu. Za cenu tohoto vojska včetně Rychlýho Bena. Pánové, je to spravedlivá výměna?"
"To musíte rozhodnout -" začal Paran, ale Dujek ho přerušil.
"Ne, kapitáne. Není. Ne tentokrát."
Rychlej Ben se podíval vrchní pěsti do očí. Dal jsem slovo Ohnici. Máme s kapitánem… plány. Abych to všechno mohl dodržet, neřeknu teď ne. Ty zákopy zbořím a utečeme. Ale jsem taky voják. Palič mostů. A krutá pravda je, že z taktického hlediska je to víc než spravedlivá výměna. Děláme to pro Whiskeyjacka. Pro nadcházející obléhání. Zachráníme životy. Podíval se na Parana a poznal, že i on to ví. Obrátil se zpátky k Dujekovi. "Vrchní pěsti, je to spravedlivá výměna."
Dujek spustil hledí přilby. "Dobrá, tak do práce."
Rychlej Ben se díval, jak odcházejí, a povzdechl si. "Co chceš, Mizelo?"
"Pane?"
"Nezkoušej na mě to panáčkování, ženská. Hodláš se teď někdy vrátit ke svému oddílu, nebo chceš zblízka sledovat můj brzký skon?"
"Myslela jsem, že bych mohla… pomoct."
Rychlej Ben přimhouřil oči. "Jak?"
"Totiž…" Vytáhla malý kamínek, který měla pověšený kolem krku. "Před pár lety jsem sebrala tenhle amulet."
Čaroděj zvedl obočí. "A co má dělat, Mizelo?"
"Je těžší se na mě soustředit - zřejmě to funguje docela dobře."
"A kde jsi to vzala?"
"Od jednoho starýho pouštního kupce v Pan'potsun."
Rychlej Ben se usmál. "Nech si ho, holka."
"Ale -"
"Kdybys ho nenosila, už bys nebyla Mizela, že ne?"
"Asi ne. Akorát -"
"Vrať se ke svému oddílu. A vyřiď Pazderce, aby sebrala své mládence a děvčata a odvedla je - budete hlídat bok a pozorovat město. Kdyby se najednou objevili kondoři, vrátíš se ke mně, jak nejrychleji to půjde."
"Ano, pane."
"Tak mazej."
Odběhla.
Ať se propadnu. Ta holka koupí od gralského podvodníčka bezcenný kamínek a najednou je neviditelná. Syrové, ale čisté nadání, a ona o tom ani neví.

Pazderka a její vojáci, schovaní pod kapradím a křovím, měli nerušený výhled na pannionské legie. Přední řady dosahovaly pod rampu vedoucí k zákopům. Před zpívajícími betaklity se objevila šedá kouzelná stěna. Věštdominští velitelé byli zahalení magií a kráčeli pěšky před svými setninami. Postupovali neúprosně.
Na svahu vysoko nad Panniony stál Rychlej Ben, odkrytý a sám. Aspoň tak to Pazderce řekla Mizela - stromy nalevo jí totiž zakrývaly výhled.
Sebevražda. Pazderka věděla, že je čaroděj dobrý, ale dobrý byl jenom proto, že se držel při zemi a svou práci prováděl potají, vskrytu. Nebyl Besana ani Pačes, ani Kalot. Za všechny ty roky, co ho znala, ho ani jednou neviděla otevřeně použít chodbu. Nejenže to nebyl jeho styl, ale měla podezření, že to ani není v jeho moci.
Pro tenhle boj sis vytáhl špatnou zbraň, Dujeku…

V prvním pannionském čtverci se cosi pohnulo. Ozval se křik. Pazderka vykulila oči. Objevili se démoni. Ne jeden, ale šest - ne, sedm. Osm. Byli obrovští, příšerní, a rvali natlačené vojáky na kusy. Stříkala krev, údy létaly. Věštdominští mágové se otočili.
"Zatraceně," šeptla vedle ní Mizela. "Spolkli to."
Pazderka se na ni zamračila. "O čem to mluvíš?"
"Jsou to iluze, poručíku. Copak to nepoznáš?"
Ne.
"Jde o nejistotu - oni nevědí, čemu čelí. Rychlej Ben hraje na jejich obavy a strach."
"Mizelo, počkej! Jak to, ve jménu mistra Kápě, poznáš ty?"
"Nevím, ale poznám to."
Věštdominové vypustili vlnu šedé magie, jež se nad legií rozpadla a vyslala k démonům pátravá chapadla.
"To by je mělo srazit," poznamenala Mizela. "Jestli to Rychlej Ben nechá bez odezvy, začnou něco tušit - uvidíme - aha!"
Kouzlo vypadalo jako padající hnízda zmijí, které řvoucí démony zcela obalily. Ti v předsmrtné křeči zabili další vojáky kolem sebe, ale nakonec jeden po druhém povzdechli. V první legii panoval naprostý zmatek, všude se válela roztrhaná těla. Než bude znovu nastolen pořádek, chvíli to potrvá.
"Zvláštní, co se stane, když něčemu věříš," prohodila Mizela po chvíli.
Pazderka kroutila hlavou. "Když čarodějové dokážou tohle, proč nemáme u každýho všivýho oddílu nějakýho iluzionistu?"
"Funguje to jenom proto, poručíku, protože je to vzácný. Kromě toho zvládnout i jedinýho falešnýho démona dokáže akorát skutečný mistr - a jak jích Rychlej Ben dokázal vytáhnout osm, to je mi -"
Věštdominští mágové se pustili do protiútoku. Na svah se vyvalila praskající vlna, rozežírala zemi a rozbíjela stromy.
"To míří přímo na něj!" sykla Mizela a zaťala prsty Pazderce do ramene.
"Au! Pusťme!"
Zemí i vzduchem otřásl hromový výbuch.
"Bohové! Zabili ho! Smetli! Zničili - Beru nás všechny chraň!"
Pazderka chvíli ohromeně zírala na kvílející ženu vedle sebe, než se zase podívala dolů.
Z legie vystoupil další věštdominský čaroděj, jedoucí na obrovském plavém oři. Na zbroji i na dvouhlavé sekeře, již třímal, si pohrávala mihotavá magie.
"Ach," šeptla Mizela. "To je moc dobrá iluze."
Čaroděj dojel k dalšímu mágovi. Který se otočil.
Jezdci vyletěla sekera z ruky a za ní jiskřil led. Sekera změnila tvar, zčernala, zkroutila se a natáhla černočerné spáry. Oběť zaječela, když přízrak ze sekery udeřil, a ochranným tkanivem chaotické magie prorazila magie smrti jako hlavice oštěpu skrz osníř a zasáhla muže do prsou.
Přízrak se znovu objevil, ještě než věštdomin dopadl na zem - a proletěl mu hlavou ve výbuchu železa, kostí, krve a mozku - v černých pařátech sevřel věštdominovu duši - která žhnula a vyzařovala čirou hrůzu. Přízrak se svou kořistí odletěl k lesu, kde zmizel v příšeří.
Když jezdec odhodil svou přízračnou zbraň, otočil koně a vyrazil k druhému věštdominovi, od kopyt mu odletovaly kusy zakrváceného bláta.
Po jezdci se natáhla kouzla. A jezdec pobodl koně k rychlejšímu běhu. Objevila se před nimi klikatá trhlina, v níž jezdec i kůň zmizeli. Trhlina se uzavřela chvíli předtím, než dorazila chaotická magie, která vybuchla a vyryla na úbočí hory hluboký kráter.
Jiskra poplácal Pazderku po rameni. "Koukni! O kus níž! Ty legie vzadu!"
Pazderka se otočila a viděla, jak se vojáci rozbíhají a mizí na zalesněném svahu po obou stranách rampy. "Hrome, někomu to pálí."
"A nejen to - zakopnou přímo o nás!"

Paran viděl, jak se Rychlej Ben objevil na svahu. Vyskočil ze své chodby a z ohořelé kožené zbroje se mu kouřilo. Před chvílí si kapitán myslel, že je po něm, když do hřebene, na němž čaroděj stál, udeřila praskající vlna chaotické magie. V rozryté hlíně kolem Rychlýho Bena ještě hořely šedé plameny.
"Kapitáne!"
K Paranovi se škrábal jeden z mariňáků.
"Pane, máme hlášení - legie se dostaly do lesa!"
"Ví o tom vrchní pěst?"
"Ano, pane! Posílá vám další setninu, abyste se tu udrželi."
"Dobrá, vojáku. Vraťte se k němu a požádejte ho, aby ostatním předal tuhle zprávu. Mám tam někde dole oddíl - přijdou před nepřítelem a nejspíš hodně rychle."
"Rozkaz, pane."
Paran se za ním díval, jak odbíhá, a pak si prohlédl své zakopané vojáky. Nebyli moc vidět - všude se hýbaly stíny.
Kapitán otočil hlavu k Rychlýmu Benovi. Čaroděj se krčil pod vířícími stíny a byl téměř neviditelný.
Země pod zákopem se kroutila a převalovala. Z hlíny byly vytlačovány kameny, které do sebe narážely a drhly o sebe, a voda na jejich povrchu se měnila v páru.
Odhalené dvě chodby - ne, musí být tři - ty kameny jsou rozpálené doruda.
Po svahu klouzaly stíny a proplouvaly mezi hromadícími se balvany.

Chystá si hromadu kamení - jaké si nepřítel nevšimne… dokud nebude pozdě.
Dole mezi stromy již byl vidět pohyb, nerovné řady Pannionů šplhaly do kopce. Nikde žádné sražené štíty - daň, kterou beklité zaplatí, jakmile zaútočí, bude děsivá.
Hrome, kde, do Propasti, vězí Pazderka a její oddíl?
Na rampě se první legie konečně seřadila a znovu umíněně vyrazila nahoru se třemi věštdominskými mágy v čele. Jako plášť je kryly sítě ochranné magie. Nahoru se rychle za sebou vyvalily tři kouzelné vlny. První se šplhala k Rychlýmu Benovi a cestou sílila. Druhé dvě mířily přímo na hlavní zákop - před nímž stál kapitán Paran.
Paran se otočil. "Všichni k zemi!" zařval a vrhl se na břicho. Věděl, že to nemá smysl. Ani jeho varování, ani lehnutí si na zem nebudou znamenat rozdíl. Ve vlhké prsti se pootočil a díval se, jak se kouzla blíží.
První, namířené na Rychlýho Bena, už mělo udeřit, ale nikde nic, žádný hromový výbuch -
- jen dole pod kopcem se země otřásla, až se stromy zakývaly. A v dálce se ozval křik.
Paran nedokázal odtrhnout oči od magie blížící se k němu. V cestě jí - jen chviličku předtím, než se dostala ke kapitánovi a jeho vojákům - vzplála temnota, protrhla samotný vzduch a roztáhla se přes celou rampu. Kouzlo se zasyčením vpadlo do chodby.
Hluboko dole, mezi vojáky, se ozval další výbuch.
Druhá vlna následovala první.
Vzápětí zaduněl třetí výbuch, chodba se zúžila a zmizela.
Paran se nevěřícně ohlédl na Rychlýho Bena.
Čaroděj před sebou vybudoval stěnu z kamení a ta se začala posouvat mezi stíny, nakláněla se a přesouvala a tlačila před sebou humus. Náhle se mezi stromy rozběhly stíny v matoucím propletenci. Balvany je vzápětí následovaly - lavina s sebou strhávala stromy a sunula se jako voda k nerovným řadám vojáků šplhajících do kopce.
Uviděli, co se na ně řítí, ale neměli čas ani vykřiknout. Lavina se valila dál, až po beklitech na křídle nebylo ani památky, až měl Paran dojem, že je v pohybu celý svah, stovky stromů se vyvracely i s kořeny.
Na protějším křídle vybuchly práskavky, což upoutalo Paranovu pozornost. Beklité na té straně dorazili ke kraji zákopu. Následovalo smrtící krupobití práskavek, nad zákop se zvedaly píky a Malažané se vyhrnuli ven a vytvořili ježící se řadu. Mariňáci v těžké zbroji mezi nimi drželi útočné kuše. Beklité, kteří na ně dotírali, houfně umírali.
Pak, z bezprostřední blízkosti, do malazských řad udeřila magie. Těla vybuchovala v šedém ohni. Nakažlivá magie vzápětí zmizela a Paran na svahu viděl jen znetvořené mrtvoly. Beklité se hrnuli nahoru. Nad nimi namáhavě stoupal k nebi kondor, za nímž se táhly šedé plameny.
Vstříc se mu vrhla letka třiceti Černých Moranthů. Do obrovského ptáka udeřily dvě desítky šipek z kuší. Kondor odpověděl šedými blesky a šipky sežehl na popel. Oblohou se přehnala kroutící se vlna a proletěla mezi Černými Moranthy. Zbroj i těla vybuchovaly.
K Paranovi doklopýtal Rychlej Ben, odhrabal před kapitánem prst, až se objevila plocha holé hlíny.
"Co to -"
"Nakreslete toho zatraceného ptáka, kapitáne! Prstem - nakreslete kartu!"
"Ale já nemůžu -"
"Kreslete!"
Paran ukazovákem čmáral ve vlhké hlíně. Začal obdélníkovým obrysem. Ruka se mu třásla, když se pokoušel o základní linie kondora. "Tohle je šílené - nebude to fungovat - bohové, neumím ani kreslit!"
"Už jste skončil? To je ono?"
"Co, ve jménu mistra Kápě, chcete?"
"Prima!" štěkl čaroděj, zaťal ruku v pěst a udeřil do obrázku.
Obrovský kondor nad nimi se chystal k dalšímu útoku. Znenadání divoce zamával křídly, jako by mu někdo náhle sebral vzduch, a pak začal padat k zemi jako kámen.
Rychlej Ben vyskočil a vytáhl Parana s sebou. "Pojďte! Vytáhněte meč, kapitáne!"
Rozběhli se podél zákopu a čaroděj je vedl k místu, kde těsně za zničeným zákopem přistál kondor. Najednou běželi mezi kusy zbroje a těl, z nichž se kouřilo - víc ze setniny Malažanů nezůstalo. První vlna beklitů se probojovala k druhému zákopu a zuřivě zápasila s Dujekovou těžkou pěchotou. Druhá vlna byla jen třicet kroků daleko, o něco níž na svahu.
"Další věštdomin!" zaječel Rychlej Ben a strhl Parana k zemi.
Z druhé řady beklitů vyletěla magie a zamířila přímo na oba muže.
Rychlej Ben se pootočil a zaklel. "Vydržte, kapitáne!"
Kolem nich se otevřela chodba.
A náhle se ocitli pod vodou. Zbroj je stahovala do hlubin.
Nad hlavou proletěl záblesk šedého světla a dunivá exploze mířila přímo na ně. Voda na všech stranách vybuchovala a Parana do žeber udeřily tvrdé kořeny. S kašláním se hrabal v bahně.
Rychlej Ben ho popadl za řemení a táhl ho přes zmáčenou hlínu. "Kde máte ten zatracený meč?"
Paranovi se podařilo vstát. "Meč? Hrom do vás! Vždyť jsem se topil!"
"Zatraceně!" nadával čaroděj. "Doufejte, že ten pták je pořád ještě omráčený."
Vražedný pohled odhalil, v jak bídném stavu Rychlej Ben je - z uší, nosu a úst mu tekla krev, koženou zbroj měl popraskanou ve švech. Paran vzápětí zjistil, že jeho pásková zbroj je stejně poničená. Otřel si ústa - a na rukavici uviděl krev.
"Ještě pořád mám tesák."
"Tak ho vytáhněte, myslím, že už jsme blízko…"

Mezi stromy před nimi leželo plno ulámaných větví a z hlíny se kouřilo. Pak to Paran uviděl - a to, jak ho Rychlej Ben popadl za ruku, ukazovalo, že i on zahlédl zčernalou hromadu ve stínech, hromadu, která se pohnula.
Objevil se světle šedý krk a zahnutý zobák. Stoupaly z něj pramínky magie, tančily a sílily. Paran už neváhal, proběhl kolem čaroděje a vytáhl z pochvy tesák. Pták byl obrovský, tělo měl velké jako bhederiní kráva a nad nahrbenými rameny byl vidět hadovitý krk. Kondor k Paranovi obrátil černou, slizem pokrytou hlavu s děsivýma očima.
Cosi proletělo kolem Parana - přízrak, sápající se paťáty po kondorovi.
Zablýsklo se kouzlo.
Přízrak zmizel.
Paran se odvrátil od kondorovy hlavy a vrazil mu tesák hluboko do zad. Cítil, jak se čepel odrazila od páteře, a zaklel.
Ozval se pronikavý skřek a vzápětí byl Paran obklopený černým, mastným, dusivým peřím. Zobák mu rozsekl kůži na hlavě a cosi mu prudce škublo za ucho a na krk mu začala stékat horká krev.
Jeho vědomí se rozletělo ve výbuchu zvířecího vzteku, jenž se v něm vzedmul -
Rychlej Ben, o deset kroků dál a na kolenou - příliš potlučený, než aby mohl něco udělat - nevěřícně zíral, jak se ti dva zmítají v boji. Paran skoro nebyl pod svíjejícím se, ze stínů spředeným ohařem vidět. Není to převtělenec - nejde o popouštění. Jsou tu dva tvorové - muž a šelma - propletení… nějak. A moc za tím vším - ta patří stínu. Kurald Emurlahn.
Ohař zaťal mohutné, na prst dlouhé špičáky do kondora a prokousával se mu přes ramena ke krku. Démon ho na oplátku rval zobanem, až mu z boků visely jen cáry kůže a crčela z nich až příliš skutečně vypadající krev. Země se pod nimi otřásala. Jedno křídlo narazilo do stromu a kost i dřevo praskly zároveň. Kondor zaječel.
Strom se zlomil asi ve výšce kolen nad zemí, švihl sebou na jednu stranu, přičemž pod sebou přitiskl křídlo a rozdrtil kost, přepadl na druhou stranu a strhl s sebou sprškу větví a kůry.
Ohař popadl kondora za krk. Zakřupaly obratle. Ptákovi se zvrátila hlava a dopadla na rozdupanou půdu.
Stíny vítězného ohaře se rozplynuly - a šelma zmizela.
Paran se odkulil od ptačího těla.
Rychlej Ben ho pod vší tou krví a rozdrásanou kůží skoro nepoznal a jen vykulil oči, když se přišerně zřízený Paran pomalu postavil. Kůže z pravého spánku mu visela dolů, odtržená od kosti, a scházela mu polovina ucha.
Paran zvedl hlavu a setkal se s čarodějovým pohledem. "Co se stalo?"
Rychlej Ben vstal. "Pojďte se mnou, kapitáne. Zaskočíme chodbou za léčitelem."
"Léčitelem?" opáčil Paran. "Proč?"
Čaroděj se mu podíval do očí a pochopil, že si zraněný muž vůbec neuvědomuje, jak zle na tom je. "Dobrá." Rychlej Ben ho uchopil za ruku. "Jdeme…"

Pazderka se prodírala mezi větvemi, až uviděla na zem. Nikde nikdo. Po beklitech, kteří pod nimi před půl zvoněním prošli, zůstaly jen stopy v blátě. Od náspu a možná i z větší dálky se nesly zvuky boje.
Magické výbuchy, útočící na legii pod kopcem, ustaly - což byl důvod k obavám. Ta kamenná lavina je vyděsila víc, ale minula je dobře o sto kroků. Jako by Rychlej Ben přesně věděl, kde jsme. Nějak. A ještě neuvěřitelnější je, že se tomu zatracenému čarodějovi podařilo svrhnout třetinu hory. Možná kdyby se objevil tucet velemágů a přidali pomocnou ruku, tak bych tomu uvěřila.
Nebo nějaký bůh…
S touto mrazivou myšlenkou se spustila ze stromu.
Prve po obloze kroužili kondoři a nejméně jeden zaútočil na Malažany. Krátce. Pazderka neměla ponětí, kam se poděli ostatní.
Tady se neukázali, díky mistru Kápě…
Za cinkání a chřestění zbroje doskočila na zem.
"To bylo nenápadný."
Pazderka sebou trhla. "Hrom do tebe, Mizelo -"
"Pššt… ehm, pane."
"Víš, kde jsou ostatní?"
"Více méně. Mám pro ně zajít?"
"Docela by se to hodilo."
"A co potom?"
To bych taky ráda věděla. "Prostě je sežeň, Mizelo."
"Ano, pane."

Paran se probudil. Ucítil zvratky a z ošklivé pachuti v ústech poznal, že zvracel on. Se zaúpěním se převrátil na bok.
Byla tma. Opodál se někdo potichu bavil. Vycítil, i když nic pořádně neviděl, že v zákopu kromě něj leží i další.
Další… oběti…
Kdosi přicházel, urostlý a rozložitý.
Paran zvedl ruku a trhl sebou, když se dotkl zašité rány na svém spánku. Opatrně si ránu ohmatával. Končila pod obvazy, které měl přes ucho.
"Kapitáne?"
"To jste vy, Klátile?"
"Ano, pane. Právě jsme se vrátili."
"Pazderka?"
"Oddíl ještě dýchá, pane. Cestou nahoru došlo k pár střetům, ale nic, co by nás moc zpomalilo."

"Proč je taková tma?"
"Žádné pochodně, pane. Žádné lampy. Dujekův rozkaz - řadíme se."
Řadíme se. Ne, zeptej se později. "Rychlej Ben ještě dýchá? Poslední, nač si vzpomínám, je, jak jsme přicházeli k tomu kondorovi…"
"Ano, i když z toho, co jsem slyšel, jste toho ptáka oškubal vy, kapitáne. Rychlej Ben vás sem přinesl a ranhojiči vás dali dohromady… více méně. Většinou je to povrchové, což určitě rád slyšíte - a já vám přišel dát do pořádku obličej."
Paran se pomalu posadil. "Tady kolem mě je spousta vojáků, kteří potřebují váš léčivý dotek víc než já, Klátile."
"To je pravda, pane, akorát že Dujek řekl -"
"Ty jizvy si ponesu, léčiteli. Podívejte se, co se dá udělat s raněnými. Kde najdu vrchní pěst a Rychlýho Bena?"
"Na velitelství, kapitáne. V té velké komoře -"
"Tam to znám." Paran vstal a musel počkat, až se mu přestane točit hlava. "Teď ta důležitější otázka - kde jsem já?"
"V hlavním zákopu, pane. Jděte doleva a dolů."
"Děkuji."
Kapitán se pomalu proplétal řadami raněných mariňáků. Viděl, že boj neprobíhá dobře - ale rozhodně by to mohlo být ještě horší. U vchodu do tunelu stáli Dujekovi untští osobní strážci a z jejich výstroje bylo zřejmé, že dosud netasili zbraň. Jejich důstojník kapitána beze slova pustil dál. Po třiceti krocích se Paran ocitl před velitelským stanovištěm. Vrchní pěst Dujek, Rychlej Ben a poručík Pazderka seděli u stolu s mapami a z dřevěného trámu nad nimi visela lucerna, vydávající slabé světlo. Když kapitán vstoupil, všichni tři se otočili.
Dujek se zamračil. "Copak vás Klátil nenašel?"
"Našel, vrchní pěsti. Všechno je v pořádku."
"Budete samá jizva, mladíku."
Paran pokrčil rameny. "Tak co se stalo? Beklité neradi bojují potmě?"
"Stáhli se," odpověděl Dujek. "A než se zeptáte, ne, nebylo to proto, že jsme pro ně byli příliš tvrdý oříšek - mohli na nás zatlačit, a pokud by to byli udělali, tak teď prcháme lesem - teda těch několik z nás, kteří by ještě dýchali. Navíc na nás zaútočil jen jeden kondor. Sedíme tu, kapitáne, a snažíme se přijít na to, proč se tak snadno vzdali."
"A máte nějaké odpovědi, pane?"
"Jenom jednu. Myslíme si, že Whiskeyjack a Chmur se rychle blíží. Věštec nechce, aby, až dorazí, byly jeho síly zapletené s námi. A také nechce riskovat dalšího z těch svých prokletých kondorů."
"Jeden byl víc než dost," zamumlal Rychlej Ben.
Čaroděj byl nesmírně unavený, vypadal mnohem starší a jako by se pod tou tíhou ohýbal, když se oběma rukama opíral o stůl. Zarudlé oči upíral na zjizvenou stolní desku.
Parana to polekalo. Rychle se podíval zpátky na vrchní pěst. "Klátil říkal, že se řadíme, pane. Jelikož je poručík Pazderka tady, soudím, že máte s Paliči mostů něco v plánu."
"Máme. Jenom jsme čekali na vás, kapitáne."
Paran mlčky kývl.
"Tyhle zákopy se nedají bránit," pokračoval Dujek. "Jsme tady nahoře příliš odhalení. Dva tři další kondoři by nás mohli vyřídit docela - a Černé Moranthy taky. Nebudu riskovat a posílat k Whiskeyjackovi další moranthské posly - věštcovi ptáci ty poslední zničili dřív, než se dostali za horu. Takhle blízko ke Korálu jsou zřejmě ochotní létat i v noci. A Rychlej Ben rozhodně není ve stavu, aby se mohl s Whiskeyjackem spojit s pomocí magie. Takže nebudeme čekat."
Půjdeme do Korálu. Z noční oblohy přímo do jeho zatracených ulic. "Rozumím, vrchní pěsti. A Paliči mostů tam budou první, pane?"
"První tam…" Dujek pomalu kývl.
A poslední ven.
"Zaútočíte přímo na tvrz. Prorazíte díru do hradeb. Černí Moranthové vás vysadí, jak nejblíž to půjde."
"Pane," řekl Paran, "jestli ale Chmur a Whiskeyjack nejsou tak blízko, jak si myslíte…"
Dujek pokrčil rameny. "Jak už jsem říkal, kapitáne, na tomhle místě stejně nemůžeme dlouho čekat. Půjdeme do města - moje první vlna bude půldruhého zvonění za vámi."
Mohli bychom se dostat do hnízda zmijí… "To bychom měli s poručíkem jít připravit oddíly."
"Ano. Rychlej Ben půjde s vámi a mágové - jeho kádr - jsou zpátky u svých oddílů. Křovák a ostatní sapéři mají dohromady šest svítivek, deset bořičů a dvacet práskavek - prorazíte hradbu a stáhnete se k nám. Sami po věštci nepůjdete, jasné?"
"Jasné, vrchní pěsti."
"Dobrá, tak jděte na to."

Do rozbřesku stále zbývala dvě zvonění a lesem na sever od Korálu se šířila šedá mlha, která natahovala svá chapadla i na planinu pod kopcem. Korlat dojela k místu, kde pod zalesněným hřebenem, jenž označoval začátek upravené krajiny, zastavil Whiskeyjack.
Malažan nemarnil čas. "Co říkal?"
"Bylo to dost zvláštní, Whiskeyjacku. Formálně se omluvil za sebe i za Chmura. Poníženě nabízí jak svůj meč, tak své, jak to nazval, taktické dovednosti. Připouštím, že mě to… vyvádí z míry."
Whiskeyjack pokrčil rameny. "Přivítám každou radu, kterou mi Kallor nabídne."
Všiml si, jak se Korlat nad jeho prohlášením tváří udiveně, ale raději to přešel a pokračoval: "Pojeď za mnou." Pobídl koně ze svahu na širší kupeckou silnici, která se vinula mezi háji a mělkými údolíčky.
Jejich koně při cestě tmou často klopýtali a věšeli hlavy. Po chvíli dorazili k dalšímu hřebeni. Tento byl holý a za ním se

pomalu vynořovalo město Korál, zvedající se na terasách, nejasně viditelné ve světle pochodní hořících v ulicích. Na poslední terase se krčila nezřetelná masa tvrze.
Oba jezdci dorazili k hřebeni a zastavili koně. Korlat se rozhlížela po kraji. Volný prostor před městskou hradbou byl šestinu lígy široký a přes příkop kolem hradby se klenul jediný kamenný most. Půl lígy na západ se tyčila zalesněná hora, jejíž úbočí halila mlha či kouř.
"Ano," řekl Whiskeyjack, když si všiml, kam se Tiste Andii dívá, "odtamtud přišly ty kouzelné záblesky. Tam bych, být já na věštcově místě, umístil vojsko, kdybych chtěl rozehnat obléhatele."
"A Dujek mu zmařil plány."
"Asi bude tam. Nejspíš ho zahnali nebo obklíčili - ta magie, kterou jsme viděli na obloze, byla hlavně pannionská. Rychlej Ben musel stát proti pořádné přesile. Myslím, že Dujek je na tom zle, Korlat. Musíme odpoutat věštcovu pozornost od té hory a získat vrchní pěsti čas na přeskupení."
Podívala se na něj a po chvilce mlčení řekla: "Tví vojáci usínají vstoje, Whiskeyjacku." Stejně jako ty, lásko.
"Přesto je nechám za úsvitu seřadit na tomto hřebeni a Ilgresy nalevo, Taura a jeho Bílé tváře napravo od nás." Podíval se po ní. "Připouštím, že mě pomyšlení na tu druhou… podobu, kterou můžeš mít, pořád trochu děsí, ale pokud byste s Orfantalem mohli vzlétnout…"
"Už jsme to s bratrem probírali, Whiskeyjacku. On zaletí k Dujekovi. Třeba jeho přítomnost přiměje věštce k zamyšlení."
"Spíš ho to přitáhne jako magnet, Korlat. Kdybyste byli spolu a hlídali si navzájem záda…"
"I když jsme sami, nedáme se jen tak zahnat. Ne, Dujek to potřebuje víc. Já zaujmu svou převteleneckou podobu a budu strážit tvé oddíly. Orfantal vyrazí k hoře. Přinejmenším zjistí, jak je na tom vrchní pěst a jeho vojsko."
Viděla, jak Whiskeyjack pod plnovousem zatíná zuby, ale nakonec si jen povzdechl. "Bojím se o tebe, Korlat - budeš tam nad námi sama."
"Mezi tvými vojáky budou mí druhové - všichni do jednoho mágové, lásko - takže nebudu tak sama, jak si myslíš."
Whiskeyjack zvedl otěže. "Vycítila jsi od svého pána něco?"
Korlat zavrtěla hlavou.
"A dělá ti to starosti? Ne, nemusíš mi na to odpovídat."
Pravda, zřejmě před tebou nedokážu nic zatajit.
"Měli bychom se vrátit," pokračoval Whiskeyjack.
Oba otočili koně.
Kdyby byl jejich rozhovor pokračoval ještě chvíli, Korlat - se svým nadpřirozeně bystrým zrakem - by byla uviděla, jak první letka Černých Moranthů, celkem čtyřicet jich bylo, vzlétá ze zalesněného svahu a nízko nad zemí míří k městu. Bývala by stačila chvilička, během níž se mince Oponn otočila…
Jedenkrát líně otočila…
Od paní k pánovi.
* * *
Městská hradba se pod nimi jen mihla. Jakmile ji přeletěli, navedli Moranthové své quorly dolů, na ulici, a dál letěli mezi domy. Na křižovatce prudce zabočili a vydali se k tvrzi.
Paran, snažící se nevšímat si prudkého svědění stehů na hlavě, se odvážil podívat dolů. Na ulici byly vidět hodovní hromady. Mnohé ještě rudě žhnuly a stoupal z nich kouř. Světlo pochodní, které tu a tam hořely na zdech, odhalovalo dlažbu plnou smetí. Město pod nimi zřejmě spalo - Paran nezahlédl jediného strážného nebo vojáka.
Znovu se zadíval na tvrz. Její hradba byla vysoká a dobře opevněná - snad ještě lépe než městská hradba. Hlavní stavba za ní byla částečně tvořená skálou a částečně opracovaným kamenem. Tvrz byla vytesána do svahu hory. Nerovný okraj střechy lemovaly odporné chrliče, černé a přikrčené, viditelné jen jako tmavší skvrny na pozadí noční oblohy.
Pak si Paran všiml, jak se jeden pohnul.
Kondoři. Tak teď jsme opravdu v Propasti… Poklepal na rameno Moranthovi před sebou a ukázal prstem dolů na ulici. Důstojník kývl.
Quorlové nesoucí Paliče mostů jako jeden zamířili dolů, kousek letěli ve výšce pasu nad ulicí, než s mávnutím křídel dosedli. Vojáci spěšně sesedali a mizeli ve stínech. Moranthové a jejich quorlové se opět vznesli k obloze a vraceli se zpátky.
Paran, krčící se v ústí temné uličky, čekal, až se kolem něj shromáždí vojáci. Rychlej Ben se k němu připojil jako první.
"Střecha tvrze -"
"Viděl jsem," řekl Paran. "Nějaké nápady, čaroději?"
Promluvil Jiskra: "Co najít nějakej sklep a schovat se, kapitáne?"
Rychlej Ben po něm loupl zlobným pohledem a pak se rozhlédl kolem sebe. "Kde je Křovák?"
Sapér se protlačil dopředu a málem se kolébal pod naditými koženými vaky.
"Viděl jsi ty zatracené vrabce?" zeptal se ho čaroděj a zase tak zvláštně pokrčil levým ramenem.
"Viděl. Na hradbě budem potřebovat ostrostřelce. Mám dvanáct šipek s práskavkami místo hrotů. Jestli to uděláme správně a tolik jich dostaneme -"
"Bude pršet ptačí maso," přerušil ho Vřeten. "Hořící peří."
"Je to snad horší než hořící žíněná košile, Vřetene?"
"Ticho," štěkl Paran. "Vyhoďte kotvice na hradbu a dostaňte nahoru naše skvělé střelce. Křováku, najděte správné místo, kam položit svazky svítivek a bořičů, a udělejte to rychle - musíme to správně načasovat. Chci, abyste ty ptáky srazili z hradu, ne aby vzlétli. Dujekova první vlna už je nejspíš na cestě, takže pohyb."
Kapitán poslal Pazderku do čela a všichni zamířili k hradbě tvrze. Když se dostali na kraj ulice naproti hradbě, Pazderka

zvedla ruku a ostatní ztuhli na místě.
Paran se dostal až k ní. Pazderka se zaklonila. "Urdomenské stráže," šeptla. "U brány dvacet kroků nalevo, dobře osvětlený -"
"Strážní jsou osvětlení?"
"Ano."
"Pitomci!"
"Jo, ale mě tak napadlo -"
"Co?"
"Když se obrátíme, zahneme napravo a vrátíme se, dostaneme se k rohu hradby. Křovák má rád rohy…"
"Takže stráže necháme tam, kde jsou."
"Správně, kapitáne. Mistr Kápě ví, že v tom světle neuvidí nic. A my budeme dost daleko, aby nebylo slyšet ani zahákování."
"Doufáte."
"Všichni mají velký přílby, pane."
"Dobrá, tak nás veďte, poručíku."
"Chviličku, pane. Mizelo?"
"Tady."
"Zůstaň tady a dohlídni na ty strážný."
"Ano, pane."
Pazderka kývla na Parana a zamířila zpátky. Oddíly se obrátily a vydaly se za ní.
Kapitánovi, jak se tak plížil nocí, se zdálo, že je jediný, kdo dělá nějaký hluk - a navíc příliš mnoho hluku. Těch zhruba třicet vojáků kolem něj se pohybovalo jako duchové. Bez zastavení se přesouvali ze stínu do stínu.
O šestinu zvonění později se Pazderka znovu přiblížila k ulici před hradbou. Přímo před sebou měli čtverbokou rohovou věž s mohutným cimbuřím. Oddíly se zastavily těsně za poručíkem.
Paran slyšel, jak si sapéři při spatření věže nadšeně špitají.
"Ta půjde k zemi nádherně -"
"Jako brambora po klacku -"
"Připravíme ty bořiče, ano? Použijeme je z úhlu, aby se sešly na dýlku paže za rohovým kamenem -"
"Chceš vykládat strejdovi, kde je hezká dírka, Prcku? Drž klapačku a nech to na mně a na Vřetenovi, jasný?"
"Akorát jsem říkal, Křováku -"
Paran je přerušil. "To stačí. Než cokoliv uděláte, budou nahoře kuše."
"Ano, pane," souhlasil Křovák. "Připravte si kotvice, drahouškové. Ti s kušema se seřadí a připraví si kuše s práskavkama - hele, žádný předbíhání, ukaž, že se umíš chovat, ženská!"
Paran si vzal stranou Rychlýho Bena. "Dvanáct výbušných šipek, čaroději," šeptal rychle. "A těch kondorů je nejméně třicet."
"Nemyslíte, že je Dujekův útok na městskou hradbu odláká?"
"Jistě na dost dlouho, aby zničili první vlnu, pak jich několik zůstane kroužit nad druhou vlnou a zbytek se vrátí, aby vyřídil nás."
"Napadá vás něco, kapitáne?"
"Něco, co odláká zbytek kondorů od Dujeka i od Paličů mostů. Rychlej, dokážete nás chodbou dostat nahoru na tu střechu?"
"Nás, pane?"
"Nás dva, ano. A Jiskru, Vřetena, Detoran, Klátila a Honce."
"To zvládnu, kapitáne, ale jsem skoro u konce sil -"
"Jenom nás tam dostaňte, čaroději. Kde je Vřeten?" Paran se ohlédl na ostatní a kývl, když ho našel. "Počkejte tady."
Odběhl k místu, kde se mezi ostatními sapéry krčil Vřeten, popadl ho za límec a vytáhl ven. "Křováku, budete se muset obejít bez něj."
Křovák se zazubil. "To je úleva, kapitáne."
"Hej!"
"Ticho, Vřetene." Paran druhého muže odvedl k místu, kde čekal Rychlej Ben.
"Tak co máte za lubem?" zeptal se čaroděj, jakmile dorazili.
"Za chviličku. Rychlej, ti kondoři - co jsou vlastně zač?"
"Nevím to určitě, pane."
"To jsem zrovna slyšet nechtěl, čaroději. Zkuste to znovu."
"Dobrá, myslím, že to kdysi byli skuteční kondoři - teda menší, normálně velcí ptáci. Pak věštec nějak přišel na způsob, jak do nich nacpat -"
"Vycpat ptáky, cha!" ohrnul nos Vřeten.
Rychlej Ben mu vrazil jednu za ucho. "Už mě nepřerušuj, Vřetene. Démony, kapitáne. Jsou posedlí a je to chaosem aspektované, což je důvod, proč to všechno nedokážou udržet v sobě."
"Takže to jsou zároveň démoni i ptáci."
"Pochopitelně jedno ovládá druhé."
"Pochopitelně. Který z nich ovládá létání?"
"Přece kondor…" Rychlej Ben přimhouřil oči, ohlédl se na Vřetena a zakřenil se. "Hele, možná…"
"O čem to vy dva mluvíte?"

"Máte nakřečkovanou nějakou munici, Vřetene?" zeptal se Paran.
"Šest práskavek."
"To je dobře, pro případ, že by se to zvrtlo."
Otočili se, když za nimi zasyčela Pazderka. Na její tichý rozkaz se šest vojáků rozběhlo přes ulici k hradbě. Hákovací kotvice a provazy měli připravené.
"Zatraceně, nedošlo mi, jak vysoká ta hradba je - jak dokážou -"
"Koukněte se znova, pane," poradil mu Rychlej Ben. "Je s nimi Prsťák."
"No a?"
"Dívejte se, pane."
Oddílový mág otevřel svou chodbu. Paran se právě snažil rozpomenout, nač se vlastně specializuje, když uviděl tucet kouřových démonů, kteří se kolem něj shlukli. Paran tiše zabručel: "Jestli jsou to ti, co pořád padají…"
"Ne, tohle jsou místní duchové, kapitáne. Lidi padají z hradeb pořád, a jelikož má tohle místo za sebou už pěkných pár století, bylo jich za tu dobu docela dost. Většina duchů je poněkud… umanutá. Poslední, nač se pamatují, je, že byli na hradbě na obhlídce, stáli na stráži, cokoliv. Takže se tam chtějí vrátit…"
Paran se díval, jak šest duchů nějakým způsobem vynáší kotvice nahoru po hradbě. Ostatních šest popadlo strašidelnýma rukama Prsťáka a zvedlo ho do vzduchu za nimi. Oddílový mág nevypadal zrovna nadšeně a zuřivě kopal nohama.
"Myslel jsem, že chodby jsou otrávené."
Rychlej Ben pokrčil rameny. "Mistr Kápě se ohání tvrdě, kapitáne. Vyčistil prostor…"
Paran se zamračil, ale neříkal nic.
Když se Prsťák dostal nahoru na hradbu, opět se ujal velení, jednu po druhé převzal kotvice a umístil je na místo, neboť bylo zřejmé, že duchové buď nedokážou něco tak přesného s hmotnými předměty provést, nebo to nechtějí udělat. Mág se musel s některými málem poprat, aby jim háky dokázal sebrat. Konečně byly všechny kotvice na místě. Prsťák rozmotal provazy a shodil je vojákům čekajícím dole. Prvních šest vojáků s kušemi začalo, šplhat nahoru.
Paran se nervózně podíval na řady kondorů na hlavní tvrzi, ale žádný se nepohnul. "Díky mistru Kápě, že mají tak hluboký spánek."
"Ano, sbírají síly na to, co má přijít. Jsou hluboko ve své chaotické chodbě."
Paran se otočil a zadíval se na tmavou oblohu na severozápadě. Nic. Stejně však nebylo příliš pravděpodobné, že je uvidí. Budou se blížit nízko nad zemí, právě jako se sem dostal on.
Druhých šest vojáků s kušemi upevněnými na zádech přeběhlo ulici a chopilo se provazů.
"Čaroději, připravte chodbu…"
"Je připravená, kapitáne."
Náhle začala Pazderka divoce mávat na Parana. Kapitán k ní s tichou kletbou odběhl. Zbývající oddíly se stáhly daleko do ulice.
"Kapitáne! Vykloňte se a zkontrolujte bránu."
Paran poslechl.
Něco se tam dělo. Brána se otevřela a ven se, jeden po druhém, hrnuli obrovští plazí válečníci - K'Chain Che'Malle - tak takhle ti zatracení tvorové vypadají. Pro mistra Kápě. Pět… deset… patnáct… a víc. Pochodují do města - k severní hradbě.
A Dujek chce přistát právě jim v klíně.
Paran se narovnal a podíval se Pazderce do očí. "Poručíku, musíme ty prokleté tvory odlákat."
Pazderka si přetřela obličej a podívala se na zbývající oddíly. "Ty nemrtvý ještěrky mají být hromsky rychlý, ale v tyhle spleti uliček…" Znovu se zadívala na Parana a kývla. "Máme po ruce pár práskavek - dáme jim dobrej důvod jít po nás."
"Hlavně ať se jim nedostanete do spárů, poručíku. Jestli to půjde, udržte všechny pohromadě."
"Pane, to asi nepůjde - asi se budeme muset rozptýlit, abychom je trochu zmátli."
"Stejně to zkuste."
"A co vy, kapitáne?"
"S Rychlým Benem a Jiskrovým oddílem máme namířeno na střechu. Pokusíme se odlákat ty ostatní kondory. Paliči mostů jsou vaši, poručíku."
"Ano, kapitáne. Kdo podle vás umře první, my, nebo oni?"
"Je to příliš těsné."
Pazderka se zazubila. "Vsadím půlku svýho žoldu, kapitáne, že budeme krok za várna. Platí se u brány mistra Kápě."
"Platí, poručíku. Teď nechte Křováka a jeho sapéry vyhodit do vzduchu věž, zavolejte Mizelu a jděte na to."
"Ano, pane."
Paran už chtěl odejít, ale Pazderka ho chytila za ruku. "Kapitáne?"
"Ano?"
"No, ehm, ty nože, co máte za zádama. Už nějakou dobu jsou otočený na opačnou stranu. Akorát jsem chtěla, abyste to věděl."
Paran se ohlédl. "Děkuji, poručíku."
Rychlej Ben odvedl Jiskru a jeho oddíl, ovšem bez Křováka a Mizely. Jakmile se k nim Paran připojil, čaroděj kývl a řekl: "Řekněte kdy, kapitáne."
Paran se zadíval na hradbu. Provazy visely volně a nahoře nebyl nikdo vidět. "Jak je to dlouho, co jste je viděli naposledy?"

Čaroděj pokrčil rameny. "Hádám, že už budou na místech, pane. Křovák vypadá, že je připravený."
Paran se podíval na oddíl sapérů stojících v těsném, nervózně přešlapujícím hloučku u věže. "To bylo rychlé."
"Když je Křovák strachem bez sebe, je jako blesk, pane. Měli bychom -"
"Ano. Otevřete chodbu." Ohlédl se na Jiskru. Seržant, Detoran, Honec a Klátil měli hledí přileb spuštěná a zbraně vytasené. "Moment, Rychlej - řekl jste Vřetenoví, co -"
"Ano, pane, a už na tom pracuje."
Vřeten se vzmohl na chabý úsměv.
"Dobrá. Tak jdeme."
Portál se se zábleskem otevřel a na ulici se vyhrnula temnota. Paran vykulil oči. Kurald Galain. Co -
"Za mnou!" sykl Rychlej Ben a vrazil do chodby.
Oddíl se vrhl za ním a temnota je všechny pohltila. Paran vběhl za nimi.
Přenos byl téměř okamžitý. Kapitán zavrávoral na kluzké dlažbě - byli na střeše tvrze, třicet kroků za řadou kondorů - Tucet obrovských, démonických tvorů náhle vybuchl a na střechu pršela krev a kousky masa. Ostatní ptáci se naráz probudili. Vyrazili pronikavý pokřik, roztáhli mohutná křídla a vznesli se do vzduchu.
Vřeten už vypustil svou chodbu a její účinek se projevil okamžitě.
Kondoři zavřeštěli hrůzou, panicky tloukli křídly a otáčeli hlavami na křečovitě se zmítajících krcích, jak smrtelní ptáci - vězící ve spárech smrtelného strachu, vyvolaného Vřetenovým pokřiveným nadáním - bojovali s démony o nadvládu nad tělem. Z hradby vylétla salva šipek z kuší a zasáhla zmítající se ptáky.
Celá tvrz se otřásla. Paran se otočil a viděl, jak se rohová věž hroutí a cimbuří padá na ulici. Všude se válel kouř. Ozval se křik, jak se Paliči mostů na vrcholku hradby začali spouštět dolů.
V ulicích na východě vybuchly práskavky - Pazderka a zbývající Paliči mostů právě překvapili zástup K'Chain Che'Malle - a ti je začali pronásledovat.
Rychlej Ben si k sobě přitáhl Parana. "Démoni ten zápas vyhrávají!"
Kondoři pomalu nabírali výšku a vymaňovali se z vlivu Vřetenovy chodby. Pokud je nějak obtěžovalo, že jim v tělech trčí šipky, nedali to nijak najevo. Všude kolem praskala magie.
"Teď půjdou po nás, kapitáne," předpovídal Rychlej Ben.
"Lepší po nás než po Dujekovi. Tak co, zabavíme je na chvíli, čaroději?"
"Většinu určitě."
"Jak?"
"Pro začátek můžeme přeběhnout na jižní stranu tvrze."
Přeběhnout? A to je všechno? "Tak pohyb."

Za západní městskou hradbou, kousek od zubatého břehu, se ze země líně zvedl pramínek prachu a získal pevný tvar. Tolar si zavěsil pazourkový meč na záda, opuštěných chatrčí kolem sebe si nevšímal a zrak upřel rovnou na mohutnou kamennou překážku před sebou.
Prach se mohl na větru zvednout vysoko do vzduchu a dostat se přes tuto hradbu. Prach se mohl protáhnout sutí vyplňující mezery pod základními kameny. T'lan Imass mohl dorazit nepozorovaně.
Avšak Pannionský věštec držel Aral Fayle. Toca Mladšího. Smrtelníka… který Tolara nazýval svým přítelem.
Tolar vykročil mezi roztroušenými kostmi.
Přišel čas, aby se první meč T'lan Imass ohlásil.

Druhá vlna, v níž byl další tisíc vojáků, přistála v ulicích těsně za Dujekovými pozicemi. Oblohu na jihu v té chvíli ozářily výbuchy - nejdřív na střeše tvrze, pak přímo pod ní, načež následoval hluboký rachot, až se otřásla země - zvuk, jaký vrchní pěst rozeznala. Hradba byla prolomena.
"Je čas vyrazit," štěkl Dujek na své důstojníky. "Ujměte se velení - jdeme k tvrzi."
Zvedl hledí své přilby. Nad ním se nesl tichý šepot quorlích křídel. Druhá vlna nosičů stoupala zpět k noční obloze a od severu se zatím blížila třetí - přinášející další tisícovku vojáků.
Z východní části města se k němu donesly výbuchy práskavek. Dujeka to zarazilo - a pak se obloha rozzářila a ke třetí letce zamířila šedá, vzdouvající se vlna. Dujek se mlčky díval, jak tisícovka Černých Moranthů, jejich quorlové a pět setnin Houfce Jednorukého vmžiku mizí v šedých plamenech.
Za tou šedou vlnou letěli tři černí kondoři. Moranthové z druhé vlny, kteří vystoupali vysoko do vzduchu a chystali se otočit k severu, se znovu obrátili nad třemi ptáky a vrhli se na ně. Pozornost kondorů upoutala čtvrtá letka nosičů, blížící se od jihozápadu.
Na nicnetušící kondory se vrhali jezdci a quorlové a válečníci v černé zbroji vráželi kopí do opeřených těl. Quorlové obraceli klínovité hlavy a chitinovými čelistmi se zakusovali do kondorů ve chvíli, kdy se jejich křehká křídla a křehká těla tříštila při srážce s obrovskými ptáky. Quorlové umírali po stovkách a jejich jezdci padali na střechy a ulice, kde zůstávali nehybně ležet.
Tři kondoři je následovali a už během pádu umírali.
Dujek neměl čas uvažovat, jakou příšernou cenu museli Moranthové zaplatit za chvilkové vítězství. Čtvrtá letka se snesla do ulic a vojáci seskakovali ze sedel a vrhali se do úkrytů.
Vrchní pěst kývla na posla.
"Nové rozkazy důstojníkům - setniny zaujmou pozice v budovách, které se dají bránit. Tvrz bude muset chvíli počkat - chci mít muže pod střechou -"
Objevil se další posel. "Vrchní pěsti!"

"Co je?"
"Pannionské legie se řadí, pane - v ulicích od severní brány k pevnosti."
"A my držíme západní třetinu města. Pokusí se nás vytlačit. Dobrá." Obrátil se na prvního posla a řekl: "Vyřiďte to důstojníkům, ať můžou přizpůsobit obranu -"
Ale druhý posel ještě neskončil. "Vrchní pěsti, pane - promiňte, ale s těmi legiemi jsou K'Chain Che'Malle."
Tak kde je Stříbrná liška a ti její zatracení T'lan Imass. "Klidně by to mohli být draci," zavrčel po chvíli. "Jděte," nakázal prvnímu poslovi a voják zasalutoval a odběhl. Vrchní pěst se zamračila na druhého posla. "Najděte Skruta a sdělte mu, že potřebujeme, aby se svými nejtěžšími proletěl východně od našich pozic - ale jenom jednou. Povězte mu, že se už možná nevrátíme, tak ať má raději připravenou letku v záloze." Dujek zvedl hledí a zadíval se na oblohu. Brzy bude svítat - pátá a šestá letka dopravily jeho vojáky a byly z nich už jen tečky ženoucí se k hoře. Tím to končí, jsme všichni v Korálu. A jestli nám brzo nepřijde někdo na pomoc, už se odsud nedostaneme. "To je všechno," dodal a kývl na vojáka.

Kondoři kroužili nad střechami, pokřikovali na sebe, občas se snesli níž, pak se zase vznesli k blednoucí obloze.
Paran nevěřícně kroutil hlavou. "Přece nás musejí vidět!" zasyčel.
Krčili se u nízkého cimburí, z něhož byl výhled na přístav a Korálový záliv, a temnota, v níž se skrývali, rychle mizela.
"Nevidí nás," šeptl vedle něj Rychlej Ben, "protože jim v tom bráním. Ale vědí, že tu jsme… někde."
A proto se taky drží tady. Dobře. Moc dobře. To znamená, že nemůžou ničit Dujeka a jeho vojáky.
Tvrz pod nimi se otřásla, až tašky chřestily. "Pro mistra Kápě, co to bylo?"
Čaroděj se zamračil. "Nevím to jistě. Neznělo to jako munice… ale řekl bych, že hradba byla znovu proražena."
Znovu? A kdo to udělal? Výbuch přišel zhruba směrem od přístavu na východě. V dohledu se objevil převalující se oblak prachu.
Paran opatrně zvedl hlavu, aby viděl přes nízkou zídku. Nad zálivem vřeštěli rackové. Moře, které vypadalo jako pokryté ledem, dunělo. Na jižním obzoru voda stříkala vysoko do vzduchu. Rodila se tam bouře. Doufejme, že dorazí sem - trocha zmatku by se nám hodila.
"Hlavu dolů, hned!" varoval jej Rychlej Ben důrazně.
"Omlouvám se."
"Už tak mám dost potíží, kapitáne - musíme se držet co nejblíž - přestaň do mě kopat, Detoran - co? Aha. Kapitáne, koukněte k severu, pane! Nahoru!"
Paran se pootočil.
Letka Moranthů - zatím pouhé tečky - přelétala nad městem východozápadním směrem. Vstříc jim vyrazilo šest kondorů - ale čekalo je dlouhé stoupání. Od Moranthů začaly na východní polovinu města padat malé skvrnky. Trvalo celou věčnost, než dopadly. Pak první zasáhla střechu jedné budovy. Výbuch zničil střechu i horní poschodí. Městem otřásaly výbuchy, jak svítivky dopadaly.
Šest kondorů vypustilo na vzdálené Moranthy svou magii.
Když byly bomby shozeny, letka se rozletěla na všechny strany. Přesto více než dvacítka Moranthů kouzelné vlně neunikla. Východní část Korálu halil kouř a prach. Zbývající kondoři nad kapitánem a jeho muži rozčileně křičeli.
"To docela vyšlo," šeptl Rychlej Ben. "Ty ulice byly nejspíš plné pannionských vojáků."
"Nemluvě o zbytku Paličů mostů," skřípal zuby Paran.
"Ti se už určitě stáhli."
Paran slyšel, jakou námahu čaroděj do svého povzbudivého tónu dává.

Jedna svítivka zasáhla ulici padesát kroků za Pazderkou a jejím těžce pocuchaným oddílem, necelých deset kroků za K'Chain Che'Malle, lovcem K'ell, který se k nim rychle blížil. Nemrtvého tvora výbuch roztrhal na kusy, jak do něj udeřila většina létajících úlomků kamení a cihel. Na dosah Paličů mostů padaly na zem útržky kůže, svalů a roztříštěné kosti.
Pazderka zvedla ruku, aby své vojáky zastavila. Nebyla sama, kdo potřeboval popadnout dech a počkat, až se mu trochu zpomalí prudce bušící srdce.
"To znamená zatracenou změnu," supěla vedle ní Mizela.
Pazderka se nenamáhala s odpovědí, nicméně s Mizelinou hořkou poznámkou souhlasila. Podle Paranových příkazů hodlala upoutat pozornost alespoň některých K'Chain Che'Malle.
A zaplatila za to.
Při posledním počítání měla šestnáct bojeschopných Paličů mostů a šest raněných, z čehož tři již byli u brány mistra Kápě. K'Chain Che'Malle nebyli jen rychlí, byli přímo bleskurychlí. A neúnavní. Práskavky je akorát rozdráždily. V každém případě jim munice došla. Pazderka poslala vojáky na jednoho lovce K'ell, aby zvážila, jaké by měli naděje v boji zblízka. Už to nikdy neudělá. Měli štěstí, že se ho vůbec zbavili. Pohled na přátele rozsekané na kusy ji bude pronásledovat do nejdelší smrti - nejdelší? Už to moc dlouho trvat nebude. Překvapí mě, jestli přežiju jedno zvonění.
"Mistr Kápě nás vem, další!"
Pazderka se otočila.
Z boční uličky se blížil další lovec, šustil na dlažbě, hlavu skloněnou, čepele připravené.
Byl jen patnáct kroků daleko a už je uviděl.
Dobrá… tak to bude ještě dřív.
"Rozptýlit!"
Když se začali Paliči mostů rozbíhat, zeď vedle K'Chain Che'Malle se vyvalila do ulice. V prachu a úlomcích cihel dorazil

další, tento ošklivě posekaný, hlava se mu divoce kývala - připojená ke krku jen kouskem šlachy - scházela mu jedna paže a jedna noha mu končila v kotníku. Tvor upadl, praštil sebou na dlažbu, až mu popraskala žebra, a už se nepohnul.
Paliči mostů přimrzli na místě.
Stejně jako první K'Chain Che'Malle. Ten však vzápětí zasyčel a otočil se k zubaté díře ve zdi.
V prachu se objevil T'lan Imass. Vysušené svaly měl rozcupované a všude byly vidět lesklé kosti. Na přilbici z lebky, jež mu kryla hlavu, kdysi nosil rohy. Na pazourkovém meči měl tolik zubů, až jeho ostří připomínalo pilu. Malažanů si nevšímal a obrátil se rovnou na K'Chain Che'Malle.
Lovec K'ell zasyčel a zaútočil.
Pazderka tu rychlou výměnu úderů ani nedokázala sledovat. K'Chain Che'Malle se téměř okamžitě zhroutil, nohu odťatou těsně nad kloubem. Na dlažbě zazvonil meč, když mu upadla paže. T'lan Imass couvl a sekem shora proťal K'Chain Che'Malle plec, hruď a bok a špička meče nakonec vykřísla jiskry z dláždění.
Lovec K'ell se zhroutil.
T'lan Imass se vydal k tvrzi.
Pazderka a ostatní se dívali, jak prochází kolem nich a míří ulicí nahoru.
"Pro mistra Kápě!" vyhrkla Mizela.
"Jdeme!" štěkla Pazderka.
"Kam?" chtěl vědět kaprál Beztěcha.
"Za ním," opáčila Pazderka a vyrazila. "Největší bezpečí je zřejmě v jeho stínu."
"Jenže on míří k tvrzi!"
"To my taky!"

Whiskeyjackovo vojsko, celé od bláta a utahané k smrti, pomalu postupovalo k městu. Na křídlech byli Barghastové, Ilgresové na jedné straně a Bílé tváře na druhé.
Korlat nechala koně u ostatních a vyšla na nízký kopec západně od kupecké stezky, kde stál Whiskeyjack s Kallorem a korouhevníkem Artanthem.
Všichni sledovali vzdušné boje nad Korálem, pobití Černých Moranthů a nejméně jedné letky, nesoucí vojáky z Houfce Jednorukého. Viděli i bombardování, ale jediný voják na hřebeni nezajásal. Krutá pravda se nedala skrýt: Dujek byl lapený v Korálu, jeho vojsko pomalu umíralo a Whiskeyjack se svými vyčerpanými oddíly s tím nemohl vůbec nic udělat.
Bylo vidět, jak kondoři pronásledují Černé Moranthy zpátky k zákopům na svahu hory - tam se však střetnou s Orfantalem. V jeho převtěleneckém těle ho předčil pouze Dlouhý vlas sám. Korlat bratrovi záviděla, že se může okamžitě pomstít.
Přistoupila k ostatním a v duchu se připravovala k popuštění do dračí podoby. Moc, jež s převtělováním přicházela, ji odjakživa děsila, neboť byla chladná a tvrdá, lidská i nelidská zároveň. Tentokrát ji však uvítala.
Nahoře uviděla to, co ostatní. Severní brána před nimi se otevřela, ven vyběhli K'Chain Che'Malle a vytvořili linii.
Mohlo jich být tak osm set.
Malažané si připravovali zbraně. Až Whiskeyjack vydá rozkaz, vyrazí vstříc řadě nemrtvých zabijáků.
A zemřou. V Korálu je teď o osm set K'Chain Che'Malle méně. Osm set K'Chain Che'Malle… na čas zabavení. Ví to vůbec Dujek? Chmurovi stále zbývá půl dne cesty. Šedým mečům dvě zvonění, možná víc - tuto zprávu bych od Kallora nečekala - ale stejně jedou příliš dlouho a příliš rychle.
A Vrč a jeho legie - ti zřejmě úplně zmizeli. Přišli jsme snad o naše útočné oddíly? Propast ví, že ten Darún neměl boj právě v lásce…
Chápe Dujek, co děláme, abychom pro něj získali tento den?
Osm set K'Chain Che'Malle na pláni. Kolik jich zůstalo ve městě? Kolik si jich právě prosekává krvavou cestu mezi setninami vrchní pěsti?
Asi dvacet kondorů, kteří zůstali nad městem, stále kroužilo nad tvrzí. Snad to byla známka věštcovy sebedůvěry, že nepotřebuje, aby se zúčastnili toho, co mělo přijít. Toto pomyšlení vyvolalo hořkou pachuť v ústech.
Whiskeyjack se k ní otočil a kývl na přivítanou. "Našla jsi Kruppeho? Doufám, že se někde bezpečně schoval."
"U Hetan," odpověděla Korlat. "Požadoval bílou barvu na tvář."
Whiskeyjack se nějak nedokázal usmát.
"Mí Tiste Andii půjdou před tvými vojáky, až vyrazí," pokračovala Korlat po chvíli. "Uvidíme, jak si ti nemrtví povedou proti Kurald Galain."
Kallor opovržlivě ohrnul ret. "Vaše chodba je stále nakažená, Korlat. Aby se vám povedlo ji očistit, museli byste ji naplno otevřít všichni zároveň - ne jenom ti, které máš tady. Tvé bratry a sestry čeká jistá smrt."
Korlat přimhouřila oči. Naplno otevřít. Kallore, víš toho o nás příliš. "Vážím si tvého taktického zhodnocení," opáčila suše.
Všimla si, jak se Whiskeyjack ohlíží na Artantha, jenž stál patnáct kroků od ostatních a před ranním chladem se halil do kožešinového pláště. Korouhevník ostatním nevěnoval pozornost, zrak upíral na pláň pod nimi a maličko se mračil.
Od východu, z předních řad malazské linie, se rychle blížili dva mariňáci na koních.
Whiskeyjackovy dvě mariňačky…
Koně po cestě do kopce supěli, když ženy přitáhly otěže. "Komandante!" křikla jedna.
Druhá dodala: "Našly jsme ji!" A ukázala rukou.
Z řad na východě se vynořila… Stříbrná liška.
Korlat polekal výkřik z tisíců hrdel - a když se obrátila, viděla, jak předpolí před K'Chain Che'Malle mizí v náhlém oblaku

prachu, jenž rychle zřídl, a objevily se husté řady T'lan Imass.
Stříbrná liška zamířila na kopec. Očividně šla za Artanthem. Celou dobu se tvářila neutrálně.
Ránem se nesl radostný pokřik Whiskeyjackova vojska.
"Ano…" zachraptěl vedle Korlat Kallor.
Korlat odtrhla zrak od Stříbrné lišky, neboť její pozornost upoutal Kallorův tón. Právě včas, aby zahlédla, jak se jí na hlavu snáší meč.
Pocítila bolest. Chvilku byla zmatená a celý svět jako by se zastavil, pak ji do boku udeřila země. V obličeji cítila horkost, šířila se od čela dolů. Zamrkala a zadívala se na své tělo, které se zmítalo na zemi.
Chodba -
- chaotická -
Kallor -
Viděla rozmazaně a z podivného úhlu, jakoby zezdola.
Lebka - rozbitá - smrt -
Zrak se jí pročistil, všechny linky a hrany byly náhle až příliš ostré, ostré jako ostří nožů, rozřezávající její duši na kousky. Kallor s nadšeným řevem zaútočil na Stříbrnou lišku a osníř mu vlál jako plášť. Kolem něj na zemi tančila šedí protkaná magie.
Rhivka se zastavila, otevřela ústa a v očích měla strach. Cosi zaječela -
- cosi -
"T'lan Ay. Braňte mě!"
Ale zůstala sama -
Kallor se blížil a meč držel v obou rukou vysoko nad hlavou.
Pak se před ním náhle objevil Whiskeyjack a dlouhým mečem odrazil Kallorovu zbraň. Ozvalo se řinčení kovu v prudké výměně, až létaly jiskry. Kallor odskočil, rozčileně zaječel a pak o něco zavadil podpatkem -
Whiskeyjack uviděl příležitost. Napřáhl meč a celou svou váhou došlápl na nohu -
- která se mu podlomila.
Korlat viděla, jak mu ze stehna vyjíždí úlomek kosti.
Uviděla v milencově tváři prudkou bolest, náhlé pochopení -
A Kallorův obrovský meč mu zajel do prsou. Mezi žebra. Šikmo projel srdcem a plícemi.
Whiskeyjack na té čepeli zemřel - z očí, jež stočil ke Korlat, mu vyprchal život. Ve chvilce bylo po všem.
Kallor uvolnil svůj meč.
A náhle se zapotácel, probodený dvěma šipkami z kuše. Chaotická magie se ovinula kolem protivných střel a zničila je. Vytryskla krev. Kallor si toho nevšímal a znovu zvedl meč, jak se obě mariňačky blížily.
Ženy byly vynikající, bojovaly jako jedna.
Jenomže muž, s nímž bojovaly -
Ozval se výkřik - mariňačka napravo vrávorala ve sprše krve, rukou se snažila zadržet střeva, která se jí hrnula z rány v břiše, a klesala k zemi. Než se její kolena dotkla hlíny, hlava jí sletěla z ramen.
Druhá žena se vrhla na Kallora, míříc mu mečem na obličej.
Ukrok stranou, sek shora, uťatá paže -
Ale mariňačka už ji obětovala a tesák, jejž svírala v levé ruce, prorazil kroužky chránící Kallorovo břicho. Ostří meče jí proseklo hrdlo a ona se otočila a zhroutila se na zem. Z hrdla jí tryskala krev.
Starý válečník se supěním couvl a z díry v břiše mu crčela nažloutlá krev. "Spoutaný!" zaječel. "Vyléč mě!"
Horko - chodba -
- ne chaotická - kde?
Do Kallora udeřila vlna spředeného zlata a obalila ho prudkými plameny. Válečník zařval, jak to s ním praštilo o zem, a magie se ho snažila rozervat na kusy. Do vzduchu stříkala krev.
Přivalila se druhá vlna, zářící jako slunce -
A kolem Kallora se otevřela chodba čišící nakažlivinou, ohavná trhlina - obalila ho -
- a zmizela spolu s Kallorem.
Zlaté kouzlo zablikalo a zhaslo.
Ne - taková síla. Kdo?
Korlat už křeče přešly, nyní byla otupělá, chladná a odtažitá. Do oka jí stékala krev. Musela pořád rnrkat, aby viděla.
Konečně jí došlo, že leží na zemi. Kallor ji udeřil -
Někdo klečel vedle ní a na tvář jí položil hřejivou dlaň.
Korlat se snažila zaostřit.
"To jsem já, Stříbrná liška. Pomoc je na cestě -"
Tiste Andii se pokoušela zvednout ruku, natáhnout ji k Whiskeyjackovi, ale zůstalo jen u myšlenky, honící se jí v kruzích hlavou. Pod dlaní cítila vlhkou trávu, z čehož poznala, že ruka povel neuposlechla.
"Korlat! Podívej se na mě. Prosím. Chmur přichází - a od západu se blíží černý drak - Orfantal? Vojvoda ovládá Vysokou Denul, Korlat. Musíš vydržet -"
Na tvář jí padl stín. Stříbrná liška vzhlédla a její výraz zhořkl. "Pověz," oslovila nově příchozího, "to kouzlo, které doprovázelo Kallorovu zradu, bylo opravdu natolik účinné, aby tě ochromilo na tak dlouho? Nebo ses držel zpátky? Čekal jsi na svou chvíli a sledoval následky své nečinnosti - nakonec jsi to už udělal předtím, viď, Tayschrenne?"
Tayschrenn?
Ale rozervaný, bolestí prodchnutý hlas, jenž odpověděl, patřil korouhevníkovi Artanthovi. "Stříbrná liško. Prosím.

Neudělal bych -"
"Neudělal?"
"Ne. Whiskeyjack - on je -"
"Já vím," štěkla Stříbrná liška.
Špatně zahojená noha… nikdy nebyl vhodný čas - Chmur mohl -
Je mrtvý. Ach, lásko, ne…
Všichni kolem byli v pohybu. Malazští vojáci. Barghastové. Někdo začal truchlivě kvílet.
Muž, jehož znala jako Artantha, se nad ni naklonil. Tvář mu rozdrásala magie - poznala dotek chaosu. Ona by tak prudký úder nepřežila. A pochopila, že se velemág nezdržel schválně. Že se vzmohl vůbec na něco, bylo… pozoruhodné. Podívala se mu do očí a uviděla v nich bolest, která jím dosud zmítala.
"Stři…"
"Korlat?"
"Ženo," vypravila ze sebe Tiste Andii nezřetelně, ale již slyšitelně, "tento muž…"
"Ano? Je to Tayschrenn, Korlat. Ta část ve mně, která je Tumava, to ví už dlouho. Přišla jsem se mu pos -"
"…poděkuj mu."
"Cože?"
"Za… svůj… život. Poděkuj mu, ženo…" Stále se dívala Tayschrennovi do očí. Tmavošedých, jako byly Whiskeyjackovy. "Kallor - nás překvapil všechny…"
Muž sebou trhl a pak pomalu přikývl. "Mrzí mě to, Korlat. Měl jsem to vidět -"
"Ano. Já taky. I Chmur."
Cítila, jak dusající kopyta rozechvívají zemi pod ní, cítila to až v kostech.
Žalozpěv. Bubny, ztracený zvuk. Koně, hnaní tryskem… neznají důvod, a přece přijíždějí. Blíž. Nevědí nic, a přece vnímají naléhavost svých nepochopitelných pánů.
Jenže přes tento kopec se již přehnala smrt.
Aniž by znala důvod.
Má lásko.
Teď je tvůj, mistře Kápě… směješ se?
Má láska… patří tobě…

Jakkoliv byl chrabrý a skvělý, Itkovianovu koni docházely síly. Do svítání stále zbývala dvě zvonění, když ho Vrč probudil s neobvyklou strohostí. "Něco se zvrtlo," zavrčel. "Musíme do Korálu, příteli."
Šedé meče se na noc nezastavily - Itkovian je sledoval, dokud mohl, ale pak je před jeho zrakem zakryl plášť noci. Nezdolný štít Norul se rozhodla jet podpořit Whiskeyjacka. On sám si myslel, že je mu její rozhodnutí a to, co odjezd znamená, lhostejné, ale přesto z toho byl celý skleslý, a když konečně usnul, zdály se mu ošklivé sny. Poté co ho Vrč tak drsně probudil, snažil se najít původ svého neklidu, ten mu však unikal.
Při sedlání Itkovian Vrčovi a jeho legii nevěnoval přílišnou pozornost, a teprve když se vyhoupl na koně a zvedl otěže, všiml si, že Darún a jeho stoupenci čekají - na zemi.
Itkovian se na Vrče zamračil. "Smrtelný meči, co hodláte dělat?"
Hromotluk se zaškaredil a řekl: "Tentokrát musíme cestovat rychle. Tentokrát," zopakoval a zuřivě se zamračil na Stonny Menakis. "Tarak riskuje jádro své moci."
"Není to můj bůh!" odsekla Stonny.
Vrč se na ni smutně usmál. "Škoda. Budeš se muset připojit k Itkovianovi a prostě jet na koni. Nebudeme na vás čekat, ale třeba s námi udržíte krok… chvíli."
Itkovian ničemu z toho nerozuměl. "Pane," oslovil Vrče, "vy hodláte cestovat chodbou?"
"Ne. No, ne tak docela. Možná. Jak to mám vědět? Jenom vím - nějak, nevím jak - že moje legie dokáže… no, něco jiného. Něco… rychlého."
Itkovian se podíval na Stonny a pokrčil rameny. "Stonny Menakis i já jsme obdařeni výjimečnými koňmi. Budeme se snažit udržet krok."
"Dobře."
"Smrtelný meči?"
"Co je, Itkoviane?"
"Co, pane, leží před námi, že vám to dělá takové starosti?"
"Nevím to jistě, příteli, ale mám takovej divnej pocit v žaludku. Myslím, že dojde ke zradě."
Itkovian dlouho mlčel, než řekl: "Pane, pohlédne li člověk na nedávné události nezastřeným zrakem, může si povšimnout, že ke zradě již došlo."
Vrč jenom pokrčil rameny a obrátil se ke svým lidem. "Držte se pohromadě, sebranko. Kdo se opozdí, zůstane vzadu."
Stonny dovedla svého koně k Itkovianovi.
"Víte," zeptal se jí Itkovian, "co se má stát?"
"Nejspíš nic," odsekla a vyhoupla se do sedla. "Vrč se musel praštit do hlavy -"
Dál se nedostala, neboť Vrč a jeho legie jako by se rozmazali a začali splývat do jediného mohutného těla, po němž přebíhaly pruhy - a tělo velké kočky se náhle pohnulo a zmizelo ve tmě.
"Beru chraň!" sykla Stonny. "Za ním!" vykřikla a pobídla koně do cvalu.
A tak rychle ujížděli. Minuli Chmurův tábor a všimli si, že se probouzí, třebaže do svítání stále zbývalo jedno zvonění. Mlčky sledovali výbuchy kouzel na jihozápadní obloze. Občas ve tmě zachytili mohutnou kočku, kterou sledovali,

matný záblesk žluté, černě pruhované srsti, běžící jakoby neuvěřitelně vysokou trávou, jakoby hustým pralesem, prodchnutým stíny, pohybující se neuvěřitelně rychle a naprosto potichu.
Pak začala obloha blednout a na jihu se vynořily shluky stromů, mezi nimiž se kroutila kupecká silnice. Pruhovaná šelma, ženoucí se mezi nízkými kopci, stále unikala pozornosti a mátla zrak. Koně byli pokrytí pěnou a funěli, ale cválali dál. Itkovian věděl, že se z toho již nikdy nevzpamatují. Na konci cesty je čeká smrt. Byli chrabří a skvělí a on si říkal, jestli ta oběť stojí za to.
Dorazili na silnici mezi sestříhanými stromy a cesta mírně stoupala k jakémusi náspu. A přímo před nimi se objevily vozy. Jen málokdo se však při jejich příjezdu otočil. A pokud tu někdo zahlédl obrovskou kočkovitou šelmu, nedal to znát - nikdo nekřičel na poplach, všichni se tvářili klidně.
Itkovian a Stonny projeli kolem malazského zadního voje.
Zapraskala magie - někde blízko.
Na hřebeni před nimi stáli vojáci, připravení a hledící k jihu - ale náhle se začali zmateně motat. Itkoviana zasáhl přímo hmatatelný strach, záplava čiré bolesti, nesmírné ztráty. Zakymácel se v sedle, než se zase vzpamatoval. Náhle měl nutkání, které ho zcela přemáhalo.
Stonny křičela a odbočila s koněm doprava směrem ke kopci, na němž byla malazská korouhev, visící v nehybném vzduchu zcela zplihle. Itkovian ji následoval, ale pomaleji. V duchu se utápěl v mrazivé hrůze. Jeho kůň přešel ze cvalu do klusu, pak do pomalé chůze a nakonec se zastavil asi dvacet kroků od svahu. Nohy se mu rozjely a vzápětí bylo po něm.
Itkovian omámeně vytáhl rozbolavělé nohy ze třmenů a slezl na zem. Na kopci po své pravici viděl Stonny, jak seskakuje z padajícího koně - svah ho porazil - a šplhá nahoru. Vrč se svým oddílem už dorazil, všichni opět získali lidskou podobu, ale zřejmě nedělali nic.
Itkovian odvrátil zrak a vydal se po silnici, jež se narovnávala a klesala k předpolí a městu.
Mrazivá hrůza.
Jeho bůh byl pryč. Jeho bůh tu hrůzu nedokázal odvrátit, jako to už jednou udělal, před mnoha měsíci na pláni za Capustanem.
Ztráta a žal, jaké ještě nikdy necítil.
Pravda. Kterou jsem znal. Byla ve mne. Skrytá, nyní vyšla napovrch. Ještě jsem neskončil.
Ještě jsem neskončil.
Šel dál a vojáky, kteří mu na všech stranách ustupovali z cesty, neviděl, nechal za sebou vojsko, jež tu stálo se sklopenými zbraněmi, poražené, ještě než bitva vůbec začala - zlomené smrtí jednoho muže.
Itkovian nic z toho nevnímal. Zamířil z kopce.
Dolů.
Dolů, kde v řadách před osmi sty K'Chain Che'Malle čekali T'lan Imass.
T'lan Imass, kteří se otočili jako jeden.

Na kopci vzplály chodby.
Vrč na své vojáky zařval, aby zaujali postavení na jižním svahu. Sám stál nahoře, po tak dlouhé době nehybný, a ještě se třásl následkem projevu moci svého boha. Byl připravený vraždit, cítil se nezúčastněný, lhostejný, ale ten predátorský pud, jaký zakusil kdysi dávno ve městě daleko na severu, se znovu ozval.
Viděl až příliš ostře, každý pohyb upoutával jeho pozornost. Uvědomil si, že drží své šavle.
Díval se, jak z chodby vychází Orfantal a vzápětí i Chmur. Viděl Stonny Menakis hledící na tři mrtvoly. Pak se kolem ní protlačil Vojvoda a na těla, jež mu ležela v cestě, se téměř nepodíval, míře ke čtvrtému - blíž u Vrče. Tisteandijská žena. Klečely u ní dvě postavy. Jedna byla zraněná a její duše se ještě svíjela v sevření divoké, chaotické magie. Druhá byla… Stříbrná liška s tváří zalitou slzami.
Zahlédl Kruppeho s Hetan a Cafalem po boku. Darún byl bledý, pohled měl skelný a vypadal, že každou chvíli omdlí. Zvláštní, protože ho takhle nezničil žal. Náhle se zhroutil a Hetan ho honem chytila.
Ale muž, jehož Vrč hledal, nebyl nikde k vidění.
Smrtelný meč poodešel stranou, aby se podíval, jak je rozestavená jeho legie. Vojáci si připravovali zbraně. Pod nimi se řadily Šedé meče, očividně připravené vyrazit k městu -
- k městu zahalenému kouřem, ozářenému záblesky kouzel, výbuchy munice, městu rvanému na kusy -
Vrč konečně našel, koho hledal.
Itkoviana.
Ten se blížil k T'lan Imass.
Na kopci za Vrčem kdosi hlasitě vykřikl. Byla to Stříbrná liška, vyskočila od Korlat a otočila se -
Ale desítky tisíc T'lan Imass hleděly na Itkoviana.
Vrč se díval, jak jeho přítel zpomaluje a zastavuje se dvacet kroků od nemrtvých válečníků.
Stříbrná liška zaječela, když pochopila, a rozběhla se -
Ano, vyvolávači. Právě jsi je chtěla poslat proti K'Chain Che'Malle. Vrč nemusel být na doslech, aby věděl, co Itkovian mlčícím T'lan Imass říká.
Trpíte. Nyní vás obejmu…
Cítil hrůzu svého boha, přerážející jeho vlastní -
Když T'lan Imass odpověděli.
Padli na kolena. Sklonili hlavy.
Ach, vyvolávači…

Náhle bylo příliš pozdě.

KAPITOLA DVACET PĚT

Vysvětlit zradu není možné, protože ta chvíle se ukrývá sama v sobě, někdo se náhle vzdá vlastní duše a popře vše, co má přijít. Vysvětlit zradu není možné, ale toho dne se Ormulogunův portrét přiblížil pravdě nejvíc, jak mohl smrtelník doufat…

N'aruhlův výklad Ormulogunova díla
Whiskeyjackova smrt

K
roky v chodbě ohlásily dalšího hosta - Coll netušil, zda je zvaný, či nikoliv. Odtrhl zrak od dvou stařičkých kněží klečících před pohřební jámou a uviděl ve dveřích postavu v dlouhém hávu. Bez masky, se zvláštně nezřetelnou tváří. Za vrzání zbroje se k nově příchozímu obrátil i Rytíř smrti. "K'rule," zachraptěl, "můj pán tě vítá ve své svatyni."
K'rul? Nestojí v Darúdžhistánu jeho starý chrám - ten se zvonicí - K'rulovou zvonicí? Nějaký starší… Coll se ohlédl a setkal se s Murilliovým pohledem. Viděl, jak to jeho příteli pomalu dochází. Starší bůh vstoupil do této místnosti. Stojí vedle nás. Beru nás všechny chraň! Další krvežíznivý všivák z minulosti -
K'rul zamířil k Mhybe.
Coll položil ruku na jílec meče. Hrdlo měl strachem stažené, když se staršímu bohu postavil do cesty. "Stůj," zavrčel a srdce mu bušilo. Podíval se K'rulovi do očí a uviděl v nich… prázdnotu. Naprostou prázdnotu. "Jestli jí chceš tady na oltáři podříznout krk, tak starší bůh nebo ne, rozhodně ti to neusnadním."
Na druhé straně jámy Tvrz'Togg otevřel bezzubou pusu.
Rytíř smrti vydal zvuk, který mohl být smíchem, a pronesl hlasem, jenž už nebyl jeho: "Smělost smrtelníkům rozhodně nechybí."
Ke Collovi se připojil Murillio a zvedl třesoucí se ruku k jílci svého rapíru.
K'rul se na nemrtvého válečníka podíval a usmál se. "Jejich nejobdivuhodnější dar, Kápě."
"Snad, dokud nezačnou být agresivní. Pak je nejlepší vyhubit je."
"To je tvá odpověď, ano." Starší bůh se podíval na Colla. "Nehodlám Mhybe ublížit. Vlastně jsem přišel… ji zachránit."
"Tak to bys nám možná mohl vysvětlit, proč je tu pohřební jáma!" vybuchl Murillio.
"To bude časem jasné… doufám. Vězte, že se něco stalo. Daleko na jihu. Bylo to… nečekané. Následky nezná nikdo z nás. Nicméně čas Mhybe přišel -"
"A přesně to znamená co?" chtěl vědět Coll.
"Teď," odvětil starší bůh a poklekl u Mhybe, "musí začít snít doopravdy."

Byli pryč. Zmizeli z její duše a s jejich odchodem - s tím, co Itkovian udělal - vše, čeho chtěla dosáhnout, skončilo v troskách.
Stříbrná liška jen stála, ochromená šokem.
Kallorův surový útok odhalil další pravdu - její T'lan Ay ji opustili. Jako by jí vrazili do duše nůž.
Další zrada, vrah víry s temným srdcem. Tumavin pradávný odkaz. Besana a Bellurdan Drtič lebek, zabití skrze machinace Tayschrenna, prodloužené paže císařovny. A teď… Whiskeyjack. Mariňačky, mé stíny po tak dlouhou dobu. Zavraždění.
Za klečícími T'lan Imass čekali nemrtví K'Chain Che'Malle. Obrovští lovci se nehýbali - zatím. Stačí jenom projít řadami T'lan Imass, párkrát se rozmáchnout čepelemi a začne ničení. Mé děti se nedokážou bránit. Na ničem jim už nezáleží.
Ach, Itkoviane, ty ušlechtilý hlupáku.
A tohle smrtelné vojsko - viděla, jak si vojáci Šedých mečů dole připravují lasa, kopí a štíty - a hotoví se zaútočit na K'Chain Che'Malle. Dujekovo vojsko ve městě už mlelo z posledního - bylo třeba prorazit severní bránou. Viděla, jak Vrč, Tarakův smrtelný meč, vede svou nesourodou legii k Šedým mečům. Viděla, jak před kolísajícími řadami Malažanů projíždějí důstojníci a povzbuzují zlomené vojáky. Zahlédla Artantha - Tayschrenna - jenž se chystal vypustit svou chodbu. Caladan Chmur klečel vedle Korlat a tisteandijskou ženu ovíjela magie Vysoké Denul. Za Vojvodou stál Orfantal - cítila z jeho krve draka, hladového, dychtícího se vrátit.
Všechno k ničemu. Věštec a jeho démoničtí kondoři… a K'Chain Che'Malle… je všechny zabijí.
Neměla na vybranou. Bude muset jednat. Postavit se zoufalství, pustit se do toho, co před tak dlouhou dobou začala.
Bez sebemenší naděje udělala první krok.
Otevřela chodbu Tellann.
A zmizela v ní.

Mateřská láska je vytrvalá.
Ale já neměla být matkou. Nebyla jsem připravená. Nebyla jsem připravená tolik dát. Své já, které jsem teprve začínala poznávat.
Mhybe mohla odmítnout. Na samém začátku. Mohla odmítnout Kruppeho, odmítnout staršího boha, Imassy - co pro ni ty ztracené duše znamenaly? Všichni do jednoho to byli Malažané. Nepřátelé. Strašliví v používání magie. A všichni měli na rukou rhivskou krev.
Děti mají být dar. Ztělesnění lásky mezi mužem a ženou. A z té lásky se mohou zrodit jakékoliv oběti.

Nestačí, že z mého těla vzešlo dítě? Ze na svět dorazilo tak, jako všechny děti? Je snad pramenem lásky prostá bolest z porodu? Všichni ostatní tomu věří. Považují pouto mezi matkou a dítětem za dané, za přirozený následek samotného porodu.
Což by neměli.
Moje dítě nebylo nevinné.
Bylo počaté z lítosti, ne z lásky, počaté s děsivým záměrem - aby se ujalo velení T'lan Imass, aby je vtáhlo do další války - a zradilo je.
A teď byla Mhybe v pasti. Ztracená ve snovém světě příliš rozlehlém, aby bylo možné ho pochopit, kde jednotlivé síly žádaly, aby jednala, aby udělala… něco.
Starověcí bohové, zvířecí duchové, muž uvězněný ve zlomeném, zmrzačeném těle plném bolesti. Ta klec tvořená žebry přede mnou - ta je jeho? Patří tomu, s kým jsem kdysi dávno mluvila? Tomu, který se tolik svíjel v matčině objetí? Jsme stejní, on a já? Oba lapení ve zpustošeném těle, oba odsouzení propadat se stále hlouběji do bolesti a utrpení?
Čeká na mě šelma - čeká na mě muž. Musíme se k sobě dostat. Dotknout se, dokázat si navzájem, že nejsme sami.
Tohle na nás opravdu čeká?
Klec tvořená žebry, vězení musí být prolomeno zvenčí. Dcero, možná jsi mě zapudila. Ale já nezapudím tohoto muže, svého bratra.
Nebyla si úplně jistá, ale měla pocit, že se zase začala plazit dál.
Opět uslyšela vytí, hlas prodchnutý čirou agónií.
Pokud to půjde, osvobodí ho. Tolik žádala lítost.
Nikoliv láska.
Konečně chápu…
Tak.

Obejme je. Převezme jejich bolest. V tomto světě, kde mu všechno sebrali, kde zůstal bez cíle a smyslu, obtížený životy a smrtí desítek tisíc smrtelných duší - jimž nedokázal dát klid, nedokázal - nechtěl - je prostě odhodit, ještě neskončil.
Obejme je. T'lan Imass, kteří překroutili veškerou moc chodby Tellann do obřadu, jenž pohltil jejich duše. Do obřadu, jenž z nich zanechal - v očích všech ostatních - jen o málo víc než prázdné slupky, oživované úkolem, který se jich vlastně už netýkal, a přesto k němu byli připoutáni - navěky.
Slupky a… přesto mnohem víc.
A toto Itkovian nečekal, nebyl na to připravený.
Jálnsharak Ulán, narozený jako třetí Inal Thoom a Sultha A'rad z klanu Nashar, jenž se stane Kronovým vlastním, na jaře roku zničeného mechu pod Zemí čisté mědi, si vzpomínám -
Vzpomínám -
Na sněžného zajíce, jak se třese na pouhý soumračný stín ode mě, a já natahuji ruku. Pruhy v běli, příslib léta. Třesoucí se dětská ruka, třesoucí se zajíc, oba zrození v právě uplynulém sněhu. Natahuji ruku. Životy se dotýkají - malé srdce buší pomalým rytmem hladu v mé hrudi a odpovídá na skrytou hudbu světa - vzpomínám -
Já Kalas Agor - objímám malou Jalu, malou sestřičku, rozpálenou horečkou, ale oheň je příliš silný, a tak v mých rukou její tělo vychládá v ranní kámen, matka kvílí - Jala byla jiskrou, nyní vyhaslou, a toho dne se ze mne v matčiných očích stal jen popel -
Já Ulthan Arlad stopuji stáda ve sněhu, vylínala srst, ayové na křídlech, měli jsme ten rok hlad, ale drželi jsme se stopy, jakkoliv stará byla -
Já Karas Av jedu na synovi kostěje Thala v Údolí hlubokého mechu, pod sluncem jsme porušili starodávný zákon - já porušila starodávný zákon, já se spojila s Ibinahl Chodem, učinila jsem chlapce mužem, než byl jeho kruh zavázán -
- v roce zlomeného parohu jsme našli vlčata -
- zdálo se mi, jak říkám ne obřadu, zdálo se mi, že se připojuji k Onos Toolanovi -
- tvář zalitá slzami - mými slzami -
- Chode, jenž se díval, jak jeho družka odvádí chlapce do údolí, a věděl, že dítě bude předěláno v muže - věděl, že je v nejněžnějších rukou -
- tráva hořela -
- ranag v rohatém kruhu -
- tolik jsem ji miloval -
Hlasy, záplava vzpomínek - tito válečníci je neztratili. Byly jako živé - v mrtvých tělech. Jako živé. Skoro tři sta tisíc let.
- přítel Onracka z Logrosá, viděl jsem ho klečet uprostřed mrtvých ze svého klanu. Všichni byli pobiti na ulici, a přesto byli převtělenci konečně poraženi. Avšak za takovou cenu -
- ach, mé srdce ti leželo u nohou, milý Legano Brede. Tak chytrý, nejdůvtipnější ze všech, ach, jak jsi mě vždycky rozesmál -
- naše pohledy se setkaly, Maenas Lot, právě když obřad začal působit, a uviděli jsme v očích toho druhého strach - svou lásku, své sny o dalších dětech, jež měly zaplnit místa po těch, které jsme tam v ledu ztratili, naše životy ve stínech - svou lásku, která teď musí ustoupit -
- Já Cannig Tol jsem se díval, jak mí lovci vrhají oštěpy. Padla, aniž by vydala sebemenší zvuk, poslední svého druhu na tomto kontinentě, a kdybych byl měl srdce, bylo by v té chvíli puklo. Tahle válka nebyla spravedlivá. Opustili jsme své bohy a klekali pouze před oltářem krutosti. Pravda. A já Cannig Tol jsem se neměl odvrátit od pravdy -
Itkovian ucukl, snažil se zahnat ten mohutný příval, vymanit se z vlastního smutku, z přílivu pravdy drásající jeho srdce, z tajemství T'lan Imass - ten obřad - jak - u Fenerových klů, jste si navzájem mohli udělat něco takového?

A ona vás odmítla. Odmítla vás všechny -
Nedokázal uniknout - přijal jejich bolest a záplava vzpomínek ho ničila. Bylo jich příliš mnoho a byly příliš jasné - tito ztracení tvorové je prožívali neustále dokola - a on se v nich topil.
Slíbil jim osvobození, ale už věděl, že to nedokáže. Prostě nedokázal převzít jejich dar, jejich zoufalou touhu.
Byl sám -
- jsem Pran Chole, poslouchej mě, smrtelníku! Sám. A slábnu…
Poslouchej, smrtelníku! Je tu jedno místo - dovedu tě tam! Musíš odnést vše, co ti dáváme - není to daleko - nes nás, smrtelníku! Je tu jedno místo!
Slábnu…
Smrtelníku! Musíš to udělat kvůli Šedým mečům! Vydrž - uspěješ - a obdaruješ je všechny. Povedu tě!
Kvůli Šedým mečům…
Itkovian se natáhl -
- a za předloktí ho uchopila čísi hřejivá, pevná ruka -

Země se pod ní plazila. Lišejníky - se zelenými stonky a zelenými hlavičkami, zbarvujícími se doruda. Další druh, bílý jako kost, složitý jako koral. A pod ním šedá žraločí kůže zahrabaných kamenů - na dlaň od země tu byl celý svět.
Svými pomalými, neúprosnými pohyby to vše zničila, vyryla pruh v křehké architektuře lišejníků. Bylo jí do pláče.
Před sebou, již blízko, měla klec z kostí a špinavé kůže. Tvor uvnitř vypadal jen jako beztvarý stín.
A stále ji volal, stále se dožadoval.
Aby se dotkla.
Aby se dotkla té příšerné bariéry.
Mhybe náhle ztuhla na místě, jak ji něco neviditelného přitisklo k zemi.
Něco se dělo.
Země pod ní se vzdouvala, zapomněním pronikaly záblesky, vzduch byl náhle horký. Zaduněl hrom -
Přitáhla si nohy pod bradu, zatlačila a podařilo se jí obrátit na záda. Lapajíc po dechu zírala -

Ruka držela pevně. Itkovian začínal chápat. Za vzpomínkami čekala bolest, byla ve všem, co přijal. Jeho darem za vzpomínky bylo rozhřešení - jen pokud přežije…
Ruka ho vedla. Duchovni krajinou. A on v ní přesto klopýtal, jako by byl obr a země byla hluboko pod ním.
Smrtelníku, zbav se těch vzpomínek. Osvoboď je, aby se mohly vsáknout do země jako dar tohoto období. Do země, smrtelníku - skrze tebe dokážou vrátit život umírající, zpustošené krajině.
Prosím. Musíš to pochopit. Vzpomínky patří hlíně, kameni, větru. Jsou neviditelným významem země, jenž se dotýká duší všech, kdo na ni pohlédnou - skutečně pohlédnou. Ten dotek je jako nejslabší šepot, stará, téměř beztvará ozvěna - k níž smrtelný život přidává svůj vlastní hlas.
Nakrm krajinu snů, smrtelníku.
A věz jedno. Klečíme před tebou. Umlčelo nás, co nám nabízíš, co nabízíš ze sebe.
Jsi Itkovian a obejmeš T'lan Imass.
Zbav se těch vzpomínek - plač pro nás, smrtelníku -

Tam, kde dřív byla jen beztvará, bezbarvá, neuvěřitelně vzdálená kupole, se nyní kupila mračna - a šířila se, až zaplnila celou oblohu a zatáhla tmavé záclony přes poničené oblouky duhy. Od obzoru k obzoru létaly blesky zabarvené doruda.
Dívala se, jak padá - déšť, nikoliv, krupobití -
Ucítila to. Dunivý řev na zemi, ohlušující hluk - se blížil -
A udeřil do ní.
Zaječela a rozhodila rukama.
Při každém dopadu došlo k výbuchu, bylo to něco víc než jen zmrzlý déšť.
Životy. Prastaré, dávno zapomenuté životy.
A vzpomínky -
Všechny pršely na zem.
Ta bolest byla nesnesitelná -
Pak to přestalo, přelétl přes ni stín, kdosi se blížil, krčil se pod tím krupobitím. Jejího čela se dotkla hebká, hřejivá ruka, ozval se hlas -
"Už to není daleko, má milá. Tato bouře - nečekaná -" hlas se zlomil a zadrhl se, jak záplava zesílila, "a přesto… nádherná. Ty se teď ale nesmíš zastavit. Ukaž, Kruppe ti pomůže…"
Jak jen to šlo, ji chránil před krupobitím a pomalu ji táhl dál, blíž k…
* * *
Stříbrná liška se toulala. Byla ztracená a zpola oslepená slzami, které se jí bez ustání řinuly po tvářích. To, s čím začala jako dítě na jedné dávno zapomenuté mohyle u Dřevnova - s čím začala před tak dlouhou dobou - nyní vypadalo ubohé.
Odmítla T'lan Imass.
Odmítla T'lan Ay.
Ale jen na čas - alespoň to měla v úmyslu. Na krátký čas, za nějž by vytvořila svět, který by na ně čekal. Očekávali by je tam duchové, jež shromáždila, duchové, již měli sloužit tomuto starodávnému lidu a stát se jeho bohy - chtěla je

přivést, aby T'lan Imass vyléčili jejich oloupené duše.
Svět, v němž by mohla její matka být opět mladá.
Snový svět, K'rulův dar. Dar Darúna Kruppeho.
Dar z lásky v odpověď na to, co všechno si vzala od své matky.
Ale T'lan Ay se od ní odvrátili, mlčeli na její zoufalé volání - a Whiskeyjack byl mrtvý. Dvě mariňačky, dvě ženy, na jejichž přítomnost začala spoléhat - víc, než si ony vůbec uvědomovaly - zemřely, když ji bránily.
Whiskeyjack. Ta část, jež byla Besanou, kvílela neutišitelným žalem. I jeho odmítla, a on se přesto postavil do cesty Kallorovi. Udělal to, poněvadž zůstal takový, jaký byl vždycky.
A teď byli ztracení i T'lan Imass. Ten muž, Itkovian, nezdolný štít bez boha, jenž do sebe vtáhl tisíce zabitých v Capustanu - otevřel náruč -
Nedokážeš přijmout bolest T'lan Imass. Kdyby s tebou ještě byl tvůj bůh, byl by odmítl. Nedokážeš to. Jejich bolest je příliš velká. A ty jsi pouhý člověk - sám - nedokážeš nést jejich břímě. Není to možné.
Dojemně chrabré.
Ale nemožné.
Ach, Itkoviane…
Porazila ji odvaha, ne však její vlastní - ona nikdy nebyla příliš kurážná - ne, byla to odvaha těch okolo ní. Na všech stranách - byli tu Coll a Murillio s tou jejich pomýlenou ctí, kteří ukradli její matku a nepochybně ji stále hlídali, zatímco pomalu umírala. Whiskeyjack a obě mariňačky. Itkovian. A dokonce i Tayschrenn, který si ošklivě ublížil, když vypustil svou chodbu, aby zahnal Kallora. Tak neobyčejná, tragicky pomýlená odvaha -
Já jsem Tumava, starší bohyně. Já jsem Bellurdan, Thelomen, Drtič lebek. Já jsem Besana, kdysi smrtelná žena. A já jsem Stříbrná liška, kostěj z masa a kostí, vyvolavač T'lan.
A byla jsem poražena.
Smrtelníky -
Obloha nad ní se obrátila - vzhlédla. A užasle vykulila oči -

Vlk se svíjel, tloukl sebou o kostěné mříže své klece - své klece… mých žeber. Lapený. Umírající -
A jeho bolest cítím i já.
Hrudník měl jako v ohni a v těle mu vybuchovala prudká bolest, jež jako by přicházela odněkud zvenčí, bouře spalující kůži pokrývající jeho žebra -
- ale nesílila, vlastně spíš slábla, jako by mu s každou další ránou něco propůjčovala, obdarovávala ho -
Obdarovávala? Takovou bolestí? jak - co to je?. Co ke mně přichází?
Je to staré, tak velmi staré. Hořkosladké, ztracené chvilky úžasu, radosti, zármutku - bouře vzpomínek, které však nebyly jeho - tolik jich bylo, přicházely jako led a při nárazu roztály - pod tím krupobitím byl stále otupělejší -
- a náhle to bylo pryč -
Zamrkal. Kolem byla tma. Jeho zdravé oko bylo stejně slepé jako to druhé - to, o něž přišel u Dřevnova. Něco mu bušilo v uších, takže to byl zvuk. Podlaha a stěny se třásly, řetězy praskaly, z nízkého stropu padal prach. Nejsem tu sám.
Kdo? Co?
Natahuje se to ke mně. Chce mě to. Ale co to je? Co pro něj znamenám ?
Nárazy se stále blížily. A ozvaly se hlasy, zoufalý křik, přicházející z druhé strany zdí… snad z chodby. Řinčení zbraní, jek a chroptění, cinkání zbroje - kusy padající na podlahu.
Toc otočil hlavu - a ve tmě cosi uviděl. Bylo to obrovské, vřískalo to a bojovalo. Mohutné paráty se prosebně natahovaly - sahaly -
Po mně.
Jeskyní zazářilo šedé světlo a na okamžik ozářilo obludného tlustého plaza, připoutaného naproti Tocovi. Z očí mu svítila hrůza. Kámen kolem plaza byl rozrytý stopami šílenství. Ten pohled v Malažanovi vyvolal strach… protože tu noční můru poznal.
Ona - ona je má duše -
Stál před ním věštec, pohyboval se zoufalými, trhavými pohyby - tělo starce, které Jaghut tak dlouho obýval, se rozpadalo na kusy - a s monotónním zpěvem se, aniž by si všímal Toca, sunul stále blíž k matroně, k matce.
Obrovská bestie se zděsila, škrábala kolem sebe a snažila se co nejvíc přitlačit ke zdi. Její jekot se bez ustání rozléhal jeskyní.
Věštec cosi držel, bylo to bledé, hladké a podlouhlé - vejce, ale ne ptačí. Bylo to vejce ještěra protkané šedou magií. Magií, jež s každým věštcovým slovem sílila.
Z matronina těla cosi vyletělo, jiskřivá energie, jež se snažila dostat vzhůru -
- ale místo toho ji zachytila kouzelná síť. Zachytila a vtáhla do vejce ve věštcových rukou.
Matrona náhle přestala ječet a s bezduchým fňukáním se stáhla.
V jeskyni se rozhostilo otupující ticho, takže Toc slyšel jasněji zvuky boje z chodby. Byly blízko a stále se přibližovaly.
Věštec, svírající finist, se otočil k Tocovi. Vyschlé rty mrtvoly se roztáhly v Jaghutově úsměvu. "Vrátíme se," zašeptal.
Kouzlo znovu vzplálo, na podlaze zařinčely těžké řetězy a temnota se vrátila.
A Toc věděl, že je v jeskyni sám. Věštec sebral matroně její moc a pak si vzal i ji. V hrudi se Tocovi svíjel vlk a do zpřelámaných, znetvořených údů mu pronikala prudká bolest. Zoufale toužil zavýt, zavolat svou lásku, svou družku.
Jenomže se nemohl nadechnout -
- nemůže se nadechnout. Umírá. Krupobití, kruté dary, neznamenají nic. Se mnou učinil bůh osudovou chybu. Umřeme -

Boj utichl. Toc uslyšel, jak praskají železné mříže, jedna po druhé, a tvrdý kov zvoní o dlažbu. Pak si k němu někdo dřepl a položil mu na čelo ruku, která byla jen kost a kůže. Malažan nic neviděl. Nebylo tu světlo. Ale ruka byla chladná a něžná.
"Mistře Kápě? Takže sis pro nás už přišel?" Slova mu v hlavě zněla jasně, avšak ven vyšla jen jako nesrozumitelné mumlání - a on si uvědomil, že nemá jazyk.
"Ach, příteli," odpověděl druhý chraplavě. "To jsem já, Onos T'oolan, kdysi z klanu Tarad z Logros T'lan Imass, ale nyní druh Aral Fayle, Toca Mladšího."
Druh.
Scvrklé paže ho zvedly ze země.
"Odcházíme, mladý bratře."
Odcházíme?

Pazderka se dívala na mezeru. Odvaha, skrývající se za odhodláním následovat T'lan Imass do tvrze, nepřežila náhlý návrat opatrnosti, jakmile se dostali k pevnosti na dohled. Kdosi na ni útočil, a ať to byl kdokoliv, pořádně to vosí hnízdo rozkopl.
K'Chain Che'Malle se vraceli bránou. Celou stavbou otřásaly kouzelné výbuchy. Po hradbách se hnali urdomen a beklité. Ze střechy k nebi stoupaly kroutící se spirály šedých blesků a propojovaly dvě desítky kondorů kroužících nahoře. Za nimi oblohu nad přístavem vyplňoval obrovský bouřkový mrak, z jehož hlubin létaly blesky.
Poručík Pazderka se ohlédla na své ubohé oddíly. Ty tři těžce raněné vojáky ztratili, jak čekala. Nebyl ušetřen jediný z Paličů mostů, krčících se v ulici, kde se válel kouř - na očazených uniformách za sebou viděla příliš mnoho krvavých skvrn.
Na severozápadě pokračovaly zvuky bitvy a neblížily se. Pazderka věděla, že Dujek se bude snažit dostat k tvrzi, pokud to bude aspoň trochu možné. Jenže z toho, co slyšela, bylo zřejmé, že je nucen ustupovat.
Manévr selhal.
A my zůstali sami.
"K'Chain Che'Malle!" sykl jeden voják za jejími zády. "Přicházejí zezadu!"
"Tím je to jasný," zabručela Pazderka. "Poklusem ke Křovákovu průlomu!"
Paliči mostů se rozběhli.
Mizela se k troskám věže dostala jako první. Hned za místem, kde kdysi stávala věž, byla pobořená budova - zbývaly tři zdi a část střechy. Uvnitř byl jen prach a tma a nalevo v protějším rohu něco, co musely být dveře.
Pazderka, dva kroky za Mizelou, dávala pozor, aby nešlápla na kamení, které se válelo po podlaze místnosti - a s kletbou se srazila s couvající Mizelou.
Obě ženy upadly.
"Zatraceně, Mizelo -"
"Stráže -"
Ozval se třetí hlas. "Pazderko! Poručíku!"
Zatímco se kolem shromažďovali Paliči mostů, Pazderka se posadila a uviděla, jak se ze stínů vynořují Křovák, Modroperel a sedm dalších Paličů mostů - byli to ti, kteří prve vyšplhali s kušemi na hradbu a přežili to.
"Snažili jsme se k vám vrátit -"
"Zapomeň na to, Křováku," přerušila jej Pazderka a vyškrábala se na nohy. "Zahrál jsi to dobře, vojáku, věř mi -"
Křovák držel v ruce svítivku a s úsměvem ji zvedl. "Jednu jsem si nechal -"
"Neprošel tudy jeden T'lan Imass?"
"Ano, takovej potlučenej, nedíval se napravo nalevo - prostě prošel přímo skrz nás - a mířil dál do tvrze -"
Jeden voják vzadu křikl: "K'Chain Che'Malle se na nás ženou zezadu!"
"Těmi dveřmi támhle!" zaječel Křovák. "Uhněte, pitomci! Na tohle jsem čekal -"
Pazderka začala postrkovat vojáky dozadu. Sapér se vracel k průlomu. Následující události si Pazderka pamatovala jen nejasně -
Mizela ji popadla za ruku a postrčila ji ke dveřím, jimiž proskakovali její vojáci. Pazderka zaklela, ale náhle se jí Mizela opírala rukama o záda a tlačila ji před sebou. Pazderka se s prsknutím otočila a nad Mizeliným ramenem uviděla - K'Chain Che'Malle jako by se vznášel, když se se zdviženými čepelemi hnal přes suť.
Křovák vzhlédl - a zjistil, že je čtyři kroky od útočícího plaza.
Pazderka zaslechla, jak chrčí, znělo to tlumeně -
A sapér hodil svítivku.
K'Chain Che'Malle už se rozmachoval - obě velké čepele klesaly -
Výbuch mu je hladce odtrhl od těla.
Mizelu a Pazderku to prohodilo dveřmi. Poručíkovi se zvrátila hlava, jak ji do přilbice zasáhly svištící, rozžhavené kameny. Další úlomky jí ožehly tvář, jak letěly kolem, a nos a ústa měla plné krve.
Celá ohlušená vrávorala oblaky prachu a kouře.
Kdosi křičel - původně to znělo daleko, ale hlasy se rychle blížily a obklopily ji.
Padalo kamení - trám z nadehtovaného dřeva se vzňal a s hlasitým žuchnutím a za hlasitého praskání kostí dopadl na zem - v chaosu kdosi zachroptěl a utichl. Bylo to tak blízko, až se Pazderka divila, že ten smrtelný chropot není její.
Kdosi ji znovu uchopil a strkal kamsi chodbou.
Byl to tunel plný kouře a prachu - bez vzduchu - zněl tu dupot, nárazy těl a kletby - a pak se temnota náhle rozplynula.
Pazderka vklopýtala mezi své vojáky, kašlala a plivala krev. Místnost byla plná mrtvých beklitů a naproti byly další

dveře, které jako by někdo prorazil pěstí. Na háku se divoce houpala lucerna.
"Hele!" křikl kdosi. "Poručíkovi okousal bradu pes!"
Nebyl to ani vtip - jen nesmyslné šílenství bitvy. Pazderka zatřepala hlavou, znovu si odplivla a uslzenýma očima si prohlížela své vojáky.
"Mizelo?" Mluvila nezřetelně, ale jméno se dalo poznat.
Ticho.
"Rozruchu - zpátky do chodby! Najděte ji!"
Seržant dvanáctého oddílu byl vzápětí zpátky a táhl s sebou zakrvácené tělo. "Dýchá - mistr Kápě ví jak! Záda má plný kousků kamení!"
Pazderka si klekla k přítelkyni. "Huso jedna pitomá!" vyhrkla.
"Měli jsme s sebou mít Klátila," zabručel Rozruch vedle ní.
Ano, a není to jediná chyba v tyhle zpackaný hře.
"Ach!" zvolala jakási žena. "Vy nejste Pannionové!"
Vojáci s tasenými zbraněmi se obraceli ke dveřím.
Stála tam žena v oslepivě bílé telabě s lesklými černými vlasy, neuvěřitelně čistými a dokonale učesanými. Upírala na ně nádherné oči. "Neviděli jste čirou náhodou tři válečníky v maskách? Museli projít tudy, hledali trůnní sál, pokud tu něco takového je. Třeba jste zaslechli zvuky boje -"
"Ne," zavrčel Rozruch. "Chci říct ano, slyšeli jsme zvuky boje. Všude, madam. Teda -"
"Drž zobák," vyjela na něj Pazderka. "Ne," obrátila se na ženu, "neviděli jsme tři válečníky v maskách -"
"A co T'lan Imass?"
"Vlastně ano -"
"Výtečně! Pověz, má v sobě ještě zabodnuté všechny ty meče? Neumím si představit, že by nechala -"
"Jaký meče?" podivila se Pazderka. "Kromě toho to byl mužský. Myslím."
"To byl," pípla jedna žena z oddílu a zrudla, jak se k ní ostatní pobaveně obraceli.
"Muž T'lan Imass?" Bíle oděná žena si zvedla prst k plným rtům a usmála se. "To tedy musel být Tolar! Báječně!"
Úsměv zmizel. "Pokud ho ovšem nenašel Mok…"
"Kdo jsi?" zjišťovala Pazderka.
"Víš, drahá, začíná být stále obtížnější porozumět tomu, co říkáš, přese všechnu tu krev a tak. Myslím, že jste Malažané, pravda? Bezděční spojenci, ale všichni jste strašlivě poranění. Mám nápad, skvělý nápad - jako jsou samo sebou všechny moje nápady. Opravdu skvělý. Jsme tady, víte, abychom zachránili jistého Toca Mladšího, vojáka z -"
"Toca Mladšího?" zopakovala Pazderka. "Toca? Ale on je -"
"Žel, věštcovým vězněm. Což je nešťastná skutečnost a já jsem nerada nešťastná. Rozčiluje mě to. Nesmírně. Nuže, jak jsem již říkala, mám nápad. Pomozte mi ho zachránit a já vyléčím ty, kteří potřebují vyléčit - což jste zřejmě všichni."
Pazderka ukázala na Mizelu. "Platí. Začni s ní."
Když žena vstoupila do místnosti, Rozruch vyjekl a odběhl ode dveří.
Pazderka vzhlédla. V chodbě za ženou stál obrovský vlk a v šeru se mu leskly oči.
Žena se ohlédla. "Ach, není čeho se bát. To je Baaljagg. Garat se asi někam zatoulal. Čekám, že bude mít plno práce se zabíjením Pannionů. Jeho pochoutkou se zřejmě stali věštdominové… nyní k té ubohé ženě - budeme tě mít zpátky, ani se nenaděješ, drahá…"

"Co se to tam, ve jménu mistra Kápě, děje?"
Na druhé straně nízké zídky vedlo schodiště na ochoz, z něhož bylo vidět na přístav a záliv - Paran si to aspoň myslel, protože nic jiného by nedávalo smysl. V každém případě se tu bojovalo o nějakou přístupovou cestu a podle křiku, jenž se odtamtud ozýval, to, co si razilo cestu na plochou střechu, páchalo mezi obránci pořádnou spoušť.
Rychlej Ben vedle Parana nepatrně zvedl hlavu. "Nevím a rozhodně se tam nepůjdu kouknout," pronesl v odpověď na kapitánovu otázku, "ale doufejme, že na odvedení pozornosti to bude stačit. Už nás tu moc dlouho neudržím, ti kondoři nás můžou každou chvíli najít."
"Něco je rozhodně zabavilo," usoudil Vřeten, "a ty víš co, Rychlej. Kdyby si některý z nich dal trochu práce a pořádně se podíval - už bychom krmili jejich mláďata v hnízdě."
"Máš pravdu."
"Tak co tu, ve jménu mistra Kápě, ještě děláme?"
Dobrá otázka. Paran se ohlédl na střechu na severu. Byly tam padací dveře.
"Ještě jsme tady," odsekl Rychlej Ben, "protože tady musíme být -"
"Zadržte," vyštěkl Paran a otřel si oči. Původně si myslel, že je to pot, ale šmouha na jeho ruce byla červená - stehy na spánku mu povolily. "Není to tak docela pravda, Rychlej. Tady musíme být my dva. Klátile, jestli z Paličů mostů ještě něco zůstalo, budou vás právě teď potřebovat."
"Ano, kapitáne, a to, že to vím, mě žere."
"Dobrá. Tak poslouchejte. V té tvrzi pod námi se otevřela ohnivá Propast. Nemáme tušení, kdo tam bojuje, ale víme jedno - nejsou to přátelé Pannionů. Klátile, vezměte Vřetena a ostatní - ty padací dveře támhle vypadají dost chatrně, aby se daly vyrazit, pokud by byly zamčené."
"Rozkaz, kapitáne. Akorát jak se dostaneme dolů, aby nás kondoři neviděli?"
"Vřeten měl s těmi ptáky pravdu - něco je zaměstnává a vypadají pořád víc rozčilení. Není to daleko, léčiteli, ale jestli to nechcete podstoupit -"
Klátil se podíval na Vřetena, Detoran a Honce a konečně i na Jiskru. Seržant kývl. Klátil si povzdechl. "Ano, pane,

zkusíme to."
Paran se ohlédl na Rychlýho Bena. "Nějaké námitky, čaroději?"
"Ne, kapitáne. Aspoň…" Odmlčel se.
Aspoň budou mít větší šanci vyváznout živí. Slyším, Rychlej. "Dobře, Klátile, vyrazte, až budete připravení."
"Táhnout a tlačit, kapitáne."
"I pro vás, léčiteli."
Oddíl se na rozkaz rozběhl k padacím dveřím.
* * *
Dujek protáhl raněného vojáka dveřmi a teprve tehdy si všiml, že jeho nohy zůstaly ležet na místě a stezka krve, táhnoucí se za ním, slábne a na prahu již téměř mizí. Pustil tělo na zem a opřel se o rám.
K'Chain Che'Malle se ve chviličce prosekal setninou, a i když přišel o paži, nijak ho to nezpomalilo - hledal další setninu nešťastných Malažanů.
Dujekova elitní tělesná stráž untské těžké pěchoty ležela rozsekaná na kusy v budově, do níž strážci vrchní pěst zatlačili. Jak přísahali, položili své životy na jeho obranu. Ale v této chvíli by byl Dujek mnohem raději, kdyby neuspěli - nebo spíš kdyby uprchli.
Houfec Jednorukého od rozbřesku bojoval s beklity, urdomen a věštdominy a vedl si docela dobře. A když se objevil první tucet K'Chain Che'Malle, moranthská munice - svítivky a hořivky - nemrtvé lovce K'ell zničila. Stejný osud postihl druhou vlnu. Jenže když dorazila třetí vlna, svítivky došly a vojáci umírali po tuctech. Pátá a šestá vlna se střetla pouze s meči a bitva se změnila v jatka.
Dujek netušil, kolik z pěti tisícovek Malažanů, kteří byli přepraveni do města, ještě zůstává naživu. Nemyslel si, že ještě nějaká obrana zůstala. Z bitvy se stala štvanice, prostě a jasně. K'Chain Che'Malle čistili ohniska malazského odporu.
Donedávna ještě byly slyšet zvuky boje - hroutící se zdi a snad i kouzelné výbuchy - z tvrze, i když se v tom mohl mýlit - protože hromy a blesky létaly i z bouřkového mračna na obloze na jihu. Hukot rozbouřeného moře a hřmění přehlušovaly všechny ostatní zvuky.
Za Dujekem se ozvaly šouravé kroky a on se bleskurychle otočil, meč připravený v ruce.
"Vrchní pěsti!"
"Která setnina, vojáku?"
"Jedenáctá, pane," zasupěla žena. "Kapitán Hareb poslal oddíl, aby vás našel, vrchní pěsti. Zůstala jsem jenom já."
"Hareb se ještě drží?"
"Ano, pane. Sbíráme věci na památku - kousky K'Chain Che'Malle."
"A jak se vám to, ve jménu mistra Kápě, povedlo?"
"To Skrut, pane, vedl poslední nálet se zbytkem munice - většinou s práskavkama a bořičema, vrchní pěsti - ale sapéři podminovávají domy během našeho ústupu a shazují na ty zatracený ještěrky - promiňte, vrchní pěsti - na lovce tuny kamení a cihel."
"Kde je Harebova setnina teď, vojáku?"
"Blízko, vrchní pěsti. Pojďte za mnou."
Hareb, ten urozený pán ze Sedmiměstí, co se pořád pohrdavě ušklíbá. Bobové, nejradši bych ho políbil.

Vrč se přesunul do čela své legie a čekal, až k němu dojde nezdolný štít Šedých mečů. Žena před ním zastavila koně.
"Vítám vás, pane," pozdravila a pod širokými lícními chrániči přilby jí byla vidět jen spodní polovina obličeje.
"Chystáme se vytáhnout na nepřítele - budete nám chránit křídlo?"
Darún udělal obličej. "Ne, nezdolný štíte."
Žena zaváhala, pak rázně kývla a začala otáčet koně. "Jak si přejete, pane. Odmítnout sebevražedný střet není nečestné."
"Špatně jste to pochopila," přerušil ji Vrč. "Moje legie půjde v čele, vy za námi - jak nejblíž to bude možný. Přejdeme ten kamenný most a zamíříme rovnou k bráně. Pravda, vypadá proklatě pevná, ale snad se nám podaří ji vyrazit."
"Jdeme na pomoc Dujekovi Jednorukému, souhlasíte, smrtelný meči?"
"Ano." A oba víme, ze neuspějeme.
Obrátili se, jak náhle zazněly rohy a zaduněly malazské bubny.
Korouhevník - kolem něhož vířila magie ve zlatých vločkách - se zřejmě ujal velení a svolával oddíl důstojníků. Podél formace si vojáci připravovali štíty a drželi je tak, aby se překrývaly. Píky, dvakrát vyšší než člověk, se nad řadami vojáků vlnily jako rákosí ve větru - což bylo natolik neobvyklé, že to Vrče znepokojilo.
Artanthos vyslal jezdce, jenž cvalem zamířil k Darúnovi a nezdolnému štítu. Přitáhl před nimi otěže a zvolal: "Pánové! Velemág Tayschrenn chce znát vaše úmysly!"
Vrč vycenil zuby. "Tak Tayschrenn, jo? Nejdřív si poslechnem, co má v plánu on."
"Dujek, pánové. Je nutné zničit tyto K'Chain Che'Malle, prorazit bránu, zaútočit na obránce -"
"A co velemág sám?" optala se Norul.
"Na hradbách jsou mágové, pánové. Tayschrenn se pokusí zabránit jim ve vměšování. Orfantal a Tiste Andii se nám pokusí pomoci při útoku na K'Chain Che'Malle, stejně jako plecníci Bílých tváří."
"Sdělte velemágovi," pravila Norul, "že Tarakova legie zahájí útok a má kumpanie ji podpoří."
Voják zasalutoval a odjel zpátky k Malažanům.
Vrč se zadíval na své stoupence. Znovu ho napadlo, jaký účinek má dar pána léta na tyto zachmuřené Capany. Jsou jako d'iversové… akorát že obráceně. Z mnoha v jednoho - a s takovou mocí! Pohybovali se rychle jako stín. Vrč hleděl na svět tygřími očima - ne, ne jen tak nějakého tygra, nýbrž nesmrtelného tvora oplývajícího silou, s tělem tvořeným

legií. Jeho legií. Vůle, splynulá a děsivě soustředěná.
A teď se znovu stanou šelmou. Tentokrát aby se zúčastnili bitvy.
Jeho bůh zřejmě zvlášť nenáviděl K'Chain Che'Malle, jako by si s nimi chtěl něco vyřídit. Chladnokrevný zabiják se poddával žízni po krvi - a z toho byl Vrč poněkud na rozpacích.
Zalétl pohledem na kopec - a uviděl Caladana Chmura a pomalu vstávající Korlat. Vzdálenost nic neznamenala - Korlat byla pokrytá krví a on cítil, jak jí tělem proudí bolest.
Chmurova chodba trpí, a je li tomu tak, musí trpět i ona… Vrč se otočil zpátky k Artanthovi - velemágu Tayschrennovi - jenž stál před nastoupenými malazskými setninami. Ach, vidím, jakou cenu za to platí… "Nezdolný štíte."
"Pane?"
"Pozor na ty mágy na hradbách."
"Čekáme na vás, pane."
Vrč kývl.
Vzápětí už byli smrtelný meč a jeho legie jedním tělem, kosti a svaly splynuly, vnímání - celé životy - pohltila záplava chladného zvířecího vzteku.
Hnědé tělo s černými pruhy se pohnulo.
K'Chain Che'Malle zvedli čepele. A neustoupili.
Znovu. Tohle jsme už udělali - ne, ne my. Náš pán. Rval mrtvé maso… krev tryskala… krev… ach, mistře Kápě -

Kurald Galain, temnota v duši, se vyhrnula, rozlévala se jí do údů, polykala její pocity - útěcha ze zapomnění. Korlat vstala, zády ke třem neživým postavám ležícím tam, kde padly. Stála tam tichá a s pomocí své chodby - mihotající se a pohasínající pod návaly bolesti - pátrala po svých druzích.
Caladan Chmur vedle ní svíral kladivo. Mluvil a jeho dunivý hlas zněl jako vzdálené hromobití na obzoru nad mořem.
"Pozdě odpoledne. Ne dřív. Do té doby bude dávno po všem… ať tak, nebo tak. Korlat, prosím, poslouchej mě. Musíš najít svého pána - vidíš ten bouřkový mrak? Neskrývá se v něm Měsíční Kámen? Říkal, že přijde. V tu pravou chvíli. Říkal, že zaútočí…"
Korlat ho dál neposlouchala.
Orfantal se popouštěl přímo před již pochodujícími Malažany. Jeho černé tělo se prodloužilo, křídla se roztáhla, dlouhý krk se zvedl - záblesk magie, a drak byl ve vzduchu a stoupal -
Z tvrze vzlétli kondoři, tucet démonických ptáků propojených kroutícími se řetězy chaotické magie.
Na pláni dole se jí šelma, jež byla smrtelným mečem a Tarakovou legií, chvílemi ztrácela z očí, byla nebezpečně rychlá - a už udeřila na řadu K'Chain Che'Malle.
Kolem místa střetu vybuchla v gejzírech krve kouzla a v tom divokém víru se blýskaly čepele. Jeden lovec K'ell se zakymácel a přepadl, jen mu zapraskaly kosti. Obrovský tygr se zkroutil, jak se mu do boků zasekly meče. Kdekoliv čepel udeřila, tam ze šelmy vypadla lidská postava s posekanými údy, proťatým trupem či rozdrcenou lebkou.
Na městské hradbě se hromadila magie.
Korlat viděla, jak Artanthos - Tayschrenn - udělal krok, aby zareagoval.
Za K'Chain Che'Malle se náhle objevila zlatá vlna, chvíli stoupala a sílila a pak se pohnula. Země, přes niž se valila, žhnula ohnivým zápalem. Vlna se zvedla a vyšplhala se k pannionským mágům.
Tato magie napadla Měsíční Kámen. S ní můj pán bojoval. Sám, tváří v tvář takové moci -
Když vlna narazila na vršek hradby západně od brány, země pod nohama se Korlat zachvěla. Objevil se oslepivý záblesk - je to Vysoká Telas, chodba ohně - dítě Tellann -
Chaotická magie se rozletěla na kusy jako šrapnel a zuřící oheň se rozplynul.
Horní třetina městské hradby nejméně na čtyřicet kroků od brány prostě zmizela a s ní alespoň tucet pannionských mágů.
Pod hradbou byla Tarakova legie obklíčena K'Chain Che'Malle, kteří se neuvěřitelně rychlé šelmě snadno vyrovnali. Lovci K'ell sice padali, ale tygra přitom doslova rozsekávali na kusy.
Šedé meče na koních se pokoušely otevřít tygrovi na druhé straně cestu. Vojáci do lovců zezadu vráželi kopí se zvláštními ozuby, která jim bránila v cestě, když se otáčeli, aby mohli zaútočit na nepřítele, jenž je sužoval. Vzduchem zasvištěla lasa, zachytávala krky, končetiny -
Mágové na hradbě východně od brány vyslali vlnu šedé magie, jež se přehnala nad hlavami bojovníků, vyšplhala vzhůru jako nějaké mnohonohé zvíře - a vrhla se na Artantha.
Útoku vylétl vstříc jasný oheň a obě kouzla jako by se navzájem pohltila. Když zmizela, Artanthos byl na kolenou. Z malazských řad k němu přibíhali vojáci.
Je vyřízený. Příliš brzy -
"Korlat!"
Ten řev jí otřásl. Zamrkala a obrátila se na Chmura. "Co se děje?"
"Zavolej svého pána, Korlat! Zavolej hol"
Zavolat ho? Nemohu. Nemohu - neodvažuji se.
"Korlat! Podívej se na ten zatracený bouřkový mrak!"
Zavrtěla hlavou. Bouřkový mrak za městem se pomalu zvedal a rozpadal se - odletovaly z něj chuchvalce a pronikaly jím sluneční paprsky -
Měsíční Kámen… není tam - ten mrak nic neskrývá. Nic, jen bezduché, prázdné násilí. Rozplývá se.
Zavolat ho? Zmocnilo se jí zoufalství. Hluše odpověděla: "Anomander Dlouhý vlas už není, Vojvodo." Je mrtvý. Musí být -

"Tak aspoň pomoz svému zatracenému bratrovi, ženská! Je napaden -"
Korlat vzhlédla a vysoko na nebi spatřila černého draka, jenž se bránil kouzelným střelám.
Bratře… Podívala se zpátky na malazské řady, jež se nyní přiblížily ke K'Chain Che'Malle. Halila je temnota - Kurald Galain šeptala. Šeptala… a nic víc -
"Korlat!"
"Odstup ode mne, Vojvodo. Nyní se popustím… a připojím se k bratrovi."
"Až vyřídíte ty kondory, můžete -"
Odvrátila pohled od bojiště. "Bitva je prohraná, Caladane Chmuře. Poletím zachránit Orfantala." Aniž by čekala na odpověď, vydala se ze svahu a cestou sáhla po své magii. V žilách jí proudila dračí krev, chladná a slibující vraždu. Krutý, neochvějný hlad.
Křídla, na oblohu.
Zvedla klínovitou hlavu a upřela zrak na kondory kroužící kolem druhého draka. V očekávání natáhla spáry.

Caladan Chmur stál na samém kraji svahu a v rukou držel kladivo. K'Chain Che'Malle couvli od Tarakovy legie - obrovský tygr umíral, obklopený ze všech stran blýskajícími se čepelemi - a nyní se drali mezi Malažany a cestou pobíjeli vojáky po desítkách. Další pronásledovali Šedé meče, které příliš rychlí lovci K'ell již rozprášili.
Z obou stran se blížili Barghastové, aby přidali i svou prolitou krev.
Vojvoda se pomalu obrátil a obhlížel kopec za sebou. Tři těla. Čtyři malazští vojáci přinesli bezvládného Kruppeho nahoru a nyní ho pokládali na zem. Chmur se zadíval na Kruppeho a podivil se, proč se tak náhle a nevysvětlitelně zhroutil. Pak se obrátil.
Desítky tisíc T'lan Imass stále nehybně klečely před Itkovianem, jenž padl na kolena. Vypadal jako smrtelný odraz nemrtvých válečníků. Ať se tam stalo cokoliv, dostali se někam daleko na místo, z něhož zřejmě nebude návratu - alespoň ne dřív, než bude pozdě.
Nemám na vybranou.
Ohnice… odpusť mi…
Znovu se podíval na město. Na válečníky na bojišti. Pomalu zvedl kladivo -
- a ztuhl.

Dostali se do další chodby plné mrtvých a umírajících. Pazderka se zamračila. "Paní, kolik vojáků je v tom vojsku Segulehů, o kterým jste nám vyprávěla?"
"Tři, drahoušku. Očividně jsme na správné cestě -"
"Správný cestě kam, paní Závisti?"
Žena se obrátila. "Hmm, zajímavá otázka. Segulehové nepochybně dychtivě usilují o audienci u věštce, ale kdo ví, má li věštec Toca Mladšího u sebe? Copak není mnohem pravděpodobnější, že náš přítel leží přikovaný někde hluboko pod námi?"
Promluvila Mizela. "Támhle na konci to vypadá na nějaký schodiště…"
"Bystrý zrak," pochválila ji paní Závist. "Baaljagg, štěně drahé, půjdeš první?"
Obrovská vlčice kolem tiše proběhla a nějak se jí dařilo nevydat ani zvuk, i když přelézala těla padlých. Na konci chodby se zastavila a otočila hlavu s očima jako doutnající uhlíky.
"Aha, vzduch je čistý." Paní Závist si povzdechla a tiše tleskla. "Pojďte tedy, vy zachmuření Malažané."
Když došli ke schodišti, Mizela zatahala Pazderku za rukáv. "Poručíku," šeptla, "tam vepředu se bojuje…"
Dorazili k podestě. Na hromadě pod schody vedoucími nahoru tu leželi mrtví urdomen. Další schody vedly dolů a na nich byl jen proud srážející se krve.
Mizela si dřepla nad schody dolů. "Jsou tady v krvi stopy," hlásila, "troje… ty první jsou, ehm, kostnaté, pak šel někdo v mokasínech - podle mého žena -"
"V mokasínech?" podivila se paní Závist a zvedla obočí. "Zvláštní. Ty kostěné nejspíš patří Tolarovi nebo Lanas Tog. Kdo by je však mohl sledovat? Taková záhada! A poslední otisky?"
Mizela pokrčila rameny. "Sešlapané boty. Mužské."
Nyní už všichni slyšeli hluk boje, na nějž prve upozornila Mizela - odněkud shora, z dálky, nejspíš z nejvyššího poschodí, což bylo nejméně o půl tuctu poschodí výš.
Baaljagg dokulhala k Mizele, sklonila hlavu a očichala stopy. Vzápětí se změnila v šedý blesk a zmizela z dohledu.
"Helemese!" pronesla paní Závist. "Věc je zřejmě rozřešena, nemyslíte? To choré štěně chová k Tocovi Mladšímu jisté city. Náklonnost, abych byla přesnější."
"Promiň," štěkla Pazderka, "ale co to tu, ve jménu mistra Kápě, plácáš?" Ještě jedna tajuplná poznámka a praštím ji.
"To bylo hrubé. Nicméně sdělím vám, že je to otázka tajemství, jež však není mé, a tedy o něm budu volně hovořit."
"Nádhera," zahudral jeden z vojáků za Pazderkou, "klepy."
Paní Závist se otočila jako na obrtlíku. "Kdo to řekl?"
Nikdo nepromluvil.
"Já si ošklivím klepy a chci, abyste to všichni věděli. Nyní vám povím příběh o dvou prastarých bozích, kteří si našli smrtelné tělo - nebo spíš částečně smrtelné tělo v případě Baaljagg, zato až příliš smrtelné v případě drahého Toca Mladšího."
Pazderka na ni zírala a už chtěla promluvit, když jeden z vojáků hlasitě a procítěně zaklel - a zařinčely čepele -
- ozval se křik -
Zezadu dorazily dvě desítky urdomen a v chodbě se rozhořel prudký boj.

Pazderka popadla Mizelu za zakrvácený plášť a zatahala. Při vytahování meče z pochvy sykla: "Běž dolů, holka! Jak to tu vyčistíme, přijdeme za tebou." Postrčila Mizelu ke schodům a otočila se.
"Bude to trvat dlouho?" optala se paní Závist a její hlas se nějak dostal přes všechen ten hluk až k Pazderce, jež se tlačila davem. Urdomen byli lépe vyzbrojení, odpočatější a měli na své straně překvapení. Pazderka viděla, jak Rozruch couvá se zpola uťatou hlavou. "Ne," zachraptěla, když se zhroutili další dva Paliči mostů, "to nebude…"

Detoran se postavila do čela čtyř Paličů mostů a vydala se do chodby. Klátil šel pět kroků za velkou Napankou, Vřeten klusal za ním, následoval Jiskra a o kus dál, jako zadní voj, Honec. Zatím našli pouze těla - pannionská těla - zabitá mečem.
"Někdo se vážně snažil," poznamenal za léčitelem Vřeten.
Slyšeli zvuky boje, avšak ozvěna se odrážela ze všech stran a bylo těžké určit, odkud se nesou.
Detoran se zastavila, zvedla ruku a poslala Klátila dopředu.
"Jsou tu schody," řekla. "Běž se podívat."
"Vzduch čistý," ohlásil léčitel.
"Prozatím."
Připojil se k nim Jiskra. "Co se děje? Měli bychom jít."
"My víme, seržante," opáčil Klátil a obrátil se k Napance. "Bude to muset stačit. Veď nás, Detoran."
Na kamenných stupních ležely další mrtvoly a schody samotné byly kluzké krví.
Sestupovali dolů a po nějaké době Klátil zaslechl, jak Napanka vykřikla a vzápětí zazvonily zbraně.
Zaječení vzadu se změnilo v barghastský válečný pokřik.
"Zatraceně!" vybuchl Klátil. Boj nahoře i dole - byli v průšvihu. "Vřetene, pomoz Jiskrovi a Honcovi! Já jdu za Detoran!"
"Ano, pane!"
Léčitel seběhl o kousek níž. Detoran už zatlačila protivníky zpátky k podestě. Klátil za ní viděl nejméně šest věštdominů s těžkými dvouhlavými sekerami v rukou. Detoran, s krátkým mečem v levé a dlouhým v pravé ruce, právě srazila válečníka před sebou. Bez váhání umírajícího věštdomina překročila a došla na podestu.
Ostatní věštdominové se na ni vrhli. Přes Napanku se žádný nedostal. Klátil s kletbou vrátil meč do pochvy a uchopil kuši. Šipka už byla nasazená v drážce a držela ji tam kožená smyčka, již nyní léčitel uvolnil. Nevšímaje si řevu a cinkání železa, zachytil háček za spletený provázek a natáhl tětivu.
Nahoře za ohybem schodiště začal Honec prozpěvovat, což přerušil jen děsivý výkřik od Jiskry. Čerstvá krev stékající po schodech zřídla žlučí.
Klátil couvl, aby mohl střelit přes Detoran.
Napanka právě vrazila kratší meč jednomu věštdominovi zespodu do hlavy. Čepel projela podjazyčím, ale místo aby ji Detoran vytáhla, zatlačila, takže oběť odletěla dozadu a podrazila nohy dvěma dalším válečníkům. Dlouhým mečem zatlačila jiného věštdomina. On se ji snažil svou kratší zbraní odrazit, aby se dostal blíž, jenže Detoran se nedala a mávala těžkou čepelí, jako by to byl soubojový rapír.
Klátil upíral oči na dva vstávající věštdominy. Třetí válečník odtahoval mrtvého věštdomina pryč. Léčitel namířil a stiskl spoušť. Zbraň mu v ruce poskočila. Jeden ze vstávajících mužů zaječel, když se mu šipka zarazila do koženého kyrysu na prsou, a zhroutil se.
Padající tělo podrazilo Klátilovi nohy, právě když chtěl znovu nabít. Léčitel s kletbou upadl na boční zeď a už chtěl mrtvolu odkopnout, zatímco se snažil nasadit druhou šipku, když uviděl, že je to Jiskra. Ještě nebyl mrtvý, ale hruď měl zalitou krví. Podle zvuků shora si Honec probojovával cestu do schodů.
Detoran vykřikla a Klátil se otočil. Napanka provedla výpad a stočila čepel v zoufalém krytu, načež ji zdvihla a prosekla muži krk - zatímco jí jeho druhá sekera zamířila rovnou na hlavu.
Napanka jí do cesty nastavila rameno. Kroužky praskly, vystříkla krev. Sekera prošla skrz a vzala s sebou většinu svalů na rameni. Detoran zavrávorala, ale hned se narovnala a vrhla se na zbývající dva věštdominy. První hodil sekeru. Napanka ji odrazila a zaútočila sekem přes ruku, jejž muž jen tak tak vykryl. Detoran pokračovala v útoku, pustila meč a vrazila prsty do věštdominova hledí. Její hybnost ji dostala kolem protivníka, přičemž mu zkroutila hlavu.
Právě když si Klátil připravil kuši, uslyšel hlasité křupnutí obřade. Zvedl kuši -
Poslední věštdomin švihl sekerou. Zasáhl Detoran do pravé ruky, kterou měla nataženou a prsty zaklíněné v hledí, a přeťal jí ji v půlce předloktí. Druhá sekera se jí zabořila mezi lopatky a udeřila s ní o zeď.
Věštdomin přistoupil, aby mohl vytáhnout sekeru. Klátilova šipka zmizela v jeho podpažní jamce. Muž se zkroutil a za chřestění zbroje se sesul na zem.
Léčitel nasadil do drážky další šipku a doběhl k Detoran, která se stále tváří opírala o zeď. Proud krve z ran pomalu ustával. Klátil na ni nepotřeboval sahat, aby věděl, že je mrtvá.
Na schodech se ozvaly kroky a na podestu dovrávoral Vřeten. Utržil ránu do přilby, jež přerazila čelní pásek a vytrhla nýty. Po straně obličeje mu stékala krev. Oči měl vytřeštěné.
"Nahoře jich jsou tak dvě desítky, Klátile! Honec je drží -"
"Ten zatracený pitomec!" Léčitel dobil kuši a vyrazil do schodů. Jen se krátce podíval na Jiskru. "Najdi si novou přilbu, Vřetene, a pojď za mnou!"
"A co Jiskra?"
"Ještě chvíli vydrží. Hni sebou, mor na tebe!"
Schodiště bylo plné čerstvých mrtvol až na další podestu. Klátil se vzápětí ocitl mezi věštdominy, v jejichž středu byl vrčící Honec. Všichni se hrnuli na léčitele. Jedna čepel - barghastská - Klátila zasáhla do ramene a vzápětí všichni tvrdě

dopadli na schody. V té lidské lavině se blýskaly sekery, dýky, plechové rukavice, přílby a chrániče nohou. Chumel se zarazil až o zeď v ohybu schodiště, ale bolest působila dál.
Honec se vymanil první, oháněl se mečem, kopal a dupal kolem sebe. Klátil se s kletbou odsunul co nejdál od šílejícího Barghasta. Rána na rameni ho pálila jako oheň. Ve chvilce bylo na schodišti slyšet jen supění.
Léčitel se otočil, zjistil, že má za sebou zeď, a pomalu se posadil. Zamračil se na Honce. "Zranil jsi mě, ty pitomče!"
Během řeči se podíval na Barghasta a odmlčel se. Obrovský válečník utržil víc ran, než by léčitel považoval za možné. Byl doslova rozsekaný na kusy. Ale když se na něj zazubil, ani nezavrávoral. "Tak já tě zranil? Skvělé."
Klátil udělal obličej. "Chápu, ty modrozubej kraváckej pse. Proč by sis měl všechnu legraci užít sám?"
"Správně. Kde je Jiskra, Det a Vřeten?"
"O kus níž. Det je mrtvá. Jiskru budeme muset odnýst. A podle těch zvuků Vřeten ještě hledá novou přílbu."
"Všechny jsou moc velké," zavrčel Honec. "Musíme najít kuchyň - a hrnek."
Klátil se odstrčil od zdi. "Dobrý nápad. Tak jdeme."
"Něco ti povím - kuchaři jsou nebezpeční."
Krvácející Barghast prošel kolem léčitele.
"Honče?"
Válečník se zastavil. "Ano?"
"Vřeten říkal dvě desítky."
"Ano."
"Všichni jsou mrtví?"
"Tak asi půlka. Zbytek utekl."
"Polekal jsi je, viď?"
"Já bych řekl, že spíš ta Vřetenova košile. Pojď, půjdeme, léčiteli."

Tocovi se kymácela hlava a scéna před ním se zvedala a klesala, jak ho T'lan Imass nesl ozářenou chodbou. Občas Tolar překročil nějaké to tělo.
Můj bratr. Tak mě nazval.
Ale já nemám bratra.
jen matku.
A boha. Věštče, kdepak jsi? Přijdeš si teď pro mě? Vlk umírá. Vyhrál jsi. Osvoboď mě, pane všeho. Osvoboď mě, ať můžu projít bránou mistra Kápě.
Dorazili ke klenutému průchodu, dveře ležely rozbité vedle. Kusy dřeva ještě byly přibité k bronzovým pásům a zhouply se, když přes ně Tolar přešel. Za dveřmi byla velká klenutá komnata. Kdysi tu byly podivné přístroje - přístroje používané k mučení - ale všechny byly rozbité napadrť a naházené na bok jako zlámané zvířecí kosti.
Oběti vzteku… je to Tolarová práce? Toho nemrtvého tvora bez emocí?
Za dveřmi naproti zařinčely čepele.
T'lan Imass se zastavil. "Nyní tě dám na zem."
Na zem. Ano. Už je čas.
Když ho Tolar pomalu pokládal na podlahu, Toc pootočil hlavu. Ve dveřích kdosi stál. Muž s maskou z bílého smaltu se dvěma čárami. V každé ruce třímal meč. Tebe přece znám, ne?
Muž jen mlčky čekal, až Tolar odstoupí od Toca. Poničený T'lan Imass vytáhl obouruční pazourkový meč a promluvil. "Moku, třetí mezi Segulehy, až skončíš se mnou, odneseš odsud Toca Mladšího?"
Toc ležící na boku se díval, jak maskovaný válečník na souhlas kývá hlavou. Moku, ty zatracený hlupáku. Právě se chystáš zabít mého přítele… mého bratra.
Bleskurychlý pohyb, oba válečníci se pohybovali příliš rychle, aby je Toc dokázal sledovat. Železo zacinkalo o kámen. Šerem proletěly jiskry a světlo v záblescích odhalovalo mučicí nástroje všude kolem - na změti dřeva a kovu zatančily stíny a Tocovi to připadalo, jako by se náhle uvolnila všechna bolest, již tyto nástroje za léta nastřádaly.
Díky jiskrám.
Díky oběma bojovníkům… a všemu, co chránilo jejich duše.
Uvolnila se, kroutila se a tančila jako uštknutá pavoukem - šílená, bláznící v odpověď…
V odpověď…
Někde v jeho nitru - jak bitva pokračovala a maskovaný válečník zatlačoval T'lan Imass zpátky - se zavrtěl vlk.
V pasti. Lapený v tomto ohnutém, ale nerozbitém stroji, v té mučicí kleci z kostí… Spatřil zblízka roztříštěnou kostru… něčeho. Mohutný trám, jehož konec byl pokrytý zčernalým bronzem. A kousky byly zamazané - od krve a vlasů.
Klec.
Toc Mladší ohnul poničené nohy a znetvořeným loktem plným puchýřů se opřel o dlažbu. Jak se stáčel a kroutil, aby se dostal do kleku, cítil, jak se mu trhají svaly - a pak se rukama navěky zaťatýma v pěst opřel o kámen. Nazdvihl se a přenesl váhu na kyčle, které jako by se mu pod zesláblými svaly drolily. Znovu se opřel o ruce a narovnal kolena.
Rovnováha… teď. A vůle.
Celý se třesa, zalitý potem, v rozedraných zbytcích beztvaré haleny, se Toc pomalu zvedal. Točila se mu hlava, ale vydržel.

Kruppe zalapal po dechu a zvedl ji do náručí. "Musíš se dotýkat, holka. Dotýkat se tohoto světa - byl stvořen pro tebe - chápeš? Je to dar - a někoho je třeba osvobodit."
Osvobodit.

Ano, to slovo chápala. Toužila po něm, uctívala ho, klekala před ním se skloněnou hlavou jako před oltářem. Svoboda.
Ano. To dávalo smysl.
Jako ty vzpomínky na led, jež na nás prší.
Svoboda… nakrmit zemi -
- osvobození od významů, od emocí, od historie - země pod ní měla tolik vrstev, tolik vrstev -
Nakrmit zemi.
Co je to za místo?
"Dotkni se země, nejdražší Mhybe, Kruppe tě snažně prosí! Sáhni na ni -"
Zvedla třesoucí se ruku -

Narovnal se.
A uviděl, jak se Tolar kymácí pod údery blýskající se čepele a pazourkovým mečem pohybuje stále pomaleji.
Nahoru. Krok. Jeden krok. Bude stačit.
Klec, vlk se vrtí, vlk se snaží nabrat dech - nemůže -
Vrhl se k trámu a jeho hornímu, bronzem obalenému konci.
Jeden krok, pak upadl.
Dál. Zvedl ruce - vysoko - a konec trámu jako by se mu zdvihal vstříc. Střetl se s jeho hrudníkem - se žebry - a kosti se rozletěly ve výbuchu bolesti -

Dotknout se -

Klec!
Rozbitá!
Volnost!
Vlk se nadechl.
A zavyl.
* * *
Chmur držel kladivo nad hlavou, třásl se, železo se chvělo -
Vtom zaznělo božské vytí, jež sílilo, volání -
Odpověď.
Na bojišti se ze země zvedali T'lan Ay a hnali se jako rozmazaná šedá vlna. Prošli přes K'Chain Che'Malle - cestou trhali nemrtvé plazy na kusy - a obří ještěři ustupovali.
Další lovci K'ell zamířili k bráně - a vlci jim byli v patách.
Vysoko nad nimi se kondoři odpoutali od tance smrti se dvěma černými draky a spěšně se vraceli k tvrzi. Orfantal a Korlat je pronásledovali a za nimi letěly desítky tisíc velkých krkavců -
- a nad tvrzí se cosi dělo -

Kruppe, s nyní bezvládnou Mhybe v náručí, zavrávoral, když se z rozbité klece vymanil Togg a zavyl, až to spalovalo vzduch.
Krupobití ustalo. Znenadání. Obloha potemněla.
Tlak, starodávná, zvířecí síla. Vrčení.
Togg, obrovský, jednooký, s bílou srstí se stříbrnými konečky - vyje -
Vlčí bůh, vynořující se se silou zemětřesení, jehož křik se rozléhá po celé obloze.
Křik, na nějž se ozvala odpověď.
Ze všech stran.

Když se náhle setmělo, Paran se přikrčil ještě víc. Měl pocit, že ho tíží nesmírné, chladné břímě.
Rychlej Ben vedle něj zaúpěl a sykl. "A je to, příteli. Kurald Galain. Dokážu ji použít - dostat nás přes zeď - musíme se podívat -"
Na co? Bohové, drží mě to!
Tlak náhle povolil. Kdosi ho popadl za řemení a vytáhl nahoru přes nízkou zídku, jen kov cinkal a kůže vrzala.
Tma nadpřirozeně houstla a slunce se měnilo v šedý, mihotavý kotouč.
Kondoři nad nimi zavřeštěli -
- a zněla z toho čirá hrůza -
Paran konečně viděl, co je za zídkou. O třicet kroků dál se na kraji střechy krčila postava. Kapitán instinktivně poznal, že je to věštec. Lidské maso a kůže se sloupaly a objevil se Jaghut, nahý, obklopený mlžným oblakem ledových krystalků. A v rukou svíral vejce o velikosti svítivky. A vedle sebe měl velikého, znetvořeného K'Chain Che'Malle - ne.
To je matrona. To, co z ní vycházelo, Parana vyděsilo a vzbudilo to v něm lítost. Byla bezduchá, měla obnaženou duši naplněnou bolestí, o níž Paran věděl, že ji ani necítí - a to bylo jediné milosrdenství, jež tu zůstalo.
Svou matku chránili dva silně vyzbrojení lovci K'ell, ale nyní se se zdviženými zbraněmi rozběhli přes střechu ke schodišti patnáct kroků od Parana nalevo, na němž se objevili dva muži. Měli masky, od hlavy k patě byli pomazaní krví a každý držel dva meče. Vyšli po schodišti, jež bylo plné mrtvých urdomen a věštdominů.
"Mistr Kápě nás vem!" zaklel Rychlej Ben. "To jsou Segulehové!"
Paran už je však přestal sledovat a bitvy mezi lovci K'ell a Segulehy si nevšímal. Bouřkový mrak, jenž nad nimi visel tak

dlouho, stále stoupal a rozpadal se, téměř zcela ztracený v temnotě. Se zamrazením si Paran uvědomil, že se něco blíží.
"Kapitáne! Za mnou!"
Rychlej Ben se plížil podél zídky směrem k přístavu. Paran se škrábal za ním. Zastavili se na místě, odkud jasně viděli přístav a zátoku. Daleko na moři vybuchoval led v bílých oblacích. Voda v přístavu byla pod nehybným vzduchem náhle hladká jako sklo. Provazy natažené nad přístavem - se svými chýšemi a svraštělými mrtvolami - se náhle roztřásly.
"Co, ve jménu mistra Kápě -"
"Pššt! Do Propasti! Hele!"
A Paran se díval.
Jako sklo hladké vody přístavu… se zavlnily… vzkypěly… vzduly.
A pak se na všech stranách začaly rozestupovat.
Z hlubin se vynořovalo něco černého a obrovského.
Na moři se objevil kruh pěny a zvětšoval se. Do zídky se znenadání opřel studený vítr a celá stavba se zakymácela. Z přístavu se zvedala skála, zjizvená a rozervaná - celá zatracená hora! - a s sebou zdvihala i provazovou síť. Hora byla stále větší a stoupala stále výš a ve vlnách z ní vytékala temnota.
"Oni otevřeli Kurald Galain!" vykřikl Rychlej Ben do řvoucího větru. "Všichni naráz!"
Paran zíral.
Měsíční Kámen.
Stoupal.
Dlouhý vlas ho schoval -
- ach, do Propasti pod námi, že ho ale schoval!
Stoupal a z jeho otlučených svahů stékaly vodopády vody do mlhy, jež se zdvíhala zároveň s ním.
Rokle. Ortnalská rokle - ta rokle -
"Hele!" sykl Rychlej Ben. "Ty praskliny…"
Nyní byla vidět cena za Anomanderův tah. Čelo Měsíčního Kamene jizvily obrovské trhliny, z nichž se stále řinula voda.
A Měsíční Kámen stoupal.
Již dvě třetiny se vynořily z čeřící se vody.
Pomalu se otáčel a vysoko na jedné straně se objevila římsa -
A na ní stála osamělá postava.

Vzpomínky… jsou pryč. A za nimi desítky tisíc duší. Mlčících.
"Já vám nyní odejmu všechnu bolest."
"Jsi smrtelník."
"Jsem smrtelník."
"Naši bolest neuneseš."
"Unesu."
"Nedokážeš osvobodit -"
"Dokážu."
"Itkoviane -"
"Vaši bolest, T'lan Imass. Hned."
Zvedla se před ním jako neuvěřitelně vysoká vlna, vztyčila se a vrhla se na něj.
A oni to viděli, všichni do jednoho.
Viděli, jak se Itkovian vlídně usmívá.

Měsíční Kámen se vznesl nad město. Caladan Chmur zíral. Černá hora byla zahalená temnotou a ještě chvíli z ní padaly chuchvalce mlhy a proudy vody. Z hory vylétli draci, černí a jeden karmínový, a kondory sežehly vlny Kurald Galain.
Měsíční Kámen se naklonil - spadl z něj obrovský kus půlnočně černé skály, až se celá hora zakolébala - naklonil se a zamířil k tvrzi -
Na bojišti se rozprášené pozůstatky vojenských oddílů - Malažané, Barghastové, Šedé meče, Vrč a hrstka jeho stoupenců, kteří zůstali z celé jeho legie - dostaly přes kamenný most a blížily se k rozbité severní bráně. Nikdo jim v tom nebránil. Mágové z hradby zmizeli, nebyl tam nikdo, dočista nikdo.
Ve městě zuřily požáry. Ve vzduchu kroužili Černí Moranthové a velcí krkavci - a na Korál se snášela Kurald Galain - Skutečné odhalení. Všichni Tiste Andii, spojení v magickém obřadu - svět něco takového ještě neviděl - za celá tisíciletí od jejich příchodu. Srdce Ohnice, co z toho vzejde?
Chmur dál zíral, přemožen nesmírnou otupující bezmocí.

Ke Korlat proudila síla. V očích se jí blýskalo, když spolu s bratrem vlétla do známých chladných proudů Kurald Galain a vydala se k Měsíčnímu Kameni.
Jenž umíral - už to viděla. Umíral, avšak ještě nedokončil svůj děsivý úkol. Dívala se, jak se blíží k tvrzi - kde stál věštec - Jaghut s matroniným finistem ve spárech, hledící jako přimražený vzhůru. A černá hora se nemilosrdně blížila.
Na svět se snášela noc. Na toto místo, na toto město.
Noc, která se nikdy nerozplyne.
Korál. Černý, černý Korál…

Netrvalo dlouho, než si paní Závist uvědomila - když se tak dívala, jak se Paliči mostů hroutí pod útokem urdomen - že Pazderčinu poslední poznámku špatně pochopila. Nebyla to sebedůvěra, dokonce ani hraná odvaha. Spíš fatalismus, pro tyto vojáky nepochybně typický, pro paní Závist však něco úplně nového.
Když jí to konečně došlo, Závist zareagovala. Pohnula rukou. Což stačilo, aby se těla urdomenských válečníků roztrhala. Okamžitě šli k zemi. Avšak škody již byly napáchány.
Na nohou zůstali jen dva Paliči mostů a oba byli zranění. Paní Závist se dívala, jak prohlížejí své padlé druhy. Konečně jednoho uchopili a vytáhli ho ze změti těl. Pouze jediný z raněných tedy ještě dýchal.
V chodbě zazněly těžké boty a kroky se rychle blížily.
Paní Závist se zamračila a znovu zvedla ruku -
"Počkej!" zařvala na ni Pazderka. "To je Klátil! Vřetene! Tady, vy mizerové!"
Za prvními dvěma, kteří se objevili - paní Závist usoudila, že to bude Klátil a Vřeten - se připotáceli další dva vojáci ve stejnokroji Paličů mostů. Všichni byli těžce ranění - zvlášť Barghast, jemuž zůstaly jen kousky zbroje a celé tělo měl posekané a pobodané. Jak se na něj podívala, zavrávoral, klesl na kolena a vycenil zuby v krvavém úsměvu.
A zemřel.
"Klátile!"
Větší muž v čele se obrátil a z toho náhlého pohybu se zapotácel - a paní Závist si všimla, že utržil ránu mečem. Čepel mu pod ramenem projela celým tělem. Dovrávoral k Barghastovi.
"Žel, pro něj už je příliš pozdě," zavolala paní Závist. "A ty, léčiteli - Klátile - jsi se svou chodbou skončil a víš to. Pojďte tedy sem ke mně a já vám pomohu. A ty, Pazderko, upřímnější odpověď na mou nedávnou otázku by byla měla za následek mnohem méně děsivé události."
Pazderka si vytřela krev z očí a jen civěla.
"No dobrá," povzdechla si paní Závist, "snad bude lepší, když si na ten jízlivý šleh nebudeš pamatovat. Pojďte sem - ach!"
Náhle se otočila, když se objevila magie - Kurald Galain - a byla nesmírně mocná.
"Dolů ze schodů!" vykřikla. "Musíme se z toho dostat! Honem!"
Čtyři přeživší Paliči mostů táhnoucí pátého ji následovali.

Do zdi narazily úlomky kosti. Tolar se zapotácel a narazil na kámen. Meč mu vypadl z rukou a zazvonil na dlažbě.
Mok zvedl obě zbraně -
- a odletěl stranou, zbraně mu vylétly z rukou - a narazil do zdi, kde se sesul na hromádku mezi rozbité dřevo a kov.
Tolar zvedl hlavu.
K bezvládnému Segulehovi se pomalu blížil obrovský černý panter s vyceněnými zuby.
"Ne, sestřičko."
Převtělenec zaváhal a ohlédl se.
"Ne. Nech ho být."
Panter se proměnil.
Ale i nyní měla Kilava v očích vztek, když zamířila k Tolaroví. "Byl jsi poražen! Ty! První meč!"
Tolar se sehnul pro svůj oštípaný meč. "Ano."
"Je to smrtelný muž!"
"Jdi do Propasti, Kilavo." Narovnal se a zády se opřel o zeď.
"Dovol mi ho zabit. Hned. Pak už opět nebudeš mít žádného sobě rovného soupeře."
"Ach, sestřičko," povzdechl si Tolar. "Copak si to neuvědomuješ? Náš čas - pominul. Musíme se vzdát svého místa na tomto světě. Mok - ten muž, jehož jsi tak lhostejně udeřila zezadu - je třetí. Druhý a první jsou v boji s mečem lepší než on. Rozumíš, Kilavo? Nech ho… nech je všechny."
Pomalu se obrátil k Tocovi Mladšímu.
"Starý vlčí bůh je volný," poznamenala Kilava, když si všimla, kam se dívá. "Copak ho neslyšíš?"
"Ne."
"Jeho vytí se nyní rozléhá jinou říší. Je to zvuk zrození. Tu říši vytvořil vyvolavač a nyní ji oživuje něco jiného, něco úplně jiného."
Ve dveřích se cosi ozvalo. Oba otočili hlavu. Stál tam další T'lan Imass, žena, probodená meči, se špičáky pokrytými tepanou mědí. "Kdo je to?"
Tolar naklonil hlavu na stranu. "Koho hledáš?"
"Ty jsi Onos T'oolan." Podívala se na Kilavu. "A ty jsi jeho sestra, Ta, jež neuposlechla -"
Kilava opovržlivě ohrnula ret. "A na tom taky trvám."
"Onos T'oolane, první meči, kde je vyvolavač?"
"Nevím. Kdo jsi?"
"Lanas Tog. Musím najít vyvolavače."
Tolar se odstrčil ode zdi. "Tak ji půjdeme hledat společně, Lanas Tog."
"Hlupáci," prskla Kilava.
Lanas Tog se obrátila, když se za ní ozvaly zvuky tlap, a couvla.
Do místnosti vkulhala Baaljagg. Ostatních si nevšímala, oči upírala jen na Toca Mladšího, došla k němu a zakňučela.
"Je volný," řekl jí Tolar. "Tvůj druh je volný."
"Není hluchá, to vytí určitě slyší," zabručela Kilava. "Togg vstoupil do chodby Tellann. A pak prošel dál. Bratře, vydej

se po té stezce, když už jsi tolik odhodlaný najít vyvolavače. Odešli tam, všichni do jednoho."
"Pojď s námi."
Kilava se odvrátila. "Ne."
"Sestřičko, pojď s námi."
Otočila se k němu, tvář potemnělou. "Ne! Přišla jsem pro věštce. Rozumíš mi? Přišla jsem -"
Tolar zalétl pohledem k Tocově mrtvole. "Pro vykoupení. Ano. Chápu. Tak ho běž hledat."
"Půjdu! A když jsem tě teď zachránila, mohu dělat, co se mi zlíbí."
Tolar kývl. "A až skončíš, sestřičko, znovu mě vyhledej."
"A proč bych měla?"
"Kilavo. Sestro pokrevní. Vyhledej mě."
Dlouho mlčela, pak rázně kývla.
K Tolarovi přistoupila Lanas Tog. "Veď mě tedy, první meči."
Oba T'lan Imass se rozpadli v prach a ten také zmizel.
Kilava zůstala v místnosti sama. Kromě bezvládného Seguleha. A ay, ležící nyní vedle mrtvoly. Kilava zaváhala, popošla k nehybnému Mokovi, pak si povzdechla a zamířila k Baaljagg.
"Truchlíš pro tohoto smrtelníka," zašeptala a položila ay ruku na širokou hlavu. "Kvůli němu jsi odložila, po čem tolik toužíš - po setkání se svým ztraceným druhem. Byl tento muž skutečně hoden takové věrnosti? Ne, neodpovídej - z tvých očí je to docela jasné.
A tak ti, Baaljagg, povím něco, co ti očividně nedošlo. Duše tohoto smrtelníka se veze na Toggovi a tvůj druh ji dopraví, leč ne k bráně mistra Kápě. Sleduj tedy stopu. Otevřu ti cestu."
Narovnala se a pokynula rukou.
Chodba Tellann se otevřela a zatuchlý vzduch v místnosti nahradila sladká vůně vlhké tundry, mechu a měkkého lišejníku, nesená na vlahém vánku.
Ay proskočila portálem, který za ní Kilava zavřela.
A odešla z místnosti.

O chvíli později vystoupila ze stínu Mizela. Došla k Mokovi, ležícímu mezi úlomky dřeva a pokrouceného kovu, a zadívala se na něj. Ta maska. Tolik láká -
Polekal ji křik v chodbě, dupot a procítěné kletby.
"- zatracenej panter!"
"Kilava," odtušila paní Závist. "Už jsem s ní zkřížila cestu. Bylo vskutku hrubé odstrčit nás tak opovržlivě stranou."
Mizela se obrátila.
Paní Závist se zastavila a zalétla pohledem od Moka k Tocovi Mladšímu. "Ach," poznamenala tiše, "můj drahý mládenec… Kéž by byl zůstal v naší společnosti."
Pazderka. Klátil. Vřeten. Jiskra. Modroperel.
Mizela zavřela oči.
"Tím je to tedy vyřízeno," usoudila paní Závist. "Vrátíme se na střechu tvrze. Rychle, než mi Kilava sebere možnost pomstít se věštci."
"Ty se klidně vrať na střechu," prohlásila Pazderka. "My odcházíme."
Odcházíme, ach, má lásko…
Paní Závist zkřížila ruce na prsou. "Vyčerpala jsem se při léčení tvých nevděčných vojáků, a toto je tvá odpověď? Já chci společnost!
Klátil a Vřeten došli pro Tocovo tělo.
Pazderka se opřela o zeď a zarudlýma očima si prohlížela paní Závist. "Moc děkujeme za to vyléčení," opáčila. "Ale musíme se připojit k Houfci Jednorukého."
"A co když se tu potulují další pannionští vojáci?"
"Tak se připojíme k našim pobitým bratřím a sestrám. No a co?"
"Jste všichni stejní!"
S tím paní Závist vyrazila z místnosti, až za ní bílé roucho vlálo.
K Pazderce došla Mizela a tiše řekla: "Je tu slabě cítit čerstvý vzduch… a přichází támhle z těch dveří."
Pazderka kývla. "Veď nás."

Nakloněná na bok a obalená černou mlhou, rozpukaná čedičová hora sténala jako živý tvor, když se blížila k tvrzi. Pod obrovskou tíhou Kurald Galain se věštec krčil ve svém šílenství, zíral na Měsíční Kámen a zoufale tiskl finist. Matrona vedle něj se pokoušela zahrabat do dlažby. Tlak nepolevoval.
Oba Segulehové se nedostali na střechu bez škrábnutí a lovci K'ell jim byli víc než rovnocennými soupeři. Oba maskovaní válečníci byli zatlačeni k nízké zídce a zanechávali za sebou krvavou stopu. Přesto Paran ještě nikdy neviděl tak úžasný šerm. Meče byly rozmazané a zdánlivě všude naráz. Segulehové rozsekávali nepřátele na kusy. Kapitán jim nejdřív chtěl jít na pomoc, ale nakonec usoudil, že by jim spíš překážel.
Ohlédl se. Draci se snášeli k městu a do ulic a budov bušily vlny magie. Všude se vzdouvala temnota.
Velcí krkavci vítězoslavně pokřikovali.
"Nezvládne to…"
Kapitán se nad tou čarodějovou zvláštní poznámkou zamračil. Nezvládne? A co - otočil hlavu zpátky k Měsíčnímu Kameni. Aha.

Základna létající hory se ocitla přímo naproti němu a blížila se. Byla tak blízko - vyplňovala celou oblohu.
"Myslel jsem, že Anomander na tohle aspoň přijde osobně dolů," pokračoval Rychlej Ben. "Ale on si místo toho vybral něco… ehm, působivějšího."
Jako ze zničí celou tuhle tvrz a každého v ní. "Rychlej Bene -"
"Ano, měli bychom vyrazit."
Ze schodiště vyskočil obrovský černý panter, zarazil se a lesklýma očima přelétl scénu na střeše. Pak se zadíval na věštce.
Rychlej Ben se náhle vymrštil. "Ne!" zaječel na šelmu. "Počkej!"
Panter otočil hlavu k čaroději, oči mu plály a cenil zuby.
"Myslím, že nechce čekat."
Panter švihl ocasem a popošel blíž k přikrčenému věštci - jenž k nim byl otočen zády -
"Zatraceně!" sykl Rychlej Ben. "Teď je čas, Talamandasi!"
Kdo?
Měsíční Kámen narazil na okraj střechy a ozvalo se uši drásající skřípění. Kamenná hora se nezadržitelně sunula dál - Matrona zaječela -
Mokrý čedič přimáčkl K'Chain Che'Malle tam, kde ležela, a jako by ji vtáhl do sebe. Vystříkla krev, zapraskaly kosti a Měsíční Kámen se přesunul přes střechu, zanechávaje po sobě rozdrcené střešní tašky a šmouhy od krve.
Věštec zavřískl a couval - přímo k panterovi, který se náhle přikrčil -
Měsíční Kámen náhle o něco klesl a prorazil střechu.
Tašky se pod Paranem propadly - svět se zakymácel.
Rychlej Ben udeřil. Kouzlo pantera zasáhlo do boku - a odhodilo ho stranou -
"Za mnou!" křikl čaroděj a rozběhl se.
Paran se snažil udržet rovnováhu. Chytil se čaroděje za pláštěnku a nechal se táhnout. Takže je to teď - všechny je podfoukneme. Bohové nám odpusťte.
Věštec se k nim otočil. "Co je?"
"Talamandasi!" zařval Rychlej Ben, když se přiblížili k věštci. Čaroděj po Jaghutovi skočil -
Kolem nich se otevřela chodba -
- a vedla dál.
Portál se zavřel - a pak zažhnul, když se je panter jal pronásledovat.
Měsíční Kámen klesl ještě víc, ochoz se rozletěl na kusy a na všechny strany létaly cihly. Segulehové odskočili od lovců K'ell, přehoupli se přes zídku, za níž se předtím schovávali Paran a Rychlej Ben, a hnali se na druhý konec střechy. Věštec za nimi se přikrčil. Z černé hory se v přívalu slané vody odlomil obrovský kus čediče, dopadl na oba lovce K'ell a pak se propadl střechou a jednotlivými poschodími až na dno tvrze.

Vrč zavrávoral, narazil ramenem o zeď a pomalu se svezl do dřepu. Na stěně po něm zůstala rudá šmouha. Před ním se vyčerpáním a bolestí choulilo, klečelo či stálo osm Capanek s popelavými obličeji a prázdným výrazem v očích. Tři byly skoro ještě děti, další dvě měly v propocených vlasech šedé prameny. Zbraně svíraly třesoucíma se rukama. Víc z legie nezbylo. Lestarský důstojník padl a jeho tělo, nebo to, co z něj zbylo, zůstalo ležet na poli pod hradbami.
Vrč odložil šavle, opřel se hlavou o kamenné obložení a zavřel oči.
Od západu slyšel zvuky boje. Tím směrem odjely Šedé meče hledat Dujeka. Černí Moranthové se vrátili na oblohu nad západní třetinou města a zřejmě se soustředili na jedno místo, kam se v malých skupinkách snášeli, jako by se účastnili zoufalé obrany. Ozývalo se hřmění práskavek.
Blíž a přímo naproti Vrčovi zasáhla větší obytný dům svítivka. Budova byla celá v plamenech a musela se každou chvíli zhroutit. Mezi sutí na ulici ležela těla pannionských vojáků.
A tvrzí se pomalu prodíral Měsíční Kámen, vypouštějící do města noc. Za ním se ozýval rachot padajících zdí.
Vrč nechával oči zavřené.
Kdosi rozkopl napadané cihly a šťouchl Vrče do stehna.
"Líný čuně!"
Smrtelný meč si povzdechl. "Stonny -"
"Boj ještě neskončil."
Vrč otevřel oči a podíval se na ni. "Skončil. Korál padl - haha, ne, padá. Jestli není vítězství sladký. Kdepak jsi byla?"
Zaprášená, zpocená žena pokrčila rameny a zadívala se na rapír, jejž držela v ruce. "Tak různě. Udělala jsem, co šlo, což nebylo moc. Jsou tu Mottští zálesáci, věděl jsi to? Jak se jim to, ve jménu mistra Kápě, podařilo? Ať se propadnu, jestli už nebyli za bránou, když jsme se tam se Šedýma mečema dostali - a to jsme si mysleli, že jsme první."
"Stonny -"
Nadpřirozená tma náhle zhoustla.
Měsíční Kámen se konečně dostal skrz tvrz. Stále byl nakloněný a padaly z něj proudy vody a kusy černé skály. Letěl ve výšce jen několika sáhů nad střechami budov a pomalu vyplňoval oblohu nad nimi.
Na římse nahoře už nebyl nikdo vidět. Velcí krkavci nalétali blíž ke svahům Kamene a pak s hlasitým křikem uhýbali.
"Propast nás vem," zašeptala Stonny, "vypadá to, že každou chvíli spadne. Rovnou dolů, možná v kusech. Je vyřízenej, Vrči. Vyřízenej."
Nemohl nesouhlasit. Umělá hora vypadala, že se každou chvíli rozpadne.
Tvář Vrčovi smáčel slaný déšť padající z hory přímo nad nimi. Náhle byla tma jako o novoluní, a nebýt odrazu požárů ve městě na jeho bocích, byl by Měsíční Kámen doslova neviditelný. Bohové, kéž by byl.

Hluk boje na západě znenadání utichl. Uslyšeli však dusot kopyt na dláždění a vzápětí do záře hořící budovy vjel válečný jezdec Šedých mečů. Capanka je uviděla, zpomalila do klusu a otočila koně, aby zastavila přímo před nimi. "Našli jsme vrchní pěst, pánové. Žije, stejně jako posledních osm set jejích vojáků. Město je dobyto. Nyní se vrátím na původní shromaždiště. Doprovodíte mne, pánové? Sejdou se tam…"
Ti, kdo přežili. Vrč se znovu rozhlédl kolem sebe. T'lan Ay byli pryč. Bez nemrtvých vlků by byli K'Chain Che'Malle zabili každého ve městě. I oni se možná shromažďují u toho kopce. A co Itkovian? Ten zatracený hlupák. Ještě pořád klečí před Ylan Imass? Je ještě naživu? Vrč si povzdechl a pomalu se narovnal. Zrak mu znovu padl na několik zbývajících stoupenců. Tohle všechno, jen abychom se dostali padesát kroků za bránu. "Ano, válečný jezdče, půjdeme s vámi."

Korlat, s doširoka roztaženými křídly, přelétla kolem Měsíčního Kamene. Drápy měla stále upatlané od peří a krve. Nakonec démoničtí kondoři umírali snadno - což byl dostatečný důkaz, že věštec buď utekl, nebo byl zabit. Snad se objevil její pán s Dragnipúrem v ruce, aby Jaghutovi sebral duši. Ostatně pravdu se dozví již brzy.
Ohlédla se po bratrovi, jenž letěl vedle a hlídal jí bok. Orfantal byl raněný, avšak nezakolísal a jeho magie a vůle byly stále úžasnými zbraněmi, pokud by je někdo překvapil.
Nikdo to neudělal.
Zamířili nad moře východně od Korálu. Slunce dosud úplně nezapadlo.
Půl lígy od břehu Korlat zahlédla čtyři válečné lodi s napjatými plachtami, plujícími pod vlajkou malazského císařského námořnictva podél ledových ker.
Artanthe - Tayschrenne… ty plány uvnitř plánů, ošidné hry klamu…
Naše historie, má ztracená lásko, naše historie nás zničila všechny.
Znovu se otočili a přiblížili se ke Korálu, kde uhnuli z cesty Měsíčnímu Kameni, jenž pokračoval v cestě k severu. Pod sebou viděli rozraženou bránu, lidi, zapálené pochodně.
Korlat našla Caladana Chmura, vojáky Šedých mečů, Barghasty a další.
V hlavě jí promluvil Orfantal. "Leť dolů, sestro. Já ohlídám oblohu. Já, naši převtělenečtí příbuzní a Silanah. Hle, Bába se snáší. Připoj se k ní."
Budu tě hlídat, bratře -
"Nepřítel je zničen, Korlat. Pokud bys zůstala se mnou, hlídala bys své srdce. Chránila bys ho před bolestí ze ztráty. Sestro, on si zaslouží víc. Leť dolů. Truchlit je darem živých - darem, jejž tolik našich příbuzných ztratilo. Neustupuj. Sleť dolů, Korlat, do říše smrtelníků."
Korlat sklopila křídla a snášela se k zemi. Bratře, děkuji ti.
Proměnila se a přistála na náměstí, na něž se otevírala severní brána. Při jejím příletu se vojáci museli na chvíli rozprchnout. Tiste Andii, zeslábla z ran, které se Chmurovi podařilo vyléčit jen povrchově, zakolísala, než zamířila k bráně, kde čekal Vojvoda. Bába mu cosi ohlásila a znovu se vznesla do tmy.
Korlat ještě nikdy neviděla Chmura tak… zoufalého. Vítězství tváří v tvář takové osobní ztrátě nebylo důležité. Pro nikoho z nás. Když došla blíž, přistoupil k Vojvodovi jakýsi muž. Byl hubený, se svěšenými rameny, dlouhé plavé vlasy měl rozcuchané.
Muž zasalutoval a řekl: "Velemaršál Pařezko, pane. Mottští zálesáci. Kvůli tomu rozkazu -"
"Jakému rozkazu?" štěkl Chmur.
Muž předvedl v úsměvu dlouhé, bílé zuby. "To je jedno. Byli jsme tam a -"
"Kde?"
"No na tyhle straně hradby východně od brány, pane, a nahoře byli mágové. Bratrům Kmenům se to nelíbilo, tak je kapku pocuchali. Žádnej už nedejchá. A co od nás chceš teď?"
Caladan Chmur na něj chvíli otupěle zíral, pak zavrtěl hlavou. "Nemám ponětí, velemaršále Pařezko."
Muž kývl. "No, mohli bychom uhasit ňáký ty ohně."
"Dejte se tedy do toho."
"Ano, pane."
Korlat se během jejich hovoru držela vzadu, ale když se velemaršál odšoural, přistoupila k Vojvodovi. Ten hleděl za velemaršálem.
"Vojvodo?"
"Myslel jsem, že jsme je nechali vzadu," vydechl. "Ale pak byli najednou ve městě. Dostali se přes K'Chain Che'Malle - bránou nebo přes hradbu, a vyřídili mágy. Jak to…"
"Vojvodo, jsou tu malazské lodě. Blíží se."
Chmur pomalu kývl. "To mi Artanthos sdělil, než se chodbou vydal na palubu vlajkové lodi. Je na ní delegace z říše, vyslanec, legát, guvernér -"
"Všichni tři?"
"Ne, jen jeden. Spousta titulů, záleží jen na tom, jak půjde vyjednávání."
Korlat se zhluboka nadechla. Drž na uzdě tu bolest ze ztráty - jen ještě chvilku. "Když je Houfec Jednorukého tak poničený, Malažané nebudou vyjednávat z pozice síly."
Chmur přimhouřil oči. "Korlat," pronesl tiše, "co se mě týče, Malažané si vysloužili všechno, oč požádají. Jestli ho budou chtít, Korál je jejich."
Korlat si povzdechla. "Vojvodo, otevření Kurald Galain… je trvalým projevem. Město nyní leží stejně tak v tisteandijské chodbě jako na tomto světě."
"Aha, což znamená, že vyjednávání by mělo správně probíhat mezi Anomanderem a Malažany. Mě se netýká. Pověz,

bude si tvůj pán činit na Korál nárok? Měsíční Kámen…"
Nemusel pokračovat. Město uvnitř hory ve svých nejhlubších prostorách stále drželo obrovské množství vody a takovou váhu už nemohlo příliš dlouho zvládnout. Měsíční Kámen umíral. Korlat věděla, že bude muset být opuštěn. Tak dlouho byl naším domovem. Budu toho litovat? Nevím.
"S Anomanderem Dlouhým vlasem jsem nemluvila, Vojvodo. Nemohu předvídat jeho rozpoložení." S tím se vydala k bráně.
Chmur za ní volal.
Ještě ne.
Korlat šla dál a oči upírala na kopec za předpolím pokrytým kobercem mrtvých těl. Tam ho najdu. Všechno, co z něj zbylo. Jeho tvář, dar vzpomínek, nyní vychládajících. Viděla jsem, jak mu z očí vyprchává život. Chvíle smrti, umírání. Život se vytrácel z těch očí, pryč a navždy. Opustil jsi mě.
Zpomalila, hrozilo, že ji přemůže bolest ze ztráty.
Drahá Matko noci, díváš se teď na mě? Vidíš mne, své dítě? Usmíváš se nad mou ztrátou? Nakonec jsem zopakovala tvou dávnou osudovou chybu. Dala jsem své srdce, podlehla jsem hloupému snu - tanec Světla, toužila jsi po jeho objetí, viď?
A byla jsi zrazena.
Opustila jsi nás, matko… zanechala věčnému tichu.
A přece…
Matko noci, teď se ti cítím být bližší. Poslal tě pryč žal, pryč, tak daleko od tvých dětí? Když jsme tě ve svém nebezpečném mládí - ve své děsivé nečitelnosti - prokleli? A přidali tak další vrstvu ke tvé bolesti?
I ty jsi kdysi kráčela touto cestou.
Jak by ses mohla neusmívat?
Do tváře jí stekl déšť a pálil v otevřené ráně. Zastavila se a vzhlédla. Měsíční Kámen jí visel přímo nad hlavou… a na ni kanuly jeho slzy…
…a na koberec mrtvých kolem ní i na tisíce klečících T'lan Imass. Mrtví, opuštění, získávali tmavší barvu, jako by celá scéna s deštěm dostávala pevnější základ, skutečnou podstatu. Už jí to nepřipadalo jako vybledlý obraz. Krátký život zostřuje všechny podrobnosti, zdůrazňuje barvy, každý pohyb bolí.
A ona už se nedokázala ovládat. Whiskeyjacku. Má lásko.
Ve chvilce se její slzy přidaly ke slané vodě, jež jí stékala na tvář.

Caladan Chmur stál v bráně a hleděl přes kamenný most a zkrvavenou pláň na svah, kde stála Korlat obklopená mrtvolami a rozbitými K'Chain Che'Malle. Díval se, když pomalu zvedla hlavu k šedému rubáši deště. Umírající stavba sténala a pukliny na ní se rozšiřovaly stále víc a víc. Pak jako by se černá hora zastavila přímo nad Korlat. Srdce z kamene opět ožilo.
Vojvoda s tklivou jistotou věděl, že na ten výjev nikdy nezapomene.

Stříbrná liška šla. Nezáleželo jí na směru, nevnímala své okolí, až její pozornost upoutal pohyb v dálce. Nyní stála v pusté tundře pod zataženou bílou oblohou a dívala se, jak k ní přicházejí rhivští duchové.
Malá tlupa v dálce, uboze malá, ani ne čtyřicet lidí, bezvýznamná, téměř pohlcená nesmírnou rozlohou krajiny a oblohy, vlhkým vzduchem a nemilosrdným chladem, jenž se jí usadil v kostech jako porážka.
Něco se dělo. Jinde v této vznikající říši. Tolik vycítila - krupobití, déšť vzpomínek, o nichž nevěděla, odkud pocházejí. A i když ji trefovaly se stejnou nevybíravou lhostejností, s níž dopadaly na zem všude kolem, cítila jen slaboučký náznak toho, co všechno obsahují.
Je li to dar, je hořký.
Je li to kletba, pak je i sám život prokletím. Neboť v tom mrznoucím dešti byly životy. Celé životy, seslané na tento svět, do něhož měly proniknout, ohřát zmrzlou zemi svou plodností.
Ale nemá to nic společného se mnou.
Nic z toho. Vše, co jsem se snažila vytvořit, je zničené. Tento snový svět je sám o sobě vzpomínkou. Svět duchů Tellann, dávná vzpomínka na můj vlastní svět. Vzpomínky, které pocházejí od kostěje, jenž byl u mého předělání, od rhivských duchů, od prvního klanu, od K'rula, od Kruppeho. Pocházejí od samotné dřímající země - z těla Ohnice.
Já sama… nemám nic. Já jenom kradla. Abych vytvořila svět pro svou matku, svět, kde by mohla být opět mladá, kde by mohla žít normální život a zestárnout jako normální člověk. Všechno, co jsem jí ukradla, jí vrátím.
Stříbrná liška cítila hořkost. Začalo to u první mohyly za Dřevnovem. Ta víra ve spravedlnost, účinnost, krádež. Ospravedlňované nejúctyhodnějšími účely. Jenomže vlastnictví postrádající oprávnění bylo lží. Vše, co nashromáždila, bylo na oplátku zbaveno hodnoty. Vzpomínky, sny, životy.
Obrácené v prach.
Nešťastná skupinka rhivských duchů se opatrně, váhavě přibližovala.
Ano. Chápu. Co od vás budu požadovat nyní? Kolik dalších prázdných slibů vyslovím? Měla jsem pro vás lid, lid, jenž dávno ztratil vlastní bohy, své vlastní duchy, jimž kdysi přísahali věrnost. Lidi, kteří byli méně než prach, v nějž se dokázali proměnit. Národ.
Pro vás.
Je pryč.
Jaká je to lekce pro čtyři spojené duše - my čtyři nejsme žádní dohazovači.
Nevěděla, co jim poví - těm skromným, plachým duchům.

"Kostěji, vítáme tě."
Stříbrná liška zamrkala, jak jí do očí vhrkly slzy. "Starší duchové. Já jsem -"
"Viděla jsi to?"
Konečně si všimla údivu v jejich tvářích. Sama se zamračila.
"Kostěji," pokračoval přední Rhiv, "něco jsme našli. Není to daleko odsud - víš, o čem mluvíme?"
Zavrtěla hlavou.
"Jsou to trůny, kostěji. Dva trůny. V dlouhé chýši z kostí a kůží."
Trůny? "Cože - proč? Co v této říši dělají trůny? Kdo -"
Duch pokrčil rameny a vlídně se na ni usmál. "Čekají, kostěji. Cítíme, že je to pravda. Brzy. Brzy přijdou praví pánové této chodby."
"Praví pánové!" Stříbrné lišky se zmocnil hněv. "Tato říše - ta byla pro vás! Kdo se opovažuje zabrat -"
"Ne," přerušil ji tiše duch. "Ne pro nás. Kostěji, nejsme dost mocní, abychom dokázali ovládnout takovýto svět. Příliš se rozrostl, příliš zesílil. Neboj se - nechceme odejít a pokusíme se s novými pány dohodnout. Věřím, že nám dovolí zůstat. Třeba nás nakonec bude těšit sloužit jim."
"Ne!" Ne! Takhle to nemělo být!
"Kostěji, takové silné pocity nejsou nutné. Tvarování pokračuje. Naplnění tvých tužeb je stále možné - snad ne tak, jak jsi to původně zamýšlela…"
Už ho neposlouchala. Zoufalství jí ničilo duši. Jak jsem já kradla… tak okradli oni mě. Není v tom žádná nespravedlnost, žádný zločin. Přijmi pravdu.
Tumavina síla vůle.
Besanina empatie.
Bellurdanova věrnost.
Udiv rhivského dítěte.
Nic z toho nestačilo. Nikdo z nich nemohl sám o sobě - ani dohromady - zrušit, co se stalo, učiněné volby, vyslovené odmítnutí.
Nechej je. Nechej je tu s tím vším i s tím, co přijde. Stříbrná liška se otočila. "Tak ji najděte. Běžte."
"Ty s námi nepůjdeš? Tvůj dar pro ni -"
"Běžte."
Můj dar pro ni. Můj dar pro vás. Všechno je to stejné. Velkolepé prohry, porážky zrozené z chyb ve mně. Nevydržím dívat se na svou hanbu - nedokážu to. Nemám na to odvahu.
Je mi to líto.
Odešla pryč.
Kvete krátce. Semínko, z něhož vypučí smrtonosný květ, vše za jediný den. Jasně planoucí jed ničící vše, co se přiblíží.
Ohavnost.

Rhivští duchové - malá skupinka mužů, žen, dětí a starců v kůžích a kožešinách, s kulatými tvářemi osmahlými sluncem a větrem - se dívali, jak Stříbrná liška odchází. Stařešina, který s ní mluvil, se nepohnul, dokud jim nezmizela za hřebenem, pak si přejel prsty přes oči v gestu smutného rozloučení a řekl: "Zapalte oheň. Připravte lopatku z ranaga. Touto zemí chodíme dost dlouho, abychom viděli mapu v ní."
"Opět," povzdechla si jedna stařena.
Stařešina pokrčil rameny. "Kostěj nařídil, abychom našli matku."
"Prostě před námi zase uteče. Jako to udělala ay. Jako zajíc -"
"I tak. Je to rozkaz kostěje. Vložíme lopatku do plamenů. Zjistíme, jaká mapa se vytvoří."
"A proč by měla tentokrát být pravá?"
Stařešina se pomalu sehnul a přitiskl dlaň na hebký mech. "Proč? Vnímej své okolí, pochybující. Tato země žije." A usmál se.

Běh.
Svoboda!
Jízda na duši boha, ve svalnatém těle divoké, staré šelmy. Jízda na duši -
- náhle zpívající radostí. Mech a lišejník pod tlapami, dešťová voda smáčející srst na nohou. Vůně života -
Běh. Bolest je již slábnoucí vzpomínkou, nejasnou vzpomínkou na klec z kostí, sílící tlak, slábnoucí dech.
Hlava zvrácená dozadu, hromové vytí, jež otřásá oblohou.
Vzdálené odpovědi.
Jež se blíží.
Pohyb, šedé, hnědé a černé záblesky v tundře, ženoucí se přes hřebeny do mělkých údolí a širokých morén. Ay.
Příbuzní. Děti Baaljagg - Fanderay - duchové vzpomínek, jež byly dušemi T'lan Ay. Baaljagg je nevypustila, držela je v sobě, ve svých snech - v bezvěkém světě, jemuž jeden starší bůh vdechl věčný život.
Ay.
Jejich bůh vyzval svým mocným hlasem nebesa a oni teď přicházeli za ním.
A… ještě za někým.
Togg zpomalil a zvedl hlavu - všude kolem něj byli ay, jeden klan za druhým, dlouhonozí vlci z tundry, kroužili -
Byla tady. Přišla.
Našla ho.

Běh. Blíž. Rameno vedle ramene s Baaljagg, s ay, jež tak dlouho nosila její raněnou, ztracenou duši. Baaljagg se vracela ke svým druhům - k druhům ze svých snů.
Pocity. Nezměřitelné -
Pak vedle něj běžela Fanderay.
Jejich duše se dotkly. Na chviličku. Nic víc. Nic víc nebylo potřeba.
Společně, ramena se otírají o sebe -
Dva prastaří vlci. Bůh a bohyně.
Díval se na ně, aniž by věděl, kdo je. Ani kde je, že se stal svědkem tohoto setkání. Díval se a ti dva necítili nic jiného než něžnou radost.
Běh.
A vepředu čekaly jejich trůny.

Mhybe zvedla hlavu a kroutila se, jak se snažila vymanit z jeho sevření. Ač malý, byl mnohem silnější.
"Vlci, holka. Není čeho se bát."
Není čeho se bát. Lži. Honili mě. Pořád dokola. Pronásledovali mě touto pustinou. A teď, slyš, přicházejí znovu. A Darún, který mě táhne, nemá ani nůž.
"Něco je před námi," supěl Kruppe a zapotácel se pod její váhou. "Bylo to snazší," zafuněl, "když jsi byla jen stará baba! Ale když jsi teď našla svou vůli, mohla bys mě setřást - ne! Ty bys mohla nést mě!"
Vůle. Stačí mi jen nalézt svou vůli? Abych se mu vymanila? Abych utekla?
Utekla kam?
"Holka, slyš Kruppeho slova! On tě prosí! Tento svět už není Kruppeho snem! Chápeš? Musí se předat! Musí být předán dál!"
Klopýtali do mírného svahu.
Za nimi vyli vlci a rychle se přibližovali.
Nech mě být.
"Nejdražší Mhybe, tak vhodně pojmenovaná! Jsi nyní skutečnou nádobou! Musíš ode mne přebrat tento sen. Dovol mu, aby naplnil tvého ducha. Kruppe ti ho musí předat - chápeš?"
Vůle.
Náhle se zkroutila a vrazila Kruppemu loket do břicha. Ten zalapal po dechu a předklonil se. Jak padal, vyskočila na nohy -
A desítky tisíc vlků zamířily k ní. V jejich čele se hnaly dvě obrovské šelmy, z nichž vyzařovala oslepující síla.
Mhybe vykřikla a otočila se. Před sebou měla mělké údolí. Dlouhou nízkou chýši z kostí pokrytých kůžemi a svázaných konopným provazem. Vstupní otvor byl volný.
A v hloučku před chýší stála skupinka Rhivů.
Mhybe vyrazila k nim.
Vlci byli náhle u nich a kruhem obstoupili chýši. Rhivů si nevšímali. Ani jí ne.
Kruppemu se konečně po několika pokusech podařilo vyškrábat na nohy. Připojil se k ní. Nechápavě na něj zírala.
Kruppe si vytáhl z rukávu vybledlý šátek a otřel si pot z čela. "Kdybys s tím loktem zamířila níž, holka…"
"Co? Co se děje?"
Kruppe se rozhlédl. "Takže jsou uvnitř."
"Kdo?"
"Přece Togg a Fanderay, samo sebou. Přišli si vyžádat trůn zvířat. Vlastně v tomto případě spíš trůny. Ne že bychom, pokud vstoupíme do té chýše, spatřili dva vlky sedící v křeslech. Samotná přítomnost nepochybně zajišťuje vlastnictví. Kruppeho představivost svádí k jiným, řekněme prozaičtějším představám, ale těm bude lépe se vyhnout, pravda? Nyní, holka, dovol Kruppemu odejít. Ti, kdo za tebou přicházejí - je to přece jen přesun snu od jednoho k druhému a ušlechtilý Kruppe se nyní musí stáhnout do pozadí."
Mhybe se ohlédla.
Stál před ní rhivský staršina a smutně se usmíval. "Žádali jsme ji, aby šla s námi," podotkl.
Mhybe se zamračila. "Koho jste žádali?"
"Tvou dceru. Tento svět je pro tebe. Vlastně existuje uvnitř tebe. S tímto světem tvá dcera žádá o odpuštění."
"T to ona udělala -"
"Bylo tu mnoho dalších, všechny poháněla nespravedlnost, která se ti dála. V den, kdy byla tvá dcera… stvořena, tu vládlo… zoufalství. Byl tu ten zvaný Kruppe. Starší bůh K'rul. Ten zvaný Pran Chole. A ty. A ona nás přijala do sebe. Stříbrná liška se snažila vyřešit víc - tragédii, jež postihla T'lan Imass a T'lan Ay. Je možné," dodal a smutně mávl rukou, "že to, oč usilovala, nakonec bylo příliš velké -"
"Kde je? Kde je moje dcera?"
Stařešina zavrtěl hlavou. "Zmocnilo se jí zoufalství. Je pryč."
Mhybe mlčela. Pronásledovali mě. Vy jste mě pronásledovali. A ay. Pohlédla dolů a pomalu zvedla mladistvě vypadající ruce. Je to tedy skutečnost? Podívala se Kruppemu do očí.
Darún se usmál.
Stařena…
"Probudím se?"
Kruppe zavrtěl hlavou. "Ta žena nyní spí věčným spánkem, holka. Je chráněná, strážená. Tvá dcera promluvila s mistrem Kápě. Dohodli se. Ona si myslí, že když ztratila T'lan Imass, dohodu porušila. Ale nelze než dojít k závěru, že

tato situace má i jiná řešení. Kruppe důvěřuje."
Dohoda. Svoboda pro T'lan Imass. Konec. Jejich duše… dodané k mistru Kápě.
Duchové pod námi - ona je ztratila? Ztratila T'lan Imass? "Mistr Kápě nestrpí -"
"Že ne? Proč by ne, drahá? Pokud by pán smrti neměl trpělivost, pak by Kruppe mohl tančit na Collově střapaté hlavě! Což zcela jistě nemůže. Ty se do toho starého těla nevrátíš."
Mhybe se ohlédla na rhivské duchy. "Budu tady stárnout? Budu nakonec…"
Stařešina pokrčil rameny. "Nevím, ale myslím, že nikoliv. Ty jsi nádoba. Mhybe."
Mhybe… Stříbrná liško. Dcero. Proč nejsi tady? Proč se ti nemůžu podívat do očí? Prosba o odpuštění je oboustranná.
Zhluboka se nadechla a vychutnávala sladký život v chladném, vlhkém vzduchu. Je tak snadné přejmout tento svět do sebe. Sundala si první měděný náramek a podala ho Rhivovi. "Myslím, že tohle patří vám."
Stařešina se usmál. "Posloužily ti dobře?"
Mhybe kývla. "Nesmírně…"
Kohosi pocítila v mysli. "Mhybe."
Togg, hřmotná síla, vůle samotné zimy.
"Usídlíme se v této říši, v říši trůnů zvířat, ale ty jsi její paní. Mám v sobě smrtelného ducha. Drahocenného ducha. Chci ho vypustit. Oba ho chceme vypustit z této říše. Dáš nám -"
Ano. Vypusťte ho.

Požehnání. Neměl boha, a tak ho nemohl dát. Ne v jeho nejpravější podobě.
Jenže nepochopil, jak obrovskou má jeho smrtelná duše schopnost pojmout do sebe utrpení, utrpení desítek tisíc, zástupů, které žily se ztrátou a bolestí téměř tři sta tisíc let.
Viděl tváře, bezpočtu tváří. Vysušených, s očima jako tmavé důlky a suchou, potrhanou kůží. Mezi kořenům podobnými svazky šlach a svalů viděl lesklé kosti. Viděl ruce, osekané, oštípané a nyní prázdné - ale stále v nich přebýval duch mečů.
Klečel a díval se na jejich řady. Pršelo a ten příval doprovázelo sténání a praskání v temnotě nad nimi.
Díval se na ně a oni se nehýbali, hlavy skloněné. On však přesto viděl jejich tváře. Každou tvář. Úplně každou.
Převezmu vaši bolest.
Hlavy se pomalu zvedaly.
Cítil, jak jimi náhle prostupuje lehkost. Udělal jsem vše, co jsem schopen udělat. Ale vím, že to není dost. Zatím. Převzal jsem vaše utrpení -
"Převzal jsi naše utrpení, smrtelníku."
Do sebe -
"Nechápeme jak."
A nyní vás opustím -
"Nechápeme… proč."
Kvůli všemu, co mé tělo nedokáže pojmout -
"Nedokážeme odpovědět na tvůj dar."
Vezmu si vše s sebou.
"Prosím, smrtelníku -"
Nějak.
"Důvod. Prosím. Proč jsi nám požehnal -"
Jsem…
"Smrtelníku?"
Omlouvám se, pánové. Chcete mě poznat. Jsem… smrtelník, jak říkáte. Muž před třemi desetiletími narozený v Erinu. Mé příjmení, před tím, než jsem se ho vzdal pro Fenerovo Reve, znělo Otanthalian. Můj otec byl tvrdý a spravedlivý muž. Má matka se za celá léta, co jsem ji znal, usmála jen jednou. Ve chvíli, kdy jsem odjížděl. Přesto si vzpomínám právě na její úsměv. Dnes si myslím, že můj otec objímal, aby mohl vlastnit. Že ona byla vězeň. Dnes si myslím, že se usmála, protože já unikl. Dnes si myslím, že při svém odjezdu jsem část jí vzal s sebou. Něco, co stojí za to být svobodné.
Fenerovo Reve. V reve… jsem si říkal, jestli jsem si nenašel jen další vězení.
"Ona je v tobě svobodná, smrtelníku."
To by bylo… dobré.
"Nelhali bychom ti, Itkoviane Otanthaliane. Je svobodná. A stále se usmívá. Pověděl jsi nám, čím jsi byl. My ale stále nechápeme tvou… velkorysost. Tvůj soucit. A proto se tážeme znovu. Proč jsi to pro nás udělal?"
Pánové, hovoříte o soucitu. Nyní už něco o soucitu vím. Chcete si to poslechnout?
"Mluv dál, smrtelníku."
My lidé nevíme, co je soucit. A celý život jej neustále zrazujeme. Víme, jakou má cenu, ale tím mu zároveň přikládáme hodnotu a chráníme se jej dávat, věříme, že si ho každý musí zasloužit. Soucit v pravém smyslu toho slova je k nezaplacení. Musí být dáván ze svobodné vůle. A vrchovatě.
"Nechápeme, ale tvá slova důkladně promyslíme."
Zřejmě je vždy možné udělat víc.
"Neodpověděl jsi nám na otázku -"
Ne.
"Proč?"

V dešti a houstnoucí tmě, kdy k němu byly otočeny všechny tváře, Itkovian do sebe uzavřel všechno, co v sobě držel, uzavřel se a stáhl se.
Stáhl se zpět.
Protože jsem býval nezdolným štítem. Ale teď…
Jsem skončil.
A v prudkém lijavci z Měsíčního Kamene zemřel.

V rozlehlé znovuzrozené tundře se sladkým dechem jara Stříbrná liška vzhlédla. Před ní stáli dva T'lan Imass. Jeden byl probodaný meči a druhý tak potlučený, že skoro nedokázal stát. A za nimi nehybně stáli T'lan Ay.
Stříbrná liška se chtěla otočit.
"Ne. To nesmíš."
Stříbrná liška se zlobně zamračila na potlučeného válečníka, který promluvil. "Vy se mě opovažujete mučit?" zasyčela.
T'lan Imass jako by se tváří v tvář její prudkosti zakymácel, ale hned se vzpamatoval. "Jsem Onos T'oolan, první meč. Ty jsi vyvolavač. Vyslechni mě."
Stříbrná liška dlouho mlčela a pak kývla. "Dobrá. Mluv."
"Propusť T'lan Ay."
"Zapřeli mě -"
"Jsou tady před tebou. Přišli. Jejich duchové na ně čekají. Chtějí být opět smrtelní ve světě, který jsi stvořila. Smrtelní, již ne ztracení ve snech, vyvolávači. Smrtelní. Obdaruj je. Hned."
Obdaruj je… "A tohle si přejí?"
"Ano. Spoj se s nimi a zjistíš, že je to pravda."
Ne, už žádnou další bolest. Zvedla ruce, natáhla energii z Tellann, zavřela oči - příliš dlouho znali řetězy. Příliš dlouho znali břímě věrnosti -
- a propustila je z obřadu. Vyžadovalo to od ní pramalé úsilí, až ji to poděsilo. Propouštět je tedy tak snadné. Tak snadné je dát svobodu.
Otevřela oči. Nemrtví vlci byli pryč.
Ale nebyli zapomenuti. Věděla, že jejich duše se spojily s tělem. Už nebyli vyhynulí. Ne tady v této říši s jejími vlčími bohy. Nakonec byla kostěj. Takové dary mohla dávat. Ne, nejsou to dary. K tomuto účelu jsem nakonec byla stvořena. Je to smysl mého života. Jediný smysl.
Kosti zapraskaly, jak se Onos T'oolan pomalu rozhlížel po nyní prázdné tundře kolem nich. Jako by mu poklesla ramena.
"Vyvolavači, děkuji ti. Staré bezpráví je napraveno."
Stříbrná liška si ho prohlížela. "Co ještě ode mě chceš?"
"Ta, jež stojí vedle mne, je Lanas Tog. Zavede tě zpátky k T'lan Imass. Je třeba si promluvit."
"Dobrá.
Onos T'oolan se nehýbal.
Stříbrná liška se zamračila. "Na co tedy čekáme?"
Po chvíli se konečně pohnul a vytáhl pazourkový meč. "Na mne," zachraptěl a zvedl meč -
- a pustil ho. Meč dopadl na zem u jejích nohou.
Stříbrná liška se zamračila na zbraň a říkala si, jaký význam jeho gesto má - gesto válečníka nazývaného první meč.
Pomalu jí to docházelo, jen vyvalila oči. Nakonec k tomuto účelu jsem byla stvořena…

"Přišel čas."
Coll sebou trhl. Zdřímlsi. "Cože? Jaký čas?"
Murillio přiskočil k Mhybe.
Rytíř smrti pokračoval. "Je připravená pro pohřeb. Můj pán jí slíbil věčnou ochranu."
Na mohutného nemrtvého válečníka se zadíval starší bůh K'rul. "Jsem zmaten. Ne - ohromen. Odkdy se z mistra Kápě stal velkorysý bůh?"
Rytíř se k němu otočil. "Můj pán je vždy velkorysý."
"Ještě žije," podotkl Murillio a postavil se mezi Mhybe a Rytíře smrti. "Čas nepřišel."
"Toto není pohřeb," vysvětloval K'rul. "Mhybe nyní spí a bude spát dál. Spí, aby snila. A v jejím snu, Murillio, žije celý svět."
"Jako Ohnice?" zeptal se Coll.
Starší bůh se v odpověď usmál.
"Tak moment!" vybuchl Murillio. "Kolik spících stařen tu přesně je?"
"Musí být uložena k odpočinku," trval na svém Rytíř smrti.
Coll přistoupil k Murilliovi a položil mu ruku na rameno. "Pojď, zajistíme, aby tam měla pohodlí - kožešiny, pokrývky…"
Murillio se zachvěl. "Po tom všem?" Otřel si oči. "Prostě ji jen tak necháme? Tady v hrobce?"
"Pomoz mi jí ustlat, příteli," požádal Coll.
"Není třeba," ozval se Rytíř noci. "Nic neucítí."
"O to nejde." Coll si povzdechl. Už chtěl říci ještě něco dalšího, ale všiml si, že si Tvrz'Tanderay a Tvrz'Togg sňali masky. Odhalili tak bledé, vráscité tváře, zavřené oči a potoky slz. "Co je to s nimi?" zeptal se.
"Jejich bohové se konečně našli, Colle. Vříši Mhybe, kde nyní přebývají trůny zvířat. Nevidíš tu žal, nýbrž radost."
Coll zabručel: "Tak do práce, Murillio. Potom můžeme jít domů."
"Stejně chci vědět víc o těch stařenách, co si klidně vysní nějaký svět!"

Chodba vzplála a na prašnou zemi z ní vypadly tři postavy zaklesnuté do sebe.
Paran se odkulil od Rychlýho Bena a věštce, jak se kolem zápolících mužů převalovala magie. Když kapitán vytasil meč, uslyšel, jak Jaghut křičí. Objevila se černá síť a zmítajícího se věštce pevně obalila.
Rychlej Ben se odvalil. Supěl a v rukou svíral finist.
Jaghutovi se na hrudi krčila loutka z klacíků svázaných trávou a nadšeně se smála.
"Kdo, ve jménu mistra Kápě -"
Z portálu s prsknutím vyskočila velká černá šelma. Paran vykřikl, otočil se a zoufale švihl mečem. Zasáhl svaly a kost. Něco - tlapa - ho udeřilo do prsou a srazilo ho to na zem.
"Přestaň - ty zatracená kočko!"
Výkřik Rychlýho Bena podtrhl kouzelný výbuch, po němž panter zaskučel bolestí.
"Vstávejte, Parane!" zafuněl čaroděj. "Už mi nic nezbývá."
Vstát? Bohové, cítím se rozbitý na tisíc kousků a on po mně chce, abych vstal. Nějak se mu podařilo postavit se.
Vrávoravě se otočil k šelmě. Krčila se šest kroků od něj, mrskala ocasem a oči jako řeřavé uhlíky upírala do jeho.
Vycenila zuby a tiše zavrčela.
A kapitánovi se z hrdla vydralo zavrčení v odpověď. Hlubší zvuk, než jaký zvládnou lidské hlasivky. Tělem, jež přestával cítit, mu začala proudit surová síla - a náhle si uvědomil, že se obrovskému panterovi dívá z očí do očí.
Slyšel, jak za ním Rychlej Ben otřeseně šeptá: "Do Propasti pod námi!"
Kočka přitiskla uši k hlavě a očividně váhala.
Co, ve jménu mistra Kápě, vlastně vidí?
"Kostěji!" vyštěkl Rychlej Ben. "Zadrž. Podívej se kolem sebe - podívej se, kde jsme! Nejsme nepřátelé - usilujeme o totéž, co ty. Hele. Přímo tady."
Panter couvl o další krok a Paran viděl, jak se připravuje ke skoku.
"Pomsta nestačí!" křičel čaroděj.
Kočka sebou trhla. Pak se uvolnila a vzápětí se celá rozmazala a změnila podobu - v malou, tmavou ženu s výraznými kostmi. Na pravém rameni měla hluboký šrám a krev jí stékala po paži a z konečků prstů kapala do prachu. Upřela na Parana černé a neobyčejně krásné oči.
Paran si vzdychl a cítil, jak v něm cosi povoluje - opět vnímal vlastní tělo, chvěl se a dlaň, v níž svíral jílec, měl kluzkou potem.
"Kdo jsi?" zeptala se ho žena.
Kapitán pokrčil rameny.
Žena se zadívala za něj. "Morn," řekla.
Paran se otočil.
A ucítil Průrvu jako ránu nožem do srdce. Šmouha visela ve vzduchu téměř na dosah zubaté střechy opuštěné věže.
Rána, z níž vytékala bolest - taková bolest… věčnost - bohové pod námi, uvnitř je duše. Dítě. Lapené. Uzavírá tu ránu.
Vzpomínám si na to dítě - dítě ze svých snů…
Rychlej Ben vstal a zadíval se na věštce, jenž byl uvězněn kouzlem a na prsou mu seděla kladková loutka.
Jaghut, s nelidskýma očima naplněnýma hrůzou, jeho pohled opětoval.
Čaroděj se usmál. "My dva, věštče, se určitě dohodneme." Zvedl finist, který stále držel. "Moc matrony přebývá v tomto vejci, správně? Moc, která není schopná vnímat sama sebe, a přesto je živá. Vyrvaná z těla, v němž kdysi sídlila, a podle všeho nevnímá bolest. Prostě existuje tady ve finistu a každý ji může použít. Naprosto každý."
"Ne," zachrčel Jaghut celý strachem bez sebe. "Finist je aspektovaný na mě. Jenom na mě. Ty hloupý -"
"Dosti urážek, věštče. Chceš si poslechnout moji nabídku? Nebo s Paranem prostě odejdeme a vydáme tě něžným drápům kostěje."
Tmavovlasá žena přistoupila blíž. "Co máš v plánu, čaroději?"
Rychlej Ben odpověděl: "Dohodu, kostěji, kde každý vyhrává."
Žena ohrnula nos. "Nikdo nevyhraje. Nikdy. Nech ho mně."
"Je pro tebe přísaha T'lan tak důležitá? Myslím, že ne. Jsi z masa a kostí - nezúčastnila ses obřadu."
"Neváže mě žádná přísaha," odvětila žena. "Jednám nyní za svého bratra."
"Bratra?" podivil se Paran, zasunul meč do pochvy a připojil se k nim.
"Je to Onos T'oolan. Jenž poznal jednoho smrtelníka a nazýval ho svou rodinou."
"Předpokládám, že taková pocta je… vzácná," usoudil Paran, "ale co to má společného s věštcem?"
Žena se zadívala na spoutaného Jaghuta. "Abych pomstila smrt Toca Mladšího, jehož Onos T'oolan považoval za bratra, musím tě zabít, věštče."
Parana ohromilo jméno, které uslyšel.
Jaghut jen zachmuřeně vycenil spodní kly a řekl: "Měla jsi nás zabít už poprvé. Ano, vzpomínám si na tebe. Na tvé lži."
"Toc Mladší?" optal se Rychlej Ben. "Z Houfce Jednorukého? Ale -"
"On se ztratil," řekl Paran. "Pačes ho hodil do chaotické chodby."
Čaroděj se zamračil. "A on přistál věštci v klíně? To není -"
"Objevil se tady," přerušila jej žena. "V Morn. Věštec přerušil jeho cestu na sever, když se vracel ke svým lidem. Nějakou dobu ho tehdy doprovázel i Onos T'oolan. Věštec smrtelníka mučil a zničil ho."
"Toc je mrtvý?" zjišťoval Paran a hlava se mu točila.
"Viděla jsem jeho tělo, ano. A teď tomuto Jaghutovi způsobím stejnou bolest."
"Copak jsi to už neudělala?" zasyčel Jaghut.

Kostěj svraštil tvář.
"Počkat," vyhrkl Rychlej Ben a podíval se ze ženy na Parana a zase zpátky. "Poslouchej mě. Prosím. Znal jsem Toca taky a truchlím pro něj. Ale na tom, co se stalo, už se nic nezmění, ne tady a ne teď." Znovu se obrátil k věštci. "Ona je pořád tady, víš."
Jaghut vykulil oči ještě víc.
"Copak to nechápeš? Matrona mohla vzít jen jednoho. Tebe."
"Ne -"
"Tvá sestra je pořád tady. Její duše uzavírá tu ránu. Tak se chodby samy léčí, aby nekrvácely jedna do druhé. Poprvé to byla matrona - K'Chain Che'Malle. Přišel čas, věštče, poslat ji zpátky. Mistr Kápě ví, co finist dokáže - jakmile ji propustíš, jakmile ji pošleš do té trhliny -"
Jaghut se vzmohl na příšerný úsměv. "Abych osvobodil svou sestru? A k čemu? Hlupáku. Ty slepý hlupáku. Zeptej se kostěje - jak dlouho přežijeme v tomto světě? T'lan Imass po nás teď půjdou doopravdy. Osvobodím sestru a co pak? Krátký život, jen útěk - pamatuju se, smrtelníku. Já se pamatuju! Útěk. Nikdy jsme se dost nevyspali. Matka nás nesla a uklouzla v blátě -" Pootočil hlavu. "Ano, a zvlášť se pamatuju na tebe, kostěji! To ty jsi nás poslala do té rány - ty -"
"Zmýlila jsem se," přiznala žena. "Myslela jsem - věřila jsem - že je to portál do Omtose Phellack."
"Lhářko! Možná jsi z masa a kostí, ale ve své nenávisti k Jaghutům se od svých nemrtvých příbuzných nijak nelišíš. Ne, vymyslela jsi pro nás mnohem horší osud."
"Ne. Věřila jsem, že jsem vás zachránila."
"A nikdy jsi nezjistila pravdu? Nikdy ti to nedošlo?"
Paran si všiml, jak se žena stahuje. "Nepřišla jsem na způsob, jak napravit, co jsem udělala."
"Zbabělce!" zaječel Jaghut.
"To už by stačilo," přerušil je Rychlej Ben. "Teď to můžeme napravit. Vrať matronu do rány, věštče. Zachraň svou sestru."
"Proč? Proč bych měl? Aby nás T'lan Imass zabili oba?"
"Má pravdu," pravila žena. "Ale přesto, Jaghute, lepší je smrt než věčná bolest, jakou nyní trpí tvá sestra."
"Stačí mi jen čekat," zasyčel Jaghut. "Jednoho dne sem přijde nějaký hlupák a zapátrá v portálu -"
"A provede výměnu. Vysvobodí tvou sestru."
"Správně! T'lan Imass to nezjistí! Ani -"
"Malé dítě," podotkl Rychlej Ben. "Samo. V pustině. Mám lepší nápad."
Jaghut vycenil zuby a zaprskal.
Čaroděj si k němu pomalu dřepl. "Omtose Phellack. Vaše chodba je v obležení, viď? T'lan Imass ji prorazili už dávno. A nyní poznají, kdykoliv ji někdo otevře. Poznají kde a přijdou…"
Jaghut se jen mračil.
Rychlej Ben si povzdechl. "Jde o to, věštče, že jsem pro ni našel místo. Místo, kde může zůstat… skrytá. Kde ji T'lan Imass nezachytí. Omtose Phellack může přežít, věštče, na vrcholu své moci. Přežít a uzdravit se."
"Lži."
Loutka na jeho prsou promluvila. "Poslouchej čaroděje, Jaghute. Nabízí ti milost, jakou si nezasloužíš."
Paran si odkašlal. "Věštče, věděl jsi, že s tebou manipulovali? Tvá magie nepocházela z Omtose Phellack, že ne?"
"Používal jsem," zachrčel Jaghut, "co jsem našel."
"Chodbu chaosu, ano. V níž je lapený raněný bůh. Spoutaný, tvor nesmírně silný, naplněný bolestí, který se snaží zničit tento svět a všechny jeho chodby - včetně Omtose Phellack. Tvá přání jsou mu lhostejná, věštče, a jenom tě využíval. Ba hůř, jed v jeho duši - on mluvil skrze tebe. Vzkvétal z bolesti a utrpení… skrze tebe. Odkdy Jaghuty zajímalo jen ničení? Dokonce ani tyranové nevládli tak krutě jako ty. Pověz mi, věštče, pořád se uvnitř cítíš tak zvrhlý? Cítíš ještě radost při pomyšlení, že někomu způsobíš bolest?"
Jaghut dlouho mlčel.
Bohové, Rychlej Bene, doufám, že máte pravdu. Doufám, že věštec nebyl šílený. Ze ho to přešlo - že je to pryč -
"Cítím se prázdný," zachraptěl Jaghut. "Ale proč bych vám měl věřit?"
Paran se na něj zadíval a řekl: "Propusťte ho, Rychlej."
"Tak počkat -"
"Nechte ho jít. Nemůžeme vyjednávat se zajatcem a čekat, že nám uvěří. Věštče, místo, které má Rychlej Ben na mysli - je místo, kde s tebou nikdo nedokáže manipulovat. Nikdo. A ještě důležitější možná je, že dostaneš příležitost Spoutanému splatit jeho troufalost. Navíc budeš mít sestru - stále ještě dítě - která bude potřebovat pomoc, aby se vyléčila. Věštče, bude potřebovat tebe."
"Příliš spoléháš na to, že tomuhle Jaghutovi ještě pořád zbývá v těle špetka cti a schopnosti mít s někým soucit," prohlásil kostěj. "S tím, co všechno spáchal - ať už to byla jeho vůle nebo ne - to dítě pokřiví stejně, jako je pokřivený sám."
Paran pokrčil rameny. "V tom případě má to dítě štěstí, že s bratrem nebudou úplně sami."
Věštec přimhouřil oči. "Ne sami?"
"Osvoboďte ho, Rychlej Bene."
Čaroděj si povzdechl a promluvil k loutce na Jaghutových prsou. "Pusť ho, Talamandasi."
"Nejspíš toho budeme litovat," hudroval Talamandas a slezl. Kouzelná síť zablikala a zmizela.
Věštec se postavil a zaváhal, oči upřené na finist v rukou Rychlýho Bena.
"To jiné místo," šeptl nakonec dívaje se na Parana, "je to daleko?"

Jaghutské dítě, holčička, vyšlo z nemocné chodby, jako by bylo ztracené, s ručkama sepjatýma v klíně po způsobu, jaký se zřejmě naučilo od své dávno mrtvé matky. Byla to jen drobnost, ale holčičce propůjčovala srdcervoucí důstojnost, až z toho Paranovi vhrkly slzy do očí.
"Co si bude pamatovat?" zeptala se šeptem Kilava.
"Doufejme, že nic," odpověděl Rychlej Ben. "S Talamandasem to zařídíme."
Paranovu pozornost upoutal věštec. Vstal, celý se třásl a nelidské oči upíral na přicházející dítě - které je konečně zahlédlo, ale očividně hledalo někoho jiného a zpomalilo.
"Jdi za ní," vybídl věštce Paran.
"Pamatuje si… bratra -"
"Teď tedy najde strýčka."
Přesto věštec stále váhal. "My Jaghutové nejsme… nejsme zrovna vyhlášení soucitem ke své krvi, ke svým příbuzným -"
Paran udělal obličej. "A my lidé snad ano? Nejste jediní, pro koho je něco takového boj. Máš toho hodně co napravovat, Pannione, a začneš s tím, co máš v sobě, s tím, co jsi udělal. V tom ať je dítě - tvá sestra - tvým průvodcem. Jdi, mor na tebe - potřebujete jeden druhého."
Věštec udělal pár kroků, ale znovu zaváhal a podíval se Paranovi do očí. "Člověče, toho, co jsem udělal tvému příteli Tocovi Mladšímu, teď lituji." Přenesl pohled na Kilavu. "Říkala jsi, že máš příbuzného, kostěji. Bratra."
Kilava zavrtěla hlavou, jako by předvídala jeho otázku. "On je T'lan Imass. Po obřadu."
"Zdá se tedy, že stejně jako já i ty máš před sebou dlouhou cestu."
Žena naklonila hlavu na stranu. "Cestu?"
"Stezku k vykoupení, kostěji. Věz, že já ti nemůžu odpustit. Ještě ne."
"Ani já tobě."
Jaghut kývl. "My oba se musíme hodně učit." S tím se narovnal a zamířil ke své sestře.
Ona poznala svůj druh a svou lásku, touhu po rodině dosud neztratila. A když k ní Pannion zvedl ruce, rozpřáhla náruč.

Rozlehlá jeskyně se vlnila, po zaoblených stěnách stékala bahnitá voda. Paran hleděl na nejbližšího démanty posetého obra, mohutnými pažemi podpírajícího strop. Jako by se mu rozpouštěl před očima. Nákaza v těle Ohnice byla jasně vidět v zanícených pruzích vycházejících z místa přímo nad nimi.
Obr nebyl sám - po celé délce jeskyně na všechny strany, kam až oko dohlédlo, byli vidět další služebníci. Pokud o nově příchozích věděli, nedali to na sobě znát.
"Ona spí," poznamenala Kilava, "aby snila."
Rychlej Ben po ní loupl okem, ale neříkal nic. Jako by na něco čekal.
Paran se obrátil na loutku Talamandase. "Kdysi jsi byl Barghast, že?"
"Pořád jsem, pane balíčku. Mí novorození bohové jsou ve mně."
Vlastně je v tobě víc z mistra Kápě než z tvých barghastských bobů. Kapitán však jen kývl. "Ty jsi důvod, proč Rychlej Ben může používat své chodby."
"Ano, ale jsem mnohem víc než to."
"Bezpochyby."
"Už přichází," ohlásil Rychlej Ben s úlevou.
Dlouhou točitou chodbou se kdosi blížil. Osoba to byla stará, zabalená v hadrech a při kulhání se opírala o dvě hole.
"Vítej!" zavolal Rychlej Ben. "Nebyl jsem si jistý -"
"Mladým schází víra a ty, pouštní hade, nejsi výjimkou!" Opřela se o jednu hůl, zalovila v záhybech pláště a vytáhla malý kamínek. "Tohle jsi mi nechal, pravda? Tvé volání bylo vyslyšeno, čaroději. Kde tedy jsou ti sveřepí Jaghutové? Aha - a taky kostěj převtělenec. Taková pozoruhodná společnost - co je to za příběh, který vás všechny svedl dohromady? Ne, neříkejte mi to, tolik mě to zase nezajímá." Zastavila se před věštcem a zadívala se na dítě v jeho náručí, než zvedla pronikavé oči. "Jsem jenom stařena," zasyčela, "kterou si Spící bohyně vybrala, aby ti pomohla s péčí o sestru. Ale nejdřív musíš otevřít svou chodbu. S touto infekcí budeš bojovat chladem. Chladem zpomalíš rozpouštění a zpevníš legii služebníků. Omtose Phellack, Jaghute. Uvolni ji. Ohnice tě teď obejme."
Paran se ošklíbl. "Špatná volba slov."
Stará čarodějka se zachechtala. "Ale jsou to slova, kterým porozumí, pravda?"
"Ne, pokud ho hodláš zabít."
"Nebuď puntičkář, vojáku. Jaghute, chodbu."
Věštec kývl a otevřel Omtose Phellack.
Vzduch byl náhle kousavě studený a kolem se tvořila jinovatka.
Rychlej Ben se zazubil. "Taková zima ti stačí, čarodějko?"
Stařena se znovu zachechtala. "Věděla jsem, že nejsi hlupák, pouštní hade."
"Abych řekl pravdu, budu muset poděkovat Pazderce, že mě na ten nápad přivedla. Tu noc, kdy jsem zkřížil cestu s Chromým bohem. A taky ty tvoje narážky na zimu."
Čarodějka se zamračila na Kilavu. "Kostěji," štěkla, "dobře poslouchej má slova - tuto chodbu ty i tví příbuzní necháte na pokoji. Nikomu o tomto konečném projevu Omtose Phellack neřekneš."
"Rozumím, čarodějko. Zřejmě tu vstoupím na svou cestu k vykoupení. Nevzdorovala jsem svým příbuzným tak dlouho, aby mi vadilo udělat to zas." Podívala se na Rychlýho Bena. "Teď, čaroději, odejdu. Odvedeš nás z tohoto místa?"
"Ne, raději by nás měl odvést pán balíčku - tak nezůstanou žádné stopy."

Paran zamrkal. "Já?"
"Vytvořte kartu, kapitáne. V duchu."
"Kartu? A jakou?"
Čaroděj pokrčil rameny. "Něco vymyslete."

Vojáci odtáhli tři těla stranou a zakryli je pláštěnkami. Vrč si všiml, že u nich stojí Korlat. Byla k němu otočená zády.
Darún stál vedle kupecké silnice, za níž ležel Itkovian, nehybný a ztracený v dálce. T'lan Imass byli pryč.
Přeživší Šedé meče se pomalu blížily k Itkovianovi. Vojáci šli pěšky, jen jednooký Anaster seděl na svém tahounovi a zřejmě ho nezajímalo nic včetně obrovské létající hory, visící nad hřebenem na severu a vrhající na upravený les temný stín. Na kopci, tváří k městu, stál Caladan Chmur s Humbrallem Taurem po pravici a Hetan a Cafalem po levici.
Ze severní brány se v nerovné řadě vynořovali přeživší Dujekovi vojáci. Zbývalo jich tak málo. Rhivské vozy byly odvezeny do Korálu, aby na ně mohla být naložena těla. Smrákalo se - a nadcházející noc bude dlouhá.
Pod kopec dorazil oddíl malazských důstojníků pod vedením Dujeka. Byl mezi nimi i jeden věštdomin, zastupující poražené síly dominia. Vrč popošel k čekajícímu Chmurovi a Barghastům. Vrchní pěst už slyšela, co se stalo - Vrč viděl, jak je Dujek schlíplý, jak si opakovaně přejíždí rukou vráskčitý obličej. Ta zpráva ho viditelně zdrtila, byl úplně zlomený.
Po Chmurově pravici se otevřela chodba a z ní vyšlo půl tuctu Malažanů pod vedením Artantha. Všichni měli čisťounké barevné stejnokroje a všichni se tvářili zachmuřeně.
"Smrtelný meči?"
Vrč se obrátil po hlase. Stála před ním jedna ze starších žen jeho legie. "Prosím?"
"Chceme pozdvihnout Dětskou zástavu, smrtelný meči."
"Tady ne."
"Pane?"
Vrč ukázal na předpolí. "Tam, mezi našimi padlými."
"Pane, to je v dosahu tmy."
Vrč kývl. "Právě. Vztyčte ji tam."
"Rozkaz, pane."
"A už žádný tituly a uctivosti. Jmenuju se Vrč. Jsem strážce karavany, dočasně bez práce."
"Pane, jste Tarakův smrtelný meč."
Vrč přivřel oči.
Žena zalétla pohledem dolů na bojiště. "Ten titul je vykoupený krví, pane."
Vrč sebou trhl, odvrátil zrak a dlouho mlčel, než nakonec kývl. "Tak dobře. Ale nejsem voják. Válčení nesnáším. Nenávidím zabíjení." A už nikdy nechci vidět žádný bojiště.
Na to žena jen pokrčila rameny a vydala se za svým ubohým oddílem.
Vrč se znovu zadíval na scházející se hodnostáře.
Artanthos - Tayschrenn - všechny představoval. Dorazil vyslanec Aragan - vysoký, zjizvený muž, jehož asi dost bolela hlava - tu měl jednat jménem císařovny Laseen o vládě nad Černým Korálem. A hrstka patolízalů.
Chmur jim sdělil, že formální jednání bude muset počkat do příchodu Anomandera Dlouhý vlas, který by se měl objevit brzy.
Zatím dorazil Dujek se svými důstojníky. Vrchní pěst upírala oči na Korlat a na tři zakrytá těla ležící v trávě. Stále pršelo a ve vzduchu visel těžký zápach spáleniny, jako snášející se rubáš.
Ano, tento den končí v popelu a dešti.
V popelu a dešti.

Běh, ozvěna vzpomínky na slávu a radost. Vezl se na tom pocitu, prchal před bolestí, před vězením z kostí, před mohutnými vlhkými a šupinatými pažemi, před místem bez větru, beze světla, bez tepla.
Před studeným masem. Bledým a vařeným. Černým a spáleným. Před znecitlivělými, znetvořenými prsty, jež mu tlačily sousta do úst, která se mu, jak žvýkal, plnila vlastní krví. Před tvrdým, chladným kamenem s patinou lidského tuku.
Zkažené maso, zápach výkalů -
Běh -
Výbuch bolesti, pohlcený náhlým přívalem. Krev v žilách. Roztřesený nádech - a přesto hluboký, do zdravých plic.
Toc otevřel oko.
Rozhlédl se kolem sebe. Seděl na mohutném koni. Obklopovali ho šedě odění vojáci a prohlíželi si ho zpod otlučených přilbic.
Jsem - jsem… celý.
Zdravý.
Jsem -
Přistoupila k němu žena ve zbroji. "Opustil byste nyní svého boha, pane?"
Mého boha? Šat z mrtvého těla, tvrdá jaghutská duše - ne, to nebyl bůh. Věštec. V sevření strachu. S hrůzou ze zrady.
Můj bůh?
Běh. Svoboda. Šelma.
Vlk.
Togg.
Můj jmenovec…
"On vás donesl, pane, ale nemá žádné požadavky. Víme, že vaše duše běhala s vlčími bohy. Ale jste opět v říši

smrtelníků. Tělu, v němž se nacházíte, bylo požehnáno. Nyní je vaše. Přesto si, pane, musíte zvolit. Chcete opustit své bohy?"
Toc si prohlížel své paže a svaly na stehnech. Ruce s dlouhými prsty. Zvedl je a ohmatával si tvář. Čerstvá jizva přes stejné oko. Nezáleželo na tom. Už si na to zvykl. Mladé tělo - mladší, než bývalo jeho.
Zadíval se na ženu a kruh vojáků kolem sebe. "Ne," řekl.
Vojáci poklekli a sklonili hlavy. Žena se usmála. "Vaše kumpanie vás vítá, smrtelný meči Toggu a Fanderay."
Smrtelný meč.
Tak tedy opět poběžím…

Lanas Tog dovedla Stříbrnou lišku k širokému údolí v chodbě Tellann. V něm byly shromážděné klany T'lan Imass.
Všichni tu stáli, nehybní -
Ale jiní.
Nezatížení?
Cítila bolest a lítost. Všechny jsem vás zklamala… na tolik způsobů…
Vystoupil Pran Chole a sklonil na přivítanou hlavu. "Vyvolávači."
Stříbrná liška si uvědomila, že se chvěje. "Můžeš mi odpustit, Pran Chole?"
"Odpustit? Není co odpouštět, vyvolavači."
"Nechtěla jsem vám splnění vašeho přání odpírat dlouho - jen dokud, dokud…"
"My to chápeme. Nemusíš plakat. Ne pro nás, ani pro sebe ne."
"Já - vás nyní propouštím, jako jsem to udělala s T'lan Ay - ukončím vaši přísahu, Pran Chole, abych vás propustila… do brány mistra Kápě, jak jste si přáli."
"Ne, vyvolavači."
Ohromeně na něj zírala.
"Slyšeli jsme Lanas Tog, válečníka po tvém boku. Máme příbuzné, vyvolavači, kteří jsou ničeni na kontinentě daleko na jihu. Oni své válce nedokážou uniknout. Vydáme se tam. Zachráníme své bratry a sestry.
Jakmile bude tento úkol splněn, vyvolavači, vrátíme se k tobě. Vyhledáme zapomnění, jež na nás čeká."
"Pran Chole…" Hlas se jí zlomil. "Budete dál trpět…"
"Musíme zachránit naše příbuzné, vyvolavači, budeme li toho schopni. Naše síla spočívá v přísaze. Budeme ji potřebovat."
Stříbrná liška se pomalu narovnala, potlačila svůj žal a přestala se třást. "Pak se k vám připojím, Pran Chole. Připojíme. Tumava, Besana, Bellurdan a Stříbrná liška."
Kostěj dlouho mlčel. "Jsme poctěni, vyvolavači."
Stříbrná liška zaváhala a řekla: "Jste… jiní. Co Itkovian vlastně udělal?"
Moře hlav se při vyslovení toho jména zavlnilo a jí se z toho zadrhl dech v hrdle. Do Propasti, co to ten muž udělal?
Pran Chole dlouho neodpovídal. "Rozhlédni se kolem sebe, vyvolavači. Na život, jenž nyní v této říši přebývá. Vnímej sílu této země."
Stříbrná liška se zamračila. "Nerozumím. Tato říše je nyní domovem trůnů zvířat. Jsou tu rhivští duchové… dva vlčí bohové…"
Pran Chole kývl. "A víc. Stvořila jsi, možná mimoděk, říši, kde se přísaha Tellann rozplétá. T'lan Ay… jsou nyní opět smrtelní - to gesto bylo snazší, než jsi čekala, viď? Vyvolavači, Itkovian osvobodil naše duše a v této říši, již jsi vytvořila, našel místo i pro nás."
"Byli jste… vykoupeni!"
"Vykoupeni? Ne, vyvolavači. To dokážeš pouze ty. T'lan Imass byli probuzeni. Naše vzpomínky - opět žijí v zemi pod našima nohama. A právě k nim se opět vrátíme v den, kdy nás propustíš. Neuměli jsme si představit, že je něco takového možné."
"A teď?" špitla.
Pran Chole naklonil hlavu na stranu. "To, co jeden smrtelný muž tak ochotně objal, se vymyká našemu chápání." Otočil se, aby se mohl vrátit zpátky do řad, ale ještě se zastavil a ohlédl se. "Vyvolavači."
"Ano?"
"Čeká nás jeden úkol… než se vydáme na dlouhou cestu…"

K smrti vyčerpaná Pazderka seděla na začouzeném základním kameni a dívala se, jak sutí a troskami procházejí Rhivové hledající další a další těla. Pohybovali se tu i pannionští vojáci, pochopitelně beze zbraní. Jediní občané ve městě byli mrtví nebo ohryzaní na kost.
Paliči mostů, kteří zahynuli ve tvrzi, již byli odvezeni - Pazderka a její vojáci jich cestou ven většinu vynesli těsně předtím, než se celá stavba zhroutila. Tiste Andii našli hrstku dalších těl a vyzvedli je s pomocí magie. Několik Tiste Andii se tu stále zdržovalo, jako by na něco nebo někoho čekali. Jediní dva, kteří ještě nebyli nalezeni, byli Rychlej Ben a Paran, a Pazderka tušila, že prostě nejsou mezi padlými.
Město ozařovaly pochodně, ale nepřirozenou tmu nezaháněly příliš úspěšně. Byl tu cítit kouř a prach. Každou chvíli se ozval výkřik, jako vracející se vzpomínky.
Byli jsme křehcí. Zničili nás už tenkrát u Dřevnova, jenom nám, té hrstce, co zbyla, trvalo až doteď, než jsme si to uvědomili. Křovák, Honec, Detoran. Mrtvoly, co jenom dál salutovaly -
Vedle ní promluvila Mizela. "Řekla jsem tomu Rhivovi na našem voze, aby počkal za severní bránou."
Náš vůz. Vůz odvážející mrtvé Paliče mostů.

První dovnitř.
Poslední ven.
Naposledy.
V sutinách tvrze se cosi zablesklo, otevřela se chodba a z ní vyběhl zjizvený hafan - podle toho, jak vypadal, to musel být kravácký pes - a za ním přicházela paní Závist a dva Segulehové, vlekoucí třetího válečníka.
"Tím to asi končí, co?" usoudila Mizela.
Pazderka si nebyla jistá, co tím Mizela myslí, ale nepátrala po tom.
Paní Závist je zahlédla. "Poručíku, drahoušku! Jaká je to úleva, vidět, že jsi v pořádku. Věřila bys, jak troufalý je ten bělovlasý, mečem -"
"Míníš tím snad mne?" otázal se hluboký hlas.
Ze šera se vynořil Anomander Dlouhý vlas. "Kdybych byl věděl, že jsi ve tvrzi, paní Závisti, byl bych Měsíční Kámen posadil až na zem."
"No to je mi pěkné!"
"Co tady děláš?" zavrčel Syn noci.
"No tohle a támhleto, lásko. Že ale dnes odpoledne vypadáš náramně vojácky. Je přece ještě odpoledne, že? Tady se to těžko poznává."
"Ach," šeptla Mizela, "tihle dva mají určitě společnou minulost."
"Nepovídej," opáčila Pazderka, "a jak to poznáš?" Zatracená dáma - na tý telabě nemá ani smítko. To je úplně jinej svět. A tady stojíme bok po boku.
Anomander Dlouhý vlas si prohlížel ženu před sebou. "Co chceš, Závisti?"
"Překonala jsem půl kontinentu, ty nevděčníku, abych ti sdělila něco životně důležitého."
"Tak si to poslechneme."
Paní Závist zamrkala a rozhlédla se kolem sebe. "Tady, má lásko? Nechtěl bys raději poněkud… větší soukromí?"
"Ne. Mám jiné věci na práci. Tak ven s tím."
Paní Závist zkřížila ruce na prsou. "Udělám to tedy, i když bohové vědí, proč se tak udatně snažím udržet si svou velkorysou náladu -"
"Závisti."
"Dobrá. Slyš mne tedy, nositeli Dragnipúru. Můj předrahý otec Draconus kuje pikle, aby unikl řetězům v meči. Jak to vím? Krev šeptá, Anomandere."
Pán Měsíčního Kamene zabručel: "Divím se, že mu to trvalo tak dlouho. A co má být?"
Závist vykulila oči. "Je to snad kuráž šílenství? Pro případ, že jsi zapomněl, tak jsme se proklatě nadřeli, abychom ho zabili poprvé!"
Mizela na oba zírala s otevřenou pusou.
"Nevzpomínám si, že bys toho tenkrát moc udělala," poznamenal Anomander Dlouhý vlas. "Stála jsi tam a dívala se na souboj -"
"Správně! A co si podle tebe otec myslel o tom?"
Pán Měsíčního Kamene pokrčil rameny. "Znal tě dost dobře, aby tě nežádal o pomoc, Závisti. V každém případě beru tvé varování na vědomí, ale stejně s tím nemohu nic dělat, přinejmenším do doby, než se Draconovi skutečně podaří osvobodit se."
Žena přimhouřila tmavé oči. "Pověz, drahý, co - pokud něco - víš o pánovi balíčku?"
Dlouhý vlas zvedl obočí. "O Ganoesi Paranovi? O smrtelníkovi, který vstoupil do Dragnipúru? O tom, který poslal dva ohaře stínu do brány Kurald Galain?"
Závist dupla. "Jsi nesnesitelný!"
Pán Tiste Andii se otočil. "Už jsme domluvili, Závisti."
"Budou se snažit najít způsob, jak rozbít meč!"
"Ano, to by mohli."
"Celý tvůj život závisí na rozmaru jednoho smrtelníka!"
Anomander Dlouhý vlas se po ní ohlédl. "To bych se asi měl mít na pozoru, ne?" A vydal se k hloučku Tiste Andii.
Závist rozčileně zasyčela a následovala jej.
Mizela se podívala na Pazderku. "Ganoes Paran? Náš kapitán?"
"Přeber si to pozdějc," nakázala jí Pazderka. "Tak nebo tak, nakonec to s náma nemá nic společnýho." Narovnala se. "Svolej je, Mizelo. Jdeme k severní bráně."
"Provedu, pane. Nemělo by to trvat dlouho."
"Budu u brány."
"Poručíku? Pazderko?"
"Co."
"Udělalas, co jsi mohla."
"Ale nestačilo to." Bez čekání na odpověď Pazderka odešla. Tiste Andii se rozestoupili, aby mohla projít. Mířila ke zčernalé bráně.
"Okamžik."
Pazderka se ohlédla. Šel k ní Anomander Dlouhý vlas. Pazderka nechtěně uhnula před jeho tvrdým, nelidským pohledem.
"Půjdu s tebou," řekl Tiste Andii.
Znepokojená tou pozorností se Pazderka ohlédla po paní Závisti, která si nyní prohlížela bezvládného Seguleha. Jsi

odvážná, paní - ani ses nezacbvěla.
Syn noci si musel všimnout, kam se dívá, protože si povzdechl. "Nehodlám v tomto rozhovoru pokračovat, poručíku. Pokud se rozhodne toho Seguleha probudit - a vzhledem ke své současné náladě by mohla - nehodlám pokračovat ani v tom starém sporu. Soudím, že se svým oddílem zamíříš na velitelské stanoviště za městem."
Vážně? Tak daleko dopředu jsem zatím nepřemýšlela. Kývla.
"Smím se k vám připojit?"
Bohové pod námi! Pazderka se zhluboka nadechla. "Teď nejsme zrovna nejpříjemnější společnost, pane."
"To vskutku ne. Ale jste úctyhodná společnost."
Užasle se mu podívala do očí.
Anomander udělal obličej. "Lituji svého pozdního příchodu. A netušil jsem ani, že ve tvrzi jsou malazští vojáci."
"Stejně by to bylo jedno, pane," odtušila Pazderka a pokrčila rameny. "Podle toho, co jsem slyšela, nebyly Dujekovy setniny ušetřený, ani když ve tvrzi vůbec nebyly."
Anomander Dlouhý vlas na okamžik odvrátil zrak. "Smutný konec spojenectví."
Zbývající Paliči mostů došli blíž a mlčky poslouchali. Pazderka si náhle uvědomila, co právě slyšeli a co naopak nebylo vyřčeno. "To spojenectví bylo pevný, aspoň co se nás týče," prohlásila. Nás. Těch, kteří tu stojí před tebou.
Možná pochopil. "V tom případě ještě jednou půjdu v doprovodu svých spojenců, poručíku."
"Bude nám ctí, pane."
"Na velitelské stanoviště severně od města."
"Ano, pane."
Tisteandijský pán si povzdechl. "Je tam jeden padlý voják, jemuž bych rád… vzdal čest…"
Ano, ta nejsmutnější zvěst, jaká se k nám dnes donesla. "Stejně jako my všichni, pane."
Dlouhý vlas vykročil jí po boku a pět zbývajících Paličů mostů se zařadilo za ně.
* * *
Došla k němu a oči, stejně jako on, upírala na shromáždění na kopci kolem nich. "Víš, co bych si přála?"
Vrč zavrtěl hlavou. "Ne, Stonny, co by sis přála?"
"Aby tu byl Harllo."
"Ano."
"Ale spokojila bych se i s jeho tělem. Patří sem, tady k těm padlým. Ne pod hromádku kamení uprostřed ničeho."
Harllo, byl jsi první padlý v této válce? Představoval náš ubohej oddíl první spojence ve společný věci?
"Vzpomínáš si na ten most?" zeptala se Stonny. "Byl zbořený a Harllo chytal ryby a stál na těch troskách. Viděli jsme Měsíční Kámen, že? Daleko na jihu, jak letí k východu. A teď jsme tady, ve stínu tý zatracený hory."
Ke Korlat, která ještě pořád stála nad třemi zakrytými těly, přicházeli Caladan Chmur s Dujekem. Dva kroky za nimi byl Tayschrenn a jeho kouzlem vytvořené mládí bylo pryč. Šerem se rozšířilo nadpřirozené ticho a jejich hlasy se jasně nesly.
Dujek prošel kolem Korlat a poklekl u tří padlých Malažanů. "Kdo tu byl?" zachraptěl a přejel si rukou obličej. "Kdo viděl, co se stalo?"
"Já," odpověděla Korlat hluše. "A Tayschrenn. Ve chvíli, kdy se objevila Stříbrná liška, nás Kallor srazil, aby si zajistil, že nebudeme moci nic udělat. Podle mě netušil, že se mu Whiskeyjack a ty dvě mariňačky postaví. Zdrželi ho na dost dlouho, aby se Tayschrenn stačil vzpamatovat. Kallor musel uprchnout ke svému novému pánovi - Chromému bohu."
"Whiskeyjack zkřížil meče s Kallorem?" Dujek stáhl pláštěnku z Whiskeyjackova těla a chvíli si přítele prohlížel. "Má zlomenou nohu - to mohlo za…"
Vrč si všiml, že Korlat - stále stojící za Dujekem - váhá, než řekla: "Ne, vrchní pěsti. Zlomila se mu až poté, co byl smrtelně zraněn."
Dujek po dlouhé odmlce potřásl hlavou. "Pořád jsme mu říkali, ať si ji nechá pořádně vyléčit. ‚Později,' říkal. Vždycky ‚později'. Jsi si jistá, Korlat? Že se mu zlomila až potom?"
"Ano, vrchní pěsti."
Dujek se zamračil, oči upřené na mrtvého vojáka před sebou. "Whiskeyjack byl vynikající šermíř… šermovával s Dassemem Ultorem, a Dassemovi chvíli trvalo dostat se přes jeho obranu." Ohlédl se na Korlat a na Tayschrenna. "A ty dvě mariňačky… jak dlouho trvalo, velemágu, než ses vzpamatoval?"
Tayschrenn se zatvářil kysele, loupl okem po Korlat a řekl: "Jenom chviličku, Dujeku. Jenom chviličku… ale byla příliš dlouhá."
"Vrchní pěsti," promluvila znovu Korlat, "Kallor s mečem… je ohromný válečník."
Vrč si všiml, jak se Dujek mračí ještě víc.
Stonny si pro sebe zamumlala: "Tohle je divný. Tu nohu si musel zlomit předtím."
Vrč jí sevřel ruku a zavrtěl hlavou. Ne, Korlat musí mít dobrý důvod k tomu, aby klamala.
Stonny přimhouřila oči, ale dál už neřekla nic.
Dujek si povzdechl a narovnal se. "Ztratil jsem přítele," pravil.
Z nějakého důvodu Vrče prostá syrovost jeho prohlášení hluboko zasáhla, žalem ho bodlo u srdce.
Harllo… přítel.
Itkovian…
Vrč se otočil a rychle mrkal.
Anomander Dlouhý vlas dorazil a Bába mu honem odlétla z cesty. Se Synem noci přicházela Pazderka a za nimi další Paliči mostů: Mizela, Klátil, Jiskra, Vřeten, Modroperel. Zbroj měli na kusy a pokrytou starou krví a z očí jim vyprchal všechen život.

Na svazích se shromažďovali zbylí vojáci Houfce Jednorukého. Vrč to odhadoval na necelou tisícovku. Za nimi byli Barghastové a Rhivové, Tiste Andii a zbytek Chmurova vojska. Mlčeli, vzdávali čest padlým.
Klátil došel k místu, kde leželo Whiskeyjackovo tělo. Pozorně si prohlédl jeho zranění a očividně mu došlo, jak to celé proběhlo. Couvl, zkřížil ruce na prsou a jako by se uvnitř zhroutil. Dujek k němu přiskočil včas, aby ho stačil zachytit a opatrně posadit na zem.
Některé rány se nikdy nezahojí, a léčitel právě takovou utržil. Kéž by byl Dujek nechal Whiskeyjacka schovaného pod pláštěnkou…
Ke Korlat se postavil Anomander Dlouhý vlas. Dlouho mlčel, pak se odvrátil. "Korlat, jak na to odpovíš?"
"Orfantal se připravuje, pane. S bratrem Kallora chytíme."
Anomander kývl. "Až ho chytíte, nechte ho naživu. Vysloužil si Dragnipúr."
"Uděláme to, pane."
Syn noci se obrátil k ostatním. "Vrchní pěsti Dujeku. Velemágu Tayschrenne. Měsíční Kámen umírá, proto ho mí lidé opustili. Odešleme ho na východ nad moře - dochází mu energie, a tak se brzy ponoří do vln. Žádám, aby tito tři padlí Malažané - zabití zrádcem, jehož jsme sem s Caladanem Chmurem dovedli - aby byli tito tři Malažané pohřbeni v Měsíčním Kameni. Myslím, že je to vhodná hrobka."
Nikdo nepromluvil.
Anomander se podíval na Pazderku. "A žádám, aby tam byli pohřbeni i mrtví Paliči mostů."
"Je tam místo pro všechny naše padlé?" zeptala se Pazderka.
"Žel nikoliv. Většina prostor je stále zaplavená."
Pazderka se nadechla a podívala se na Dujeka.
Vrchní pěst se zjevně nemohla rozhodnout. "Viděl někdo kapitána Parana?"
Nikdo neodpověděl.
"Dobrá. Co se týče pohřbu padlých Paličů mostů, rozhodnutí je na vás, poručíku Pazderko."
"Vždycky je hrozně zajímalo, co je uvnitř Měsíčního Kamene," opáčila s trpkým úsměvem. "Myslím, že by je to potěšilo."

V zásobovacím táboře, nahodile postaveném v lese nad bojištěm, se na jednom konci pomalu scházeli Mottští zálesáci, celkem sedm set dvacet dva, a každý nesl režný pytel nacpaný kořistí z města.
O strom se tu opíral masivní stůl. Byl obrácený, aby byl vidět pomalovaný spodek. Nohy někdo v minulosti odlomil, ale díky tomu bylo snazší stůl přepravovat. Obrázek namalovaný na spodku už nějakou chvíli zářil, než si toho někdo všiml, a když se chodba v něm otevřela a ven vyšli Paran s Rychlým Benem, následovaní menší podsaditou ženou s černými vlasy, už se před stolem shromáždil značný počet lidí. Ti tři, kteří vyšli z chodby, byli pokrytí jíním, jež se začalo rozpouštět ve chvíli, kdy se chodba zavřela.
Jeden z Mottských zálesáků promluvil. "Zdravím. Jsem velemaršál Job Kmen a něco mi dělá starosti."
Paran, ještě se celý třesa ze strašné zimy v Omtose Phellack, na něj chvíli zíral, pak pokrčil rameny. "A copak, velemaršále?"
Job Kmen se poškrábal na hlavě. "No, je to přece stůl, ne dveře…"

Paran a Rychlej Ben se šerem vydali na bojiště. Čaroděj se tiše zasmál.
Kapitán se po něm podíval. "Co je?"
"Venkovský humor, Parane. Pochází z hovoru s nejděsivějšími mágy, jakým jsme kdy čelili."
"Mágy?"
"No, to je možná nesprávný výraz. Zaklínač je asi přesnější. Zaklínači z bažin. S kousky kůry ve vlasech. Když se dostanou do lesa, nikdo je nenajde, pokud nechtějí. Ti bratři Kmenové ještě nejsou nejhorší, i když jsem slyšel, že mají sestru, se kterou byste se nikdy nechtěl potkat."
Paran kroutil hlavou.
Kilava se od nich oddělila hned po příchodu. Stručně jim poděkovala a Paran vycítil, že to je na ni až neobyčejně vstřícné. Poté žena zmizela v temném lese.
Kapitán a čaroděj dorazili ke kupecké silnici, stoupající k hřebeni nad bojištěm. Měsíční Kámen jim visel nad hlavou a kapala z něj voda. Korál ještě ozařovalo několik požárů, ale tma Kurald Galain je nějak dusila.
Paran nedokázal zahnat z mysli nedávné události. Nebyl zvyklý na to, že rozdává… spásu. Z vysvobození jaghutského dítěte z poničeného portálu byl celý otupělý.
Je to tak dávno… od Dřevnova. Cítil jsem ji, malé dítě lapené v nekonečné bolesti, nechápající, co udělalo, že si zasloužilo takový osud. Myslela si, že jde za svou matkou - to jí Kilava řekla. Držela bratříčka za ruku -
A pak všechno zmizelo.
Náhle byla sama.
Znala jenom bolest.
Po tisíce let.
Rychlej Ben a Talamandas s ní něco udělali, použili svou magii, aby jí odebrali všechny vzpomínky na to, co se stalo. Paran z toho cítil přímý zásah mistra Kápě - pouze bůh mohl zvládnout něco takového, ne jenom prosté zablokování vzpomínek, nýbrž jejich úplné odstranění, aby zůstala čistá tabulka.
Dítě ztratilo bratra. A místo něj našlo strýce.
Ale ne laskavého. Nakonec si věštec nese vlastní jizvy…
A říše Ohnice našla nové obyvatele. Stala se domovem starodávné chodby.

"Vzpomínky," vysvětloval Rychlej Ben, "na led. Vtom chaotickém jedu je horkost - horkost ničící obří služebníky. Stačilo jen najít způsob, jak zpomalit infekci a oslabit působení jedu.
Varoval jsem Chromého boha, víte. Řekl jsem mu, že se mu postavím. Odrazili jsme ho, víte…"
Paran se usmál, když si na to vzpomněl. Ego bohů nebylo ve srovnání s Rychlým Benem nic. Přesto si čaroděj vysloužil právo na jisté uspokojení, nebo ne? Ukradli věštce Anomanderovi Dlouhý vlas přímo před nosem. Zařídili, aby bylo staré bezpráví napraveno, a měli štěstí, že se u toho naskytla Kilava, aby jim s tou nápravou pomohla. A věštec už tomuto kontinentu neuškodí. Navíc díky tomu, že zachovali Omtose Phellack, zpomalili nákazu Chromého boha, takže postupovala hlemýždím tempem.
A vrátili jsme dítěti život.
"Kapitáne," ozval se Rychlej Ben a položil Paranovi ruku na rameno.
Plochý kopec za lesem byl plný postav. Pochodně se mihotaly jako hvězdy.
"Tohle se mi pranic nelíbí," zahučel čaroděj.

Když se tma rozplynula, těla byla pryč, ta na kopci i na voze, který Pazderka a její vojáci dovezli na silnici pod kopec. Pohřeb byl docela obyčejný. Přenos padlých do obrovské létající stavby byl ponechán na Tiste Andii, na samotném Anomanderovi Dlouhý vlas.
Vrč hleděl za Měsíčním Kamenem. Létající hora se cestou nad moře opile nakláněla na stranu a zakrývala hvězdy, jež začínaly zalévat zemi svým stříbrným jasem. Brzy ji celou pohltí přirozená tma noci.
Jak s sebou Měsíční Kámen odnesl i svůj stín, na hřebeni na druhé straně kupecké silnice se objevila skupinka vojáků stojících v půlkruhu kolem már a hromady kamení.
Vrčovi chvíli trvalo, než pochopil, co vidí. Přitáhl si k sobě Stonny. "Pojď," šeptl.
Ona nic nenamítala, když ji vedl dolů z kopce mezi mlčícími, přízračnými postavami, které se rozestupovaly, aby mohli projít. Vydali se přes silnici nahoru k hřebeni. Kde stála stovka zbývajících Šedých mečů v poctě muži, jenž býval Fenerovým nezdolným štítem. Za Vrčem a Stonny šel ještě někdo, ale oni se nepodívali, kdo to je. Došli ke shromáždění.
Vojáci měli vyčištěné stejnokroje a vyleštěné zbraně. Uprostřed mezi Capankami a vyzáblými tenescowrijskými rekruty seděl na koni Anaster. Smrtelný meč upřel kočičí oči na toho zvláštního jednookého mladíka. Ne, není takový, jako býval. Už není… prázdný. Co se to s ním stalo, že z něj cítím… soupeře?
Nejblíž tělu na márách stál válečný jezdec Šedých mečů a shlížel na Itkovianovu smrtelně bledou tvář. Na druhé straně már byla vykopána mělká jáma, zemina byla navršená po jedné straně, kameny po druhé. Na Itkoviana čekal skromný hrob. Capanka se konečně otočila.
"Připomínáme si smrt tohoto muže, jehož duch neputuje za žádným bohem. Prošel bránou mistra Kápě a tím to končí. Prošel jí a stojí sám. Nezbaví se svého břemene, protože i ve smrti zůstává tím, čím byl za života. Itkovian, nezdolný štít Fenerova Reve. Vzpomeňme ho."
Kývla, že má pohřeb začít, ale někdo prošel kolem Vrče a Stonny a přistoupil k válečnému jezdci.
Byl to malazský voják a pod paží držel nějaký v látce zabalený předmět. Kostrbatou darúnštinou řekl: "Prosím, válečný jezdce, chci Itkovianovi vzdát poctu…"
"Jak si přejete."
"Rád bych… udělal ještě něco jiného."
Capanka naklonila hlavu na stranu. "Pane?"
Malažan vybalil Itkovianovu přilbu. "Nechtěl jsem ho využívat. Ale on trval na tom, že tou výměnou získal víc. Nebyla to pravda, válečný jezdče. To jistě vidíte. Každý to vidí. Vidíte tu přilbu, co má? Byla moje. Chtěl bych ji zpátky. On by měl mít tu svoji. Tuhletu…"
Capanka se znovu zadívala na tělo a dlouho mlčela, až nakonec zavrtěla hlavou. "Ne, pane. Itkovian by vaši žádost odmítl. Váš dar, pane, ho potěšil. Přesto, pokud si myslíte, že přílba, kterou jste mu dal, je skutečně cennější, jistě by neváhal vrátit vám ji…" Při řeči přelétla pohledem plačící vojáky a pomalu se odmlčela.
Vrč viděl, jak kulí oči.
Náhle se otočila a po chvíli ji napodobili i ostatní vojáci.
I Vrč a Stonny.
Malažan s přílbou byl první. Ve stříbřitém světle hvězd pochodovali k hřebeni všichni přeživší vojáci z Houfce Jednorukého a stavěli se do řad. A vedle nich Tiste Andii, Rhivové, Barghastové, Černí Moranthové - moře postav, mlčky hledících -
- a za nimi na bojišti se znovu objevili T'lan Imass a také přicházeli blíž.
Opodál stála Stříbrná liška a dívala se.
Když první T'lan Imass dorazili k hřebeni, ohromené Šedé meče se pomalu rozestupovaly. Jako první šel kostěj a na koženém řemínku nesl mušli. Nemrtvý tvor se obrátil na válečného jezdce. "Za dar, jaký nám tento smrtelník poskytl, dáme každý něco na oplátku. Společně vytvoříme jeho mohylu a ta bude nedobytná. Odmítnete li nás, vzepřeme se vám."
Capanka zavrtěla hlavou. "Ne, pane," zašeptala. "Nikdo vás neodmítne."
Kostěj došel k Itkovianovi a položil mu mušli na hruď.
Vrč si povzdechl. Ach, Itkoviane, zřejmě jste si udělal další přátele.
Vážný zástup se skromnými dary - občas to byl jen lesklý kamínek, pečlivě položený na rostoucí hromadu zakrývající tělo - postupoval dlouho do noci. Hvězdy dokončily svou cestu po obloze a začaly blednout před příchodem slunce.
Když malazský voják na mohylu přiložil Itkovianovu přilbici, začala druhá vlna, jak jeden voják po druhém vystupovali

na svah a přidávali další dárky. Pečetní prsteny, diadémy, náramky, dýky.
Celou tu dobu stáli Vrč a Stonny vedle a dívali se. Stejně jako Šedé meče.
Když poslední vojáci odešli, Vrč se pohnul. Z lesklé mohyly před ním slabě vyzařovala magie Tellann, která ji udrží nedotčenou - každý předmět zůstane na svém místě. Vrč zvedl ruku, tiše to cvaklo a náramky povolily.
Promiň, Trhači. Uč se žít s prohrou.
Jako my.

Třebaže už slunce vyšplhalo nad moře na východě, v celém Korálu dál panovalo šero. Paran stál s Rychlým Benem. Oba sledovali průvod k mohyle, ale nepřidali se. I Dujek se zařadil mezi dárce, jeden voják vzdával poctu druhému. Kapitán se cítil méněcenný, že se nedokáže připojit k ostatním, ale Whiskeyjackova smrt ho zasáhla příliš hluboce, aby byl schopen se pohnout. S Rychlým Benem dorazili příliš pozdě, aby se mohli zúčastnit formálního poděkování - Paran nevěřil, že ten prostý obřad pro něj bude nějak důležitý. Již se několika pohřbů zúčastnil - když byl ještě malý chlapec v Untě, kráčel se sestrami a rodiči v podobných vážných průvodech a nakonec postál před kryptou v nekropoli, zatímco zde k předkům ukládali zabalenou mrtvolu některého starého státníka. Během těchto ceremonií sebou šil, nijak netruchlil pro muže, s nímž se nikdy nesetkal. Pohřby mu připadaly zbytečné. Mistr Kápě si už ostatně vzal duši. Pláč nad prázdným tělem mu přišel jako plýtvání časem.
Na pohřbu svých rodičů nebyl, věřil, že dostatečnou útěchou mu je vědomí, že Tavore zajistí příslušně vznešený obřad s patřičnou úctou.
Tady vojáci zachovávali jen minimální obřadnost. Prostě se postavili do pozoru, každý sám s vlastními myšlenkami a pocity. Přesto měli něco společného. Tím poutem byl sdílený žal.
A on a Rychlej Ben si to nechali ujít, přišli příliš pozdě. Whiskeyjackovo tělo bylo pryč. Ganoes Paran se cítil oloupen, srdce měl jako pustou jeskyni, tmavé, plné pocitů, jimž nechtěl a nemohl dát volný průchod.
Oba s čarodějem jen mlčky hleděli za Měsíčním Kamenem, odlétajícím k východu, nyní třetinu lígy vzdáleným. Letěl nízko nad mořem a brzy - asi tak za měsíc - se dotkne vln a potom, až se voda opět nahrne do puklin a zaplní spodní prostory, se potopí. Zmizí pod hladinou necitelného moře…
Nikdo se k nim nepřipojil.
Až se čaroděj nakonec otočil. "Kapitáne?"
"O co jde, Rychlej Bene?"
"Měsíční Kámen. Nakreslete ho."
Paran se zamračil, pak se mu zadrhl dech. Klekl si a ometl kousek hlíny před sebou. Ukazovákem načrtl obdélník se zaoblenými rohy a v něm hrubý, ale rozeznatelný obrys. Chvíli si své dílo prohlížel, než vzhlédl k Rychlýmu Benovi a kývl.
Čaroděj ho popadl za plášť a řekl: "Jděte první."
Jistě. A jak to mám asi udělat? Prohlédni si kartu, Parane - ne, tak bychom přistáli někde na povrchu a čekal by nás sice krátký, nicméně osudný pád do vln. Pazderka říkala, že tam bude komnata. Anomanderův trůnní sál. Uvažuj o tmě. Kurald Galain, místo beze světla, tiché, s mrtvolami v rubáších…
Paran zavřel oči a udělal krok, táhna Rychlýho Bena s sebou.
A došlápl na kámen.
Otevřel oči a uviděl jen inkoustovou tmu, avšak bylo to tu cítit jaksi jinak. Udělal další krok. Rychlej Ben za ním si povzdechl, cosi zamumlal a nad nimi se objevila malá světelná koule.
Spatřili před sebou obrovské křeslo s vysokým opěradlem, jež kdysi dominovalo pódiu, ale nyní bylo odsunuté stranou. Zjevně dorazili k formálnímu vstupu - ten měli za zády a za ním byla chodba. Před sebou na druhém konci komnaty viděli pódium a na něm tři sarkofágy z černého dřeva. Mezi pódiem a vchodem stály vztyčené další sarkofágy, na nichž si pohrávala černá kouzla.
Rychlej Ben sykl. ,"Pozor si dej, lupiči, jenž na toto místo pronikneš.'"
Paran si prohlížel tanec magie nad nezdobenými sarkofágy. "Ochrany?" zeptal se.
"To a mnohem víc, kapitáne. Ale nemusíme si dělat starosti. Paliči mostů jsou v těch rakvích pod pódiem. A taky jeden Černý Moranth." Ukázal na sarkofág, jenž se podle Parana nijak nelišil od ostatních. "Skrut. Jed ho dostal zvonění před přeletem první vlny Dujekových setnin." Pomalu došel k dalšímu sarkofágu. "Tady… je to, co zbylo z Křováka. Moc toho není. Ten mizera se vystřelil spolu se svítivkou." Zastavil se před rakví. "Pazderka to popsala dobře, Křováku. Budu o tom vyprávět Šumařovi, až ho zase uvidím." Chvíli mlčel, než se obrátil k Paranovi a zazubil se. "Umím si ho představit, jeho duši, jak se krčí před bránou mistra Kápě a strká mezi kameny bořič."
Paran se usmál, ale dalo mu to práci. Zamířil k pódiu a čaroděj šel za ním.
Rychlej Ben cestou tiše pronášel jména. "Tyčka… Prsťák… Detoran… Beztěcha… Prcek… Mulč… Rozruch… Příhoda… Liss… Dasalle… Honec - ach, myslel bych si, že Barghast… ne, asi ne. Byl stejně tak Palič mostů jako my ostatní. Pod tím víkem se, Parane, pořád usmívá…"
Vyslovil nahlas jméno každého padlého, jehož míjeli. Asi třicet Paličů mostů, Paranovi mrtví vojáci.
Dorazili k pódiu.
A dál už nemohli. Tady kouzlo zabralo celou plochu, jiskřivá síť Kurald Galain.
"Anomanderova vlastní ruka," poznamenal čaroděj. "Tahle… kouzla. Pracoval na tom sám."
Paran kývl. Totéž slyšel od Pazderky, ale pochopil, že Rychlej Ben potřebuje mluvit, aby zaplnil komnatu ozvěnou svého hlasu.
"Byla to ta jeho noha, víte. Selhala ve špatnou chvíli. Pravděpodobně při výpadu… což znamená, že už Kallora málem dostal. Byl by ho zabil. Jinak by se nikdy tolik nenatahoval. Ta zatracená noha, zlomil si ji v té zahradě v

Darúdžhistánu. Spadl mramorový sloup… a Whiskeyjack prostě stál ve špatnou dobu na špatném místě.
Od té doby… tohle."
A teď Pazderka a ostatní hlídají Klátila. Pořád je mu někdo nablízku, protože by na sebe mohl vzít nůž… kdyby dostal příležitost. Ach, Klátile, pořád vás odháněl. "Jindy, teď mám moc starostí. Je to jenom tupá bolest. Dostaneme se k tomu, až tohle skončí." Nebyla to vaše chyba, Klátile. Vojáci umírají.
Díval se, jak Rychlej Ben vyndává z váčku u pasu malý kamínek a pokládá ho na podlahu před pódiem. "Možná sem budu chtít někdy zaskočit," utrousil a smutně se na Parana usmál. "S Kalamem…"
Ach, čaroději…
Paran zvedl zrak ke třem sarkofágům. Nevěděl, kde kdo odpočívá, ale z nějakého důvodu mu na tom příliš nezáleželo. Whiskeyjack a dvě mariňačky - nakonec tam byly kvůli Besaně.
Vždycky spravedlivá výměna, kouzelnice.
"Už jsem připravený odejít, kapitáne."
Paran kývl.
Obrátili se a pomalu se vraceli stejnou cestou, jakou přišli. V klenutém vchodu se zastavili.
Rychlej Ben vyhlédl do chodby. "Všechno opustili, víte."
"Kdo? Co?"
"Dlouhý vlas. Tiste Andii. Nechali tu všechen svůj majetek."
"Proč by to dělali? Mají se přece usadit v Černém Korálu, ne? Město je vyrabované dohola…"
Rychlej Ben pokrčil rameny. "Tiste Andii." Z jeho tónu bylo jasné, že s nimi člověk nikdy neví.
Objevil se před nimi nezřetelný portál.
Čaroděj zabručel: "V těchhle věcech tedy rozhodně máte styl, kapitáne."
Ano, styl těžkopádné nevědomosti. "Projděte, čaroději."
Díval se, jak Rychlej Ben mizí v portálu, poté se obrátil a naposledy si prohlédl komnatu. Světelná koule rychle zhasínala.
Whiskeyjacku, za všechno, čemu jste mne naučil, vám děkuji. Paliči mostů, kéž bych si u vás vedl lépe. Zvlášť ke konci. Přinejmenším jsem s vámi mohl zemřít.
Na to už je sice asi příliš pozdě, ale žehnám vám všem.
S tím se otočil a prošel portálem.
V tiché komnatě koule zablikala a úplně zmizela.
Ale objevila se tu nová koule. Slabá, jako by tancovala s černou sítí na sarkofázích.
Tanec tajností.

Vůz z kostí rachotil po kupecké silnici a Emancipor pobízel jako noc černé voly do kroku. Vrč se na silnici zastavil a čekal. Sluha se zamračil, váhavě vůz zastavil a zabušil pěstí na stěnu za sebou. Plazí kůže zavibrovala jako válečný buben.
Otevřela se dvířka a vylezl Bauchelain, následovaný Korbalem Špičákem. Bauchelain se postavil naproti Vrčovi, ale bezvýrazné šedé oči upíral na město za ním. "Podivuhodné," vydechl. "Toto je místo, které bych mohl nazvat domovem."
Vrč se drsně zasmál. "Myslíte? Teď tam jsou Tiste Andii. Navíc je město součástí Malazské říše. Myslíte si, že jedni nebo druzí budou jen tak snášet koníčka vašeho přítele?"
"Má pravdu," zafňukal vedle vozu Korbal Špičák. "Tady si neužiju žádnou zábavu."
Bauchelain se usmál. "Ale Korbale, pomysli na všechny ty čerstvé mrtvoly. A podívej se na bojiště dole. K'Chain Che'Malle, už hezky rozebraní na části - zvládnutelné části, chceš li. Dost materiálu, milý kolego, aby sis postavil celé panství."
Vrč se díval, jak se Korbal Špičák náhle zubí.
Bohové, ušetřete mě pohledu na něco takového - už nikdy víc, prosím.
"Nyní nám pruhovaný kapitáne," pokračoval Bauchelain, "laskavě uhněte z cesty. Nejdřív však buďte tak laskav a zodpovězte mi otázku."
"Jakou?"
"Nedávno jsem obdržel zprávu. Hrozný rukopis a navíc je napsaná na kůře. Zdá se, že jistý Job Kmen a jeho bratři mě chtějí navštívit. Nevíte čirou náhodou něco o těchto dobrých mužích? Pokud ano, uvítal bych nějakou radu o vhodné etiketě při jejich pohoštění…"
Vrč se usmál. "Vezměte si nejlepší šaty, Bauchelaine."
"Aha. Děkuji, kapitáne. A nyní, kdybyste…"
Vrč mávl rukou a pokračoval v cestě.
Šedé meče si zřídily dočasný tábor padesát kroků na východ od třpytivé mohyly, která již získala jméno Itkovianův Dar. Z Černého Korálu a z okolních lesů vycházely rozedrané hloučky tenescowri, vyhublých a nemocných, a směřovaly k táboru. Zpráva o Anasterově… znovuzrození se šířila a s ním i příslib spásy.
Verbování. Tito tenescowri se už nemohou vrátit k tomu, čím bývali. I oni se potřebují znovu narodit. Toho cizince v Anasterovi - nový smrtelný meč Togga a Fanderay - čeká plno práce…
Přišel čas, aby se na něj Vrč šel podívat. Nejspíš z něj bude mnohem lepší smrtelný meč, než jsem já. A nejspíš bude samolibý a pokrytecký, bude se naparovat na tom svém škaredém koni. Ano, připouštím, že jsem připravený ho z duše nenávidět.
Došel k Anasterovi, který projížděl ubohým tenescowrijským táborem. Ze všech stran k němu na kost vyhublí lidé

natahovali ruce jako hůlky a dotýkali se jej i jeho koně. Pár kroků za ním jel válečný jezdec a Vrč z něj cítil léčivé kouzlo - objetí Vlčího Reve začalo působit.
Anaster konečně vyjel z tábora. Všiml si Vrče, zastavil a počkal na něj.
Promluvil dřív, než Vrč stačil otevřít pusu. "Ty jsi Vrč, Tarakův smrtelný meč. Válečný jezdec mi o tobě povídal. Jsem rád, že jsi přišel." Ohlédl se na tenescowri, kteří se drželi ve svém táboře, jako by na jeho kraji byla nějaká neviditelná, neproniknutelná překážka, a sesedl. "Nezdolný štít trvá na tom, že mám být vidět," vysvětloval a protáhl si nohy. "Ještě chvíli a začnu chodit jako Záchlumčan."
"Říkal jsi, že jsi rád, že jsem přišel," zabručel Vrč. "Proč?"
"Jsi přece smrtelný meč, ne? Mně tak taky říkají. Co to vlastně znamená?"
"Ty to nevíš?"
"Ne. Ty ano?"
Vrč dlouho mlčel, pak se zazubil. "Vlastně ani ne."
Z Anastera opadlo napětí. Od srdce si vydechl a popošel blíž. "Poslyš, než jsem se - ehm, ocitl v tomhle těle, byl jsem zvěd u malazskýho vojska. A co se mě týče, chrámy byly místa, kde chudáci platili, aby kněží měli dobře zásobovaný vinný sklepy. Nechci žádný stoupence. Támhle ten válečný jezdec a nezdolný štít - bohové, to je ale tvrdá ženská! Pořád ode mě něco čekají - cítím se stejně, jako se cítí ten chlap Itkovian právě teď, teda ne že by něco cítil. Pro mistra Kápě, už když jenom vyslovím jeho jméno, láme mi to srdce, a to jsem ho ani neznal."
"Já ano, Anastere. Ber to s klidem, mládenče - všechno. Myslíš si snad, že já se prosil, abych se stal Tarakovým smrtelným mečem? Já byl kapitán u karavany, celý nešťastný, a byl jsem docela spokojený -"
"Ty jsi byl spokojený, že jsi nešťastný?"
"Zatraceně, to jsem teda byl."
Anaster se nečekaně usmál. "Zakopl jsem o soudek piva - mám ho v táboře Šedých mečů. Měli bychom se projít, Vrči."
"Do lesa. Najdu Stonny - to je kamarádka. Bude se ti líbit."
"Ženská? Už teď se mi líbí. Dojdu pro to pivo a sejdeme se tam."
"Rozumný plán, Anastere. Jo, a neříkej to válečnému jezdci nebo nezdolnému štítu -"
"Neřeknu, ani kdyby mě mučili…" Umlkl a zbledl víc než obvykle. Pak potřásl hlavou. "Uvidíme se brzy, příteli."
"Ano." Příteli… Ano, myslím, že ano.
Anaster se opět vyhoupl na koně - muž, jímž býval, uměl jezdit, usoudil Vrč.
Ne, ne muž, jímž býval. Muž, jímž je. Vrč se za ním chvíli díval a pak šel najít Stonny.

Ze čtyř povozů Trygallské obchodnické gildy, čekajících pod kopcem, ještě stále stoupala pára nebo kouř. Rychlej Ben si šel napřed promluvit s vozkou - byl to nákladně oděný muž s nadváhou a už na padesát kroků daleko bylo vidět, jak je unavený.
Paran, čekající s Paliči mostů na Dujeka na kopci, sledoval, jak se čaroděj a trygallský mág pouštějí do dlouhého hovoru, z něhož byl Rychlej Ben celý zmatený. Přidal se k nim Darún Kruppe a hovor pokračoval. Dost rozčileně.
"Kvůli čemu to je?" zeptala se Pazderka vedle kapitána.
Paran zavrtěl hlavou. "Nemám tušení, poručíku."
"Pane."
Něco v jejím tónu ho přimělo podívat se na ni. "Ano?"
"Neměl jste mi dávat to velení - zvorala jsem to, pane, a hodně."
Všiml si bolesti v jejích očích a pohledem neuhnul, třebaže po tom silně toužil. "Vy ne, poručíku. Nakonec oddíl byl svěřen mně. A já vás všechny opustil."
Pazderka zakroutila hlavou. "Rychlej Ben nám vykládal, co jste vy dva prováděli, kapitáne. Šli jste tam, kam jste museli, pane. Bylo to dobře zahraný. My si mysleli, že tady v tom žádný vítězství není, ale teď víme, že to není pravda - a to pro nás znamená víc, než si umíte představit."
"Poručíku, vyšla jste z té tvrze se živými vojáky. Nikdo to nemohl zvládnout lépe."
"Souhlasím," zavrčel kdosi třetí.
Dujekův příchod je oba umlčel. Velitel jako by za jediný den a noc zestárl o deset let. Hrbil se a ruka se mu třásla.
"Poručíku, zavolejte sem Paliče mostů. Promluvím k vám ke všem."
Pazderka si přivolala pět vojáků.
"Dobrá. Teď mě poslouchejte," začal Dujek. "Na jeden z těch trygallských povozů dole se nakládá půl vozu žoldu. Je to nevyplacený žold pro setninu známou jako Paliči mostů. Plný stav. Dost na to, aby si každý z vás koupil panství a dožil v zaslouženém pohodlí. Trygallští vás odvezou do Darúdžhistánu - nedoporučuji, abyste se vraceli do říše. Co se Tayschrenna a pěsti Aragana týče, z té tvrze nevyšel živý jediný Palič mostů. Ne, nic neříkejte, vojáci - tohle pro vás chtěl Whiskeyjack. Pro mistra Kápě, tohle chtěl i pro sebe. Važte si toho.
Kromě toho pro vás mám ještě jeden úkol a ten vás zavede do Darúdžhistánu. Trygallští dopravili ještě někoho. V současné době je v péči velealchymisty Barúka. Ten muž není v pořádku - myslím, že vás potřebuje. Vás. Malažany. Vojáky. Až se tam dostanete, udělejte pro něj, co budete moct, a až usoudíte, že už nic víc udělat nemůžete, odejděte."
Dujek se odmlčel, prohlédl si je, kývl a pokračoval: "To je vše, Paliči mostů. Trygallští na vás čekají. Kapitáne, zůstaňte ještě - chci si s vámi promluvit v soukromí. Och, Pazderko, pošlete sem velemága Rychlýho Bena, ano?"
Pazderka zamrkala. "Velemága?"
Dujek udělal obličej. "Ten syčák už se dál schovávat nemůže. Tayschrenn na tom trvá."
"Ano, pane."
Paran se díval, jak malý oddíl schází z kopce.

Dujek si přejel rukou přes obličej. "Pojďte se mnou, Parane."
Paran poslechl. "Skvělá práce, pane."
"Ne, to nebyla, Ganoesi, ale víc jsem toho udělat nemohl. Nechci, aby poslední Paliči mostů padli na nějakém bojišti nebo v nějakém bezejmenném městě, které se tvrdě snaží uchovat si svou svobodu. Co zbývá z mého Houfce, vezmu do Sedmiměstí, abychom posílili odvetné vojsko pobočnice Tavore. Budete vítaný -"
"Ne, pane. Raději ne."
Dujek kývl, jako by to čekal. "U vozů dole na vás čeká asi tucet sloupků. Jděte tedy se svou setninou, s mým požehnáním. Nechám vás započítat mezi oběti."
"Děkuji, vrchní pěsti. Myslím, že já se na vojákování nehodím."
"Už ani slovo, kapitáne. Vy si o sobě myslete, co chcete, ale my na vás budeme i nadále nahlížet jako na - ušlechtilého muže."
"Ušlechtilého -"
"Správně, Ganoesi. Tento přídomek jste si vysloužil a na tom jediném skutečně záleží. Protože dnes je to proklatě vzácné."
"Pane, v tom s vámi budu uctivě nesouhlasit. Pokud bych si s sebou měl z tohoto tažení odnést jediný pocit, vrchní pěsti, pak ten, jak mne ti okolo neustále zahanbují."
"Jděte se připojit k ostatním Paličům mostů, Ganoesi Parane."
"Ano, pane. Loučím se, vrchní pěsti."
"Já taky."
Paran cestou z kopce zakopl. Vy a ostatní Paliči mostů, říkal… no, je to krátkodobý úspěch, ale přesto.
Dokázal jsem to.

Toc - Anaster - si nevšímal zachmuřených vojáků okolo sebe a zastavil koně před malým stanem, který mu daly Šedé meče. Ano, vzpomínám si na Anastera a tohle možná je jeho tělo, ale tím to končí. Seskočil na zem a vstoupil do stanu. Našel soudek, schoval ho do koženého pytle a ten si přehodil přes rameno, než zase vyběhl ven. Nasedl, když vtom mu kdosi zastoupil cestu. Toc se na něj zamračil. Nebyl to ani tenescowri, ani Šedý meč. Podle vybledlých a rozedraných kůží a kožešin vypadal nejspíš na Barghasta.
Byl pokrytý jizvami - měl víc jizev z boje, než kdy Toc na někom viděl. Přesto z něj vyzařoval klid. Mohlo mu být nejvýš dvacet let, měl tvář šlechtice s výraznými rysy a těžkými kostmi, rámovanou rozpuštěnými černými vlasy bez vpletených amuletů. Upřel na Toca vlahé hnědé oči.
Toc ho ještě nikdy neviděl. "Zdravím. Chceš něco?" zeptal se netrpělivě.
Muž zavrtěl hlavou. "Jenom jsem se na tebe chtěl podívat, abych viděl, že jsi v pořádku."
On věří, že jsem Anaster. Snad nějaký starý přítel - ale není to žádný z jeho poručíků - to bych si pamatoval. Nemůžu ho zklamat. "Děkuju. Jsem."
"To mě těší." Muž se usmál a položil mu ruku na nohu. "Nyní půjdu, bratře. Věz, že tě budu chovat ve svých vzpomínkách." Stále s úsměvem se otočil a odešel mezi zvědavými Šedými meči směrem k lesu.
Toc za ním hleděl. Něco… něco na jeho chůzi…
"Smrtelný meči -"
Přicházela nezdolný štít Norul.
Toc zvedl otěže. "Teď ne," zavolal. "Později." Otočil koně. "Tak, ty bídná herko, podíváme se, jak umíš cválat." Pobídl koně patami.

Sestra na něj čekala na kraji lesa. "Vyřídil jsi to?" zeptala se ho.
"Ano."
Zašli mezi stromy. "Chyběl jsi mi, bratře."
"Ty mně taky."
"Nemáš meč…"
"Nemám. Myslíš, že ho budu potřebovat?"
Naklonila se k němu. "Řekla bych, že o nic víc než dosud."
"Asi máš pravdu. Musíme najít lom."
"V Barghastském pohoří. Pazourek barvy krve - pochopitelně ho začaruju, aby nepraskal."
"Jako tenkrát, sestro."
"Je to dávno."
"Ano, velice dávno."
* * *
Paní Závist pod lhostejnými pohledy obou bratrů odstranila kouzlo, které Mokovi bránilo se probrat. Dívala se, jak se třetímu navrací vědomí. Oči pod maskou měl plné bolesti. "Aha," zamumlala si pro sebe paní Závist. "Takže jsi poslední dobou trpěl, viď?"
Mok se s námahou posadil, a když uviděl bratry, jeho pohled ztvrdl.
Paní Závist se narovnala a prohlédla si Senua a Thuruleho. Nakonec si povzdechla. "Ano, je na ně hrozný pohled. Ve tvé nepřítomnosti trpěli, třetí. Ale tobě se nevedlo o moc lépe!" dodala vesele. "Musím ti, Moku, sdělit, že tvoje maska má praskliny."
Seguleh si opatrně ohmatal masku a našel vlasovou trhlinu táhnoucí se přes dvě třetiny levé strany.
Paní Závist pokračovala: "Vlastně musím tuze neochotně dodat, že žádná vaše fasáda nepřežila… bez trhlin. Jestli si to

dokážete představit, tak Anomander Dlouhý vlas - sedmý - vás zcela neobřadně vykázal z města."
Mok se nejistě vyškrábal na nohy a rozhlédl se kolem sebe.
"Ano," pravila paní Závist, "nacházíme se v tom samém lese, jímž jsme se celé dny ploužili. Vaše trestné cvičení skončilo, možná uspokojivě, možná ne. Žel, Pannionské dominium už neexistuje. Nadešel čas, mí zachmuření služebníci, vrátit se domů."
Mok si prohlédl zbraně a otočil se k ní. "Ne. Budeme požadovat přijetí u sedmého -"
"Hlupáku! On vás nepřijme! Ba hůř, museli byste si prosekat cestu mezi několika stovkami Tiste Andii, abyste se k němu dostali - a oni s vámi nezkříží čepele, nýbrž vás zničí kouzlem. Děti Matky noci jsou povrchní lidé. Já se rozhodla, že vás doprovodím domů. Není to ode mne velkorysé?"
Mok na ni hleděl a ticho se táhlo.
Paní Závist se na něj sladce usmála.

Během dlouhé cesty na sever se Barghastové Bílé tváře rozdělili do klanů a posléze do rodinných tlup, které se podle svého zvyku toulaly, jak se jim zlíbilo. Hetan šla s Cafalem. Loudali se za otcem a jeho nejbližšími stoupenci a odbočili hodný kus na východ.
Slunce hřálo, vzduch byl svěží a břeh dvě stě kroků napravo od nich omývaly mírné vlnky.
Bylo poledne, když před sebou zahlédli dva poutníky. Hetan usoudila, že to budou blízcí příbuzní. Ani jeden nebyl zvlášť vysoký, ale oba byli rozložití, černovlasí a pomalu kráčeli po břehu. Vypadali jako Barghastové, ale ani Hetan, ani Cafal neznali jejich kmen či klan. Po nějaké době oba cizince došli.
Hetan se zadívala na muže a prohlížela si neobyčejné jizvy na jeho těle. "Zdravíme, cizinci!" zavolala.
Oba se otočili. Očividně je překvapilo, že mají společnost.
Hetan muži konečně viděla do tváře. Že je žena vedle něj jeho sestra, bylo nad slunce jasnější.
Dobrá. "Ty!" křikla na muže. "Jak se jmenuješ?"
Muž se usmál, až ji z toho píchlo u srdce. "Onos T'oolan."
Hetan došla blíž, mrkla na tmavovlasou ženu a znovu se zadívala na muže zvaného Onos T'oolan. "Vidím víc, než si myslíš," pronesla potichu.
Mladý válečník naklonil hlavu na stranu. "Vážně?"
"Ano, a to, co vidím, mi říká, že jsi už dlouho nespal se ženou."
Muž vykulil oči - měl tak krásné oči, oči milence - "Pravda," přiznal a zeširoka se usmál.
Ano, oči mého milence…

DOSLOV
P
aran rozrazil dveře dokořán. S těžkým vakem plným zlata prošel do předpokoje.
"Raeste! Kde jsi!"
Ozbrojený Jaghut se odněkud vynořil a zastavil se před Páraném. Neřekl nic.
"Správně," ujistil jej Paran, "rozhodl jsem se usídlit tady."
Raest chladně zachraptěl: "Rozhodl ses."
"Ano. Tři týdny v té zatracené hospodě mi docela stačily, věř mi. Takže jsem tady, sebral jsem odvahu a jsem připravený usadit se v děsivém, neblaze proslulém Domě finistu - a vidím, že jako hospodyňka máš hodně co dohánět."
"Ta dvě těla na prahu - co s nimi chceš udělat?"
Paran pokrčil rameny. "Ještě jsem se nerozhodl. Něco určitě. Ale zatím chci někam uložit to zlato - abych mohl pro změnu klidně spát. Dneska v noci otevírají jeden podnik, víš…"
Obrovský válečník odpověděl: "Ne, pane balíčku, nevím."
"To nevadí. Řekl jsem, že půjdu. Mistr Kápě ví, že pochybuji o každém v tomto městě, možná kromě Kruppeho, Colla a Murillia."
"Půjdeš kam, pane balíčku?"
"Ganoesi, prosím. Nebo Parane. Kam, tážeš se? Do Pazderčiny nové taverny, tam půjdu."
"Nevím nic o -"
"Vím, že to nevíš, proto ti to říkám -"
"- a ani mi na tom nezáleží, Ganoesi Parane, pane balíčku."
"No, tvoje škoda, Raeste. Jak jsem říkal, jdu do Pazderčiny nové taverny. Tedy její a jejích společníků. Do toho šíleného podniku vrazili polovinu žoldu."
"Šíleného?"
"Ano - ty nevíš, co znamená šílený?"
"To vím až příliš dobře, Ganoesi Parane, pane balíčku."
Tohle Parana zarazilo. Zadíval se na Raesta, ale pod hledím viděl jen stíny. Zamrazilo ho. "Aha, ano. V každém případě si koupili K'rulův chrám i se zvonicí. A předělali ho -"
"Na tavernu."
"Chrám, o kterém si všichni ve městě myslí, že tam straší."
"Předpokládám," opáčil Raest a odcházel, "že byl levný, vzhledem k okolnostem…"
Paran za ním hleděl. "Uvidíme se později," zavolal.
Zaslechl tichou odpověď: "Budeš li na tom trvat…"

Paran vyšel z omšelé brány na ulici a málem zakopl o sešlou postavu v kapuci, sedící na kraji škarpy. Z hader se k Malažanovi natáhla špinavá ruka.
"Laskavý pane! Minci, prosím! Jednu minci!"
"Naštěstí pro tebe můžu postrádat víc než jednu, dědo." Paran sáhl do koženého váčku za pasem a vyndal hrst stříbrňáků.
Žebrák zabručel a přisunul se blíž. Nohy tahal za sebou. "Boháč! Poslouchejte mě! Potřebuju partnera, velkorysý pane! Mám zlato. Rady! Schované na svazích Tahlyn! Hotové jmění, pane! Stačí jenom podniknout výpravu - není to daleko."
Paran mu nasypal mince do dlaní. "Zakopaný poklad, příteli? To určitě."
"Pane, je to obrovská suma a já se rád s polovinou rozloučím - odměna za vaši investici bude přinejmenším desaterónásobná."
"Nepotřebuji další peníze." Paran se usmál. Už chtěl odejít, ale ještě se zastavil. "Mimochodem, nejspíš by ses v této bráně neměl zdržovat příliš dlouho. Dům nemá rád cizince."
Stařík se schoulil a otočil hlavu na stranu. "Ne," zamumlal zpod otrhané kapuce, "ne tenhle dům." Tiše se zasmál. "Ale znám jeden, který je jiný…"
Paran nad jeho nesmyslnými slovy pokrčil rameny a odešel.
Žebrák za ním se rozkašlal.

Pazderka od toho muže nedokázala odtrhnout zrak. Seděl na židli, která ještě nenašla stůl, a v rukou svíral kus látky, na němž bylo cosi napsané. Alchymista udělal, co mohl, aby vrátil život do silně poničeného, vyschlého těla, a musel se hodně snažit - o tom nebylo pochyb.
Pazderka tohoto muže pochopitelně znala. Všichni ho znali. A všichni také věděli, odkud sem přišel.
Od svého vzkříšení nepromluvil ani slovíčko. Barúk tvrdil, že v mluvení mu nebrání žádné tělesné obtíže. Říšský historik se prostě odmlčel. Nikdo nevěděl proč.
Pazderka si povzdechla.
Velkolepé otevření K'rulova baru byla katastrofa. Stoly v šenku čekaly, prázdné a opuštěné. Paran, Vřeten, Mizela, Jiskra, Klátil a Modroperel seděli u hořícího krbu a skoro spolu nepromluvili. Vedle byl jediný další obsazený stůl, který zabrali Kruppe, Murillio a Coll.
A to bylo všechno. Bohové, jsme vyřízení. Neměla jsem Jiskru poslechnout…
Rozletěly se vchodové dveře.
Pazderka s nadějí vzhlédla. Ale byl to jenom Barúk.
Velealchymista pomalu došel k ostatním Darúnům.
"Nejdražší příteli ctěného Kruppeho! Barúku, věrný zastánce Darúdžhistánu, mohl bys pro tuto noc žádat lepší společnost? Tady, ano, právě u tohoto stolu! Kruppe udivoval své společníky - a ostatně i tyto zachmuřené bývalé vojáky vedle nás - svým neobyčejným příběhem o tom, jak Kruppe a jmenovec této taverny zosnovali vytvoření nového světa."
"A už jsi s tím příběhem skončil?" zeptal se ho Barúk.
"Ano, ale Kruppe s potěšením -"
"Výtečně. Poslechnu si to někdy jindy." Ohlédl se na Kalouse, ale říšský historik ani nevzhlédl. Hlavu měl skloněnou a oči upíral na kus látky v rukou. Barúk si povzdechl. "Pazderko, už jsi připravila svařené víno?"
"Ano, pane," odpověděla. "Je za váma vedle krbu."
Jiskra zvedl hliněný džbán a šel Barúkovi nalít.
"Tak jo," prohlásila Pazderka. "A je to. Dobře. Oheň dost hřeje a jsme dost opilí a například já jsem připravená na nějaký příběhy - ne, ne od tebe, Kruppe. Tvoje jsme už slyšeli. Ale třebas by tady Barúka a Colla a Murillia zajímalo, jak to bylo s dobytím Korálu."
Coll se pomalu předklonil. "Takže nám to konečně povíte? Už bylo načase, Pazderko."
"Já ne," odmítla. "Aspoň ne ze začátku. Kapitáne? Dolejte si, pane, a povídejte."
Paran udělal obličej a zavrtěl hlavou. "Rád bych, Pazderko."
"Moc brzo," zabručel Vřeten, kývl a otočil se.
"Pro mistra Kápě, to je ale ubohá banda!"
"Jistě," štěkl Vřeten, "příběh, kterej by nám znova zlomil srdce! Jakou to má cenu?"
Ozval se drsný, zlomený hlas: "Má to cenu."
Všichni zmlkli a podívali se na Kalouse.
Říšský historik vzhlédl a upřel na ně tmavé oči. "Cena. Ano. Myslím, že to má velikou cenu. Ale ne pro vás, vojáci. Ještě ne. Na to je příliš brzy. Příliš brzy."
"Snad," zamumlal Barúk, "snad máš pravdu. Žádáme příliš -"
"Od nich ano." Stařec znovu sklopil zrak k látce ve svých rukou.
Ticho se táhlo.
Kalous se už nepohnul.
Pazderka se už obracela ke svým společníkům - když promluvil. "Dobrá, dnes v noci to, prosím, dovolte mně. Abych vám znovu zlomil srdce. Toto je příběh Psího řetězu. Příběh Coltaina z Vraního klanu, nové pěsti Sedmé armády…"

Takto končí třetí příběh

Malazské knihy Padlých

SLOVNÍČEK
Výrazy z Pannionskébo dominia:

Pannionský věštec: politický a duchovní vůdce dominia
septarcha: vládce jednoho ze sedmi departementů dominia (velí též vojsku)
urdo: velitel elitní těžké pěchoty (urdomen)
urdomen: elitní těžká pěchota, fanatičtí stoupenci věštce
věštdominové: sekta fanatických ochránců a asasínů dominia
betaklité: střední pěchota
beklité: pravidelná pěchota (známá též jako Sto tisíc)
betrullidové: lehká kavalerie
betakullidové: střední kavalerie
skalandi: lehkoodění vojáci
desandi: sapéři
tenescowri: rolnické vojsko

V Capustanu:

Šedé meče: žoldnéřský kult najatý k obraně před Pannionským dominiem
maskovaná rada: velekněži čtrnácti ascendentů se zastoupením v Capustanu
utvrzové: vojáci sloužící čtrnácti chrámům
capanthallové: capustanská městská posádka pod velením knížete Dželarkana
korálská kumpanie: stoupenci knížete Ararda z Korálu, ve vyhnanství
lestská garda: uprchlíci z palácové gardy z Lesti
Capan: výraz pro samostatnou čtvrť a obyvatele Capustanu
Darúnská čtvrť: staré město ve středu Capustanu
Rab: stará darúnská tvrz, nyní sídlo maskované rady
Čtrnáct ascendentů capustanské maskované rady:

Fener/Tennerok
Tarak/Trhač
D'rek
mistr Kápě
Ohnice
Togg
Beru
Mowri
Oponn
Soliel a Poliel
královna snů
Fanderay
Dessembrae
Stínupán

Národy a místa

Rhivové: kočovní pastevci z plání střední Genabakis
Barghastové: kmen válečníků s kastovním systémem, vyskytující se na různých kontinentech:
klany Ilgres
klany Bílé tváře (patří k nim Senanové, Gilkové, Ákratové, Baránové, Nith'rithal)
T'lan Imass: (vojska v diaspoře):
Logrosové, strážci prvního trůnu
Kronové, první na shromáždění
Betrulové (ztracení)
Ifayle (ztracení)
Bentractové (ztracení)
Orshanové (ztracení)
Kerluhmové (ztracení)
Tiste Andii: starší rasa
Jaghutové: starší rasa
K'Chain Che'Malle: jedna ze čtyř Zakladatelských ras, údajně vymřelí

Moranthové: vysoce kastovní kultura se střediskem v Mračném lese
Darúnové: kulturní a jazyková skupina v Genabakis
Capanové: obyvatelé Capustanu
Pannionské dominium: název nové říše v Genabakis
Lestařan: obyvatel Lesti
Korálan: obyvatel Korálu
Morn: zničené, strašidelné místo na jihozápadním pobřeží Genabakis
Korál: město v Pannionském dominiu
Lest: město v Pannionském dominiu
Capustan: město na severním břehu řeky Catlin
Darúdžhistán: poslední Svobodné město v Genabakis
Lamatathská pláň: planina jižně od Darúdžhistánu
Jaghra Til: t'lanimasské jméno pro nyní vyschlé vnitrozemní moře

Svět kouzel a čar

chodby (stezky - chodby přístupné lidem)

Denul: stezka léčení
D'riss: stezka kamene
Meanas: stezka stínu a iluzí
Reus: stezka moře
Rašan: stezka noci
Serc: stezka nebe
stezka mistra Kápě: stezka smrti
Tennes: stezka země
Thyr: stezka světla

Starší chodby

Kurald Galain: tisteandijská chodba noci
Kurald Emurlahn: tisteedurská chodba
Tellann: t'lanimasská chodba
Omtose Phellack: jaghutská chodba
Starvald Demelain: tiamská chodba, první chodba

Balíček draků - Hadač (a přidružené ascendenty)

dóm života
Král
Královna (královna snů)
Šampion
Kněz
Herold
Voják
Tkadlena
Kameník
Panna

dóm smrti
Král (mistr Kápě)
Královna
Rytíř (kdysi Dassem Ultor)
Mág
Herold
Voják
Přadlena
Kameník
Panna

dóm světla
Král
Královna
Šampion

Kněz
Kapitán
Voják
Švadlena
Stavitel
Dívka

dóm noci (tmy)
Král
Královna
Rytíř (Syn noci)
Mág
Kapitán
Voják
Tkadlena
Kameník
Manželka

dóm stínu
Král (Stínupán/Ammanas)
Královna
Asasín (Kotilion/Špagát)
Mág
Ohař

nezadaní
Oponn (Šprýmaři náhody)
Obelisk (Ohnice)
Koruna
Žezlo
Jablko
Trůn

Ascendenty

Apsalar: paní zlodějů
Beru: pán bouří
Caladan Chmur: Vojvoda
Dessembrae: pán tragédií
D'rek: zmije podzimu (občas královna nemocí, viz Poliel)
Džhess: královna tkaní
Fanderay: vlčice zimy
Fener: kanec (viz též Tennerok)
Gedderone: paní jara a nového života
Chromý bůh: král řetězů
Kallor: velekrál
Kotilion/Špagát (Asasín dómu smrti)
královna snů: (Královna dómu života)
K'rul: starší bůh
Mael: starší bůh
mistr Kápě (Král dómu smrti)
Mowri: paní žebráků, otroků a nevolníků
Nerreus: paní klidných moří a příznivého větru
ohaři (dómu stínu)
Ohnice: paní země, Spící bohyně
Oponn: Dvojčata Šprýmaři náhody
Osserk: pán nebe
Poliel: vládkyně moru
Stínupán/Ammanas (Král dómu stínu)
Soliel: vládkyně léčení
Syn noci/Měsíční pán/Anomander Dlouhý vlas (Rytíř dómu noci)
Šedenul/Soliel: paní zdraví
Tarak/Trhač: tygr léta a bitev
Tennerok/Fener: kanec s pěti kly

Togg (viz Fanderay): vlk zimy
Trhač: první hrdina
velcí krkavci: krkavci živení magií

Steven Erikson
VZPOMÍNKY LEDU

Z anglického originálu Memories of Ice,
vydaného nakladatelstvím Bantam Press
a division of The Random House Group Ltd
v Londýně v roce 2001,
přeložila Dana Krejčová
Mapa: Neil Gower.
Obálka: Steve Stone.
Odpovědná redaktorka: Eva Hartová.
Vydalo nakladatelství TALPRESS, spol. s r. o.,
Jungmannova 14, 110 00 Praha 1,
jako svou 341. publikaci.
Sazba: SF SOFT.
Lito obálky: Trilabit.
Tisk: S TISK Vimperk.

První vydání, Praha 2004.